xxxxi ·M·
¶ Infusio gratie an prior sit dispositioni · ·xxvi·M·
¶ Infundit lex nra p spūmscēm ·xxvij·K·
¶ Informandus est fidelis in his ·xviij·X·
¶ Ignorātia non excusat peccatorem ·v·F·
¶ Ignorans ꝑprie non dicit hō· ·xi·M·
¶ Ingratitudo est valde turpis· vi·T· & est vitium pessimū· x·X·
¶ Ingratus ꝺpatur ꝺpenti· ·xiij·K·
¶ Ingratoꝝ tria sunt gña· vj·V·
¶ Inimicus nō dat vtile ꝺsiliū·xxxvij·G·
¶ Inimici sunt diligendi ꝑter hec ·ij·P·
¶ Inimicis tenemū signa caritatis o ñdere· ·xxxj·I·
¶ Iniquitas est vxor ꝺpaboli· ·xvi·M·
¶ Iniq̄tas mutat hoīem in bestiā·xxxij·O·
¶ Iniuria tria causat· ·ij·S·
¶ Iniuria psonalis tripliciter pt repelli · ·xxxij·G·
¶ Iniuriato nō credas in ꝺsilio ·xxxvij·M·
¶ Immittit ꝺpabolus malas cogitationes ·xlvij·O·
¶ Immittitur praua cogitatio tripliciter· ·xlvij·P·
¶ Iniustitia expellit iustitiam· ·vj·G·
¶ Immobilitas aīe in deo vnde ꝓueniat · ·xlvj·B·
¶ Imolatio ysaac figura passionis·xlij·O·
¶ Immortalitatez dedit nobis xps morien do ꝓ nobis ·xvj·D·
¶ Immunditia coꝛpalis an impediat com munionem· ·xliij·M·
¶ Impatiētia ꝓbatur dum homo aduersi tate tangit· ·xxxij·E·
¶ Innocens hec habere ꝺz·
¶ Innocēs prebuatus plura a deo accepit· ḡ lapsus in pcm· ·xxxvij·O·
¶ Innocēs an plus obligēt deo ḡ penitēs lapsus· ·xxxvij·G·
¶ Innocentes esse dēmus sicut agnus·xlj· ·P·Q·
¶ Inobediētia mundanoꝝ magna ē·x·Q·
¶ Impedimēta ouersiōis tria sūt xlviij·D·
¶ Imperiū est dignissimum· ·xx·E·
¶ Impatori oēs debent obedire· xxix·Q·
¶ Impatori decet largitas· xxiij·Q·
¶ Impator dicit luminare magnū ·v·B·
¶ Impialis ptas talis ꝺz esse· v·D·
¶ Impij iustificatio q̄tuor hz xxvj·F·
¶ Impij iustificatio maior est quam celi creatio·
¶ Imprimē an dyabol9 possit cogitacões· ·vij·M·
¶ Impbi alios etiā iudicāt tales· xiij·Z·
¶ Impperamus xpo de beneficijs vj·Y·
¶ Inquietant tria mētem deuotā·xviij·I·
¶ Inquilinus tenet habere diligētiam ad rem oductam· ·xvj·D·
¶ Inquilinus potest expelli a domo his de causis xvj·L·
¶ Insensibilitatis vitiū nō incurrit ponēs cinerem in cibū causa repmendi delectacōez ·xxxij·M·
¶ Insignia sacerdotum oīa virtutes signi: ficant· ·xx·I·
¶ Insignia militaria nullus accipe debet· nisi sit miles· ·xxxiij·D·
¶ Inspirat deus aīe ꝺceptus bonos ·x·L·
¶ Instabilitatem oīa terrena habent·x·I·
¶ Institutio sacramtoꝝ est a xpo· ·ix·K·
¶ Institutio eucaristie ē ꝑter hec·xlij·T·
¶ Instituta fuerunt ꝓ quacūḡ lege sacra· ·ix·V·
¶ Intellectus humanus est cecus de diui nis ꝑter tria· ·xxvi·G·
¶ Intellectus clarificat a deo· ·xxvj·G·
¶ Intellectum donat spūssanctus·xliij·B·
¶ Intentio iudicat oēs· ij·X·
¶ Intentio corrupta facit simoniā ·iij·R·
¶ Intentio tota ꝺz dirigi in deū vij·G·
¶ Interficere null9 potest seipm·xxxvij·V·
¶ Intercedūt sancti ꝓ peccatorib9·xij·M·
¶ Intercedit beata virgo ꝓ peccatoribus· ·xxiij·M·
¶ Intrat deus aīam tripliciter xxvj·C·
¶ Inuidia est toxicū caritatis· xxix·T·
¶ Inuidie cogitatio· ·xix·P·
¶ Inuido deus iniuriam faceret si poneret eum in celum· ·xix·Z·
¶ Inuitat nos deus ad pniam· xxij·Q·
¶ Inuitatur xps ad cenam tribus ancillis ·xl·D·
¶ Inuocare dēmus deū· vj·A·
¶ Inuocatio demonū est ꝓhibita·xvij·V·
¶ Inuocatio diuinatoꝝ punit· ·vij·L·
¶ Inuocare dēm9 sanctos·xij·M·xxv·P·
¶ Inuocaē infirmus nō ꝺz iudeos·xxij·G·
¶ Inuocantē deus q̄nḡ statim non exaudit ꝑter tria xij·X·

Locosum mendatium non est sine culpa xxxiij. O.
Locunditas sanctor est magna. xxvj. A.
Lonas est figura veritatis. xxviij. K.
Lra est damnabilis in tribus. xix. O.
Lra tria destruit in iracundo. xix. P.
Lra an sit pcm mortale. xix. O. Vel gravissimum. xix. I.
Lracundus aufert deo vindictam. xix. E. Et fugiendus. xix. K.
Lre remedia ibidem
Lre dem9 de veritate in vitate. xviij. K.
Lre demus sic post xpm. xxx. B. Sic post sumpcoem corpis xpi. xlvi. G.
Lris significat xpm. xxxj. G. Est signum federis ibidem. F. G.
Lter hns haustum habere dz xxxiij. I.
Lteratio pcti est piculosa. vj. B. xxviij. O
Lubilare debemus de die resurrectionis. xlv. Q.
Ludas visus est in mari. v. B.
Ludei non sunt opellendi ad fidez. xj. A
Ludei sustinent ꝓpter hec ab ecia.
Ludei ingrati xpm & pphetas occidunt. xv. X.
Ludei non sunt vocandi ad infirmos. xxiij. G.
Ludeor puuli non sunt baptizandi inuitis pentibus. xj. A.
Ludei xpi voluntatem exeqntes eum crucifigendo an peccauert. xij. Q.
Ludex dz habere hec. xj. B.
Ludex an excedat modu excomunicando reum p tpali. xix. Q. Vel p tempali vitam tollendo. xix. K.
Ludex an potius debeat iustitiaz facere. ꝙ mia. vel econuerso. xxiij. L.
Ludex dans snīam mortis an dicat homicida. xxxviij. C.
Ludicari nulli potest ad mortem offensus in tormtis nisi post tormta pseueret xliij. I
Ludicare bm lram & sciam est melius ꝙ bm estimacoem. xxxix. F.
Ludicans alter immunitatem habere dz xj. D.
Luditiu quatuor modis puertit xj. B.
Ludex vltim9 iudicabit in virtute uij. Y
Ludicabit hec. xj. D. viij. D
Luditiu precedet signa. iiij. B.
Luditiu rationis sic habet. xxj. P.
Ludicant hoies temerarie ꝓpter ꝓpriam fectioem. xviij. B.
Est ꝓpter tria ibidem.
Ludicare ꝓximu an aliquo liceat. xix. A.
Lurantes falsi causa decipiendi ꝓximu peccant mortaliter. xxxiij. E.
Lurare faciens aliu iniuste vincit homicidam. xxxiiij. D.
Luramtum debitu tria hz. xxxiij. G.
Luramentum an plus obliget ꝙ votum. xl. L.
Lus naturale est. ij. K.
Lus datu alteri suare dz. xij. L.
Lus natale quo dictat oia esse omunia. xij. B.
Lustificatio impij an sit miracl'm. xxx. P
Lustificatio impij est maioris potestatis ꝙ creatio celi. xlvj. C.
Lustificatio impij quatuor hz xxvj. F.
Lustitia ꝓpatur lapidi. & dz hre. xuij. Y.
Lustitia dz esse tempata. xij. B.
Est regina virtutum. xxxij. P.
Lustitia dei an excedat miam. vij. Y.
Lustus corrumpit societate malox. vj. M
Lustus transfert tripliciter. vj. M.
Lustus semp benefatiis an min9 diligat penitente. xvij. K.
Lustus ofundit a scandaloso. xxj. L.
Lustus dz sp aut ascendere aut descende. xxi. V.
Luuare dz vnus alter. xiij. O. ij. K.
Luuenes debent deo primo suire. vij. F.
Luuenes quere adolescentes pueri
Labor agriculture utilis est
Labor voluntarius ostinue leuiatur.
Labor est sextuplex. xliij. K.
Fit spe premij. i. P.
Laborare demus in hac vita vi ij. M.
Labore virtutu puenimus ad finem. scz deum. xxij. D.
Laboratores hnon tenent ad ieiunium i. G.
Laboratores in corpore politico sunt pedes. xliij. Q.
Labo rintus. xxviij. M.
Labruscas facit vinea exie. xv. Q.
Lac matris est ouenies cibus pueri. xviij. V. X.
Lacte mie nos nutrit maria. xvj. X.

¶ Lacticinia phibent in xl. ·i·H·
¶ Lacrime hec fatiũt· ·xxviij·I·
¶ Lacrimari quere flere
¶ Laycus negligẽs audire missam in die dñico peccat mortaliter· ·xxij·X·
¶ Laycus dz dare decimas· ·xxxiij·B·
¶ Laycus predicare non dz· xxvj·Q·
¶ Laycoꝝ duuia clerici euitent ·xviij·Z·
¶ Lapis repbatus est xps· ·xvj·G·
¶ Laycoꝝ statuta nõ ligãt clericos·xxi·A·
¶ Laqueus peccati est duplex·
¶ Laqueatur aia septem vinculis a corpe ·xxviij·G·
¶ Laqueat peccator p dyabolũ in tribus· ·xvij·Z·
¶ Largitas decet impatorem· xxiij·A·
¶ Lachona rusticos in ranas tñsformauit ·xxxviij·L·
¶ Lator legis dz viuere ꝺm legem·xij·T·
¶ Lauare nos dẽmus ij·A·xxxviij·L·
¶ Lauare quere mundare purgare·
¶ Laudat nomen ꝑpum tripliciter·xxx·Q·
¶ Laudare hoiem an sit mortale vj·K·
¶ Laudari potest quilibet scs in suplatio ·viij·M·
¶ Laus hũana vilescit & ẽ de trib?·xij·D·
¶ Leander significat amorem inordinatũ· xxix·C·
¶ Laus humana multos decipit· iij·M·
¶ Legio que sit· xliij·F·
¶ Legionem vulnex xps hũit· ·xlv·E·
¶ Leo ipposuit lupo pileũ rubeũ·xlviij·D·
¶ Leso a te non aquiescas ꝺsilio xxxvij·D·
¶ Lex xpianoꝝ est amor ·ꝫ fidei est p spirit tumscm· ·xxvij·K·
¶ Lex vetus poterat aliqs saluare xxvij·P·
¶ Lex noua an sit grauior veteri·xxvij·D·
¶ Lex xpianoꝝ differt a lege nate·xxvij·K·
¶ Lex nature· ·ij·K·
¶ Lex ꝺductiõis seruanda est· ·xvi·N·
¶ Lex alia & alia data est ꝺm tpa ·xxvij·F·
¶ Lex tõnis data ẽ a ꝺo ab initio xxvij·F·
¶ Lex ꝺmunitatis an sit iusta hec dz habẽ ·xxj·O·
¶ Liberalitas decet regem· xxiij·Q·
¶ Liberando nos deus potens est· vi·A·
¶ Liberauit ne xps aias de inferno·xliij· ·V·
¶ Libere debent sacra ministrare· iij·O·
¶ Liberalis dicit xps· ·xxij·Q·
¶ Liberauit nos xps a ſuitute p mortem· ·vj·B·
¶ Liberare nos distulit ꝓpter hec vi·C·
¶ Licitũ non est layco predicare·xxvij·Q·
¶ Libertas non tollit p firmacõez iij·B·
¶ Libertas hois est magna ·xxij·L·N·
¶ Libido restringit p abstinẽtiam ·i·F·
¶ Libido sola punit pna· ·xvij·H·I·
¶ Ligat aia septem vinculis· xxviij·G·
¶ Ligatur peccator a dyabolo in tribus· xvij·Z·
¶ Lignũ taxi sigficat lignũ crucis xlij·A·
¶ Lignũ crucis tria pcurauit· ·xlij·B·
¶ Lymbũ xps intrauit & hec fecit·xliij·B·
¶ Lingua custodit duplici muro· xj·H·
¶ Lingua falsi testis est lingua serpentis· ·xxxiij·E·
¶ Lingua est pessimũ & optimũ·xxxv·L·
¶ Lingua detractoris est maledicta·xx·C·
¶ Litargia significat pcm· ·viij·P·
¶ Litterati in ciuitatibus sunt diligendi· ·xxxix·F·
¶ Litteratis deficiẽtibus deficit rectũ regimen· xxxix·F·
¶ Locus inferni est in centro terre· v·N·
¶ Locum ꝑpum vnũquodq; qrit· xvij·L·
¶ Locũ inferni an aie vnq; exeant·
¶ Locũ bitudinis an sancti vnq; exeant· xlvj·O·
¶ Locutio oris iudicabit· ·xj·K·
¶ Locutio dz esse humilis· xij·M·
¶ Loquit creatura homini tribus vocib?· ·xxij·Q·
¶ Lucifer ante casum ognouerit incarnationem· ·iij·A·
¶ Lucifer clare non vider essentiã·iij·S·
¶ Lucifer expellit ab imperfectionibus angelis· ·xxviij·F·
¶ Ludouicus abdicauit mõm· ·vij·K·
¶ Ludouicus pascit xp̃m· ·xxv·E·
¶ Ludouicus ꝓpter meritũ fidei noluit videre xp̃m in altari· ·xliij·K·
¶ Ludus alee qnq; modis est licit?· viij·Y·
¶ Ludens grauissime peccat in diebus dominicis & festiuis· ·viij·Y·
¶ Ludus scachay correctiõe moy inuentũ est· ·xxviij·P·T·
¶ Ludunt hoies ad scachas cum dyabolo qui mactat eos in fine· ·xxviij·V·
¶ Lumen natale hois est obscu; ·xxvj·O·

¶Lumen clarū est fides mediāte quo iſm videmus. ·xxxviij·I·

¶Luminaria magna papa ⁊ impator

¶Luna ſignificat impatorem· v·O·

¶Lux dicit̄ xp̄s ꝓpter hec· ·xxx·P·

¶Luxuria ē dilectiſſima filia dyaboli ·xvj ·N·

¶Luxuria eſt radix pūſe hereſis·xxvij·C

¶Luxuria diſſipat ſubam corpis ⁊ anime nate ⁊ burſe· ·xvj·N·

¶Luxuria ſeniū eſt ꝺtemnenda ·xxix·K·

¶Luxuria pollutus non ꝺz cōmunicare· ·xliij·F·

¶Luxuriam oēs eligunt ſpnentes ſapiam. ·xxv·G·

¶Luxurioſus ꝺſumit̄ p delectacōez·

¶Acula peccati in hoīe remiſſibilis ⁊ non in angelo· viij·K

¶Magica ars ꝓhibet̄·xvij·X·

¶Magdalena excuſat̄ a xp̄o ab omni pcō ·xxxvj·K·

¶Magdalena ꝺmunicauit ꝺtutib⁹ oībus ſanctis· ·xxxvi·P·

¶Magdalena ſedebat ſecus pedes criſti· ·xxxv·F·⁊·xxxvj·P·

¶Magdalena ꝺuertit̄ ad xp̄m·xxxvj·O·E

¶Magdalena ꝺſtātiſſime predicauit xp̄m ·xxxvj·Q·

¶Magdalena an peccauerit ope·xxxvj·F

¶Magiſter verbo ⁊ ope docē ꝺz·xxvj·Q

¶Maiores honorari debent· ·xx·E·

¶Magnificant quidam nomen ·xxx·Q·

¶Malus bonū male iudicat· xi·D·

¶Maledicit̄ capn ꝓ̄ fratricidiū xxxviij·F

¶Maledicunt̄ ſteriles·

¶Maledictus nota blaſphem⁹

¶Mala nos ꝺpellūt ire ad deum·xxix·V·

¶Mala pmittunt̄ ꝓpter hec· ·xxxi·O·

¶Mala condonata p pnīaz in iuditio reue labuntur oībus· xi·M

¶Mala an reluceant in eſſentia diuina· ·xj·I·

¶Mala reddunt̄ p bonis ab his·xiij·K·

¶Malis obſtinatis non eſt predicandum· xviij·T·

¶Malis potiꝰ eſt iuſtitia facienda ꝙ mia ·xxiij·L·

¶Mala ꝺuertit deus in bonum ·x·E·

¶Mali iudicāt oēs eſſe malos·

¶Malis dat deꝰ ſpalia ꝓpter hec·xxxj·Q·

¶Mala futura qñq; premonſtrant ſignis· ·xxxviij·O·

¶Mali reſurgēt cum deformitatibus·v·I

¶Malum ꝺz ſepari a bono· ·iij·M·

¶Malor ſuffragia an valeant· ·ij·D·

¶Mali ſunt fugiendi· ·vj·R·

¶Nocent bonis ſicut lupus nocuit agno· ·xli·Q·

¶Malefactor occidi poteſt· ·xix·K·

¶Malogranata·valent ad hec· ·iij·Z·

¶Manaſſes malus bene penituit·iij·R·

¶Manna ſignificat eucariſtiam xlj·N·

¶Manens deus nobiſcū dat hec·xlvi·N·

¶Manifeſtabunt̄ mala nr̄a in iuditio·V

¶Manſiones celi empirei xij·ſunt·xxix·G

¶Manumiſſus tenet̄ dn̄m ſuum ſemp reue reri· ·xxi·I·

¶Martialis quēdam reprehendit de ingra titudine· ·vj·T·

¶Mare ꝺz tria picula· ·iij·V·X·

¶Margaritas predicator non ꝓpriat añ porcos· ·xviij·T·

¶Maria mente martir fuit· ·xy·N·

Fugientes ad eam ſuſcipit· ·xvi·X·

¶Maria eſt terra in quam xp̄s inclinauit ⁊ trinitas inſcripſit eam· ·xxiij·O·

Eſt potens·ſapiens·⁊ clemens· xxiiij·E·

Defendit peccatores ſuis precibus·xxiij·D ·I·K·

¶Maria eſt exaltata ſup angelos·xxix·D·

¶Maria nobis impetrat clemtiam xxxi·I

¶Maria veſtiuit xp̄m· ·iy·Z·

¶Maria infinitam multitudiem angelor habuit p cuſtodia· ·iiij·T·

¶Maria filium genuit ſine leſione virgi: nitatis· xxxj·K·

¶Maria eſt ſignū primum virginū ·ortū tpe gratie· ·iij·L·

¶Maria eſt terra puriſſima ex q̄ fons viuꝰ emanauit· ·xxxiij·M·

Et clarificata nobilitate· ·xxxviij·S·

¶Maria habuit deū ſublimiori mō·

Eſt mediū in quo deus fecit circulū· ·xliij·Q·

¶Maria eſt tabernaculū filij dei ·ix·D

¶Maria an plus meruerit xp̄m mente co cipiendo·⁊ ventre piendo· ·ix·G·

In paſſione filij dei habuit ſummū gaudiū xlv·A·Et dolorem· xlv·F·

¶Maria fuit pulcerrima· xxxviij·X

¶ Qñq rapiebat ad visiões dei clarã xxxix·A
¶ Maria habet duas puellas custodiêtes eius virginitatem· xxxviij·B·
Est ad tronũ eburneũ exaltata·xxxviij·B·
Quare nõ statim ascendit ad celũ cum xpõ ·xxxviij·B·

¶ Matia in sctõa sanctificacõe fuit confirmata q̃ non potuit peccare· xxxviij·V·
¶ Maritus non dz vxorẽ putere·xviij·C·
Nec abuti vxore· ·xxij·E·
¶ Mathatias noluit obedire in illicitis· ·xj·V·

¶ Mater corneliũ filium placauit·xxxj·I·
¶ Maternitas marie magis fuit meritoria q̃ virginitas
¶ Mater p se debet lactare puer xij·C·
¶ Materia dispositia suscipit formam·i·D·
¶ Martires lesionem in tormẽtis habuerũt· ppter hec· iiij·E·
¶ Martiriũ est duplex· ·xij·X·
¶ Martiriũ corpale non est de nãcitate salutis· ·xij·X·
¶ Martires quare tandem occisiõne gladij mortui sunt· ·xiij·B·
¶ Matrimoniũ tria bona habet·xxiiij·O·
Est seruandũ ppter tria· ·xxij·X·
¶ Matrimoniũ instituit deus in paradiso· ·xxiij·X·

¶ Matrimoniũ contractuz ppter turpes causas an teneat· xxij·E·
¶ Mauritius impator timuit penaz eternã & elegit corpalem· ·xiiij·E·
¶ Mechator q̃ vidit mulierem ad concupiscendam eam· ·xxv·A·
¶ Mediator est xps sm humanam naturam· ·xxvi·M·
¶ Mediatores inter deũ & pctorem sunt scti ·xiij·D·
¶ Medicus potest curare infidentez vij·E·
¶ Medicꝰ gratis dz curare paupem xxij·I·
¶ Medicus pmo expellit nociua ·xvij·T·
¶ Mediũ virtutis tenuit ihs· xxxix·T· xlvij·F·
¶ Memoria passionis xpi sanctificat·
Est remediũ salutis·xv·T·xlij·E·xliij·A·
¶ Memoria sanguinis effusi est habenda· ·xxiij·C·
¶ Memoria mortis valet ad hec· xxx·D·
¶ Membra corporis xpi in vtero virginis puua fuerũ· ·xlij·L·

¶ Membrũ opatiꝫ membro· xiij·C·
¶ Membrum sui corpis nullus potest amputare· ·xxi·O·
¶ Mendatiũ est triplex· xxxiij·D·
¶ Mendatiũ loqui ꝛ veritatem tacere· an sit equale pcm· xxxiij·D·
¶ Mendatiũ pnitiosum hz treas spẽs·xxxiij ·L·

¶ Mendatiũ iocosum & offitiosum potest esse mortale pcm quadrupliciter xxxiij·M
¶ Mentiri non licet p oseruacõe alterius vite· xxxiij·M·
¶ Mendicantibus validis non est faciẽda elimosina· ·xiij·V·
¶ Mens humana est habitatio sancte trinitatis· viij·E·
¶ Mensa elimosinaꝝ· ij·G·
¶ Mensura iniusta facit negotiũ iniustum & restitucõe dignũ· ·vi·L·
¶ Mercantia reddit dolosa ex tribꝰ·
¶ Mercatores tria hñt vitia· vij·L·
¶ Mercatores vendunt deum pro obulo· xliij·F·
¶ Merces bñitudinis est magna respectu penaz huius mõi· xxx·B·
¶ Meritũ debet pcedere premiũ exemplo duoꝝ militum
¶ Meritoriũ opus hanc intencõem habeat ·xvij·D·

¶ Meritum passiõis xpi otulit sacramẽtis efficatiam
¶ Meretrices expellende sunt xvi·L·
¶ Mens mõa est queta & pacifica xviij·I·
¶ Mentem tria inqetant· ·xviij·I·
¶ Mens pura videt deũ· ·xxx·E·
¶ Methodius loquit de fine mundi·iij·M
¶ Michael an realiter pugnauerit·xxix·E·
¶ Micheas querit qõ magis ex debitis placeat deo· ·xvi·M·
¶ Midas rex aures asininas hũit·xliij·O·
¶ Miles xpi hec dz habere· xp̃i. ꝑ ·xxij·A·
¶ Miles non dz in iusto bello a dño fugere ·xxxij·A·

¶ Militis insignia nullus assumere debet ·xxxiij·D·
¶ Milites sic viuere debent· xliij·P·
¶ Milites obligantur p principe militare xxxviij·D·
¶ Ministrare dẽmus xpõ regi· xxv·M·
¶ Ministrant angeli hoĩbus· iij·T·V·

¶ Miniſter noſter hieſus fuit· ·xlviij·F·
¶ Miniſter bonus hec faciat· xlviij·M·
¶ Miniſtri an in obedientia non faciendo illicitum culpent̃ piurio· xxxij·M·
¶ Miniſter legis iuſte abſcindit membrum inſanum a corpe ciuili· xxxviij·E·
¶ Miniſtri an in iuſto bello debeant ad preceptum dñor innocẽtes damnare·xxxij·M·
¶ Miraculum factum tria oportet habere· xxxviij·P·
¶ Miranda opa xp̃s fecit in vtero virgis· ·v·M·
¶ Mirantur inconſueta· v·T·
¶ Miſſa inter oĩa ſuffragia maioris virtutis eſt· ·ij·C·
¶ Miſſa debet a ieiunis audiri· viij·M·
¶ Miſſam debet q̃libet laycus in dñica audire· ·xxiij·P·
¶ Miſſam audiẽs dz aliq̃d offerre·xxxij·P
¶ Miſericordia dei poteſt grauiſſima pcta delere
¶ Miſericordia dei offertur oĩbus eq̃liter· ·iij·L·
Nulli denegat· ·x·D·
¶ Miſericordiam oſtendit deus in tribus· xxxvij·L·
¶ Miſericordiã oſequentur miſericordes· ·xxiij·K·
¶ Miſericordiã deus oñdit q̃ peccantem· non ſtatim punit ꝫ expectat·xvj·C·xxxvij·L·
¶ Miſericordiã nullaz hñt diuites·xiij·C
¶ Miſeretur dei filius q̃pter tria vij·T·
¶ Miſericordia br̃oz ad pentes damnatos ·x·D·
¶ Miſericordia eſt habenda ad volũtarios pauperes· ·xiij·K·
¶ Miſericordes eſſe dẽmus· ij·F·
¶ Miſericordia q̃pollere dz in rectoribus· ·xxiij·L·
¶ Miſſo filio dei inuiſibilis· ·vij·K·
¶ Mixta mercimonia cremari debẽt vi·M·
¶ Mollia verba frangunt iram· xix·L·
¶ Mons eſt aptus ſpeculacõi·
¶ Moralia ſine fide an iuſtificẽt·xxvij·G·
¶ Morboſus ſpũalis dz tria facere·xxij·K·
¶ Mors xp̃i recordata eſt fructuoſa·xij·S
¶ Mors potentũ ꝫ diuitum eſt periculoſa ·xij·T·
¶ Mors eſt triplex· ·xxx·D·
¶ Mors ſpũalis eſt duplex· ·ij·G·
¶ Mors vitari non poteſt·ideo non timenda· ·xxx·C·
¶ Mors meditata facit penitere·viij·O·
Valet ad hec· ·xviij·ꝫ·xxx·D·E·F·G·
¶ Mors non eſt a natura ꝫ a pcto·xxix·X
¶ Moriẽ homo ex triplici cauſa·
¶ Moriẽ homo in meliori ſtatu·
¶ Moritur homo ſpũalis mõo·xxxvij·T·
¶ Moriẽ homo male tripliciter· xxx·M·
¶ Moriẽ homo violenter triplici ex fine· xxxviij·D·
¶ Mortis q̃mago· ·xxx·C·
Et mortis hora eſt incerta· ·viij·O·
¶ Mortez crucis xp̃s elegit q̃pt̃ hec·xxj·X
¶ Moriẽdi nc̃itas an fuerit in xp̃o·xij·P·
¶ Morteſua xp̃s immortalitatez nobis dedit· ·xvj·D·
¶ Mouunt iuuenes fortes q̃pt̃ hec·xxxj·X
¶ Mortuus an xp̃s fuiſſet ſenio ſi violẽter non occiſus eſſet· ·xliiij·M·
¶ Mortuus non ognoſcit q̃ ſe quid viui faciunt· ·xiij·K·
¶ Mortuis parẽtibus debemus ſubuenire iure· ij·A·
¶ Mortuis poſſunt viuẽtes ſubuenire ij·F
¶ Mortuo marito mlieri laus eſt aliũ non recipere· ·xxix·K·
¶ Mortuaria debent cito exequi· ·ij·E·
¶ Mortui reſurgũt ſanguine xp̃i· xlij·M·
¶ Mortale pcẽm hñs an oratio ſua valeat ij·D·
¶ Mortale pcẽm puniẽ eternaliter x·O·
¶ Mortali pcõ ·an aliquis hic ſatiſfacere poſſit· ·xvij·M·
¶ Mortale an vnũ graui? ſit alio ·xxj·T
¶ Mortale excludit hoiem a omuniõe fidelium· ·xvi·L
¶ Mortificare dẽmus corpa· ·xxxvij·D
¶ Mor? animi triplicit reprimunt·xxij·K
¶ Mouent omnia q̃ ſunt in mõo·xlvj·O·
¶ Mundus dz relinqui q̃pter hec·xl·P·62
x·F·Habet rebellionem in oĩbus ſtatibus ibidem·O·Habet infidelitatem·inſtabilitatem ꝫ anxietatem·x·F·i·K·xxxvj·B·C·
¶ Mundi finis certus non eſt· ·iij·M·
¶ Mundi amatores debiles ſunt in celeſtibus· xiiij·A·

¶ Mōitiam dz ōmunicans hr̄e xliij. F. M.
¶ Mundat⁹ a pc̄is recipit gr̄am. xvij. T.
Potest deum cognoscere. xi. P.
¶ Mundi esse debemus. iij. A.
¶ Mundari debet aīa. xvi. L. O.
¶ Mundi debent esse sacerdotes.
¶ Munus dz esse bm condicōem dantis & accipientis. xiij. C.
¶ Murum ciuitatis violenter nemo transcendere dz. xv. E.
¶ Murum facit dyabolus hoiem. xvij. B.
¶ Mulier amicta sole significat personam sanctam. xlvj. Q.
¶ Mulier est fortior rege & vino.
¶ Mulier est p virum nobilitata in trib⁹. xlv. M.
¶ Mulier est honorāda p̄ter hec. xxxvj. G
¶ Mulier regi copulata dicit̄ regina. xviij. O. N.
¶ Mulier non dz se colorare. xxix. N
¶ Mulier seni viro deludit instar lupi. xxxvj. L.
¶ Mulier fecunda ludat̄ sterilis reprobatur xv. M.
Dz cauere ne occidat fet⁹ in vtero xxiij. A.
¶ Mulier virgo non potest seipsam occidē vt euadat corrupcōem. xxxvij. E.
¶ Mulierem tria clarificāt. xxxviij. K.
¶ Mulieres ornatu multos capiūt dy̆abl'o x. B.
Sunt p̄dola vana. xiij. E.
¶ Mulier ornatus an vn q̄ excusēt a pc̄o mortali. xiij. F.
¶ Musica hoiem ꝺfortat, sanat passiones, ⁊ fugat demones. xix. M.
¶ Mutari potest votum in melius. xx. V.
¶ Mutilantes virilia vel alia membra sūt homicide. xxj. O.

ABuchodonosor penituit amare. xlvj. V.

¶ Natalitia sc̄or celebrauda sūt. xxv. T.
¶ Nathan p̄posuit dauid p̄blema. xlv. G
¶ Natiuitas filij dei est triplex. vij. O.
¶ Natiuitas hoīs est duplex. xxx. K.
¶ Natura vnius plus inclinat̄ ad virtutem q̄ alterius xxij. D.
¶ Nat̄a hūanā xp̄i fuit mediatrix. xxvj. N
¶ Nat̄a an det rex tpalium dn̄ium. xij. T.
¶ Nat̄e ius quō dictat oīa ōmunia. xij. X.
¶ Natale aur̄ differt ab artificialibus. i. A
¶ Naturalis lex est hec. iij. K. xx. F. L.
¶ Naufragiū est vita pn̄s. xlviij. E.
¶ Nauicula significat mariam vel p̄niam. iij. K.
¶ Necessitas moriēdi an fuit in xp̄o. xij. P
¶ Necessitate vrgēte potest quis in dn̄ica laborare. viij. I.
¶ Necessaria salutis omitti non debz p̄ter scandalum. xxi. I.
¶ Negligētes missaz audire pecc̄at xxiij. P
¶ Negligentia correctiōis punit̄. xix. P
¶ Negociatio reddit̄ illicita p̄t̄ tria vj. G
¶ Negociatio est duplex. xl. Y.
¶ Negociatores dolosi debēt excōmunicari vi. G.
¶ Negotiatores debent patefacere defect⁹ rei. vj. M.
¶ Nescit homo horam mortis. viij. O.
¶ Nescit homo an odio vel amore dignus sit. viij N.
¶ Nidificat dy̆abol⁹ ī corde hoīs xlvij. O.
¶ Nigromātia est p̄hibita. xvij. X.
¶ Nihilo ꝺpatur homo. xxij. Q. xxiij. C.
¶ Nobilitas est in virtutibus. xij. D.
¶ Nobilitat̄ mulier ex tribus. xxxviij. K.
¶ Nobilitauit maria mulieres. xlv. D.
¶ Nobilitas colox. xxxvi. O.
¶ Nobiles arguūt deum ex his. xxxj. T.
¶ Nocent diuitie hn̄tibus. i. M.
¶ Nocet nocuus innocuo. xlj. Q.
¶ Nomen p̄rium an quis debeat magnificare. xxx. Q.
¶ Noīa debent esse ꝺseq̄ntia reb⁹. xxxiij. E
¶ Notorij peccatores expellendi sunt. xxx. K. Etiam de domibus. xvi. L.
¶ Notoriū peccatum quid est. xliij. D.
¶ Notitiam rerum primus homo perdidit xxviij. E.
¶ Nouis mirant̄ omnes. v. T.
¶ Nupte hec seruare debent. xxiiij. M.
¶ Nuptie terram implent. xiij. O.
¶ Nuntios tres mittit deus xvj. A.
¶ Nudum oportet esse hoiem. xxij. B.
¶ Nūo septenario dei⁹ multa fecit. xliij. N
¶ Nutriri debent pueri a pentib⁹. xvi. P
¶ Nutrire matres & lactare debent pueros xiij. Q.
¶ Nutriunt bruta infantes hoīm. xij. P.
¶ Nutrix talis dz esse. xij. Q.

Obedientia ſubditoꝝ ad prelatos. ·xx·N·xi·T·

Obediẽtia cogente an deiꝰ de peccato omunicãs peccet. ·xviij·P·

Obedientia ꝟ maximũ meritũ xx·O·

Obedientia ꝺ hr̃e tria

Obedire an debeat homo homini xx·Q·

Obediẽtia eſt triplex· ·xx·O·

Obedire an debeat omni homini·xij·N·

Obedire quis in his excuſat· xi·A·

Obedire non tenent ſerui in illicitis· ne piurium omittũt· ·xxxij·V·

Obedire debent filij pentibus xxj·G·

Obedire an filiꝰ teneat pentibꝰ exeundo religionem ꝓpter eoꝝ ſubuencõem· xxi·G·

Oblatio ꝓpe voluntatis eſt deo accepta ·xx·T·

Oblatio ſp facienda eſt in miſſa·xxij·P·

Oblatio filij dei in miſſa eſt melius genꝰ ſuffragioꝝ· ·ij·C·

Oblacõ ſanguinis xp̃i in cruce an fuerit patri acceptiſſima

Oblata eãꝝ exequi debent· ·xxv·Y·

Obſequiũ magis deo gratum ·xvi·N·

Obſcura nõ crednt niſi ꝓbent xlvij·E

Obliuio beneficioꝝ· ·vj·V·

Obſtinatus non omouet ad ꝺtricõem· ·xxvi·O·

Obſtinatũ cuſtodit angelus· ·xv·G·

Obſtinatus falſe ſe excuſat· ·v·F·

Obſtinatio quere deſperatio induratio

Occidere nullus poteſt ſeip̃m· xxxvij·V·

Occiſio violenta ex vindicta ſeuiſſimum eſt pcm̃· xxxviij·F·

Occidere poteſt iudex malefactorem pro re tpali· ·xix·K·

Occiſio quere homicidiũ·

Otium multa mala facit in ciuitatibus· ·xxxix·M·

Otium eſt arma dyaboli· ij·V·

Otium eſt fugiendũ

Otioſus eſt habitatio dyaboli·

Octauianꝰ ꝺtra otium dat pueros ſuos lanificio· ·xxxix·I·

Occulta debent ad melius interpretari· ·xxvij·T·

Occulta peccata publicanꝰ in iuditio

Otium quẽrẽ accidia·

Odium ledit habentem· ·ij·V·

Occultat xp̃s ſubſpẽbus· ·xliij·I·

Odium quere inuidia·

Occultauit deꝰ ſuam pñtiaꝝ a diſcipulis ꝓpter hec·

Oculi leſio eſt attrox iniuria· ·xlij·P·

Odire dẽmus malũ culpe inimici·ij·Q·

Offenſa dei infinita p nullaꝝ ſatiſfactiõꝝ remittit· xvij·M

Offerre ꝺ peccator ꝓ pcõ hec·xvi·O·

Offerre ꝺ hec deo· ·xxv·A·

Offerre ꝺ laycus in omni miſſa ·xxij·P

Offitiales omunitatũ ſe extollũt·

Officiales ꝺpantur vulpi· ·xxxij·M·

Offitiũ militum eſt hoc· ·xlij·P·

Offitiũ oſulum & rectoꝝ· ·xxxvij·C· ·xxxix·N·

Oppoſita ex oppoſitis curant· ·iij·I·

Opa ſunt in triplici dr̃a· ·ij·A·

Opera debent tria hr̃e· ·ij·M

Opera viua & mortua que ſunt· ·i·C·

Opa debent dirigi in deum· ·vij·G·

Opera bona q̃rit dyabolus extinguere· ·xlvij·K·

Opera viua & mortificata per peccata reuiuiſcunt per pniam· ·xvj·K·

Opera in mortali pcõ facta ad hec valẽt ·xvi·K·

Opa neceſſaria ſaluti nõ ſunt ꝓpter ſcandalum omittenda· ·xxj·I·

Opa virtutum a natura non ſunt ſed a dono· xxij·D·

Opans hanc habeat intencõem·

Opari meritorie nullus poteſt ſine gr̃a· ·xxij·N·

Opus eſt in triplici dr̃a·

Opus ſiniſtra intencõe factũ an valeat· ·i·T·

Opus factum ꝺtra ſciaꝝ an ſit mortale ·vi·P·

Opus volũtarium ſemp creſcit·xxxix·B·

Opus iudicat iuſtum ex fine· xij·K·

Opus ex voto ẽ magis meritoriũ·vj·P

Opus indeliberatũ ex paſſionibus ꝓueniens nec meritũ nec demeritũ ꝟ· xxj·Q·

Opus addit ad volũtatem· xxj·T·

Opus virtuoſum maiori difficultate factum auget meritũ· ·x ij·F·

Opus an prius ſit factum q̃ deſtructum ·xxvj·I·

Opus xp̃i quod fuit maximũ· ·v·T·

Opera tria miranda fecit xp̃us in vtero

virginis. ·v·H·
¶ Opus incarnacõnis quare ſpirituiſancto & non patri.
¶ Operarij laborat ſpe premij· ·i·P·
¶ Opari licet in dñica ꝓpt̃ nãitatez· viij· I
¶ Oparij aliqui non tenent̃ ieiunare ·i·G·
¶ Oratio ſubuenit aĩabus in purgatorio· ·ij·O·
¶ Oparij fideliter laborare debent·xliij·K
¶ Oratio non iuuat damnatos· ·v·S·
¶ Oro qñq; differt̃ audiri ꝓpter hec viij·X·
¶ Oro dz eſſe port̃ cordis ꝙ vocis xiij·F·
¶ Oratio expellit dyabolum· ·xviij·B·
¶ Oratio citius in ecclia exaudit̃ ·viij·M·
¶ Oratio dupliciter pt̃ ſcõ porrigi·xij·I
¶ Orare non dẽmus p ſanctis· ·v·Y·
¶ Orare an ſp oporteat vocaliter ·xij·E·
¶ Orare an ſemp oporteat cum attencõne ·xij·E·
¶ Ordo caritatis eſt ille· ·xviij·V·
¶ Ordo ſancti petri· ·v·C·
¶ Ordo matrimonij eſt ſeruandus ꝓpt̃ tria· ·xxiij·X·
¶ Ordo viuentiũ cum hoĩbus vel in ſolitudine quis pfectior·
¶ Origiale pcm ſic aĩam maclat xxviij·O
¶ Originale triplicem hz defectũ·xxix·G·
¶ Ornamẽtoꝝ eccleſiaꝝ ſignatura an poſſit ſine peccato fieri· ·iij·M·
¶ Ornatu non eſt gloriandũ· ·xij·M·
¶ Ornatus damnat· ·xiij·E·
¶ Ornatus mulier trahit ad malitiã ·x·B
¶ Ornatus mulier an vnq; poſſit excuſari a peccato mortali· ·xiij·F·
¶ Onera mutuo dẽmus portare xiij·O·
¶ Oſanna quid dicit· ·xxix·V·
¶ Oſculat deus penitentem· xvij·O
¶ Oſculant̃ tria genera hoĩm xpm·xliij·E
¶ Oua praue cogitacõis cubat dyabolus· ·xlvij·O·
¶ Oues hñt pietatem adinuicem·
¶ Oues xpi predicacõem attente audiunt· xxxv··F·
¶ Ouidius laudat vginem mariam·ix·F·
¶ Abulum ſalutis eſt verbum dei· ·xxiij·K·
¶ Paciẽtia eſt habenda in aduerſis ꝓpter tria· xlvij·T·
¶ Patientie exemplũ eſt xps· xlvij·X
¶ Pacientie exemplum· ·xij·L·xxij·G·
¶ Patiens facit hec· ·xxxij·D·
¶ Patiens ꝺpatur vitio ·xxiij·B·
¶ An ſemp mereat· ·xlvij·V·
¶ Paganoꝝ vanitas pz ex ydolatria·xi·O
¶ Palatiũ vetus ſignificat mõi inſtabilitatem· ·x·K·
¶ Palma ſignificat gaudiũ virtutis·xxxix·M·
¶ Palmites ecclie ſunt xpiani· xv·P·
¶ Panis ſacramẽtalis eſt p ſe bonus·ſz accidentaliter cauſat malum in malo xlij·K·
¶ Panis eucariſtie hz tria· ·xxv·O·
¶ Panis eſt quintuplex· ·xxv·E·
¶ Panis elimoſine dz ſic dari· ·iij·I·
·xxv·E·
¶ Panthera ſignificat xpm xxviij·X
¶ Papa eſt luminare magnũ & vilipendit ·v·B·
¶ Parens primus infecit genus humanum· xxviij·K·
¶ Parentũ ꝺdicõem ſequit̃ partus·xxj·O·
¶ Parentes ſine originali ꝓcurant pueros cum originali· xlij·Y·
¶ Parentes dupliciter honorati dñt·xxiiij·H·Et ꝓpter hec· xxj·C·
¶ Parentes debent pueros in tribus informare
¶ Parentes quõ odiri debent· ·xxiiij·H·
¶ Parentes plꝰ diligũt filios ꝙ̃ econuerſo xvij·L·
¶ Parentes q̃ dant bona ſua filijs in vita decipiunt̃· ·xxj·F·
¶ Parentes debent alere pueros ·xvj·P·
¶ Pater tenet̃ alere filios ſuos· xxv·O·
¶ Parentes an ſint preferendi extraneis· ·xviij·V·
¶ Parentes exhereditare pñt filios ꝓpt̃ hec ·xvj·P·
¶ Parentibus defunctis tenem̃ ſubuenire· ·ij·D·
¶ Parẽtibus inuitis pueri iudeorum non unt baptizandi· xj·K·
¶ Partum boni opis dyabolus q̃rit ſuffocare· ·xlvij·O·P·
¶ Partum ꝺceptum q̃ potu deſtruit homicida eſt· ·xxxiij·B·
¶ Paſca dz in letitia celebrari· ·xlv·Q·
¶ Paruulus fuit xps in vtero· ·xlij·L·
¶ Paſſio criſti deuote meditata placet deo pmaxime· ·xv·T·

Pec bona facit. xli. V. xliij. A. Alleuiat oīes passiones. xlij. B. xxv. G. Fructificat. xij. D.

¶ Passionis amaritudo non debz obliuiſci. xxxiij. C.

¶ Passio xpi meruit nobis vitam eternam xxxij. D.

¶ Passio xpi est suffitiens ad remediū oīm morboz. xxvij. B.

Est causa vniuersalis remissionis omnium peccatoz.

Vtilis fuit. xlj. T.

Fuit ignominiosa ex tribus. xlij. P.

¶ Passio xpi otulit sacramtis efficatiam. ix. D.

¶ Passio xpi an fecerit plenam remissiōem xxxix. V.

¶ Passio xpi figurat in ysaac. xlij. M.

¶ Passio appetit? senſitiui regulata est bona. xix. E.

¶ Passio insultans tripliciter reprimitur xxij. R.

¶ Passiones huius mōi nō suffitiūt ad delendam penam pcti. xxix. Z.

¶ Pati oportet quēlibet xpi tria. xlvij. T.

¶ Pater noſter deus est. xvij. C.

¶ Pater celestis tres hz filios. xvi. D.

¶ Pater tenet alere filium. xxv. O.

¶ Pater nobilis facit filiū nobilem. xxj. O

¶ Pater resignās boni s derelia? est a filio xxi. F.

¶ Patre iubente an filius exire debeat religionem. xxxi. G.

¶ Patrem xpm dēmus imitari ad pugnaz xlvij. X.

¶ Pater talis calcari debet a filio. xxiij. Z.

¶ Pater celestis dans filiū p nra redempti onem dicatur redemptor noſter. xxxix. Y.

¶ Paternus amor vincit oia. xvij. L.

¶ Pauptas triplex est. xiij. Q.

¶ Pauptas iocunda est. i. O.

Pedicata est. xiij. D.

¶ Pauptas xpi nobis ponit in eis nāitate xxxviij. K.

¶ Paupes debent esse pacientes. xxxj. Q.

¶ Paupes deum arguunt de inequalitate distribucōis. xiij. Q.

¶ Paupes spiritu hnt hec. xiij. D.

¶ Paupibus facienda est elimosina. ij. I.

¶ Paupibus inuolūtarijs an danda sit elimosina. xiij. K.

¶ Paupes fugiāt potentū societatez

¶ Pax finis est oīs laboris. xliij. O.

¶ Pax dz haberi xviij. G. xxix. A.

¶ Pax triplex est. xviij. I.

¶ Pacem triplicem facit xps. xxix. B. C. D

¶ Peccatum fugat memoria mortis. xxx. F

¶ Pcēm infudit nobis mortem. xxix. X.

¶ Peccatū originale triplicem hz defectum xxvij. B.

¶ Pcēm hz offensam & libidinem. xvij. M.

¶ Peccatum expelli oportet ante infusiōem gratie. xix. T.

¶ Peccatū voluntatis ꝛ opis grauius est. xxj. T.

¶ Pcēm cōsūmatum an vnū sit grauꝭ alio xxj. T.

¶ Peccatum excecat. xxviij. B.

¶ Peccatum hec tria facit.

¶ Peccatum excecauit adam triplici cognitione. xxviij. E.

¶ Pcēm facit hoiem seruum. xxxij. Z.

¶ Pcēm priuat hoiem diffinicōe. xxxiij. B.

¶ Peccatū veniale mortale remissibile vel non. viij. K.

¶ Peccatum notoriū vel occultū. xliij. P.

¶ Peccatum hz culpam ꝛ penam. vij. D.

¶ Peccatū grauat dignitate potētie.

¶ Peccatum vnū sine altero non dimittit. i. I.

¶ Peccatum diuinitate grauatur iij. P.

¶ Peccatū mortale punit eternaliter. x. O.

¶ Peccatū non dimittit impunitū. xiij. Y.

¶ Peccatum oīdi dz confessori.

¶ Peccatum omne delet p penitētiam. i. M.

¶ Pcēm actuale nō dimittit sine penitētia. i. M.

¶ Peccatū mortale hns an eis valeant suffragia. ij. D.

¶ Peccatū ouertit deus in bonū. x. E.

¶ Peccatum deū expellit ad flagellandum xvij. C.

¶ Peccati pmago sic describit. xvij. A.

¶ Peccatum deus odit. xxxiij. Q.

¶ Peccati mortalis an sit satisfactio in hac vita. xvij. M.

¶ Pcta aliena nō sunt iudicanda.

¶ Peccatum transformat hoīem in bestiaz xxij. K.

¶ Pcta pmitt? grauit? vindicabant xxiij. G.

¶ Peccati pena non delet p passiones tpis ·xxix·Z·

¶ Peccata remittunt p fidem· ·ij·L·

¶ Peccata prius dimissa & iterata an oporteant ofiteri· ·iij·Q·

¶ Peccata reiterari est piculosum· vj·Z

¶ Pcta reiterata adhuc reuiuiscūt vij·R·

¶ Peccatū frequēter reiteratū an deus dimittat· vij·C·

¶ Peccata an reluceant in essentia diuina ·xi·I·

¶ Peccata p pniam odonata etiam apparebunt in iuditio· xj·O·

¶ Peccare an xps potuit· ·xxx·T·

¶ Peccare sub spe venie ad presumptiōem ptinet· ·xj·C·

¶ Peccant sign ātes ornamenta ecīe vana gloria· ·iiij·O·

¶ Peccato non seruire dēmus· xxxiij·R

¶ Peccatorem deꝰ vocat ad pniam·xxij·Q

¶ Peccatoꝛ gra pueniēte respicit·xvij·M·

¶ Peccatori imputat caretia grē·xvij·M·

¶ Peccator deo patri tria opprobria fecit· ·xvi·T·

¶ Peccator ignominiose eget· ·xvj·Z·

¶ Peccatoꝛ dz ad deum recurrere· xvij·R·

¶ Peccator duplici ligat vinculo·

¶ Peccator non dicit homo· ·xxx·I·

¶ Peccator dz ad deum clamare· xxij·L

¶ Pcōr dz indutias a deo petere·xvij·G·

¶ Peccator an possit dyabolū vincere sine auxilio gratie· ·xxij·M·

¶ Peccator non dz omittere bona opera facere· ·i·B·

¶ Peccator siue penitēs temptat a dyablo ·iiij·G·

¶ Peccator opat stulto·v·G· Carpe·v·E

¶ Peccator dz surgere ambulare ·viij·Q·

¶ Peccator surgere non pt sine gra ·x·L·

¶ Peccator inuocare dz scōs p intermissione· ·xij·M·

¶ Peccatorem deꝰ expectat· ·xvj·C·

¶ Peccator hec offerre debet deo p peccato ·xvi·O·

¶ Peccator excludit a omunione fidelium ·xvj·L·

¶ Peccator subito descendit ad infernum· ·xv·R·

¶ Peccatoꝛ an ad tantam gram resurgat de qnto cecidit peccando· ·xvi·Q·

¶ Peccator dz semp bene opari· ꝓpter hec· xvj·R·

¶ Peccatorē maximū potest quilibet se humiliter estimare· ·xxxvij·O·ij·D·

¶ Pellicano opatur xps· ·xxxvj·A·

¶ Penalitates nō tollunt in baptismo ꝓpt hec· xlij·X·

¶ Penalitates non sunt a nata sed a pcto· xxxi·X·

¶ Penalitates hoīs xps assumpsit ꝓpt tria xv·Z·

¶ Pena purgatorij an sit maior quacung· ·ij·O·

¶ Pena infernalis est intolerabilis . v. p.

¶ Pena infernalis est eterna & multiplex· ·xv·R·

¶ Pena damnator est grauior demonum· ·v·R·

¶ Pene huius mōi non sunt odigne passiones ad futuram gloriā· xxx·R·D·

¶ Pene egiptior· ·xiij·Z·

¶ Pena vnius est metus alior. ·v·O·

¶ Pena damnator an suffragijs mitigetur ·v·Z·

¶ Pena vermis an sit maior igne infernali ·xv·D·

¶ Penas eternas hildebertꝰ timuit·xiij·Z

¶ Pena eterna dat mortali peccato ·x· O·

¶ Pena pcti vna terminabilis ·alia nō scz mortalis· vij·R·

¶ Penam deus sine emenda non dimittit· ·vij·S·

¶ Pena peccati multis dimittit xxix·Z·

¶ Pena coherceat quē timor non reuocat· ·xix·T·

¶ Pena peccati taxata p sacerdotez non pt determinari qntum remittat· xvij·I·

¶ Pena legalis vel toxicacōis· ·vi·R·

¶ Inuocantes carminatrices p auxilio an peccant· xxv·P·

Judicis corrupti· ·xij·R

Falsarij monetarum· xxvij·Q·Periurij· ·xxxiij·F·

¶ Plasphemi·xxxv·P· Incātatricis·xlvij R·Diuinacōis·xvij·X·Homicide·xxxvij· F·Militis fugientis in bello ·xxij·I·Conuersantis cum iudeis·xxij·G·Abutentis vxore·xxij·Z·Interficiētis potu aliquo p tum mulieris· ·xxiij·B·

¶ Onia inducit memoria mortis· xxx·G·

¶ Penitētia habeť p tale exemplū · viij · O ·
¶ Penitentia reuiuificat opera mortificata · viij · K ·
¶ Penitentia delet grauissima pcta · i · X
¶ Penitentia in extremis vix sufficit ad salutem · iij · M ·
¶ Pnia sera tribus difficultať · · ij · M ·
¶ Pnia freqnter est iteranda · viij · O ·
¶ Penitentia diuisa seu pcialis nihil valet · i · B ·
¶ Pniam quingz fatiunt · viij · K ·
¶ Penitere quis potest in articulo mortis · ij · L ·
¶ Penitēs obtinet indulgētiaz de gnissimo peccato · i · X ·
¶ Penitēs dz abire lauaē venire xxviij · L
¶ Penitētez deus osculať amplexať xvij · O
¶ Penitentem an deus plus diligat · gz sp benefacientem · · xvij · K ·
¶ Penitentem oportet satisfacere laboribz · · viij · B ·
¶ Penitens releuatus an plus obligatur deo gz innocens prebuatus · xxvij · M ·
¶ Penitēti restituunť oēs virtutes necessarie ad salutem · · xvj · Q ·
¶ Peregrinus huiz vite tres leges teneat · xlvj · B ·
¶ Peregrinus non teneť ad ieiunium · i · G ·
¶ Perfectio xpi excedit oēs · · xxv · I ·
¶ Perfectio gre est triplex · · xxv · I ·
¶ Perfectio status vel religiōis in quo est · xxiij · T ·
¶ Perfectus dz tripliciter motus carnis reprimere · xxij · K ·
¶ Perfectus qngz debet fugere psecutores · · xxxiij · Q ·
¶ Perfectus temptať a dpabolo · iij · G ·
¶ Perfectus qngz cadit in supbiam spūalez · · ij · Y ·
¶ Perfectus semp pficere dz & nungz stare · · xviij · K · xxj · V ·
¶ Perfectus a tribus cognoscit · xxij · L
¶ Perfectz an quotidie debeat omunicare · · xviij · B ·
¶ Perfectio citius acquiriť p depositionem gz appositōem · xxij · C ·
¶ Periculū maris triplex est · ij · V · x · Y
¶ Periculosa est pnia sera · ij · M ·
¶ Perfectior ordo quis sit an q̄ est in comunitate vel qui in solitudine · · xxij · B ·
¶ Periuriū omittiť tribz modis · xxiij · G ·
¶ Periuriū non omittit seruus in illicitis dño non obediendo · · xxxij · Y ·
¶ Permittit dez mala fieri ꝓpť hec · xxxi · O ·
¶ Permittere malū est dupliciter intelligēdum · xxxj · P ·
¶ Permutat deus grauissimū malum in optimum · · x · E ·
¶ Pernitiosum mendatiū habet tres spēs · · xxxiij · L ·
¶ Perseuerare debe mus in bonis inceptis · xl · K · xij · A · xlviij · G ·
¶ Persona sancta hec habet · · xlviij · Q ·
¶ Personis turpibus nihil dari dz xxiij · B
¶ Peruerse tria fiunt in curijs dominorū · · xxxvj · A ·
¶ Pestilentiam curat inuocatio trinitatis · · viij · B ·
¶ Petere dēmus tria · · xij · O ·
¶ Petitio nō statim exaudiť ꝓpter hec tria · · vij · X ·
¶ Petitio mentalis an suffitiat · xij · E ·
¶ Petitio sanctis facta reuelatur eis a deo · xij · I ·
¶ Pictura est scriptura laycoz ·
¶ Pietatem tenem pentibus facere · ij · B ·
¶ Pietatem rectores debent hře · xxiij · L ·
¶ Pietas quere mia clementia
¶ Pigritia est iaculū hostis · · ij · V ·
¶ Pigritia fugienda est ꝓpter hec · xxij · M
¶ Pigritia an sit pcm mortale · xxij · O ·
¶ Pigritia quere accidia · otium ·
¶ Pbi exercitio virtutum queserūt finez vltimum · · xxj · O ·
¶ Philosophi pacientes · fuerunt · xxj · G ·
¶ Pbos aliquos esse saluatos pie creditur · xxvij · Q ·
¶ Philamena qre cubando cantat xxxv · F
¶ Pbi & litterati valent ꝑ ciuitatibus consiliando · · xxxviij · F ·
¶ Phebus occisiōg ppentis otempsit cupidinem · xxxvij · P ·
¶ Pipinus puer matri mentiť · xxxiij · K ·
¶ Pyramus dilexit tpsbe · · xxxij · Q ·
¶ Piscatores tres sunt · xlvij · A ·
¶ Piscacōem tria impediūt a capcōe hoim · xlvij · O ·
¶ Piscina rupta cuius pisces qui exeunt · xlviij · A ·
¶ Planete plus influūt in vno loco · gz in

alio. viij. M.
Plantaꝫ sic vicis vera in vinea ecclesie. xv. P.
Platonem esse saluatū pie credi potest. xxvij. Q.
Plenitudo causat egritudies i. E.
Poculū circis pmutabat hoies in besti as. iij. T.
Pomogranata has virtutes hñt.
Pompa obsq; ꝙz nō subuenit aie iiij. M
Pondus immutari non dz & pena vj. L
Ponderare dz qlibet amorez dei. xlvj. T
Populus obedire debet regi & rectoribꝰ
Porte sunt due aie siue cordis.
Possessio tpalium an sit a mala. xij. T.
Possidere an quis possit rem tpalem q̃si ꝓpriam. xij. V.
Potator damnat plem.
Potus oīs est licitus moderatus.
Potus cur non interdicit in. xl. sic cibus carnium. i. I.
Potus excessus penes quid attenditur. xiij. O.
Potio data sterilitatis cā mlieri xxiij. D
Potentia aie qñto nobilior. tanto pcm eius grauius. viij. R.
Potentiā peccādi an xps habuerit. xxx. T.
Potentia peccandi fuit ablata marie. xxxviij. V.
Potens est deus ad saluandū. vj. A.
Potēs est maria ad defendendū xxiij. E
Potentes sunt raptores.
Potēces piculose moriunt. xij. T.
Potentes sic corrigi dñt. xxviij. T.
Potētes deū arguūt ò sterilitate xxxi. T
Potentū societas fugienda est. xlviij. D
Ptas xpi fuit exaltata in resurrectione. xlvj. A.
Potestas xpi maior ē q̃ iustificare impiū q̃ celum creare. xlvj. C.
Potestas ligandi & soluendi an sit equa lis oībus sacerdotibus. xx. R.
Ptas imperatoris dz esse talis v. O.
Potestas papalis vilipendit v. C.
Porestas supioꝝ est plena iniqtate. v. D
Precedere dz supior. xij. U.
Precedere dz excōmunicacōem admonicō xv. Y.
Preceptū nō oēs in differēter ligat i. G
Precipitanter nullus agere dz.
Precepto patris an filius patris teneat exire religiōem vt patri subueniat. xxj. G.
Precepta veteris an iustificauerū huan tes. xxvij. M.
Predestinatio non hz causam p̄cedentez x. D.
Predicator honorandus est. xxiij. Q.
Predicator habet dignū statum. xxvj. K
Predicator petit elimosinam ex debito. iij. M.
Predicator opat piscatori v. E. xlviij. C.
Predicator assimulat statue. vl. D.
Predicator dz solum dispositis predicare xviij. T.
Predicator paucos ouertit propter hec xxxv. H.
Predicator pcor an predicando pecce. xxvi. S.
Predicatorem tria impediūt a captura. xlviij. T.
Predicanda sunt simplitia simplicibus. xxvj. Z.
Predicare potest dyaconus & subdyace nus. xxvj. K.
Predicare non licet laycis. xxvj. Q.
Predicare est licite in ecclesia ꝓter tria. xxvj. T.
Predo iuste predabit. xxxj. V.
Prefectus ciuitatis dz tuere pacē. xxix. A
Prefectus vigilū hec dz facere xxix. C.
Preferēdi sunt ꝓpinq̃ extraneis xx viij. V
Pregnās non tenet ieiunare. i. G.
Prelatus assimilat carpis. v. E.
Piscatori. v. E.
Prelatus precedere dz subditis xij. T. xxiiij. V.
Prelatus dz corripe. xix. P. Semp studē. xx. G.
Prelatus malo exemplo subditos inficit. xxxiij. F.
Prelatus non excedit excōmunicando cō tumacem ꝓ re tpali. xix. Q.
Prelatis est obediendū. xx. M
Et in his. xj. T
Preliū angelorꝝ an fuerit reale xxix. E.
Prelium quere bellū.
Premiū nulli dat nisi pueniat ad termi num. xlvj. K.
Premium dat certanti.

¶ Prelatus sic debet viuere· ·xxxiij·T·
¶ Tria habere· ·xxxiij·Z·
¶ Prelatꝰ dz tpalia iuste expendẽ xxxiij·A·
¶ Preparare dz se sic ꝯmunicandꝰ xviij·O·
¶ Preparare ꝙre purgare mundare·
¶ Presentia xp̃i firmat ꝫ roborat aiam· ·xlvj·P·
¶ Par dulcedinem immarcessibilem·xlvij·A·
¶ Paluat· xxx·O·
¶ Prescientia hz causam· ·x·O·
¶ Probat deus nos a peccatis·xxxvij·O·
¶ Preseruatus p xp̃m non dz sperncre peccatorem· ·xxxvij·O·
¶ Preseruatus plus tenetur deo ꝙ lapsus· ·xxxvij·P·
¶ Presbiteri honorari debent· ·xx·S·
¶ Presumptio causat in immoderata delectatione· ·xj·C·
¶ Presumptio an sit pcm· xj·D·
¶ Premiũ dicit tripliciter· vij·E·
¶ Principiũ est vnũ ad quod alia reducunt ·xxix·O·
¶ Princeps precedere dz ꝫ sm legem viuẽ ·xij·T·
¶ Probatio scientie sic dz fieri xviij·O·
¶ Probare dz sensus ꝯmunicãs· xlij·B·
¶ Probat deus electos tribulacõe ·xxx·A·
¶ Probatio indaget obscura·
¶ Proplema dauid otra salomonem
¶ Problemata nathan otra dauid xlv·T·
¶ Problemata multa querequare
¶ Procurator siue dispensator dz hec facere ·xl·X·
¶ Prodigus est pctor· ꝫ tria debet facere· xvij·B·C·
¶ Prodigus peccator deũ refutat·xvj·T·
¶ Prodigus an peior sit auaro· xxiij·B·
¶ Profectus otinuus nc̃arius est homini· ·xxxi·B·
¶ Proficientes xp̃s obtitat· ·ij·V·
¶ Proficere dz quilibet nunq̃ stare ·xviij·R·xxxj·A·
¶ Profitiens se dz reputare incipiẽtez xj·D·
¶ Professus deo maiorem miam osequitur ·xx·V·
¶ Profunda simplices quercre non debent xxvj·Z·
¶ Progredi semper possumus in hac vita· ·xviij·R·
¶ Propheta non est acceptus in patria sua xviij·Y·
¶ Promissum dz seruari· vij·B·xliij·G·
¶ Promptitas attendenda est in ope mie· ·iij·F·G·
¶ Propria volũtas est deo danda ·xx·T·
¶ Propria volũtas ardebit in inferno ·xx·V·X·
¶ Propria pcta quis iudicare dz ·xviij·B·
¶ Propriũ dei est misereri· ·vij·T·
¶ Propetas tpaliũ rex an sit licita·xij·V·
¶ Prosperitas facit obliuiõem beneficioꝝ· ·vi·V·
¶ Prosperitas facit piculose mori·xij·T·
¶ Prosperitas non est stabilis· ·xlvj·P·
¶ Proximum diligere dẽmus ꝓter hec·ij· ·T·xiij·O·
¶ Proximo tria dẽmus facere· ·xxxi·D·
¶ Proximũ non dẽmus iudicare temerarie xviij·Z·
¶ Prudentiam dz ambulans hr̃e·& habet tres partes· ·xxxj·C·
¶ Prudẽtia triplex est ꝫ facit hec·xxxij·P·
¶ Prudẽtes mõi deum arguũt de hoc·xxxi ·X·
¶ Publicanda non sunt infirma ꝓximorũ occulta· xxxiiij·Q·
¶ Publicãda nõ sunt secreta cõsilia·xlij·O·
¶ Publici pctores repellendi sunt ·xxx·K·
¶ Publice predicari dz verbũ dei·xxvi·T·
¶ Pudor quere verecundia
¶ Pueri dñt informari in his·xxix·P·Q·
¶ Pueri hñt refugiũ ad patrem xvj·T·
¶ Pueri debent diligere pentes·xvij·L· ponorare· ·xxj·C·D·E·G·
¶ Pueri legittimi dñt pentes alere xvi·P·
¶ Pueri non tenent ad ieiuniũ ·i·G·
¶ Pueri nutriunt qñq; a brutis ·xiij·P·
¶ Pueri iudeoꝝ non dñt baptizari in uitis pentibus· ·xj·A·
¶ Pugil xp̃i dz hec habere·
¶ Pulcritudo marie· ·xxxviij·X·
¶ Pulcritudo nõ fundat amicitiã·xx ij·Y·
¶ Pulli ciconiaꝝ diligũt pentes xxj·E·
¶ Pulcritudie multi pierũt· x.ij·Y·
¶ Pulc̃ udo ornat̃ plẽs decipit xxxviij·Y·
¶ Pugna angeloꝝ fuit realis· ·xxix·E·
¶ Punit pcm mortale eternaliter
¶ Punit omne peccatum· xiij·Y·Z
¶ Punita sunt pcta ꝓꝝ grauissime
¶ Punit deus grauiꝰ ꝙ diutius expectat·

¶ Punit deus inuitus. xvj·C·
¶ Puniri an vnus possit p alio xvij·D·
¶ Punire quere pena xxvij·Z·
¶ Purpura. xiij·M·
¶ Purgari dz anima. xvi·L·M·n·A·
¶ Purgari dz ab his qui vult omunicare xliij·F·
¶ Purgant peccata adūsitate iiij·E·
¶ Purgata mens deū videt. xxx·Z·
¶ Purgatoriū est graue. ij·G·
¶ Purgatorium qñ a anime exire possunt v·O·
¶ Purpurā nemo portare dz nisi princeps xxxvi·O·
¶ Putata erat caro xpi. xv·K·
Qualitatis defectus reddit negotiacōem iniustam
¶ Quare p xl·cibus taxat n non potus i·I·
¶ Quare non vinū phibet in xl·lic carnes i·K·
¶ Quare deus non immediate custodit hominem sine angelo. iij·V·
¶ Quare angelus ita fideliter hoiem custodit. iiij·X·
¶ Quare ignis infernalis aget in spiritum v·P·
¶ Quare dei hoiem nō suscipit in infātia vj·Q·
¶ Quare deus non cito exaudit inuocātes vij·X·
¶ Quare deus fecit hoiem peccabilez x·E·
¶ Quare pcēm in vno est pena culpabilis & in alio non. viij·K·
¶ Quare deus vnū saluat n alterz damnat x·C·
¶ Quare dei eqliter non oēs respicit x·M·
¶ Quare non adoram⁹ hoiem sicut ymaginem. xj·B·
¶ Quare martires tandem gladio mortui sunt. xij·D·
¶ Quare deus in cruce mori voluit & non in alio supplitio. xxij·X·
¶ Quare aīa prius glorificat corpe xxiij·B·
¶ Quare incarnatio magis attribuit spiritui sancto q̄ patri xxvj·M·
¶ Quare in hieme pauciores sunt infirmitates q̄ in estate. xxix·B·
¶ Quare spūs oiunctus est corpi cum maculetur ab eo. xxxv·O·
¶ Quare philomēa cubādo cārat xxxv·F·
¶ Quare in pītia interfectoris vultū cruentat. xxxviij·M·
¶ Quare loquim iudeis & non cōmedem⁹ cum eis
¶ Quare vna pria calidior ē altera xlj·P
¶ Quare aqua recipit otrariā qualitatem & non ignis. xlv·L·
¶ Quare lupus hoiem videns efficit raucus. xvij·Z·
¶ Quare xpūs die tertia resurrexit n non alia. xlv·O·
¶ Quare petrus dimisit piscacōez & postea resumpsit. xlvij·B·
¶ Quare mortale punit eternaliter & non veniale. x·O·
¶ Quare pcēm hois est remissibile angeli non. viij·K·
¶ Quare tonitruum precedēs coruscatio prius videt. xv·Y·
¶ Quare pens purgatus ab originali plez immundū pcreat. xlij·Y·
¶ Quare baptisma tollit pcēm non penaz xlij·X·
¶ Quare petrū predestinauit non iudam x·D·
¶ Quercus n harundo alterant ij·I·
¶ Querere dēmus ibm in medio virtutuz xj·G·
¶ Querere non debent simplices pfunda xxvj·Z·
¶ Querere dēmus primo regnū dei vij·E·
¶ Questio causat pter admirati v·T·
¶ Quieuit xps in tribus xliij·P·
¶ Quies est finis laboris xliij·O·
¶ Quies est nōia omunicātibus xxix·A·
¶ Quietem cordis tria pturbant xviij·I·
¶ Quietāt hoiem tria in deo. xlvj·Q·
Rationem reddere dēmus de omni actu deliberatiuo. vij·H·
¶ Ratione oia fiunt xxvij·G·
¶ Rationi dz sensualitas obedire xx·K·
¶ Rōne carētes non merent nec demerent xxj·Q·
¶ Rōnis iuditiū tale est xxj·S·
¶ Rōnem quotidie debemus hre xlvj·T·
¶ Rationez reddet qlibet de sua vita statu seu regula.. xlvj·T·V·
¶ Radix oīm virtutū est fides. ij·L·

Radix oñdit fructū ꝛ econúlo xxviij. R
Radici opatur xp̃s in virginali vtero .
xlij. L.
Rami arboris sic causant. xlij. M.
Rami tres amputādi sunt vitioꝝ. xix. S
Rancor est dimittendus. ij. D.
Rapiunt p mortem iuuenes .ne malitia
mutet eos. xxxj. X.
Rapiebat qñq; maria ad visionem dei
claram. xxxviij. A.
Rapinā phibet dez q est grauior furtu
.ij. A. ſ.
Raucediem causat lupua. xvij. Z.
Rebellio statuū est in mō xx. Q.
Recidiuare est piculosum. vj. Z.
Recipe sp ex nunq; dare turpe est vi. T.
Recipi an aliq̃d possit p sacrāmtis. iij.
O.
Reconciliauit nos xp̃s humana natura.
xxvj. R.
Reconciliacōis signo xp̃s vt agnus occi
sus est. xix. D.
Recōciliacōis signo deus penitenti tria
facit. xvij. M.
Recōciliato inimico nō credas xxxvij. D
Reconciliatus ,an prebuatus. q̃s plus
obligetur deo. xxxvij. M.
Recognitio pcī placat deum xvij. B.
Recordatio mortis facit penitere. viij. O
Recordatio passionis xp̃i est vtilis .xij.
S. xv. T.
Recordari dēmus vulnera pcōꝝ .i. V.
Rector semp studere dz xx. G. Et habere
misericordiam. xxiij. L.
Rectores non dñt extolli. xxxij. G.
Rectores ābitiosi mōm destruūt xxxij. Z
Rector tria dz habere. xxxij. Z.
Pollere iustitia ex scientia. xxix. F.
Recurrere dēmus ad deū xvij. C. xvi. T
Recurrere dēmus ad mariā. xvj. X.
Recurrere quere inuocare
Redemptor an deus pater dicat xxxix. Y
Redeūt peccata deleta p reiteracōem ad
hec. vij. A.
Redire dz aīa ad deum vnde est egressa.
vij. S.
Redemptio an aliq̃ sit in inferno.
Reddere dēmus grates. vj. T.
Reddere oportet rōnem de his. xj. I.
Redeunt anime pdite oēs virtutes p pe
nitentiam. xvj. Q.
Referre dēmus deo grās. vj. T.
Reficit aīa deuota xp̃m his ferculi. xl. I.
Reficitur aīa corpi xp̃i
Refugit q̃libet ad hoc vbi sentit maiorē
influentiam pietatis euenire. xvj. T.
Refugij ciuitates tres fuēr. xxj. Q.
Reges dicunt sacerdotes. xx. F.
Regere volens pacifice facere dz pacem.
xviij. V.
Regnū dei primo est q̃rendum . vij. E.
Regula clericoꝝ. v. C.
Regula prelatoꝝ. xxxij. T. Z.
Regula osulum. xlij. M.
Militum. xlij. P.
Regula viduaꝝ. xxix. L.
Regula diugataꝝ. xxij. Y.
Regula populariū. xlij. Q.
Regula religioſoꝝ. xxij. I
Rei aliene otrectatio est illicita ex furtū.
xx. A.
Reiteratio pcī est piculosa. vj. Z.
Reiterata reuiuiscunt ad hec. vij. A.
Reiteratū frequēter an deus indulgeat.
vij C.
Relator secretoꝝ displicet. xxxiij. O.
Relenatus an prebuatus quis deo plus
obligetur. xxxvij. M.
Religiosus ꝑm habitū nō viuens an di-
cat ypocrita iij. C.
Religio quid est. xxxij. S.
Religiosus corpe ex non corde sepatus a
mō infructuosus est. vj. O.
Religiosi opz ex voto est melius alteriz
sine voto. vj. P.
Religio q̃fectior cum hoībus uersan
tium vel in solitudīe. xxij. S.
Religio an sit melior q̃ seculariter viuē
vi. O.
Religiōem an filius exire debeat ad sub
ueniendū patri in nēcitate. xxj. G.
Reliquert nobis sancti tria. xxv. T.
Relinq̃re debemus oīa. xxiij. Y.
Relucētia malorū est in essentia diuina.
xj. I.
Remedia stra oēm morbum fluxerunt a
xp̃o. xxvij. B. xlij. X.
Remedia venialis culpe. xlij. Y
Remissio plena culpe an cristi passione
fuerit facta. xxxix. V.

¶Remissio culpe non dat sine his·xlvi·V·
¶Remissibile est hoīs pcīm & angeli non·viij·K·
¶Remittere an deus possit pcīm sine infusione gratie· xxvj·F·
¶Remorsus oscie damnatorū grauior est pena· xv·C·
¶Remus & romulus nutriti sunt a lupa· xiij·D·
¶Remus occisus est a fratre· xv·E·
¶Remotus rex spreuit gloriam mūi·xij·G·
¶Renuntiandū est oībus taliter·xxiiij·B·
¶Repellere q̄s potest iniuriam tripliciter xxxij·G·
¶Reprimunt passiōes insultātes·xxij·K·
¶Reprobis dat deus tpalia habunder ter· xxxi·Q·
¶Reprobatio non est sine causa· x·D·
¶Reprobatio maloz in iuditio· v·L·
¶Reproboz malum ordinat ad q̄druplex bonum electoz· x·E·
¶Reputare dz se hō peccatorem· ij·D·
¶Requies quere quies·
¶Res defectuosa p sana vendi non debet vi·I·
¶Res tpalis non possidet a nata·xij·L·
¶Res tpales an q̄i ppria possint possideri xiij·O·
¶Res publica seruat p hec· xxxix·E·
¶Resistere dēmus temptacōi in principio xxij·K·
¶Resistere an q̄s possit potētia libera tēptationi· xxij·M·
¶Respicit deus hoīes ineq̄liter· x·N·
¶Respicit deus peccatorem gr̄a preueniēte xvij·M·
¶Responsio mollis frangit iram·xix·L·
¶Restitutio q̄ & qualiter fieri dz· xl·B·
¶Restituere dz dolose vendēs vel emens· vj·I·
¶Resurrectio xpi opatur veri· xlv·K·
¶Resurrectio xpi ē causa nr̄e resurrectiōis· xlv·L·
¶Resurrectio xpi ogrue primo oñdebatur mulieribus· xlvj·F·
¶Resurgendo xps hec acquisiuit· xlv·K·
¶Resurgendo xps an primo apparuerit matri· xlv·N·
¶Resurrexit xps tertia die ppt̄ hec·xlv·O·
¶Resurrectiōez cum letitia dēmus celebra re· xlv·Q·
¶Resurgere a mortuis debuit xp̄us ppter hec· xlv·M·
¶Resurgūt boni & mali taliter· v·I·
¶Resurgere nemo potest a pcīis sine gr̄a· xvj·Q·
¶Resurget pcōr ad talem gr̄am·xvj·Q·
¶Resuscitatio corpalis vel spiritualis que maior· xxx·D·
¶Reuerentia pentū est in his· xxiij·B·
¶Reuereri dñt sacerdotes· xx·D·I·
¶Reuiuiscūt pcīa delera & iterata adhuc· vij·A·
¶Reuereri quere honorare
¶Reuocare quere vocare·
¶Reuocare dēm? tps p̄teritum·xlvi·T·V·
¶Reuocatur peccator p tria· xvj·A·
¶Rex est q̄ bm racōem se regit·xxxviij·T·
¶Ribaldi gloriant̄ de malitia· xxx·K·
¶Rident oīa in pñtia solis· xxxv·X·
¶Roboam electus de regno non acq̄euit consilio senum· xxxvij·D·
¶Rogare quere petere orare·
¶Rosa caput inficit· xxxvj·T·
¶Roma destruēda signis oñdit̄·xxxix·I·
¶Romani tria in honore suabāt xxxix·F·
¶Rota fortune· x·I·
¶Rustici sunt in ranas trāsformati·xxxviij·L·

SAba temptat sapiam salomonis· xlv·V·

¶Sabbatū dedicatum est in honore virginis· xlv·K·
¶Sabbatum celebram? i n dñica vij·M·
¶Sacerdos in mortali exñs an possit celebrare vel an eius oño valeat· ij·D·
¶Sacerdos an peccet dando peccatori penitenti sacrm· xliij·G·
¶Sacerdos honorari dz· xx·E·
¶Sacerdos temptat̄ sijmonia· iij·N·
¶Sacerdotū vita· v·C·
¶Sacerdotes vitare dñt occiuia laīcorū· xviij·B·
¶Sacerdotū insignia virtutes significāt xx·L·
¶Sacerdotes possunt deū placare·xx·L·
¶Sacerdotalis pōas ligandi & soluendi an sit equalis oībus· xx·K·
¶Sacerdotium est dignum· xx·C·
Et sunt reges· xx·N·

¶ Sacramtum dz libere ministrari ·iij·O
¶ Sacramtum eucaristie est per se bonum accidētaliter malum·
¶ Sacramtum eucaristie ḡre institutum est in fine· ·xliij·C·
¶ Sacramtum eucaristie an pfectus quoti die sumere debeat· ·xviij·S·
¶ Sacramēti sumptio mutata est·xviij·S
¶ Sacramēti sumptio talem indiget ꝓparationem· ·xviij·O·
¶ Sacramti vtilitates· xviij·Q·
¶ Sacramta ordinant· otra septem defectꝰ ·viij·Q·
¶ Sacramtoꝝ sufficiētia otra oēm morbū· ·xxvij·B·
¶ Sacramta hñt efficatiam institucēz xpi viij·S·
¶ Sacramta sunt signa distributiua fidelium ꝛ infideliū· viij·T·
¶ Sacramta ꝓ quacunq; lege fuert institu ta· ·ix·V·
¶ Sacramtum sumens oscius de peccato · ex obediētia ecie an peccet· ·xviij·P·
¶ Sacramēto an aliquid possit dari vel re cipi· ·iij·O·
¶ Sacramenta ꝓfluentia a latere xpi sunt remedia· xlij·X·
¶ Saltantes in corea deludūt xpo·viij·V·
¶ Saluare vult deus oēs· vj·O·
¶ Saluari poterant aliqui ex lege ꝛ añ absq; obſuantia legis· ·xxvij·P·
¶ Saluati sunt plēs ꝓpter fidem·añ fidem ·xxvij·G·
¶ Saluandi dei hz clemētiam ⁊ potētiam ·vj·A·
¶ Saluauit nos xps a tribus· xxxix·V·
¶ Saluandi plures sunt aut damnādi·
¶ Salutatio angelica mutata est in passiōe ·xliij·B·
¶ Sampson designat peccatorem ligatum ·xxviij·G·
¶ Sctitate nullus est aliquo signo certus ·viij·O·
¶ Sancta vita est habenda· ·i·Q·
¶ Sanctificat ecclesia ꝓpter tria· ix·Q·
¶ Sanctificata sunt oia cristi incarnacōe· ·xxviij·B·
¶ Sctificata ē maria his gradibꝰ xxxviij· ·V·
¶ Sanctus q̄libet hz spēale donum in suo statiuo· ·viij·N·
¶ Sancti intercedūt ꝓ nobis· ·xij·Q·
¶ Sancti ognoscūt preces nostras a deo· ·xij·I·
¶ Sancti varias habuert gratias
¶ Sancti in his debent venerari· viij·T·
¶ Sancti post se reliquert hec· ·xxv·T·
¶ Sanctos inuocare dēmus· ·xxv·Y·
¶ Sanctis canonizatis solennitates facere possumus· ·xxv·Y·
¶ Sanctorū natalitia solenniter sunt celebranda· xxv·T·
¶ Sanctoꝝ iocunditas est magna·xxvj·A
¶ Sanguis xpi oēs liberauit a peccatis· ·xxiij·F·
¶ Sanguis xpi hz trea effectus xxj·I·
¶ Sanguis xpi oblatio an fuerit patri acceptissima· ·xliij·Y·
¶ Sanguis xpi est septies effusus·xxiij·A·
¶ Sanguinis xpi memoriam habere debemus· ·xxiij·C·
¶ Sanguinis xpi ꝛ sacramtoꝝ merita frūctificant hoiem· xij·D·
¶ Mortuos suscitat· ·xlij·M·
¶ Sanguis humanus fecundat arborem· ·xij·B·
¶ Sapia xpa creuit· xlij·L·
¶ Sapiam spnunt iuuenes· xxv·G·
¶ Sapia mundi est vana· ·xij·E·
¶ Sapie donum datū otra debilitatem intellectus· ·xliij·B·
¶ Satisfactio pene est de tribus viij·D·
¶ Satisfactio non remittit offensam dei· xvij·D·
¶ Satisfacere an q̄s possit in vita pro mortali· ·xvij·D·
¶ Satisfacere an aliquis possit in hac vita ꝓ alio· ·xvij·A·
¶ Saturitas mala est ·i·E·
¶ Scandalū triplex malum causat·
¶ Scandalo occurente an bonū sit omittendū bonum spūale· ·xxi·I·
¶ Scandalosi expellendi sunt· ·xxj·L·
¶ Scenola reprehendit de ingratitudine · ·vj·T·
¶ Scientia nobilitat hoiem· ·xj·F·
¶ Scietia audiēda est a quocūq; ·xliij·M·
¶ Sciam triplicem amisit adam·xxviij·C·
¶ Scientia mundi vana· ·xij·F·
¶ Sciens ꝓrie dicit homo· ·xj·D·

Sciens dz preponi ignoranti· ·xlj·C·
Scire non possunt defuncti qd viuentes fatiant·
Scire non possunt demones secreta cordium· ·vij·R·
Scire nemo potest certe diem vltimum· ·iiij·P·
Scola virtutū est ecclesia· ·x·A··
Scolaris pbat humilitate· ·xij·L·
Scolaribus opatiendū est ꝛ eoz priuilegium· ·xxxix·G·
Scriptura diu ina an possint suspēdi ad coetum· ·xvij·P·
Scriptura alta non est curiosis ⁊ simplicibus predicanda· ·xxvj·Z·
Scriptura sacra m heretici puertunt·
Secta sextuplex significat ordinē iouis ·xlj·P·
Secreta non sunt pandenda· ·xliij·O·
Secretor relator displicet· ·xxxiij·Q·
Secreta cordiū an dyabol9 sciat· ·vij·R·
Seculū quere mundum·
Secularium vita an sit melior religiosoz ·vj·O·
Seculi finem an quis sciat determinate· ·iiij·P·
Sedechias significat hoiem excecatum· scientia· ·xxviij·F·
Semei pmissū sal'oni violauit· ·vij·B·
Seminare hic dēmus virtutes· ·vij·R·
Senator vnde dicit· ·xxxvij·D·
Senes non tenent ieiunare· ·i·G·
Senes a iunioribus iuuari debēt· ·xxj·D·
Senum incontinentia ordemptibilis est· ·xxix·K·
Seneccus in ostijs est vtilis· ·xxxvij·D·
Senum incōtinentia an sit piculosior iuuenum· ·xxix·K·
Seneschalcus xpi prelatꝰ dicit· ·xxxiij·A·
Sensus custodire dēmus· ·i·T·xliij·A·
Sensus tempantia subtiliat· ·i·N·
Sensualitas dz rōni obedire· ·xx·K·
Sensualitas ostruat spūi· ·xxvij·D·
Sententia ferri non debz ante legittima documēta·
Sentētiari nullus dz ad mortez ex confessis ni tormentis nisi pseueret· ·xliij·I·
Septenarius nūs est pfectus· ·xliij·P·
Septem dona spūssancti ostra hec dant· ·xliij·Z·

Separare dēmus aīas ab inferioribus· ·vj·A·
Separi dz bonū a malo· ·xxxix·M·
Sequi dēmus xpm· ·xxviij·X·xij·V·
Sequi dēmus sanctos in his ·xxv·V·
Sera pnīa vix ad salutem sufficit· ·iij·M·
Seraphin significat deuotos ostemplatiuos· ·xxv·L·
Serra lignea ysaias fuit occisus· ·ij·R·
Sermo xpi quere predicacōez dei seu verbum dei·
Serpens hz hanc astutiam· ·xxxij·P·
Serpēs Iesus occidit filiū rustici· ·xxxvij·D·
Serpens in sinu ledit portantem· ·vj·M·
Serpens eneus significat xpm· ·xxxi·D·
Serpentem haurit ceruꝰ· ·xxxiij·L·
Seruiūt nobis angeli· ·iij·T·V·
Seruire dēmꝰ xpō· ·xxv·M·N·xpī tria· ·xlviij·M·
Serui boni sex sunt fuitia· ·xlviij·R·O·
Seruitoribus suis xps puidet·
Seruitor xpi diuēnitate laboris magis feruet caritate
Seruitor xpi hec dz habere· ·xlviij·M·
Seruus inobediens dño in illicito mandato non est piurus· ·xxxij·R·
Seruꝰ fidelis tria dz habere
Seruus vnde dicat· ·xxxij·Z·Et·xiij·K·
Seruum pcm facit· ·xxxij·Z·xx·Q·
Seruitus peccati est cauendꝰ ꝓpter hec· ·xxxij·A·
Seruitutem ebrietas facit· ·xxij·N·
Seruitus morti oparur ·xxxij·Z·
Seruus non potest accipere ordines nisi manumissus· ·xxj·O·
Seruoz infideliū dispensatoz plura sūt genera ·xl·V·
Signū ducet in ognicōem· ·xlj·O·
Signa tria pfectionis
Signa qnq; ostendunt euentus malos· ·xxxviij·D·xxxix·I·
Signa aduentū dñi pconizant· ·xxxj·E·
Signa pcedunt aduentum xpi·
Signa multa facit deus· ·xxxvij·H·
Signū vginis magnū est maria ·xxxi·L·
Signū nullum est certū pfectiōis ix·O·
Signū sagittarij oīs tribulacōnis· ·xxxj·M·
Signa omunia sunt sacrāmta·

¶ Signa cōmunia tenetur quis ostendere inimico. ·xxxij·I·

¶ Signaē ornamtis ecclesiā an sit peccatū ·iiij·M·

¶ Signatos signo crucis nō ledit dyabolꝰ xlij·O·

¶ Signa amoris tria xps oñdit·

¶ Signoꝝ in morte xpi moralizatio ·xliij·L·

¶ Silogizat sic sanctus bernardus·xij·G·

¶ Symonia omittit sola intencōe ·iij·M·

¶ Simplex non dz querere subtilia scripte·xxvj·Z·

¶ Sinus abrae quid sit. ·xiij·X·

¶ Sitiuit xps in cruce ad hec. ·xliij·K·

¶ Sobrietas a multis malis preseruat xxix·T·

¶ Sitire dēmus ad fontem gre ·xxxij·L·

¶ Societas nulla est de inhonestis xxvi·A

¶ Societas maloꝝ est fugienda ·xlvj·G·

¶ Societas dyaboli est mala. xlviij·N·

¶ Socrates abiecit auꝝ ·i·L. Eius humilitas. ·ij·I·

¶ Socrates interemptus est ab ydolatris ·viij·B·

¶ Sol facit oia videre. xxv·X·

¶ Sol signat papam. v·V·

¶ Solis sponsa fuit elisia. ·xxxv·X·

¶ Solis eclipsis qualis fuerit in morte xpi xliij·L·

¶ Solennitates sanctoꝝ sunt celebrande. ·xxv·V·

¶ Solennitates sctoꝝ nulla voluptate dñt dehonestari. ·xxv·X·

¶ Solicitudo est quadruplex. ·i·M·

¶ Solicitudo mliex ē ymēdabilis xxxvj·K

¶ Soluere dēmus deo debitū. ·xvj·M·

Nato. xxv·P·

¶ Soluunt aie de purgatorio qtuor suffragys. ·ij·C·

¶ Sperare dēmus in scraz trinitatē·vij·Z

¶ Sperare nullus dz sine meritis pcedentibus. ·xl·I·

¶ Sperātes medicus facilius curat·vij·Z·

¶ Spes vescit & cibat xpm. xl·N·

¶ Spūssancti dona. ·xliij·Z·

¶ Spūssanctus aiaz singulariter diligit & omuniter. ·xiij·K·

¶ Spūssanctus an sit in hoi. nemo scit cō muni lege. viij·O·

¶ Spūisancto attribuit incarnatio xpter hec. ·xxvj·M·

¶ Spūs humanus patit ab igne infernali v·P·

¶ Spiritui hūano otrariat caro·xxvij·P

¶ Spūalis supbia suscitat a dyabolo otra pfectos iij·Y·

¶ Spūalia sunt tribus ponenda·vij·E·

¶ Spūalia opa de nācitate salutis non sūt omittenda xpter scandalū. ·xxj·I·

¶ Sponsa xpi dz xpm inuitare ad cenam. ·xl·V·

¶ Sponsa dz habitare cum xpo. xxx·M·

¶ Sponsa xpi peccādo facit otra tria bona matrimonij. xxiiij·M·

¶ Spurius ex lege nacali non dz·xvj·S·

¶ Stabiles dēmus esse cum deo·xlviij·G·

¶ Stabile in mundo nihil est. ·xlvj·O·

¶ Stans videat ne cadat. ·iij·Y·

¶ Stare non dz pfectus ꝫ ppicere ·xxviij·K·xxj·T·

¶ Stadiū dicit tale. ·xlvj·O·

¶ Stateram non transeas. ·xiij·P·

¶ Status beatitudis excedit statum innocentie. ·xlvj·V·

¶ Status ecclesiasticus vilipendit ·v·C·

¶ Status clericoꝝ talis dz esse. v·C·

¶ Satus ꝙs melior an religiosorū vel laycorum. ·vj·O·

¶ Propter hec statꝰ hoīs est incertꝰ viij·M

¶ Statuta laycoꝝ hec hre debent·xxj·A·

¶ Statuta diuatoꝝ tria sunt xxiij·Y·

¶ Stelle cadentes significāt xpianos v·E·

¶ Steriles mulieres repbant. ·xv·M·

¶ Stetit hiesus in medio triplicīter·xxxij·xlvij·F·

¶ Sterilitatis causa dans mulieri cibum homicida est ·xxiij·B·

¶ Stillicidiū patitur incautus. ·xvj·I·

¶ Stipiti opatur xps in cruce xviij·M

¶ Stolam nouā dat deus penitēti·xvij·Q·

¶ Stomachus euacuari debet. xvij·T·

¶ Stultus impetrauit rōnis legē·xxvij·E

¶ Subdyaconus potest predicare.xxvj·K

¶ Subditus an debeat in oībus obedire. ·xj·T·

¶ Subditus dz cedere supiori. xx·O·

¶ Subditꝰ malus vadit sic cancer·xxv·O

¶ Subiectio ordinata est in beatis. x·Q·

¶ Subicere se ex humilitate oibꝰ an liceat·

xij·R·
¶Subtilia scripture non sunt predicanda simplicibus ·xxvj·Z·
¶Subtrahere dēm̄ presentiam a furiosis ·xxix·K·
¶Subtrahit se xp̄s ꝓpter tria· xj·G
¶Subuenire dēmus parentibus in purgatorio· ·ij·B·
¶Subuenire dēmus panpibus ·iij·I·
¶Subuenire debemus ꝓximis in tribus ·xxj·O·
¶Sufferentia laboris dz esse firma·xij·Y·
¶Suffocare querit dy̆abolus ꝑtum hoīs ·xxvij·P·
¶Suffragium scr̄oꝝ est q̄druplex ·ij·C·
¶Suffragiū a malo factū an valeat ij·O
¶Suffragia his iuuāt· ·v·S·
¶Suggerit dy̆abolus mala· ·xlvij·Q·
¶Suggestio mali an sit mortalis·xlvij·S
¶Suggestio quere cogitatio·
¶Suggestioni dēmus resistere· ·xxij·K·
¶Super tribus sceleribus hec exponitur· ·vij·C·
¶Superbia est in tribus· ·xij·M·
¶Superbia causat heresim in mlīs xxvi·Y
¶Superbia q̄re vana gloria honor·
¶Superior sic viuere dz· ·xxxij·V
¶Superior compatur capiti· ·xi·T·
piscatori· ·v·E·
¶Superiori obediendū est· ·xx·N·
¶Superiores infitiūt subditos exēplo prauo ·xxxij·G·
¶Superiores mali tot mortibus digni sūt· ·xxv·Q·
¶Superiores spantur vu'pis xxxij·M·
¶Superiora regūt inferiora· ·xxxij·E·
¶Surdum facit dy̆abolus hoīem ·xvij·Z
¶Surrexit xp̄s tertia die ꝓpī hec xlvij·Q·
¶Surgere dz peccator a pēcīs· vij·Q·
¶Surgere non potest peccator sine gratia xxj·M·
¶Sursum ad deum dēmus corda dirigē· ·xxxv·Y·⁊·xxxvj·A·
¶Sursum ad deū dēmus respicē.ij·Y·Z·
¶Suscipit de⁹ penitētem gratiose xvij·L
¶Suscipere an sacerdos possit aliquid de sacrām̄to· ·iiij·O·
¶Susceptio sacramēti talem indiget preparatōem· ·xvij·O·
¶Suscipere semp ⁊ nunq̄ dare turpe est· ·vj·T·
¶Suscitatio impīj est maior q̄ creatio celi ·xlvj·C·
¶Suscitatio impīj quatuor req̄rit·xxvj·F
¶Sustentat aīa verbo·xp̄i
Eucaristia· ·xiiij·L·
¶Sustinens aduersa dz esse patiēs xij·Y·
¶Tabernacula tria sunt xp̄i·viij·S
¶Tabernā frequentant ebriosi· ·viij·X·
¶Tacere veritatem an sit equale peccatū quale sit loqui mendatiū· xxxiij·O·
¶Tacendo mulier·vir̄ mansuetum facit· ·xlviij·L·
¶Tactu xp̄s ꝓbauit resurrectiōz·xxvij·P
¶Tangit deus aīam tripliciter· ·x·L·
¶Tardatio execucōis testa m̄ti preiudicat aīe testatoris· xxv·K·P·
¶Tardātes dare testara eccleſps necatores dicunt ⁊ excōmunicari dn̄t· ·xxv·P·
¶Tardare non dēmus benefacere ·i·B·
¶Tardat deus punire peccatorem·xvij·Q
¶Temerarie mali iudicāt bonos·xvij·Z ·xxvij·Y·
¶Tempalia non habēt fidelitatem·⁊ sunt piculosa· ·i·L·
¶Tempalia sunt spnenda·vij·K·xxij·A·
¶Tempalia dant regibis habundāter ꝓpī hec· ·xxxi·Q·
¶Tempaliū possessio an sit a natā xij·T·
¶Temptandus temptat a dy̆abolo·iij·B
¶Tempantia quere abstinentia sobrietas
¶Temptatio carnis ꝓuenit ex his iij·F·
¶Temptat xp̄s a dy̆abolo· ·iij·M·
¶Temptant tria gn̄a hoīm· ·iij·O·
¶Temptacōnem pmittit deus ꝓpter hec· ·iij·O·
¶Temptant freq̄nter peccantes·
¶Temptator est debilis ·iij·G·xxij·K·
¶Temptacōem tripliciter euadim⁹ xxij·K
¶Templū cordis siue aīe sic ꝺpatur cristo ·xvj·L·
¶Templum quere habitacl'm
¶Templū materiale corpus xp̄i in vtero significat· ·xxvi·R·
¶Templa virtutis ⁊ honoris
¶Tēpus ꝺputare dēm⁹ quotidie·xlvi·T·
¶Tempus ꝺputabit in iuditio· vij·M·
¶Tempe pn̄ti debemus laborare·viij·M
Penitere· viij·M·

¶ Tempe quolibet lex fuit ſpetialis · iij · K ·
¶ Tempore pacis & otij multa mala fiunt · xxxix · M ·
¶ Tenebre ſunt apte ad faciendum mala · xxvi · X ·
¶ Tenaces an peiores ſint prodigis xxliij · Y ·
¶ Terra p tria mouet · xiij · D ·
¶ Terram ſe eſſe homo cogitare dz · xviij · E
¶ Terra bñdicta eſt maria & ſcripta · xxiij · O ·
¶ Terrena ſunt ſpernenda · vj · K · xxij · A ·
¶ Terrena hñt inſtabilitatem · x · I ·
¶ Terrena ſūt poſtponēda celeſtib9 · vj · E
¶ Termiꝰ a quo ſcz mōs eſt relinqñd9 x · F
¶ Teſtis falſus grauiter peccat · xxxiij · G ·
Punitur ſic ·
¶ Teſtificari pñt audita & viſa · xlij · K ·
¶ Theodoſius impator legem dedit patie · xxxij · C ·
¶ Thaurizari dēmus · i · p · i · Q · et in trib9
¶ Thezaurus eccie quis ſit · ix · X · et vnde pueniat ·
¶ Thezaurus indulgētiay · xxxiij · X ·
¶ Tiberius impator bullia nō reluctabat · xxxij · C ·
¶ Timor eſt cuſtos aie · xvj · H ·
¶ Timor humanꝰ eſt damnoſus · xxxvij · I
¶ Timor humanus an aliqualiter excuſet peccatum · xxxij · O ·
¶ Timor ſeruilis an ſit donum dei · xlv · C ·
¶ Timor mortis ſtultus eſt · xxx · C ·
¶ Timor dñi quem non reuocat · ſalte tem poralis coherceat · xix · P ·
¶ Timor filialis ē donū ſpūſancti xlv · B
¶ Timere dēmus ammiſſionem ſpūſancti · xlv · B ·
¶ Torquetur homo aduerſitate ꝓpter hec · xxvij · Z ·
¶ Tranſfert deus hoiem in optimo ſtatu · xxx · Q ·
¶ Tranſfert iuſtus tripliciter · vj · M ·
¶ Tranſfigurat deus hoiem ad ymagiem eius · x · M ·
¶ Tranſilire non dēmus ſtateram · xiij · P
¶ Tranſlatio triplex · vj · M · N ·
¶ Tranſſubſtanciatio cōpis oñdit criſtum paſſibilez per hec xlij · K ·
¶ Tribulatio eſt pabulū oſtacōis iuſtoꝝ · xxx · A ·
¶ Tribulacōe ꝓbatur homo · iij · D
¶ Tirbulacōe culpa dimittit · bñndo acq ritur · xxix · Z ·
¶ Tribulacōes huius mōi non pñt ponde rari digne ad futuram gloriam · xxx · A ·
¶ Tribulatos oſortat xp̄s · xlvij · I ·
¶ Triſtabat xp̄s in morte & non virgines · xliij · O ·
¶ Trinitas ſancta eſt fundam̄tum noſtruz · vij · A ·
¶ Trinitas ſic deſcribit ſeu ꝓbat · vij · C ·
¶ Inuocari ·
¶ Trinitas tota operata eſt incarnacōnem · xxvj · M ·
¶ Trinitatis habitaclm eſt mēs nra vij · Z
¶ Turtur ſignificat viduam · xxix · K ·
¶ Vana gloria eſt de tribus · xj · D ·
¶ Vana gloria trāſibit · xxxvi · C · xxxix · P ·
¶ Vileſcat xij · O ·
¶ Vanitas mōi ex tribus ognoſcit xvij · P xlvi
¶ Vaſallus teneꝫ cum dño bellare · xxj · T ·
¶ Vendere oēs volunt care & vile emere · xl · Y ·
¶ Velatur corpus xp̄i ꝓpter hec · xlij · I ·
¶ Vendens defectuoſum cognitū teneꝫ reſtituere · vj · I ·
¶ Venditor an debeat patefacere occultū defectum · vj · M ·
¶ Vendere an licet carius · xl · Y ·
¶ Venditio an ſit illicita ꝓpter defectū vel latentem bonitatem · vj · I ·
¶ Venerari non dñt reliqe ignote · xxv · Z ·
¶ Venter eſt deus ebrioꝝ · viij · X ·
¶ Verba otioſa deus iudicabit xj · K ·
¶ Verba noſtra dñt eſſe humilia xij · M ·
¶ Verba mollia frangūt iram · xix · L ·
¶ Verba diuina an poſſint ſuſpendi ad col lum · xvij · Y ·
¶ Verbū dei eſt attente audiendū · xxxv · F ·
¶ Verbum dei dz bene maſticari · xxv · F ·
¶ Verbū dei nēarium eſt ad ſalutē xxiij · N
¶ Verbum dei diſpoſitis ſolū eſt predicandō · xviij · T ·
¶ Verbum dei per tria expellit dyabolum · xviij · A ·
¶ Verbera dei pacienter tolleranda ſunt · xxxij · E ·
¶ Verecundia honeſta & humilitas cuſto diunt virginitatem · xxxviij · Y
¶ Vermi peccator ꝓpatur · xxxiij · C ·
¶ Vermis pena an ſit grauiſſima xv · B ·
¶ Veritas eſt dicenda ſcōm ogruentiam · xxi · K ·

¶ Veritas dicenda est pietate xxviij. Q.
¶ Veritas est moneta dei. xxviij. P.
¶ Veritas ꝺpatur aque benedicte. xix. B.
¶ Veritas vite facit credulitatem. xxxvij. C
¶ Veritatem potens non audit. xxviij. S.
¶ Veritatem tacere an sit equale mẽdatio. xxxiij. O.
¶ Verum non est. omne qꝺ est simile vero xxxj. E.
¶ Vestis pur purea ꝙ bꝑssima ꝙd sit xij. P
¶ Vestis pur purea est regalis xxxvi. O.
¶ Veste pur purce claritatis ẽ maria iduta xxxviij. X.
¶ Vestem auream vel purpureã nemo nisi princeps portare ꝺz. xxxvj. O.
¶ Vestis sordida qñq; iactãtiam hz. xiij. M
¶ Vestimentũ triplex habuit xps ij. Z.
¶ Vestitu non est gloriandũ. xj. M.
¶ Vetula putat se eqtare sup bestiã. xlviij. K.
¶ Vetula detractrix lupo antiquo ꝺpatur xx. D.
¶ Via recta ad celum est hec. xlj. K. T.
Est arta ⁊ difficilis. exemplũ. v. G.
¶ Via huiꝰ mꝺi est piculosa. xxxj. C.
¶ Via directa est ambulanda. xlvj. G.
¶ Vicinus ꝺz esse talis. xxxix. L.
¶ Vicinus in domo non debz nocere alteri xxx iij. P.
¶ Vitium occultũ rei an vendens debeat patefacere vj. M.
¶ Vitia ieiunio ꝺprimunt. i. E.
¶ Victoria est magna libidinis copressio. xxxviij. T.
¶ Videre dẽmus sursum in deũ. ij. Q.
¶ Videre dẽmus ibm in tribus. xxxviij. K.
¶ Videt deum aĩa pura. xxx. Z.
¶ Videns corpus xpi immortale an peccet xliij. V.
¶ Vidua hec facere ꝺz. xxix. L.
¶ Vidua ex tribus flebat filiũ. xxix. I.
¶ Vidualis status est ꝺmẽdabilis. xxix. K.
¶ Vigilare debemus. ij. O.
¶ Vigiles quid custodire debent. xix. C.
¶ Vilitas hoꝝ est hec. xlvij. G.
¶ Vilis eleuatus peior efficit alys. xij. D.
¶ Vincẽ nemo pt ꝺpabolũ sine grã xxij. M
¶ Vincitur ꝺpabolus tripliciter. xxij. K
¶ Vindicare deus differt pctorem. vij. V.
¶ Vindicat deus coactus. xvij. D.
¶ Vindicta qñq; est laudabilis. xix. E.
¶ Vindicat deꝰ violentiam factam paupi. xlj. Q. K.
¶ Vindictaz non ꝺz ꝺberatꝰ qrere. xxxij. E
¶ Vinea xpi est anima. xvj. D.
¶ Vinea est xpianis ꝺmissa. xv. X.
¶ Vinum qre in xl. non interdicit. i. K.
¶ Vinum an debeat potari. xxij. K.
¶ Vinũ vendens mixtũ aq̃ peccat. vj. K.
¶ Violenter si xpus non fuisset occisus an senio fuisset mortuus. xliij. M.
¶ Virgas posuit iacob ad cãnalia vij. Q.
¶ Virgilius laudat ꝺginez gl'iosam. ix. F.
¶ Virgo ebraice scribit halma. xxxj. K.
¶ Virginitas est statꝰ excellẽtissimꝰ. xxv. B
¶ Virginitas marie salua pmansit piendo v. X.
¶ Virgines fecũdiores sũt maritatis xv. M.
¶ Virgines replent padisum xv. O.
¶ Virgines non dñt se ornare. xxix. M.
¶ Virgines mꝺi carẽt ĩuerecũdia xxxvij. P
¶ Vir vxorem peccatiens punit sic. xvij. C
¶ Vir qui sua abutit muliere punit xxij. I
¶ Virorem immarcessibilem dat pñtia xpi. xlvij. A.
¶ Virtutes felicitatem prestant i. L.
¶ Virtutes induunt aĩam i. S.
¶ Virtutis premiũ est honor. xxxix. M.
¶ Virtutes theologice inducunt xpum ad cenaculum. xl. P.
¶ Virtutes cardinales roborãt ꝺtra qtuor temptacões xxxij. K.
¶ Virtutes dona ⁊ bitudines an idez sint xlv. D.
¶ Virtutes nãcio ad salutem restituuntur penitenti. xvj. Q.
¶ Virtutes sunt diligẽde ꝓpt hec xxxix. M
¶ Virtutis actum facit qñq; quis sine virtute tripliciter. xl. A.
¶ Virtutũ opa non sunt a naĉa sed dono. xxij. D.
¶ Virtutũ laboratoꝝ pmittit ad deũ xxij. D
¶ Visa testificari pñt. xlij. K.
¶ Visum magis diligamus. x. P.
¶ Visione ꝺsistit beatitudo. x. P.
¶ Vita sancta haberi ꝺz. i. Q.
¶ Vita xpi an debuerit esse solitaria vel cõmunis. xxiij. K.
¶ Vita ecclesiasticoꝝ. v. C.
¶ Vita xpianoꝝ est latior alys. xxj. M.
¶ Vita in illa laborare dẽmus. viij. M.
¶ Vita ꝺtemplatiua an possit simul stare cum vita actiua. xxj. V
¶ Vita nra assimilat pegrinacõi. xlvj. P.

¶ Vita illa an quis satisfacē possit p mortali peccato· ·xvij·M·
Et naufragio xlviij·F·
¶ Vitare nullus potest mortem· xxx·C·
¶ Vitis ecclesie est xp̄s· xv·D·
¶ Viuentes an possint iuuare mortuos·ij·F·
¶ Viuēs an possit satisfacē p mortuo·xvij·K
¶ Vnguentum triplex· ·xl·K·L
¶ Vnicornis capi ē in gremio v̄ginis ·xxiij· ·D·
¶ Vniti fortes sunt in oībus· xlvj·M·
¶ Vnus deus sic ostenditur viij·A·
¶ Vnum est in quolibet gn̄e ad quod alia ordinant· xxix·O·
¶ Vocalis oratio q̄re est inuenta· ·xij·E·
¶ Vocat deus p tres nuntios· ·xvj·A·
¶ Vocat deus ad pn̄iam· xxij·Q·
¶ Vocat deus ad seq̄lam· xxviij·X·
¶ Vocant nos dē & dy̆abolus· xlj·L·
¶ Volare dēmus in deum ·xxxvj·O·
¶ Voluntas deo ꝑpria oblata ē accepta xx·T
¶ Voluntas est impatrix· ·xxi·S·
¶ Voluntas instar iudicis corrumpit·xxi·D
¶ Voluntas in grauioribꝰ p facto reputatur ·xxxvij·Z·
¶ Voluntatis pēm & operis·an sint vnum· ·xxxvij·Z·
¶ Voluntas libera angelox inchoauit ouersionem tali modo xxix·F·
¶ Voluntas ꝑpria est rōni subiūctēda ·xx·D·
¶ Voluntatis actus an aggrauet peccatum· ·xxxviij·A·
¶ Volens qō deus vult ·& eum vult velle· non semp bene vult· ·xxxvij·A·xij·K·
¶ Voluptas carnalis ip̄edit incipiētes iij·D
¶ Voluptas impugnat & occidit· xiij·A·
¶ Voluptas facit hoīem liberū suum xiij·K
¶ Voluptas omīs interdicit diebus festiuis· xxv·X·
¶ Votum addit bonitatē opi· vi·P·xx·T·V
¶ Voto ex opus meritoriū factū melius est sine voto· ·xx·T·
¶ Votum mutatū in melius est solutū ·xx·V·
¶ Vota non soluūtur· ·xl·D·
¶ Vox creature ad hoīem est triplex·xxij·Q·
¶ Vsura omittit sola ītencōe corrupta iij·M·
¶ Vsura magna est xp̄ianox· ·x·G·
¶ Vsura an aliquo casu liceat recipi· x·M·
¶ Vsus vini an sit licitus xxiij·K·
¶ Vterus virgīalis fuit thalamꝰ xp̄i·xliij·P
¶ Vterus v̄ginis fuit vestim̄tum xp̄i ·iij·Z·
¶ Vtile debet inutili preponi· ·vij·E·
¶ Vtilitas sacrām̄torꝝ est hec· ·ix·T
¶ Vtilitas passionis xp̄i q̄re passio xp̄i·
¶ Vulnus dz esse medico ·i·V·
¶ Vulnus interfecti sanguinez emittit in presentia vulnerantis xxxviij·M·
¶ Vulnera tria a dy̆abolo accipit hō·xlij·X·
¶ Vulneratio xp̄i hec nobis otulit xlij·V·
¶ Vulnex xp̄i fuit legio· ·xlv·E·
¶ Vulpi assimilant̄ deceptores· xxxiij·M·
¶ Vxor debet eligi honesta· xxiij·Y·
¶ Vxor per tria pacificat vix· xlviij·L
¶ Vxore nullus dz abuti xxiij·Z·
¶ Vxores lege nature non debēt esse ꝺmunes xxvij·M·

Vt accidia sit pēm mortale xxij·O
¶ Vtrum adulatoria laus sit semp mortalis· ·vj·K·
¶ Vtrum adulterando vir grauiꝰ peccet mulieri· ·xxxvj·M·
¶ Vtrū angelica custodia vn̄q̄ deseraī·xv·F
¶ Vtrum angelus damnacōne custoditi incurrat defectum· ·xv·L·
¶ Vtrum angelo ex salute custoditi accideret aliquod guadium· ·xv·M·
¶ Vtrum aīe defunctox vn̄q̄ exeant habitacula· ·v·O·
¶ Vtrum aīe defunctox iuuant̄ a viuentibus ij·F·
¶ Vtrum aīa cristi ꝺgnoscat oīa q̄ cognoscit verbum· ·xli·O·
¶ Vtrum aīe preiudicet dilatio executionis· testamenti· xxv·K·
¶ Vtrum apparuerit xp̄s primo matri xlv·R
¶ Vtrum appetens honorē sit in statu damnatorum · ·xxxix·Q·
¶ Vtrū appetitꝰ b̄itudinis sit oībus innatus ·xij·M
¶ Vtrum argui possit deus ꝺ aliq̄ negligētia ·xxxi·Q·
¶ Vtrum attencōem verboꝝ in oratiōe semp oporteat esse· ·xij·G·
¶ Vtrū auaritia sp̄ sit pēm mortale ·xiij·D
¶ Vtrum audatia oīs sit virtus· xl·A·
¶ Vtrum beatitudīem in gn̄ali appetēs quis mereaī· ·xij·M·
¶ Vtrū beati ꝺpatiantur pēnis damnatis· ·x·B·
¶ Vtrum beati exeant celū videre penā damnatorum· ·xlvj·D·
¶ Vtrum beati celum possint exire· ·v·O·
¶ Vtrū qeatitudīes & dona differāt·xlv·D·
¶ Vtꝝ bellanti liceat incendere & effractura·

facere. ·xxxij·V·
¶ Vtrum bona spūalia sint ꝓpter scandalum omittenda. ·xxj·I·
¶ Vtrum bona facta ex voto sint meliora his que fiunt sine voto. vi·P·xx·T·V
¶ Vtrū caiphe sñia fuerit iusta. xxxvj·T·
¶ Vtrum carius liceat vendere q̄ emẽ·xl·Y·
¶ Vtrū cartaz quis poterit ad collū suspendẽ ꝓ cura egritudinis. xvij·Y·
¶ Vtrum cibus oīs sit licitus. ·xxiij·K·
¶ Vtrum cibo immiscẽ cineres fuerit in scīis laudabile. xxxij·M·
¶ Vtrum claues ligandi & soluendi oēs sacer dotes equaliter habeant. xx·K·
¶ Vtrum cogitatio praua semp sit mortalis. ·xlvij·S·
¶ Vtrum cogitacōem malaz dꝑabolus possit imprimere. vij·M·
¶ Vtrum cogitacões secretas cordis dꝑabolꝰ cognoscat. ·vij·M·
¶ Vtrum comedens ꝟm appetitū ꝛ delectacōez carnis peccet mortaliter. iiij·N·
¶ Vtrum decipiendo xp̄m mente ·mater cristi plus meruit. q̄ decipiendo corpe. ·ix·G·
¶ Vtrū cfessio sola cordis suffitiat ad salutez xvij·E·
¶ Vtrum cognoscere quis se possit hr̄e spiritū sanctum. ·ix·O·
¶ Vtrum comunia oīa sint habẽda lege nate xiij·V·X·
¶ Vtrum comunicandū potius sit in cena dñi pasceue vel sancto pasce. ·xxxix·C·
¶ Vtrum comunicās scienter in pcto mortali veraciter corpus xp̄i accipiat. ·xlij·D·
¶ Vtrum comunicans p̄cepto ecīe dscīꝰ tñ de peccato peccet mortaliter xviij·P·
¶ Vtrum comunicare quotidie liceat pfectis. ·xviij·G·
¶ Vtrum factum ctra conscīam semp sit mortale. vj·S·
¶ Vtrum dstruere p̄cedat destruere ·xxvj·I·
¶ Vtrum cōtemplatiua vita & actiua simul possint stare. ·xxj·V·
¶ Vtrum contrahens matrimoniū ꝓpter turpem causam teneat & vtrum peccet. xxiij·B·
¶ Vtꝛ contritio sola cordis suffitiat ad salutē xvij·E·
¶ Vtꝛ contritio qñtacunq; pua suffitiat pro qñtocunq; peccato magno. xl·M·
¶ Vtꝛ contritus integraliter·ß pcialiter non confitens peccet cōmunicando. xlij·Q·
¶ Vtꝛ contumeliaz debeat q̄libet pacienter sustinere. ·xxxij·D·
¶ Vtꝛ conuersum deꝰ magis diligat q̄ iustū. xvij·K·
¶ Vtꝛ corrigẽ posset q̄libet alterꝫ ex caritate. ·xviij·D·
¶ Vtꝛ corpus xp̄i videns in peccato mortali peccet. xliij·V·
¶ Vtꝛ corpus xp̄i veraciꝫ sumẽs in peccatore. ·xlij·D·
¶ Vtꝛ corpalis immōditia impediat sumpcōez corporis xp̄i. ·xliij·D·
¶ Vtꝛ culpa sit p passionem xp̄i plene remissa ·xxxix·V·
¶ Vtꝛ culpā freq̄ntr iteratam deꝰ remittat. ·vij·C·
¶ Vtꝛ culpa remittatur sine infusione gratie ·xxvj·F·
¶ Vtꝛ culpa prius remittatur q̄ gratia infundatus. ·xxvi·D·
¶ Vtꝛ damnandi plꝰ sint·q̄ saluādi·vi·E·
¶ Vtꝛ dānatꝰ vnq̄ possit exire infernū x·O·
¶ Vtꝛ damnatoꝝ pena suffragijs mitigeꝫ·x·D·
¶ Vtꝛ damnatoꝝ vermis sit grauior pena q̄ ignis. xv·E·
¶ Vtꝛ damnatorū pena sit grauioꝛ pena demonum. ·v·K·
¶ Vtꝛ dare aliquid vꝫ recipe liceat pro sacramento. ·iij·O·
¶ Vtꝛ debitoꝛ maioꝛ sit prebuatus q̄ releuatus. ·xxxvij·M·
¶ Vtꝛ defūctis ꝓsint suffragia viuētiū ij·O·
¶ Vtꝛ demões crutiēt igne infernali·v·K·
¶ Vtꝛ demones possint hītare in coꝛporibus hoīm ꝛ eos vexare ·vij·M·
¶ Vtrū demones possint imprimere cordis secreta vij·M·
¶ Vtꝛ demones possint adiuuari. xvij·V·
¶ Vtꝛ detractoꝛ vel audiens detractorē peioꝛ sit ꝛ maioris culpe. xxxiij·K·
¶ Vtꝛ deꝰ misereat oībus petētibꝰ·xxiij·D·
¶ Vtꝛ dictum ō conscīaz sp sit mortale·vj·S·
¶ Vtꝛ dies vltīa scīri possit ab aliquo iij·Y·
¶ Vtꝛ dilatio execucōis testamti preiudicet aīe testantis. ·xxv·Q·
¶ Vtꝛ dilectio inimici sit maioris meriti·ij·D·
¶ Vtꝛ dispositio in aīa p̄cedat infusionez gr̄e ·xxxj·D·
¶ Vtꝛ doloꝛ xp̄i fuerit acerbissimꝰ·xxxviij·M·
¶ Vtꝛ dolor matris xp̄i in passione excesserit omē dolorem nostrum ·xlv·F·
¶ Vtꝛ dolor verus fuerit in xp̄o xxxviij·I·

¶ Vtz dñinm rez tpalium sit a naſa · xiij · T ·
¶ Vtz dona spūſſancti differāt a brītudinibꝫ · xlv · D ·
¶ Vtz ebrietas sit sp mortale pcīm · xxiij · L ·
¶ Vtz egenis & paupibus inuoluntarijs sit subueniendum · xiiij · K ·
¶ Vtz elimosinaz largitor debeat hr̄e dr̄am personarum · iij · M · xiiij · K ·
¶ Vtz quis valeat emere vilius & vendere carius · xl · Y ·
¶ Vtz essentia diuina repñtat mala · xj · I ·
¶ Vtz eucaristia q̄re corpus xp̄i ꝺmunicare ·
¶ Vtrum excꝺmunicando ꝓ rez tpali iudex excedet modum · xix · Q ·
¶ Vtruz excōmunicato licz aliquo modo participari · xxv · T ·
¶ Vtrum executores teneanť in anno executionem complere · xxv · Ꝑ ·
¶ Vtrum fides intellectum ordine nature precedat caritatem · xl · F ·
¶ Vtrum fornicando vir plꝰ peccet q̄ mulier ceteris paribus · xxvj · V ·
¶ Vtrum quilibet gloriam humanaz appetēs sit de statu damnandoz · xxix · Q ·
¶ Vtrum gratia prius infundať · q̄ disponať anima · xxvi · M ·
¶ Vtz gr̄a req̄ratur iustificacōe impij · xvj · F ·
¶ Vtz deus hītet in dr̄abolo · ix · C ·
¶ Vtz hītare possīt demōes cū hoībꝰ · vij · O ·
¶ Vtz deꝰ plus diligat anglm q̄ hoīez · xlij · F ·
¶ Vtrum homo nihil sibi conscius obligetur ad aliqua · xxxj · A ·
¶ Vtrum vnus homo plus inclineť ad vitia q̄ alter · xxij · H ·
¶ Vtz hō moriať in meliori statu · vi · Q ·
¶ Vtrum homo debeat se alteri subdere ī humilitate · xij · N ·
¶ Vtz oēs ieiunare teneanť indr̄nter · ·
¶ Vtrum ignis infernalis magis crutiet · qm̄ vermis · xv · B ·
¶ Vtrum incarnatus fuisset xp̄s si homo non peccasset · xxviij · Y ·
¶ Vtrum incarnacōem lucifer ognouerit añ casum · iij · A ·
¶ Vtrum conscius de omni culpabili ad aliquod obligeť · xxx · A ·
¶ Vtrum infidelis sit potius informandus q̄ fidelis · xvij · X ·
¶ Vtrum inimicis teneamur signa caritatis ostendere · xxij · I ·
¶ Vtz immōitia corpalis ꝺmunionem impediat · xlij · N ·
¶ Vtrum innocens plus obligeť deo q̄ lapſ · xxxvij · M ·
¶ Vtz impij iustificatio sit maior q̄ celi creatio · xlv · Q ·
¶ Vtz ꝓpocrita semp peccet mortaliter · iij · B ·
¶ Vtz ira sit grauissimum pcīm · xix · I ·
¶ Vtz iudeos pfidos debeat sustinere ecīa · x · V ·
¶ Vtrum iudex auferendo vitam ꝓpter rem tempalem excedat · xix · R ·
¶ Vtrum iudex potius debeat iustitiaz facere q̄ misericordiam · xxiij · L ·
¶ Vtrum iudex dans sn̄iam mortis dicat homicida · xxxvij · Q ·
¶ Vtz iudicare quis possit ꝓximū suū · xix · A ·
¶ Vtz iuramūtum plꝰ obliget q̄ votū · xl · T ·
¶ Vtz iustificare impiū sit miraculosum · xxx · P ·
¶ Vtz iustitia dei excedat mīam eius · vij · Y ·
¶ Vtz laicoz statuta obligēt ecīasticos · xj · a ·
¶ Vtz laudare nomen ꝓ̄um sit pcīm · xxx · Q ·
¶ Vtrū laudať hoīem sit mortale · vj · R ·
¶ Vtz lex nova grauior sit veteri · xxvij · D ·
¶ Vtz lībate fuerīt aliq̄ aīe de īferno · xliij · V ·
¶ Vtz laycus possit predicare · xxvj · Q ·
¶ Vtz lucifer vidit clare essentiā ꝺi · iij · A · B ·
¶ Vtz ludus oīs sit illicitus · viij · Y ·
¶ Vtz magica ars sit licita · xvij · X ·
¶ Vtz magdalena peccauerit ope · xxxvj · F · x ·
¶ Vtz malox suffragia valeant · ij · O ·
¶ Vtrum mendatiū loqui & tacere veritatem sit equale peccatum · xxxiij · O ·
¶ Vtz mentiri liceat aliquo modo · xxxiij · M ·
¶ Vtrum michael realiter pugnauerit cum lucifero · xxix · E ·
¶ Vtrum matrimoniū ꝺtractum ꝓpter turpē causam teneat · xxij · X ·
¶ Vtrum minister sit periurus inobediens de illicito · xxxij · Y ·
¶ Vtz motalia sine fide iustificent · xxvij · O ·
¶ Vtz moriendi nāitas fuerit in xp̄o · xij · P ·
¶ Vtrum mortuꝰ fuisset xp̄s senio si violenter occisus non fuisset · xliij · M ·
¶ Vtz mortuis possint viuētes sbuenire ij · I ·
¶ Vtrum mortale peccatum hn̄s possit orare pro alijs · ij · D ·
¶ V · mortale vitiū sit grauius altero · xxj · T ·
¶ Vtz mꝺi finem q̄s certe scire possit · iij · N ·
¶ V · naſa dēt dñium rez tpalium · xij · D · T ·
¶ Vtz nigromātia sit ars licita · xvij · V ·
¶ Vtrum obediendo ecīe conscius de peccato ꝺmunicans peccet · xviij · P ·
¶ Vtrū obedire dz homo homini · xj · N ·

¶ Vtrum obediẽtiam transgrediendo in illi citis seruus sit piurus. ·xxxij·Y·
¶ Vtrum obedire debeat filius patri exeũdo religionem vt ei subueniat. ·xxi·G·
¶ Vtrũ obstinacõe peccatoris angelus debat custodiam. ·xv·G·
¶ Vtrum occidere possit iudex hominem ꝓ re tempali. ·xix·K·
¶ Vtrum opa viua ex peccato mortificata p pniam reuiuiscant. ·xvj·K·
¶ Vtrum opa imortali facta ad aliq̃d valeãt. ·xvj·K·
¶ Vtrum opa spũalia sint ꝓpt scandalũ omitenda. xxj·I·
¶ V·opus sinistra intencõe factũ valeat·i·b
¶ V·opꝰ factum õ iustitiã sit mortale·vi·S·
¶ Vtrum opus ex voto factum sit magis meritorium. vj·P·xx·T·
¶ V·oro debeat esse semp vocalis xiij·E·
¶ V·oro debeat semp esse attenta. ·xiij·G·
¶ Vtrum ornamta ecclesiastica possint armis signari sine peccato. iij·M·
¶ V·patiẽs in aduersis sp mereat ·xlvij·V·
¶ Vtrum ornatus mulierum vnꝫ possint excusari a mortali. ·xiij·F·
¶ V·pentes sint exneis preferendi·xvij·V·
¶ Vtrum passio xpi fecerat remissionem plenam. ·xxxix·V·
¶ Vtrum pater celestis dans filiũ in redemptionem dicat redemptor. xxxix·Y·
¶ Vtrum paupibus inuoluntarijs danda sit elimosina. xiij·K·
¶ Vtrum vnũ peccatũ osũmatum sit grauiꝰ altero. ·xxj·T·
¶ Vtrum peccata mortalia hñs eius valeant suffragia. ·ij·D·
¶ V·pcti mortalis sit satisfactio in hac vita. xvij·D·
¶ Vtrum peccata dimissa ⁊ iterata oporteat confiteri. ·iij·Q·
¶ V·pcm frequẽter itatũ deꝰ dimittat vij·C·
¶ V·peccata reluceãt in eẽntia diuina ·xj·I·
¶ Vtrum peccator possit vincere dyabolum sine auxilio gratie. ·xxij·L·
¶ Vtrum peccator ad tantam gl'iaz resurgat de qñta cecidit peccando. xvj·Q·
¶ Vtrum peccatorem quilibet possit se humiliando nominare. xxxvij·O·iij·D
¶ Vtrum penalitates sint a natura seu a pcto ·xxix·X·
¶ Vtrum pena purgatorij sit maior quacũq̃ mundi. v·K·

¶ V·pena dãnatoꝝ suffragijs mitigeꝫ. v·D·
¶ Vtrum pena eꝛna dẽat dari ꝓ mortali pcto ·xviij·O·
¶ Vtrum pnia sera valeat. ·iij·M·
¶ Vtrum penitentem deus plus diligat q̃ sp benefacientem. ·xvij·K·
¶ Vtrum penitens relenat plus deo obligeꝫ q̃ innocens preseruatus. ·xxxvij·M·
¶ Vtrum penitenti restituant omnes vtutes perdite pec peccatum. ·xvj·Q·
¶ V·pfectus dẽat q̃tidie ocmunicare xviij·D·
¶ Vtrum pfectio citius habeaꝫ per depoticõz q̃ p appoticõem. xxij·C·
¶ V·pigritia sit mortale peccatum ·xxiij·Q·
¶ V·possessio reꝝ tpalium sit a nata·xiij·T·
¶ V·possidere possit q̃s rem q̃ ꝓpriam ·xiij·V·
¶ V·potẽtiã peccandi xps habuerit xxx·T·
¶ Vtrum potestas ligandi ⁊ soluẽdi sit equalis oĩbus sacerdotibus. xx·M·
¶ Vtrum precepta legis veteris iustificauerit seruantes. ·xxvij·M·
¶ V·pdicator pcor peccet pdicãdo·xxvi·D·
¶ V·pdicatoꝛ teneaꝫ facẽ ea q̃ pdicat xxvi·D·
¶ Vtꝝ predicare possit laicus. xxvi·Q·
¶ Vtrum prelatus ꝓpter psecucõez maloꝝ debeat fugere manus inimicoꝝ. xxxij·K·
¶ V·prelium angeloꝝ fuerit reale ·xx x·E·
¶ Vtꝝ presumptio sit pcm. ·xj·D·
¶ V·pdigus sit peior tenaci auaro xxiij·D·
¶ V·ꝓprietas reꝝ tpalium sit licita xiij·V·
¶ V·puniri possit vnus pro altero ·xxvij·B·
¶ Vtꝝ purgatoriũ sit grauissimum. ij·G·
¶ Vtꝝ rapina sit grauior furto. ·xx·K·
¶ V·recipi possit aliquid ꝓ sacramtis·iij·Q·
¶ Vtrum redemptor dici possit pater qui tradidit nobis filium in redempcõem ·xxxix·Y·
¶ V·redemptio aliqua sit in inferno ·v·D·
¶ V·reitanti frequẽter pcm ds idulgeat vij·C·
¶ Vtrum religiosus non viuẽs sm habitum dicatur ypocrita. ·iij·C·
¶ V·religio sit melioꝛ vita solari. ·xj·Q·
¶ Vtrum religio sit pfectioꝛ cum hoĩbus conuersantium vel in solitudine. ·xxij·S·
¶ Vtrum religionem exire debeat filiꝰ ꝑcepto pentum vt eis subueniat. ·xxi·G·
¶ Vtꝝ remittere possit deus peccatum sine infusione gratie. ·xxvi·F·
¶ Vtꝝ quis resistere possit temptacõni libera sua potentia. xxij·M·
¶ Vtꝝ resuscitatio spũalis sit maioꝛ q̃ corporalis. ·xxx·D·
¶ Vtꝝ sacerdos in mortali celebrari possit ⁊

an eius oratio valeat· ij·D·
¶ Vtz sacerdos peccet dando penitenti pcto sacramentum· ·xliij·G·
¶ Vtrum sacerdotes habeant equalem potestatem ligandi & soluendi· ·xx·K·
¶ Vtz sacrāmtum eucaristie pfect9 quotidie possit sumere· ·xviij·D·
¶ Vtrum sacrāmtum sumens oscius de pcto obediendo ecclesie peccet· xviij·D·
¶ V·p sacro aliqd possit dari vl' recipi iij·O
¶ V·saluandi pl'es sint q̄ damnandi ·vj·C·
¶ Vtrum sanguis xpi oblatio fuerit patri acceptissima· ·xliij·Y·
¶ Vtz quis possit satisfacere in hac vita pro peccato mortali· ·xvij·D·
¶ Vtrum satisfacere possit quis in hac vita vnus pro alio sez mortuo· xvij·K·
¶ V·secreta cordiū dp̄abol9 cognoscat vij·M
¶ V·seculi finem aliquis sciat· ·iij·Y·
¶ Vtz senum incontinentia sit piculosior ·q̄ iuuenum· ·xxix·D·
¶ Vtz signa teneat quis inimico ostendere caritatis· ·xxij·I·
¶ Vtrum signo aliquo possit quis scire se hr̄e spiritumsanctum· ·xiij·O·
¶ Vtrum spūalia quis omittere debeat ꝓpter vitandum scandalum· ·xxj·I·
¶ V·statuta laicoz ligent ecclesiasticos xxj·A
¶ Vtrum subditus teneat in omibus obedire superiori· ·xj·T·
¶ V·subicere q̄s dēat oībus hūilitate·xij·M·
¶ V·suffragiū pc̄oris valeat· ·ij·D·
¶ V·suffragiū viuentiū valeat mortuis·ij·F
¶ V·suggestio mali sp sit mortalis·xlvij·D·
¶ Vtrum tacere veritatem sit tale pc̄m sicut mendatium· ·xxxiij·O·
¶ Vtrum tardatio execucōis testam̄ti testatoris anime preiudicet· xv·K·
¶ V·tpalium rez possessio sit a nat̄a·xij·T·
¶ V·tenaces peiores sint ꝑdigis ·xxiij·S
¶ V·timor hūanus aliquo mō pc̄m excusat· ·xxxij·O·
¶ V·timor humilis sit donum dei· ·xlv·C·
¶ Vtrum venditor debeat patefacere defectū rei occulte· ·vj·M·
¶ Vtrum venditio sit illicita ꝓpter defectum rei vel latentem bonitatem· ·vj·D·
¶ Vtz verba diuina liceant suspēdi ad colluz causa sanitatis· ·xvij·Y·
¶ V·vermis pena sit grauior igne ·xv·S·
¶ V·vitatez tacere sit eq̄le mēdatio·xxxiij·O
¶ Vtz videns xpi corpus in mortali peccato peccet· ·xliij·V·
¶ V·vinum liceat potare· ·xxiij·K·
¶ Vtrum virtutes cardinales dona & beatitudines sint idem· ·xlv·D·
¶ Vtrum virtutes amisse p peccatum restituantur penitenti· ·xvi·Q·
¶ V·vita xp̄i debuerit esse solitaria·xxiij·K·
¶ Vtrum vita ꝺtemplatiua & actiua possint simul esse· ·xxi·V·
¶ Vtrum vita hac possit aliquis satisfacē ꝓ mortali· ·xvij·D·
¶ V·viuētes possint iuuare mortuos ij·F·
¶ Vtrum vltra sortem quis possit aliquo mō recipere· ·x·D·
¶ V·volūtatis pc̄m & opis sint idē xxxvij·I
¶ V·volūtatis pc̄m act9 aggrauet xxxviij·A
¶ Vtrum volens qđ deus vult velle semper bene velit xxxvij·A·
¶ Vtz opus voto factum sit melio9 sine voto ·xx·T·V·
¶ V·vsura possit aliquo casu recipi x·D·
¶ Vtz vsus vini liceat· ·xxiij·K·
¶ V·vxores lege nat̄e debeant esse omunes· ·xxvij·O·
¶ V·xp̄s indigerit angl'oz custodia·ix·T·
¶ V·xp̄s habuerit nāitatem moriēdi· xij·P·
¶ V·xp̄s mediator fuit ꝺm deitatez ·xxvj·M·
¶ Vtz xp̄s potuerit peccare· xxx·T·
¶ Vtrum xp̄s in passione verum dolorem habuerit· ·xxxviij·M·
¶ Vtz xp̄s in triduo fuerit homo xxvj·P·
¶ Vtz ypocrita dicatur clericus non viuens ꝺm habitum & tonsuram· ·iij·M·
¶ Vtz ypocrita oñdens exterius qđ interius non est vel simulans sanctitatem quam non h peccet mortaliter semper· ·iij·B·
X p̄s incarnat9 an fuisset ·si homo non peccasset· ·xxviij·Y·
¶ Xp̄i caro obnoxia fuit a peccato anteq̄ concipetur· ·xv·K·
¶ Xp̄i membra fuerunt in vtero virginis p uissima· ·xlij·L·
¶ Xp̄s requieuit in virginali thalamo· xliij·P·
¶ Xp̄s in vio virginali hūit oēm sciaz·xlij·L
¶ Xp̄s creuit in sapientia sic· ·xlij·L·
¶ Xp̄s tripliciter nascitur· ·vij·O·
¶ Xp̄s nascitur sine corrupcōe virginis v X
¶ Xp̄s i vtero virginis ꝺpat radici xlij·K·L
¶ Xp̄s penalitates assumplit ꝓpt hec·xv·B·
¶ Xp̄s actiuā & ꝺtēplatiuā vitā hūit ·xj·V·
¶ Xp̄s compatur pellicano· ·xlij·V·
¶ Xp̄s ꝺpatur agno ꝓpter tria· xlj·P·

℔ Xp̃s ꝺpatur p̃ridi· xxxj·G·
Serpenti eneo· ·xxxi·H·
℔ Xp̃s assimilaꝫ luci ꝓpter tria· xxl·S·
℔ Xp̃s hĩtauit nobiscũ ꝓpter amorẽ ··xx·M·
℔ Xp̃s p̃ presentiam est vtilis· ·xxx·L·
℔ Xp̃s saluat & gubernat· ·xxx·M·
℔ Xp̃s in vtero virginis tria mira fecit v·Y
℔ Xp̃s signaꝫ per eodrum regem liberatorez ·vj·B·
℔ Xp̃s vocauit nos p̃sonaliter & verbaliter ·xvj·F·
℔ Xp̃s vocat ad p̃niam· ·xxij·Q·
℔ Xp̃s est fons aque viue· ·xxij·Y·
℔ Xp̃s est lapis reꝓbatus· ·xvj·G·
℔ Xp̃s temptatur a ꝺyabolo ·iiij·H·
℔ Xp̃s an habuerit nãitatez moriẽdi·xij·P·
℔ Xp̃s est vitis ꝓpaginata· ·xv·P·
Est dominus· xlviij·M·
℔ Xp̃s mediator est ſm humanam naturam· ·xxvj·N·
℔ Xp̃s an potuerit peccare· ·xxx·T·
℔ Xp̃s excusauit magdalenã ab his xxxvj·K
℔ Xp̃s exaltatus in cruce est signũ caritatis· ·xxxvij·K·
℔ Xp̃s debuit releuari ꝓpter tria ·xxxvj·V·
℔ Xp̃s accepit primo honorem ⁊ post confusionem· ·xxxix·S·
℔ Xp̃s designaꝫ p̃ herculem fortem·xxxix·X
℔ Xp̃s in passione veru ꝫ dolorem habuit· ·xxxviij·N·
℔ Xp̃s derelictus est a patre sic· xxxviij·P
℔ Xp̃s in ortu capi voluit ꝓpter hec·xliij·C
℔ Xp̃s cur tristabatur de morte ⁊ non martires· xliij·D·
℔ Xp̃s debuit videri tripliciter· xxxviij·K
℔ Xp̃s in cruce tria gn̄a hoim agnouit·xlj·S
℔ Xp̃s tria docuit ꝺ tres errores· ·xlj·G·
℔ Xp̃s in cruce moriens tria fecit· ·xlv·B·
℔ Xp̃s totus vtilis nobis fuit· xlj·T·
℔ Xp̃s moriendo nobis ĩmortalitatem dedit xvj·D·
℔ Xp̃o dormiente in cruce formata est ecc̃ia· ·xv·N·
℔ Xp̃us per passionem meruit nobis vitam eternam· ·xxij·D·
℔ Xp̃s p̃ passionem dedit sacrām̃tis efficatiã ·viij·K·
℔ Xp̃s an senio mortuus esset ·si nõ violent occisus fuisset· ·xliij·N·
℔ Xp̃s instituit eucaristiã ꝓpter hec ·xliij·T·
Sacrām̃ta ꝓpter hec· ·xxvj·B·
℔ Xp̃s resurgere debuit ꝓpter hec xlv·T·

℔ Xp̃s stetit in medio discipulox tripliciter· ·xlviij·F·
℔ Xp̃s ꝺristit in medio virtutũ· xxxix·T·
℔ Xp̃s semp fuit p̃ns discipulis· xlviij·Y·
℔ Xp̃s deuote inuocatus ꝺfortat· ·iij·Z·
℔ Xp̃s inuocatus noĩe filij exaudit ·vij·V·
℔ Xp̃s docuit freqn̄tare ecc̃iam· ·viij·H·
℔ Xp̃s dispositam ecclesiam tripliciter ingreꝺitur· ·xxvi·T·
℔ Xp̃s dum sentitur in anima dilataꝫ desideꝛium· ·xlviij·B·
℔ Xp̃s abscondit se a suis ꝓpter hec·xlviij·Y·
℔ Xp̃m ꝺcipimus p̃ bonũ affectum ·vj·K·
℔ Xp̃s in triduo non fuit verus hõ xxvi·P·
℔ Xp̃iani auerterũt se a recta via v·B·
℔ Xp̃iani non ꝺñt bibere cũ iudeis·xxiij·G·
℔ Xp̃iani die ꝺñico non debẽt voluptati vacare· ·xxv·V·X·
℔ Xp̃ianis est ortũ signũ virginis ·xxxi·L·
℔ Xerses p̃s inuenit ludũ scachox xxviij·T·

Vdea mali non est in essentia diuina ·xij·T·
℔ Vdee in essentia sunt idem· sed in creaturis sunt alie & alie· viij·L·
℔ Vdeota latinizaꝫ ebrius· ·vij·X·
℔ Vdolatria paganox est mala· ·xj·O·
℔ Vmago peccati sic est· xvij·A·xxxij·A·
℔ Vmago ebrietatis talis est· ·xxiij·I·
℔ Vmago mortis· ·xxx·C·
℔ Vpocrita sic dicitur ·ij·C·
℔ Vpocrita oñdit exterius qꝺ est interi? ij·B
℔ Vpocrita an sp peccet mortaliter· ij·B·
℔ Vpocrita ne dicaꝫ clericus vel religiosus q̃ non ſm habitum viuit· ·ij·C·
℔ Vsaac īmolatio est figa passiõis xp̃i xlj·M·
℔ Vsaac immolatio est figura renuntiacõis· ·xxiij·Y·Z·
℔ Vsaac est figura resignacõnis tempalium· ·xxiij·Y·
℔ Vsaias lignea serra est occisus· ·ij·H·

Zenopheꝑa quid sit· ·xxvj·V·
℔ Zelus quere amox·
℔ Zingulo militari ꝓuari ꝺz ebrius miles· ·xxij·I·
℔ Zona abstinẽtie ꝺz corpus domari xxxij·L
℔ Zorobabel prefert oĩbz vitatem·xxviij·Q
℔ Zorobabel prefert mulierem regi·xliij·Q·

℔ Finit Feliciter·

¶ Quadragesimale fratris iohis Gritsch ordinis fratrū minoꝝ. doctoris eximij. p totū tempis anni spatiū debuiens cū Thematū euāgelioꝝ ⁊ epl̄aꝝ introduccōibꝰ ⁊ tabula poptima. Incipit feliciť

¶ Sermo primꝰ

Um ieiunatis. nolite fieri sicut ypocrite tristes. Matth. vj. ¶ Λ ¶ Scōm nāles Λurū naturale differt ab artificiali. In hoc ꝙ naturale. Scōm platearīū māgs habet virtutes. quas artificiale non habet Nam si limaťa auri naťalis in cibo vel potu sumať. confortat hoīs vires naťales. ⁊ consumit malos corpis humores. Et bm auic. prebuat. occultat. & retardat lepram. Λurꝰ vero artificiale. quod alchimiste opanť. licꝫ auro naturali assimileť in colore ⁊ exteriori apparentia. nullius tn̄ virtutis est. nec nobilitatis. Ita bona opa ad gr̄am disponūt in bono hoīem confortant. retardant leprā pcti. & gloriam procurant eternā. Ipa vero bona opa sinistra intentione facta. ꝓpe laudis vel honoris. ⁊ si exteriori apparentia appareant meritoria. nihil tn̄ merenť bn̄itudinis nec deo sunt accepta. sicut dicit proū. iij. Vi ętime impioꝝ abominabiles sūt deo. vota iustoꝝ placabilia. Neꝙ enī vt hētur. xiij. q. v. Scriptū est in omnipotentis dei iuditio. si aliq̄d ab aliq̄ dať inspicit. scilꝫ a quo corde. Hinc est enim ꝙ scriptū est gen. iiij. Respexit deus ad abel. & ad munera eius. Ad caīn aūt & ad munera eiꝰ non respexit Ne igiť deus munera & opa nr̄a despiciat. & nos labores pdamus. sincer ā intentionē deo offeramꝰ. quod hortať nos euangelista in verbis thematis ¶ Ib ¶ Querit vtꝝ exīs in peccato mortali. vel faciēs aliquod opus de gn̄e bonoꝝ in sinistra intencōe frustreť omni p̄mio. ⁊ nihil mereať sua opacōe Et videť ꝙ nihil. xiij. q. v. Scriptū est. ꝙ habeť ꝙ dona iniquoꝝ non ꝓbat altissimꝰ. nec respicit in oblacōibus eoꝝ. nec in multitudine sacrifitioꝝ ꝓpiabitur pcīis eoꝝ. In oppositū est boeciꝰ. iij. de consolōe. Nullū bonū inremuneratū ¶ Rn̄deo bm bonāuenturam in iij. sup sn̄as. di. xv. ar. i. q. v. Qꝫ homo q̄ntumcunꝙ fuerit pcōr. non debet desinere faciendo bona. Sicut ieiunare. ꝓr deū elimosinas dare. intrare ecīam. orare & hꝰmodi. Quia qn̄ aliq̄d facis boni. non p̄ esse sine aliqua gr̄a gratis data. que disponit de congruo. licet non de condigno ad gr̄am gratum facientē. quā dn̄s aliquo mō acceptat. ⁊ si non ad meritū vite eterne. tn̄ ad aliqua bona. de quibus nō. Iob. x. Λd auctoritatē allegarā dicendō. ꝙ altissimꝰ illa bona non acceptat ad meritū vite eterne. nec ꝓpiabiť in eis. q̄ sunt mortua ¶ Ic ¶ Vn̄ mgr. iij. sn̄aꝝ di. xiij. c. ij. facit dr̄aꝫ inter opera viua. mortua & viuificata. dicens ꝙ illa opera sola viua sunt q̄ in caritate fiunt Et illa opa si p sequentia pcā mortificanť p seq̄ntem pn̄iam reuiuiscere p̄nt ⁊ ideo que mortificanť per pcā sequentia. nuncupanť tunc mortificata. Deinde dicit. que vero sine caritate fiunt in pcō scꝫ mortali. dum pseueratur in illo. mortua & inania generanť. & excludit. Ille nanꝙ irrisor est & non penitēs qui sic omissa plangit. & plangenda volūtate vel ope omittere non desinit. Ne ergo nr̄is laboribꝰ frustrem̄. debemꝰ de pcīis penitere cum voluntate nunꝙ peccandi. ⁊ ad caritatem nos p opera virtutū disponē ad gr̄ām. Quantū igiť ad expeditionē & diuisionē euangelij tripartitā. tam sensus lr̄alis q̄ moralis. quod etiam in seq̄ntibus deo faciente otinuabo vsq̄ ad finē p̄ntis opis ¶ Io ¶ Notandū ꝙ cum multiplici habeať expimento nullam formā posse recipi. q̄ in materia dispositā. Actus enim actiuoꝝ sunt in paciente p̄dispositio. ij. de anīa Nam forma ignis introduci non p̄t in lignū. nisi lignū per calorem prius disponať. Anima enī nō infundiť anteq̄ corpus lineamenta habeat xxxij. q. ij. sicut femina. oportz ergo prius domum compaginari. & sic habitatoremꝫ introduci. vbi sup̄ c° ¶ Ia non. Sic etiam in spūalibus deꝰ nulli infundit gr̄am. n̄ disposito. Oportet enim ꝙ prius quis desinat esse vitiosus. q̄ incipiat esse vtuosus. & naťaliter remissio peccatoꝝ precedit infusionē gr̄e de pe. di. ij. S. si aūt. Cum enim festū resurrectionis sit magnū & glorioſū. quo deus abūdanter dispositis vult elargiri suam gr̄am. Vt huius igiť simus capaces ordinauit mr̄

ecĉia vigiliã·scz tempus pnĩe & dispoſicõis per ·xl dies·quod hodie incipit·& omni die aliquod ꝑparatiuũ ponit·atq; ipſius gratie ſpẽale diſpoſitiuũ ¶ Et primo in euangelio hodierno inuitat nos ſingularĩ ad tria ſcz ¶ Ad exercitiũ laborioſũ per corpis caſtiga tionem ibi·Cum ieiunatis·

¶ Ad obſeq̃um ſtudioſũ ꝓ terrenoꝝ abdica tionem ibi·Nolite theſaurizari

¶ Ad premiũ glorioſum per virtutũ opati onem ibi Theſaurizate vobis ĉc·

¶ Quãtũ nũc ad primã ptem lrãlem eſt nõn dũ·q; hic vnũ p̃cipiẽ & duo ꝓhibenẽ·p̃cipiẽ enĩ ieunandõ·ſic ipe ſaluator nr̃ ieiũauit·& ieiunij initium in homine inchoaẽ·Et ideo dicit·Cum ieiunatis·Ieiunare debetis·q̃a ieiunium eſt magna pars ſatiſfactionis delictoꝝ·Prohibet aũt poſtea fauorẽ hominũ vt ſcz non fiat ꝓpter famã & inanẽ gloriam Ideo dicit·Sicut ꝓpocrite·q; omnia faciũt vt videanẽ & comẽdenẽ ab hoĩbus·Similiĩ ꝓhibet ſimulatã triſticiaz·cum dicit Nolite fieri ſicut ꝓpocrite triſtes·& triſtitiã oñdere Et notanẽ dicit·Nolite fieri·& non·nolite eſſe·q; difficile eſt corpus ieiunijs atterẽ· & triſticiã in vultu non ſentire·Tum ꝓpĉte fiunt triſtes q̃ñ ꝓ aliqua ſigna triſticiã ſimu lant·quam in ſe tñ non hñt·exterminãt enĩ ·i·extra terminos hñt conditionis ponunt facies ſuas·Amen dico vob ¶ Mo raliter eſt notandum Qz medicꝰ exptus vbi piculum iudicat imminẽ grauiꝰ·ibi diligẽ tius conſueuit adhibẽ vſum remedioꝝ·Cũ aũt ſm auicennã fen·iij·primi·c·vij·Nihil ſit deterius ſaturitate ſeu guloſitate teſte ſa lomõne·plures gula q̃ gladiꝰ perdit·Ideo medicus animaꝝ ad hanc curandã precipit abſtinentiã & ieiuniũ·q̃a teſte ꝓpocrate in amphoriſmis pte ſcõa ex plenitudine inq̃t· Quecunq; egritudines fiunt euacuatio reſtaurat·Et gratianꝰ in canone di·xxxv·vi Ita q; gula a paradiſo regnantẽ expulit· ꝙ abſtinentia ad paradiſũ reuocaut errantẽ· ¶ Debemus ergo ꝓ hoc ſacz tempꝰ ieiunaẽ & abſtinentiã corpis hr̃e· & hoc ſp̃aliĩ ꝓpẽ tria bona·Quia

¶ Comprimit carnis vitia·

¶ Et eleuat mentẽ ad ſupna·

¶ Et donat virtutem ꝫ demonia

dico nanq; ĉc· ¶ Primo q; abſtinentia ſiue ieiunium comprimit carnis et cecea·Sicut nanq; equꝰ repletꝰ recalcitrat & impingua tus·maceratus aũt fame pacifice operaẽ & incedit· Sic caro nr̃a que eſt equꝰ anĩe·cui in ipa inſidet·ſi non abſtinentia maceraẽ & caſtigaẽ·recalcitraẽ otra eum·& ducit preci pitium inferni·ꝙ freno abſtinentie domaẽ & ad viam rectam bĩitudinis ducẽ· Quare ps̃·dicit·Inchamo & freno maxillas eorũ conſtringe ¶ Sic noe ꝓ tempantiaz & abſtinentiaz libidinẽ carnis reſtrinxit·vt dicit de con·di·v·Non dico Et iudith de q̃ dicit iudithꝫ·viij· Qz ieiunabat oĩbus diebꝰ preter feſta·& habuit cilitium ad carnẽ·& ti mebat dñm valde·Nec erat qui loqueret de illo verbũ malum· In quibꝰ bñ informam̃ qualiter in tribus corpus nr̃m caſtigare·& frenare debemꝰ·ſcz a delicatione ſupfluorũ ciboꝝ·p̃cioſitate veſtiũ·& operacõe pc̃oꝝ· Et hoc tercium precipuũ eſt ieiuniũ·ſm q; dicit aug̃·ſup iobꝫ·& alleᷓ de con·di·v·ieiu nium· Ieiuniũ magnũ & generale eſt abſti nere ab iniquitatibꝰ·& illicitis voluptati bus huius ſeculi·Quid enim ꝓdeſſet medi cina· dum gladius pſiſteret in plaga·certe nihil·Sic ieiuniũ corporale cibi & potꝰ·& veſtium nihil ꝓdeſt·niſi etiam a vicijs ie iunemus·Vnde etiam pius ꝓp·vt alloquiẽ vbi ſup̃·c·nihil·dicit nil ꝓdeſt ieiunare·& alia bona facere·niſi mentez quis ſtudeat a pc̃o reuocare·Beñ·Si gula peccauit·ieiu nium ſit a cibis·ſi oculus·a curioſis aſpecti bus·ſi lingua a detractionibꝰ·ſi manꝰa ma lis operibus·& animus a malis deſideriis & voluptatibus· ¶ Sed queriẽ an omnes indifferenẽ teneanẽ ꝓ q̃drageſimã ieiunare Et videẽ q; ſic·q; precepta ecĉie obligant ſic dei p̃ceptũ·ſm illud luce·x·Qui vos audit me audit·Sed ad p̃cepta dei omẽs tenenẽ· & q; omnes ieiunent·eſt preceptum ecĉie de conſe·diſtĩ·iij·capitulo ſacerdotibus·Et de con·di·v·q̃drageſima iᷓ ĉc· Inpoſitũ aᷓ ſic·Quicunq; tranſgrediẽ dei p̃ceptum· vel ecĉie·peccat ſm doctorẽ ſubtilem mortaliter Si ergo ieiunium eſſet in p̃cepto ad omnes indifferenẽ non ieiunantes ſemꝑ peccarent mortaliĩ·ꝓ quod videtur magis lapſus ho minibus eſſe iniectus q̃ ſalus·Rñdenõ ſm ſcm thomã·in ſcõa ſcõe·q; ſtatuta omnia ꝓponunẽ ſm q; multitudini oueniunt·& io

legislator in eis statuendo · attendit illud qđ
omunit & in pluribus accidit · Siquid aũt
ex speciali causa in aliquo inueniat · qđ obb
uantie statuti repugnat · non intendit legis
lator ad statuti obbuantiã obligare In quo
tñ est distinctio adhibenda · Nam si causa est
euidẽs · per seipm licite pt homo statuti ob:
buantiam pterire · pbtim osuetudine inter:
ueniente · si non posset defacili recursus hri
ad supiorẽ · Si vero causa sit dubia · debet
ad superiorez recurrẽ · qui habet pratem in
talibus dispensandi ¶ O ¶ Et hoc etiaz
est obbuandũ in ieiunijs ab ecia institutis
ad que omuniter omnes obligant · ñ in eis
fuerit aliqđ speciale impedimentũ · sicut in
pueris & pregnantibz · senibz · a laboratori
bus · peregrinis & viatoribz ¶ Nam in pu
eris · pregnantibus & senibus · est euidens
causa non ieiunandi · Tum pter debilitatẽ
nature · ex qua puenit q indigent freqñter
cibo · & non multo simul sumpto Tũ etiam
q indigent multo nutmento · ppt nãitatem
augmenti · vel conbuacõem vite · sicut in se
nibus · Et ideo dicit sctus Tho · q pueri · q
diu sunt in statu augmenti · qui est vt in pli
bus vsq ad finem tercij septennij · scz viceſi
mum primũ annũ · non tenent ad ecia stica
ieiunia obbuanda · Conueniẽs tñ est vt etiã
in hoc tempe se ad ieiunandũ exerceant · plz
vel minus bm modum sue etatis · Qñq tñ
magna tribulacõe imminente in signũ pe:
nitẽtie artioris pueris ieiunia indicunt · Sic
etiam de iumentis legit Ione · ij · Homines
& iumenta non gustent aliquid · nec aq bi:
bant · De peregrinis aũt a operatys distin
guendum est · q si pegrinatio a opis labor
omode differri pnt · aut dimitti absq detri:
mento corpalis salutis & exterioris status ·
qui reqrit ad conbuacõz corpalis vel spũal'
vite non sunt pter hoc ecia stica ieiunia pre
mittenda Si aũt immineat nãitas statim
pegrinandi · a mgas dietas faciẽdi · vel etiã
multum laborandi · vel ppter obuacõz vite
spũalis · vel etiam pter nãitatẽ aliq ad vi
tam spũalem · & similiter cum hoc non pnt
ieiunia ecie obbuari · non obligat hõ ad ie
iunandum · Quia non videt fuisse intencõ
statuentis ecie ieiunia · vt p hoc impediret
alias piasa magis nãias causas · Videt tñ
in talibus recurrendũ esse ad supioris dispẽ
sationem · nisi forte vbi consuetum est · q ex
hocipo q prelati dissimilant annue vident
¶ Ad argumentũ Oium dicendũ q pcepta
que p modum omunis statuti tradunt nõ
eodem mõ obligant omnes · ꝟ bm q reqrit
ad finem · quem legislator intendit · cuiz au
toritatẽ · si aliquis tñsgrediendo statutũ con
temnat vel hoc modo tñsgredat finis quem
intendit · peccat mortalit talis tñsgressor · si
aũt aliquis ex rõnabili causa · statutũ non
buet · pcipue in casu in quo etiam si legisla
tor adesset non decernet esse buandũ · talis
transgressio non ostituit pcm mortale · Et
inde est q non omes qui non buant ieiunia
ecie peccant mortalit · ¶ Secundo
abstinentia tempantia siue ieiunium eleuat
mentem sursũ ad otemplacõz acutam · Sũt
enim quedã anialia sic bpentes · magne ab
stinentie · & talia etiã sunt acutioris ingenij
& vite longioris · Sic etiam hoies · Vñ señ ·
in epla · xv · p copiã ciborũ subtilitas impe
ditur · Et bern · in bmone · Quantomagis
cibi ventrem pascunt · tanto amplius sensus
mentis obtundit · Nam gei dicũt ex grosso
ventre subtiles sensus non posse gnari · qa
turbati sunt & moti sunt · sic ebriusa omis
sapia eoz devorata est · ps · cvi · Quare da:
niel dicit · Daniel afflixit se trium ebdõrum
diebus panẽ desiderabilẽ non comedit carо
& vinũ in os eius non introierat · apparuit
ei angelus dicens Ex die quo pmo posuisti
cor tuum ad intelligendũ vt te affligeres in
conspectu dei tui · exaudita sunt verba tua ·
& ego veni ppt bmones tuos · vt docẽm te ·
Vnde de con · di · v · nichil · dicit Q nihil sic
iocundum est sic cibus bene digestus · nihil
salutem · nihil sic sensuũ acumen operat nil
sic egritudinem fugat sic moderata refectio
¶ Sed qris cũ immoderatz potz maxie
ingenium & sensum auferat magis q cibz ·
quare per · xl · cibz in numero taxatur q scz
semel tm licet comedere · a non potus · quia
pluries licet potare · ¶ Dicendum bm sctm
Thomam q ieiuniũ ab ecia instituit pnci
palit ad ocupiscentias refrenandas · ita tñ
q nata saluet · Ad hoc aũt videt sufficere
vna comestio per quã homo pt & nate sa:
tisfacere · & etiam ocupiscentie aliquid sub:
trahere dimittendo comestionis vices · ꝟ po
tus magis sumit ad altacõem · corporis &

digestiõz ciboꝝ sũptoꝝ ꝙ ad nutriciõz licz aliq̃ mõ nutriat· & iõ licet ieiunantibꝰ pluries· bibere· Si aũt aliq̃s immoderato potu vta tur· pñ peccare· & meritũ ieiunij amittẽ Sic etiã si ĩ vna comestione immoderate cibum sumat ¶ Quia vt dic̃· gręg̃· de con· di· v· q̃n ꝙ mõis· Gula q̃nꝙ modis temptat ieiunã tem vt meritum ammittat· scilz p̃ueniendo tempus comedendi· q; vt habeť de con· di· i· Dolent· Non ieiunat in· xl· qui ante comedit· añꝙ vespere dicanť· Prius enim debet audire missam & vesperas· & elimosinã daẽ & pꝛea comedere· ꝓparando lautiores cibos vel cum accuratiꝰ ꝓcuramꝰ· ꝙ expedit· vel q̃ntitatem sumendi excedimꝰ· vel cũ maiori auiditate cibum sumimꝰ ꝙ debeamus vsus Est certũ ꝙ q̃nꝙ modis gula damnat edẽ tem Cum nimiũ comedit vel edendi p̃uenit horam· Querit delicias parat escas delitio se· Vel sumit cupide· quod non est delitiose ¶ Tercio abstinentia siue ieiuniũ do· nat virtutes ꝺ demonia· Nam eleuas qñ ẽ ieiunus facilius triumphat de dracone· Le gitur enim ꝙ draco videns elephantẽ potu aut cibo grauatum· libentiꝰ eum inuadit· & tutiꝰ conť eum pꝛeualz· ꝫ sobrio non apꝛo pinquat· Sic draco infernalis pꝛeualz cõ crapulosos ꝫ abstinentes abhoꝛrz Vñ pl̃ẽ· de sũmo bono li· ij· Ieiunia sunt fortia tela aduersus demonũ temptamenta· in cuiꝰ ex emplũ dicit· math· xvij· ꝙ qñ semel discipli non valebant de quodã obsesso ejcẽ demo nium interꝛogabãt xp̃m vndẽ eum ejcẽnt Et dixit eis hoc genus demonioꝝ non ñ ꝙ ieiunium & oꝛoem ejcit· Vnde amb̃· in exa meron· Medicinã queris & ieiuniũ fugis· quia magis a deo remediũ repire possis· Ie iuni hoꝛis sputũ· si ꝺpens gustauerit moriť· Vide q̃nta sit vis ieiunij ¶ Sed queris cum omne illud ꝓhibeať ieiunanti p· xl· qꝺ dat occasionẽ peccandi· & ꝺ̃pabolo materiã vin cendi· vtputa carnes· oua· lacticinia· quare etiam vinũ non ꝓhibeť· Cum sit ꝺm sapiẽ· tem· pꝛou· ij· Luxuriosa res vinũ· vñ etiaz ꝺ̃pabolus plures a merito deijcit· Dico ꝺm scm̃ thomã· Q; eã̃ia illos cibos inꝺixit ie· iunantibus· qui & in comedendo maximaz hñt delectacõz· & qui hoĩem maxime ad ve nerea ꝓuocant Huius aũt sunt carnes aĩa lium in terra q̃escentium & respirantiũ· & q̃ ex eis ꝓcedunt· sic̃ lacticinia & oua· Quãto enim hꝰmõi magis ꝺformanť hũano coꝛpi plus delectant· & magis conferũt ad hũani coꝛpis nutrimentũ· & sic ex eoꝝ comestione plus supfluit vt ꝺtať in matiam feris· cuiꝰ multiplicacõ est maximũ incitamentũ luxu rie· Et sic rñdeť ad illud quod dicit̃ de vno ꝙ ad actum generacõis tria· scz calor· spũs & humor· Ad calorem aũt maxime coopať· vinum· & alia calefactiua corpis· Ad sp̃m aũt videnť coopari inflatiua· Sed ad hũo rem maxime coopať vsus carniũ ex quibus multum de alimento generať· aliacõ autez caloris· & multiplicacõ spuũ multũ ẽnsit· ꝫ suba humoris diu manet· Et ideo inꝺicit̃ ieiunantibus esus carniũ que sunt inflatia ¶ Sequit̃ scꝺa pars ĩ qua inuitaĩ ad obse quium studiosum· ꝓ ꝛenoꝝ abdicacõez ibi· Nolite thesaurizare· Pro quo notandũ lr̃a liter ꝙ saluator nr̃ volens hoĩem deuotum informare dictam salutis· suadz non solum abstinentiam quo ad interiorẽ inoꝛdinataz operacõz· ꝫ etiam quo ad exterioꝛẽ inoꝛdina tam reꝝ cumulacõz dicens· Nolite thesauri zare· scz de vili re cito transitoꝛia· & defacili amissibili· nolite solliciti esse· nec multũ con gregare· q; erugo & tinea ea consumunt· & que maximis laboꝛibus congregant̃· aliq̃ fures furanť· Sitis ergo moderati in ꝺgre gando & discreti· vt nãia & vtilia ad salutẽ q̃ratis ¶ Moralit̃ est notandũ ꝙ antiqꝰ inť phos magna fuit questio q̃ hoĩem vere ditarent· & felicem facẽt· Cuiꝰ duplex erat opinio· Vna epicuoꝛum dicentes diuicias ꝺsistere in bonis tẽpalibꝰ· scz in pecuñjs· delicijs & honoꝛibꝰ· q; in his hũana vita ꝺ· sareť· Eccłiastes· iij· Pecunie oĩa obediunt· Hec opinio pꝛobať falsa· Nam ꝺm phm ab extrinseco & alieno non fit vera denoiacõ· Non enim granum milij magnũ dicit̃ mag nitudine montis· Nec ethiops albus· albe· dine niuis· nec quis diues pecunia aliena· Pecunia enim non hoĩs· ꝫ mundi est· q; ho minẽ deserit & mꝺm sequit̃· Exemplũ canis sequens duos nescit̃ cuiꝰ sit· nisi in itinere separenť· tũc sequit̃ dñm suũ dimisso alieno Sic homo vel vadens cum mundo· in fine cuius diuitie fuerint experit̃ ¶ Scꝺa opĩo· fuit parꝓpotetico; dicens virtutes hoĩem ditare & felicẽ facẽ· que non ꝺuanť in burſa

sed in anima· & recedēte homine a mundo ip̄m secunt· ¶ Quiz opinionis oñdit fuisse Socrates· de quo dicit in can̄· xv̄· q· v̄· glia ep̄i· ¶ Socrates iste thebanus homo q̄dam ditissimus cum apud athenas ad philozophandum pergēt magnum auri pondus· abiecit nec putauit posse & vrtutes simul & diuitias possidē· Et boeti? a theodorico tp̄āno de roma exulatus· & tempalibus dep̄datus consolando se virtutib? suis quas habebat dixit has sez virtutes nullus potuit puincē terro? qui nr̄os comites psequeret ꝛc ¶ Hanc etiam opinionē doctor nr̄ xp̄us tenuit· & suos discipulos instruxit dicēs· ¶ Nolite thesaurizare vobis thesauros in terra· Et hoc p̄pter tria quia sunt·

¶ Periculose & damnabiles·

¶ Nociue & instabiles

¶ Infructuose & steriles·

¶ Dico primo q̄ diuitie sunt periculose & dānabiles acq̄rentibus & thesaurizantibus· Nam sicut spine nō colligunt absq; manuū lesione· & lutum sine inq̄natione· sic nō diuitie sine piculo mendacij doli· vsure vel rapine· proū· xxx· ¶ Qui festinat ditari· nō erit innocens a pcto· Exemplū· luc· xij· In illo qui dixit xp̄o ¶ Mgr dic fratri meo vt diuidat mecum hēditatē· Ad quē & alios dñs dixit· Videte & cauete ab omni auaritia· q̄a non in abundantia cuiq̄ vita eius est ex his· q̄ possidet· Addens similitudinē dicens hoīs cuidam diuitis vberes fructꝰ ager attulit· & cogitabat intra se dicens· Quid faciā· q· non habeo q̄mō congregem fructus meos hoc faciam destruā horrea mea & maiora faciam· & illuc congregabo omnia que nata sunt mihi & bona mea· & dicā anime mee· Anima mea habes multa bō posita in annos plimos· requesce· comede· bibe· epulare· Dixit aūt illi deus· Stulte ac nocte dpaboli animā tuam repetent a te· que aūt parasti· cuius erunt ¶ Sic est qui sibi thesaurizat & non est in deum diues· dixitq; ad discipl'os ¶ Nolite soliciti esse anime vr̄e· q̄d manducetis· nec corpi quid vestiamini· anima enim plus est q̄ esca· & corpus q̄ vestimentum· ¶ Considerate corvos qui non seminant neq; metunt· quib? non est cellariū neq; horreū· & deus pascit illos· q̄ntomagis vos plures estis illis· q ℟ / ¶ Sed dicēs non debeo laborare· & solicitus esse p nāīs ¶ Dico q̄ q̄druplex est solicitudo circa tpalia· Prima est circa nāia· vt seminare & metē & similia & hec est bona· de qua loquit salomon p̄u· iij· ¶ Diuitias & pauptates ne dederis mihi ꝛ tm̄ victui meo tribue nāia ¶ Secunda ē supflua· vt q̄n cor hominis in tm̄ occupat q̄ dei & anime obliuiscit· & hec est mala de qua dixit mopses deut· xxxij· ¶ Deum qui te genuit dereliq̄sti & oblitus es dñi creatoris tui ¶ Tercia est vitiosa· que mentē homis pturbat· timens ne possessa peant aut labo rata non ot̄ingāt· & hec est peior· Talis fuerat in iudeis & p̄̄plato· timentes ne perderent regnum quod possidebant· occiderunt xp̄m· Quarta est erronea· sez que de dei ꝓuidentia desperat ne sibi ī aliquo nō subueīat & hec est pessima· q̄n ergo dicit· Nolite soliciti esse· non excludit solicitudo debita & necessaria· Primo mō· sed excludunt alie tres· ¶ Secundo diuitie sunt nociue hn̄tib?· sic enim carnes nociue sunt ossibus· q̄a ideo a canibus rodunt· Et fructꝰ nociui arboribꝰ q̄ ideo discrepunt ¶ Dic diuites p̄pter diuitias patiunt insidias latronū· oppressiones p̄ncipum & potentū· & exactiōes officialiū eā· vj· Est malū quod vidi sub sole· vir cui dedit dñs diuitias· & substantiam· nec tribuit ei potestatez vt comedat ex eis· Diuites nanq; nunq; plenam hn̄t securitatē· nec iocūditatem· q; semp sunt in timore pdendi· ideo cōmuniter comedunt ex anxietate p̄pria corda & vitam q ℧ / ¶ Vnde Aug· vi· confessio· narrat q̄ transiens p quendā vicum· vidit paupem iacentem & ingemuit loq̄ns ad socios snos omnibus inq̄t conatibus quibus laboramus· nihil aliud vellemus nisi ad se curam leticiā pertingē· ad quas nos iste mē dicus p̄cessit· Et sequit· iste iocundat· & ego anxius ero· iste securus est· & ego trepidus· Dec ille ¶ Tercio sūt steriles & infructuose amantibus· vnde exp̄imento docet q̄ q̄ntū cunq; terra sup quam harena maris p̄icit· sit fecunda & frugibꝰ apta· p harenā reddit sterilis & inepta ¶ Sic in p̄posito q̄n p̄spe ritas huius mundi q̄ maris vnda bō tempalia & diuitias ad hoīem pellit· licet primo fuerit virtuosus & fertilis in virtutibus· & deuotione· postea reddit vitiosus & sterilis Exemplū habem?· xix· q· q p / ¶ Sequit

tercia pars in qua inuitam ad ꝑmiu̇ gl'iosu̇ per opatiõz virtutu̇ ibi. Thesaurizate vob lucz mercedis ¶ Moralit. volens thesauri zare lucz mercedis in celis. non dz hic recu sare onus laboris. q regula iuris est. li. vi. Qui sentit onus. sentire debet & comodum ¶ Videmus enim ꝑ exemplu̇ familiare. q laboratores ꝑ posse conant laborare bonu̇ expectantes solariu̇. Quantomagis xp̃ian? & famulus dei. cui ꝑmittunt regna celoz. studiosissime ꝑ xp̃o laborare debet. & vtuti bus thesaurizare. scz ieiunando. Testante Jeronimo in epla ad filium mauricij de exor tatione salutari. talit inquiente. Omne op? leue fieri solet. cum eius precium cogitat. & spes ꝑmij solatium sit laboris. hinc bt̃s aug̃ primo de ciui. dei. c. xxix. Quasit fidelibus q mala ꝑ xp̃o tormenta tolerabant. qñ ipsi infideles iactant eius insultant prs bitati de deo suo sic fidelis habz rn̄dere. Ded me? vbiq est pn̄s. vbiq totus. nusq̃ inclusus. q pt̃ adesse secretus. abesse non mot? Ille me a diuersis rebus exagitat. aut merita exami nat. aut pcta castigat. mercedẽq mihi etna ꝑ toleratis malis tempalib? pie buat q. ¶ Volens igit hanc mercedẽ eterna thesau rizare debet.

¶ Erarium disponere.

¶ Diuitias reponere.

¶ Custodiam apponere.

¶ Debet nanq primo hõ disponẽ erarium bonu̇. quod est vita sancta & immaculata. fundamentu̇ oim donoz & grazꝫ. Jux̃ illud apli thi. vi. Precipe inquit diuitib? non sb lime sape nec sperare in incto diuitiazꝫ. ꝙ in deo qui dat nobis omia abundanti. diuites fieri in omnibus bonis. thesaurizare sibi fu̇ damentu̇ bonu̇. vt apprehendat bona vitã. Nũc ergo pcor audi me. & deus exaudiet te vita enim tua mors est. & vana vita. Vis ergo apprehendẽ veraz vitã. noli alta sape alta querẽ. ꝙ humiliter prebe te susceptibilẽ diuine inspiracõi. audiendo & obediendo. Deus enim vult te hr̃e suasibilem. cu̇ dicit non spare in incto diuitiazꝫ & tales impsua sibiles sunt. Sed in deo est sperandum qui dat nobis omnia abundanti. Per illa enim que tibi dat. suadet exire a pcto. vt ptractat aug̃. de doctrina xp̃iana. Nihil eni tuu̇ vis hr̃e malu̇. non filium. non famlm. nõ libz. non cipsum. Cum ergo in oibus tuis bo: nitatem q̃ras. cur in te solo bonitatem non curas. quid te offendit. vita tua. quã solam vis hr̃e malam int omnia bona tua Vlteri? nihil tuu̇ vis hr̃e indecens vel ineptu̇. non agz. non plantã. non cappã. non caligam. Nam ꝑ viribz quotidie appetis illa. nihil ẽ ergo homni seipo vili?. ait seneca. Quare rn̄dit aug̃. ibidẽ. Quia bona vis hr̃e. & bo nus non esse. rogo inquit te. ꝓpone vitã tuã calige tue. & noli te hr̃e viliorez oibus reb? tuis. quare vis plus esse bu? q̃ liber. latro q̃ rex. mortuus q̃ viuens. neq̃m q̃ inquies. Rn̄de ergo nunq̃d plus diligis melius esse & melius esse cupis ¶ Cur ergo bona mor: tem desideras. & vitã bonã non curas. nisi q mortẽ plus q̃ vitam amas. audis ne quo: modo omnia bona tua. ocorditer clamant illud eccx. xxix. Pone thesauz tuu̇ in ꝓceptis altissimi. Erubescat i vita tua. ꝙ te sociu̇ malu̇m habeant omnia bona tua ne in fine q̃i ōrium te expellãt. Jam psuasus es a deo vt recedas a malo. Sed vt ꝓchdolor homo compatus est iumentis insipientibus. & vi lior factus est illis & insipiẽtior. Nam piscis cohibet se ab esca si hamum videat. auis a grano si laq̃um cernat. canis ab osse. si ba: culum timeat. & te eterna pena non pt̃ cohi bere a pcto. Vñ aug̃. sup illo verbo. Petite & accipietis. dicit. Erubescat nra pigritia. plus vult ille dare q̃ tu recipe. plus iste mi: sereri. q̃ tu a miseria liberari ¶ R. ¶ Dz dicis. Jam resuscitat? sum. ꝓpono bñ agere & vitam emendare. ꝫ volo expectare temp? oportunu̇. O fr̃ noli ostium claudẽ venie p dilationẽ. ꝫ prebe te susceptibilem diuine in spiracõi. Jam thesauriza tibi fundamentu̇ bonu̇. q mõ est tempus gr̃e. mõ dies salutis Jam deus pulsat ad ostium gerens plenas manus carismatibus grazꝫ. Quid ergo re: cipere tardas oblatu̇ thesauz. nunq̃d expec tas te fortiorem. vel deum potentioz. vel hostem stultiorem. vel temptacõez minoz. dum fortis es. & peccandi cõsuetudine non ligatus. non potes teipm̃ vincere. q̃mõ hoc poteris pctis oñatus. & si nunc gr̃am dei recipere rennuis. putas deu̇ post ad dandu̇ ꝓmptiorẽ. Et si thesauz tempis tibi decsit nunc in malu̇ expendẽs. credis reuocandu̇ dum volueris. Vñ pocta. Qui non hodie

cras minꝰ aptus erit· & de pe·di·r· ꝓdixerat in glosa· Si deus videt hoīes negligentes· mutat quod ꝓpus promiserat ¶ Secundo debet homo thesaurꝫ reponē· scꝫ aurꝫ caritatis· argentū castitatis· oleū pietatis· vinū deuocōis· gemmas recte opacōis hos enim thesauros reponimꝰ· qñ p hoc sacrum tempus virtutibus vacamꝰ· Ad quod hortamñ cor· vi· In oībus exhibeamꝰ nos sicut dei ministros in multa patientia· Nam sic̄ diligens mulier· die ac nocte laborat· nendo texendo· suendo· vt corpus nudū induat vestibus honestis & decentibus· Sic persona honesta ad hoc laborare debet· vt pre oībus animaꝫ virtutibus induat· Est enī virtus habitus mentis bñ ostitute· ꝟm aug· xxxij· q· iij· de pudicitia in glo· Quod habitū nō nisi per opera virtutū & exercitiū eaꝫ acquirimus· Sic̄ dicit phs ij· ethicoꝫ· Ex freqñtatis actibus generat habitꝰ· Benedicant ergo manꝰ que non solum vile corpꝰ induūt suis laboribꝰ· ꝫ quod dignius est· etiā aīaꝫ vestiunt virtutibus· Vnde orator poeta· O directa manus que cristi militat armis· O sūma plebs nata deo ¶ Tercio debemus custodiam apponē· ne thesaurꝫ virtutum perdamus· ad quod nācia est bona sera· ad claudendū· que est sensualis tutela· Sensus enim porte cordis sunt· quo reprimendo porta claudit honestatis· ita vt nil audias illicitum· ꝙ nihil cupias vel aspitias quod cupias tangē vel tangas· qđ cupias explē· Qui enim has portas bene sera claudit· & nulli illicito dat ingressum· suat thesaurꝫ & non perdit xp̄m· Sic̄ enim dicit iudith· xij· Quia olofernes dedit iudith ingressū· vbi erant eius thesauri· ideo ꝓdidit caput suū· Si ergo temptatio pulsat ad ostiū· claude sensum· signa ostium dicens· Non intrabis ꝙa hec a deo condita sunt apud me· & sigta in thesauris meis· Et ne in nocte· latro serā aperiat· adhibe verecundiā· que lampas ē pudice mentis· vt ait bern̄· hic sil'r cantica·

¶ Sermo secundus

Vm intrasset ihs capharnaum accessit ad eum centurio rogans eū dicens· Domine puer meus iacet in domopalitic& & male torquet· Math· viij· ¶ Vulnꝰ ꝙnto magis stringit & torqt· tāto diligentiꝰ eger oñdit medico adcurandū· vnde boetiꝰ· Si opera medicantis expectas· oportet vt vulnus detegas· Sic pc̄is mortalibꝰ vulneratus· freqñtius in mente recordare dꝫ & dolē & ad deum medicū animaꝫ curandū exclamare vñ de pe·di·r· Nunc aūt· Si recorderis pc̄oꝫ tuoꝫ· & freqñter in conspectu dei ꝓnunties· & pro eis clementiā eidem p̄ceris· citius ille delebit Si aūt nunc obliuiscaris pc̄oꝫ tuoꝫ· scilꝫ quo ad penas tempales in die iudicij recordaberis· nolens omni in toto mundo publicabunt· & in ospectu ꝓferent· oīm tam amicoꝫ· q̄ inimicoꝫ tuoꝫ· & sc̄oꝫ angeloꝫ celestiūq̄ virtutū Debemꝰ ergo stimulo pc̄oꝫ in conscia cum centurione xp̄m inuocare ꝓ adiutorio sui· scꝫ spūs nr̄i· qui pc̄is vulneratus iacet in domo corporis sine motu recte opacōis q̄i palliticus· vt ipe sua misericordia digneť eum tangere & curare dicens· Domie puer meus &c· ¶ Querit̄ si aliqđ pc̄m mortale sit ita g̃ue ꝙ per dei misericordiaꝫ non possit deleri· Et vi' ꝙ sic· Nam pc̄m in sp̄m sc̄m· nec hic· nc in futuro dimittit Dicendū ꝙ non est pc̄m in vita ista· tam g̃ue· quod per penitentiam tolli non possit· & ꝓ misericordiā dei deleri· Ratio huius est· q· si pc̄m non posset tolli aut hoc esset ꝙ aliq̄s de suo pc̄o non posset penitē· sicut accidit demonibꝰ & damnatis quoꝫ affectus sic confirmati sunt in malo ꝙ non p̄ eis displicere pc̄m· nisi q̄ntū ad penam· Quod de aliquo viatore dici non p̄ cum habeat liberꝫ arbitriū flexibile· siue ad bonū siue ad malum· Et ergo dicē ꝙ aliqđ malum siue pc̄m sit in hac vita· de quo aliquis penitē non possit· erroneū est· Primo ex eo quia tolleret liberꝫ arbitriū Secūdo quia ꝓ hoc derogaret virtus g̃re qua p̄ moueri cor cuiscunq̄ pc̄oꝫ ad penitendū· ꝟm illud

pū·xxi· Cor eius in mañu regis· & q̄cunq; voluerit vtet· Tercio est impossibile exp̄te diuine mīsericordie· Quia si deus p̄ p̄niam non dimitt̄ret pc̄m·tunc in hac vita videretur maior pena pc̄oris ad peccandū· q̄ dei misericordia ad indulgendū ¶ Contra quod dicit̄ ioel'·ij·in ep̄la hesterna· Q̄ deus est benignus & misericors·& multe misericordie p̄stabilis sup malitia· Et ideo dicendū est· q̄ omne pc̄m in hac vita·siue omissum cum spūali·siue seculari·p̄ deleri p̄ misericordiaz dei· Et dicens oppositū·dicit ōtra determinationem sc̄e mr̄is ec̄ie· & per ōseqūs hēticꝰ censendus de pe·di·ij·S·ecce Nec obstat argumentū ōrium de pc̄o in sp̄m sc̄m·q̄ hoc accipit̄ p̄ finali in p̄nia·ꝺm aug̃·de verbis domini·que penitus est irremissibilis· q̄ ¶ Querit̄ sc̄ō·an sit aliquod pc̄m ita leue q̄ absq; dei misericordia possit remoui· Dico q̄ impossibile est peccatū actuale sine p̄nia remitti· Ratio q̄ tale peccatū est offensa dei igit̄ tale peccatum remittit̄·sicut remittunt̄ offense a deo· ꝫ offensa non remittit̄ nisi per gr̄am que causat benignitatē ōtritionis in crastina peccatoris vt quēmadmoꝺ in statu peccati fuit auersus ab inōmutabili bono· ad ōmutabile bonū Ita p̄ gr̄am supnā peccator ouertit̄ ad deum cum detestatione aūsionis predicte·& p̄posito emendandi· q̄ ¶ Tercio an vnum peccatū mortale·siue p̄ dei gr̄am possit remoueri ¶ Dico·qꝺ est impossibile·q̄ peccatū mortale dimittit̄ p̄ gr̄az dei·que non potest stare cū peccato mortali· Et si dimitt̄ret vnum·& remanēt aliud·gr̄a dei staret cum isto·quod est impossibile· Secunda rō est· Cui deus misereꝰ totalit̄ misereꝰ retur·deut̄·xxxij· Sed si peccator peniteret de vno & non de altero·deus ei non totalit̄ misereꝰ In cuius exemplū nunq; xp̄s legit̄ aliq; in p̄te curasse·ꝫ in toto· non solum in corpe ꝫ etiam in anima· Vnde aug̃·in li·de p̄nia· Quedaz impietas infidelitatis est ab illo qui est iustus·& iustitia dimidiaz spare misericordiā ¶ Sequit̄ documentū q̄ volēs meritorie penitē·nō doleat de vno pc̄o tm̄ & non de alio·ꝫ de omnibus simul·nec confiteat̄ tm̄ de his de quibus non verecundat̄ alteꝝ aūt quod pudet subticeat·nec ōfessiōz dimidiat diuersis ōfessoribus· Vñ mg̃r·iiij snīaꝝ di·xvi· Caueat hō ne ductus vēcun-

dia dimidiat apud se cōfessionē· vt diuersa diuersis sacerdotibꝰ velit manifestare· Quidam enī vni celant·quod alteri manifestant quod est se laudare·& sic attendē p̄ pocrisim & semp venia carē ¶ Quantū ad expositōz & ōtinuacōz euangelij·heri dicebat de quodam dispositiuo p̄ quod corpus exercitat̄ ad opus virtutis· Hodie hortam̄ ad suffragiū mediante quo anīa liberat̄ ab onere mīabilis ḅuitutis·& sunt tres p̄tes·in p̄ma notat̄ ¶ De palitici ifirmitate & p̄ris supplicacōe ibi· Domine puer ⁊c·

¶ Centurionis hūilitate & eiꝰ ōmendacōe ibi· Domine non sum dignus·

¶ Xp̄i benignitate & fructuosa crūdelitate ibi· Vade & sicut

A· ¶ Quantū ergo ad primā p̄tem·circa lr̄az est notandū Q̄ ille centurio erat de gentibꝰa romanis in iudeam positꝰ·hūs sub se centum milites· Hic hūs ḅuū valde dilectū palticum·& oībus viribus destitutū·audita xp̄i fama·& q̄ in capharnaū venisset tanq; pius dūs & bonus·p̄ dicto ḅuo·quasi pro puero supplere exorabat dicens· Dūne in quem totalit̄ cōfido·puer meus·i·ḅuus quē nonminꝰ q; puey meum diligo· iacet in domo paraliticus·& male torquet̄ ¶ Moralit̄ per ḅuū palticū centurionis·designari p̄ amicus defunctꝰ cuilibet fidelis viuentis· Hic enim p̄ successori ogregando bona retinendo·ea nimis amando·minꝰ ō delictis corrigendo·negligent̄ instruendo·multum laborando ḅuiuit·p̄pter quod vt miser in p̄gatorio detinet̄ & torquet̄·p̄ quo centurio scz viuens in gr̄a potens est rogare· q̄a tot habet sub se adiutores·quot in caritate coniunctos habet fideles·n alīs pys opibus ꝺz ei subuenire·nam ꝺm p̄bum · Familiari oportet ei qui bñfecit·q̄ tali quilibet nāraliter obligat̄ ad antidota·ff·de petic̄one hereditatis lege· Sed & si ·S·Consuluit q̄ ¶ Cū aūt p̄tes mlta bñfitia nob ōtulerūt Quibus ꝺm p̄bm·ix·ethicoy non p̄ reddi eq̄alens gr̄atū possumꝰ suffragijs debemus eis subuenire· Vnde iob·xix· In p̄sona pentis ad pueros dic̄· Miseremini mei miseremī mei saltem vos amici mei·q̄ manꝰ dñi tetigit me· Portam̄ igit̄ eis subuenire p̄ tria scz ratione·

¶ Familiaritatis n caritatis·q̄ puer siue ḅuꝰ

¶ Debilitatatis·q; iacet paraliticus
¶ Penalitatis·q; male torquet·
¶ Dico nanq; primo q; penti defuncto nro amico in carcē ꝓgatorij ordinato· debemus suffragijs subuenire rōne familiaritatis·& caritatis·¶ Quia serui nri fuert· & in sudore vultꝰ eoꝝ nob bona acquisiert & reliq;runt Nam sicut duus tenet dño·sic viceūsa dns duo·& sicut pentes pueris·sic puer pentibꝰ ¶ Hoc oñdit natura mlꝝ animaliū q; auiū Ciconie sunt tante pietatis ad pentes suos vt senescētes denudatos plumis suis naturali pietate fouent & nutriunt· Si ergo volucres celi tante sunt pietatis erga pentes suos· ¶ Quanto magis hoīes rōne pticipes ꝓximos·& pentes corpe tanq; veste spoliatos·& in locis penalibꝰ afflictos cum suffragio dz protegē· Quis etiam videns sotium suū debilem ab estu & calore solis ad terraz ꝓstratum·opponit se radijs solaribꝰ ·q; cū sibi vmbraz·donec resūptis viribꝰ resurgat Sic debemus nos ꝓximis·& amicis nris in purgatorio nimio feruore penaꝝ ꝓstratis oronum q; elīnaꝝ·suffragijs apud diuinam clementiā facē vmbrā·donec resumptis viribus resurgant a loco penaꝝ & miserie· vnd Iob in·c·xxij· Rimiꝝ interroga iumenta·& docebunt te· volatilia celi·& indicabūt tibi In cuius figam pcipiē deuē·xxij· Si videris asinū aut bouem fratris tui in via cecidisse subleuabis eum· Si igit ex pcepto diuino· exhibenda est cura iumento cadenti·pensā dum solicite est q̄nta debeat ꝓximo q; penti nobis per caritatē cōiuncto·& in ꝓgatorio iam ꝓstrato· Hoc ꝺsiderans iudas machabeus· vt dicit mach·xij· ¶ Qui misit ierlīmā xij·milia dragmas argenti offerre ibi pro pctis mortuoꝝ in bello Sic etiam nos debemus facē elimosinas·q; talia hꝰmodi offerre ꝓ pentibus· vt a pcōꝝ vinculis absoluant vnde ad heb·xiij· Memento vinctoꝝ tanq; siml vincti q; laborantiū tanq; q; ipi in corpe morantes ¶ · ¶ Sed queri q̄bus suffragijs debeant iuuari & solui a pctis ¶ Dicit brus greg· q; q̄tuor modis soluunt· viz oblatione sacerdotū·precibꝰ scōꝝ·elimosinis caroꝝ & ieiunijs cognatoꝝ // De primo quando enim sacerdos offret corpus & sanguinem xpi ꝓ an m abꝰ defunctis·per hoc sacrifitiū maxie iuuant ille anime·q; istud sacrifitiū int omnia suffragia ecīe· maxime virtutis est·& iam acceptū deo·& citiꝰ animas de penis liberat·eā·xxv· Ipsū elegit ab omni viuente offerre sacrifitiū deo incē sum· & odorem bonū in memoria placare ꝓpl'o suo ¶ Vñ greg·in dpalogo suo·q̄dam mulier credens virꝝ suum mortuū· qui non mortuus·ꝫ captus ab hostibus·fecit pro eo missas defunctoꝝ celebrari·qui viuꝰ in captiuitate virture oblacōis semp tempe diuinorum a vinculis absolutꝰ·narrando pea vxori cognouit miraculose a deo factū· Volens igit pentes & amicos celerit a vinculꝰ ꝓgatorij liberari·faciat ꝓ eis missas celebrari·greg· Hec victima animā ab eterno interitu liberat·qui nobis mortez vnigeniti p misteriū repntat· Secundo iuuant oroibus sanctoꝝ·vñ·ij·mach·xij· Sancta q; salubris est cogitatio ꝓ defunctis exorare·vt a pctis soluant· Si enim iustus hō pcōri viuenti· pt apud deū gram impetrare· Nulli dubiū quin etiā mortuis suis oroibus penā ꝓgatorij possit mittigare· Et notant greg·dicit ꝓ sanctoꝝ oroibus iuuant anie defunctoꝝ non oroibus maloꝝ·q; b millud· Cum is q̄ displicet ad incedendō mittit· irati animus ad deteriora ꝓuocat q; ·o· ¶ Sed dicēs ergo exns in pcto mortali·nec celebrare·nec orare debet ꝓ animabꝰ ¶ Dico q; in suffragijs que fiunt p malos·duo pnt ꝺsiderare· ¶ Primo ipm opus opatū·sicut sacrifitiū altaris semper est bonū·q; ex seipa efficatiaz hz absq; opere opantis·quaz equalit explet per quēcunq; fiat·q̄ntū ad hoc missa·& oīa alia suffragia per malos facta defunctis ꝓsunt· Secundo ipm opus opans sic distinguo·q; si suffragiū pt fieri per malū tanq̄m per actorē ·sic non ꝓsint·nisi forte p accns vt si manꝰ dans elimosinā excitet paupes· ad orandū ꝓ defuncto·vel hoc fit per ministeriū·aut ergo facit ea vt minister publicꝰ· scz dei vel ecīe·sic sacerdos q̄ celebrat missas vel exeq̄as defunctoꝝ sic semp ꝓsint·q; malitia mīstri nō nocet opi boni actoris aut fit vt per ꝓuatum ministꝝ·scz alicuius priuate ꝑsone Aut ergo fit de mandato persone· exntis in caritate· sic prosunt· ꝫ non exn̄tis in caritate·sic non prosunt ¶ · ¶ Tercio iuuant elimosinis caroꝝ & amicoꝝ· Vñ dixit dns thob· Elemosina a morte liberat·q; ipa

pcta purgat· & facit inuenire vitam eternam
¶ Elemosina aũt est triplex· Primo vt debita defunctorum soluant· cũ· iiij· Declina paupi sine tristicia· aurẽ tuã· & redde debitum tuũ· Verba ista pñt cuilibet hẽdi dici· qui hẽditatem amici sui tulit· & debita eius non soluit· Declina aurẽ tuam sine tristitia & audi desideriũ paupis amici tui· qui est ī purgatorio in tanta paupte· q de oĩbus bonis suis non potest habere obulum· persolue eius debita· q hoc deliderat· & noli cũ otristari in dilacõe q forsitan pro his punit
¶ Secundo vt testamenta odita reddant· cũ· iiij· Fili elemosinã paupis ne defraudes Qui enim hanc defraudant· sunt fures· & sacrilegi· & excomunicandi· xij· q· ij· qui obiacões ¶ Tercio de tuo in spẽali aliqd pauperibus eroget· tob· iij· Ex substãa tua fac elemosinaz ¶ Quarto ieiunio anime liberant Figurat nee· v· vbi legit· q neemias luxit & ieiunauit multis diebus pro filijs isrl· captiuatis· & liberati fuerunt· sic & anime· q F· ¶ Dico secundo· q animab? parentũ subuenire debem? rõne debilitatis· q iacẽt vt paraliticus· qui non habet motũ· necessũ membroz Sic ipi debiles sunt· & seipas adiuuari non pñt· nec mereri· cum sint ex statum merendi & operandi· & impedimenta tollendi· vñ Iob Venit nox qñ nemo operari pt ¶ Sed querit an anime in pgatorio possint ab alijs q in seculo viuũt· in aliquo iuuari ¶ Et vi q non· gal· v· vnꝰ quisq onus suũ portabit· v· penã pro pcto· ¶ In oppositũ est illud· ij· mach· xij· Scta & salubris est cogitatio p defunctis exorare cc· Nam aplus· i· cor· xij· loquor de mistico corpe ad similitudinẽ corpis humani· Nam p vnum membz supplet indigentiã alterius· Ergo cum gra sit potentior q nata· gra in corpe mistico· p vnũ membz pt supplẽ alterius indigentiã· Vnde est q suffragia membroz cãie pñt pdesse omembris indigentib?· qa vero p mortem omembra eiusdem corpis esse non desinũt· pñt pdesse etiã defunctis· Vñ aug· dicit Non est negandũ spm defunctoz pietate suoz viuentium posse reuelari· Nec obstat argumentũ õrium· q illud intelligit de damnatis· quibus nõ omunicant suffragia eãie ¶ Tercio animab? in pgatorio est subueniendũ rõe penalitatis & mibie· quia multis penis male torquet Naturale nanq est homini citius subuenire magis afflictis & eis compati· Dic etiam aĩabus in pgatorio exntibus pter gnissimas afflictiones compati debemus ¶ G· ¶ Sed querit· si pena pgatorij sit maior pena q in vita que cunq alia corpalis· Rñdet richard? iij· sup sñias· di· ij· ar· ij· q· i· Q pena purgatorij maior est qualibet pena tempali· Nam bm eundez pena causat duplicit· scz ex absentia boni amati· & pñtia mali editi· Et vtroq mõ pena pgatorij maior est ¶ Cuius rõ est q motus animaq in pgatorio non retardat male corpis· & vehementissime desiderantis cum deo pfecta fruitione oiungi· ex cuius fruicõis & oiunctionis absentia vehementissime affligunt· maxime cũ temp? videant aduenisse· quo cum deo pfecte essent oiũcte si dum erant in corpe penã suis pcis debitam psoluissẽt ¶ Ad hoc est etiã mgr sñiaq di· ij· c· i· & de pe· di· ij· ¶ Hoc aũt dicit de igne pgatorij· q si eternꝰ non sit· mirũ tñ mõ grauis est· Excellit enim oẽm penã qm cunq vnqm passus est aliquis in hac vita· Nunq in carne inuenta est tanta pena· licz innũabilia mres passi sunt tormenta ¶ Ad hoc etiã bõauenta· iij· sup mgrm sñiaq dixi· ar· ij· Oportet nos hoc concedẽ· etiam si non appareat nobis rõ· q pena pgatorij est grauior· Et dicit q in hoc magis est adherendũ auctoi· q rõni p eo q istud magis est supũ natam & rõem· q bm natam & positõz De illa pena idem dicit in pmo ar· Q aug· dicit in quodam bmone Iste ignis deterior erit· q quicqd in seculo penaq· aut vidẽ aut sentire· aut cogitare quis pt q P· ¶ Seq tur scda pars in qua notat centurionis magi humilitas dicens· dñe· qi dicẽt Tu solus es dñs & laudabilis nimis· ego indigns? huus vtinã tus? igit non sum dignus cc· ¶ Moraliter· sicut centurio ex humilitate p xpm exaudit omendat· & huus eiꝰ ab infirmitate curat· Sic ex humilitate etiam homi multa bona pueniunt· oportz ergo nos esse humiles· vt illa bona acqramus· Nam vt dicit phus de somno & vigilia· Principia omnia parua sunt· Ex paruo enĩ gno arboz maxia & de parua materia magnũ animal generat Sic ex huili corde multa bona hoi nascunt Quicũq enĩ illa bona desideraverit obtinẽ

in celo ñ in terra. non debet se supbe extollē sed humiliť se subdere. q; vt habeť in cano. di. iiij. c. multi sacerdotes ¶ Quicunq; desideranit ꝑmatū in terra. inueniet ofusionez in celo. nec ꝙs festinet quō alijs appeat maior ꝫ primo qmō omnibus inferior. sez p humilitatem videať ¶ Nec enī ỽtus. sez huīlitas est filia dilectissima dei pris potens.

¶ Patris furorem placare.

¶ Dominem a dyabolo liberare.

¶ Donum gre abundanť procreare.

¶ Dixi ꝑmo q; huīlitas placat furorē pris celestis ¶ Nam pue plantule in medio flatibz validissimoz ventoz q; cedūtz inclinant se pacem hñt. & sic ꝙescunt & violentiaz mitigant. vbi arbores excelse frondosissime ñ ramosissime multū resistentes auulsionē & cō fractionē patiunť ql. ¶ Propter qō fabulose dicit. q; inť quercū ñ arundinē orta est altricatio. quercu ꝺ q̄rente de impetu vētoz. quod tñ fortissima atq; durissima. & cū mole & spissitudine ligni sui ꝓfundeq; ac latissime radicata esset. tñ per ipm radicitus euulsa. & insup ex medio fracta. necnon & in terram ꝓiecta. & ipa arundinē inrogante. dicens. O arundo que adeo debilis ñ pua es. qualiť ventos tam validos illesa ñ integra effugisti. Rñdisse ferť harūdo ñ dixisse Tu inquit. o querce supba eras. & ouritia & inflexibilitate tua resistē volens vētoz fortiori. teipmq; super te transire non sines violenť humiliata & inčuata. merito fracta es. Ego vero cum vento cedens ad omnez ventum me humilio. & absq; vlla rebellīōe vel resistentia sup me illum transire sino. iō a nullo ledor. a nullo aliq̄d patior. Et quicquid passa es. rigor tuus ñ inflexibilitas atq; suphia fecerunt tibi ¶ Sic etiam se humilitas in oībus ventū ire dei vel hoīs pī subť fugere. vbi supbz deiciť vel eradicať ¶ Exemplum sequiť de socrate pho. qui cum multas tyrānides passus esset a quodā tyrāno qui tandem ei minabať morte Rñdit humiliter morte volo. quo audito tyrannz dixit. Et ego faciam te viue inuitū Tunc socrates ait. Nihil inuitus patior. quicq̄d intuleris. hoc volo. siue mortem. siue vitaz. Cedebat enim socrates omni furore tyranni inclinans. cor suū. vt sup ipm trāsiret sine resistentia. quecunq; tyrannz inferret ql. ¶ Cuius

figa hētur. iij. Rz. xxxiij. in achab huīliato cui dñs pepercit. ne facet malum qō ꝓposuerat deus. Sup quo iero. ad occeanū de morte sancte fabiole dicit. O felix humilitas penitentie. que gladiū diuini furoris intromisit in vaginā mibicordie ¶ Secundo humilitas liberat hoīez a prate dyaboli ſā aper iacentem in terra ledē non pī. Sic nec dya bolus aper inferni humilem. ¶ In cuiz exemplu legiť in vitis patz. dyabolū dixisse beato machario inimico vincis me. q; non poterat eum vincē. ieiunando. nec vigilando. ꝫ humilitate. q; inquit. ego non possum me humiliare sicut tu. Sic etiam piscis puz non teneť nec capiť rethe. Sic nec humilis rethe decepcōis dyaboli Exemplū bti āto. Qui videns totū mdm laqueis plenum admirando. & tremefactz queriuit a dño quis euadēt. Rñdit dñs. q; sola humilitas Cuiz figa hētur. ij. paralip. xxxij. in ezechia. & in epla hodierna. cuius cor eleuatū erat. Qui postea humiliatz euasit mortem Vnde. Sic Bonus fundus humilitatis. in quo oīs edificatio constructa ercscit in templū scīm in dño. quem q̄ habet. nunq; habet. vñ a dya bolo vinci possit. ¶ Tercio impetrat donū habundantis gre. Quemadmodō enī aque corpales in loca ꝓfunda fluunt & ea replēt sicut patet in lacis. Sicut aque spūales. i. fluenta grazz corda. ꝓfunda humilitate replent. Et ideo q; cor virginis & dei genitricis fuit. ceteris humilitate ꝓfundius. ideo fluentis grazz impleta fuit abundantius. & salutata plena gra ab angelo. Quare dicit in cañ. Respexit humilitatē ancille sue ꝛc. & geñ. xviij. hētur de abraam. Qui humiliatz coram dño dixit. loquar ad dñm meū cū sim puluis & cinis meruit ampliorē gram familiaris colloquij. Et centurio qui seipm despiciens. dixit. Dñe non sum dignz ꝛc. meruit gloziam & laudē p cunctis in isrl ¶ Sequiť tercia pars. in qua notať fructuosa ēdulitas centuriōis. Credidit nanq; salvatoris deitatem. & iam esse tante sapie & pīatis. q; non solum in pñtia. ꝫ etiam in absentia posset. & sciret curare suū suū. Quare dixit. Dic tm verbo & sanabiť puer meus. ꝓpter quaz credulitatē. dixit ei ihūs. Vade & sic ēdidisti fiat tibi ql. ¶ Moraliť. firma fides. vel credulitas est fundamentū omnis boni. Ma

ſicut radix arboris eſt ꝑmum fundamentũ· a qua rami ſinguli & fructus recipiunt effi catiam & ⁊tutem· ¶Dic a fide oẽs ⁊tutes & omnes actus nr̃i recipiunt fulcimentũ & iu ſticiam· q̃ ꝟm iac̃· vt alle᷑ de ſũma tri· & ſi· catho· firmit᷑ in glo· Juſtꝰ ex fide viuit· Et aug̃· Fides eſt primũ donũ· quo pie & iuſte viuit᷑· ¶Vt igit᷑ pie ⁊ iuſte viuam⁹· firmaꝫ credulitat᷑ in cor̃de & ope oñdemus· & me: rem̃ a deo per hanc

¶Peccator̃ remiſſionem·
¶Demoniorꝫ confuſionem·
¶Optatorꝫ ꝺſecutionem

¶Dico nangꝫ primo· q̃ ꝓpter credulitatez merem̃ pc̃orꝫ remiſſionẽ· act̃· i· c de xp̃o dicit ¶Huic oẽs ꝓphe teſtimoniũ ꝓhibent· remiſſi onem accipe per nomen eius omnes qui cre dunt in eum· ¶Nam viri niniuite c̃diderunt dño· & predicauer̃t ieiuniũ & remiſſionem pc̃orꝫ obtinuer̃t ¶Sed dic̃t quis· an qui: libet credens deum· habeat remiſſiõꝫ pc̃orꝫ ¶Dico q̃non· q̃ multi c̃dunt deũ· ſic̃ iudei & pagani· qui tñ ex hoc non hñt remiſſiõez pc̃orꝫ Vnde dicit mgr̃ ſnianꝫ in· iij· di· xxiij allegando ſcm̃ aug̃· q̃ drñt· Credẽ deo· cre dere deum· & credẽ in deum ¶Nam credere deo· eſt credẽ vera eſſe que ipe dixit in ſcrip: turis vel geſſit in creatis· ec̃· ij· ¶Credẽ deo & reputabit te ¶Sed credẽ deum· eſt credẽ ip̃m deum eſſe· & ip̃m eſſe creatorẽ oĩm crea turaꝫ· a quo oĩa hñt ſuam eſſentiã· Vñ ad heb̃· xi· Oportet accedentẽ credẽ q̃ eſt ¶Sed credẽ in deum· eſt credendo in eũ tendẽ sũ amore· Vñ ioh̃· xiij· ¶Creditis in deũ· & in me credite· Apiani igit᷑ credunt deũ ſcz eſſe c̃atorem oĩm· c̃dunt deo· hoc eſt verbis eiꝰ· & ſcripturis· & credunt in deũ· ꝙ omĩa que ꝓtinent ad ſuã deitatẽ ⁊ humanitatẽ· Non igit᷑ ſufficit credẽ deo· nec deum ꝓ remiſſiõe pc̃orꝫ· q̃a ſic etiam c̃dunt demones & dam: nati ¶Requirit᷑ ergo vt c̃das in deum· q̃ ſic tendis in eum· c̃dendo eum amas ſm aug̃· Nq ¶Dico ſc̃o· q̃ merem̃ ꝓp̃t c̃dulitatẽ demoniorꝫ confuſiõz· math̃· vlt· Signa aũt eos qui in me credunt· hec ſequent᷑ in noĩe meo demonia eicient· Et ideo fides d᷑ ꝑple ſcutum in quo demonẽ vincẽ poſſum⁹· eph̃· vi· In omĩbus ſumentes ſcutũ fidei in quo poteſtis oĩa tela neq̃ſſimi ignea extinguere ¶Dixit papias· ⁊ hẽtur in expoſicõe ſup iuue

nalem· q̃ munera põpilla ſac̃ficante cecidit q̃dam ſcutum de celo· q̃ achilli fuit datũ· & rñſum· q̃ illic rõnum impiũ foret deſtru: endum· vbi illud ſcutũ achillis fo:et ſuatũ ¶Moralit᷑ ſcutum fidei de celo cecidit· qñ xp̃s de celo veniens· fidem oĩbus p̃dicauit Et vbicungꝫ illud ſcutum ſuatũ fuerit· de: monis hz extirpare dñium· & dñiũ ſuare· Quod oñdit᷑ in figa danie᷑· viij· in daniele qui in lacu leonũ cum leonibus ſtaret· nll's eum ledere potuit· quia crediderat deo ſuo· Qq ¶Tercio ꝓpter fidem ⁊ credulitatem merem̃ optatorꝫ ꝺſecutionẽ· math̃· v· Que cungꝫ orãntes petitis credite· q⁹ accipietis· & fiet vobis ¶Narrat mgr̃ in hiſtoriis· Q cum alexander magn⁹ veniſſet ad montes caſpios· miſerunt ad eum filij captiuitatis· tribunũ egrediendi licentiam poſtulantes Cungꝫ queſiſſet cauſam captiuitatis· ꝓcepit eos receſſiſſe a deo iſr̃l· vitulis aureis ꝓmo landō· & per ꝓphas dei ductũ eos de capti: uitate non redituros· Tunc rñdit alexandꝰ· q̃ artius illos includẽt· Cum igit᷑ anguſta viaꝫ incipet obturare mollibus bitumĩb⁹· quod tñ hũano labore fieri non potuit· ro: gauit deum iſr̃l· vt illud opus complẽt· & ecce nutu diuino ꝓpter credulitatẽ eius ꝓ rupta montiũ ad ſeinuicem acceſſerunt· & factus eſt loc⁹ immeabilis· Et vt ait ioſeph⁹ Deus quid facturus eſt ꝓ fidelibus ſuis oñ dix· cum tm̃ ꝓ infidelibus fecit· Exemplum etiam habem⁹ in centurione· cui pro ſalute ſui depc̃anti finaliter rñſum fuit· Vade & ſicut credidiſti fiat tibi·

¶Sermo tercius·

Vdiſtis q̃ dem̃ e· ãtiq̃s diliges ꝓximũ tuũ· & odio habebis i: imicũ tuũ· Ego aũt dico vobis Diligite inimi: cos vr̃os· math̃ v qp / ¶Cõ ſueuer̃t artifices potius hoc opus operari· ꝓ quod magis lu crum expectat᷑· ꝟ maioris lucri & meriti eſt diligẽ inimicũ q̃ amicũ igit᷑ ¶Vñ mgr̃· iij· ſnianꝫ di· iij· querens illam q̃onẽ An potius ſit pluriſq̃ meriti diligẽ inimicos· q̃ diligẽ

amicos determinat· q̄ maioris meriti est di
ligere inimicū q̄ amicum quod ꝓbat aucte
ſaluatoris· math· vi· Si dimiſeritis hoīibus
pcā eoꝝ· dimittet & vobis pcā vra· Si
vero non dimiſeritis· nec pr̄ vr̄ dimittet pcā
vra Et ꝯcludit ex his verb dic· ecce hic ha
betur quod prętaxauim⁹· ſcz maioris meriti
esse diligē inimicā· q benefacere ei· q̄ iſtum
qui nihil mali nob fecit· vt sic fiat argu⁹
Omnis dilectio p quam dimittunt pcā· est
maioris virtutis· q̄ illa p quam non dimit
tunt pcā· ſ̄ p dilectiōz inimicoꝝ dimittunt
pcā· vt dictum est· q non per amicoꝝ· ergo
non solum diligē debem⁹ amicos & ꝓxios
iux̄ dicta antiquoꝝ· ſ̄ etiam inimicos quod
mādat dn̄s in vbis s̄ ꝛc· Querit vtꝝ ex
illo p̄cepto omnes teneant ad diligendō ini-
micos· Et vi᷑ q̄ non· Nam voluntas nr̄a
debet esse ꝯformis voluntati diuine· ſ̄ deus
odit illos qui inimicitiā tenent· Vnde p̄s·
Iniquos odio habui Contra diligite ini-
micos vr̄os· Rn̄dit scs tho· ſeda ſcde q· xxv
ar· viij· Q̄ dilectio inimicoꝝ triplic̄ p̄ consi
derari· vno mō vt inimici diligant in quan
tum sunt inimici· & hoc est puersum & cari
tati repugnans· scz q̄ vnus diligat aliquē
ſm vitiū· & malum qō fecit ei· q̄ sic diligēt
aliquis malum alterius· Et hoc est qō vult
mg̃r· iij· ſnīaꝝ di· xxix· iux̄ finē· q̄rens illā
q̄stionē· Cur dn̄s p̄ceperat diligē inimicos·
Math· v· Cum alibi p̄cipiat odio hr̄e pen-
tes q filios· q̄ dixit luc̄· xiiij· Si quis venit
ad me· & non odit pr̄em suū· & mr̄em q vx
orem· filios frēs & sorores· & animā suam·
non pt̄ meus esse discipul⁹· Ad que ibidem
dic̄ mg̃r· duo esse diligenda in hoīe· scz na-
turam & vtutes· Vitium vero & pcm̄ est·
odio hn̄dum· Et pꝛea dicit· q̄ pentes in q̄n
tum mali sunt odiendi· q inimici diligendi
inq̄ntum homīes ꝯ Q· Secundo vt
odias malum culpe in eo· Nam qui diligit
iniq̄tatem· odit animā suaꝝ· ſm p̄s· Diligē
enim bonum ꝓximi· & odire eius malum·
est recta dilectio q pfectum odium· q̄ ambo
ab eodem fonte caritatis ꝓcedunt ꝓp̄t quod
idem ꝓpba post q̄ dicit Iniquos odio habui
addit· Perfecto odio oderam illos· vbi glo·
dicit· Perfectum odiū est· ꝓximum diligere
ſm naturam· & odire eius culpam & penam·
Tercio vt in oīb⁹ ꝓsperis que salutez eoꝝ
ꝓmouent ꝯgaudeat· & in oībus nēcīs ad
vite sustentacōz loco & tempe nēcitatis eis
subueniant inq̄ntum possunt nisi talis essꝫ
inimicus fidei & eccie· Tunc ſm quosdā nō
teneꝫ sibi hō in casu nēcitatis optare bonū
tempale· si timēt eum in malitia sua ꝯfortai
nisi firmiter crederet eum ex hoc bono me-
liorandum· vel ad fidem conuertendum·
Melius enim est q̄ talis moriatur corpa
liter· q̄ eccie & fidei mala inserat· q per tale
bonum in malo confortet ꝯ R· Sed di
ceres quomō possum inimico me pſeq̄nti in
dulgē· ira q̄ non odiam eius vitā & naꝝ
Rn̄det aug̃· triplici mō· Primo in ſmōe
plimoꝝ mr̄m oñdens· q̄ leuissime hō possit
diligē inimicum· q ei indulgē· Qm̄ in dile
ctione inimicoꝝ non temptaꝫ hō a ieiunio·
Non ab abstinentia· Non a vigilia· non a
carne· non ab inducōe vestium· non p̄cipiꝫ
sibi vt oret multū in eccia· nec vt vigilet·
Vn̄ ibidez aug̃· dicit de diligendis inimicis
Fratres karissimi· nullus vnq̄ in veritate
poterit se excusare· pt̄ mihi aliq̄s dicē· non
possū vigilare nunq̄d pt̄ dicere· non possū
amare· pt̄ dicē· non possum res meas totas
paupibus dare· & in monasterio deo ſuire
oīa illa p̄ter hoc q̄ non possis amare credo
tibi· Vnde ibidem aug· inquit· Et si dixeris
q̄ non possū a vino· vel a carnib⁹ abstinē·
credimus tibi· Si aūt dixeris q̄ non possis
in te peccantibus indulgē· omnino non ce
dimus· q̄ nulla nob remanet excusatio· dū
non de cellario· ſ̄ de corde istam elemosinā
iubem⁹ implē Secūda rn̄sio est eiᵈem aug̃
ibidem q̄rens a te· Dic michi xp̄iane· feciſti
aliqua pcā ō deum· Et dices q̄ sic· pmoꝺ
querit a te· Dic mihi quod maius est pcm̄·
vel pcm̄ quod feciſti ō deum· vel pcm̄ qō
fecit homo ō te· Et dicis recte rn̄dēdo quod
maius est pcm̄ illud, quod feciſti ō deum·
p hoc quod est infinitū· cum offendiſti pſo-
nam ifinitā· vn̄ ibidem ait· Si dicēt alq̄s
tanta mala me inimic⁹ compulit sustinē· vt
eum nulla rōne possuꝫ diligē· Attendis i·
quid tibi fecit homo· & non attendis q̄d tu
feciſti deo· si conscīam tuam diligent discu
tis q inquiris· sine vlla ꝯpensacōe· maiora
tu pcā omiſiſti in deo· q̄ in te commisit hō

Et qua fronte vis· vt tibi deus dignet̃ di-
mittere multũ· cum tu non acq̃escis dimittẽ
pay ¶ Tercia rñsio est eiꝰdemq; etiam q̃rit
a te hñte inimicũ· q̃ potius velis in illa vi
ta hr̃e bonũ vel malum· ꝑculdubio rñdes
q̃ bonũ· si ergo vis hr̃e bonũ· debes parcẽ
inimico q; in odiendo inimicũ facis malum
anime tue· facis malum corpi tuo· Vbi enĩ
corpꝰ staet̃ lete· anxiat̃· qñ videt inimicũ· ꝛ
si anxiat̃ dolet· contristat̃· patit̃· q̃a qui aliũ
in corpe psequit̃· prius ipe in corde psecucoz
sustinere cognoscit̃· Ex his cuilibet dicenti
q̃ non possit indulgẽ inimico· obuiat̃ q̃ ō
rõem loquit̃ ¶ Si dicẽt quis· videt
q̃ non debeaz remittẽ· nec indulgẽ inimico
in te peccãti· nisi satisfaciat mihi de iniuria
illata· q; ꝑm aug̃· Non dimittit̃ pcm· ñ ab-
latum restituat̃· Dico q̃ homo cui iniuriat̃
& qui iniuriã passus est· statim tenet̃ petẽti
veniam dimittẽ cordis rancorẽ ¶ Pro quo
sciendũ· q̃ ex iniuria illata solent in homĩe
tria oriri· scz rãcor in affectũ· signũ rãcoris
in effectum· & actio ō iniuriantẽ ¶ Primũ
tenet̃ homo statim dimittẽ petenti· & nũq̃
in corde suo tenere· math̃· xviij· Sic pr̃ mẽ
celestis faciet vobis· si non rembitis vnus-
quisq̃ fratri suo de cordibꝰ vr̃is ¶ Secundo·
scz signũ rãcoris in effectu· tenet̃ etia hõ di-
mittẽ petenti veniam· & satisfacere volenti
inq̃ntũ pt̃· nec etiam oportet· q̃ quis ledẽti
tantam familiaritatẽ exhibeat· sic̃ ante fecit
ꝫ sufficit sibi signa omunia· que directe or-
dinant̃ ad vitã eternã hñdam non negare·
Sic & dñs remittit pato satisfacere· de hoc
pt̃ intelligi illud q̃ dicit̃ luc̃· xvij· Si peccet
frus fuerit a te aliquis dies· penitet me· di-
mitte illi ¶ Tercium scz actionẽ ō iniurian
tem non tenet̃ dimittẽ· nisi ille restituat· vl̃
q̃ntum ad rei ablacoz· vel fame q̃ntum pt̃·
q̃a talis salua caritate pt̃ ō talem in iuditio
agere· & quod suũ est repetẽ· ¶ Quantum
nunc ad ordinacoz & declaracoz euangelij
habitum est in prioribꝰ de aliquibꝰ vtutibꝰ
scz ieiunio & huĩlitate· nunc instruim̃ meri
to qualit̃ fundari dñt in caritate· & sũt tres
partes que notant̃ in euangelio·

¶ In prima sancte affectionis caritas dila-
tanda ibi· Audistis q; dictum est antiquis·
¶ In scda pure intentionis sinceritas reci-
tanda· ibi· Attẽdite ne iusticiam vestrã cĩ·

¶ In tercia pie subuencõnis largitas ordi
nanda· ibi· Cum ergo facis elemosinã cĩ·
¶ Quantũ igit̃ ad ꝑmaz ptem ad lr̃am est
sciendum· q̃ hoc qõ dicit̃· odio habebis ini-
micum tuũ· non est verbũ legis· q̃a hoc in
lege non scribit̃· ꝫ est interptatio iudaice ex
posicõis· qui dicebant· q̃ omne quod non
erat in lege ꝓhibitum· erat eis concessum·
T q̃ ¶ Moralit̃ est notandũ· q̃ volens me-
ritorie laborare· nãcio fundat sua opera sil̃
sinceram caritatẽ· vt neminẽ odio habeat·
ꝫ tam amicum q̃ inimicũ ꝓt̃ deum diligat
Nam vt ꝓba dicit· viij· ethicoz· Q; naturalit̃
vnumqõq̃ diligit suũ simile· Cum ergo q̃li
bet homo sit eiꝰdem spẽi cum altero· & simi
lis in natura· debet ex natura consimilẽ hoiem
diligere & nullum odire vel ledẽ· ad quod ĩ
ducit nos natura ¶ Legit̃ in naturalibus de q̃-
dam aue noĩe arpia· que est auis ferocissima
hñs vultum similem hoĩs· que si ferocitate
aliq̃ hoiem interfecẽit· Videns se hr̃e eius
similitudinem maxime dolet· Multomagis
hõ rõne ꝑditus dolere debz se lesisse verbo·
vel facto sibi similem· & maxime xp̃ianum·
cum sit ꝺmembꝝ suũ· ¶ Debemꝰ ergo nos
inuicem amare· iuxta illud ioh̃· xv· Hoc est
preceptũ meũ vt diligatis inuicẽ ¶ Et quã
maxime debemꝰ inimicũ diligẽ· Et hoc ꝓt̃
tria· scz ꝓpter·
¶ Debitum persoluendum·
¶ Eternũ premiũ consequendum
¶ Damnationis periculũ euadendum·
¶ Primo enim debemꝰ inimicos diligẽ ꝓt̃
debitũ psoluendũ· Duplex enim in hoc ha
bemus debitum· scz p̃cepti· sicut hic patz q̃
p̃ceptũ ita gn̄aliter obligatoriũ est ab illa·
q̃ nullus se excusare pt̃· vnde aug̃· in ꝺmõe
de martiribꝰ dixit· de diligendis inimicis·
¶ Fratres karissimi nullꝰ vng̃ in veritate
se poterit excusare· Itẽ debitũ ꝺmissi delicti
Statuit nanq̃ dñs nobis hanc legem iusti
tie· vt si volumus q̃ ipe dimittat nobis de-
bita nr̃a· dimittamꝰ nos prꝰ inimicis nr̃is·
debita sua· Et vt ista lege nos ꝓprio ore cõ
stringemꝰ posuit hoc in q̃nta peticõe orois
dñice· vt scz sibi quotidie dicẽmꝰ· Dimitte
nobis debita nr̃a· sicut & nos dimittimꝰ cĩ
Super quo verbo dicit· Crisost· sup math̃·
Cum qua fronte erat qui inimicitiam buat
adũsum alterꝫ a quo forsitan lesus ẽ Sic̃ enĩ

ipe orans mentit· dicens remitto· ꝛ non remittit· Dic etiam a deo petit indulgentiam ꝛ non illi indulget· ꝓpter hoc posuit dñs similitudinē· de suo neg̃· qui debebat· x· milia talentoꝝ· & tñ accepta gr̃a remissionis a dño suo noluit· c· talenta dimittē consuo suo· vbi pabolam sic oclusit· Dic & pr̃ meꝰ celestis faciet vob̃· si non re· v· q· fr̃i suo de cordibus vr̃is· matb̃· xviij· ¶ Secundo debemus inimicos ꝛc· ꝓpter eternū premiū cō sequendū· vnde aug̃· Diligere inimicos est grandis labor ī hoc seculo· ꝟ grande p̃miū in futuro· q; p amorē inimici efficieris amicus dei· et sicut dicit hic saluator· Non solū efficieris dei amicus· ꝟ etiam filius· ꝟ filys debet hereditas· Ideo q̃ꝓpter deum diligit inimicos premiū consequit eternum· Hoc maxime oñdit nobis in bro stepho· Qui qñ flexis genibus ꝓ lapidantibꝰ inimicis exorauit· vidit celos appertos· & ihm stantem a dextris virtutis dei· & sic statim obdormit in dño· sicut h̃etur act· vij· V ℣ Tercio ꝓpter periculū euitandō· quod quidē est duplex· scz tempalis odij· & eterni supplicij· Qui enim odit· habet in mente letale vulnus· & gerit in corde tenebras pcoꝝ· vñ· i· iob· xij· Qui odit frē̃m suū homicida est· & in tenebris est· & in tenebris ambulat· & nescit quo vadit· q; tenebre obcecauerūt oculos eiꝰ Ideo aug̃· dicit notabile verbum super ps̃· Dic puta maliciā esse quasi ignem· Nam si vis aliq̃d incendē· ignis prius ardet· ñ enī ardeat non incendit· Itaꝛ si malitia ꝓcedit ex te quid vastat· anteq̃ te malitia tua· aut alteri non noceat fieri pr̃· ꝙ aūt tibi nō noceat non pr̃· ꝓpter quod mouet in quodam b̃mone dicens· Frenate iraz que vos stimulat ad vindictā· Ira enim scorpio est· Si ꝛ te vis vindicare de inimico tuo· ad ipam irā tuam te conūte· q; ipa est inimica tua· que occidit aiam tuā· Aliud piculū est· si inimicos nō diligimꝰ suppliciū· scz eternū diligimꝰ vñ· i· iob· ij· Qui nō diligit fratē̃ suū hoīcida est· Et scitis qm̃ omnis homicida non habet vitam eternam in se manentē ¶ Deq; tur scda pars· in qua saluator nos docet in operibus nr̃is h̃re sinceritatē & rectitudinē intentionis In hoc q̃ dicit attendite· litera patet ex se ꝛc· q3 · ¶ Moralit est nōdū ꝙ opera nr̃a pñt esse in triplici dr̃a· Sunt nanq̃ q̃dam opera tam bona· ꝙ male fieri nō pñt vt amare deū ¶ Alia opa q̃ ita mala sunt· ꝙ non pñt bñ fieri· vt deum blasphemare· mentiri· adulterari ꝛc· Alia sunt indifferēt· que bene & male fieri non pñt· vt ieiunare· orare· & elemosinas dare· q̃ si fiunt ad honorē dei· & ꝓpter deū sunt bona & meritoria· Si vero in fauorem seculi· puta ꝓ pompam· auaritiā· & simulacōez vel laudē vel hꝰmodi· licz opera in se sint bona· tñ q; non bñ fiunt· scz recta intentione· ꝟ vana ꝛ demeritoria· Vnde q̃dam sapiens dixit iob· andree· vt h̃etur ex̃ de oclusione· c· scripta· in gl· ij· Q; deus nō est remunerator noīm ꝟ adubioꝝ· hoc est deus non remunerat bonum quod fit· ꝟ qō bene & recte fit· & recta intencōne ꝓpter deum· Vñ non remunerauit iudeos· qui hoc bonū opus fecerunt crucifigendo xp̃m· vñ nr̃a salus ꝓuenit· q; hꝰ non bene ex iusta intencōe fecerūt· ꝟ ꝓpter inuidiā Deus enim cor interrogat· & non manum· xiij· q· v· siquid inueneris· Nec obstabat· q̃d fiat· ꝟ quo animo fiat· xv· q· vi· c· i· in fine· versus· Quicq̃d agunt hoīes intentio iudicat oēs q3 · ¶ Vt ergo in nr̃is laboribꝰ non frustrem̃ meritis· dñt opera nostra esse ¶ Superiꝰ eleuata intencōis rectitudine· ¶ Interiꝰ coaptata incorrupcōis pulcritudīe ¶ Inferiꝰ subiugata ex dñacōis celsitudīe· ¶ Primo ꝙ oportz opēa nr̃a esse supius eleuata ꝛc· Sicut enim oculus membꝝ dirigit in operando· Sic ꝛ intentio facit opera bō tendē ad finem debitū· scz in deum ¶ Exemplum de balistario· qui claudit vnū oculū tenens alium appertum· sic sagittā recte ad terminū dirigit intentū Sic debet homo in opere suo aperire vnū oculum· & claudere alterꝝ· ꝟ non indr̃ter· Sed debet claudē sinistꝝ oculuz· ne in opere suo aspiciat ad bō tempalia & ad mūdum· ne faciat opus suū vt ab hoībus videat· & acq̃rat vanā gl̃iaz q; matb̃· vij· dicit Si oculus tuꝰ· i· intentio fuerit neq̃· totū corpus· i· opus tuū tenebrosum· i· sine meritis erit q3 · ¶ Debet enī oculum dextꝝ semp habē appertū ad deū vt omnia faciat ꝓpter ipm· Sed ad huiꝰ ītiū semp nitit nos trahē aduersariꝰ nr̃· exo· xix· i· Rz· ij· Qui dicit faciam vobiscū fedꝰ· vt eruam oīm vr̃m oculos dextros· & ponam vos obꝓbrium vniuso isrl̃· Non sic krm̃i·

ꝫ semp in omnibus aspiciam⁹ ad deum. Ex
emplo. xix. boni regis iosophat. qui ait. ij.
paliꝑ. ij. Cum ignoram⁹ quid agẽ debeam⁹
hoc solum habem⁹ residui. vt oculos nr̃os
dirigam⁹ a te qui es premiũ & remuneratio
nostra. Vñ ⁊ de discipulis suis dicit. matħ.
xvi. Q̃ leuantes oculos suos neminẽ vide:
runt. nisi solum ih̃m. Sic & nos ꝑ otinuã
vigiliam & solicitudinẽ debem⁹ leuare ocu
los mentis ꝙ neminẽ videam⁹. nec pentes
nec cognatos. nõ carnales ꝓpinquos. non
aur. nec argentũ. non laudẽ vel honorẽ. ꝫ
solum ih̃m in omnibus opibus nr̃is. ¶ ℛ
¶ Dico scõo ꝙ oportz nos esse interi⁹ illiba
tos. ⁊ ab oĩ immaculatos putredine pcõrꝝ
Quia sicut ex vase fetido ⁊ immundo. non
nisi fetida & corrupta exeunt. Sic ex corde
corrupto iniq̃tate nihil ꝓgredit. nisi imma
culatũ & ingratũ deo. Iac̃. iiij. Emundate
manus pcõres. ⁊ purificate corda duplices
animo. q̃i dicẽt ih̃m bonãuenturã. Si man⁹
vel opera vultis esse munda. studete prius
purificare corda que sunt fontalia opeꝝ no:
strorꝝ pncipia Sed qui sunt hoĩes q̃ habeãt
munda corda. ꝑ. Quis gliabit
mõm se habẽ cor. Valde enim est mirabile
⁊ detestabile toto posse. ꝙ hoĩes sic laborãt
solicite lauare se a turpibus corpa. mundare
a vermibus capita. mundare a noxijs in:
testina. mundare a sordibus vestimenta.
querere in lectis munda lintheamina. in
mensis mõa mantilia. munda fercula. mõa
vina. ⁊ valde munda mancipia. Et ꝙ non
curant habẽ interi⁹ mundissima corda ¶ ℛ
¶ Quare multi sunt ypocrite similes sepul
cris exterius dealbatis. ꝫ intus omni spur
citia plenis. sic̃ cadaueribꝰ mortuorꝝ. Multi
enim conuatiõz honestam oñdunt. qui tñ
interius iniquitate inuidia ⁊c̃ ceteros excel
lunt. De quibus oĩbus dicit matħ. xiij. Ve
vobis scribe & pharizei. Qui mundatis qõ
deforis est. Intus aũt estis pleni rapina. &
immunditia. & addit ih̃us. Ecce munda
prius quod est int⁹. vt fiat quod deforis est
mõm ¶ Sed diceret quis talis ypocrita vel
simulator. qui oñdit exteri⁹ honestatem vel
scitatem. quã interius non habet. Peccat
semp mortalit̃. in tali oñsione. Rñdit scs
tho. dicens. Q̃ in ypocrisi sunt duo. scz defe
ctus scitatis. & simulatio ipsi⁹. Si g̃ ypo
crita dicat iste cui⁹ intentio infert solum ad
apparentiã. ita ꝙ non curat hr̃e scitatez. ꝫ
solum sc̃us vel honestus apparẽ. sic semper
est mortale. Si aũt dicat ypocrita ille q̃ intẽ
dit scitatem simulare. a qua deficit ꝑ pcm
mortale. tũc q̃ris sit in pcõ mortali ex quo
puatur scitate. non tñ ipa simulatio est ei
pcm mortale. ꝫ omunit̃ veniale. qõ discer:
nendum est ex fine. qui si repugnet caritati
dei & pximi. erit pcm mortale. Puta cum
simulat scitatem vt falsam doctrinã semiat
vel vt adipiscat̃ ecc̃iasticã dignitatem indi
gnus vel tempalia bona. in quibus finem
constituit. Si vero finis intent⁹ non repu:
gnat caritati. puta cum ab ipa factione tm̃
delectat̃. de quo dicit ph̃us. iij. ethicoꝝ. Q̃
magis dicit vanus q̃ malus. vñ q̃ aliquis
per bona opera que facit ex suo gñe. ad dei
huitium ptinentia. non q̃rit deo placere. ꝫ
hoĩbus simulat rectam intencõz quam non
habet dicit̃ ypocrita. Vnde greg̃. Ypocrite
portantes dei intencõz debuiunt seculi. q̃ ꝑ
ipa q̃q̃ que se agẽ sc̃a oñdunt. non conũ:
sionem q̃runt hoĩm. ꝫ aures fautoꝝ. Et ita
simulat mẽdacit̃ intencõz rectã quã nõ hñt
C ij ¶ Sed queris an religiosus vl̃ cleric⁹
negligens. & non viuens ih̃m habitũ ⁊ ton
suram exteriorem. dicat̃ ypocrita. Rñdet ꝙ
habit⁹ scitatis. puta religionis. vel cl̃icat⁹
signat statum quo quis obligat̃ ad opera ꝑ
fectionis. Et ideo cum quis habitũ pfectio
nis & scitatis assumit. intẽdens se ad statũ
pfectionis trãsferre. si ꝑ infirmitatẽ deficiat
non est simulator vel ypocrita dicendo ex eo
ꝙ non oñdat suũ pcm scitatis habitũ de:
ponendo. Si aũt ad hoc habitum scitatis
assumpsit. vt se iustum oñdet. ꝓter ꝓpium
modum. dicit̃ ypocrita & simulator. ¶ ℛ
¶ Dico tercio. ꝙ oportet opa nr̃a esse infe:
rius. ꝑ humilitatẽ subiugata. Non enim de:
bemus supbire de bonis operibus. ꝫ humi
liter subiugare. Scitis enim ꝙ arbores q̃nto
altius ascendunt. tanto min⁹ fructificant.
vt ꝑz de salice. & q̃nto humiliores. tanto fe:
cundiores. Sic spũaliter q̃nto hoĩes magis
oñduntur. per superbiam ⁊ ꝓpriam reputa
tionem bonoꝝ. tanto min⁹ in bonis opib⁹
fructificãt. & q̃nto huiliores. sũt tãto magis
in bonis opibus habundant. eã.
Quanto maior es. humilia te in omnibus

¶ Vñ si saluari cupis optz te hec duo buaꝫ Primũ ꝙ nunq̃ facias opus bonũ. Scõm ꝙ facias omne malũ. Sic ꝑmo nullũ bonũ facis. qñ bona que facis ex humilitate non estimas. nec ex te. ꝫ ex gr̃a dei facta putas. Scd omne malũ facis. qñ vt vilissimũ pec catorem teipm despicis. & mala omissa non mitis tuis. ꝫ diuine mibicordie te prebuãti ascribis. Vñ aug̃. in li. de sancta v̊ginitate. Omnia pc̃a sũt hñda tanq̃ tibi dimittant a deo. a quib? te deus custodit ne omittant ¶ Sed queri vtz aliquis possit se dicẽ pec catorem. vel peiorẽ latrone. qui tñ conscius non est alicuiꝰ pc̃i. Et vi ꝙ sic causa humi litatis. q: vt hẽtur in can̄. di. v. c. a deo. Bo nay mentium est ibi recognoscẽ culpã. vbi culpa non est. Inoppositũ est bẽus aug̃. xxij q. v. Cum humilitatis dei. Qui humilitatis cã mentit. mentiendo efficit ꝙ vitaret sez pec cator. Veritas aũt ipa in te non est. nisi ita dixeris te pc̃orem vt etiam esse cognoscas Rñdet glo. ꝙ in gñe pt̃ quis dicẽ se esse pec catorem. q: nemo sine crimine viuit. & recog noscendo in se culpam esse. non peccat. dũ mõ hoc credat vez esse quod dicit. ꝫ spãliter dicendo aliquod pc̃m de se cuiꝰ 3rium c̃dit peccat mortaliter. Dic qui se ergo pc̃ores di cebant. putabant hoc ex negligẽtia diuine gr̃e ꝙ hoc non bene laborabant. sicut forte alij qui si tanta fuissent gr̃a predotati. Vñ scribit dñs bonauenta de bõo Francisco. c. de eius humilitate. Q cuidã fr̃i deuoto talꝫ visio mirabaꝫ celitꝰ. Cum semel idem frater esset in omitatu sancti francisci. & vna cum ipo in q̃dam ecc̃ia debta feruenti oraret affectu. inextasi factus. vidit inter multas in celo sedes. vnam ceteris digniorez p̃ciosis ornatã lapidibus. & cum gloria refulgentẽ. Mira tus intra se p̃celsi refulgentiã throni. anxia cepit cogitacõe perquirẽ. quis ad illum de beret assumi audiuit inter hec vocẽ dicentẽ sibi. Sedes ista etiam vnius de ruentibus fuit. & nunc humili buaꝫ Francisco. Reũsus demũ frater ad se ab oñonis excessu virum bm̃ exterius p̃deuntẽ. solito fuit more secu tus. Cunq; incedentes p viam. de deo inui cem loq̃renꝫ frater ille visionis sue non ime mor. solerꝫ ab eo quesiuit. quid de seipo sentiret. Ad quem humilis xp̃i buus. videor mihi maxiꝰ pc̃or. Cui aũt cum fr̃ dicẽt ex aduerso. ꝙ hoc nec posset sana conscia di cere nec sentire subiunxit. Si q̃ntumcunq; sceleratũ hoiem tantã fuisset xp̃us mibicor dia p̃secutus arbitror sane. ꝙ multo q̃ ego deo gratior esset ¶ Sequiꝫ tercia pars in q̃ tractaꝫ de largitate pie subuencõis ibi. Cũ ergo facis elemosinã. p qua notandũ. ꝙq in omni actu meritorio duo esse oportz. sciz actus & modꝰ. Hinc est ꝙ ꝑmo ponit moꝺ indebitum vt viteꝫ. Hic aũt scõo subiũgit actum elemosine debitũ. vt exequaꝫ ibi. Te aũt faciente elemosinã. Vñ est sciendũ. ꝙ vt hẽꝫ nũi. iij. Preceptũ fuit iudeis ꝙ qñ fuit ꝓpls erat ogregandꝰ ꝙ fiẽt simplex clangor tubay. Hypocrite aũt qñ volebant facẽ ele mosinã. vt viderent ad iactantiã preferebãt hmodi tubas q ℇ. ¶ Vñ ypocrica dicẽt ab yper quod est sup̃. & crisis quod est auy. quasi deauratꝰ desup. matb̃. Ve vob̃ ypocrite qui similes estis sepulc̃is dealbatis Vnde talis iactantia ꝓhibeꝫ in oĩbus actibus. & spãliter in actu elemosine. hic. Te igiꝫ faciente elemosinay. nesciat sinistra tua quid faciat dextera tua. i. hũana laus inten tionem tuam nõ destruat ¶ Moraliꝫ in hac parte hortam̃ ad actum multũ meritorium sez largitionẽ elemosinay. Nataliter nanq̃ omnia que sunt nituntꝫ sũme sibi bñfacẽ in uicem & iuuare. Bonũ enim bm ꝓbm est. suũ ipius diffusiuũ & omunicatiuũ. Nam sol semp illuminat. ignis calefacit. aqua hu mectat. terra fructificat q F. ¶ Cum ergo homo sit melior oĩbus his. debet etiam se omunicare ĩ bonis suis & bñficium pietatis ꝓximis suis oñdẽ. Nam vt hẽtur di. lxxxvi Qui clementiã non habet. nec indutus est viscera mibicordie & lacrimay q̃uis spũaliꝫ sit. i. faciat opera spũalia q̃ntũ ad exteriora non adimpleuit legez xp̃i. Vt igiꝫ impleas legem dei & merearis vitam eternã in xp̃o verbum sapientis. ꝛ̃. xiiij. Ante mortẽ bñ fac amico tuo. & exponens da paupi bm vi estuas In quib verb notanꝫ tria ĩ actiõue bñficꝫ. vel largicõe elõsinay attẽdenda. scz ¶ Conferentis celeritas. ibi Ante mortem ¶ Accipiẽtis ꝓpinquitas. ibi Benefac amico ¶ Dacientis nãitatis. ibi. Da paupibus. ¶ Attendam? ergo ĩ bñficio celeritatẽ ofe rentis. q: scz statim cito & libenter dei bñfi tium imptiri. Nam sicut statim qñ memby

ledit·natura ad eius adiutoriū mittit sang
uinem ad locum lesionis· & hoc statim sine
violentia·Sic homo statim qñ videt indi:
gentiam alteri?·sponte celerit ꝛ libenter dꝫ
sibi nãcium subsidiū mittẽ & erogare· Non
enim debꝫ expectare quod rogẽt· ꝫ alterius
petitionẽ p̃uenire·Et hoc estꝙ dicit seneca
li·iiij·de bñficijs·Gratissima sunt inqt bñ
ficia homī facilit occurrentia· & facilia vbi
nulla mora est·nisi in recipientis verecũdia
Sed sic non faciũt·qui anteꝙ paupi petẽti
denariū offerant·decies vultum auertunt
Ideo dicit seneca·Vidi ꝙ non tulit gratis
qui cum precib? accepit·Nulla enim res ca
rio:·ꝙ que precibus empta est·Molestũ enī
verbum est·& oneros̃·& dimisso vultu di:
cere rogo ꝙ ¶ Est igit celerit faciendo
beneficiū·quod oñditur·cum dicit·Añ mor
tem benefac· mors enim semp pata est·Et
ideo cum dicit·ante mortẽ·innuit ꝙ statim
sine dilatione in vita sua p se dꝫ adimpleri
non differre post mortẽ ad hẽdes·ꝙ statim
obliuiscit·Nec quod ꝓmittit p heredes ad
implet ¶ Exemplum hẽmita quidã videns
in q̃dam visione·multas anias in diuersis
statibus inter alia vidit vix vnum sedentẽ
& ante ip̃m mensam stantẽ·oĩbus bonis re
pletam·ꝛ alia mensa stabat vltra eũ vacua
·a quo querens quid sig̃ficaret·Rñdit·mẽsa
illa que stat ante me sunt opera mĩsericordie·
ꝛ alia bona que feci ãte mortem et illis bo
nis mõ vtor· Mensa vero post me posita·
signat·quod cum adhuc viuerem·vxori
filijs & amicis heredib? meis mandaui·vt
anime mee ī aliquo subueniret·Et ecce ad:
huc stat vacua·ꝙ mei obliti sunt· Et ideo q̃
dam sapiens dicit·Fac bene dum viuis p?
mortem viuẽ si vis ¶ Secundo attẽdenda
est accipientis ꝓpinquitas·ꝙ ceteris paribus
amicis magis tenem bñfacere· etiã ꝓpinq̃s
& pentib? ꝙ extraneis & remotis· Hoc enī
docet natura·Cor enim magis & prius in:
fundit de calore membris sibi ꝓximis·sicut
sunt epatꝛ renes·ꝙ remotis·sic sunt manꝫ
& pedes·Dic etiam magis ꝓximis ꝙ extra
neis Vñ seneca·ꝙuis omnipotenti dare de
beas·tñ in benefitio spectanti sunt recipiẽ:
tium·mores·animꝫ·habitatio·societas· &
obsequiū nob impẽsa· Quod enī ẽ ō istos q̃
osideratis moribus citi? & plus tribuunt·

Hpstrionib? & hꝫmodi turpib? psonis·ꝓt
malam societatẽ·ꝛ inhonestã conũsationẽ
quã honestis & religiosis Vnde aug̃·vt ha
bet tñssũptiue in can·di·lxxxvi· Donare res
suas hpstrionib? ĩmane·ꝛ maximũ pcm est
D // ¶ Sed querit an volens facẽ elemosi
nam debeat hr̃e dr̃am psonaꝝ· Et vi· ꝙnõ
xvi·q·i·si cupis·vbi habet·ꝙ elemosina in
differenti oĩbus est facienda·q: scriptum est
Omni petenti te tribue ¶ Contra ibidẽ in
glo·Sudet elemosina in manu tua donec in
uenias iustum cui des·Rñdet vt habetur·
xlij·di·quiescam?·Q? eoꝝ qui petunt elemo
sinam·aliqui petunt quasi ex debito·vt p̃:
dicatores & prelati ꝓ sustentacõne corpis·
Vi enim si sunt cogniti·& ostat ꝙ tale offi
tiũ est eis omissũ sunt r̃cipiẽdi ꝛ elemosina
est eis danda rõne officij·& quasi ex debito
alias non· Aliqui vo petunt ꝓ nutrimento
ꝛ sic indistincte oĩbus est danda·nec in his
sunt examinandi quin abraam hospitalẽ se
circa oẽs oñdebat·Si enim scrutator fuiss
circa refugientes ad se·nunq̃ angelos ho:
spitio recepisset·fortassis enim non putass
eos angelos·ꝫ deũ cũ reliquis repellẽt Sed
qñ omnes recipiebat·suscepit & angelos·
Non enim ex vita eoꝝ quos accipis merce
dem tibi retribuit? est deus·ꝫ ex voluntate·
et honorificentia multa·ex misericordia et bo
nitate·Et sic habem? ꝙ omĩbus indistincte
est elemosina danda·nisi quis ꝓpter securita
tem cibi negligat iustitiã·sicut q̃dam histri
ones & meretrices quibus subtrahendũ est
nisi fame moriant· Etiam attendendus est
ordo caritatis ut ceteris paribus potiꝫdent
bono q̃ malo·& consanguineo q̃ extraneo·
Et de illa loquit tibi illa auctas dei Sudet
elemosina ꝙ ¶ Tercio attendenda est
pacientis nãcitas· quod oñdit cum dicitur
paupi· q̃nto enim quis est paupior·tanto
magis debem? sibi bñfitium largiri· Iuxta
illud ps̃·Disperst dedit paupibus Ista enī
est regula euangelica quã dedit nobis salua
tor luc·xiij·dicens·Cum facis ꝯuiuiũ noli
vocare diuites· ꝫ voca paupes·q̃ non p̃nt
tibi retribuere· Quod tñ est ō mores mun:
danoꝝ·qui non paupibus·& indigentibus
ꝫ potius diuitibus & potentib? sua ꝯmuni
cant bñfitia·vt ea retribuant· De q̃bus dic̃
veritas luc·vi·Si bñfeceritis his q̃ bñ vob

faciunt· que vobis gr̃a·quasi dicẽt nulla· Vnde p̃sa·lviij· Et in epla hodierna· Frã ge esurienti panem tuũ·dicit·frange·ꝛ· di: uide·non tm̃ vni ꝫ multis esuriẽti·ꝛ·paupi nihil hñti panem tnũ·non alienũ de labori bus tuis acquisitũ· Non de rapina·furtu· vsura·decepcõe·ludoꝛ̃c Et egenos vagos· non tuos amicos diuites hñtes· ꝫ egenos· paupes·honestos religiosos magis indigẽ tes·induc in domũ tuam·non in stabulum porcoꝝ in locum despectũ·Cum videris nu dum·non supbe vestitu eum operi ꝛ carnem tuam·ꝛ·pximũ non despexeris·

Sermo q̃rtus

Vm sero factuꝫ esset·erat nauis in medio mari· & ibus solus in terra matħ·vi· ·c·q̃ Hꝰ dicit vij·politꝛ̃ Mars supplet ꝺ fectum nate·pꝫ qñ enim de sero deficit lumen natale·scꝫ sol candela artificialis incendit·vt domꝰ illu: stret·Etiam qui pondꝛositate corpis nata liter ascendẽ nequit·artificialem querit sca: lam·vt arte ascendat Sic etiam non valẽs aq̃m transire·nisi mergat·nauẽ intrat·me diante qua ad portũ deducit· Sic spũalit vbi homi regula natalis deficit·quidit de artificiali·vt defectus nate suppleat Naꝫ vt hẽtur ex̃·de sũ·tri·& fi·ca·c·firmit ī glo·bernhardus sup verbo ꝓpositο deus tria distinxit tempa·scꝫ tempꝰ ante legẽ·ſb lege & tempus gr̃e·in quibꝰ homies distinctas habuer̃t regulas viuendi In tempe añ legis habebãt ius natale quo regebant·qꝺ cõsi: stebat in his versibus·Quod tibi vis fieri mihi fac ·quod non tibi noli· sic potes in terris viuere iure poli·dis·l· in pncipio· Cũ aũt homo in his deficẽt·vnꝰquisq̃ cor rumpens viam suam·vt dicit̃ geñ·

Deleta omni carne p diluuiũ·deus hunc ꝺ fectum natalem volens subleuare p artem dedit mosi decalogũ in tabulis scriptũ vt postea sub lege·q̃i sub arte regerent̃·q̃ oĩa in figa ꝺtingebant·vt tempe gr̃e ꝺpleren̄t Cum aũt venit plenitudo tempis· scꝫ tẽpꝰ gr̃e·qñ sero erat factum·venit filius dei solꝰ in terra·ꝝ carnem humanam sũmẽ de v̄gine vt ꝺmnes de angustijs & mibus liberaret· ponens nauem·scꝫ mr̃em eius in mꝺo·me: diante qua q̃i artificiali instrumẽto ad por tum salutis dirigem̃·dicit i· Cum sero fcm esset·& ibus solus in terra erat· Nauis in medio maꝛi·vel nauis designat pniam que nos de piculis mundi in sero huiꝰ tempis pt̃ ducere ad portum salutis q̃L Que ritur de ꝓma applicacõe·an sũma dei miseri cordia·que de se omnibus equaliꝫ pntatur nobis·p mr̃is xpi merita singulariꝫ ꝺcedat Hec q̃stio vnũ presupponit·ꝝ aliud querit· Supponit enim ꝙ dei mibicordia omĩbus equaliꝫ pntat̃·Deinde querit·si dei miseri cordiam singulariꝫ habeamꝰ p mr̃em xpi· Quod aũt supponit·pꝫ p xp̃m dicentẽ mat ix·Mibicordiã volo & non sacrifitiũ·q̃i d· mibicordiã in vobis desidero magis q̃ ali qꝺ bonum opꝰ cũ ꝝ ego oĩm misereor ꝝ pꝰ mĩaꝫ oñdã q̃ aliq̃d opꝰ Vñ aug̃·in quodã ꝺ mõe Sic fõs emanat aq̃ oĩbꝰ recipe volẽti bꝰ Et sic̃ sol cũ suo radio repñtat̃·vt luceat omnibus sup terrã·Et tñ non est ex defectu fontis·si aliqui non recipiant aq̃·nec ex de fectu solis vel sui radij·si aliquod obstaculũ apponat̃·vt non reluceat existentibꝰ in do: mo · Sed ex defectu nolentis recipere seu ponẽtibus obstaculum vt sol non in domo recipiatur · Sic non ex defectu dei miseri: cordie·que de se repñtat̃ oĩbus·ꝫ ex defectu nolentis recipe eam· Sed ad q̃situ rñdendo dicit̃ ꝙ dei mibicordia pncipaliꝫ dat̃ p xp̃m q̃i p originẽ vnde effluit· Deinde p mr̃em quasi p singularẽ impetratricẽ ·quod oñdo ex dictis mgri·ij·sniaꝝ·di·v·& sui ꝺmenta: toris boneuent̃e ibiꝺ·ar·ij·q·ij·dicentiũ ꝙ mibicordia dei maxie facta est p incarnacõz Sed incarnatio facta p matrem virginẽ· Igit̃ mibicordia facta cum xp̃o est de maria virgine· Vñ xp̃s pendens in cruce·reconci lians hũanam natam suo pri dixit mri com mittendo sibi iobem· Ecce filius tuꝰ ecce·ix q̃i dicẽt·ꝺm quosdã glosantes·ꝙ in te mr̃e solũ fides eãie pmansit·ideo nunc habeas curam de ea cum filio quez tibi ꝺmitto· vt nauis eãie tua mibicordia gubnet̃ Possum ergo dicẽ dño p ps̃·xlvij· Suscepimꝰ deꝰ mibicordiaz tuam in medio templi tui·ꝛ· in eãia p meritũ mr̃is tue qM Querit

ꝑ secunda applicacõe. Vtꝫ pnĩa fera in angustijs mortis ostitutis sit nauis salutifera ducẽs eos ad portũ salutis ¶ In ista q̃stiõe sic ꝓcedam. duo tangenda. Primo ꝙ pnĩa in extremis vix sufficit ad salutẽ. Secũdo. ꝙ non pt esse nimis sera. dum tñ sit vera ¶ De primo in extremis. pnĩa vix vel raro est vera & sufficiens ad salutem. & hoc ꝑt illa motiua. que tangit bñus Aug. in li. de pnĩa & allegat de pe di. vlt. c. nullꝰ expectet ¶ Primo ꝙ ex dolore nimio. ⁊ ex opassiõe vehementi impedit vsus liberi arbitrij. sic est in extremis. q̃ non est spes de vita hoĩs vt otingit in summersione lingue vulnera tione. vel graui infirmitate. q̃ cruciatꝰ limgat membra ⁊ dolor sensum p̃mit. ꝙ homo vix aliquid cogitare valet. q; dz esse voluntaria ꝑter deũ. Presumit enim in tali puncto. ꝙ si remotꝰ esset a tali piculo siue pena non extorquẽt a se talem displiceritiã. vt dic̃ aug̃. Et vt omunit de infirmo in extremis est. sicut de homine exñte in piculo maris qui merces suas ꝓicit ad mare. vt euadat piculum. Talis habet aliquid voluntarie. Et aliquid de inuoluntario. ¶ Voluntarie ꝓicit vt euadat piculum. Inuoluntarie. q; non libenꝫ perdit. Sic infirmus in puncto mortis positus. q̃i vĩ extorq̃re a se actum displicentie. ꝑter timorẽ pene. non ꝑt amorẽ dei & iusticie. Oportet aũt non solum timẽ iudicẽ. ꝫ bm aug̃. diligẽ. Secundoq; habitꝰ malus vsꝫ tunc otinuatus multũ retrahit ab actu pnĩe. vt mundꝰ quem dilexit. filij si sunt. & vxor. & omnia delectabilia vehemẽter illi impressa. Quomõ enĩ ethiops pt mutare pellem suam. & pardus colorem. Sic ⁊ vos bñ facere non potestis. cum nihil aliud nisi malum facẽ didicistis. Consuetudo enĩ difficilẽ pt frangi. cum sit altera natꝰ bm phm ¶ Tercio. q; in tali puncto arduo. hõ non est bene dñs suoꝝ actuũ ꝑter illa dic̃. aug̃. vbi sup Quiculosissimꝰ est expectare sero tinam pnĩam ¶ Modo de scdo. ꝙ pnĩa nunq̃ est nimis sera. dum tñ est vera. Ratio estq̃ diu enim hõ habet vsũ liberi arbitrij. cum discrecõe pt peccare pcto interiori. licet qñq̃ non exteriori. saltem cõplacendo peccatis prius omissis. Ita etiam pt dimittẽ peccata p displicentiã Probat hoc auctoritas aug̃. vbi de vera pnĩa dicit. Pnĩa si in extremo vite inhĩatu aduenerit. sanat & liberat. Et ezech. xviij. Quacũq; hora pctor ingemuerit & conuersus fuerit vita viuet. ex illa auctẽ ocludit. Q2 malitia q̃ntumcunq; iterata & otinuata fuerit. non prohibet. q̃ hõ possit vere penitẽ. si facit quod in se est. ¶ Exemplum in manasse pessimo homĩe de quo scribit. iiij R2. xxi. Q2 fuit rex sup irlm ⁊ malus in multis ¶ Primo in hoc ꝙ totũ ppl'm induxit. ad adorandũ ydola. Et posuit ydola ad templum. & destruxit aras dei viuentis. Secundo sacrificauit filios suos ꝑ ignem. ita ꝙ bm doctores fecit succendi ydolum moloth. quod fuit ereum. ⁊ sic ignitũ fecit filium amplecti. & sic sacrificabat filios suos ydolis Tercio impleuit irlm sanguine innocio. vsq; ad os. ⁊ occidit omnes ppbas dñi quos inuenire poterat. Et ysaiã ppbaz scm. qui erat de stirpe regia. iussit serra lignea serrari. vt eo magis affligẽtur. Post hec mala omnia. bm doctores penituit & mĩam inuenit. q̃re nemĩ desperandũ est in hac vita licet ꝑter hoc non differas penitẽ. q; nescis horam & tempꝰ matth. Vigilate itaq; q; nescitis diem neq; horã ¶ Quantũ nunc ad expositiõz & otinuacõz euangelij. heri dicebam. qm̃ bona possẽt anihilari sinistra intentione. Hodie quõ laboratores ocutiunt temptacõe. & adiuuant xpi osolacõe. & bm hoc sunt tres ptes pñtis euangelij.

¶ In ꝑma notat de vigilia labons nc̃itate ibi. Cum sero esset.

¶ In secũda de xpi gubnacõis pñtialitate & vtilitate. ibi. Ego sum.

¶ In ꝫcia de ppli infirmitate & miraculosa sanitate. ibi. Et quod tangebat eum.

¶ Quantũ igit ad ꝑmam ptem est sciendũ. vt habet ioh. vi Q2 ibs post miraculũ fcm de q̃nq; panibus. fugit a pplo in montẽ solꝰ orare. q; volebant eum facẽ regem sup eũ viso isto magno miraculo. tunc opulsi sunt discipuli ascendẽ in nauiculã. & eum p̃cedẽ transfretum ad bethsaidã. ⁊ hoc fcm ẽ sero Et dum essent in mari. venit ventꝰ ꝛrius. ꝛ q; oportuit eos laborare multũ remigãdo Et ibs videns eos laborare. circa q̃rtam vigiliam noctis. venit ad eos. Antiq; enĩ. q̃ rebellionẽ habuerunt inimicoꝝ. diuiserunt noctem in q̃tuor vigilias. in quibus custodiebant ciuitates. Et q̃rta vigilia bm bedã

erat mane in diluculo· in q̃ venit hiesus ad discipulos ¶ O ¶ Moralit· q; vndiq; habemus inimicos nobis adulsantes· cõgrue etiam vigilam⁹· Nam hñs magnã causam coram iudice pendentẽ· ⁊ astutũ aduersariũ modicum quiescit· ꝫ solert vigilat· vt cãm defendat· & seipm a pena liberet· Quia vt hẽtur ex̃ de csue· expte in glo· vigilantib⁹ & non negligentib⁹ subueniunt iura Debemus etiam solert vigilare· vt causam p̃cedentem coram deo de accusacõe pcõr non negligam⁹· sup quo astut⁹ adulsarius dyabolus nos semp accusat ¶ Debemus ergo vitam nr̃am que compatur nocti· ꝓpter obscuritatẽ pcõr diuidere in q̃tuor vigilias· in quibus vigilare debemus·

¶ Et primo in opibus otritionis & pñie·
¶ Secundo in opibus sc̃ificacõnis & beniuolentie
¶ Tercio in opibus compassionis & mie·
¶ Quarto in opibus deuotionis & sapie·

¶ Primo in opibus otricõis· ne inueniam̃ a iudice· sicut fatue virgines· De quib⁹ di⁹ dormier̃t om̃es sc̃ĩ· vñ secundo // Consurge in nocte in p̃cipio vigilie· & effunde sic aq̃ cor tuũ in conspectu dñi· scz vt cor tuum sit aquosum p lacrimabilem opunctionẽ totũ effusum p fidelem ofessionẽ ¶ O ¶ Non ter ergo dicit· sicut aquã· de qua nec calor· nec sapor· nec odor in canali remaneat· Vt sic non tm̃ pcta· ꝫ etiã omnes circũstantias aggrauantes confiteri oporteat· vt est qualitas criminis psone· locus temp⁹ & pseuerantia· Quia tanto gr̃iora sunt pcta· q̃nto diutius infelicẽ animã detinent alligatam· Est insup circũstantia repeticio pcti dimissi siue recidiuatio in pcm· quod declarat q; ꝫ penituit de pcto· preter legem gr̃alem obligantem ad nõ peccandũ etiam innocentem tenet̃ iste duplici lege spẽali non peccare· scz lege gratitudinis· & lege ꝓmissi ¶ Primũ patet· q; exñti in peccato mortali· nulli⁹ est deus debitor· nisi pene eterne· Igitur si sibi gr̃am confert· hoc erit donũ maxĩe gr̃uitũ· ⁊ liberalit collatũ· & p̃cipue si est gr̃a equalis collata alij innocenti· ergo ille ex lege g̃ titudinis· tenetur deo spẽalit· ꝓpter illum donum summe liberalit collatum· & p oñs offendens post ea· grauius peccat ꝓpter ingr̃itudinem ¶ Secundũ patet· q; penitens quotiensc̃unq; digne penitet· obligat se saltẽ voto ad non peccanõ in posterũ· q; sine tali ꝓposito non est digna pn̄ia· & ꝓpter hoc cõstrictus est ad non peccanõ lege gr̃alis iustitie· ergo si peccat transgredit duplicẽ legẽ & per oñs grauius peccat ¶ Q ¶ Sed hic orit̃ dubium· cum pcm̃ dimissum sit cũ circumstantia aggrauãs pcm̃ recidiui· an oporteat ofiteri oẽs circũstantias aggrauantes· vt d̃ de pe· & re· c· de⁹ q· ¶ Si opteat in spẽali ofiteri pcta pterita tanq; circũstãcias aggr̃uates ¶ Rñdo q̃mq; sit licitũ & forsan vtile· non videt̃ tñ nãcium illa confiteri in spẽali· q; in q̃ntum aggrauant pñt exprimi sufficient in ofessione absq; exp̃ssione istor pcõr prius dimissor in spẽali· vtpote dicẽdo de magnis ⁊ multis pcõis alias penitui & vt spero in dño mihi remisisse· ⁊ ego fui magis ingratus nunc peccando· Ista enim emendatio vite dicit̃ prima vigilia· q̃n sic otritione ⁊ pcõr ofessione· pcõr dolet deũ offendisse ⁊ gr̃am amisisse ¶ Hanc vigiliã quilibet hñs debet· sicut exemplo pauonis instruim̃· qui post primũ somnũ euigilat· & clamat· q; pulcritudinẽ suã se amisisse timet Sic & homo p dormicõr culpe ⁊ negligẽtie gr̃am amittit & perdit· que quidẽ gr̃a est indumentũ ⁊ pulcritudo anime· sine qua filia eterni regis turpit̃ quasi nuda incedit ¶ R ¶ Secundo vigilare debem⁹ in opibus sc̃ificacõis & beniuolencie matĥ· xxv· Janitori p̃cepit vt vigilet· Janitor est timor· q̃ semp vigilare dz· ne remissi simus in bonis opibus· Nec est virga vigilans· iere· x· ⁊ luc· ij dicit̃· q; pastores erant vigilantes sup gregem· scz sensuũ· cogitationũ· affectionũ· locutionũ· & hmodi ¶ Exemplũ hic hẽmus de vigilia passer· vñ ps̃· Vigilaui & fact⁹ sum sic̃ passer solitari⁹ i tecto· Passer primo tenerrime diligit pullos suos & in foraminibus petre· ne ab accipitro capiant̃ nidificat Secundo quicq̃d glutit cito digerit ꝓpter caliditatem· nec vigilare cessat Sic im ꝓposito buus fidelis· debet pullos suos· i· opera sua diligere· ne in eis sit negligentia p accidiã & in foraminib⁹ petre· i· xp̃i abscondẽ· ne in eis fiet fraus p vanã gloriã· Secũdo dz in eis esse caliditas dilectiõis· ne opera nr̃a sint cruda· ꝫ caritate decocta & inflãmata· Tercio vigilare debemus in opibus opassiõis

& mīe apoc. iij. Esto vigilans & confortabē cē
que moritura sunt. siue p pcēm. siue p tem-
poralium defectū. & sic p duplitē mīam. scilz
spūalem & tempalē est pximis subueniendo
¶ Cui? exemplum habemus in gruib? qui
alternatim vigilant p seinuicem hntes so-
licitudinē. disponunt vigilias de nocte. ex-
plorant alie ex qua parte temtent insidie. p
cedit vna ceteras. & p vices suscipiunt vigi
lias. Isti sunt vigiles qui custodiūt ciuita
tem. can. iij. Qui diligent circuūt. vt sup-
pleant alioz defectum & nāitatē. Quarto
vigilare debem? in opib? deuocōis can. v.
Ego dormio. & cor meum vigilat. Vigilat
cor dormientis. qn viget affectus cordis in
gra deuocōis & contemplacōis ¶ Cui? hēm?
exēplū in philomenā que p totā noctē can
tat & vigilat & diligentius cantat & vigi
lat. dum ppendit diem appropinqre. Sic de
uotus homo nunq? quiescit a laude diuina
& qntomagis ppendit gram appinqre. tāto
dulcius vigilat. & in oone & deuocōe can
tat. dicens cum ps. Deus deus me? ad te
de luce vigilo. Nec enī est qrta vigilia in q
ibus venit ad discipulos in diluculo ¶ S
¶ Sequit scda pars in qua notat de vtili
pntialitate gubnatoris xpi. Nam qn ad di-
scipulos nauem ascendit. Cessauit vent? de
eius pntia In cui? absentia apli fuerunt in
magno periculo. puta ex noctis obscuritate
maris tempestate. nauis paruitate. ventoz
otrarietate. & laboz gnitate. Nec mirz q
hec pericula otigerunt. q xpus non aderat
Vn iero. dño in montis cacumīe omorante
statim ventus ōrius oritur. & turbat mare
& periclitant apli. & tandiu imminēs nau-
fragium pcnerat. qdiu ibus veniat ¶ Mo
raliter est notandū. q sicut in natalibus vi
demus. q qntumcunq affectus depēdet ab
aliqua causa. tunc deficiente causa. deficit
etiam effect?. Sicut deficiente sole a quo de
pendet radi? solaris & illustratio. deficit &
illuminatio. Et deficiente nauta & gubna-
tore. deficit salus nauis Est enī pntia naute
causa salutis. & eius absentia causa sūmersi
onis. vt dicit. ij. pbicoz ¶ Sic spūalit cum
omnis salus dependeat a xpo. q bm aplm
Per ipm & cum ipo. & in ipo sunt omnia &
via per mare huius mōi ad bītudinem sit
multum periculosa. Est enī vt dicit de pe-
di. ij. citius in glo. valde arta. vt omēs nos
saluet & liberet de periculis. Vult nos sua
pntialitate consolari dicens. Confidite ego
sū nolite timē ¶ Debēt nanq? in eū confidere
¶ Incipientes quos informat ne pereant.
¶ Proficientes quos confortat vt compleant
¶ Proficiētes siue pfcti qs confuarvt pmaeāt
¶ Incipientes enim sunt. qui vere penitet
de pteritis. & pponunt firmit vitam emen-
dare. Hij sunt qui nauem trahentes a tra
pmo. Nam qnto citius hō per pniam vitaz
suam pponit a mundo elongare. & incipit
penitē. obuiat pprata infernalis vento vo
luptatis & carnalitatis tam valido. q non
solum cor. sz etiam omnes sensus oturbet.
& irritet. & q homo nesciat quo se diuertat
Cogitat enī sibi luxuriosus duz fore mlīes
dimittē si auarus pecuniā. si raptor rapinā
si ebriosus crapulam. & sic dulcedine volup
tatis carnalis multi retardant & capiunt
occidunt ¶ Quare plato in phedriōe ait
Esca oīmaloz ē voluptas. q ea accipiunt
hoīes sic hamo pisces Istud malum compat
cuidā periculo maris. de quo narrat boēc.
iij. de conso. metro. iij. dicens Ul vlixes qui
dam strenu? miles rediens de bello tropano
decennio errauit p mare. Vno vero tempe
videns qndam insulam in qua erat pulcer-
rima dña. que figa solis dicebat. ad quam
applicuit & intrauit. Ista p incantacōes &
carmina miscuit qdam poculum. q omēs
de eodem bibentes sicut voluit a natura &
specie hūana in bestias transmutauit. Sic
socios vlixis. vnū in aprū. alium in leonē.
tercium in cozuū suo poculo pmutauit. Qd
videns vlixes p odorem vnius floris quez
dedit regina trope. periculum illud euasit.
¶ Vlixes strenuus miles. est homo qui sen
sualitatē rōe vicit. Hic enim more munda-
noz viuēs bm sensualitatē. nihil denegās
oculis. vel cordi. multo tempe piculose erat
& inter omnia pericula maximū in mōre
perit voluptatē carnis. que nūc oculis oīm
hoīm pulcerrima adiudicat. licz sit ēpissima
& periculosissima. nam p suas incantacōes
& decepcōes quosdam arone transmutans.
in bestias. vnum in lupum rapacē fecit. sic
nobilem raptorem. alium in vulpem sic do
losum mercatorē. vnū in canez latrantē. sic
iudicem vl aduocatū municipē ic. ¶ Hoc

periculum euadere potest solus vlixes· scz penitens· qui vt strenuꝰ miles hec omia pꝰ posuit & vicit per odorem suauissimū flozis xpi· quem peperit regina celoz & pniam incipienti pcurauit ¶ Secundo pficentes timere nō dnt· ꝫ confidē· q ibus eos confortat· vt opꝰ inceptum opleant ꝺ oia aduersa· Nam q̄nto nauis in mari pfundiꝰ & longius trahiť· tantomagis vtus trahentium lassatur· melius tñ esset nauem a terra non discedē· q̄ anteq̄ terminū & portum attingant remigantes a labore cessare· Sic nonnulli sunt in pncipio valde feruētes in orando ieiunando ꝛc· Sed modico intuallo tempis suato labore ꝺcuciunť accidia· q a labore quiescunt· nec mediū· nec portū bitudinis acquirunt optatum Habent enim ventum accidie vel ociositatis· Dyabolꝰ ꝺ pficientes suscitat· vt eos impediat· et animas eoz capiat· Otiositas enī et voluptas arma sunt hostis antiqui ad mibias anias capiendas· vt habeť ex· de pe· et remissi· nisi cum prudem in glo· ¶ Contra hunc ventū debemus fortiť remigare et laborare· ꝺmq ierо· hortať rusticum monachū· vt recitať de· con· di· v· nunquid· diť Semp facito aliquid operis· vt dyabolus inueniat te occupatum· Querit enim dyabolus quomō vir tuosis p dulcedinē sue inspiracōis delectet· Inspirat enim dulcedinē quietis· leniť vestiri· suauiť refici· pocula sapida· lectisterнia munda· & ceruicalia mollia conuenire magis nature· q̄ hoz ꝺria Ieiunare esuriē sitire· vigilare· nunq̄ quiescere· que vox est multis tam dulcis armonia· q statim obliтis periculis obdormiunt· & sensibus consopunť ¶ Istud aūt malum compať cuidam periculo maris· de quo in fabulis poetarū recitať· quod est syrenaz canticum· Dicunt in mari esse monstꝝ· qō syren diciť· hns ex parte vna faciem virginis· ex parte altera formam piscis· Et diciť syren· q̄ trahens· Syron enim grece diciť traho latine· ex eo q syren p dulcissimā armoniā hoies attrahit· & obdormire facit· & attractos occidit ¶ Nam vt recidat alexander in cintillario poetis· q vlixes post destructionem troe per eas transiťus· tali fuit vsus cautela· q aures socioz suoz cera obturauit· ne syrenum armoniā audirent & obdormirent· Semetipm aūt malo nauis alligauit & sic euasit· Syren est dyabolus qui dulcedine inspiracōis conať omnes a labore ad otium trahere· & allectos quiete occidere & summergē· Debet ergo pficiēs aures suoz socioz qñq̄ sensuū obturare· i· cera instabilitate & fluxibilitate tempis ꝺsiderando q̄ tem hanc & consolacōz statim fluē & post in quiete eternā obtinē· & malo crucis alligaē p firmum ꝓpositū· & sic poteris illud malū euadē ¶ Tercio pfecti confidē dnt & non timē· q ibs per pntiam suā eos confuat· vt pmaneant· Nam tempe tempestatis nauicula maxime periclitať· q̄ntomagis portum appinquat· q fluctibus repcutiť & q̄ñq̄ vento subuertiť· Sic vita perfectoz est piculosa circa finem· q vento temptatiōis maxime repcutiť· & dimisso culmine pfecti onis in pmnū deiciať Vñ valꝺ fraudulent ꝺ tales pfectos ventum spūalis elacōis· & ꝓprie confidentie dyabolus suscitat· vt eos perūtat· mouendo spēs & fantasmata oīm bonoz & virtutū imemoria relictos· & eoz memoriam facit· vt in his complaceant· in qua complacētia summīstrat venenū vane glorie· Consideracōe enim vtutum & longitudine tempis huiꝰ dei putāt se in his meritis multis donis fore dignos & gracios· vel cogitant se taliter in bonis firmatos q̄ impossibile sit labi in pcm· & sic q̄ñq̄ nimia confidentia minus caute incedentes cadūt q̄ñq̄ in pcm· Vnde aplus· v· coř· x· Qui se existimat st are· videat ne cadat· Cogitare debet hō· q nihil est in mōdo q transmutacōez non habeat· Et iō mundꝰ diciť a motu q non est tam fortis sanctus· prudens· quiť m̄ de se confidē debet· ꝫ semp timē· q sicut multi ceciderūt sancti & fortissimi· Ita etiā & ipe cadere pť· vnde aplus Videte q̄m cauте ambuletis· non quasi insipientes· ꝫ vt sapientes redimentes tempus· q̄m dies mali sunt ¶ Istud nanq̄ malum compať cuidam piculo maris· quod fit p cete beluā marinā que fixa ad tempus pmanet in mari in aliquo loco que sic stans colligit lutū in dorso in quo crescunt gramina· & herbe virescūt vnde fit quasi monticulus virens· qui cum nauigantibus apparet· illic applicant· vela soluunt· & ibi figunt· estimantes se in terra solida esse· ꝫ q̄ñ ignem accendunt pro nāis

decoquẽdis· bestia calorẽ ſentiens ſe ſubito ſubtrahit· ⁊ collocatos in mari mergit. Hec bestia designat mõm rõe inſtabilitatis· licz qñq; ad tẽpus in ꝓſperitate vni· vel alicui in aduerſitate stare videaꝫ· qui otinet multum lutum pcoꝝ· in quib⁹ mundani q̃i in virentibus floribus gaudent· intm̃q; qñq; etiam nauigantib⁹ in vita pfecta habitabilis appareat deponendo velum timoris dei ofidentia ꝓpria ad eum declinent aliis mũdanis cohabitantes· comedunt· bibunt· & loquñt nihil timentes decipiunt̃ ⁊ pcis in voluunt̃· & sic mundus eos inꝓfundũ mergit inferni· Nulla igit̃ confidentia est hõda de mundo· ꝙ semp timendus· ꝙ sola ofidentia est in dño hõda· qui pt̃ nos in bono cõfouare dicens· Confidite ꝛc̃· ¶ Sequit̃ tcia pars in qua tractaꝫ de miraculosa ptate· q̃ omnes infirmos curauit solum p tactũ vestimenti eius· q; vt luc̃· vi· dicit̃· Virtus ex illo exibat· et sanabat oẽs ℣ ¶ Moralit̃ est nõndũ· ꝙ sic videm⁹ naturalit̃ aliquos fructus gemmas siue herbas esse magne vtutis· qõ tangentes solum pñt confortare· consolidare· Vnde ysaac & plinius in dictis dicunt duo esse gña malogranatoꝝ· qõdaꝫ malogñatum est dulce ꝙ habꝫ vtucem constringendi confortandi et osolidandi· etiaꝫ alterꝝ qõ est acetosum· Naturam ex calore deficientẽ reparat mirabilit̃ & ofortat. Valet ꝺ epatis calefactionẽ· et cordis defectum· Vñ legit̃ ī de pomo et morce auist· ꝙ cõfortacõe cordis et virium in pũcto mortis in manu tenuissime pomũ· Et si natura tante est virtutis sanatiue· q̃ntomagis deitas incarnata que condidit naturam· si ex deuotione cordis tangit̃ nob⁹ inuisibili demonstracõe sue gr̃e prebet medicinã salutis· Vnde theodosius in pñiali suo vt recitaꝫ de pe· di· ij· quid est dei⁹ salutis & scitatis auctor ⁊ largitor· plenꝝ ꝙ prebet homini sue pnie medicinã inuisibili administracõe sꝛz si tangit̃ ⁊ implorat ¶ Debemus igit̃ sincera deuocõe ꝙ salute ⁊ sanitate tangẽ vestimentũ xpi· quo deitas fuit velata· anima xpi coronata· caro xpi circũdata ¶ Primũ vestimentũ est hũanitas· q̃ vt vestimentũ corpus deitatẽ abscondit & occultanit· de quo ruth· iij· Induẽ vestimẽtis· & absconde in area nõ te videat homo Istud vestimentũ fuit colore ꝑpureum· & hoc ꝙ vulneracõꝝ & sanguinis asperſionez ¶ Quare ꝓſa· lxiij· querit ꝙd̃a in ꝓſona inferiorum angelorꝝ mirantiũ xpi passiõꝝ dicẽs ¶ Quare rubeũ est indumentũ tuũ· & vestimenta sicut calcantiũ in torcular̃i ¶ Figaꝫ tunica ioseph· intincta in sanguine hedi· & oñsa pri· geñ· xxxvij· Sic hũanitas xpi innocẽt vulnerata & sanguine aspersa in passione oñdebaꝫ pri celesti· q̃ in patibulo crucis ad celum leuabaꝫ· fimbriam· ⁊ aliq̃m modicam passionẽ· quicunq; ex deuocõe tetigerit· virtutem ⁊ gr̃am acquirit ¶ Secũdum vestimentũ est vtutis & gr̃e· quo aia xpi pre cunctis spiritib⁹ in celis fulget· Nã ſm mgrm· iij· ſniaꝝ di· xiij· anie xpi collata est tanta gr̃a quo maior creari nõ pot̃· Istõ vestimentũ est aureũ· de quo ps· ait· Astitit regina· ⁊ anima xpi a dextris tuis in vestitu deaurato circũdata varietate sꝛz virtutum ¶ Figuraꝫ in vestimentis regalib⁹ qui bus hester induta in atrium regis assueri· intrauit· regem placauit· & ꝑplm liberauit· Hester· iij· Fimbriam· ⁊ aliq̃ pticulam huiꝰ vestimenti tangere dẽmus ꝙ imitacõꝝ· ꝙa ꝙ ad plenũ non possum⁹ tangere· & gr̃am & gloriam acquirim⁹ ¶ Terciũ vestimentũ est vterus virgineus marie genitricis dei· quo caro xpi nouem mensibus circũdabaꝫ· ⁊ tegebaꝫ· de quo iere· xi· Nouũ faciet dñs sup terram· mulier circundabit viꝝ gremio ꝑi sui· Istud vestimentũ est stragulatũ vulgarit̃ gestrifflet· de quo dicit̃ prou· vlt· Stragulatam vestem fecit sibi bissus & ꝑpura indumentũ eius· Nam sic stragulatũ est diuersis coloribus coloratũ sic corpus & vterus virgineus· Est enim plaue⁹ p pacie strennuitatẽ· Candidus p castitatẽ· Purpureus ꝙ caritatem ¶ De primo· est enim pacies in aduersis· sicut nudus sine indumento· & miles sine gladio· non sic maria· Vñ petr⁹ damiastor Virgo fuit inter angustias sic liliũ inter spinas· & sicut rosa inestimabilis pacie in filij sui passione· Istud vestimentũ nihil valet nisi ifuratũ· illa futeratura est leticia vt leta sit pacia· Nã mlti patiunt̃ ꝙ interi⁹ non hñt leticiã· q; deficit eis futatura· Non sic maria de qua dicit̃· ꝙ fuit in penis hylaris in iniurijs grata· ī molestijs leta· Ideo figari pt̃ per rebeccam· que inꝑretaꝫ multa patientia Que q̃dem rebecca fuit despõsata

·ꝑsaac·q̄ interpr̃etat̃ letus·Multe sunt per
secutiões hodie in ecc̃ia dei·si videam9 quō
tractant̃ prelati ecc̃ie·sunt in magna psecu:
tione·afflictione·conscia·n obeia·viget ex
vna parte·quam nullo mō dñt infringere
p̃tas ex alia cui non pñt resistere·nc̃itas re:
gni·cui vellet libent̃ subuenire·Ideo nc̃ia
est eis pacia ¶Secundo vterus v̇gine9 est
candidus per castitatem·fuit enim corpe &
mente casta virgo·Vnde amb·li·y·de v̇gi
nitate dicit sic·Quid castius v̇gine maria
qua corpus sine ɔtagione corpis gn̄auit·&
subdit de ceteris eis v̇tutibus taceo· v̇go
erat non solum corpe·sed & mente·Et ideo
merito ab instar iudith est ab oīb̄us lauan
da·Nam sic̄ illa corpis munditia custodiēs
olofernem occidē meruit· Sic illa potēti
dyaboli minuit & pstrauit·Idcirco bn̄dixe
runt illam omnes vna voce dicentes· Tu
gloria irl'm·ecce clara visio·Tu letitia isrl'·
ecce grata fruitio Tu honorificētia ppli nr̄i
ecce plena dotatio·Q2 subdit·q fecisti virili
ter·& confortatū est cor tuum· eo q castita
tem amaueris ¶Tercio9 vterus vir gineus
est purpure9 p ardentissimā caritatem·V n̄
apoc̄·xij·Signū magm apparuit in celo mu
lier amicta sole·Nam sicut sol stans in celo
totam terram illuminat·sic maria regnans
in celo·cum filio non cessat hoīes illustrare
& defendere· V n̄ bern̄·loqns de ipa dicit·
Tolle hoc corpus solare·quod illuiat mōm·
& dies non erit·tolle mariam·hanc maris
stellaz·itaq magni & spatiosi q nisi caligo
inuoluens·& vmbra mortis ac tenebre reli
quāt· Hoc igit̃ vestimentū stragulatū·sc̄z
mariam tange dēmus cordiali inuocatiōe·
in omnibus nc̃itatib9·& v̇tus mie & pieta
tis ex eo exibit·quod sanat omnes

¶Sermo quintus·

Vctus est iūus
in debtuz a spu
vt temptaret̃ a
dyabolo·Math̄
iiij· ¶Videm9
nichil fieri sine
causa·vn̄ plato
in thimeo nihil
habet ortū cui9
causa legittima
non precessit·Nam sicut q̄ritur·q̄re domus

sit·assignat̃ causa finalis·vt sc̄z inhabitan:
tem defendat a niuibus & pluuijs·Ista en̄
causa finalis·licet sit vltima in exetutione·
est tn̄ semp ṗma i intēcōe·& p̄cedit·ij·phi·
Sic cum xp̃us ductus sit a spu·in debtum·
nc̃io non sine causa·q̄re aūt & que causa fi
nalis·sc̄z vt temptaret̃ a dyabolo·dicit̃ igit̃
Ductus est iūus ¶Q Querit̃ vtr ille
temptator lucifer·qui nunc est angel9 tene
brar·cognouerit ante casum fiendū incar:
nationis misterium p alioz diuinar psonar
n videt̃·q non·Quia vt hic dicit̃ ꝑt̃ hoc
temptauit xp̃m·sc̄z vt sciret si esset filius dei·
¶Rn̄deo q temptator ille cognouit mis:
terium fut̃m fiendum·ꝫ modum ignorauit·
Et cognouit isto mō·q videndo deū facie
ad faciem·videbat eum esse artificē causalē
oīm futuror ɔtingentium·Et sic cognouit
futura relucentia in eo·q aūt diuina essen
tia est clar speculum ɔtinens omīa futura
relucentia·sic̄ pn̄tia vel p̄terita misteriū in
carnacōis·vt aliud fut̃m relucēs cognouit.
Sic̄ oñdi p̄ per duo exempla ·Primū p si
militudinē & pmaginē oīm hoīm in mente
mea·q sicut similitudo vna & vnius hoīs
in mente mea est sufficiens repn̄tatīm ·ad
repn̄tandum mihi omnes hoīes·quot sunt
n esse pn̄t·Sic etiam essentia diuina·q erat
forma intrinseca in anima luciferi·non in
formatiue informans·ꝫ vitalit̃ immutans
q erat obiectum· qō angelo illabat̃· Cum
enim obiectum illud omnia repn̄taret futa
ɔtingentia·repn̄tabat etiam angelo futaz
incarnacōz·& hūani gn̄is redempcōz Exem
plum sc̄m·Nam si in illa ecc̃ia essz speculū
magnū·& omnia que in ecc̃ia sunt illi appo
neret̃·illa relucēnt in eo·& qui speculū vi
deret inspicēt·& res pn̄tatas per speculum
¶Sic ad ꝓpositū potuit esse de angelo vn̄
etiam· q erat acutioris intellectus ꝑt̃ suā
subtilitatem ideo clarius cognoscebat q̄d
¶Sed quare dubitauit temptando xp̃m si
esset filius dei·Rn̄det̃ q qn̄ cecidit in pc̃m
Peccatum velabat mentē ipius·vt caldare
candelam accensam·quod pdidit maiorem
partem sue illuīnositatis & scie·quā habuit
de deo·Sic etiam pdidit sc̄iam certam de in
carnacōe filij dei·licet p̄ lapsum recordaret̃
per aliqua de mō incarnacōis· & quoz de9
voluit recordari eum Ideo videns xp̃m sig̃

facē excedentia hūanaz pīatem·sīc mortuos
ſuſcitare nīc·putabat ipm eſſe filium dei·ſic
etiam in natiuitate qn audiuit angelos can
tare·¶ Gloria in excelſis deo·& nouā ſtellam
irradiare·¶ Sed qn viderat sīg hūane infir-
mitatis in eo·ſcz p qn eſurijt hoz ſimilia
dubitabat an eſſet ille·¶ Vt ergo veritatem
agnoſcē poſſet·n huiz redempcōz gn̄is hūa
ni impedire·in deſtrum acceſſit ad eū temp
tando nīc·¶ Viſis p̄cedentibus de quibzdam
virtutibz & ornamentis·quibz penitens pī
armari hodie ſe·qualit aduerſariz tales ag
gredit·vt mercede poſſint eīna p̄uari ¶ Et
ſcōm hoc tres ſunt partes p̄ntis euangelij·
¶ In prima dicit·quō hō eligit ad ctamīs
ingreſſum vbi ductus eſt·
¶ In scda quō aduerſarius hoīem inſequit
·vt impediat eius p̄greſſum ibi·& accedēs
¶ In tercia quō bellum concluditur quo
ad egreſſum·ibi·Tunc reliquit·
¶ Quantum ergo ad primum notandum
eſt circa trām·Q xp̄s immediate poſtq̄ fuit
a ioāne baptizatus in iordane·aſcendit inſti
gante ſp̄uſcto·qui i columbe ſpecie in ipm
deſcēdit in deſtum ·n·locum ſolitariū· aptū
pnie·quod deſtum bm mgrm hiſto·fuit int
irl'm & iericho·Et vocat quarentena·eo q
xp̄us ibi ieiunauit·xl·diebus·&·xl·noctibz
n prius decoz dicebat·n·locus ſanguinis·eo
q ibi latitabant latrones ſanguinē effun-
dentes· De quo loco etiam dicit in pabola
de hoīe deſcendēte a irl'm in iericho·qui in
cidit in latrones ¶ C ¶ Moraliter homo
in deſtro huiz mundi·multis temptationi-
bus dy̆aboli ſubiacet·vt vincens coronet·
victus deiciat·Hoc decuit deum ſic ordinaē
p̄primo rōne p̄p̄ij actus vnicuiuſq̄·Nam
bm aug·li·vij·de ciui·dei·c·iij·Deus ſic ad
miniſtrat res·vt eas p̄p̄rios motz agē ſinat
Ideo tanq̄ hoīem q̄m dy̆abolum conſtituit
in libertate arbitrij·& in manu concilij ſui
reliquit·eccī·xv·Et vtrq̄ pmiſit agē quod
voluit·ſiue hunc in temptando·ſiue iſtum
in conſentiendo·vt apparet virtus & laus
p ſuū oppoſitum·Vnde dicit mgr·ij·ſnīaz·
di·xxiij·c·i· Non eſſet laudabile homini·ſi
ideo bñ viuere poſſet·q nemo male viuere
ſuaderet·Ita vult q ſi homo habuiſſet per
natam non poſſe pcāre·nulla laus vl'glia
eſſet homī non peccare·& temptacōi reſiſtē

Sed q p̄ pcāre·vincē·& vinci temptati
onibus Ihū gl'iaz p triumphū vitupium p
caſum acquirit·Vnde bonauenta in·ij·ſuo
ſup mgrm ſentētiaz·di·xxiij·ar·p̄mo q°
¶ Deus ideo permittē debuit hoīem a dya
bolo impugnari·ſi fortit & viriliter agēt·
maiorē gl'iam inde dſequeret ¶ Tempta i°
homo p̄p̄ter tria p dyabolum·Ad p̄bitatis
p̄bationem·Ad iniq̄tatis correctionez·Ad
humilitatis erudicōz ¶ Nam p̄mo tempta
homo ad p̄bitatis nīc·nam ſcolaris de nouo
intrans ſcolas tempta de patientia·miles
de conſtantia ¶ Sicut legit de conſtantino
imp̄atore·qui xp̄ianos nouos i fide p̄bauit
qui fideles eſſent & cōſtantes·Sic deus in
expertos p̄bat & experit p multas tribula-
tiones·Sic temptauit iob p ſathanaz diſſi
pans oēm ſubam eius·Etiam abrāā in pm:
molacōe filij & fidelis inuentz eſt·vñ iudith
viij·dicit·q qn filij iſrl' fuerunt in p̄ſecucōe
olofernis·vocauit iudith p̄reſbros dicens
eis·Vos fratres qui p̄reſbri eſtis in p̄p̄lo
dei ad eloquium vr̄m corda eoz erigite·vt
memores ſint quō a deo temptati ſūt p̄res
noſtri·vt p̄barent ſi vere colerent deū ſuū
memores eſſe dñt·quō p̄r nr̄ abrāam temp:
tatus eſt·& p multas tribulacōes p̄batus·
dei amicus effectus eſt Sic ȳſaac·ſic iacob
ſic moȳſes·& omnes qui placuerūt deo per
multas tribulacōes tranſierunt fideles·Illi
aūt qui temptacōes non ſuſceperūt cū timoe
dñi·& impatientiā ſuam & im̄perium mur
muracōis ſue ō dñm p̄tulerunt·extermiati
ſunt ab exterminatore & a ſ̄pentibz pierūt·
¶ Secundo tempta homo ad iniqui
tatis correctiōem·Nam aurifab mittit aur
in teſtam·vt p ignem clarificet·n purget a
mixtura·Sic deus p temptacōes n tribula
tiones purgat animas a peccatis·Vnde h°
eſt rō·q̄re ſancti mīres aliqui maximā leſiōz
tormentoz ſenſunt·q per hoc pcta venia-
lia·ſique habuert dilexerunt·& eoz meritū
n coronam augerunt·pū·in p̄ſona ſanctoz
dicit·Poſuiſti tribulacōes in dorſo nr̄o tñſ
uimus p ignem & aquā·& eduxiſti nos in
refrigerium·Sic filij iſrl' ducti per·xl·ānos
p deſtum·magnis tribulacōibus p̄gabant
¶ Tercio tempta homo ad erudicōz
humilitatis·Quō enim quis poſſet p̄ximo
ſuo ībulato compati·q nūq̄ tribulacōnem

guſtaſſet. Nam xp̃us ex his que paſſus eſt. didicit humilitatẽ & compaſſionem. n̄ enim temptarem̄. ꝓpter defectum nr̄e cognicõis ⁊ experientie de nobis ipis ſupbirem⁹. Et ne cum lucifero vltra nos aſcendam⁹. ꝓmittit deus qñq; electum temptari. ſicut ꝓz cor. de paulo. qui cum eſſet vas electionis. tñ temptatus eſt ne magnitudo reuelacõm eum extolleret. Vnde dixit. Ne magnitudo reuelationum extollat me. Datus eſt mihi ſtimul⁹ carnis mee. angel⁹ ſathane qui me colaphizet. De hoc loq̃ns greg̃. ix. moral'. c. xxxvi. dicit. Supna diſpenſatio idcirco nos tota ſibi intentiõe. ſuientes carnis nr̄e. ꝓmittit temptatiõibus ocuti. ne mens nr̄a audeat. in ſupbiam preſumpcõe ſecuritatis eleuari vt dum pulſata trepidat in ſolo actoris adiutorio fidem robuſti⁹ ſpecificat ⁊ C Sz quer̄it vñ temptatio ꝓueniat. dicit. ꝙ qñq; ab interiori. vt qñ quis temptat ꝓpter prauitatem ꝓpriam. iac. i. Vnq̃quiſq; temptat a ocupãa ſua illa moleſtiſſima. Maz ſi bellũ infra vnũ regnũ eſt. nociuum eſt. & magis infra ciuitatẽ. & maxie infra vnã domũ. ß intolerabile videt infra eandem pſonam. Quia qui diligit iniquitatẽ. odit animam ſuam. ſm pg̃. Qñq; cauſat ab exteriori. ſciz qñ ꝙs ꝓuocat ad malum ex his que audit ⁊ videt. ſicut dañ. xxxix. dicit ꝙ ſenes iniqui & impudici videntes ſuſannã exarſerunt in ocupiam eius. Illa aũt eſt de ſe facilis. ꝙa n̄ oiugat cum interiori de ſe nihil pt̃. Qñq; orit̃ ab inferiori ſcz a dy̆abolo. ꝙ ẽ ciuis ifferni. qñ ipe iſtigat ad actũ malũ act̃. ij. Dixit petr⁹ ananie Cur tẽptauit ſathanas cor tuũ mentiri te ſpuiſcto C Illa eſt debiliſſima. ꝙ ſm aug̃. Debilis eſt hoſtis qui nõ vincit. n̄ volentem. ⁊ ideo metrice dicit. Noſtis non ledit. niſi cum temptat⁹ obedit. Eſt leo dum cedit. ſi ſtat q̃ſi muſca recedit C Isto tñ non obſtante dyabolus plus temptat penitẽtes q̃ peccatores. ꝙ penitentes ſibi reſiſtunt. ß pcores ſunt ei obedientes. ſic caſtꝝ ſibi ſubditum nõ repugnat. ß ſibi ꝛrium. vñ greg̃ Noſtis nr̄ q̃ntomagis ſibi rebellaẽ. oſpicit tãto ampli⁹ expugnare otendit. vñ iudit. xij. dicit. Ego nunq̃ noui vix. qui voluit ſuire regi nabuchodonoſor. regi babilonis ꝓp'us aũt tuus ſi non otempſiſſet me. non leuaſſem manum meam ꝛ eum. Verba iſta fuerũt olofernis. ꝓ quem dyabolus ſignat. qui plus temptat penitentes rebellantes. q̃ malos facientes ei⁹ voluntatẽ. & iõ magis cauere dñt C Sequit ſcda pars in q̃ tract̃. quõ aduerſari⁹ hoiem inſequit in ꝓgreſſu certaminis. vt eam impediat ibi. Et accedens temptator. Nam ſicut lucifer permiſſione diuina tranſformat⁹ in ſpem ꝟpentis C Primũ hoiem interius temptauit ac ſupauit. ſcz gula. ſupbia. & auaritia. Dic eadem pmiſſione aggrediendo xp̃m in ſpe humana veſtitu honeſto ꝓ xp̃m eſt oeuict⁹. & confuſibilit̃ fugatus. qñ in ꝓdictis trib⁹ nitebat xp̃m ſupare. Dyabolus enim attendens xp̃m. xl. diebus ieiunaſſe. putabat eũ fame cruciari. vt igit̃ ꝓ gulam poſſet eum capere. temptauit eum dicens. Si filius dei es. Jube vt lapides iſti panes fiant. vt comedas. q; eſuris. Sed ne dyabol⁹ xp̃m agnoſcet. rñdit prudenti ꝓ ſcriptam. deut. viij Non in ſolo pane viuit homo. q̃i dicet Tu oñdis te honeſtum & prudentẽ exteriori oũſatione. ß prudentiam verbis adnihilas & tollis. Nam prudens & honeſt⁹ debet ꝓmo curam hr̄e de digniori ⁊ meliori. Sed ania dignior & melior eſt corpe. & ergo primo & potius debẽs quer̄e de cibo anime ⁊ ſpuali q̃ de corpali. cum homo ꝛſtituat ex vtriſq; Et hoc vult in verbis iſtis dicens. Non in ſolo pane viuit homo. quaſi ſcz tot⁹ corpal' ß etiam. q; in anima ſpuãlis viuit in omni verbo quod p̃cedit mediante inſpiracõe vl predicacõe de ore dei. Tunc. i. poſt illã temptationẽ aſſumpſit eum dyabolus. vt temptaret eum in vana gloria. & duxit illum in irl'm. & ſtatuit eũ ſup pinnaculũ templi. i. locum vbi doctores legis conſueuerãt ꝓpl'o legem exponẽ. dicens. Si filius dei es. ſciz ſicut oñdis in operibus. vt ſic filius dei de operib⁹ ſuis glorificetis ab hoĩbus & miraculis. mitte te deorſum. ꝙa ſcriptũ eſt. Q̃m angelis ſuis deus mandauit de te vt cuſtodiant te ꝛc. Etiam hoc fecit dyabol⁹ vt xp̃s ex hoc ſumẽt occaſiõz vane glorie ne timore humano dimittat. excludit timorẽ per ſcripturam. ß xp̃us illi iterum obuiat per ſcripturam dicẽs. Non temptabis dñm deũ tuũ q̃i dicet. Hoc quod ꝓpoſuiſti non licet fieri. Cum ex alia ſcriptura habeat deut. vi. Nõ temptab dñm deum tuũ. Nam ſi temptare

deū sic totaliē omittēm me auxilio diuino · cum auxilio hūano bñ p gradus descendē possim · Victus itez dp̄abolus · in scō accedit ad terciū temptando eum p auaritiam ducens in montē excelsum in impetu · spūs qui mons est in deserto distans a loco in quo xp̄us ieiunauit duobus miliaribus · v̄ xp̄o oñdit omnia regna mundi · q̄ sua dicens · Hec omnia tibi dabo · si cadens adorueris me · Xp̄us igiē qui suam patientē sustinuit · iniuriam dei p̄ris · cui soli talis cultus competit exp̄brauit dicens · Vade sathanas · q̄ scribiē deuē · vi · Dñm deum tuū adorabis · et illi soli huies Vidē i⁹ ofusibliē abscessit ·

¶ Moraliē est notandū p̄m p̄m p̄mo thopicoz · Quotq̄t modis dicit vnū oppositoz · tot modis dicit et reliquū · Si enī vnū oppositoz d⁹ multiplicitā reliquū · viij · pbiē Quot enī sunt mala · tot sūt opposita bona Quot enim sunt noctes · tot sunt p oppositū dies ¶ Cum igiē q̄ infinita sint mala temptacōis dp̄aboli · oportz · q̄ etiam sint tot cautele et remedia · vñ · ff · de ventre inspiciēdo le · v et ex̄ · de fo · cō · cetez · Nouis supueniēti b⁹causis nouis est remediis succrendus ¶ Cū igiē adūsarius hūani gn̄is · semp q̄rat noua mala · et iacula vt vulnēt et occidet nāio sp̄ nouis remediis et bonis vtutib⁹ · est ei obuiandum · vñ greḡ · in omel'de vno martie Sicut arte medicie calida frigidis · frigida calidis curant · Ita dñs nr̄ coñria apposuit medicamenta pcīs · vt lubricis otinentiā · tenatib⁹ largitatē · iracundis māsuetudinē elatis p̄ciperet humilitatem ¶ Q̄ñ igiē dp̄abolus accedit hoiem his malis impugnare · studeat virtutib⁹ his oppositis obuiare ¶ Est enim adūsarius valde astutus temptando · quia nos considerat ·

¶ Abstinētia maceratos tēptat gulositate ·
¶ Pietate assiduos · superbia et vanitate ·
¶ In diuinis celicos · spmoniaca prauitate

¶ Nam p̄mo temptator accedit maceratos abstinentia et q̄ compatiens hūane fragilitati · inuadit armis malitie sue suggerendo boni p̄positi sui difficultatē · ciboz vilitatem et insipiditatē · laboz assiduitatē abstinentie diuinitatē · oplexiōis fragilitatē q̄ oia ōnia imbecillitati carnis · dicēs · Dic vt lapides isti illa dura opera et vtutes vñ ania reficiē sicut caro pane panes fiant · et mitiora quasi dicēt Tu abstinētia et ieiunio maceres · et debilis es factus · pōderosus et piger · et in oibus bonis quasi lapis tardē · Fac ergo abstinentiā tuam mitiorē · vt eam possis tollerare · nimiū est quotidie ieiunare · habes caput debile · stomachū indispositū · p̄ oleo deficis senio · Fac ergo tempatā refectionem et abstinentiā · et ad hoc adducit naṫam · scripturam et figam · Nam naṫa dicat moderatā refectionē · vnde p̄s · ij · ethicoz dicit · Potē et cibi amplius et minus refecti corūpunt sanitatem · que aūt omensurata sunt · saciāt augent et saluant · scripta ad rō · xij · Hortaṫ ad rōnabile obsequium · Irrationabile igiē videt minus sumē q̄ naṫa appetit · dic ergo hi · vt hētur de pe · di · ij · hi sunt · Manducemus et bibam⁹ et ineb̄num regnabim⁹ Q̄ oñdit figa · i · Rz · xxviij · vbi dicit q̄ saul cecidit proiectus in terram · et robur in eo non erat · q̄ non comederat panem tota die · Et alia figa dicit · iij · Rz · xxix · q̄ helyas comedit et bibit · et ambulauit in fortitudine cibi illius · vsq̄ ad montem dei ¶ Nec et hoz similia temptatoz ieiunantib⁹ suggerit sub sp̄e pietatis · vt eas de p̄positis bonis auertat · et ad gulam deiciat · vel ad alia vitia

¶ Vnde legitur de b̄to francisco · vt scribit doctor deuot⁹ bōuenṫa in legenda sua ca⁹ · de austeritate vite · Q̄ cum q̄dam nocte b̄s Franciscus in cella or̄oni vacaret · vocauit eum hostis antiq⁹ tercio · dicens · Francisce fran · fran · Cui cum quid quer̄et rñdiss̄ fallaciē ille subiunxit Nullus est in mōdo p̄cor cui si conūsus fuerit · non indulgebat deus Sed quicunq; se pnīa dura necauerit miaz non inueniet ineb̄num · Sed statim vir dei p reuelacōz cognouit · hostis fallaciam q̄m visus fuerit eum ad crepida reuocare · Nece enim illa bestia de qua dañ · vij · Ecce bestia alia similis vrso in parte stetit · et tres ordines dentiū erant in ore eius · et dicebat · Surge comede carnes plimas Ista bestia ē dp̄abolus temptatoz forax · sic̄ visus cupiens devorare et deglutire omnē secam aniaz · et in bono p̄posito et exercitio laēare ¶ Dic habet tres ordines dentium · scz tres modos inuadendi et temptandi hoies · scz p gulam · superbiam · et auaritiam · Suggerit i⁹ ieiunantibus et abstinentibus gulositatē · dicens cuilibet · Surge comede carnes plimas · v · oēm

cibum delectabilem ꝺm a ꝓpetitū. & potum ad saturitatē. ¶ Huic abstinens obuiare ꝺꝫ dicens. Non in solo pane viuit homo ꝛc. i. homo non viuit. si secundō desideriū carnis viuit. ꝫ moritur. iuxta aplm dicentē. Si ꝺm carnē vixeritis moriemī. ꝫ solummō viuit pane celesti. scz xpō in anima. & in omi vbo quod ꝓcedit de ore dei. ¶ Secundo tempta tor aggredit ad campum certamis armatꝰ vana gloria & supbia. p quam opassiuos mibicordes deuotos inuadit. dicēs. Si filiꝰ dei es mitte te deorsum. qī dicēt. Tu multa & magna opera mie & pietatis exerces quo oñdis te singularem filium dei. iuxta illud luce. vi. Estote mibicordes sic & pr vr mibi cors est. Securus ies ne decipi poteris. mit te te in operibus tuis deorsum ad oñsiones hoim. vt inde ab hominibꝰ glorificeris. ad quid tm in occulto laboras. magna expen: disti ꝓter deum. nec laudē aliq reportasti. Nam lux nihil valet sub modio. ꝫ sup can: delabꝝ. Hac enim instigatione ꝺpabolica. hoies decepti. qī omnes mittunt se a laude dei deorsum ad ꝓpam laudem. omes qrunt vanam gliaz. ¶ Ornamenta enim ecclastica armis signant ad oñsiones exequie mortuoꝝ cun pompa. q ꝺm aug. vt allegat ꝓ mgrm sniaꝝ. iiij. di. xlv. & xiij. q. i. aīe de functoꝝ magis ē solatiū viuoꝝ q subsidiū mortuoꝝ. ¶ Sed dicis pecco signando orna menta. que trado ecclys in remediū aniaꝝ. ¶ Dico aūt si hoc facis ad vanam gloriaz vt ex eo tu. & parentes glificent. & sic non peccas dando. ꝫ peccas vanā gliaz qrendo Vel solum hoc facis ad tui pentum q recor dationem. vt aspitientes animaꝝ recordent ꝓ quibus data sunt. & vt magis ꝓ eis dño preces fundent. sic fieri pōt sine pcto. Sic etiam simile hētur de sepulcris in ecclia. que fieri pñt sine pcto ad recordacōem. vt hētur xiij. q. i. cum grauia pcta. ¶ Debem ergo cauere. ne instinctu ꝺpabolico descendam. in operibus mie. ad vanam gliam. iuxt illd math. vj. Attendite ne iusticiam vram fa: ciatis coram hoibus. vt videamī ab eis Et ꝓsper de vita otēplatiua Vanitas vanos hoies afflatus sui vento circumfert. qui se de operibus. quoꝝ sibi consci non sunt tur piter iactant. & ab hoibus laudari affectāt

M ¶ Tercio temptator aggredit ecclasti

cos armis auaritie & cupiditatis. ostendit enim regna mundi. delitias honores & diui tias. in quibus mundus versat. dicens. Re nuntianti mundo. Hec tibi dabo ad volū: tatem. si cadens a vita sancta. a voto pro: misso. a ꝓposito bono. adorabueris me. Cñ enim homo cadit in auaritiā. adorat ꝺpa: bolum. q ꝺm aplm. Auaritia est ydolorum huitus. Sicut enim ydolatra adorat ydo lum & ꝺpabolum. sic auarꝰ pecuniā & ꝺpa bolum. Vnde versificat de ripa. Non alius deus est. ī sola pecunia sua arcenē. hanc pe tit. orat. honorat. corpis ac anime negligit amorem. Heu multos hodie temptator spi: rituales ecclasticos inuadit. & simoniaca p uitate vincit & deijcit. qui plꝰ spe lucri tem poralis. q xpi amore pagunt diuina miste: ria. & intentione corrupta admīstrant ecclia stica sacramenta. qui omnes grauit peccāt. & simoniam ꝺmittunt. vendentes spūalia ꝓ tempalibus Et si non semp aperte vbis & pactione. tm vt ꝺmunit pua estimatione q intencōe. hi enim oēs simoniaci censendi sunt. q vt hētur ex. de vsu. c. cōsuluit. Sic intencōe corrupta ꝺmittit vsura q simoia.

O ¶ Sed queritꝰ. an liceat aliquid dare vel recipe ꝓ missis vel alijs sacramentis. & videt q non. q sacramenta sunt libere ꝺfe renda. ex. de simo. c. ad aplicam audientiā. Dicit anthꝰ de butrio doctor vtriq iuris. q non est licitum aliquid recipe & exigē. vt dicat ex. de simo. c. in ordinando. Sed v spō te aliquid offert ex quadam liberalitate vel laudabili consuetudine. vt in exequijs solz dari cereos. in bñdictione nubentiū panis vel vinum. in consecracōe manutergiū vel similia. licet per hoc non sint ecclastica sac: menta deneganda vel differenda. tm pꝰ coꝝ collationem ꝓpl'us compelli pt. vt ad ipa p standa. ꝺm goffriꝺ. Ad argumentū ōrium dicendō q sacra sunt libera. i. sine exactione. vel pacto expresso. vel tacito ꝺferenda. Sz bene licitum est aliquid gtuitum recipe. qō sponte offert. ¶ Sequit tercia pars in qua tractat de triumphali victoria xpi. & hoc qntum ad egressum belli. ibi. Et ecce angeli ꝛc. ¶ Moraliter angeli accedunt q ho minem ꝺ ꝺpabolum defendunt. Nam sicut eunti ad bellum. ꝓuidet de experto mgro. sciens omnia nacia debellanti oñdere. cante

aggredi·dimicare·ictos cauē· Sic mīs icors deus cognoscens fragilitatez hūanam esse inexptam & ineptam ad bellandū & resistē dum peritie & astutie sathane·ne ab eo fal latur & vincat· Vedit homī angelū bonū· mgrm expertū·scientem oīa nāia p hūana salute· Vnde bm iero·in omel scī michael Non posset tuta esse hūana infirmitas int tot & tantas hostis illius insidias· n scor angelor muniret auxilio· Scom igit mgrm ij·snīay·di·xi·quisquis elector habet ange lum bonū ad sui pfectum·atq custodiā spe cialiter delegatū vnde ps· Angelis suis dem madauit de te ic· In quibus vbis angelica natura ponit quo ad tria omendanda·scz pter eorum·

¶ Nobilitatem quam angeli hnt ocretam
¶ Dignitatē quā ex gratuitis hnt odonatā
¶ Vtilitatē quā ex officijs hnt deputatam

¶ Primo nanq videm homīa noua magis in pncipio se ondē & monstrare in suis actī bus· Sic deus volens se ondere creatis ar tificem dignissimū spealit se tanq in specul diuinitatis in natura angelica ondit· pdu cens ad extrema in pncipio·duo conia ad maiorem expressionē & elucidacōz·scz nobi lissimam naām & vilissimā·suprēmā & in fimam·scz angelicā·& materiā informem· iux illud gen·i· In pncipio creauit dem celū & terram·p celum intelligendo naām an gelicā·& p terram materiā informē· ¶ Q ¶ Nature enim angelice sex nobilitates cō tulit ¶ Primo claritatē siue speciositatē in suo aspectu· Nam in aspectu hoīm nihil cla rius est sole angelica tn multo clarior est na tura· vnde secundū anm hel Si vnus angel staret in celo·& essent tot soles qt sunt stelle claritas vnius angeli extingueret oēs istos soles sua claritate· Sic mō claritas sol clari tatē oīm stellay·& tm transcendit pulcritu dinem solis· qui ipm intuitive vidēt qntū sol transcendit pulcritudinē terre & incōpa biliter & ista nobilitas est omnibus ocata licet angeli qui ruerunt·sint p habitm vitio sos obnubilati & depressi· Dicit enim dyo· q demones hnt organa splendidissima· Iz p habitm vitiosos depressa·sicut si sol cum caldare nigro esset detectus In angelis aūt bonis tanq in speculo claro & mundo relu cent omnia inferiora· Et ideo dyonisius de diuinis nomībus·vocat angelum speculū splendidissimū ¶ Secundo angelm hz fortī tudinem in suo actu naāliter ocreatā· Naz p solum celi tactum facit frondescē arbores & germinare cuncta Vnus enim angelm vo luit totum firmamentū·& singuli singulos celos & planetas·& aliquis planeta hz vi· motus·& tot angelus sicut mercurius· Ecce forcitudo angeli·cum sol sit tam magnm·& quelibet stella firmamenti·p excedit multū terram ¶ Legit etiam in veteri testamento p vnus angelus in vno exercitu interfecit clxxxv·milia ¶ Tercio hnt in suo esse īmor talitatem· Sunt enim angeli immortales· non qdem ex pa natura·z ex voluntate di uina· Ideo si cum gladio pcuteres angelū non mortificares eū ¶ Quarto hnt altitu dinem sui intellectus·quicunq enī duo spe cula ō se tenet mutuo·tunc pmago n quic quid est in vno resplender ī alio Quapter diuinū speculum in qua cuncta relucent cre ata repcutit·& relucet in angelica naa que est etiā specularis·si cognoscunt a quo sunt facti·& ad quid·n ad cunctas res creandas & creatas ¶ Quinto hnt libertatē·vt facē possint quicqd velint· Vanc libertatē dem a pmo cum gra decorauit·q bm bīm aug· xij·de ciui·dei· Erat simul deus condens na turam·n largiens gram· Et in libro·de gra dicit·q ante casum n confirmacōz graz habuerūt·licet mgr snīay dicat malos graz non habuisse ¶ Sexto dedit eis incorpeita tem·n inde hnt agilitatem·velocitatem·& simplicitatē· Ideo in actu oculi sunt pntes· in altari in sacro·bm gregm·n vltra mare valde cito·q a corpe non retardāt vt anie ¶ Sed quert·an omnia equalit habe ant·aut non·dicit q non·q erant impares in natura & specie differentes·& gra·q in gra creati erant·& ordo in eis positus· Vt vnus preesset in nobilitate alteri Vnde bm nobilitates tres ierarchias ex eis deus or dinauit·& vt supiores purgarent·illumi narent·& pficerent inferiores·& ipsi imme diatius diuinum lumen recipent·n in alios tunc transfunderent Vnde bīus paulus in raptu vidit·ix·chores n q̄ tres ierarchias sicut hnt impatores assistētes & pncipātes & ministrantes· Et hi similit dicunt princi pes·q alij puintie presunt·alij ciuitati·alij

vero vni homini ꝓz nunqꝺ fuerũt ordies inter ipos a ꝑmordio creacõnis. dicit mgr di. r. xxi. li. q non. ꝛ nobilitas inequalis. & scia et natura in ꝓspicacitate plus aũt vnꝰ est positus in custodiam puntie. Alter vni ciuitati. alter homini. ¶ Secundo omendat ex gratuitis quibus sunt decorati et ꝑmiati. ex eo q fuerũt ¶ Fuerũt enĩ. vi. dignitates eis tradite ¶ Primo fuert oculi eoꝝ apperti. vt viderent clare diuinã essentiam. nam ante uersionem non viderunt. diuinam essentiam clare. qꝺ patet specialit de malis triplici rõe ¶ Prima q si deũ clare vidissent. nunq̃ cecidissent. Cuius ratio est q non potuissent se auertisse ab illo bono beatifico. & desiderabili infinito. in q̃ delectabili visione consistit vita ẽna originalit. Tu ditis ergo voluntas pt artari. nec est libera. dico q non. q si obiectũ desiderabile operat tractum magis desiderabilem maiorem tractum. & maximũ tractũ. maximum operat. Sed q infinitum est desiderabile. nullam pateret auersionẽ quare si ipm clare vidissent. se a bono inmutabili. non auertissent ¶ Sed dices. frequnter audiui q demones hominibus semp sunt infesti. ne ptingant ad illud gaudium de quo ceciderũt. Si ergo deum non clare viderunt. quale gaudium hñre poterant ¶ Dicendꝺ. q illud verbum est vez. ꝟ intelligendꝺ est de gaudio quod habuissent si stetissent ¶ Secunda rõ est. q deum non clare viderunt. qa si clare deum vidissent nunq̃ lucifer dixisset. Ascẽdam in celum. ut excellentiã dei attingam. viderunt enim q omne bonũ pticipatũ. & omne bonum creatũ a deo effluxit. tanq̃ a pncipio & origine. qui solus bonꝰ est essentialiter. in cuiꝰ compatione omne bonũ malum se tenet tanq̃ tenebre ad lum. & tanq̃ gutta aque ad mare. ꝛ tanq̃ fauilla ad celũ. ꝛ terram. ꝛ sicut deum de bono recepto laudassent. & creatori suo gras egissent. & stetissent ¶ Tercia rõ est. Nam potentie anie in patria sunt equales. quo ad actus suos. intm q q̃nta est cognitio. tantus est amor. Si ergo cognitio est in sũmo. ergo & amor. Si ergo deum clare vidissent. perfectissime amassent. & sic non cecidissent. ergo non viderunt clare. Secundo ornati virtutibꝰ in ẽ. vt dicit dnonisiꝰ q angeli met ignorãt ꝓprias virtutes & ornatus Vnde qui vidẽt angelum. vidẽt deum clarissime in eo relucentem. Tercio astricti deo fuert. Quarto ꝓducti. q nihil nisi dulcedo possit de eis ꝓdire. Vñ ipi iugit deum laudant indicibili melodya. vt hẽtur in apoc. & ꝑsa. vi. Duo seraphin clamabant. alter ad alterꝝ. qꝺ etiã claret in maria magdalena. que ex dulci melodya angelorum in debto refecta fuit. ¶ Quinto & sexto ofirmati. nam ab inicõ omnes boni creati sunt. ꝟ statim pꝰ paulã motulam lucifer auersus a deo uertens se ad sua naturalia splendida. amorẽ cepit inordinatum ꝛ supbiuit Ideo cum suis sequacibus cecidit. de quo ꝑsa. xiij. Quõ cecidisti lucifer. qui mane oriebaris in delicijs in paradiso fuisti dei ornatus. omni lapide pcioso. qui traxit secum tertiã partẽ stellaꝝ. cum cauda sua ¶ O quot hodie similes. q inordinata dilectiõe quã hñt ad se. vel ꝓt decorem faciei. vel capitis. corpis. vel vestimẽtoꝝ ornatũ. auertentes se a deo. Alios trahunt secũ ad ẽnam damnacõez. Angeli vero boni adherentes sũmo bono. amorez ocipientes ordinatũ ad deum ꝓpa cognicõe in suis natalibus viluerunt. & se humiliauerunt. & gram ofirmacõnis meruert ¶ Dico tercio. q angeli sunt nobis omendandi vel honorandi quia deputati sunt ad nram utilitatem. vt scz nos.

¶ A peccatis retrahant.

¶ Ab inimicis defendant.

¶ Ad paradisum perducant

¶ De primo nobiles ꝓ filijs oducunt rectores & mgros. qui filios in moribus & scia instruant. & de malis corrigant. Sic deus filijs suis ꝓuidit de angelo. qui hominem custodiat. dirigat ꝛ adiuuet in nãcitatibus Vñ bern. de angelis. Quotiens gruissima cernit surgere temptacõ. & tribulatio vehemens imminẽ inuoca angelum custodẽ tuũ directorem tuũ. adiutorẽ tuũ. in omnibꝰ opportunitatibꝰ tuis. in tribulacõe vero neq̃ dormitat. ꝟ qñq̃ ad tempꝰ dissimulat ¶ Exemplum in balaam. nũi. xxij. Qui pgens ad maledicendũ isrl ab angelo est impeditꝰ. & isrl custoditus a maledicctõe ¶ Sed queritꝰ cum xp̃s ꝛ maria nũq̃ habuert maledictõz peccati. an etiam habuerunt angelum rẽhentẽ. Dicunt doctores. q xp̃s non habuit

ngelum custodem· quia ab instanti cõcep
cõis· bẽs fuit & sine pcto· ꝫ angelos habuit
in ministeriũ· sicut patet in hodierno euan
gelio ¶ Sed de bta virgine· inquit crisо· in
quodam ꝫmone· Infinitaꝫ militiã angelo
ad gl'iose virginis obsequiũ esse deputatũ·
nullatenꝰ ambigimus· vt custodirent lectũ
salomonis gratissimũ· & cauerent ne ꝓpa
tum eterni regis hospiciũ hostis incederet·
Hec crisо· Sed franciscus de maronis· me
lius inquit dicens· Credo eam immediate a
trinitate custoditam· et multitudinẽ illam
angelo in obsequiũ ei transmissam· nullus
q spũs malignꝰ ad eam accedẽ pmissus est
Vnde deus non coegisse creato volenti sibi
nocere· que claruit ea claritate q̃ maior sub
deo nequit intelligi ¶ Secundo hoiem ab
inimicis defendunt· Nam cum natalit cor
porale non agat in spũale· & inimici tene
bray sint spũales· nãio oportꝫ tñ nos ex cor
poreitate spiritibus resistẽ non valemꝰ· ꝙ
deꝰ puderit de spũali subsidio· scꝫ angelica
custodia· vt p̃cipiant malis angelis volen
tibus nobis nocẽ· ne malum inferant· iux̃
illud apoc· vij· Nolite nocẽ terre· mari· nec
arbonbus· terra sunt pueri· nouit de terra
nati· mares sunt adolescentes iuuenes· q̃s
mare in concupiscencijs feruidi· & instabiles
arbores senes in vita ꝓlongati ¶ Exem
plum thob· vlt· v̊ dicit sn̄aliter· ꝙ lara· vij·
viros habuit· quos omnes dyabolꝰ occidit
Thobias v̊o solꝰ adiutorio angeli raphae
lis euasit· ps· Immittit dñs angelũ in cir
cuitu timentium eum· & eripiet eos· ¶ V
¶ Sed q̃re deus non per se custodit hoiem
cum sit sufficiens custos· Dico q̃uis deꝰ sit
sufficiens custos· tñ custodit mediantibus
angelis ꝓpter huandã ordinacõꝫ ptium vni
uersi· Lex enim dei talis est· vt inferior a
superioribꝰ fundeat ¶ Et hoc ꝓmo ꝓpter vti
litatem custodientiũ· qui ex hoc proficiunt in
merito acntali ¶ Secundo ꝓpter vtilitatẽ
custoditoꝝ· qui indigent per angelos dirigi
in finem ¶ Tercio angeli animam hois ad
patriũm pducunt· Nam qui hꝫ bonũ ꝺuc
tum· securius vadit· Sic angeli nos secure
ducunt in peregrinacõe huius vite ad pa
triam vite eterne· Et hoc est ꝙ dñs ꝓmisit
moysi· exo· xxiij· di· Ecce ego mittã angelũ
meum· qui p̃cedit te in via· & introducat
te in locum· scꝫ padisi quẽ ꝓpauit· Exemplũ
luc· xvi· hẽtur ĩ lazaro paupe· qui mortuꝰ
portatus est ab angelis in sinũ abrahe ¶
¶ Sed cur angeli ita fideliter & diligenter cu
stodiũt hoiem sine suis meritis· ¶ Dicẽdo
ꝓpter restauracõẽꝫ angelice ruine· q̃ angeli
mali scientes hoiem deputatũ ad locũ vnd̃e
ipi ceciderũt inimicant̃ ei· & eum impediũt
inq̃ntũ pmittunt̃· angeli aũt boni cupien
tes augmentũ acntalis pmij & gaudij· qd̃
fit p repationem angelice ruine· & associa
tionem hoim· diligent̃ custodiunt & defen
dunt· vt citius ordines restaurent̃ angelo
& numerꝰ beatoꝝ· iux̃ illud matth· Gaudiũ
est angelis dei sup vno pcatore pniaꝫ agẽte
vnde mgr· in· sniaꝝ di· ix· Per xpm redemp
tum est hũanum genus· de quo fit repatio
ruine angelice ¶ Dic accipit documentũ·
q̃ volẽtes associari angelis q̃ supplẽ ruinã
eoꝝ· nãio efficiunt̃ angeli in vita eoꝝ· Et
hoc in sex·
¶ Primo in corde puro· vt solus deus in
eis reluceat·
¶ Secundo in fortitudine· vt omnibus
temptacõibus resistant·
¶ Tercio vite xpi impressione· vt quilibet
dicat· viuo ego iam non ego· viuit aũt in
me xpus
¶ Quarto gratia dei in corporatione·
¶ Quinto spũs duratione·
¶ Sexto corporis subiugatione·

¶ Sermo sextus ¶

Vm venẽrit filius
hominis in ma
iestate sua & oẽs
angeli eius cum
eo· tunc sedebit
super sedem ma
iestatis sue· scilꝫ
iudicare· matth·
xxv· ¶ Secundo
astrologos q̃n
sol suo tempe intrat leonem· que est domus
eius ꝓpria· sicut· xv· die· July· tunc a ꝓparet
maxime virtutis & pfatis attrahendi va
pores siccos incedendi· & huidos dũtendi
in plumã· Sic sol iustitie dei filius· q̃n tem
pore ordinato a deo pre intrabit ꝓpam do
mum· i· mediam regionẽ aeris sup montem
oliueti · sedens in trono regio ministerio·

angelo⁹ fabricato vt iude⁹ viuo⁹ ⁊ mortuo⁹ ¶Tunc apparebit maxie virtutis ⁊ pⁱatis attrahendi homines de tumulis suis. sicut sol vapores de terra. aliquos in pluuiā lacrimaꝝ ouertendi quos odemnabit. & alios exaltandi sursum ad ethera celestia ⁊ igne caritatis incēdendi & gl̄ificandi ¶Vñ mḡr sn̄iaꝝ di. xlvij. Purgato p ignē mūdo. & ad iudiciū veniente dño. emittet vox illa magna qua resurgent omnes mortui. ⁊ tūc ministerio angelo⁹ ventilabit aera. q⁹ boni congregabuntur ei de q̄tuor ptibus orbis angelico ministerio. quo & rapient. obuiā xp̄o in aera. reꝓbis in terris. quā dilexerūt remanentibus. sicut deniq⁹ ꝓferet sn̄ia sup vtroſq⁹. Venite bn̄dicti ⁊c. Ite maledicti ⁊c ¶Et mīsterio angelo⁹ virtute dei coopante mittent mali in caminū ignis. hoc est in infernū. ex. de sū. tri. & fi. ca. c. firmit. omēs cum suis ꝓp̄ijs resurgent corpibus. q̄ nunc gestant. vt recipiant ꝑm opera sua. siue bō fuerint. siue mala. illi cum dꝑabolo penaꝝ ꝑpetuam. & isti cum xp̄o gl̄iam sempit̄nam. Hoc totum erit. cum venerit filius hoīs ⁊c. ¶Querit an aliquis astrologus ꝓphā vel pbus. sciat determinate. q̄n finis sit mundi. ⁊ iudex veniat cum maiestate. & videt q⁹ sic. Nam multi sancti pres diem vltimū mūdi conati sunt determinate oñdere ¶Ex quibus ꝑmus fuit sctus methodius. qui reuelationes ꝑteritoꝝ ⁊ futuroꝝ habuisse legit. Dic nāq⁹ ait. q⁹ in septimo milenario annoꝝ non erit ammodo longitudo tempoꝝ. in quo modo sumus ¶Item eusebius & columbinus in cronicis suis dicunt. q⁹ deus p nūm septennarium omnia dispoſuerit. scilz. vij. planetas. vij. dies. vij. diebus opatus est. & vij. die requieuit ¶Sic dicunt mōm per vij. milia annoꝝ duraturꝝ. & q⁹ xp̄us ꝑm eos omnes ecc̄iam. vij sacramentis. & vij. signaculis. dedit cuilibet signaculo ducentos annos ⁊ xx. & tunc illud residuū de. vij. milibus āno rum complebit. ¶Sed hoc subtilis lector poterit ꝓmaginari. q̄ntum iam de isto tpe transierit. & q̄ntum adhuc restet. mille ⁊ cētum faciunt q̄nq⁹ sigilla. & alia duo hēbūt quadringenta & xl. & sic anno dn̄i Mo. ccc xl. ꝑm illos restant adhuc centum anni. quibus mundus durabit. ⁊ tunc fit finis ¶Ex beda venerabilis dicit circa hoc. Q⁹ tabule dꝑonisij nō debeāt iterari. n̄ ter. ⁊ sic scōm eundem in breui esset finis mundi. scilz post annos xp̄i. Mo. ccc. circa. lx ¶Item ꝑm computationē Eusebij. finis mundi esset. & añ. xp̄us veniret. Mo. ccc. lx. anno. Quare metrista quidam scribit dicens. Post q̄dringētos mille dn̄i reor annos. Tunc antixp̄s nascet demone plen⁹ ¶Inoppositū est euangeliū matb. xxiij. Nam interrogantib⁹ discipul' de extremo iudicio. & dicentibus xp̄o. Dñe dic nobis q̄n hec erūt. & signū aduentus tui consūmatiōis. & seculi ¶Rñdit eis ib⁹ Non est vr̄m nosce tempa vel momēta. que p̄r posuit in sua p̄tate ¶Ex quibus bn̄ concludit. q⁹ determinate ꝺmuni mō loq̄ndo nemo scire p̄t diem vltimū. vel q̄n xp̄s veniat in maiestate ad iudicium. nisi alicui a sp̄u sancto sp̄ali modo reuelatū fuerit. Dedit tn̄ xp̄us aliqua signa. p que aꝓpiacōz vltīe diei iudicare possumus. dicens. Erunt signa in sole & luna & stellis. erunt pestilentie. & fames. & turbatiōes preliorꝝ. surget gens ꝺtra gentem. & regnū aduersus regnum ⁊ terremotus magni per loca. Vnde greḡ. in omelia. loq̄ns de istis signis dicens Ex quibus ꝓfecto omnibus alia facta cernimus. alia exꝓximo venta formidamus. Nam gēs tem supra gentē exurgere. eaꝝq⁹ pressuras terris insistē. plus iam in nr̄is tribulationibus videmus. q̄ in nr̄is codicibus legim⁹. q⁹ terremotus vrbes innumeras subruat. ex alijs mundi partibus satis satis q̄ freq̄ter audiuim⁹. pestilentiam sine cessacōe patimur. Sequit. cum multa iam p̄nunciata. completa sint. Dubium non est quin etiam sequatur pauca que restant. q⁹ seq̄ntium rerꝝ certitudo est p̄teritoꝝ exhibitio. Hꝝ ad dc̄a illoꝝ doctoꝝ est dicendū. q⁹ diuersaliter locunt & non determinate ¶Sed cur xp̄us occultauit nobis tempus hoc. Dico ut omni hora in ianuis mors appareat nos ꝓparemus. & vigilemus Vnde mar. xiij. Vigilate videte & orate. nescitis enim q̄n tempus sit Sic hō pegre ꝓfectus reliquit domum suā. ⁊ dedit bnis suis p̄tatem cuiusq⁹ operis. & ianitori precepit. vt vigilet. solicite laborant & vigilāt Sic vigilate nescitis enī q̄n dn̄us domus veniat. sero. an media nocte. an gallicantu an mane. ne cum repente venerit. inueniat vos dormientes ⁊c. ¶Quantum

nunc ad ꝓsecucõez & otinuacõez euangelij
heri mr ecĉia ꝓposuit·quõ adũsarius penitẽ
tem inuadit armis vitioꝝ· hodie timore iu
dicij concutiť·vt mala fugiat·ne veniat ad
manus tortoꝝ·¶ Et tres partes hic tractanť
¶ In prima iudicandoꝝ ꝺuocatio·ibi·¶ Cũ
venerit filius hominis·
¶ In secunda sepatorum exanimatio·ibi·
Tunc dicet·
¶ In tercia exanimatoꝝ ꝑmiatio·ibi Ibũt
hi in vitam eĕnam·
¶ Circa primã ptem ſraliter nõndumꝙ ſiť
in iuditio hũano·in quo maleficus est con:
demnandꝰ in ꝑncipio ad ꝺuocacõz iudicis.
& alioꝝ consulum ad iuditiũ campana pul
satur·vel ꝑ aliud signũ tubaꝝ·vel hꝰmodi
ꝑ quod ꝺueniunť· & ꝑpͥo intimať·sanguis
hũanus effundendus· ¶ Hic multa signa
terribilia precedunt xp̃i indicis iudiciũ mul
tum horribilia & formidanda· ꝑ que oĩs
conuocabunť ad iudicium· ¶ Primo circa
corpa celestia·circa homies·& circa eleñta
Primo enĩ corpa celestia mutabunť· scz sol
luna & stelle·de quo dicit luce·xxi· Erunt
signa in sole ⁊ luna ⁊ stellis· Nam vt dicit
matꝫ·xiij· Sol obscurabit·⁊ luna nõ dabit
lumen suũ·⁊ stelle cadent de celo·sol obscu
rabit·que obscuratio accipi pt̃ q̃ntũ ad lu:
cis ꝓuationem·q tunc fiet er eclipsis vltia·
lucem auferens ab oĩbus ptibus terre· qõ
in nulla alia eclipsi fieri cõsueuerit ¶ Ista
enim eclipsis differt ab alijs in trib? Primo
q erit vlis· Secundo·q diu durabit· Ter
cio·quia non ꝑ lune mͥpositõem·ꝫ virtute
diuina·scz ꝑ aduentũ veri solis ihu xp̃i qui
sua claritate lucem solis obscurabit Criso·
Sicut luna orto sole obscurať· sic in gͥosa
xp̃i a ꝑparitione·sol obtenebrescit Secundo
luna non dabit lumen suũ ꝓter casdẽ cãs·
vel ꝓter aeris obscuritatẽ· Tunc enĩ mun
dus succendeť·& consũmabiť ꝑ ignem· ꝟm
mgrm·xiij·snias di·xlvij·a quo tũc acr ꝓť
fumositatẽ accensam obscurabiť·& luna q̃
ꝑdidisse lumen suũ·& sanguinolenta videť·
De his duobus signis predictũ est ioel'·in
Sol ouerteť in tenebris·& luna in sangui
nem añq̃ veniet dies ďñ magn?⁊ horribil'
¶ Tercio stelle cadent de celo·non realiter
cum sint eiꝺem nature cum celo·⁊ quelibꝫ
stella multom aior ẽ terra·ꝫ tm̃ ad estimacõz

hoĩm q quedam ignee impressiones gnate
in aere ꝓter nimiã siccitatem terre·q̃s pb's
vocat in libris metheoꝝ·assub·& vulgo
stelle nuncupanť· que q̃n desinunt apparẽ·
videnť stelle cadere·vel vapores incensi ca
dentes de aere·videnť quasi stelle ¶ Sꝺõ
erunt signa circa homies·& hoc rõne fame
pestilentie & guerꝛaꝝ· Nam vt terra exicce
tur·& ad incendiũ disponať· longo tempe
non pluet·& erit siccitas & sterilitas tã grã
dis·ꝙ multi fame moriunť·& ex ꝺsequenti
mortalitates & pestilentie· & prelia multa
gentis contra gentem·& regni cõ regnũ
De quibus dicit luce primo· Surget gens
contra gentem·& regnũ aduersus regnum
& terremotus magni erunt ꝑ loca·& pesti
lentie & fames· Post hec veniet antixp̃us·
qui multos seducet hoies muner ꝓmissiõe
Apperient nangꝫ ei omnes thesauri absco
diti per ꝺ̃pabolum·quibus homies allicier
Tormentoꝝ minacõe·inauditis enim tor̃
tis xp̃ianos sibi reslstentes trucidabit metu
quoꝝ a fide recedent & sibi adherent·mira
culoꝝ operacõe· tunc enĩ tortores miracula
faciunt·& non sancti·sicut in ꝑncipio eãie·
Hec aũt fiunt ꝟtute demoniorꝝ·et ꝑncipis·
luciferi·q nunc ꝑ xp̃m ligatus in inferno·
tunc exibit ꝓmissione diuina vt dicit de pe·
di·ij·si enĩ ꝟm luc̃·xxiij· Erit enim tunc tri
bulatio magna·q̃lis non fuit ab initio mõi
vsq̃ mõ·neq̃ fiet ¶ Tercio erunt si
gna circa elementa in aere·aq̃·terra·et igne
Nam ꝟm ioel·vt dicit se inuenisse in anna:
libus hebreoꝝ·xv·erunt signa añ iudiciũ·
¶ Primo erigit se mare·lx· cubitis super
altitudinem montiũ·stans in loco suo·q̃si
mur? ¶ Secundo tm̃ mare descendet q̃ vix
videri possit ¶ Tercio belue marine appa
rentes sup mare dabunt mugitos magnos q̃s
de? solus intelligit ¶ Quarto ardebit mar
et aqua·Cuius ex ardore arbores et herbe
dabunt rorem sanguineũ ¶ Quinto vt alij
asserunt·omnia volatilia celi in campis cõ
gregabunť·vnum quodꝫ genus in ordine
suo·nihil gustantia·nec bibentia·ꝫ formi:
dantia vicinum aduentũ ¶ Sexto ruĩt edi
fitia·et flamme ignee surgent ab occasu sol
otra faciem firmamenti·vsq̃ ad ortum con
trentia ¶ Septimo petre adinuicẽ collident
et in partes scindenť ¶ Octauo fiet gn̄alis

terremotus· qui adeo erit magnus· ꝙ nullꝰ homo nec animal stare possit· qui omia ad terram ꝓsternet ¶ Nono equabit terra· et omnes mõtes et colles in puluerẽ redigent ¶ Decimo exibunt hoies de cauernis suis velut amentes· nec sibi mutuo p̃ timore loq̃ potuerẽt ¶ Vndecimo surgent ossa mortuoꝝ et stabunt sup̃ sepulcꝝ· que omnia apperiẽtur· ab ortu solis vsq; ad occasum· vt in̄ mortui valeant exire ¶ Duodecio cadent stelle omnia et spdera errantia· et stationaria spergent ex se cometes igneas· et itez tunc germinabunt splendorẽ ¶ Tredecimo morientur viuentes· vt cum mortuis resurgẽt· ¶ Decimoquarto· ardebit celum & terra· ¶ Decimoq̃to· fiet celum nouum & terra noua· & hec omnia ante iuditiũ fient ℣ ¶ Moraliter illa signa precrentia xp̃i aduẽtum ad iudiciũ que fiunt in celo p̃nt exponi ꝓ signis que sunt in ecĉia futuꝝ iuditiũ de ꝓpinquo esse repñtantia· ℣ Nam sicut in celo sunt sol & luna· & stelle· sic in ecĉia ꝑp impator· ⁊ xp̃iani lucentes sc̃itate· ꝑpⁿ impatores duo luminaria magna· de quibus dicit ex de ma ⁊ obe· c· solite ℣ Fecit deus duo luĩaria magna in firmamento celi· luminare maiꝰ· i· ꝑpam· vt p̃esset diei· & luminare minꝰ· i· impatorem· vt p̃esset nocti· vtrꝙ magnũ ꝫ altez maius· ℣ Ad firmamentũ igit celi· hoc est vlis ecĉie· fecit deus duo luĩaria· i· duas instituit dignitates· que sunt pontifical' autoritas· & regalis ꝑtas· ℣ Sed illa que p̃est diebus· i· spũalibus est maior· que vo nocti bus· i· carnalibus· est minor· ℣ Et sunt stelle minores oẽs inferiores xp̃iani q̃ sine nũo· geñ· iñ ℣ Inspice celum ⁊ nũa stellas si potes. ℣ In his nanq; sunt facta signa· iuꝛ illud ꝙ iob· in pathmos fuit reuelatum apoc· vi· v· legit· ꝙ cum iobes vidẽt· vij· sigilla· & cum agnus apperuisset· vij· sigillum· sol factꝰ est niger· q̃i saccus cilicinꝰ· & luna q̃si sanguis & stelle ceciderunt de celo· ℣ ¶ Quid ꝙ vij· sigillum· nisi septimꝰ millenariꝰ annꝰ a creatione mundi· tunc apparebit

¶ Papalis p̃as obscurata·

¶ Imperialis maiestas detestata·

¶ Mundialis honestas deturpata·

¶ Nam sicut sol materialis est obscurabil' vt non videat ¶ Sic vt de p̃nti cernimus ꝑpalis auctas· ⁊ totus status ecĉiasticꝰ· est intm̃ obtenebratꝰ in cordibꝰ hoim̃· ꝙ nihil curat ¶ Cuius vacõ est remissio sc̃itatis· ad quam sequit dedignatio reuerentie ⁊ dignitatis ¶ Cessante nanq; cã que est sc̃itas cessat etiam effectus· qui est reuerẽtia ⁊ dignitas ℣ Sol enĩ q̃ntomagis se inclinat in sua spera ⁊ descẽdit· tantomiꝰ generat & fructificat terram ¶ Sic ecĉiasticus q̃ntomagis se declinat a sanctitate· tantomiꝰ curat i dignitate ¶ Debet enim ex ordine quilibet ecĉiasticꝰ pre omnibus lucẽ· vt sol· mentis sanctitate cordis puritate· carnis castitate· oris vitate operis strennuitate· victus sobrietate· gestꝰ maturitate· vestis humilitate· & totiꝰ vite honestate & sc̃itate· que omia clare colligi p̃nt ex canonibus sacris· xxxv· di· ℣ Ecĉie· di· xlij· clericis di· xliij· per totum· & de con· di· v· in omibus· & ex· de vi· & ho· cle· clicoꝝ ij· c· de cpula· ℣ Sed heu in vita sc̃a obtenebrati multi reperiunt· sicut saccus cilicinus ꝙ eoꝝ actio non rñdet ꝓfessiõi· quoꝝ honor est sublimus & vita ꝓclinis· quoꝝ ꝓfessio deifica actio vero deomiaca ¶ Contra quos dicit di· xl· c· non est facile· ꝙ non oms sunt sanctoꝝ filij· qui sanctoꝝ tenent loca· ꝫ qui eoꝝ exercent opera· ℣ Vnde volentes esse in honore· dñt more sc̃oꝝ viuẽ in sc̃itate ℣ Legitur ꝙ apud gentiles sacerdotes siue flammines erant in magno honore· q; erant in magna austeritate vite· prout ait plato in thimeo li· i· ¶ Q apud athenienses p̃diti sacẽdotio separatim a ꝑplo duiuebant· ne aliq̃ ꝓphana otagione castitas eoꝝ pollueretur ¶ De hꝰ iero· õ ionianũ ẽmõ inquit· stopeꝰ vir eloq̃ntissimus· de vita antiquoꝝ sacẽdotum narrans ait· ¶ Q omnibꝰ positis negociꝭ semp in templo fuerunt· ⁊ reꝝ naturas causasq; spdeꝝ rõnes contemplati sunt· & nunq; se mulieribus miscuerunt· nunq; cognatos liberos ꝓpinquos quidam viderũt ex eo tempe qno cepissent diuino cultui debuire· carnibus & vino semp se abstinuerũt ꝓpter tenuitatẽ sensus· & v̊tiginem capitis quaz ex paruo cibo patiebant̃ maxime ꝓt libidinis appetitum· qui ex his cibis nascitur· pane raro vescebant̃· ne onerarent stomachum· & si q̃ comedebant· tunsum pit̃ ꝑsepum sumebant· vt escam q̃uorẽ illius calore decoq̃rent ¶ Quid loquar inquit de volatilibus· cum ouum q̃· & lac ꝙ carnibus

virarent·quoꝝ altey carnes liquidas altey sanguinem esse dicebant calore mutato. ¶ Si ergo flammines gentiles siue sacerdotes in supstitiosis cultibus suis ·& ritibꝰ sathane buentes·sic a lasciuijs se abstinent·& a negocijs secularibꝰ se subtrahunt·castimonijs se lacerant·carnibus a consorcijs se separãt· humanis·vt quietiꝰ possint in suis ritibus ministrare·¶ Quales tunc dñt esse sacdotes· ꝛ ecclastici dei altissimi·vt digne buiant ei· quibꝰ est omissus ꝓplus dei redemptus sanguine suo·qui sunt mediatores int deum & ꝓplm suũ·& quibus est ꝓmissus sũmus honor in regnodei si bñ buiant Duplici enim honore digni sunt·qui bñ presunt presbri·ꝛthi·v· ¶ Secundo videmꝰ iam impatoriã pcatem detestatam ab vrbibus ¶ Sic enĩ luna lumen suũ a sole recipit & pꝰ equalit terre & mare diffundit· ¶ Sic impator & quilibet eiꝰ substitutus hñs pcatẽ regni· suam autoritatẽ a deo assumpsit·vt regat iustitia ꝛ equitate Vñ rõ·xiij·Omnis pas a dño deo est ¶ Debent igit tales assentire diuine ordinacõi·non ex libidine pncipandi nec ex libidine acqrendi ꝓpria omoda·nꝫ ex libidine voluptandi·& lasciuiendi· nec ex libidine iudicandi·ꝫ deo ꝛ ecie in omibus assentire ꝛ obedire ad exeqñdum vtriꝰ ꝗ imperium regimen ad dei honorẽ·& ꝓpꝛi omoditatem mala cohibendo· & bona iubendo oñendo & exeqñdo·q vt ait augꝰ·iij·li·ad Crisp· In hoc buiunt deo reges·si in suo regno bona iubeant·mala ꝓhibeant· non q̃ ptinent ad hũanam societatẽ·ꝫ que ad diuinam spectant religionẽ· ¶ Sed ꝗt prodolor tanta malitia excrenit in cordibus aliquoꝝ supioꝝ regentiũ·ꝙ pas eoꝝ a deo data· q̃ lucida & integra esse debẽt ꝙ equitatem & iusticiam rubea ꝛ sanguinolenta videat ꝙ corruptionẽ iniqtatis ꝛ subditoꝝ calumniã & seuitiam· Vnde policratꝰ li·v·c·vi·dicit platonẽ dixisse·¶ Cum in subditos inqt pas seuit·idem est·ac si pupillum tutor plequat· vel eum suo mucrone iugulans·ob cuiꝰ defensionẽ ab eodem traditum tibi gladium accepisti· ¶ Peuit enim pas hoꝝ in subditis qñ non hñt equalitatẽ iudicandi pietatem corrigendi rectitudinẽ docendi qõ hẽtur pꝰ

¶ Tercio stelle cadent de celo· Nam vt dictum est prius·vapores ficci & eleuati incensi a sole cadunt in terram ¶ Sic mlti ex xpianis·fide a xpo illuminati·ꝛ caritatẽ incensi tracti delectacõe carnis·ꝛ grauitate pcti·cadent a fide & caritate· & si non publica ꝓfessione·tñ secreta abnegacõe·& falsa oppinione·& honestate·v non relucet fides firma·vbi honestas sincera·vbi virginum pudicitia·vbi oiugatoꝝ infidelitas·vbi viduaꝝ religio·vbi artistaꝝ rectitudo·vbi inferioꝝ obedientia·vbi pueroꝝ reuerentia ¶ Deu omnes declinauert simul·inutiles fcti sunt·non est qui faciat bonũ Quare hodie verificat illud Zach·vij· Auertunt scapulas suas·recedentes cor suũ posuerunt·ne adamantem·ne audirent legem dei ¶ Hi enim omes assimilant carpis Nam ꝺm ꝑsi· carpa piscis videns rethe piscantis fugit ad fundum aque & figit ibi caput suũ in luto ne capiat·ita ꝙ rethe non tangit·nisi eius caudam ¶ Piscatores sunt prelati ecie predicatores rectores omunitatũ·rethe verba eungelica statuta canonica·& ꝑcepta iusta & sancta·ꝙ que nitunt piscatores ecie aias fideliũ ꝙ aquas baptismatis ꝑgatas capere & ad vsum cini regis adaptare· ¶ Sed hoies sunt ita lutosi pcis·& tm delectant in illis ꝙ relinqñtes omnem rõnem fingunt corda sua·& inuoluunt caput luto·supbie auaritie·luxurie·& inobedientie·ꝙ nõ tangunt aliqua correctione·vel informacõe·ꝫ quasi obstinati in malitia solũ in cauda ·ꝛ in fine mortis·timore pene non iusticie permittũt se modicum tangẽ ¶ F ¶ Dicunt hi se excusando·ceci sumꝰ·& viam veritatis ignoramus·q ductores qui opere ꝛ ꝺmonenos dirigant non habemꝰ· Falsum loqris ꝑse xpiane·ideo erras·q malus es· & malitia induratum est cor tuũ·& q̃ntomagis correctione ꝑcteris·tanto plus vt incus malleatione induraris· Omnis nangꝫ malꝰ ignorans & errans est·vt dicit ꝑsus·ij·ethico· Licet enim vita sancta & via recta tibi oñdatur·non solum verbo·ꝫ etiam facto·viã tñ rectam non immitaris·ꝫ delectacõe carnis & voluptate mundi alliceris· viam infernj abscedere ¶ G ¶ Sicut quidã stultus·de quo legit·¶ Cum rex quidam potens duas edificasset ciuitates vnã in montanis ad quam erat via stricta & lapidosa·ꝛ tria certamina ¶ Primũ ꝙ debtũ in abstinentia

¶ Scdm per tupes vestimentoz laceracõe ¶ Tercium aquã maculaz ablucõne. Sed vincens illa certamina optime recipiebaț. in ciuitate ad oĩa solatia. & gaudia inenarrabilia ¶ Secunda ciuitas in vallib9 erat situata. ad quam ducebat via delectabilis. hñs tria hospicia. In primo optime recreabatur. In secundo vestib9 & honoribus exaltabaț. In tercio in diuicijs & lapidib9 pciosis ditabaț. ꝟ cum ad ciuitatẽ veniebat. & occidiebaț. & vt in carcere impatoris cruciabaț ¶ Conspiratis igitur duobus socijs quoz vnus prudens & sapiens. & alter stultus. ¶ Cum ad biniũ veniſſent. statua in medio stans ostinebat vtrꝫq ciuitatũ odicõem intitulatam. dirigens viam rectam. licz artam ad ciuitatẽ gaudij & honoris. ¶ Et sap. ait. hec est via recta quam incedẽ debemus fatu9 non. ꝟ melioz est plana & delectabilis in qua bene tractabim̃. ¶ Prudens igiț ꝓpter societatẽ fatuũ secut9. ambo post hanc paucam delectationẽ capti sunt a iudice cuicatis. & ad suspendiũ ducti. ¶ Excusante aũt sapiente se de fatuo ꝙ ꝓpter societatẽ fuerit secutus. rñdit iudex Tu cum sapiens sis seq̃ non debueras fatuum. ꝟ ipe te. & sic ambo suspensi sunt ¶ Ad ꝓpositum duo socij sunt spũs & corpus inuicẽ ofederat. ¶ps sapiẽs corpus fatu9. due ciuitates. regnũ celoz. & infernus. ꝟ arta est via que ducit ad regnũ in quo oportet pugnare p abstinentiaz cibi & potus. p depositcõm pretiosaz vestium & purgationẽ pcatoz. Alia aũt via est lata & delectabilis in qua in pncipio homo optime recreaț. in medio ditaț. & in fine honoraț. Sed postꝫ ad ciuitatẽ veniț etnaliț cruciaț ¶ Duo sunt socij confederati venientes ad biniũ. ofiderant quam viam incedẽ velint. spũs timore pene eterne refutat viã planam ad infernũ. ꝟ corpus refutat viam artam ad regnum ¶ Statua igiț in medio oñdit viam regni esse meliorem. sciz prelat9 supior predicator. qui licet de se sit immobilis. nec vadat viam quam oñdit. veritatez tñ oñdit. & dicit huic veritati quilibz hñs rõem assentit. ꝟ ꝙre non sequiț rõem & spm ꝙ tanta est otracta amicitia & societas inter animã & corpus in malitia qõ spũs anteꝫ velit relinquẽ corp9 in delectacõibus. potiꝰ otra motum ꝓpriũ & informacõez supioris vadit ad etnum supplitiũ ¶ Sequiț secũda pars in qua tractaț quõ iudex ouocatus ad iuditium stricte examinat. Nam hĩ in iuditio hũano post pulsacõz signoz venit iudex ad tribunal mittendo pro reo vt examineț. aut per testes aut scripta vincetur Sic post expedicõz oĩm signoz. veniet iudex cum potestate magna sup montẽ oliueti ad mediaz regionem aeris. nec scdm mgrm sniaz. iij. di. xlvij. Descendat in vallem iosaphat. hĩ quidam putabãt. ꝟ manebit in spatio aeris in altitudinẽ trium miliaz in throno regio ministerio angeloz ex nubibus fabricato. eã. xxiij. ¶ Ego in altissimis habito. & thronus meus in columna nubis. ibi sedebit. & boni ad eum tollent volantes. q̃i voluçres in aere. & tunc mittet angelos cum tuba & voce magna dic. Surgite mortui ad iuditiũ qui ogregabunt omnes mortuos. cuiscũq; condicõis vel status sexus vel etatis fuerit ij. cor. v. ¶ Omnes nos manifestari oportz ante tribunal xpi. Sic boni resurgẽt bm etatem & mensurã plenitudinis xpi. sciz xxxij. annoz. & trium mensiũ sine omni deformitate. Mali vero cum deformitatibus suis & demeritis. qui etiam in terra sic vermes in valle iosaphat iacebunt. ¶ Et hoc predictum est a dño p ioelem. iij. c. di. ¶ Congregabo omnes gentes & ducam eos in vallez iosaphat. & discceptabo ibi cum eis Et tunc implebiț ꝓphia danielis. vij. quam vidit nabuch9. & daniel predixit. ꝙ quidã antiquus dieꝝ sedebat sup tronum flammeũ. a cuius facie egrediebaț Fluui9 igneus & rapid9 velocissime currens. cui ministrabãt milia miliũ angeloz. & sedebant ad iudicandũ. & libri aperti sunt coram eo. Ille antiquus dieꝝ est dei filius etnus. cuius impium non habet finem. qui iudicabit sup tronũ flammeum. & sedem maiestatis. in cuius aspectu duo libri apperient. scz conscia bonozum. & malo. in qua scripta hñtur merita & demerita singuloz. Illi libri apperient. vt quilibet videat & cognoscat siue bonũ siue malũ quod gessit ipe vel alter. ¶ q̃nta mala tũc inuenient scripta & ofusibilia in ofcienciis istoz. qui nunꝫ coz pcta confessione apparuerunt. & p confusione celebrauerũt. ¶ q̃ magnũ cartulariũ tunc portabunt heretici. vsurarij. & alij malefactores. quos tunc vt

et confessos et conuictos ex ꝓpria conscīa et iniquitate. iudex qui falli nꝛ mutari pt. sepa bit de medio iustoꝝ. sicut pastor segregat he dos ab agnis. vt mittat eos ad caminum ignis. gregē. in omel. O q̄ anguste erūt vie reprobor. supius erit iudex reprobatis iratꝰ inferius horendum chaos a dextris pcā ac cusantia. a sinistris infinita demōia ad sup plitia trahentia. et dicentia. redde retribu: tionem supbis nīc ¶ Moraliť est no tandū. q̄ quilibet prudens potiꝰ hic debēt freqñter suam cōscīam examinare ⁊ corrigē per pnīam. q̄ sic periculose ad iuditium. vbi omnia publicabunť differre. Nam sīc cari: tatiuus ⁊ amicabilis accusator Primo pr sonam peccantem. monet ad partem defe ctum ostendit. vt se corrigat & emendet & si se correxerit culpam celat. si vero correcti onem otemptserit. eum publice in inditio ac cusabit. & de defectu testificať. Ita conscīa. Vnde augē. sup ps. xviij. & allegať. xi. q. iij. custodi. Custodi inquit int̄innocentiā tuā q̄ quādo dñs deus erit iudex. alius testis q̄ conscīa tua non erit inter iudicē & conscīam tuam. ⁊ animā ¶ Et seneca in li. suo de mo: ribus Nullum conscium pcīoꝝ tuoꝝ magis timueris q̄ temerip̄m. alienum enim potes fugere. te nunq̄ ¶ Hanc aūt conscīam hñt nōnulli triplicit defectuosā. q̄dam nanq̄ hñt

¶ Conscīam dilatatam.
¶ Conscīam infirmatam
¶ Conscīam cauteriatam

¶ Primo inueniunť aliqui. quoꝝ conscīa ē nimis dilatata. qui nunq̄m ponderant. nisi grossiora peccata. quoꝝ conscīa est sīc rethe hñs larga foramina. vbi nō oprehendunť nisi maiores pisces ⁊ minores semp euadūt Dic isti non ponderant otiosa iuramenta. ēmo nec otinua mendatia. puria. nisi for: tassis fuerint facta coram iudice. vel solen: niter super euangelium. nec mendatia sunt alicuiꝰ reputacōnis. nisi cadant in diffama tionē ꝓximi. Adulteriū non curať ꝑ psona scandalizeť vel publiceť. De quo dr̄ eccī. xxi. Cor fatui quasi vas confractū oēm sapīam non tenebit. ⁊. Fatuus est qui talem conscīaz habet confractam. ita q̄ nullam discrecōm vel reputacōz facit ꝺ magnis pcīis Isti dñt esse leones. Naz leo licz sit fortissimꝰ bestiaꝝ postq̄ malefecerit. si sit captus a canibꝰ etiā

puis multū timet⁊ oculos ad terrā dimittit Sic pcīor qñ habet conscīam interiꝰ mordē tem. si sit captus aliqua tempтacōne vel tri bulacōe. etiam modica pcīa timē debz q̄eū damnet. & verecundari dz de paruis sīc de magnis Vnde seneca. Tuta scelera esse non pñt. q⁊ si latendi facilitatem habeant fidu tiam non hñt ¶ Sunt etiam alij qui hñt cō scīam satis infirmā & debilem p oppositum qui non solum pcīa magna ꝫ etiam parua & que non sunt pcīa plus iusto ponderant. & magna & q̄uia iudicant. sīc nutrire ignē diebꝰ dñicis. applicare vasa ad coq̄ndum la uare manꝰ. radere crines. precindē vngues . & hec. conscīa freqñter instigacōe dyaboli q̄uenit. qui sic ducit hoīem ad ꝓplexitatem peccandi. ⁊ etiam interdū ad desperationē & hec ē conscīa infirma. quā aplus ꝓhibet .1. cor. x. Omne qđ in macello venit man: ducate nihil interrogantes ꝓpter conscīam ¶ Tercio sūt qui hñt conscīas cauteriatas & hi ponderant parua. ꝫ de magnis nihil curant. quoꝝ scz oscīa compať tele aranee. que capit paruas muscas. & magnas emit tit. Tales fuerunt pbei decimantes mentē & rutam⁊ omne olus. & q̄uiora legis ptermiserunt. Matb. xxiij. Et hi sunt ypocrite. de quibus ꝓphauit aplus thi. iij. Q⁊ in no uissimis temporibus venient quidā ypocrite loqñtes mendatium & cauteriatā hñtes cō scīam. Istas conscīas debemꝰ rectificare ex: aminare. & purgare anteq̄ veniamꝰ ad iu: ditium. vbi nos accusabunt ¶ Dz dicēt quis. quid est conscīa quam sic exami: nare & purgare debemus. Dico q⁊ conscīa est cordis scīa. que scīa dicit dupliciť. Illa viz que se nouit per se. vel illam que preter se etiam alia nouit ex se. Cor enim ex se no: uit sua ⁊ multa alia. qñ nouit se appellatur conscīa. qñ preter se alia nominať scientia. Conscīa aūt bona est titulꝰ religionis. tem plum salomonis. ager bñdictionis. ortus delitiaꝝ. aureū reclinatoriū. gaudiū ange: lorum. arca federis. thesauꝰ regni. aula dei habitaculum spūssctī. liber signatꝰ & clau sus in die iudicij apperiendꝰ. nihil est iocun dius. nihil securiꝰ bona conscīa. In speculo conscīe status interioris hominis cognoscit anima aūt non nouit se que sine speculo est ¶ Speculum enim mōm claꝝ ⁊ puꝝ. totꝰ

religionis est conscia. Sic enim mulier que viro suo vnico placē appetit visum intuitu speculi oppositi reddentis decorem & pulc̄tudinem faciei sue opponit sic anima in quibus ab ymagine veritatis distat. vl' in quibus c̄atricis ymago recipiat. in conscia relegit & intelligit. Non igit̄ imerito conscīam speculo compauerim. qm̄ mentis quam in speculo rōnis oculus tam p indecens. q̄ p decens in se & claro aspectu oprehendē pt̄.

¶ Sequit̄ tercia pars in qua notat̄ pmiacō exanimatoy. Nam sicut in iuditio tempali anteq̄ snīa diffinitiua coñ reū pferat̄. acta eius sine bona sine mala pscripta & plecta legunt̄ coram pplo. quam lectionē tunc seq̄tur snīa. Sic in iuditio vltimo statuet dñs oues. & iustos. qui eius vocem audierunt a dextris. amicabilit̄ eos inuitando dicens. Venite bñdicti pris mei ctc. Et assignat rationē. q̄re illa meruer̄t. q esuriui & dedistis mihi manducare ctc Istam inuitacōz pdixit dñs deus per os zach̄. c. xxxiij. vt legit̄ in epla hodierna. ¶ Conseqūter statuet̄ hedos fetentes. scz peccatores a sinistris. Et sicut iustos & electos dulcit̄ inuitauit ad eternas epulas. Sic iniustos acrit̄ exprobrabit ad eternas penas dicēs. Discedite a me maledicti in ignem etnum. Et assignat causam. quia esuriui. & non dedistis mihi manducare ctc Et sic lata snīa ibunt hi in supplitiū etnum Justi aūt in vitam etnam q̄ ¶ Nota liter est notandū. q sicut videm̄. q qui sit diligent̄ puidet de puteo. minus in eum cadit. Sic nolens cadere in puteum inferni diligent̄ debet se cauē. & penam damnatoy considerare. q vt hētur ex̄ de iudeis. c. ad liberandā. in glo. pena vnius. met̄ ē altius ¶ Qui ergo diligent̄ penam considerat dāmnatoy. quam hñt in inferno. metum ocipit pcōy. & fugit ab eis. nau. iij. Omnis q̄ viderit te resiliet a te. Est enim infernus. bm hugo. de sancto victore. li. suo de anīa. locꝰ sine mensura. p fundus sine fundo. plenus ardore. incorruptibili fetore intollerabili. plenus dolore innūabili. ibi mibia. ibi tenebre. ibi ordo nullus. ibi horror eternus. ibi nulla spes boni. nec desperatio mali. hꝫ ille ¶ In quibus verbis tria diligent̄ osideraē debemus. vt caueam̄ infernum. q habet. ¶ Penalitatem intollerabilem ¶ Perpetuitatem mibabilem. ¶ Dico pmo q infernus habet localitatez insaciabilem. q lacus est sine mensura. & p fundus sine fundo. Nam bm ricb̄. Infern̄ est i centro terre. q bm mensurā q̄ndā astronomoy a supficie terre. tria milia & ducenta quinq̄ginta miliaria in medio dy̆ametri Et hoc ad maiorē penam maloy. q sic missus in exilium. q̄nto remotius ponit̄. tanto plus dolet. Et etiam carcer pfundioz. solet esse penalior & grauioz ¶ Sic bm ricb̄. deꝰ ordinauit. q p sicut corpa sunt in locis suis. bm exigentiam suoy natalium ponder. Sic etiam creaturas rōales ordinauit ad loca bm exigentiam suoy animoy. Et ideo sic̄ electi sunt in celo. qui suo amore celestia terrenis pposuerunt Ita reprobi p diuinam iustitiam sunt in loco infimo. qui suo amore infima & terrena supioribꝰ celestibꝰ pposuerunt q ¶ Sed q̄rit̄. an anime damnate de inferno vel pgande de pgatorio. vnq̄ exire possint. de habitaculis suis. Dicunt doctores q sic ad tempus pmissione diuina. vel ppt̄ hoīm instructionē. vel terroreꝫ. vel q̄nq̄ ad impetrandum suffragia. ꝫ in hoc est dīa. q anīe bone pñt exire q̄n volunt. non tn̄ ppter hoc passim exeunt & freq̄nter. ꝫ raro q̄n vident deum hoc velle. q omīno conformant̄ scōm voluntatē suam. voluntati diuine. Anime aūt damnate exire non pñt. nisi permisse ex spēali dispensatiōe diuina. nec p hoc exeūt penam. ꝫ bñ locum q p ¶ Dico scōo q infernus hz penalitatē intollerabilez. quia plenus ardore incorruptibili. fetore intollerabili. Justum enim est vt dicit̄ sap̄. xi. Q̄ p que quis peccat. q etiam p hec & torquet̄. ꝫ quia reprobi compositi ex q̄tuor elemētis peccauer̄t. ideo in illis. & per illa punient̄. Et primo ab igne calidissimo. sic̄ enim ignis reuerberans est calidior exalante. sic̄ ignis clibani. Ita ignis infernalis. q̄i in clibano includit̄. vt acrius cruciet ¶ Sed queritur quō ignis infernalis poterit agē in spm. dicendum. q licet hoc sit ꝺ naturam. non tn̄ est ꝺ diuinam pratem. Vnde aug̃. de ciui. dei. dic̄. Licz ignis non ardeat in aqua naturalit̄ ymo in ipa extīguit̄. tn̄ in aqua sulphurea pt̄ ardē. Sic q̄uis ignis inferni non possit agere in animam naturaliter. tn̄ q̄n plena est

ſulphureo fetore pcti·agere tunc pñ in ipaz vt inſtrumentū diuine iuſtitie Vñ in apoc· dicit de peccatoribz·pars iſtoz in ſtagno ar denti & ſulphure ℣ ℟ Sed miz videt q ignis ille vrit animā & corpus·ꝛ tñ non conſumit·Dico q ſimile habemus in natā libus·ſm q medici dicunt·ſcz q ſi cor hoīs mortui veneno mixtum·& in ignem ponit· comburit·ꝫ non cōſumit·pmo igni reſiſtit Sic in ꝓpoſito mortuus veneno pcti in in ferno ꝑpetuo comburet·& nunq̄ conſumet Frigus eſt etiam ibi in ſūmo·& oīa elemta agunt in ſūmo·Tranſeunt enim anīe dam nate de caloze intenſiſſimo ad frigus inten ſiſſimū·ſimilit aer & terra in fetore peſſimo agunt in ſpm·deut·xxij·Congregabo ſup eos mala·& ſagittas meas ꝯplebo in eas· Et ideo dicit in euangelio·q ibi erit fletꝰ· & ſtridor dentium ℣ ℟ Sed querit· an pena infernaliū ſit maioꝛ q̄ pena demo num·Rñdet dñs bonauenta·Q̄ q̄uis ipſi demones defectꝰ habeant in ſe poſitos·ipſi tñ non puniunt igne infernali vſq̄ ad iu: ditium·& hoc vt eoꝝ exercitatio non impe diat·& vt diuina mīa oñdat·que ſuſtinet· vaſa ire cum multa pacīa ℣ Anime aūt dā nate grauius puniunt·q̄ demones· ꝓpter tres rōnes ℣ Prima q deus nunq̄ q malig nis ſpiritibus tm̄ fecit·ſicut q hoībus·iō ingrati plusq̄ demones punient ℣ Scōa q ipe dyabolus tm̄ q vna auerſione etna liter eſt punitꝰ·de qua ſurgē non valet·ſed homī deus multotiens ignoſcit·& ſibi grāz tribuit reſurgendi·ſi ergo in extremis volū tarie in pctis manere vult·merito etnaliter punit igne infernali ℣ Tercia·q̄a ſciunt ſe obliuioni traditos·nec mitigacōz in corpe· nec in anima recepturos·Demones vo tm̄ quo ad ſubam ſpūalem·non quo ad corpꝰ· ℣ Dico tercio·q infernus hz ꝑpetuitatem mīabilē·q ibi horꝛoꝛ eternꝰ·nec ſpes boni Vnde ariſt·paganus ꝑmo poete ſue·In in ferno continua eſt lis·& meroꝛ conſociabil' Nam iuſtum eſt vt q̄diu pctoꝛ de pctis nō vult penitē·ꝫ pmanē in actu male volun: tatis·q tandiu pena ſua duret·Sed ſic eſt de hoībus in pctis mortalibꝰ decedentibus q in ſua malitia ſic voluntarie obſtinant· vt digne penitē non valeāt·ꝫ in malo actu & ſi non exterioꝛi tñ interioꝛi pſeuerant·vñ inquit aug·xxi·de ciui·dei·c·xij·Q̄ dignus eſt cruciatu eterno·qui in ſe coꝛrumpit vo: luntarie maximū bonum·quod in eo poſſet eſſe eternū ℣ ℟ Sed querit an vnq̄m pena damnatoꝝ mitigetꝰ ſaltem ꝑ ſuffragia amicoꝝ·Et videt q ſic·Nam deus nullum actum exercet·nec punitim·nec vindicatim ſine mīa·q̄ ſm bonāuentaz·Deus purum actum mibi coꝛdē·& etiam iure iuſtum facē non poſſet·q̄ inſepabilit in deo ſunt ānexi Et ideo ex mīa dei videt·q damnatis per ſuffragia fiat aliqualis mitigatio·licet non totalis liberatio ℣ Et hoc declarat q exem plum·qđ hētur in legenda ſcti Brandani qui·xv annis manſit in mari·ꝛ vno die vi dit hoīem ſedentem in lapide ſupnatantē·q ꝺiuratus ſe eſſe iudam aſſeruit·& omī die dñico reſurrectionis dñice reuerentiā·reqez & mitigacōez ꝑpene hre·Et adiecit in ſignū huius cras videbis mille milia demonū hic eſſe·& cum maxima tempeſtate me recipere· quod & factum eſt ℣ Inoppoſitū huiꝰ ſunt ſancti doctoꝛes dicentes·q in inferno nulla ſit redemptio·nec liberacōis·nꝫ mitigacōis per nra ſuffragia ℣ Quia ad hoc vt ſuffra gia ꝑſint defunctis·requirunt tria·Primū quod indigeant·& q̄a beati non indigent· Ideo pro eis fieri non dñt ſuffragia·Vnde aug·ꝓout recidat ex·de cele·miſſaz·c·cum marthe·c·vlt·Iniuriam facit mri· qui erat q martire·Suffragia enim iſta ſunt gratiaz actiones·Secundū·q ſit in caritate viues & q damnati ſunt mortui·& ex caritatē·& a coꝛpe miſtico ſepati·ideo nulla ſpūalis in fluentia puenit ad eos·Sicut nec humor radicis ad ramū arboꝛum & abſciſum·aug· Si ſcirem pñm meum in inferno eſſe·non plus ꝺolarē q eo q̄ q dyabolo·q aūt igno ramus·quis damnatꝰ vel ſaluatꝰ·debemꝰ q omnibus ſuffragari & orare·vt ſiq̄s ſit· in via ſaluacōis ſibi proficiat·Tercio q in vita meruit·& fecerit ſe capacē bonoꝝ eāie ſicut anime in purgatorio· que primo indi gent·Secundo ſunt in corpoꝛe miſtico vi: uentesꝛ Tercio fecerūt ſe capaces ℣ Ad ar gumentū aūt factum de mīa concrente ad oēm actū·dicendō eſt q hoc verꝝ eſt de pena imponenda iuſ ꝺdignum·q ſm mgrm·iiij ſnīaz di·xlviij·Deus ꝛ ipſis damnatis ſuā mīam oñdit·q citra condignū ipas punit·

Nunq̃ enim aliq̃ tam dure & acriť punit, quin maiorē punicōq; demeruisset. Dic etiaq; iude forte ꝓpter aliqua bona facta in vita, mitiorem penā & requiem ꝑ vna die imposuit, nec per aliqua suffragia penā taxatam sibi permutauit

¶ Sermo septimꝰ

Vm intrassq; ihs ierosolimā commota ē vniūsa ciuitas dicēs, q̃s est hic. matħ. xxi

¶ Qñ aliquid in consuetum audiť, vel videť, mirantur omnes, & ex admiratione queŕt. Nam pħi videntes solem & lunam in osuete eclipsari, mirati sunt, & ꝓpħiando causam eius quesierť q̃re, r. matħ. dicit. Q̃ homines ꝓpter admirari inceperť pħiari. Sic etiam filij israhel in deserto fame castigati, videntes manna de celo datum ex nouitate, & in consuetudine mirati q̃sierūt dicentes, manhu, r. quid est hoc. exo.

Sic cum ihūs ciuitatē ierosolimā intrasset, faciens maudita miracula, & noua opera, mirati sunt q̃rentes & dicentes, quis est hic

¶ Queriť cum xp̃s qui est dei filius intrauerit mōm hominē suo p̃ri reconciliare, q̃ maximū opus fuerit potēs hoiem ad amorem ꝺmouere, & in admiracōez incitare. Et videť quibꝺam doctoribꝰ, q̃ inter opa visibilia maximū opus fuerit opus creatiōis, q̃ in sex diebus omnia ex nihilo ꝓduxit, & ex nulla materia creaťas, angelos & omnia animantia fecit, & illas creaťas in essentia sustinet. Ita q̃ vna non pereat, nec ledať, ꝛ maneat vnaquęq;, vt creata est a deo, ꝓter pc̃orē, qui non manet sic̃ creatus est a deo innocens. Vñ inquit mg̃r, ij, sn̄iaꝝ di, xxxij

Homo non est talis qualis a deo creať. Ipe enī creať a deo innocens, & sine vitio. Item aliqui reputant hoc opus maximum, q̃ ex maxima mia pc̃ores sustinet in hoc mundo, & per gr̃am eos ad pn̄iam vocat. Q̃ ꝓbat sap̄. xi. Post multa mala enūata p q̃ dn̄s posset occidē pc̃orem & damnare dicit, ꝛ misereis oīm, qm̃ oīa potes, & dissimlas pc̃a hoīm ꝓpter pn̄iam

¶ Sed in fine cō

munit̃ ꝯcordant dicentes, q̃ hoc sit maxim opus dei q̃ vnq̃ fecit facit vel facturus est inter opera visibilia, q̃ scta trinitas hūanitatem vniuit filio in psona quod est maxim opus, quod patz p tria maxima. Primū est q̃ filius dei descendit & intrauit mr̃em suā salua virginitate, & ita fecit sibi vnā mr̃em & filiam humilimā & altissimā. Secundum q̃ natura diuina fuit simul iuncta cū nať hūana & ita nať supma sūme fuit humilia, & natura infima, scz hūanitas in gn̄e intellectualiū fuit sūme exaltā. Terciū est, q̃ xp̃us dei filius in vtero mr̃is faciebat quod facit in trinitate. Ista aūt stupenda & admiranda opera & noua declaranť in illis vbisque recitanť a quodā sapiente, sub hac foř dicente. Virgo & mr̃ filia tui filij, grandis, humilis, alta, plꝰq̃ creaťa termin? iam fix? eterni concilij. Tu es p quam nr̃a sublimať natura, quā nobilitasti veniente factore, qui est dignať tua fieri factura, in tuo ventre iam stetit plān? amore ꝓducens sp̃m sc̃m, mōm conbuans, dum de te fuit natꝰ, sicut flos a flore

¶ In tribus p̃mis pedibus declarať, p̃mum scz q̃ xp̃us dei filius in suam descendit mr̃em, eius salua virginitate, per tria exempla

¶ Primū exēplū est q̃ xp̃us venit in mr̃em virginez, sicut radius solis in corpus transparens, q̃ sicut radius solis emissus a sole, & vltra ꝓgrediens, retinet eius calorē, nec corrumpendo, nec maculando ip̃m corpus transparens, sic vbum quod est dei filiꝰ in mr̃em v̄ginē descēdens, eius non minuit virginitatē.

¶ Secundū exemplum est de rubo mop̃si, exo, iij. Quia sicut rubus igne accendebatur, & non comburebať. Ita xp̃us de mr̃e assumpsit carnez de qua nascebať, & tñ eius virginitas non ꝓdebať

¶ Tercium exemplū de tribꝰ pueris in camino ignis, dañ, xiij. Quia sicut ipsi in camino ignis inclusi hēbanť & eos ignis non ledebat. Ita hec virgo genuit deum, ꝛ intacta pmansit. Et ita vna & eadez psona fuit mr̃ & virgo humilima & altissima, q̃ est bn̄ admiracōe dignū. Fuit inq̃ filia filij eo q̃ ip̃a deum habuit ꝓ p̃re, sicut nos, q̃a est p̃ oīm, vt dicit ad eph̄. iij. Demum ip̃a fuit eius mr̃, q̃ ip̃m quem genuit ablactauit, vt dicit aug̃. Et ꝓ tanto dicit origenes sup illo verbo matħ. i. Cum esset desponsata mr̃ ihu. Mater inquit eiꝰ mr̃ imaculata, mater

inco:rupta·mr̃ intacta· cuius eius·mr̃ dei
vnigeniti· Et sequit̃ paulopost ipa eadem
virgo·ipa mr̃ dn̄i·ipa & genitrix· ipa eius
ancilla· Igit̃ bn̄ fuit mr̃ filij dei· & filia filij
dei·& virgo virginis· ꝑter quod creatur
fuit altissima·& similit̃ humilima·subdens
se angelo humilit̃ rn̄dendo· Ecce ancilla dn̄i·
luce·1· ℣ ℣ Secundū mirabile ꝙ nos
dz ꝺmouere ad amorē·q̄ntū ad incarnacōez
fuit· ꝙ naturā hūanam tam sublimit̃ nobi
litauit· eo ꝙ natura hūana est ꝺiuncta cū
diuina· vt dixit poeta ī illis vltis tribꝰ pedi
bꝰ Tu es ꝙ quaz sublimat̃ nr̃a natura· Qꝺ
etiam notat̃ p tria stupenda· Primū est ꝙ
natura supma fuit sūme humilitatis· in hꝰ
ꝙ sumpsit habitū humanitatis· O q̄ mira
dignatio est illa saluatoris· qui cēloz ꝺtinet
regnum· quem totus non capit orbis · qui
est rex regum·& dn̄s dn̄antium· in quo sunt
thesauri sapiētie conditi· qui est diuitiaz al
titudo·ꝙ nobis paup nascit̃·& in terra· vt
egenus pegrinat̃· Secundū stupendū est ꝙ
natura infima fuit sūme sublimata· q̄ hūa:
nitas que in gn̄e intellectualiū tenet g̃dum
infimū· taliter fuit vltra oēm creatam no:
bilitata· Ita vt homo deo fieret equalis· ꝙ
certe modicū non existis· ꝑmo maximū· q̄
fecit vtraq; vnū· ad epl̄m· ij· Qn̄ sz diuini:
tatē cum hūanitate ꝺiunxit ī nata suppositu
Tercium stupendū est ꝙ ille qui est dn̄s
oīm· factus est suus oīm· q̄ formā sui acci:
piens· ad philip· ij· ℣ ℣ Terciū mira
bile & maximū· est ꝙ xp̄us in ventre mr̃is
tria fecit miranda·& hoc notat̃ dum dicit
Poeta in illis vltimis tribꝰ pedibus· sz in
tuo ventre iam stetit plenus amore· Primū
est ꝙ ipe filiꝰ in dando se mr̃i· ita sibi dedit
pfectum filium sic̄ habuit deus· q̄ idez filiꝰ
fuit filius dei p̄ris & virginis mr̃is· Secōm
est ꝙ iste filius exp̄s in vtero mr̃is ꝓduce:
bat plonam spūssancti· quem nunq; desinit
spirare· Tercium est· ꝙ ille filius exp̄s in
vtero virginis conbuabat totum mōm· q̄a
tunc habebat eandē vim conbuatiuaz cum
patre & spūsā̄cto· De istis i" oībus maxis
& nouis mirari oportet·& ꝺmouere ad amo
rem· q̄ cum querit̃· quis est hic· rn̄det̃ apoc̄·
Est rex regum·& dn̄s dn̄antium· hic formā
sui accepit· vt suū a morte redimēt Quā
tum nunc ad euangelium & ꝺtinuacōz ei⁹·

heri oñdit ecc̄ia horroꝛē iudicij· & penā dam
natoꝝ· hodie redarguit auaritiaz cupidoꝝ
mercatoꝝ· Et sunt tres partes euangelij·
In prima parte oñdit̃ quō xp̄s venit ad
saluandum perdita· ibi· Dic est ih̄us
In secūda quō reprobat & expellit iniusta
& dolosa negotia ibi· Et inuenit·
In tercia docet relinquē mala & amare ce
lestia ibi· Et relictis·
Quantum ergo ad primā partem circa
litteram est sciendū· Q̄ veniente ih̄u in ieru
salem· ꝺm aug̃· in die palmarum· Facta est
magna ꝺmotio admiracōis· ꝑter famam
xp̄i de suscitatione lazari· de honore xp̄i im
penso·& laude pueroꝝ clamantiū & dicen:
tium· Osanna·1·obsecra salua· Quare ad:
mirati q̄rebant Quis est hic· scz qui pōt nos
saluos facē· Et ꝑpl̄i turbaꝝ qui sequebant·
& eius miracula viderāt· rn̄derunt dicētes:
Hic est ih̄s ꝓpha a nazareth· ℣ ℣ No
raliter videmus ꝙ vnumqꝺq; ibi prudent
querit̃· vbi inuenire non dubitat̃· Inuanū
in igne q̄rit̃ aqua·& in aqua ignis· in bono
malum·& in malo bonū · in crudeli pietatē
& in impio fidelitatē · q̄ vnumqꝺq; iuxta
suam naturā habet locum· iij· pl̄icoꝝ· Hic
cum deus iuꝝ dictum boecij· ij· de consola·
Sit sūmum bonum sūme pius & iustus·&
miāacōes eius siue omnia opera eiꝰ ꝺm pī·
In eo nihil ñ bonitatem pietatem inuenire
possumus Debemus ergo nos a malis se
parare·& corda nr̃a ad deum eleuare·& pro
salute inuocare· q̄ tanto nob̄ sublimioꝝ deꝫ
q̄nto noster animꝰ a rebus infimis sep̄atur·
vt h̄ētur de pe·di·ij·scām ecc̄iam· Et est di
ctum scī greg̃· sup ezech̄· Debemꝰ ergo
totaliter nos a mundanis separe · vt simus
sicut pueri innocentes· & ih̄m inuocare· q̄
est filius dei · & dicē· Osanna obsecramꝰ te
ih̄u qui es saluator salua nos· quia·
Potens es ad liberandum·
Promptus es ad adiuuandum
Clemens es ad indulgendum·
Dico primo ꝙ ih̄s est potes ad liberand̄
Non enim angelus nec aliquis sanctus· sed
solus ih̄us dei filius potuit exigē p̄cipitium
tanti casus· p̄sa·xxix· Clamabunt ad dn̄m
a facie tribulantis & mittet eis ꝓpugnatorē
& saluatorem q̄ liberet eos· Nam dyabolus
hoīem seduxerat ad peccandum·& ideo sub

buitute dp̃aboli hō iuste fuit detent9. iuste quidem ex parte homis. ꝫ iniuste ex parte dp̃aboli ¶ Hic̃ declarat anselm̃. li. Cur deꝰ hō. c. vij Homo iquit meruerat vt puniret. nec ab vllo nocenti9. q̃ ab illo. cui nolen serat. vt peccaret. Dp̃aboli vero meritum nullū erat vt puniret. p̃mo tanto dp̃abol9 hoc faciebat iniusti9. q̃nto non ad hoc amor iusticie trahebat. sed instinctu malitie pelle batur. Et ideo p̃m eum iustum fuit ex parte hominis. q ip̃e a dp̃abolo puniret. sed non fuit iustum ex pte dp̃aboli vt hoīez puniret. ℟ ¶ Ab illa ergo iniusta buitute libera uit nos xp̃us morte sua. qui solus hoc facē potuit. iac̃. iij. Vnus est enim legislator & iudex. qui pt̃ perdē ℟ liberare ¶ Liberauit enī eo mō quo codrus rex athenien siū pp̃m suū. de quo narrat aug̃. xviij. de ci. dei. c. ix Qui cum regio sua & ciuitas ingenti bello hostium debellata esset. hūani auxilij diffi: dentia ad oraculum appollonis cōfugit. ac per legatos scisitat9 est. quō tam graue bel lum discuti posset. ¶ R̃ndit appollo in finez ei forte. si ip̃e hostium manu accubuisset q cum ad hostium castra venisset. ordinauer̃t q nullo mō regem athenien siū occiderent. Videns igit̃ codrus. q ciuitas sua nllo mō pacem hr̃e posset. nisi ip̃e hostili manu occū beret. deposuit regis insignia. & habitum paupis induit. ℟ castra hostiū est ingressus. vbi quendā ad pugnā p̃uocans. interfect9 occubuit. sicq p̃riam liberauit ¶ Rex ē xp̃s. qui est rex ecie militantis. aduersarij sunt ci uitates dp̃aboli ex demonib9. & malis hoī: bus congregate. p̃batum enim fuit. & a deo ordinatū. q ecia & electi humani gn̄is aliter pacem hr̃e non poterant. nisi rex eor̄ interficeret. Hoc considerans rex dei filius. cum in forma dei esset exinaniuit semetip̃m. formā sui accipiens. in similitudinē hoīem factus inuent9. vt homo fact9 obediēs vsq; ad mortē. gal. iij. ¶ ¶ Secundo fuit p̃mptus ad adiuuandū. Ip̃e enim inuocā tes exaudit. petentibus tribuit. q̃rentibus occ̃rit. pulsantibus apperit. Iob. ij. Si cor: ruerit ip̃e saluabit. Sed cur incarnacōz suā tm̄ distulit ¶ R̃ndet̃ q q̃ sapiens vult ope rari. non tm̄ querit modum ogruū. ꝫ etiaz tempus determinatū & oueniens. Sic & dei filius distulit tempus incarnacōis. & h° p̃t tria. scz desiderij incensionē. p̃mo. Naz q̃nto diutius desideratum negat̃. tanto amplius negate rei desideriū augmentat̃. Vñ bern̄. Dilatatio rei amate. est augmentatio desi: derij. Deus enim veniens in carnē. tm̄ gr̃e vnicuiq; otulit. q̃ntum ip̃m desideriū affe: ctus cuilibet dilatauit. Hinc est q felici sp̃ meoni ad amplexandū se totum vlnis suis dedit. cuius affectus ad videndum ip̃m in carne tot9 magn9 fuit. dicens Toto cordis affectu putas videbo oculis meis putas du rabo vsq; veniat. per quez oculi cordis reue labunt̃. Et quia eius desideriū fuit ad eius p̃ntiam corpalez. ideo meruit eum amplecti dulciter vlnis suis. Hinc cum p̃phē dn̄i ve nire p̃mittebant. & ip̃e venire differebat. erant ille querulose voces & plene murm̃e. Expecta reexpecta. modicū ibi. modicū. ibi per quas voces pp̃s impatiens in expecta: tione suspensus imperabat nuncijs. quasi dicēt. dicitis. nobis mō veniet expecta mo dicum. & itez expecta. & adhuc non venit. Sic humanū genus. tam ex p̃missionib9. q̃ ex miserijs afflictionē desiderabat eius p̃n: tiam. dic̃. illud aggei. ij. Veniet desiderat9 cunctis gentib9 ¶ Secundo deus distulit venire p̃ter egrotantiū multiplicacōez. & q tunc p̃mo fieret auxilium q̃n magis esset nāium. vnde aug̃. Tunc venit medic9. q n̄ p totum mōm magnus iacebat egrot9 Erat enim multitudo magna egrotantiū qui me dicum postulabant. nec fuit quisq; qui non saltē originali egritudine laborar̃et Quare sc̃issimus dō. clamauit ad dn̄m dic̃ Miserē mei deus q̃n infirm9 sum. nic̃. Item iēmias in vtero sanctificat9. Sana me dn̄e & sana: bor. saluū me fac & salu9 ero. iere. iij ¶ Ter cio deꝰ venire distulit p̃ter p̃bas & fig̃as complecōz. hoc est vsq; omnes fig̃e & p̃bie p̃teriissent. Vnde dn̄s osee. iij. dicit Diebus multis expectabis me. & Sap̃. xviij. Dum medium silentiū tenēt omnia. nox in suo cursu iter mediū pageret. omp̃s p̃mo tuus dn̄e exilies de celo a regalibus sedib9 venit. Vnde bern̄. iam non apparebat angel9. nō loquebat̃ p̃pha. Cessabant oia filij isrl̃ sine rege n̄ sine p̃cipe n̄ sine vnctione. tūc filij9 dixit. Ecce venio. tantum p̃tunc erat silen tium. q ad vnius hominis edictum descri: beret vniūsus orbis. Et hoc est q ait apls

Qñ venit plenitudo temporis · misit deus filium suum in terris· q D Tercio fuit clemens ad indulgendō· Non enī vult mori peccatorem· ꝫ conuerti· non perire· sed ad agnitionem veritatis venire· ioh· iij Nō enim misit deus filium suū· vt iudicet mōm ꝫ vt mundus saluet per ipm· Aug in meditationibus suis dicit sic· Quid est ibus nisi saluator· ergo ꝑt temetipm· esto mihi ihs noli dñe· noli sic attendē malum meum· vt obliuiscaris bonū tuum· O bone dñe si ego admisi vñ me damnare potes· tu non amisisti vñ me saluare soles· q potes h' ille Ꝙz querit an ihs p suam clementiā velit omes saluare· & videt ꝙ sic· vt dicit apls· Deus vult omnes homines saluos fieri· 1· Thi· ij· Inoppositū math· xxv· Ibunt hi in supplicium eternū· Iusti aūt in vitaz eternam· Ñ det nicolaus de lira dicens· ꝙ illud dictum apli pt tripliciter exponi· Vno mō vt sit distributio accomoda· vt sit sensus· deus vult omnes saluos fieri qui saluant· Secūdo vt sit distributio ꝑ generibus singulorz· & nō p singulis generz· Sicut cum dicit· omne animal fuit in arca noe· q de omnibz gnibus animaliū fuerunt ibi aliqua individua· & sic deus de omnibus statibz hoim vult aliquos saluos fieri Tercio vt dictum illud intelligat de voluntate signi· & nō bnplaciti que est efficax vel de voluntate dei antecedente· & non de voluntate consequēte· Et dicit voluntas añcedens· de qua quis vult aliquid absolute conseqns aūt q quis aliqd vult consideratis circūstancijs & oditionibus pticularibus Primo mō vult iudex ciuitatis voluntate añcedente omnes ciues viuere inqntum sunt membra ciuitatis· & hoc est bonū· Si tñ consideret aliqs vt fur vel latro· sic eum non vult viuē· q non est bonum· ꝫ vult ipm mori· eo ꝙ turbat bonū omune· Et hoc mō deus vult omnes hoies saluos fieri absolute· consideratis aūt conditionibz pticularibus· bm quas aliqui sūt iniusti· & aliqui iusti· sic vult bm ordinem sue iustitie aliquos saluos fieri· & aliquos non q E Sed queritur· an plures sint saluandi q̄ damnandi· & videt ꝙ ples sint saluandi· q cum deus sit pronior ad misandum q̄ ad damnandū· ples saluabit q̄ damnabit· Confirmat· q alias non tam magnā multitudinē hoim· tam iudeoz q̄ gentiliū creasset ad damnationē· Itez cum meritum xpi ꝙ infinitis mundis sufficet· otiose certe staret si pro tam paucis valeret· & ideo vt ꝙ plures saluent ꝙ clementiam dei q̄ damnent ꝙ iusticiam q F Inoppositum est assertio euangelica· math· xij· Multi sunt vocati· pauci vero electi· Et bus aug· xiij de ci· dei· c· xxi· dicit ꝙ plures erunt in penis q̄ in gloria Sed q̄uis pauci dicant electi respectiue ad damnatos· multi tñ sunt qui bm venerabilem anshel' li· ij· Cur deus hō maior est nūs hoim qui fuerunt mortui añ xpm· & qui tempe mortis sue viuebant· q̄m post· Et franc· de maronis dicit sup mgrm Q̄ tot erunt hoies electi· quot angeli boni steterunt· Et certū est ꝙ illi sunt q̄i infiniti Ratio aūt quare multi saluent est vt dic bonauenta· q actus dei & opacōes ꝑ pnti vita hnt principaliter mam annexā· & tunc iustitiā· Et q bm scriptam· In q̄cunq hora peccator ingemmuerit· saluus erit· Volunt etiam multi doctores· ꝙ deus multis gentilibus vtutes exercentibz· hanc faciat grāz vt vnum gemitū emittant· & malorz actuū recognitionem· & ꝙ sic eoz extremā pniaz acceptet· Sed nullum mouē debet· ꝙ ples sint damnandi· cum etiam inueniam comia pcios nūo esse pauciora q̄ vilia· plus enim de plumbo habet· q̄ de auro vel argento· & ples silices q̄ margaritas ꝛc q G Sequitur secunda pars in qua ondit· quō xps reprobat & expellit iniusta negotia· Nā qñ ibus vt consuevit· Primo templū intrauit· videns ibi negotia inuenientia· & diuinū cultum pturbantia· actores eoz eiecit· scilz ementes & vendentes· & mensas subuertit Quia bm iero· sacerdotes ex auaritia statuerunt· ꝙ animalia ꝑ sacrificio apta in ꝓpio ibi venderent· non hntibus vt sic itez pro oblationibz recipent· Et q multi non habebant vnde ement· posuerunt numularios· ne ꝓpls ꝓpter defectum monete posset se excusare· quos omnes eiecit de templo dicēs Scriptum est q dom? ꝛc Moralit est nōndum· ꝙ sicut pbus dicit in p̄dicamentis· ꝙ ōria se mutuo expellunt· nec compatiunt se mutuo· sicut videm? in nigro & albo· vnū enim & idem bm idem· non pt esse albumm nigz· frigidum & calidum· bonū & malum

in nullo enim loco pñt simul esse· vñ de pe·
di·ij·si enī· Dic dies & nox misceri neq̃unt
sic iustitia & iniquitas· pcēm ⁊ bona opera
xp̃us & dy̆abolus sic mater etiam sanguie
xp̃i dedicata ad cultū honorē & ad bō opa
non compatit secum pcēm nec aliq̃ iniq̃tatē
& dolositatem· In signū huiꝰ xp̃s iniquos
& dolosos eiecit negotiatores de ecc̃ia· Oñ:
dendo omnes tales expellendos esse a com
munione fideliū· q; vt dicit Crisō· lxxxviij·
di·c·eiciens ¶ lo ¶ Mercator nunq̃ pt̃
placere deo· Cuius rō est· q; vt ꝺmunit do
losi sunt in negocijs
¶ Dpecies diuersas ꝺmiscendo·
¶ Ponderа & mensuras variando·
¶ Defectus & rey fracturas celando
¶ Nam ꝑmo negotiatio mercatoy reddit
dolosa & iniusta· Si spēs diuerse ꝺmiscent
eiꝺem coloris vel spēi· non tñ eiꝺem va:
loris vel ꝺditionis ¶ Dicut ꝺtingit qñ ꝓpt
multitudinē croco adiungit aliquid eiꝺez
coloris· vel vino puro· aqua vel aliud rōne
tñ talis admixtionis valor eius minorat ⁊
vt pfectum vendit· quod est dolosum & in:
iustum· & ab ecc̃ia ꝓhibendū & puniendū
psa·i· Argentum tuū versum est in scoriam
vinum tuū mixtū est aqua ¶ Quare sequit
pena illoy dicens· Erit opꝰ vr̃m q̃i scintilla
& succendet vtrunq; simul· scz mixtū & im:
mixtum· bonū & malum· & non erit qui ex:
tinguit· lege etiam impatoria tales falsidici
⁊ deceptores acrit puniendi sunt· ⁊ nō solū
ꝺmixtione falsa spēy· ꝫ etiam monetay fal:
sores· ⁊ lr̃ay p̃cipum· de quibus hētur· ff·
ad legem corneliam de falsis· & ·ex̄· de cri
mine falsi ad audientiā ¶ ¶ Sed que
ritur vtr̃ venditio reddat iniusta ⁊ illicita
ꝓpter talem defectum rei· vel ꝓpter latentē
bonitatem· Dico ꝺm scm tho· Aut vēditor
hunc defectum cognoscit· aut non· Si cog
noscit defectum in re quā vendit· siue sit ꝺm
spēm· siue valorem· fraudem ꝺmittit in vē
ditione· & reddit illicita· & tenet ad restitu
tionem Si vero eo ignorante aliq̃s p̃dicto
rum defectuū in re vendita fuerit· scz q; ali
spēs ꝺmiscuerit· vel vinū ꝑmutauerit auꝰ
vel argentum· vel lr̃as falsificauerit· a quo
ipe ꝓ bono accepit· venditor quidem non·
peccat· q; facit iniustum materialit· non tñ
eius operatio est iniusta· tenet tñ cum ad eꝰ
noticiam puenerit damnū recōpensare emp
tori· Et quod dictum est de venditore· etiaz
intelligendū est ex parte emptoris ¶ Contī
git enim qñq; venditorē credere· rem suam
minus p̃ciosam esse q̃ntum ad spēm· q̃ est·
Sicut si aliquis vendat auꝰ loco auricalci·
emptor si illud cognoscat· iniuste emit ⁊ ad
restitutionē tenet· Et eadem rō est de quali
tate & q̃ntitate· Ex his ꝑz q; illicitum est vē
dere auꝰ ⁊ argentum ab alchimistis factū
ꝓ vero auro vel argento· q̃a non est adeo
puꝰ & virtuosū vt veꝰ auꝰ· nec habet eas
dem ꝓprietates· Si aūt ꝑ alchimiam fieret
veꝰ auꝰ· non esset illicitum illud vendē ꝓ
vero· q̃a nihil ꝓhibet artem vti aliquibus
naturalibꝰ causis ad ꝓducendū naturales
& veros effectus· sicut aug̃· dicit de tri·ij·
K ¶ Patet etiam illicitum esse vinū com
miscere melle vel sinapio ꝓpter dulcedinem
vt eo carius vendat· vel cinere clauilato· ꝓpt
fortitudinem vel saporem· q; quibꝰdam ho
minibus sunt nociua· Est enim cinis clauī
latus· vulgariter· wapdasch· corrosiuus visce
rum· mel inflatiuū· ⁊ sinapium gn̄atiuum
ptisis dꝫ kisterig ¶ Patet etiā dolosū esse de
mane vinum bonū ꝓpinare ad alliciendum
ꝑs̄m & allectū esse aliud vas de debiblioni·
vino fundē circa vespas· Patet etiā dolosū
esse spēs ad cellarium reponē· vt postq̃ hu
miditatem ⁊ ponderositatē acquisierint· ca
rius vendāt· Vnde narrat Beda li·ij·c·
xviij·in gestis angelorum· de forseo cp̃o sancto
Cum enim ille a corpe fuisz raptus· meruit
angelorum aspectus intueri· & tunc iussus est
ab angelo in mōm videre· Qō cum fecisset
vidit vallem tenebrosam in ꝑmo positam·
hñtem tres ignes grandes accēdentes val:
lem· Et cum angelum interrogasset q̃d hoc
esset rñdet· dicens ¶ Tres ignes· sunt tria
iniqua & dolosa· que negotiatores hñt ac:
cēdentes totū mōm ⁊ consumentes· Primꝰ
ignis est mendatium & piuriū· & freq̃nter
ꝺmittit in venditione & emptione· Secꝰ
est auaritia ⁊ cupiditas vendentiū ⁊ etiam
ementiū Terciū est impietas fraudis ⁊ doli
L ¶ Secundo negotiatio reddit dolosa
& iniusta ꝓpter defectum q̃ntitatis· quod ꝑ
mensuram & pondus cognoscit· Vt siquis
scient vtat defectuosa mensura· vel pondē
in vendendo fraudem ꝺmittit· & est illicita

ēditio ·sicut ǒtingit inter pincernas ho
ſpides·ꝛ carnifices·& huiſmodi· Vñ deuī·
xxv· Non habebis in ſacculo diuſa pōdera
maius & miꝰ·nec erit in domo tua modiꝰ
maioꝛ ꝛ minoꝛ·ꝙ abominabiī dñs eum qui
facit hec·& leuiī·xix·precipit dñs ·dicens·
Statera iuſta & equa ſint pondera· iuſtus
modius·iuſtus ꝙ ſextarius·& puer·xx· Ab
ominatio aquḋ deum pondꝰ ꝛ pondꝰ·& ſta
tera doloſa non eſt bona ¶ Sed q̄rit an aliq̄
menſura ſit taxata vel pondus ¶ Rñſio ꝟm
ſcīm tho· Q̄ menſuras reꝝ venaliū nāe eſt
eſſe in diuerſis locis·diuſas ꝓpter diuſitatē
copie & inopie reꝝ·ꝙ vbi res magis habū
dat·conſueuerī eſſe maiores menſure & pō
dera· In vno tñ ꝙ loco ad rectores ciuitatū
& ǒmunitatū ptinet deīminare·q̄ ſint iuſte
menſure reꝝ venalium· penſatis ǒdicōibꝰ
locoꝝ & reꝝ Et ideo has menſuras vel pon
dera publica aucte·vel ǒſuetudine inſtitu
tas·pterire non licet ¶ M ¶ Tercio ne:
gotiatio reddiī doloſa & illicita·ex defectu
qualitatis·puta ſi aliqō animal infirmū vē
datur q̄ ſanum·pannꝰ defectuoſus in coloē
vel pciositate ꝙ pfecto·ſicut ǒmuniī faciūt
hi qui feneſtras claudunt·ne pannꝰ pateat
ementi· vel equū claudicantē·vel alias de:
fectuoſum·vendunt ꝙ veloci & pfecto· De
quibꝰ ꝑſa·i· Ve qui dicitis bonū malum·&
malum bonū· Vnde tuliꝰ li·iij·c·xij·de offi
cijs· querit an vir honeſtꝰ debeat patefacē
vitia reꝝ in venditione an celare· Et indu
cit ibi ſnīas pboꝝ ǒnias·aliud inquit vide:
batur dǒgeni babilonie magno ·& graui
ſtoꝛco·aliud antipatro diſcipulo eius ·hoi
acutiſſimo·Antipatro oīa patefacienda vi
debanī· cum homo hoībus conſulē debeat
& ſeruire humane ſocietati·& ea lege ſit hō
natus vt vtilitas cuiꝰlibet ſit vtilitas com
munis·Dǒgeni vero videbaī ǒnium non
oportē venditoꝛē dicē vitia·niſi ꝙ conſtitu
tum ſit iure ciuili· cetera ſine inſidijs agere·
Q̄ enim vendit· vellet vendē optime·&
vendo meum non plus q̄ ceteri·cui ergo in
iuria· Vnde dǒgenes·quid ſtultiꝰ·q̄ ven
ditorem vitia rei quam vendit narrare· &
q̄ pcō predicare·domū peſtilentem vendo
¶ Ad ǒnium vero arguit antipaī·ꝙ ñ ſic
fecerit iniuſte & imꝑbe facit· Vnde ǒcludit
tullius·ꝙ in dubijs cauſis ex alia parte de
fendit honeſtas·ex alia vtilitas·q̄ dicat ho
neſte eſt narrare vitia rei vendēde· & vtile
vero non publicare· vnde ſequiī hoc genus
celandi quis non videat certe·non apperti·
non ſimplicis· non ingenui·non iuſti·non
boni viri verſuti potius obſcuri·aſtuti fal
lacis· callidi hoīs eſt· ¶ Et introducit in
exemplum cuiꝰdam fallacis qui voluit ven
dere ortum ſuū q̄ cum intelligēt ꝙ q̄damve
lit emē ortū ſuū ad ī habitandō Fecit venire
piſcatores in nauiculis tempe cene cū tuba
rum multitudie· qō cum aliꝰ miraret·rñdit
ꝙ de illo erat ſiracuſis·quicq̄d eſſet piſcium
quod alius audiens·carius emit ortulos·ꝛ
cum poſtea die nil tale videret·āmirati dix
erunt alij· ꝙ ibi conſueuerūt eſſe piſcatores
& ita fuit ibi factꝰ dolus· ꝙ aliud fuit actū
& aliud ſimulatum·dolus aūt legibus vin
dicaī ¶ Sequiī tercia pars in qua xp̄s docꝫ
malum relinquē & fugē· & ad bonū pgere
in hoc ꝙ mutando locum relinq̄t malos·&
peſtiferos·ꝛ ad bonos ſe tñſtulit pdicando
& docendo ric ¶ M ¶ Notaliī eſt nōndū
ꝙ ꝙ conuerſatio maloꝝ eſt piculoſa· Ideo
exempla xp̄i fugienda· Nam ſic modicū fer
mentum magnā maſſam inficit ꝛ amaricat
Et modicum putridū totū pomū· & dens
infirmus totum caput· Sic malus & pēor
multos iuſtos cohabitantes deꝑuat·quare
in puer·dicit· Qui bꝑentem in ſinu ſuo nu
trit·patiē ab eo·& xxviij·q·i·ſepe dī· Ma
lorum conſortia etiam bonos corrumpunt
Docet ergo ſapiens·eccī·vij· Malum eſſe re
linqñdum & fugiendum·dicens Diſcede ab
iniquo·& deficient mala abſ te· Ne iī iuſti
ab iniuſtis inficianī ꝙ eoꝝ conſortiū tñſſert
eos dñs

¶ De rebellione ad reconciliationē·
¶ De diſſolutione ad religionē
¶ De peregrinatione ad quietationē

¶ Primo exñtes in ſtatu pcī·tranſfert ad
ſtatum pnīe & gr̄e· Nam ſicut mibicoꝛs reꝝ
exules & ꝑfugos & ꝑ ſcriptos in alienis re
gnis vagantes reuocat gratioſe·& ad pa:
cis reconciliationē admittit· Ita xp̄us ſuos
rebelles recedentes ab eo ꝙ pcīm exulantes
in regno dꝑaboli in regione vmbre mortis
tranſfert ꝙ pnīam mibicoꝛdiī ꝛ gr̄oſe in reg
num ſuū·& repr̄iare facit de illo exilio tñſ:
latus fuit petrꝰ paulus magdalena matheꝰ

quare dicere ꝑt illud col'. Eripuit nos de ꝑtate tenebrax. ⁊ transtulit in regnum filij sui. Secundo dñs transfert iustos & electos suos de dissolutione ad religionē. Naz ortulanus cernens plantam delicati fructꝰ periculis expositā hoim vel bestiax in campis trāsfert ad viridariū suū bene munitū. vt ibi floreat & fructificet. Sic dñs nr videns hoiem aptum ad fructificandū in ecclia qui stat in mundo. quasi in campis non bñ munitū. ne excutiat vel inficiat a bestijs infernalibus. vel prauis hominibus. vt gemmas boni ꝓpositi concipiat. & fructus virtutum pereat. ordinat ad ortum & ad statum sancte religionis. sicut scan. dñicum claraz brigidam ꝛc. O De hac translacōe dicit ps. Vineam de egipto transtulisti. ⁊. de tenebris mūdanis eiecisti gentes. scz homines indispositos. & plantasti eam. Et significant nominat talem religiosū vineā. Vinea enī multū habet de humore. & iō apta est ꝙ alibi possit transferri. ꝙ vbicunq; tñs lata fuerit. ꝑt vtiliter radicari. Sic certe knī ad hoc ꝙ mereant homines a dño predicto mō transferri. nāe est ꝙ more vince. humorem gre & deuocōis habeant interiꝰ. & voluntatē infirmo ꝓposito radicent. Isto tñ est ꝺ multos. qui licet de seculo ad religionem corpaliter sint translati. nondū tñ sūt infirmo & bono ꝓposito radicati. Et hinc ē ꝙ in religione nō ꝓficiunt ꝫ potiꝰ deficiūt. Arbor enim de silua ad ortum translata. nunq; fructificat. nec vegetat. nisi radix cū arbore transferat. Nam si radix in silua remaneat. truncus vero ad ortum transferat. non fructificat. ꝫ deficcat. Sic ꝙculdubio ⁊ radix cordis. scz ꝓpria voluntas translata fuerit ⁊ mutata de silua mundi p ostemptū totaliter eradicata. non ꝑt ꝓficere spūaliter. ꝙuis localiter ad ortum religionis sit delata. Et ideo religiosi. qui radicem cordis sui in seculo dimiserunt ꝓ nimiā dilectionē seculi ⁊ truncum corpis ad diuinū ꝺuitium trāstulerunt. non fructificant. nec in ⱴtutibus ꝓficiunt. Sed queritꝫ. an status religiōis sit melior ꝙ̄ secularis. & videt ꝙ secularis. ꝙ status secularis hz exercitia virtutū. plā ꝙ̄ non ꝑt hre religiosus. Nam diues in opibus mie ꝑt multum seminare. religiosus ⱴo non. ideo ꝛc. vnde apls cor. ix. Qui parce seminat. parce & metet. ⁊ qui seminat in bñ dictionibus. de bñdictionibꝰ ⁊ metet. In oppositum est scūs tho. ī scḋa scḋe. q. lxxxvi & hētur etiam in decīs. xxxiij. q. ij. amouē Qz religionis ingressio excedit oēm genus satisfactionis & pnīe. ideo dico ꝙ status religionis est melior. Primo ꝓpter securitatē ꝙ sicut securiꝰ ⁊ melius est esse in portu. ꝙ̄ in mari. ꝓpter infinita pericula. sic meliꝰ est esse & securius in religione ꝙ̄ in seculo. vbi multa sunt pericula. que apls annūat. ⁊. cor xi. Periculis fluminū. piculis latronū ꝛc. P Secundo ꝓpter acceptationē diuinā Nam sicut ille qui plura dona dat. magis acceptus est illo qui minora dat. Sic religiosus donans deo ex voto ꝓpriam voluntatem pfectam & actum. magis acceptꝰ est. ꝙm ille qui solum actum deo tribuit. Vñ anſh. in li. de similitudinibus qui dat arborē. fructum. ⁊ opus. plus dat ꝙ̄ qui solum donat fructum. ⁊ non arborem. Tercio ꝓt maiorem ꝑmiacōem. ꝙ ꝓ ingressum religionis consequit quis remissionē oīm pcōꝝ. vt ꝓz ꝓ argumentū inoppositū allegatum. Ad argumētū dicendū ꝙ etiā religiosis ꝑ exercitia pietatis mereri pt. sicut & sclaris. donans cor & affectum. sicut & sclaris donat rem & effectum. ꝙ deus cor interrogat. & non manū. xiij. q. v. siquid inueniſti. nc considerat quid fiat. ꝫ quo animo fiat. xv. q. vi. c. i. in fine. Tercio dñs transfert iustos de hac peregrinacōe ad eternam ꝙetacōz Nam rex hns suum fidelem. vel prelatꝰ ꝓmouet eum post debitum ꝺuitiū. ad aliq; dignitatem vel officium ꝓ remuneracōe. vt ibi intuitu ꝺuicij & laboris quietem habeat. Isto mō dñs nr eos qui se ī hac vita laboribus virtuosis occupant. fideliꝰ transfert ꝑ hanc vitam ad magnā dignitatem. ⁊ ad q etem regni celestis ꝓpetuam. sicut ecc. xliij. dicit de enoch qui ad hoc laborauit vt deo placeret. & in paradisum translatus est. Q. Sed queritꝫ. an deus semp hoiem sic suscipiat. ⁊ transferat de statu huiꝰ vite ad aliā vitam in optimo statu vite sue. Et vi' ꝙ non. ꝙ optimus status multoꝝ. est infātia. in quo tñ non moriunt. ꝫ in senectute cum senuerit ī annis & pcīis. Pro cuiꝰ solucōe est notandum ꝙ non esset ꝺueniens quemlibet mori in statu infantie. licet sit melior

status multoꝝ·& hoc ꝓpter tria ¶ Primo·q̄ sic periret multiplicatio hoīm· cum omnes ante tempꝰ pubertatis·& anteq̄ essent apti ad ꝓcreandū m extinguerent·nec ꝑ oēs fie ret mltiplicatio hoīm· nec restauratio ange lice ruine ¶ Secundo libertas hoīs frustra retur.cū nunq̄ ad vsum bone vel male ope rationis deducētur ¶ Tercio hoī violētia fieret·qui libero arbitrio opando benevsq̄ ad senium magnā posset mereri gl̄iam·quo tñ bono·moriendo in infantia ꝓuenīt ante vsum liberi arbitrij Ideo dicunt aliq̄ ꝓdeꝰ hoīem in optimo statu suscipiat ꝑ mortem vnum sic moriendo·alteꝝ sic·vnū vt coro: netur·alteꝝ vt mitius puniat·quod ꝓbant aūcte ezech̄·dicētis·Nolo mortē pctoris ꝟ vt magis ouertat & viuat·q̄ alibi·sapīe· Rap tus est ne malitia mutaret intellectum eius Nam libertas hoīs est tam nobilis·q̄deus non vult hoīem priuare dignitate libratis quin homo possit bene vel male meritorie vel non operari· Cum ergo deus qui p̄scit vltimū finem hoīs·bonū siue malū·ex ꝓpa nīa voluntate electū·ꝟm quē ꝟm sc̄m tho· hominē predestinat aut prescit·si in homine cognoscit aliq̄ bonam scintillam anie boni ꝓpositi· & firmam·deus hanc suo tempe sul phure pnīe q̄ igne caritatis accendit·vt eū sicut latronē dextꝝ saltem in puncto mortis possit saluare·q̄ ꝟm sc̄m tho·li·iij·ō genti les·ti·ix· Malum non consumit tm̄ naturam bonaꝝ scintillaꝝ·qñ ex eis fiat magnꝰ ignis Ad hoc enim deus semp stat ad ostium cor dis cū igne caritatis·& pulsat vt sibi appe riat·& scintillā accendat·apoc̄·iij· Ego sto ad osti ū & pulso·ut̄ Sic scintilla petri erat incensa·qñ pnegatiōꝫ xp̄s eum respexit·nō in apostasia eū mori pmisit ꝟ sulphure pnīe & igne caritatis in corde incensus·in statu meritorio vitā finiuit

¶ Sermo octauus

¶ Accesserūt ad ih̄m quidam de scrib & phariseis dic̄. Mgr·volumꝰ a te signū videre. Matth̄·xij· ¶ R ¶ Volēs alium intoxicare sꝫ dul cedine aliq̄ cibi. vel potꝰ. Immit tit venenum mortis·quod est maiꝰ malum & pcm·q̄ si hoīem gladio occidēt· vñ.C. de maleficijs & mathematicis·l·i·plus est q atrotius hoīem veneno extinguere·q̄ ferro necare. Nam pena eius si maior est deptacō· si minor decapitatio·vel bestiaꝝ subiectio. Sic dolosus inimicꝰ·qui sub specie pietatis & amicitie querit homini nocē·peior est·q̄ qui apperta malitia homini nocet· De quo dicit·ph̄us·ix·ethicoꝝ· Qui fingit se amicū & non est·peior est eo qui fingit falsā mone tam·hi sunt ꝟm ps̄· Qui locunt pacem cū ꝓximo suo·mala aūt in cordibꝰ eoꝝ· Tales etiam fuerunt ph̄ei·qui simulata amicitia & pietate querebant vidē xp̄i signa·vt sal tem ꝑ eius opera eum criminaliꝫ accusarēt· q̄ capent·qui suis verbis ōdicē non poterāt dicens·mgr ¶ Querit·an ph̄ei xp̄m adula: torie laudando peccauerint mortaliꝫ·dicit mgr· Ad quod rn̄dendum· Primo videndū est·an laudare hoīem sit pcm̄·Secundo an sit pcm̄ mortale·nam laudare hoīem ōtin git bn̄ vel male·ꝓut debite circūstantie er uant vel ꝓtermutant· Si enim aliq̄s velit aliquem laudare·vt ex hoc consoleꝫ· Ne in tribulationibus deficiat·alijs circūstancijs debite obſuatis·sic & virtus amicitie· Si aūt aliquis velit aliquem laudare·in qui: bus non est laudandus·vtputa de pcto·sic adulteri vel luxuriosi se mutuo laudant de magna potentia coeundi·vel multitudine mulieꝝ·sic est magnū pcm̄·de quo dicit ps̄· Laudat peccatoꝝ in desideriis anime sue·& iniquus bn̄dicit· Vel etiam q̄ non sunt recta vel certa·ꝟm illud ecc̄·xxvij· Ante ꝟmonem ne laudes viꝝ·q̄ ecc̄·ix·ne laudes viꝝ in spe cie sua· Vel etiam si timeri poterit·nec laude ad inanem gloriam ꝓuocet·ecc̄·ix·añ mortē ne laudas hominē·q̄ quocūq̄ illoꝝ modoꝝ quis laudatur·est adulatio & peccatum· Secundo qñ laus illa ꝟiat caritati·quod fieri p̄ vno mō rōne materie·sicut cum q̄s laudat pcm̄ alicuius· quem sic laudando fouet·hoc ꝟiatur caritati & dilectioni dei· Contra cuius iustitiam homo loquit & di: lectionem ꝓximi quem in pcto fouet· Vnde ps̄a·v· Ve qui dicitis bonum malum & ma lum bonū· Alio mō rōne intentionis·puta cum aliquis adulat ad hoc alicui·vt frau: dulenter noceat ei corpaliter vel spūaliter·

sicut phariseī xp̄m · vt dicit in euāgelio · sic est pc̄m mortale · puer · xxvij · Meliora sunt vulnera diligentis · q̄ fraudulentis oscula;

¶ Tercio p occasionē · sicut cum laus adulatoris sit alteri occasio peccandi · & preter adulatoris intentū · Et tunc considerandū est · vtr̄ occasio sit data vel accepta · vel qualis ruina ex hac sequat · scz venialis mortalisꝫ ꝑm hoc est iudicandū · sicut ꝫ de scandalo · Si aūt aliquis ex sola auiditate delectandi aliquos · vel etiam ad euitandū aliquod malum · vel conseq̄ndum aliq̄d in nāciate alicui adulatꝰ fuerit · non est ꝺ caritatē · nec pc̄m mortale; Iudei aūt inuidiosa intencōe xp̄m laudabant · Ideo mortaliter peccabant; q̄ ꝺ

¶ Querit itez · vtr̄ quis dicens aut faciēs ꝺ conscīam aut iusticiam aliq̄d · peccet mortaliter · Rn̄det bonauenīra li · ij · di · iij · q · iij · dicens · Q̄ conscīa dictat aliq̄n esse agendū aliq̄d quod est ꝑm legem dei · & sic agendo homo ꝺformat conscīam suaz voluntati diuine · ꝫ sic faciendo non peccat · ꝓmo mereī; Aliq̄n dictat faciendō esse illud qꝺ est indifferens ad bonū & ad malum · Et tunc dictat vel illud esse faciendū · vt bonū · & facit · & sic non peccat stante conscīa tali · aut dictat aliq̄d quod est ꝺ legem dei · & sic non ligat ad faciendum vel non faciendū · ꝫ ip̄am deponere · & tunc quicq̄d agat mortaliter peccat siue conformando se · siue difformando · q̄a si agat qꝺ dictat peccat · q̄ facit ꝺtra legem dei · si aūt nō agat · facit ꝺtra conscīam illaz · & sic etiam peccat · non rōne operis · ꝫ rōne male voluntatis · q̄ facit in ꝺtemptum dei · dum credit conscīa durante illud esse contra legem dei; Et hoc est q̄ dicit glosa sup illō apl̄i ad rō · xiiij · Omne quod non est ex fide pc̄m est · dicit glosa · Omne qꝺ ad conscīam ptinet · si aliter fiat · dicit aplus esse peccatū · q̄uis etiam fiat q̄ bonū est · si non faciendō credat · pc̄m est · Ratio est · q̄ deus non tm attendit quid homo facit · ꝫ quō faciat · etiā ille qui facit q̄ deus iubet non bono aīo · ꝫ malo · peccat mortaliter · Sic ergo stante tali conscīa ꝺtra conscīam faciendo peccat mortaliter · licet teneat illa dimittere · ¶ Ad ꝓpositum igit̄ scribe & phei vocādo xp̄m mgrm · dicendo ꝺtra conscīam p̄p̄am · peccabāt mortaliter · Et ideo xp̄s redarguens eos de pc̄o mortali · dicit · gnatio prauā & peruersa ꝛc̄ ·

¶ Quantū nunc ad psecutionē & ꝺtinuationem euangelij · sic xp̄s heri mercatoꝝ reprehendit cupiditatē sic hodie recidiuantiū ad malum in gratitudinē · Et sunt tres partes principales huius

¶ In prima corrigit magnā ingratitudinē peccantium · ibi · Generatio prauа

¶ In secunda aggrauat piculum recidiuātium · ibi · Cum aūt immundus spūs exierit

¶ In tercia ꝺmendat gr̄am bene opantiū · ibi · Adhuc eo loquente ·

¶ Quantū ergo ad primā ptem est sciendū · q̄ q̄uis scribe & phei xp̄m vidissent multa signa ꝫ miracula facē · Ista tn̄ ꝑm iero · non reputabant magna · & ideo signū de celo q̄rebant · scz quod signū facēt · sicut helyas ad cuiꝰ inuocacōz ignis de celo cecidit · iij · Rz xviij · Vel sicut samuel · qui fecit tonitrua · & fulgura ꝺtra morem patrie & pluuiaz · i · Rz · x · Vel q̄ manna de celo cadēt · sic̄ fc̄m fuit tempe mopsi · exo · xvi · Sed q̄a ingrati iudei de signis eius factis · ꝫ maioribus his non credebant · Ideo eoz ingratitudinez & malitiam in tribus reprehendit; Primo in prauitate induracōis · dicens · Gn̄atio mala ꝫ adultera · vocat eos gn̄ationē malam q̄ꝫ induratione malox opex · ꝫ insidiose cogitationis · Adulteraz vero · q̄ cum dn̄s gn̄acōz & gentem iudeox elegisset sibi in spetialem pp̄m · conferendo eis multa beneficia · putadando legem de eis nascendo · eos cibando · eos defendendo · edicendo · inimicos humiliando · q̄ꝫ que merito eum in spēalem dn̄m hr̄e debebant · quem tn̄ multū despiciebant · sicut gens puersa & indurata · de qua dicit deut̄ · xxxij · Gn̄atio enim puersa est ꝫ infideles filij · Et ideo non fuerunt digni videre signa deitatis · ꝫ tm̄ audire signū hūanitatis & passionis · & eoz p̄ue obstinacōnis · & hoc in iona p̄p̄a · Quia sic̄ ionas innocēs & iustus · p̄fectus erat in mari · & a pisce receptus · postmoꝺ viuus in aridam p̄fectus Sic xp̄s iust9 & rectus de sinu p̄ris in hūc m̄dum p̄fectus in ventre terre · trib9 diebus & noctibus receptus · tercia die in aridaz · i · vitam potentia dei suscitat9 · m̄dum tr̄quillū fecit · & p̄ri reconciliauit · rō · v · Cum inimici essemus · reconciliati sumus deo p mortem filij sui Secundo reprehendit eos de g̃uitate in compunctionis · dicens · Viri niniuite · q̄

ſcz fuerũt gentiles cum gñatione hac mala ſurgent in iuditio·ſcz vltima ſimul· Et iſti niniuite hanc malam gñationẽ iudeoꝝ condemnabunt·non ꝓpate ꝟ compatione·q; ex eoꝝ compatione hec mala generatio magis damnabilis apparebit·cum iſti niniuite gẽtiles ex vna ꝓdicacione non termino ꝓdicantis ſicut xp̃s pn̄iam egerunt· Et ecce plꝰ ḡ ionas hic·i·in medio vr̃i ſum ꝑſona maioris dignitatis potentie.ſapie & ſanctitatis q; ionas tm̃ ꝓpha·hic aũt xp̃s dn̄s ꝓphaꝝ· Tercio reprehendit eoꝝ tarditatẽ recte inq̃ſitionis· & receptionis doctrine veritatis· dicens regina auſtri ſtudioſa feſtina & diligens fuit ad q̃rendum ⁊ ad diſcendũ ſapiaꝫ ſalomonis·que cum eſſet nobilis·regina delicata mulier·labores nõ recuſauit· ꝟ a finibus mundi ad ſalomonẽ venit ſapiam eius audire· Ad hos aũt venit xp̃us·non ipſi ad xp̃m qui eſt maior ſalomone· q; ſalomõ ſolũ rex tempalis·hic aũt rex celoꝝ· Et ideo illa regina etiam compatione ꝺdemnabit hanc gñationem· Et nota ꝙ illa regina eſt ſabba de qua dicit·in· Rex· ℣ ¶ Moraliter cum xp̃iani plura a deo receperint bñfitia· q̃ iudei tenerent reddẽ grates· Nam ꝟm ſe necam in li·de bñficijs·non referre gr̃as de bñficijs turpe eſt· Vnde recitat ex̃ de donationibus·c· prudentes in glo· Q̃ martialis totus quendã ingratum· qui non reddit ꝛ grates ſuis bñfactoribus reprehendit dicẽs Cenola tu comedis apud oẽs· null9 apud te alterius ſiccas pocula·nemo tuũ· aut tu reddere vices·aut deſine velle vocari· dedecus eſt ſemp ſumẽ·nunq̃ dare· Sic vẽ ꝓles reprehendi pn̄t·qui non ſolũ pane q̃tidiano corpaliter reficiunt·vex etiam ſpũaliꝫ·frequenter pane ſacramentali·⁊ in menſa altaris corpore & ſanguine xp̃i refecti gr̃as non referunt· ℣ ¶ De quibus ꝑ·Obliti ſunt bñfactoꝝ eius·& mirabiliũ que oñdit eis· De huiꝰmodi bñficijs & donis acceptis

¶ Quidam de deo non cogitant.

¶ Quidam deum de bñficijs non honorãt

¶ Quidam dei bñfitia exaſperant

¶ Primi ſunt valde ingrati·in hoc ꝙ bñfitioꝝ dei obliuiſcunt· Hanc enim obliuionẽ cauſat voluptas carnis· Nam ꝟm boeꝰ·y· de con·metro·ix· Corpus ꝟm ꝓmaginacõꝫ platonicoꝝ vocatur moles obliuioſa· Fuit enim opinio platonis·ſicut tangit Ariſto· primo poſterioꝝ· Q̃ anima a ſua creatione hz noticiam oĩm rerꝝ· ꝟ ſtatim q̃n infundit· terreno corpi·tradit obliuioni noticiã illaz Sic corpus in delicijs expoſitũ·nullius bñficij recordat·nec dei·nec hominis·pdit enĩ memoriam oĩm bñficioꝝ·ſicut ꝑz geñ·xl·in prepoſito pincernaꝝ pharaonis qui fuerat prius incarceratus cum ioſeph·& p ipm de ſua liberacõe ꝓphice informatus· ꝟ ſuccedẽtibus ꝓſperis oblitus eſt ſui interpretis· Sic etiam eſt de multis· qui cum afflictionibus tribulant·deum ſanctos & homines hñt in memoria inuocant ꝓ adiutorio promittunt multa· ꝟ liberati a tribulatione ſuccedente· ꝓſpitate· & voluptate oĩm obliniſcunt·nec etiam dn̄i creatoris recordant·ꝑ· Oblitus es dn̄i creatoris tui ℣ ¶ Secundo q̃dam ſunt ingrati· & deum de bñficijs non honorant·nec gr̃as referunt·licet a deo q̃tidie corpaliꝫ & ſpũaliter paſcant·ſimiles ſũt porcis·qui glandes arboris comedũt·nũq̃ tñ oculos ad eum erigunt·cuius fructus inceſſanter depaſcũt· Sic reuera km̃i fieri nõ debet·ꝟ ſemp in omnibꝰ gr̃as agẽ·vñ apl's ad theſſal'· Sine intermiſſione orate in oĩbus gr̃as agite· Vñ aug̃·in epl'a ad marcellinũ· nihil melius dicẽ poſſumus·q̃ deo gr̃as q̃d melius inquit·vel animo geramus·vel ore ꝓmamꝰ·vel calamo exꝑmamꝰ·q̃ deo gr̃as nihil dici breuius·nec audiri latius·nec intelligi gratius·nec agi fructuoſiꝰ quicq̃d pt̃ Inſignũ huius in omnibus horis dicimus bñdicamus dño·deo gr̃as ¶ Vnde legit in vitis patꝝ· Quõ ſenex vidit in ſpu fratres in menſa comedentes quoſdã mel & albos panes·alios ſtercus·admiratꝰ intra ſe deprecabat deum·vt hoc miſteriũ ei reuelaret·q; idem cibus omnibꝰ appoſitꝰ in manducãdo fuit mutatꝰ·venit vox deſup dicens· Qui manducant mel ⁊ albos panes·ſunt qui in tumore· & gr̃aꝝ actione ſedent ad menſam· ideoq; mel comedunt· Illi vero qui ſtercus manducant·ſũt hi qui murmurant·detrahũt & male locunt in menſa·nec gr̃as dicunt·

℣ ¶ Tercio ſunt quidam ingrati· q̃ deũ de ſuis bñficijs exꝓbrant & exaſperant· Hi ſunt ſimiles vxori cuiꝰdam· quã maritus a morte liberauit·tradendo ſe ad ꝺfuſionem· colliſterij ꝓ delicto vxoris· ꝟ ꝓ cuiꝰ bñfitio

debeant esse grata. nec ingrata. ei deceteto illam confusionē & enormitatez imꝑauit
¶ Sic saluator nr̄. vt nos a confusione ꝑpetua & damnatione liberaret. tradidit se ad colliſterium alapay. & ad confusionē crucis mortis. & ad vulnera magna. Sed q̄ grati esse debēnt de bn̄fitio magno. vt ingrati ei vulnera ꝓ nobis suscepta mortem & passionem. caput & omnia membra cruentata inꝑeramus. de quib⁹ cā. ix. Pascet & potabit ingratos. & adhuc amara audiet ab ingtos
¶ Isti sunt similes cuidam ingrato militi de quo narrat seneca. iiij. de bn̄ficijs. q̄ naufragus littori applicuit. & hospitio cuidaz receptus. & ꝑ. xxx̄. dies refocillatus. tandez licentiā accepit ꝑmittens q̄ ei gr̄am apud imꝑatorem ꝑcurare vellet. dum ad eū veniret. Veniēs aūt ad philippū regē macedonū p̄dictū militē fuit expulsus & opprobrioſe tractatus. qđ ille non tulit. ꝫ ad curiam regis accessit. & ingratitudinē militis exposuit. Philippus hoc audiens iussit. vt ingratissimo militi imꝑbatissimo stigmata ingerent. que eius ingr̄titudinē ꝑpetuo testarent. Sic de naufragio mortis eterne morte xp̄i liberati ad domū xp̄i. scz cātiam electi recreati corpe suo mlta ꝑmittimꝰ. & pauca soluimꝰ Ideo xp̄us i curia p̄ris omnia opprobria xp̄i anoy maloy manifestat. qui stigmata eterne maledictionis eis imprimit ¶ Videtur scda pars. in qua dn̄s ondit piculū peccantū p̄teridiuacōz. Sed hunc passū allegorice exponendo. de ꝑplo gentili. & iudeoy
¶ Est nōndum q̄ primo dyabolus habitauit in iudeis. scz tempe legis nate. ꝫ postmodū post circumcisionē. & legis susceptionez ad tempus recessit ab eis. & venit ad gentiles ꝫ q̄ gentiles postmoꝺ receperunt fidem xp̄i quem iudei spreuerunt. ideo recedente dyabolo a gentilibus ad iudeos est reuersus. in quibus nunc ꝑ infidelitatē & obstinacōz dicit inhabitare ¶ Notalit est nōndum. q̄ magnū est piclm recidiuare post pn̄iam in priora p̄cā. nam vt dicit Auicenna. & alij medici experte. q̄ infirmus recidiuans in ꝑorem egritudinē. est in magno piclo mortis Cuius rō est. q̄ q̄nto plus homo infirmat. tāto magęnata eiꝰ ōbilitat. & q̄nto ōbilior tanto piculosior. & ꝑnior ad mortem. Sic recidiuans in p̄cā delesa per pn̄iam. est in piculoso statu. Vnde greg. in pastorali. Et recitat de pe. di. iij. qui admissa dicēs. Qui admissa plangit. nec tn̄ deserit. pena g̃uiori le subicit. delicta iterata plus puniri oportz .ff. de iure p̄onatus. l. i. nam p talem recidiuationem fit
¶ Homo debilior ad resurgendum.
¶ Dyabolus fortior ad inuadendum
¶ Deus difficilior ad indulgendum
¶ Nam primo homo efficit debilior ad resurgendū. sicut naturaliter videmus. q̄ q̄nto plus piscis. lepus. vel auis in rethe vel laqueo se agitat. tātomagis se inuoluit. & minus euadit. & q̄n credit effugē. p cordaz retrahit a volatu. Due enim vices faciunt cōsuetudinem. ff. de iure pa. l. i. Sic pctor diutius manendo in pctō. strictius p ꝺsuetudinem capit. & q̄nto plies reiterat. tanto magis homo ad resurgendō debilitat. & q̄n ꝓponit per pn̄iam euolare p cordam male delectationis & ꝺsuetudinis retrahit. vn̄ h̄etur ex̄. de consue. cū tanto. q̄ tanto sunt g̃uiora p̄cā. q̄nto diutiꝰ in felicem aīam detinent alligatam. & ex̄. de consan. & affi. non dz diuturnitas temꝑis non diminuit pcm. ꝫ auget. sed q̄uis p̄cā in consuetudinē deducta sint grauissima. leuissima tn̄ estimant a peccatoribus. & q̄ nulla decepti nunq̄m prava delectatione piclm & g̃uitatem non ponderant. nec attendunt. sicut nec piscis hamū. delectatione cibi attendit. in quo tn̄ capit. tenet & morti tradit ¶ Secundo dyabolus efficit fortior & animosior itez ad inuadendum. Nam latro ꝺsiderans se ꝑspere & sine reprehensione homicidiū pegisse. audatior fit. & eo animo animosior ad latrocinandū Sic dyabolus cum semel temptando hoiem vicerit. & p̄cā acciderit. tanto audatior efficitur. itez ad hoiem inuadendū. Quod on̄ditur in pabola euangelij. vbi dicit. Cum immundus spus. i. dyabolus qui immundꝰ dicit. q̄ secum hz immunditiā pctī. ꝑ quam animā quā possidet facit immundā. exierit ab homīe. scz per pn̄iam eius. tunc ambulat per loca inaquosa. i. corda iusto ꝓ. que sunt arida & incensa dilectione dei. & fine hu̇ore carn a is delectationis. q̄rens requiez. i. consensum rōnis in suis prauis suggestionibꝰ & non inueniens dicit. Reuertar in domum meaz. scz aniam penitentis q̄ olim mea fuit

de qua per pñiam expulsus sum ¶ Est enim dñabolus ita versutus · videns q̄ iustos ⁊ deuotos vincē non pt̄ · ꝓpter eoꝝ ꝺstantiaꝫ ⁊ fortitudinem · cogitat intra se aliqñ temptasse talem · exquo nunc expulsus sum per pñiam · & hoc in tali vitio & viciſſe · reuertaris ergo itez illuc · quem alias debilem inueniſti · itez debilem repies · Tunc cum venerit · reperit eum ſcobis ſez contricōis & cōfeſſionis p̄gatum & mundatū & forte vacātem tepidum ⁊ otioſum · q̄ forte adhuc incōſuetū ad exercitium v̄tutum facillantē · quē tunc dñabolꝰ aggḡdit · mouendo fantaſmata maloꝝ in memoria rebuata incēdendo p deſiderium amoris · vt hō conſenſū adhibeat & tandem in opus malum recidiuet Quem ſi nimis fortem & reſiſtentē ſibi repit · non valens p ſe vincē eum · aſſociat vij · ſpūs nequitioꝛes ſe · alia vij · vitia mortalia pulſando · ⁊ inuadendo · tandiu quo coꝛ ſibi ad aliquem conſenſum apperiat · tunc intrat & inhabitat ibi · & fiunt homīs illius nouiſſima peiora prioribꝰ · q̄ non ſolum vnū pcm̄ qđ conſenſit redit · pmo omnia alia dimiſſa per pñiam reuiuiſcūt ¶ Sed q̄rit ad q̄ reuiuiſcūt peccata deleta p pñiam in recidiuatione · Ad quod quidam rñdent dicentes q̄ redeunt quo ad reatum · & quo ad penaꝫ & etiam quo ad omīa munientes ſe ſup illō math · xviij · & recitatum · de pe · di · iiij · S · i · Serue negḡ omne debitū dimiſi tibi · q̄m rogaſti me · & ita iratus dñs tradidit eum tortoribus quo aduſq; redderet vniūſum debitū ſic & pt̄ meus celeſtis faciet vobis · ſup quo dicit Rabanus · vt allegat̄ de pe · di · iiij · Cōſiderandū vniuerſum debitū · q̄ non ſolum pcā · que poſt baptiſmū homo egit reputabunt ei ad penā · vez etiam originalia pcā que in baptiſmo ei dimiſſa ſunt · Theologi aūt dicunt · q̄ pcā reuiuiſcūt · ſiue redeunt tm̄ quo ad effectum aggnacōis ꝓpter ingratitudinem p̄cedentis gr̄e vel remiſſionis · & non redeunt quo ad culpam ſiue maculam · nec p dñs ad reatum pene · & ſic dr̄ pe · di · iiij · conſiderandō · ꝺcordat hoſti · nec ꝓpt̄ hoc eſt ita graue · ſic̄ omnia p̄cedentia cum ī his non optreat iterare ꝺfeſſionem in hoc caſu · ꝫ ſufficit in gñe confiteri ingratitudinē ſuā in recidiuando · vt dicit Iodouicus in ſūma ſua · ¶ Tercio deus eſt difficilior & tardior ad indulgendū · nam qui dño ſuo ſemel infidelis inuenit̄ · vix gr̄am inuenit · & veniam mereꝫ · m̄ltomagis qui freq̄nter · ſic vix inuenit m̄iam a deo · qui peccando eius m̄iam freq̄nter refutauit · vnde aug̃ · in li · ſoliloq̄orum · & recitat̄ de pe · di · iij · inanis Freq̄nter peccans ⁊ lugens veniam vix mereꝫ · Nam ibidem dr̄ · nihil ꝓſunt lamenta · ſi replicant̄ pcā · nihil valet a malis veniam poſcere ⁊ mala denuo iterare · Deus enim vt clemens princeps veniam petenti m̄iam facit · Sed iteranti peccatū ad iram & vindictā ꝺcitat

¶ Sicut figurat̄ · iij R̄z · ij · vbi dicit̄ · q̄ cum ſemel peccaſſet in dauid regnante · ſalomone rege ſub eo impetrauit indulgentiam ſub iſto pacto · q̄ iret in ir̄l̄m · ibi edificaret ſibi domū · & non tranſiret torrentem cedron · ⁊ in quocunq; die tranſiret moꝛeꝛet · quod placuit ſemel · ꝫ veniens ir̄l̄m ſui ei⁹ fugientes ab eo · deſcendit poſt eos de ir̄l̄m ad regem geth · cum rex ſalomō hoc cognouiſſet · miſit bananiā · vt eum interficeꝛet · Salomon delignat pacificū · i · xp̄m p ſemel pcā qui deum offendit · ꝫ lacrimis indulgentiā obtinet · p̄cipit̄ ſibi vt domū ſtabiliet ī ir̄l̄m · i · in viſione pacis · & inde p pcm̄ non recedat · alias moꝛieꝛ · Sed quid p⁹ tres annos vult ire poſt ſuos ſuos · tres anni ſunt tres partes pñie · quibus completis ſui · i · coꝛporales ſenſus fugiunt de iugo ſp̄us · & deſcendunt ad regem geth · i · mōm · Ad⁹ miſer pcā coꝛ non aduertens pactum q̄ ꝓmiſit relicto ir̄l̄m · i · ſtatu pñie vadit poſt eos p ꝺſenſum · & tunc excitat⁹ dñs ad vindictā mittit bananiā · i · iuſticiam · & ꝺdemnabat eum · & fiunt nouiſſima hoīs illius peiora ꝓribus

¶ Sed querit̄ · an culpa iterantis peccatum freq̄nter intm̄ aggraueꝫ · q̄ deꝰ tanō dedigneꝫ ei p m̄iam indulgere · dum venerit ad pñiam · Et videꝫ q̄ ſic · amos · i · c · Super tribus ſcelcribus damaſci · ⁊ ſup q̄rtum nō ꝺuertam eum · gloſa iero · di · iij · dicit q̄ eadem pcā ꝺmittenti · nec pñiam · nec indulgentiam ſe datuꝝ denuntiat · Igit̄ videꝫ q̄ pñia tm̄ ter poſſit iterari ¶ Inoppoſitum eſt mḡr · iij · ſnīaꝝ · di · xiij · Pñia nō tm̄ ſemel agat̄ · ꝫ freq̄nter itereꝫ · Cōcoꝛdat etiaꝫ aug⁹ de ſu · tri · ⁊ fi · ca · c · firmit̄ vbi iuꝝ ſi · dr̄ Sed poſt ſuſceptionē bap̄mi quiſq; ꝓlapſ⁹ fuerit in pcm̄ per veram ſemq̄ pñiam pt̄

repari Et ideo rñdendo dicit doctor deuote bonauenta in ·iiij· suo sup mgrm sniaz di· xiij· Pessimus est error & crudelissimꝰ dicé· ꝙ pnia non possit iterari· q; claudit viscera diuine mie· cum sic omnes pctores ·vel fere omnes cogét desperare· Ideo dicendo· ꝙ iterari pt· quocienscunq; homo in hac vita est probat aucte ezech· xviij· Si impius egerit pniam oim iniqtatum eius nõ recordabor· Pater hoc manifeste in dauid· qui ꝑmo peccauit homicidio· occidendo vriam viz berssabee quam polluit ꝑ adulteriumq; penituit De quo dicit· ij· Rz· xi· Et rursus núando ꝓpm peccat· & itez penituit· & indulgentiã & miam ẽ osecutus· & in filijs isrl· qui frequnter õ deum ḡuissimis pctis peccauerũt· ꝟ pnia ducti mibicordit indulgentiã meruerũt Sed ad argumentũ dicit bonauenta· ꝙ iero· intelligit· ꝙ primum pctm sit osentire in corde· Scom facé in opere· Terciũ ỽtere in consuetudinẽ· Quartum finaliť non penitẽ· Et de primo· nec pniam dat· nc veniã q; post mortem non est locus pnie· Ab alijs vero tribus liberat· & dat penitenti veniã· q; indulgentiam ·quotiens voluerit· licz de tercio tardius· sicut patz in uscitatiõe triũ mortuoꝝ· quoꝝ vnũ suscitauit in domo· scz puellam· math· ix· Et significat mortuũ ꝑ pctm mortale in corde· Secundũ xps suscitauit exz portam· scz adolescentem· luc· vij· q; significat mortuũ in ope· Terciũ suscitauit in sepulcro· cum fletu · scz lazaꝝ q̃duduanũ ferentem· iob· xi· Qui significat pctorẽ iacẽtem in sepulcro male osuetudinis· quẽ dez tarde & cum difficultate resuscitauit· Sed q̃rtum mortuũ non legimꝰ ꝑ xpm suscitatũ· sic nec q̃rtum pctm· scz in pniam finalem dimissum q; talis est desperatꝰ a deo & traditus dyabolo· Cum quo sine fine in inferno torq̃bit de pe· di· i· voluisset Deq̃t ecia ps in qua omendat gra bñ opantium· ꝙ cuiꝰ expositione est nõndum· ꝙ xpus sup̃ implicite· dixit se deum esse in verbis istis· scz· Et ecce plusq̃ salomon hic· de quo dyabolꝰ inuidens xpo bm criso· introduxit ꝑ os cuiusdam aduocati suos pentes carnales· vt ꝑ hoc obtegeret natam dcitatis in xpo· dicẽs xpo· Ecce mr tua & fratres tui foris stant· supple exz tectum· q̃rentes te· intendens insidiose· si ꝓpter hoc dimittet ꝓdicationem· ꝙ in hoc arguet eum forte puꝝ hoiem ex motu carnalis affectionis· Consanguinei & ogti more sacre scripture freqnter dicunt frẽs · Vnde ille insidiat hoc dixit· ac si dicé vellet To gloriaris de celo hre prem· & tñ radicẽ habes in terra· Non enim pt esse filius dei quem homines genuerunt in terra· Et qm xpm nitebant a bono spuali retrahe· ꝓpter affectionẽ carnalem pentum· cum tñ in hoc casu· honor & opus dei debeat ꝓponi · licet alias sint honorandi· non tñ sup̃ deum· io xpus dixit· Que est mr mea· & qui sunt fratres mei· in quo tñ nec mrem carnalem negauit nec contempsit ꝟ spualem congnacõz ꝓponendo dixit· extendens manꝰ in discipulos· ecce mr mea q fratres mei· Quicunq; fecerit voluntatem pris qc· Moraliter est notandũ· ꝙ sicut xpus spualia ꝓposuit tempalibus· docuit in omnibꝰ spualia & celestia tempalibꝰ· & trenis forte ꝓponẽda Cuius rõ est· q; ꝑ celestia q spualia donãtur terrestria· & non econuerso· mat· vi· querite ꝑmum regnũ dei· & iustitiam eiꝰ· q hec omnia· scz terrena adijcient vobis· Nam fatuus in hoc differt a prudente· quod fatuus expers rõne non distinguit inter vtile & inutile· dignũ & indignũ· bonũ & malum· ꝟ qñq; ꝙ inutilioꝰ q indignioꝰ est ꝓponit vtiliori q si offerat ei florenum· q pomũ· abijcit florenũ & eligit pomũ i q̃ ꝓpendit eiꝰ fatuitas Prudens vero ꝑ otrarium eligit qõ vtilius est & dignius· q; dicit pbus· iij· topic· hoc magis est eligendũ· quod est vtile ad oia & quod est semp melius· q quod est dignioꝰ· quod pt deducé in meliorem finẽ· quod est cum voluptate· q̃ quod est sine tristicia· qõ est sine voluptate· q̃ qõ cum tristitia· & qõ est magis bonũ anime· q̃ corpis· Cum aũt spualia & celestia sint hmodi & dignitate q vtilitate preferant tempalibus· vt hẽtur exz· de maio· & obe· solite Ideo quilibz debet ea preeligere & ꝓponẽ & hoc quo ad tria cz·

Temporis prioritatem·

Intentionis principalitatem

Ordinis dignitatem·

Nam primo ꝓponenda sunt spualia quo ad ꝓoritatem tempis· scz in etate iuuẽtutis Non enim expectare debemꝰ ad senectutem virtuose operari· q nos exercé in ỽtutibus

ꝫ in iuuentute debem⁹ incipe· V̄ñ ier⁹ in tenera etate· facilius ſcīe ꝺuerſacōis vſus inualeſcit·q; qō noua teſta capit·inueterata ſapit·ſic̄ patet de arbuſculis·que in quālibꝫ partem trahi pñt· Et tenera alia animalia ſine labore domari pñt·vñ mollis cera recipit ymaginē ſigilli defacili·& indurata retinet·Sic de etate iuuenili·Et ſic̄ indurata cera non facilīt informat·ꝫ frangīt·ſic etas in malis indurata ⁊ inueterata·vix ad bonum inclinat· Accidit ei quib⁹ dam·ſicut cuidam molitori·qui habebant aſellum iuuenem & pulcꝝ·quem tm̄ diligebat parcēs ſibi·nullum onus nec iugum impoſuit·ſed dum ad ſeniū pueniſſent·amміſſa pulcritudine & fortitudine eum honerare voluit· ꝫ q; non aſſuetus onera reiecit·& mḡrm calcaribus pcuſſit & occidit· ſic mḡr vſum aſini ſuitium & vitam amiſit· Sic quidam volunt parcē corpi in iuuentute· ꝙ nec ei on⁹ ieiunij·nec vigilie· nec alicuiꝰ caſtigacōis imponunt·differentes hoc ad ſenium·tunc ꝓponunt multa facē· ꝫ amiſſa fortitudine·& ſanitate in ſenectute pondera portare nequeunt·& ſic ſine ſuitio dei·& ſine virtutib⁹ deficiunt & moriunt·& mḡrm ſcꝫ ſp̄m rōnatem calcaribus ⁊ affectionibus malis·& ad mala induratis pcutiūt ⁊ etnalīt occidunt· Volens igīt mortem etnam fugē· & vitam etnam poſſidere·ſtudeat ſuire deo in iuuentute & fortitudine·q̄re dicīt treñ· Bonum eſt viro cum portauerit iugum ab adoleſcentia ſua·quod figatur math̄·xix· In iuuene qui xp̄m interrogauit dicēs·Mḡr quid faciam vitam etnam poſſidebo·Qui dixit· Si vis ad vitam ingredi·ſua mandata dei Non homicidiū facias·non adulteraberis non furtū facias· nō falſū teſtimoīm dices honora p̄rem & mr̄em· & diliges ꝓximum tuū ſic̄ teip̄m·Et adoleſcens·omnia hec cuſtodiui a iuuentute mea Ꝙ Secūdo ſp̄ualia ⁊ celeſtia ꝓponenda ſunt tenis quo ad p̄cipalitatē intentionis· in omni opere bono ⁊ ſpirituali· intentio tota ꝺz dirigi in deum qō p̄cipalīt fiet ad eius gl'iam·iuxta illud apl'i·1·cor̄·x·Omīa in gl'iam dei facite Sed dic̄·ſi omnia in gloriam dei fien dñt tunc videt ꝙ omnis actus ſit meritorij·vel demeritorius·bonus vel malus·⁊ ꝙ nullꝰ ſit indifferens·q; homo vel refert actꝰ ſuos in gloriam dei vel non·Si p̄mū· eſt actus meritorij Si ſcōm·eſt demeritorij Rñdet ꝙ fuerīt aliqui dicentes·ꝙ homo nihil facit ex deliberacōe·qn̄ deus reputet ei ad p̄miū vel ad demeritū· Vnde in die iudicij·vt dicunt de omni actu deliberatiuo rōem reddē oportet Ꝙ Et huic dicto conſonare videt dicta ſanctoꝝ qui dicunt·ꝙ ſicut non peribit capillus de capite ita nec momentū de tpe de quo rōem non reddē oportz· Hoc idem dicere videt anſhel'·ꝙ exiget a nobis omne temp⁹ impenſum qualīt ſit impēſum. Si ille modus dicendi· aut nimis multum ampliat viam ſalutis·aut nimis multū coartat·Nam ad hoc ꝙ opus ſiat meritoriū· aut dicent requiri actualem relacōm illius operis ad deum·aut dicent ſufficē relacōꝫ in habitu ⁊ in vniuerſali Ꝙ Si dicant ꝙ requirīt relatio actualis & in ꝑticulari· tunc nimis eſt arta via ſalutis· q̄a tunc in omni ope quod homo non actualīt referret in deum demereť· & peccaret·ꝙ eſſet duruꝫ dicere·Sed ſi ſufficēt relatio habitualis·& in vniuerſali·tunc aliquis qui ꝓpoſuiſſet in corde ſuo·deo ſuire in p̄cipio anni·menſis vel ſeptimane·omnia opa que poſtea facēt etiam nihil de deo cogitans eſſent ſibi meritoria·& tunc nimis ampliaret viaꝫ ſalutis Quod eſt ō illud quod dicīt·ꝙ arta eſt via que ducit ad regnum Eſt igīt alīt modus dicendi· ꝙ in opibus voluntatis deliberatiue eſt ponē medium inter bonitatē ⁊ malitiam Nam q̄dam actio deliberatiua a volūtate p̄cedens·eſt ordinata ad debitū finem ſcꝫ ad deum·hec q̄dem eſt bona·⁊ ſi ſit ex caritate·tunc eſt meritoria Quedam vo actio non eſt ordinata·& hec diuiſio eſt p imme:diata ·Sed non omnis actio non ordinata ad deum·tanq̄ ad finem·eſt mala·q; q̄dam non ordinat ꝓpter inordinatā conūſionem ad creaťam·q̄dam vero non ordinat ꝓpter opantis negligētiā q̄dam vo nō ordinat ꝓp operantis infirmitatem ſc̄ miſeriā Prima dr̄a actionis non ordinate·eſt mala malitia omiſſionis·puta q̄ actio ſe ꝺuertit ad creaturam·ꝙ illam ordinacōꝫ omiſit·⁊ igīt eſt ibi q̄dam omiſſio Secunda eſt mala malitia omiſſionis Tercia vero neutro mō mala eſt·ꝫ eſt indifferens· Talis aūt actio qñ quis facit aliquem actum·ita ·ꝙ circa

caturam non afficiť inordinate· nec tñ illã actionẽ ordinat ad deum· ꝫ facit ꝓpter aliq̃ finem qui reſpicit aliquam indigentiã naťe vt cum aliq̃s ambulat vt recreeť vel comedat vt reficiať· ⁊ talis actio indifferens iudicatur· q; deus· nec illam remunerat· nec imputat ad culpam· & hoc q; in tali actiõe nõ eſt malitia omiſſiõis· q; nõ eſt inordiata delectatio n̄ etiã omiſſiõis ¶ Non enī ſemp omittit homo qñ actiones ſuas nõ refert in deũ Indulgeť enim nature fragili ⁊ infirme ut multa talia poſſint facẽ· nec deꝰ requirit ab homine in tali ſtatu diſtractionis· q; omnia dum facit referat ad ſe· requirit tñ aliqñ ſcz qñ eſt tempus ⁊ locus· ⁊ ſi tunc non referat bmittendo peccat ñc· ¶ Sed quid ad vbum apli dicendo· q; illud verbum pť accipi affirmatiue· vel negatiue· ſi accipiť negatiẽ· tũc eſt p̃ceptum· ⁊ eſt ſenſus· Ita faciatis omia opera vŕa· vt nihil faciatis ꝺ gloriam dei ¶ Si aũt intelligiť affirmatiue· tũc pť teneri collectiue ul' diſtributiue· ¶ Si diſtributiue & diuiſim· tunc eſt conſilium & ammonitio Ammonet enī apls bm hunc ſenſũ· q; oñe opus nr̄m referamꝰ in deum· q; de quodlibet diuiſim facẽ poſſimus· & ſi facimꝰ vtile eſt nobis ⁊ expediens· Nullum eſt enī opus deliberatiuũ quod a nobis fit· q; q̃dem nõ poſſumus facẽ ꝓpter deum· ¶ Si aũt teneať collectiue· tunc nec eſt conſiliũ· nec p̃ceptũ· ꝫ finis p̃cepti vel conſilij· ¶ Ad hoc enī debemus tendẽ & hoc deſiderare· q; ad talem ſtatum pueniamꝰ q; omnes actiones nr̄as & affectiones pn̄cipali intentione ad deum referamꝰ ℟ ¶ Tercio ꝓponẽ debemus ſpũalia & celeſtia tempalibus· ꝓt dignitatem ordinis· ¶ Dignioza nanq; in ordine ſp ꝓponunť· ſic videmꝰ in elementis· Cũ ergo ſpũalia· ſcz virtutes & celeſtia· ſcz gloria & gaudium bn̄itudinis ſint dignioza omibus terrenis· que omnia vt ſtercora ſunt in comparatione auri· ſic & terrena reſpectu ſpũalium virtutum & donoꝝ· vñ ſap̃· vij· Oñe aur in compatione illius· ſcz virtutis vel gaudij bn̄itudinis arena eſt exiguam tanq̃ lutum eſtimabiť argentũ in oſpectu illius· ¶ In ſignũ huiꝰ ſancti reges ťre oĩa regna mundi· ⁊ ornatũ ſeculi ꝺtemſecũt· vt virtutes acq̃rent· & gl'iam poſſidẽt ſempiťnã ¶ Vnde legiť de ſancto lodouico filio karoli regis frantie· ſicilie & irl'm· qui omĩa terrena vt ſtercora arbitrans· relicto ſeculo & hẽditate pn̄a· ordinem fratꝝ minoꝝ ingrediendo· gloriam celeſtem adeptꝰ eſt· vñ in bulla de eius tranſlatione ſcribit ioh̄· ꝯp· xxij· Lodouicus vt ſol refulgens in virtute multa repentine ad ſũmaz gloriã gradiť· regalibꝰ dignis conſpectibus vt candens lilium· ac odoris ſuauiſſimi roſa rubens·

¶ Sermo nonus

Greſſus ibus ſeceſſit in ptes tyri ⁊ ſydonis· ⁊ ecce mlier chananea a finibus illis egreſſa clamauit· dicẽs· Miſerere mei dñe fili dẽ· filia mea· male a demonio vexať· matḥ· xv· ℟ ¶ Languidus potius· ſi prudens eſt exptum ⁊ ſratum q̃rit medicũ q̃ ignaꝝ· q; vulgariť di· q; melior eſt mḡr diſcipulo· ſic ſentiens aliq̃ morbum· ſiue ſit oculoꝝ· dentiũ· ſiue capitis· non dz recŕere ad phitoniſſas & carminatrices· & hꝰmodi vt ſuis carminibꝰ· diuationibꝰ ſiue bn̄dictionibus curenť· qẽ ſub pena excomunicationis bm canones· & pn̄macõis· ſeu decapitatiõis· ſiue deptacõis· bm leges ꝓhibeť· ꝫ potius ad vez medicum ⁊ exptum mḡrm ſcz xp̃m debemꝰ recurrẽ· & eius auxiliũ implorare; Vñ aug̃· de ci· dei· ⁊ allegať· xxvi· q· ij· qui ſine· Qui ſine ſaluatore ſalutẽ hr̄e vult· & ſine vera ſapĩa eſtimat ſe ſapientẽ fieri poſſe· non ſanus ꝫ eger eſt· non prudẽs ꝫ ſtultus· in egritudine aſſidua laborabiť ⁊ in cecitate noxia ſtultus & demens p̃mane bit· ac ꝓinde omnis inq̃ſitio & omnis curatio que a diuinis & magicis· vel ab ip̃is demonibus in ꝑdoloꝝ culťa expetiť· mors potius eſt dicenda· q̃ vita· & qui ea ſectanť· ſi ſe non correxerint· ad eťnã ꝑdicõez tendunt;

¶ Hoc attendens illa mulier bm origenem ī omel'· nõ petit iacobũ· non rogauit ioh̄em· non acceſſit ad petꝝ· non eſt inq̃t m̄ nãcius fideiuſſor· ꝫ ſuſcepit in ſe pn̄ie p̃ocinium· & ſola cuĕrit ad dñm· ⁊ eũ in voce tenuit ⁊ dixit· Miſerẽ mei fili dauid ℟ ¶ Quia vij vtꝝ demones poſſint inh̃itare corpibus

hominñ. & eos vexare. Et videtur. q̄ non q̄ ꝺm Aug̃. de fide ad petr. Duo ſpũs non pñt ſimul ee in eodem loco. ꝯ ania ꝛ ſpũs eſt in qualibet parte corpis tota ꝺm eundem & Ariſtol'. ergo ī nulla parte corpis pt demõ habitare. ¶ Contra nullus ſpũs eÿcitur de corpe in quo nõ eſt. ꝯ demon eÿcit de corpe vt hic dicit. ergo pt eſſe in corpore. ¶ Rñdet aug̃. in li. de diuinacõne demonũ. q̄ demones p naťam ſue ſubtilitatis pñt penetrare q̄cunq̄ corpa. & in eis ſine obſtaculo ſubſiſtere. rõne vero ſue pťatis pñt corpa in quibus ſunt mouere & pturbare. ¶ Ad argũm tum dicendõ. q̄ duo ſpũs ſimul eſſe non pñt in eodem. & ꝺm idem. ꝯ bene ſimul eſſe pñt diuerſimode. tñ ſicut anima eſt in corpe vt forma pfectiua ſeu informatiua. dy̆aboly̆ vt ſolum vt motor & deſtructor pfectiõis. ¶ Sz querit. an poſſit anime imp̃mẽ malas cogitationes. ꝛ affectiões malas incendẽ. Dicit bonauenťa in ſcõo ſuo ſup mgr̃m ſnīay̆ diuÿ. q. v. Q̄ pt eas anime adminiſtrare. p ſuggeſtiones. ꝯ non pncipaliť efficẽ. q̄ ſicut in corpalibus ignem accendẽ non eſt ignez gñare. ꝯ potius pabulũ igni miniſtrare. vl̄ ignem applicando combuſtibili. vel eõdẽ ſo. Sic in ſpũalibz dy̆abolus pt p ſuggeſtiõz malas cogitationes. ꝛ affectiones. q̄ pabulum adminiſtrare. & iſtas per ignem male ꝺcupiſcentie. ꝛ libidinis accendẽ. ꝓterea ꝺ. a ſanctis doctoribus Intentor malorũ non effectiue. ꝯ miniſtratiue. ¶ Sed q̄ritur. an dy̆aboli poſſint ſcire ſecťa cordiũ. Rñdet bonauenťa. vbi ſup̃. Q̄ ſcire cogitationes hoĩm pt eſſe dupliciter. Vno mõ per ſciam infallibilem. ſic ſolus deus nouit cogitacões hoĩs. vel cui deus reuelauit. Alio mõ p ꝺiecturam ꝓbabilem. hoc mõ dẽmon ſcire pt cogitationes hoĩs. Quia enī pauca ſunt ita ſecreta. q̄n ꝓdeant in opa exteriora. vel p ſigna cordis. vt apparet ī rubore rõe verecundie timoris vel amoris. vel per alia ſigna exteriora corpis. manũ vel pedũ. que omnia diuſimode mouenť. ꝺm diuſitatem affectionẽ. ¶ Hinc eſt q̄ multe cogitacões nře deprehendi pñt a demonibus. niſi arceanť virtute dei. Et hec cognitio potius eſt cõiecture. q̄ certe ſcie. Patet ergo quid dicendõ eſt ad queſitum. ¶ Q̄ñtum ad ordinationẽ & pſecutionez ſtalem euangelÿ. Veri ecťa docuit. quõ xp̃us obſtinatos & incredulos reprehendit hodie quõ chananeã ſupplicantem ꝓter crudelitatẽ ſuſcepit. Et ſunt tres partes huius euangelÿ principales.

¶ Prima notať imitabilis egreſſio redẽptoris. ibi. Egreſſus ihũs.

¶ In ſecunda ſtupenda chananea mirabilis ſaluatoris. ibi. Ecce chananea

¶ In tercia deuota ꝺmendatio conditoris ibi. O mulier magna eſt fides tua

¶ Circa ꝑmam ptem eſt ſtaliter nõndũ. q̄ egreſſus ihũs de genazereth. vbi ſcribas ꝛ pharieos de ſua ſupſtitioſe vana reprehendit. vbi mlťa miracula fecit. & tñ ſemp oꝓbria ſuſtinuit ab eis vt ingr̃ abſceſſit. ſecedens adptes tyri & ſydonis media ꝓducta. tyr̃ erat ciuitas gentiliũ cananeoz. ꝺm remig̃. Sydon vero ťminus eoz. illa ciuitas fuit in terra pmiſſionis ꝓpe montẽ lybani. de q̄ terra filÿ iſrl̃ prius expulerunt chananeos. ꝯ ꝙa quibꝫdam remanentibus de illis. hec mlr̃ deſcendebat. Q̄ ¶ Moraliť eſt nõndũ. q̄ n effectꝫ ſequereť a cã. cauſa nõ cognoſceretur. Nam effectus ducit nos in cognicõz cauſe. vt diť. i. phic. nam cum videmꝫ aliqd̃ opus pfectum. & bonũ arguimꝫ artificem fuiſſe bonũ ꝛ pfectũ. ¶ Sic deus pt volens ſe mundo ondere. fecit opus inauditũ ꝛ inenarrabile. & inconſuetũ. mittendo filiũ in carnem. vt p eius egreſſum nobis ingreſſũ & viam vite monſtraret. Vñ de ſũ. tri. & fi. ca. c. firmiť. dicit. q̄ ipe vnigenitus dei filiꝫ ihũs xp̃s a tota trinitate ꝺmunit incarnatus. ex maria ſemp virgine. ſpũſſcti coopatione ꝺceptus. viam vite manifeſte demõſtrauit. In quibꝫ verbis tres notanť natiuitates. ſeu egreſſus dei filÿ. quibus viam vite nobis monſtrauit ſcz

¶ Pnalis. vnde naſcit eternaliter.

¶ Maternalis. vñ egrediť temporaliter

¶ Mentalis. vñ ꝓducit ſpũaliter.

¶ Nam primo dei filius naſcit a pre ſemp. Sic enim ſplendor qui gignit ab igne atq̄ diffundit coeuus eſt illi. & eſſet coetnus. ſi ignis eſſet eternꝫ. ſicut filius eſt coetnus pri & ſemp gignit. Vnde mgr̃ ſnīay̆ in. i. di. ix. allegando origenem. dicit ſaluator nr̃ ſplendor eſt claritatis. ſplendor autez non ſimul naſcit & deſinit. ꝯ quotiens ortum fuerit lumen ex quo ſplendor naſcit. totiens oritur.

& splendor claritatis. ¶ Hic ergo saluator sp nascitur. De hac natiuitate dicit micheas · mich̄ · v. Egressus est sic ab initio e initatis & ps̄. Ex vtero ante luciferꝝ genui te. ¶ Nec enim gn̄atio est tam occulta q̄ inexplicabil' q̄ hylarius dicebat. Ego nescio, q̄ non requiro consolabor me. q̄ archangeli nesciēt angeli non intellexerunt. q̄ ihc non sensēt apli non predicauer̄t. ¶ Nanc etiam gn̄acōz salomō fatet̄ ignorare dic̄. q̄uer. xxx. Tria sunt difficilia mihi. & q̄rtum penit9 ignoro. Viam acquile in celo. viam colub̄ sup petram. viam nauis in medio mari. q̄ viā viri in adolescentia. ¶ Nam auis in aere nō facit vestigium. Hic nos p̄ creationem volando ex deo. immediate creati sumus q̄ non inuenitur vestigiū. alicuiꝰ oculcacōis honoris deifice. ꝫ magis gloria dei. ¶ Secundo colub̄ sup lapidem non facit vestigiū. ¶ Hic deus qui est spes oīm. habz regimen quietissimā nec patit̄ p̄ter hoc aliq̄ cicatricē in manibus portando omnia. q̄uis sit in omnibus p̄ncipaliť essentialiť q̄ potentialiter. ¶ Tercio nauis q̄c̄. sic nos in mari diuinitatis abeīno. schweptē wier. q̄ huc venim9 ex mari diuinitatis non ip̄m exuiscerādo in aliquo. vt auis se exuiscerat p̄creando qua. ¶ Sed q̄rtum penitus ignorat. scz viā adolescentis q̄ xp̄i gn̄ationem eternalez. ¶ Sed q̄ est vtilitas huiꝰ gn̄ationis. Dico q̄ cacōis rex. Egressus enim ille eīnus. egressuz mōi p̄ creacōz causauit. q̄ sicut radius egrediēs a sole causat res inesse. Sic egressus dei filius a p̄re causat res inesse. iux̄ glosam sup illud ps̄. Semel locutus est deus duo. Quo quidem. scz psonaꝝ emanationē. & mundi creationē. quare iob. xxxij. Semel loquitur deus. loquit̄ enim filium gn̄ando. qui est v̄bum p̄ris. & creaturas in eodem verbo creando. Nam ꝫm doctores. nisi filius a patre egressus esset gn̄atione eīna. botrus de vinea. nec pomū de pomo. nec pirum de piro posset generari. ¶ Est enim fecunditas p̄ris causa omnis fecunditatis. Egressus est igit̄ dei filius p̄ creationē rer̄ in vj. diebus. vt sic ipe septio quiescendo regressus est in cor p̄num homini. p̄pter quā omnia fēta sunt. viam monstraret redeundi ad deum. ꝫ adā sequi noluit. ꝫ allectus in creaturis filium dei solum redire p̄mlit. ¶ Secundo filius dei egressus de m̄re tēporaliť. in salutē oīm est natus. vt hoīem reconciliaret. & ei viā monstraret ad deum. abac̄. iij. Egressus es in salutem p̄pli. Nam deus p̄ videns volūtatem suam frustratam. q̄ homo errans in mundo non egrederet̄. ne inuanū eum creauerat. ꝫ ad finem ordinatū. scz bēitudinē eū reducēt. misit post q̄ntq̄ milia annoꝝ in sex etate mundi. itez filium suū in vtez v̄ginis. vt tempaliter a virgine nasceret̄. q̄ conuersando cum hoībus viam monstraret bēitudinis. & sic errantem hoīem reduceret. ¶ In quo egressu dei filius. xxxij. annis laborādo fideliť duas turmas animaꝝ. scz iudeoꝝ q̄ gentilium acq̄siuit. q̄ cum gaudio in ascēsione q̄ rdierat ad p̄rem reduxit. ¶ Hi figurat̄ gen̄. xxx. in iacob. qui egressus solus in longinquo p̄ vxore duxit socro suo. vij annis p̄ rachel. & vij. alios annos p̄ lyā. p̄ mercede postulans cunctas oues varias coloratas. quod cum placuiss laban. Tulit iacob v̄gas & decorticauit. vt diuisis apparent coloribus. & posuit in canalibus vbi greges bibebant. vt aspectu eaꝝ concipent & varijs coloribus fet̄ p̄crearent. quod & factum est. q̄ multum in gregib̄ ouiū & pecoꝝ ditatus. cum duab̄ vxoribus & duab̄ turmis ad p̄rem cum gaudio est reuersus. ¶ p Jacob qui supplantatoꝝ dicit̄ designat̄ xp̄us filius dei. qui supplantauit dyabolum in baculo crucis. hic egressus de p̄re visibiliter in mundo. duxit. xxxij. annis p̄ ania sibi in fide desponsanda. qui p̄ponēs ouib̄ v̄igulas verba q̄ facta diuersaꝝ virtutum. in quibus multi hoīes immitati. multū ditatus in simplicibus & rudib̄. ꝫ iustis hoībus cum duabus turmis aniaꝝ. scz gētiliū & iudeoꝝ. vel cōtemplatiuoꝝ. & actiuoꝝ ad p̄pria est reuersus. ¶ Tercio filiꝰ dei egredit̄. q̄ nascit̄ spūaliter a mente deuota. Naz ꝫm mḡrm. q̄ sniaꝝ di. xv. filius dei visibiliter semel visus est. ꝫ freq̄ter mittit̄ a p̄re inuisibiliť. in animas iustoꝝ. vt p̄cipiat̄ q̄ cognoscat̄. Percipit aūt q̄ cognoscit̄ p̄ inspirationem boni affectus. Quotiens cunq̄ enim bonū affectū concipim9. & ad effectū p̄ducimus. totiens filium dei concipim9. & gn̄amus. vnde leo p̄p. dicit. Deus p̄ affectū concipit̄. per effectum nascit̄. per p̄fectū nutritur. & tribulacōibus roborat̄. & perficit̄

in perfectam etatē plenitudinis xp̄i. Videȝ nanq; pius p̄r. cui cura semper est de filijs missionē primam. qua misit filiū suū in carnem visibilē. ⁊ in amarissimā mortē in multis peccatoribꝰ euacuari. Et ꝙ adhuc sup: sit locus b̄ritudinis. non cessat. ȝ quotidie ⁊ freqūter inuisibilē mittit dei filiū ⁊ sp̄m sc̄m. vt viā vite etne manifestiꝰ mōstrarēt ⁊ inspirent. ⁊ animam captiuā in p̄cīs ad eum reducant ℣ Qui enī alte clamāt illud can̄. vi Reuertē sunamitis reuertē. vt intueam̄ te. Sed heu multi vt herodius saturatus prede. vel deditus carne ad vocez clamantis ⁊ reuocantis non redeunt. ȝ in delectationibus carnis ⁊ peccatis p̄sistunt Sic̄ legit̄ de coruo. gen̄. viij. Qui egressus de arca posuit se super cadauera non reūtebatur. Sic anima peccatrix ponēs se ꝑ desiderium super delectacōes carnis o placēdo ei. ⁊ vocem filij dei. nec sp̄ūsancti exaudit. nec currat in arcam celi vnde exiuit regredi Q̄ tamentabat p̄bs in li. de pomo ⁊ morte considerans mibiam huius anime peccatis infecte. dicens. Ve anime peccatrici. que nō habet posse redeundi ad locum suū statutū q; turpia opera ⁊ delectationes corpis impediunt ascensum eius sursum. Sed bēa aīa que non fuerit infecta p̄uis operibꝰ huius mundi. q; hec sola libē ad deum volat. ⁊ sic̄ columba in arcam ramū oliue. i. effectū mie ⁊ gr̄e in signū pacis etne ⁊ felicitatis ptat ¶ Sequit̄ sc̄a pars in qua notat̄ stupenda mibatio saluatoris ibi Ecce chananea. i. mulier de terra chananeoȝ gentilis. indigens diuino auxilio. cū magna fiducia venit ad xp̄m dic̄. Miserē mei dn̄e fili dauid. criso. cōsidera mulieris ph̄am. inspice anmā generosam. non prexit ad diuinos. non inuocauit magos. nō alligatas quesiuit. non impostrices munusculas adduxit illas q̄ solēt demones ꝓuocare incantacōibus suis vt nus augere. reliquit omnes dyaboli facultates. ⁊ venit ad saluatorē aniaȝ nr̄aȝ ¶ Moralit̄ est notandō ꝑm alexandȝ. q̄ inuidia est quidam fons talis nat̄. qui ad clamorem homis p̄ntis. etiam si tacite loquat̄ magno impetu erumpit q̄ ebulliens. Sic est de fonte diuine mie qui ad vocem inuocantis. vel etiam desiderantis erumpit. ⁊ abūdanter seip̄m effluit hauriendū. Vñ orig. in omel. de mulie clamāte dic̄. Si hoiem interrogare volueris. interrogas quid facit. audiens dormit. aūt nō vocat. aūt recte dedignat tibi rn̄dere ad deum. aūt nihil hoȝ est opus. ȝ vbicunq; fueris ⁊ inuocaueris. dicens. Miserē illico aderit. Vñ amb. de pe. di. ix. libenter ignosco. ꝓmpte indulgeo. Et mīam magis volo. q̄ sacrificium. Non enī veni vocare iustos. ȝ peccatores ad pn̄iam ⁊ de pe. di. i. leo p̄p. multiplex mīa dicit. misericordie dei nec mensuras possum⁹ ponē. nec tempa diffinire. apud quā nullas patit venie moras conuersio. Clamem⁹ ergo cū illa chananea dic̄. Miserē ¶ Ipe enim filiꝰ dei est mibicors ꝓpter tria que allegauit illa mulier in sua peticione. dic̄. P̄ne fili dauid. miserē mei sez.

¶ Iure voluntario. q; dn̄s vniuersalis.

¶ Iure ꝓpetario. q; filius dei collateralis.

¶ Iure hēditario. q; benignus ⁊ letalis.

¶ Nam filius est omnibꝰ inuocantibꝰ misericors. q; dn̄s vniuſoȝ. ideo benignus ⁊ voluntarius est ad mibandū ⁊ parcendū. Naturalit̄ enī videm⁹ ꝙ q̄nto aniāl est maioris dn̄i. tanto ꝓnius ⁊ maiori pietate est ad mibandū ⁊ parcendō. sicut patz in rege aialium leone. qui iratus parcit prostratis. Et in rege apum qui b̄m p̄bm est sine eculeo. sic dei filius sicut excedit in dn̄i. ita ⁊ in misericordia excedit omēs. vñ ꝓba hoc volēs expmere in eius laudez dic̄. Mibacōes eius sup omia opa eius ¶ V ¶ Quod attendē dz pctor. ⁊ vt b̄uus dn̄m implorare provenia. dicendo. pacientiā habe in me. Qō si non fecerit de iniuria peccantis illata. ⁊ ꝓteruia iniuriantis. grauꝰ ocitat̄ in iram Sicut res vtputa vinū. q̄nto dulciꝰ. tanto si mutat̄ in acetum fit amarius. Sic eoūso filius dei si ad iram concitat̄. q̄nto plus est misericors humiliter petenti ignosci. tanto plus irascitur ⁊ amaricat̄. veniam non petenti ⁊ peccatis sibi iniurianti ¶ Exemplū patet in aquila. de qua legitur in miris rep q̄ q̄n cornix insequit̄ eam. diu ꝑuocat ⁊ vexat. nunc trahendo caudam. nunc alas. ȝ diutius non valens sustinē ꝓpter importunitatē. cornicē vngibus rapit ⁊ dilacerat cum qua ꝓpter nobilitatez nat̄e multū dissimulauit. Sic deus q̄ndo multum infestatur a peccatore ⁊ concitat̄. iustitia petente ad

vindictam ad tempus qñq; dissimulat paci enter & misericorditer expectans emendam ß tandem ꝓpter peccantiũ importunitatẽ & ptinatiam delinqñtes·rapit sua vindicta & dilacerat·sepando aiam miseraz a corpe p mortem·& expellit etnaliť puniendo·Quare Greg⁹·in pastorali·c·lxxvij· Nãe ẽ dũ pcti vuln⁹ in subditis non restringiť corrigẽdo se solitudine·ipa discretio spealiť moderet· & vite disciplinam teneat·& viscera pietatis non amittat Secundo filius dei est misericors·q; est filius collateralis dei pris clementis & mibicordis·cui bm greg·in q̃dam collecta est ꝓpriũ misereri & pcere·dic̃ nanq; pbs·ij·retho·Q; iuuenes & filij sunt magis mibicordes q̃ seues·Cuius rõ est·quia sunt boni ꝓpter iuuentutẽ· & paucitatem dierũ sunt imbuti in malitia Et ideo etiam alios non credunt malos esse sed senes experti in malitia· non compatiunť miseris intm̃·sic iuuenes·q; putant miseriã ex culpa euenisse Hoc considerans illa mulier·inuocauit eius misericordiã noĩe filij·vt esset ꝓnior·& citius eam exaudiret·ideo ecclia in ꝑma oĩ mane instituit cantare versiculum·Ie fili dei viui miserẽ nobis·vt rõne filiacõis in qua inuocať· ꝓmptior sit nobis pcoribus ad miserendo·& quod petiť in collecta seqñti scz·Dñe deus omps qui ad pncipiũ huius diei ꝛc·sit largior ad indulgendum· Sed queriť quare filius dei inuocať rõe filiatiõis differt & expectat· qñq; adimplere preces supplicationis·sicut etiam patuit in hac muliere·clamante & inuocante eiꝰ mibi cordiam rõne filiacõis ꝛc·Rñdeť q; ꝓpter tria Primo vt peccator tarditate & mora in petendo clarius cognoscat mala que gessit· & cognicõne delicti fortius doleat & tristeť & dolore & grauitate magis caueat· Vnde bm sentent iam eximij doctoris· aug·super illo verbo· Et aia mea turbata est valde diutius petendo·latior est dolor de pctis & sceleribꝰ omissis·Salubre ergo est & vtile peccatori freqñter expectare & libenter cum petit·& q̃nto diutius tardať· tanto amplius mereať habundanť recipe quod flagitať nã semina niue vel gelu pressa solidanť· & si ad supfitiem tardius exeunt·tñ ad frugem multiplitiorẽ cõsurgunt Sic sepe desideria q; celeriť non fiunt tardius exaudiunť·& q; implere quotidie petimꝰ·ex ipa melius tarditate ꝓsperať·Hac enim causa pmisit xps hanc mulierẽ tm̃ clamare pꝰ eum·vñ greg·li·xxij·mor· Nemo qui tardius audiť·credat q; a supna cura negligať·Sepe enim desideria·q; celeriť non fiunt·tardiꝰ exaudiunť Hac etiam ex cã t m̃ tardauit liberare ppm suũ de huiusmodi·vt ipsi dicẽt·ps·xliij·Exurge quare obdormis dñe ꝛc· Hac etiam de causa tm̃ distulit saluare genus humanũ vt sancti pres ardentius clamarent· Emitte agnũ dñi ꝛc·vt dirumpes celum ꝛc·Sed dõ dei filius negligit qñq; exaudire·ꝙa oro nõ fit ita sicut fieri debet·scz cum debitis·circũstanciis·quibꝰ ptermissis petitio non exauditur·Propter dem fuit perentibꝰ discipul ꝓ tempalibus indebite nescitis ꝙd petatis· math·x· Tercio differt qñq; exaudire vt ex difficultate sanacõnis petens magis caueat sibi·nam ex difficultate sanationis fit maior custodia recepte sanitatis Quia tãto plus diligit·q̃nto a maiori piculo & crim̃e nouit se quis liberari· Vñ greg·xxij·mor·c·viij·Certe quippe est q; minus diligit saluatorem suũ redemptorẽ·qui minus intulit piculum q; euasit Ideo petrus cum difficultate & tarditate sanatus·optime se decetero custodiuit a peccatis·& paulus ne cadet dicebat· Castigo corpus meum·& in hutute redigo·ne forte cum aliis ꝓdicauerim ipe reprobus efficiar Tercio filius dei est misericors iure hẽditario· Sicut enim radix & fructꝰ eius·Qualis pr̃ talis filius·q; aũt pr̃ eius dauid bm carnem fuit magne clemẽtie & mibicordie·nũc iuꝛ ꝑsa·lv·Misericordia dauid fidelis· Ita etiam filius eiꝰ bm carnẽ hanc clementiã & mĩam ꝺhendo hẽditauit Q Sed queriť an filius dei plus sit misericors·q̃ iustus vel econůso·Dico q; cum filius dei sit iustus & misericors·ideo ipa iustia & mia·& ꝙquid est·in deo est ipe deus· vt dicit mgr·i·sñiaꝝ di·viij·Sequiť·q; deꝰ hic est misericors sicut & iustus·& econůso· tñ misericordie effectus plus in nobis relucent q̃ iustitie· Et ideo q; deus parcit peccãtibus & subito non punit·& mia eius a ꝓgenie in progenies· Ideo dicit esse nob magis mibicors q̃ iustus·& q; tempus pns est mie·& postmodũ erit tempus iustitie· ideo tunc plus patebit iustitia·q̃ mia· q; reddet

ūnicuiq; iuxta opera sua ¶ Sequit̄ tercia pars in qua oñditur ꝺmendatio xp̄i qua illam gentilem mulierē· ꝓpter fidem & bonam ꝺfidentiā ꝺmendauit dic̄· O mulier magna est fides tua· Et merito di· magna· q; filiam eius a demonio liberauit· & ei gr̄az & mīam impetrauit ¶ Moralit̄ ē notāduꝫ q; inter omnia maxime egrotantib⁹· nāia est fides & confidentia boni medici ¶ Nam vt dicit seneca in q̄dam declamac̄oe· Nihil magis ꝓdest egris q̄; confidē in eum a quo cupit curari· quod p; p tale exemplū ¶ Quidam semel abdicauit filium suū· ꝫ abdicat⁹ studuit artem medicine· ꝺtigit p̄fem ḡuiter infirmari· rediit filius iam exptus medic⁹· & curat p̄fem· hac re reꝺciliat̄· Accidit aūt vt nouercā ei⁹dem filij eadem infirmitate· qua & p̄ laborare· iubet p̄ filio vt nouercā curet· sicut p̄fem iam curauit· filius noluit· & ideo itez abdicatus a p̄re coīā iudice accusat̄· q; nō vult nouercā curare· fili⁹ rn̄dit nō posse· dato q; eadem infirmitate laboraret· q; non ei⁹dem affectionis & confidentie ad filium fuit sicut p̄· Sic licet multe sint infirmitates hoīm· & ꝓturbac̄ones cordiū que mouent h⁹modi anxiatos ꝓ salute· & vita eterna ꝓclamare ad medicū aniaꝝ· sez xp̄m tñ vnū & non altez exaudit & curat iuxt̄ ei⁹ desideriū· q; hic fidelis habet effectionē & fidem· alterius infidelis· nec confidentiā nec affectionem· Et ideo hñtem confidentiā exaudit· alterum vero non· vnde. C. de veteri iure enucliando l. i· Omnem spem nr̄am ad solam referre debem⁹ sūme ꝓuidentiā trinitatis· a qua mundi elemēta & eoꝝ dispositiō ꝓtulerunt· sine qua non est armis vel ingenio confidendū· q̄re ap̄lus ad rō· i· dicit· Q⁹ iust⁹ sez fidelis viuit ex fide· & de pe· di· iij· in domo· Ex fide viuit iustus· & mundat̄ ei cor dum pegrinat̄· & in ea desiderat̄· qō nondum hētur ¶ Dicit̄ igit̄ bene ꝓ fides sit magna· Est enim magna & stupenda & a cunctis hominib⁹ bona confidentia amplexanda rōne

¶ Firmitatis vigoroſe

¶ Sublimitatis glorioſe

¶ Vtilitatis fructuoſe

¶ Est nanq; ꝓma fides magna ⁊c̄· Fundat̄ nanq; fides nr̄a vigorose sup̄ firmā petram· & pfectā sez sanctā trinitatē· q̄ est b̄m mgr̄m

sniaꝝ in· i· di· j· vnus & solus deus ver⁹· sez p̄r & filius & spūssanct⁹ vniuser⁹ dem⁹ ꝺbe vel essentie que est summum bonum quod purgatissimis mentib⁹ cernit̄· Vnde de sū. trini· & fi· ca· c· firmit̄ dicit̄· Firmit̄ credim⁹ & similiter confitem̄· q; vnus solus verus est deus eternus immensus & inmutabilis· omnipotens in comprehensibilis & ineffabilis· pater· & filius· & spiritussanct⁹· Tres quidem p⁹sone· sed vna essentia & substantia seu natura· simplex anīo· Domus enim virtutū patit̄· que firmo ac solido fundam̄to situat̄· Quō igit̄ sancta ec̄cia posset cadere ꝫ suū fundamentum nunq; desinit tenē & defendē· Sed sc̄tam ec̄ciaꝝ pagan⁹ vl̄ iudeus iaculo infidelitatis ꝺcutit dic̄· quō deus xp̄i anoꝝ p̄ esse vnus & trin⁹· Defendit xp̄ianus hoc· non solum oñdendo auc̄te sanctoꝝ vez etiam auc̄te & rōne paganoꝝ· Primo auc̄te sacre scripture· ꝺcū· vi· oñdit̄ vnitas dei· Audi isr̄l dñs deus tuus vnus est· Et eā· i· dicit ib⁹ filius sprach· vn⁹ est altissim⁹ creator oīm omp̄s· rex potens· & metuend⁹ nimis· hoc idem ꝓbatur auc̄te paganoꝝ & p̄b⁹oꝝ· dicit nanq; p̄b⁹ xij· met̄· Deus est vnus eternus nobilis in fine nobilitatis· & boet⁹· iij· de consol· Nam vn⁹ est de⁹ ¶ Nam socrates ex hac causa dicit̄ esse interemptus· q; vnū deum apud ꝓdolatras cōfessus est· Dixitq; · q; p⁹ canē q̄; deos p⁹s colēt· eo q; canis esset factura dei· ꝫ ꝓdola vana factura hominis· ꝓpter quod ab ꝓdolatrijs accusatus· carceribus mancipat⁹· veneno est intemptus· Nam hec est ꝺmnis xp̄ianoꝝ iudeoꝝ & paganoꝝ auctas consentientes in vnū deum· Item ꝓbat̄ hoc rōne aristot· i· celi· Sicut vnicus est mund⁹· igit̄ vn⁹ est motor· seu p̄nceps qui mouet mōm q; si essent duo motores· vn⁹ esset supflu⁹· vel si non esset supfluus· requirēt alium mōm & sic duo essent mōi· Cuius oppositū tenet p⁹s ¶ Item ꝓbat̄ hoc rōne dñi bonauent̄e p̄missis tribus suppositionib⁹· Prima q; de⁹ est sūmum bonū· Secunda q; est omp̄s ꝺfectia q; est sūma b̄titudo ¶ Primo igit̄ sic de⁹ est sūmum bonū· igit̄ si sunt duo dī· erunt duo sūma bona· tunc vn⁹ illoꝝ· aut diligit alteꝝ· aut non· si sic· cum vterq; sit sūmum bonum· vterq; est diligend⁹ amore fruitōis igit̄ vterq; fruit̄ alteꝛo· ꝫ qui fruit̄ alio bono

a se ille indiget·igitur vnus indiget alio ⁊ vterq; indiget·igit neuter est deus ¶ Secdo deus est omps·igit poterit quod omis alia psona a se nihil poterit·igit si sint duo dij· diuersi in natura·hoc pt vnus facé de alio· qđ alter vel possit·& econuerso·ꝟ cui pt potentia auferri non est deus· Igit si sint duo dij nullus est deus ¶ Tercio deus est sūma bitudo·tunc si essent duo dij·nullus posset in bitudine appetitū inqetare·q; vnus esset ab alio in aliud·i· nullus est deus· Nec bō uentura in·i·suo super snias di·ij·q·i· ¶ ¶ Sed dicét iudeus·Secdo deum oim esse vnum·ꝟ nego eum esse in psonis trinū· Et xpiane non solum aucte excecabis·vey etiā rōnali notabili delirus ⁊ mutus esse ꝓbaberis·nonne dauid ps·lxvi· Inuocando scām trinitatē dixit·Benedicat nos deus deꝰ nr· bñdicat nos deꝰ·designando ꝑ hoc q; dicit ter deus·q; est trinitas psonay·ꝟ dicens ⁊ metuant eum·oñdit vnitatem essentie· Et geñ·i·pt dixit filio & spūisancto· Faciamus hoiem·& geñ·xvij·dicit q; abraam tres vidit·& vnū adorauit· Et bm aug·de ciui·dei porphiriꝰ qui fuit paganꝰ·scām trinitatez confidet dicens· Monas genuit monadem & in se reflexit ardorem·i·pt gnat filiu m·& in se hñt spūscm ¶ Item rōne ꝓbat ꝑ ricb ·i·sup snias di·ij·ar·ij·q·i·tribꝰ ꝓsuppositis ¶ Primū q; in diuina essentia est sūma bonitas·ꝟ ad sūmam bonitatē·ptinet se summe ɔmunicare· q; bm dionisiū de angelica ierarchia·c·viij·Bonū est sui ɔmunicatiꝫ ꝟ diuina bonitas non pt se sūme ɔmunicaé alicui creature·nec omnibus simul· q; non sunt capaces bonitatis· In sūmo ergo oportet in diuinis esse psonam increatā·cui summe ɔmuniceť·ꝟ tales psone inčate sunt filiꝰ & spūsanctus·ergo pt est pncipium eay q̄n tum ad ɔmunicacōz bonitatis ¶ Secundū suppositū est q; in essentia diuina· est sūma pfectio ·ꝟ pfectionis est ꝓducé sibi similem in natura· igit sūme pfectionis est ꝓducere sibi similem in natura· ꝟ nulla creatura pt esse deo sūme similis· igit ad pfectionē diuinam spectat· q; ibi sit emanatio alicuiꝰ persone increate scz q; vna sit imꝓducta· q̄ est pt·& alie du· ꝓducte·que sunt filius & spiritussanctꝰ ¶ Tercium suppositū·in deo est sūma caritas·igit est ibi psona amans & psona amata·⁊ sūmus amor qui ꝓcedit a pre in filium·⁊ a filio in prem· Et si est ibi summus amor·ibi est sūma iocunditas· cū non sit amor ꝑfuatus·ꝟ ad altey cū nullꝰ boni sine socio sit iocunda possessio·bm senec·ad lucillum·igit ad sūmam iocunditatē reqrit societas ⁊ etiam plalitas·cuius pt p amorē caritatem iocunditatē·& bonitatē·est pncipium illay duay psonay ¶ ¶ Secūdo fides nra est magna rōne sublimitatis gloriose trinitatis·que tam sublimis⁊ infinita est·ꝓ eam nec intelligere·nec cogitare·nec sufficienti rōne oñdere· nec ꝓbare possumꝰ Et ideo vbi rō deficit·ibi fides supplet di·ij in fi·reuera in fi· Nec miy cum nullꝰ pbor acutissima speculatione plenaz alicuius rei create possit inuenire noticiam· Teste pbo ij·metb·in pncipio·Sic oculis noctico:acis ad lucem solis· Ita intellectus nr ad ea que sunt manifesta nature· Vnde legit in li·de vita & moribus pbor·q; qđam pbs multis annis in solitudine stetit·vt naturam apis posset inuestigare·nec potuit· minus ergo diuinitatē ⁊ trinitatē sublimē· Narrat tulꝰ in li·de natura deoy·q; quidam rex quesiuit a quodam pbo·quid essz deus pbs inducias trium diey peciit rñdendi· Expleto triduo itey aliud triduū postulauit·& post maiorē terminū ad quesitū non rñdit· cui rex ait· Video me deludis·at ille·dñe mi non·quia deus est tam immensus⁊ sublimis·q; qnto de eo plus cogito·tanto plus defitio· & qđ rñdeam nescio ¶ ¶ Et de bto aug·leꝫ ꝓut ipe ait hanc habuisse visionem·dum libros de trinitate cōponere intendet· Sibi nangz videbat· q; sup litus maris deambularet·puey quendaz videns agz maris cum manu extrahentē·atgz in paruā foueam infundentem·de quo aug·admiratꝰ quesiuit quid puer facé vellet·qui rñdit·totam aqm maris in hanc foueam extrahé nitendo· Et aug·quō fili hoc facé poteris·est ipossibile Ille puer ꝓtinꝰ subiunxit· Et tu nunc vis componere libros de trinitate· Sicut ergo possibile nō est·q; hanc agz de mari to talit extraham·& in hanc foueam puam colligā Ita nec est possibile· q; tu deuenias ad sublimitatem⁊ infinitatē trinitatis ⁊ ad plenā diuinitatis noticiam· Vnde mgr snian·i·dij·c·i·loqns de sublimitate sancte trinitatis

dicēs de ipa cum modestia & timore agendō est. ⁊ atentissimis auribꝫ atq; deuotis audiendum. vbi queritᷣ vnitas & trinitas pris & filij & spūssancti. Quia nihil piculosius alicubi eratᷣ. nec laborioſius aliqd queritᷣ nᶜ fructuosius aliqd inueniᷣ ꝙ Tercio fides trinitatis ē magna rōe vtilitatis fructuose. magna enim vtilitas est sancte trinitatis. cum nullus sine ea saluari possit p eā solam bīficari ⁊ saluari oportet. Vñ athaꝫ Quicunq; vult saluus esse ante omia opus est vt teneat catholicaz fidem. Fides aūt catholica hec est. Vnū deum in trinitate. & trinitatem in vnitate veneremr̄. Vnde mḡr. in snīam dicit. Res quibus fruendum est. & nos bēos faciunt. sunt pr̄ & filiꝰ ⁊ spūssc̄s ꝙ Assignari pnt igitᷣ tria documenta. Primum ꝙ omnis nr̄a factio. omnis nr̄a inceptio. qñ surgimus mane. vadimꝰ ad mensaz dormitū de nocte. sit in nomīe pris & filij & spūssancti Vnde plato in thimeo. In oībus siue maximis siue minimis. diuinū auxiliū dz implorari. In signum huius dñs p̄cepit aplis baptizare omnes gentes. in noīe pris ⁊ filij ⁊ spūssancti Vnde narrat greḡ. ꝑmo dyalogoz. c. iiij. de q̄dam monacha curiozaz monasterij. que mane lactucam aspitiēs concupiuit. quaz auide momordens sine signo crucis. & inuocatione trinitatis arrepta a dyabolo ꝓtinus cecidit. cumq; mirabiliter vexareᷣ. vni pri equitio sub celeritāte nunciatum est vt veniret otius. cumq; dyabolꝰ videret scm̄ prem coniurateᷣ & interrogatus rndit. Ego inqt qd feci. stabam sup lactucā veīt illa ⁊ momordit me⁊ sic ex p̄cepto viri dei abscessit. Secundum documentū. ꝙ oīs nr̄a bona debuitio sit in nomine dei. scz sibi reddendo gras ꝙ gloria pri. In cuiꝰ signū Greḡ. ordinauit ꝙ in fine psalmoz semper dicet̄ gloria pri. Tercium documentū ꝙ in oībus nr̄is anxietatibꝰ angustijs ꝛc. Si volumus liberari. debemꝰ inuocare scām trinitatem p illa verba. Sancte deus. scte fortis. sancte mīsericors saluator miserē nob. De quibus verbis refert damascenus li. iij Q2 cum apud constantinopolim pestilentia ḡuis esset. qdam puer de medio ppli in celū raptus predictum canticū sancte trinitatis ab angelis est edoctus. quod cum rediens. coram pplo decantasset. moz omnis pestilē-

tia est fugata.

Sequens euangeliū factum est octo ꝑdz maij. anno. xxxij

Sermo decimꝰ

Rat dies festus iudeoz. & ascēdit ibus ierusolimā Joh. v. ꝙ Albertꝰ de natā planetaz. dicitꝙ celestes influēte plus influunt in vno loco & tempore q̄ i alio. ꝫm aspectus magis directos vel indirectos. Sic vere certa sunt loca. deo dicata. & magis accepta. & ad impetrandū diuine gre influentiam opportunā. sicut sunt ecīe & altaria. vnde ps̄. Adorate deum in atrio sancto eiᷣ Ad hoc enī vt hētur. xij. q. i. fuīam ecīaz viri religiosi. sicut fuit cōstantinꝰ. non solū possessiones & predia que possidebant. Sed etiam semetipos dño consecrarunt edificantes basilicas in suis fundis in honore scoz martiz per ciuitates ac monasteria innūa. in quibus cetus dño buientium conuenirent. Vt igitᷣ ad illa sacra loca ad orandū. & deo placandō freqñter accedēmus. doctor veritatis viam p̄monstrando. dum erat dies festꝰ iudeoz ascendit ierlimā in templū. Que cum xp̄us buauerit festa iudeoz. q̄re xp̄iani etiam non festiuant sabbata eoz. Rndeᷣ ꝙ hoc ordinauit ecīa instinctu spūssancti. vt post resurrectionē dñi sabbm non colleᷣ. sed dñicam diem loco sabbati celebrare debemꝰ ꝓpter honorem & gaudiū resurrectionis. nᶜ illa mutatio est otra p̄ceptum. exo. xx. Memento vt diem sabbati sanctifices. ꝙ diem dñicam ꝓ sabbato colendo obbuaᷣ. morale hoc qua rōne hoc mandatum a deo p̄ceptū est. Sunt nanq; duo in illo p̄cepto. scz morale ⁊ cerimōiale. morale scz ad illud quod est de dictamine legis naturalis. scz vt hō aliq̄ tempe vacet contemplacōi & diuino cultui. Judei enim ꝓpter inditam auaritiā tm̄ serui sibi subditos opibus builibus occupassent. ꝙ mens eoz oīno destructa fuisset. Et ideo illa obbuatio sabbati instituta fuit. a deo vt etiam qñq; in recognitionē bonoz receptoz diuino cultui vacarent. gr̄am petēt. & veniam de peccatis inuenirent. qō ita bene ꝙ

vacationē diei dñice obſuaſ ſicut ſabbati. Sed ad hoc q̄ cerimoniale eſt ſcz ad operis taxationē & tempis non obſuaſ. ꝛ mutatū eſt in diem dñicam in memoriam & reuerentiam dñice reſurrectiōis. nec ab aliquo xp̄iano ſabbatū coli debet. ne videaſ iudaizare & predicator antixp̄i eſſe. Vnde greg̃. rōnē de con. di. iij. puenit ad nos. Dicit increpādo ciues rōnos puenit ad me quosdaz p̄ſi ſp̄s homines p̄ua inter nos aliqua & ſancte fidei aduerſa ſemia eſſe. ita vt in die ſabbati aliquid operari p̄hibeaſ. quos quid aliud n̄ añxp̄i p̄dicatores dixerim⁹. qui ſcz añxp̄s veniens diem ſabbatū atq̄ dñicum ab oīi faciet opere cuſtodiri. Sed quid de muliere que votum facēt diem ſabbati vacare. Rñdet rap̄m. Q̄ talia vota ſunt reuocanda. ſi ſint ſuſpecte mulieres. q̄ iudaizare velint. alias non. ſi hoc faciant p̄pter veneratiōnē beate virginis. ¶ Sed queriſ an die dñico vnq̄ liceat. p̄pter inſtantem nēcitatez operari. Rñdet rap. in ſūma. q̄ licet arare fructus colligere. p̄pter piculum hoſtiū. qui forte hec alīs diebus caperent vel occidēt vel iacente ſegete in agro. aut feno in pratis. ſi immineat tempeſtas aut pluuia. que corrumpat aut deterioret talia. Sed in hoc ep̄s loci. ſi comode adiri poſſit. vel ſimplex ſacerdos queri debet. qui p̄ hoc indulgere. & cum talibus diſpenſare qui talia remouēt & ſe a damno p̄cauent. ¶ Quantū nunc ad p̄ſecutionem euangelij & ordinacōem heri dicebaſ. quō xp̄s chananeā exaudiuit miaz petentem hodie quō mibicordiſ ſuſcipit peccatorem petentē. & ꝑm hoc in p̄ñti euangelio notanſ tres ptes

¶ In prima abſolutio p̄cōris figuralis. & hoc in p̄incipio

¶ In ſecunda curatio languoris corp̄alis. ibi. Erat aūt quidem homo

¶ In tercia detractio liuoris criminalis ibi Erat aūt ſabbatū

¶ Quantum ad primū eſt notandū. q̄ iudei ter in anno habebant feſta ſolēnia. ſcz feſtū azimoz in paſca. qñ agnus paſcalis p̄molabatur. & azima. ꝛ panis albus non fermentatus. vulgariſ. maczen kūchen comedebaſ. Feſtum nouaz frugum quod diſtat a paſca vij. ebdōdum. que faciūt. xlij. dies. qō fuit feſtum pentecoſtes. ſiue iubilei. in quo deo offerebāt p̄mitias. Feſtum tabnaculoz ſiue ſcenophegie in memoria exitus de egipto. Sed p̄ñs feſtum ꝑm criſo. fuit pentheē. ad quod feſtum xp̄us ex lege aſcendit in irl'em. ꝙa omne maſculinū tenebaſ in iſtis tribus ſolemnitatib⁹ coraī dño in irl'm. vbi templū dñi erat apparere. vt dicit. exo. xxxiij. Et in irl'm fuit p̄batica piſcina. dicta p̄ otrarium piſcina. q̄ piſcib⁹ carebat. ꝛ aq̄ ex collectiōe pluuiaz illic affluentiū habebat. Hec grece dicebaſ p̄batica. ꝛ ouis. q̄ p̄baton grece eſt ouis latine. q̄ ibi oues p̄molande lauabanſ. hebraice aūt bethſaida. ꝛ domus pecudum. que ibi reſuanſ ad p̄molandū. Et dicit dom⁹ q̄ forte habuit aliquod tectum ſupius ſub quo habuit qñq̄ porticū. vt ꝑm differentiā animalium p̄molandoz. cuilibet ſp̄ei vnus porticus corrñderet. & in his iacebat maḡ multitudo infirmoz de diuerſis ptibus. p̄t virtutem a qua piſcine. quam virtutem ex tribus dicit habuiſſe. Primo ab oſtijs p̄molandis q̄ ibi lauabanſ. & a deo ꝺſecrabanſ. Secundo a ligno crucis. vt in hiſt. ſcolaſti. dicit. q̄ regina ſaba vidit in domo ſalt⁹ qō dam lignū. de quo dixit ſalomoni. q̄ in eo quidam ſuſpendend⁹ erat. p̄ cuiſ morte regnum iudeoz deleri debebat. Ideo ſalomon illud lignum in p̄fundū in viſceribus terre abſcondi fecit. vbi poſtea p̄batica piſcina eſt facta. q̄ tempe paſſionis xp̄i illud lignū ſupnatauit. quod iudei acceperunt & crucē dñicam parauerūt. Tercio a motu angeli deſcendentis & mouentis aq̄. ¶ Mora liter p̄ illam piſcinam ſanatiuam infirmoz merito pnīa deſignaſ. que habet vtutē oīm ſp̄ualium morboz curatiuā. actuū. ij. petr⁹ dixit pnīaz agite & accipietis donū ſp̄ūſcti. in quo omnia p̄dita & nāia ad vitam etnaz reducunſ. ¶ Figuraſ in iordane qui naamā leproſum lauit & mundauit. iiij. R̄. v. ſic ſp̄ūalis leproſus qui amiſit oēm ſanitatē & oēm virtutem & gr̄am deſpect⁹ a deo & angelis. a regno celoz excluſus. Lauans ſe in pnīa a lepra peccati mundaſ. & amiſſa per pcīm recupat. de pe. di. iij. auctas. Omnia bona p̄ pcīm mortua p̄ pnīam reuiuiſcunt ad meritum vite eterne. vſus. Qō p̄ pcīm fuit in te mortificatū. fiet ad hoc gratum ſi fuerit viuificatum. ¶ Vnius igitur piſcine qñq̄ ſunt porticus. ꝛ conſideracōes

alliciẽtes ⁊ inducẽtes ad pn̄iaz·sc̄z ꝺsideacõ
¶ Beatus ꝑr̄ỹ
¶ Deueritatis iudicỹ·
¶ Oportunitatis temporis & loci
¶ Incertitudinis status ꝑr̄ỹ·
¶ Certitudinis mortis piculi·
¶ Nam primo volens lauari per pn̄iam & sanari debet ingredi p consideracõz·Primũ porticum·& diligent̄ examinare ꝑam conscĩam de reatibus ꝑr̄ỹs·& omnes agg̃uare & non se supbe excusare· Sic cognoscit· ꝙ multiplicit̄ deum offendit·paucis delectacõibus gloriam et̄nam amisit·& et̄nam penaz impetrauit· Vñ anĩe peccatrici se excusanti de pc̄is dicit·iere·ij·O anĩa ignara ⁊ ceca· Quõ dicis non sum polluta post balaam·i· dy̆abolum non ambulauis vide vias tuas ·i·examinare facta tua in ꝺualle·i· humilitate cordis·⁊ ꝓfunda ꝓscrutacõe·⁊ scito q̄d feceris·q̄i dicẽt·O anima peccatrix noli te excusar̄ de tuis infinitis malicỹs q̄ ꝑtrasti vel cogitatione vel delectatione ꝺsensu vl̄ opere·ꝫ cognosce te infectam & deturpataz mortalit̄·& p̄uatam diuine gr̄e·n̄ dicas nõ ambulaui post balaam·i·temptacões demonum·ꝫ potius cognosce te deseliq̄sse g̃uiter ꝺtra deum & ꝓximũ·& pete ab ip̄o veniaz & considera in humilitate cordis culpe turpitudinem·cum rubore verecundie·& ip̄az deplora in amaritudine ꝺtritionis·Naz vt dicit glo. sup̄ ezech̄·xxxvi·Recordam̄i viaz vr̄az pessimaz·& displicebunt vobis iniq̄tates vr̄e·& erubescetis sup̄ vijs vr̄is· Nõne dauid considerans turpitudinẽ suoz peccatoz·displicuerunt sibi cum rubore verecũdie·dicens· Amplius laua me dn̄e ab iniq̄tate mea·⁊ a pc̄to meo ⁊c· qm̄ iniquitatem vsq; ꝺtra me est semp ꝙ ¶ Secundo intra scõm porticũ p cõsideracõz severitatis iudicỹ·ꝙ sicut via iustitie·nullum bonum manet iremuneratũ· sic nec malum manet impunitũ·ꝟm boec̄m·iiij·de consol̄· Iudex enim vniũsalis x̄p̄s omẽs iudicabit ·& vnicuiq; reddet iux̄ sua merita·bona vel mala que gessit in corpe·Et ideo miser pc̄or considerare debet·de oĩbus cogitacõibus verbis ⁊ factis·necnon de malis delectacõibus·& omnibus q̄cunq; ꝺtra diuinã voluntatem fecit·de quibus oĩbus reddet rõem·& g̃uiq̄ punict̄·nisi pn̄iam egerit· Istam severitatẽ iudicỹ bene q̄dam sanct̄·sc̄z iero·ꝺsiderabat dicens·Siue comedam siue bibam dormiam vel vigilẽ·semp̄ sonat in auribꝰ meis tuba·dicens·Surgite mortui ad iuditium·
¶ Tercio intra porticum terciũ p consideracionem oportunitatis temp̄is· Modo nanq; est tempꝰ pn̄ie & gr̄e·post hanc vitaz tempus retribucõis premỹ glorie vel pene· Ideo apl̄s hortat̄ omnes di·j·cor̄·vi· Ecce nunc tempus acceptabile·ecce nunc dies salutis· Quicq̄d enim vnꝰquisq; seminat in estate·de eodem vtit̄ in hy̆eme·apl̄us Qui parce seminat parce ⁊ metet· Vnde sapiẽs in ꝓuerbijs dic̄·formicã inter oĩa animalia terre esse sapientiorẽ·ex eo ꝙ congregat in estate que comedat in hyeme· Vnde ip̄a instinctu nature p̄cipit tempus oportunũ congregandi·& ideo congregat ne sibi deficiat· Vnde recitat̄ in hieme alauda venit ad formicam petens de granis que collegerat in estate & q̄siuit Formica quid alauda in estate fecerit·Rñdit ꝙ cantauerit·& dixit Formica si per estatem cantasti ·nunc poteris saltare & tibi nihil ꝺdinidã·Sic in alia vita nihil nisi de tuis meritis habebis·que mõ tempe gr̄e cumulasti ¶ Quarto int̄ porticũ q̄rtũ ꝓ consideratione incertitudinis tui status· Nescit enĩ homo an odio vel amore dignus sit·ec̄·ix· Nullus enim ꝺmuni lege p̄ habẽ certitudinem sui status·vtꝝ deo placeat in suis actibus vel displiceat· Debet ergo quilibet in q̄ntum in se est facẽ illa q̄ disponũt de congruo ad recipiendã diuinã gr̄am·quorum p̄cipuũ est pn̄ia ꝓ quam deleant̄ pc̄a actuũ·ij· Penitem̄i igit̄ & ꝺuertim̄i· vt deleant̄ pc̄a vr̄a· Nam si impius pn̄iam egerit ab omnibus pc̄is suis·vita viuet & nõ morie·ezech̄·xviij·et ī epl̄a hodierna ꝙ ¶ Quinto debem̄ intrare q̄ntum porticũ· ꝓ consideracõz certitudinis mortis·ꝙ ineuitabilit̄ omnes moriẽ·ꝫ ignoramus tempꝰ· Vnde beda· ꝙ certꝰ morte·⁊ incertꝰ hora mortis·⁊ ideo semp parati debemꝰ esse iux̄ admonicõz·matt̄·x· Vigilate itaq;·q: nescitis diem neq; horam Siquis enim diligenter hec q̄nq; ꝺsiderat ꝓculdubio pn̄iam intrat· Sed dicẽt quis nõ posset dolere de peccatis ꝺmissis· Dico ꝙ non dicis verꝫ·quod patet Nam quidam in latrocinio captꝰ·ligatꝰ ad iudicatus· & oculis velatus ducebatur ad

uſpendiū Cui rex venit obuiam dic Amice quo duceris. Rñdit ꝓter latrociniū ducor ad iudicatus ad patibulū. ait rex nunquid doles ꝙ latrociniū ꝓpetraſti. Rñdit. ſic dñe vellem ſatiſfacē. adiecit rex. Et ego mibi ortui. & eum a ſuſpendio liberauit ¶ Sic hō ꝙ peccatū mortale facit latrociniū occidit animam. in quo latrocinio capit a dyabolo ⁊ accuſatus coram iudice. cui oīa ſūt pntia nuda & apperta. heb. x. iudicat ad mortem eternam. ezech. Anima que peccauerit ipa morit. Iam velut latro oculis ꝓpe ꝺſiderationis velatus ducit velociſſime. hic ſagitta baliſte ad patibulum infernale. & ad torm ta ꝓpetua. Nam vita nra eſt velociſſim? curſus ad mortem. in quo nec paululū ſtare nc tardius ire pmittit. Sed omnes pari paſſu vigem. ſeneca. quotidie morim. qtidie aliq pars vite dimittit. & cum creſcim? vita decreſcit ¶ Cum igitur pctor ſic velociſſime ĕrat ad mortem. obuiat ei dñs freqnter ⁊ loquit ad eum p inſpiracōez. vt cogitet quō ad penam etnam iudicat? eſt. ad quā ſine inimiſſione ducit. Dicit igit dñs. doleas ꝙ pcm ꝺmiſiſti & aiam occidiſti. Si igitur pctor dixerit doleo ex corde ſtatim a dño a ſuſpēdio liberat inferni. ⁊ reconciliat deo. quare ezech. d? Si impius egerit pniam ab oībus pctis ſuis que operat? eſt. ⁊ cuſtodierit oīa pcepta mea vita viuet. & non morit. Ecce reuocatio ſnie mortis. ¶ Sequit ſcda pars in qua tangit curatio languoris ꝛc. Nā qnto infirmitas eſt ꝓlixior. tanto ḡuior eſt patienti. Quia igit iſte languidus longo tpe infirmitate ſua laborauit. ſcz. xxxviij. ānis non eſt dubiū qn multū affligetur. ꝟ ſaluator nr eius afflictionē cōſiderans dicit. vis ſanus fieri. ad inuenō neminē poſſe ſaluari inuitum. Rñdit languidus. Dñe hoiez nō habeo. paup enim erat. ⁊ hoiem ꝓ ſuo auxilio nutrire non poterat. Dicit igit ihs ſurge tolle grabatum tuū ꝛc. ℣ ¶ Mora liter quidam multis annis in pctis iacent. & delectant intm. ꝙ qmuis in porticu ecclie ſint. lauari tn p pniam nolunt. Vñ merito dicere pnt dño. hoiem non habeo. ⁊. vſum rōnis. vt homo. ꝟ vt litargicus & amens iaceo. Nam vt dicit galien? litargia eſt q. dam paſſio mentis cū febre acuta. Nec enī facit homines amentes & obliuioſos intm

Qui qñq; fantaſiant ſe non hre caput. qñq; putant ſe mortuos. nc quicqd debe comede hoc caput bm galienū foueri non dz. ꝟ ponderari. Vnde medicus qdam bonus tali litargio ymaginanti ſe non hre caput. impoſuit capite ſuo capellum plumbeū. ⁊ ſic partim exonere quod portauit. ptim ex repcuſſione ſanguinis ⁊ caloris. qui ad caput ſuū aſcenderat. ductus eſt ad ſui noticiā ¶ Sic ſpualiter amētes. i. hirnwūtig & peccatores non ꝺſiderantes ſe hre caput. ſcz deum oīm maloꝝ inſpectorē. qui obliti ſūt dñi ĕatoris ſui feruore ocupie iacentes in pctis nō ſūt fouendi & conſolandi. ꝟ potius ponderādi & cohercendi penis. vt ſic ex vna parte timore pene tempalis. & ex alia pene infernalis cohibeant a malis. & reducant ad cognitionez veritatis. ⁊ vt dicit ex. de vi. & hocle. vt clericoꝝ mores. Quos diuin? amor a malo non reuocat. pena tempalis saltem cohibeat a pcto ℣ ¶ Quilibet igitur languidus inueteratus volens ſanari. & a penis omnibus liberari. pcepto xpi dz non ſolum timore. ꝟ etiam xpi amore.

¶ Surgere de peccatis penitendo
¶ Tollere lectum ſatiſfatiendo
¶ Ambulare virtutibus ꝓficiendo.

¶ Debet nanq; primo pctor ſurgē a pctis. Vnde aplus. Surge qui dormis. ⁊ reſurge a mortuis. Surgit nanq; velociſſime. qui in lecto ſuo ſentit ſcorpionem. Sic qui in cō ſcientia ſentit pcm pungitiuū. Debet statī ſurgē. & conſciam p dolorem lacrimaꝝ purgare. ſicut ꝓpha qui dicit. Lauabo p ſingulas noctes lectū meū. i. conſciam. & lacmis meis ſtratum meum. i. delictū in quo ſteti rigabo ¶ Aīa nanq; q̄ munda hoī infundit qñ pcm actuale ꝓpetrat maculat. Vñ dicit doctor ſubtilis ſcotus in. iiij ſuo ſup m ḡm Qꝫ ḡuis actus pcti tranſeat. oportet tn. ꝙ aliquid remaneat poſt actū in aīa. alioqn ſimiles eſſent qui pcm ꝺmiſiſſet. & qui nō. ⁊ hoc intelligit tam de actu interiori pcti ꝙ exteriori. Quia ſicut p ota actum alicui? pulcri coloris remanet veſtigium pulcꝝ ⁊ clarꝝ in aliquo ſubiecto. ⁊ poſt tactū imundi coloris immundū veſtigiū. Sic poſt bonū op? ⁊ virtuoſum actū remanet in aīa quedam pulcritudo & decor anime. p quā acceptat adeo & ordinat ad gloriam. Et poſt malū

& vitiosum actum. remanet q̃dam macula disconueniens anime & damnosa. p quam ordinat ad penā ¶ Illa aũt macula tanto magis deturpat & nocet ipsi peccāti q̃nto nata ipius qui omittit pcm est nobilior. & potentia ex qua fit est dignior & nobilior ¶ Vnde qñ actus pcti transiens. siue fuerit in cogitatione siue locucõe. siue facto ꝓtrat in appetitu sensitiuo. fit macula venialis pcti. qñ vero hic. & idem actus pcti ꝓtrat in appetitu intellectiuo hoīs. fit macula mortalis peccati remissibilis. qñ vero in appetitu intellectiuo angeli. ꝓtrat actꝰ transiens peccati. fit itez macula mortalis. ꝫ irremissibilis. Et sic venialis macla pcti est debitum pene terminabilis. Mortalis ꝰ macula. est debitum pene interminabilis. q̃ntum est de se. licet p pnīam relaxet. Irremissibilis vero macula est debitū pene etne simpliciter ¶ Sed queret quare macula venialis peccati est debitum pene terminabil & non mortalis. Dico q in veniali illa inordinatio dilectionis create citra deum fuit ꝓpter fragilitatem veniam meret. alia aũt ꝓp malitiaz. iō non. Sed q̃re macula mortalis peccati est in homine remissibilis. & p pnīam veniam meret. & in angelo similiter est irremissibilis. Dicit alexand̄ in. iij. suo. q libez arbitriū. est in deo. angelo. & hoīe. non tñ equaliter. In deo enim est libez arbitrium. ante electionē. & post In homine vo est libez arbitriū mutabilit. ante electionē ꝫ postq̃ elegerit immutabilit Vnde cū hō possit penitere. angelus vero non. macula peccati mortalis in homine pt̃ esse remissibilis. In angelo vero est irremissibilis. Cum igit deus sit tante mīe. q penam infinitam vult p pnīam & dolorem otricõnis relaxare surgere debem⁹ a pcīis ad dolorē & otricõz ¶ Secundo languidus spũalis debet tollere lectum. i. in corpe suscipe. pnīam & laborem. ieiunando. orando. vigilando. vt satisfatiat pene debite. Quia licet deus sit tante pietatis q statim peccatori p otricõz relaxet maculam & culpam. non tñ tollit penam. nec dimittit. nisi pcor tollat lectum. i. laborem satisfatiendo In omissione enī pcti duo inueniunt. scz culpam q̃ otra dei pcptum quis fecit. & penam ad quā obligatur pcor ꝓpter illam transgressionē. Sed ꝑmũ scz culpa deus facilit dimittit. q in instanti otritionis & doloris. iuxt illud ps̄. Cor contritum & humiliatũ deus non despiciet. vñ cum dauid dicet. vt hētur. ij Reg xij. peccaui dixit ei nathan. Dñs q̃ trāstulit pcm tuū Sed ꝑm. scz penam debitam pcti deus non ita faciliter dimittit. q nō sine aliqua pena equiualenti in acceptatiõe diuina dimittit Oportet ergo de offensa dei aliquā emendā facere. quod fieri triplicit. scz aut p aniam aut p corpus aut p substam. p animā fit emēda p amoris incensionē. & caritatis inflammationē. q sicut ignis est ꝑgatiuꝰ metalli. auri & argenti. sic caritas ꝑgat animam a macula peccati. ꝓpter quod ꝑceptum fuit. nūi. Q̃ omnia que deo offerri debebant. & p ignem transire p flammā ignis ꝑgarent Sic qñ ania p peccatū est otaminata per ardorez caritatis ꝑgat. i. pet. iij. Caritas operit multitudinez peccatorū. qō non pōt intelligi deculpa. oportet ergo de sequela scz pena. Emenda p corpus fit p amarā opunctionē in lacrimaz effusione. & carnis maceracõe. Sicut enī aqua lauat sordes exteriores Ita lacrima opunctionis interiores. vt sic delectatus fuit in peccato. ita doleat in cõpunctione. hoc remedium fuit petri Secundum enim q̃ntitatē culpe. vt dicit greg̃. debz esse magnitudo pene. vt sint fructꝰ digni pnīe. Vnde deut. xv. Pro mensura peccati erit & plagaz modus. Vñ siquis pnīam dignam & adeq̃tam ꝑficet post mortem. statim euolaret. Emenda p res corpales fit. & in elimosinaz largitione. vñ matt̄h. v. Beati misericordes qm ipi rc̃. Et qm est illud singulare remediū. Ideo dixit daniel ad regem nabuchodonosor. peccata tua elimosinis redime dañ. iij. ¶ Tercio languidus dz ambulare in virtutibꝰ ꝓficiendo. scz sursum per viam caritatis deorsum p viam pietatis. Introsū p viam humilitatis. Sic enim penitens ambulat viam trium diez. vt veniat ad montē dei oreb rc̃. ¶ Sequit tercia pars in q̃ agit de tractione linoz criminalis. Iudei nanq̃ videntes languidū a xp̄o sabbato curatum lectum suū portare de mandato xp̄i reprehenderunt cum dei violatiõe sabbati. Dies enī sabbati ꝑma fuit que ꝑcipiebat a deo feriāi exo. xxxi Custodite sabbatum meū est enim vobis sanctum. qui polluerit. illud morte

moriatur· qui fecerit in eo opus pibit ania ipis· Quia aũt iudei hoc pceptum ad lram ri nõ ad sensum obſuabant videntes istum portare lectum suũ·causam appentem·licet indecentem habebant ipm reprehendendi ibm diffamandi·de cuis impio hoc fecit·ipi enim tangꝫ ſubdoli non interrogant quis te ſanauit·q; de ſanatione infirmoꝝ die ſabbi fuerunt frequnter rõnabilit ab ipo confusi· luc·xiij· Sed bm crſo·interrogant quis pcepit grabatum tolle·vt ex hoc xpi opus in die ſabbati opatũ posset euidentis inpare·

¶ Moraliter sicut iudei ad lram diem ſabbati ſolennisabant· nullum opus in ea faciendo·q; nec ignem accendunt·nec aliqd decoquũt·nec vltra mille passus ire in ſuis tabnaculis pmittunt· Sic xpiani iuxt sensũ spũalem in his opibus non phibent·ꝫ ꝓ quiescant ab oĩbus ſuilibus opibus & pec catis·vt d' ex·de feriis·c·licet· Et laudibs pmnis ri psalmis & canticis spũalibs dnt vacare bm grãnũ de con·di·iij·ieiunia·vñ ezech·xlvi·dicit de pplo xpiano· Adorabit pplus terre eccie catholice in ſabbatis & ka lendis· In quibs verbis patz qualit xpiani dnicam & alia festa ſanctoꝝ venerari dnt· & hoc ſpealiter in tribus ſcz

¶ In eciaꝝ frequntatione

¶ In corpoꝝ castigatione·

¶ In pximoꝝ compassione

¶ Debz primo nangꝫ ppls xpianꝰ di e dnica esse in eciaꝝ frequntacõe· Dicit nangꝫ plinius li·viij·Q2 sup omia anialia elephantes in nouilunio in fluie defect abluunt·ri nouo spderi omunit plus inclinant·& sic ad sua loca redeunt· Sic p nouiluniũ possum in telligere quodlibet festum xpi·bte vginis vel alterius ſancti·cuis natalitia celebram in quo tunc homini spealiter gra ri indul gentia largit· In quo tunc simul ri occurrit ouenire dnt in caritate ad eciam in q lacri mis mundari dz a pctis deo & ſanctis hui liat & deuote inclinari p reuerentiã & gram actionem verbũ dei attende audire p opis implerionẽ·ri tunc redire possum·vñ dicit de con·di·v·omnes Q2 omnes fideles q̃ con ueniunt in ſolemnitatibs ſacris ad eciam ſcripturas apl'oꝝ & euangelij audiant·qui aũt non pseuerat in oõe vsꝫ missa pagat. nisi aliqua nãitas cogat omunione priuari

debet·hoc etiam xpus docuit·& facto pmõ strauit·qui ſancto ſabbato cepit in ſinago ga docere·math·vi Contra hoc tñ damna biliter faciunt·qui passus & egress·quos mane in dedicacõibus & ſolennitatibs fre quentatione eciaꝝ dedicare debent·tñ p saltus & tripudia & coreas dpabolo·vñ augũ·Quilibz salt qui sit ĩ corea est saltus in pfundũ inferni· Cuius rõ est·q; sic deuoti diebus festiuis intrando eccias cordis hu militate xpm adorant genibus flexis· Sic isti de terra alte saltando deludunt xpo qui alte de terra ad crucem p eis moriendo sal tauit· Item deuote manus oplectunt xpm collaudando isti inopbrium xpo deludunt brachia late extendendo· q̃ p eis expansis manibus & brachijs in cruce fuit clauat· Item deuoti nudatis capitibus vel velatis xpo humilit inclinant· Isti in derisionem capita sertis ri coronis & pepilis adornant qui p eis spinea corona fuit coronat· Et non solum hij mortalit peccant corizantes· ꝫ etiã assistentes his spectaculis·vñ crſo·ĩ q̃dam omel·dicit qp non dit viro·si dicac se illesum euasisse a spectaculis taliũ· Cum etiam ſanct pphꝫ dauid ex eo p vidit ber sabee se lauantem·ad libidinem ꝓuocatus fuerit· Et ideo ne in talibus spectaculis hõ ad libidinẽ & ad malum ꝓuocet·dz se sub trahere ab hijs·sicut thobias q̃ dicit·nũq̃ cum ludentibus miscui me· neq; cum his q̃ in leuitate ambulant pticipem me prebui· thob·iij· Item ad vinctam huis peccati d' exo·xij· Q2 cũ moyses descendi Et de mõte synai·& appinq̃sset castra filioꝝ isrl'·vidẽs vitulum & coreas·iratus est valde·& pie cit de manu tabulas testimonij·deiñ assũp tis secum de filijs leui· Intfecit xxxij· milia hominum ¶ Secundo pplꝰ xpianꝰ in dnica venerari debet deũ ric· In corpoꝝ castigatione· Nam solent ieiuni ri sobrij fre qntare eciam·ri diuina misteria audire iuxt illud petri· Fratres sobrij estote ri vigilate ¶ Contra hoc faciunt crapulosi & ebriosi· qui his diebus tabernã p eccia carnibus· esculis ri poculis adornant·ibi mensas aut altaria pparant·scurilia scortum predicant clamoribus pulsant·& miracula oñdan· Ibi videntes excecant·recti pdunt gressus loquaces amittunt verbum·locunt mutia

ꝑdiote latinizant. Quare q̃dam verificator canit. Dum bibo vinū lingua mea loquit latinum. Nec omnia facit vent plenus. q̃ est deus cor. iuxta. ps̃. Di sunt quor deus venter est. & gloria eor in confusionez. De quibus ysa. v. Ve qui consurgitis mane ad ebrietatem sectandā & potandū vsq; ad ve speras & vino estuetis cythara & lira & tym panum & tybia. & vinū in conuiuijs vr̃is. & opus dñi non respicitis. nec opera manuū eius consideratis. Propter dilatauit infern̄ animam suam. & apperuit os suū absq; vllo termino. & descendet fortes eius & pp'l's eiꝰ & sublimes eiꝰ gl'io sicq; eius ad eum q̃ scr̃ua ria mea polluistis ezech. xxij. Q Tercio pp'lus debet ꝛc. in ꝓximor compassione luc. xij. Si bos vel asinus. scz paup vel angustiatus cadit ad puteum. r. in aliq̃ nāta tem nonne liberabit die sabbati. q̃i dicēt sic Etiam & vos angustiatū & paupem debetis refocillare die sabbati & consolari. Con̄ quod faciunt auari lusores. qui die sabbati & festor fraudulent querunt paupes denudare. Similes lusoribꝰ qui xp̃m exuerūt vestibus suis mittentes sortez. Exquo aūt oīs talis illicitus ludus. ꝟm canones & leges ꝓhibent. peccant hmodi lusores mortaliter. & grauius in diebus festiuis. & ḡuissime nativitatis. scz in vigilia nativitatis dñi. & nō solum hi. ꝟ omnes q̃ ocedunt taxillos. candelas. vel qui ludo intersunt. pticipes vel inspectores maxime clerici. vt di. de aleatoribus. ff. & ex. de vi. & ho. cle. clerici Vnde ipi mimi lusores non solum ludendo vno peccato peccant. ꝟ multis. scz cupiditatis. & auaritie p desideriū lucrandi vsure. q. xi. p xij. prestant. & est vsura irremediabilis. q̃a alius expectat p annū. tu aūt in momento vis vsuram hr̃e. Ita rapina ibi omittit & furtum. q. voluntatem habes spoliandi ꝺ iusticiam. Item mendatiū & blasphemia & abnegatio dei & appatio & inuocatio demonum omittit piurium. & oīa mala. Hi oēs sunt puersores xp̃iane religiōis & derisores xp̃i. & sue dignissime matris & sanctor quor festa dehonorant Q Sed queritꝰ an oīs ludꝰ sit illicitus & ꝓhibitus. dico q̃ non. ꝟ aliq̃s ludus pt̃ licite fieri. sicut ludus alee. & hoc q̃ñq; modis. Primo dum psona ogrua ludit. vt secularis. q̃ clericis in alea ludē non licet. Publicus enim aleator repellit a dignitate non obstante ꝺsuetudine vt habet ex de excessi. prela. inter dilectos. Talis etiaz deponi pt̃. si āmonit̃ se non correxerit. xvi q. iij. siquis. Secundo ogruitas mensure. vt vltra solidū nō ludat. vel ꝺmunē Tercio requirit ogruitas materie. vt pro esculento vel poculento ludat. Quarto congruitas tempis. vt tempe debito. qō non sit tempus pnīe. tempus vacacōnis diuinor. sicut diebus festiuis. & hmodi. Quinto q̃ non faciat cont̄ legem ludi. r. q̃ non male computet. nec ludentē puocet. Dec notant .C. de vsu alee ꝛc.

Sequens euangelium factū est octo ꝑdz Anno a natiuitate dñi. xxxij.

Sermo vndecimz

Aciamz hic tria tabernacula matth xvij Scdz ph̄z iiij. ph̄icor Vnū quodq; naturaliter vertit̄ ad locum sibi ꝓprium & cōuenientē sue nature. vt ibi quiescat. & delectetur talpa in terra. piscis in aqua. auis in aere. & salmandra in igne. Dic deus cui sunt delicie esse cum filijs hoīm. vt cum hoīe possz habitare. In anima fecit triclinium trinitatis. cameram memorie ꝑ pr̃e. vt ibi quiesc̄et perpetuam recordacōz. cameram intelligētie ꝑ filio. p ipsius & nullius alterius cognicōz. cameram voluntatis. ꝑ spūsancto p sinceram dilectionem. In his nanq; tribus potentijs est ꝟm mḡrm. r. snīam dī. ij. ymago & similitudo dei. quam pccis heu multū deformam. & sanctam trinitatē o ꝓbriose a mente expellimus. q̃ si reformare volumz. & deū revocare. ꝟm exhortationē pauli ad colo. expoliare debemz veterem hoīem & induē nouū. q̃ ꝟm deum creatus est. glo. vt h̄etur de pe. di. ij. Quō expoliare debemz habitū & vsū peccator. & habitū virtutū induē. vt mens rōnalis magis & magis crescat ac requirat cognitionē dei. & illa revocatio fit ꝟm ymaginem. r. rōem que est ymago dei. Faciamz igit̄ hic in mente nr̃a tria tabernacula Q Querit̄ cum mens hūana siue anima sit

singulare tabnaculum trinitatis· an deus nobilius in ea sit ꝑ in alijs creaturis· Et vr ꝙ non· q· sm mgrm· i· sniaꝝ di· xxxvij· Deꝰ inomutabiliter semp in se exns· pntialiter potenialiter· & essentialiter est in omni natra· Igit videt ꝙ non habeat spealem modū essendi in anima ꝑ in alijs rebus· Contra ꝫ prius dicit idem mgr· ꝙ in sanctis spiritibꝰ & aiabus est excellentius· scz p gram inhabitans

Ad quod rndendū est notandū· ꝙ deꝰ est cum anima triplr· Uno mō vniuſaliter & p naram· qm dicit esse in oibus rebus p essentiam & potentiā & pntiam· sm greg· sup cantica· p essentiam quidā inqntū adest omnibus· vt causa essendi· p potentiā vero inqntum omia ptati eiꝰ subdunt· & p pntiā inqntum omnia nuda & apperta sunt oculis eius· Alio mō spualiter & p gram· qm est cum qualibet anima fideli eam inhabitādo· sm mgrm sniaꝝ di· xxxvij· pro sua capacitatis diuersitate· alij amplius· alij minus· qs sibi dilectum templū gra sue bonitatis edificauit· Non enim vbicunq est inhabitat· vbicunq vero inhabitat ibi est· in solis nāq bonis habitat p gram qui sunt templū eiꝰ

Tercio mō singulariter p illapsū deificum qm solum est in pfectis· Vñ dixit angelus ad gedeonē· dns tecū virorū fortissime iudic· vi· Gedeon signat viros perfectos & fortissimos spūales· Talium pfectorū psonā gerit sacerdos in missa· cū salutanti ppm· & dicenti· dns vobiscum· Rndet· & cum spu tuo· p spm intelligit mentis intimū· nec etiam sufficit sacerdoti tanti misterij sacra tractāti· ꝙ dns sit secum illo ꝑ modo primo & p communem gram de qua dictum in scdo· sicut est cum ceteris fidelibꝰ omunibꝰ quos ipe ꝓallocutus fuerat dicens· dns vobiscū· Et ideo sibi non rndet· sit & tecum· ꝫ di· & cū spu tuo· qi dicet· Et dns sit tecum· non sic nobiscum· ꝫ plus ꝑ nobiscū· & intimiori sublimiori mō ꝑ nobiscum· Sic etiam sublimiori & excellentiori mō fuit cū virgine ꝑ cum aliq̄ creata· qre bta aug· in hmone loqns in psona angeli ad btam virginem· dic· Dns tecum· ꝫ non sicut mecū· ꝫ plus ꝑ mecum· Tecum dns in corde· tecū in vtero· tecum in auxilio· Gratulare ergo bta vgo· xpus rex de solio suo venit in vtero tuo· ex sinu pris in vtery dignatꝰ est descendē mris·

Sic etiam intimiori mō habitat deus cum mentibus amorosis & pfectis· vñ bern· sup can· hmone· xxxij· Non oīno otenta erit aia sic affecta & sic dilecta· qm si pntia sponsi· sic ceteri nisi spēali progatiua intimis illū affectibus atq ipis medullis cordis celitus illapsis suscipiat· habeatq psto ꝙ desiderat hunc modū diuine pntie· tactū dilectissimi sponsi· & amplexū amorifer verbi eterni experta fuerat illa amorosa ania hugonis de sancto victore· inde ar̄a anie sic dic· Quid est inquit illud dulce ꝙ in eius recordacōe aliqn̄ me tangē solet· & tam vehemēr atq suauiter afficere· vt iam tota qdammō a me ipa alienari & attrahi· quo nescio incipiaꝝ exhilarar conscia in obliuiōez oīm pteritorū malorū memoria· cor illuminar· desideriū iocundar· iamq alibi nescio vbi me tunc video· & q̄i quibus amplexibꝰ amoris intꝰ teneor· ꝫ nescio quid illud sit· & tñ illud semp retinē & nunq̄ perdē toto animi nisu laboro· luctatur qdammō & delectar animus ne recedat ab eo· ꝙ semper amplecti desiderat· & q̄i in illo oīm desiderioꝝ sine se inueniens· sūme & ineffabiliter exultat· nihil amplius q̄rens semp sic· ꝑ sic esse volens· nunqd ille est dilectus meus· Rndit hugo· O ania mea vbi ille est dilectꝰ tuus qui visitat te· ꝫ venit in uisibilis· venit occultus vt tangat te· nō vt videar a te· venit vt non tecum effundat· ꝫ vt gustandū prebeat se· non vt impleat desiderium· ꝫ vt trahat affectū· Et sic patz ille singularis modus· quo deus est cū mentibus deuotis

Querit itez cū mō deus inhabitet mentes sanctorū· v habitabat ante ꝑ facē celum & terram & mentes deuotorū· Dicit mgr in· i· sniaꝝ di· xxxvij· ꝙ in se habitabat· deus enim apud se habitat & apud se est· Sed q̄rit· an etiam in dyabolo habitet· dico ꝙ non· q· & nō est capax gre· Vñ dicit scs tho· in compendio suo· ꝙ q̄dam sunt nomina q̄ important naturas ꝓut sunt nature· In his ꝛcedendum est ꝙ deus insit· sunt aliq̄ per que intelligunt deformitates· vt dyabolus· de quibꝰ non est dicendum· ꝙ deus insit· nisi addat inqntū sps vel aliud tale· Sic etiā est in dyabolo p pntiam potentiam & essentiam inqntum sps· Sed quō est in rebus oibus· & tñ nō inquinat sordibus eaꝝ· Dicit mgr sniaꝝ in

ꝑmo ꝙ sicut sol radios suos sine vlla pollu
cõe sui effudit sup loca ⁊ corpa· nõ solũ mũ
da· ꝫ etiam immunda· ac sordibus fetentia
quoꝝ otactu hoies ac queꝙ alie res inficiũ
tur· Solis vero radijs impolluti ⁊ inconta
minati ea otingentes existunt· ¶ Non ĩ est
mirandum· si essentia diuina oĩno simplex
⁊ inotaminabilis oĩa replet loca· ⁊ oĩbus
creaturis essentialiť ineſt· nec tñ cuiꝫꝙ sor:
dibus rei otamineť vel otingať · V ñ augᵉ
in li· de natura boni · ¶ Cum in deo inq̃t sint
omnia q̃ condidit· non tñ inq̃nant eum illi
qui peccant ⁊c· ¶ Quantũ ad otinuacõei
ſr̃alem euangelij· heri docebať· quõ pc̃or
debebat mundari a peccati macula· ¶ Hodie
quõ trinitas bt̃a elegit inhabitare munda
tabnacula· ¶ Et ꝟm hoc tres sunt ptes · q̃ ꝟm
tria tabnacla hñtur ad honorẽ sc̃e initatis
¶ In prima oñdiť· quõ deus tabernaculũ
virginale formauit ꝑ singularez sanctitatẽ
¶ In secũda quõ tabernaculũ mentale ad
aptauit ꝑ virtualem caritatem
¶ In tercia quõ tabernaculũ materiale or:
dinauit ad generalem pietatem·
¶ Dico nanꝙ primo· ꝙ deus ꝑ singularez
sanctitatẽ sibi formauit tabnaculũ v̊gineũ
scz mariam· vt in ea glorioſe nuptie ꝑ filio
dei possent celebrari· ¶ Locus enim ꝟm pb̃m
iiij· pb̃icoꝝ debet ꝓportionari locato· ¶ Cum
igitur filius dei sit nobiliſſimꝰ ⁊ digniſſimꝰ
locus ⁊ tabernaculum suũ in quo debebat
ix· mensibus quiescere· ⁊ hũane naťe copu
lari· merito fuit p̃ciosiſſimꝰ· ⁊ omni v̊tute
decoratus· qualis fuit maria· iuꝛ illud cañ·
iiij· ¶ Tota pulcra es amica meať· ¶ Sup quo
dicit alexanꝺ nequã· p̃elegit eam· vt esset ce
teris creaturis dignior· deo dilectior· imi:
tati gratiosior· ⁊ vniũsis excellentior ꝙ ꝙ
¶ Nec mirum cum rex celorũ formauit ad
inhabitandum·
¶ Carnem virginis· vt tabnaculũ stellare
¶ Animã eius· vt tabernaculum solare·
¶ Naturam vtriꝰꝙ· vt tabnaculũ regale·
¶ Primo enim fuit caro virginis formata
vt stella ꝑ regem celoꝝ· ad quaz formationẽ
ꝺsidero huiꝰ vite tres sapientes in sp̃u ele:
uatos attestantes huiꝰ rei misteriũ· ¶ Primꝰ
de lege nature· fuit balaam filiꝰ beor qui in
sp̃u eleuatus· videns mariã ꝟm carnem for
mari immunditia stellari· clamat ꝓpb̃iando
nũi· xxiiij· ¶ Orieť inquit stella ex iacob· ⁊ bñ
dicit stella· q̃ stella est splendida nullaz hñs
grauitatem· vt dicit ph̃s· ij· celi· ¶ Ita maria
mundissima ꝟm carnẽ extincto fomite nullã
sensit rebellionẽ carnis· ꝑmo fortissimã ha:
buit carnis repressionẽ· ¶ Et ideo dicunt mlti
doctores· ꝙ in eiꝰ carne nunꝙ fuerit lang:
uor naťe· vel lex membroꝝ· vel fomes pc̃i·
vel dñium pollticũ voluntaris ad sensum
ꝫ dñium dispositum sic̃ in statu innocentie·
¶ Quare de lege scripta sapientissimꝰ salomõ
in q̃dam visione ꝑmaginaria eleuatꝰ istam
mulierem fortem videt ꝑcul formari scdm
carnem· ⁊ ideo dicit· puer· vt ⁊c· ¶ Fortitudo
⁊ decor indumentũ eius· ¶ Post hoc de lege
gr̃e bt̃us augᵉ· in q̃dam· lumen viuificum
eleuatus altius prioribꝰ· videns mr̃em dei
ꝟm carnis formacõez ꝑrupit in hec verba·
¶ Quis potuit in huiꝰ anima sine carne locꝰ
esse vitioꝝ· que ad celi vicẽ otinentis omia
dñi templũ est effecta ¶ Figať nanꝙ vterꝰ
virginis ꝑ arcam noe· que hẽtur geñ· viij·
¶ In arca noe vbi familiam suam saluauit
erat fenestra vitrea · ꝑ quã aque diluuij nõ
intrauerunt· ꝫ sola lux q̃ omnes in arca vi
debant ¶ Moraliť ꝑ arcam intelligiť corꝰ
virginis siue vterus· in quo verꝰ noe· vel dei
filius req̃euit· ¶ Noe enim interp̃tať requies
vñ ec̃· xxiiij· ¶ Qui creauit me req̃euit in ta
bernaculo meo· ¶ Fenestra vitrea audiť vir
ginis· ꝑ quã lux diuine gr̃e angelo nuntiã
te intrauit quam gr̃am omĩbus de familia
noe pticipauit· ⁊ oĩbus fidelibꝰ· nihilominꝰ
aque diluuij pc̃i nunꝙ ꝑ fenestraz alicuius
sensus ipsiꝰ intrare potuerť ꝙ ꝙ ¶ Scdo
prefatus rex celoꝝ visus est formare animã
virginis· vt tabnaculum solare· q̃ a sui pn̄
cipio radijs vt solaribꝰ mũdissimis refulsit
quam pulcritudinẽ ⁊ claritatẽ considerans
angelica natura in eius laudem prorupit·
ꝑ hec verba· ¶ Pulcritudo eius est celi species
in visione glorie· ec̃· xliij· ¶ Aspectus eius vt
sol in exitu vas plenũ gr̃e ad quos cantus
nõnullos ꝺsidero viatores q̃dam luce ꝑma
ginaria eleuatus in sp̃u· ⁊ sub lege nature
ille vir sanctus iob· qui vidit solem fulgere
quo ad animã marie· ⁊ lunaz incedẽ clare·
scz eius carnẽ· ⁊ letatum est cor eiꝰ iob xxxi
¶ Et de lege scripta ponũt nõnulli sc̃m ꝓpb̃az
dauid intellectualiť alitius eleuatũ q̃ vidit

ſponſum·i·dei filiū in ſole ponē tabernaculū ſuum dic̄. In ſole poſuit tabnaculū ſuū·i·in animā marie poſuit tabnaculū· Et de lege gr̄e ad hanc viſionē·b̄ti Amb̄·eſt eleuat9 videns animā virginis ſolam tam clare· & a ſui p̄ncipio prebuatiue redemptam ait· Quid enim nobili9 dei m̄re quid ſplendidi9 ea quam ſplendor elegit· vt de ceteris eius virtutib9 taceā· virgo erat non ſolum corpe ꝛ & mente. Hec amb̄·ſup lucam·& in li·de ſancta virginitate v̄ginis ex viſione· Amb̄ ania marie non fuit a caſu eleuata·ꝛ a caſu p̄buata·alias nō v̄go mēre·ꝛ pc̄o corrupta ¶ Figurat̄ p portaz quam vidit ezechi·que nunq̄ fuit apta·ꝛ ſemp clauſa·ezechi·xliiij· ergo p eam nunq̄ intrauit pc̄m·alias non fuiſſet ſp clauſa ¶ ¶ Tercio rex celoꝝ itex viſus eſt formare ſibi terciū tabnaculū ad modum regalis triclinij p lectulo ſalomonis·ſcz mariaz totam dotando corpe & anima·& animam viuendo cum corpe· In cuius vnione q̄s nata angelica p̄tulit laudes in celo ex terrenis p̄ argui· Nam ouid̄ naſo·ex̄s in inſula ponti·ad viſionez huiꝰ tabernaculi eſt aliqualit̄ eleuat9·& ideo in iij·li·de vetula de hac virgine·ꝛ eius magnificentia p̄rupit in hec verba· Hunda q̄dem magni animi·magniq̄ decoris pluris honeſtatis· Et virgil' maro ex̄s in europa ad viſionē hanc·vbi rex formauit illud tabnaculum tercium eſt eleuat9· Ideo dicit in bucolic·et glō·iiij· Iā venit carnis carmiſ etas iam redit & virgo·hoc tabnaculū etiā. ꝺſiderans in ſua dignitate & decore· Ierom ex̄s in roma p̄clamat· Quid nos tantilli· quid actione puſilli·quid in eius laudibus referam9·cum ſi oīm nr̄m mēbra verterent in linguas eam laudare ſufficēt·nullus altior celo eſt·de qua loqui nitim̄·abyſſo profundior·cui laudes dicē conam̄· Si celum inquit te vocem ·altior es· ſi m̄rem gentiū p̄cedis·ſi formam dei te appellem digna exiſtis·ſi dn̄am angelor·pata eſſe p̄baris·q̄d igit̄ digne de te dicam neſcio·hec ille ¶ ¶ Sed querit̄ cum maria ſit omni laude digniſſima·an hoc magis meruerit x̄p̄m concipiendo mentez̄q̄ ꝺc piēdo & piendo carne Rn̄det aug̃·in li·de v̄ginitate·q̄ b̄tior fuit b̄ta virgo ꝺcipiendo x̄p̄m mente q̄ carne q̄ ex eo q̄ ſum9 ꝺiuncti ſanctis carnis p̄ inq̄tate·non in hoc beati ſum9· nec in hoc ſtat nr̄m meritū bonū·ꝛ ſi doctrina & moꝛib9 obediendo atq̄ imitando ſcīs cohēmus·in hoc boni ſumus & merem̄· Vn̄ cum dicētur x̄p̄o·b̄s venter qui te portauit·Rn̄dit x̄p̄s· Quinym̄o·b̄ti qui audiunt verbum dei & cuſtodiunt illud· p̄pter quod ꝺcludit ibidez Aug̃·q̄ m̄rna p̄pinquitas nihil marie profuiſſet·niſi felitius deum corde q̄ carne geſtaſſet·& p̄ſeq̄ns magis meruit ex virginitate ꝺcipiendo x̄p̄m mente q̄ m̄rnitate x̄p̄m ꝺcipiendo & pariendo carne· Iſtud tn̄ vez eſt ſi conſiderem9 illa duo b̄m ſe p̄ut vnum non includit aliud· Virginitas enim q̄ eſt p̄pter deum b̄m quam ꝺcipim9 x̄p̄m mente· ſine carnali ꝺceptione eſt melior·q̄ ꝺcepcō carnalis ſiue mentalis ¶ ¶ Sed ſi iaz dicaz duo ſe inuicem non excludant·ita q̄ ꝺcipere x̄p̄m carne q̄tū ē de ſe q̄ꝺaz ꝺgruitate·vel nātitate includat ꝺcipe x̄p̄m mente ſic m̄rnitas dei in b̄a virgine fuit potior· q̄ virginitas·q̄a m̄rnitas h9modi includit virginitatē & ſanctitatē ꝛ non ecuerſo· In decens enim fuiſſet·& p̄ſeq̄ns impoſſibile q̄ammō m̄rem dei eſſe·& non ſcām & virginem· Non eſt aūt incōueniens ecōuerſo· q̄ multi ſancti boni ſunt ꝺcipientes x̄p̄m mente·qui tn̄ ip̄m non ꝺcipiunt carne·ſimplicit̄ ergo dicendō·q̄ m̄rnitas in b̄a v̄gine eſt potior & magis meritoria q̄ virginitas ¶ Sicut ſi querit̄·quid eſt melius viuē an eſſe· Dicendū·q̄ viuē eſt melius·q̄ eſſe·q̄a non inuenit̄ viuē ſine eſſe·ꝛ bene econūſo· ¶ ¶ Quantū ad b̄m eſt nōndum·q̄ deꝰ p ſingularem caritatē mentē n̄ram ad hoc coaptauit·& cor diſpoſuit· vt ſp̄ūſanctus poſſet ibi p̄manē cum virtutibus ornaret̄· Nam ſicut dicit p̄b̄s·viij·ethicor· Similia ſimilib9 ꝺgaudent·puri ꝛ mundi delectant̄ in puris & mundis·ſicut videm9 pueros a puritate vocati·maxime in floꝛib9 delectari & porcos immundos in ſterco·v̄ſus gaudz porcus in ſceno plusq̄ in fonte ſereno· Sic immundi pc̄ores magis pc̄is delectant̄·q̄ virtutibus· Et ideo porc9 infernalis im̄bus ſp̄ūs cum eid̄em habitat· Puri aūt & iuſti qui in floꝛibus virtutum delectant̄·ſcz fide ſpe·& caritate·humilitate·caſtitate·iuſtitia ꝛ mīa·hn̄t ſp̄m mōm·i·ſp̄mſcām in coꝛdib9 eoꝝ·quare dicit̄ de pe·di·ij·pt̄· In his itaq̄

virtutibus sine quibꝫ ad vitam mīme perueniꝫ. spūssanctus in electoꝝ suoꝝ cordibus pmanent ℣ ℟ In qua q̄dem pmanentia notaꝫ singularis progatiua dei ponens tria. scz.

¶ Singularitatē diuine dilectionis.

¶ Singularitatē donoꝝ dine dispensacōis

¶ Singularitatē dine q̄uidētie ⁊ curacōis

¶ Dico ꝓmo q̄ deus siue spūssanctꝫ aīam mundam & virtutibꝫ ornatā ita singulariꝫ diligit. q̄ ipam in oīmbus. & omnia in ipa diligit. & ꝓpꝫ ipam. & nihil sine ipa diligit Vñ hugo de arca anime affectanti se vnire. & solam singulariter diligi a dilecto. sic ait Nihil o anima ꝓuilegio singularis amoris tui societas bonoꝝ pscribit. q̄ sponsus tuꝫ in omnibus te quos diligit ꝓpter te. ac per hoc singulariꝫ & vnice ¶ Sed queris quō ille amor spūssancti possit dici singularis. ad vnam animā. cum tñ sit omunis oībus presertim cum omne diuisū in plura minꝫ sit singularis. q̄ virtus vnita fortior est se ipa dispersa. Dicendū q̄ obiectio bñ currit de amore carnali. ꝯ secꝫ est de amore spūali & maxime in deo. cuius amor rōne diuine simplicitatis oīno vnicus est & indiuisibiliꝫ & ideo deus omnia vnice diligit. ⁊ ipam in oībus diligit. Vnde hugo vbi supꝝ. Iste inquit amor vnicus est non priuatꝫ solus. nec tñ solitarius ptcipatꝫ. nec diuisus communis & singularis cūctoꝝ singulus & singularis totus. nec ptcipacōe decrescens nec vsu defitiens. nec tempe vetascens antiquꝫ & nouus affectu desiderabilis experientia dulcis fructu eternꝫ iocunditate plenꝫ ¶ Sed replicares. licet expredictis bñ ꝓbet diuisibilitas amoris diuini. non tñ arguiꝫ eius singularitas. q̄a eadem rōne singula diligit. & q̄libet animā bonam & minus pfectam. Ad hoc dicendū. q̄ sicut est de pdeis in mente diuina. que bm q̄ ad essentiaz pti net sunt oīno simplices & indeterminate. sic & ipa essentia diuina. tñ bm q̄ importat respectus ad creaturas. quaꝝ sunt exemplaria. sic sunt alie & alie. Sic pī dici in ꝓposito de amore dei. q̄ licet vnicꝫ sita ⁊ simplex p compationem ad deum. vt tñ respicit hanc & hanc animā sub aliqua rōne singularitatis respicit vnam ⁊ non aliam. Vñ de qualibet anima pfecta dicit sponsus cañ. vi. Vna ē columba mea. vna est pfecta mea. Ad designandum etiam huiꝫ dilectionis singularitatem. dixit gabriel marie. Benedicta tu in mulieribus. & non dixit sup mulieres. Nꝫ est enim aliq̄ diligi in oībus mulieribus q̄ sup omnes mulieres. q̄ possibile est aliquaz diligi sup omnes. q̄ tñ non diligiꝫ in oībus Diligere enim in omībus aliq̄ est in omni dilectione ipam intendē etiā ꝓpter ipam oēs diligere. & nullum diligi sine ipo Et hec singularitas dilectionis figata est in hester. q̄ inter multas puellas. ⁊ in omnibꝫ sola vnice dilecta fuit ab assuero rege. ⁊ bta virgo a deo. Vnde etiam de qualibet tali virgine cantaꝫ. Elegit eam deus ⁊ pelegit eam ꝛc. ℣ ℟ Secundo spūssanctꝫ animā mundam ornatā virtutibꝫ p suam pmanentiaz & inhabitacōez singulariꝫ dotat donis dei Ad cuius euidentiā est sciendum. q̄ donoꝝ dei q̄dam sunt omunia. vt ea que ad vsum vniuersoꝝ veniunt. vt sol ⁊ luna spiramen aeris & similia. Quedaz sunt spēalia. vt ea que non in omnibꝫ. ꝯ cuidam societati concessa sunt vt columna nubis. & manna iudeis fuerunt oncessa. Et nunc fides ⁊ sapia & hꝫmodi oncedunt fidelibꝫ. Quedam vero sunt singularia. vt ea que vnicuiq̄ ꝓpa impartita sūt sicut abrae fides. dauid mansuetudo. salomoni sapia. sampsō fortitudo. iob patientia. petro principatus apl'oꝝ. paulo apl'atus gentiū. iohanni ꝓuilegiū amoris bē virgini fecunditas virginalis. Et sicꝫ est de singulis mentibus. q̄ semp quilibet habet aliquod bonū dei. ita sibi singulare. q̄ nulli alteri bm illum modū oportet ℣ ℟ Sed exemplum familiare est in facie humana. q̄ in qualibet facie hūana est indita naturaliꝫ aliqua distinctio singularitatis. quo nulla sibi. quo ad omia similia inueniꝫ Sic etiam de facie mentali. Vnde etiam de quolibet sancto cantaꝫ. Non est inuentus similis illi. Et bm hanc singularitatē cuilibet immerito oportet singularis rō in ꝑmio. vñ quilibet sanctus in pria habet aliq̄ ꝑmiū bm aliquē modum singularem. qui non est in aliquo alio sancto. Et exinde bñ saluaꝫ. q̄ quilibet sanctus in suo festo in suplatino omendaꝫ. Nec singularitas meritoꝝ ⁊ premioꝝ relucet plimumq̄ in effectu q̄ opatur spūssanctus p hos in quibus manet. Vnde

aliquib⁹ devotis p̄sonis fiunt crebra alique appericões · que tñ non fiunt alijs in eodez gradu caritatis · vel etiam maioris exñtib⁹ Similiť quidam sancti multis clarent miraculis · quibus non clarent · alij etiam maioris meriti & p̄mij · Sicut beat⁹ nicola⁹ pl̄a operať miracula · q̄ sanctus petrus · Cuius racō etiam colligi p̄ ex dictis · hec enim ipsi meruerunt aliquo singulari mō gr̄e q̄m uis nobis occulto · Vnde bern̄ sup cañ · Non oī bus eodem mō data est gr̄a · porro tho · in la tere · iohānes in pectore · petr⁹ in sinu p̄ris paulus in tercio celo · secreta h⁹modi gr̄arū assecuti sunt · Et primo tho · in fundamento fidei · iob · in loco caritatis · paul⁹ in intimo sapie · petr⁹ in luce veritatis · Sic apud sp̄ō sum mansiones multe sunt · & p̄m q̄ reperit tabernaculum dispositum & mōm · Ita dotat eum singulari priuilegio · Et ideo quilibet deuot⁹ p̄ dicé cum p̄s̄ · Tu dñe singulariter in spe ꝺstituisti me ꝛc̄ · ¶ Tercio spiritussanctus animā mundā p̄ sui habitacōz custodit p̄ singularem ꝓuidentiā ⁊ curā · q̄ vz deus ita singulariť curam h̄re videť de anima deuota · q̄ circa eam solam ocupetur Vñ hugo vbi sup̄ · Dic certe mihi viť cum eius mīsacões circa me attendo · q̄ si fas est dicé q̄ammō nihil agat aliud deus nisi vt mee saluti ꝓuideat · ⁊ ita totum ad custodiā meam occupatū eum video · q̄i oīm oblit⁹ sit · & mihi soli vacare velit · semp se p̄ntem exhibet · semp se patum offert · q̄cunq; ꝺto me · non me deserit · vbicunq; fuero · non recedit · quicquid egero pariter assistit · ¶ ¶ Sed queriť an p̄ aliquod signum possit quis certificari · q̄ sp̄ūsanct⁹ habitet in eo Dicendō q̄ de lege ꝺmuni nullus p̄ esse certus · q̄ nescit homo · an odio vel amore dignus sit · Sed de lege sp̄ali de⁹ hoc p̄ alicui evidenť oñdere · Sicut credit de mopse · q̄ in visione clara dei hoc cognouit · ⁊ de paulo in raptu & de b̄ta virgine · & multis alijs · Q⁹ aūt de lege ꝺmuni · hoc p̄ se null⁹ possit scire · p̄ aliquod signū ꝓbať · q̄ si p̄ aliquod signum hoc posset sciri · hoc maxime esset p vnū istoz · scz p̄ recepcōz visibilem sp̄ūsc̄ti vel p̄ emundationē ab omni pcto veniali · ⁊ actuali · vel p̄ reuelationē secretoz dei vel p̄ desiderium morandi cum xp̄o · ⁊ moriendi cum corpe · ꝫ nullū istoz est evidens signū

Primū nō q̄ patet de nicolao aduena · qui fuit vnus de vij · ꝺp̄aconib⁹ electis in custo dia viduaz sp̄ūsancto plenus · vt testať luc · in actibus · qui recepit sp̄mscm · ⁊ tñ apostatauit in fide · & multa iniq̄ semi nauit · & p̄dicauit de quo dixit iob · in apoc · p̄mo · c · Habeo adūsus te pauca q̄m habeo illic · scz in ecc̄ia pgama tenentes doctrinam nicolaitaz · nec p̄m signū est evidens · Nam licet aliqui diu manent sine pct̄oꝝ remorsu venialis & mortalis culpe · attam̄ non sunt certi de salute eterna Aplus enim non sine causa dixit · Nihil m̄ conscius sum · ꝫ in hoc non iustificat⁹ sum · & alibi · Qui se existiat stare · videat ne cadat · Cecidit enim adam qui fuit in tanta pfectione · & perfectissimo statu creat⁹ & iudas diu cum xp̄o vixit sine peccato · ⁊ tñ perijt · Nec insup̄ tercium signū est evidens · nam ⁊ balaam fuit ꝓp̄ha & multa secreta dei est scrutat⁹ · & tñ inter damnatos reputat⁹ · Hoc idem p̄z de multis qui miracula faciēt tempe añ xp̄i · de quib⁹ dicit in euangelio · quod dicturi sunt in die iudicij · Dñe nonne in noīe tuo ꝓp̄hauimus · & signa & miracula fecimus ꝛc̄ · Nec etiam est evidens signū in morientibus p̄ xp̄o q̄m multi se interfecerūt p̄ xp̄o · de quib⁹ dubiū est · an sint saluati · sicut recitat aug̃ · i · de ci · dei · c · xxvi · De monialibus q̄ seipas rome interfecerunt & in flumine p̄cipitando volentes navigare ad paganos · Et ita h̄em⁹ q̄ nullum signū est evidens ad hoc q̄ sit in caritate · ⁊ habeat sp̄mscm · Debet ergo q̄libet se parare q̄ntum p̄ ad hoc vt sp̄mscm suscipiat · vel si habet ne eum perdat · ¶ ¶ Sequit̄ tercia pars in qua notať quō trinitas sancta tabnaculum materiale ordinauit ad pietatis sue gn̄alem influentiaz · De quo dicit̄ p̄ p̄s̄ · xlv · Sanctificauit tabernaculum suū altissim⁹ · Nam sic̄ sol ꝺm ptholomeum p̄hm in ꝓpria domo · scz in leone est maxime virtutis & influentie · vt p̄z in diebus caniculaarib⁹ · q̄ feruore sui gramina arescit & terram exiccat · Sic deus in ecc̄ia quam p̄ speciali domo & tabnaculo elegit · est maxime pietatis & caritatis Vnde & · ij · paliꝑ · vij · dicit̄ · Q⁹ cum salomon in irl̄m cōpleuisset domū dñi · apparuit ei dñs nocte & ait · Audiui oīoez tuam · ⁊ elegi locū istum mihi in domū sacrificij · Si clausero celum ⁊

pluuia non fluxerit· mandauero ⁊ p̄cepero locuste· vt deuoret terrā· ⁊ mibo pestilentiā in pp̄lm meum· ouersus aūt pp̄lus meꝰ sup quos inuocatū est nomen meū· dep̄catꝰ me fuerit. ⁊ exq̄sierit p faciē meam· ⁊ egerint pn̄iam a vijs suis pessimis· ego exaudiā de celo· ⁊ pp̄itiꝰ ero pc̄tis eor· ⁊ sanabo t̄ram eor· ¶ Oculi q̄ mei erūt aperti· ⁊ aures mee erecte ad or̄oem eius qui in loco isto oraueit ¶ Elegi enim ⁊ sc̄ificaui locum istum· vt sit nomen meum ibi in sempiternum· ⁊ pmaneant oculi mei· ⁊ cor meum ibi cunctis diebus· ⁊ ideo vt habeat· xij· q· v· fuꝯam ec̄iam· Vir religiosissimꝰ constantinꝰ p̄mus fidem veritatis patent adeptus licentiā dedit per vniuersum orbem suo degentibꝰ impio· nō solum fieri xp̄ianos· ꝫ etiā fabricandi ec̄ias ⁊ predia tribuenda constituit· denicꝙ idem p̄fatus p̄nceps donaria immensa otulit· ⁊ fabricam templi p̄me sedis· i· aplice sedis b̄ti petri instituit q· ¶ Dedicat nangꝙ siue sanctificat materialis ec̄ia ad tria gn̄a officiorum· sc̄z in·

¶ Apotecam medicinaliū vnguentoꝝ·
¶ Thezaurariū celestium donoꝝ·
¶ Scolam moralium documentoꝝ

¶ Sunt nangꝙ in ec̄ia sacr̄a· vt sp̄es aromatice in remediū oīm morboꝝ sp̄ualium ⁊ defectuū· Et sunt vij· in nūo· sc̄z baptizmꝰ· confirmatio· eucaristia· pn̄ia· ordo· mr̄imoniū· ⁊ extrema vnctio· vsus· Abluo fricto cibo dolet vngit· ordo iungo· de istis h̄etur de con di· iij· alia plona· Istoꝝ aūt sacroꝝ sufficientiam ⁊ ordinez· assignant doctores quidam· attendentes q̄ sunt remedia otra defectus· Sicut defectus enim est duplex· sc̄z penalis ⁊ culpabilis· si defectꝰ est culpabil' hoc est triplicit· vel originalis· ⁊ ō hunc est baptismꝰ· vel actualis mortalis· ō quez est penitentia vel actualis venialis· ō quē est extrema vnctio· Si aūt defectꝰ est penalis· hoc est q̄druplicit· sc̄z ignorantia in rōne ō quem est ordo· in quo confert clauis sc̄ie vl' est inclinatio ⁊ p̄nitas ad malum in volū tate· ō quez est eucaristia· vel est infirmitas in irascibili· otra quem est confirmatio vel est ocupia in ocupiscibili· ōquē ē mr̄imoim

R ¶ Sed queri vtꝝ omnia sacr̄a noue legis habeant efficatiā suam a xp̄o· vt instituente· vel vt p̄merente· Et vi' q̄ ab ip̄o vt instituente· p̄bat sic· Nullum signū ad placitum signans hz efficatiam· nisi ab instituente ⁊ assistente· Sed sacr̄a sunt signa significantia ad placitū sēsibilia Vñ mḡr· iiij· sniaꝝ di· Sacr̄m est signū gr̄e vt eiꝰ similitudinez gerat ⁊ causa existat· ⁊ greḡ· in moralibꝰ ⁊ ponit· i· q· i· Sacr̄m est quo sub regimento rez sensibilium virtus dei operat secretius salutem animaꝝ ¶ Coñ ab ip̄o sunt vt merente p̄bat· sacr̄a noue legis h̄nt efficatiam a xp̄i passione· ergo ex merito xp̄i ꝺseqñtia· patet q̄ alias passio xp̄i non esset laudabil' ⁊ meritoria· nisi inq̄ntū volūtarie accepta Añs p̄bat per aug̃· xv· de ciui· dei· c· xxvi· vbi vult· q̄ p vulnus xp̄i laterale· qō erat ostium arce sacramenta manauerunt ⁊ efficatiam habuerunt Rñdeo p̄mo q̄ sacr̄a habuerunt efficatiam a xp̄o vt ab instituente q̄a solus ea potuit instituē· quare omnia a xp̄o instituta repiunt· Primo baptismus· q̄ iob̄· xv· le· q̄ discipuli eo viuente baptizabant· item mar· vlt· Euntes docete oēs ⁊c· De eucaristia patet· q̄ primo fuit p̄dicata ⁊ p̄conizata diffuse· iob̄· vi· Sed institutio eiꝰ facta est in cena· math̄· xxvi· Hoc facite in meam ⁊c· De confirmacōe math̄· ix· qñ xp̄s imposuit manus sup puulos. Vñ ⁊ in p̄mitiua ec̄ia apli p impositiōz manuū ꝺfirmabant· actuū· viij· De sacro pn̄ie iob̄· xx· q̄ remiseritis pc̄a ⁊c De sacro vnctionis extreme mar· vi· Legimꝰ q̄ discipuli vngue bant oleo multos infirmos· ⁊ sanabant· ꝫ hoc non poterat fieri nisi virtute xp̄i instituentis hoc· de ordine· mat· xix· Hoc facite in meam ꝺmemoracōz Item iob̄· xx· Quoꝝ remiseritis pc̄a ⁊c· Hec enim dictio precipue ptinet ad ordinem sacerdotalem· sc̄z p̄tas respectu corpis xp̄i veri· ⁊ p̄tas respectu corporis xp̄i mistici· de mr̄imonio· math̄· xix· Nunquid legistis q̄ masculū ⁊ feminā fecit eos· sc̄z deus ⁊ dixit suple p os ade· q̄ obr̄ relinq̄t homo p̄rem ⁊c· Ex predictis sequnt aliqua correlaria· Primū q̄ falsum est dicē· q̄ iacobus instituerit sacr̄m pn̄ie· iacobi· v Confitemī alteruꝝ pc̄a vr̄a· q̄ eiꝰ auctas nō erat· Scōm q̄ falsa est oppinio dicentiū q̄ sacr̄m vnctionis sit institutū ab eodem· Jac̄· v· infirmat quis in vobis inducat ⁊c·

S ¶ Dico secundo q̄ sacr̄a h̄nt efficatiā a merito xp̄i ⁊ a passione· p̄bat aucte aug̃·

xpoiij. de ciui. dei. In exordio gñis humani de latę viri dormientis dęcta costa edificata est femina. xpm & eccłiam tali facto ꝓbari oportebat. sopor q̃pe viri dormiętis mors erat xpi. cuius exanimis in cruce pendętis lancea latus pforatū est. atq; inde sanguis & aqua ꝓfluxit que sacra esse nouim⁹ quib⁹ edificat eccłia xpi. Idem hętur de con. di. iiij. c. ꝓpe. & ex. de bap. & eius effectu. c. pores. Nam in xpi passione apparuerunt oia sacra Baptismus in aqua iob. ij. Confirmatio in ei⁹ sanguine quo confirmauit in bono. Eucaristia. q; ibi fuit idem sacerdos. & hostia. ꝟm aug̃. iiij. de tri. Penitentia in ꝺfessione latronis. Ordo. q̃a ibi fuit sacerdos seip̃m offerens. ꝟm apl̃m ad heb. Hoc enim fecit seip̃m offerendo. Extrema vnctio p sanguinem linientę. Mrimoniū. q; ibi eccłiam sibi copulauit. iuꝫ illud exo. iiij. Sponsus sanguinum tu mihi es ¶ Sed occ̃runt dubia. primū que fuerit nćitas institucōis sacr̃o. Dicendo q̃ nćium fuit ad vnitatem & veram conformitatę religionis xp̃iane vt p aliquod signū sensibile ꝺuenirent int se. & distinguerent ab infidelib⁹. Secundo dubitaꝫ que fuerit vtilitas. Dicendo q̃ duplex scz ꝓfectus boni. & resistentia mali. meritū nanq; consistit p̃cipue in actu nobilissime vtutis. scz latrie. mō vsus sacr̃o. sunt vsus actus latrie. patet igitur rō scdi. q; sunt munitiones ꝺtra hostiles insultus. Nam. vij. sunt virtutes quib⁹ meremꝰ vitaz eternam. scz tres theoloice. & q̃tuor cardinales. Et in adiutorium fidei daꝫ baptism⁹. ad actum spei Extrema vnctio. ad actum caritatis Eucaristia. ad actum prudentie Ordo ad actū fortitudinis Confirmatio. ad actū iustitie Pnia ad actum tempantie mr̃imonū ¶ Sed fuerunt ne instituta sacra ꝓ quacunq; lege. Dico q̃ sic. q; deus nec ꝓ tempe naꝫ lapse dereliquit genus hūanū sine remedio nćio ꝛc̃. ꝫ que fuerunt. Ad̃ndo non est certum de tempe legis naꝫ. dicit tn̄ q̃ aliqua oblatio & fides parentū. ꝫ ꝓ tempe legis scripte circumcisio ꝺtra originale in masculis. & vt ꝺmuniter dicit a doctoub⁹ in femellis fides parentū. Et quidaz doctor dicit. q̃ lotio aq̃ & ꝓbat p ezech. xvi. Pater tuus amoꝛreꝰ & mr̃ tua cethea. etiam q̃n nata es in die ortꝰ tui. non est p̃cisus ꝛmbilicus tuꝰ. & non es lota aqua in salutem. Nanc igit̃ eccłiam vbi cum preciosa & salutifera hn̄tur aromata. atq; vnguenta cum omni reuerentia & deuotione intrare debemꝰ. vt deus nobis conferat gr̃am & salutem. q; vt di⁹ gen̄. xxviij. Vere nō est hic aliud nisi domꝰ dei. & porta celi ¶ Secundo eccłia est thesaurarium celestiū donoꝛ & diuitiaꝛ. in qua sūt indulgentie multe & gratie. quas hō ꝺseqũtur. Nam thesaurꝰ eccłie recondit⁹ in eccłia ꝓ uenit ex supabūdātia meriti passionis xp̃i. cuius gutta minima sanguinis vel sudoris sufficiens fuisset ad oīm p̃coꝛ expiacōz que vnq̃ futrū ꝓtrata. q; eius respectu nihil sunt omia. Etiam ex meritis sanctissime dei genitricis marie. que nec mortaliť. nec venialiter vnq̃ peccauit. q̃uis infinitas passiones & amaros dolores in sui filꝫ passiōe & morte sustinuerit quibus nobis merui t. Etima ex meritis oīm sanctoꝛ mr̃m. quoꝝ sanguis ꝓ xp̃o effusus nob̃ maxime meruit Etiā ex abundantia meritoꝛ oīm deuotoꝛ. xp̃ianoꝛ. qui vltra mensuram delictoꝛ. vel debitoꝛ suoꝛ p tribulationes & afflictiones superogauerunt & nobis meruerunt. ¶ Item ieiunia. oracōes. elimosine. castigacōes quibus deo ꝺplacuerunt. Hec omnia ꝓ diuinam clementiā in scrinio eccłie recondita. sancto petro & eius successoꝛib⁹ collata & cōmissa fidelibus in caritate vnitis dispensanda & distribuēda in dedicacōibus p̃ociniis & festiuitatibus sanctoꝛ largissime distribuuntur. vt vnꝰquisq; iuꝫ suam capacitatē accipiat. Et ideo cum sūma humilitate & deuotione tabernaculū eccłie est intrand̃. cum ꝺtritione & corꝺis dolore de peccatis. & sic mereꝫ homo veniaz delictoꝛ. alias non essz capax indulgentiaꝛ. Indulgentia nanq; p̃supponit dimissionem p̃ci. cum sit quedam relaxatio pene debite ꝓ p̃cīs. Ex quo dicto patet correlarie. q; multi sūt stolidi & stulti qui magnis laboribus & expensis currūt ad dedicationes ꝛc̃. Nec confessi. nec ꝺtriti. & ideo infructuose recedunt. & vtinaz non peiores ebrietatibus. ludis. coreis & his similibus redirent. ¶ Tercio eccłia est scola moralium documentoꝛ. ibiq; enī fiunt predicacōes. exhortacōes ꝛationes. preces. oblationes. misse. in quibus oīb⁹ deo placatur & mia impetraꝫ. Vñ ezech. x. dicit. q;

domus dñi impleta est nube. scz doctrina salutari. oratione spūali. etiam quibus corda arida irriganť. & deus mittigať. Sed dolēter referendum est & ꝺquerendū cum ꝓpha ezechiele. ezech. iij. Conuersus vidi & ecce. ezech. xxv. Viri qui habebant dorsa contra altare templi. ⁊ facies eoꝝ contra orientez. Et videte si ꝓpha & deus ꝑ ꝓphām ꝺque est? est. ꝙ antiquus ꝓplus non fuit attentus in domo dñi. vbi animalia irrationabilia offerebanť. quid igiť in modernis tempibus si vidisset multos sine reuerentia. ꝟ cum irreuerentia magna venientes. non in humilitate ꝟ cum superbia ibidem stantes. non orantes. ꝟ cum dissolutione cauillantes. detrahēntes nec verbū dei audientes. Quid dixisset ꝓpha Certe dico ꝙ illud verbum saluatoris. Domus mea domꝰ oronis est. vos aūt fecistis illam speluncā latronū. ꝙculdubio hꝰ dixit ꝙ inuenit ibi. iiij. indecētia. scz oues. boues columbas. & numularios. Inuenit enī deꝰ ꝑmo in sancta ecīa boues. i. mentes mundi delectationibus deditas. que solū de corporum ꝺsolationibꝰ curant. ꝟ animaz & sp̄m negligunt semp ad modū boum terram arātes & sp̄m negligentes. quoꝝ cor ad instar talpe excecať in terrenis. & versať in eis. nec vnq̄ mentes suam erigunt ad celestia. sicut nec bos. ꝙ puluis terrene affectionis excecauit eos Tales semp paleas ad modū boū comedunt. i. in peccatis delectanť. & vanis quibus paleis fornax inferni est accensa. hi sunt in domo dñi sicut latrones. Secundo deus in domo sua inuenit oues. i. mentes. vana intentione corruptas. ꝙ exterioꝝ p̄tendunt. ꝙ pure ꝓter deum ad domū dñi vadunt ⁊ veniunt ꝟ intentio multoꝝ freqñter est corrupta. ꝙ forte ad videndum & audiēdum vana & inutilia illuc accedūt. vñ mlti intrantes. & in domo dñi exñtes hñt dorsa sua ad altare. inspiciūt mulieres. & mleres ecoñ viros. & ad istum finē multi veniunt & in illis sub pelle ouina latet cor vulpinū veniunt in vestimentis ouiū. ⁊ intrinsecus sunt lupi rapaces. Isti sunt latrones q̄ spoliant in domo dñi hoīes mundis affectiōibus. & sanctis meditacōibꝰ meritis ⁊ gr̄ijs

Tercio inuenit ibi columbas. non simplices. ꝟ varijs pennis vanitatū ornatas. Sic in domo dñi inueniunť. qui superbe se ornant varijs vestimentis & coloribus. q̄ sunt similes spūali ꝟpenti. qui vt dicit pls. Tanta prefulget varietate dorsi. vt in sui admiracōz intuentes inducat. & ꝙ pigeret quos cursu inuadē nequit sui admiracōne intuentes rapit. & q̄nto est discolor. tanto in veneno deterior. Sic homo ornatꝰ tanq̄ quoddam pdolum. oculos ⁊ corda intuētiū ad se trahit. & stupida ⁊ insensata reddit. ⁊ sic ea ꝑ ꝺcupīam rapit. ⁊ veneno male delectationis extinguit. & ideo q̄nto ornatior ⁊ pulcrior. tanto pnitiosior. & ideo talis ornatus rethe ꝺpaboli dicit ad capiendō aīas Sed dicis non ideo adorna me vt capiam homines. dico ꝙ facis sicut latro. qui non ꝑ se vult piscari in vinario dñi. vel venare in foresta eius. tñ ꝺmendat rethe suū latroni audatiori. Sic & illi dant corpa sua ꝺpabolo ad decipiendū & capiendum animas. Multi enim volunt ꝺcupisci. q̄uis ꝺcupiscere non velint. & ideo faciunt in templo speluncam latronū. Quarto inuenit ibi mūmularios. qui nūmum & monetā eterni cesaris. scz animā suam p̄magine ad modū nummi insignitā cambiunt⁊ vendunt ꝺpabolo ꝑ modica delectatione. In ecīa nanq̄ nulla talis emptio fieri debet. ꝟ reemptio solutio pcīoꝝ ꝑ ꝺtritionem ⁊ dolorem & deuotam actionem.

Seqñs euangelium factum est. xxviij. p̄dus augusti. anno. xxxij.

Sermo duodecimꝰ.

Assumpsit ihs petrum iacobum⁊ fratrem eius iohannez. & duxit illos in montem excelsum seorsū. & transfigatus est ante eos. mat. xvij. Et Alkabitius in theorica planetaꝝ dicit. ꝙ qui volunt diuinari in astris sup aliquibus effectibus & euentibus futuris. nāce est vt altos montes adeāt Cuiꝰ rō est ꝺm ptholomeū almagestis tercō Quia subtilitas montani aeris subtilitatē atq̄ limpiditatem efficit rōnis. Sic volēs diuinari & certificari de effectibus gr̄ie. & pietatis deiꝝ an sit de nūo saluādoꝝ excluꝺ

omnibus terrenis & mundialib? p affectū veri amoris & caritatis sursum in deū ascē dat· & diuinit? illustrat· & pfecte informat quousq; ad pfectam lucem pueniat· Sicut d' de pe·di·ij·c· nō reuertebant desideriū iusto;·quod absq; obstaculo est diuinitus· illuminat· quousq; ad pfectam lucē & brāz pueniat·Discipuli igit xpi relictis omibus terrenis·q; sincera dilectione solum xpm ac cesserunt p alijs secreta diuinitatis meruerunt speculari in xpi trāsfiguracōe Que' cum deus possit omnes hoies saluare· cur pet; & iobem assumit ad gloriā & andreaz· & philippum vult damnare· Et vide' q; ipe deus sit causa q̄re vnus saluat· & alter dānatur· Dicendū q; nunq; fuit homo adeo miser in peccando in hac vita·cui? deus suā mīam negaret & grām·dum tn seipm capacem faceret· Nihil enim tam vile·tam immōm·quod sol nō illustret reiecto obstaculo· Videm? nanq; in magnete cui? virtus naturalis est attrahē ferū·& semp trahit n̄ ferū oleo inungat·p quod virtus magnetis impedit·nec hoc est rōne magnetis cui? virtus est indifferens ad omne ferū·ꝫ alterius impedientis· Sic deus natalit est misericors·& de natura sua est omnes indifferenter ad se trahē & clement recipe·vñ amb·i li·de pnīa·& alle' de pe·di·i·c·medicīa dei

D Diffinitionem non facit·qui mīam suam omnibus p̄misit·glo indifferent quē libet pc̄orem recipit·nisi se peccatis impediat· Est igit diuina electio p̄destinatio siue receptio vnius & non alterius a libera voluntate diuina·& ex mera grā·nullaz penitus hns causam· Sua aūt reprobatio & reiectio nunq; est sine causa·cum nullus dānet· nisi p pc̄to originali vel actuali mortali·electio igit dei est sine meritis·ꝫ reprobatio nō sine demeritis·nec reprobatio facit alicui iniuriam·quod oñdit p exemplū bri aug·in li·de p̄destinatiōe sic·Si vnus habet duos debitores qui bm iustitiā tenent sibi satisfacere·si exigit ab vtroq; debitum· nec illi· nc isti iniuriat·si etiam donat vni & remittit & ab altero exigit·quis sane mentis dicē pt p faciat iniuriam illi a quo exigit· Nō ꝑpo situm accipiam? in deo & hoīe· Nam apls dicit q; p vnū hoīem pc̄m intrauit·scz originale·p quod oēs sum? obligati p p̄mū pc̄m· Qui nunc vni donat·& alteri non·q̄s pt eum iuste de hoc redarguē· certe nullus remittit ergo cui vult·& cui non vult· nō remittit·ꝫ indurat p̄missiue q̄i ei grām nō infundit Q Sed cur p̄mittit hoīem pc̄are cū p̄cauere possit vt nō habeat cām reprobationis· Dico q; ideo·q; deus ex sua p̄uidentia nouit de maximo malo· maximū bonū elicere· Ita q; non est adeo magnum malum·qō non in magnū bonū conuertatur Non enim esset magnū in artifice de bona materia·bonū parare artificiū·& nobile·ꝫ si de vili materia p̄ciosum op? facēt magne foret reputacōnis· Sic dico q; iam deus ex sua p̄uidentia magnū malum p̄mittit fieri vt iñ bonū magnū eliciat· Nam q; lucifer cecidit·magnū malum fuit·ꝫ illud magnū malum deus ordinauit ad hoīs creationez lapsum hominis ad xpi incarnacōz·qō fuit sūmum bonū Ideo dicit greg·in bñdictiōe cerei paschalis·O felix culpa que talez ac tm meruit hre redemptorē· Ordinauit enī de? malum reprobor; ad q̄druplex bonū elector;· Primo ad extollendū eor; laudem·si enim rōnalem creaturam fecisset impeccabilē·null? electus esset laudabilis·ex eo q; nō peccass; q; nullus laudat de his que nō sunt in sua p̄tate· Mutus nanq; non laudat de silentio vñ greg·in moral'· Deus sūmor; spirituum naturam bonā condidit·ꝫ mutabilez·vt si stare nollent ruerent·& qui starent eo maioris meriti essent· Secundo hoc ipm ordīauit ad eor; honorem·q̄a honorabili? regnū possident qui illud hñt p virtutis sue acq̄sitionem·q̄ qui solum p electionē· Si aūt scti fuissent impeccabiles sola electiōe huissent regnum·ꝫ ideo nunc·q̄a fuerunt militāres otra peccata·math·xi A diebus iohannis baptiste vsq; nunc ·regnum celorum vim patit·& violenti rapiunt illud· Illud autez honoris signū est·q̄a non coronabit·n̄ qui legittime certauerit· Tercio hoc fit ad eor; virtutes conseruandū·q; bm bern̄ humilitas· est custos & decor virtutū Sed pc̄or; pugdatur interō sanctis·non vt ruant·ꝫ vt humilitas conseruet·j·cor·xij· Dat? est m̄ stimulus carnis mee angelus sathane qui me colaphizet Quarto ad pficiendum eor; decorē videmus enim visibilit in sensibus q; vile est interdum·vt res destruat·q; melior repet

Ita deus aliq̃ suos sanctos & deuotos p̄: mittit cadē. vt sanctiores resurgāt. vñ dañ. xi. dicit de eruditis. ruent vt oflent & reli: gantur vsq; ad tempus prefinitū. Ita etiaz magdalena ruit. ꝫ postea conflata ardore caritatis pfectior & sctior a corruptione sur rexit. sic etiam paulus ⁊ petrus ¶ Quantū nunc ad expositionē lr̄alem & otinuationē textus. est sciendum. q; sicut videm⁹ fame: scentes libent sustinent labores & sideracōe q; eis solenne prandiū parat. Sic sc̄a mr̄ ecc̄ia fideles quos p istud sacr tempus pnīe ad labores arduos oduxit i his ne deficiāt ꝫ pficiant inchoata. prandium delectabile ⁊ gl̄iam interminabilem p remuneratione hodie mō monstrat in fig̃a transfigacōnis xp̄i. v facies eiꝰ vt sol p̄ claritate relucebat Et b̄m hoc in pñti euangelio tres ptes no tant. in quibus quilibet fidelis instruit ad virtutes. in quaz.

¶ Prima notat mundi vtilitas renuntian do. in p̄ncipio cum dicit. Assumpsit hiesus

¶ In secunda hūana fragilitas releuanda ibi. accessit ihs & tetigit.

¶ In tercia b̄itudinis dignitas desideran da. ibi. Leuantes oculos.

¶ Quantū ergo ad primā ptem est sciendū q; xp̄s tm̄ tres discipulos. scz petz. iacobū & iob̄em seorsū ab alijs sumpsit. sic vt mul tos oñderet ad gloriam vocatos. ꝫ paucos electos ꝓpter delectacōes & gaudia mundi duxit igit illos in montē excelsum seorsū vt cognoscēnt se non posse saluari in terra. & in terrenis. ꝫ solum ad celestia eleuatos ¶ Moralit qui desiderat in b̄itudine xp̄m glorificatū videre. mōm & omnia terrena debet relinquē. Nam vt dicit p̄b̄s. v. p̄b̄oz. Terminus ad quē non acq̃rit. nisi termin⁹ a quo deferat Qui enim vult ire vsus ir̄l'm relinquē oportet alia loca inmedia. sic qui vult celum adire. mōm oportet abijcere. & omnia terrena odire. q; b̄m Bern̄. in floribꝰ suis. Sicuti vmbra abscondit hoīem a lu: mine solis materialis. Ita illa mundana ⁊ terrena abscondunt homī gr̄am ⁊ dilectiōz dei. Et ideo qui vult deum diligē. nāe est. vt diuitias ⁊ terrena odiat. qui aūt volue rit amare diuitias ⁊ terrena. nāe est vt deū odiat. verba sunt crisō. sup matt̄. Cui snīe pulcre alludit necatez vitioz. Seneca epl'a

liij. ad lucillum ꝓrumpens in hec verba. Nemo alius dignus est deo nisi qui opes cō temnit. Cuius rō assignat. xlvij. di. c. oīs. quia dilectores terrenaz & diuitiaz fortes sunt in terrenis. & debiles in celestib⁹ ¶ Debem⁹ ergo mōm ⁊ omia terrena trāsi toria sperne & relinquē. q; hūt.

¶ Infidelitatem in acquirendo

¶ Instabilitatem in retinendo

¶ Anxietatem in relinquendo

¶ Dico nanq; p̄mo ꝛc. Nam vt quis bona mundi acquirat. non curat pentes decipe p̄rem & mr̄em pturbare. Decipit eni amic⁹ amicum. vicinus vicinū. ꝙuer. xli. Fl'ator ore decipit amicum suum. Sic etiam hodie mechanici seipos in laborib⁹ suis decipiūt. ciues & burgenses. p vsuram & mendatia diuitias acq̃runt. Vñ p̄s. considerans impi etatem ciuitatū dixit Vidi iniq̃tatem & cōt dictionez in ciuitate tota. die ac nocte circū dabit eam sup muros eius iniq̃tas & labor in medio eius. & iniustitia nō defecit de pla teis eius vsura & dolus. Et spēalit ibi nōt vsuram. que vt ꝓdolor valde omunis est xp̄iano & iudeo. plus hodie xp̄iani q; iudei vsuram rapiunt. Nam iudeꝰ de libra dena rium vel duos p septimanā sumpsit. tu aūt faise xp̄iane vix in solido otentaris. ⁊ vsu: ram nomine census baptizas. In quo facis otra hoc q; ꝓhibet deut. xxiij. Nō fenorab fratri tuo ad vsuram. qui ergo facit hec. ad mitti non debet ad omunionē altaris. nec ad xp̄ianaz sepultam. vt hūtur ex̄ de vsuris. c. quia in omnibus. Et hoc in signū male: dictionis & damnationis eīne. Etiam ciui: tas in qua fiunt. nisi displiceat & corrigat. maledicta est vt dicit Iosue. xxvi. Ciuitas hec anathema est deo. ⁊ maledictus q; edifi cat eam. Vñ mgr. iij. sn̄iaz di. xxxvij. c. xij Commoda fratri tuo. & accipe quod dedisti & nihil supfluū queras. q; supabundantia scz ex pactione ī vsurā ꝓputat Est eni vsura vt ait aug̃. Cum quis plus exigit in pecūia vel qualibet re q̃ acceperit Item ideoꝰ putāt aliqui vsurā esse tm̄ in pecunia. ꝫ intelligūt vsurā vocari supabundantiā. scz quicq̄d est fi ab eo q̄ dederit plus est. vt si in hyeme demus decem modios ⁊ in messe q̄decim recipiamus. & ideo dicit in can̄. xiij. q. iij vsura. Q; vsura est quicq̄d sortez excedit vl'

q̄ vltra sortem exigitur sub spe lucri. ¶ Sed queritꝫ an in aliquo casu licitum sit etiam sine vsura vltra sortē accipe. & vi⁹ q̄ non. Sed hosti. & alij doctores iuris dicūt. q̄ in tribus casibus liceat. Primo si gratis aliquid datur a debitore creditori. & a p̄ncipio creditor sine alīq̄ spe mutauit licite recipit. vt dicit ex. de vsuris. cū nam iux glo. sup verbo sperantes. licitum est etiam aliquid sperare. scz fructum. vel tale saltem secundario. q̄ quilibz naturaliter ad antidota obligat. ff. de petic̄oe hēditatis. l. ij & si. §. consuluit. ibi dicit sup illo verbo. obligauerint in glo. q̄ omnis creatura mouet ad bñfaciendum ei qui sibi bñfacit. & talis obligatio ex instinctu nature procedit. Secūdo q̄n illud vltra pcipit. vt interesse. exemplum si fideiussor recipit ad vsuras sortem solutam creditori cum ei obest q̄ntum petit. q̄ sic nō est lucz. notat ex. de fideiusso. c. puenit. Tertio q̄n debitor non soluit in termino assignato. & accepit damnū ex eo. Exemplū vē do tibi fundum meum. scz domū vel aliam habitationē certo pretio. vt infra certū tps mihi soluas. si non satisfacis lapso termino potero vsuras petere. tū fructus rei venditi tuos facias. & mihi tn̄ nihil soluisti. C. de vsuris. l. ij. Hoc tn̄ intelligas q̄n interesse scz damnū est intrare. vel cum petit causa damni & non lucri captandi. vt si oportuit q̄ego recipez pecunias ad vsurā illas possz petere causa damni. & non causa lucri. ¶ Secundo mōus q̄ omnia terrena hñt instabilitatem in retinendo. Vñ iac. Transit mōus & ocupia eius. nam non est potētia non gloria. nec diuitie. que possint diu permanere. tristitia vertit in leticiam. letitia in mestitiam. & q̄ō p̄mum est etenum. & altum supprimit & ligatur in rota fortune. quare boet. li. ij. de conso. ꝓsa sēa in psona ipius fortune sic dic. Nos ad constantiā nr̄is moribus alienam inexpleta hoim cupiditas alligauit. q̄i dicet minime. Nam hec nr̄a vis est. hunc continuū ludum ludimus rotam volubili orbe versam. infima sūmis. sūma infimis mutare gaudem⁹. Et paucis interpositis subiungit. opes honores ceteraq̄ talium. scilz rex mei iuris sunt dñam famile cognoscant mecum veniunt. me abeunte recedunt. hec ille. Sup quo passu quidaz cō positor metrice sic dicit. En ego fortuna si starem sorte sub vna. Et non mutarer nūq̄ sor una vocarer. & ideo quidam talem descriptionem fortune visus est formare. Fortuna mundialis vultū habet mulieris pulcrum & apparentez odorem hz spēz cunctos allicientem. corpus hz anguillaz. & alas acquilaz. caudam insup draconis. & mot⁹ vespertilionis. Illa descriptio sic pē apparē Fortuna mundialis blandit & decipit. & sic faties mulieris sentit & attrahit. & sic odores spēz q̄ diu durare non poterit. hz corp⁹ anguillaz. & q̄a volatu non desinit. alas habet aquilaz. dum luci inuidet motus hz vespertilionis. que circa candelas volitat. & dum quenq̄ mors absidet. caudam habz draconis. que morsu vitam terminat. ¶ Tercio mund⁹ habet anxietatē cir. Nam q̄nto aliqua sunt cariora in possessiōe tanto amariora in amissione. tempalia igit vt est dom⁹ familia que p̄ cunctis hoies diligūt. & amant. dum p mortem auferunt. animū hois in morte cruciant & anxiant. tn̄ nihil hoz secum deferre queat. vñ ps. Dormierūt somnū suū & nihil inuenerūt viri diuitiaz in manibus suis. Vnde recitat fabulose q̄dam vetus palatium rn̄disse cuidam poete deplorantis cir desolacōz in poetria aristot. In his verbis dom⁹ egregia opungor ad lacrimas. tuam intuens solitudinē. at illa otremuit opassa mihi ꝓpter multitudinem lacrimaz. cui inquit vbi sunt quaso q̄ quondam te inhabitauerunt. iocundā vitam cū securitate & tpis amenitate duxerūt. ac illa tempales inquit exn̄es tempalit cū tempe transierunt iocundā vitā & me q̄ sub sorte tempis transitoriā dimiserūt. res nempe nō stabiles qui cum fluxib⁹ & tempis fluxibiles fluunt. Hec rn̄sio huic palacij accordat huic rn̄sioni iob. Transit mund⁹ & ocupia eius quod exponens aug. dic. Ecce inq̄t mund⁹ transit & ocupia eius. Quid vis ergo vtz amare tempalia. & transire cum tempe. an xp̄m amare & inetnum viuē rez tempaliū fluum⁹ transit. & tanq̄ iux fluuium nata arbor est dn̄s xp̄us raperis in p̄ceps cene lignum noluit te amor mundi te ne xp̄m q̄ si amatis illam miseriam fluidamq̄ vitā. nisi tn̄ tanto labore viuitis. q̄nto magis amaē debetis illam vitā etnam. vbi nullū dolorē

sustinebitis ¶ Sequit secunda pars in qua notat fragilitas humane nate. que a deo est sustētanda & reuelanda Ibi accessit ihs & tetigit eos. dicens surgite Moralit quis homo facili impulsu. aut carnis. aut mundi. aut dyaboli. p consensum actus inordinati cadat a deo p se. ex fragilitate tñ sue nature p se resurgere nequit. ñ tangat a deo & sustentet. sicut videm⁹ de cadente in foueam pfundam. nisi adiuuet & trahat ab alio p se exire non pt. Sic lapsꝰ in pctm sanari non pt. nec exire p se. Accedit ergo xpus tangendo & mutando. & relcuat sua gra lepsum infirmum. gre dicit luce. v. q xpus lepsum. i. peccatorem tangendo mundauit. vt oñderet q largitate diuine gratie pcta emundant. vnde de pe. di. i. c. porro. Hinc etiam lazar. lepsus tangit respectu diuine pietatis mens pctoris illustrata compungit. Accedit ergo deꝰ hoiem tangendo ¶ Per secretam inspiracōz vt eum excitet. ¶ Per vberem largitionē. vt eū remunet. ¶ Per seueram indignacōz. vt enm puniat ¶ Dico nanq; pmo q deus accedit hoiem secretiꝰ inspirando. q ipe est sicut ofiliariꝰ secretus. qui p gram interius inspirat conceptus bonos & virtuosos actus. dic. illud ezo. xx. Veniam ad te & benedicā tibi ¶ Nam sicut radius exit a facie. & tñs ad speculum pmaginē ibi intuentis creat. Sic radius diuine gre adeo ad hois mentē accedit. & ibi suam pmaginē sctam creat. & repñtat. & mentem in suam similitudinē & pmaginē transfigat. gen. i. Faciam⁹ hoiem ad pmaginem & similitudinez nram. Nam illa transfigatio pmaginis dei causatur ab amore diuino. Mens enim deuota lumine diuine gre illustrata intuet aīa clare pietatem & iustitiam dei. Considerando etenī dei iustitiam & ppam impietatem inspirat menti humilitatem & timorem. ꝫ respitiendo dei pietatem inspirat spūs. & statim homo cadit in amorē. ꝫ calescente amore. nihil refutat amantis amore adimplē. Omnia tūc suffert. omnia sustinet. qa amanti nihil est difficile. & qntum pt se in omnibus amanti assimilat. & tunc homo portat dei pmaginē Vñ hugo de arca anime loqns de amore dicens. Scio aīa mea dilecta q amor vita tua est. & quicqd diligis ea vi dilectionis in eādem pmaginem vel similitudinem transformaris. si rosam diligis. similitudo rose recipit. si deum. non dico q deus ergo ꝫ deificaberis ¶ Sed dices non possū ista similitudinē intelligē. Rndeo p exemplum valde sensibile Accipe ferz nondum ignitū illud est difforme & frigidum. nullius actuitatis. ꝫ postq; ignis in ipa recipit. statim in ignis similitudinē transformat in claritate & actiōe. sic suo mō est de aīa. ¶ Secō deus accedit &c. Nam deus accedit ad hoiem p vberem affectum remunerationū. Et hoc est qñ deus mouet ad hoiem pmouendū q tempaliter & eternaliter extollendum. Calor enim naturalis solaris descendens inferius ad vapores ipos assumit & sensum elevat. & extollit & in nubes. & hmodi eos vtiq; Sic feruor diuine caritatis qñq; respicit ad hominē & eum tempaliter exaltat & etiā qnq; ipm eternaliter ditat. Vñ ipe est q dicit illud iob. xiiij. Veniam & accipiā vos ad meipm ¶ Sed quare non omnes equaliter accipit & respicit vnū sic alium. Dicunt quidā q hoc fit ex parte dei originaliter. vt in tali inequalitate pfectio dei magis oñdat. & virtus diuinitatis magis pendatur Nam bm pbm. Oppositum iuxta se posita magis elucescit sicut nigz cum albo. pmago pulcra iuxta deformem. magis oñdit pitiam artificis. Sic suo mō de deo. si enim omni homi gram in sūmo omunicaret. non esset gradus in hoibus rōne pfectionis vel impfectionis. Alii dicunt q illa inequalitas sit ex parte recipientium. ppter diuersas dispositiones hoim. & hoc adducunt exempla. Primo de radio solis qui de se attingit materiam liquefactibilem vt ceram & liquescit. & idem radius materiā indurabilem attingit vt lutum & indurescit. Constat tñ q eodem mō se habet in operatione ad vtrumq; ꝫ ipa recipientia. aliter & aliter dispositā radium nō eqliter recipiūt. & iō nō efficit idem in vtrumq; ppter varias dispositiones. Eodem modo deus qntum est de se vno mō se habet ad omnes creaturas equaliter illuminās oēm hoiem bm suam dispositionē. Aliud exemplum de stellis vbi vna differt ab alia in claritate. q non est a sole simpliciter. qui lumen indifferenter effundit. nō tñ equaliter suscipiunt. ppter inequalem dispositionem. Sic de sole iustitie. qui propter

vicinitatē plus respexit animā xpi q̄ alias
ꝛ plus mariam q̄ petr̄ ꝛc. ¶ Secundo ac:
cedit deus p respectum punitiuū. & p seue:
ram indignationē. q̄ sicut motus lapis est
deorsum ad terram descendē. & eam pcutē.
Sic motus diuine iustitie tendit ad hoiem
terenū ꝛ peccatorē. qui se emendare nō vult
vt ip̄m tribulacōnibus corrigat & conuertat
dicens. illud. i. cor. xiiij. In virga veniam ad
vos. Nullum enim malū via iusticie manz
impunitū. iiij. de con. deus enim qui est iu
stus iudex. vel hic in mundo mala nr̄a adū
sitatibus punitꝛ corrigit vl̄ in purgatorio
venialia hic non deleta. vel in inferno mor
talia eternaliter cremat q̄ O ¶ Sed vi' q̄
deus iniuste mortale momentaneū eterna:
liter puniat. cum delectatio peccati mortal'
cito & raptim transeat. Dico q̄ hoc iuste
fit. & hoc ꝓpter duo. Nam q̄nto maior est
ille qui offendit. tanto maior est etiā offēsa.
& offendens grauit puiendū. vt h̄etur ex
de excessu. prelato. tanta in glo. Qui enim
ep̄m offendit plus & grauius peccat. q̄ qui
simplicem. & plus qui clericū q̄ laicum. &
magis & maxime qui ꝓpam vel impatorez
vel p̄ncipē. quod est crimen lese maiestatis
qō etiam sine pena magna non dimittitur
ymo pena capitis punit̄ b̄m leges. Cū ergo
deus omnes p̄ncipes ꝓpamꝛ regez excedat
in infinitum. qui eum offendit p pcm mor
tale. infinite offendit. & ergo dignū ē puni
tione infinita. que est mors eterna Secundo
q̄ diu durat culpa. tandiu debet infligi pe:
na. b̄m greg. iiij. dyalogoꝝ i infinitū durat
culpa. q̄ mali ad hoc semp vellent viuē. vt
semp possent peccare. licet enim actus pcti
mortalis sit finitus. & q̄si momentaneū. tn̄
q̄ in voluntate puersa pcōꝝ est talis infini
tas. scz semp velle peccare. Ideo deus iuste
tales infinite & eternaliter punit. vt ergo
tali modo p eternam punicōem. deus non
accedat. & tangat homo de pcīis surgē dz.
& oculos mentis solum in deum leuare ꝛc.
¶ Sequit̄ tercia pars in qua notat̄ digni:
tas & suauitas b̄itudis sūme desideranda
ibi leuantes Pro q̄ nōndum. q̄ qñ nubes
lucida. que b̄m doctores spūssanctus extitit
in forma nubis apparens xp̄m circundedit
discipuli audientes vocem de nube dicentē.
Hic est filius meus dilectus. Potuissent er:

rasse in his tribus. p quo fuisset prolata de
mopse. an helya vel xp̄o. Ideo xp̄s eos cer:
tificando. disparentibz alijs duobz solz coꝝ
oculis eoꝝ remansit q̄ P ¶ Moraliter est
scienō. q̄ sicut videm? q̄ inter omnes sensz
visum magis diligimus. Cuiz rō p ph̄m in
li. de sensu & sensato assignat̄. q̄ visus mul
tas reꝝ differentias nobis demonstrat. Vñ
cum angelus raphael tobiam stercore hyrū
dinum excecatū. salutaret dicēs ei Gaudiū
tibi sit semp. Rñdit tobias. Quale gaudiū
est mihi. dum in tenebris sedeo. & lumē celi
non video. tob. v. Et ceus quesitus a dño
quid vis vt faciam tibi dixit. dñe vt vid eā
mar. x. Patet ergo q̄ visum p̄ cunctis sensi
bus diligimus. Cum igit̄ tota merces nr̄a
& vera b̄itudo originaliter cōsistat in clara
dei visione. ꝛ in saluatore nr̄o ih̄u xp̄o. iuxt̄
illud ioh̄. xvij. Hec est vita eterna vt cogno
scant te deum p̄rem. & quē misisti ih̄m xp̄m
Visio illa in qua videbim? deum facie ad
faciem erit multū delectabilis. dulcis melli
flua. & gaudiosa. intm̄ q̄ si homo a tempe
p̄mi hominis vsq̄ ad extremū iuditiū. oēs
passiones hoim sustinuisz si foret possibile
vnico intuitu sibi esset satisfactū Nam tan
ta erit delectatio in illa visione q̄ si mundz
totus esset aureus. p toto mōo ad vnicum
ictum non auertēt oculos. Ibi b̄m mgrm
iiij. sn̄iaꝝ di. xlviij. quicqd amabit̄ aderit.
nec desiderabit̄ qō non aderit. Et omne qō
ibi erit bonū erit. & sūmus deus & sūmum
bonum erit. ꝛ quod est oīno beatissimū. ita
semp fore certū. erit de hac b̄itudine ꝛ glia
p̄ exponi illa auctas quā dixit regina saba
salomoni. videns eius magnificentiam. ij.
paliꝑ. ix. Beati sunt viri tui q̄ assistunt coram
te omni tempe q̄ O ¶ In quibz verbis
oñditur b̄itudo consistē in tribus vtutibz
otra tres mundi defectus scz
¶ In subiectione ō mundi p̄sumptionem.
¶ In dilectione ō mundi dilensionem.
¶ In duratione ō mundi corruptionem
¶ Dico primo q̄ hñt subiectionē. que non
turbat̄. q̄ frui tui. Sicut enim res corpa
les hñt inter se ꝓpetuam subiectionē. q̄ scilz
omnia inferiora obediūt planetis. planete
in suis motibus firmamento. Firmamentū
aūt mouet̄ b̄m influentiā celi cristallini b̄m
astrologos. Sic kñi in paradiso celesti est

pfectissima subiectio· ꝙa tota curia celestis sic ordinata est p gradus·ordines & status legiones & distinctiões sine aliqua ꝺdictiõe habet pfectissimã subiectionẽ· ꝙ sibiinuicẽ ꝺm varios gradus angeli & hoïes famulãtur·& tandem omnes piter subsunt & obediunt creatoꝛi· Ideo dicit ꝺui tui· Omnes enim ꝺuiunt deo·& quilibet ꝺtentus est de statu suo·& ꝺditione ⁊ gradu·vñ·j·mach̃·xiij·Omẽs obediunt vni ⁊ zelos ⁊ inuidia non est in�some eos·& de talibus ꝺuis loquitur scriptura apoc̃·xxij·Serui eius ꝺuient ei·& faciem eius videbunt·Sed ꝓdoloꝛ non est sic in ecc̃ia militante·vbi nulla est subiectio ꝛ tota presũptio·Moderni non queꝛt ꝺuire ꝛ preire·non famulari·ꝛ dñari·nõ obedire ꝛ obstinate & friuole prelatis & supioꝛibus ꝺtraire·Vbi mõ est monach9 monialis vel religiosus·qui obediat supioꝛi sine murmẽ· vbi secularis qui ad p̃ceptum rectoꝛis inuoluntariũm expediat sine ꝺdictione· Hodie ꝓcerto in multis est tanta p̃sumptio & obstinatio·ꝙ nec deo·nec prelato·nec rectoꝛi velint ꝺuire·ꝙmo nec obedire· De quibus iere·dicit·xxij Locut9 sum tibi in abũdantia mea·⁊ dixisti non ꝺuiã· Sed non sic k̃ñi ꝙ nisi veri obedientes fuerimus & prelatis ꝺuiamus ⁊ supioꝛib9 hic immundo ꝙt xp̃m in humilitate cordis·in celis vbi ꝺuire regnare est nunq̃ poterim9 deo ꝺuire· vñ dñs loquit̃ ps̃a·lxv·de ꝺuis suis & ꝺuis mundi· dicens·Ecce ꝺui mei bibent·& vos sicietis· ecce ꝺui mei letant̃·⁊ vos ꝺfundemini ¶ R ¶ Secundo dicoꝙ in b̃itudine est dilectio sine disensione · quod oñdit̃ in eo qꝺ dicit̃· assistunt coꝛã te·ꝙ sancti semp assistunt deo· & sunt ꝙpinqui sibi·⁊ ipe eis ꝙ nimiũ amorem· Nam sicut stelle in celo sunt sibiinuicẽ ꝙpinque & firmamento semp assistunt·ꝙ in eo sunt fixe·& mouent̃ motu firmam̃ti sine cessatione·Sic beati in p̃ria sibiinuicẽ sunt ꝙpinqui ꝙ mutuã caritatem & firmamento scz deo semper assistunt diligendo· contemplando ·⁊ se per dilectionem ei firmiter fingendo·ipumq̃ ꝺtinue seq̃ndo · & voluntatem ꝙpam ꝺm voluntatẽ eius regulando & obediendo· Sunt enim intm̃ voluntati diuine conformati·ꝙ videntes p̃em·m̃em· filium vel filiam in inferno· maxima pena cruciari·non ex hoc dolent·nec miꝺent̃· nec ꝺdolent·ꝙ aliter non essent pfecte beati·ꝙ quo enim deus vult·vt aïe ibidẽ patiant· anime in celo non possunt aliud velle Com passio enim non est sine passione·Sed nulla passio est in patria ¶ b ¶ Sed dicis sũt anime saluate sine omni mĩa·ꝙ non compatiunt̃ suis pentibus·Dico ꝙ hñt mĩam q̃ntum ad esse suum & q̃ntum ad opari ⁊ non q̃ntũ ad istos·qui nõ sunt mĩe receptibiles Vident ergo penam illoꝝ cũ gaudio· ꝙ ꝙ illam penam magnã euaserunt·De ista assistentia p̃ dici illud zach̃·iij· Isti sunt filij splendoꝛis tui qui assistunt dñatoꝛi vniũse terre·heu sic non est de nobis in hoc mõdo· ꝙ non possumus compare stellis fixis· sed stellis erraticis·que in firmamẽto non fixe ꝛ ꝺtra firmamentũ mouent̃·nec sibiinuicez sunt ꝺiuncte ꝙmovna ab alia pessie & elongissime sepatur·sicut sol & luna que in plenilunio totaliter opponunt̃· Sic nos sum9 erratici·ꝙ in multis erram9·Nam quilibet erat in statu suo·nec sum9 fixi firmamento scz deo p bonum ꝙpositũ· & rectam voluntatem·sumus remoti ꝙ inimicitiã·p diuꝛsas irrisiones·rixas ꝺtentiones·p magnas iniurias fraudes & decepcões·vnus ꝺtrariat atq̃ opponit̃ alteri Si nõ sunt sancti in p̃ria nec tales esse dñt qui cupiunt eis collocari· & adher̃·ipi enim hñt pfectam dilectionez & amoꝛẽ·Vnde ꝙsper de vita ꝺemplativa dicit·erit inquit in vita illa intellectus sine erꝛoꝛe·memoria sine obliuiõe·cognitio sine ꝙuagatione·caritas sine simulatiõe·sens9 sine offensione ¶ T ¶ Tercio dicoꝙ bñtudo consistit in durationeꝫ ꝙpetua ꝙmanẽtia ꝺtra mundi coꝛruptionẽ & instabilitatẽ ꝙ dicit̃ ꝙ ibi ꝺuient omni tempoꝛe sine fine Nam ꝺm p̃si· In hybernia est quedã insula vbi homies nunq̃ moriunt̃·⁊ est ibi insula alia in qua coꝛpa nunq̃ coꝛrumpunt̃· Sic vere est ille padisus celestis· ꝙa bñ qui ibi sunt non incurrunt mortem infirmitatem nec coꝛruptionem·ymo omni tempe semper viuunt ꝙpetuo·non esuriunt neq̃ sitiũt De quo aristo·lumine naturali elevat9 loqns dic̃·ꝙmo celi·Extra celum non est temp9·n̄ locus·nec vacuũ·ꝛ ibi sunt entia ialterabilia·impassibilia·optimam vitam ducentia quam toto eterno pfitiunt· Et ꝙsper de illa ĩmortali ꝺuratione·dicit de vita ꝺtẽplatiua

Erit ꝑpetua incolumitas sine debilitate. salꝰ sine dolore. vita sine morte. facilitas sine impedimento. securitas sine fastigio. & ꝑfecta sanctitas sine morbo. hec ille. Sed ꝑdolor non est sic in hoc mũdo. vbi nulla est duratio. ꝫ tota corruptio. non eternitas. ꝫ instabilitas. non fortitudo. ꝫ fragilitas. nõ pulcritudo. ꝫ turpitudo. nõ securitas mortis. ꝫ incertitudo tempis. Istam instabilitatem corruptionẽ ⁊ incertitudinem mortis debẽt quilibet in corde pensare. ⁊ se ad talẽ statum ordinare. vbi nec more mortis. nec instabilitate tempis possꝫ vita eterna ꝑuari

QV Sicut legit in li. histo. de filio cuiꝰ dam nobilis vnico. qui intranit religioẽm vt deo ꝺuiret. ad quem venit ꝑr. vt eum vi extrahẽt. Cui filius. ꝑr si vnam abstuleris consuetudinẽ de terra tua que ibi est. redire cogor ad seculum. & ꝑr que rñdit filius In terra tua est. ꝙ tamcito iuuenes moiunt. sicut senes. Iuuenis iꝰ licet sim mori timeo & vitam ꝑdere eternam. Cui ꝑr. nolo fili. qõ ad seculum redeas & me sequaris. ꝫ ego sequar te. ⁊ vitam eternam possideam.

Sequens euangeliũ factum est. xi. kal's octoberis. anno. xxxv.

Sermo tredecimꝰ.

Go vadon queritis me. & i pec cato vro morie mi. iob. vii. Et Ihs dicit. ꝙ inter alia vitiũ ingtitudis pessimum est. Vnꝺ Seneca in li. de bñficijs. Nullũ bñfitium dandum est negligenti. ꝓmo bñfitium datum auferenꝺ est. Vñ can. ⁊ leges dicant. ex. de dona. c. vlt. xii. q. ii. discussio & c. de reuocandis donacõibus. lege vlti. Qz ingrati pñt ꝑuari gra sibi ꝺcessa. puta si ex ingratitudine iniuriant ꝺnatori. initiendo violentas manus. aut atrocem iniuriam intulerint. vulnerãdo. fustibꝰ cedẽdo vel graue damnũ reꝛ suaꝛ. vel piculũ vite inferre presumpserint. vel si ꝺditionẽ appotam non impleuerint. Nam accidit casus. ꝙquidem eps abbati sancti Ansberti magꝝ & pinguia bñficia ꝺtulit. tali iuramento & fiꝺz. vt ꝺño suo epo fideliter ꝺuiret. q ꝺtra faciens. conqstum est ꝺño honoꝛio ꝓpe. de ipius abbatis iniuria. mandat ꝓpa. exquo iste ingratꝰ fuit ꝺtra epm suũ. a quo bonũ bñficium habuit. ꝙ ab ecia sua & bñfitio ꝑpetuo abscindatur Sic ad ꝓpositũ quia ꝺñs deus donatoꝛ oim bonoꝛ ꝑpl'o iudaico. qi ꝑpl'o electo & dilecto multa ꝺtulit bñfitia & gras. puta electionis in peculiarẽ ꝑpl'um. ꝓtectionis ꝺ aduersariũ. cibacõis in deserto. ⁊ eductionis de egipto. ipi tñ semꝑ vt ingti non cessantes atroces iniurias ei inferẽ. bñfitioꝛ oblitione. ꝓdoloꝛ adoꝛatione. & tandem filij sui mortificatione. merito oibus gracijs sunt priuati. & ad mortẽ eternam iudicati. quam mortẽ xpus eis ꝓdixit. & causam notauit dic. ego vadoric

QP Querit an iudei qui vt ꝺmunt moriunt. sua perfidia debeant sustinẽ & defendẽ sancta mr ecia. & vi. ꝙ non. iob. xv. Siquis in me non manserit mittet foras. sicut palmes. & arescet & colligent eum. & in ignem mittent & ardꝫ Item ꝺm leges omnes hetici sunt. de ciuitatibus expellendi. & vltimo supplitio tradendi. nec aliquid loco eis relinqndum est. quia etiam ipis elementis ꝙ eos fit iniuria. C. de hereticis lege arriani. & ꝙ de hereticis ꝺi. etiã de iudeis tenendũ est. q vbi par est rõ. par debet esse iuditium. xxxiij. q. vij. apud nos. & ff. ad l. acquilinã ad illud Contra mr ecia non est mr seueritatis. ꝫ pietatis. & iõ debet potius expectare iudeoꝝ ꝺuersionem. ꝙ festinare ad eoꝝ damnacõem. xl v. di. qui sincera. Dico ꝙ mr ecia. que est mr mie & pietatis. nullum refugientez despicit. ꝫ oẽs ad ꝓtectionis gremiũ clementer suscipit. & ꝺuersionem eoꝝ expectat Sed q iudeos nolentes pfidia redire ad gremiũ mris ecie sustinet. & non hereticos. est triplici de causa

Primo in penã damnacõis sue. viuunt enim iudei in ĝuissima misacõe. subiectiõe. misabili ꝺuitute. & multiplici erumna. & miseria in penam vindictam. & hec ꝺurabit donec sciant. & cognoscant ꝙ deus ꝺñabitur iacob & finium eius quousꝙ ꝺũtanꝫ ad vesperas. i. cognitionẽ veri luis & xpi. Vnde vt hẽtur ex. de iudeis ꝺsuluit in glõ ꝓma. Constantinꝰ imꝑator ꝓpter mortẽ xpi sbiecit iudeos huic misabili ꝺuitutẽ ⁊ eciã ad honorem dei multis libertatibꝰ ꝺotauit

¶ Secundo ne memoria sanctoꝝ patꝝ & specialiť passionis xp̃i extingueret· vt qñ oculis eos inspicimꝰ· & adhuc eoꝝ malitiaz videmus· & ptinatiam cogitemꝰ· q ip̃i sũt quoꝝ p̃es sancti· Abraam ysaac & iacob & alij ꝓphe eoꝝ gñe xp̃m filium dei incarnandꝫ crucifigendum & morienꝫ figuris & auctibus ꝓnuntiaueŕt· & quoꝝ p̃decessores xp̃m mortem intulerunt ¶ Tercium ne pactum dei iriteť· nam moyses dixit indeis· vt hẽ deuť· iiij· Oꝛ si patrantes malum coraz dño deo vr̃o· vt eum ad iracundiã ꝓuocetis testes inuoco celum & terrã cito pituros vos de tra quã transito iordane possessuri estis non inhabitabitis in ea lõgo· ꝫ delebit vos dñs atq; dispdet in omes gentes· & remanebitis pauci in nationibus· ad quas vos dñs ducturus est· & sequiť· non tñ dimittet te· nec delebit te oino ¶ Sed dicis exquo nolunt ꝺuerti· ꝫ in phda ꝑmaneꝺ· an sint cogendi ad fidem· ne manant in pc̃is eoꝝ· Dicendũ q non sunt ꝺpellendi· q ꝺm apl̃m· Coacta ꝺuitia deo non placent· vnde xlv· di· de iudeis sic dicit· De iudeis aũt p̃cepit sancta synodus· nemĩ deinceps ad credendũ vim inferre· Cui enim deus vult misereťur· & quẽ vult indurat· Non enĩ tales inuiti saluandi sunt· q nullus inuitꝰ fit bonus ꝫ volens· Sicut enim hõ· scz adaz ꝓpa arbitrij voluntate ꝺpenti obediens peryt· sic vocante se gr̃a dei ꝓpe mentis ꝺuersione quisq; credendo saluaťur· ergo non vi· ꝫ liba arbitrij voluntate & facultate vt ꝺuertant suadendi sunt· & non vllo modo implendi Dñt enim auctibus rõnibus q blandimentis· scz ꝓmissionibꝰ & muneribꝰ ad fidem ꝓuocari ¶ Sed q̃d de pueris iudeoꝝ & alioꝝ infidelium· an inuitis pentibꝰ sint baptizandi· Rñdet sanctꝰ tho· q simpliciť· non licet puulos eoꝝ ipsis inuitis baptizare· ꝫ qñ ad annos discretionis pueniunt p̃ñt fidem suscipe· etiam pentibus inuitis· Dicit etiam ibidem doctor· q ꝺsuetudo maximã hz auc tem· que semp est in omnibus enũanda· hᵒ aũt eccie vsus nunq̃ habuit· q indeoꝝ filij inuitis pentibus baptizarent q̃nq̃ aliqñ fuerint p̃cipes potentissimi· quibus familiares fuerunt sanctissimi epi· vt silvester constantino· ambrosiꝰ theodosio· qui nllo mõ hec ꝑtermisissent ab eis impetrare· si hᵒ essz consonũ rõnis· Et ideo piculosũ vi' hanc assertionem de nouo induceꝺ· vt iudeoꝝ parvuli inuitis pentibus baptizẽť ꝓpter duo Primo ꝓpter piculum fideꝝ· q baptismꝰ añ vsum rõnis defacili ad psuasionẽ pentum puertet· Secundo q filius añ annos discretionis ꝺm naturalem iustitiã debet esse sub cura pentum· Dec tho· in q̃dam questione de quodlibet ꝛc· ¶ Quantũ ad expositionẽ lr̃alem & ꝺtinuacõz euangelij· est notandũ q sancta mr̃ ecc̃ia solicitam curam hñs· de filiis suis ꝑ istud sacz tempus· eos a malis retrahendo q ꝓfectum virtutis ꝓuocando aliqñ obsecrat vt ꝓuocet· aliqñ munera ꝓmittit vt alliciat· aliqñ penas ꝺminať vt timorem incutiat· Et ideo sicut heri ꝓmisit· munera bẽtitudinis vt allicet· hic hodie minatur mala· vt timorem incutiat· q ꝺm hoc tres sunt partes euangelij·

¶ In prima ponit dura cõminatio· ibi In peccato vr̃o moriemini ꝛc

¶ In secunda· stricta xp̃i examinatio· ibi multa habeo vobis loqui ꝛc iudicare

¶ In tercia determinata xp̃i passio· ibi Si exaltatus fuero ꝛc·

¶ Quantũ ergo ad p̃mam ptem est nõnꝺ· q cum mali & obstinati vt plimũ retrahantur a malis opibus ꝺminacõne magis ꝓmissione plus timore q̃ amore· Ideo xp̃us cognoscens pl̃ eos obstinatos in malicijs· cum nollent suis rõibus assentire· nec ꝓmissiones aduertẽ terret eos ꝺminacõne dic· Ego vado scz voluntarie ꝑ passionẽ & mortem ad patrem· & q̃retis me· scz post mortez in vestra destructione ad liberacõz· scz ꝓpter incredulitatem & obstinacõz in peccato obstinacõis moriemini q̃ ꝫ ¶ Moraliter est notanꝺ q inter oia delectatio maxime hoiem trahit· sive ad bonũ· sive ad malum ita fortiť· etiam q̃nq̃ ligat ad delectabile q nec ꝺminacõne nec ꝓmissione solui possit· sicut patet in filio capto· Et ideo pl̃s docet· ij· ethicoꝝ· c· vij· q a delectacõibus & delectabilibus maxime est cauenꝺ· & q debemus nos ad ea habeꝺ· sicut senes plebis troyane se habuerũt ad helenã· qui visis malis ciuitati imminẽ· ꝓpter eam iudicauerũt eaz esse abitiendam· Sic etiam consideranda est delectatio an sit bona vel mala· si bona retinenda est· si mala anteq̃ illaq̃at q ad mortẽ

inducat abiciẽda ¶ C Vnde delectatio siue concupia est gn̄ale vitium a quo omia mala oriunt̄ in can̄ ·di·pma·nam ocupia· Trahit enim

C Quosdam ad p̄sumptionē p excessum·
C Quosdam ad despationē p defectum·
C Quosdam ad dilectionē p directum·

C Dico pmo q̄ delectatio siue ocupia quosdam trahit p excessum ad p̄sumptionē ad mortem eternaz· Nam cum aliquis in suis factis nimiū delectat̄· acquirit spem immoderatam alicuius boni possibilis· Et hoc p̄ fieri duplicit· Aut p ꝓpam virtutē· q̄ de ꝓpa virtute tm̄ confidit· q̄ nimium excedit ꝓpam facultatem· Sic q̄dam p̄sumunt loq̄ & fabulari de magna scia & nouis inuentionibus p̄ferentes se p̄decessorib⁹ suis; ad hanc spēm p̄sumpcōis vi⁹ posse referri illud eccl̄· xxxij· Audi tacens simul & q̄rens· & in medio magnatoz loqui non p̄sumas· Aliq̄ p̄sumunt de ꝓprijs viribus sicut olofernes otra iudeos· qui tn̄ confusus per mulierem mortu⁹ est· otra quez iudith oꝛauit ad dn̄m dicēs· Dn̄e deus celi & terre intuere t̄ supbiā illoz· & respice ad nr̄am humilitatē· & on̄de· q̄ non derelinquis p̄sumentes de te· & p̄sumentes de se· n de sua virtute gl̄iantes hui lias iudith· vi Isto mō iuuenes n ebrij m̄lta p̄sumunt & sunt magne spei· sic dic· aristot· ij· retho· Cuius est rō triplex bm tres condcōes ipi⁹ obiecti spei Obiectū ei spei bonū arduū n possibile Quia aūt iuuenes n adolescentes multum putant se hre de fuco· & pauz hnt de pterito· memoria aūt est pteriti· spes vero futuri· Ideo multū hnt de spe & de possibili· & pauz de re & de actu V n̄ sicut materia ꝑma dicit esse in potentia ad oms formas· & q̄ntomagis actuat̄· tanto plus p dit de potentialitate· Ita adolescens siue iuuenis· dum est in adolescentia & in potcia ad oem actum & statum p̄ esse sacdos· eps ꝓpa· ꝛ cum creuerit modicum· vix sufficiet portare aq̄ bn̄dictam· Secunda causa est caliditas nature· hnt enim copiam caloris· & spirituū· & ideo cor in eis ampliat̄· Ex ampliacōe aūt cordis homo tendit in ardua· V n̄ ps· viam mādatoz tuoz cuurri cū ꝛc·

C Tercia est in expientia illi qui nondum passi sunt difficultates & resistentias in factis suis audaces sunt ad temptandō omnia

Illi vero qui iam freq̄nter sustinuerunt resistentias in conatib⁹· non defacili ea temptat· Et hec est causa quare iuuenes nō dnt fieri duces belloz· sicut d⁹ ij· topicoz· nemo iuuenes eligit in duces· eo q̄ non soleue runt esse prudentes ¶ D C Aliqui presumunt de pfectione· qui adhuc sunt in coactione· q̄ntumcunq̄ enim aliquis ꝓfecerit· sp reputare se debet incipientē· cc· xviij· Cum osūmauerit hō tunc incipit· greg̃· in moral̄ Resci mens p corpoꝛē veterascē· que semp studet p desideriū inchoare· Idē· si in bonis inchoatis nolum⁹ latescere· valde nāe est· vt sup ea credamus nos inchoare· vn̄ dixit quidam p̄ cuidam fratri dicenti· Ego moꝛtuus sum mundo· & si tu moꝛtu⁹ es ait p̄· d ꝑabolus tn̄ moꝛtu⁹ non est· Alio mō p̄ q̄s tendē in aliquod bonū· vt possibile p virtutem & mīam diuinā· quod non est possibile sicut cum aliquis se sperat veniam obtinē· sine pn̄ia· vel gl̄iam sine meritis· que p̄sumptio ꝓprie est spēs peccati in spm̄sanctū· q̄a p hmōi p̄sumptionē tollit̄ & otemnit̄ adiutoꝛium spūssancti· p quod homo reuocat̄ a peccato· Et hi licet q̄rant ibm· tn̄ moꝛiunt̄ in suis peccatis C Sed videt̄ q̄ p̄sumptio non sit pcm̄ causans homini moꝛtē· Nam illud quod est pcm̄ causans moꝛtē· non excusat a peccato· ꝛ p̄sumptio excusat a pcō· Dicit enī mg̃r· xxij· di· scō li· snia· q̄ adā minus peccauit· q̄ sub spe venie peccauit· quod vi⁹ ad p̄sumptionem ptinere· Rn̄dit scūs tho· in· scōa scōe· q· ij· Q̄ peccare cum ꝓposito pseuerandi in peccato sub spe venie ad p̄sumptionē ptinet· & hoc non diminuit sed auget pcm̄· Peccare aūt sub spe venie q̄ñ̄ percipiende cum ꝓposito abstinendi a peccato· n penitendi· hoc nō est p̄sumpcōis ꝛ hoc pcm̄ diminuit· q̄ p hoc vi⁹ hre notitiam minus firmatam ad peccandum ¶ E C Dico secūdo· q̄ delectatio quosdā trahit ad desperationē· nam q̄n affectus alicuius amore inficit alicuius rei coꝛpalis· vtputa multis vestib⁹ ornatus· glorie honoris curiositatis· & hmodi· tunc homo fastidit bō spūalia· sicut est predicatio· confessio· pn̄ia· orare· freq̄ntare eciam· n hmodi reputat valere· nec sapiunt talia tandiu· quousq̄ postea ea non estimet possibile sibi adipisci· nec p se· nec p alium· Vnde diffidit de se· q̄

non possit penitẽ. ꝫ satisfacẽ sufficienter de malis suis ⁊ diffidit de mĩa dei. ꝙ eũ iuuaẽ nõ possit. & ita desperat. quod est etiã pcũm in spm̃sanctum. ⁊ maximũ in quo multi homines moriunt. Vñ sup illud ꝓuer. xxiij. Si desperaueris lapsus in die angustie minuetur fortitudo tua. dicit glõ. Nil est exec̃bilius desperatione. ꝙ quilibet in gn̄alibꝫ huius vite laboribus. & quod peius est in fidei certamine perdidit ostantiam. ⁊ ꝑhib. in li. de sũmo bono. ꝓtrare flagitium aliquod. mors anime est. ꝫ desperatio. est descendere in infernũ ¶ Sic desperauit Cayn frĩcida qui dixit. maior est iniquitas mea in ea ꝙ vt veniã merear. geñ. iiij. Vbi datꝫ hec doctrina ꝙ considerare dñt. ꝙ dei mĩa excedit magnitudinẽ. multitudinẽ. ⁊ longitudinem oĩm peccatorꝫ. Vñ autor de spu. & c. iiij. Nemo de dei mĩa diffidat. q̃ maior ẽ eius mĩa. q̃ sit pctoris miseria. Et quisquis ad deũ toto corde clamauerit exaudiet illũ. q̃ misericors est. Et ideo cum dauid gr̃aliter peccasset in adulterio ⁊ homicidio. p̃ q̃ dixit domino peccaui. dixit ei ꝓpha nathan. dñs exaudiuit & abstulit a te pcũm tuũ. ij. Reg. xxiij. Et ideo pñ. dicit. laudando eiꝰ mĩam Quauis dñs vniuersis. & mĩsacões eius sup oĩa opera eiꝰ. Accidit in dyocesi nr̃a vicensi duos esse socios. vnꝰ multis malis implicatus. ⁊ alter deotꝰ. Malus dum freqũter a bono socio culparet vitam emendare. sotium suũ deridens. mĩam dei tantam esse asseruit ꝙ saltem in fine mortis sibi sufficẽt. Miser tandem ille occulto dei iudicio infirmari pmittit. Sed sotius bonꝰ de salute eiꝰ hesitans. languentẽ ad confessionẽ & pniaꝫ induxit rogans eum. vt dei mie recordaret̃ de qua sanus multũ presumebat. ꝫ dyabolus qui eum vsq; in finem p̃sumẽ docuerat. in ipo fine docuit despare. Nocte vo mortis ip̃ius visio talis socio bono monstrata est. vidit ibm̃ indutũ clamide coccinea spinis caput coronatũ. manibꝰ pedibꝰq; sanguine vulnere irrigatũ. & in sinistra manu crucẽ tenentem. rubro vulnẽ lateris cum humore denudato. coram lecto socij infirmantis astaẽ & hec sibi blandis verbis dicẽ. Ecce inquit qualem ꝓ tui amore pruli passionm. cerne caput meum spinosum. vide corpus totum sanguine cruentatũ. & lateris apperturam aduerte. que & q̃nta sustinui ꝓpter te. pete igit mĩam meam magnã. & licet ingratus sis. & eam non merueris. tñ tibi concedam veniã delictorꝫ ad hec ille de mane plenius dixit. Scio inquit dñe misericordiam tuam magnã. & scio nihilominus. ꝙ iustĩtia tua non est frustra. Vñ licet ad me saluandum fortassis tua mĩa te inclet. nequaq̃ iustitia tua hoc pmittet̃. & ideo meritis meis paucis & null. de tua iustitia saluari nõ possit. Et fons mĩe adiunxit clemẽt. primo inquit instanter pete mĩam meam. q̃ licet iustus sim. tñ in opibus meis nulli est mĩa postponenda. Ille miser incepit denuo ocra mĩam dei disputare. asserens se de iustitia odematum. nec velle mĩam petẽ vllo sensu. Ne cepit igit saluator sue pietatis repulsam. & volenti damnari. iuste versus est in seuitiã acceptaq; manu dextra. vt sotio dormiente apparuit in vulnẽ lateris immersam. & cruore repletam extraxit. pectoq; sanguine in faciem morientis dixit. Ecce inq̃t mihime sanguis meꝰ in die vltionis est signũ ocra te monstrandũ. q̃ hĩe potueras mĩam. ⁊ illã respuisti. Totus insup ex visione terribili stupefactus. volens currẽ ad infirmũ sociũ. visionem hanc narrare. faciem versam ad parietem inuenit. & totũ corpus rigidum & extensum. faciemq; vndiq; recenti sanguine cruentatã. quã nec aqua frigida nec calida abluẽ poterat in signũ sue damnacõis. ¶ Dixi tercio ꝙ delectatio quosdam trahit p̃ directũ & p̃ medium virtutũ ad dilectiõꝫ dei. hi enim relictis extremis. scz vitiorꝫ seu rerꝫ tẽporalium. solum p̃ mediũ & in medio virtutum q̃runt ibm̃ & salutem ⁊ inueniũt & mortem euadunt eternã. Vñ iero. xx. cum quesieritis me in toto corde vro inueniar a vobis. Et notanter dicit in toto corde. ꝙ si alia a deo. sicut sunt terrena transitoria. & pcã diligam⁹. deum toto corde non q̃rim⁹ nec eum pons inuenim⁹. Vñ amb. in li. de fuga seculi. & recitat̃ in decretis. xi. q. i. qui portio dicit. Qui portio dei est. nihil debet curare. nisi deum hĩe. Sed dicis in mundo nihil aliud diligo nisi xp̃m. quẽ toto corde hĩe desidero. q̃q; absentem ꝓpendo. Dico ꝙ ibꝫ dilectus tuꝰ se q̃q; subtrahit a te ꝓpter tria. Primo vt tu cognoscas tuã fragilitatẽ quis sis a te. & quid a deo Nam homo q̃q;

credit se talia hre a ꝑpa natura·sicut scīta rem pulcritudinem·otinentiā·fortitudinē· deuotionem· & hmodi consimilia·q̄ tn nō hnt a natura·ꝫ tm̄ a diuina gra· Vñ apls philipp̄·iij·Omnia possum in eo qui me cō fortat· Sequit ex hoc·ꝙ nullus debet se de his iactare·ex spuali supbia·ꝫ se humiliaē & ne amittat timē· Secundo se subtrahit· dilectus a te·ne eius pntiam sentias·vt ꝓ: bet tuam fidelitatem·an ꝓpter recessū istū occultum velis cum dimittē & licentiare·a alium amatorē in cor tuum accipe Quia in infidel i corde absentia amati gnat oblivi: onem· Vnde vulgariť dicit abaugen·abher tzen· Tercio·vt ardentiꝰ queras eum bern̄· Occultat se deus·vt ardentiꝰ querat· q̄sitꝰ cum gaudio inueniat·innentꝰcum solicitu dine teneat· Vñ spōsa salomonis·in absen tia salomonis amore ardens surrexit·a diligenter quesiuit ꝑ vicos & plateas dilectū· & dum eum inuenit·dixit·teneam eum nec dimittam Sic sponsa xp̄i debz surgē ꝑ amo rem ab omnibus trāsitoriis·& in omnibus solum xp̄m diligent querē·& inuentū cum solicitudine tenē·ne eum per consensū mali amittat ¶ Sequit secunda pars in qua notat xp̄i stricta examinatio fienda in futuro quam xp̄us iudeis ominatꝰ est dic· Multa habeo rc̄. Moraliter sicut lingua infecta malo humore febrili·non pt̄ recte a bene iudicare de cibo & potu·sicut patet in febricitantibꝰ qui dulcia amara a econuerso iudicant· Sicut qui infectus est malitia·& errore alicuius vicij·alium iudicare recte nō pt̄·nec etiam debet alium iudicare·iux illō Amb̄·quod etiam allegat in can̄·iij·q·vij· iudicet· Iudicet ille de alterius errore· qui non habet ꝙ in se condemnet rc̄·exo·xxiij Non sequeris turbam ad faciendū malum nec in iuditium plimoꝝ acquiesces sn̄ie·vt a vero deriues· Xp̄us igit iustꝰ & innocēs qui iux̄ dictum petri pc̄m non fecit·nec in uentus est dolus in ore eius ꝓtuit iudeos peccatores iudicare·& eos de pc̄is corrigē ꝙ vt hētur ex̄·de hēticis·c·qui alium· Q̄ q̄ alium ab errore non reuocat· seip̄m errare demonstrat ¶ Nec igit errare argu: uere iudicauit errores iudeoꝝ Sic etiam pꝰ finem mundi in gnali iuditio iudicabit er: rores hominū·sez qui consistunt in

Cordis cogitatione·
Oris locutione·
Operis omissione·

Primo enim iudicabit cogitacōes cordis iux̄ illud ps̄· Ipe scrutans corda & renes· Non enim erit aliqua cogitatio hoīs ō di: uinā voluntatem quam ipe non videat·& clare intueať·Naz sicut in speculo claro oīa relucent· Ita in clara diuina essentia omia relucebūt cogitata tua·sive bona sive mala Vnde recitať ꝙ in ciuitate carthaginensi· speculum erat qōdam in quo omnes ad illō venientes poterant videri·& maxime cum ibi malefactores essent·& tunc melius ap a rebat· Sic in iuditio extremo apparebit spe culum diuinitatis· sez essentia diuina·in q̄ pdealiter relucebunt omnia cogitata·bona & mala·& spēaliter tunc mala nra appare: bunt ad ultionē a punicōez· Vñ sap̄·i· Qui loquit iniqua nō pt̄ latere·nec pteribit illū corripiens iuditium·in cogitacōibus enim impij interrogacō erit ¶ Ez querit an mala nra reluceant in essentia diuina·sicut bona Et videť ꝙ non·q̄a que in essentia diuina relucent·& que deus in essentia sua recog: noscit sunt ibi·ꝫ mala nra non sunt in essen tia diuina·nec p essentiam·nec p similitu: dinem· Contra deus est iustus iudex·& punit peccatores ꝓpter mala cognita· Igit rn̄dit richardꝰ de media villa sup mgrm in ij·suo di·xxxvi· Q̄ si deꝰ appbando mala non nouit·certissime tn̄ nouit intuendo ea· Vnde iob ad deum loq̄ns·c·vij·dic̄· Nulla te latet cogitatio·nec tm̄ intendebat ibi de bona·ꝫ etiā ō mala·q̄ tn̄ malū sub rōe mali qua malum est priuatio est· igit ydeam non habet in deo·ꝫ cognoscit ꝑ ydeam boni sic tenebra ꝑ cognitionē lucis·vt vult augꝰ de di·nominibus·c·vij·dic̄· Lux ꝑm causaz in seip̄am tenebraꝝ cognitionē ꝑambiuit non aliunde videns tenebras q̄ a lumine· Et iō q̄n dicit inoppositum·ꝙ malum non est in deo rc̄·dicit rich̄·ꝙ q̄uis malitia non sit in deo·nec p essentiā·nec p similitudinē ꝓpam tn̄ similitudo bonitatis sibi oppositē ꝑ quaz cognoscit·est in deo ¶ Secūdo dn̄s iudicabit locutiones oris· Nam nichil erit ocutum ō diuinam voluntatē·de q̄ hoīes non oporteat reddē rōem· Et hoc estꝙ ipe dn̄s dicit·math̄·xij· Dico aūt vobisꝙ om̄e

verbum otiosum quod locuti fuerint hoies reddent rõez ō deo in die iudicij Ex verbis tuis iustificaberis·a ex verbis tuis odemnaberis·Considera i° o peccator qualē rõez reddē poteris de multis verbis otiosis vanis·& scurilibus·detractionibꝫ & blasphemijs ꝛc De quibus omnibus ḡuiē puniens a ergo ad exhortacõz·pō ꝓhibe linguā tuā a malo·& labia tua ne loquaī dolum·Naz natura linguam in custodiam posuit ī eo ꝙ q̄ duplici muro claudit·osseo & carneo·Ad oñendū ꝙ sūma custodia hñda est·& añ ꝓ opus suū exerceat·ꝙ duplex examīatio p̄cedere debeat·Primo enim debet odiderare an sit licitum·Secundo·an sit expediens·Et ille sunt due vie p quas limo transire dz de quibus in pō· Dixi custodiaz vias meas vt non delinq̄ in lingua mea posui ori meo custodiam ꝛc· Vnde abbas paphus sic narratur ī li·ix·historie tripartite·cum essz sine lr̄is·accessit ad quendā vt addisceē· & cum deuenisset ad istum versum·Dixi custodiā vias meas ꝛc· Dixit se satis didicisse· nec oportet vlteriꝰ addiscere·si illam lectionem posset bene scire· Vñ eō·xxxv·Bōus vir qui habitat cum mulie sensata· & q̄ lingua sua non est lapsus·& ideo bñ insensatus est·& miser qui nimiū linguam relaxat ad verba inania sicut dives·qui hac de causa iusto dei iudicio in lingua cruciabit in flāmis infernalibus·luc·xvi· Tercio dñs indicabit omnia opera nr̄a·tam omissa·q̄ omissa·q̄ omnia manifesta erunt ante cum anteq̄ sententiam ꝓferat ō pcorem·Sic enim iudex ordinariꝰ dictare sn̄iam non debet esse otra reum·nisi convictus fuerit p legittima documenta·aut p euidentiam facti·aut per confessionem ꝑpam·aut testes·aut instrumēta vt dicit ex·de consti·cōia scē Sic iudex xp̄s ō nullum dabit sn̄iaz damnacōis nisi p euidentiā pfectoz·& p ꝑpam ofessiōz pcioz pcor oñdat·que omnia in tua ꝺscia q̄ instrumento notificabunt in ꝺspectu iudicis·& oīm alioz hoīm·licet antea fuerint occulta·luc·xij· Q̄ in tenebris dixistis in lumine dicent Huius exemplum hēmus de dauid·qui tam adulterium q̄ homicidium occultissime ꝑpetrauit·cum bersabee vxore·vrie & vria·& statim postea misit ad eum dñs nathan·dic· Tu fecisti abscondite·ego vero faciam verbum istud in ꝺspectu oīs isr̄l'·a in ꝺspectu solis·& sic p penam manifestam declarabo culpaz tuā· Et sic p penā manifestā detegit q̄ꝫ pcor·Sed q̄mōcūq̄ fit in pn̄ti saltem in iuditio non p̄ latē· Vñ anselm in meditacōibus·latere est impossibile a ꝑparē intolerabile Sed dubitatur·an peccata p pn̄iam ꝺdonata sint etiam in iuditio releuanda·& vi' ꝙ non·q quod tectū est videri non p̄·ꝛ pcia p pn̄iaz condonata sunt tecta· sicut dicit glo·super illud pō· Beati quoz remisse iniq̄tates ꝛc Inopositum est glo·sup illud·1·cor·iij· manifestabit consilia cordium glo·dicit·ꝙ gesta & cogitata bona & mala· tunc nota erunt omnibus· Item bern· tractans illud idem verbum dic Cunctaq̄ cunctoz cūctis archana patebunt· Ad hoc ꝺcordant omes doctores sancte ecie·ꝙ omnia tam bona q̄ mala nota erunt oībus· Et rō est ad manifestam liberationē diuini iudicij declarandaz q̄ oñsio maloz in bonis est ad maīfestacōez diuine mie prius impense· Sicut si rex remisisset tibi centū lib·ꝙ vno obulo·nonne si grate esses narrares bñficium regis oībz amicis tuis dicēs eis·regratiami regi ꝙ me intanto sibi tenebar·& ꝙtanto m̄ remisit· Eodem aūt mō ꝙ peccato mortali mēbaris penā etnam·a remisit tibi ꝙ pena temporali· nullam ꝺpacōz ad penā etnam hz· multo magis illud bñficium debes velle manifestari Oñsio v̄ bonoz ad manifestacōz iustitie vt videat ꝙ nullum bonū manet irremuneratum· & econtrario in malis erit oñsio maloz ad manifestacōz diuine iustitie·tunc ꝑmentis oñsio bonoz ad maīfestacōz diuine mie pcentis & p̄miantis· Nec tñ oñsio n' cedet in infamiā vel verecundiā·ꝛ ad grāz actionem in bonis·& ad dei gl'iam saluantis·& liberantis·vñ·ij·cor·v· Omnes enim nos manifestari oportz ante tribunal xp̄i·vt reddat vnicuiq̄ ꝑpa corpis·ꝑut gessit·sive bonum sive malū Ad argumentū dicendū ꝙ peccata dicunt tecta quo ad erubescentiā non quo ad sciam·q̄ntum ad punicōz· non q̄ntum ad cognicōz Vñ exq̄ q̄libet bēs gaudebit de liberacōe tua a peccato·magn̄ materia gaudij a beatis subtraheret·si ignorarent gr̄am tibi factā· Et ergo deus sicut p̄ facē ignem a ꝑximari·ꝺbustibili sine ꝺbustiōe

& ſuſpendẽ cauſalitates rex qñ vult· Sic pt facẽ noticiam pcꝛoꝝ tuoꝝ in ſingulis· & p tu idẽ ſcias ſine erubeſcentia· n aly ſine ſcandalo vel vitupio ¶ Sequit tercia ps in q̃ xp̃s indeis declarauit ſuam paſſiõ̃ p eos in cruce inferendaꝫ di· ¶ Cum exaltaueritis filiũ hoĩs· ſcz in cruce viſa gl'ia mea· quã ſupple oñdam reſurgendo aſcendẽdo· tunc cognoſcitis q̃ ego ſum xp̃s· n· meſſias vob̃ ex lege p̃miſſ? tunc aliq̃ ex vob̃ in me ẽdent cognoſcẽtes q̃ ego ſũ filiꝰ dei q̃ a meipo n̄l facio ſ̄ ſic̃ docuit me pr̃ q̃ vax ẽ ſic facio ¶ Mo ualit̃ ī hac pte inſtruũ qualit̃ hõrõem ſuaꝫ exaltare & eleuare dꝫ ad cognicõ̃ occultoꝝ ſupnaturaliũ ab iſtis ſenſibiliꝫ· ¶ Eſt nanq̃ magna dr̃a inter hoĩem ſcientẽ· & ſapientẽ n hoĩem ignaꝫ· & ignorantẽ· q̃ ſciens n intelligens ꝺuenient· & p̃pe dicit̃ homo· cum ſibi ꝺpetat p̃pe diffinitio hoĩs· que eſt anĩal rõnale· n· animal qꝺ vtiꝫ rõne Ignoꝛãs aũt & ſolum ſenſualit̃ viuens vt brutũ· non ꝺ p̃pe rõale· ſ̄ ſenſitiuũ· q̃ ſolũ ſenſibilibꝫ· vt alia irrationabilia vtiꝫ· & dicit̃ p̃pie brutũ q̃ caret rõne Debet ergo filius hoĩs ad hoc ſtudẽ· vt & ip̃e exaltet ad rõem· & ſciatn intelligat· q̃ ꝺm egidiũ de roma ī p̃logo ſuo ſup elencoꝝ· ab hũana nat̃a degn̄at· q̃ ſcire & intelligẽ non affectat· ¶ Eſt enĩ ignorantia mater cunctoꝝ erꝛoꝝ· vt dicitur in Cañ· di· xxxviij· c· ignorantia q̄ Ꝺ ¶ Oportꝫ ergo filium hoĩs ab ignorantia ad ſciam & rõem exaltari· vt cognoſcat

¶ Paganoꝝ vanitatem·

¶ Iudeoꝝ cecitatem·

¶ Xp̃ianoꝝ veritatem

¶ Dico nanq̃ p̃mo p rõem ꝺſiderare paganoꝝ vanitatẽ ſ̄am vanitas eoꝝ pꝛ ex eo q̃ nulla rõne p̃babili· vel temptacõe carnali p̃cꝛauerꝰ peccato ydolatrie· ſ̄ q̃ oĩno euanuerunt in ſenſibꝰ ſuis· obſcuratũ eſt cor inſipiens eoꝝ· & ydola coluerꝰ· aliq̃ ſolẽ lunã & alia ſp̃dera· aliq̃ ignem· ſicut caldei ſ̄aꝫ ſicut in quibꝰdam hiſtoriis ſcolaſticis inuenit̃ caldei ignem adorantes· ¶ Ad hoc etiam alios cogebant p modꝫ iſtũ obtuleꝰ quibꝰcunq̃ negantibꝰ ignẽ· & alium deũ colentibus pugnã· ita q̃ ſi deꝰ eoꝝ ab aliquo vinceret· eius culturã admitterẽt· ſi vero ignis qui fuit deꝰ eoꝝ alioꝝ ꝺſumẽt ydola· ip̃i ad ignem colendũ ſe ſemp obligarent· ¶ Sto autꝺito canopei in egipto· qui ydolũ belli coluerunt depoſuerunt de capite ydoli ſm̃ coconam aureã· & ſup caput ſuũ qꝺam vas teſtеum poſuerunt· & illud multis foramĩbꝰ p̃foraꝛauerunt· & cum cera obturauerũt· Venerunt igit̃ caldei ad illud ydolũ examinandum· poſuerũt ignem· & ſtatim in foramini bus cera liq̃facta deſcendit aq̃ & ignẽ extinxit· n· ſic p̃ualuerunt ydola canopi cuiꝺam ciuitatis egipti· & illis p̃miſſis ſũt deinceps ydolis ſuis ¶ Sic tali mõ & multis vanitatibus excecati deum verum non coluerũt vñ ſap̃· xiij· Vani ſunt oẽs hoĩes in quibꝰ non ſubeſt ſcĩa dei· & de his q̃ videnꝰ bona non potuerũt intelligẽ eum qui eſt neq̃ operibus aſcendentes agnouerũt quis eſſet artifex· ſ̄ aut ignem· aut ſp̃m· aut aerem· aut gircumſtellaꝫ· aut nimiã acꝫ· aut ſolem· aut lunaꝫ· rectoꝛis orbis terraꝫ deos deputauerũt In q̃bus verbis ſapiens rep̃hendit fatuitatẽ gẽtilium p̃boꝝ· de eo q̃ non cognouerũt deũ eſſe mundi creatoꝛẽ· ¶ Cum enim effectꝰ deducant in noticiã ſue cauſe· & ip̃i totaliꝫ fuerꝰ occupati ad iueſtigandã cauſas rex in hoc culpandi ſunt q̃ntũ ad p̃mã cauſã deuenire non potuerũt q̄ Ꝺ ¶ Similit̃ ſ̄ qualit̃ ẽ q̃ p̃ſi ad cognoſcendũ deũ eſſe ſufficientes non fuerũt· cum nec xp̃iani qui ſoli vniꝰ dei veri noticiã h̃nt· ad hoc non ſufficiant· Ad hoc dicit holgot· ¶ Eſtimo q̃ deum eſſe· non eſt p aliam rõem demonſtratũ hucuſq̃· nec deum eſſe ẽatoꝛẽ mundi· ſ̄ q̃cunq̃ ad deũ innocent ſe h̃nt· & rõem naturalẽ exercẽt· ſtudendo· nec diuine gr̃e opicẽ p̃berent· deꝰ eis ſufficienꝰ ſui ꝺmunicabũt noticiã· ſic q̃ eis ſufficiat ad ſalutez· ¶ Exempla de hoc h̃ntur de cornelia cui miſſus eſt petrꝰ de paulo cui miſſus eſt ananias· qui ſic ſe diſpoſuerũt q̃ releuationẽ & inſpirationẽ de vno deo meruerunt h̃re· ¶ Et iõ dicendo· q̃ ſit culpa hoĩs qui hꝫ vſum rõnis· ſi nunq̃ eueniat q̃ noticiam de deo habeat· ſaltẽ q̃ntа eſt nc̃ia ad ſalutem ¶ Dico ſcꝺo q̃ oportꝫ p rõem conſiderare iudeoꝝ cecitatẽ· ſ̄am pagani vl' gẽtiles lege nat̃e viuentes ſm̃ ſenſũ ſatis mirabiliꝫ errauerunt ydolatrando· Infelicius tñ iudei· qui altius exaltati· vt hoĩes viventes rõne & lege diuina directi erꝛauerũt aũtentes ſe a vero deo n viuo ad ydola vana n ficta· & ad opa manuũ ſuaꝝ· Vñ ſap̃· xiij·

Infelices sunt & int mortuos est spes illoꝝ qui appellauerunt deos opa manuū hoim auꝝ & argentum ꝛc̃. ¶ Et merito dicunur infelices iudei ꝑdolatre· ꝗa vt metrice dicit· tres sunt infelices in mundo· sc̃z Infelix qui pauca sapit· spnitꝙ doceri· Infelix qui recta docet· oꝑaturꝙ inique· Et oĩbꝫ istis modis· iudei ꝑdolatre infelices fuerũt Primo quidẽ· q; cum pauca sapent de deo· spreuerũt deum p illa inuestigare· & sic se & suos docẽ· Secundo· q; cum multa recta docẽt de lege· legem tñ non sequebant iniq· ꝑdola muta adorando ¶ Dico tercio· ꝙ oportet exaltari filiũ hoĩs p rõem sup veritatez xp̃ianoꝝ Non enĩ sufficit xp̃iano stare cum paganis in sensibilibꝫ· nec cum iudeis in legibus· ꝫ oportet eum sup sensus & leges in adoratione sua exaltari· vt ꝑmaginẽ quod ipe venerat· non vt pulꝝ ꝑciosum aureum vel argenteũ & hmodi honoret· ꝫ p rõem ꝑmaginata & figata ꝺsideret ad que istum honorẽ referat ¶ Vnde adoratio & honor qui cruci exhibet· non refert ad ipam crucẽ in se· ꝫ in passionẽ in ipa significatam cuiꝫ ipa lignũ existit· a qua totaz sc̃itatem assumpsit· quẽadmoꝺ adoratio ꝑmagis bte virginis· non ad materiã illam· ꝫ ad figam quã signat referr· ẽm ꝙ honor sibi exhibitꝫ ad ipm ꝙ est ex ipa incarnatꝫ reducit Scõm etiam istũ modũ ista certamia sc̃oꝝ in pietibus depicta honoranda sunt· q̃ntũ ad fortitudinẽ· & zelum vrutis eoꝝ ad gl̃iam dei· & illa ꝺz esse intentio adorãtis· alias ꝑdolũ vt pagaadoraret & peccaret mortaliĩ ¶ Dz cur ecc̃ia admittit adoracõz ꝑmaginũ· cũ tñ deus hoc ꝓhibeat in lege· exo· xx· in primo mandato dic̃· Non facies tibi ꝑmaginẽ vel sculptam simílitudinẽ· si ergo ꝓhibitum est ꝑmaginẽ fieri· multomagis adorare· Dicit dñs bonauenta· in· iij· suo sup mgr̃m di· ix· Q; ꝑmaginũ introductio in ecc̃ia non fuit· absꝙ rõnali causa· Primo ꝓpt ruditatẽ simplitium vt simplices qui nesciũt scripturas legẽ· in hmodi picturis tanq̃ in scripturis apertis possint sacr̃a nr̃e fidei legẽ ꝙ hmõi ꝑmagines sunt lr̃e laycoꝝ· vt dicit̃ de consi· iij· platum ¶ Secundo ꝓpter tarditatez affectuũ· viz vt hoĩes qui non excitant̃ ad deuotionẽ in his q̃ ꝙ nobis xp̃us gessit· dũ ipa aure ꝯcipiunt saltem excitent̃ dum eadẽ in figuris & picturis tanq̃ pntia· oculꝰ corporeis cernũt· plus enim excitat affectꝰ nr̃ ꝙ ea que videt· q̃ ꝙ ea que audit· vñ oratꝰ Segnius irritant animos dimissa ꝙ aures q̃ que oculis subiecta fidelibus· ⁊ que ipe sibi tradit spectator· Tercio ꝓpter memorie labilitatẽ· q; ea que audiunt̃· solum facilꝰ obliuioni tradunt̃· q̃ ea que vident̃· Nam freqũter verificat illud in multis ꝙ dic̃t· ꝙ intrat ꝙ aurem vnã exit ꝙ aliam· ꝓterea nõ est semp presto ꝙ bñficia nobis ꝓstita ad memoriam reducat ꝙ verba· Ideo dispensacõe dei ordinatũ est· vt ꝑmagines fierent precipue in eccl̃iis· vt videntes eas recordent̃ de bñficijs impensis· & sanctoꝝ operꝝ & vtutũ Pro cuius ꝺfirmatione narrat damas· duo Primũ ꝙ q̃dã histo· refert ꝙ dñs nr̃ agaro regi qui ꝙ pictorẽ misit ꝑmaginẽ dñi figare qui ꝓpter faciei eiꝰ chorusca cõz impeditꝰ velimento ꝓprie faciei diuine supponẽs in vestimento illo suiipꝰ ꝑmaginẽ absterisse & ita cupienti agaro misisse· Et itꝙ accepimus lucã euãgelistã depinxisse dñm & mr̃z eius· Et sic pz ꝙ non sunt adinuencões· ꝫ sũt diuine tradicões ⁊ aplice scr̃iones ¶ Ad argumentũ dicendo· ꝙ ꝓhibitum fuit ꝑ eo tpe in quo deꝰ natꝰ hũanã nondũ assũpsit tunc enim deꝰ cum oĩno sp̃s esset infigabilꝰ erat· & ideo ipm sic figare· error erat ⁊ impietas· Vñ damascenꝰ· q; deus ꝓpter viscera mie sue factꝰ est hõ· vt cum hoĩbus ꝺsaretꝰ est miracula fecit passus est· crucifixꝰ est hec ad memoriam hominum scripta sunt· & ad nr̃ãm doctrinam· q; vero non oms noscunt lr̃as· negꝙ lectioni vacant· Patres decreuerũt velut quosdam triũphos ꝑmagines ꝺbere ad velocẽ memoriã ¶ Sed cur non adoramꝰ hoĩem ꝙ repr̃sentat ꝑmaginem dei· vel alias res viuẽtes· vt lapides ligna q̃ ducunt nos in deum ꝑ vestigiũ trinitatis Dicendo ꝙ res non adorat rõe nobilitatis q̃ in se habet· ꝫ rõne nobilitatis q̃ signat· Et si q̃dam sunt q̃ nos inducunt ꝑ ꝑmagines ꝑ vestigiũ in deũ q; tñ ꝑncipaliĩ nõ sunt instituta ad hmõi repr̃sentacões· sic imagines & picture· Ideo talia non adoramꝰ· ¶ Cũ g̃ ex altaũtis filiũ hoĩs p rõez cognoscetis hoĩa

¶ Sermo decimus q̃rtus·

Super cathedram moysi sederunt scribe & phei. Omnia igit que dixerit vobis facite. scom vero opa eoy nolite facé mat. xxiij ¶ Phs dicit vi. de animalibus. q caput est subtilioris & pioris sanguinis p ceteris membris vniusis. Qñ igit caput ex impulsiõe sanguinis egrotat cta membra dolent. Sic capita tam spualia. q secl'aria. q hñt subditos regé. dñt esse pioris & sanctioris vite & exemplaris. Cuis rõ est q sicut caput modico impulsu alia membra pturbat. sic prelatis suo malo exemplo multos trahit ad inferos. di. iij. c. hippon grac. in quodam apparatu iuris. Talis nanq in ordine vita sit abbatis vt in omni p cũctis subditis semp poleat sanctitate. Talibs i prelatis in verbis & factis est obediendũ. scandalosis aũt vt sunt scribe & phei in vbis tm & non factis. sic dñs dicit in verbis pmissis. ¶ Querit an subditi teneant suis supioribs in oibus obedire. Dico sine argumento cum doctoribs. q virts & efficatia pcepti est. q subdits de nãtate obediat precepto supioris vel prelati. alias peccat mortaliter. vt hẽtur. xvi. q. v. & iij. si aũt. Hoc aũt intelligendo quotienscunq placs pcipit licitũ sm deum. & sm offitiũ. qõ pncipalit dz exercé circa correctiõz & salutẽ aniay. Si aũt aliqd pceperet qõ esset ñ deum & salutez anime. nullo mõ esset obediendum ¶ V ¶ Quia vt d' actaũ ij. & ex. de ma. & obe. cum in cãis. Obedire deo magis oportet. q hoibus. Exemplũ huis habem. j. mach. ij. vbi dicit q anthiochs rex misit libros pnuntios in irlm. & in oẽs ciuitates iude vt sequerent leges gentiũ & phibẽnt olocausta & sacrifitia fieri in templo dei. & phibe. rent celebrare sabbatũ. & dies solennes. & coinqnari sancta. & scẽm pplm isrl'. & iussit edificari aras & tẽpla. & ydola. & coinqnai anias eoy in oibus immundicijs. & qcunq non facẽnt non morerent. In quibs tñ mathathias obedire noluit. dic. Et si oẽs gentes obediũt regi anthiocho vt discedat vns quisq a buitute legis pr̃m suoy. & assentiãt mandatis eis. Ego & filij mei & frẽs obedie mus legi paty nroy. Similit & scti fecerũt qui anteq̃ pceptis pncipum obedirent adorando ydola mortẽ sustinuerũt Sic qñ platus pcipit hoc qõ est õ salutẽ aiay. & õ deũ sic freqñter fit. subdits nõ dz obedire. pmo potis mortẽ eligé. q̃ in illo obedire. Illicita enim non obligant. vt hẽtur institutis de mandatis pncipũ. ¶ illud. dicit ibi illud q̃ obligatoriũ non est q õ bonos mores est. & ergo vt dicit. ¶ Ry Ad pceptũ saul sui eis noluerunt occidé. lxxxv. sacerdotes. ĩ nobe. que erat ciuitas sacdotum. q in hoc non habuert rõnabilem causam occidendi ¶ Sed que est causa rõnabilis. vt aliquis excuset ab obedientia. pr̃ dici vt hẽtur ex̃. de rescriptis siqñ ꝓpter capitales inimiticias. pauptatẽ. infirmitatẽ. debilitatẽ. vl q sine scandalo. vel magno damno. vel inomodo exeq̃ non pr̃. q iniungit. si subdits hz hmodi causam non obediendi eã. tñ signficare & exponé dz humilit supiori pcipienti si pr̃. si aũt non pt̃ psumé dz de prelato vel supiori võnali & pioq non intendat eũ artare irrationabilit ad obedienõ ¶ Quãtum ad psecucõz & expositõz euangelij. Sic heri ecta ominando ꝓhibuit inferni transitum. sic hodie ponit viam eqtatis q̃ gradit in celum. Et sunt tres partes

¶ In prima tractat de bono iustitie & eqtatis. vt bueť in pncipio.

¶ In secunda manifestat piculum vanitatis. vt vitet. ibi omnia opera suoy.

¶ In tercia omendat plantariũ humilitatis. vt regnũ lucret. ibi vos aũt ñc.

¶ Quantũ igit ad pmam ptem circa lram est sciendũ. q a tempe mosi de voluntate & ordinacõe dei fuerunt ostituti. lxx. seniores etate more & scia pfecti. qui cum mosle habuerunt regimen & curam pplí. & mosses sup eos. Ita q in vniuso erant. lxxi. q̃ dicebant iudices ordinarij. & ad ipos ficbat cõcursus in dubijs & arduis causis. nec aliqd tractabat sine eis. quoy determinatio p lege habebat. quã tñsgredi nemo audebat. De quibs dr̃ núi. xij. Transactis igit tempibs iudices isti post mortẽ mosi remissa eqtate & inualescẽte iustitia & auaritia sedentes sup cathedras. & aucte iudicandi & docendi pplm. multa pceperunt. ipi aũt non fecerũt Et ideo dicunt scribe & phei. qa videbant

in ꝓpʾo magis periti ⁊ iusti· qui tñ erant in
ptissimi ⁊ iniustissimi· ¶Cum igit̄ bñ docent
& male viuẽt· dixit ibs· Omnia q̄ dixerim
vobis facite nĩc ℚ ¶Moralit̄ est nõnõ
ꝙ sic in veteri lege habebant ordinarij iu:
dices· sic etiam in noua lege sunt iudices tã
in statu spũali q̄ seculari· q̄ hñt in scĩtatem
iustitia scĩam & inmaculatã iusticiã exercẽ
¶Est enim de iustitia sic̃ de quodã lapide di:
ctus iaspis· de quo dicit autor lapidarij· c·
iij· ꝙ hz illas ꝺdicões ℚ si munde & caste
gerat facit portantẽ tutũ potentẽ ⁊ sanũ· Et
ex hoc non exercet vtutez suam· ñ includat
argento· Et si gestans dat falsum iuditium
perdit oĩno suam vtutẽ ℙic etiam iustitia
hñtem· facit tutũ & sanũ & fortẽ· puer· xij·
Nõ ꝺtristabit iustũ quicq̄d ei accidit· si aũt
ille qui debẽt eam ꝺtinue ptare· fecerit flm
iuditiũ· statim perdit meritũ suũ· & acq̄rit
mortẽ & damnacõz· ezech· xviij· ¶Si iust9 aũ
terit se a iustitia sua in p̃uaricacõe q̄ preuari
catus est· & in pcĩis suis morietr· Vñ aug9·
& allegat· xi· q· iij· q̄cunq̄· Quicunq̄ aut
ꝺsanguinitate· aut amicitia vel hostili odio
vel inimicitijs in iudicando ducit peruertit
iuditiũ xp̃i qui est iustitia· ⁊ fructũ ip̃i9 vtit
in amaritudinẽ damnacõis ℚ ¶Qui
ergo volunt mortẽ fugẽ et̃nam· & vitã eter
nam secure possidẽ deberent habẽ·
¶Equalitatem in iudicando·
¶Pietatem in corrigendo·
¶Rectitudmem in docendo
¶Debent nanq̄ primo iudices hr̃e equali
tatem in iudicando· ꝙ non amore carnaliũ
amicoꝝ· vel fauore tribuentium· vel timore
potentũ iustitiã puertant· Nam his q̃tuor
modis ꝺm greg̃· iuditiũ pũtit· Primo tiõre
dum metu alicui9 p̃fatis veritatẽ loq̄ ptime
stimus ¶Cupiditate dum p̃mio alicui9 animũ
corrumpim9· Odiũ dum ꝺ quemlibz ad vsa
rium molitũ· Amore· dum amico vel q̄pin
quo ꝺtendim9 p̃cate· Nam sol equalit̄ stat
in medio planetaꝝ· & suũ lumen equaliter
diffũdit int̄ eos· sic etiã iudex ꝺz esse media
ꝑsona inter reũ· & actorẽ· amicũ vl̃ inimicũ
puũ & magnũ· paupem & diuitẽ· int̄ quas
equalit̄ ꝺz diuidẽ lumen veritatis ⁊ iustitie
deuĩ· ¶Siue ciuis sit siue pegrin9 nulla erit
distantia ꝑsonaꝝ· ita magnum iudicabis vt
puũ ¶Exẽplum huj9 hẽm9 deuĩ· xviij· v dicit

ꝙ dñs p̃cepit· ℚ si aliq̄s leuita venerit ad
ministrandũ in templo· de aliq̃ longinq̃ cun
tate· alij qui prius ibi erant dñt eum recipe
ad eãdem porcõz· hoc est equalẽ iustitiam
ei facẽ cum ceteris ℚ ¶Sic vẽ adhuc
debẽt esse· ꝙ iustitia equaliter exñeis ⁊ inẽ
neis· paupibꝫ & diuitibꝫ caritatiue diffun
dẽt ℙed vt ꝺdoꝝ oppositũ fit· ꝺmunẽt mõ
inter iudices nullam vtutẽ iustitie exercent
nisi instar iaspidis· inuoluant̄ auro vel ar:
gento· Quantũcunq̄ enĩ causa paupis sit
clara nõ expedit̄· n̄ absoluit̄ in cuius dñoꝝ
nisi manus p̃curatoꝝ & iudicũ argento in
ungatur· Vñ greg̃· vt hẽtur in can̄· xi· q·
iij· q̄ rẽ inq̄t iudicat· & p̃miũ remunacõis
expectat· fraudem in deũ p̃petrat· q̄ iustitiã
quã gratis impartire debuit· accepcõe pec:
cunie vendidit· Nam vt hẽtur· ¶ de pena
iudicis qui male iudicauit l· ꝑma ꝙ in qua
cunq̄ causa· siue publica· siue priuata· siue
fiscali· cuicunq̄ data fuerit pecunia· vel iu:
dici vel p̃curatori· siue aduocato· ꝙ is qui
dedit· siue sit actor· siue reus· ꝙ amittit ac:
tionẽ· i· ius p̃seqñdi in iuditio· qõ sibi debet
¶Et iudex ꝺm host· ⁊ rap· q̄ tulit inq̄ sñiam
malo dolo scienter· pura si hoc facit timore·
amore odio siue cupiditate· siue aliq̃ alia cã
tenet̄ lesio ad oĩe int̄esse· i· satisfacẽ de oĩi
damno accepto· nisi iste a quo corrupt9 est·
⁊ ꝙ quo tulit sñiam iniustã possit induci ad
integram restitucõz· Et ei p̃ter restitucõem
dz imponi grauis pnĩa· Vñ innoc̃· in nouel
de sen· & re· iudi· cum etenĩ· Si iudex cãia:
sticus ordinari9 vel delegat9 ꝺ osciam in g̃
uamen ptis alterius in iuditio quicq̄d fece
rit p gr̃am· vel sortes ab execucõe officij p
annũ nouerit se suspensũ ad estimacõz litis
parti quã leserit· nihilominus ꝺdemnand9 ⁊
si durante suspensiõe ingerit se diuinis irre
gularis est· & cũ eo solus ꝙp dispensat ℚ
¶Secundo iudex dz hr̃e iustitiã in corrigẽ
do· vt sez pie & caritatiue corrigat· sez ꝙ nõ
sit nimis seuer9· nec nimis vtuosus· ℔ vt ꝺ
in can̄· ix· q· v· q̃nta Vnum cum reliquo mi
sceat & temperet· vt ꝺtumacib9 in pcĩis seue
ritatem· penitentib9 vo benignitatẽ oñdat
Nam firmamentũ ꝺm naturales est celerrimi
motus & velocissimi· ℔ ei admixti sunt· vij
orbes vij planetaꝝ· ꝺtrarij motus & diuersi
ꝙ vtriq̄ recte ꝙpositum est a natura ⁊ ꝺtrarias

motus planetaꝝ·motum firmamenti rapet
ꝛ temperet·qđ si non facẽt tantꝰ essꝫ firma
menti impetꝰ·ꝙ totam mundi machinã in
flammaret·Dic kr̃i iudices & rectores cũ
sint vt ꝺmunit ad vindictam & iracundiã
precipites & veloces·ipi tñ secum hr̃e dñt
pietatẽ & mansuetudinẽ qꝫ motu ꝺno eoꝝ
impetus temperet·Vñ narrat seneca in li·
de clementia de quodã q̃ multũ studuit ad
hostes destruendo·& dum non posset quen
dam vincẽ·ꝺsoluit vxorem·q̃ dixit ei· fac
vt medici·qui vbi vsitata remedia nonꝙ
sunt temptãt ꝺria·Dic si crudelitate nihil
adhuc feciſti·tempta nunc clementiã & ig
nosce illi·qđꝛ factũ est·& hostis pacificaꝰ
est·Dic supiores & iudices subditos corri
gere dñt in mia & clementia·q̃ vt hꝫ xxvi
q·vij·alligãt· Citius reddit rõ in extremo
iuditio de mia q̃ de crudelitate·legit hest·
xij·ꝙ rex maximꝰ artaxerses ab ỹndia vsq̃
ethiopiam centũ & xxvij·cum ducibꝰ ꝛ pn̄
cipibus ꝙuintias subiugauerat·q̃s noluit
abuti magnitudine sue potentie·ꝫ clmẽtia
& lenitate gubnare·sic q̃libet ꝙnior esse dz
ad miẽndo·q̃ ad puniendo ¶ Tercõ
iustitia · debet hr̃e rectitudinem in docẽdo
Dñt enim subditos docẽ vitatis cognicõz
vt sciant nãia ad salutem ·orare & ieiunaẽ
& hoc quo ad spũales Seculares vꝰ statuta
& ordinacões·q̃ sunt ad dei honorẽ & moꝝ
hoim imponẽ·sic̃ sunt ꝙhibicões ludi blas
phemie adulterij·ꝛ hꝫmodi·& in eisdem ex
emplarit eis precedẽ·q̃ ꝺm scm euangeliũ
Qui fecerit & docuerit·hic magnꝰ vocabit
in regno celoꝝ·Sed vt ꝙdolor supiores·q̃
dñt esse alioꝝ rectores·sunt subditis insipi
entiores·imponunt enĩ subditis onera im
portabilia·digito·r· mimo conatu·nolunt
tñ monẽ·ꝛ sic fr eq̃ter faciunt subditos de
sperare Exemplo cameli vel asini·q̃ si plus
debito grauat & onerat·solet totũ reicẽ·sic
etiam filij isrl immoderate afflicti in onĕri
bus & opibꝰ egiptioꝝ·in impatentiã opa
bant·ꝛ tandẽ a dño liberati totũ re�somciebãt
exo·r· Quare dicit de illis supioribꝰ hic·xi
Oneratis hoies oneribꝰ q̃ portare nõ pnt
Dñt enim supiores facẽ more vectoꝝ q̃ dũ
etiam manus ꝙ adiutorio ad bigã vel qua
drigã apponunt equi vel alie bestie magis
voluntarij sunt ad trahendo de palude· Vñ
legit invitis patꝝ·ꝙ quidã abbas fuit qui
sub se q̃ndꝙ milia monachoꝝ habuit·hic q̃:
siuit a quodã viro sapiente quid debẽt facẽ
vt oẽs salui fierent Rndit sibi ille·Quicq̃d
vis vt alij faciant ꝙmo fac·Nam ibs quic
quid docuit ope etiam impleuit·g̃re dr de
eo ꝙ cepit facẽ & docẽ·actuũ·r· ¶ Sequit
secunda ps in qua manifestat piculũ vani
tatis·ibi omnia opa·Nam velle videri in
bonis ꝓpter gloriã dei·est meritoriũ·ꝫ ꝓpt
ꝓpam gloriã·est damnosũ· Dic pbei·q̃ vt
viderent ab hoibus·iusti & virtuosi·quod
tñ non fuerunt·dilatabant philateria sua
Philateria ꝺm iero· erant q̃dam carte· in
quibus scribebat decalogaꝰ mandatoꝝ·&
pbei ponebant illas cartas ī capite in moꝺ
corone·ꝙ quod significare volebant·ꝙ legẽ
dei habẽt semꝑ in memoria·de hoc deut·
vi·Pbei igit vt videnꝰ ꝑ ceteris religiosi ꝛ
deuoti pleniꝰ ꝺuantes legem sibi philateria
magis latam grossiore lr̃a faciebant vt ma
gis apparerent·& sic ea dilatabant·male in
telligentes illud deut·vi· Q̃ illa portanda
erant in manu·non carnis·ꝫ opis·& inter
oculos non corpis·ꝫ cordis ꝙ iugem medi
tationẽ·xp̃us aũt oñdit eoꝝ supbiã & am:
bitionẽ in tribꝰ·Primo quõ rõe supbie q̃re
rent ꝑmos accubitꝰ·r· ꝑma loca mense·vt
in ꝺuiuꝫs·ꝓpter maiora fercula & maiorẽ
honorẽ·Secũdo in sinagogis ꝛ locis sacris
vbi ꝺueniebat ꝑplus ad audiendũ legem·ꝙ
ibi cathedras ꝑmas·r· sedes digniores ·vt
apparẽt ꝑncipales & ꝑcipui· & vt primas
oblationes recipent ꝓpt auaritiã Tercio in
foro·r·in loco patenti ꝑmas salutacões cu:
piebant·& sic voluerũt ab hoibus salutaꝰ
& vocari rabbi·r· mgri Vñ crisо· volunt vo
cari·ꝫ non esse nomen appetunt·& effectum
negligunt·Sed nota quod dignũ est & con
gruũ·vt supioribus & fratis ꝛ religiosis re
uerentia exhibeat·ꝫ illam non sibi·sed deo
offerre dñt cũ gr̃aꝝ actione·ꝙ si nõ fecerint
pbei & ambitiosi dicunt·q̃ suis meritis at:
tribuunt·quod solũ gr̃a dei acceperũt ¶ D
¶ Moralit est notandũ·ꝙ hodie multi hñ
tur similes pbeis supbi gloriãtes de donis
datis ex gr̃a·q̃ ex meritis suis·nõ attendẽ
tes q̃ntã ꝺrumeliã & irreuerẽtiã deo faciũt
oĩa ex gr̃a tribuenti·Nam ex hoc ꝓpter sup
biam nabuchodonosor in bestiã est mutaꝰ

xvij. q. iij. miret glo. .i. in alienacõz ſenſus
Sicut enim roſa hñs bonũ odorẽ & pulcz
colorẽ. expoſita fumo ſulphuris pdit odorẽ
& pulcritudinẽ. & pira vel poma cadunt de
arboribꝫ. Sic donũ datũ homini. qđ expo~
humane laudi. vileſcit & amittit virtutẽ &
mercedẽ. & cadit a dilectione dei Vñ fulgen
tius ad theodoz ſenatorẽ. detebiℓ eſt cordis
hũani ſnpbia. q̃ facit hõ qp deus in hoĩbus
damnat. Sed illa deteſtabilior. q̃ ſibi ẽbuit
hõqp deus hoĩbus donat Vanabilis qui eſt
ſẽa ſeculi male vtiℓ. Sed damnabilior qui
ſpualibꝫ donis ſupbus efficiℓ. Sunt enĩ ſpe
tialiℓ tria dona de quibus gliatur
¶ Quidam in alta potentia.
¶ Quidam in xfunda ſapientia
¶ Quidam in exteriori apparentia.
¶ Primo nanqz ꝛc. hi ſubitiunt ſibi incom
pabiles theſauros hoĩes & iumenta caſtra
& villas. ſic arfaxat rex medoz. de quo di~
iudith .i. Qui ſibi multas ſubiugauerat gẽ
tes. & edificauit ſibi ciuitates potẽtiſſimas
in potentia exercitꝫ ſui. ꝛ in gloria q̃driga
ſua. Sed attende quõ donũ ſuam fundaue
rat in harena. & ſup ventũ poſuit ſuã potẽ
tiam. que non ſuſtinet ſup ſe poſita. ſ omĩa
talia ſunt ruinoſa. Sequiℓ nabuchodonoſor
eſt in bello deuictꝫ gl'iam ſimul pdens & re
gnum. Vbi ergo nunc eſt potentia ceſaris
qui ꝑmus & ſolus impium obtinuit. a quo
oẽs impatores noĩati ſunt ceſares romani.
quẽ ſtiℓ. non gladiis occiderunt. Vbi nunc
eſt vana potentia neronis. q̃ fugatꝫa rõnis
fuſtem dentibꝫ acuens. quo ſeipm p ventrẽ
tranſſodit Vbi nunc eſt illa ampla alexãdri
magna potentia. q̃ ſibi totũ orbẽ ſubiecit. ꝛ
xxiij. annis regnauit. ꝛ vltio a ſpealiſſimo
amico incoxitatꝫ veneno interiit. valde glo
rioſe leo incedit. ſ dum ſuã vanã potentiã
nõ aduertit. ſepe in foueã ruit. de qua dum
exire non poſſit. collum cathenis ſummittit
¶ Ergo in potentia illa nullo mõ eſt
gloriandõ. ſ ſemp de caſu eſt timendõ. ꝙ q̃nto
ſtatus altior. tanto caſus piculoſior & ꝑfũ
dior. Vñ iero. ix. Non glorietur fortis in for
titudine ſua. Q̃ conſiderans rimotꝫ rex qui
cum floreꝫt maximo rigore ꝛ potentia impij
ſui ſedile ſuũ in littore maris ſtatui iuſſit. &
alloqns mari ait. Impero tibi ne aſcendas
terram meã. nec veſtes vel membra dñi tui
& dñatoris madefacẽ p̃ſumas Nihilominꝫ
mare aſcendit terraz. & pedes eiꝫ madefecit
quo facto reſiliens de ſedili ait. Sciant oẽs
habitatores terre & orbis vanũ & friuolũ
eſſe regnũ & regũ potentiã. nec regis noĩe
quempiaz dignũ. ꝑeꝛ eum cuiꝫ nutu celum
& terram & mare obediunt. Et deponẽs co
ronam aureaz de capite impoſuit ꝑmagini
ſaluatoris dei. Tua eſt potentia tuũ regnũ
dñe Nec vnq̃ poſt capiti ſuo reposuit. cũ tñ
rex eſſet normanie. dacie & anglie ¶ Sed
quidam gloriant in ſua ſcia & prudentia. q̃
tñ non eſt ſua. q; ab alio. ſed a deo accepta.
ecc̃. .i. Omis ſapia a dño deo eſt. ſ vẽ fatuitas
magna eſt. & rõni otrariũ gloriam hre de
dono alteriꝫ dantis. Sicut q̃ gloriaℓ de tu:
nica ꝙ pretio ad diem acomodata. Vñ apls
.j. ad cor. iiij. Quid habes qp non accepiſti
ſi aũt accepiſti. qđ gloriaris. q̃i nõ accepis
Naz cogita vbi mõ ſit ſapia olim ꝑdeceſſoꝝ
vbi mõ eſt ſapia ſocratis. qui ꝓceps pboꝝ
Fuit. nonne captꝫ eſt ꝛ damnatꝫ. & veneno
interiit ¶ Seneca magnꝫ phus mgr
neronis. q̃ hoc munꝫ ab impatore impetra
uit. ꝙ ſibi mortẽ eligit. ꝛ in balneo minutꝫ
interiit. Nam ſcia ariſt. ꝑ totũ mundi orbẽ
laudaℓ. de ariſto. ꝓdicaℓ. cuiꝫ tñ mors miba
bilis fuit. Nam vt recitat greg̃. nazanzenꝫ
Cum ariſt. in gretia apud nigz pontẽ ſtaz
& fluxum & refluxũ maris q̃i in eodẽ loco
conſideraret. cuiꝫ cãm q̃rens. nec inueniẽs ex
indignacõe aque dixit. q; non poſſum cape
te. capias me. & ſic ſe p̃cipitans ſũmerſus ẽ.
Ergo hec ſapia q̃ tam malum finẽ adducit
non eſt curanda iere. ix. Non glorietur ſapiẽs
in ſapia ſua Accidit parſius. ꝙ q̃dam mgr
poſt mortẽ ſuã apparuit diſcipulo ſuo indu
tus cappa de pergameno minutiſſimis lris
tota plena. q̃ queſtꝫ eſt a diſcipulo. qđ hoc
miraculum deſignaret. mgr rñdit. quelibet
haz lraz plus me grauat. q̃ ſi taurum ſanđi
germani ſup collum meũ portarẽ. que lre
ſunt ſophiſmata & curioſitates. in quibus
dies meos conſumpſi. nec poſſum tibi vbis
exprimere quanto crutior ardore ſub hac
cappa. ita ꝙ per vnam guttam ſudoris mei
poſſim aliqualiℓ notificare. Cũq; diſcipulꝫ
manũ extenderet. vt ſudoris guttam acciper
manus eius perforata eſt a gutta feruenti.
Moxiſte ſcolas logice derelinqns ad ordiñ

ciſtercienſiũ tranſmeauit·dicens hunc vſũ Linquo coax ranis cras coruis vanaq; vanis·Ad lopcam pgo que mortis non timet ergo·i·ꝺictionem· bꝫus bern̄·etiam aliqñ ſcolas pariſius ingreſſus ſcolares aliquos ꝺno lucratos p̄ diſputacõz·ſemel rogatꝰ a mgro·vt aliqꝺ determinaret· ¶ Qui licet i ſcolis nũq; ſilogiſmũ audiuiſſet rñdit Audite qualit ꝺns ꝫ vos argumentabit, ipe quidem ꝓponit vobis legem· p maiori aſſumit tranſgreſſionẽ p minore·et ꝺcludet penam etnam·hoc mõ argumentando·lex quã dedit tibi deus dicit·non peccabis· tu aũt huiꝰ p̄cepti p̄uaricator exiſtis & peccas igit damnaberis·Hec ꝺcluſio eſt valde mirabilis·de qua ezech·xij· Fac ꝺcluſionẽ·q terra plena eſt iuditio ſanguinũ·& ciuitas plena eſt iniqtate·Ecce q̄ ſtulta et piculoſa eſt ſapia & ſcia hꝰ mõi·& ergo ꝺelinq̃nda· & ſapia vera que eſt de etnis que ꝺiſtitit in deuocõe cordis eſt amplectanda· Vñ bꝫus fran̄·in regula ſoquit fratribꝰ ſuis dicens· Et fratres neſcientes lras· non curat lras diſcẽ ꝫ attendant ſup omnia ꝺeſiderare ꝺnm hre ſpm ꝺni & ſctam eius opationem ¶ Tercio q̄dam gloriant in exterioꝝ apparentia·in nobilitatis claritate·veſtiũ pulchritudine·& carnis venuſtate·De quibꝰ oſee·iiij·Gloria eoꝝ a partu & ꝺceptu· ꝫ vt recordarent q̄ ab vno deo ſumꝰ·ab vno pre vno mõ concipiñ· vno mõ in mrno vtero nutriñ·& ꝺſimili mõ morie ñ & ſepeliem q̄ nanq; teſta mortuoꝝ glorioſior·q̄ pulcrior· q̄ ſapientior·omnes in vnũ ſimul·diues & paup·Que gꝰ eſt nobilitas nra·nihil aliꝺ niſi q̄ꝺaq; hois fama·Nonne videmꝰ hoies viles ditari·& poſtea nobilitari & milites fieri· Paul boues·& dauid oues cuſtodiebant·poſtea ad reges electi ſunt· Nam ſm pm·nihil aliud q̄ virtus animi nobilitat hoiem·q̄re dicit in ꝺecretis·l vi·di· Nunq; in glo·& textu·virtus nobilitat animã vtute remota migrat in exilium nobilitatis honor·Nam q̄ natus ex parentibꝰ·prorſus alienis avirturibꝰ ꝺũ tñ ipe ſit bonꝰ melior eſt·q̄ ille qui natus eſt de bonis parentibꝰ ꝺum tñ ipe ſit malus·hẽtur vbi ſup̄· Item quidam etiam gloriant de pulcritudine corporis & veſtitu·ecc·xi·Ne glorieris in veſtitu vnq̄·q· ſm bern̄·Qui gloriat de veſte ſimilis eſt furi gloriantis de capiſtro·q ꝓpt pcm ade introductꝰ eſt veſtium vſus·quis enim latronẽ non exꝓbraret gloriantez de ſigno pro latrocinio in fronte infixo· ¶ Item quidã in crinibꝰ gloriant vtinam exꝓpijs & non acomodatis·forte calue ſũt ſcabie qui ſic crinibꝰ cupiunt apparẽ· nõne abſolon p capillos capitis ſuſpenſꝰ interijt in quibus maxime gloriabat·ij·Rg·xviij· ¶ Vñ quedam matrona diues & pulcra nimis· ꝓpter eius ornatũ multũ viſitabat·q̄ nulla turpia audire volens·oĩbus honeſte rñdebat· Vñ factum eſt vt quocũſq; iret demonem horribilẽ vidit ſeq̃ntem ſe·ad quaꝝ viſionẽ tremefcã· ſacerdoti pure ꝺfeſſa eſt· aqua bñdicta crebro ſe aſpergens·nec liberata a toto ꝫ licet ad tempus eam dimiſit q̄ venit ad quendã hẽmitam·qui oꝝone fuſa· ꝓ ea ante altare diuinitꝰ illuſtratꝰ p reuelationem ait mulieri·Si demon amplizad te venerit dicas ei· O quicq̃d in me habes & inuenis de tuo·tolle et amplius non ſeq̃ris Quod cum dixiſſet apparẽti demoni ſtatim demon cum furia maxima·accipiens capillos cum tota cute capitis·et omni ornatu extraxit·& eam q̄ ſemimortuã reliquit· Etiã legit de quodã pbo·qui cum mulierẽ theatralem ꝺſpexiſſet fleuit·et requiſitꝰ dixit q̄re ploras·dixit·ploro huiꝰ anime ꝺitionẽ·& q ego non ſatago tm̄ placere deo ·ſicut illa ꝓpo rt· ¶ Sequit tercia pars in q̄ inſtruiñ in nobis plantare huilitatẽ· Cum dicit vos aũt nolite·q̄ diceꝝ·vos affectetis ab hoĩbꝰ vocari mgri ex ſupbia & elatione·q̄ p ceteris ſitis pncipaliores· q tm̄ vnus talis pncipalis mgr eſt·i·deus·qui pt interius intellectum illuminare·& ſpem intelligibilem·& ſciam infundẽ· Homo enim docet p aliquã exteriora ſigna·ex q̄bus formant in anima fantaſmata·a quibus intellectus agens abſtrahit ſpem intelligibilem· Deus aũt q̄ eſt verus doctor·mentem interiꝰ illuminat·& veritatem oñdit et imprimit· Ex ſeqñti xps diſſuadet extollentiã in preſidendo·q ex pilatione·nemo extolli ꝺz dicẽs· Omnes vos fratres eſtis·& poſeqñs vnus nõ ꝺz extolli ſup alterꝝ per ambitionẽ· Qui enim maior vrm vult eſſe·ſcz apud deum·ille erit vr̄ miniſter·i·paratus ad omnia offitia et miniſteria humilitatis ſm ꝺcentiã ſui ſtatus·ad

hanc etiam humilitatē inducit timore deie-
ctionis future glorie dicens. Qui se exaltat
ſtz ſupbe. humiliabit. i. deiciet a gloria eīna
ℨqui virtuose se humiliat. in gl̄ia exaltabit
℟ Moralit est notandō ꝙ lectionē quā
mg̃r freqñter repetit. discipulus citius & ꝑ
fundius incorpat sicut clauus qui freqñter
malleo pcutit. asseri ꝑfundius infigit. Ex
actu enim multotiens iterato fit habit9 .ij.
ethicoꝝ. Sic dñs nr̄ & mg̃r ibs xp̄s volens
vtutē humilitatis cordibus nr̄is ꝑfunde in
figere lectionē humilitatis freqñter repli-
cauit. & vt di' in cañ. di. lxxxxiij. dñs vbis
& factis exemplum dedit humilitatis. ℣ L
Recitat nanq; hec ꝓpositio ter in euange
lio. sez hic. & luce. xiij. & luce. xviij. Ad in
nuendum. ꝙ quilibet volens exaltari ad
eternam bitudinē. ꝙ nāio habet tripliciter
hanc virtutem. sez.
In corde depressam meditationez
In ore ꝑ discretam locutionem.
In opere ꝑ linceram opationem
Primo debem9 hr̄e hnmilitatē in corde.
q; ꝑ illam anima disponit ad diuinā irradi
ationem. Sicut constat ad sensū. ꝙ q̄nto
vallis ꝑfūdior. tanto in ip̄a fit & circa ip̄az
maior radioꝝ agregacōe coꝝpum celestium
ꝓpter quod etiam sequit maior iocundatio
floꝝ & fluctuū. Sic etiam in moribꝰ est. vt
q; humilitas facit hoiem situ infimū. Ideo
maximā acq̄rit diuinoꝝ radioꝝ influentiā.
ℨvbi rad̄ij influentiam vniunt maximū in
cendium diuinaꝝ gr̄aꝝ generat. Ergo va
humilitas. dum in obsequiū xp̄i impendit
intellectū captiuat. & ip̄m ad diuinū lumen
& incendiū ꝑparat. ꝓuer. xi. Vbi humilitas
ibi & sapīa. & ptholomeus inter sapientes
pb̄os dixit. Ille est sapientior. qui etiam est
humilior. Quare boetiꝰ refert de dso. pb̄ie
Q; olim dsuetū fuit anteq̄ iuuenes ponēnt
ad scolas exāinabant i virtutibꝰ. & maxīe
in humilitate & patientia. Nam anteq̄ in-
troducēnt ad veras scolas. plures porte fu
erunt quas oportuit eos transire. in quaꝝ
qualibet fuit pb̄s vnus examinator positꝰ
Contigit vt q̄dam iuuenis introducētur. q̄
omnia examina ptransiuit vsq; ad vltimā
portam. in q̄ acutissime examinatꝰ in huīli
tate & patientia. & cū iam ad veras scolas
introduci debēt. elevatꝰ in corde ꝙ in oībꝰ
laudabilit pmansit. sub tali forma quesiuit
ab introductore. Magister nonne humilis
& patiens fui. Tunc eū mg̃r statim expulit
& portam clausit dic̄. Si tacuisses & nullaz
oplacentiā i corde de factis tuis habuisses
pb̄s fuisses. q̄i dicēt. in verbis tuis oñdisq;
supbus es ⁊ non humilis corde. Ideo non
es dignus ingredi scolas pb̄oꝝ. exaltari &
mg̃ari Sic volens ingredi bitudinē ⁊ glo
riose exaltari. & lumine supnaturalis gr̄e
& glorie illustrati. dz esse humilis corde. &
de nullo gloriari. Sicut de bn̄o patre nostro
francisco legit. ꝙ sp dixit se latrone viliorez
⁊ interrogatꝰ quare rñdit. q; si deus latroni
fecisset tantam gr̄am. forte plus ea laborasset
q̄ ego. q; p̄m gratiā m̄ ꝺceſſam non laboro
& ideo reputo me viliorē. Herñ. humilitas
est sui ipsius recognitio qua homo sibiipsi
vilescit. Et frater egidius. Diquis esset san
ctior homo mundi. & putaret se viliorez de
mundo. in hoc esset vera humilitas. ℣ Ꝛt
Secūdo dz homo habē humilitatē in ore
ꝑ discretā locutionē. Nam p illam huilitatē
in ore anima purgat a vicijs & virtutibus
decorat. Sicut enim cantus puaꝝ auiculaꝝ
dulcis est valde ⁊ delectabilis ad audiendō.
Sic verba humiliū dñt suauia & dulcia. vt
nullum ꝺcitent vel ꝓuocent ad iram. Mol
lia enim verba & dulcia dura pacificant. &
pacem & tranquillitatē ꝓcurant ⁊ ꝺbuant
ꝓuer. xv. Mollis rñsio frangit iram ℣ Fi-
guram hui9 hēmus Judith. xiij. vbi hētur
q; judith humilit alloq̄ndo ipl'm iugulauit
holofernē potentissimū Ester etiam humi
liter alloq̄ns assuero aman supbissimum in
cruce suspēdit. hest. vij. Sic humilibꝰ vbis
p̄ quis fortissimos vincē. & pacificare vir-
tutes cumulare. & dp̄abolū expellē. ℣ Ter
cio dz homo habē humilitatē in ope ꝑ quā
anima mltū fortificat & roborat. q; sic im
actus vitiosos. plus supbia vitupatur. &
animā debilitat ⁊ ꝓsternit. sic patet in p̄mo
angelo. & p̄mo homine. Sic inter actꝰ vir-
tuosos vera humilitas animam roborat &
eleuat plus. Est em̄ fundamentū oīm vtutū
& in qua omnes alie virtutes hn̄t fundari
⁊ ꝺbuari. q; p̄m greg̃. Qui sine humilitate
virtutes ꝺgregat. est quasi qui pulueres in
vento portat. Debet enim vere humilis se
subdere non solum superioribus equalibus ꝫ

etiam inferioribus · ca · iij · Quanto maiores humilia te in omnibus · sicut arbor fecunda q̃ntomagis habūdat fructib⁹ · tanto ad terram inclinat se p̃fundit⁹ · ¶ Exemplū hēmus in speculo vere huīlitatis in bō patre nr̄o · sancto francisco · ¶ De quo scribit dn̄s bonacardinalis & doctor deuot⁹ · c · de huīlitate in eius legenda dicens · ¶ Sane vt p̃fecte huīlitatis oēm impleret sciam seip̃m a deo studuit · non solum supioribus · ß etiam inferioribus subdere · q̃ & sotio itineris q̃ licet simplici obiam p̃mittē solitus erat · vt nō tāq̃ prelat⁹ ex auctoritate p̃cipet · ß tanq̃ mīster & huus etiam subditis ex humilitate etiam pareret ¶ R ¶ Sed videt̄ q̃ hoc non debeat se omnibus p humilitatem subicē · q̃a humilitas p̃cipue obstit in subiectiōe hoīs ad deum · ß illud quod debet deo non ē hoī · exhibendū · vt patet in omnib⁹ actib⁹ latē · Ergo homo p humilitatē non dz se homini subiicē · Item nullus dz facē id quod vergat in detimentū salutis alteri⁹ · ß si aliquis per humilitatē se alteri subiiciat · hoc q̃nq̃ vergeret in detimentū illius cui se subiicit · q̃ ex hoc superbiret vel otemnet · Vñ aug̃ · dicit in regula · Ne dum nimiū huat huīlitas regendi fcangat auctas · ergo non dz se p huīlitatem omnib⁹ subiicē · ¶ Con̄ philip · ij · In humilitate supiores sibi inuicē arbitrantes Rñdit fetus tho · in fcōa fcōe · q · clxi · ¶ In homīe duo p̃nt obstderari · scz id quod est dei & id quod est hoīs · hominis aūt est quicq̄d ptinet ad defectū · ß dei est quicq̄d ptinet ad salutem & p̃fectionē · bm illud · osee · xij · Perditio tua isr̄l ex me tm̄ auxiliū tuū · ¶ Humilitas aūt sic dictum est · q̃pe respicit reuerentiam · qua hō deo subicit̄ · Et ideo quibz hō bm id quod suū est · dz se cuilibet p̃ximo subicere · q̃ntum aūt ad id quod est dei in seipo non requirit humilitas · vt aliq̄s id quod ē dei in seipo subiiciat ei quod appareat esse dei in altero · Nam illi qui dona dei pticipāt cognoscunt se hr̄e ea · bm illud cor̄ · ij · vt sciamus que a deo donata sunt nobis Et ideo absq̄ p̃iuditio huīlitatis p̃nt dona que ipsi acceperūt p̃ferre donis dei · q̃ alijs apparēt collata · ¶ Sicut aplus ad eph̄ · iiij · dicit · alijs gn̄ationibus non est agnitū filijs hoīm · sic nunc reuelatū est sanctis aplis ei⁹ · ¶ Similit etiam hec non requirit humilitas · vt aliq̄s id quod est suū in seipo subiiciat ei quod ē homis in p̃ximo · alioq̄n oportēt vt quilibz reputaret se magis peccatorē quolibet alio cū tn̄ apl's absq̄ p̃iuditio humilitatis dicat Gal' · ij · ¶ Nos natura iudei · & non ex gentibus potiores · ¶ Potest tam̄ aliquis reputare aliq̄d boni esse in p̃ximo · quod ipe nō hēt · vel aliq̄d mali in se esse quod in alio nō est ex quo p̃ ei se subiicē p humilitatē ¶ Ad id aūt quod dicit in p̃mo · ¶ Dicendū q̃ non solū debemus deum reuerri in quolibet · non tn̄ eodem mō reuerētie quo reuerem̄ deum · & ideo p humilitatem debem⁹ nos subiicē oībus p̃ximis p̃pter deum · bm illud · j · pet · ij · ¶ Subiecti estote omni hūane creatē p̃pt deū · latriam tn̄ soli deo debemus exhibē · ¶ Ad scōm dicendū · q̃ huīlitas sic & cete v̄tutes p̃cipue interi⁹ in anīa obstit · & ideo p̃ hō bm interiorē actum anime alteri se subiicere sine hoc q̃ actionē habeat alicui⁹ q̃ ptineat ad detrimentū sue salutis Et hoc est q̃ aug̃ dicit in regula timore coīa deo prelatus sb̄ tractus sit pedibus nr̄is · ß in exterioribus humilitatis actib⁹ sicut & in actib⁹ ceteraq̄ virtutū est debita moderatio exhibenda · ne possint vergere in detimentū alterius · ¶ Si aūt aliquis q̄ debet faciat · & alij ex hoc occasionem sumant peccati non imputat̄ huīliter agenti · ß superbienti q̃ ille non scandalizat · q̃us ille scandalizet ·

¶ Sermo quintusdecim⁹

¶ Scendens ihūs iersolimā assūpsit · xij · discipulos suos · & ait illis · Ecce ascendimus ierl'imaz · & filius hoīs tradet̄ p̃cipib⁹ sacerdotū & scribis · & odemnabunt eum morte · matb̄ · xx · ¶ O ¶ Nich · xij · li · ethi · dicit q̃ elephas est anīal magnū & forte in rebus bellicis aptū · ¶ In his enim animalibus medi & parthi ligneis turrib⁹ collocatis tanq̄ de muro iaculis dimicant · Et aristo · viij · de animalib⁹ dicit · q̃ elephātes naturaliter benigni sunt · q̃ carent felle accidentalit̄ tn̄ effitiūt̄ seui · si q̃n nimis prouocant̄ · vel q̃n inebriati vino · vel sanguīs

oñsione ad prelium acuunt. Vnde legit ꝓmo mach̃. vi. ꝙ iudas machabeꝰ habuit p̃lium aduersum anthiochũ regẽ. Et qñ exercitus se ꝺparauerunt in prelium elephantis. oñ derunt sanguinem vue. vel mori ad acuendos in p̃lium. & habebant sup eos turres ligneas firme ꝓtegentes sup singulas bestias. & sup singulos viros virtutis. xxxij. qui pugnabant. & bestie erant armate loricis & armis ad pugnanꝺ. & intus mg̃r bestie qui duxit eam vbi ceciderunt de exercitu regis anthiochi sexcenti viri. Per elephantem spũaliť potest designari homo q̃ fortis & aptꝰ est ad pugnanꝺ. ꝺ p̃cipes tenebrarꝫ & exercitũ vitioꝝ. Est enim vita hoĩs milicia sup terram. Iob. vij. Dic enim hõ ſm pb̃m. est animal naturaliť mansuetũ. & licz sit mansuetus hõ. ꝓuocari ꝺz tñ ad pugnã ꝺ aduersarios. qñ oñdit sanguis. & passio xp̃i. ꝙ ad portanꝺ onera p̃ceptoꝝ ad hoc hodie. ꝓponit passio xp̃i. vt qui pugna spũali mõ lassati laboribꝰ xp̃i roborent. & acuant ad paciam. & ad voluntariã sufferentiam laboꝝ. Vñ iero. sicut alle in caũ. vij. q. i. c. suggestum. Fratres kmi nõ vos afflictiõis amaritudo a pie mẽtis vr̃e ꝓposito coerceat recedẽ. ꝺsiderantes q̃nta ꝓ absolutione nr̃a & liberatione. creato: dñs ꝙ redemptor nr̃ pertulit. quibꝰ ve se ꝺtumelijs affitienꝺ tradiderit. vt nos a vinculo p̃catis ꝺpabolice liberaret. Attendamꝰ igiť quõ filius hoĩs traditus est p̃cipibꝰ sacerdotum. & morte turpissima ꝓpter nos ꝺdemnatꝰ. Vt p̃ dixit suis discipulis in verbis thematis ℣ ℟ Querit an ī xp̃o fuerit nãitas moriendi. & videt ꝙ non. nãitas cogit hoĩem mori. ſ xp̃us non cogebat. ſ volũtarie se obtulit vt dicit p̃sa. liij. Oblatus est. q̃ ipe voluit. Qꝺ igiť est voluntariũ nãitati. non est ſb iectum. g̃ in xp̃o non fuit nãitas moriendi ℣ Inoꝓsitũ pb̃us. i. celi ꝺcit. Q̃ omnes res que gñant. ꝙ etiam corrumpunt. & consumunt. ſ quod ꝺuenit omnibus exĩtibus sub eodez gñe de nãitate ꝺuenit. Mori aũt ꝺuenit vno mõ omnibꝰ gñatis hoĩbus. i. & xp̃o. Rñdet richardꝰ de media villa di. xvi. sup mg̃rm. iij. snĩaꝝ dic̃. Q̃ in xp̃o fuit nãitas moriendi q̃ntum ad hũanã naturam. nãitate voluntarie assumpta. non nãitate coacta. sicut in nobis est ℣ ℟ Ad cuiꝰ intelligentiã est sciendꝫ. ꝙ aliter fuit nãitas moriendi in xp̃o. & aliter est in nobis. q̃ in nobis est nãitas moriendi. ꝓpter ꝺpositiõez ex tr̃ijs qualitatibꝰ & elementis. & ꝓpter demeritũ originalis peccati. & p ꝺpositiõz ad naturã & psonam. In nobis enim non pt̃ psona naturam a morte p̃buari. in xp̃o vo potuit. In nobis est etiam nãitas moriẽdi. ꝓpter demeritum originalis pcti. in xp̃o vo non. cum nunq̃ habuerit originale. nec demeritũ eius. Sed ꝓpter qualitatẽ naturalis compositionis de lege nature. iõ corpꝰ xp̃i erat resolubile & mortale. sic & nr̃m corpꝰ. q̃uis ꝓpter excellentissimam ꝺplexionem valde diu durasset. Nam vt dicit. dum quidam pb̃us eum intuitus fuisset. ꝺditiones sue nature bene ꝺsiderasset. dixit. vere iste homo nõ morietť. ñ mors ei violenť inferat ℣ ℟ Querit itez. ex quo xp̃s voluit tradi. flagellari & mori. an iudei exactores sue voluntatis crucifigentes xp̃m peccauerũt vel non. & videt ꝙ non peccauerunt. Tũ q̃ bonũ opꝰ fecerũt. puto opꝰ nr̃e salutis. tũ q̃ voluntatẽ dei ꝓ hoc impleuerunt. Dico ꝙ peccauerunt. q̃uis bonũ opus fecerũt. q̃ illiud opus bonũ. nõ bene ſ male. puta ex inuidia operati sunt. & non ad finẽ debitũ & ordinatum. Nam ſm brianardinũ doctorẽ anglie. Non omnis qui facit qꝺ deus vult nec qui vult qꝺ deꝰ vult. eum velle semp nãio bene & sine peccato. facit & vult. nisi scienter sciat saltem in moralibꝰ requisita. & intendenť hoc velit. vt credat deũ sic velle & finaliter ſm intentionẽ & ꝓpositũ suũ. sic velit vt diuinam non suam pficiat voluntatem. Cuius rõ est. q̃ oportet in opibus moralibꝰ habẽ circũstantias debitas. & maxie circumstantiam finis. vt videat qua intentione. & cuius finis intencõis pficiat. q̃ intentio nisi finaliter dirigat ad rectitudinez & iustitiam. non est recta. nec iusta. nec opꝰ ex tali intentione ꝓcedens est rectũ & iustũ q̃ si tuat in opere suo rectitudinẽ ꝓpt aliud q̃ ipam rectitudinem. non diligit rectitudinem ꝓpter se. ſ illud ꝓpter quod illã tuat. Et ideo talis nõ est dicendꝰ iustus. nec talis rectitudo est iustitia nominãda. oportet ergo omne opus rectum & iustum fieri scienť a te. sic saltẽ q̃ absq̃ errore vincibili credas deũ sic velle te. Et maxie oportz vt fiat intẽdenť

ſcz vt finaliter velis· vt diuinam non tuam
ꝓfitias voluntatem· q; omnia ſunt volenda
& amanda ꝓpter deum actualiť vel v̀tualiť
& ipe deus ꝓpter ſeipm ¶ Ad ꝓpoſitum igiť
dico· q̃uis deus voluerit mori· & crucifigi
a iudeis· & mors xp̃i fuerit nobis bona· &
nãcia· q; aũt caruit debita rectitudine & iu-
ſtitia· q; nõ intendebant hoc ꝙ de⁹ voluit
nec ꝓpter deum· ſ̃ ꝓpter ſeipm & inuidiam
intentione accendi· & libidine vindicandi
¶ Et ideo ꝓcauerunt ex hoc ꝙ bonũ fecer̃t
& hoc eſt ꝙ dicit mg̃r· ij· ſniaꝝ· di· ij· ſcz· ꝙ
actus iude & iudeoꝝ fuit malus· ⁊ act⁹ xp̃i
vel p̃ris bonus· opus xp̃i & p̃ris bonũ· ſcz
tradendo ſeipm & afferendo· & in volunta
te p̃ris hoc implendo· & faciendo· q; bona
p̃ris & filij voluntas· & malũ fuit op⁹ iude
& iudeoꝝ· q; mala fuit intẽtio ¶ Idcirco male
fecerũt· ¶ Exemplũ patet in dante elimoſinã
ꝓpter vanã gloriam· vel vt reputeť bonus
¶ Dic enim facit bonũ opus· & opus de gne
bonoꝝ· ſ̃ q; non ad debitũ finem ordinauit·
ſcz in deum· vel in ꝓximũ ꝓpter deum· ſ̃ ad
ſe ⁊ ꝓ⁹ ſe· ideo male hoc bonũ op⁹ facit ⁊c
¶ Quantũ ad ordinacõem ⁊ expoſicõem euan
gelij· Sicut heri ecc̃ia poſuit viam qua itur
ad paradiſũ· ſic hodie ꝓponit amaritudinẽ
paſſionis xp̃i nobis in ſubſidiũ· Et ſm hoc
tres ſunt partes p̃cipales·
¶ In prima doceť quõ paſſio xp̃i eſt imitã
da· ibi aſcendens ihs̃
¶ In ſecunda quõ poſtulatio nr̃a eſt formã
da· ibi· neſcitis quid petatis
¶ In tercia quõ dn̄atio tempalis eſt refu-
tanda· ibi· ſcitis q; p̃ncipes·
¶ Quantũ ergo ad p̀mam partẽ eſt ſciendũ
ꝙ veteres colloq̃ndo in moribꝫ ſolent vex-
ationes & angustias quas paſſi ſunt in iu
uentute narrare· vt etiam ad laboris patiẽ
tiam & ſufferentiã eos inuitant & inducãt
¶ Dic ſaluator nr̃· p̃noſcens cuncta futa con
tingentia· que ꝑ paſſionẽ pati debuit ſuis
diſcipulis predixit· vt ex hoc eum deũ vez
poſſent agnoſcẽ· & in tribulacõibus ꝓpter
eum p̃manẽ· quare dicit· aſcendens ihs̃· ſcz
de iudea· que eſt reſpectu irl̃mi infimo ſita
vltra iordanem ¶ Moraliť eſt nõn
dum· ꝙ mors xp̃i ⁊ ſãctoꝝ deuote recordata·
eſt homini multũ fructuoſa· nam vt tradũt
naturales· ſanguis hũanus fecũdat lignũ
aridum· q; ſi lignũ fuerit arefactũ optimũ
remediũ eſt ſtatim in p̃ncipio arefactionis
apponẽ radices ſanguinẽ humanũ· ¶ Narrat
hermes egiptiꝰ ꝙ roſarius plantatũ in ter-
ra mixta cum ſanguine ad calorem modicum
ignis omni tempe anni ꝓducit roſas· ¶ Sic
homo qui eſt arbor matth̃· xvij· ¶ Ideo ho-
mines quaſi arbores arefcentes per pcẽm ⁊
ocupiam carnaliũ delectacõnum· ꝙ nec de
deo· nec de ſanctis cogitant· nec ꝑ deuocõem
fructum boni opis faciunt· ¶ In illo caſu nõ
eſt melius remedium· q̃ ad radicem cordis
talis hominis ſanguinẽ xp̃i & ſanctoꝝ ſuo ꝑ
effuſum apponẽ calidũ ꝑ deuocõem exempla
eoꝝ recordari· ¶ Quia vt dicit in
can̄· di· xx· de quibus exempla ſanctoꝝ· taz
in ſcriptis q̃ in factis ꝑſpicaciter ſunt rece-
danda illa· tunc meditatio deuota accendit
ſtatim amorez· q̃ eſt calor naturalis arboris
⁊ hominis· ⁊ facit eum ſanctis fructificari
¶ Aggrediendo ardua cũ audatia ꝓ⁹ xp̃m
¶ Suſtinendo aduerſa cum patientia·
¶ Perfitiendo aſpera cum ſtantia·
¶ Dixi p̀mo ꝙ exẽpla ſanctoꝝ ſunt deuote
recordanda· ¶ Per hoc enĩ homo delectabiliť
aggrediť ardua cum audatia· ¶ Multũ enim
mouet ad põdus laboris ſuſtinendũ· qñ vi
demus alios· & potiores virilit laborare·
& non deficere· ¶ Nam milites alexandri ma
gni eo audatiores fuerũt infinita ardua ag
grediendo· qñ eoꝝ p̃ncipem in cunctis ar-
duis p̃cedere viderunt· ¶ Vñ legiť dixiſſe mi
litibus ſuis Quod me inquit videritis facẽ
hoc· & vos facite· ¶ Et in emendatione iulij
ceſaris dicit· Q⁹ nunq̃ dixerit militib⁹ ſuis
ite· ſ̃ ſemp venite· & ideo multa magna mi
mis obtinuerunt· ⁊ p̃rati eoꝝ ſubiugauer̃t
¶ Dic verus legiſlator volens oẽm hominẽ
p̃rati ſue ſubiugare· ſcz xp̃s ſaluator noſter·
ſtatuit ꝑ amariſſimã mortẽ & paſſionẽ nob̃
p̃cedere· vt viſa eius amaritudine aduſita-
tem nr̃am & tribulacõz ſtudemus audacter
tolerare· ¶ Eſt enim rõni conſonũ ſm· ꝙ ha
betur ex̃· de ꝺſtitucõibus· cũ oẽs· Q⁹ quiſq;
ius ꝙ in altez ſtatuit· ꝙ ipe eodẽ iure vtať·
q; catho moralis doctor· dicit· pateť legem
quam ipe tuleris ⁊· ff· de legibus l· p̃ncipes·
licet p̃ceps legibus ſolutus ſit· tñ ſm legẽ
viuere debz ¶ Saluator igiť nr̃ xp̃s
nullã legez dare voluit· q̃ p̀mo non ſuauit

Cepit enī ihs facere ⁊ docē actuū. i. ⁊ ergo cum regem nostr̄ in cunctis arduis ⁊ mal' corpalibus p̄cedere nouerim⁹ militi xp̄iano p magna ꝺfusione ⁊ ignominia reputaꝫ si non cum alijs sanctis ⁊ militib⁹ xp̄i regē cum audatia sequaꝫ ⁊ stipendiū vite eẽne lucraꝫ. Nam bt̄s iob p stipendio vite eẽne delectabiliter ⁊ viriliter secut⁹ est regē suū punit⁹ in possessiõe punitus ꝓle ⁊ in carne. q̄uis dn̄s de eo dicat dn̄abolo. iob. ij. nunquid ꝺsideraſti puū meū iob. q̄ non sit sibi similis in terra. vir simplex ⁊ rectus. ⁊ timens deum ac recedens a malo. Et si non pepercit tali iusto. qualiter parcet iniquo. nam de iob dicit thob. ij. Temptacõm igit̄ pmisit dn̄s euenire illi. vt posteris dare ex emplū ipsius patientie. Dic etiam alij scti ꝓphe. Zacharias Ieremias. Ysaias. Petrus Paul⁹ Katherina Barbara. nobis in exēplū xp̄m secuti sunt. vñ iaco. v. Exemplū inq̄t accipite fratres longanimitatis ⁊ laboris. ⁊ patientie. ꝓphas qui locuti sunt in noīe dn̄i. ⁊ sufferentiā iob audistis. ⁊ finem dn̄i vidistis. Et si dn̄s noluit parcē ꝺsanguineis familiaribus ⁊ secretarijs suis. qm̄ calicez passionis oportet eos bibē. Vnde petentib⁹ discipulis regnū ꝓposuit dic̄. Potestis bibē calicez. q̄i dicēt. regnū nulli daꝫ. nisi possit mori ⁊ pati p me. Dunc etiam calicē ip̄i biberunt. Quō igit̄ potuit parcē hostib⁹ suis ⁊ aduersarijs. quin etiā oporteat eos mlta aduersa sustinē p regno eẽno. Et ergo apl's ad thi. iij. dic̄. Oēs qui pie volunt viuē in xp̄o psecutionē patient ℣ℵ Videt g° q̄ martiriū corpale sit de nāitate salutis p auctorem iam dictam. Dicendū q̄ non. Cum multi sint sancti cōfessores ⁊ virgines sine corpali martirio. scz morte meruerunt bītudinem Pro quo notandū q̄ martiriū est duplex. scz corpale ⁊ spūale. Corpale est vbi sanguis effundit p amore xp̄i. sicut sancti martires fecerūt. Spūale vero p̄ esse sine effusione sanguinis. qñ quis vincit mōm. nec ꝓpter aduſa. nec ꝓspera ad aliq̄ illicita consentit. ꝫ omnia aduersa etiaz mortē acerbissimā p iustitia ꝺuanda pat⁹ est sustinē Nam iracundiā mitigare. libidinē fugere. iustitiam custodire. auaritiā ꝺtemnē. contumelias patienter ferre. odientem diligere. ⁊ abundantiā sobriū esse. ⁊ largum in paupertate. est martiriū in occulta cognitione ℣ℵ Dic bt̄a virgo licet non corpe. tñ mente martir fuit Vñ dicit iero in ꝓmone de assūptione. Recte dixerim q̄ dei genitrix vgo ⁊ martir fuit q̄uis in pace vitam finierit ⁊ greg̃. Quāuis aūt rō psecucōis desijt. habz tñ pax suum martirium. q̄ ⁊ si carnis colla ferro non subijcim⁹. tñ spūali gladio carnalia desideria ense trucidam⁹. Et ioh. euangelista. nequaq̄ p martiriū vitam finiuit. ⁊ tñ martir extitit. q̄ passiones quam non suscepit in corpe. huauit in mente. Et nos ergo vt dicit aug̃. sine ferro mārires esse possum⁹. si paciam veraciť in aīo custodiam⁹. ⁊ mūditiā seu īnocentiā in vita teneam⁹. Dixi scḋo q̄ hō p exempla sc̄oz ꝺz sustinē aduſa cū pacia. pax nanq̄ ꝓdest audatia ⁊ audacē aggredi ad ardua. ñ etiā sequaꝫ sufferentia ita q̄ etiā hō sustineat patienť aduſa. q̄dam enī audaces sunt ad aggredienḋ. ꝫ fragiles ad sustinendū ⁊ timidi sic̄ herinati⁹ q̄ comb⁹ eleuatis vi⁹ mag̃ velle aggredi. ꝫ si modica festuca tangaꝫ. statī retrahit cornua. q̄b⁹ dic̄. paul⁹. Vob datū est a xp̄o. vt nō solū in eū ℞oatis. ꝫ etiā vt p illo paciami philip. i. ipe enī paul⁹ vt strenu⁹ miles xp̄i ꝫ nō solū ardua aggſſ⁹ est ꝫ patienť oīa sustinuit p xp̄o sic̄ pz actuū ab xi. c. vsq̄ ad finē. ⁊ q̄ annūat ad cor. xi. in laboribus plīmis. vñ tullij i sua retho. ad fortitudinē ptinet susceptio piculoz ⁊ ꝓpsio laboz. q̄ℵ ℣ Dz q̄rit q̄s illoz actuū fortitudis vl' aggdi arduа vel sustinē aduſa sit maioris meriti. dic̄. tho. in ij. ij. q̄ sustinē aduſa. q̄ ille actus vtutis ē maioris meriti q̄ ē difficilior. ꝫ sustinē ardua ē difficilioz q̄q̄ aggredi aduſa. ⁊ hoc oñdit triplicit Primo q̄dā. q̄ sustinē vi⁹ aliq̄s ab aliq̄ inuadi fortiori. q̄ aūt aggdit inuadit p modū fortioris. difficilius ē aūt pugre cū fortiori q̄q̄ cū debiliori. Dño q̄ ille q̄ sustinet iaz sentit picla īminē. ille aūt q̄ aggdit. hz ea vt futa diffitilius est aūt non moueri a pntib⁹ q̄q̄ a futuris Tercio q̄ sustinē iptat diuinitatē tpis ꝫ aggredi pt̄ q̄s ex subito motu. diffitilius ē aūt aliq̄ diu manē imobilē. q̄ subito motu monē ad aliqd arduū. vñ d⁹ ij. ethi. q̄dā sūt ꝑualentes añ picla. in ipis aūt descēdūt forres aūt ōrio mō se hnt ℣ℵ Tercio ꝺz hō exēplo sanctoz esse ꝺstans. ⁊ īstātia pficē aspa. finis itaq̄ ⁊ nō pug̃ corōt. nihil enī pficēt aggredi. nihil sustinē donaret. ñ seq̄t terciū. scz pseuerantiam ꝺsūmatio. vñ ber. ad ianuē bpseuerātia sola meret vitā gl'iaz ⁊ coronā. vtutib⁹ prs⁹ absq̄ pseuerātia

nec q̄ pugt victoriā· n' palmā victor ꝺſeqt· Tolle i' pſuerantiā nec obſeq̄ū mercedē hz nec bñficiū gr̄am· nec laudē fortitudo· Du cautela ſāpſonis· ſi ſalomonis deuotio pſe uerantia tenuiſſet· nec is p facto puaret ſa pīa· nec ille viribꝫ· & gregꝫ· Incaſſū bonū opꝫ agit· ſi añ vite t̄minū deſerat· q̄ fruſtra velocit̄ erit· q̄ añ̄ ad metā puenerit q̄ſcit· Ideo curſores paulatiue p̄cedūt in mane ſu auiꝫ· n ſp plꝫ & plꝫ p̄fitiūt· & ſic ꝺtinuādo ad terminū optatū puenīūt· Hz q̄dā ſūt ſic leena· q̄ i p̄ncipio parit mlt̄os catulos deiñ pauitores· & in fine ſterilꝫ efficit· Dic in p̄n cipio opis q̄dā ſūt valde feruētes· ꝺinde te peſcunt· & in fine totaliť deliſtūt n deficiūt

¶ Hz q̄nit cū ſcti mr̄es varia ſint p̄e n tormta· in q̄bꝫ etiā pſeuerant pmanſer̄· cur vt ꝺmunit tandē occiſiōe gladij vitā finier̄ Rñdeō ad hoc p̄nt aliq̄ ogruentie aſſig̃ri Primo ad deſignandō· q̄ oīs ẽcta irrōnabiľ ſuat ordinē· & magis ſe pat ad obediendū deo q̄ hō· Nā oīs ẽcta ſuat ordinē ſuū· in q̄ eſt a dño īſtituta· Nā volucs cātant tpe ſuo pullificat tpe debito· piſcis natat ī aq̄· & ſic de alijs· Hō aūt pūtit ordinē ſuū abutendo lib· arbi· qꝺ ei dñs ꝺtulit ad bñ opandō iuxt illud ecc· xvij· Reliq̄t cū in manu ꝺſilij ſui· ſic i ẽcta irrōnabiľ ſp ſubdit ꝺinis legibꝫ· ita inīdū deꝫ eaz ſubijcit ſctis ſuis· vt ignē aq̄ beſtias· de qbꝫ inīdū p impiū ad ꝺſūōz iſti deliū pl̄es euaſer̄· Per hoīes aūt malos q̄ pūſa volūtate etiā ip̄m deū impugnāt per mittit etiā ſctos ſuos violent flagellari· vt ſic ſcti dño ꝺforment in hoc· q̄ ip̄e effuſiōe ſanguis p eos mortuꝫ eſt Ita etiaz ip̄i ſcti p effuſiōz ſanguis p eū occidāt Vñ iob· xv· ſi me pſecuti ſūt n vos pſeq̄nt ¶ Dcꝺo ad oñ dendū fidelibꝫ ꝺinā potentiā· q̄ enī pcuſſio gladij non hz tantā penalitatē ſic alia tor̄m ta· & ſic deꝫ ſctos ſuos liberauit ab his tor: mentis maxis· ꝺſtat q̄ etiā ſic eos liberare poſſz ab ictu gladij ſi vellet· vt ex hoc oñdat ꝺina volūtate extincti· nō tyrānoꝝ potētia q̄ nl' valēt n̄ deꝫ ſic diſponēt eos vitā finire q̄re dr̄ in apoc· vi· Vidi aīas inſfectoꝝ p̄pt v̄bū dei n teſtiōm qꝺ hēbāt· ut ſic ſit aliq̄lis ꝺformitas mortis n gñis tormenti ad moti uam cām· iō gladio extincti ſūt· Gladiꝫ enī ſps eſt v̄bū dei· & ip̄i p̄pt v̄bū dei paſſi ſūt Tercio ad deſignandū q̄ paſſi ſūt p̄pt xp̄m q̄ eſt caput oīm nr̄m nō enī ē licitū p mēbra p aliā viā ingredi ī regnū q̄ p illā q̄ caput nr̄m xp̄s p̄ceſſit· Et iō optuit ſctos pati· & vnū ſic alicū ſic ꝺm ordiacōz ꝺinā moꝺ ¶ De q̄t ſcꝺa ps i q̄ docem̄ digne poſtulare & peti cōz recte formare ibi· neſcitis q̄ꝺ petatis circa quā ptez ē nōndū· q̄ iudei aliq̄ putabāt xp̄z p p̄phas eis p̄miſſū rpaliť ī irl'm regn̄tur & ſic ſcripťas tpaliť de xp̄o & eiꝫ regno ītel lexer̄ n iō regnū iudeoꝝ iā p rōnos ablatū ẽꝺebāt p xp̄m reſtituendō p̄pt q̄ ꝺiſcpli dixer̄t xp̄o acr̄· n· Dñe ſi in tpe hoc reſtitues regnū iſrl'· & hoc mō etiā iob· n iacobꝫ filij zebedei nōdū pfecte illuīati ẽꝺebāt· Audiētes i' xp̄z moritur· & tercia ꝺie reſurrectur· eſtiauer̄t eū īmediate p̄reſurrecōz in irl'm regre q̄re cupiētes ei rōe ꝺſanguitatis p̄ ceteris eſſe col aterales ſūmiſerunt mr̄em ad xp̄m petendū q̄ ſe· ꝯ q̄ irena petebant· & nō celeſtia· xp̄s poſtl'acōz eoꝝ q̄i ſtultā exp̄bauit ꝺi· ne ſcitis q̄ꝺ petatis ¶ Moralit ē nōndq̄ cupit peticōis ſue exaudicōz· nāe ē vt mō ogruꝫ petat· nā vt he' ex· ꝺe ſimo· c· & ſi q̄ones In accipiēdis vel ꝺādis munibꝫ tria ſūt maxie attēdēda pſōe ſcz dātis n accipiētis q̄litas & q̄ntitas munis & ꝺoacōis tp̄s q̄litas pſo nar̄· vt a q̄ n cui viz an paupi vel diuitiv' eoꝺſo· ſiue a diuite locupleti datū fuerit· di ues enī & locuples mag̃ ꝺona ꝺare ꝺñt· ꝺm exigētiā recipientis· q̄ ſi recipiēs ē hō rabiľ decz vt mag̃ petat & nō exilia· vñ ſene· q̄ꝺā ſcinicꝫ peciť ab antigono rege talētū· rñdit pl̄ eſſe q̄ ſcinicꝫ petē ꝺebeat & ſic repulſꝫ ſci nicꝫ peciť ꝺenariū· rñdit minꝫ eſſe q̄ regez decēt· Et de alexandro magno le'· q̄ cuiꝺaz paupi petēti ꝺenariū obtulit caſtr̄· q̄ renuē tem ꝺicēte ſibi hoc nō ꝺuenire· ꝺixit nō cuio q̄ꝺ tibi ꝺueniat ſz q̄ꝺ me ꝺare liceat· etiā at tēꝺenda ē eſtimatio munis ſcz magni vl' mi noris p̄cij res ꝺata exiſtat· etiā ꝺoacōis tp̄s an īſtāte nāitate ſeu alio tpe ꝺferat qꝺ eti ā ex eo pōderari ꝺz ſic ſpūaliť ſi penſemꝫ q̄li tutē ꝺonatoris nr̄i· ē rex regū & ꝺñs ꝺñan: tiū· ſi aūt poſtulantis hoīs ꝺicōz a p̄pet q̄r rex oīm aīaliū & ꝺignior ẽcta· q̄ce n' ex pte ꝺātis nec petentis ꝺecz exilia petē cū n' regi nr̄o ꝺuciat vilia ꝺonare· Petamꝫ i' nāia pe tamꝫ & mag̃ q̄ ſunt ſpūalia & ea accipiemꝫ ioh̄· vi· Petite & acipietis· petē i' ꝺebemus·

¶ Culpe remiſſiōz ¶ Gratie īpetracōz
¶ Glorie adepcōz ¶ Debemꝫ i' p̄mo a deo rege nr̄o petē· nā vt videmꝫ hñtes ho ſpitalia obuſta & ꝺcualtā mittē ad cuiā p lr̄is indulgētiaꝝ vt repent ſic pctores ī qꝺꝫ

hospitale dei p pēa destructū est dñt cor contritū & humiliatū ad curiā celestē mittere· vt valeant lr̄as indulgentiaꝝ impetare· ℳodus aūt q̄ hospitale dei destruat tangit iob ij· Repete vēt̄· n· tēptatio inflāmās ad pc̄m irruit· a regione debti· n· inferni a q̄ venit dyabol̄· q̄ regio ē debri ꝓp̄t totiꝰ boni penuriā & ocussit iij· angulos· n· vtutes cardīales· & domꝰ ceci dit n intempn sūt vij· filij iob· n· vij· dona sp̄s scti· & tres filie· n· tres vtutes theologice· pc̄or ergo in quo tēplū dei destructū ē· dz petē lr̄az indulgentiaꝝ & remissiōez culpaꝝ· sic̄ petebat manasses· ij· paliꝑ· xxxij· di· peccaui dñe p̄cor vt tñsferas iniq̄tatē hui tui & iniq̄tatē meam ego cognosco· peto dñe rogans remitte m̄ ℣ Dz q̄rit an ista petitio siue oīo sufficiat mē talis· vel opteat etiā vocalit petē n orare· Rñ deꝯ ꝓp petens aut orās facit hoc· p omuīitate· vt plona publica sic̄ sūt mīstri ec̄ie· tūc vōlit n apte dz orare· vt etiā a circūstātibꝰ audiant & hoc ꝓp̄t duo· ꝑmo vt etiā eos ad deuocōz & oīoz ꝓuocet· Dcōo & vt ab eis tediū tollat vñ aug⁹· ix· confessiom ꝓpter hoc psalmodia inuēta est· vt tollat tediū a circūstātibꝰ· Et ricḥ viri actiui pñt orare sola mēte· ß ꝓp̄t rusticos instr tutū ē freqñter orare vōlit· & ꝓp̄t simplices q̄ solū amaritudinē cordis n mentis deꝰ respicit & nō oris ꝟba ℣ ℣ Si aūt petēs vel orās est plona ꝑuata & singularis· tūc nō solū ore ß etiā mēte orare p̄t· vñ damascꝰ· nō solū mēte· ß n līgua & mēte· & host· potiꝰ corde· q̄ orc canendū ē· vñ· n· Rex· le· phelchana filꝰ roboā habuit duas vxores nom̄ vni ānan nom̄ scōe fenēna· ferq̄ fenēne filij· āne aūt nō erāt liberi· q̄ dñs ocluserat vuluā· n· vtex eiꝰ ꝓp̄t qō emulia eiꝰ affligebat· & exꝓbrauit eā· cū aūt ex hoc anna esset amaro aīo orauit dñm flēs largit̄· & vouit votū dic̄· Dñe exercituū si respitiēs videris afflictiōz famule tue & recorda tus mei fueris· nec oblitꝰ ancille tue· sexū viri lē dederis dabo eū dño Porro ānā loq̄bat in corde suo· & vox penitꝰ non audiebat· n fc̄m est p̄circulū diez· ocepit ānā & pepit filiū vocauitq̄ nom̄ eiꝰ samuel· eoꝙ a dño postulass eū· In q̄bꝰ ꝟbꝭ instruim̄· q̄ q̄ ex corde & mēte loq̄t dño· ꝙ etiā eū exaudit· q̄ vt dic̄· psi li· ō sū· bo· nꝭ valet strepitꝰ labioꝝ· ꝟ cor ē mutū ℣ ℣ Dz dicēs oz peticōz seu oīoz sp esse attē tam· ita ꝙ hoc q̄ orat vel petit ꝟbalit̄ i cōoe etiā habeat actualit̄ in mente· Dico q̄ attētio q̄ oīoi vōli admisceri p̄t ē triplex· vna q̄ attēdit ad ꝟba ne q̄s in eis erret Dcōa q̄ attendit ad sensū ꝟboꝝ· Tercia q̄ ad finē ꝟboꝝ attēdit scz ad deū· & ad rem ꝓp̄t q̄ orat· q̄ q̄dē magne ēt nāia· nō tñ req̄rit ex nāitate ꝓpetic̄oi seu oīoi ꝑ totū assit· q̄ vis ꝑme intencōnis q̄ aliq⁹ ad orandū accedit· reddit totū oīoez meritoriū & ipertiuā· si aūt ꝑa intētio desit oīo nō meritoria est neq̄ impertiua bm greḡ· q̄ ille q̄ sic orat non attendit· n deus illā oīoem exaudit ℣ ℣ Secūdo dēmus petē grē impetracōz· nā licet videm̄ ꝓp̄t q̄ dñm suū offendit· cui ex cā pdit grām eiꝰ· vel filiꝰ q̄ p̄rem offendit· & viꝰ grām amittit sūmittit vel surrogat aliq̄ amicū dñi vel p̄ris· vt ipi grām impetret & reconciliet sic le· ij ℞ xiij· de absalone filio dauid q̄ occidē do amonē frēm eiꝰ q̄uit p̄rem offēdit· & sic rī bl̄ānis ꝓp̄t furoꝝ p̄ris latēs in gessur absc̄ōdit sūmisit militē amicū p̄ris ioab· vt inēcedēt p eo ad p̄rez & ad grāz eiꝰ ē reconciliat̄· sic q̄ deū p̄ris mortalibꝰ offendi occidendo aīam ꝓp̄t pdit grām eiꝰ & n reconciliet ꝑ mulierē· scz vgi nē gl̄iosam vel sc̄os amicos n milites dei ista bit ī indignacōem furore p̄ris celestis· dz ergo pc̄or p̄ tres ānos· n· otricōz ofessiōz & satisfactiōez aliq̄ sc̄m amicū sibi cui fideliē fuerit inuocare· vt inēcedēt ꝑ eo· iux illud iob· v· Ad aliq̄ sc̄oꝝ oūtē· scz vt tibi grāz dñi dei tui impetret q̄ pc̄is āmisisti ℣ ℣ Dz dicis frustra alicui porrigit oīo siue ꝟocatiō· q̄ hoc ignorat & nō audit· ß solꝰ deꝰ est q̄ nrās nāitatem an gustias cognoscit· vñ aug· ī lu· de cura ꝙ mor tuis agenda dicit· nesciūt mortui etiā sc̄i q̄d agāt viui etiā eoꝝ filij· Rñdet tho· doc· sc̄s q̄ oīo vl aliud sufragiū porrigit alicui duplicit vno mō q̄i ꝙ ipm iplendum· alio mō vt ꝑ ips impetrandū· ꝑmo q̄dē mō soli deo oīoz siue in uocatiōz nrām porrigim̄· q̄ cēs orōes nr̄e ordinari dñt ad grāz & gl̄iaz ofeq̄ndā· q̄ solꝰ deꝰ hz dare iux illud ps· gr̄ām & gl̄iaz dabit dñs ß scōo mō oīoz porrigim̄ sc̄is angel̄ & hoibꝰ nō vt deꝰ ꝙ eos nrās peticōs cognoscat· q̄ fm scotū doc̄· subti· ī 3no iij· di· q· vlt· ipi cognoscūt oīos nr̄as & pia opa a deo q̄ hoc reuelat isti sc̄o ꝙ hōrat· & tūc ꝙ mētale desideriū orat etiā deū ꝙ te suis meritis· vt deꝰ respiciat sua buitia q̄ fecit ī hac vita & oīa merita· ita ꝙ illa merita ꝙ q̄ tal̄ ē adeptꝰ gaudia eterna tibi etiā valeāt ad gaudiū eternū· Cuiꝰ exēplū ꝑnoiat doctor affligit· si ē vnꝰ potēs in diuicīs hōrib⁹ ꝑles hñs buitores q̄ꝙvnꝰ pl̄a fecit sibi buitia ꝙ aliꝰ ꝙ tñ dñs sufficient remuneraut· si ille in uocat ab aliq̄· vt ꝙ eo ad deū incedat· tal̄ pe petet vt respiciat sua merita & buitia in tm ꝙ

etiã illi valeant grãm obtinẽ·ita etiã hic ¶ Ad auctem aũt bti aug·dicendo qꝫ mortui· scz exñtes in ꝑgatorio·ea q̃ hic in mõdo agunt ꝺsideata eoꝝ naꝯali cognicõe nõ cognoscũt & ꝑcipue interiores motꝰ cordis·nã naꝯali cogni cõe intuitiua ea cognoscẽ nõ ꝓnt·q; ꝓpedit ꝓpt ĩmoderatã distãtiã·nᵒnoticia reuelacõis spẽalꝫ q; nõ hñt illã noticiã ĩ vbo q̃ ꝺcomitat regu larit talꝫ reuelatio·ꝫ bti in ꝓria q̃ videt vbũ di ninũ oĩa q̃ decz eos cgnoscẽ de nob·& q̃ circa nos agunt·etiã q̃ntũ ad interiores motꝰ cordis vident in vbo & maxie eoꝝ excellẽtiã·decz vt cognoscãt peticõs ad eos signis voce vl corde porrectos ¶ Tercio dẽmꝰ petẽ gl'iam eĩnaz·nã illud dẽmus petẽ· qꝫ appetitꝰ hũanꝰ rcta rõe regulatꝰ hz naꝯalit ꝺcupiscẽ·ꝫ appeti tus naꝯal'& regulatꝰ appetit bonũ vt dic·pbs ·v·ethi·oĩa bonũ adoptãt·nec dubiũ qñ appe: tunt sũmũ bonũ·quo oẽ desideriũ oplet·& q̃ etat·ita vt illo obtento nihil aliud oĩno desi dẽt hõ·Dic oñdi pt ꝑ exẽplũ·nã occ'us nõ q̃e tat·nec ꝺtentat in isto vel illo colore·ꝫ si esset obiectũ includẽs oẽm colorẽ ĩ illo solo potẽtia visiua q̃tari possz·sic est de deo q̃ est obiectũ bẽficũ·in q̃ ẽ rõ oĩs boni·q̃re sine eo vt asserit magnus plato·teste augu·de ciui·dei libro· viij·nec vlla natura subsistit·nec vlla scĩẽtia mstruit·nec vsus rei aliquis impedit·Vñ li· iij·de ꝺso·boec·sic ait·oĩm hoĩm cura morliũ q̃ mltipliciũ studioꝝ labor exẽcet·diũ soꝝ calle ꝓcedit·ꝫ ad vnũ bẽitudis finẽ nitit puenire· Cuiꝰ rõ ẽ vt dicit·q; ĩ eo ẽ statꝰ oĩm bonoꝝ ag gregacõe pfectꝰ·illiꝰ etiã sũmi boni·vt dic·q̃ dã platonicꝰ·tã delicata ẽ visio·tantoq; amoꝝ dignissia vt q̃cq̃d hr̃i possit illa sola nõ habita nõ faciũt aĩam bẽam ꝫ mibam·in signũ hꝰexi: miꝰ ꝓpꝫay dauid dulcedie illiꝰ boni allectꝰ dic Vnã pecij a dño hãc req̃rã vt inhitez ĩ domo dñi ¶ Vñ q̃dã demõ introgatꝰ de quo dam obsesso·de illo sũmo bono ĩ quo gl'ia pa dis ꝺsistit dixit·si columna ferrea & ignita esset plena rasorijs accutissis erecta in celũ vsq; ad die iudicij·si carnẽ hr̃em in q̃ pati posse me p illã ẽhẽ vellẽ·nũc ascendẽdo·nũc descẽdẽdo· qꝫ tũc posse redire ad illã gl'iaz ĩ q̃ fui ¶ si hꝰ demõ pati vellet ꝓ illa gl'ia·q̃d tũc xp̃ianꝰ hõ tui ĩnatũ ẽ ocupiscẽ illõ boꝰ ¶ Rq̃rit an oĩbꝰ innatũ sit appetẽ bẽitudinẽ·& vi' qꝫ nõ aug· x·de tri·c·i·Firmissime nouꝰ amari ṅ nota nõ posse·ꝫ nõ oẽs cognoscũt bẽitudinẽ qꝫ pz ꝺm phm·x·ethi·c·vi·q; q̃dã posuert eã in diuicijs q̃dã in hõtibꝰ ergo ¶ Con aug·xiij· de tri ·c·v·oẽs appetũt bẽitudinẽ·rñdit tich·in·iij sup mgtm di·xlix·dic· ¶ Bẽitudo dupliciꝫ ꝓ ꝺsiderari scz in gñali iq̃ntũ ẽ bonũ q̃dã suffi cientissimũ·vel in spẽali·scz inq̃ntũ ꝺsistit in clara dei visiõe & pfecta eiꝰ dilectiõe & gaudio qõ heꝫ de dei bonitate pñti Primo em̃ mõ ẽ oĩ bus nõ·q̃libz em̃ scit qꝫ ẽ bonũ·& qꝫ ẽ suffcie: tissimũ·scõo mõ nõ ẽ oĩbꝰ nõ·vñ ẽ qꝫ nõ oẽs appetũt ꝫ ꝓmo mõ·q; appetitꝰ eiꝰ naꝯal'ẽ·vñ aug·xiij·de tri·c·viij·dic·qꝫ ad petendõ bẽitu: dinẽ naꝯa ꝺpellit·cui sũme bontꝰ & imutabilit bẽs ẽator hoc indidit ¶ Ad armõriũ dicendũ qꝫ q̃uis oẽs nouint bẽitudinẽ suo esse gñalis: simo·nõ tñ nouint oẽs eã in suo esse spẽalissio· Hz dicis mereꝯ q̃s appetẽdo bẽitudinẽ in esse gñalissimo·& vi' qꝫ sic·q; appetẽdo bẽitudinẽ deũ appetim·ꝫ in appetendo deũ ẽ meritũ g' inoppositũ ·ij·ethi·c·v· Ex his q̃ insũt nob a naꝯa nõ laudem̃ nec vitupam̃·nec sumꝰ boni nec mali·ꝫ voluntas naꝯalit appetit bẽitudinẽ vt dictũ ẽ i' ric ¶ Dico bẽitudo vt gñalit ꝺside rat ꝺm hoc·nec meremꝰ nec vitupam̃·ꝫ appetẽ do bẽitudinẽ·Dcõo mõ·vt ꝺsistit in clara dei visiõe & pfecta eiꝰ dilectiõe sic meremꝰ·& q; nᶜ sic naꝯalit cognoᵘnᶜ naꝯalit appetit ¶ Seq̃t·ij ps iq̃ oñdit quõ dñatio ẽ refutãda ibi scitis qꝫ q̃ nõnõ qꝫ alij discipuli q̃ audierꝯ quõ ꝑdicti duo ꝓmatũ & excellẽtiã petebant sũt ꝺtristati xps aũt sic bonꝰ pr̃ in filijs suis errorẽ corexit & ad pacẽ reꝺciliauit·dans eis normã debite viuẽdi dic·Scitis qꝫ pncipes gentiũ·& q̃ int gẽ tes pñtipant dñant eis ·ita qꝫ conant potiꝰ ꝑ esse q̃ ꝓdesse & sẽditis huire·& q; maiores sũt nit gẽtes pr̃atẽ exercẽt·& oñdũt int eos·scz in iuste opprimendo subditos pponẽtes iustos & iiustos exaltãtes·ita qꝫ a mltis p adulacõz bñ ficij & bñfaciẽtes vocant·& diũsis hõribꝰ lau dant·ꝫ nõ ita erit int vos· qꝫ scz talis maiori tas & dñatio regt in regno meo· ꝺ maioritas hẽbit ꝑ huilitatẽ· q; q̃cunq; voluerit fieri int vos maior sit ex huilitate vr̃ minister & huꝰ·sic em̃ filiꝰ hoĩs & marie ꝺgis·nõ venit mistrari· ꝫ huilit mistrare ¶ Moralit in illa pte instruim̃ excellẽtiã & supbiã spnẽ·& ex huilita te alt alteri huire·& ꝓpt onexioz naꝯe amaẽ & adiuuare·Videꝰ nanq; hꝰmõi nexũ amoris & adiutorij in brutis ·nã formica nimiũ oñata mistrat & iuuat ab altera Ceruꝰ vnꝰ ĩ natãdo sup lacũ flumẽ supponit alteri·leo cetaq; rapa tia aĩalia de ꝑdis suis ceteris debilibꝰ aĩalibꝰ diuidendo·sic & nos q̃ sumꝰ vnꝰ pr̃is & mris frẽs & sorores dẽmꝰ iuꝫ inditã naꝯaz nos mu tuo huire & iuuare·& ꝺm aplm ad gal'·v·alt alteriꝰ onera ptate rit·Vñ ex de ꝑsumpcõibus

c. vlt. mandata celestia efficatiꝫ gerimꝫ si nr̃a cũ frib⁹ oncra ꝓ̃ciam̃. Ad hãc nãq; mutuã caritatẽ inducunt nos spẽaliter tria scz.

¶ Nature ɔformitas ¶ Capitis vnitas
¶ Hũane naẽ fragilitas ¶ Circa ꝑmũ est

nõnõ ꝙ arist. i li. de ꝓblematibꝫ mouet illud ꝓble. Cur hõ de q̃cunq; aliena nacõne sit sepatus fide & cultũ exist̃ẽt in tribulacõe ɔpatiẽ & mibeꝫ. Et r̃ndet ꝙ q̃uis hõ ꝑsona fidei nacõe sit sepatꝫ ab alĩo. q; tñ naẽa hũanitatis est in oĩbꝫ hoĩbꝫ vna & eadẽ. vñ hc̃ spẽs vniuoce p̃dicat de oĩbꝫ hoĩbꝫ ꝼm lopcos. & iã vnꝫ alteri ɔpatiẽ q̃ntũcũq; exneo. q; cognoscit eũ hr̃e secũ aliqd ɔmũe. vñ o in li. de aĩalibꝫ ꝙ nõ est auũ vniꝫ spẽi vt se comedãt. hoc etiã alia aĩalia docẽ videnẽ. nã mortua eq̃ pullũ eiꝫ relictũ alia suscipit nutendõ ꝙ ¶ Itẽ adhuc ꝙmaiꝫ ẽ lupa bestia crudelissĩa ferocitati & rapacitati assueta ĩuenit etiã alĩs pia esse. nã si puer vagientẽ delictũ a mr̃e inuenit ip̃m suo lacte pascit & nutrit. vñ ꝼm ꝙ dicit augꝫ ꝼm vnã opinionẽ. remꝫ & romulꝫ ɔditores vrbis rome. qs q̃dã vgo hẽmita genuit nescienẽ ꝑ̃ci fecit. qs lupa inuenit. & suo lacte nutruit. Cõsile he de rege cr̃ſro psay q̃ in siluã ꝓ̃iectꝫ fuit a cane defensatꝫ & ablactatꝫ. Confũdat ergo hũana ĩpietas q̃ nõ solũ filios alienos nõ pascit nc̃ lactat. & sepe ꝑpos pũos abĩcit & occidit. ¶ Est hodie nãq; magꝫ abusꝫ maty q̃ sine nãitate & ex supbia ne mãmille molliant pũos tẽdũt nutricibꝫ alienis & exneay ɔplexiõm. vñ maxĩa strages & occisio pũoy cãt. o vos inꝫfectrices ꝑpi sanguis & carnis nutte puos pũos vt nõ mutent naẽa & vita a vob. vñ ꝑsi. si infantulꝫ mr̃no lacte nutrit laudabiliꝫ ẽ q̃ alio Cuiꝫ rõ ẽ q; infantulꝫ oseq̃t ɔplexiõz & naẽaz nutcis siue bonã siue malã. Docẽt i medici eligẽ nutces sobrias. castas sanas. & bñ morigeratas. nõ ebriosas luxuriosas menstruosas indisciplinatas ¶ Scdo dz alt alti ɔpatiẽ caritatẽ oñdẽ ꝑpt capitis vnitatẽ. nã videmꝫ ꝙ oĩa mẽbra q̃ sũt ſb vno capite sibiip̃is buiẽ & ɔpassi cz oñdũt. nã si pes ledit vel dolpat. oculꝫ lacrimat. ligua enũtiat. gutt̃ clamat manꝫ tãgit. sic ſpũalit. q; sumꝫ oẽs nati ab vno pr̃e scz xp̃o q̃ ẽ caput nr̃m. & ab vna mr̃e ecĩa regnati. sic i fr̃es se mutuo diligũt vtini. sic & nos dẽmꝫ nosip̃os diligẽ & adiuuaẽ & buire in oĩbꝫ. vñ aug. de doctna xp̃iana. si putaꝫ nõ esse ꝓx̃ios ñ q̃ de eiꝫdẽ pentibꝫ nascunt. adã & eua intendat. & sic oẽs fr̃es sumꝫ. ꝛ q̃dã sũt sil'es ossibꝫ leonis q̃ dicunt carere medulla & ex h̃ fiũt tã dura & arida ꝙ ignẽ emittũt siml' ɔcussa. Sic aliq̃ carẽt medulla ɔpassiõisn mie & sũt aridi & crudeles intm̃. vt sepe qñ ɔiũgunt cũ alĩs in aliq̃ ɔgregacõe videnẽ ignẽ spirare crudelitatis & ipietatis. Isti etiã ꝑ crudelitatẽ n ipietatẽ võbunt ad iuditiũ & sine mia dãnabunt. osee. i. voca eos absq; mia [illegible] ¶ Tertiõ ɔ alteri buire & caritatẽ & hũanitatẽ oñdẽ hũanã fragilitatẽ & mibiaz. nã medicꝫ q̃ mi ꝓbauit ifirmitatẽ infirmo q̃ curat. magis patiẽ sibi diligẽtiꝫ subuenit mistrat r̃media aliꝫ q̃ infirmitatẽ nõ ꝓbauit. Cũ i dei ꝓsone hoiem in tali statu vt nullꝫ sit sibiip̃i sufficies & q̃libz indigeat adiutorio alteriꝫ. Iõ ex se cognoscẽ dz quõ alt alti in mia buiat & e iã sibi mbia q̃ patiẽ buiri & iuuari ɔcupis. at ius naẽale ẽ. qõ t fieri vis fac alti. & hodie plus pũi q̃ volũt ɔsolari in suis ãgustijs & mi & nec vbo nec facto succr̃rũt miseris & tribulatis ꝓmo q; q̃uiꝫ ẽ. dũ p alios ex fecibꝫ eleuat ad gliaz q̃i nũq; mibiaz habuint. pauperes mendicos exaspãt exꝓbrãt ¶ Faciũt eni tales ip̃i sic ꝼpens de q̃ fabulose recitat in gestis. nã i q̃dã ip̃atoz pt meridiẽ ad venãd eqtebat. cum dit dũ tñsiret ĩueit q̃ndã ꝼpẽtẽ a pastoribꝫ cum tũ & ad arboꝛẽ alligatũ. ꝼpens ꝙ horribiliter dabat. ip̃ator pietate motꝫ soluit eũ in sinu posuit vt eũ calefaceꝫ. cũ esz calefactꝫ incepit ip̃atoꝛẽ mordẽ. & venenũ suũ ꝓ̃ciẽ. ait ip̃ator q̃ facis. cur malũ ꝙ bono reddis. data ẽ vox ꝼpẽti & ait q̃ nat dedit nẽo tollẽ pt. tu scis q̃d in te fuit. ego ꝙ ꝼm naẽam meã feci sp mi inimicꝫ hoi. q; ꝓpt hoiem sũ punitꝫ. Illis aut ɔtẽdentibꝫ. vocatꝫ ẽ q̃dã pbs. vt int eos ess iudex. ait pbs. ista audio p auditũ iõ ꝙ hac tencõe volo int vos iudicare. & volo vt ꝼpes liget ad arboꝛẽ & dns ip̃ator sit lib. tũc indic bo ꝙ vtq; pte & sic fcm ẽ. tũc ait pbs ꝼpendiã es ligatꝫ. soluas teip̃m si potes & recedas ait ꝼpes nõ possũ & pbs morieris. g q sp ip̃e hoi fuisti. & ait ip̃atoi. dñe iã lib es venenũ sinu tuo excutias & ãmõ de tli fatuitate nõ itromittas. q; ꝼpes. nc̃ aliud potit facẽ n naẽa dedit ꝙ ¶ Sic vẽ kr̃i pũi hoies ad cũq; ɔdicõis existãt. filiꝫ vl filia respectu pis vl mr̃is. buꝫ respectu dni. ãncilla respectu dne ciuis respectu ɔmunitatis q̃ a mibia & nudita ẽ releuatꝫ bõis tpalibꝫ dotatꝫ. hõre & glia coronatꝫ & bñfactorẽ & libatorẽ suũ attẽptat pbare & inq̃etare. ¶ Dic merito ad ꝓẽ mibiaz e pauptatẽ ẽ religãdꝫ & oĩ hõre ꝓuãdꝫ. q; qa ne ẽa hz. vix dimittẽ pt. vñ pũ. iij. p ea mouet fra et q̃rtũ ꝙ nõ pt sustinẽ p buũ cũ regnit p hũ tũ cũ satatꝫ fuit cibo p odiosã mr̃erẽ cũ in mi oĩo fuit assũpta et p ãcillã cũ hẽs fuit dne su

¶ Sermo sextusdecimus.

Homo quidã erat dives & induebatur purpura & bysso & epulabat cottidie splẽdide luc. xvi.

¶ Alphor in libro de dña regionum dic. Q3 in alta regiõe sicut in montibus diu sani sum9. sed cum infirmamur citi9 morimur. ¶ Cuius rõ est ꝺm pbm in pblematib9. q3 hic subtilitas aeris q3 in alta regione est subtilez & acutam facit sanitatem. sic etiã acutam infirmitatẽ efficit & lãguorẽ. ¶ Sic hoies existẽtes in altitudie huiꝰ mundi diuites & potentes in honorib9 ꝙdiu sũt in hac vita alti & ab alijs eleuati. sani sunt sine defectu. sed si contingit eos in natura deficẽ & infirmare. piculose & subito moriuntur. vtinã non morte perpetua sicut morte spũali & tpali. Vñ iero. otra Iouia. Quãto eñ nunc altiꝰ tollimur. tanto vtiq3 citi9 & piculosius morimur. Et claudianꝰ ꝺ pe. di. iij. Q3 ergo in glo. Maligni tollunt in altrũ vt lapsu grauiori tollant. Diues igit de quo pñs littera loquit piculose mortuꝰ ẽ. & sepultꝰ in inferno. q3 diues erat & indue: batur purpura & bysso. & epulabat q3tidie splendide. vt ponit in verbis thematis.

¶ Queritur an possessio rez tpalium exteriorum sit homini naturalis. Et videt ꝙ nõ. Nullꝰ eñ debet sibi attribuere quod dei est. sed dñium omniũ rez creaturaz est ꝓprie dei. ꝺm illud. ps. dñi est terra & plenitudo eius. ergo non est naturalis homini rez possessio. ¶ Contra in ps dicit. Oia subiecisti sub pedibus eius &c. Respondz sanctꝰ thomas in secunda secunde. q. lxvj. Quod res exterior pt dupliciter cõsiderari. Vno modo q3tũ ad eius naturaz que non subiacet hũane pti sed solum diuine cui oia ad nutum obediũt. Alio mõ q3tum ad vsum ipi9 rei. & sic hẽ hõ naturale dñium rez exterioz. q. p rõnem & voluntatem pt vti rebus exterioribus ad suam vtilitatẽ qsi ꝓpter se factis. Semp enim impfectiora sunt ꝓpter pfectiora facta. Et ex hac rõne pbat pbus in ꝑmo politico. ꝙ possessio rez exterioz est homini naturalis. Pꝰ antẽ naturale dñium sup certas que cõpetit homini ꝺm rõnem in qua ymago dei ꝺsistit manifestat in ipsa hominis creacõe. Gen. i. vbi dicitur Faciam9 hominem ad ymaginẽ & similitudinẽ nr̃am & psit mari & piscib9.

¶ Ad argumtum ꝺtrariũ ꝺm. q. deus hẽ pncipale dñium omnium rez. & ipse ꝺm suã ꝓuidentiam ordinauit qsdaz res ad corpalẽ hominis sustentacõz. Et ꝓpter hoc homo hẽ naturale rez dñium q3tum ad pmatem vtẽdi ipsis. ¶ Vꝝ videt ꝙ non liceat alicui rem aliq3 quasi ꝓpriam possidere. Oẽ enim qꝺ est cõtra ius naturale est illicitum. ꝫ ꝺm ius naturale omnia sunt ꝯmunia. cui qꝺam ꝯmunitati ꝺtrariat possessionum ꝓprietas. ergo illicitum est cuilibz homini a ꝓprare sibi aliq3 rem exteriorem. Vñ ambro. dicit. vt habet in decretis di. xlvij. c. sicut hi. ꝓpũ nemo dicat quod est ꝯmunẽ. ¶ Contra aug. dic in libro de hereſibus. apl'ici dicuntur qui se hoc nomine arrogantissime vocauerunt. eo ꝙ in suam ꝯmunionem non accipent vtentes ꝺiugibus & res ꝓprias possidẽtes. q3les habet catholica ecclesia & monachos & clericos plurimos. Vꝝ ideo isti heretici sunt. qm se ab ecclesia sepantes nullã spez putant eos habere qui vtunt̃ his rebus qꝺbus ipsi carẽt. ergo est erroneum dicẽ. ꝙ non liceat homini ꝓpria possidere. Ad̃ sanctus thomas ꝙ ẽca rem exteriorem duo ꝺpetunt homini. quorũ vnum est potestas ꝓcurandi & dispensandi. & qm̃tum ad hoc licitum est ꝙ homo ꝓpria possideat. & etiã necessariũ ad hũanam vitã ꝓpter tria. Primo quidẽ. q. magis solicitꝰ est vnꝰquisq3 ad ꝓcurandum id quod sibi soli ꝺpetit. q3 id quod est ꝯmune oĩm. vl' multoz. q. vnꝰquisq3 laborem fugiens relinq3t alteri quod ptinet ad ꝯmune. sicut accidit in multitudine ministroz. Secundo mõ ꝙ ordiatiꝰ res hũane tractant̃ si singulis immineat ꝓpria cura alicuiꝰ rei ꝓcurande. Esset aũt cõfusio si quilibz indistincte qꝺlibz ꝓcuraret. Tercõ modo q. p hoc magis pacificus statꝰ hoĩsq3 ꝺseruatur. duz vnꝰquisq3 re sua ꝺtentus est. Vñ videmus ꝙ inter eos q3 ꝯmuniter & exnduiso aliquid possident frequẽtius iurgia oriuntur. ¶ Aliud vero ꝙ ꝺpetit homini circa res exteriores est vsus ipoz. & qm̃tum ad hoc homo non debet habere res exteriores vt ꝓpas. ꝫ vt ꝯmunes. vt si defacili

aliquis eas omunicet in neceſſitates aliorũ
ſicut aplus dicit .1. thi. 6. Diuitibꝰ huiꝰ ſeculi
pcipue facile tribuere omunicare. & ambro.
vt habetur in decretis di. xlvij. Eſurientiuꝫ
panis eſt quem tu dirimes. Nudoꝝ indumẽ
tum eſt qꝫ tu recludis. miſorũ redemptio &
abſolutio eſt pecunia qꝫ tu in terrã fodis.

¶ Ad argumẽtũ ↄtrarium dõm. qꝫ ↄitas
terum attribuit iuri naturali non qꝫ ius na
turale dicet omnia eſſe poſſidenda omunit.
& nihil eſſe. q. ꝓpriũ poſſidendũ. ſed ꝙa ꝟm
ius naturale non eſt diſtinctio poſſeſſionum.
ꝛ magis ꝟm hũanum ↄdictum quod ꝓtinet
ad ius poſitiuũ. Vnde ꝓprietas poſſeſſionũ
non eſt ↄtra ius naturale. Sed iuri naturali
ſuperaddit p adinuencõꝫ rõnis hũ ane. Et am
bro. loquit de ꝓprietate qñtum ad vſũ. vnõ
ſubdit plꝰqꝫ ſufficẽt ſũptui violenter obtẽtũ
eſt. Dic iſte diues quia habuit vſũ tpalium
rex inordinatum ex eo qꝫ induebat purpura
& bꝫſſo & epulabat quotidie ſplendide. ꝙ la
zarus in his dehtiebat. ideo repꝫhenditur ꝙ
damnatꝰ pdicatur. ¶ Qñtum ad ꝓſecucõꝫ
& ↄtinuacõꝫ litteralem euãgelij hodie eccia
ſpectaclm magnum & merito memorie ome:
dandum ꝓponit. vt qui heri adhuc nõ vitã
emendarẽt paſſionis xpi amore. ſaltem hodie
ocupiantur miſerabilis diuitis damnacõis
horrore ¶ Et ꝟm hoc tres ſẽ ptes ↄclarãde.
¶ In prima notat miſerabilis ſtatus culpe
& peccati in principio Erat quidã homo ñc
¶ In ſecũda ↄmendabilis ſtatꝰ gre & miti
ibi. Et erat quidam mendicus.
¶ In tercia inevitabilis ſtatꝰ boni vl' mali
premij ibi. Factum eſt aũt. ℣ ¶ Qñtũ
ergo ad primã ptem circa litterã eſt notãdũ
vbi dicit. qꝫ diues iſte induebat purpura &
bꝫſſo. ¶ Purpura eſt veſtis regalis preciõſa
& rubea in ſignum victorie, quia vtens tali
veſte rubea debꝫ eſſe victor aduerſariorum
ꝙ non tm tpalium. ſed etiã ſpiritualiũ inimi
corum. ¶ Bꝫſſus vero eſt genus lini candi
diſſimi ꝙ molliſſimi & creſcit i egipto in ſig
nũ iuſtitie ꝙ innocẽtie. qꝫ tali veſte innocẽtes
& iuſti ſolum vti ſolent. Dic autẽ diues his
abutebatur. qꝫ non ad neceſſitatẽ. ſed ſuper:
fluitatem expoſuit ℣ . ¶ Moraliter eſt
notandum qꝫ inſtar huiꝰ abuſoris mlti etiã
hodie hñtur diuites voraces & voluptuoſi.
colentes ventrem ꝓprium plus qꝫ deum. Di

deum non curant honorare. nec paupes ↄſo
lari. quaſi non habentes animas vt bruta i
vanitatibus viuunt. Di ſunt de qbꝰ aplus
phil. iij. dicit. quoꝝ deus venter eſt & glia
in ↄfuſione inimici crucis xpi. Naz vt dicit
pꝰus ſecundo de ꝓprietatibꝰ aialium. Ani:
malia magni corpis ſunt pauce gnationis.
cito ſeneſcunt ꝙ moriunt. Cuius ratio eſt. qꝫ
cibus eorum tñſit in cremẽtum corpis ꝓpry
ꝙ nihil vel parũ in materiã ſeminis. & ideo
ſtatim pingueſcunt & faciliter ſuffocant. Sic
diuites voluptuoſi omnẽ ſubſtantiã ↄũtunt
ad abuſum ꝓprium. bene ↄmedunt. precõſe
veſtiuntur. & ideo impinguati graues ſũt
ad gnandum plem boni opis. Sed ſteriles
& debiles ſunt in vtutibus ꝙ fortes i virtꝰ.
Vñ greg. ix. moꝝ. ꝙ recitat. xlvij. di. c. Oms.
¶ Omnes huiꝰ ſeculi dilectores in terrenis
rebus fortes ſunt ꝙ debiles in celeſtibꝰ. Nã
qꝫ tpali gloria vſqꝫ ad mortẽ de ſudore a ꝓpe
tunt & qꝫ ſpe ꝓpetua nec paꝝ quidẽ in labo
ſubſiſtunt. qꝫ terrenis lucris qſlibꝫ iniurias
tolerant. & qꝫ celeſti mercede vel tenuiſſim
vbi ferre ↄtumelias recuſant terreno iudicẽ
toto etiã die aſſiſtere fortes ſunt. in oratione
vero coram dño. vel vnius hore momento
laſſantur. Sepe nuditatem deiectionẽ fame
qꝫ acquirendis diuitijs atqꝫ honoribus tole:
rant & eorũ rerum ſe p abſtinentiã cruciãt.
ad quas adipiſcẽdas feſtinãt. Nec ille ¶ b
¶ In quibꝰ verbis vita fatua mundanorũ
diuitum ꝙ potentum merito rñdenda vt oñ
ditur. ꝙ hoc ꝓter tria ſcilicet.
¶ Cupiditatem & auaritiam inſatiabilem.
¶ Vanitatem & ſupbiam intolerabilem
¶ Guloſitatem ꝙ ingluuiem damnabilem.
Naz ſicut infernus non impleꝰ peccatoribꝰ.
ꝛ ſemp nitit ſuſcipe plures. & terra ſabuloſa
nunqꝫ ſatiabitur aqua. & ignis nunqꝫ dicit
ſufficit. ſed ſemp creſcit virtus eius ad ãplꝰ
obuiendum ex appoſicõe obſtibiliũ ¶ Dic
cupiditas auarorum non poteſt implen nec
ſatiari. ꝛ qñtoplꝰ acquirit tãto magis creſcit
Vnde aug. de verbo domi Inexplebilis eſt
auaritia diuitum ſemp rapit nunqꝫ ſatiatur.
non pcit patri. non mrem agnoſcit. amico fi
dem non ſuat. viduam oꝑrimit. pupillum
invadit. Dic em modus imprimendi iaz ↄis
eſt omnibꝰ mũdanis cupidis. vt nec paupe
ribus iuſtis. nec religioſ viduis nec ſenibꝰ

volli ꝑcant· ammouent cm̃ tales a se viscera ꝓpassionis omnino· ⁊ induũt se viscera crudelitatis vt nulli pcãt· de cuiꝰ damno lucrũ expectãt; Dicit ouiõ· xv· metam̃ ꝙ est fluuiꝰ q̃dã· cuiꝰ aqua bibita reddit viscera bibẽtis saxea· & quicquid intingitur in illa aqua fit lapideum; vñ dicit sic· Flumen hñt citones ꝙ potum saxea reddit viscera· aut tactus in ducit marmora rebꝰ; Fluuiꝰ ille ẽ cupiditas deordinata diuitiarũ cuius affectiones ꝓuãt hominem misericordia caritate ac pietate· ꝙ non solum iniusta nõ curat tollere· ymo nec paupibus quorũ tñ illa bona sunt in necessitatibꝰ subuenire; Et ideo dicit in cañ· xij· q· i· Q2 nõ minoris criminis est abũdãre tollẽ· ꝙ cum posset ⁊ abũdãs idigentibus denegaẽ; vnde greg̃· ỳ supra· Esurientũ panis est q̃ tu detines· nudorum vestis est q̃ tu recludis· miserorum calceus est· qui apud te veteraſcit Vnde luc· vj· Ve vobis diuitibꝰ q̃ habetis suple ꝫ ꝺsolacõez vestram· ꝙ de quo mõ ꝺsolamini statim ꝺtristabimini; ¶ Unde recitaꝫ in libro hyſtõꝝ ꝙ in ciuitate q̃ vocaꝫ susum· fuit quidaꝫ potens & diues q̃si papa eorum· q̃ ciuitatem quidam rex tartarorum obsedit ⁊ cepit· ⁊ iuxta illum diuitem vnam turrim plenã auro argento ⁊ lapidibꝰ p̃cõꝰ repit· qui nimia auaritia de suffitiẽti militia non ꝓuisus· etiã captus est a rege· ⁊ ĩclusus sine cibo & potu; Cui clamanti ꝓ mia· rñsũ fuit a rege· fiet ei iuditiũ sine mia· ꝙ non fecit miam· si thesauros non nimis amasses pro tua defensione distribuisses· & te & tuã ciuitatem potuisses saluasse; Nũc aũt te thesaurꝰ tuus q̃ tam auide collegisti & dilexisti non potest iuuare· & sic tandẽ fame interiit; Sic reuera si cupiunt diuites miaꝫ a deo optinẽ· ad paupes ꝺebent· etiaꝫ miam habẽ· & aurꝫ & argentum non nimis amare· ꝗa vt dicit ecclesiasticus· eccõ· x· Nihil inicꝫus q̃ amare pecuniam; ꝺebet etiã sibi diues prouidere de bonis militibus· ⁊· sanctis viris & pauperibus ꝓ stipendio elemosinarũ· qui eum suis oronibꝰ in morte a rege tartarorũ· ⁊· sathana· defendant & ꝓregant· iubente ipa veritate luce· x vj· Facite vobis amicos de mãmona iniqtatis· vt cum defeceritis recipiãt vos in eterna tabernacula· Quia q̃ sibi de his nõ ꝓsident a rege tartarorꝫ capiuntur & in infernum eternaliter includunt· Sicut dicit aplus· j· Coꝛ· vj· Qui volunt diuites fieri incidunt ĩ tempracõez & in laqueũ ꝺyaboli

¶ Querit cũ laqueus· s· ꝺyaboli sit pcm̃ mortale· an q̃libet diues auarus sit in mortali peccato laqueatꝰ ¶ Et videt ꝙ sic; Nullus em̃ dignus est morte eterna nisi per peccatũ mortale· ꝫ ꝓpter auaritiã homines digni sunt morte· Cum em̃ apl'us Ro· i· premisisset repletos omni iniqtate· fornicacõe· auaritia· subdit qui talia agunt digni sunt morte· igitur ¶ Contra auaritia dicitur q̃ heris auditas· q· s· ĩ appetitu pecunie ꝺsistit ꝙ q̃ omnia bona exteriora intelligi pñt· sed exteriora bona appetẽ non est pcm̃· Naꝫaliter em̃ ea homo appetit· tũ ꝙ naturaliter ꝺiecta sũt homini· tũ ꝙ ꝓ ea vita hominis ꝺseruat· ergo videtur ꝙ auaritia non sit peccatum; ¶ Rñdet sanctꝰ tho· in· ij· secunde q· xvij· Q auaritia imꝑat immoderanti aꝫquãdam ẽca diuitias duplicit· Uno modo ĩmediate circa ipam accepcõꝫ ⁊ ꝺseruacõez diuitiarũ· in q̃rum scꝫ aliquis acquirit pecuniaꝫ vltra debitum· aliena surripiendo vel retinendo· & sic opponit iustitie· ⁊ hoc modo ex gẽre suo ẽ peccatum mortale· Sic em̃ ad auaritiã ptinꝫ ꝙ aliq̃s iniuste accipiat vel retineat res alienas quod ptinet ad rapinam vel furtum q̃ sũt etiã peccata mortalia· de illo dicit ezech· xxij· Pncipes eius in medio eius quasi lupi rapientes predam ad effundendũ sanguinez & auare lucra sectanda; Contingit tñ in hoc gẽre auaritie aliquid esse pcm̃ veniale· ꝓpt̃ impfectionem actus; Naꝫ hñtes iustũ bellũ ea q̃ ꝙ violentiam in bello acq̃runtur eorũ efftiunt· & hoc non habet rõnez rapine· nec peccati mortalis· nec ad restitucõꝫ tenentur· q̃uis possint in accepcõe prede iustum bellũ habentes peccare ꝙ cupiditatem ex praua intentione· si scꝫ non ꝓpter iustitiam· sed ꝓpter predicta pncipaliter pugnet· Alio modo imꝑat immoderantiã circa interiores affeccõs· puto cum aliquis nimis amat vel desiderat diuitias· aut nimis delectatur in eis· etiam si nolit rape aliena ꝫm hoc opponitur liberalitati· si tunc ille inordiatꝰ amor diuitiarumꝫ intantum crescat ꝙ proferatur caritati· vt scꝫ ꝓpter amorem diuitiarum aliq̃s non vereatur facere ꝺtra amorem dei & ꝓxĩ sic auaritia itẽ mortale· Si aũt ĩordinacõ amoris infra hoc sistat· scꝫ vt homo q̃uis superflue

diuitias amet·non tamē preferat eoꝝ amorē amori diuino·vt scz ꝓter diuitias non velit aliqđ facere otra deum & ꝓximum·sic auaritia est peccatum mortale· ¶ Ad oppositum argumentum dicendum ꝙ appetitus rerum exteriorum est homī naturalis·vt eorū que sunt ꝓter finem & ideo intantum vicō carz ingtum continetur sub regula sūpta ex rōne finis·auaritia hanc regulam excludit·igit est peccatum &c· ¶ Secundo vita mundanorum est respuenda ꝓter eorum vanitatem & superbiam· Vanum em̄ multum est homī sic preciose se ornare· Nam caldare denigratum interius & serico decoratum exterius rutilat & interius fetet Sic homo vestibus ornatus est quasi sepulcrū dealbatuz vñ Inno·de vilitate hūane odicōis · Quid est homo precōse ornatus·nisi sepulcz foris dealbatum·intus autem plenum spurcitia· Sunt etiaz mulieres ornate pdola in quibꝰ demones dant responsa fallatia & libidinis incentiua·radiant auro argento & gemmis & vestibus precōsis·& nihilomiꝰ sunt intrī secus vile lutum· Vnde merce dicitur· Auri nobilitas luteam si vestiat ollam. Non tam̄ hinc seqtur·hanc nimis esse lutum· ¶ Cont̄ hanc vero curiositatem ornatus dic̄· Ieronim· in quadaz epla Si vir vel mulier se ornauit & vultus hoīm ad se procurauerit & si illm inde sequatur malum damnum·iudicium· tamen patient eternum·q venenum attulit si fuisset q̄ bibēt·Nam materia ꝑme vestis multum vilis fuit scz pell'cum lana·gen̄·iij Fecit deꝰ ade & vxori sue tūicas pelliceas ·i· de pellibus aialium· Deinde autem ꝓcessꝰ est ad lanam panni·deinde ad lanam mltis coloribus depictam·deinde ad sericum & ꝑ· puram·ad auz & ad lapides pretiosos· Vñ legitur in hꝭstor·roma·ꝙ ille q̄ prius apud eos indutus fuit ꝑpura·a fulmine pcussus interijt Sic q̄libz ꝓter vanitatem vestium pcutit fulmīe pcī mortalis·Greḡ· in ome· pñtis euangelij·Sunt nonnll'i ·qui cultum subtilium ptiosaꝝ vestium non putant eē pcm̄ ꝙ si culpa non esset·nequaq̄ bmo diui nus vigilāter exp̄meret·ꝙ diues q̄ torq̄bat apud inferos purpura & bꝭsso indutꝰ fuitz ¶ Sed queri an ornatus mulieruz vnq̄ excuset a pcō mortali·Et videt ꝙ nō uxta p̄dicta·Sed otra q̄ bm hoc videtur ꝙ artifices hꝰmoi ornamta ꝓparantes etiā mortaliter peccarent·dic̄ sanctꝰ tho·secunda scē ·q· clxix· ꝙ in ipis rebus exterioribus q̄libꝰ homo vtit·nō est aliqđ vitiū ꝭ ex pte hois qui immoderate vtit eis·q̄ quidez immoderantia pt̄ esse duplicit ¶ Vno mō p opacōz ad consuetudinez hoīm cum q̄bus aliqs viuit Vnde aug̃·iij·ō cfes·dicit· Q̄ que cōes mores hoīm sunt flagitia ꝙ moz diuturnitate vitāda sunt vt pactū inter se ciuitatis & gentis cōsuetudine·vel lege firmatum nullatenꝰ·aut pegrini libidine violet Turpis em̄ est omis ps vniuerso suo non congruens ¶ Alio modo pt̄ esse immoderatio in vsu taliū rez ex inordinato affectu vtentis ex quo q̄nq̄ cōtingit ꝙ homo libidinose talibus vtatur sepe·siue bm consuetudinem eoꝝ cum quibꝰ viuit ·siue etiā preter eoꝝ consuetudinem· Vñ aug̃· in· de doctrina xp̄iana ·In vsu rerum ab esse oportet libidinem que non solum ipsa eoꝝ inter quos viuit consuetudine neq̄ret ab vtit·sed etiā sepe fines egressa feditatem suā que inter claustra moꝝ solennium latitabat flagitiosissime erupcōe manifestat ¶ ¶ Contingit aūt illa inordinatio affectꝰ tripliciter q̄ntum ad supabundantiā ¶ Vno modo ꝑ hoc ꝙ aliquis ex superfluo cultu vestium hominum gloriam querit ꝓut scz talia hꝰmoi ptinent ad q̄dam ornatum·vñ greg̃· Sunt nonnlli vt prius nemo quippe vestimenta precipua scz excedentia ꝓpium statum nisi ad inanem gloriā querit· ¶ Alio mō bm ꝙ homo superfluum cultum vestium querit delitias bm ꝙ vestis ordinat̄ ad corpis somtum ¶ Tercio mō bm ꝙ nimiū solicitudiez apponit ad exteriorem vestium cultum·etiaz si non sit aliq̄ inordinacō ex pte finis ¶ Ex pte aūt defectus similiter potest esse duplex inordinatio ꝑ affectum ¶ Vno mō ex negligentia hominis qui non adhibz studiū vel laborem ad hoc ꝙ exteriori cultu vtit bm ꝙ oz·vnde pl̄us dicit in vij·etic̄· Q̄ ad molliciem ptinet ꝙ aliquis trahat vestimentū p terram vt non laboret eleuando ip̄m ¶ Alio mō ex eo ꝙ ip̄m defectū exterioris cultus ad gloriam ordinat·vnde dicit aug̃· in libro de bmone domini in mon· Nō in solo rez corpeaz nitore atq̄ pompa·sed etiam in ipsis sordibus & lutosis eē posse iactātiaz & eo piculosiorem quo sub nomine humilitatis

dei decipit vt pbus dicit in iij· etb· q̄ supe abundantia & inordinatꝰ defectꝰ ad iactā· tiam ptinet· p̄missis illis dicendo que supra ꝯmuniter dicta sunt circa exteriorem cultuz Insup intendendū est q̄dam spetiale· q̄ scz muliebris cultꝰ viros ad lasciuiā prouocat· ꝟm illud prou· vij· Ecce mulier occurrit illi ornatu meretricō p̄parata ad decipiendō aīas Potest tn̄ mulier licite opam dare ad hoc q̄ viro suo placeat ne p̄ eius ꝺtemptum in adulteriū labaꝫ etiā absq̄ peccato· Ille autez mulieres q̄ viros non hn̄t nec volunt habē & sunt in statu non habendi· non p̄nt absq̄ peccato appetere placere viroz aspectibꝰ ad ꝺcupiscendum· q̄ hoc est dare eis incentiuū peccandi· Et si quidā hac intencōe se ornent vt alios ꝓuocent ad ꝺcupiscentiaz mortaliꝫ peccant· Si aūt ex quadā leuitate vel etiam quadā vanitate p̄ter iactantiam q̄ndaz nō semp̄ est peccatum mortale, sed q̄nq̄ veniale Et eadē ratio q̄ntum ad hoc est etiā de viris vnde aug̃· in epl'a ad possidium· Nolo vt de ornamentis auri vel vestis p̄riam hēas in ꝓhibendo sn̄iam nisi in eis q̄ neq̄ ꝺiuga ti sūt neq̄ ꝺiugari cupien es cogitare debēt quō placeant deo· Illi autē cogitant q̄ sunt mundi quomō placeant· vel viri vxoribus vel mulieres maritis vt q̄ capillos nudare feminas quas etiā caput velare opus iubet nec maritatā decz in quo tn̄ possent alique a peccato excusari· q̄n hoc non fieret ex aliq̄ vanitate sed p̄ter ꝺtrariā ꝺsuetudinē q̄uis tal' ꝺsuetudo non sit laudabil' Ad argumentum ꝺtrarium dō̄m· q̄ siqua ars est ad fatienduz aliq̄ opa quibꝰ homies vti non p̄nt absq̄ peccato· p ꝺsequens artifices talia faciendo peccarent· vtpote p̄bentes di recte alīs occasionem peccandi· puta siquis fabricaret p̄dola vel aliq̄ ad cultū p̄dolatrie ptinentia· siqua vero ars sit cuiꝰ opibꝰ ho: mines possūt bene & male vti· sicut gladij sagitte & alia hꝰmodi vsꝰ taliū artiū non est peccatum· & he sole artes sunt dicende si tn̄ opibus alicuiꝰ artis vt pluries aliqui male vterent· q̄uis de se nō sunt illicite · sunt tn̄ p effectuz p̄ncipis a ciuitate extirpande ꝟm documenta platonis Quia ergo mulieres li cite p̄nt se ornare vel vt ꝺbuent decentiā sui status· vl' etiā aliquid supaddere vt placeāt viris· ꝺn̄s est vt artifex talium ornamentoz non peccat in vsu talis artis· nisi forte inue niendo aliqua superflua & curiosa

Tercio vita mundanoz n̄c p̄ gulositatē Nam quilibet fugit hoc naturaliꝫ quod sibi ꝺtrarium est destructiuū honoris & minora tiuū siue libertatis· sic aūt est gulositas Istaz voluptuosi & gulosi delicate viuentes r̄the delectacōis ad modum auicule capiunt̄ q̄ a delitijs carnalibꝰ recedē non p̄nt dū volunt & tunc in suitutem redigunt̄ · & fiunt serui dy̆aboli· sicut ꝛ illi qui ni bello capiunt̄ sui fiunt & ingenuitatē p̄dunt· De institutis de iure psonarum capitlo sūma· p̄ter qō bēus ambro· in quadaz epl'a sic inquit Quicunq̄ a pueritia se dederit delitijs manebit in sui: tute vt viuens mortuus sit· Et ideo fatuz est delicate & gulose viuere ꝛ delectacōs seq̄ carnales· ꝛ maxīe ex eo q̄ delectacō breuis est· ij· q· nll'a Pena aūt que sequit̄ longa est ꝛ intolerabilis Q̄ quidē patz in diuite epu lone qui in delitijs & diuitijs fuit semp· q̄a induebaꝫ p̄pura & bysso· & epulabaꝫ quo: tidie splendide· Cuiꝰ tpꝰ delitiaz fuit breue· Tpus aūt penarū eternū & sine termino q̄ cum mortuꝰ est sepultus est in inferno· Non em̄ sic gula antiq̄tus curabaꝫ seu in p̄ncipio mundi· sed ꝟm Inno· q̄ntum de vilitate ꝺdi tionis humane· Initiū vite hominis aqua fuit & panis ꝛ vestimēntum · Nūc aūt gulosis non suffitiunt fructus arboruz non grana leguminū· non radices herbarū non pisces maris· nec bestie terre· nc̄ aues ce li· sed querūt pigmenta · temperant̄ aroma ta· nutriunt̄ altilia· capiunt̄ obesaq̄ copiose coquunt̄ archicoquoz que laute portāt̄ offitio ministrorū alius ꝺtendit ꝛ colat aluis ꝺfū dit & ꝺficit substantiā v̄tit in accidens· na: turamq̄ in artem vt saturitas tn̄ seat in curi entem vt fastidium reuocz appetitum ad irri tandum gulam· non ad sustentandū naūaz· que ꝟm hoc· mīmis ꝺtenta· ß ad auiditatez explendam· ipa tn̄ gule voluptas tā breuis est vt spatio loci vix q̄uor digitorum spacō tpis vix sit totidē momentorū qō multum displicet gulosis· q̄ appetunt habere gutt̄ in quo celebraūt illud ꝺuinium longū· vt lōgā habeāt delectacōs· sicut patuit de plamorate qui desiderabat habere collum gruis longū vt diu sentiret dulcedinem· Similiꝫ ꝛ eadez rōne epicuri gutt̄ ad celum aptabant habere

Et causa est q in gutture delectacō magna est ⁊ maior q̄ sit in lingua·iij·etc· ꝓter q̄ gulosi metam sobrietatis & tpantie excedūt ¶ Et sic bm Jnno· otemnit medio critas & supfluitas affectat in diūsitate ciborum & varietate saporuz ·auiditas enim nescit modum·⁊ voracitas excedit mensurā ⁊ sequit pena·Et inde grauat stomachus· turbat sensus·opprimit intellectus·inde nō sanitas & salus·sed morbꝰ & mors ¶ Audi ergo doctrinam sapientis & noli auidus eē in omni epulatione·& non effundas te sup omnem escam· In multis em escis erit infirmitas·q̄ multi ꝓter crapulam pierunt·vñ Auicenna ꝑma fen·iij·c·vij· Nihil deterit saturitate tpe fertilitatis· Multos em vidi qui saturitate suffocati pierunt & mortui sūt ¶ Quenit an aliq̄s omedens bm appetitum & delectacōz carnis peccet mortaliter Et videtur q̄ non q̄ in natalibꝰ desideriis pauci peccant bm phm· ¶ Contra apl'us· Si bm carnem vixeritis moriemi ¶· Rñdendo ad hoc pono aliquas oclusiones & correlaria· ¶ Prima q̄ q̄ gulose viuit·peccat mortalit ꝓbat ꝑ vitiū gule oīs virtutes obumbrā: tur·q̄ greg·dicit iij·mox·dñante vicō gule omne quod homines fortit egerunt fortiter pdunt·si venter non restringit·sed virtutes non tolluntur nisi ꝑ peccatum mortale ergo ¶ Secūda oclusio vitiū gule omittit dum quis ꝛordinate appetitui suo omedēdo vel bibendo satisfecit·ꝓbat hoc ꝑ bīm gre· iij·mox··c·xxxiij·vbi quinq̄ modos ponit in quibus vitium gule oīstit seu omittitur eo q̄ inordinate & otra iuditium rationis q̄libet appetitui suo vel temptacōi satisfacit ¶ Et hi modi hñtur etiā de o·di·v·c·quinq̄ modis vbi dicit· Quinq̄ modis nos gule vitium temptat· ¶ Aliqñ nāq̄ indigentie ꝛps ꝓuenit·aliquando nō preuenit sed cibos luxuriosiores ·i· lautiores q̄rit aliqñ que sumēda sunt ꝓcurari accuratius expetit aliqñ aūt qualitas ciborū & tempus ogruit·ꝫ in ipsa quantitate sumēdi mensuram refectionis excedit non vnq̄ abiectis est qō desiderat· & tñ ipso estu īmensi desideriꝰ deterius peccat Primū correlarium q̄ non solum in precōsis escis ·vitiū gule omittit·ꝫ etiā in vilissimis·patz ꝑ·b·Aug·ō doctrina xp̄iana·c·i· ⁊·ij· ¶ Et rō ē ibidez assigta q̄ ī oībꝰ talibꝰ non vsus rey·ꝫ libido in culpa est·Et ideo dauid ocupitā effudit·& tñ carnes omedit· que sunt p̄tiosiores aqua osee·xxiij·Et esau culpabilis fuit vendens ꝑmogenita ꝓ̄ lubidinem q̄ habuit lentic'm omedendo ¶ Secundū correlariū precōsa fercula vesci possunt absq̄ vicō gule ¶ Cuius rō est vbi priꝰ q̄a in omnibꝰ hꝰmodi rebus nō ex earū rey nat̄a quibus vtimur·ꝫ causa vtendi·& non appetendi a ꝓbandum est uel improbandum q̄ facimus ¶ Tercia oclusio q̄ excessus sumendi cibum & potum non attēditur penes q̄ntitatem vniformē rei sumēde ꝓbat tpantia que refrenare debz gulā non habz medium·ꝫ medium ꝓporcōis·ergo medium illud nō erit vniforme omnibꝰ q̄ntū ad cibum sumendum Nam si haberz mediū rei illud medium eq̄liter & bm eandē distantiam mensuratz excessum ⁊ debitum moduz sumendi cibum in ommbꝰ qō simpliciter est falsum q̄ phūs dicit in etc·q̄ vni est parum alij est multū· Et ergo excessꝰ sumendi cibuz & potum attendit bm ꝓporcōez pſonaz cibū sumentium q̄ magis corpulentꝰ de ampliori indigz cibo ⁊ potu ꝑ ꝛduacōe nature sue ⁊ hoc absq̄ vicō gule vt patz de karolo mag: no·qui ꝑ sustentacōe nat̄e sue indiguit cibo magno, Nam absq̄ vicō gule omedebat in vno prandio quartā ptem arietis ·anserem vel leporēm vnum·⁊ hoc q̄dem fuit debitū sibi vl' modicum·nobis autē esset magnꝰ excessꝰ ⁊ vitium & sic patz q̄d dām ad q̄stiōez ¶ Sequit secunda ps in qua ostendit statꝰ gr̄e omendabilis ⁊ meriti ꝑ ip̄m lazarū pauperem· Jtā vt dic̄ phūs secundo celi·Oppoita iuxta se posita magis eluescunt Et q̄ dcim est de diuite qui sua cupiditate ⁊ voluptate meruit flammam & penam eternam ¶· Dicendum est etiā de paupe qui sua penuria & miseria meruit gloriā eternam Dicit igit de lazaro q̄ fuit paup·& mendicꝰ ·de auaro inomiato q̄ diues purpura & bꝫsso vestit ¶ Secundo lazarus vt famosꝰ nominatus auarus de voluptate est diffamatus·lazarꝰ vlceratus ad celum ducitur·auarus vt miser ī infernum sepelitur ⁊ cruciatur· Vñ·ps· de sūmo bono· Cum abundancia est delicia rum attendat supplicium diuitis cuiꝰ tanta ī inferno inter ignes erat inopia·quanta bꝫ epularum fuerat copia ī illo seculo esurire &

sitire noluit· ꝓterea illic ĩter flãmas sitiens stillam aque quesiuit nec habere mouit· Et sĩ dit dines ⁊ pauper obuiãunt sibi· Iste descẽ dit· ille ascendit· Iste de delicijs ad supplicia ille de supplicijs ad delicias ¶ Moraliẽ qui iter secuꝝ cum paupere ad celum cupit· hꝛe debet se in hac vita a diuicijs & ꝛpalibꝰ exonerare· vt expeditius xpm in paupertate sequi possit· q vt dicitur· xij· q· ij· Socrates· oneratus pondere auri non potest xpm seq Naturaliꝛ em medium capit naturam extre moꝝ· ꝑmo· phicoꝝ· Cum enim paupes nas camur & moriamur vita nꝛa que est mediũ inter principium & finem· debet eciã in pau ptate fouei Quaẽ dicit· phs· aristo· in enig matibus ſm q recitat· hieronimus contra Rufinũ· Stateraꝫ ne transileas· Statera est vita humana· Due pelues statere sunt ĩgres sus in mundum ⁊ egressus de mũdo Ponat ergo hõ in vna pelui paupertatem cum qua mundum ingrediꝛ· & in aliam pauptatẽ cũ qua egrediꝛ & inueniet· qõ equi põderabũt Eccĩasti· v· Sic egressus est nudus de vtero mꝛis sue· sic reũꝛet· ⁊ nihil aufert de laboꝛe suo· di· xxxx vij· ca· Sicĩ· Dic tu q̃ ꝓpria di cis que ex quibꝰ reconditis in hũc mundum detulisti· qñ in hãc ingressus es lucem· quã do de vẽtre mꝛis existi quibus queso facul tatibus· q̃busq; subsidijs stipatus ĩgressus es· q· diceret si recte respondes· dicis nullus ergo cum pauptas fuit nobiscũ a ꝓncipio· & etiã erit in fine socia in vita nꝛa nõ ꝺtemꝫ nam? eã ¶ Q ¶ Sed ꝛplex repiꝛ pauptas ĩ hoc mundo scilicet· Egestatis & voluntati ꝺtraria· Honestatis ꝺtuosa & voluntaria Vanitatis vana & nullis necessaria // Nã prima pauptas diciꝛ· egestas mibabilis· & istã hñt mibabiles plone pauperes inuolun tarij cupientes hꝛe diuitias quas non hñt Isti sunt pleni murmure accusãt ꝺm de distri butione inequali rez ꝛpalium· de tenacitate ꝓximoꝝ & fortuna· de infelicitate iurant ⁊ blasphemãt deꝛhunt· de quibus· Psal· Nõ fuerunt satati & murmurabant· Ve vobis murmuratoribus & blasphemis· Nam ista pauptas euenit vobis in penã delictorum· q sez deum non timetis· nomen eius blasp· phematis & multa mala cõmittitis· Nonne ꝓba dixit Nõ vidi iustum ꝺelictum nec se men eius querens panẽ Deponite igiꝛ mali

etiã vestram & ofidite in deum quia dicit no lite solicĩ esse dicentes quid manducemus aut quid bibem? ·aut quo opiemur hec em omnia gentes requirunt qui ignorant deũ scit enĩ pr̃ vr̃ q his oĩbus indigetis· Vnde Augꝰ· Nec diuiti obsunt opes· si eas bene vtitur nec paupeꝛ egestas ꝺmendabilioꝛ ez facit· si ĩter sordes ⁊ iopia peccata nõ caueat ¶ R ¶ Sed queriꝛ an talibꝰ egeis inuo lũtarijs sit etiam subueniendum ¶ Dico q licet vitiosi sint vel plerumq; vt plurimum tñ pium est eorum defectibus subuenire Vñ Psal· Beatus qui intelligit super egenum & pauperem Et glõ· sup illud· eccleſi· xxij· Da mibi coꝛdi ⁊ ne suscipias peccatoꝛe· Qui in digenti misericoꝛdiam tribuit· nec q delicto spnit misericoꝛdiam vere facit ¶ Natura em respicienda est· non plona· qui dat indigenti peccatoꝛi· non q peccatoꝛ est· q̃i velit eum in peccatis fouere· sed q hõ est & iustus fiat & viuat· Sic non peccatorem ꝛ iustũ ptẽdit iu uare· non diligit delictũ ꝛ naturã ¶ P ¶ Secundo est pauptas honesta ⁊ ꝺmenda bilis q v oluntaria & spõte ꝓ xpm̃ suscep ta· in qua homo· non solum solicitudinem seculi deserit· ꝑmmo indigentijs mꝛis se ex ponit· Ista pauptas· non est ꝺtẽnenda· q ram xps dedicauit· xxij· q· ij· glia epi· ꝑmmo deus illam pauptatem esse voluit· vt sustinẽ tes ꝺtonẽtur ⁊ diuites in ipis mereꝛ· habeꝛ di· xxxx vij· ca· Sicut ¶ hi enim sunt similio res xpo in eoꝝ ꝺuersatione Validioꝛes dya bolo ĩ temtatione· Bꝛiores incelo in remune ratione ¶· Nã primoꝛiꝛ Ipe enim xps realiꝛ & effectualiꝛ pauper ⁊ egenꝰ est factꝰ· Juxta illud· Psal· Ego egenus sum & paup· scõm glo· mendicus ⁊ petens Et exponiꝛ de xpo q̃ ꝓ nobis paup nasci voluit· & in mendicita te viuere & mori· Et ideo miles xpi nõ debꝫ existimare signum vile q primo rex nꝛ non erubuit preferre· Vnde pr̃ nr̃ franciscus hoꝛ taꝛ frres suos ire ꝓ elimosina ofidenꝫ dicens nec oportet eos verecundari· q dominus se pauperem fecit in hoc mundo Nam pauper tas añquam dominus noster eam elegit mi bia & dedecus erat ꝛ modo eã dedicauit sua acceptione· & ideo a nullo ꝺtemnenda· sed imittanda· Aug· de ecclĩasticis doctꝛibus · Bonum est facultates cũ dispẽsatioue pau peribus erogare· melius q ĩtentione deum

legẽdi insimul donare & ablata solicitudine egere cum ꝓpo ¶ Secundo sunt in temptatione validiores · Nam nudus cum induto multis pannis securiꝰ luctaꝫ ꝙa non habet vnde a colluctante teneaꝫ Sic ꝙ vita nostra colluctacõ est cum dyabolo vt dicꝫ apostolus Ephꝫ · vj · Non est nobis colluctacõ aduersꝰ carnem & sanguinem · sed adũsus principes & pates · aduersꝰ mundi rectores tenebrarũ hax · & dyabolꝰ totus nudus · ꝙ de diuitijs non curat · Quia aũt diuites ex omni parte sunt vestiti · ideo dyabolꝰ pẽ eos ex omĩ pte tenere & ꝓsternere in temptacõe · Pauperes vero ꝙ nudi sunt euadere pñt · Greg · nudi cum nudo luctari debemꝰ · facilꝰ em̃ ad traz trahiꝫ qui habz in se vñ teneaꝫ Serpens em̃ vt dicit mgr hystoz · hominem nuduz fugit ꝛ visibiliter inuestitum · Sic dyabolꝰ hpẽs antiquus paupes fugit ꝙ in diuites temptacõez dsilit · Thi · viij · Qui volunt diuites fieri incidũt in laqueũ & temptacõz dyaboli ¶ Tercio sunt bẽficores remuneracõe ꝙ erũt iudices assessores in iudicõ mathꝫ · xix · Inter rogante petro dñm dicens · Ecce nos reliq̃mus omnia ꝙ secuti sumus te · quid ergo erit nobis quid dabis nobis ꝑmij ¶ Rñdit ibus In regnatione cum sederit filius hominis in sede maiestatis sue · sedebitis & vos iudicantes xij · tribꝰ israel · Magnum em̃ tũc erit iudicare · ꝛ magis centuplũ accipe · ꝙ heredi tatem eternã ꝓpria penuria accipe ꝙ possidẽ ¶ Vnde recitaꝫ de quodã rege q̃ hũit duas filias vnã pulcerrimã & aliaz ẽpissiaz pulcra ab omnibus appetebaꝫ · turpem vero nemo curabat · que flens in dspectu regis & patris · Dixit rex · noli flere ꝙ qui te accipere voluerit · dabo ei regnum meum · & heredẽz dstituam omnium bonoꝝ meorum · qui aũt accepit sororem tuam nihil nisi pulcritudiẽz secum accipiet · Filia pulcra est · vita huius seculi · filia turpis pauptas · qui hanc accipit heres erit regni cẽli · Mathꝫ · v · Bti paupes spiritu · qm̃ ipsoꝝ est regnum celorum ¶ Tercia pauptas vana ꝙ vitupabilis est que est ꝓpter tñsitoria bona spiritualia siue tpalia · illa non est necessaria ad vitam eternaz · nec vtilis talis fuit multoꝝ phoꝝ tpe iohannis euangeliste · qui ꝓpter vanã gloriam mundi gẽmas precõsas fregerunt in signuz mũdani dtemptus · Et alij phi multi vt liberꝰ vacarent studio phie abiecerunt sb̃am ꝙ diuitias ¶ Scribit iero · ad paulinum p̃sbrm & recitatur xxij · q · ij · Socrates Qz socrates ille thebanus hõ quidã ditissimꝰ cum ad phiandum ad athenas pgeret · magnũ auri pondꝰ abiecit & summersit in mari quia non putauit se simul virtutes & diuitias possidere · ꝙ autez illa ꝓpter tñsitoria fecerunt ꝙ non ꝓpꝫ amoꝛe xp̃i · ideo eoꝝ pauptas vitupabilis & vana fuit · Sic etiã heu multoꝝ pauptas vitupabilis ostendiꝫ · & spetialiꝫ illoꝝ de libero spu qui ꝓpter vanitatem & otium mendicitatem assumunt vt laboꝛes manuũ fugiant · Illis nulla elmosina est danda ¶ Sed ꝛ hoc videꝫ illõ lxxxvj · di · c · Nõ satis · vbi dꝫ ꝙ mia omnibus facienda est ¶ Dicendũ ꝙ vera est dsiderata naꝛa vt priꝰ etiã tactum est · ꝛ in malitia non sunt fouẽdi ¶ Pro quo notandum ꝙ q̃tum necessarium est ad pñs possunt assignari tria genera hoĩm petẽtiuz elimosinam ¶ Primi petunt ꝓpter bonũ honestum vt illi qui ꝓpter deum reliquerũt · ſã & in pauptate domino famulanꝫ ad hoc vt possint liberꝰ dtemplacõi vacare & deo seruire · tales sunt religiosi viri frẽs siue sorores imitãtes xp̃m · De quibꝰ bẽus greg · xij · modicit Sunt nõnlli iustoꝝ q̃ ad apprehendẽdũ culmen pfectionis accincti dum alcõra appetunt exteriꝰ cuncta derelinquunt · Illis elmosina est danda cuiꝰcũq̃ odicõis existunt spuales · siue seculares validi siue infirmi ¶ Secundi sunt petentes ꝓpter bonum vtile · siue ꝓpter vtilitatem ꝙ sunt psone vtriusq̃ sexus frẽs ꝙ sorores siue alie spirituales psone que nõ solum ex priou causa elegerunt pauptatem · ꝛ etiã vt infirmis & debilibꝰ plonis possint adesse subuenire & iuuare q̃ multum vtiles sunt · his etiam non solum intuitu caritatis & deuocõis · ꝛ etiam laborum suorum merito datur elimosina ¶ · Tercij sunt qui petunt elemosinam ꝓpter bonuz delectabile sic̃ sunt validi mendicãtes · qui laborare possent manibus quod tñ fugiunt ꝙ otium querunt ꝓ mendicitatem ¶ Conr̃ hoc quod dicitur per ꝓbam · labores manuum tuaz manducabis Illis vt q̃ ꝓpter securitatem cibi negligunt iustitiam · subtrahenda est elimosina vt habeꝫ · v · q · v · Non omnis · nisi iam fame moriant̃ · Vnde habetur · C · de mendicantibus validis · l · i · & xj · Qz hi validi mendicantes

singli debent inspici & exploari de integritate corpis & robore annorum · atq; in hertibus & qui repti fuerint absq; vlla debilitate redigendi sunt ad huitutē impatoris · & ad colonatum ꝑpetuum · Justiē em feceris si iniuste petentem correxeris q̄ si ei dederis ut habeē ex glosa p̄dicte legis · & ex alia glo · sup matque hic addit ¶ Sequit tercia ps in q̄ ostendit ineuitabilis statꝰ p̄miꝰ ad q̄ iuxta meritū q̄libz iuste ordinat · vl' demeritum ibi factū est vt moreret mendicꝰ ¶ E ¶ Nota spnz abrae dicit locus req̄i · vbi nll'm malum nᵉ pene nec culpe est vbi sancti p̄res post mortē plene purgati añ mortem xp̄i habitabant · & modo accipit in scripta ꝑ loco eine b̄ritudis ¶ Sequit mortuꝰ ē etiā ⁊ dives & damnatꝰ est ad penas inferni · in q̄bus leuauit oculos non corp'les ꝫ mētales ad lazarum existēte in loco quietis & beatitudis clamando per desiderium inflammatum dicens · Pater abraam · vt eum magis allitiat ad mīandum p̄na pietate · Mitte lazarum vt intingat ⁊c vbi ꝟsideratꝰ miser peccator dictū beati Gre in ome · Q; nimiꝝ dives eū cuiꝰ in hac vita miseri non voluit in suo supplitio positꝰ patronum q̄rit · Et qui vulnerato paupi mersit sue mīma dare noluit · in inferno positꝰ vsq; ad mīma q̄renda puenit Nam guttam aque petit · qui micas panis negauit · Vocat aūt extremum digiti lazari modicum sffragiū meriti sui · Et ꝑ guttam aq̄ modicum rfrigerium gratie & mie · Petebat aūt aquam gre & refrigerium lingue · q; in lingua maxime torq̄bat · q; ꝟm greg̃ · In ipa vt plurimum peccaūat ꝑ gustum epulando quotidie splē: dide p · loq̄lam q; post epulas sequitur vana loquacitas ¶ Sed ꝟsidera pc̄or quale rnsū habuit q̄ tam modicū pecnt Fili recordare ⁊c Aug̃ · ideo rogans dives non exauditur in tormentis · qui rogantē paupez nō audiuit in terris · Sequit in his oīb̄ · i · ex dictis oīb̄ scz meritis & demeritis iusto iudicō magnū chaos firmatum est inter nos & vos Q; exponit mg̃c iij · snīam di · vltima sic posita · est hic iustitia · illic iniq̄tas quen!l'arent assotiari va'ent adeo em̄ sancti dei iustitie additi sī vt nulla ꝓpassione ad reꝓbos tñsire valeāt nec damnati p̄nt accedere ad sanctos ꝛeg nandum · nec ad ꝛgaudendum · ⁊c frustra petis ¶ Sequit Rogo ꝙ non dicit ex caritate q; eam nō habuit · ꝫ timore huili ne ex ipo ꝟsorcō eius pena augeret tū fuerit eis ī vita & ⁊ asio peccandi · Tum ex ratione diuitiaꝝ relictarum ad abusum tum rōne male vite ꝑ q̄ dedit exemplum seq̄di · Ex his sumitur argumentum q; damnatorum pena crescit · vsq; ad iuditium in tormentis · Sequit ait illi · Abraam ac si dicat · Fres tui · & qui cum eis sunt in mundo habent moysen q̄ docuit moralia · & ꝓphas qui mistica docuerunt credenda q̄ ꝛtinent p̄mia beatorum & supplitia damnatorū Et ideo audiāt illos ⁊ monita eorum ope impleant ⁊ saluabunt ¶ Q ¶ Moraliter ī hac pte ad ꝓniorez emendationē peccati instruimur de magna eq̄litate dei · qui de sua iustitia vnicuiq; quod suum est ⁊ sibi ꝛperit donat iustis ꝑ remuneracōe bonorum vitam glorie · iniustis damnacōz pene · ꝟm vnicuiq; ꝓpriam dispoicōz · Sic enim sol stans in medio celi suā influit vtutem & actionem ꝟm dispositionez recipientiū in vno cāndo calidum · in alio frigidum · in alio letitiam · in altero tristitiam · sicut patet in aquila & noctua · Sic deus qui est causa prima ꝟm auctorem de cauꝫ influit bonitatē suam vna influxione · sed res non recipiunt illam bonitatem omnes equaliter · ꝫ ꝟm capacitatem sue nature vna bonū altera malū Sic iusti & dispositi gaudium & letitiaz sempiternam mali & indispositi inter vicia · & peccata ꝑ turbacōz & tristitiam ¶ Secundū em̄ boetium · nullum bonum irremuneratuz dimittit · nec malum impunitum · Quare dic greg̃ · ⁊ alle · de pe · di · a · medicina · dicēs sine vlcōe delictum non deserit aut em̄ ipe homo in se hoc punit · aut hoc deus cum homine vindicans pmittit ¶ Z ¶ Nequaq; ergo pc̄o peitur q; nll'atenus sine vindicta laxat Et hoc patz tripliciter scilicet

¶ Per figuram

¶ Declaratur ꝑ scriptam

¶ Informat ꝑ naturam

¶ Primo patz ꝑ figuram · Naz adā peccauit ꝛmedendo cibum vetitum & punit ꝰ est · nō solum in se · ꝫ etiā in omnibus posteris suis Gen̄ · iij · Caym̄ interfecit abel & ipe a lamech interfectus est Gen̄ · iiij · Item ꝓpter malitiam hoim totus mundꝰ seu genꝰ humanū diluuio p̄it · excepto noe & qui cum ipo in arca erant · gen̄ · vij · ¶ Item pharao ⁊ omis ꝑs

gipciacus multis plagis punitus est· & hi
nalii in mari rubro pierunt & summersi sūt
eo p ora dñm pl'm eius dimitē noluerūt
Exo·in pluribus capitulis ¶ De q̄b⁹ plagis
in spec'o vincencij libro ij·c·v·tales hñtur
vsus· Sanguis rana culex musce pecus vl
cera grando· Brucus caligo mors pigneza
pruina necando. Vel alii & melius ¶ Prima
rubens vnda· ranarum plaga secunda· Jn
culex tristis·post musca nocentior istis Qn
ta pecus strauit· vesicas sexta creauit· Post
sequit grando·post brucus dente nephando
Nona tetigit solem·primā necat vltima plē
Item filij israel propter peccata eorum ·xl·
annis afflicti sunt in solitudine· & annus p
die computat Nūi xxiij· Item recesserūt a deo
facientes vitulum conflatilem q̄ adorauerūt
ideo grauiter puniti sunt & ceciderunt xxij·
milia ex eis exo·xxxij· Et hec eadez replicat
aplus dicens·Q̄ in pluribus displicu erunt
deo·Nam in deserto p̄strati sunt Et sequitur
hec aūt in figura facta sunt nostri vt non si
mus concupiscentes malox·sicut & illi concupi
erunt·i·Cor vij· Vnde afflictiones omniuz
predictorum ꝛppum gerunt reproborum qui i
inferno damnati sunt· & crutiant eternaliť
bm p oñdit ap'us vbi supra di· Hec omia
in figura contingebant illis scripta ad nostrā
correctionez·in quos fines seculox deuenerūt
Et sic patet qūo peccatum sine vindicta nō
laxat· & hoc p figuram· ¶ Secundo oñdit
hoc idez p scripturam·q̄ hoc pñtis euāgelij
de diuite epulone qui in inferno sepultus ē
& maximis crutiať tormentis·ymo modica
gutta denegata fuit sibi vt ꝛfrigeratz liguā
suam·eo p micā panis priť lazaro negaūat
Et ideo abraaz dicebat·Fili recordare q̄ re·
bo·in vi·tua·& la·similiť mala ·nunc autez
hic consolať·tu vero crutiaris ¶ Ideo hyldē
bertus cenoniensis ep̄us vt habet in spec'o
vincencij libro xxvj·c· lv· ne in locuz huius
tormenti veniret q̄tidie xp̄m taliter exorabat
Vt intrare me non sinas medicinales medi
cinas·vbi error vbi metus vbi fetor vbi fleť
vbi p̄ba deteguntur vbi rei confundunť vbi
torror semp cedens ·vbi vermis semp edēs
vbi totuz hoc phenne·q̄ ꝑpes mors gehēne
Me receptet spō illa spō dauid vrbs trā q̄lla
in qua lux p̄hennis·vbi eterna pax·ad quā
suspiro·te requiro vt tecum in habitem Am̄

¶ Vnde habeť in speculo vincencij li·xxij
·c·xviij·de mauricō imperatore·qui dum esset
vir deum timens malebat in hoc seculo pa-
cinorum suorum corpali supplicō vindictam
p̄soluere q̄ tormentis gehennalibus crutiai
Q̄ cum iugiť in suis oronibus dñm depre-
careť exaudiri meruit·Quadam itaq; nocte
dum in stratu suo quiesceť vidit p somnium
ante se eneam stare effigiem ·que erat ante
portam palatij·ex qua est vox emissa dicens
ad eum·date mauritium· Et tenentes eum
quidā iuditiarij ministri exuerūt eum· Tūc
ait ad eum salvatoris ymago·vbi vis rōdā
tibi mala que meruisti hic aut in futuro· Et
ille O amator hominum dñe b̄ potius q̄ in
illo· Tunc iussit diuina vox eum tradi & cō
stantiam eius vxorem & omnes eius cognacōs
Foce militi· Expgefactus vero misit ad exter-
minandum philippum generū suum· Cui igit
assistēti dixit mauritius· Scis ir agmianā
aliq̄ militem noie Focam·Cui ille Scio vnū
Et imperator cuius est q̄litatis·Qui ait Juue-
nis timidus & temerarius· Tunc referens
aug·somnium philippo glificauit magnifice
dñm p huius reuelacōe· ¶ Post hec autem
mauritius augustus in hostili terra positus
cum milites suos ferro a rapinis abstinere
compelleret·Nec eis stipendia consueta largiret
Focam rogare cepunt vt impij regnuz sup
eos accipet· Quibus sepedictus focas obe-
diens regalem purpurā sumpsit Quod audi
ens mauritius animo dissolutus rebus adūsuz
se fluentibus cessit·& in q̄ndam siluaz mari
timam fugit· In qua cum vxore & quin-
filijs iussu Foce cesaris interemptus est· Certe
ille dominus fuit deuotus & magne fidei q̄
sic penis credidit inferni p̄ maluit b̄ punirī
q̄ alibi ¶ A ¶ Cuius oppositum mlti in
creduli xp̄iani sentiunt dicentes· Si clericus
nō ō iferno & pastor ō lupo asserent Nihil
daretur eis· ¶ Dic etiam quidā rusticus dū
q̄dam predicantem audiret de penis iferni
loq̄tem ait· Maledictus sit qui tibi credat·
q̄ ibi nunq̄ fuisti· Cui frater ·si aliquis inde
rediret·& tibi de penis inferni diceret·nō ce
deres ei·nec cessares a malo·q̄ sicut ille ex-
iuisset· Ita & tu crederes inde posse egredi·
Sed crede mihi Infernum ita p̄fundum est
q̄ nullus potest inde ascendere Ita clausum
q̄ nullus potest inde exire· Ita custoditum

ꝙ nullus poteſt euadere· Vnde Job ſcribit vij·c· Sicut aſſumit nubes ⁊ pertranſit·ſic qui deſcendit ad inferos non aſcendet· nec remittetur vltra in domum ſuã·nec agnoſcz eum amplius locus eius·& tamen introitꝰ eſt facilis·exitus autem impoſſibilis·q: vnico paſſu intramus·p infinitos autẽ exire non valemus· Iſtam vno ſolo paſſu quo anima exit a corpe·ſi peccator eſt ſubito ad infernũ deſcendet· Vnde iob.xxj· In bonis ducunt dies ſuos ⁊ in puncto ad inferna deſcendũt vbi ex diuina iuſtitia que ibi euidentiſſime manifeſtat· Dãnati crutiabunt die ac nocte in ſecula ſeculorum ·Apoc·ij· Et maximis penis vt peccata eorum vindicentur que in his verſibus aprehenduntur ſcilicz Indice ſcriptura caligo vincula flagella Frigus flã ma timor·vermis afuſio fetor· Sunt pate pene·quas quiſq; debet timere ¶ Tercio oñ ditur vindicta peccatorum per naturam· Et hoc in punitione reproborum Nam iuſtum eſt·& iuſtitia dei hoc requirit·ꝙ qui ſemper manet in culpa ſempꝫ manet in pena·vnde beatus gregꝫ·⁊ recitatur de pe·di·x·C· poteſt Juſte punit deus malos eternaliter·vt quia in hac vita nunq̃ voluerunt carere peccato nunq̃ careant ſupplicõ Illud etiam oñditur exemplariter in natura ¶ Nã vt refert ꝑſid· libro etꝫ·libro·xiiij·c·iiij·de quodaz lapide qui abeſton nominatur·hic talis eſt vtutis & oditionis·ꝙ cum ſemel accenditur nunq̃ extinguetur poſtea· Cuius rationem aſſigt dñs albertus dicens ·hunc lapidem ꝙdam habere pinguedinem interius incluſam que eſt materia & fomentum ignis· Ita & in ſi imili eſt de iſtis qui in inferno igne iehẽnali cremãtur ⁊ puniuntur ·qui cum culpã mor: talis criminis ſemp in ſe habeant incluſam que eſt fomentum ignis infernalis & tori? crutiacõis Ideo ignis infernalis nec ve eter num ab eis nunq̃ ſepat· & ineternũ nunq̃ extinguitur· Juxta illud ꝑla· vltimo qui in ꝓſona dei de eis ſic inquit· Qui prcuaricati ſunt in me vermis eoz non morietꝫ & ignis eorum non extinguetur·& erunt uſq; ad ſa cietatem omni carni ¶ B ¶ Sed queritur an in inferno vermis ſit maior pena ignis· Et videt ꝙ ignis ſit maior·q; ꝺm aug̃·xij·ꝺ ciuitate dei·c·iij·Nihil igne vrente eſt mo leſtius·Contra illa pena maior eſt ꝙ homo magis cupit effugẽ·ꝫ homes magis cupiunt effugẽ penã mtis q̃ corpis vñ vt aliqñ effu giat vehemẽtẽ triſtitiã itrchtiũt ſe ·¶ Cũ ergo vmis ſit pena mẽtis·q; ẽ remoſus ſcientie & pena ignis ,ſic pena corpis·maior ẽ pena vermis q̃ pena ignis·Rñdetur ad hoc ſcm Rich̃·in iij·ſup mgrm di·vltima·ꝙ vmis dupliciter poteſt accipi·aut ꝓpriſ ſcilicet pro verme corpale·aut methaforice ſcilicet pro remoꝛſu ſcientie qui vermis dicit in q̃tum oritur ex turpitudie peccati·ſicut vermis ex putredine corpali·& animã ſpiritualiter pũ gendo affligit·ſicut vermis carnez ipaz mor dẽdo vl̃ puniẽdo utroq; mõ dicũt aliq; ibi cẽ penam vermis·ꝓter hoc ꝙ dicit ſcriptura Judith vltimo· Dabit ignem & vermes in carnes eorum· Et ecc̃·vij· Vindicta carnis impij ignis & vermis· Vermis aũt puniẽs carnem· eſt vermis corpalis vt eis videtur· Quãuis aũt aug̃·xxj·ꝺ ci·di·c·ix·dimittat ſub dubio·vtꝫ in inferno erunt vermes ma teriales vel non· omuniter tñ tenet ꝙ non q vegetabilia ⁊ bruta non remanebunt eo ꝙ nunq̃ habuerunt ordinem ad incorup: tionem·& poſt iuditium non erit generatio & corupcõ· Dicit igit rich̃·per penam ergo vermis intelligit ſacra ſcriptura remoꝛſum ſcie·q̃ & ſi pncipaliter & imediate affligat anima·eo tñ ex ſeq̃ti·& p qñdaz redundã: tiam etiam affligetur caro· ¶ C ¶ Vnde caro damnatoꝛ affligetur·& ab exterion & ab interioꝛi·Et ſic poteſt querẽ vtrum in dã natis ſit maior pena vermis q̃ ignis ¶ Et quere, vtꝫ remoꝛſ ſcientie ſit eis maior pe na q̃ illa que in eis cauſat ex igne ¶ Ad qꝺ ſimpliciter dicendum ꝙ ſic·⁊ pt̃ ſic declarari Sicut magnitudo delectacõis penſat ex tribꝰ ſcz ex magnitudine boni ꝺiuncti·& ex bona diſpoſicõe potentie ad ſuſcipiendũ paſſiõez delectationis·⁊ ex pfectione ꝺiunccõis· Sic magnitudo doloꝛis penſatur ex magnitudie mali coniuncti·& ex hoc ꝙ potentia ẽ mlt̃ũ diſpoſita ad patiendum ab illo malo ·& ex forti coniunctione mali affligentis cum illa potentia ¶ D ¶ Malũ enim interiꝰ affli: gens animam damnatam·eſt ꝑpetua carẽtia ſue pfectionis ad q̃ erat apta nata in q̃tum illa carentia aꝑphenditur ſub certitudie ſibi ineſſe ꝙ peccato ꝓprie voluntatis ·Hec em̃ carentia vt ſic aꝑphenſa eſt illud maximum

malum quod animam affligit· q̄uod longe magis est bone dispositioni anime ꝯrariuz q̄ actio ipi⁹ ignis· Anima etiam est magis dispolita ad patiendum a malo predicto quā ab ipo igne Quod patet q ipe ignis nō est apt⁹ natus aīam affligere ex ꝓpria virtute· immediate· ipaz enim non affligit immediate nisi īq̄tum est instrūmtum diuine iustitie Et post inditium affliget animā· etiā corpe mediante· Anima autem patitur a predicto spirituali malo immediate & p se· Cōiunctio etiam est forcōr · q fortior est aꝑhensio per intellectum· quā per sensum· & quāuis post corpis resumptionem illud malum quod vo co vermem· & ipsum ignem aꝑphendat per intellectum· tamen principalius apprehendz ignem per sensum· ⁊ vermem p intellectum q vermis est quid intelligibile magis cum sit aliq̄d spirituale quaz ignis cum sit aliq̄d sensibile· Vermis etiam est pn̄tior aīe quaz ignis· q corpalia non possunt esse infra aīaz sicut spualia Malum autem quod est anime realiter presentius· & ab ea cognitū pfectiꝰ sibi & fortius est coniunctum· Ad ꝓmuz icontrarium dicendum ꝙ illō verbū Aug̃· intelligendum est de molestia que infertur p instrumentum corporale & ceteris paribus

Decimo decimusseptimus·

Omo quid erat paterfamilias q̄ plantauit vineam· & sepem circūdedit ei· mat· xxi· Et Vidm⁹ rem bene munitā posse magis custodiri ⁊ conseruari quam sine munitione· Nam ciuitas forti muro circundata securior est· & ab hostibus minus impugnatur · Est enim pena capitis qui murum ciuitatis violenter scalis siue aliis modis transcendit· vt habetur· ff· de rerum diuisione· l· Siq̄s violauerit Vnde rem⁹ frater romuli occisus traditur ob id ꝙ muz ciuitatis rome volūtarie transcendit· vt ēm glo· ibidem dic̄ · Duo erant fratres q̄ romā fecerunt· ⁊ cum contencō esset cuius nomie vocaretur roma a remo vl romulo· sorte obtinuit romulus ⁊ dn̄s remansit· qui postea fratrem occidi fecit· q̄a contra suum fecerat interdictuz in transcendo muros Sic deꝰ rex celorum magnam edificauit ciuitatē sez sanctam ecclesiam· q̄ vt vineā speciosissimā plāta uit· vites eis sez deuotos xp̄ianos mlti plicauit· & custodia fortissiā āgloꝝ eā muniuit & circundedit extra hostes· qui sub pena capitis & indignationis omnipotentis dei· a ꝓpinquare nec tn̄scendere possunt muz istū magnum ⁊ altum Vnde ieremie primo· dei ad angelicam potestatē loquit dicens· Ego dedi te hodie in ciuitatez munitā· & in muz eneum sup omnem terram regibus iuda· ⁊ obstentibus xp̄m & p̄cipibus eius & sacerdotibus · ⁊ omni pplo israel· & bellabūt aduersū te sez· demones· ⁊ non prevalebunt· q̄ tecum ego sum ait dn̄s vt liberem te · Bene igitur dicitur ꝙ homo quidam sez deus erat

Queritur an seps vel murus āgelice custodie vnq̄ diripiatur· cum homo spernit custodiam· ⁊ peccatis obstinatur· Et videt ꝙ sic p̄sa· v· Auferam sepes eius· ⁊ custodiā angelorum· Item ezech· xxxviij Cadēt sepes & muri eius corruent igit· Contra de nemie est desperandum quādiu est in vita sicut aug̃ dic̄ ꝓ retractionū· sed desperandum essz de obstinatis nisi possit ouerti & fieri boni ergo Respondendum ꝙ duplex est custodia q̄dam generalis que fit circa totam vnā gentez· q̄dam vero pticularis que est circa vnam p sonam singularem Primo modo dimittit angelus custodire· sicut d̄ ꝙ michael q̄ erat p̄ceps synagoge· nunc est p̄ceps ecclesie·

Secundo modo dicunt omniter· ꝙ nunq̄ dimittit hominem custodire quandiu p̄ficit· sed non p̄ficit in obstinatis ad eorum salutem· ideo aliquo modo eos dimittit· nō tamen omnino· quādiu sunt viatores · cum custodia sit execucō quedā diuine ꝓuidentie circa hominem viatorem· deus autem ꝓuidentiam non subtrahit alicui q̄ntumcunq̄ malo· In modo aūt illo scribētes diuisicā·

Quidam enim dicunt· ꝙ dimittit q̄ntum ad custodie actum · q̄ actu non custodit· sed non q̄ntum ad habitum· q̄ semp est paratus custodire· si vellet a malo resipiscere· ꝑ hoc nō· q̄ cum nullus quādiu est viator· sit omino impossibilis ad bonum· & ita posset ei angelus multa ꝺmoda imptiri q̄ntum ad officiū custodie spectat· non videtur igitur ꝙ actu

ōsecat omnino ¶ Alij dicunt ꝙ duplex ē offi
ciū angelice custodie· qōdaz respectu corpis·
scz defendere ne a demone oppримat· ¶ Quidam
respectu aīe·scz defendere ne a demone subū
tatur ¶ Quātum ad primum non deserit·sed
qūtum ad secundum·eo ꝙ iam est puersus·
ꝛ frustra laboraret· Sed nec hoc sufficit·qa
custodia pncipaliter respicit aīam quā corpꝰ·
licet aūt talis aīa sit actu puersa·non tamē
est ad ōtrariū impossibilis facta Alij dicunt
ꝙ subtrahit beneficium custodie obstinato·
qūtum ad hoc ꝙ non instigat ad bonum·cū
bonum totaliter desipiat ei·ꝫ non quātum
ad hoc ꝙ reuocet a malo· Plura enim mala
faceret quā facit·si non eum reuocaret·ꝛ p
gressum temptatois aliqñ impediret·vnde
etiam sic non deerit custodia antixpi·& hoc
satis ꝓbabiliꝫ potest sustineri· Et ꝟm hanc
viam patet ad autoritates rñdendum·quod
intelliguntur·aut de custodia generali·aut
de spetiali intelliguntur ad effectum boni·q
non instigat ad bonum· ¶ Querit
secundo· Vtrum angelo custodienti·accidat
aliquod gaudiū ex salute custoditi·ꝙ sic vi·
detur luce xv· Gaudium est angelis dei sup
vno peccatore penitentiam agente·sed non
gaudent de penitentia·nisi ꝓpter eorum salu
tem·si ergo eis accrescit·de penitētia gaudz
multo fortius de salute ¶ Contra qui
potest nouiter gaudere·potest nouiter affici·
ꝫ affectiones in angelis beatis sunt omīno
stabilite & quiete·ergo non pōt eis contingē
gaudium nouum ¶ Respōdeo dicendum·ꝙ
gaudium beatorum esse iudicatur in habitu
caritatis·nl'm enim in eis est gaudium nisi
caritate regulatum· Vnde ꝟm ymaginez ca
ritatis·erit gaudij magnitudo· Sicut autem
eodez habitu caritatis·pōt homo plures siml'
diligere·ꝑmo habens caritatem·eodez hītu
diligit omne diligibile·& non variatur·nec
ml'tiplicatur habitus p diligibiliū variacōz
vel multiplicationem·ꝫ solum multiplicat
motus ꝛ actus·eo ꝙ plura siml' ꝛ vno actu
diligere non pōt·ꝛ eodez motu in plura siml'
moueri· ¶ Sic pōt homo & angelus beatus·
eodez habitu caritatis & gaudij·sil' de pluri
bꝰ gaudere habitū gaudij·nō augm̄tato nc
ml'tiplicato p augm̄tacōez vel ml'tiplicacōz
obiectorū·ꝛ hoc vno actu si voluerit·& etiā
pluribus ꝟm imperiū voluntatis· Sicut em̄
intellectus beatorum potest simul ad plura
conuerti·& vno actu sil' plura intelligere· Sic
eorū voluntas & affectus·potest sil' & vno
actu plura amare·non solum in generali·ꝫ
etiaz in pticulari·se supra singula conuertendo
¶ Sed q potestas nō aufert potestatez
nature·sed necessitatem attricōis·& limita·
tionis glorie·non ꝓpassibilem Ideo affectꝰ
glorioꝰ simul & vno actu·potest moueri ad
plura·pōt etiā & pluribus actibus ꝛ motibꝰ
ad plura moueri·non in eodez nunc· sed in
diuersis· Et ita vno actu vel diuersis·potest
de pluribus gaudere·vtroq; aūt modo pōt
crescē eius gaudiū p crementum obiectoruz·
non ꝟm habitū·q; idez habitus semp manz·
sicut idem habitus caritatis·non solum ꝟm
actū·q; plꝰ gaudet qdāmodo de pluribꝰ q̄ꝫ ō
paucōribꝰ· Plus etiaz gaudet de bono meli
oris·q̄ꝫ de bono minꝰ boni· Et hoc fortasse
siue vno motu siue pluribus moueat ¶ Sz
si opponerz aliqs·ōtra hoc ꝙ dcīm ē·ꝙ vno
actu & motu possit angelus plures diligere·
q; impossibile est eundez motum eē intensū z
& remissum·ꝛ ōstat ꝙ angelus magis dili·
gat meliorem·& intensius & minꝰ ītense de
alio Ergo impossibile ē·ꝙ eodē motu ꝛ actu
simul gaudeant de vtro q· Itez martires &
virgines ꝛ predicatores gaudent spetialiter
de priuilegijs suis· Vnde dicit ōmuniter·ꝙ
eis aureola debeat·ꝫ si vno actu de omī bo
no gaudeant·non videt ꝙ possit plꝰ gaudē
de bonis p̄dictis·q̄ꝫ de alijs ōmuibꝰ q̄ gesse
runt·ergo ꝟm istū modum aureola nll'a erit
¶ Rñdeo non negat quin bene possit ferri
diuersis motibꝰ amoris & gaudij in diuersa
sed hoc asserit·q; vno & eodem actu·& mo tu
possunt simul gaudere de pluribus·ꝑmo de
omnibus beatis Cum enim possit eorum in
tellectus simul ad diuersa ferri·& non sit mi·
nus potens affectus eoꝝ q̄ꝫ intellectꝰ·potest
similiter simul actu amoris moueri ad diūsa·
& q; ī omnibꝰ erit vna rō gaudij & amoris
ꝟm plus & minus ptcipata scz amor dei &
caritas· Vnaz plus amabitur qui plus deum
amabit·sed intellectus simul aꝑphendet illā
rationez ꝟm magis ꝛ minꝰ esse in diuersis·
sic etiaz effectus ꝟm magis ꝛ minꝰ eē in diūb·
ꝫ affectus simul ꝟm magis & minꝰ mouebit
ad diuersos ¶ Et est exemplum·si lux solis
ageret voluntarie cū·ex hoc non esset minꝰ

potēs ꝑ nūc cum agit tm̄ naturaliť· ꝓmo
multo potentior· tunc vno actu ſiť & motu
illumīarz & calefacēt omnia q̄ in dpaphano
ponerentur· & licet illa multiplicaret & au-
geretur in ipa virtus illuminandi & calefa-
tiendi· vel actus neceſſario mťtiplicarentur
ꝯ licet vno actu oīa ſimul illuminaret ꝯ ca-
lefaceret· non tm̄ equaliter oīa· ꝓmo magis q̄
magis eſſent calefactibilia ꝯ illuminabilia ꝯ
minus q̄ minus vt ſe in ꝓpoſito ſe habz· Nō
eſt ergo inconueniens eundez actū qui eſt ſup
diuerſa ꝑm vnā rationez ab eis participatā
ꝑm magis & minus eſſe intenſū & remiſſū
¶ Ad argumentū ꝛrariuz dicendū· q̄ licz
ī beatis ſint affectiones ſtabilite quo ad ha-
bitū· q̄ affectiones ad gloriaz facientes· ibi
erunt ꝑpetuo ſtabilite· & oppoſite erunt oīo
ab eis ſepate· tm̄ non eſt neceſſe ꝙ actꝰ affec-
tionū non poſſint ſupradicto modo multi-
plicari· ¶ Queritur tercio· vtrū ex
damnatione cuſtoditi incurrat angelꝰ cuſto
diens aliquod detrimentū· Et videtur ꝙ ſic
ꝑſa· xxxiij· Angeli pacis amare flebant. Sz
nulla eſt in eis cauſa fletus niſi dānatio cu-
ſtoditi ergo ¶ Itez in geſtis beati iohannis
euangeliſte dixit ſtacteus· ꝙ qñdo iohānes
Eugeniū ꝯ agritū a morte ſuſcitauit· vidit
angelos eorū flentes & dolentes· Angelos
vero ſathane gaudentes· ſed hoc non erat n̄
q̄ illi a bono incepto deſtiterunt· ergo mťto
fortiꝰ dolent quando dānantur ¶ Et in vi-
tis patrū dicitur· ꝙ paulus duz fratres int̄-
rent eccleſiā· vidit ꝯdaz monachum nigrum
toto corpe· & demones vtraq; parte eum te-
nentes· Sanctum vero angelū eius delōge
lugubrem· triſtemq; ſeq;tem igitur ¶ Conē
dolor non eſt ſine pena· nec pena ſine culpa
Cum igitur in angelis non ſit culpa· nꝯ fuit
non poteſt cē pena nec triſticia ¶ Rñdeo ꝙ
tripliciter poteſt intelligi· quod angelus cu
ſtodiens incurrat aliquod detrimentum ex dā
natione cuſtoditi· Aut per boni alicꝰ amiſſi
onem quod perdidit ex hoc aliq; bonum ha
bitum vel habendum ſi ſaluaretur· aut ꝑ
voluntatis & deſideriꝫ ceſſationem eo quod
non ſit quod deſiderabat· aut ꝑ quādam cō
paſſionem· quia opatitur ei ꝓpter miſeriam
q; incurrit· neutro autem modo poť habere
veritatem· ꝙ incurrat aliquod detrimentuz
non quidē primo modo· q̄ ꝓfecte beatus eſt

¶ Perfecte aūt beatus· cum habeat pfectā
certitudinem de boni habiti ꝑmanſione nī-
hil pdere poteſt· nec aliquid amplius expectaē
ſuam bītudinem augens· nec ſecundo mō·
eo ꝙ voluntatem habet totaliter diuine vo
luntati cōformatam· Et ideo non vult· nec
deſiderat ſalutē cuſtoditi abſolute ꝯ in omēz
euentum ſz ꝑm ꝙ ſcit deum eam velle· ſcilicz
ſuper oditionem meriti & obedientie diuine
voluntatis· ita ꝙ ſi ꝛrarium acciderit nō
vult eum ſaluari· & ideo ſi non ſalvať volū
tas eius non ceſſatur ſicut nec diuina· quia
ꝑm apl'm· 1· thī· vult omnes homines ſaluos
fieri· & ad agnicōz veritatis venire· Ceſſat
ꝑ hoc ꝙ non ſaluanť· nec veniunt ad ogcōz
veritatis· Nec tercio modo licet hoc aliq; dix
erint· tamen ꝓpter conformitatem ad diuinā
voluntatem & iuſtitiam qua letabiť iuſtus
cum viderit vindictā· Vnde nulla opaſſiōe
ad rebos mouebuntur ſicut gre· dicit Tñ
ꝓpter ꝓfectionem gaudiī· cui non poteſt ali
quid de ꝛrario admiſceri ¶ Ad rationes in
oppoſitum ad primam autoritatem dicendū
quod intelligitur de prelatis· qui noīe angli
qñq; in ſcriptura deſignantur· ꝓpter diuine
voluntatis nuntiacōz· quā debent ſubditis
nuntiare· & cura miniſteriī q̄ debēt ſubditis
exhibere· Et ad litterā intelligiť dictum pro
captiuitate populi iudaici ¶ Ad exempla di
cendum ꝙ vtrunq; illoz fuit ī viſione ꝑma
ginaria· in qua potuerť angeli oſtendi ęſtes
& lugubres· licz in ſe triſtes non eſſent· q̄ nꝯ
in ſe triſtabanť· ſed in ꝑmaginibus & ſimili
tudinibus quibuſdam ¶ Quñtum ad ꝛrtru
ationem ꝯ expoſicōz euangeliī eſt ſciendum
ꝙ ſicut heri eccleſia oñdit quoꝝdaz iniquoz
crudelitatem q̄ ¶ Sic hodie ꝓponit oī
pietatem· & ingratorum prauitatem· ꝯ ꝑm
hoc ponunť tres ptes· Et oñdiť·
¶ In prima odonantis benignitas omen-
dabilis· primo ibi quidā hō erat
¶ In ſecunda execrātis malignitas deteſta-
bilis· ibi ꝯ agricole aꝓphenſis·
¶ In tercia exanimantis ſagacitas admira
bilis· ibi· cum ergo venerit ꝛc·
¶ Quñtum ergo ad primum eſt ſciendum ꝙ
pñs euangelium exponi poteſt ad litterā de
ſpnagoga· q̄ dominus deꝰ primo in egipto
plantauit· Juxta illud ps· Vineā de egipto
trāſtuliſti· eieciſti gentes ꝯ plantaſti eā ¶ Sz

exponendo de sancta ecclesia q̄ dominus de paradiso sub figura disposuit· qñ de latere ade dormientis euam formauit. ¶ Dic dormiente xp̄o in cruce qñ de latere eius sāguis & aqua effluxit· efficatia & consūmatō ecclie est ordinata· Vnde aug̃· de vera innocentia ꝓpositōe· cxxix· Dormiuit adam vt fiat eua· Mouit xp̄us vt fiat ecclesia· dormienti ade fit eua· de latere mortuo xp̄o lancea percutitur latus eius· vt perfluant sacramenta· quibꝰ format ecclesia· Concordat ad hoc ex̄· de sūma trinitate ocilij vienne fidei catholice· v̄ sic dicitur· xp̄us emisso spiritu ꝓforari sustinuit latus suum· vt exinde ꝓfluentibus vndis aque & sanguinis· formaretur vnica & immaculata· ac virgo sancta mater ecclesia diunxit sibi· sicut de latere primi hoīs sepati eua sibi i diuḡ est formata ¶ Moraliter aūt est notandum· q̄ inter omnia cō donata nature generatō precipua est ad conseruatōez speciei· Quare dic ꝑbus ij· de anīa quod generare inest omnibus perfectis & imperfectis non· Et cum sit pfectio quedā dabilis in alijs speciebꝰ· multomagis in spe humana emendari oportz· & in muliere fecūditas· q̄re habetur· ff· de edilicō edicto· ℣· q̄ritur si mulier ¶ Quod magnum premium est mulieribus dcipe· & conceptū tueri· hoc enim munus a solo deo datum est homini & benedictione confirmatum· quādo in padiso dictū est primo penti· Crescite & multiplicamini & replete terram· In signum huius mulies steriles reputabant maledicte in veteri lege· Quod etiaz in noua lege confirmatum est a saluatore sō figura· qñ in via maledixit ficui q̄ non habuit fructum· vt habetur· mat· xj· ¶ Sed dicunt virgines & continentes durꝰ est hic sermo· qui nos maledictos asserit· Et ideo ne terreant aliq̄s ista verba· potius illa int eligenda sunt spiritualiter q̄ litteraliter Steriles enim omnes maledicte sunt· nō facientes opa meritoria· fecundi aūt meritorie opāres bñdicti ¶ Et q̄ v̄gines & continentes diuḡaras· duplici fecunditate anteredunt· ideo maxime benedicte· q̄ cōiugati carne generant· virgines vero spiritu· Ille enim carne generant prolem corruptibilem Iste carne & spiritu generant incorruptibilem & gloriam eternam Propter q̄ dicit ieronimꝰ & habet· xxv· q· i· Quod nuptie terram implent· virgines padisum· Fecunditas illa carnalis in padiso ordinata i creatōe· qñdo deus in medio padisi fontem fecit ad irrigādum totum figurat & designat spiritualem fecunditatem· de qua celum repleri debebat & fiendum in recreatōe· quādo vineā ecclesie plantauit· in qua filium vnigenitum vt fecundissimam vitem posuit· & in medio q̄ est caluarie locus fontem aque & sanguinis in latere eius pfodit ad irrigandum & fecūdandum eam· & ad meritorie opandū· dicit bñ i· hō q̄dā pfamilias ¶ Dz notādō q̄ sic plātatori vel vineatori alijs omissis tria sunt necessaria scz ꝓpaginatō· putatio & pastinatō· s· ad palos alligatō· Dic deꝰ patrfamilias volens vineam in ecclesia plantare & fecundare tulit vitem nobilissimaz· scilicz iesum filium eius·

¶ Propaginauit in terrā ad multiplicatōez
¶ Putauit ad fructus augmentatōz·
¶ Pastinauit ad rectificationem·

¶ Dixi nanq̄ primo· q̄ deus filiū eius ꝓpaginauit ad multiplicatōz· Naturaliter enim qñdo vitis fodit in terrā· vnd virt ingeleit fortificatur in virtute· & ex ea multos producit palmites· & ex eo vt multiplicent palmites ꝓpaginatur· Dic cum terra nostra eēt vacua sine palmite sterilis· deus filium suū misit & ꝓpaginauit eum in terra quando eū in vtero virginis humanauit vt vineā ecclie palmitibus· i· xp̄ianis deuotis multiplicaret & repleret Joh· xv· Ego sū vitis & vos palmites· Produxit enim hec vitis inenumerabiles palmites· apostoloum· confessoꝝ martirum· virginum· aliaq̄ deuotarū psonaq̄ vsq̄ ad fines orbis terraq̄· Jux̄ illud p̄s lxxix Extendit palmites suos vsq̄ ad mare ¶ Qui palmites in primitiua ecclesia ꝓtulerunt vuas suauissimas bonaq̄ virtutum· ꝙ modo in tm̄ amaricati sunt homines vitijs q̄ nihil faciunt nisi labruscas· scz actiones & opationes demeritorias· vnd̄ ysa· v· Vinea facta est dilecto meo· & sepiuit eā & lapides elegit ex illa· & plantauit eam electam· & edificauit in medio eius turrim· & torcular exstruxit in ea· Et expectauit vt faceret vuas· & fecit labruscas· Quid inquit debui facere vinee mee & non feci· Et sequit indignatio ipsius patrisfamilias· s· dei dicentis· Nunc ostēdā vobis q̄d faciam vinee mee· auferā

eam ſepem eius ⁊ erit in direpcionem. diruã maceriem eius & erit in conculcacõz. Non putabit nec fodiet. & aſcendent ſpine & vepres ſup eam. ⁊ mandabo deſup. ne pluant ſuper eam ꝓmbres. Cariſſimi ſicut hic ibidẽ dicitur & exponit vinea dñi ſabbaoth domꝰ iſrael eſt ſcz eccleſia q̃ deus pater plantauit. & ſanguine filij ſui in agro huius mundi rigauit. & ſepem angelice ꝓtecc̃ois ei circũdedit. turrem contemplacõis in ea ꝺſtruxit & torcular ſue ꝓprie paſſionis ī ea fabricauit lapideſq; ⁊ offẽdicula ⁊ errores in ea ſuſtulit & amouit. qua ꝓpt a principio expectauit ꝙ hec vinea a xp̃ianis faceret vuas virtutes. & opus bonoꝝ opm. & ꝙ vino conſolacõis ip̃m deum recrearet. Dz reuera illa non videtur iã facere vuas. ſz labruſcas. nõ opera bona. ſed vana. non actus virtuoſos ꝫ potiꝰ inutiles & defectuoſos. deu. xxxij. Vua eoꝝ vua felle & botrus amariſſimꝰ. Et ideo dñs indignatus beneficia ſua ab ea ſubtrahit. ſepem & maceriem diuine ꝓtecc̃ois amouet. & demonibus & tyrannis in direpcõez ⁊ cõculcationez exponit. ⁊ erit in ꝺculcacõz & depreſſionem ab aduerſarijs hereticis & paganis. & aſcendent ſuper eam vepres & ſpine. ⁊ ca'amitates & infirmitates pungentes & miſerie. et mandabo nubibus ne pluant ſed maneat ſiccitas & ſterilitas vbilibet ī penã peccati ℣ Secundo deꝰ pat putauit filium ad fructus augmentacõz Putacõ em̃ eſt ſupfluorum re ecatio. vitis itaq; indiget putacõi. Raz ſi debito tpe rami ſuperflui p̃ ſcinduntur. tunc vitis vires recipit. ⁊ ꝺcipit materiam. ex qua fructus ⁊ flores parturit in futuꝝ. ſi aũt ceſſat debita putacõ ⁊ p̃ciſio tunc multos ramos ſupfluos generat. ⁊ velociter ſterileſcit. Vitis enim diuina ſcz filiꝰ dei. licz de ſui natura ſupfluitatem impfecti onis nll'am habuerit. caro tamen q̃ aſſumẽ voluit anteq̃ concipetur a verbo obligata fuit peccato. de quo neceſſario putata & reſecata fuit. vnõ mgr in. ſnĩaꝝ di. in. c. p̃mo

¶ Queritur etiaz de carne verbi. an p̃uſq̃ concipetur obligata fuerit peccato. & an talis aſſumpta fuerit a verbo. Sane pt̃ dici & ẽdi oportz iuxta ſanctoꝝ atteſtacõis ꝺuenie̅tiam. ipſam prius peccato fuiſſe obnoxiam ſicut reliqua virginis caro. ꝫ ſpiritu ſancti opatione mundatã. ita vt ab omni ꝺtagione immunis vniret verbo pena nõ tñ neceſſitate ſed voluntate aſſumentis remanente. ℣

¶ Sed cur penalitatem non ſicut culpã relecaut a carne ¶ Dicendum ꝙ penã carnalez & paſſibilem aſſumpſit & retinuit vt p paſſionem & amariſſimam mortem nr̃am culpaz & eternam mortem deleret. vnde mgr tercio ſniaꝝ di. xv. Dicit ꝓpter hominem factꝰ eſt ita ꝓpter eũ defectꝰ hoĩs ſuſcepit ſuſcepit em̃ de noſtro. vt de ſuo nobis tribueret. & nr̃m tolleret. Quare beatus ber. in quodã ſmõe dic̃. O bone iheſu q̃d tibi ⁊ morti. nos debuimus & tu ſoluis. nos peccamus & tu luis. opus ſine exẽplo. gratia ſine merito. caritas ſine modo. Quid ergo dignius domino tuz benigno retribuimus. qui aiam noſtrã tam gratioſe a pecc̃is putauit. ⁊ precioſo ſanguine redemit. q̃ ꝙ eam immunem a pecc̃is fuem̃ & maculata peccatis frequẽter gladio ligue ꝙ confeſſionem putemus. ꝙ vt dicitur cañ. ij. Tẽpꝰ putationis aduenit ℣ Tercio deus pater filium ſuum vitem veram paſtinauit. & ad palum crucis ligauit. Nã q̃ndo palmites non eleuantur ⁊ ligantur. botri ⁊ vue cadentes deorſum in terram putreſcunt & conculcant Dic ne virtus paſſionis vilescat in mente & cadat a memoria. erigit eleuatur & extenditur xp̃us in cruce. vt omibꝰ pateat. ligat groſſis clauis manibꝰ & pedibus ad ſignandum. ꝙ a nullo velit fugere. ꝫ deuote eius paſſionem recordanti ſemp velit aſſiſtere & ſubuenire ¶ Vnde bern. ſuper cantica ſmone xxij. Paſſio tua domine ibu vltimum refugium ſingulare remediũ defiente ſapia iuſtitia non ſuffitiente ſuccumbẽtibus meritis illa ſuccurrit cum tñ defecerit virtus mea non conturbabor. non diffido Scio quid faciam. calicem ſalutaris accipiã ¶ Vnde deuotus doctor bonauenꝛa ſcribẽs de deuoto patre noſtro franciſco in legenda de ſtigmatibus eius ſacris dic̃. ꝙ franciſcꝰ vnus dei fidelis ⁊ prudens inueſtigãs beneplacitum dei. in quo ſumme poſſet deo complacere. ⁊ inmiſſum eſt menti eius per diuũ oraculum. ꝙ in aperitione libri euangelici reuelareꝰ ei a xp̃o. quid deo in ip̃o & de ipſo maxime foret acceptum. Oratione itaq; cum multa deuocõe premiſſa ſacruz euangeliorũ libium de altari ſumptum in ſancte imitatis noĩe apiri fecit p ſocium viz vtiq; deuotũ

et sanctum Sane tamen in trina libria ꝑtiri one domini passio semper occurreret. Intel lexit vir deo plenus ꝙ in nullo magis quã in deuota passionis memoria. et sicut fuerat imitatus in actibus vite. sic conformis ei eẽ deberet in afflictionib⁹ et doloribꝫ passionis qui tandez passionis amore intim incaluit. ꝙ a xp̃o in monte aluerne passionis signa ī manibus pedibus. et latere biennio añ mor tem a ꝓparenter suscepit. Sic etiam vinculo caritatis et compassionis debem⁹ cruci affi gi. vt cum apl'o dicere possim⁹ illud gal'. x. Confixus sum cruci vel ego stigmata domi ĩsu in corpore meo. gal'. iiii. ℣ ¶ Ad hanc nan ꝙ compassionem. et passionis memoriã mouet exemplum naturale. Nam vt legit Quondã anglicus quidaz ꝓfectus ad terraz sanctã. per q̃dam paganum conductus fuit in quoddã nemus pulcerrimum. hñs arbo: res valde ꝓceres. in quo nullã auez audiẽs penitus cantãrem. admiratꝰ sursũ suspiriens vidit multas oues mortuas. expassis illis in ramis arborum iacentes. Cumq̃ cãm a sar: raceno ductore querẽt dixit. ꝙ p totuz ãnuz in abundãtia nemus hoc auibus, et dulciss mo cantu earum decoratur. ꝙ in ebdomoda in qua magnus ꝓpha passus est. et morti tra ditus omnes q̃s per opassionem omni ãno secum moriuntur. Erat enim tunc ebdomo da passionis xp̃i adiungens. ꝙ a dñica vsq̃ ad q̃denã sic starent q̃s mortue. at in dñica post hoc reuiuiscerent & cãtũ resumerẽt. q̃s a dñica de passione condolerent p q̃denã. & in dñica resurrectionis cãtum resumendo re surrectioni congauderent. Sic multomagis homo rõnalis p passionem redempt⁹ affigi ꝛ ligari debet cruci p continuã recordationẽ vt non solum in ãno semel ꝙ semp et p̃cipue sexta feria. in q̃ nostra salus in ara crucis est consũmata. Memoriam deuotã habeat xp̃i passiõis ℣ ¶ Sequit. ij. ps in q̃ notat ꝛ Qꝺ ꝓbatur p iudaicuz ꝓpl'm ꝛ pessimã eius opacõz. Nam quis tantomagis repre: hendit. q̃nto maioris ingratitudinis expit ꝙ bm pbm. Ingratitudo est maximũ vitiũ ¶ Cum igit deus ꝓpl'o iudaico multa et in: enumerabilia contulerit benefitia. et ipi sẽp ingrati essent valde repĥensibiles reddant Nam deus eis spaliter vineam suam. scilicz synagogam. vl' sanctam vitam emendaut vt ipi velut singulares cultoꝛes hanc planta rẽt virtutibus. et ꝓducẽt fructus suaues. & delectabiles dño. ipe aũt deus expectauit vt faceret vuas. fecit autez labruscas. quare misit ꝓphas veteris testamenti exim ie anci tatis. ad erudiendum & increpandum legis tñsgressores. vt tollerent fructum de vinea locata. ꝛ primo paucos sed multuz ꝓbatos vt essent rectores. scz moyses & aaron. Iux̃ illud p̃s. Misit moyses seruũ suum & aaron q̃ elegit ipm. Peruersi aũt agricole ꝛ cultoꝛ res eos diuersis penis afflixerunt. sicut mo yses ꝛ aarõ in castris aliquos occiderẽt sicut ieremiam. aliquos lapidauerunt sic psaiam aliquos inter templum & altare interfecerẽt. sicut nabath ꝛ zachariam. Quare dicit hic. Et agricole apphensis seruis eius. q̃ ¶ Mi sit iterũ ex sua benignitate alios vel plures prioribus. Et sm Rabanũ corpus omniuz ꝓphãrum. quibus ex malitia fecerunt silꝫ Matth. xxiij. Ecce mitto ad vos ꝓphas ꝛ sa: pientes ꝛ scribas. & ex eis occidetis & cruci figetis & flagellabitis in synagogis vestris ¶ Misit tercio & nouissime deum ꝓphãrum filium suum vnigenitum di. Verebunt filiꝫ um meum. Sed ipi malitia obstinati viden tes filium dei in carne dixerunt. Hic ẽ heres ¶ De qua hereditate deus pater loq̃s filio suo. p p̃s. dicentem. Dabo tibi gentes here: ditatem tuam. Quã quidem hereditatez pn cipes sacerdotum pdere timuerunt. q̃re eum apphenderunt. & adduxerunt in domũ prin cipis sacerdotum Luc. xxij. & eiecerunt eum extra vineam. & extra portam passꝰ est heb. xiij. Et occiderunt eum suspendentes in lig no. actuũ. iij. ℣ ¶ Moraliter est nõn dum q̃ enim deus ꝓpl'o xp̃iano amore singu lari vineam suam sanctam eccĩam sanguine ꝓprio irrigatam locauit excolendam. vt ipe fructus pensiois sue recipiat. mittit nũtios multos vt amoneant opari ꝙ non oporteat eum agricolas vanos expellere. & eternali damnare. Congruum enim ẽ. vt admonitio precedat vindictaz ¶ Sicut videmus ꝙ in tempestate choruscacõ tonitruũ precedit licz naturaliter tonitruum concauset. ¶ Cuius duplex rõ assignari potest. s. naturalis & mo ralis Naturaliter em̃ q̃ illuminacõ ij. de aĩa fit in instanti. & sonus successiue visu velo: ciꝰ sentim⁹ chorruscacõz. q̃ auditu percipia⁹

tonitruum ¶ Secunda moralis potest con uenienter dici. quod ordinacõe diuina hoc fiat ꝙ chorruscatio precedat tonitruũ. vt ad moneat homines se signo crucis munire. & deum ꝙ auxilio inuocare ne tonitruo occi: dantur. Sicut etiam ex iure habemus. xvj. q. vij. omnes decime. ꝙ vindicta fienda de peccato ꝙ quo ꝙs excomunicaꝫ ꝙ non debet fieri taꝫ excomunicacõ. nisi trina admonitio precedat Vnde dicit de sen. excon. c. sacro. ꝙ hibemus n ẽ quis in aliq̃ sniam excomuni: cationis q̃ mulgari presumat. non expetenti admonicõe pmissa Debet em̃ qlibz eẽ prior ad indulgendum q̃ damnandum. sic legitur gen̄. Cũdo peccatuz sodome & gomorre ꝙ vindicta de terra ad dñm clamaret. Voluit statim vindicare. sed primo discutere an sic eẽt Quare habet in can̄. ij. q. i. deus omipotẽs Q deus omnipotẽs cui nihil ẽ absconditũ ideo ꝙ se inquirẽ dignatus est. vtꝫ clamor sodomoꝫ ope completus sit. non ꝙ ignora: uit. ꝫ vt nobis exemplum daret. ne p̃cipites in iudicandis. & in discutiendis eẽm negoc: tijs. & ne mala ꝓximoꝫ prius quisq̃ p̃sumat credere. q̃ probare & exaĩare. qA ¶ Sic deus omip̃s qui non vult mortẽ peccatoris anteq̃ velit damnare negligentem cultorem p̃mittit tres nuntios. vt amoneant & vocẽt scilicet.

¶ Mentalem inspiracõz.
¶ Corpalem castigacõz.
¶ Verbalem vocationẽ

¶ Nam mentalis inspiratio hoĩes ẽ & semp admonet ad cogitãdũ dei boĩtatẽ mĩaz & iu stitiã vt ḡti simꝰ & bene laboremꝰ. Vñ em̃ mentalibus oculis dei bonitatem pensamꝰ magna est & infinita. ꝙ cum nihil essemus de nihilo deus nos sua bonitate fecit & crea: uit. & non brutum insensibile & irõnale. ꝫ rõnales vt ãgelos. vñ porph. in tractatu de v. predicabilibꝰ capitl'o de dña dicit. Sumꝰ em̃ rõnales vt dij. sed mortale nobis additũ est vt sepat nos ab illis. Etiã non solum rõ nales vt angelos nos creauit. ꝫ etiã ꝑm essẽ: tiam intelligentiam memoriã & voluntatez ad p̃maginem & sil'itudinem deus nos fecit & formauit gen̄. x. Faciamꝰ hoĩem ad p̃ma: ginem & similitudiem nostram. Illa nanq̃ bonitas dei infinita. semp est cogitanda. & in mẽte reuoluenda cum gr̃arum accõe qB

¶ Vnde hp̃limandꝰ recitat de quodã ad eũ dixisse. nihil aspicẽ nisi in quo edificaretur. Cui alius insterit dicens. Quid igitur tibi confert ad edificacõz visio buffonis Aut iste Certe mltum. ꝙ nihil merui. & qõ me deus feẽ hoĩez & nõ buffonẽ video. hoc beneficiũ ad mentem reuoco. & gr̃as ago deo meo qui tam execrabilem formam mihi non tribuit. sed speciem pulcerrimaz. & ad eius pmagiez me fecit ¶ Secundo inspiratio mẽtalis nos admonet ad cogitandum dei mĩam que taz magna est. ꝙ licet dictante iustitia hoza qli bet peccet & dignus sit morte etema Juxta illud ezechꝫ. xviij. Anima q̃ peccauerit morte morietur Semp tamen eius mĩaz gratiaz & indulgentiam impetrat. vt homo a pcris se auertat. d. nolo mortẽ peccatoris. ꝫ magis vt cõuertaꝫ & viuat. Nã angelus semel pec cauit in celo. nec expectauit deus eius pniaz sed statim p̃cipitatus est de celo vt nec rediẽ valeat. Primi pntes in paradiso peccauerũt & statim eiecti sunt Nos in diluuio etiaz nõ expectauit. ꝫ eos summersit & abstulit posie riozibꝰ. xxx. annos dicens. Erũt dies illius centũ viginti annoꝫ qC ¶ Considerate ꝙ plures damnati sunt & mirabiliẽ extincti qui minꝰ peccauerunt q̃ nos. qui non solum vno peccato. sed mltis & quasi infinitis. & mltis ãnis peccauerẽt. & tñ deꝰ adhuc p suaz mĩaz expectat. Vñ greg̃ Pctores deꝰ diu tole lerat vt dũtaxat ꝙ si nõ dũtunꝫ duziꝰ dãnat Cõũte igiẽ addñz ne dãneris Quãtũcũq̃ em̃ ingtꝰ fuis. & mĩaz te võnte rspueris. si peni tẽtiã egeris. nõ vult te expellere. p̃mo pie & gratiose te suscipe. Nam petrũ penitentem non respuit. paulum se p̃sternentez. magda lenam flentem. matheum theolonariũ. zach eum principem publicanoꝫ Si negasti deũ cum petro. si p̃secutor xp̃i fuisti cum paulo. si publice peccasti cum maria magdalena. si illicita acquisiuisti cum matheo. si surrexeris & penitentiã egeris. cũ his mĩam obtinebis Vnde bern. Sic ex toto corde indulget dñs tam liberaliter condonat omnez iniuriã. vt iaz non damnet vlciscendo. nec cõfundat im ꝑerando nec minꝰ diligit imputando Qui cũq̃ em̃ hec bñ cõsideraret. ꝑculdubio nunti um dei reuerenter suscipet. & fructum daret debitum qD Tercio inspiratio mentalis admonet considerare dei magnam iustitiam

Cum eñ nos perdere debebat· ⁊ eternaliter damnare ex iustitia vt iustitiã eius saluaret· & p̄ homine debitũ exolueret mortẽ nr̃am morte sua amarissima destruxit ⁊ nos a dp̄a bolo redemit· Vnde·i·petri·i· Scientes q̄ nõ corruptibilib⁹ auro vel argẽto redẽpti estis de vana vestra ouersacõe paterne tradicõis sed p̄tioso sanguine agni immaculati ¶ Vñ ad p̄positum de xp̄o ⁊ hoĩe p̄ducenda ẽ illa fabula· q̄ greci reputant de castore & pollu ce qui fuer̃t duo germani· quoꝝ vn⁹ castor petiuit a patre immortalitatem & recepit· q̄ fuit filiꝰ iouis· ꝙ pollux in necessitate mori endi p̄mansit· Cui frater gratiose ꝯpatiens cogitauit qualiter immortalitatem suã com municare posset fratri suo· vnde ip̄e sponte amaram mortem subiit ad tp̄us p̄ germano vt eius diuinitatis p̄ticeps esset· ⁊ immorta lis fieret· atq̄ eis vn⁹ occisus q̄ p̄petuus vtri usq̄ & hoc fere p̄pter dilectionem q̄ ad fr̃em habuit· p̄pter quod vt dicunt greci ambo sr̃ in celum translati & in signum circ'li zodiaci sunt positi· ⁊ gemi sunt appellati ¶ Moralit ad p̄positum· Isti duo germani sunt dei filiꝰ & homo· q̄ eundem patrem celestem hĩmꝰ· & filius dei immortalitatem a p̄re recipiens hominẽ in morte p̄manentẽ· Cui frater com patiens p̄ eo amarissima morte mortuus est ⁊ sibi immortalitatem apud p̄rem obtinuit· Simplici enim morte mortuus est· & nr̃am que duplex fuit mortem curaret· sicut pulcre declarat aug̃· iij· de tri· c· iiij· Vnde·i·petri ij Peccata nostra ip̄e ptulit in corpore suo· vt p̄cis mortui iustitie viuam⁹· cuius liuore sa nati sumus Hanc iustitiam pensare debem⁹ & nuntium inspirantẽ hanc deuote suscipere Cui⁹ tñ m'tri oppoĩtũ puersi fatiũt· q̄ malis suis conceptibus & affectionib⁹ inspiracões hĩmõi opprimunt & occidũt· ¶ Se cundo dico p̄ corpalis castigatio siue tribu latio nobis mittitur· vt nos admoneat ⁊ co herceat benefacere Nam sicut equꝰ v'l azinꝰ dum extra viam est· vel si incedit lente a do mino suo pungit vt ad viam redeat v'l ve lotiꝰ incedat ¶ Sicut legit balaã fecisse azie sue· dum ambularet extra viam · Nũ· xxij· Sic ⁊ deus p̄corem pungit q̃n ei tribulacẽz vel aliq̃ aduersitatem corpalem mittit· vt si extra viam caritatis ambulat in p̄cis· p̄ca deseret· & ĩ gr̃a ⁊ v̊tutib⁹ p̄fitiat & p̄cedat

Vnde greg̃· Mala que nos hic premunt· ad deũire compellunt ¶ Cuius figuraz hẽmus gen̄ ·xvj· in agar· ancilla que dñam suaz de spexit· & recedens ab ea· fugien sq̄ in locum debrum· Cui angelus apparens dixit ei· Re uertere ad dñam tuam· ⁊ humilia te sub ma nibus ip̄ius· Quã q̄dez figuraz· b· aug̃· sup Iob̃· p̄tractãs· vt etiaz habeꝫ xxüij· q· iij· c· Q̃ñdo vult· sic inquit ad hoc ergo agar an cilla affligit vt reuertat atq̄ vtinã reuertat q̄ p̄les eius sicut p̄les iacob cum fratribus hereditatem tenebit supple in patria· i· in reg no celoꝝ apud deum· p̄pter quod dñs p oseã de talibus sic inquit· In tribulacõe sua maẽ consurgent ad me ¶ Sic anthioch⁹ cum ect sanus crudelissimus fuit· & superbus nimis volens iherosolimã facere congeriẽ sepulcri iudeoꝝ· iussit agitari currum· & sine intermissi one agens iter celeste eum pungente iuditio plaga insanabili a deo p̄cussus est ita q̄ fero rem p̄prie infirmitatis ferre non posset· Et tunc v̊ba narrauit ad p̄positũ dicens· Iustũ est subditum esse deo· ⁊ mortalez non parem deo seotire· ij· macb̃· ix· ¶ F ¶ Vnde bi⁹ aug̃· sup psalterium sic ad p̄positum inquit· Flagellum interius vel exteri⁹· gl'ificat crea torem· compellit n olentẽ· erudit ignorantez custodit virtutem· expellit infirmitatem· exci tat torpentez· humiliat supbientem· purgat penitentrem · crutiat innocentem · initiat ad mortem semp viuentem Dec ille· Hũc nun tium etiam q̄plures p̄ impatientiaz verbis blasphemijs lapidant & occidunt ¶ Terci⁹ nuntius qui peccatoribus mittit ad tollenõ fructum· & admonendus & inuocand⁹ est filius dei· vt qui priores nuntios · per mala opa occiderunt saltem vereant filium dei· q̄ est verus heres regni celestis· Hic venit p̄ sonaliter verbaliter vocare· & ore p̄prio dep̄ care di· illud· ps Venite filij audite me timo rem dñi docebo vos· Facit eñ xp̄us filiꝰ dei instar falcarij valentis euolatũ reuocare fal conem· qui ascendens arboꝛẽ vel altey locũ appentem cum reclamatorio rubeo vocat & reclamat· Hic filius dei missus a deo patre volens hoĩez p̄ditum & euolatũ de manib⁹ suis reuocare in loco caluarie ascendit arbo rem sancte crucis· & totum corpus vlneratũ p̄pter iniquitates nr̃as ostendit & voce mag na & clamore valido reuocauit supplicando

ꝑ pcōribꝫ di· Pater dimittē illis· q; neſciūt quid faciunt ¶ Oz heu peccatores illā vocez lamtabilez non audiunt· ꝓmo xp̄m quotidie p malitiam crucifigunt & occidunt· Quare conquerit̄ de eis dicens illud Iob· Veruum meum vocaui· & non rn̄dit mihi ore ꝓprio · deprecabar eum Iſti ingrati peccatores ⁊ in terfectores xp̄i figurant̄ in fr̄ibus ioſeph · q̄ fratrem ſuū ioſeph ꝙ pater intime dilexit· ⁊ tunica polimita veſtiuit in ciſternaz miſerūt & ꝓiecerūt· & triginta denarijs vendiderūt vt habet̄ gen̄· xxxvij· Et in epla hodierna Nam deus pater filio ſuo · vt eſſet caro & fr noſter· fecit tunicam hūanam· qui veniens de ſede ⁊ domo patris celeſtis īduta tunica hū manitatis· non ceſſat frequēter viſitare nos aut p inſpiracōs aut p caſtigacōs· aut vbales vocationes in ore predicat oz Sed hunc peccatores q̄ſi ſomniatorem vitupant· et ſacras eius admonitiones quaſi ſomnia pro nihilo reputant· & eum qui eſt gaudiū eternum pro modica & inſtantanea delectatione tradunt & vendunt & in ciſternam ꝓiiunt qn̄ em̄ in corde p obliuionez & ingr̄itudinez relinquunt· ¶ S ¶ Sequit̄ tercia ps ī qua notat̄ admirabilis ſagacitas ibi· Cum autē venerit ⁊c· Cum em̄ xp̄us iudeis pabolā d vinea & agricolis ꝓpoſuit· Dicebant forte non intelligere· nec poſſe fidem dare Ioo 8m Crīſ· illud pabolicum dictum p ſcripturam explicat dicens· Nūcq̄d legiſtis· q· di· Si pabolam meā non intelligitis· ſaltē ſcripturaz illam intelligatis· Nunq̄d em̄ vos legiſpiritis quod ſcribit̄ in lege lapidē· i· xp̄m cuiꝰ virtus ē firma ⁊ ſolida ꝙ reprobauerunt· i· odemnauerunt & a ſe reiecerunt· edificantes i· ſacerdotes iudeoz· quoz intererat edificare eccleſiā & cultum diuinū· Et ita quos ꝓmo vocauit agricolas· nunc vocat edificatores & filium patriſſamilias vocat lapidem · hic lapis factus eſt in caput āguli noui edifitij i· noue eccīe catholice· Quia aūt hoc opus humanum non eſt· ꝫ opus dei ſingulare & ſtupendum Ideo ſubdit̄ q; a dño factum eſt iſtud⁹ ¶ Pro quo ad lr̄am eſt nōndum· q; ī edificacōe templi ſalomonis q̄dam lapidez pluries oblatum ꝓ edificō fuiſſe reiectum ⁊ reꝓbatum ab edificatoribus habet̄· q̄ vltio poſitus ē in conſūmacōe anguli· vbi coniūgebant pietes tēpli· Et ille figurat xp̄m mr̄

toriens reꝓbatum ꝓ principes ſacerdotum, qui tandē factus ē in caput anguli· ſ· eccleſie coniungens iudeos & gentiles· quaſi duos pietes in vnitate fidei· Et qm̄ iudei & ſacerdotes iudeorum hunc lapidem · q̄ debebāt ponere in edificō catholice eccīe reꝓbauerūt Ideo xp̄us concludit ex verbis· p̄s· Ideo dico vobis· q; a vobis auferet̄ regnum dei· i· regimen eccīe & diuini cultus· & dabit̄ gēti · i· xp̄ianis ex gentibus conuerſis · facienti fructus eius ¶ Et ratio eſt· q; q̄ ceciderit ſup lapidem iſtū· ſ· xp̄m eum offendendo p pcm̄ ſic ꝓpter vos confringet̄· Et non dic̄ oteret q; licz homo peccet in deum· poteſt tamen p pn̄iam reparari ad ſalutem· Et ideo dicitur cōfringet̄· Quia de eo quod ꝺfringit̄ aliq̄d remaneat· ſed quod ꝺterit̄· q̄ſi in puluerem· & in nihilū redigit̄ Et q; etiaz quidā eoz debebant in tali obſtinacōe mori· Ideo addidit Sup q̄ vero cecidit p finalez ſn̄iam vltimi iudiꝯ iſtum conterz duriſſima damnatione & penis eternis ¶ D ¶ Moraliter vinea excolēda eſt aīa hoīs a deo locata ad tpus p diligentem culturā ſuanda Nā vt lex dicat Inſti· de locato & ꝺducto· qui ꝓ vſu· Q; cō ductor alicuiꝰ domus vinee vel alteriꝰ poſſeſſionis ad rem ꝺductam debz talem diligētiam adhibē· q̄lem diligētiſſimꝰ pr̄familias ſuis rebꝰ adhibē ꝺſueuit· ꝫ ſi nō talē diligentiam adhibuerit · pt̄ tali domo vl̄ habitacōe ꝑuari ⁊ expelli a domo ⁊ alteri locari ¶ Oz pono caſū q; aliq̄s alicui locauerit predium ſuū ꝓ certa penſione annuatim redd̄a ſterilitas magna ꝺtingit· ⁊ ſic magnū damnū cedit ꝺductori ſine culpa ſua· vitio tn̄ ipſius rei caſu ſeu fortuitu ¶ Querit̄ vtz colonus tota teneat̄ ſoluere penſionem· Rn̄dit papa Greḡ· ix· ex̄· de locato ⁊ ꝺducto · c· ꝓpe· q; penſio remittenda eſt pro rata niſi ſterilitas poſſit r̄ꝺpenſari cū vbertate p̄cedentis vel ſubſeqūtis anni ¶ Dic nota de colonis q̄ freqūter etiam ex leui cā penſionis remiſſionem expoſtulant· qui tn̄ rll̄a ſuccedente abundātia vel fertilitate remiſſū recōpenſant ad qd̄ tn̄ ex iure tenent̄ ¶ Ad poſitū cū dr̄ homi vineam viridarium ſiue hiraclm totiꝰ trinitatis ſcz aīam puram & mundam ad excolendam locauerit· teneat̄ homo diligenti culturā eam ꝺſuare ne aufferet̄ ab eo· & locet̄ demonibus qui de ea deo dare[t] penſionē debitā·

cutiacõis ⁊ vindicte in tpe suo·scz pphane vitam in inferno· ¶ Cultat em̃ bene qñ scz
¶ A damno peccati suat·
¶ Ab inmundis sordibus purgat
¶ A iustis debitis liberat·
¶ Debemus em̃ primo aiam a damno pcti suare q̃ sic iuste inquilin⁹ potest domo siue vinea oducta priuari qñ p negligentã conductoris patit damnificacõez· vtputa minat ruina p stillicidium nouũ qõ ante locationẽ non habuit· vel altez̃ osimile· vt dicit· ff· d locato ⁊ oducto· Si qs domũ· Mł tomagis deus hoiez potest priuari aia ⁊ vita· qñ eam q̃ sanam ⁊ mundã homini infundendo locauit· repit defectuosam ⁊ ruinosã p stillicidium peccatoz· Videmus em̃ qñdo accidiol⁹ hospes tectum foraminatum nõ refecit quod de modica stilla otinuata· in breui grauem recipit iacturam tabefaccõz tignoz̃ ⁊ ruinaz̃ domus· Sic piger q̃ p negligentẽ custodiã exterioz̃ sensuũ parit stillicidiũ immissionũ carnalium delectacõnum tabescit in viribus aie· ⁊ tm̃ inhabitat ad virtutes· q̃ tandem tam fragilis efficit ⁊ ruinosus q̃ non solũ maximis ventis temptationuz resistere non queat· ꝑmo nec certe minimis flatib⁹ possit otire· ꝫ leui temptacõe siue delectacõe omouet ad osensum ⁊ ad opis osũmacõz· ⁊ ad ruinam damnabilem ℟ ¶ Quare diligens hospes debet diligenter custodire ⁊ timere deum· ne pigritia tale damnũ accipiat Vnde ecc· xxvij· Si non in timoze dñi tenueris te instanter subuteꝫ domus tua· Timor em̃ domini expellit peccatũ ĩ te ecci· Debet ergo quilibz timorem p̃mittẽ quasi p̃cursorẽ Nobiles em̃ consueuer̃t ante se hr̃e precursores cum baculis arcentes turbã ne opprimãtur ¶ Sic aia iusti qñ exit ad log̃dum audiendum videndũ ⁊ h⁹moi· habere semp debz timorez̃ p̃cursorẽ· q̃ cum baculo osideracõis mortis etne· acerbitatis diuini inditij pene ĩferni ⁊ purgatorij p̃cedat· ⁊ turbã delectationum ⁊ carnalium motuũ ⁊ desideriorũ arceat ⁊ comꝑmat· Talem p̃cursorez̃ eua in paradiso non habuit ⁊ ideo p visum decepta in delectacõz̃ cecidit ⁊ ad mortem eternã· nc dna filia iacob q̃ curiositas non necessitas egredi fecit ad videndum ml'ieres terre illi⁹ que a spchen filio emor est oppressa· gen· iij Timor em̃ est seps magna murus fortissim⁹ potens suare aiam a damno pcti Et ideo in omnib⁹ opibus ⁊ accõib⁹ est hñda· Quare in puerbijs dicit In timore dñi declinat ois homo a malo· Sed vt pchdolor plures sũt hñtes timorem hũanum· timentes homines honores seculi· verba scãdala· q̃ sint q̃ vez̃ hẽant timorem· hi timent benefacẽ ⁊ vẽcundant· gaudent aũt dum malefatiunt ⁊ inde gloriãt De his inqt aug· In sic timẽte seq̃ret iniquitas· si spat impunitas Iste timor est semp malus ꝺm Cab· q̃ finẽ instituit ĩ reb⁹ mundanis q̃ timore facit hõ· hoc qõ facere non debẽt· aut ommittit qõ facẽ deberet· vt penam fugiat tpalem· ℣ ¶ Secundo dẽmus aiaz nobis locatã a sordib⁹ purgare Rã vt habet in autẽ· de lenonib⁹ ℌ· Statuim⁹· In qlinꝫ pt expelli de domo ⁊ ea p̃ua si ibi male ⁊ immũde oversetur· vt si publicas mẽtrices tenet vel alios publicos pcores· ¶ Sic etiaz spualit q̃ tenz ĩ domo aie peccata mortalia· q̃ aiam maculãt ⁊ diffamant ⁊ eã nõ p pniaz expellũt· digni sũt puari aia· ⁊ eterna punicõe· ⁊ q̃ excludant a ostio fidelium ¶ Sicut figurat Leuit· v· ⁊ nũi xix in purificacõe immundoz̃· Rã vt ibi dicitur dñs precepit· q̃ qui tangẽt rem immundaz videlicz iumentũ mortuũ vel hoiez mortuũ vel feram occisã· immund⁹ erat· ⁊ excludebat a templo ⁊ a omunione hoim· hic em̃ in hunc modũ purificari dẽbat· ꝑmolabat agnus sine macula· ⁊ offerebat sacdoti duo turtures· aut duo pulli columbaz̃ ⁊ similia purissima· de qua fiebant panes quos sol⁹ sacerdos p illo die tm̃ edebat· q̃ in crastinũ rebuare non poterant sine putredine ℣ ¶ Sic moraliter tria q̃libz aiam maculant ⁊ immundã fatiunt scz ocupiscentia carnis ocupiscentia oculoz̃· ⁊ cupiditas terrenorũ ⁊ supbia vite· q̃ est dyabolica pestis· Dicit igit q̃ tetigerit iumentum mortuũ· i· carnalẽ ocupãz in q̃ velut in stercore putrescunt homines· Ille immund⁹ erit· q̃ etiaz hoiez mortuum tetigerit· Homo em̃ ab humo dicitur q̃ mortuus in cupiditate iacet terrene affectionis Ille etiã immund⁹ erit q̃ tetigerit ferã occisam scz supbam· ⁊ etiã immundus erit ĩ anima· Debz igit anima his fedata isto mõ purificari· ¶ Primo debet offerri p ipa agnus immaculat⁹· hoc ẽ memoria passionis xp̃i qui est agn⁹ sine macla p nobis oblat⁹·

In hac em̃ oblacõe purificat anima. Vana em̃ esset omnis penitentia nisi passio xp̃i nobis impetrasset veniã. vñ leo papa in quoõ ꝓmone dicit. Effusio ꝓ iniustis sanguis iusti tam potens fuit ad p̃mium. vt si vniũsitas captiuoꝝ redemptorem suũ credẽt tyr̃anica vincla absoluẽt vniuersa ¶ Secundo debz offerri par turturũ. i. par oculoꝝ gementium q: tunc sacrificium nim̃ pingue fit q statim accẽdit a calore diuino. ꝫ sine lacrimis nihil est. Greg̃. sup ezechi. omel'. viij. O holocaustum siccum est opus bonum O lacrime non infundunt holocaustũ pingue est. qñ homo agit cordе humili & lacrimis irrigat ¶ Tercio similia purissima est confessio clara. de q̃ fiunt panes ad esum sacerdotis tm̃. q: solus sacerdos suscipe. solus meditari. solꝫ intelligere debz. q hoc ꝓ isto die tm̃. i. ꝓ ista hora qua peccator ofrẽt. nec licitum est semper peccat meditari. q non poterit in crastinum r̃seruari ꝫ putrescunt in arca sacerdotis. Vñ Joh. ij. Sig̃ti q̃si in sacculo pcta mea. ꝫ curasti iniq̃tatem meã audacter. Per hec em̃ poteris mũdare animã ab immundis. Qñ ¶ Tercio animam debet exonerari a debitis iustis. & pensionem ãnualẽ reddere. Debz em̃ q̃libet deo reddẽ debita ad q̃ tenet. Ecc̃. xliij. Deo dignas oblacõs offer. Nam vt h̃etur. ff. de publicis iuditijs. n' vectigalia ¶ Cõductor pt̃ priuari domo. qñ non fuat leges oducti onis. vt tpe debito incidendo arbores. terraz non colendo. vel fiscus non soluẽdo. vl' alia opa obmittendo. ¶ Sic homo ꝓuat anima & locat demonibꝫ. nisi fuet leges q canoẽs reddendo deo debitum ex aĩa. ¶ Oz querit quod est maius debitũ deo de aĩa obligatũ ¶ Ad quod r̃ndendum sunt tres opiniones ¶ Quidaz em̃ dixerũt q̃ sufficẽt deo dare obsequiũ psonale. qđ ofistit in genuũ flexione q ꝓstracõe corpis ¶ Alij dixerũt q̃ non sufficeret deo dari psonale obseqũ. nisi etiã det obsequm reale. quod ofistit in l'einaꝝ largitione ¶ Alij dixerũt q̃ non sufficit obsequm psonale nec reale. nisi etiã det obsequm sp̃uale. vt scz aliq̃s se ip̃m dedicet & ofecret ad cultũ dei. dando seip̃m filiũ vel filiã religiõi vel sacerdotio ¶ De his ergo quidã deuotꝫ dubitans. venit ad micheam ꝓpham. & cuz sup his oĩbus interrogauit. Mich̃. vj. Et ꝓmo interrogauit si sufficit deo mltas flexiones genuũ facere. di. Quid digne offeram deo curuabo genua mea deo excelso Et propheta nihil r̃ndit. ¶ Secundo interrogauit si sufficit multas el'inas dari di. Puncquid ei offeram holocausta pinguiũ. vitulos q agniculos. Et iteꝝ ꝓpha nihil r̃ndit ¶ Tercio interrogauit. si sufficit ad ꝓpetuũ cultum dei filium in religione ponere di. Vnquid dabo ꝓmogenitũ meum ꝓ scelere meo. fructũ ventris mei ꝓ pcto anime mee Et tunc ꝓpha ad vlta tria retrograde r̃ndit dicens. Indicabo tibi O homo qđ sit bonũ. & qđ dñs req̃rat a te. vtiq̃ facẽ iuditium. diligere miaz. & solicite ambulare coraz deo tuo ¶ Dicit ꝓmo facẽ iuditium ac si dicat. q me interrogasti si sufficiat aĩe tue filiũ tuuz in religionẽ ponẽ dico tibi q̃ non. nisi etiam iuditium fatias de te ip̃o. vt liẽ caro tua delectata est in peccatis. sic etiam puniet in lamentis. Non em̃ esset equũ q̃ tu peccares & filiꝫ tuus penaz portaret. q: filius nõ ptabit iniq̃tatem p̃ris. nec econuerso ¶ O ¶ R̃ndit secũdo ad aliã questionem di. diligẽ miam. ac si dicat Interrogasti si sufficiat multas el'inas facẽ. Dico tibi q̃ non. nisi ꝓpus ea tibi fatias & aĩe tue miam impendas. q non esset conueniens. vt quis alteri esset pius. q sibiip̃i impius. etc̃. Qui sibi neq̃ est cui bonus erit. q. di. nulli ¶ R̃ndit tercio dicens Solicite ambulare coram deo vr̃o. ac si dicat Interrogasti si sufficit multas genuũ flexiones facere Dico tibi q̃ non. nisi etiã ꝓ bona opa studeas solicitꝫ esse. & sic ambulare corã deo tuo. non solum exteriori appentia. ꝫ etiã interiori deuotione & p̃sentia studeas aĩam mundã fuare a peccatis. quod est maximũ obsequm deo reddẽ dũ. Ad qđ etiã obligamur oĩs ꝓmissione q votum oĩe ẽ illud qđ omnes in baptismo fatiunt cũ spondz renuntiari dyabolo. & pompis eius vt dicit mgr iij. Sniaꝝ di. iij. c. viij ex qbꝫ pz illa ps & ꝓ oña totũ hꝫ euãgelij.

¶ Sermo decimusoctauus.

Omo qđam habuit duos filios q dixit adolescentior ex illis. Pat̃ da mihi portiõez substãtie que m̃ otingit. luc̃. xv.

¶ Matúa dictat plem a pntibus fore nutriendum

ri alendum·ri ꝙ succedat pentibꝫ in bonis
ꝙ qui dat alteri ꝫ esse & vitam· dat etiaz oue
nienter necessaria ad esse & viuẽ ¶ Sed ꝟm
ꝟm viij·etc· Filij a pentibꝫ esse suscipiunt
ergo merito etiã suscipiunt ab eis nutrimẽ-
tũ / Illa em̃ ꝓcedunt ex istinctu nate scilicet
liberoꝝ successio·& eoꝝ educacõ vt habetur
di·i· Ius aũt naturale ri lex dicit ꝙ omnia q̃
nr̃a sunt ex toto filijs pamꝫ·ff· de liberis ag
noscendis vel alendis ·l· penultꝫ· Vnde dicit
impator· cogitare debent pentes ·ꝙ & ipsi
fuer̃t filij·& ea que a suis pnntꝫ spabant su
is facẽ filijs debent In aut· vt cũ de appel-
lacõe ognoscit·S·osiderare coll·viij ¶ Oz
querit an pater possit filium suum exhered i
tare· Et videt ꝙ non cũ successio illa sit na-
turalis ¶ Dico ꝙ multis causis potest filius
exhereditari que allegant In aut ·vt cũ de
appellacõe ognoscit ·S·cãs coll·viij·scilicz Si
pntibus violentã manum intulerit· vel gra
uem vel inhonestam iniuriam fecerit· vel si
criminaliter eos accusauerit de cã que non
sit otra pncipem vel rempublicam· Si cum
maleficis vsatur vt maleficus·si vite eterne
pntum insidiatus fuerit ꝙ venenũ vel alio
modo·si vxori patris scz nouerce sue·vel cõ
cubine patris sui immiscuerit·delator pntũ
fuerit·& ex sua delectacõe pntes graue dis-
pendium sustinuerunt·si otra voluntatẽ pa
rentum inter arcianos ri munos pseueraũit
cum pater illius ꝓfessionis non fuerit· filia
vitam luxuriosaz egerit·cum pntes ꝙ posse
suo eam dotare vellent nisi neglexerint vsq̃
ad xxv·annos·pntes de carcẽ non educunt·
Nam si pater ꝙ liberoꝝ negligentiã vel con
temptũ non fuerit liberatꝫ·& in captiuitate
decesserit·illi liberi ad eius successionẽ veni
re non debent· qui non festinauerunt eius
redempcõz ꝓcurare·si ꝓhibuerint p̃rem cõ-
dere testamentum·& pater postea potuerit
facere testamentum·potest ꝙ hac cã exhered i
tare filium·si pntibus furiosis debitã curaz
non impenderint·si pntes postea recupant
sanitatem p̃nt filium exhereditare· ℣· Vere
des spoliant frenesis iniuria carcer delatos
Accusant p̃ua venena nouercas· Verberat
& ꝓhibet meretrix fideiussio munus Dec ꝙ
tanto dicta sunt·ꝙ adolescens de quo ꝑsens
ꝓloquit̃ verbum·nll'm forte illoꝝ õ patrez
ꝓtrauit·cuius ex cã priuari potuit heredi
tate·& ꝙ filius existens legitimꝫ·q̃i ex debi
ta porcõe sue subẽ & hereditatis postulauit·
dic̃·p̃ ric̃ ¶ Q. ¶ Queric̃ vtr̃ hõ adopti
uus filiꝫ dei patris ad tantam gr̃am ꝙ peni
tentiam resurgat·q̃tam amisit de pcr̃is· ¶
Et rn̄dent aliqui doctores ꝙ non oportz ꝙ
resurgat realiter ad tantam gr̃am q̃taz ꝙ
pcr̃m amisit ¶ Cuius rõ est·ꝙ q̃unq̃ gradꝫ
gr̃e sufficit ad delendum om̃ez culpam mor
talem·q̃tum sufficit ad delendum culpam·
Ideo penitens resurgere p̃t in minori vl'ma
iori gr̃a·ꝟm ꝙ se melius ꝓparat & disponit·
ri diuina bonitas & largitas dispensat· ¶
Alijs aũt appet ꝙ resurgat ad maiorez gr̃az
ꝓpter nouum actũ noue pn̄ie ·cui de ogruo
corrn̄det nouus gradus gr̃e vltra illos g̃dꝫ
gr̃e·quos primo ante pcr̃m habuit ¶ Que-
ritur secundo an om̃s v̊tutes necessarie ad
salutem ꝙ pcr̃m amisse·ꝙ pn̄iam redeant·&
reddant̃ penitenti ¶ Dicendum ꝙ sic· Nam
om̃s virtutes necessarie ad vsũ caritatis ad
salutem reducuntur·si erant dissipate ꝙ pec-
catum· Et intelligod hoc de virtutibus ad
vsum caritatis·& ad vsuz necessitatis sicut
est fides·spes·& caritas· ¶ Et nota ꝙ licet
in peccatoribꝫ maneant multe virtutes na-
turales·tn̄ tales sine fide & caritate·non va
lent erigẽ voluntatẽ creatã ad fixe diligendõ
deuz gratuite ꝓpter seip̃m sup oĩa q̃n̄ potiꝫ
ip̃am deflectãt & deflectam detinent ad cuiꝫ
libz omodum ꝓpum· Quia ad hoc vt volũ
tas creata erigat̃ sup̃ se in deũ·ad diligendõ
deum sixe·& gratuite ꝓpter se ri sup oĩa req̃
ritur quedaz virtus supnaturalis·& heroyca
gratis a deo infusa·qualis est caritas ri gr̃a
Datz in fil'i·ex̃·de hereticis ad n̄r̃m in cle-
tis·in damnacõe heresis beghardoꝝ & be-
ginaꝝ colonie Et ꝓpter hoc in pn̄ia r̃dduntꝫ
omnes virtutes infuse necessarie ad salutez
que erant ꝙ peccatũ amisse ℟ ¶ Que-
ritur tercio·an opa ꝙ caritatem viua & mor
tificata ex peccato ꝙ pn̄iam reuiuiscant· ¶·
R̃ndetur ꝙ opa facta in caritate·sed postea
peccato mortificata ꝙ pn̄iam reuiuiscũt· Oz
illa opa de gn̄e bonoꝝ·que in mortali pec-
cato sunt facta·nunq̃ erunt viua·q nunq̃
sp̃m vite·s·gr̃am habuerunt· Caritas enim
est vita & forma oĩm virtutum·ri opm eaꝝ
Et igitur q vitam nunq̃ habuerunt·ideo
nunq̃ viuent ¶ Sed quid erit de operibus

illis factis in mortali ¶ Dico ꝙ licz de cō: digno ad nihilum valeant·de ogruo tamē ad multa valent ¶ Primo dyabolus in tali homine non tantam habet potestatem q̄z haberet si illa opa per eum non essent facta ¶ Sicut legit de quodaz iudeo·signante se signo crucis·ad q̄ accedens dyabolus· nec potens sibi nocere·dixit ad alios demones· Ecce vas vacuū·sed signatum· Ita ꝺsiliter est de alijs bonis opibus in mortali factis · ¶ Secundo valent ad qñdam bonam habilitatem faciendi bona·& declinandi mala · puta ad assuefactionem bonoꝝ operū· Naz iter sepiꝰ vsitatum·facilioꝰ ptransit ¶ Exemplum de quodam milite·qui informatus·ꝙ pacem cum deo facēt·ꝛ non peccaret·noluit ꝛ bene treugam ad mensem annuit·& i illa treuga sic in bonis habilitatꝰ est·ꝙ pꝰ ve: pacem cum deo iniit·ꝛ peccare cessauit ¶ Tercio ad mitius supplitium tollendum ꝙ exquo ad benum disponūt fatiunt·vt hō sepe in minori otemptu peccet·& etiam vt a multis peccatis virtute assuefactionis ·per huiꝰmoi opa indite retrahant·ꝛ p consequs fatiunt·vt homo non tantam penā incurrat q̄tum incurrisset·si huiꝰmoi opa non feciſz Penam aūt debitam non minuunt·ꝛ bene debendam modo predicto ¶ Quarto ad coz palem ꝓsperitatem·ſ·fertilitatem·sanitatez diuitias·ꝛ huiꝰmodi talia obtinenda ·quia nll'm bonum manet ir remuneratū·ꝺm boe· vitam aūt eternam non pñt mereri·cum ac: tio eoꝝ vitalis,que est opantem ꝓducere ad vitam eternam·semp sit suspensa ·Dic igit Bonauentura in·iiij·sup mg̃rm di·xv·ar· ·i·Q̄ homo q̄tumcunq̄ sit maximꝰ peccator non debet desinere bona facere·sicut el'inas dare·frequētare ecc̄ias·orare·ieiunare·& hꝰ modi·ꝙ qñ sic aliquid facit ad dei gloriā hꝰ non potest esse sine aliqua gratia gratis da ta·que disponit de ogruo ad gr̄am gratum facientem·q̄ dñs aliquo modo acceptat· Et ex hoc meret de ogruo·Etiaz p alia opera se disponit ad gr̄am·& mltiplicat ꝙ co inter cessores· ¶ Q̄ntum ad continuationem·& expositōez est sciendum·ꝙ sicut heri oñde: bat dei pietas in reuocando auertentē·Sic hodie magis declarat dei benignitas in sus cipiendo penitentem·ꝛ ꝺm hoc tres sunt p: tes huius·

¶ In prima notat damnosa separatio adoles tentis in p̄cipio·homo quidam ꝛc·
¶ In secunda fructuosa reuersio penitētis ibi· Ipse aūt intra se ꝛc·
¶ In tercia amarosa recepcō indulgentis· ibi· Q̄m aūt adhuc ·
¶ Q̄ntum ergo ad primum est notandum ꝙ p̄sens textus pt̄ exponi de ppl'o iudaico q̄ fuit filius senior·& gentili qui fuit iunior· filius maior siue senioz in cultu vnius dei p mansit·& iunior vsq̄ ad colenda ydola deū deseruit·suba est oīe illud quo viuimus· sapimus·cogitamus· hanc deus ex omnibꝰ dedit· Huius ergo subē porcōez·iunior sibi petit dari·cum homo rōnalis suo sensu delec tatur·& ꝙ libeꝝ arbitrium vult ꝺm sensuali tatem se regere·ꝛ a dominio creatoris exire· Et diuisit illi subam·Ambro·videns autē ꝙ diuinū patrimonium petentibus dat·nꝭ putas cl'pa p̄ris eē ꝙ adolescētioni dedit nl l'a dei regno infirma etas· Nec fides grauat annis· ipe certe se indicauit ydoneum·qui poposcit atq̄ vtinaz non recessisset a patre· impedimentū nescisset etatis· Pequit enim non m'tū post hos dies ogregatis omnibꝰ ci· Trib·filius iunioz in regionem longinq̄ pfectus est·non localit a deo recedens ·qui vbiq̄ est sez affectu· Fugit em̄ peccator deuz vt a longinquo stetē· ¶ Moraliter p istos duos filios ·p seniorem pt̄ designari iustꝰ viuens in voluntate dei p̄ris·cui de cō gruo debet hereditas eterna·p iunioꝛ pec: cator qui separatus est a deo ·non est dignus pane quo vescit·hic q̄si spuriꝰ repellendus ē ab hereditate eterna ¶ Nam vt canones & leges dicant·tria sunt gria filioꝝ· Quidam em̄ filij dicunt legittimi & naturales ·vt nati ex legittimo thoro·isti iure succedunt pnibꝰ in hereditate·ꝛ ad omnes actus legittimos reputant ydonei Extra qui filij sunt legitti mi cum inter·&c· ex tenore· ¶ Alij dicunt legittimi & non naturales·vt adoptiui seu ar rogati·isti ex gr̄a etiam succedunt parentibꝰ ¶ Quidam nec naturales nec legittimi·horū quidā dicunt mazeres sez de scorto nati· ¶· Sunt quidā spurij qui de ancubina nati ·qui de adulterio nati sunt·hi in nullo succedūt nec instituī pñt a patre·nec ꝺm legem ali de bent·quod inductū est in detestacōz crimis· ¶ Sed ꝺm canones ex benignitate ali dent

hos mat tenet alere ante trienniū·& pat pt·
Et sunt inhabiles ad oēs ecclesiasticas dig
nitates· ¶ Sic spualiter deus pater habz fi
lium legitimum·n naturalem scz ihm xpm gt
hm apl'm·heb ·i· ostitut heredem vniūsoz
p gt fecit n secula· ¶ Habet etiaz filium le:
gitimum & adoptiuū·s·iustum fidelez·huc
ex gra n ogruo fecit heredem vite eine· Thi
iij· Iustificati gra ipsius heredes sumus hm
spē vite eterne· ¶ Habet etiā & spu
rium·s·iniustum pctorem·cui iure hēditario
nihil obligat·qui tn ex gra postulat aliqua
tnsitoria·& dona naturalia donari dic pat·da
mihi portionem nc· ¶ Cui deus pater ex
pietate mot donat aliq necessaria n tpalia
vt virtuose expendat·ipe aut peccator filiꝰ
pditionis·
¶ Patrem celestem refutat oppbriose·
¶ Donata deuorat voluptuose·
¶ Egestate peccatoz exulat ignominiose
¶ Dico primo q peccator spurius dpaboli
patrez celestem nc· Nam cuius adhesionem
querere debet·eius sepacōez expostulat·
¶ Naturaliter em qlibz res pti huic magis ad
hereret·vbi maiorem influentiam pietatis·
n auxilij speraꝛ habere·sic videmꝰ in floribꝰ
qui sēper se vertunt ad partem solis ppter in
fluentiam·Et vulgo dicit·verte debes pal:
lium·qua parte noscis flare ventū Hoc etiā
exprimit in pueris qui nl'ibi melius habent gt
in domo pris·& in sinu mris·& semper ad
hunc habere suum recursū· ¶ Vnde recitat
q rex dauid semel amisit salomonem filium
suum·gt ognoscens sapientē per eiꝰ sapiaz
locum eius habitacōis & mansionis auscul
tabat mittens in orbem terre tria pblemā
ad oēs reges ·sciens ea neminē nisi filium
posse solue & exponē·vt per hoc filij mansi
onē expret· ¶ Primū pblema·Quid melius
& vtilius n delectabilius ē ,q potest homo
habē in hac vita· ¶ Scōm quis cibus esset
homini magis oueniēs· ¶ Terciū quis eēt
locus securior p puero · ¶ Que pblemata
ōlata·p circuitū ad gdā regē tanō deuenert
cum quo tunc tpis salomon morabat· Qui
rex auditis pblematibus ·misit p emībꝰ
satrapis·& sapientibus ofiliarijs p horuz
solucōe·ꝫ nemo inuentus·accessit salomon
itelligens prez suū hec misisse ¶ Et
rndit ad pmū· Nihil vtilius n delectabilius

potest homo habē in hoc mundo gt cor qui
etum ¶ Ad hm non est oueniētioꝛ cibus p
puero gt lac mris ¶ Ad terciū oueniētissi
mus locus & securissimus est gremiū mris
Considerans ergo salomon desideriū prīs
redijt·ad gt pater ait· Fili mi nunqd me vi
uente·habuisses ita quietum cor tū mecuz
q puer naturaliter incl nat state cum pntibus
nec aliquis tibi tam benefacit nutrimento·
n doctrina sicut ego·nec alibi es ita securus
in aliqua regis curia sicut in mea·& ido no
li vlterius recedē a me· ¶ Spualiter homo
qui p pcm longe recessit a deo stat in con:
tinua cordis pturbacōe·nunc timore ppala:
tionis si occultū est peccatum·nunc timore
corpis dānificacōe·vel rey amissione·timoē
mortis & pauore eterne damnacōis ·nec pt
quietari nisi cum deo·qn scz osideraꝛ se im:
munem a pcto·n state in gra· Vn aug· In:
quietum est cor meum donec veniat ad te·
¶ Debet ergo pctor redire ad domum
dei prīs scz sanctam eccīam ·in qua securat
ab omnibꝰ aduersarijs·& hoc p pniam· Et
inueniet patrem grosum·matrem·s·vginez
gloriosam clementem·que refugiens ad gre
miuz sue mie susciꝑit·& ab hostibꝰ defendit
n lacte gre nutrit· Vn venerabil' Anshelmꝰ
in oone que incipit·virgo munda dic· Si
cut nanq beatissima virgo impossibile est ·
vt hic merita tibi tam singularia·nobis tā
necessaria obliuiscaris·sic mitissima incredi
bile est·vt supplicantibus non miserearis ·
Nemo igit diffidat de matris mia·q si pec
casti p ignorantiam·reuertē ad eam·q ipsa
sapiēs est ad impetrandum remissionē pcī·
Si p debilitatem peccasti·mater dei fortis ē
& te releuare potest a peccato in qō cecidisti
Si p malitiam te elongasti·recurre ad virgi
nem gloriosam·q misericors est saluare· Et
te vbere pleno lactare & recreare ·Et ergo
dicit·b·Bern·Dileat mīam tuam·O beata
virgo· si quis est qui inuocatā eam in neces
sitatibus sibi meminit defuisse· Nos quidē
seruuli tui in ceteris congaudemus tibi· q·
dicēt· Eo q digna fuisti ocipe filium dei· &
parere·humilitatem tuam laudamus, virgi
nitatem tuam miramur·ꝫ mīam inuocamꝰ
Hec est em que totiꝰ mundi repacōez obti:
nuit·& salutem omnium impetrauit· Quis
aut mie· O bndicta longitudinē latitudiēz

sublimitatem ⁊ pfunditatē queat iuestigaē
Naz longitudo eius vsq; in nouissimū diem
inuocantibus eam subuenit· vniūsis· laritu
do ꝑ eius replet orbez terraz· vt sua mia sit
plena omnis terra· sublimitas mie ciuitatis
supne inuenit restauracōez· pfundum autē
eius mie sedentibꝰ in tenebris ⁊ vmbra mor
tis obtinuit redempcōez ℣ ℣ Secūdo
pcor male fac pr̄imoniū suū scz dō natalia
corpis & aie luxuriose expēdendo· Naz sicut
ignis osumit ligna· sic luxuria dissipat ⁊ cō
sumit substam burse· ⁊ nature fortune· etiam
gr̄e & glorie Job xxxj· Ignis est vsq; ad dep
ditionem deuorans & oia radicans germia·
¶ Est em̄ luxuria singl'ariter dilecta· & pre
cipua filia dyaboli· q̄ vt ꝑ eam multos po
ssit lucrari· dimisit liberā ⁊ solutam vt oībꝰ
esset omunis· dyabolus em̄ cogitans si ha:
beret filias ex his generos habēt· quos secū
trahēt ad infernum· ¶ Duxit itaq; vxorem
iniquitatem· de hac genuit sp̄moniam· quā
copulauit clericis· plea ypocrisim· q̄ cop'la:
uit religiosis· monachis & beginis· rapinā
nobilibus· vsuram burgensibꝰ· dolositatez
aduocatis· supbiam potentibꝰ· sed luxuriaz
nulli aptiauit· & eam oīmbus exposuit· vt
plures secum ad infernum trahēt ¶ De ista
turpissima bestia filia dyaboli loquit Age
lius libro noctium actiaz di Nulla bestia ca
pitalior q̄ voluptas corpis· cuiꝰ auide libi
dines temē & effrenate incitanē· hinc patrie
pdicōs· hinc rep publicaz euersiones· nll'm
denigz scelus nll'm facinꝰ est· ad qō suscipien
dum nō libido voluptatis impellat· ¶ ℣

¶ Tercio dixi q̄ pcor ignominiose eget· &
merito ignominiose dicit egere· qui in omni
abundantia & letitia cordis sui pfecit cursū
& mutato ordine in egestate opellit mendi:
dicare· ¶ Vñ boetiꝰ· ij· de oso· In oīmi adū:
sitate fortune infelicissimū genus infortunij
est· recordare se fuisse felicem· Dic infelicissi
mus dicit homo· qui abundantiā oīm rerūz
tam sp̄ualium q̄ corpalium habuit· q̄ p bre
uissimam pcī delectacōez amisit Amittit de
um scz p̄rem· mariam mr̄em· fratrem angelū
intercessionem scr̄oz· fauorem hoīm· inobe:
dientiam regz· osumit naturalia· & etiā pdic
gratuita· Et ideo bene dicit egere· sicut patz
in illo ydigo· qui dimissis patre mr̄e fratre
⁊ omnibꝰ amicis abscessit in longinq̄ regio

nem· & osupta suba luxuriose viuendo· nō
solum burse· ꝫ etiam nature & gr̄e cepit egē
& de siliq̄s cupiebat ventrem implere· ⁊ ne:
mo illi dabat· O qñtam miseriā & infelicita
tem ille sustinuit· qui tantā plenitudinem ⁊
abundantiā amisit ℣ ℣ Poterat ille cō
queri de puersitate mundi & infelicitate· sic
quidā garcio· qui dicebat tria fieri in curijs
dñoz que melius opposito modo se haberent
Primum q̄ qui peius sunt vestiti· remotius lo
cant ab igne· Secōm q̄ q̄ plus esuriunt· de
bilius pcurant· Terciū q̄ qui posterius ponū
tur· citius de mensa vocant· Dic eriā hic licet
famem insaciabilem· miseriā intolerabilem
pateret· nemo tñ eum refocillauit· q̄ patrem
mie spreuit· ⁊ alteri adhesit· Dic pcor qui
peccando se a deo sepat eius dilecciōz amittit
& pene ⁊ miserie eterne se subicit ¶ Sicut oñ
ditur ꝫm fulgentiū qui ipm peccatum p ve-
teres dicitur sub ymagine mulieris fuisse de
pictum hoc modo regina quedā otinue tre
mens vocata dea infernalis· in cuius circuitu
stabāt tres ymagies· vna dei· alia hoīs alia
dyaboli & ymago pcī hys tribus ymagibus
tres cartas porrigebat· In quarū prima ad
ymaginem dei otinebatur sic· deū saluato:
rem meū misera perdidi· & oīs angelos et
ve ve mihi vt quid nata sum· In secūda ad
ymaginem demonis habebat In pfundum
inferni detracta sum· q̄ mia dei me abiecit
Tercia ad ymaginem hominis otiebat sic·
omnia mala· omis honor· ⁊ omis tribulatio
finis meus est· & omnis pena solum cupio· vt
siqs me diligit hoc sibi innotescat q̄ qui sibi
ipsi ydesse non vult· pfectū ⁊ liberationem
ab alijs non q̄rat· nec expectet· q̄ decipiet
Ex quibus oībus apet q̄ ipm peccatum est
adeo malum ⁊ nociuū· q̄ omibꝰ bonis nos
spoliat· & eterne egestati nos assotiat· ¶ ℣

¶ Sequit secunda ps in qua notat fructuo
sa reuersio penitentis ad statum gr̄e ibi· In
se aūt reuersus ⁊c· ¶ Moraliter peccator lōz
ge a deo diuisus & sepatus· debz instar huius
ydigi p ossideracōz in se reuerti· pensare yp:
am mibiam & inopiam· & dei p̄ris maximaz
pietatem dolere· & non quiescē donec ad eū
veniat· qui est pater mīaz· & deus totius con
solacōis· ¶ Vñ naturalit quelibz res vertit
ad locum sibi ypriū· vt potest obuiari in esse
niū· phib·· Nam piscis querit aquam· anis

aërem · talpa terra · salmandra ignem · puer patrem ¶ Sic peccator pcul in regione calamitatis & misie a deo elongatꝰ · dolere debz & penitẽ & festinare ad pẽm · q̃ tante pietatis est · p nullis spnit pniam · omnes suscipit obuiat & defendit · Vñ de pe · di · iij · · S · Ecce dicit Talis erga hoĩes pietas dei est · p nũq̃ spnit penitentiã · si ei sincere & simpliciter offerat · etiã si ad sũmum quis pueniat malꝛ · & inde velit reuerti ad virtutis viã suscipit libenter · amplectit omnia facit q̃tenus reuocet ad priorem statũ · qõq̃ adhuc pstantius est & eminentiꝰ · etiã si non potuerit aliquis explere oĩz satisfatiendi ordinem · qñ tulacunq̃ q̃libz breui tpe gestam nõ respuit penitentiã · ¶ · ¶ Ad hunc pẽm pium & benignũ debet peccator ad instar filij prodigi ·

¶ In corde recurrẽ ad eius benignitatẽ ·

¶ In ore ꝓponere ꝓpriã iniquitatem ·

¶ In ope intendere satisfactionis h̃ũilitatez

¶ Primo eñ debz peccator in corde recurrẽ ad dei benignitatẽ · q̃ ꝟm apl'm pr̃ misericordiarum · Vnde p̃s · Q̃ũo miserẽ pater filiorum misꝰ est dñs timentibꝰ se · qñ ipse ognouit figm̃tum nr̃m · Naz sicut naturaliter vbi est maior expssio fil'itudis · ibi expit etiã maior rõ amoris & dilectionis · sicut est in pntibus ad filios & econuerso inter ciuem & ciuẽ · artifsanum & artifsanũ · ¶ Cum igit deus sit pater noster creando recreando & iustificando · & nobis impressit fil'itudinem & ymaginem suã maxime dilectionis & amoris est ad nos ¶ Quare xp̃us vnigenitus dei filius cum nos sumꝰ filij adoptiui · docuit nos inuocaẽ pr̃em in nostris necessitatibus dicẽs · vt habẽt Mat · vj · Dicite · pater nr̃ qui es in celis

O ¶ Sed cur pater pietatis filios tã dire flagellat · Dico q̃ peccatis nr̃is opellitur · & sicut iudex non diceret iustus · qui semp pcẽt malefactoribus · ꝟ iniustus & vt damnosus reipublice arguẽdus ¶ Sic deus pr̃ non eẽt iustus si malos non punirz · & iustos remunerarz · Minimum autem inconueniẽs est deo impossibile sic & iniustum eẽ · ergo vera iustitia exigente · & nostra iniustitia & nequitia merente opellit adpuniendum q̃uis sit otra naturam eius & voluntatẽ ysaie · j · Deu vindicabo sup inimicos meos · Dicit heu insinuans q̃ cum dolore · & p oñs inuoluntarie ·

Q̃ patz etiaz in tarda punicõe · Nam qñdo aliquis aliqñ inuoluntariũ facit tardiꝰ facsic videmus in huis & ancillis · q̃ trina iussione vix ꝑceptum dñi vel dño obtemperant Et illud signum est q̃ sunt ad hoc fatiendũ inuoluntariꝫ · ¶ Sic deus & otra naturam eius est non misereri · facit puniendo tardius punit vt tardendo oñdat q̃ non delectetur in punicõe · ¶ Quod oñditur p figurã geñ iij · vbi dicit · q̃ peccante adam in paradiso venit deus ad puniendũ · & ambulauit ad auram post meridiem · Dicit notanter ambulauit · & tarde non festinant venit ad aurã · & vox eius videbat ꝓcedere a vento leui q̃ est inter austꝝ & occidentẽ · Et hoc ꝟm heb · hora · x · diei · Item qñ peccatum sodomoꝝ clamauit ad deum ꝓ vindicta · noluit festinanter & in ꝓcinctu punire peccatores · licz magnum eoꝝ esset pcẽm · ꝟ prius voluit descẽdere ad tardandũ se · & vidẽ si sic eẽt · Qua dicit clamor sodomoꝝ venit ad me &c · dñdã & videbo vt clamorem qui venit ad me opleuerint geñ · Ex quibꝰ patz magna pietas dei pr̃is · q̃ semp debemꝰ cogitare & in dolore cordis ꝓ mia inuocare &c ¶ E

¶ Secundo pcẽor debz ꝓponẽ ꝓ confessionez oris ꝓpriam iniq̃tatez dicendo ofessori · Ego indignus & mis pcẽor peccaui in celum · qõ ofiteor deo oĩpotenti · in cuius ospectu malum feci &c ¶ Sic etiã dauid ognoscens reatũ suum dixit · Q̃ dñe tibi soli peccaui & malũ coram te feci · Naz existens in domo incensa non diu expectat · ꝟ statim dum ignem sẽtit fenestras apit · magna voce & lamentabili corde clamat ꝓ adiutorio ¶ Sic cõsiderans domum oscie igne male occupie & pcẽ igni tam & incensam debz apire os · & ad ofessorẽ ꝓ adiutorio clamare · vñ crib · sup illo vbo Dixi ofitebor &c · Magna dei pietas que ad solam ꝓmissionem peccata dimittit · nondũ ꝓnuntiat ore · & tñ deus iam audit in corde & ipm dicẽ q̃ qõdam ꝓnuntiare est · Votum eñ ꝓ ope reputat hoc vez ꝟm guil' · qñ deest facultas opis ¶ Dz quirit an pcẽor ꝓ solam cordis ofessionem & contricõez · & non oris ofessionem · possit quis mundari a peccatis Et videt q̃ sic p pdictam autoritatẽ · Rñdet mgr hugo · q̃ p solam cordis contricõz · poẽ adulto deleri pcẽm · si vero oterit & satisfacẽ ꝓponit · deceto non peccare · & de commisso

confiteri & satisfacere iuxta iuditium ecclie. Et si nunq̄ sequit oris confessio. vel operis satisfactio. peccatum tñ iam dimissū in otritione non redit. peccat tñ mortaliter is. qui potest confiteri iuxta preceptum ecclie. & opē satisfacē. & hoc non facit. Hoc etiā vult magister Gratianus de pe. di. .a. Magna. ¶ Sed queris exquo sola otricōe cordis peccatum a deo delet. ad quid tunc est oris confessio ¶ Rñdetur q̄ necessaria est ꝓpter obligacōez precepti. q̄ reconciliari debz peccator non tm̄ bm iuditiū dei. ꝛ etiaz bm iuditium militantis ecclie. Vnde bm. Richb. in. iij. sup mgrm di. xvij. ar. vj. q. ij. actus penitēdi nō peccatū nec penam remittit. nisi sit cū ꝓposito ofitendi. & iuditium ecclie subeundi. si facultas affuerit. ꝙa aliter actus ille non esset sufficiens. nec eēt contricō. q̄ otritio est actꝰ penitendi formatus gr̄a. Ordinauit autem ecclesia confessionē oris ad hūilitatē & iustitiam exercendam. Et vt peccator reddatur cautior. & vt satisfaciat ecclie q̄ ledit. dū cm̄ peccator peccat mortaliter. peccat otra deuz & ecclam. Contra deum. q̄ eius p̄ceptū irritum facit. ideo & iam astringit quodaz vinculo ad deum. qđ solum p contricōz remittit & soluit. ¶ Secundo peccat otra ecclesiam q̄ contemnit & scandalizat & ligat altero vīculo. q̄ solum p confessionem. & satisfaccōz iniunctam pnīam & absolucōz p̄sbiteri p̄donei relaxat. Hec ꝓbant dicta. et manifestāt exempla. Ista vt dicit. Joh. xj. Oñs prꝰ suscitauit lazar. et aplis pmodū p̄cepit solue suscitatum ex̄ de sen. ex d. a nobis. S. primo Itē patet in lexpso. q̄ dñs a peccato mundauit. et vt postea sacerdoti sacrificium offerz ex lege p̄cepit. Etiam in decem lexpris q̄ in via mundati sunt anteq̄ ad sacerdotes venirent. & tñ iussi sunt ire ad sacerdotes de. pe. di. .i. S. An cor vr̄m ¶ Tercō peccator debz intendere opis satisfaccōez. & in hūilitate cordis dicē patri celesti. O deꝰ pat multa mala omisi. & tpus & omnia que dedisti mihi ī pcīis expēdi. Et ideo iā non sū dignus vocari filius tuus. vt. s. possim aliquid a te petere. quasi filius ex debito. ꝛ fac mihi gr̄am & recipias me ad te quasi mercenarium. vt iuxta merita mihi aliq̄d mercedis concedas. s. modicum tpus vt aliquid satisfactionis expediam. Videmꝰ qñ dñs famulo suo indebitaē. q̄ petit laborandi indutias. vt mercede laboris dñs exoluatur Sic etiā peccator debz petē indutias a dño vt q̄ satisfactionez indebitata aīa exoluat Tales indutias petiuit Job. x. di. Dimitte me vt plangam paululū dolorem meū anteqū vadam. & non reuertar ad terraz tenebrosam & optam mortis caligine. terram miserie & tenebraz. vbi vmbra mortis. & nullꝰ ordo. ꝛ sempiternus horror inhabitans ¶ Sed queritꝰ vtꝝ in hac vita q̄ pcō mortali possit aliq̄s satisfacē & deo reconciliari Et videt q̄ non. Nam tanta est offensa q̄ntus is qui offendit. sed deus est infinitꝰ qui offenditꝰ in peccato. ꝛ q̄nta est offensa tanta etiā debet esse satisfactio. alioquin non sit satisfactio. Oportz ergo q̄ homo in infinituz se puniat. ꝛ hoc est impossibile. in hac vita cū homis dies breues sint. ¶ Contra Job pecnt paucitatem tpis ꝓ satisfactione. Igit nō ¶ Rñdet bonauentura bm opinionē aliquoz doctoz. q̄ de oī eo qđ est in peccato non sit satisfactio. qm̄ hoc est impossibile nec exigit satisfactionē. de omni eo quod est in culpa. ꝛ aliq̄d odonat p mīam de aliquo requirit satisfactionem p iustitiā vt sim̄ ibi sit mīa & iustitia. ¶ Ñ notanꝺ q̄ in pcō sunt duo. s. offensa dei. & libido inordinata Offensa dei est infinita. & pro illo non sit satisfactio. nec fieri potē. & si homo in infinitū viuēt. Sed dum penitens ouertit se ad deū & displicentiam habz de auersione. deus ex sua mīa illam dimittit. suam dando gratiaz Libido aūt p se finita est. & q̄ deus iustꝰ est & non tm̄ remittit totū. ꝛ p isto exigit penā odignam ꝓpter ipō damno qđ intulit sibi peccator p culpam & delectacōz libidinosā. Ista aūt pena ob rigorē diuine iustitie est viribꝰ nr̄is imꝓportionabilis. & nr̄e ognicōi ignota ¶ Exq̄ aūt oportz vt satisfaciam̄ deꝰ prouidit exhoc igit nobis viā mīa diuina. & ostituit arbitrū sacerdotem. cui dedit potenciam arbitrandi. & taxandi penā. magis vel minus aspam. ꝓut maioritas vl̄ minoritas criminis circumstantiaz exposcat. & manifestandi nobis ptem pene vtute passionis xp̄i. hūilitate cōfessionis & contricōis remittē vt diuina iustitia ꝓ ista pte solucēz ab isto non exigat. ꝛ ex passionis pena xp̄i sit cētenta. qñta aūt sit ps illa. nr̄m non est

determiare · ꝫ dei ¶ Pater igit̄ rn̄dēdo ad ar
gumentū ꝙ satisfactio illa non sit de offēsa
que est infinita · q̄ deus ex mia remittit · ꝫ de
libidine & damno que sunt finita ¶ H
¶ Sz querit an vnus possit satisfacē p alio
dum adhuc est in hac vita · Et videt ꝙ nō
Gal' · v · Vnꝰ quisq; onus suū ptabit · i · penā
p peccato suo · Dicendū ꝙ in hac vita vnꝰ
potest satisfacē p alio · quod ꝓbat sic · Vnꝰ
potest satisfacē p alio qui est in purgatorio
vtputa si iniunctū sit alicui ꝙ faciat tantaz
elemosinam vt talem pegrinacōz · & morte p̄
uentus hoc adimplere non potest · non inter
uemente negligentia aliqua · de diuina bo
nitate p̄sumendū est · ꝙ si alius faciat eā pro
illo · est absolutus de delicto illo Sic ergo ex
istens in hac vita mortali · pōt satisfacē pro
exn̄tibus in purgatorio qui sunt in alio fo
ro · magis ergo in hac vita · vnus potest sa
tisfacere p alio · Nam inter istos qui sunt in
ecc̄ia militante vnꝰ impetrat alteri gratiam
vt habet sup illo · mat · viij · Videns ihūs fi
dem illoz ait palitico · Confide fili re · ti · pe
glō · quantum valet apud deum fides p̄pria
apud q̄ tm̄ valet aliena · Sed magis est im
petrare alteri gr̄am · q̄ p alio satisfacē Gal'
vj · Alter alterꝰ onera portate · Tenet ergo cō
muniter a doctoribus · ꝙ vnꝰ potest satisfa
cere pro alio viuente · vtputa si ille p quo
debet fieri satisfactio · impotens sit ratione i
firmitatis · vel rōne alterꝰ impedimenti rō
nalis · non p̄tendens euadē laborem · & tam̄
hoc de ꝛsensu clauium & ordinacōe Non em̄
videt ꝛsonuz rōni ꝙ vnꝰ satisfaciat p alia
p̄pria autoritate · ꝫ autoritas ordinantis re
quirenda est · Ad argumentū dicendū ꝙ in
telligēdum est de illis quibꝰ non ꝛmunicat
suffragia ecclesie · vel qui non sunt de corpe
ecc̄ie · sicut sunt ex ꝛmunicati · vel existentes
in inferno · ibi vnꝰquisq; onus suū ptabit
sine alleuiacōe p̄pter diuinā iustitiam · ¶ L
¶ Sequit̄ tercia ps in qua notat amarosa
receptio p̄ris indulgentis ibi · Cum aūt ꝛc̄.
¶ Moraliter est notandum ꝫm ꝙ pb̄us dic̄
viij etc̄ · ꝙ pntes plus amant filios q̄ ꝛc̄.
Cuius rō est · q̄ magis sciunt pntes q̄ filij ·
ꝙ filij ex eis sunt nati · Sic etiam m̄res plꝰ
diligunt filios q̄ p̄res q̄ certiores sūt de eis
& plus laboris habēt circa eos · Cum ergo
parentes m̄tum diligant filios · q̄ vt habet
C · de cura filij · l · vlt · Nullꝰ amor vincit pa
ternum · Filij etiā debent diligē pntes Cuiꝰ
ctrariū plures faciunt · ¶ Sicut recitatur i
gestis romanoꝝ de quodā filio regis alexā
dri · qui m̄tum dilectꝰ a p̄re · semp̄ tū patri i
sidiabat · de quo admirans impator p̄dē
ter & mansuete p̄no affectu ait filio dicens
Bone fili ego sum pater tuus · p me mundū
intrasti · & heres meus eris · cur mihi morte
minaris · in delitijs nutriui te · & omnia mea
tua sunt · desine inquit ab illa iniq̄tate · filiꝰ
vero eius dictis non acquiescens de die in
diem in malitia crescebat · Pater hoc vidēs
in locum debitum filium direxit · Dans filio
gladium quo ipe erat p̄cinctus di · O fili mi
interfice me · q̄ minꝰ scandalū est tibi me ꝫ
inocculto interficē · q̄ coram pp̄lo Filiꝰ hoc
audiens statim gladium a se p̄iecit · & coram
p̄re flexis genubꝰ · cum fletu magno m̄iam
ab eo petit dicens O pater peccaui · nā non
sum dignus vocari filius tuus · pater vero
pietate motꝰ · osculatus est eum dicens Fili
dulcissime dimissa sunt tibi omnia · Ammō
non pecces & esto mihi fidelis · & ego ero ti
bi gratiosus ¶ Impator est dn̄s noster ihūs
xp̄us · filiꝰ malus xp̄ianus · m̄r dei genitrix ·
Dum em̄ malus xp̄ianus diuinis preceptis
non obedit · querit mortem xp̄i q̄ntum in eo
est · istū secum duxit in debitum huiꝰ mundi ·
In quo non tm̄ obtulit se mori p̄mo mortuꝰ
est p̄pter delicta nr̄a · iam dat tibi gladiū · i ·
p̄catem eum tenere · vel a te eicē & occidere ·
Quia ꝫm ap̄l'm · qui pc̄a omittunt · item de
um crucifigunt · Cum ergo habeas p̄catem
xp̄m occidendi per pc̄a · fac instar huius filij
ognosce bona que accepisti a xp̄o · & mala q̄
incidisti peccato & pice abste gladium · i · vo
luntatem deo ctrari ā · & dicas in hūilitate
cordis · P̄r peccaui & malū fec̄ ¶ M ¶ Taz
cito pc̄or p pn̄iam se auertit a pc̄o i signū
sincere caritatis · & vere reconciliacōis Vult
deus ·
¶ Obuiare penitenti velocit̄
¶ Amplexari eam dulciter
¶ Dotare ip̄m nobiliter
¶ Primo q̄n adhuc peccator longe est a deo
sine suis meritis · deus alonge oculꝰ sue m̄ie
eum respicit · & gr̄am preuenientē immittit ·

que eum disponit · & ad suã ꝺsideracõz indu
cit · vnde ps. Mia eius ꝓueniet me · Nam sic
videm⁹ in hyeme qñ sol radios suos · non ex
alto · ꝫ ex transúso influit & emittit terra stri
git · fructu spoliat · nᶜ floribꝰ adornat ¶ Sic
sol iustitie deus, qñ de altitudine bonitatis
& deitatis radiũ sue gre ⁊ mie immittit cor
di hũano · tunc cor totaliꝫ illuminat ad ogni
cõez peccatoꝝ inflammat ad amorem · & ape
rit ad fructuosum laborem · ¶ Sic legim⁹ de
sancto petro · ꝙ xps respexit · ⁊ recordat⁹ est
verbi · quod ei dixit ihs · & etiam sui peccati
quod ei displicuit · & ex amore ꝙ ad xpm ha
buit doluit · & pniam egit · & hoc etiã hic ꝺ
de filio ꝓdigo · ꝙ pat eius est mia sup eum
motus · ⁊ occurrit obuiam ei · ¶ N ¶ Dz
dicis ex quo peccator seipm ognoscere non
potest · nisi illustret lumine ꝓuenientis gre ·
videt mihi ꝙ sibi nõ est imputandũ ꝙ gra
tiam illam non habz que a solo deo dat sine
ꝓcedentibus meritis · ¶ Dico tibi peccator ·
ꝙ si graz illam non habueris · tibi iuste im
putat · ꝓmo quilibz carens illa gra · iuste cõ
demnat · ¶ Cuius est rõ · q qñ homo potest in
opus aliquod · ad qõ necessario · vel ex pacto
sequit aliquid · si illud opus non facit · merito
imputat sibi · ꝙ aliquod necessariũ non se
quit · verbi gra · Actus illuminatiuꝰ qui est
a sole · non est in potestate mea · ꝫ si sum ĩ do
mo totaliꝫ clausa · que cum radijs solaribus
vndiq; est circumscripta · si domus non illu
minat · merito mihi imputat · q possũ si vo
lo fenestram & ostium apire · & facere istum
actum · Quo facto dom⁹ necessario illustrat
Item non est in pte agricultoris · ꝙ cres
cunt fructus & semina · ꝗa hoc est a virtute
celi · nihilomin⁹ si anno elapso ager fructuz
nõ habuerit · cultori imputat · maxime si agꝝ
non purgauit · nec disposuit · q hoc in pote
state sua fuit ¶ Item papa dans indulgentiã
ecciam vel romam visitanti que indulgẽtia
non est in potestate mea · ꝗa tñ actus scz ire
ad ecciam vel romam · ꝙ sequit actus indul
gentiaꝝ est in potestate mea Ideo si indulgẽ
tias non habuero · merito mihi imputat · &
non pape ¶ Dic est in ꝓposito · Nam ꝙuis
esse in gra non sit in potestate hois recipiẽ
tis · ꝫ solum in potestate dei tribuentis · q tñ
homo potest in actum ⁊ in opus · scz in pec
cati detestacõz & oppositõez post ꝓ · non ꝓt ꝙ

deus vult dare gram · ideo si ipam non ha
bueris, merito ꝺemnaris · Ideo necesse est
vt xps veniat obuiã penitenti Non enim
pater ꝓdigo venisset obuiã penitenti · si nõ
prius dixisset · surgam & ibo ad prem · nᶜ ad
ꝓriam patriam fuisset reuersus · si non reli
quisset alienam ¶ Sed queritꝫ an ali
qua dispositio ꝓuia ad gram suscipiendam
requiratꝫ Rñdeo ꝙ gra duobꝰ modis potest
accipi Vno modo ꝓ quolibz bono & auxilio
& qñq; minus pfecto · quod ꝺtingit · qñ deꝰ
nobis ꝓ suam inspiracõz monet dicẽs fachᵉ
vel hoc bonũ · ad talem gram non requiritꝫ
dispositio hois nisi cum venerit vt assentiat
nutu diuino tale bonum pfruendo · Secun
do modo accipitꝫ gratia ꝓ iustificacõe festia
ad q̃ requiritꝫ dispositio hois · q sicut nulla
forma introducitꝫ · nisi materia sit disposita ·
vt patet in cera que non suscipit impressiõz
& ymaginem sigilli · nisi cera sit priꝰ dispo
sita ꝓ liq̃factionem · Sic gra iustificationis
non recipitꝫ nisi mens priꝰ disponat · & a vi
tijs purget · de pe · di · ¶ Aliꝫ contra xpi qꝺ
ysa · lviij · Si abstuleris de medio tui cathe
nam scz · pcõz · Sequitꝫ oriet lux tua · & dñs
splendoribus implebit aiam tuam · ¶ Deꝺo
deus pater penitentẽ dulciter suscipit · & eũ
amplexat & osculat in signum vere reconci
ationis · Nam amplex⁹ & oscula sunt signa
pacis ⁊ amoris · Sic dum penitens affectu ⁊
ĩtellectu · quasi duobꝰ brachijs deũ attingit
⁊ deus eum in mia & gra suscipit · q̃si etiam
duobus brachijs · quid aliud q̃ amoreꝰ & ꝺ
gr̃osus amplexus duoꝝ & osculum suauissi
mum ⁊ paternũ insingitꝫ · dũ penitenti apto
corꝺ ⁊ affectu dulcedo diuine bñdictionis
infunditꝫ · & oms vires aie huius roris bene
dictionis irrigant & recreant · Isto osculo
supbenedicto · & amantissimo magno desi
derio ⁊ freq̃nti suspirio · aia sponsa xpi appe
rere solet · ⁊ vt iocundet & letet dicere illud ·
Cant · 1 · Osculet me osculo oris sui · q · diceret
Amantissimus sponsus meꝰ ihs · in cuius
amore langueo · immittat mihi gram ⁊ mi
sericordiaz · q̃ totis viscerib⁹ cordis desidero
& confortet me dulcedine sue pietatis · & di
uine benedictionis · & reuiuiscam · Nam vt
dicit ꝺmentator de impressionib⁹ aeris · ad
hoc ꝙ ymber proueniat · ⁊ terram irrigat
& fructificet · necesse est vt vapor & nebula

ōscendat· Sic etiam vt benedictio celestis gratie nos fecundet in bonis fructib⁹·fructi ficet·recreet·& confortet· ncce est vt cor ape riat·ꝛ affectus deuot⁹ ex eo ad deū ascendat ℣ Nam ille affectus deuotus est odor delectabilis·in quo deus multum iocundat ꝛ delectat·geñ·xxvij· Ecce odor filij mei sic odor agri pleni·cui benedixit dñs .Volens igit benedici a dño patre celesti debet facere sicut iacob·qui cōsilio mris sue indut se ve: stimentis odoriferis esau fris sui·& accedēs ad patrem cum pulmento quod libent ome debat·ꝛ benedictionem accepit. vt patet in epla· ¶Sic consilio ꝛ adiutorio matris mie induti vestibus esau·i·hominis celestis cui⁹ vestimentum est caritas cum pulmento con fecto·cum floribus odoriferis virtutum ·& accedamus ad deum·ꝛ illud ꝓulmentum ei offeramus·ꝛ q̄cito sentit odorem istum sua: uissimum ꝓuenientem·non solum a vestim tis caritatis· ꝟ etiam ab alijs virtutibus ꝓ culdubio in signum veri amoris oscl'o pacis nos fuscipit & benedictione celesti benedicit con ferendo nobis de roze celi ·i·de altitudie deitatis gr̄az·ꝛ de pinguedine terre dignissi ma hūanitate xp̄i abundantiā mīsationum ℣ ¶Tercio deus pater penitentem ho: norabiliter suscipit eum dotando gloriose ꝙ dicit suis suis ꝛ ministris scz āgelis afferte stolam primā·i·primam innocentiam q̄ per pc̄m pdidit·Stola em̄ est vestis innocētie q̄ aīa vestit in baptismo& designat ꝓ cappaz ꝛ camisiam·q̄ infans post suscepcōz crisma tis induit Et date anulum in manu eius·i· fidem formatam in signum vere despōsa: tionis·& calciamēta·i·ꝓmptitudinē bonoꝝ opm· Et adducite vitulū saginatum·i·ping uem quod signat obedientiam oīm creatarū que oīa homo ꝓ pc̄m amisit·ꝛ ꝓ penitētiaz restituunt Deus em̄ non est ita vindicatiuꝰ sicut mlti qui iniuriāti nolūt dimittē ·quia leuissima recognicōe infinitam iniuriā dimit tit·& iniuriantem ad maiorem gr̄az suscipit gaudenter·facit sicut bonus colonus vl'ag cola·qui illam terrā magis amat·que prius spinas habuit·& postea messem fertilez pro ducit ℣ ¶Sed queritꝰ an deus plus di ligat pc̄orem penitentem ·q̄ iustum semp benefatientem· Et videt ꝙ sic iuxta illō luc̄ xv· Gaudiū est angelis dei sup vno pc̄ore penitētiam agente ·q̄ sup ñonaginta iustis q̄ non indigent pñia ¶Exēplum etiā huiꝰ pabole·vbi filius senior·s·iustus bonus la borator ecc̄ie non tm̄ gaudium facit pri ·sic iunior penitens ¶Tercio dicit·ꝙ vt freq̄: tius est vex·ꝙ illi qui surgunt de maximis peccatis ꝓ pñiam·postea ꝙpato & acquisito habitu oppositio plexq̄ fiunt feruentiores in virtutibus & in diuina dilectione ·q̄ isti q̄ de puis aut nll'is surrexerunt·ꝟ semp steterēt Sicut patet naturalit̄ in ferro frigido ꝛ du ro·nam q̄nto materia & suba est magis fri gida ꝛ otraria igni·si igne accendit̄ & ignit̄ tanto calidior & feruentior efficit· & calorē diutiꝰ ꝙseruat·ferrum nanq̄ ignitū feruēt⁹ est ligno· Eodem mō de peccatore cōuerso·& cartiate incenso· Quare angelus dñi appa: rens iohanni euangeliste ī insula pathmos reuelauit sibi statum cuiusdaz epi laodicenꝰ tepidum ꝛ dāpnosū dicens hec vt ei annun tiaret·vtinā frigidꝰ esses vel calidus·i·rotꝰ malus vel totus bonus·ꝟ q̄a tepidus es ·i· piger & otiosus·incipiam te euomē·i·scan: dalose eicē c̄ Sz illō ꝓt⁹ dictū nō est gn̄alit̄ de quolibz peccatore intelligendū·ꝟ de q̄bꝰ dam·Nullꝰ em̄ peccator est·de cuiꝰ ꝙuersiōc tm̄ gaudeant angeli de celo·q̄tum de gl'osa virgine·q̄ nunq̄ ceciderit·vel iohanne bap tista·qui sanctificatꝰ fuerit in vtero ℣ ¶Nam ceteris paribꝰ feruentior plꝰ diligit a deo·Potest em̄ aliq̄s penitens esse tam fer uens in dilectione·& in opibus virtuosis · ꝙ excedit nonagintanouem iustos tepidos qui non ceciderunt· Et de istis loquit̄ euan gelium·di·gaudium est c̄· Sic etiā intelli gendum est in pñti littera·scz ꝙ filius senior pfectus est ·qui sine mortalibꝰ precepta dei ꝙuat·q̄ symphoniam·i·suauissimā pietatez dei considerat·ꝙ penitentē tam cito suscipit ad gratiam·& cum tanto gaudio sibi conui uium eternum ꝓparat·ind gnat·i·admiratur Nec em̄ indignatio nō exponit̄ ꝓ despeccōe ꝟ ꝓ admiracōe·Admirat̄ em̄ quilibet iustus merito de dei pietate·que tanto indigno pec catori tam immensam facit gr̄am· nonne ad miracōe fuit bene dignum· ꝙ magdalenaz tam magnam peccatricem plenam vniuerꝰ vitijs ita benigne suscepit· Et de paulo qui in via psecq̄ di xp̄m ꝛ ecc̄iam tam misericordit̄ ꝓmutauit· Et de mltis alijs qui de pessima

eoꝝ vita·conuersi ad gratiam·& mĩam meruerũt ¶Panc igit̃ admiracõꝝ iusti pr̃ celestis pacificat & declarat dicens·Fili tu semp mecum es suple in gr̃a·licꝝ forte tepide·hic aũt non semp mecum fuit in gratia· ꝟ p peccata sepatus a me·& mortuꝰ eternaliter· ꝟ modo de morte surrexit·& reũsus est ad me·q ergo meruit pristinam gr̃am· & fortem maiorem ꝓpter feruentiorem dilectionem· ¶Ergo de eo est gaudendum·ic̃·

¶Sermo decimusnonus·

Ratibꝰ eiꝛiens demonium·& illud erat mutũ luc̃·xj· ¶Medicus ex ptus non curat morbũ nisi prꝰ materiam peccãtez expulerit·& eiecerit Materia em̃ prior debet primo bene digeri & cõsumi anteꝙ aliã sumat ¶vñ Auicẽna ꝑma fen· iij·c·vij·docz di·Omnes qui sanitatez habẽ volunt·nec ꝛmedant·nec bibant· donec certum habuerint desiderium·& stomachus et upiora intestina a primo nutriente euacuata fuerint ¶Sic etiam sp̃ualiter nullꝰ sumẽ p̃ cibum sp̃ualem et sanatiuam aĩe·nisi euacuatus sit primo a peccato ·quod ẽ materia peccans et destruens sanitatem aĩe ·sic malꝰ cibus et venenosus ·peccans et destruens sanitatem corpis· Vnde habet·xv·q·i··c· nc in his ·Cum interficit impius ·xp̃us infunditur·et vbi abominatio ·i·peccatũ abolet ·i·tollit̃ de terra·i·corde terreno et immundo sanctificatio consecrat· Hoc etiam oñdit medicus salutis in p̃nti infirmo· cui gr̃am sanitatis conferre noluit·nisi prꝰ demoniũ peccantem in eo et morbum ip̃ius curantem eiecisset· Fecit enim ip̃m hominem mutum· Dicit enim in themate· Erat ihũs eiiciens demonium ic̃ ¶V ¶Querit vtꝝ liceat demones adiurare· Et videtur ꝙ non Dicit enim Ocigeñ·sup mat· Non ẽ ꝟm p̃catem datam a saluatore adiurare demonia· Judaicuꝝ tm̃ est hoc· Nec enim debemus iudeorum ritus imitari· ꝟ potiꝰ uti potestate a xp̃o data· ergo non est licitum demones adiurare ¶Sꝫ ẽtra est quod dicitur mat· vlt̃· In noĩe meo demonia eiiciẽt Sꝫ inducere alium ad aliq̃d agendum ꝓpter nomen dñi hoc est adiurare ergo licitũ est demones adiurare· ¶Rñdet sanctus thomas in secunda scẽ·q·vj·ꝙ duplex est adiurandi modus Vnus q̃dez modꝰ pmodũ deprecacõis vel inductionis ob reuerentiã alicuiꝰ sacri Alius aũt pmodꝰ compulsationis ¶Primo aũt modo non licꝫ demones adiurare· q ille modꝰ adiurandi vꝫ ad q̃daꝫ beniuolentiam·vel amicitiã prinẽ q̃ non licet ad demones uti·cum hoc repugnet legi nature·eo ꝙ dy̆abolus ẽ obstinatꝰ aduersariꝰ sũmi principis nr̃i dei·q ab ecc̃ia irrevocabiliꝫ p̃cisus·& ita mendax & fallax ꝙ si qñq̃ dicit veritatem vtilem, Aut dicit eam ꝛpulsus a deo·aut vt sibi magis credatur in mendacõ·q sic cautelosiꝰ decipiat· ¶Et ideo qui sic familiariter eum inuocat aut p cõiuracõs·siue p caractares·siue quocunq̃ alio mõ diuinacõis·peccat directe cr̃ deũ·ꝺ ecc̃iam·q ẽtra seip̃m· ¶E ¶Est igit̃ ꝓhibitũ·ꝙ est superstic̃osum & illicitũ in omni lege·Primo in lege diuina·leui·xix· vbi p̃cipitur occidi qui incitat magos q ariolos ¶Item ꝺm leges capite plecti debent· & si accedunt domum alteriꝰ·debent cremari Item bona eoꝝ omnia debent publicari·C· de maleficiis q mathematicis·l·Nullꝰ·lege nemo·q l·culpa ¶Sed ꝺm canones siq̃dez p̃cm occultum sit imponit̃ pñia·q̃tuor diebꝫ ex̃ de sortilegiis·c·q·si notorium ·eucharistia denegat̃·de·ꝺ·di·ij·ꝓ dilectione· Itez si sit clericus deponendꝰ est·& in monasterio detrudendus· Si laicus excomunicandꝰ xxvj· q·v·non optz·ij·c· siq̃s epus· Sꝫ & crescẽte ꝛtumacia·crescẽ debet & pena vt incarceret̃ & huiꝰmodi ¶Itez si ꝺnus sic debꝫ ꝟberibꝰ castigari·xxvj·q·i·ẽtra ꝑdolorꝫ epus Etiaꝫ cm̃s tales sunt infames similiter & eos qui ad eos ꝛcurrunt·vñ nec ad accusacõꝫ debẽt admitti·ij·q·viij·quisq̃s·nc ad testimoniũ ex̃ de test·testimoniũ ¶Secundus modꝰ adiurandi·est pmodũ ꝛpulsionis·q iste modꝰ licꝫ nobis ad aliquid uti q ad aliq̃d non licꝫ Demones em̃ in cursu huius vite nobis aduersarij constituunt̃·non aũt eoꝝ actus nr̃e dispositioni subdunt̃· ꝟ dispositõi diuine· & sanctorum angeloꝝ·Quia vt aug·dicit ij· de tri·Spiritus debitor regit̃ p sp̃m iustitie·

¶ Possumus ergo demones adiurando per virtutem diuini nominis, tangꝫ inimicos repellere ne nobis noceant, vel ſpualiť vl' corpaliter ſm pr̃atem datã a xp̃o, ſm illud luc̃ x. Ecce dedi vobis poteſtatem calcãdi ſupra ſpentes & ſcorpiones, & ſup̃ omnez poteſtatem inimici, & nihil vobis nocebũt. non tñ licitũ ẽ eos adiurare ad aliq̃d addiſcendum ab eis, vel etiam aliquid aliud p eos obtinẽdum, q̃ hoc pr̃ineret ad aliꝫ ſocietatem & familiaritatem cum ipis hñdam, niſi forte ex ſpeciali inſtinctu, vel reuelacõe diuina, aliq̃ ſancti ad aliquos defect? corrigendos demonum opatione vtant. Sicut legiť de beato iacobo, q̃ p demones fecit hermoginem ad ſe adduci. ¶ Ad argumentũ in oppoſitũ dicendum q̃ orig̃, loquiť de adiuracõe, q̃ non fit p modum opulſionis ſꝫ magis p modum cuiſdam beniuole deprecacõis, que nllo mõ licet, q̃ talis aut omittit peccatum infidelitatis, vt ſi credẽdo dy̆abolo diuinũ ei aliq̃d attribuať, aut y̆dolatrie, vt in oblationibꝰ & ſacrificijs, aut ſaltem in obedientie, qui a facit ctra pr̃hibicõez dei & eccie. ¶ Circa quariť quid de carminatricibus & carminatoribus, qui carminãt infirmos vel pueros vl' animalia nunq̃d peccant mortaliter dicit Auxſtenſ in ſũma ſua, q̃ ſi nihil ſupſticoſuz dicunt aut docent aut faciunt ſꝫ tm̃ vtuntur licitis precibus & adiuracõibꝰ, ſicut p paſſionem & crucem & ſiťia, non credo q̃ peccent mortaliter, niſi talia fecerint poſt pr̃hibicõez ab eccia ſibi factã, ſꝫ credo q̃ pr̃hibendi ſunt viri & mulieres a talibus, q̃ multa inutilia & ſupſticoſa ſolent admiſcẽ, niſi forte ſit ſacerdos religioſus & diſcretus, aut etiam laꝑcꝰ ſiue vir ſiue mulier excellentis vite & pr̃bate diſcretionis, q̃ fuſa or̃one licita ſup infirmũ non ſup pomum vel pirum aut cinglm, & ſimilia, ſꝫ ſup infirmantes manus imponẽt Iuxta illud mat. vlt. Super egros manꝰ imponent, & bene habebunt, nec ſunt he pr̃ces pr̃hibende a talibꝰ, niſi forte timeanť, qđ ad exemplum illoꝝ indiſcreti & ſupſticoſi carminatores ſibi vſurpent abuſũ tuentes ſe exemplo illoꝝ. ¶ Sed queriť vtꝝ liceat ad collum diuina verba ſuſpendere. Rñdet aux, q̃ in omnibus incantationibus, vel ſcriptis ſuſpenſis ſunt duo cauenda. ¶ Primo qđ pferť vel ſcribiť, q̃ ſi eſt aliquid ad inuocationez demonũ pr̃inens, manifeſte eſt ſupſtitioſum & illicitum. Similiť cauendũ eſt ſi otn gat ignota noĩa ibi ponẽ, ne ſub il is lateat aliquid illicitum. Vnđ Criſ. dicit ſup mat. q̃ phariſeoꝝ magnificantiũ limbrias ex emplo nunc multi aliqua noĩa hebraica angelorum ymagunt & ſcribunt & alligant, que non intelligentibus metuenda videnť. ¶ Cauendũ eſt etiam ne aliquid falſũ ꝺtineant, q̃ ſic eiꝰ effectus expectari non poſſet a deo qui non eſt teſtis falſitatis. ¶ Secundo cauendũ eſt ne cum ꝺbis ſacris ibi ꝺtineant iniq̃, vana vt aliqui caracteres inſcripti p̃ter ſignũ crucis, aut ne ſpes habeat in modo ſcribendi, vel ligandi, vel in quacunq̃ alia huiſmodi vanitate, que ad diuinam reuẽntiam non pertineant, q̃ hoc iudicareť ſupſticoſum, alias aũt eſt licitum. Vñ xxvj. q. vj. Non liceat xp̃ianis, dicit q̃ nõ liceat in collectionibus herbaꝝ medicinalium aliꝫs obſeruacõs vl' incantationes attendere niſi tm̃ cum ſp̃m bolo diuino, aut or̃one dñica, vt tñ deus creator oĩm honoreť. ¶ Quãtum ad continuacõez & expoſicõez euãgelij ſicut heri ad pñiam uos mouit diuina pietas, ſic hodie pcĩa fugẽ facit inimici doloſitas, & ſm hoc in pñti euangelio ſunt tres ptes

¶ In prima oñditur diuina potentia inſuperabilis p demonis expulſionẽ ibi Erat ihus

¶ In ſecunda eterna ſapia inſcrutabilisq̃ cõnis pfunditatem ibi. Ipe autem ꝛc̃

¶ In tercia hũana excellentia ꝺmendabiľ p ꝺmendacõis vociferacõz Ibi factũ eſt ꝛc̃.

¶ Quãtum igiť ad primam ptem eſt ſciendũ q̃ demones expellẽ a corpibus obſeſſis, eſt ſolum diuine poteſtatis, q̃ pr̃atem xp̃us miraculoſe oñdit in iſto hoie demoniaco, qui factus fuit a demone mutus. ¶ Moraliť aũt eſt notandum, q̃ ſicut a malo malũ pcedit ſic a dyabolo origine iniquitatis niſi malus homini puenit. Eſt em̃ inſtar lupi homĩ inimicꝰ, vt eũ rapiat & deuoret. ¶ Sꝫ ¶ Queriť enim in quodã pblemate, quare lupꝰ hominẽ q̃ videt raucum effitiat Et dicit q̃ iõ q̃ lupus vorax eſt, querens hoĩez inuadẽ & deuorare, immittit ei raucedinẽ, ne clamore p defenſionem alioꝝ valeat euadẽ. Sed ab aliis maior & efficatior naturalis rõ aſſigtur q̃ ideo q̃ lupꝰ eſt aĩal voraciſſimũ, & maxime guloſũ, & vtiť carnibus crudis, & male

digestibilibus. Item est aial frigidū & siccū & cum sit talis nature. s. frigide & sicce. oriū tur in corpe suo infectiones ysimiles sue cō: plexioni. hoc est frigide & sicce. huiz autem humores infecti frigidi & sicci & immūdi ex eunt p suos oc'os claros puros & luinosos quos in q̄ tales hoc qui cum exeunt aerem sibi pximum infitiunt. qui infectus aliū in ficit. & ille aliū. vsq; dum pueniat ad hoiem & tunc homo p oēs inficit. qm̄ ista infectio pcedens a lupo erat frigida & sicca. & hec est p̄cipue raucitatis causa. ¶ Ad ꝓpositum dyabolus etiam sic gulosus & vorax est. ym petrum ap'm ¶ Circuiens querens q̄ deuoret Querit em̄ corpe & aia deuorare & deglutiē ore infernali. Et ideo dictus est dyabolus a dya quod est duo. & bolos quod ē morsz. q̄ duos bolos tm̄ de corpe & de anima querit facē. vt habet ex̄ de sū. tri. & fi. ca. c. firmiē sup illo verbo ¶ Dyabolus etiam ē frigidz p letalem inimititiam. & siccus sine oīi hu: more gre. quare totus versutz. & malitia in fectus. infinitos querit modos & vias hoiez pctis infitiendi & vt eo infecto raucū & mu tum fatiat. ne clamore yfessionis p sacerdo: tem liberet & euadat. Quare dicit in Can. xxj. q. ij. vilis hostis versutus est. q̄ habet mille nocendi modos. nec ignoram? astutiā eius. ¶ Conat nang̃ a pncipio ruine sue vni: tatem eccie rescindē caritatē vlnerare sancto rum opm dulcedinem inuidie felle inficē. & omnibus modis humanū genus euertere & prurbare Dic em̄ lupz aduersariz humani gnis. nisi per canes fideles & predicatores eyciat facit hominem cui p peccatū mortale inhabitat.

¶ Mutum ne peccatū apiat yfessione.
¶ Cecum ne pcl'm videat ygnicōe.
¶ Surdum ne doctrinā audiat attēcōe.
¶ Primo facit hominem mutū. Nam sicut lupus dolosus volens rape agnum. nō ra: pit p pedes. nec aucam per alas. ꝫ dentibus stringit gutt eius ne clamet. Sic dyabolus hoiem. q̄ per peccatū possidet. non stringit in pedibus nec manibz. pmittit enim talem curre ad eccias visitare loca sanctoz romam ire. ad sacz sepulcrum pergere. dare el'inas. vestire pauperes. offerre sacrifitia. celebrare ieiunare. & noscit ea ad vitā eternaz nichil valere. nec fatientes de sua potestate euadē

Stringit tamen talem fortissime in guttu ne os aperiat. & se captum peccatis. & dya bolo ren untiat in yfessione ¶ Habet enim in ore suo quinq̄ dentes acutissimos quibz stringit. verecundiam. timorem penitentie feruorem ocupie. spem longioris vite. & vl timo desperacōz venie De istis dentibus scri bit gre. xxj. Dentes leonum dentes eius sup quo dicit Nicol'. de lyra. q̄ per istos dentes deuorat totalit bonum gre. & diminuit bo: num nature. qsi rumphea acuta oīs miqtas & ledit aiam & corpus. & ledit etiā in psenti subtrahendo grām. & in futuro gehenne pe nam que est intermiabilis. Dic est enim illa bestia terribilis atq̄ mirabilis q̄ vidit dan. vt habet. c. vij. danie'. que habuit dentes ferreas & magnos ymedens & ominuens. & reliq̄ pedibz yculcans. q̄ hominem em̄ dya: bolus pdere & damnare neqt. impedit tam eum inq̄tum pr̄ a bēitudine ¶ Hāc igit bestiam terribilem canes sancte eccie. i. p̄ dicatores vbi dei latratu. & clamore fugare debent ab habitacōibus hoīm. Juxta illud ysaie. lviij. Clama ne cesses. qsi tuba exalta vocez tuam. & annūtia pp'o meo scelera eoz ¶ Nam p hunc clamorem p̄dicatorū tria p cedunt. e quibz dyabolus a cordibz hūanis expellit. que etiā ypanē tribus. q̄ ym sapien tem. hoiem de domo expellunt ¶ Primū est stillicidiū. Dic qñ auribz p verbū dei insti latur nomen dñi ibus vt deuote inuocetur. expellit statim dyabolz. ps. Laudans inuo cabo dñm. & ab inimicis meis saluus ero Quare etiaz xp̄us dixit discipulis suis. & de omnibus successoribz eoz. In noīe meo de monia eycient. Mar. xvj. Quod cū exptum fuerat a. lxxij. discipulis missi in oēz terrā p̄dicaturi. cum gaudio reuersi sunt ad dñm dicentes. Dñe etiam demonia in nomīe tuo subiiciunt nobis. Luc. x. ¶ Nunc etiā mod inuocādi nomen dñi habuit nobilis homo ille qui purgatoriū patricij ingrediens oēs dyabolicas illusiones euasit cum dixit Ihu xp̄e fili dei viui miſere mihi peccatori Debz ergo in omībz piculis & illusionibz & fris illō ineffabile nom̄ inuocari & reuereri. Qua p̄ter greg. in consilio lugduñ. ordinauit & mstituit. quotiens hoc dulce nomen ibs int missarum solennia diceret. genua flecterent assistentes. vel saltē capite inclinato pfūdit

adorarent·eo ꝙ & gñaliter scribit·vt i noie ihu oē genu flectat·celestium·terrestriū & infernoꝝ vt scriptū habet in vj·d emunita te eccie ꝝ·c·decz domū dñi· Et rō ibidē assignat ꝙ illud nom̄ ē sup omne nom̄· & aliud sub celo non est datum·in quo saluos fieri oportet credentes ꝙ Secundū est devota oro·que oꝑatur fumo· Sicut em̄ fum̄ expellit hoiem de domo·sic oro deucta dya bolum de corde·vñ mat·xvij· Hoc genꝰ demoniorum non ejicit·nisi p ieuniu & orones Figurat Tho·vj·vbi habet sñialiter·ꝙ cum demon septē viros sare iugulasset·thobias iunior volens eam ducē timuit·q̄ angel̄ in forma iuuenis duxit· ꝓfitientes igit mansit prima mansione iuxta fluuiū tygris & thobias exiuit vt lauarz pedes suos·& piscis immanis exiuit ad deuorandū eum ·& clamauit ad angelum· Et dixit angel̄·aꝓphende branciam eius· & trahe eum ad te ad siccum·quod factū est·tunc dixit ei angelus Exenterca hunc piscē·& cor eius & fel & iecē repone tibi sunt em̄ hec medicamta necessaria Et interrogauit eū thobias di Obsecro re fr̄ vt mihi dicas quod remediū habebunt illa· Et ait angelus· Cordis eius pticulam si sup carbones ponas extricat oē genus demoniorum·siue a viro siue a muliere·ita vt vltra non accedat ad eas Sic mortaliter cū demon rex pcorum carnaliter & brutaliter viuē tem inuadē possit·homo tñ qui p sacerdotē & predicatorem q̄si angelū dei ducit & informat·s·p sinceram ꝺsideracoz xpi cordis ·& maxime dilectionis pticulā recipit· q: totam eius dilectionem ꝓpter magtudinem pensare non possum̄· & eam ad ignem sue caritatis & a mortis posuerit·ꝓculdubio fum̄ devotionis & oronis qui inde ꝓuenit·omne demonium expellit ꝙC Terciū ꝙ horz de domo expellit·est mulier ꝺbosa & litigiosa·Cui oꝑatur ꝺscia hominis·que p sermonem xpi inflammat ꝺtra pcm̄ q̄ non cessat murmurare·donec dyabolus p pcm̄ expellatur ·De qua dicit mat·xvij· Increpauit se ipm̄·s ·homo p ꝺsciam & exiuit ab eo demoniū Hāc igit vxorē que data ē in adiutoriū hois debz quilibet pie & diligenter attendē nec ꝺtra eam facē·q: sicut vir qui legittimā uxorem male tractauit·graui pena subjicitur Hā ꝺm leges in aut·vt liceat mri & a me·S·

Si quis Si vir vxorem flagellis vl̄ fustibus ꝺberauerit·nisi ꝓ causis in legib̄ expressis· Dabit ei terciam ptem donacois q̄ dederat ꝓt nuptias·si aut non dedit donacionem ꝓpter nuptias, punit in quarta pte substantie sue·si eius sb̄am non excedit cccc· aureos·ꝫ si excedit dabit ei·C·aureos C·d reputacoibus q̄ fiunt in iudicō·l·xlt · ꝙO Sic qui facit ꝺtra ꝺsciam peccat mortaliter & dignē est pena eterna ·q: vt habet xxv.j q.i· Ex his patet ꝙ oē quod ꝺtra ꝺsciam fit· edificat ad iehennam Sed ꝺtra si obligamur ad oē illud quod ꝺscia dictat·cum ꝺscia aliq̄n dictet faciendū aliquid ꝺtra deū ergo tenemur facē ꝺtra deum Hāz bñ ntura in j ·sup mgrm di ·xxxix· ꝙ conscia aliq̄n dictat aliqd qđ est b̄m legē dei ·Aliq̄n aliquid qđ est p̄ter legem dei· Et loquit hic de dictamine p modū precepcōis vel ꝓhibitionis·non p modū consilij siue psuasionis q̄n nunc ꝺscia dictat qđ est ꝺtra legem dei · illa ꝺscientia non ligat ad faciendū vel nō faciendum·ꝫ ligat ad se deponendū ꝓpter ꝙ talis ꝺscientia sit erronea·errore repugnte legi diuine·& necessario q̄ diu manet ponit hominem extra statum salutis·& ideo necce est ipam deponere·q: siue homo faciat quod debet·siue eius oppositū mortaliter peccat·si em̄ faciat quod ꝺscientia dictat & illud est ꝺ legem dei·& facē ꝺtra legem dei· Dicit morte peccatum·absq; dubio mortaliter peccat· Si vero facit oppositū eius qđ ꝺscientia dictat ipa manente·adhuc peccat mortaliter·non rō ne oris qđ facit·ꝫ q: malo modo facit·facit em̄ in ꝺtemptū dei·dum credit dictante sibi ꝺscientia hoc deo displicē·q̄uis deo placeat Et hoc est qđ dicit glosa sup illud Ro·xiiij· Oē quod non est ex fide·peccatū est ibi glō Omne qđ ad ꝺscientiam ptinet si aliter fiat dicit aplus esse peccatum·q̄uis em̄ fiat etiā quod bonum est si non faciendū credat peccatum est· Et rō huius est·q: non tm̄ attēdit deus quid homo faciat·ꝫ quo animo faciat & ille qui facit quod deus ꝓhibet· credens facere ꝺtra ipius dei voluntatem·non facit bono animo ·ꝫ malo·& ideo peccat mortaliter· Si aūt ꝺscientia dictat aliquid quod est b̄m legem dei·sic simplr ligat· & vniuſaliter ꝓ eo ꝙ homo ad illa ligatus est p legē diuinam·& ꝺscientia q̄ illi concordat ligatū

oñdit Vi aũt ꝛcio dictat quod ē ꝓter legē dei itez ligat ꝙ diu manet. vnde vl̃ teneꝫ homo sciam deponē vel teneꝫ id quod dictat con scientia adimplere. vtpote si dictat quod necessariũ est ad salutem festucam de terra leuare Sic igit patz ꝙ scia aut ligat se deponendũ. non tñ omnis scia ligat ad fatiendum quod dictat non esse fatienduz. ad qȯ homo alias teneꝫ. ꝫ talis scia etaz dicitur erronea. ꝓ hoc patet rñdendũ ad obiecc̃oez

¶ Secundo dꝑabolus facit hoiem cecũ cognicõe. Fruit em̃ sibi oc̃los ognicõis. ne piculum peccati videat & cognoscat. Sicã sicut coruus in cadauẽ primo oc̃los extrahit. Sic coruus ille infernalis. primo oc̃m dextrum eruit. ne pc̃or gaudium beatoz videat. nec consideret. Secundo sinistrũ ne supplitia damnatoz credat. & peccare abhorreat. q̃re dicit sapie. ij. Excecauit eos malitia sua ꝛc.

¶ Tercio dꝑabolus facit hoiez surdũ ne inspiracõz doctrine attendat. Nam sicut aspis otra vocez incantatoris aures obturat vnam fingendo in terram. alteram cauda i fixa tegendo. Sic dꝑabolus facit hoiem tm̃ delectari in pc̃is. ꝙ vt ne inꝑpacõz audiat p̃dicantis. fingit vnam aurem. s. sensũ tota liter in terram. nihil em̃ petit audire. nisi de terrenis. in quibꝫ sup omnia delectat Alteraꝫ vero aurem scz intellectum. cauda obturat dum nihil de morte cogitare vult. que tam̃ semp intonat & clamat. meor̃ esto. qm̃ mors non tardabit. ecc. xj. Vebz ergo prudẽs terram audire dicentem. Terra es & in terram vadis. Caudam vero memorari nouissima tua & ineternũ non peccabis ¶ Vñ legit in gestis alex. ꝙ ei quidaz lapis missus fuit. q̃ positus in vna pte statere. põderauit plꝰq̃ omnia alia in altera pte statere puluere aũt modico posito sup lapidem minꝰ ponderabat q̃ qȯcunq̃ poni posset in alia pte statẽ quod videntes multi sapientes mirabantur quoz vnꝰ ait. Iste lapis demr̃at quid tu es O alex. Nũc em̃ plꝰ ponderas q̃ totꝰ mũdꝰ qui te sustinere non pt̃. ꝫ puo puluẽ posito sup te morte eris minꝰ. q̃ quid mundi. Sic quilibz cognoscẽ debet. quid mõ & hoc non tm̃. ꝫ maxime finem quid erit ¶ Seq̃tur secunda ps in qua oñditur inscrutabil̃ sapia xp̃i. ex eo ꝙ tam sufficienter & efficaciter rõnibus ꝓbauit ꝺ insultantes demoniũ se non habere. nec ejcere virtute p̃cipis demoniorũ demonia ab obsessis. ¶ Pro quo notandum ꝙ antiquoz triplex fuit oppinio de expulsione demonis. Prima ꝙ expellent ꝓpter sacrificia que fiebant & hanc habebãt pagani. ꝙa sicut naturaliꝫ iratus mitigat p encenia Sicut etiã habeꝫ de iacob. q̃ noscẽs frem suum iratum ꝺ eum vt eius iram mitigaret. p̃misit ei munera di. placabo eũ muneribus geñ. Sic etiam isti pagani. vt placarent demones. Fatiebant eis sacrificia de aialibus & auibus. & etiã p̃molabant ꝑos filios & filias demonijs Sic etiam credebãt xp̃m ꝓpt̃ multa sacrificia facta demonijs habere p̃fatem sup eos. & minores p̃ supiores expellẽ. q̃re dicit In beelzebub p̃cipe demoniorz ejcit demonia. q. d. ꝓpter amicitiã contractam cum p̃cipe demoniorz ex sacrificijs sibi exhibitis p eũ impat mioribꝰ demonijs

¶ Contra quod arguit xp̃us dicens. Oñe regnum in se diuisũ desolabit̃. q. di. In quo omnes concordant hoies ꝙ a demonijs recipiant nocumtum. & hoc ip̃i intendunt. qui tm̃ curant de auro & de encenijs sic̃ de luto Vñ si p̃cipes eoz corrumpent̃ & illa cã impedirent alios demones a nocumẽtis hoim regnum eoz esset diuisũ & p oñs non durabile. ꝙ oñe regnũ i se diuisũ ꝛc ¶ Cuiꝰ oppositum & p conseqũs non est uez ꝙ p me placati sunt muneribus, & vtute p̃cipis eorum ejciam minores. ¶ Secunda oppinio paganoz fuit ꝙ demones possent expelli p artem astrologie. Vbi nota ꝙ plato ponit ꝙ potentia demonum ꝓpter eorum peccata subiecta erat soli & lune. & etiã nature aliaz planetarum. coniunctiones poterant ejcere demoẽs. ꝓpter quod plũ dicebant xp̃m fore magnũ astrologum. & sic q̃ vellet possz demones expellẽ. Et illa de causa tẽptantes eũ signum de celo querebant. vt si effectꝰ faceꝫ in aere euenire. signum esset ꝙ p artez astrologie demoẽs expellẽt ¶ Ad quod xp̃s itez sapienter rñdit. Filij vr̃i. s. mei discipuli qui mecum sunt. quos non in astrologia informastis. qui illr̃ati sunt ejtiũt demonia. cuiꝰ ergo virtute non astrologie. q illr̃ati. tamẽ etiam demones. q virtutes stellarũ excellũt non obediunt stellis igit̃. ¶ Tercia oppinio fuit. ꝙ demoẽs expellẽt p nigromanciã. Vnde ꝺm m̃grm hystoz. salomon p artem tradidit

quosdã exorcismos. quibus coopatis. vbis. lapidibus pretiosis. & herbis exorcaste immũdos spiritus expellebant. Et ideo credebant xpm tam magnum adiuratorem & incantatorem demonum. q ad nutum ei obedirent Et ideo turbe videntes expulsionem demonis ceperunt pdicta credẽ & cogitare. Cum autem xpus vt deus cognosceẽt cogitationes eorum rndit. Si in digito &c. q. di. demon q sapientissimus melius cognoscet virtutes herbarum & lapidũ q̃ alius homo, & ego istis non est subiectus. ꝛ virtute dei obedit mihi que virtus supat omnia creata quod si crediderit̃is. q in digito .i. virtute dei ejicio demonia. expressum signum est quod ad vos venit regnum .i. fides. vñ possidebitis beatitudinem. Et hoc oñdit p exemplum sic Qñ aliquis miles possidz pacifice aliquod castꝝ si alius fortior supenerit. vincit eum. & de castro suo contra voluntatem eius expellit. & diuidit spolia. notum ẽ q non consentiũt Sic cum dyabolus hoiem possidet. pacifice venit filius dei fortior eo. & eum virtute dei de homine contra eius voluntatem eiecit. ergo non in virtute sathane. nec ex amicitia ꝛ otrauersia & violentia ¶ Moraliter est notandum. q xpus ad hoc q oñdit demones esse pacificos. & concordes inter se. & q vnus non otrariet alteri. ꝓter quod regnum eoꝝ pmanere dicit. Sic a maiori instruit fideles pacificos inter se. & concordes eẽ ne vnus pturbet alium. si voluerint sine desolacõe regni ciuitatis. domus in pacifica possessione pmanere. q sicut videmꝰ q oia naturalia. q̃diu sunt in pace & concordia permanent. ꝛ pace defitiente. omnia defituntꝰ Corpa nanq elementata. q̃diu sunt in ipis elementa pacifica & adeq̃ta adinuicem. tandiu ipm mixtum manz. Proporcõ aũt hẽc modi & pace cessante. & aliquo elemento pdñante. & in aliud agente. necce est mixtum deficere & corrumpi. sicut patet in ligno putrido. in quo dum deficit virtus diunctiua elementorum ptes ligni abinuicem recedentes in pulverem redigunt. Qua ꝓpter nõ inepte quidã philoꝝ vt dicit primo phicoꝝ. posuerunt pacem esse pncipium oim rerꝝ naturalium. Sic reuera etiam est de corpe politico congregacõe seu comunitate. qui absq pace neq̃q subsistet pñt. quinmo si pax & concordia ffna deficit. necesse est eas deficere. & perire. Quare non tm iure diuino. verum etiã humano precipit omibꝰ fidelibus sub magnis penis pacem huare. vt em habeat in cañ. q. i. Qui otra. Quod qui otra pacem eccie sunt si dignitatem aut cingulum militie habent debent nudari eis. & priuari nobiles q̃ dignitatem non habent. debent pscripcõz pati suarũ subaz. & ignobiles verberari. & pe tuo exilio castigari. Scõm etiã leges vt habetur in libro feodoz de pace tenenda violatoribus pacis magne pene scõm exigentiam delictorum imponunt ¶ Hanc pacẽ huandaz docet etiã virgilius in vj enedorũ vt recitat p. b. augũ. de ci. dei. v. c. xij. di. Tu regere imperio ppl'os romane memento. he tibi erunt artes. pacisq imponẽ mores. pcẽ subiectis. & debellare supbos. vult dicẽ virgilius Q̃ multiplicata roma. eneas cupiẽs dñari in vrbe cum essz dñs rome. voluit habere osiliuz quomõ possit obtinẽ desideratũ & circuiens orbem. non osilium potuit inuenire. tandem sup hoc cogitauit di. si possem inuenire patrem meũ. ipe me suo cõsilio poneret me quietũ. & descendendo ad inferna pẽm inuenit. Cui pr̃ Anchises Ego inquit cio ad quid venisti fili Tu vis scire quomõ posses durare in dñio. & dominari toto orbi habe in tuo regimine illas regulas scz Tpe pacis ponas in ppl'o honestos mores. vt te diligant omnes. te reuereant. . & te amore filiali timeant. Alia regula vtaris pace. & mia p te subiectis. s. bonis & expelle superbos & vitiosos. hoc etiã amos viij oñdit di. Pacez & veritatem diligite ait dñs &c. ¶ Et debemus em̃ triplicem habere pacem & diligere scz

¶ Interiorem que est gaudiosa
¶ Exteriorem que est fructuosa
¶ Superiorem que est generosa

¶ Primo em̃ pax que est interior. est valde gaudiosa Est igit illa pax. qñ mens in diuino amore sic fuerit firmata. q nihil extrinsecus ipam pturbare pt. nec iterꝰ desiderio circa diuersa fluctuat. sed omnes vires sunt recollecte ad itendẽdũ vni & sũmo bono De qua pace dicit leo papa. Nec est vera pax a voluntate dei non diuidi. & in his que solꝰ dei sunt delectari ¶ Sed istam pacem & internam mentis quietam Tria pturbant scilicet

peccati oblectatio cogitacõnum euagatio & passionum molestacõ ¶ Primũ patet. Mens em̃ peccato obnoxia· nunq̃ potest esse q̃eta q: cor impij quasi mare feruens q̃ quiescere non potest Cui? rõ ponit sapie·xvij·Semp em̃ seua p̃sumit turbata oscia ꝓpter q̃ bene dicit ꝓpha· Non est pax impijs dicit dom̃i? psalle xxxvij·¶ Cuius rõ est bm aug̃·Pax est tr̃quillitas ordinis·que quidẽ tr̃quillitas i hoc attendit q̃ omnes motus appetitui qui escant in sũmo bono·& ostat q̃ hec tr̃quillitas tollit p peccatum vt spreto sũmo bono quis inheret summo creato· Vn̄ signũ vere pacis & pacate oscie est·si quotienscũq; alicuiꝰ peccati memoria se menti offerat·statim illud cũ aspnacõe detesteris·& q̃nto instãtiꝰ & validius hoc fit· tanto amplius mens quietat·& oscia serenat ¶ Secundũ etiã patet naꝫ quibꝫdã tantꝰ tumultꝰ cogitacõnum se ingerit· q̃ nec vnum aue maria quieta m̃te dicere p̃nt· Et tales merito om̃eꝫ suaui tatꝫ & deuocõꝫ orationis p̃dunt Juxta illud ecc̃· x·Muscę morientes p̃dũt suauitatẽ vnguẽti Causa aũt huiꝰ tumultus est m̃tis distraccõ & eius nimia occupacõ in rebus exterioribꝰ Et ideo qui ad amplexum interne q̃etis cupit ptingere·necce est ip̃m vacare & quiescẽ non solum ab opibus malis & etiã a cogitationibus supuacuis· Nam licet aliq̃ vacẽt ab opibus noxijs· q̃diu tñ euagant cogitationibus vanis·nunq̃ expiri merent illud ꝓpheticum· Vacate & videte q̃m suauis est dñs vt dicit Richꝫ·de oremplacõe ¶ Terciũ patet· Nam passiones que nobis ab exterioribus seu indigentijs ꝓueniunt vel etiã ab exterioribus motibꝰ insurgunt adeo q̃ otinue molestant hoiem q̃ concutiunt·vt tota vita humana p̃ns non nisi quedã pugna & milicia videat Juxta illud·iob·vij·Milicia est vita homis super terram Nec em̃ pugna molestiam non tollit i viris pfectis·quietem internam mentis·sed potius auget·q: scẽm greg Quanto mens se magis ꝓcipit in exterioribus affligi & distrahi· tanto auidius cogit in pace eterne quietis delectari Et istã pacem xp̃s suis discipulis ꝓmiserat cũ dixit Joh̃·xv· In mundo pressurã hẽbitis·in me aũt pacẽ ¶ Secunda pax·s· exterior est bene seruata·multum fructuosa q̃ vtilis & hec est inter hominem & ꝓximum suũ· De qua patet habetur·Eph̃e·v°· Soliciti seruare vnitatẽ spũs in vinculo pacis· Nam sic̃ videmus q̃ filij vel filie descẽdẽtes ab vno pr̃e q̃ matre plꝰ se dilgũt q̃ qui a diuersis ꝓgenitoribus nascuntur· Sic q: oim nostrum est caput p̃ vnus deus·mater vna sancta ecclesia·baptisma vnum·vna fides·vno p̃cio redempti ad eandem b̃itudinem ordinati· Debemus vinculo pacis nos diligẽ·q̃ signa caritatis oñdere·que pax oñditur·q̃ oscl'm̃ ad hoc fit in missa bm q̃ habet de d·di·ij·c· Pacem in glo· vt quis ofenciat alteri· Nam q̃nto magis adinuicem ofentimus q̃ vnanimes existim̃·tãto maiorem pacem habem̃·& vt veri amici in caritate magis radicati sumus·& fructuosiꝰ meremur ¶ Hanc aũt bonam pacẽ plures mundani ꝓmutant·qui virtutibus ocordare deberent·in peccatis & insidijs õ bonos mores & virtuosos omunicant·& ꝓcipant diuersis ouenticlis·& malis societatibus & ospiracõibus õ supiores q̃ rectores otra paupes & inopes·otra sacerdotes q̃ religiosos·quod tñ lege impatoria ꝓhibet C. de his·qui ad eccias ofugiunt denuntiam̃ Et de feodis de pace iuramento firmãda·¶ Conuenticl'as vbi sub pena vni? libre auri ꝓhibet·Sup quo apatus dicit·Conuenticula·vbicunq̃ fiant oiuracõs ꝓhibent p·l· istam·qõ quidem hodie male obseruat·ꝓmo totũ otrarium fatiunt ciuitates maxie lombardie·q̃ ptes que sunt in ciuitatibus & cõpagines· Sic etiam ꝓhibent alias omnes oiuracõs negociatorꝫ·s·vt spes diuersoꝫ corporum negotiacõis non minoris q̃ statuerit inter se venundet ¶ Contra hoc fatiunt heretici·qui ouenticl'as celebrant & officium p̃dicacõis in occulto vsurpant·q̃ sanctũ sacerdotiũ·& sacrament̃a eccie vilipendant·hi heretici sunt & excomunicati·vt habet ex̃ de he·c· ¶ Cum exiuncto Horum pacẽ & ocordiã deꝰ non acceptat·& magis vindicat luc·xij· Non veni pacem mittẽ·& gladium·i·seuerã vindictam ¶ Tercia pax·s·supior q̃ generosa est beatorꝫ· q̃ pacẽ etiã ipe spmeon iustus desiderabat·q̃ ibm̃ in vlnis ptabat in templo dicens· Nunc dimittis suum tuũ dñe·bm verbum tuum in pace·luc̃·ij· Quãuis em̃ hic iustus spmeon ibm̃ & saluatorem vlnis suis amplexarẽt·in quo om̃s thesauri

bitudinis ꝛcõdiri sunt non tñ quietatus ⁊ pacificatus · optauit ⁊ petijt · vbi intimiꝰ ⁊ suauius posset eum intueri · ⁊ stabilitꝫ in omnibus potentijs aïe saciati Quod sit pꝰ hãc vitam · cum omnes vires aïe ad ymaginem ptinentes · p dulcẽ deitatis pñtiam illustrantur · ⁊ implentꝫ thesauro diuine largitatis · Tunc em̃ est pax plena ⁊ perfecta · qñ pater appriate replet memoriam p theusauꝝ sue diuinitatis · p amplexum sue eternitatis · ⁊ p influxum sue omnipotentie ⁊ maiestatis · Quia dicit Anshelmꝰ in pslo · cxxv · Ibi erunt beati omnipotentes voluntatis sue q ⁊ sicut omnipotens voluntas dei in omibꝰ rebꝰ adimplebitꝫ · q nihil valent · nisi ꝙ voluntas diuina in rebus omnibꝰ impleat · Filius appriate implebit intelligentiã p speciem sue formalitatis · p candorem sue claritatis · p lucez inaccessibilem sue sapientie ⁊ veritatis · Nam ỹm Anshelꝰ · vbi gra diuia sapientia oñdet seipam mentibus beatis · in qua tanq̃ in speclo limpidissimo oĩa in momento pfectissime ognoscent · vt dicit aug · Spus sanctus appriate replebit voluntatem ꝙ gustum dulcissimũ diuine suauitatis ꝙ amplexum mellifluũ indissolubilis caritatis · ⁊ p letitiam ⁊ gaudiũ eterne felicitatis Quod quidez gaudiũ bibent de fonte viuo in ea puritate obiectiue · sicut deus sua fontali bonitate fruit in seipo · Tunc vificabit illud quod scribit · math · Intra in gaudium dñi tui · Et notanter dicit · Intra in gaudiuz Et non dicit · aperi desideriũ ⁊ suscipe in te gaudium dñi tui · Quia illud gaudiũ fruiti ois ẽ tante magnitudinis ⁊ tam indicibilis suauitatis · ꝙ mens beata ipm plene ꝛprehendere non pt̃ ꝫ tota absorbebit ex plenitudine illius gaudij · sicut stilla aque absorberur a vino forti · vt dicit Bern · C · Sequit tercia ps in qua notat excellentia xpi · ⁊ eius benedicte mris Pro quo nõndũ · ꝙ dũ pbei xpm vituperarent dicentes · in beelzebub principe demoniorꝫ ejcit demonia ꝓuidentia ⁊ ordinatione diuina ad ꝛfusionem iudeorꝫ · ⁊ ad falsitatis eorꝫ oñsionem · surrexit quedã mulier · que a sanctis · ⁊ doctoribus dicit fuisse sancta marcella · famla beate marthe ꝛroris lazari · extollens vocem · ⁊ ex corde · ⁊ ostanter alte ꝓferens laudem xpi ꝛtra vitupiũ iudeorũ dicens · Bꝫs venter qui te portauit · ỹm Nicol · de lyra · mrem beatificat · ⁊ laudat ex filio · ⁊ non eoúso · q ab ipo ꝓuenit gra ⁊ gloria pncipaliter rõne deitatis · ⁊ instrumentaliter rõne hũanitatis · qa humanitas xpi est organum ꝺiunctum ipsi deitati · Ut ille dixit ꝺmendando fidem · ⁊ ꝺstantiã mlieris ⁊ alioꝝ filiũ quĩpmo · ⁊ potiꝰ non dicitur aduersatiue · ꝫ ꝺmendatiue · q ꝺi · non soluz illa que me ptauitbta est · ꝫ etiam q̃ audiũt verbum dei · corde credentes ⁊ ope adimplẽtes Vñ dicit beatus aug · libro de vginitate ꝙ bta virgo maria felitiꝰ ꝺcepit deũ mente p fidem · q̃ corpe p carnis assumpcõz · Q Moraliter ꝓsona deuota que sacramtalit xpm in mente suscipit · ⁊ caritate insepabiliter eum copulat ⁊ ptat · ex nobilitate ⁊ dignitate q̃ acquirit p ipius supabundantis gre redundantiã · merito a tota celesti curia cõmendat · ⁊ ab omnibus bta predicat · Sicut videmꝰ ꝙ si vgo casta · ⁊ pudica ex plebeio regi copularet Dec virgo licet simplex magnum honorẽ ⁊ dignitatez indueret a regis dignitate · naz regina appellaretur ỹm leges quoulꝫ pꝰ mortem viri nupta esset viro dignitatis inferioris · q vt habet · ff · de sñatoribus femine · Femine dignitates suas a viroꝝ dignitatibus sortiuntur Vxores nanq̃ choruscant radijs maritoꝝ · In aut · de ꝺsulibus · ℈ · Si vero coll · q̃rta · C Figuram ⁊ exemplum habemꝰ in hester · que nata de gne iudeoꝝ · copulata fuit regi assuero · ꝓpter qꝺ multas dignitates accepit · ⁊ regina appellata eam rex ꝺamauit super omnes mulieres eo ꝙ gratiam ⁊ misericordiam habuit coraz ea sup omnes mlies Cui etiam capiti imposuit ꝺpadema regni · ⁊ fecit rgnare ĩ loco vaschi · hester · ij · Quare in eius laudem ⁊ ꝺmendacõz · dixit mardocheus puus fõs ce uit in fluuium ⁊ in lucem solemq̃ ꝺuersꝰ est ⁊ in aquas plurimas redundant Dec enim hester est · q̃ rex accepit vxorem · ⁊ voluit eã reginam · hester · xiij · Ult . C Sꝺualiter ꝓsona casta ⁊ munda · que in caritate p sũptionem corpis xpi · se filio dei regi eterno · ⁊ immortali copulat · ⁊ vnit digne bta ⁊ gloriosa · ⁊ regina perdicat · ⁊ ab oĩbꝰ angelis honorat · q vnum est cum xpo dicente saluatore Joh̃ · xj · Qui edit carnem meã · ⁊ bibit sanguinem meum in me manet · ⁊ ego ĩ eo · Sup quo dicit bs aug · ⁊ allegat de ꝺ · di ·

ñ. Qui passus. Qui passus est pro nobis. dñs ꝺmendauit in illo sacramento sanguiez suum et corpus suũ. quod etiã fecit nosmetipos. Nam et corpus xpi nos facti sumus. ¶ Sed queris an simus facti corpꝰ xpi. qõ est natum de virgine. vel qõ est in altari sb panis spetie ¶ Rñdet glõ vbi supra. qꝺ illa verba referunt ad ecciam. non ad corpꝰ suũ sumptum de virgine. Non em̃ fecit nos corpus suum. qõ natuz est de virgine. et sumit in altari sub spetie panis et vini. ꝟ fecit nos corpus suum spuale. scz eccìam fidelium Et ideo dicit spirituale. licet constet ex corpalibus ptibus. scz fidelibus. qꝺ ptes eius non corpali. ꝟ spirituali vinculo caritatis in eiꝰ opõsicõe vniunt. licet corpa seqstrent. ¶ Ad hanc aũt vnionem corpis xpi. vt hõ fiat membrũ. vbi xpus caput est De necessario requirunt tria. que etiam disponunt ad corporis xpi dignam susceptõz. scz

¶ Fundamentalis conscie depuracõ.

¶ Actualis mentis deuotio.

¶ Totalis ꝓprie voluntatis ꝓiectio.

¶ Primo em̃ requirit fundam̃tal depuratio conscie. qꝺ sit depurata sic conscia ab omni culpabili defectu. qꝺ sup nullomõ conscientia reprehendat. Quia sicut lumen solis ponitur. se plenꝰ immiscet. siue infundit. Sic xpus solũ puro et immaculato cordi se per suam gr̃am infundit q̃ est candor lucis eẽne Yñ habet de con. di. ij. Nihil in sacrifiꝯ mai9 esse potest. ꝟ corpus et sanguis xpi. nꝯ vlla oblacõ hac potior est. ꝟ hec oĩs p̃cellit que pura conscia dño offerenda est. et pura mente sumenda. atꝟ ab oĩbꝰ honoranda. Et ideo volens accedẽ ad hoc sacram̃tum. debet examinare conscìam suam. ꝺm apl'm .i. Cho. xi Et si videat se esse in peccato mortali. scz. qꝺ videt se non penitere de peccato mortali iam commisso. vl' esse in ꝓposito aliquid committendi & in tali statu qui hoc sacramentũ suscipit. mortaliter peccat. propt̃ irreuerentiam q̃ facit sacramento. & rei contente sub sacramento. & rei significate non ꝺtente. & etiaz qꝺ est ecclesiastici precepti tñs gressor. Ille etiam q̃ ꝺm rei veritatem nõ est in peccato mortali credit tñ esse se in mortali si cum tali ꝺscìa hoc sacramentũ suscipit peccat mortaliter. qꝺ est reuerentie sacramento ꝺbite ꝺtemptor. Si autez non videt se esse in peccato mortali. & non credit & tñ est. Aut bꝰ ꝓuenit ex omissione ꝺligentie ꝺbite examinã do ꝺscìaz & tũc dico qõ mortaliꝫ peccat non tñ ica grauiter sicut priꝰ. Aut non ꝓuenit ex omissione debite diligentie. q̃ tenetur homo adhibere. Sed qꝰ homo de lege communi certꝰ esse non potest. vtꝝ peniteat digne. ꝺm illud ecc̃. viiij. Nemo scit. vtꝝ odio vel amore dignus sit. Et sic accedens ĩ mortali peccato. ad susceptõz huius sacramenti non peccat mortaliter. ꝟ ꝺsequit̃ remissiõez latentis peccati Aliter em̃ q̃cunq; homo hꝰ sacramentũ susciper exponẽt se pericło peccati mortalis. quod fl'm est. Hec Rich. in q̃to sup sñias di. viij. ar. ij. q. i. ¶ Sed queriꝫ. vtꝝ quis peccet accedens cum ꝺscìa peccati. ꝓbtim cum hoc faciat obediendo precepto ecc̃ie ¶ Ad qõ dicendum qꝺ peccat mortaliter. si accesserit hic cum peccato mortali. nec excusat ꝓpter p̃ceptum ecc̃ie. qꝺ ecc̃ia non precipit. vt quis omunicet cũ peccato ꝟ potiꝰ p̃habita ꝓparatione diligenti. Consulit ergo illi. qꝺ anteq̃ accedat ad sacramentum. ꝺscìam suam expurget. Item dico qꝺ q̃ ex ꝺtemptu precepti ecc̃ie non omunicat semel in anno. etiam peccat mortaliter. ¶ Sz dicẽs. ergo hñs peccatum qõ dimittere non potest. protunc si accedit peccat mortaliter si non accedit. etiam peccat mortaliter ergo erit ꝓplexus. ¶ Rñdeo si dicis. qꝺ peccatum dimittẽ non possis. mentiris. etiã siquis in illa disposicõe esset ꝓ illa vice. qꝺ de cõsilio sacerdotis abstineret a omunione. tunc non esset ꝓplexus. q̃a tunc ex ꝺtemptu non ꝺiret precepto ecc̃ie. & in hoc respicienda est ꝺscìa ꝺfitentis ¶ Dico tñ qꝺ stante p̃posita. si talis ex ꝺtemptu nolit se expurgare a peccato tunc meliꝰ facit non accedendo. licz em̃ peccet mortaliter. minꝰ tñ ꝟ cum peccato accedendo cc̃ ¶ Secundũ dispositum ad susceptõz sacramẽti ptinens ad ꝓfitẽtes est eleuacõ mentis in deum ꝓ actualem deuotionem. Eleuatio quidem mentis ꝓstans meditacõs. q deuotionem cãt Juxta illõ ps In meditacõe mea exardescet ignis. Raz sic ligna mltiplicata in igne. ignis roborat. & augmentat Sic mltis honestis meditacõibꝰ xtputa xpi passionis. huiꝰ sacramenti institucõis. & fructuũ eius crescit noster affectus deuotionis ¶ Est em̃ illud sacmentũ magne

virtutis & efficacie. Quod a xpo amore in tensissimo ordinatum est ꝺm Richar. in iiij. sup mgrm ꝺi. viij. Hoc sacramentum a digne suscipiente xpus manducat vtiliter. quia hec manducatio manducanti reducit ad memoriam passionem xpi. fidē ꝺfirmat. spem auget caritatem inflammat. dat vitaz gratie. xpo vnit manducantem. spiritualiter inima consolacōe reficit ipm. roborat ad opacōm boni sustentat ꝺtra casum ꝓuenientem ex ꝓpria infirmitate. munit ꝺtra demonis impulsum remittit ardorem carnalis ꝺcupie. ꝑgat veniale peccatum. & qnq; peccatum mortale vt dictum est. Et pnt hi xij. effectus significari p xij. fructus ligni vite de quo habet Apoc. xxij. Et ad celebriorez illoz memoriā in tribꝰ versibus collecti sunt. v. Inflammat memorat. sustētat roborat auget. Hostia spes purgat. reficit vitam dat & vnit. Confirmatq; fidem. munit fomitemq; remittit Sz dicēt quis. si aliquis inuenerit se indeuotū & tepidum non potens oīa sic meditari. nunqd accedz Dicendum aut est ꝓsona ꝺmunis puta sacerdos qui gerit ꝓsonam eccie. si nō habet aliud impedimentū ꝓpter tepiditatem huiꝰ dūmodo faciat quod in se est nō debet omittere missā. q; deoucō tociꝰ eccie in cuiꝰ ꝓsona celebrat. supplet id quod sibi deficit ꝺ uocōis. Si aūt ꝓsona est priuata. tunc dico q; in illa requirit actualis deuocō. sed si die ꝺmunionis ad nullam deuocōz se dispositū fuerit aut senserit. aut talis torpor est ex culpa precedēte puta q; occupauit se aliquibus inutilibus p q̄ distrahebat. & tūc tociꝰ est differre. aut prebuauit se colligēdo se ad deuocōz q̄tum potuit. dando conatū q̄tum in se fuit. sic humiliter potest accedē. sperās. q; ex vi sacramenti sibi deuotio ꝺficiat R

Terciū dispositiuū est. totalis ꝓiectio voluntatis in deū. ꝓponendo firmit nunq; deceteto velle peccare. ꝫ semp in via dei pfistē & talꝭ ꝺformitas volūtatis prinz adpfectos ꝑs. Mihi adherere deo bonum est. Vult em deus q; semp opemur bonum sine defectu. Quare dicit pū. iiij. & habet in decretis de pe. di. ij. non reuertebat. Justorū semita est lux splendens & crescens vsq; ad pfectū diē. i. pfectoz vita & ꝺuersatio est splendens p boni exempli euidentiā. & crescens p meritorū affluentiā. vsq; ad pfectā clarificacōez mentis in bītudine. Dnt em̄ pfecti semper ꝓgredi. & nunq; stare. q; ꝺm grego. In via dei stare retrocedē est. Ex quibus patet error hereticoz quoꝝdaz dicentiū. q; homo in pnti vita. potest tm̄ pfectionis culmē attingere. q; amplius in gra & caritate pficē non potest Cuius rōnem assignant quia ꝺm tles alias inueniret aliquis pfectōr xpo si homo semp posset pficere Vñ reꝓbant ab eccia vt hereticī. sic habet ex̄ de hereticis ad nm̄ libro vij. Soluitur em̄ ratio illoz ibiꝺ in apparatu primo autoritatibꝰ. Vnde ꝑs logꝫs de pfectis dicit. Ibunt de virtute in virtutez & greg. sup ezechꝫ. & de pe. di. ij. dum sanctā eccīaz vbi sic dicit. dum sanctam eccīaz dns suscipit. in gradibus suis dinoscit quia eius glia p illiꝰ incremta declarat. De his gradibus etiā iob loquit dicens. p singulos gradus meos ꝓnuntiabo illum oīpotentez Nos quidez gradus dns sub messis nomie describit dicens. Sic est regnum dei q̄ ꝺmō si homo iactet semen in terram. & dormiat & exurgat nocte ac die. & semē germinet & crescat dum nescit ille. vltro em̄ terra fructificat Primū herbam. deinde spicam. deinde plenum fructum in spica. & cum ex se ꝓduxerit fructū statim mittet falcem. qm̄ adest tpus messis. Semen homo iactat in terram. cum cordi suo bonam intentionem inserit. Dea dormit. qm̄ in spe boni opis quiescit. Nocte ac die surgit. & inter aduersa & ꝓspera ꝓficit semen germinat & crescit. dum nescit ille. q; & cum adhuc metiri incrementa sua nō valet semel ocepta virtus ad ꝓfectum ducitur & vltro terra fructificat. q; ꝑueniente se gra mens hominis spontanea ad fructum boni opis assurgit nō ibi plene Ad rōnez illoz dicit. q; minus potest bene p augmentū peruenire ad qntitatem maioris in his q̄ habēt qntitatem vnius rōnis. ꝫ gra alteriꝰ homis se habet ad gram xpi. sicut virtus pricaris ad vniuersalem. Vnde sicut virtus ignis. quantumcunq; crescat non potest equari virtuti solis Ita gratia hominis quantumcunq; pfecta non potest equari virtuti & gratie xpi. vt etiam dicit tho. in iij. pte. q. vij. ar. xj. non est ergo fatienda equatio finiti ad infinitum. S Sed querit. vtz perfectꝰ ad hoc. vt magis ꝓficiat semp & frequenter debeat ꝺmunicare ñc. Dico q; cibus iste

vt ꝑsit ꝓficienti. & ꝑfecto requirit debitam ꝓparacõnez puritatis & deuotionez vt dictũ est. & qui assiduam habet talem ꝓparationẽ benefatit ꝯmunicando freq̃ter. qui vero tarо. etiam ꝯmunicet raro Vnde in primitiua eccĩa quotidie ꝯmunicabant. quia habebãt huiꝰmodi innocentiam. siue puritatẽ ꝑ baptismum. & ardorem caritatis siue deuocõis ꝑ donationem ſpũſſancti. q̃ vero pꝰmodum caritas refriguit. & innocentia baptismalis vt in pluribus ꝑdita fuit. ideo relictum fuit iuditio & ſcĩe vniꝰcuiſq̃ vt ꝯmunicarz qñ ſe diſpoſitum ꝯgnoſceret, ne manducarz ad ſuam damnationem. Et q̃ homines incepe: runt fieri negligentes. ideo itez inſtitutum fuit ꝙ freq̃tareť. Vnde anacletus papa inſtituit. vt qñcunq̃ venirent ad eccĩaz. cõ: municarent vt dicit̃ de ꝯ. di. ij. Sed q̃ mlti freq̃tabant eccĩam. q̃ ſe non bene ꝓparabãt ideo inſtituit papa fabianus. vt ter in anno ꝯmunicarent. ſ. in natali. paſcha. & penthecoſte. q̃ in his feſtiuitatibus melius ſe ꝓparabant. Et q̃ homines in his tribus feſtis & tpibus adhuc negligentes erant. Ideo ad extremum eſt ad paſcha reductum. quod ꝑcedit tempus preparationis. ſcz. xl. Vnde ſi homo ſentit ſe feruidum. ſic in ſtatu eccleſie primitiue. ꝯmunicet freq̃ter. ꝫ ſi ſe in ſtatu medio habet. aliqñ debet ceſſare. vt diſcat reuerenter accedere. aliqñ ꝯmunicare. vt in flammeť ardore. & tunc ꝫm illam ꝓtem. ꝫm q̃ viderit ſe melius ꝓficere ad illaz declinz q̃ hoc ſolum ꝑ expientiam diſcere poteſt. dicendo ergo. ꝙ aliquibꝰ eſt vtile ſepe ꝯmunicare. & aliquibꝰ vtile raro ꝫm dicta ꝛc.

¶ Sermo decimnſoctauus.

Vanta audiuiꝰ facta in capharnaum. Fac & ꝫ in pria tua. luc̃ iij. capitlo ¶ Naz vt videmus oĩe agẽs pro ſua actione requirit paſſum ſcz ſubiectum debitum. Quia ij. de aĩa dicit pꝫus. Actꝰ actiuorum ſunt in paciente ꝑdiſpoſito. Agricola eĩ volens ſeminare. neceſſario req̃rit terrã aptam. & diſpoſitam ad hoc. q: ſi ſemen iaceť in petram. vel in terram inculтam. non germinaret nec ꝓducẽt fructũ ¶ Sic ſeminator verbi dei. requirit etiam hoĩes diſpoſitos & aptos ꝑ ſuſcepcõe doctrine. Non eĩ equaliter omnibus ꝓponendũ eſt ſemen veritatis. Non eĩ infidelibus ꝛ hereticis. nec indoctis in malitia eſt predicandũ. Vnde orig. vt allegať in decretis xxxxiij. di. In mandatis dicit. In mandatis habemus. vt veniẽtes ad ciuitatem diſtamus priꝰ q̃s in ea dignꝰ ſit. ut apud euz cibum ſumamꝰ. q̃romagis noſcẽ oportet. q̃s qualis ve ſit is cui immortalitatis v̄ba credenda ſunt. Policiti enim eſſe dẽmus dicente xp̃o Ne margaritas nr̃as mittamus ante porcos. ne forte ꝺculcẽt eas pedibus. & canes ꝺuerſi dirumpant. mat. v. Q̃ exponit aug. ij. libro de ꝫmone dñi in monte. c. xv. di. Sacra ſcriptura dicit̃ ſanctũ q̃ non ꝺz corrumpi. ꝛ margarite. q̃ non ꝺz ꝺtẽpni. canes ſunt veritatis impugnatores porci vero veritatis ꝺtemptores. q̃ dicerent Nolite ſacram ſcripturã apire & p̃dicare hereticis infidelibus. nec luxuriosis & carnalibus. ne vilipendať & reꝓhendant vos verberent ꝛ occident ¶ Sed videť xp̃us ꝺrium feciſſe infidelibus. & publicanis predicãdo Rñdet ſanctus aug. hereтici ſiue infideles ita ſunt obſtinati. q̃ de eoꝝ correctione non ſperať. aut ſperať. ſi ſic eſt eis p̃dicandũ. ſic faciebant apl̃i. ſi non. aut habitant cũ aliꝭ qui predicacõem recipiunt. ꝛ tunc eſt eis predicandum. Ita intelligť hoc dictũ Sic cum xp̃us ꝯgnouit ꝓpm patrie ſue. ſ. de nazareth in malitia obſtinatos ꝛ duros nec dictis nec factis poſſe eos ꝺuertẽ. ibi non p̃dicauit. nec miracula fecit ꝫ capharnaũ acceſſit ad ꝓpm diſpoſitum p̃dicando. & miracula faciendo Et ideo dixerť ei iudei. Q̃nta audiuimꝰ ꝛc

V ¶ Querit vtz pntes & ꝓpinq̃ ſint exĩ neis in omnibus p̃ferendi. Et videť ꝙ sic. Gal. vlt. Opemur bonum ad oĩs. maxime aũt ad domeſticos fidei. ¶ Conť xp̃s priam ſuam reliquit. & extraneis p̃dicauit & benefeč. ergo dõm ꝫm mgr̃m ij. ſñiaz di. xxviij ꝙ domeſticus ſiue ꝓpinquus eſt locandꝰ in ordine caritatis quinto loco. extraneꝰ vero in ſexto. Scõm eĩ mgrm. verus locꝰ veritatis & dilectionis eſt. Vt primo ante oĩa diligamus deum. Scõo noſmetipſos. Tercõ parentes ſcz patrem & mr̃em. Q̃rto filios fr̃es

sorores & huiꝰmodi· ¶ Anto domesticos· Sex to extraneos & inimicos· Vnaz rō hoc dictat ꝙ illud quod est ꝓpinquiꝰ plus respiciatur a priꝰ· sicut etiā diffusio caloris corpalis ꝑfectior est ad loca ꝓpinquiora ꝙ̄ ad remota· ergo a filī· omunicacō maioris amoris spūal' prius respicit naturaliter ꝙ sibi est ꝓpinquū ꝙ̄ quod est remotū· ¶ Sed est nōndum ꝙ aliter est dōm de ꝓpinquo & pnte· eque ꝑdoneo & minus ꝑdoneo· Si em̄ ꝓpinqui sunt eq̄ ꝑdonei tū extraneis pr̄ quia suū ꝓpinquū vl' amicū ꝑferre extraneo· nisi forte ex hoc scandalum oriat· vl' aliqui exinde malū exemplū accipiant· vt qñ timeat ꝓbabiliter ꝙ ex hoc alij etiā inducantur ad benefatiendum ꝓpinquis siue amicis mīꝰ dignis· ¶ Quiꝰ exemplū hēmꝰ Gen̄· viij· vbi dicit· ꝙ pharao dixit ad Joseph de fribus suis· ꝙ si nosti in eis viros industres constitue eos mgros pecoꝝ meoꝝ Si vero ꝓpinquꝰ amicꝰ alicuiꝰ sit mīꝰ ꝑdoneꝰ extraneo· non debz eum ꝑfere in aliquo postposito exneo meliori· alias talis dicit infidelis dispensator q negotiū quod gerit nō meliorat cum possit ¶ Exemplū patet etiam in saluatore· qui petentibꝰ osanguineis· vt vnus ad dexteram· & alius ad sinistrā in rgno suo sederet rndit· Nescitis q̄d petatis· Per hoc etiā dicit ad argumentū ōrium· q extranei erant ꝓpinquis & opatriotis meliores· Ideo eos ptulit· & multa bona eis fecit· Vñ Iero sup Ieuit· viij· c· dicit· Qui pstantior ē ex omni pplo qui doctor qui sanctior qui in omni virtute eminencōr· ille eligat ad sacerdotiū· Quod tn̄ minime hodie fuat· plꝰ inspicit potentia ꝙ̄ sapientia· nobilitas ꝙ̄ vtilitas· bursa plena quā mens serena· Et ideo recto ordine peruerso necessario oīm patim̄ subuersionem ¶ Querit iterꝝ· vtrū homo maiori debito teneat informaē infideles· ꝙ̄ in fide instructos ¶ Ad q̄ rndendum̄ premitto talem distinccōm ꝙ alio & aliomō informandi sunt gentiles· iudei· heretici· & veri xp̄iani Primo gentiles instruendi sunt p racōnes naturales vt ad fidei fūdam̄tum possint puenire· ꝓbat· gentiles non oueniunt nobiscū in autoritate alicuiꝰ sacre scripture· p ꝙ̄ possint cōuinci· ergo p rationes conuincendi sunt & inducendi· vt fidei nr̄e adhereant· Anꝰ est sancti tho· in summa ō gentiles li· i· ca· ij· & ona tenz· ꝙ vbi deficit autoritas ad rōnem curendū est· quia ius naturale ꝯmune est omni nacōi di· i· ius naturale· Secundo iudeis ondendum est vetꝰ testam̄tum male intellexisse· vt p hoc ad fidē inclinent· & sic bēs siluester conatꝰ ē quosō adducē ad veritatis viam· vt patz in legenda eius· Tercio heretici tam p rōnem naturalem ꝙ̄ p vetus testamentū & nouū inducendi sunt vt ad gremiū sancte mr̄is ecclesie redeant· & sic vt patet in aliquibꝰ plēs sūt ad fidem reducti· Quarto tā gentiles ꝙ̄ iudei· necnon heretici miraculis sunt ad fidez reuersi· patet q̄ de multis sanctis quoꝝ q̄dā gentiles· quidā iudeos· quidaz hereticos per miracula ꝯuerterūt· & hoc maxime fuit necessariū in primitiua ecc̄ia· vt patet in glō· sup illo verbo Signa aūt eos qui crediderīt hec seq̄tur mat· vl'· Quīto gentiles magis errant ꝙ̄ iudei & iudei ꝙ̄ heretici· supple intelligendo circa plura· ꝓbat· plus negant de scriptura gentiles ꝙ̄ iudei· & iudei ꝙ̄ hēretici q̄ heretici circa aliquos articl'os errant tm̄· iudei aūt totū nouum testam̄tum negant· q vetus male interp̄tant· gentiles aūt totam sacram scrip̄tam negant· in qñtum tangit fidem nr̄am· Sexto heretici grauiꝰ & pricl'osiꝰ errant ꝙ̄ iudei· & iudei ꝙ̄ gentiles· ꝓbatur grauiꝰ peccat· qui non implet qō ꝓmisit· ꝙ̄ qui non implet qō non ꝓmisit· ꝙ̄ heretici a fide apostatarūt· q tn̄ vt fideles· licz nō sint adhuc aliq̄d tenent· & sunt sub ꝓtectu tali plura mala p̄nt bꝝare & ita p̄nt etiā facere iudei· cum q̄bus testam̄tum habem̄ ꝯmune qō male vt dictū est interp̄tatur· Septimo rndendo ad quesitū· homo maiori debito tenet informare infideles ꝙ̄ instructos in fide dūmodo credat aliq̄d boni efficē· patet quia maiꝰ periclim imminet ex pte infideliū q maxime hereticoꝝ quā fideliū ꝛc· ¶ Quantum nunc ad ōtinuacōem euangelij· heri dictuz est· quomō aduersariꝰ inuadit possidentem hodie docem̄ fugere inuadentem· q ꝫm hoc tres sunt ptes p̄ncipales declarandi·

¶ In prima vana iudeoꝝ postulacō In p̄cipio·

¶ In secunda cecat pb̄eoꝝ pturbatio· reple·

¶ In tercia tuta xp̄i declinacō ibi· ib̄us aūt

¶ Qñtum ad primū ib̄u existente in nazareth· dixerunt scribe & pb̄ei· Qñta audiuiꝰ q· di· Nescimꝰ an rumores illi veri sint· qui

dicent de tuis miraclis · nisi etiã hic in naza
reth · que est ciuitas tua etã ꝓbaueris · ¶ Et
vocant nazareth eius priam · q; ibi occpt⁹ ·
educat⁹ seu nutrit⁹ fuit · ⁊ in bethleem nat⁹
¶ Rñdit ihus · Amen dico vobis · Ne
mo ꝓpha gñaliter log̃do accept⁹ est in pria
sua · ¶ Ex quib⁹ videt xpus velle inferre · sed
ego sum ꝓpha vobis in lege ꝓmiss⁹ · Deut ·
xviij · ꝓphã de gente tua · & de frib⁹ susci
tabit tibi dns deus ipm audies · sed me non
accipitis · ymo otemnitis · quare non estis
digni q; inter vos miracla faciã ꝓpter vrã
incredulitatem · ¶ Et hoc oñendo adducit
duo exempla ꝓbantia veritatez sui dicti · scz
ꝓphas ee magis acceptos inter alienos · quã
inter ꝓrios · ¶ Primũ summit · iij · Re vij ·
de helya · qui tpe magne famis · derelict⁹ ab
omnib⁹ viduis gentis sue isrl · accept⁹ fuit
deuote · ⁊ sustentatus a quadã vidua gentili
Et siliter hic a suis persecutus fuit · & ergo
etiã ab eis suũ surripuit benefitiũ alijs con
ferendo · Et ideo non mirum · si instar helye
xpus apud extraneos · & non apud suos in:
credulos & ingratos miracla fecit di · in ve
ritate dico vobis · Nota lacepta est modica
vib⁹ inter tyrum & sydonem ¶ Exemplum
scd̃m summit · iiij · regum de helyseo · q; inter
plm suum isrl neminem a lepra curauit · ꝙ
tñ gentilem extraneũ · s · naaman syrũ · ꝓt
ingratitudinem gentis sue isrl · & eius ydo:
latriam · qa tunc colebant vitulos aureos ·
quos ieroboã fecit inferendo sicut prius Si
ergo isti famosissimi ꝓphe non fuerũt accepti
ꝓpter plm ingratitudinem · & apud exneos
miracula oñderunt · q̃re non etiaz xpus exi
mius ꝓphaz · pt ꝓpter ingratitudinẽ ⁊ mali
tiam gentis sue fugẽ · ⁊ se ad aliam gentem
deuotam tñsferre · vbi reuerenter suscipit · &
bonum fructũ opat ℣ ¶ Moraliter est
nõdum · q; inter alia que reddunt homiem
iustũ · & sanctũ otemptibilem · est nimia fa
miliaritas · homo em̃ q̃tumcunq; virtuosus
scz inter alios omorat · vltimo nihil curat & ·
otemnit · Quare phus dicit · de regimie pn
cipum · Nimia familiaritas pit otemptũ Et
· ff · de offitio phidis · l · obbuandũ · Ex ouer
sacõe eccli otemptio dignitatis nascit ¶ De:
bent ergo plone honeste ⁊ supiores dignita
tis se subtrahẽ a ouijs & ouersacõib⁹ in:
ferioz · ne otemptibiles habeant Et sp̃aliter

sacerdotes cui⁹cunq; odicõis existant · debẽt
vitare tabernas publicas · vbi sunt oscoria
& ouinia lapcoz · ex de vi · & ho · cle · Clerici
offitia Et in cle · v · & ij · e · ti · ec · Et sperialiter
intelligit hoc de ouijs in quib⁹ sunt iocu
latores & lusores · & huiꝰmodi infames per
sone · cum quib⁹ non licet clericis ⁊ religios
esse · alias licite pñt cum honestis plonis eẽ
quos emendare pñt verbo & exemplo sicut
xpus Vñ · i · pe · ij · Conuersacõm vram inter
gentes hntes bonam ¶ Sed licet mlta habe
ant sanctitatis & honestatis exemplaria · tã
in vita xpi · & scoz patrũ · quã etiaz adhuc
sup viuentiũ deotoz religiosoz sacerdotũ
& secl̃arium plonaz ¶ Null⁹ tñ eoz in pria
sua · scz in hoc mundo acceptat · nec; iust⁹ pre
dicat ꝓpter tria ·
¶ Vitioz carnalium expientie otinuitatem
¶ Naturie infecte ad male log̃dũ ꝓnitatez ·
¶ Vtrorunq; vite difformitatem ·
¶ Ratio primi patet · Nam sm Tris · super
mat · Omnis homo estimat sm se altez · nec
pt melꝰ sentire de altero · quaz ipse sentit de
se Ecce fornicariꝰ nemiem existimat castum
superbus neminem putat hũilem ¶ Cuius rõ
est · q; receptum est in recipiente p modũ re:
cipientis · Sic patz de dulci recepto in lingua
febricitantis de quo dicit ⁊ indicat quod sit
amarum · q; lingua amaro humore infectur
¶ Sic cum hoies secl̃ares carnalia desideria
& spurcicias mundi otinue exercentes ⁊ ex:
pientes · sic ergo carnales religiosos ⁊ scos
viros tales esse indicant quales ipi sunt Ne
tñ iuditium temerariũ apls phibet dicens
Nolite ante tpus iudicare · i · Coz · iij · De ta
li iuditio etiã habet · xj · q · iij · Temerarium
vbi dicit · q; non est curandũ iuditium hũa:
num · vbi est bona oscia · q; tale iuditium est
temerariũ ¶ Debent ergo tales infecti pec:
catis · Primo seipos iudicare · quia sm apl̃m
Si nosipos iudicaremꝰ · vtiq; non iudicare
mur · Vnde dixit quidaz fr vt legit in vitis
pr̃m · q; qñ dominus flagellauit egiptũ in
ꝓmogenitis suis nõ erat domꝰ in q̃ non erat
mortuũ · Et dixit discipulꝰ qd est hoc · Rñdit
senex · siqs videt peccata sua · non osiderat
aliena n⁹ iudicat ¶ Sic etiã legit in vitis pa
trũ · Q quidaz fr in sithi aliqñ inuentꝰ est cul
pabilis · Et miserũt seniores ad abbem moy
sen · vt veniret & noluit venire · miserũt ad

secundo dicentes· veni q; frēs te expectant
Et surgens venit·tollens secum sportam ve
tustissimam·& implenit eam arena·& ptauit
Illi vero exierunt ei obuiā dicentes ·quid ē
hoc pater·dixit eis senex· Peccata mea sunt
post me curentia·& ea non video· Et veni
ego hodie aliena iudicare peccata· Illi autez
audientes nihil locuti sunt· Vñ dixit alius
senex· Non iudices fornicatorem si castus es
q; filiter legem preuaricaris· Qui em̄ dixit
Non fornicaberis·etiam dixit· non iudices
Vñ frater quidaz interogauit senem dicēs
Si videro culpam frīs mei· bonum ne est
celare· Dicit ei senex· Quacunq; hora tegi-
mꝰ pcta frīs ·tegit deus peccata nr̄a·& qñ
pdiderimus·& deus proder nr̄m peccatum·

¶ Secundo dico q; ꝓpr̄e·boni virtu-
osi otemptibiles sunt mundo·& non accep-
tant a mundanis ꝓter infectionem nature
Nam tanta est infectio nature humane· q;
omnes hoīes proni sunt ad malum·& ideo
ꝓniores ad detrahendum·& ad malum dicē
dum·quā bonum loq;dum ·ymo que igno-
rant quo fine fiant ·& licet qñq; bono fine
ad malum tñ interp̄tant· Quius cā est quis
humana locutio est inuoluta detractionibꝰ
& calumnijs· Vnde in ꝓlogo sñiarum dicit
mg̃r· Q; non dubitamus hūani eloquij sez
monez·semp calumnie & detractioni emi'oz
fuisse suppositum· Hoc est etiam qđ geñ· vij
dicit· Sensus em̄ & cogitacō humani cordis
in malum ꝓna sunt·sez ad detrahendum·&
male iudicandum otra doctrinam moralis
cathonis di· Existimationem retine· ¶ Sed
dubitaꝫ· an aliquo modo liceat alicui malū
vel iudicare de ꝓximo suo· Ad hoc dicendū
q; hoc potest esse vnomō ex euidentia facti·
vt quis alium iudicat & dicat homicidam q̄
videt eum interficere hoīem· & hoc nullum
peccatum est· Secundo modo ex signis evi-
dentibus· vt cum quis dicit vel iudicat aliq;
fornicatorem q̄a vidit eum cum aliqua nud̄
& solum cum nuda & sola· hoc etiam nllm̄ē
peccatum· Tercō in signis leuibus·& in hꝰ
iudicio est triplex gradus· Primus qñ quis
ex signis leuibꝰ incipit dubitare de bonitate
fratris·& hoc est peccatum veniale q; ꝓcedit
ex humana fragilitate· & hoc non vocatur
ꝓprie iudicium· & suspicō· Secundꝰ gradus
qñ ex talibus signis firmiter tenz in animo
q; frī sit malus·& hoc ꝓprie est iuditiū quia
iudicium imꝑtat sñiam firmā·& est peccatū
mortale·q; otrariat caritati· Tercius qñ ex
talibus signis leuibus non solū p̄dicto mō
iudicat·& etiam ꝓcedit ad manifestacōem &
ad punitionem frīs·& hoc adhuc est grauiꝰ
q; non solum est otra caritatem·& etiaz otra
iustitie equitatē ¶ Tercio mō accep-
tanē nīc ꝓter vite difformitatem· Naz sicut
ōria non se opatiunē·& mutuo se expellunt
sic vita bonoz est detrimentū maloz ·sicut
patet in xp̄o & iudeis· Nam q̄a vita xp̄i
fuit bona & iudeoz mala · Ideo freq;ter ab
eo reꝑhensi· & victi vitam suā repugnabāt
dicentes eum esse plasphemum·malefactorē
violatorem legis Sic & modo non est tante
sanctitatis religiosus· qui si malitiā & vitā
hoīm nitiꝫ reclamare· vita eius vilipendit
& ipē reꝓbatur ¶ Est em̄ de veritate audiē-
da· sicut de sumptōe aque benedicte ·qñ em̄
aqua daꝫ benedicta a sacerdote post missam
totꝰ ꝑplꝰ deuote applaudit & accrit aꝓximā
do ad sacerdotem·deponunt caputia ·indi-
nant capita·extendunt manus & vestes vt
aquam benedictam recipiant· & si sacerdos
liberaliter supspserit ꝺ aqua statim auertūt
se & fngunt·& otra sacerdotem mūmurant·
Sic nobiles & ignobiles ·cum audiunt de
aliquo p̄dicatore deuoto religioso·q; dic̄ ho
minibus veritatem mirabiliter applaudunt
& omendant·& ꝟmones eius freq;tant· sed
si otingat· q; ad vitia ꝓpria eoz se inclināt
& largiter dat cotrecōem·statim remurmu
rant·& faciem aūtunt ·p̄dicatorez otemnūt
& vitam eius reꝑhendunt·ij·thi·iij· A ve-
ritate quidem auditū auertent· ad fabulas
aūt ouertent· Aug·xj·q·iij· Nemo pitorū
Melius est ꝓ veritate supplitiū pati· q; pro
adulacōe recipe benefitiū· Itez ibiō pelagiꝰ
vnicuiq; ꝓuidendū est· ne aliq; iniuste pro
sequaꝫ iudicet vel puniat·ne ibm̄ ꝓsequaꝫ·
& puniat·& iudicet·& sic patet c̄ic· Qñtum
ad sc̄am ptem est notandū· q; humane ne
quitie ꝓpriū est· q; si rōnibus vincit·nō ac-
quiescē·sed in irā ꝓrumpe·& ex ira in malū
actum iruē·& qñq; in homicidiū· Et quia
phariseī a xp̄o manifestis fuerunt rōnibꝰ &
exemplis supati·ideo in iram ocitati·ducen
tes xp̄m de ciuitate·sez nazareth in supciliū
montis·vt eum precipitarent & occiderent·

¶ Moraliter est notandū· q̄ ignis rōe
suē caliditatis est maxime actiuitatis int̄ cia
elementa· Nam ꝟm plm· ij· de aīa· possz au
geri in infinitum· quoulq̄ esset ꝺbustibile·
& ergo summo studio cauendū est· ne fiant
incendia· vt em̄ habet in legibus· ff· de offi
cio p̄fe & vigilū p totum· Antiqui magnā
custodiam ignis habebant· ¶ Ordinatum
em̄ rome erat p impatores· q̄ vnus in ciui
tate p̄fectus siue mg̃r vigilum dicz· wacht
maister· erat qui cum alijs sibi subiectis· per
totam noctem diligenter vigilabat· & omia
loca vbis visitabat· & ne incendia fierent p
negligentiā inquilinos oms admonebant·
vt vnusq̄sq̄ apud se in domo haberet· & ne
gligentibus fustibus & flagellis· & alijs g̃
uionibz penis arcebant· Talis custodia etiā
apud nos semp est habenda· Sed cū ignis
sp̄ualis· s· ira grauior· & ml'tiplz damnabi
lior sit· q̄ ignis corpalis· Ideo tanto maior
custodia· & diligentia h̄nda est· ne incen
damur ira· Nam iracundia inter alia pcta
mortalia ānumerat di· xxv· q· Alias· de qbz
dicit· Quicunq̄ em̄ aliq̄d de istis pctis in se
dñari ognouerit· nisi digne se emendauerit
& si habuerit spatiū longo tpe· pñiam non
egerit· & largas elīnas non erogauerit· & a
pctis ip̄is non abstinuerit· illo transitorio
igne· de quo dicit ap'lus purgari nō potuit
ꝫ eterna illum flamma sine vllo remedio cru
ciabit· ¶ Est em̄ iracūdia· tā malū & damno
sum pctarū qō subtrahit·

¶ Deo effectum sue potentie
¶ Proximo affectum debite benuolentie·
¶ Proprio subiecto aspectum rōnis & intel
ligentie·

¶ Nulli em̄ nisi deo opetit rōne sue potētie
culpas iuditialiter vindicare· bonos simpl'r
inhabitare· & eis liberaliter sua dona dare·
et legare ¶ Sed ōtra illa iniuriat iracundz
in omnibz· Primo aufert a deo vindictam·
q̄ ira est deordinatz appetitus vindicte· Et
deus dicit· ro· xij· Mihi vindicta et ego re
tribuam· Deus em̄ duo sibi rebuauit· s· glo
riam et vindictaz· ꝫ vnū vult sibi subtrahē
superbus· et alter iracundz· De gl'ia dei dicit
ysaie xxxxviij· Gloriam meā alteri non dabo
Et ap'lus· Soli deo honor et gloria· Secō
iracundus deo iniuriat· ex eo q̄ expellit eū
a quiete sue habitacōis· de quo ps· Factus
est in pace· locz eius· & habitacō eius i syon
· i· in mente quieta· Quem locus pacis con
turbat iracundus· Prou· xv· Vir iracundz
puocat rixas· Tercio deo iniuriat impedie
do· ne legatum dei stare possit· Legauit em̄
deus hominibus pacem in fine vite dicens
Joh· xiij· Pacē relinquo vobis· pacem meā
do vobis· Et ideo iracundus tanq̄ obsessz
a dyabolo· & excomunicatus a deo est vitan
dus· prou· xxij· Noli esse amicus homi ira
cundo· neq̄ ambules cum viro furioso ¶
¶ Sed dicēt quis· videt q̄ ira non sit pec
catum· Peccando em̄ ꝟm doctores demerem̄
sed passionibus non meremur· sicut nec vi
tupamur, vt dicit ij· ethz· ergo nlla passio ē
pcm· Ira aūt est passio ai· ¶ Cont̄ hoc dic
ap'lus ad Eph· iiij· Omnis indignatio & ira
tollat a vobis· Rñdet tho· in secunda scōe
q· clvi ij· Ira ꝓprie nominat q̄dam passi
onem· Passio autē appetitus sensitiui intm
ē bona· inq̄tum rōne regulat· si aūt ordiem
rōnis excludat est mala· Ordo aūt rationis
in ira potest attendi q̄tum ad duo ¶ Primo
q̄tum ad appetibile in qō tendit quod ē vin
dicta· Vñ si aliquis appetat quod ꝟm ordiez
rōnis fiat· Vindicta est laudabilis ire appeti
tus· Et vocat ira p zelum· si aūt aliq̄s appe
tat q̄ fiat vindicta qualitcunq̄ otra ordinē
rōnis· puta si appetat puniri eum· qui non
meruit· vel vltra q̄ meruit· vl' etiā non ꝟm
legittimū ordinem· vel non ꝓpter debitum
finem· qui est ꝺseruatio iustitie· & correctio
culpe· erit appetitus ille ire vicōsus· & noia
tur ira p vitium ¶ Aliomō attñdit ordo rō
nis circa iram· q̄tum ad modū irascendi· vt
scz motus ire non immoderate feruescat· nz
interit Qz quidē si potest mitrat· nō erit ira
absq̄ peccato· etiam si aliq̄s appetat iustam
vindictam ¶ Ad obiectionē igit dicit· q̄ q
passio potest esse regulata rōne vel non· Et
ideo ꝟm passionem absolute ꝺsideratam nō
imp'tatur rō meriti vel demeriti· seu laudis
vel vituꝑij· ꝟm tn quod ē regulata rōne· p̄
habere rōnem meritorij & laudabilis· & cō
trio· ꝟm q̄ non est regulata rōne· potest ha
bere rōnem demeriti & vitupabilis· Et iōo
p̄bus ibidez dicit· q̄ laudat vl' vitupat· qui
alteri irascit ¶ Secundo ira subtrahit ꝓxi
mo affectum debite beniuolentie Tenet em̄
ꝓximi est saluare sūbam· famam· & psonaz

¶ Sed ꝺra illa tria· ira ꝓpellit aliquē ad nocendum ꝓximo· ſ· ſuā̃m deꝑdando· Eccī· xxviij· Obiuratio & ira adnihilabūt ſuā̃m famam etiam & ꝑſonam· ſcz famam diffamando· & ꝑſonā· trucidando· Vñ ꝯ· q iij· ¶ Cum appetit ira facit hoīem talia omittē de quibus poſt mltū homo ſolet dolere· hmodi iratus qui diffamat ꝓximū vl occidit ꝺpatur apro· qui ſm ꝑhm eſt aial iracundū nullā recipiens diſciplinā· ꝫ potiꝰ ſe morti expoit· ꝙ domeſticeī· nociuū mltū ⁊ leſiuū ⁊ ꝓ modico iraſcit· ⁊ ꝓximum inuadit· Sic iracundus ꝓ leui facto vl verbo· & freq̄ter ꝓ modica ſuſpicōe diffamat· verberat· lacerat deſtruit & occidit ꝓximos ſuos· ⁊ potiꝰ vult mortaliter peccaī· & ſeipm ad piculum ꝺpalis ⁊ ēternalis mortis dare· ꝙ velit ꝓximo ſuo ꝑcere De tali ꝓximo q̄ ſic recepit nocumentum ab iracundo dicit ꝑs· Exīmina uit eū aper de ſilua· & ſingl'aris ferꝰ depaſtꝰ eſt eū· Vñ mat· v· dicit deꝰ· Omnis q̄ iraſcit frī ſuo· reus erit iudicō· vbi dicit glō· ꝙ per illa tria que ibi tanguntꝰ ſcz iuditiū ocliuum ⁊ gehennā diuerſe manſiones in eterna damnacōe ꝓ mō peccati ſingulariī exprimuntur ¶ Sed queriī· an omnis ira ſit pcm mortale· Et videī ꝙ ſic ꝑ iaz dicta· Contra dicit ꝑs· Iraſcimini ⁊ nolite peccare· Super quo verbo dicit glō· Venialis eſt ira· q̄ non ducit ad effectum· Rñdet ſanctꝰ tho· in ſecūda ſecunde· q· clvij· Q̄ motꝰ ire· poteſt eē inordinatus· & peccatū duplr Vnomodo ex pte appetibil· vtpote cum aliquis appetit iuſtam vindictā· & ſic ex gñe ſuo ira eſt peccatum mortale quod ſtriat caritati & iuſtitie poteſt tñ ſtingē· ꝙ talis appetitus ſit peccatum veniale· ꝓpter impfeccōm actꝰ· q̄ quidē impfeccō attenditur· vel ex pte appetentis puta cum motus ire ꝓuenit iuditium rōnis vel ex pte appetibilis· puta cum aliq̄s appetit in aliquo modico ſe vindicare· quod q̄ſi nihil eſt reputandum· ita ꝙ ſi etiam actu inferaī· non eſſet peccatum mortale· puta ſi aliq̄s paꝝ trahat aliq̄ puerū ꝑ capillos vl aliq̄d huiꝰmodi· Alio mō poteſt eſſe motus inordinatus ire· q̄tum ad modum iraſcendi vtpote ſi nimis ardenter iraſcaī interiꝰ· vel ſi nimis exterius manifeſtet ſigna ire Et ſic ira ſm ſe non habet in ſuo gñe rōnem mortalis peccati· poteſt tñ ſtingē ꝙ ſit peccatū mortale· puta ſi ex vehemētia ire aliquis excidat a dilectione dei· & ꝓximi· Ad obiectionem igiī dicendū· ꝙ ex illa autoritate nō habeī· ꝙ omnis ira ſit peccatū mortale ſed ꝙ ſtulti ꝑ iracundiam ſpualiter occidunt in q̄tum ſcz non refrenando ꝑ rōnem motū ire nō dilabunī in aliq̄ pcta mortalia· puta in blaſphemiā dei· vel iniuriā ꝓximi ¶ Tercio ira ꝓrio ſubiecto ſubtrahit & deſtruit tria ſcz honeſtatē corꝑalis diſpoſicōis poteſtatē naturalis rōnis· Tercio impedit & minuit q̄ntitatem vitalis duracōis· Primum patet· q· q̄ntumcunq̄ ꝑſona ſit pulcra mutaī tñ ꝑ iram· Nam vertit oculos· fatiem manus & pedes· rubet in facie· vel paleſcit ſpumat in ore· manus tremulat· lingua ceſpirat· & totus homo alienaī· De illo loquit ſeneca· ij· & iij· de ira dicens· nihil eq̄ ꝓfuit iratum· ſicut intueri deformitatem rei· Naz in ea facies turbat· ora pulcrima fedat· curuos vultꝰ ex tñquiliſſimis reddit Et ſequit qualem putas cuius ymago tam ferida eſt· Ideo dicit quidam ꝙ iratus ꝓfuit inſpicere ſpeclm vt ymago repulſa oñderet homini ſuam deformitatem· Dec ille· Secundo impedit pfectam naturalis rōnis· Juxta illud ethonis· Ira impedit animū· ne poſſit cernē verum· Et ideo ꝺpabolus facit· ſicut aſtutꝰ piſcator· qui q̄ñ faciliter vult decipe piſces· turbat aquam· & tunc eſt ſecurus· ꝙ piſces non pñt cernē rethe· & piclm ꝓpoſitum· Eo dez mō ꝺpabolꝰ faī immittendo in q̄cunq̄ ogregacōez ire turbationem & rixe· ꝑ aliq̄ iracundam ꝑſonam· vt poſſit liberiꝰ eas cape ꝑ peccata· ⁊ ad placitum macharē Tertō ira minuit quantitatem vitalis durationis Animalia em exceſſiue colerica ſunt naturaliī breuis vite ſm ꝑhm· ſicut maxime apparet in canibus· Et hoc eſt etiam ꝙ dicit eccī· xxx Zelus & iracundia minuunt dies· & añ tps ſenectam adducent· Et ideo antiqui dixerūt iram eſſe breuem inſaniam· ⁊ ideo maxime eſt cauenda cum ſit peior ꝺpabolo· Naz legio demonum poteſt eſſe in vno homine· duo autē iracundi non pñt eſſe ſimlī in vna domo ¶ Sed queriī· an ira ſit maximum peccatum & grauiſſimū· Et videī ꝙ ſic ſm Trib· Nihil eſt turpiꝰ viſu furentis Ergo· rñdet tho· ꝙ ſicut etiam priꝰ dictum eſt· Inordinatio ire ſm duo attendiī· ſcz ſm

indebitum appetibile. & ſm indebitū modū
iraſcendi. q̄tum igit̄ ad appetibile qō iratus
appetit. videt̄ ira eſſe minimū peccatoꝝ appe
tit enim malum pene alicuiꝰ ſub rōne boni
qō ē vindicta ⁊ ideo ex pte mali qō appetit
ꝺuenit peccatum ire cum illis peccatis que
appetunt malum ꝓximi. puta cum inuidia
⁊ odio. ſed odium appetit abſolute malum
alicuiꝰ inq̄tum huiꝰ. inuidus autez appetit
malum alteriꝰ. ꝓpter appetitum ꝓprie glorie
ꝫ iratus appetit malum alteriꝰ ſub ratione
iuſte vindicte ℟ Ex quo patet. q̄ odiū eſt gra
uius q̄ inuidia. ⁊ inuidia quā ira. q̄ peiꝰ
eſt appetere malum ſub rōne mali. quā ſub
rōne boni. & peiꝰ eſt appetē malum ſub rō:
ne boni exterioris. qō eſt honor. vel gloria
quā ſub rōne rectitudinis iuſtitie. ꝫ ex parte
boni. ſub cuius rōne appetit iratus malum
ꝺuenit ire cum peccato ꝺcupiſcentie. quod
tendit in aliq̄ bonum. & q̄ntum ad hoc etiā
abſolute loq̄ꝺo. peccatū ire videt̄ eſſe minꝰ
quā ꝺcupiſcentie. q̄nto melꝰ eſt bonū iuſti
tie quod appetit iratus. quā bonum delecta
bile vel vtile. quod appetit ꝺcupiſcens. vñ
ꝓbꝫ dicit in. vij. etb. q̄ inꝺtinens ꝺcupiſcē
tie eſt turpior quā inꝺtinens ire. ſed q̄ntum
ad inordinacōem. que eſt ſm modꝰ iraſcendi
ira habet q̄ꝺam excellentiam & velocita:
tem ſui motus. ſm illud. ꝙ. xxvij. Ira non
habet mīam. nec erumpens furor. & impetū
ꝺcitati ſpus ferre quis poterit. Et de tali tur
pitudine dicit etiaz. Cri. in auctoritate ꝓpo
ſita q̄ntum ad geſtus exteriores. q̄ ꝓueniunt
ex impetu ire ℟ Sequit̄ tercia ps in q̄ tractat̄
qualiter xp̄us tute ac. prudenter declinauit
de furioſis iudeis. vt eoꝝ iram mitiga:et.
Fecit em̄ xp̄us ſe inuiſibilem. & per mediuz
eoꝝ ibat. Unde. dicit. q̄ ſub rupe ſaxū ei ceſſit
ſicut nix. In his verbis de rupe vertice xp̄s
deſcendens. ⁊ ſub rupe latens. ſaxū ſubter:
fugit. ad tactū veſtis ipius. ⁊ ſicut cera reſo
luta q̄ꝺam ſitum effecit tante capacitatis in
quo lineam̄ta veſtis impreſſa adhuc ꝺuātur
℟ ℟ Moraliter eſt nōndū. q̄ q̄nto maior
eſt reſiſtentia medij. tanto maior eſt motꝰ
& violentia. iij. pb̄coꝝ. Sicut videmus ar
bor magna mltum reſiſtens radicitus per
ventum euellit. vbi arundo cedens pmanz
nec frangit ℟ Unius de cā pabolice loq̄ꝺo
altricatio facta fuit inter q̄rcū & arundinez

vt habeꝫ prius. Dic qui iracundo vel furi
oſo nitit reſiſtē verbis ꝺtumeliosis. & etiaz
factis. q̄nq̄ ledit. vbi patienter cedens libe:
ratur. ℟ Debet ergo homo furienti cedere
ne furorem accēdat. & iram eius ꝓuocet. q̄a
vt habetur. C. ad legem iulianam in lī̄a de
vi publica priuata. l. Qm̄ grauꝰ delinquit
qui aliū ad iracundiam ꝓuocat. q̄ ille q̄ ꝓ
uocat ℟ Possū̄ ergo cedere furienti. per.
℟ Subtractionem p̄ntialitatis
℟ Supportacōem loquacitatis.
℟ Obuiationem benignitatis.
℟ Dico em̄ primo. q̄ homo debet ſe ſubtra
here. & cedere ꝑſonaliter furienti. & ſic mi:
tigat eius iram. Sicut videmus q̄ndo olla
bulliens feruentiſſime remouet̄ ab igne ſta
tim ceſſat eius ebullitio. Sic q̄ homo ſub:
trahit ſuam p̄ntiam a furioſo. quieſcit eius
ira. ꝙ. xx. Honor eſt homini. qui ſepat ſe
a ꝺtencōibus ℟ Exemplum in abſolon. vt
habet̄. ij. Rg. xiij. qui ꝓpter homicidiū frīs
ſui amō. abſcondit ſe a furore p̄ris & latuit
in geſſur tribus annis vſq̄ ad placatiōnem
patris ℟ Secūdo homo debet ſuptare furiē
tem de malis verbis. ⁊ incentiuis. Naz cū
ligna ſubtrahunt̄ ab igne. minuit̄ ignis. ⁊
olla ceſſat ebullire. Sic dum verba incenti
ua. & ꝓuocatiua ſubtrahunt̄ a furioſo. mi
tigatur eius ira. ꝓuer. xvj. Cum defecerint
ligna extiguet̄ ignis. & ſuſurracōe ſb̄tracta
iurgia ꝺquieſcēt ℟. Exemplū habet̄. Job.
vij. in muliere depḧenſa in adulterio coā
iudice a iudeis furiob accuſata. nihil rn̄dēs
a xp̄o eſt abſoluta. & libertati ē̄dita. Quod
hodie attendere debēt mulieres. & maritos
non verbis incitare. ſed ſubtrahē verba. ſi
eis diſpliceant verba ℟ ℟ Tercō ho
mo debet furienti obuiare verbis mānſuetis
Nam ſi olle bullienti aqua frigida infūdat̄
ſtatim ab ebullicōe ceſſat. Sic ſi v̄ba mollia
refrigeratiua ire furienti ꝓponant̄. eius fu:
ror mitigat̄. ꝓuer. xv. Rn̄ſio mollis frangit
iram. ſermo durus ſuſcitat furorem ℟ Exem
plum. iij. regū. xij. in roboam. ad q̄ venit
ꝑplus iſrl̄ dicens. Pater tuus ſcz ſalomō du
riſſimum iugū nobis impoſuit. tu ergo im:
minue. vt ſeruiemus tibi. qui iniit conſilium
cum ſenioribus. ⁊ dixerunt ei. Hodie ſi obe
dieris ꝑplo huic. & fuieris ei. & petic̄oi eoꝝ
ceſſeris. locutꝰ q̄ fueris verba leuia ad eos.

erunt tibi serui cunctis diebus· qui derel q̃r consilium senum· ⁊ ꝓ̃ filo dura rñdit dicens· Pater meus cecidit vos flagellis· ego autẽ vos cedam scorpionibus· ꝓpter qõ perdidit decem tribus ¶ Exemplũ etiam habetur in viris p̃m· de quodaz heremita· q̃ obuiauit in heremo cuidã latroni· Qui dixit hẽmita Quo vadis demon· Qui rñdit· Exquo sum demon· faciam sicut demon· & occidit eum· Postea alius heremita obuiauit ei· & dixit· Salue mi frater· qõ ille audiens· totus contritus penituit· & ductus in heremũ factus est sanctus & deuotus monachus· Dic etiã xp̃us discedens· & tacens· furorem iudeorũ extinxit· ⁊ sanus ⁊ saluus euasit ⁊c·

¶ Sermo vicesimusprimus

Espiriens ibus in discipulos suos dixit sp̃moni petro· Si peccauerit in te frater tuꝰ· vade & corripe eum int̃ te· & ipsum solum mat· xviij·

M ¶ ꝓbus viij· politicoz vult q̃ armonia m̃l̃tũ hoiez confortet ⁊ edificet· hoc etiam refert boetiꝰ in musica sua· loq̃s de vtilitate mꝰice· Dic̃ q̃ valz ad curandũ· vel alleuiãdum diuꝛsas infirmitates· ⁊ sp̃aliter ab illis melãcolicis & lũaticis sp̃m malũ habet fugaẽ· nõ ex sua nata vel naturali virtute· sed ex eo q̃ collustitiam a melancolicis ⁊ inquietatẽ ex quibus magis dispositi sunt ad vexacõem demonis· ¶ Dicut etiam dicit̃· i· Rz· xvj· Q saul qui vexabat a demone alleuiabatur q̃n dauid cp̃tharam pcuciebat coram eo· q̃ illa armonia aliq̃liter dulcorabat auditũ eius ⁊ appetitum· & ideo minus tristabat· & aptꝰ erat ad illam vexacõem· q̃ maxime fugabat ꝓpter vim crucis· vt dicit̃ in glo· q̃ in ligno cpthare & cordaz extensione gerebat ¶ Sic armonia fr̃ne correctionis modulata coram pc̃ore· qui tristat̃ timore damnacõis· & inq̃etatur remorsu oscie· potens est vexationẽ sp̃us maligni alleuiare· & peccatorem quasi desperatum reuocare & consolari· Vñ salomon· vt etiam habet̃· xxxv· di· ¶ Cum beatꝰ apl̃us admonet dicens· pcute filiuꝫ tuum virga· & liberabis aiam eius à morte· Ista etiam pcussio siue correctio debet esse caritatiua leuis & moderata· q̃ vt habet̃· ff· ad· l· acquilã preceptoris nimia seuitia cl̃pe affligꝫ tur· Dirigit videris fr̃em in te peccantẽ· caritatiue & pie corripe eum inter te· vt dicũt verba thematis· Q ¶ Querit̃ an hoc p̃ceptum corrigendi· se extendat ad omnes vel ad solos prelatos· Rñdetur ꝑm doctoꝛes q̃ duplex est correctio· Vna quidez que est actus caritatis sp̃aliter tendens ad emendationem fr̃is delinq̃tis· p simplicem admonicõem· Et talis correctio pertinz ad q̃libet hñtem caritatem· siue sit subditus siue prelatus· Q ¶ Corrector aũt talis· debet istum modũ habere· q̃ amicabiliter & dulciter delinq̃tem admoneat· hic debet suam correccõem moderare ex q̃tuor Primo exq̃ntitate culpe· aliter in leuibus pc̃is· aliter ĩ grauibus debet se corrector habere· Secõo ex spe correctionis q̃ forte optunit̃ tempus expectat· Tercio ex statu psone· q̃ corrigẽda est· q̃ si p̃latus nobilis· vel magna persona cum reuerentia ammonendus & hortandꝰ est· q̃ forte aliter correctus ad impaciam p uocaret̃· ⁊ indocilis efficeretur Q̃rto ex zelo caritatis debet corripe peccantem· Si autẽ ille zelꝰ amarus sit· puta inuidie vl̃ rõnis non optet corripe· q̃ sic purgando alium se ip̃m polluetet q̃ ex sola tali radice corrigẽs peccat mortaliter· Q ¶ Alia correctio est que actus iustitie· p q̃ intendit bonum omune· qõ non solum p̃curat̃ p simplicem admonicõm fratris ꝫ etiam interdũ p punitionem· vt etiam alij timore buli a peccato desistant· Et̃ de vi· & ho· cle· vt clericorum Quos timor dñi a malo non reuocat· saltez tpalis pena coherceat· ℞· Oderũt peccare boni virtutis amore· oderunt peccare mali formidie pene· Talis aũt punitiua correccõ ad solos prelatos p̃tinet· qui non solum hñt ammonere· ꝫ etiam puniendo corrigẽ· Et si negligenter correxerint subditos· tenent̃ de delictis eoꝝ· ex̃ de regularibꝰ· c· vlt· Et pro pena p̃nt deponi de offitijs lxxxvj· di· dc̃m in p̃ncipio· Grauitas huiꝰ negligentie ost̃ditur· i· Rz· iij· & iiij· in exemplo helỹ sacerdotis· ad q̃ dñs dixit p samuelem q̃ aduersus helỹ vellet suscitare omnia mala· ꝓpter iniq̃tatem illam· q̃ nouerat indigne ⁊ male

agere filios suos· & eos non corripuit· Et
sequit in·iiij·c·qꝫ est facta plaga magna ni-
mis sup isrl·q: cesi a philisteis·ceciderũt de
eis·xxx·milia peditum·ꝛ arca dei capta est·
duoꝫ filij heli mortui sunt ¶ Debet etiam
talis prelatus videre·ne modũ in corrigen
do excedat·scz ne nimis facilis & misericors
nec nimis seuerus·ne facilitas venie incen-
tiuum tribuat.delinqdi·ff·de penis respici
endus·ꝫ etiã cauendꝰ est·ne durius puniat
qꝫ causa deposcat· Q. ¶ Sed videt·q
platus siue iudex spualis modũ excedat cor
rigendi·qñ aliqꝫ ꝓ damno tpali·puta de de
bitis·vel consili·excomunicat·cui excomuni-
catio sit grauissima penaꝫ ¶ Rñdet tho·in
scriptis sup mgrm·iiij·sñiarũ di·xviij·Q
iudex talis non excedit modum·excludendo
aliqꝫ a regno celoꝝ·Vñ cum non debeat ex-
cludere a regno celoꝝ nisi indignos·nec ali
quis reddit indignus·nisi ꝓ pcm mortale
ꝓpter qđ caritatem amisit·q est via ducens
ad regnum·ideo nullꝰ excomunicari debz·ꝛ
ꝓ pcto mortali & q in damnificando aliqꝫ
corpaliter siue in rebus corpalibus·qs mor
taliter peccat·& otra caritatem facit·ideo
ꝓ damno tpali alicui illato·eccia aliqꝫ excõ
municare potest·Sed q bm phm pene sunt
medicine·sapiens medicus a leuioribꝰ medi
cinis & minꝰ piculosis debet incipe· ¶ Ido
excomunicacõ que est maxima penaꝝ·infligi
non debet·etiã ꝓ pcto mortali·nisi otumax
fuerit·vel non veniendo ad iuditũ·vl ante
terminacõem iuditij·sine lria recedendo vl
determinacõi iudicis non pendo tunc enim
postqꝫ ammonitꝰ fuerit·si obedire otempse
rit·otumax reputat·ꝛ excomunicari debet·
nec talis excedit modũ corrigendi· ¶ R·
¶ Videt etiam·q iudex secularis occidẽdo
furem vel malefactorem modũ excedat ꝓ re
tpali·scz furto·rapina·ꝛ hꝰmodi·cum vita
hominis sit melior·quocunqꝫ bono·vel re
tpali·Vñ aug·in libro de duabus aiabus·
Dicit q vita etiã muscę·& cuiscunqꝫ aialis
melior est celo· Si ergo vita hois est melior
quocunqꝫ bono tpali· in occisione hominis
non reddit equivalẽs equalenti·ꝫ maxime
ꝓ minimo·& ergo excessus est in punitione
iudicis secularis ¶ Dicunt doctores·q licz
malefactorem occidere ꝓ re tpali ꝓpter con
gruentiam·q alias tpalis politia·nunquaz
posset regi·cum alter alterꝝ damnaret·& iu-
rijs turbaret· Nã sicut videmꝰ·q si aliqđ
membꝝ in corpe hois infirmum & insanum
totũ corpus inquietaret·licet illud amputaꝛ
ne totum corpus inficet ꝛ turbaret·dens eñ
putridus extrahit·vt caput ꝓpea quietetur
Sic q: dñs vnũ corpus sumꝰ in xpo ꝛ alter
alterius membra qui putridus·& scz infecti
uus est scandalosum vel inquietatiuꝰ pacis
eccie vel ꝺmunitatis·licet amputari a corpe
eccie·ne alij inficiant· ¶ Sicut exemplũ ha-
bemꝰ Exo·xxxiij·in mopse qui qñ minister
legis ex ꝑcepto dñi illos occidit·qui fecerũt
sibi vitulum ꝺflatilem· & in noua lege ha-
betur· Actuũ·v·Q petrus occidit ananiã
& vxorem eius qui absconderant pecuniam
Nam pcussit eum gladio oris sui·qđ non mi
nus est qꝫ pcutẽ gladio materiali Item tho·
illi qui pcussit eum in ouino maledixit di·
pcutiat te leo·qđ ꝛ factum est· Ad id ꝺo qđ
deducit in contrariũ·Dicendũ q licet vita ho
mis sit melior quocũqꝫ bono tpali iudex tñ
occidendo eum non excedit quia non habet
oclm ad occisionem nate· vel ad vitã hois
simplr·ꝫ ad malitiam extinguendã Sed q
talis malitia est ꝺiuncta tali nature· & illaꝫ
malitiam non vult aufferre·nec potest sine
occisione illius nature·ideo auffert naturã
non ꝓpter se & suam nobilitatem·sed ꝓpter
culpam & pcm qđ nullo mõ ꝺpatur racõe
difformitatis & vilitatis· ¶ Quãtum nunc
ad ꝺtinuacõem·heri dicebat de aliqli pacia
ꝺmendacõe·hodie de eius pturbatõe ꝛ emẽ
datione· Et bm hoc sunt tres ptes presentis
euangelij

¶ In prima datus est modus frne correc
onis· In pncipio·

¶ In secunda mꝛatur virtus discrete puni
tionis· Amen

¶ In tertia actus singularis remissionis·ibi
Item dico vobis ꝛc ¶ Quãtum ergo
ad primã ptem textus de se patet ¶ Notabi
est nõndum·q quilibz ex caritate·qua vnꝰ
est cum altero tenet ffraliter alterꝝ corrigere
ꝛ qꝫtum potest ab erroribus viciorꝝ reuocare
Naz sicut videmꝰ q arbor in stipite mltos
inordinatos & superfluos ramusculos ꝓducit
non mltum fructificare potest·nisi rescindã
tur ramusculi superflui· ¶ Cuius rõ· q humor
viciosus vnde fructus gñant·ibi superflue

emittit· & ergo arbor fructibus priuatur· & tandem sterilizat· Sic homo dicit arbor vsa nisi corrigat· & gladio correctionis purget a nociuis & malis operibus· affectū cordis nunq̄ ponit ad p̄ductiōem virtutis· ꝯ semp in errore p̄manens sterilizat· & tandem flā: mis infernalibus deputat· Debz igit ex pie tate quilibz alium corrigē· & ab erroribus reuocare· Quia vt habet ex̄ de hereticis· c· Qui aliū Qui alium ab errore non reuocat cum potest· seip̄m errare demīrat Et· C· de emendatiōe p̄inquor· l· vna Quos ad vite decora domestice laudis exempla nō reuocāt saltē correctiōis medicina spellat ¶ T

C Sunt em̄ tres rami valde mali· & nociui ād̄putādi p culpe correctiōis· vt nō impediāt fructū honestatis· & eterne saluatiōis· scz

C Ramus emulatiōis ⁊ inuidie·

C Ramus subtractionis aliene substātie·

C Ramus detractionis ⁊ male infamie·

C Primo em̄ homo corrigi debet de inuidia que est toxicū caritatis· ostium iniq̄tatis· ⁊ putredo omnis sanitatis Primo em̄ inuidia est toxicū caritatis Nisi em̄ inuidia esset qui libet gauderet de bono alterius· & de malo eius dolerz· q hoc est p̄priū caritatis· Aug· sup Iob· Tolle inuidiam· & meū est qđ ha: bes· Sunt em̄ inuidi filles noctuis· que nō p̄nt sine magno dolore lumē solis inspicere ⁊ idō de nocte solū volāt ¶ V C Sic etiaz inuidi p̄speritatē virtuosoz non p̄nt audire nec videre C Sic̄ figurat gen̄· xxxvij· i ioseph q̄ fratres ex inuidia videre non poterant· Oderant em̄ eum· nec poterant ei quitq̄ pa cifice loqui· Vñ Crisi· patit ioseph sctus in: nocentis vite· inuidiam & emulos in se frēs sancta excitat vita· q boni malū videre non p̄nt· denicq̄ venientem ad se lacerāt· seuiunt necare festinant· nolunt meliorem viuere· ne degeneres ipi possent im̄peria sustinere· O quot hodie hñt similes inuidi filiis iacob· qui p inuidiam nituntr frēs suos vicinos ⁊ p̄ximos opprimē· si vicinus plꝰ p̄sperat̄ si p̄ximus laudat· si moribus ornat· si scīi: tate emendat· & meritis suis plꝰ lucratur illa bona non p̄nt aspicē· non audire· ꝯ su: surratiōe denigrant· adnichilāt & peruertunt De quibz· ⁊ R· xij· Caligauerūt oculi eius & videre non poterūt lucernam· dñi ant̄q̄ extingueret ¶ T C Talis inuidiosa fuit

cpices· de qua in fabulis poetar dicitur Q stilla fuit quedā filia pulcerrima· q̄ glauc deus marin̄ dilexit· & eius copulā verbis simplicibus exorauit que cum nullo mō con sentiret in ip̄m quest̄ est glaucus cpice in: cantatrici· rogans q in amorem suū stillaz trahēt· & ad eius copulam inclinaret· ꝯ cpr ces amorem suū ipsi glauco p̄ntauit· ⁊ eum diligent adamauit & q stillam otempnerz practicauit q glaucus nō recipiens amorez cpices otempsit· quo cpices indignata fon tem vbi stilla venire ⁊ balneare se ꝺsueue: rat· malefitijs suis infecit· & sic cum ad bal neandum redijt· ab ymaginibus inferius in canes mutata fuit· ⁊ circunquaq̄ capita ca nina latrantia habuit· & sic eam monstrum maximū fecit· Sic inuidiosus qñ audit· q aliq̄s p̄sonam aliq̄ diligat· solet se ex inuidia ingerere ⁊ offerre· & non vocatus alijs añ ferre· si aūt otingat q amor eius & obseq̄ū otemnat· ⁊ q ei amor alteri⁹ p̄ferat· solz indignari ⁊ quos sibi p̄ferri audit inuidia stimlari· quapter iste solet in fontem vtutū & sufficientiar· in quo se balneāt malefitia diffamationis & detractiōis p̄cē· & eos qui hñt formas pulcras honestatis & sctitatis denigrare in viles canes· & turpia monstra p̄mutare· Seneca in libro de morib⁹ dic· Et si nullos inimicos tibi fecit iniuria· multos tñ facit inuidia ¶ P C Secūdo inuidia est ostium iniq̄tatis· p hanc em̄ intrat mors in mundū· Et ideo dicit affinis oīm princi palium iniquitatū· Est em̄ filia sup̄bie· a q̄ otrahit ptinaciaz otra maiores sotor vane gione a qua trahit discordiam otra equales neptis iracundie a qua trahit iustitiaz qua meliores· nur⁹ auaritie· a qua otrahit frau dulentiam otra simplicōres· p hanc occisus est abel a capn· Iacob tribulat⁹ ab esau· Io seph venditus a frībus· dauid a saul p̄secu tus· ⁊ x̄pus a iudeis occis⁹· Ipanc em̄ bestiā euadē nemo potest· p̄terq̄ solus miser· p̄sid· de summo bono· Celebre est p̄uerbiū ab an: tiquo· q sola miseria nescit inuidiam· miser rima nanq̄ fortuna miseri hoīs hoc est q ei nō inuidet· Ferē em̄ platonem cū ei discreti inuiderent interrogasse· Socratem q̄ rōne posset hoim inuidias declinare Rñdit socra tes· Esto inq̄t vt carsites· q̄ fuit abundās infortunijs· & carens omnib⁹ bonis·

¶ Tercio inuidia ē putredo oīs sanita
tis puer· xiij· putredo ossiū inuidia· Ip' em
pessimum & iniustissimuz vitium est· in eo
q̄ est recipcum in suum actorem· Hugo de
sancto victore· Justiz inuidia nihil est· quā
q̄ ptinz ipm actorem punit excrutiatq̄ suū
Quia sicut rubigo ferrum· sic inuidia cor in
quo nascit corrumpit ¶ Et ideo deus maxi-
mam iniuriam facēt inuido· si poneret eum
in celo· q̄ ibi summa felicitas in ꝓximo est
& p oīs summū nocumentuz foret inuido·
Et ideo ogrue erit in inferno· vbi nihil vi
debit cui inuidere possit ¶ Legit in hȳstoꝛ
q̄ duo fuerunt socij in curia cuidam regis
vnus inuidus· & alter auarz· & dum mīmur
de eis esset inter curiales· voluit rex eos licē
ciare· ꝓmittens quicq̄t peterēt obtinēt· sic
tñ q̄ primz quitq̄t haberet· scōus in duplo
recipet· Tunc inuidus nolens· q̄ socio ma-
gis bonum obtineret· noluit primo petē· sed
tandē sorte misso inuidus primo pecit erui
sibi ꝑ mercede oc'm· vt socio suo duo oculi
eruerent· Vis multi similes sunt in mundo
qui potiz duplū damnum eligunt· scz aīme
& rex· q̄ q̄ alteri faueant puum omodum
¶ Secundo ramus nociuus amputā-
dus p gladium correccōis· est subtractio rei
aliene· Ad q̄ amputandū· Primo dez mag
num ictum facit dicens Exo· xx· Non furtū
facies· phibens p hoc ꝑm Nicolaū de ipsa
emez otrectationem rei aliene· vel retencēz
iniustam· siue sit p rapinā· siue vsuram· per
furtum· siue p sacrilegiū Vnō aug· in libro
q· Exo· xxij· dicit· q̄ noīe furti intelligit oīs
vsurpacō illicita rei aliene· Non em rapit ā
ꝓmisit· qui furtū phibuit· Hoc tñ modicū
curant raptores· putantes rapinam nō esse
pcīm· nec otra ꝓceptum dei· cum tamē non
possit fieri sine peccato Vnō psaie· xj· Ego
dñs diligens iuditiū· & odio habēs rapinā
in olocaustum· quod non diceēt si rapina pec
catum non esset· Rapina enim q̄dam coacti
onem dicit· p q̄ otra iustitiam aufferēt alicui
qō est suum· In societate aūt hominū· nll's
coaccōem habet· nisi p publicam potestatez
Et ideo q̄cunq̄ per violentiam a'iq̄d auferat
homini· si sit psona priuata· non vtens po-
testate publica illicite agit & rapinā omittit
vt patet in latronibz· Et idco grauiter pu-
niri debent· Est em pena raptoris rerū ꝑm
leges· q̄ infra annū punit in q̄druplū opu
tata· post annum vero in simplū· ff· de vita
bonoꝛ opm raptoꝛ· l· v ij· Et hoc agatur
si agaz otra eum ciuiliter· i· ad penam pecu-
niariam· si aūt criminaliter· i· ad penā corpis
tunc distinguit inter vim priuatam· i· sine
armis· & vim publicam· i· cum armis ꝓter
primū reus deponit ab ordinacōe rex sua
q̄ pdit faccōem testamenti· & terciam ptem
bonorum suoꝛ· ꝓter scōam mittit in exiliū
instī· de publicis iuditijs· ¶ Itez lex iuliana
ꝑm vero canones excōmunicat ab epo in cuꝰ
dīoceſi rapinam omisit· ex de raptoribz· c·
i· q· ij· nec absoluit nisi prius emē det Si autē
nolit cum possit satisfacē· vel satisfaciendi
plenam securitatem dare· denegēt ei benefi
tium pnie· si vero vsq̄ ad obitū in obstina
tione fuerit· & tunc emendacōm· vel emen-
dandi securitatez pstiterit pniam & viaticū
& eccīasticam sepulturam habebit· si vero in
morte satisfacē non poterit otritz viaticum
habebit· & eccīastica sepultura carebit· ex· e·
sup eo· Et hoc ad terroꝛem alioꝛ· vel ad cō-
fusionem ognatoꝛ· vt p hoc inducant ad
satisfaciendū· Et intelligit hoc hosti· si se-
pe sit ammonitus· si vero sup hoc nō fuerit
ammonitus· vel si fuerit ꝑ modico tpe con-
tumax fuerit absolutus p plūm ꝓmū sepe
liendus erit· & heredes cogent p censuram
eccīasticam satisfacē· ꝑm facultatez defuncti
Et idem est si ostitutus in morte satisfacere
ꝓmisit si ualesceēt· & añ satisfaccōez decessit
si etiam in vita satisfacē non posset· non ne
gareē ei pnia· ꝑm hosti· si se emendare ꝓmit-
teret· si ad pinguiorem fortunā veniz· ¶
¶ Sed queriz· vtrū rapina sit grauiz pcīm
furto· Rñdet Aux· in summa q̄ sic duplici
rōne· Primo q: directiz opponit violentia q̄
est in rapina voluntati q̄ ignorantia que e
in furto· Secundo· q̄ p rapinaz non tm in-
fert alicui damnū in rebus· ꝑ etiam vgit in
q̄dam iniuriam· siue ignominiā psone que
ꝓponderat fraudi & dolo· que ptinet ad fur
tum· Vñ & rapina grauiz punit q̄ furtum
nec obstat p̄dictis· q̄ hoīes magis verecun
dant de furto· q̄ de rapina· q: hoīes sensib?
inherentes· magis gliant de vtute exteriori
que patet in rapina q̄ de virtute interiori q̄
tollit p pcīm· Et ideo min? verecundantur
de rapina quam de furto ¶ Tercius

ramus ꝛc. est detractio que mltis nocet. & ideo maledicit omnis detractor a deo. Ecc. xxviij. Susurro & bilinguis maledictꝰ. mltos em ibabit pacem hntes lingua tercia o mouit. mltos ꝛ dispsit illos. a gēte in gentē ciuitates muratas diuitum destruxit. & domos magnatorū effodit. ¶ Nec em est lingua maledicta instrumentū dyaboli. que pacem & ocordiam de mltis abscindit dū secretum pximi. quod ab altero audit. Festinat alteri nuntiare ꝛ famam denigrare ¶ Sunt etiam porci dyaboli q stercora hūane infirmitatis rostro fetido & polluto omouent dentibus mordent. ꝛ lingua lingunt. ¶ Di etiā sunt gli res infernales. qui qlibet rodunt in fama. honore & omni sanctitate ¶ Refert plinius de elephāte. qui licet cetera aialia sua vtute excedat. tñ murez corodentē timet Sic vere non est tam fortis. potens. prudens. & religiosus. siue laycus qui non debeat timē detractorem corodētem. dyabolum pē homo fugere. ꝛ a se fugare. detractorem aūt non ¶ Nemo plꝰ nocet detractor qꝫ fur seu raptor. qr hi solūz terrena bō aufferunt. q reddi pnt. detractor autez bona spualia. scz famam ꝛ honestatem. q reddi non possunt Vñ ambro. Tolerabiliores sunt qui bona furant. qꝫ qui famam aufferant ¶ Hoc attendant spmee dyaboli. vetule fetide. q ore ferido detrahunt hoībus. q assimilant lupo. ¶ De quo dicit pbus. viij. de aialibus. qꝺ qñ senescit non potens vlteriꝰ venari. ppt debilitatem dentiū. tunc pgit ad villas. & ad vias. & insidiat homībus tñseuntibus. eos mordendo. & qr dentes sui sūt venenosi quos mordet inficit & occidit. ¶ Sic & vetula inueterata malitijs. & in oñibꝰ malis expta. qñ vltra suam nequitiā exercere non valet mordet dentibus. & lingua detrahendo ꝛc. ¶ Sequit secunda ps in q tractatur de autoritate & pōtate collata p xpm sacerdotibus ibi. Amen dico ꝛc Pro qua litteraliter est sciendū. sicut dns dixit. vt habet in pma pte qꝺ ō incorigibiles sñia excomunicacōis debet pferri di. Fiat sic ethnicꝰ & publicanꝰ Ethnicus. ca. cum. ꝺm butonem dicit gentilis. Et dicit ab ethnos grece. qꝺ est gens latine. Gentes em siue gentiles. dicunt qsi genitales. qr sunt vt fuerunt geniti. scilicet sub peccato. & nondū regnati. Vnde ergo

dns dicere. qꝺ ornma ecclie. & plātis eius debet excomunicari & expelli de ecclesia & a pticipacōe bonoꝝ vsqꝫ ad satisfactōm pcti. ¶ Moraliter videmus digniꝰ & vtiliꝰ plꝰ honorari & appciari. qre. viij. ethi. dicit. qꝺ maioribꝰ dat honor. minoribꝰ vo lucꝝ qr honor est premiū virtutis & benefitij. lucrum aūt est auxiliū indigentie. Vñ ff. de decurionibus honores. ¶ Honores ꝛ munera non ordinacōem. i. non ꝺm ordinem tpis. ꝫ pcōribꝰ quibꝰcunqꝫ iniungenda sunt. Cū aūt sanctum sacerdotiū sit maximū dignitate & omnia tpalia excellat. sicut sol lunam vt habet de maio. solite. relinquit qꝺ ab omnibus. & in oībus honorari debeat. Vnō habet in aut. quō oportet epōs coll. i. in pncipio Maxima in omnibꝰ sunt dona dei sacdotiū & imperium. illud qdem diuinis ministrās hoc aūt humanis psidens. ac diligentiā exhibens ex vno eodemqꝫ pncipio. vtraqꝫ pcedentia humanā exornant vitam. Vñ xpus exercuit actꝰ pprios vtriusqꝫ dignitatis Quedam em fecit vt impator. qñ vendentes. & ementes de templo p flagella eiecit. quedaz aūt vt sacerdo sqñ se obtulit hostiam discipulis dicens. hoc est corp meū ¶ Vt p hoc ostenderet. qꝺ vtraqꝫ dignitas ab ipo manaret di. x. qm debz igit sacerdotiū merito honorari Iuxta illud Ecc. Deū time & honorifica sacerdotes & hoc ꝓpter tria scz

¶ Dignitatem regalem.
¶ Sanctitatem exemplarem
¶ Vtilitatem gñalem

¶ Nam dignitas sacerdotalis in hoc mito sublimat & honorat quod pcipue diuina dispensacōe sacerdotes reges ꝺstituunt ad regendū se ꝛ alios. Vñ Ier. in epla ad qdaz leuitam ꝛ. xij. q. i. capitlo. duo sunt genera logꝫs de sacerdotibus. sic ait. Di inquit sūt reges. se & alios virtutibꝰ regentes. Et hoc designat corona i capite. qꝫ habet in signū regis ꝛ regine. qꝺ expectat a xpo sceptrum sapīa q fulgere dnt. ꝓpter qꝺ rangꝫ ad reges loquit ipa sapientia increata. Sapie. vj. Ad vos igit reges sunt hi sermones mei. vt discatis sapīam. qr vt dicit dns. Io. papa. xxij in quadam exuagante que incipit quoꝺā Sicut lumen materiale dirigit clauigerum in vsū clauis materialis. Sic clauis scientie dirigit clauem pātis. Alias si cecus cecum

ducit·ambo in foueaz cadunt· Diligite igit lumen sapie omnes qui pestis ppls ·qa bm beatum ·Iero·offitiū sacerdotis est interrogantibus rnderi de lege ¶ Tenenē igit legem scire·non tm explicite·sed etiam implicite·nec eos consolet ignorantia·quia bm Crisō·non potest ee excusatio damnacois ignorantia veritatis·ppter qo precipit personis eccliasticis di·x·c· Ecce pdicatores·per quos eccia circumfert sacris lris semp debēt insistere·ne tunc querant addiscere ·cum ex officō alios debeant docē· Nam eugenius pp tercius ait·Nullus est q̄ opteat vl plura vel meliora scire·q̄ principem et rectorez· Qua ille gl'osl seneca ait· Si alterz pedem in sepulcro·alterz extra habere ·adhuc addiscē vellē· Oz heu dilectissimi quales sunt hodie ml'ti rectores & prelati·qui seipos non valent regere ,alios ergo quo poterunt pesse · Vnde apl'us·i·thi·iij· Siquis inqt domui sue presse nescit·eccie dei quomō diligentiā habebit·qsi diceret nllo mō· Tales rectores cecos et insipientes opat· Beatus bn·in li·de cōsideracione Spmee currenti in tecto di· Rex fatuus in solio est spmea in tecto·que nihil oponit & vnit·z qo opositum est·dissoluit & diuidit· Vn reuera kmi·non est hodie necessarium mittē in tharsis ad prandum spmeas & pauones·sicut legit de salomone · ij·pal'·vnj· Qz misit naues in tharb ad ptā dum spmeas & pauones ·qa inter clericos iam ml'tos ad mod spmeaz inuenim fatuos pennis pauonis amictos · De qbus gre·in registro gemendo oquerit di· Dicere inquit pudor·et graue est tacere regendi rectores & q docendi sunt doctores ·nec vidē erubescūt nec metuunt ducatum aiarum imprud enter assumūt·quibz via dilectois est ignota vel quo ipe gradiant ignari sunt ꝛc. ¶ Do ¶ Dico secdo·q sacerdotes debēt honorari ppter exemplarez sctitatem·ad q̄ specialiter sunt electi· Vn·i·pe·ij·dicit petrz de sacdotibus Vos estis genus electū regale sacerdotium gens sancta·ppls acquisicōis· In qbz verbis notat· Primo q sacerdotalis ordo est eternaliter pdestinatz ad hoc vt sit scīz· Ad Eph·i· Elegit vos in ipo ante ostitucōz mundi·vt essetis sancti et immacl'ati in conspectu eius· Nam vt dicitur.ij·eth· Electio semp est rone alicuiz melioris boni · Elegit ergo dns sacerdotes vt ministros salutaies suos peculiares ad sacramentoz suoz dispē sacōem·vt habet de c·di·ij·puenit ·vt scīa ctractent & obtiant·di·xxvj·plectis· Sed q̄ sanctā eccias habet tractare·decens est·vt etiam sint sancti·vt patet de·con·di·iij·tribus·ppter qo dns precipit omnibz sacerdotibus·leuit·xxviij · Sacrificate & scti estote qm ego sanctus sum dns deus vester Et ido Iero· in epl'a ad pammachiū & marcellum inqt· Optet nos clericatz honore non abuti z diligenti custodia mandatoz hoc esse qo esse videmur · Oia enim insignia clericoū virtutes in nobis repntant predicāt virtutes clamant ¶ Clamat corona paupertatem·vestis honestatem ·status puritatez cultus castitatē·pfessio hūilitatem· exemptio religionem·offitium deuocōem ·studiū ctemplacōem· Et ideo nisi vtutibz pollea: mus·tota vite nra mendatiū est·et pmago deformis·q mentit caput·· mentit habitus mentit status ·mentit cultz ·mentit pfessio mentit exempcō·mentit offitiū·mentitur et studium vt per hoc nos sumz clericz pictus clericus mentitus·hec ille ¶ Dico tercio·q sacerdotes debent honorari·ppter nostram vtilitatem·& eoz potestatem · Nā in curijs dnoz potentier & vtilior solet p alios honorari, Sicut habet gen de ioseph·q secundus post regem et vicariz pharaonis i tota terra egipti ab omnibz ·pmo etiam ab frībus honoratus et adoratus est· Sic etiā sacerdotes vicarij summi regis quibus dns noster potestatem tribuit ligandi & soluēdi etiam clauem regni celorū vt aperiant vel claudant· honorari debent ab omnibz Vnō sicut hodie habetur in euangelio dns petro & suis successoribus hanc potestatez omisit dicens ·Quecunq ligaūitis sup terrā ·erūt ligata et in celo ·& q̄cunq solūitis sup terrā erūt soluta et in celo ¶ Magna igit hec vtilitas ē ppl'o xpiano habē tales secū in terra hntes potestatem ligandi et soluendi potentes apire et claudē celum R ¶ Oz qris an illa potestas sit equalis in omnibz sacerdotibus· Dico vt tollit ex dictis dni bonenē ture in ·iiij· sup mgrm sniarum di·xix·ar·ij q·ij· q potestas illa potest dupl'r ofiderari· vel q̄tum ad essentiā·vel qntum ad vsū ·si primū radicaliter est in aia·sicut & caracter

impressus in ordinatione · & equalis est in omnib⁹ sacdotibus · & qlibet bm hanc est alteri equalis papa epⁱs siue simplex · Et ideo lxxxviij · di · siquis legimus · vbicunq; fuerit epⁱus siue rome siue eugubio siue ostantino poli · siue regio · siue alexandrie · eiusdē meriti est & sacerdotij ¶ Alio mō possumus loqui qñtum ad vsū · & hoc mō requirit autoritas iurisdictionis Nemo em̄ potest alium ligare aut iudicare · nisi qui index eius ostituit ab eo q̄ potest · Cum em̄ sacerdos fuerit a ppl'o electus · & ab epō siue abbate ordinatus siue confirmatus acquirit iurisdiccōem · Et ideo iurisdictio est tanq; vis motiua ipius clauis potestatis · hac autē defitiente que clauem moueat & si adsit clauis nunquaz aperit · & si amittit hec iurisdictio · cessat etiā clauis executio · Et bm hoc q̄tum ad iurisdiccōis administracōem · dīa est · q̄ papa ordinacōe diuina prelatus est omib⁹ epⁱis p̄ea epⁱs alijs sacerdotib⁹ ¶ Item magnū est etiaz & honore dignum esse familiarē imperatoris aliq; potēs intrare · & loqui cum dño · & irā eius placare · Sic sacerdos in curia dei est familiaris · potens deo loqui p̄ suam oronem & eius iram placare & ppl'o pacem impetrare ¶ Sicut figurat exo · xxxij · in mopse · q̄ dum filij isr̄ peccassent adorando vitulū oflatilē p̄molātes hostias loq̄te dño ad mopsen dicit · Vade descende peccauit ppl'us tuus Dimitte me vt irascat furor meus contra eos vt deleam eos · rogabat ipe p̄ ppl'o & placatus est dñs · ne faceret malum · qō locutus fuerat aduersus ppl'm · quare dicitur · q · q · Ipsi · Q̄ sacerdotes ipi · qui p̄ ppl'o interpellant pcīa ppl'i omedunt · & suis p̄cibus ea delent · atq; osumunt ¶ Item maximum est & dignissimum sacerdotem posse creatorē creare · & p̄ humana salute deo p̄ri p̄molare & offerre · Quare omni honore digni sunt · nec detrahendi sunt · sicut dicit & el exorta p̄p · vj · q · j · sacerdotes · Sacerdotes qui ppio ore corp⁹ dñi ofitiunt ab omnibus sunt obediendi & timendi · non dilacerandi aut detrahēdi · q̄ a quib⁹ se dñi ppl'us benedici saluari aut instrui cupit nll'aten⁹ eos arguere debet · Ad hoc em̄ beat⁹ gre · hortabat mauritiū imperatorem ad debitam reuerentiā ministris eccīe in li · v · regist̄ri · sic dicēs Nō indignet inq̄t sacerdotib⁹ dñs meus · ꝫ excellēti ordinacōe

p̄ter eum cuius serui sunt · Ita eis dñet vt debitam reuerentiā impendat · q̄a illi aliq̄n in diuinis eloquijs · dij & bene angeli nominant · Q̄ ¶ Contra hoc faciūt deni grantes eor̄ famam suis detraccōibus · qō tn̄ valde omune est · licet grauissimū pcīm mortale sit ¶ Vñ ostantinus impator dicit vt habet lxxxxvj · di · c · In his · Si de domī sacerdotibus · qui iure p̄res dicunt · aliquid otingit vos audire · q̄ ofusionem pijs mētibus ingerat non infruitū · & inuerecundū ꝫ pudoratos filios noe imitantes patriā de reliquo verecundiā otegatis ¶ Et subiūxit vere · si p̄rijs oc̄lis vidissem sacerdotem dei aut aliq; eor̄ qui in monastico habitu circū amicti sunt peccantem clamidem meā explicarem & coopirem eū · ne ab aliquo vidēt̄ nūc · Q̄ · ¶ Sequit̄ tercia ps in q̄ oñdit̄ q̄ non solum ex caritate debemus corrigere & correccōibus humiliter obedire · ꝫ etiam debemus ad bona osentire · ¶ Moraliter p̄ osensum duor̄ informamur de vtute obīe · que osistit in osensu maioris & inferioris dicit · Vegetit̄ de re militari · q̄ nihil magis ad victoriam p̄dest · q̄ monitis obtemperare supior̄ ¶ Moita aūt tria sūt que fieri possūt in bello p̄ tria signa · scz p̄ signum vocale vt sunt mandata supior̄ · semiuocale vt tuba · vl' cornu · mutū vt vexilla · & signa armor̄ Sic in bello otra dyabolum debem⁹ obtemperare monitis signis vocalib⁹ · scz mādatis vbaliter datis q̄ mandat nobis dñs noster vt obediamus & osentiam⁹ superioribus dicit · Ad heb · xiij · Obedite p̄positis vr̄is · & subiacete eis · Et mat · xxiij · Quecunq; dixerint vobis facite · Nā ut habet̄ · ff · de re militari · l · militū Qui mandata p̄cipum non buat capite est puniend⁹ etiā si rem bene gesserit Sic etiam pena eterna est puniend⁹ qui inobediēs est · q̄ peccat mortaliter · xj · q · j · & iij Semiuocale signū sūt enigmā p̄bar̄ & figurarum · Nam adam statim vt creatus est precepto obedientie fuit astrictus · Gen̄ · iij · Noe arcam faciendo & intrando · saluat⁹ est a diluuio · Gen̄ · vij · Abraam filiū deo p̄molando · pater m̄t̄ar̄ gentiū vocat⁹ est Loth angelo obediendo · recedens a sodoma ab incendio liberatus est Gen̄ · xix · Signū mutū sunt exempla creatar̄ · Dicit ambro · q̄ apes que legibus regis apum non obtemperant

occidunt. ¶ Q ¶ Mare naĉaliter obedit influentie celi. planeta firmamento. Sic in omni gñe rex deꝰ ostituit aliquos supiores & excellentiores. ꝙbus obedire voluit. Hz illa obedictia osistit in triplici subiectiuo cō: sensu. scz.

¶ Inferioris ad supiorem
¶ Sensualitatis ad rōnem.
¶ Rōnis ad suum creatorem.

¶ Debet nangꝫ primo verus obediens. & miōr siue inferior p osensū hūiliter supiori cedē ꝛ ei obedire. Juxta illud moraľ doctoris cathonis. Cede maiori. Est em̄ virtꝰ obedientie tam magna. ꝙ semp merita cumlat ꝛ augmentat. hoīem nobilitat & dignificat ꝛ etiam de vita eterna certificat. patet ꝑmū Nam ꝙ illā virtutem se exercens nullm̄ momentum tpis sine merito tñsit. sicut dicebat bēs franciscus. Q2 verꝰ obediens semp meretur. Vnde tm̄ est meritū obedientie. ꝙ in casu aliqs actualem dei dilecc̄oem & otemplationem teneꝰ dimittē. & supiori obedire. ponaꝰ em̄. ꝙ aliquis q̄ vouit obeīam sit in actuali otemplac̄oe ꝛ p̄latus suus precipiat sibi. ꝙ vadat ad aliꝙ alium locum opa exteriora exercēdo. teneꝰ sibi obedire & dimittere illam actualem otemplac̄oem. ¶ Ex quo patet. ꝙ meritum obedientie est maximum cui tam magnum corrñdet premiū. Dicit habeꝰ geñ. xxij. ꝙ deus precepit abrae. vt ymolaret filium suum. & abraam obediens fuit voci eius. ꝓpter qđ deus dixit sibi. Multiplicabo semen tuum sicut stellas celi. & siē arenam maris ꝛt utꝫ. Ego ꝓtector tuus & merces tua magna nimis. ¶ Q ¶ Item dicebant senes ꝙ nihil. sic deus q̄rit ab his qui primitias habent ouersac̄ois. qꝫ obediē tie laborem ¶ Vñ secularis quidā relinquēs secm̄ venit ad heremū adducens secū vnicū filiū. ꝛ venit ad abbem. qꝫ inuenit in pistrino. & vidēs eū abbas venientem salutauit eū. ꝛ vidēs puulum. dixit ad p̄rem. Amas eum. Et ille dixit. Etiam. Rursū dixit ei oīo diligis eum. Rñdit etiā. Hoc audiēs abbas dixit. Tolle ergo eū. si diligis eum. ꝛ mitte in furno. sic mō cum ardet furnus. & tenēs pater filium suum. iactauit eum in furno ardenti. statim aūt factus est furnꝰ velut ros ex qua re acquisiuit gl̄iam. & meritū obie & magnum p̄mium sicut abraam.

¶ Q ¶ Hz dicēs forte ꝺcedo. ꝙ hō meritō maiori. scz deo debeat in omnibus obedire. ꝛ non videt q̄re homo hoīni debeat obedie cum deus hoīem ꝺditum ad ymaginem nō ostituit sup hoīem. ꝛ sup bestias terre dicēs dñamini piscibus maris. volatilibꝰ celi. & vniuersis bestijs. geñ. Q2 etiā patuit vt dicit aug. in primis pntibus. & maxime p̄riarchis. qui potiꝰ fuerūt rectores pecudū qꝫ hominū. & primi & antiqui p̄res soli ꝺo debebant esse subditi. nequaqꝫ abutebant ꝺcessa a dño libertate. ꝛ in oīi honestate moꝝ creatori oīm ꝺuiebant ¶ Rñdet ꝙ nūc p abrupta vicoꝝ homines defluentes. vix etiaz sub durissima ꝺuitute p̄nt a vitijs coꝛhiberi. Vñ peccantibus filijs ist̄ in Deut. dicit ꝺminādo p eo. ꝙ non ꝺuieris domino deo tuo in gaudio ꝛ letitia cordis tui ꝓpter rex oīm abundantiaz ꝺuies inimico tuo in fame ꝛ siti ꝛ ariditate. & rex oīm penuria & imponam iugum ferreū sup ceruicē tuam Audi ergo qđ dictum est. ꝛ mīas tanti iudicis verearis. Dicit em̄ dicit aug. nihil interest sub cuius impio homo ꝺuiat moriturus dummō ille q̄ impat ad iniq̄ non cogat. Felicius em̄ seruit homini qꝫ libidini Considera xp̄m dei filium in ip̄a maiestate superna ad nr̄am miseriam descendisse ꝛ subdi pntibus voluit hoc vos qui estis sub obeia ꝺsideraē debetis p̄ncipem salutis nostre ibīm non venisse. vt voluntatem suam facēt. sed patris ac p hoc p̄ri obediens vsqꝫ ad mortem. non liberas manus nec pedes. sed affixos cruci corpusqꝫ sacꝫ immobile. ꝛ solum os tantū liberum ad orandum ꝺbuisse monstratur & cor ad diligendū. nequaqꝫ igit̄ seruꝰ est qui talem sic passum non vult talit̄ imitari Liberas ergo manus ad faciendū liberos pedes ad ambulanduz non habebis. ꝛ totū corpus cum xp̄o affixum p̄nie cruci. sola tibi lingua ad orandum. laudandū & ofitendū & cor ad diligendū tibi libeꝝ remanebit

¶ R ¶ Secundo homo p sensualitatē debz obedire. & ꝺsentire rōni. Nam sicut exprimitur domum male habere cum ancilla dominat. Quia puer. iij. Per tria mouet terra. & q̄rtum quod non p̄ sustinere. p ꝺuū cum regnauerit. p stultum cum saturatꝰ fuerit cibo. ebriatus vino. p odiosam mlierem cum n mr̄imonio fuerit assumpta. ꝛ p ancillam

cum heres fuerit dñe sue. Et hic q̃tum plꝫ ponderat. q cum ancilla fuerit heres domie sue erit amata ⁊ honorata sicut dña. & ipa dña repudiaꝫ ab ea. sic habemus. geñ. xvj. sñaliter. q abraaz habuit vxorem honestã noie. Sara. que sterilis erat. q̃ cum vidisset q non posset habere filium naꝫaliter. nec bonum esse q tam sanctus homo. sic abraã fuit caret prole de corpe suo. ancillaz suam noie agar vxorẽ sibi ex deuocõe tradidit dicens ingredẽ ad ancillam meam. si forte saltẽ suscipiam ex illa filios. vt q non posset habere filios naturales saltem habeam p adopcõz Agar vt dicũt hebrei fuit filia regis egipti vna de vxoribus pharaonis. q̃ videns sctitatem sare. cum esset ĩ domo regis. quomõ pharao & domus eius flagellatus fuerat a dño ꝓpter ipam dixit in corde suo. q melius esset filie sue agar. q fuiret sarap̃ tanq̃ ancilla. q̃ si remaneret in magno honore in domo pñna ⁊ ideo ttadidit eã sarap̃ tanquã ancillam. q̃ ancillam abraaz de ꝺsensu vxoris accepit. non cã libidinis. sed amore plis q̃ agar ancilla licz esset priꝰ bona & deuota puella. postq̃ ꝺuncta fuit abrae in mrimo: nium. ⁊ vidit se ꝺcepisse ab eo estimauit q omnia bona ꝓmissa semini abrae ꝺplẽtur in sua ple. & ex hoc ꝓrupit in q̃dam elacõz & despexit dñam suam. tanq̃ a diuino promisso repudiatam. Quod ꝺsiderans sarap̃. q abraam nimis dissimulabat iniuriã sibi factam. dixit ei nimis iniq̃ agis ꝺtra me. & ille statim acquiescens rõni dixit. ancilla tua in manu tua est. ⁊. in pñate tua ad castigandõ & hũiliandum. fac tibi sicut videt castigãte igit eã. sarap̃ fugam iniit versꝰ terrã egipti vnde erat ¶ Moraliter abraam est homo. q̃ reuera habet vxorem ⁊ ancillam. q scz sara vxor sua significat aiam. agar vero ancilla sensualitatem sara. igit aia de se sterilẽ videt q p se nihil videt posse opari nec ptũ cuiuscunq̃ opis boni gñare. cũ non hẽat ꝺgana Et ideo optet q ancillam ꝓmoueat. q sibi filium boni opis ꝓducat. Cum igit sensualitas sic dimissa libertati fuerit. & voluntatem q̃si vix ad se allexerit p appetitum aialem. & in suis accõibus spreta rõne sic prediuetur male stat in regno aie. & in pturbatione & ꝺmocõe totiꝰ familie potentiarum Debet ergo rõ ꝺqueri. & hoiem inducere ad hmoi iniurie vindictam. q vna cum rõne castigare. & hũiliare debent carnalitatem. vt ꝺsentiat & fuiat rõni Gal. iiij Ejice ancillam & filium eius non enim erit heres filiꝰ ancille cũ filio libere ¶ Tercio homo debet p rõnem deo ꝺsentire. & totaz ꝓpriã voluntatem ei subicẽ. Nam ꝺm Anſ. de similitudinibus. ꝓpria voluntas soli deo cõuenit. Solus em deus quidq̃t vult debet velle ꝓpria uoluntate. ita vt aliaz q̃ sequaꝫ non habeat sup se. Cum igitur homo vult aliq̃d p ꝓpriam voluntatẽ. deo auffert. q̃si suam coronam Sicut enim corona soli regi ꝺperit. sic ꝓpria voluntas soli deo Et sicut ꝓpria voluntas dei fons. est & origo totius bonitatis ⁊ boni. Ita ꝓpria voluntas hoĩs est exordium totiꝰ mali. Vñ Anſ. assimilat ꝓpriam voluntatẽ herbe venenose. q̃ quiꝺ medicus peritissimus suis pntibus intro: duxit ꝺminans q si ex ea ꝺmederent lepsi effecti mox interirent. ac illi preceptis eius obedire nolebant. & herbas ꝺmedentes lepsi effecti. lepsosq̃ filios genuerunt. atq̃ vt medicus ꝺminatus fuerat mortui sunt. Quoz filij licet pres suos agnouerũt herba illa infirmatos fuisse & mortuos eandem tñ herbam sup oms diligũt. indeq̃ cibos suos ꝺdiunt. manecq̃ surgentes ex eadem q̃si pro medicamto accipiunt. Ideo ergo q̃ sic demtes omnis qui audit aduertẽ potest. q nõ minꝰ dementaꝫ. qui ꝓpria voluntate vtunt. Ipa em herba dyaboli. venenosa omnibꝰ ea vtẽtibus est & pestifera. Hanc deus primis parentibus interdixit. & tñ ex ea ꝺmederunt lepsi facti sunt. & de paradiso expulsi ¶ Ex quibꝰ oñibus patet. q ꝓpria voluntas debz occidi merito. vt homo valeat ſm voluntatem dei vivẽ. dicendo. fiat voluntas tua. Vnde bñ. Bonus obediẽs dat suũ velle suum nolle. vt possit dicẽ cum ꝓpheta Paratum cor meũ deus. Que ablatio dicit magis deo grata. quã quacunq̃ alia victia q in obedientia victimaꝫ ꝓpria voluntas q̃ nobilius est. q homo dare deo potest. dat em arboreꝫ cum fructibus. Ore. obeia victimis inre ꝓponit. q p victimis aliena caro. p obedientiam vero voluntas ꝓpria mactaꝫ. xiij q. viij. sciendum. Ex quibus ꝺcludit Anſ. Q̃ opus meritoriuz factum ex voto magis est meritoriũ quam si fieret sine voto ¶ Ex

quo ſequit̄ ſicut ibi ꝓbat. Anſ. ꝙ magna ē ſpes monacho ꝓfesso. Et ponit ſilitudinez duo ſunt quoꝝ vnus vouet non facere otra deum. ⁊ ſc̄us non vouet. & vterꝙ delinqt Dicit. anſ. ꝙ deus primū iudicat. pq̄ꝙ ꝓfecte peniret. tanquā ſuum & non alienū & accipit deus vindictam de eo tanquaz de ſuo Sc̄m aūt iudicat duriꝰ di. Jō noluiſti mihi fidelitatem ꝓmittere. vt poſſis contra me liberius peccare. & ergo ego otra te nō vt erga meum ß vt aduerſum alienū agam totumꝙ erit mei iuris. vſq; ad quadrantem nouiſſimum ¶ V ¶ Dic ergo deus inter ꝓfessum & non ꝓfessum iudicat. non ſoluz aūt ꝓfessum minus indicat non ꝓfesso ſed etiam quolibet laīco. Professus em̄ maiorē mīam oſequet̄ ſi peniteat ⁊ ſi non maiorem damnac̄oem ſuſtinebit. Et ſi dixeris. ꝙ deꝰ poteſt iuſte dicere vouenti. Pone nequam tu qñto mihi eras familiarior. tāto es inhabilior & pe;or. Poteſt ille rn̄dere Dñe veꝝ eſt qō dicis. quādiu penitere nolui. ß pq̄ꝙ peniteo. meꝙ ipm̄ in emendationem trado nunquā peꝝꝰ illo pati debeo. qui nꝯ id quod habet tibi totum dare vult ꝓ ſatiſfactione ſui delicti. ¶ Rebuans igit̄ ſibi ꝓpriam voluntatem. facit ſicut quidō paup de q̄ narrat ſeneca in quadā ꝓclamac̄oe di. Q in q̄dam ciuitate fuerunt due leges. quaꝝ prima talis erat. ꝙ quicunꝙ ſponte damnum fecit. redderet quadruplū. qui aūt non ſponte ß p̄ter intenc̄oem. reddet̄ ſimplū. Secunda ꝙ damni illati ſit accō. Accidit caſus i iſta ciuitate ꝙ ciuis ꝓpotens & diues morabat mꝰ pauper. qui iuxta domum ſuam habebat arborem. que mꝰtum nocebat diuiti impediēdo ingreſſum domꝰ ⁊ claritatez eius. rogabat diues ꝓſonaliter. vt ipam arborē ſuccideret & eā ſibi vendet̄. paup elatꝰ noluit. & ſemp diuiti nocere voluit. Q videns diues cogi tauit. ꝙ ꝫm legem euadet̄. & quadaz nocte arborem ſuccendit. & q; domus ꝓpe illā arborem erat. ignis de arbore cecidit. & pauperis domuculam cum omnibus bonis combuſſit. Q videns paup otra diuitem coraz iudice oqueſtus eſt. Diues autē reſpondit. Arbor mihi nocuit. & ideo ſponte eā ſuccēdi volo reddē quadruplū. domꝰ aūt p̄ter meā intenc̄oem obuſta eſt. & ideo reddaz ſimplū & iudicatum eſt. ꝙ iuxta legem facēt

¶ Diues eſt deus. pauper homo. arbor ꝓpria voluntas. q̄ nocet diuti impediēdo ingreſſum celi. & credulitatem claritatis eius muniendo. Hanc voluntatē petit deꝰ ſibi dare ꝓ felicitate eterna. ß hoc hō paup & elatus recuſat. ſuccendit̄ igit̄ a deo. dum aīa traditur flammis eternalibꝰ i nferni. & q; corpus iurget̄ poſt iuditium aīe etiam totaliter cremabit̄ ⁊ eternaliter. quare dicunt aliqui. ꝙ in inferno nihil magis q̄ ꝓpa voluntas ardebit bn̄. Tolle ꝓpam voluntatē & infernus non erit. Cum igit̄ tunc pauper damnatus oq̄rit̄ de damnac̄oe. Rn̄det̄. q; m semp nocuiſti. & reſtitiſti ꝓpa volūtate ſpōte ſuccendi eā. & ideo reddam ſibi quadruplū ſez om̄e malum. ⁊ oīa tormenta. Apo. xviij. Quātum gl̄ificauit ſe. & in delitijs fuit. tm̄ date ei tormentū ⁊ luctū.

¶ Sermo viceſimuſſecundus.

Acceſſer̄t ad ih̄m ab ier̄l̄imis ſcribe & ph̄ei dicentes. q̄re diſcipuli tui trāſgrediunt traditōes ſenioꝝ mat. xv. Q ¶ Videmus. ꝙ obligatꝰ ad ſoluendum ſoluendum ſatiſfacit cum donat libiaz qō eſt maiꝰ. Sic etiā habemꝰ in ſil̄i exemplū ex̄ de vo. ⁊ vore. c. Scripture. ꝙ qui deo obligat̄ ex voto ad aliqō obſequm tpale. puta pegrinac̄oīs vel ieiunij. vel alterius opis pietatis. tenet̄ illud reddē. ſi aūt illud omutat in meliꝰ. nō frāgit votū ¶ V n̄ accidit caꝰ. ꝙ q̄dam voluit viſitare ſepulcꝝ dn̄icum ⁊ mutando ꝓpositū factꝰ eſt monachꝰ. ſup quo q̄ſitum fuit a ꝓ an ſit reus voti fracti. Rn̄dit in hec v̄ba fracti voti nō aliq̄tenꝰ habet̄ q; tpale obſequm in ꝓpetuā noſcit̄ religionis obſeruantiam omutare. Sic etiā tn̄ſgreſſor p̄cepti non eſt q; hm̄oi ad ſm̄iam & ad meliorē ptem obſeruat & non ad lr̄am V n̄. C. de legalibꝰ. lx. non dubiū. Non dubiū eſt in legem omittē eum qui v̄ba legis amplexꝰ otra legis nitit̄ voluntatē. nec penas inſertas legibꝰ euitabit qui ſe ꝺ̄ iuris ſm̄iam ſeua ꝓgatiua fraudulēter excuſat. Q ¶ Ad ꝓpoſitū ph̄ei & iudei a p̄ribꝰ q̄ndam traditōem ſiue legē

recepunt · q̃ restñgebat eos ad locũz manuũ
qñ ad mensã accedebant · q̃ bm aliquos non
semel in p̃cipio · ꝫ bm mlt̃itudiẽz ferculoꝝ
sepiꝰ fiebat · Et illud statuer̃t ꝓpter verbum
ysaie · x · dicentis · lauami & mũdi estote · In
sinuans & mandans lotionem aiaꝝ & non
corpum · Pharisei aũt ⁊ scribe sniam huius
statuti trahebant ad qñdaz superstic̃osam fl̃i-
tatem dicentes huiꝰmõi lotionez valere ad
sp̃ualem munditiã · qõ ognoscentes discipl̃i
volebant trahẽ ꝑ̃lm a tali superstic̃osa falsi-
tate non lauabant manꝰ · ꝫ iuꝫ rectam ĩniaz
aias · Et ideo pbẽ reprehendendo eos · dicũt
xp̃o q̃re ꝛc̃. ¶ A ¶ Querit̃ an osuetudo
statuta omunitatũ siue leges hũane semper
obligent in foro oscie ¶ Rñdet̃ a doctoribꝰ
q̃ si sint iuste facta semp obligant · aliter nõ
Ad hoc aũt vt sint iusta · debent habere illa
Primo q̃ non sint ꝯ libertatẽ ecc̃iasticam q̃
vt sic oditores ⁊ huitores facientes & osen-
ciẽtes sunt ipo facto excomunicati ex̃ de sen·
ex · Nouit · vbi honoriꝰ tercius excomunicat
om̃s qui decetero huari fecerit statuta edita
& osuetudines introductas ꝯ ecc̃ie liberta-
tem nisi fecerint amoueri Et etiã excomunicat
statuarios & scriptores statutoꝝ ipoꝝ · n̄ nõ
⁊ p̃lates · rectores · consules · & osiliarios lo-
coꝝ · vbi huiꝰmõi statuta & consuetudines
edite fuint vel huate · Ibi em̃ dicit̃ ꝓchdolet
q̃ in diuerſ mundi ptibꝰ consules ciuitatũ
⁊ rectores · necnon & alij qui p̃latem habere
videnꝯ tot onera fregiter imponunt eccl̃ijs
vt deterioris condicõis factũ sub eis sacerdo
tium videat̃ · q̃ sub pharaone fuerit · qui di-
uine legis notitiã non habuit · Iste quidem
om̃ibus alijs nacõibus huituti subactis sac̃
dotes ⁊ possessiones eoꝝ in p̃stina libertate
dimisit · ⁊ de publico eis alimoniã ministra
uit · Ipi fere onera sua fere vniũsa imponũt
ecc̃ijs · ⁊ tot angarijs ⁊ theolonijs ⁊ exacc̃o
nibus eã affligunt · vt totã eis q̃ Jeremias
deplorat conpet̃ videat̃ di · p̃ceps ꝓuinciaꝝ
facta est sub tributo · ¶ Contra qõ mandat
greg̃ · tercius ex̃ de cmunitate ecc̃iaꝝ nõ minꝰ
sub anathematis districc̃oe · ne decetero tl̃ia
fiant · ysaie · x · Ve q̃ condunt leges iniquas
⁊ scribentes iniustitias scripserũt · vt opprime
rent in iuditio paupem · & vim facẽt cause
hũilium pp̃li mei · quid facietis in die visita
tionis ⁊ calamitatis de longe venientis ad
cuiꝰ fugietis auxiliũ · & vbi delinq̃tis gl̃iam
vr̃am ¶ Cauete igit̃ ne incuruemi sub vin-
culo · & cũ interfectis sc̃z demonibꝰ cadatis
Illud em̃ peccatũ est tam graue q̃ est casus
rebuatus dño pape ipo facto · qõ tñ minime
curat̃ · nec confitet̃ nec conterit̃ · ⁊ q̃ ex corup
tela modo vobiliber · & gñaliter ꝓpetrat̃ · nllꝰ
credit in sp̃ali non facto habere crimen ·
¶ Secũdo q̃ ordinet̃ ad bonũ finez vtpote
ꝓpter bonum commũe · ⁊ non ꝓpter bonum
puatum · alias statuta non obligant ¶ Ter
cio q̃ talia sint in se iusta · q̃ aliq̃n aliquod ẽ
vtile rei publice · q̃ tñ in se non est iustum ·
Sicut habere pecuniaz est vtile rei publice
& tñ lex, statutũ · vel osuetudo posset esse &
fieri q̃bus malo modo congregaret̃ · vtpote
grauando clericos · paupes · viduas · & or-
phanos · & sic de alijs · talia q̃ sunt iniusta
non obligant · ꝫ eius oppositũ · ¶ Q̃rto vt
fiant ab hñte potestatẽ Naz si oditor legis
non habet p̃latem · statuta sua non obligãt
q̃ tali statuenti dici p̃t · vt fuit dictũ mopsi
Exo · ij · Quis te ostituit p̃cipem super nos
¶ Q̃nto ut ex fama sint iusta · & hoc vt bm
ꝓportionem onera & hõres diminuant̃ quo ad
mlt̃itudinez · tunc obligant alit̃ nõ ¶ Sexto
q̃ non sint otra ius diuinũ & adeo ordina-
tum otra sacre scripture p̃cepta in decalogo
sp̃aliter otenta ¶ Septimo q̃ non sint ꝺc̃
ius naturale & veritatem & rõnem · aliter non
obligant · Vñ si aliq̃ fiant vel statuant̃ otra
illa p̃dicta sunt refutanda · nec obligãt aliq̃
nisi statuarios ad penam eternã ¶ Q̃ntum
igit̃ ad p̃secucõm & otinuacõz heri dictum
est de correccõe fr̃nali & obeia · hodie de sub
iecc̃oe filiali & pueroꝝ ad p̃tes reuerentia ,
& sunt tres ptes lr̃e ·

¶ In prima notat̃ iudeoꝝ ocutiua cecitas ·
ibi · In p̃cipio

¶ In secunda eoꝝ expressiua fl̃itas · ibi oĩs
plantatio q̃ non ꝛc̃ ·

¶ In tercia dictoꝝ instructiua veritas · Ibi
adhuc ⁊ vos ꝛc̃ ·

¶ Q̃ntum ergo ad primã p̃tem est sciendũ
q̃ iudices ordinarij · de q̃bus prius dictũ est
mortuo mopse inualescente in iustitia statu
erunt aliq̃ ptinentia ad regimen pp̃li sub p̃
cepto tanq̃ necessaria · aliq̃ vero sub moni-
tione tanq̃ decentia & honesta · de q̃bus ho
nestis erat etiã illud vnũ quod hic tangitur

ꝙ ſcz accedentes ad menſam lauarẽt manꝰ. qꝰ diſcipli non faciebãt. non ꝙ locõ manuũ que ad honeſtatem faciebat eẽt mala. vl ꝙ ipi obmittendo benefacẽt vt facit ad honeſtatem. licz bñ facerent obmittendo ꝓpt ſuſticõem ꝙ ipſi pbei intendebant. ideo reprehendunt diſciplos qſi tranſgreſſores legis. ꝫ xpus quaſi clauo clauũ retendendo rñdit Qui tñſgredit mandatũ dei ꝓpter mandatũ hoĩs eſt magis accuſandꝰ nec ꝑdoneꝰ alios accuſare. ſed vos ſcribe ꝛ pbei eſtis hꝰmodi ergo ꝛc. Qꝫ aũt minor ſit vera. ſcz illa vos tñſgredimini ꝑcepta dei ꝓpter mandatũ hominis. patz qꝛ docuiſtis filios dicẽ pntibus ſuis. Vota mea ꝛ oblacões mee ſacerdotibꝰ facte plꝰ ꝓſunt pntibus. ꝙ ſe eis darent. qꝛ ſic ꝓſunt aĩe. & tunc corpi qſi filij dicunt pri & matri Melius eſt deo offerre ꝙ vobis in neceſſitatibꝰ ſubuenire. qꝛ talis oblacõ aĩabꝰ veſtris & nris ꝓdeſt. & tunc tm corpibꝰ ꝓderet. Ex hoc em pntes paupes fiebant. & ita irritum feciſtis mandatum dei. Exo. xx. Honora patrem & mrem. qꝛ honor nõ ſolũ in reuerentia. ꝫ etiã corpũ ſubuencõe oſiſtit Ec hec vult lra. Vnus qõcunq ꝛc. Qꝛea obiurgat eos de calida ſimlacõe. oñdẽs eos aliud habẽ in corde & aliud in ore. Ideo nõ eſſe dignos accuſare ſic tñſgredientes mandatum dei. non debẽt alios accuſare. ꝫ vos pbei eſtis huiꝰmõi igit. miõr ꝓbat. qꝛ quod ore dicitis. corde non ꝓbatis. Et ergo eſtis illi. de qbus ꝑſa. dicit. ppl̃us ꝫ labijs me honorat. cor autẽ eoꝝ longe ꝛc. ¶ Moraliter eſt notandum. ꝙ rõni conſonum eſt. ꝙ illis bñfaciamꝰ. a qbus etiã mlta recipimꝰ bona. Nam ẽm pbm naturaliter quodlibet aĩal diligit ſuum benefactorem. eũ honorat & reuerenter tractat. Nam vt habẽt. ff. de obſequijs prõni ꝓſona ſemp ſancta. i. honoranda dz videri liberto & filio ꝓſona patris aut prõni ſemp ſcta videri debet. ff. de obſequijs libertoꝝ le. libo. Et igitur liberi ſiue ſui. qꝛ mann mittunt a prõnis ſiue a domis ſuis tenent eis ſemp reuentiã & obſequium ꝓſtare. ꝙ conſiſtunt in alendo. ſi paupes ſunt in aſſurgendo ſedẽdo ꝛ ſilibus. quod ſi nõ fecerint ꝓnt eos reuocare ad ſuitutem. C. de obſequijs prõni preſtandis. l. Etiã liberis. Vñ ſi ſuus donatus libertati ꝓmoueat ad ſacerdatium. & poſtea accuſet epõ. ꝙ nolit dño ſuo horas canonicas pſallẽ. degradari debet. Ex de ſuis non ordinandis. nullus. Quod intelligit ẽm. Bñ. qñ ipſum ſub hac odicõe manu miſit vt ei pſallẽt. ¶ Contra liij. di. qcunq dicit. ꝙ illi in qbus prõnus aliquod obſequm retinent. non ſunt ordinãdi. ¶ Rñdeo illud itelligit de obſequio tpali ſcz vt det votum equum. vel huiuſmõi tale non ꝓ retineri in eo qꝛ manu mittit ad ordines obſequm autem ſpuale vt oret pro eo. celebret miſſas. & huiꝰmodi ꝓ bene retineri ¶ Cum igit quilibet ſuus teneat obſequm ꝓſtare dño papa benefitium ſibi factum mlto plus filius vl filia pntibus qꝛ eis mlta benefitia ꝛtulerunt. Vñ pbs viij. etẽ. Filij pntibus ſuis non ꝓnt reddẽ eqoles. quia tria nobiliſſima dona ab eis recepert. ſcz eẽ nutrimtum ꝛ doctrinam. ¶ Debemus igit honorare prõnos nros naꝰales ꝓpter tria. ¶ Honore reuentie ꝓpter eſſe originis. ¶ Honore beneficentie ꝓpter nutrimentum neceſſitatis. ¶ Honore obedientie ꝓpter rudimentum. ꝓbitatis

¶ Primo debemus honorare pntes. & eos reuerenter tractare. qꝛ ab eis accepimus eẽ & originem. Nam qꝛ viliſſimã aliꝙ tunicaz vel camiſiam ab altero accipet. datorẽ plus alijs diligẽt ꝛ honoraret. Mltomagis ꝑles pntes a qbus nobiliſſimã naturam accepit Eccĩ. vij. Honora prem tuũ. & genitus matris tue ne obliniſcaris. mem̃to niſi p ipſos genitus fuiſſes. non natus eſſes Iſte honor reuerentie oſiſtit in affectu & in effectu. In affectu diligendo pntes. & timendo offensã eoꝝ ex amore. Vñ iero. de honorandis pntibus. ꝓbeat parentibus mixta formido. In effectu aſſurgendo caput inclinando & hꝰmodi. Ro. xiij. Qui honorem gloſa. reddite honorem. Qꝫ ¶ Secundo deñt pntes honorari honore beneficentie. qꝛ conſiſtit in tribus. Primo in ſolacõ verboꝝ. Ieron. de honorandis pntibus. Nemo aſperis vobis prem ledat. hec filioꝝ ora loqtur. qõ pntes delectant audire. qõ heu pauci filij faciunt ꝫ pntes malis verbis tractant ꝛ eis enormiter maledicunt. Vi ſunt filij eterne damnationis. Exo. xx. Qui maledixerit patri vel mri morte moriat ¶ Secundo honor benefi centie oſiſtit in huicõ Ecc. iij. Qui timz deũ

honorat pntes·q·di·seruiet eis q eum genu erunt ¶ Nam corvus qñ ex senio deplumat pulli & alij corui pennis suis & alis eos vestiunt· Elephas etiã senio grauatus appodiante se ad arboreꝫ fractã vel debilẽ cadẽs clamat·ad cuius vocem tuẽtes elephãtes accurrunt·ꝫ eum de terra tollunt·Sic etiã pueri pntibus grauatis senio debent iuuaꝛ qõ heu aliq modicũ curant ·pmo parentes vberibus trucidant quos pñt pntes ·quasi spurios expellẽ·& eos exhereditare ·Propt huiꝰ mõi iniurias vt dicit in aut· vt cum de appellacõib9 ognoscit·S·cãs coll'·viij·Eccõ·iij· Fili suscipe senectutem pris tui·& ne cõtristes eum in vita tua ¶ Tercio honorãc· ostitit in exhibicõe & ministratione necessarioꝝ victus & vestitus·Eccõ· Honora prem & mrem ꝫ supueniet tibi bñ dictio tua ¶ Vñ pulli ciconiaꝝ diligũt suos pntes·& qdiu eos in iuuentute nutrierunt tam diu etiã in senio eos suscipiunt & fouẽt Sic etiam filij isrl' prem suum ꝫ matrem in senectute fouebant·vt dicit geñ · Sed heu talis videt hodie inter pentes & filios esse ingratitudo ·qualis iter rapidos canes qdiu eñ catuli de lacte mris viuũt diligũt mrem· sibiq adherent·ꝫ q cito sũt maiores & hñt acutos dentes·& pñt met ossa corrodere·sicut pater ꝫ mr si os piciat ad mediũ vt illud arripiant festinant·nũc insiliunt·nc plꝰ pcunt pntibꝰ·q pmo alijs·pmo p posse pati sunt pugnare· ¶ Sic ml'ti sunt similes qui dum sunt in pr̃ate pntum·& viuunt de bonis eoꝝ eos diligunt & honorant ¶ Si aũt otingit pntes resignare bonis ad manꝰ filioꝝ & filiarũ otumelia afficiuntur· De talibꝰ dicit m'ch'·vj·Filius otumeliam facit pri suo & filia osurget aduersꝰ matrez suã ¶ Vñ ferẽt· p qdaꝝ pr̃familias totã hereditatẽ dimisit filio suo ·filiꝰ vero q pri ml'ta benefitia pmisit facturũ·dum bona in manibus habuit· pmo patrem ad camerã p̃az locauit·ꝫ senescente patre·in camera eũ sustinere nolens·de camera eiecit·& extra retro ostium aule sibi lectũ pauit Aduenientе igit hyeme dum frigus inualuit sine tegimento iacens·roganit puerũ filij sui·vt patrem & filium suũ rogaret·vt pannicl'm aliquẽ sibi ocedẽt ad se tegendũ·puer vo vix duas vlnas burruli obtinuit· Cũ vo aie due vlne supellent·puer flendo patrẽ rogauit vt sibi illas offerret· Quo q̃rente ad qd ita obnixe peteret·rñdit puer·reuera patri buabo inq̃t eas quousq fueris decrepit9 sic nunc est au9 pater tuus·ꝫ tunc eas tibi dabo·nc amplius a me habebis q̃ ipse iam a te obtinet· Ille igit ex puero correptus in corde pcussꝰ pr̃z plꝰ honorauit ¶ Tercio debemꝰ honorare pntes·humiliter obediendo eis·Epl̃ Filij obedite pntibus vestris·Sã doctrina pij patris doctoris libenter suscipit Sic etiã doctrina pntum q amore cordiali instruunt libenter suscipi debet ꝫ buari·puer·i·Audi fili mi disciplinaz patris tui·& ne dimittas legez matris tue·vt addat gratia capiti tuo & torques collo tuo ¶ Sed quer̃ an iubẽte patre·filius teneat exire religionem ·vt eis subueniat in necessitate osti· Rñdit alexander de hal' & etiã Ni·de lyra sup hũc passũ p aliter est dicendũ de isto, q nondũ religionem intrauit·ꝫ aliter da isto q iam religionem intrauit· De primo si videat pntes i magna nc̃itate ·qbus p aliũ subuenire nõ possit non debz religionem intrare ·ꝫ tenet obedire & ministrare pntibꝰ·maxie si absq piculo pcti possit in sect'o remanere·Si vo p aliũ possit pntibꝰ ministrari·potest si vult religionem intrare Vñ Crisꝰ·exponẽs illud Mat·viij·& luc̃·viij· Dimitte mortuos sepelire mortuos suos·Dicit p malum est aducere hoiem a spualibus· & maxime cum sint q ministeriũ pntum opleant·Exstabant em̃ aliqui q oplere possẽt illiꝰ funeris sepulturã pꝰ q̃ vero aliqs iam est in religiõe pfessus, mortuꝰ est mundo·Vñ p spualem mortez debigat mũdo a cura impendẽda pntibꝰ·sic etiã deobligat per mortẽ corpalẽ Et ideo non peccat·nec õ preceptũ facit dei si in claustro remaneat sub p̃cepto p̃lati parentum ministracõe p̃termissa Est enim fr̃ꝰ impotens ad reddendũ debitum ministeriũ absq pria culpa ·debet tamen qntum por salua ordinis sui obeia satagare ·vt p se vel alium suis pntibus subueniat·si in nc̃itate sint ostituti· Vñ hanc nc̃itatẽ vix incidẽ potest aliqs·q diu durat pietas fideliũ Jo timor iste ,scz ne pntes penuriã & defectum paciant p ingressũ filioꝝ vanꝰ est Vñ iero· in epla ad paulinũ ·Nisi tu possessiunc'as tuas caute·&·q·pede raptim vẽdideris nõ

habet xp̃us vnde alat pauperes suos ¶ Be
quit scꝫa pars in qua oñditur phariseorum
exp̃ssiua falsitas · Nam qñ per doctrinaz xp̃i
videbant eoꝝ simulacõem & doctrinam reꝓ
batam · & ꝙ non poterant resistere p rõnez
vel scripturam ex inuidia mouebant contra
ip̃m ad mouendũ sedicõem · Sed q veritas
doctrine non est dimittenda ꝓpter scandalũ
qõ ꝓcedit ex malitia ip̃ius scandalisati · Vñ
greg · Qui de vitate scandalũ oritꝫ recte oriri
permittit · quamꝯ veritas relinquat · Ideo
sequit omnis plantacõ · i · doctrina ab homie
inuenta q̃ non est legi ip̃ius dei ꝺsona era :
dicabit · q non habet firmũ fundamentũ &
radicem · finite illos · q̃si dicẽt doctrinã & vi
tam talium euitate · ceci sunt vero carentes
intellectu legis · & duces cecoꝝ · quia alios ex
cecant suo errore · & scandalizant · & ducunt
eos ad ꝑcipiciũ damnationis eterne ¶ H
¶ Moraliter hic instruimur non mltum cu-
rare per doctrinaz vitatis malos scãdalizaẽ
ꝫ cauere ne scandalum dem⁹ ꝓximis ꝑ opa
& dicta nostra malam · q vt dicit mat · xviij ·
Qui scandalizauerit vnum de pusillis istis
minimis · i · simplicib⁹ q̃ sunt parue virturis
q̃ in me credunt · expedit vt suspendat mola
asmaria ĩ collo eius · ꝛ demergat in ꝓfundũ
maris · Quod exponit Nico · de ira · Expe-
dit · i · melius esset homi mori corporaliter quã
ex malo exemplo suo facẽ aliũ ruere in pcm
mortale · q ex hoc meret mortez eternã · qua
grauior est morte tp̃ali Nec mirꝫ cum damnũ
temporale alicui illato mĩme · qõ quasi nihil
est respectu damni sp̃ualis permaneat impu
nitũ ¶ Sicut em̃ habet ex̃ de iurijs ꝛ dãno
dato · c · si q̃s · Q̃ si quis aperuerit cisternaz &
foderit · ꝛ non operuerit eã · Ceciderit ꝙ bos
vel azinus in eam · dñs cisterne reddet pcũ
iumentoꝝ · Et hoc est vex ꝑm glo · si hº fecit
in publico loco · vbi hoies vel iumenta con
sueuerunt ambulare · si vero in priuato loco
vbi etiam consueuerunt fieri tales fouee vl
cisterne · alias non tenet · Sic etiam dicitur
· ff · ad · l · aq̃lina · Qui foueas Q̃ q foueas
vrsoꝝ · ceruoꝝ capiendorum cã faciunt · si in
itineribꝰ fecerunt & in via publica si aliqõ
malum ibi acciderit · nisi prius denunciatum
& ꝓclamatum fuit · obligant satisfacere de
damno · q qui occasionẽ damni dedit · tenet
de damno satisfacere · Ex̃ de iurijs ꝛ dam
no dato · Si culpa tua · Et · ff · ad legem cor
neliam nihil interest ¶ Sic q̃ peccando pub
lice foueam fodit · ad q̃ per in meritationez
simplices ruunt per scandalũ · ille grauiter
peccat · & deo tenet satisfacẽ de damno aiarũ
istaꝝ · Quare dicit mat · xxviij · Ve homini
illi per q̃ scandalũ venit · Nam ex tali scan-
dalo triplex malum oritur · scz
¶ Infirm⁹ corrumpit ·
¶ Bonus ꝺfundit ·
¶ Deus ex eo ꝺtempnit ·
¶ Primo dico ꝙ infirmus corrumpit · cum
ex malo qõ videt vel iudicat scandalizat qõ
apl'us ꝓhibet · i · Coꝝ · viij · cum dicit peribit
infirmus in tua ꝺscia · fr̃ ꝓpter q̃ xp̃us mor
tuus est · Sic autẽ peccantes in fr̃es ꝺsciam
eoꝝ in firmam pcucientes in xp̃o pcr̃is · qua
ꝓpter si esca scandalizat fr̃em meũ · non mã-
duco carnes ineternum · ne fr̃em mecum scã
dalisem · Unde bñ · grauiorem ab eo domin⁹
p̃secuc̃õem sustinet · qui pnicõso scandali exẽ
plo aĩas ab eo q̃s redemit aũtit · q̃ a iudeo
qui sanguinem eius fudit · Item horrendũ
penitus sacrilegiũ · qõ etiam ip̃oꝝ facimus
videt excedẽ qui dño manus sacrilegas in-
iecerunt · qui oĩm animaꝝ reus pcr̃or tenet
qui de sue puerse vite scandalo piclitari vi-
dent · & coraz sũmo iudice reddet de singlis
rõnem ¶ Sed nõndum ꝙ scandalum grece
dicit ruina vel offensio latine · ꝛ fit q̃n quis
ad ruinam disponit sp̃ualem vel dictũ · vel
factum alterius · inq̃tum scz aliqs sua ammo
nicõe vl' inducc̃õe aut exemplo alteꝝ trahit
ad peccandũ ¶ Et est duplex · scz passiuũ &
actm · Passiuum in eo · ꝙ quis scandalizat
Actiuũ in eo · qui scandalizat dãs occasionẽ
ruine · Et scandalum passiuuz semp est pcm
in eo q̃ scandalizat · Non em̃ scandalizatur
nisi inq̃tum aliq̃liter ruit sp̃uali ruina que
est peccatum · Imptat em̃ q̃ndam ꝺmotc̃õem
animi cum a bono in eo qui scandalũ pati
Nullus autez ꝺmouet · q rei immobili firmit
inheret · maiores aũt & pfecti soli deo inhe-
rent · cuius est immutabilis bonitas · ꝙ & si
inhereant suis p̃latis · non inherent eis nisi
inq̃tum illi inherent xp̃o · Isti q̃ntumcunq̃
alios videant inordinate se habẽ dictis vel
factis · ipsi tñ a rectitudine non recedũt · ꝑm
illud p̃s Qui ꝺfidunt in dño sic mons sp̃õ
non ꝺmouebit ineternum q̃ hĩtat in ierlm

ꝑmo oĩa tam bona quã mala ĩ bonũ ꝺũtũt & inde emendanť. ſicut legit̃ de quodam he remita. de quo prius dixi. q̃re dixit. ꝓs. Pax multa diligentibus legem tuã & non eſt illis ſcandalum. Poteſt etiã eſſe ſcandalum paſſiuum in aliquo ſine peccato. tñ eius ex cuiꝰ facto vl̃ dicto ſcãdalizať de his q̃ aliꝰ bñfacit. Sic̃ patet de xp̃o Mar. vj. Vñ huic tãta ſapia ⁊ vtutes q̃ ꝑ manũ eiꝰ efficiunť nõne hic eſt fabri filius & ſcandalizať. Etiã vt in euangelio parꝫ fuerunt ſcandalizati in eius ꝺmone. Sil̃iter ſcandalum actiuum ſemp ẽ peccatum. ſi illud opꝰ quod facit ẽ peccatũ vel ſi habeat ſp̃em peccati quod dimittendũ eſt ſemp ꝓpter ꝓximi caritatẽ. de q̃ vnꝰq̃ſq; teneť ſaluti ꝓximi ꝓuidere. ¶ Sed videť ꝙ bona ſp̃ualia ſint ꝓt̃ ſcandala ob mittenda. Nam ſacra doctrina videtur eſſe maxime ſp̃ualis. ꝫ ab ea ceſſandum eſt ꝓt̃ ſcandalum. mat. vij. Nolite dare ſanctum canibus. neq; margaritas vr̃as ſp̃gatis añ porcos. ne ouerſi dirrumpant vos. ergo bonum ſp̃uale eſt dimittendum ꝓpter ſcãdaluꝫ ¶ Contra greg̃. ſuper ezech̃. Si de veritate ſcandalum ſumiť vtilius naſci ꝑmittitur ꝛ̃c Rñſio ſancti tho. in ſecunda ſcẽ. q. xxxxiij. q̃ſtio illa locum non habꝫ de ſcãdalo actiuo q; cum ſcãdalum actiuum ſit dictũ vel factũ minꝰ rectum. nihil eſt cum ſcandalo actiuo faciendum. Habet autẽ queſtio locum. ſi intelligať de ſcandalo paſſiuo Cõſiderandum eſt ergo q̃d ſit dimittendum. ne aliꝰ ſcandalizeť eſt aũt in ſp̃ualibꝰ bonis diſtinguendũ Nam q̃daꝫ hoꝝ ſunt de neccitate ſalutis. que ꝑtermitti non pñt ſine peccato mortali. Manifeſtum autẽ ꝙ nllꝰ debet mortaliť peccare vt alteriꝰ peccatum impediat. q; ꝺm ordinem caritatis plus debet homo ſuã ſalutem ſp̃ualem diligere q̃ alterius. Et iõ ea q̃ ſunt de neccitate ſalutis ꝑtermitti non debent. ꝓpter ſcandalum vitandum ¶ In his autẽ bonis ſp̃ualibus. q̃ ſunt de neccitate ſalutis. videť diſtinguẽdum. q; ſcandalũ quod ex eis oriť q̃nq; ex malitia ꝓcedit. ſcz cum aliq̃ volunt impedire huiꝰmõi ſpiritualia bõ ꝺcitando n hoc eſt ſcandalum pharioꝝ. qui de doctrina dñi ſcandalizabanť. hoc eſſe ꝺtempnendus deus docet. mat. xv. ¶ Quãq; enim ſcãdalũ ꝓcedit ex infirmitate vl̃ ignorantia & huiꝰmõi ſcandalum puſillorꝝ eſt. ꝓpter ꝙ ſunt ſp̃ualia opa vel occultanda. vel etiam differenda interdum vbi picꝰm nõ imminet quouſq; reddita rõne huiꝰmodi ſcandalum ceſſet. ſi autẽ ꝑ reddita rõnem huiꝰmõi ſcandalũ duret. iam videť eſſe ex malitia. ⁊ ſic ꝓpter ip̃m non ſunt huiꝰmodi opa ſp̃ualia dimittenda ¶ Ad argum̃tum ꝺcm̃ dom̃ ꝙ in doctrina duo ſunt ꝺſideranda. ſ. veritas q̃ doceť. & ipſe actꝰ docendi. quoꝝ ꝓmum eſt de neccitate ſalutis. vt ſcz ꝺctum viatori non doceat. ꝫ veritatem ꝺ ogruentiaꝫ tꝑis ⁊ ꝑſonaꝝ ꝓponat ille cui incumbit docendi offitiũ. Et ideo ꝓpter nllm ſcandalum quod ſequi videať. debet hõ prẽmiſſa veritate ſl̃itatem doceť. ꝫ ipſe actꝰ docendi inter ſp̃uales el̃inas ꝙputať Et iõ ſic̃ alia mĩe opa ẽ q̃nq; differendus ꝓpter ſcandalũ puſilloꝝ. vt ꝑ dictũ eſt ¶ Secundo ex ſcandalo hõ bonus ꝺfundiť. q; innocẽtes & recti q̃ ꝺmo ranť ſcandalizãti etiã de ſil̃ibꝰ inculpantur. Hinc dañ. ꝓpter iniquitates patrum nr̃oꝝ ierl̃m & pp̃lus eius in obꝓbrium ſunt oĩbus gentibꝰ ꝑ circuitũ. Jr̃ iere. Treno. i. hoc ſcandalũ deplorat di. Videŕt eaꝫ hoſtes & deriſeŕt ſabba eius. Et ſequiť. Oms qui gl̃ificabant eam ſpreueŕt eam. q̃a viderunt ignominiã eius. Ex eo em̃ ꝙ pr̃es peccaueŕt filiꝫ innocentes deteriꝰ habuerũt. piformiť nunc fr̃egter ꝺtingit ꝓpter ſcandalũ vnius factoris. vnum totũ regnum ſtatũ. ciuitatẽ vel domũ macl̃ari vel ꝺfundi irreuocabiliť Et ideo tales ſunt expellendi ab oĩbꝰ. Vñ mat. xviij. Si manus tua vel pes tuus ſcãdalizat te. abſcide eum & ꝓice abs te. i. ſimẽbrum corporis miſtici peccaũit ꝺtra oñe bonum cuiꝰlibꝫ ſtatꝰ expellať & puniať. ¶ Sed circa hec ỏba diceť aliquis. ſi oculꝰ vel aliud membrũ corpale dat m̃ occaſionem peccandi. an liceat mihi amputare. dico ꝙ nõ q; vt habeť. ff. ad. l. acq̃lina. liber homo nemo eſt dñs membrorũ ſuorũ. & ideo nllꝰ licet ſeuire in corpꝰ ſuũ. pcẽm non ꝺſiſtit in membris. ꝫ in corde & voluntate. & ergo ad tollendum pcẽm. ſufficit tollẽ malam voluntatem. nꝯ debet ſibi quiſq; virilia amputare rõne ꝺtinentie. q; vt habeť xxxij. q. v. Tũc ſaluabiť non ferro. ꝫ religione querenda ẽ caſtitas. Tales etiã mutilantes ſe ſponte. ñ languor fuerit cã incaſionis ſunt homicide ꝓpter picꝰm hoicidij. quod iñ ꝓcurare poſſ

& odicõi dei inimici. lv. di. Siquis abscidit
Sunt etiã inhabiles ad ordines sacros. nisi
cum eis dispensẽt p supiorem ¶ Tercio deꝫ
ex scandalo orẽnit. Dicunt em̃ scandalizati
si deo hº malũ displicet vel iste nõ omittẽt.
vel deꝫ hoc grauit vindicaret. Vnde p̃s. Ex
istimasti inq̃ qp ero tui sil'is glõ. a. existimare
feciſti. vt malum mihi placeat qõ omitis.
Tali scandalo mõ peccant xp̃iani. qui esse
deberent vtiq; maioris pfeccõis & religiõis
minoris tñ deuotionis alijs sectis existunt a
maioris iniq̃tatis. Non em̃ est natio tã laxe
vite. sicut mõ vita xp̃ianoꝝ. Vnaz iudei legẽ
moꝑsi vsq; ad mortem obſuant. Manichei
legem machmet nec vinũ bibunt. nec alia
precepta pretereuut. xp̃iani vero omnia
ordinaria legis faciunt. ydola adorant. deum
blasphemant. adulterant. furant. & sic de
alijs. & sic deum suũ ordemnũt. & multos
malitia sua a fide retrahunt. ¶ Vñ
quidaz iudeus romã missꝰ ad speculandum
mores xp̃ianoꝝ. vt cicius ouerteret. & sacrũ
baptisma susciper. videns malitiam hoim
baptizari supplicit exorabat. q̃ dum inq̃reret
an ex deuocõe vel pene timore baptizari vel
let. dixit qꝺ non ꝓpter sc̃itatem vl' deuocõez
hoim velle baptizari. ꝫ q̃ malitia xp̃ianorũ
hr̃et deum ipoꝝ captiuatũ. qꝺ non posset nᶜ
auderet se vindicare. sicut quõdaz deus coꝝ
de pc̃is. ideo etiam appeteret esse xp̃ianus.
Ecce qñtum ordemptũ deo facimꝰ altissimo.
Ecc̃i. xxxviij. Reliq̃runt legem altissimi re
ges iuda. i. oms ofitentes xp̃m maiores em̃
pl'o. & natione defecerũt ꝓpter malitiã ordẽp
serunt timorem dei. Sic reuera kr̃i esse non
debet. ꝫ ouersacõem vr̃am inter gentes hñ:
tes bonam. vt in eo qõ detractãt de vobis
tanq̃ de malefactoribꝰ ex opibꝰ bonis vos
ofidererantes gl'ificent deũ in die visitacõis
. i. pe. i. q; si non qñto noster statꝰ iam̃ ofistit
sublimior oñi natione in gl'ia. tanto caſ nr̃
ꝓfundior erit in eterna pena ¶ Sequit ter
cia ps in q̃ notaꝝ dictoꝝ xp̃i veritas p q̃ in:
strnimur. Pro qua sciendũ. qꝺ xp̃us volens
turbaz a pl'm deuotũ a doctrina fl'a pheoꝝ
& scribaꝝ reuocare ouocauit eũ ad se dicens
Audite non qꝺ intrat in os. i. cibus corpalis
coinq̃nat hoiem. s. mach'a pc̃i ꝫ que ꝓcedũt
de ore. & exeunt a corde. Comedere em̃ non
est malũ ꝟm se. ꝫ ꝟm accidens pt̃ esse maluz
scz inq̃ntum homi p delectationem male ad
cibum afficit. & ille affectus inordinatꝰ pro
cedit a corde. Qõ aũt sic inordinate ꝓcedit.
ꝓcedit a corde & ex ore inq̃ntum os est instru
mentũ cordis. hoc coinq̃nat hoiem. Et sic a
corde exeunt cogitacões male. homicidia &
huiꝰmõi rñ. ¶ Moraliter est nõndũ
qꝺ sicut colligi pt̃ ex sacro canone & lege ptꝰ
cuiꝰlibz sequit odicõem pntum. ꝫ dr̃nter se
quit em̃ odicõem pntum scz p̃ris quo ad ho
nores & nobilitatem. Filius em̃ ꝺceptus a
comite. etiaz si ante natiuitatem eius pater
desinat esse. comes nascit. ff. de decurionibꝰ
. l. ij. Sequit etiã odicõem mr̃is qñtum ad
libertatem & suiturem. Nam si mr̃ libera ẽ
ptum gñat libez. si aũt serua suum seruus
autẽ genitus inhabilis est ad ordies sacros
nisi manumittat. ex de suis non ordinãdis
. c. ꝑmo. Vnde bñ. ponit casum. qꝺ iohãnes
q̃dam miles impediebat grego. dyaconum
ne ordinaret in p̃sbrm ea occasione. q; dice:
bat p̃ez ipsiꝰ dyaconi hoiem suũ esse q̃ua
mater ipius libera esset. qõ dyaconꝰ ꝓposuit
corã papa. q̃re papa mandat archiepõ nea:
polis. q̃tenus si predicta vera sunt militem
ip̃m ꝺpescit ab huiꝰmõi impediñto Dic ad
ꝓpositum oĩs opatio siue actio hũana. dicit
libera siue bua scz meritoria siue immeritoria
odicõe cordis qõ habet se ad moꝺ vtriusq;
pntis pienda ea. Nã si cor fuit libez. quod ẽ
q̃ gratia & sp̃usancto est repletum oĩs actio
ab eo ꝓgenita erit libera. & vite eterne me:
ritoria. Quia. ij. Colo. iij. vbi sp̃us domini
ibi libertas Sed si buũ & dyabolo obligatũ
actio eius est vilis odicõis. bua & immerito
ria. qꝺ qui facit pc̃m buus est pc̃i. Johãnis
viij. nec potest ꝓmoueri ad dignitatem & pre
bendam eternã. Judicat igit sup hoc sũmꝰ
sacerdos. q̃liter opa nr̃a sint ꝓcreata a corde
an scz libera vl' bua nec aliõ interrogat Iuxt̃
illud. xiij. q. v. Si qꝺ inueniſti. Deus cor
interrogat & non manum. libera igit remu:
nerat & ordinat ad eternã gl'iam. alia ad ser
uitutem ꝓpetuã abligat. ¶ Ꝑ ꝫ sciendũ
qꝺ actiones hoĩs p̃nt esse in triplici dr̃a. ꝟm
q̃s homo potest bene vel male. vl' neutro se
habere. nam q̃dam sunt
¶ Ab hoie absq; preuia intencõe.
¶ In corde sola interiori affectione
¶ Corde & ope cum deliberacõe

¶ Actiones ꝑmo modo sunt tales q̄ causant a passionibus vehemtibus · vt qñ aliqđ fit ex vehemti ira vel amore ¶ Nam qñz affectus ⁊ appetitus sensitiuus siue aialis ex obiecto delectabili siue tristabili tam vehemter in : cendit · ꝙ q̄s sine deliberacõe ⁊ intentione rõnis in opus exit siue bonum siue malum· Sicut petr9 q̄ tanto amore ad xp̄m estuabat ꝙ videns eũ capi · ⁊ male tractari educto gla dio ãputauit ꝟuo sũmi sacerdotis auriculaz sine preuia intencõe ⁊ deliberacõe · nec xp̄i determinacõem expectabat· q̄ tñ ꝟsoluit· sed statim dicẽs · Dñe si ꝑcutim9 gladio in actũ irruit ¶ Q. ¶ Dis em̃ accõib9 indelibe: ratis ꝓuenientibus a passionib9 huiusmõi nec meremur nec demeremur· ꝟ· etꝫ · Vnde aug̃· ¶ Non est in potestate nr̃a, q̄bus visis tã gamur loquit etiã de illis primis motibus· vt habet in can̄· xv· q· i· illa mala non sũt q̄ nec crimine mentem implicant · nec oscĩam ligant· Et ideo dicit ibiđ· Si ꝙ furorẽ aliq̄s innocentẽ ꝑimat obnoxius morti · i· peccati· non est verũ in foro oscie · hoc idem cõdit ius ciuile · ff· de acquirenda vel amittenda possessione, l· i· Pro cuius ꝟcordantia legit Deut· xviiij· Et Iosue· xx· ꝙ tres erant ciui tates refugij vltr̃ iordanem ⁊ tres citra · q̄z ꝑma talis erat vsus· ꝙ siq̄s hoiem nolens occidebat· fugiens ad vnã illaz a ꝟsanguí neis occisi· ibi erat tutus · ꝟ si anteq̄ illuc p ueniret eum inueniss· ille q̄ poterat eẽ vltor sanguinis effusi impune occidebat eum sed postq̄ illic venerat · si ꝑpinq̄ occidẽ volebãt eum ꝟuincẽ ꝙ ſponte occidisset eum , ⁊ hoc probauerant coram ciuibus · vrbis istius tradebãt tunc ad occidendũ· Sic hodie isti q̄ non hñt vsum rõnis sicut pueri furiosi ⁊ insensati defendunt in eccia· V̄ñ aug· in li- bro q̄stionum veteris ⁊ no· test· de his dicit ¶ Aliquos scim9 subito demtes factos fero fuste lapidibus morsibus multis nocuisse · quosdã etiaz occidisse· captos autẽ industria ⁊ iuditijs oblatos mĩme reos factos · eo ꝙ non voluntate· ꝟ impellente vi nescia · qua hec gesserint nescientes· quomõ em̃ reus cõ: stituit· q̄ nescit quid fecit· ¶ R. ¶ Scđo mõ sunt quedaz actiones immanẽtes q̄ ex: istunt in sola affeccõe cordis que si facultas ſube t ꝑis scandali ⁊ huiꝰmodi non obstarẽt ducẽtur in opus ¶ Ve em̃ affeccões si ꝟ deũ sunt ꝙ deliberate mortaliter aĩam infitiunt q̄ꝫ pue ⁊ nll̃i nocumtis nobis videant De q̄bus sapiẽ· i· Perũse cogitacões sepant aĩam a deo ¶ Ideo in figura dicit Can̄· ij· Capite vulpecl̃as puas q̄ demoliunt· q̄đ ĩ telligi pt̃ ꝙ vulpecl̃as ꝟgruentiꝰ q̄ꝫ cogita : tiones ⁊ affeccões male cordis· q̄ licz parue sint reputacõe· tñ sicut vulpes vineã· sic ipe dolo ⁊ fraude aĩam ⁊ vtutes eius demoli: unt ⁊ destruũt ¶ Q ¶ Sz dicis qũo cogi tacõ cordis tm̃ potest aiaz mortalit̃ inficẽ· cũ iacob9 dicat· ij· c· Pcm̃ cum ꝟsũmatũ fuit scz ope gnat mortem Illud aũt q̄đ latz solũ in corde· non est adhuc ꝟsũmatum· Dico ꝙ pcm̃ dicit fore ꝟsũmatum ⁊ mortale· q̄ñdo solum indeliberato ꝟsensu pficit · Sed qũo hoc fiat nõndum· ꝙ sicut malꝰ iudex q̄ mu- neribus corrumpit · vt ad ptem iniustaz se inclinet· ⁊ ꝑ ea determinent · Sic etiã volũ tas hoĩs appetitu sensitiuo allicit ⁊ corrũ pit· vt illicita õ dictamen recte rõnis deter: minet ⁊ assentiat · Sunt em̃ virtutes aliq̄ in nobis intellectuales· ꝟm q̄s assimlamur angelis ⁊ alie vtutes aiales quibus brutis assimlamur· ⁊ inter illas discordia occrente de aliquo bono delectabili ꝙ ognicõem· q̄a vires aiales desiderant illud ꝓsequi · eo ꝙ corpi videat expediens · Vires aũt itellectu ales dictant illud esse fugiendum · eo ꝙ aie repugnet vel eam retardant a fruitio dei· ⁊ q̄ volũtas est dña ⁊ impatrix in regno aie vires aiales ⁊ sensitiue ꝟue ⁊ ancille · ideo coram ipa ventilat illa cã ⁊ prudẽtia carnis aduocata viriũ sensitiuaz allicit eã vt ipam determinet ꝙ ea allegando scriptam di · bõ delectabilia sũt ꝓseqūda q̄ ad hoc sunt facta Iux̄ illud p̃s Delectasti me dñe in facta tua Prudentia vero sp̃us que est aduõta viriũ supioꝛ· rñdet di· ꝙ magis intendendum est legi diuine· q̄ꝫ alicui corpee delectacõi · sicut p̃s dicit Memor fui dei ⁊ delectatus sum in tm̃ ꝙ defecit sp̃us meus Qñ nunc volũtas est recta· determinat ꝙ pte viriũ suoꝛ supioꝛ hoc delectabile carnis sub pena mortis eẽ esse fugiendũ di· Si ꝟm carnẽ vixeritis mo riemini Si aũt ꝑ appetitum sensitiuũ fuerit corrupta· tunc determiat ꝙ pte viriũ sensiti uaz hoc esse ꝓseqūdum · nec de deo eẽ curanđ ⁊ q̄ voluntas se in determinacõe auertit a deo ⁊ etiã a dictamĩe rõnis ⁊ ꝑ deliberatuz

¶ Sermo vicesimussecundus.

Vigens ibus de
ſynagoga iniit
in domum ſymo
nis luc. iiij. ¶ V
¶ Scom q astro
logi dicunt. Sol
otinue mouetur
vel ab oriente in
occidens vl' eoc
& nunq quiescit
& cum venerit in leonem est in ꝓpria domo
& maxime vtutis. cum aut exit a iungit se
cum altero beniuolo planeta sicut est venus
a mercurio. cum eo opat beniuole. si autem
cum maliuolo iungat. sic est saturnus mars
non mali ſm naam. ſ effectu tpat malitiaz
eoc ¶ Dic pfectus hō otinuo moneri debz de
virtute in virtutē. nec q̄escere n' stare. q ſm
greg. In via dei stare est retrocedē. Qui igit
est in domo a. eccia. q̄ est domus ꝓpria oim fi
delium. debet oroni & otemplacōi vacare
feruentissime si ex cum bonis debet eos con
fortare. & opibus pietatis osolari a hēmōi
& malos correccōe frna tpare. & a malo co
hibere. sic in otinuo exercitio. vl' ascendendo
ad deū p otemplacōem. aut ascendendo ad
ꝓximū p opassionem eē debet. sic etiam scri
bit dns Bonauenta de seraphico viro patre
nro Francisco. c. de stigmatibus sacris in eius
legenda. Mos inq̄t erat anglico viro fran
cisco nunq otiari a bono. q̄ potius instar spi
rituum supnoꝝ in scala iacob. aut ascēdebat
ad deum. aut descendebat ad ꝓximū ¶ Dic
etiaz vt habet ex de remuneracōe. nisi cum
pridem xp̄us legislator nunc ascendebat in
montem. ut ibi grām doni cernēt cū maiori
libertate. nunc vo descendebat in castra. vt
cum vtilitate maiori ncēitatibus ꝓximi ꝓuide
ret. qō etiam notant verba thematis dicē. q
p̄q̄ in ſynagoga indeos docuisset. oationi
vacasset. otinuo surrexit a domū ſymonis
introiuit vt ibi ex opassione febricitantē sa
naret. Dicunt igit verba thematis. Surgēs
etc. ¶ Et ¶ Querit an q̄s possit sil' habē
vitam otemplatiuaz & actiuam. ita q̄ vna
nō impediat alteram. Et videt q non. q vnū
oriox impedit p alteꝝ ſ vita actiua & otem
platiua vident ōrietatem habē adinuicem
q̄ vita actiua occupat circa pluria. vita aut

ōsensum inclinat se ad hoc q̄ est iniustum
a malū. igit omittit in aūsione illa peccatū
mortale licet nunq exeat in opus. ¶ Tercio sunt accōes q̄ in corde radicantur
& deliberato aīo tpe suo in opus ꝓducunt.
Ne em si sunt ō legem dei grauiores sunt &
peccata mortalia. si otra ocilia venialia. Et
q̄ opus supaddit voluntati. grauiores sunt
& magis nociue. Vnō aug. de tri. xiij. c. v.
Mala inq̄t volūtate sola q̄sq miser efficitur
ſ miser eor potestate q̄ desideriū male volū
tatis implet ¶ Sed q̄rit. an vnum peccatuz
mortale in ope opletum sit grauiꝰ altero. a
videt q̄ non. q quodlibz eoz est infinitum
& vnū infinitum non est maiꝰ altero. vt ha
betur. a. de celo & mundo. ergo vnū non est
ḡuiꝰ altero. Cont. q vnū punit ḡuiꝰ altero
igit ē maiꝰ alco etc Dico q morle pcm intel
ligit finitū vel infinitū vel rōne obiecti pui
pensi. seu illi q̄ offendit. & sic qōlibet pcm
morle est infinitum. q̄a peccans mortaliter
aūrit se a bono īfinito. s. deo & ceterq̄ pibz
tanto grauior est offensa. qnto maior est ille
q̄ offendit & sic qōlibz peccatum ē infinitum
siue voluntatis siue opis nec vnum excedit
alterū. ¶ Alio mō potest intelligi infinitum
infinitate actus ſm intencōem a sic nullum
peccatum est infinitum. & ita vnum potest
esse grauiꝰ altero. a sic bene actus peccati in
tendit voluntatem. qō etiā est grauiꝰ pcm
cordis a opis simul ¶ Tercio mō potest in
telligi infinitum q̄tum ad aꝓciacōem & de
testacōem. sic q̄ prius debuisset detestari &
respuere infinita. q̄ omittere illud peccatuz
& plus debuisset aꝓciari cauz. vel non esse
oditum a deo ꝑ peccatum. q̄ infinita alia si
ēent Et illo ꝓmo mō oīe peccatum mortale
est infinitum. q̄ aūrit se a bono quod debz
infinite aꝓciari. & priꝰ infinita respuē. quā
ab illo se auertē. ¶ Tērio mō potest intelligi
q̄tum ad extensiuā infinitatē pene vl' punt
tionis debite pcō. & sic oīe mortale est infi
nitum infinite pene. q̄ sibi debet punicō in
finita & eterna. & sic non est ꝙportio inter
pcm mortale a veniale. ¶ Quinto mō potest
intelligi infinite pene & punicōis debite in
tensiue. & sic pcm mortale non est infinitū
& vnum p̄t esse graviꝰ altero. q̄ punit intē
sius altero. Ad rōnez inoppositum. patet ex
dictis quid dicendum sit etc.

otemplatiua oſiſtit ad otemplandū vnum
¶ Conē greg. vj. moz. dicit. Qui otempla
tionis artez tenē deſiderāt. priꝰ ſe in campo
p exercitiū opis pbēt ¶ Ñdit ſanctꝰ tho.
ſecūda ſcōe. q. d xxxij. ꝙ vita actiua pot
oſiderari qñtum ad duo ¶ Vno mō qñtum
ad ipm ſtudiū & exercitiū exterioz actionū.
& ſic manifeſtum eſt ꝙ vita actiua impedit
otemplatiuā inqñtum poſſibile ē ꝙ aliquis
ſil' occupeꝰ circa exteriores actiones. & diuīe
otemplacōi vacet ¶ Alio mō pōt oſiderari
vita actiua qñtum ad hoc ꝙ interiores aīe
paſſiōes oponit & ordiat. & qñtum ad hoc
vita actiua ad otemplacōem pmouet. q̄ im
pediꝰ p inordinacōz exterioz paſſionū. Et ō
illo loquit bēus greg. dicens. ¶ Cum otēpla-
tionis artem aliq̄ tenē deſiderant. priꝰ ſe in
campo p exercitium opis pbent. vt ſolicite
ſciant. ſi nulla iam mala pximis irrogant.
ſed irrogata a pximis eq̄nimiꝰ portant. ſi a
bonis tp alibus nequaq̄ mēs letitia ſoluiꝰ.
ſi ſubtractis iam non ī vno errore ſanciant
aut deinde pendant. vt cum ad ſemetipſos
intorſus redeunt. in eo ꝙ ſpualia rimanꝰ.
nequaq̄ ſecum rez coꝛpalium vmbras tra-
hant. vt fortaſſe tractas manu diſcrecōnis
ambigant. Ex hoc ergo exercitiū vite actiue
conferꝰ ad contemplatiuā qō quietat interio
res paſſiones. ex q̄bus fantaſmata pueniūt
p q̄ otemplacē impediꝰ Et patz p hoc ad ar
gumtum qō pcedit qñtū ad ipaz occupacōez
exterioꝛ actuum. non autē qñtum ad effectū
q̄ eſt moderatio paſſionum ¶ Quer-
ritur ſecūdo que ſit maioris meriti. Dic tho.
ꝙ cum caritas ſit radix merendi. & cōſiſtat
in dilecōe dei & pximi. Diligē deū bm ſe ē
magis meritorium quā pximum Et iō illud
quod directiꝰ ptinet ad dilectionē dei magis
ē meritoriū ex ſuo gne q̄ illud quod directiꝰ
ptinz ad dilectionē pximi pter deum. Vita
autē contemplatiua directe & immediate pti
net ad dilecōem dei Dicit em aug xix. de ci.
dei. ꝙ otium ſcīm ſez otemplatiue vite q̄rit
caritas veritatis. ſez diuine cui potiſſime vi
ta otemplatiua inſiſtit ſicut dictū eſt. Vita
aūt actiua ordinaꝰ directius ad dilectionem
pximi. q̄ ſatagit circa freq̄s miniſteriū luc.
x. Et ideo ex ſuo gne vita otemplatiua eſt
maioris meriti q̄ actiua. Et hoc eſt qō gre.
in ij. omel'. ſup ezech. dicit'. ¶ Contemplatiua

maioris eſt meriti quā actiua. q̄ hec in vſu
p̄ſentis opis laborat illud quo. ſez neče eſt
proximis ſubuenire illa vero ſapore intimo
neutrā iam req̄em deguſtat ſez in otēplacōe
dei. poteſt tñ otingē. ꝙ aliq̄s in opib' vite
actiue plꝰ mereꝰ. q̄ aliq̄s in opib' vite otē-
platiue. puta ſi pter abundantiam diuini
amoris. vt eius voluntas impleaꝰ pter ipīs
gl'iam interdum ſuſtinet a dulcedine diuine
otemplacōis ad tpus ſeparī. Hīc apl'us dice
bat. Ro. viij. Optabam ego ipe anathema
eſſe a xp̄o p frib' meis. Q̄ exponēs. Crib. ī
libro de opunctione dicit. Ita totam mentē
eius demerſerat amor xp̄i. vt etiā h̄ quod
ei p̄ceteris oīb⁹ amabilīꝰ erat eē cum xp̄o
rurſus idip̄m. ꝙ ita placēt otēpneret. ¶ Q̄-
ñtum aūt ad continuacōem euangelij
heri dictum fuit qūo pueri deñt eoꝛ paręntes
tractare. Hodie qūo xp̄us de ſua clementia
non ceſſat languentes curare & bm hoc tres
ſunt ptes euangelij.
¶ In prima pte notaꝰ loci notabilis muta
tio. ibi. Surgens ibūs de ſynagoga ꝛc.
¶ In ſecunda xp̄i omendabilis miratio ibi
Cum autem ſol occidiſſet.
¶ In tercia mundi mirabilis deteſtatio. ibi
Facta autem die ꝛc.
¶ Q̄ñtum ergo ad p̄mam ptem eſt ſciendū
bm Nicol'. de lyra. Synagoga erat locꝰ. vbi
conueniebant legiſperiti. & oīs pp̄l'us ad audi
enduz doctrinā legis. maxime diebꝰ ſabboꝛ
in q̄bus diuinis erat vacandum. Et iō tali
loco & tpe docebat xp̄us. q̄ erant cōuenien
tia doctrine eius. Et ſurgens de ſynagoga
vbi docuerat. introiuit in domum ſymonis
petri. vt ibi accipet refeccōem poſt laborem
Ibi recumbebat ſocrꝰ. i. mr̄ vxoris petri vl'-
gariter Swiger. febricitans. q̄ curata a xp̄o
continuo ſurrexit & miniſtrabat eis ¶ Mo-
raliter nōndum. ꝙ p iſtā febricitantē
intelligē poſſumꝰ pſonam ſitibundā ad tēſi
toria & calidam. q̄ quantomagis abundat
tantominꝰ ſaciaꝰ appetitus. illa infirmaꝰ. &
hua facta eſt que dña libera eſſe debet ſuper
res vniuſales. Nam vt dicit mgr ij. ſñiarū
Oīa pter hoīem facta ſunt. Homo aūt ob
aliud conditꝰ non eſt. niſi pter diuinam bo
nitatem. & creatē rōnalis vtilitatem. vt ſez
ſummū bonum intelligeꝰt. intelligendo ama
ret. amando poſſideꝰt. & poſſidendo frueretꝰ

non ꝙ deus indiget creature rōnalis officō ꝫ vt ipa creata deo fruiret·cui fruire regnare est Hec ille·Cum igit hō creature fruit·amittit libertatez·q̄ impreciabil' res est·vt habet .ff.de regul' iuris·libertas & more esau vēdit primogenita ꝓ lentibꝰ·i·modica delectatione tēporia·nec finem attingē pt vltimū scz deum·ad ꝙ natalit inclinatꝰ est· ¶ B· ¶ Et ideo bene dicit infirmus seruꝰ·& iacē in lecto sordido·& i sterq̄linio oīs feditatis hic adueniente xp̄o p gr̄am coopantē debz continuo·

¶ Surgere p terrenoꝝ oīmodaz abdicacōez
¶ Seruire xp̄o p sinceram deuotionem
¶ Subsistē in bono p constantē adhesionē

¶ Nā hō volens ab infirmitatibꝰ hꝰ mūdi p gr̄am dei susitari·& libertati restitui·dz surgē p affectum ab oīmibus terrenis·& ea spnē ad hoc manuducit per naturam· Nam oīe quod est in nata sub rotali cursu in suū ꝓmum modum originis rotat·Cum ergo in ꝓmordio originis aīa sit sicut tabula rasa in qua nihil est depictū.ī.de aīa· Ideo ad illā nuditatis formam habet inditā potentiam veniēdi· Ex hoc ergo causat·ꝙ hō senex rez obliuiscit·& q̄si puer finaliter efficit eo ꝙ in rota sic revolvitur & puncto inceptionis sic appinquat· ¶ Secundo hoc claret· Nā cum oīa diuinū eē appetant·n ip̄m sit q̄dam for̄ non forta·ꝫ forma oīm fortoꝝ·ꝺm aug·de verbis dn̄i sermone·xxxviij·Et ꝓpter nuditatem diuini esse dicat dp̄oñ·de di·no·c·v· Etem̄ deus neq̄ erat·neq̄ est·neq̄ factus est neq̄ fit·neq̄ fiet·magis aūt neq̄ est·iō cum diuinū eē sit tam nudum & segregatum ab oīmi eo ꝙ dici pot̄·n eīa diuinū eē appetāt & illi assimilari·concurrens inditum habēt cuncta spnere·& se a se & oīmbus segregare ¶ Sed dicis·si de deo non dicit ꝓpter sm ab straccōez esse·de ip̄o predicat nō esse Rn̄deo negando·nam illud quod est sup ens·super vitam·sup substam·non potest cogitari non esse vt inq̄t·Anſl̄·5 insipientem dicentem in corde suo non est deus·& ideo quāuis de deo non p̄dicet esse·non tn̄ de ipso predicat non esse cum sit sup esse·q̄uis hoc inter contradictoria mediū esse videat sonare·homo igit cum sit a natura manuducit ad oīmodam nuditatem·& ꝓriam libertatem·sequi debet instinctam nature·n deponē omnia p affectum & obliuisci vt nudus revertat·vñ & nudus exiuit·Hoc em̄ necrium est quia si voluerit deo oiungi q̄ simplex est·optet eū qui multiplex est sup quoddā deponē n obliuisci fundē·vt etiā simplex efficiat· Io inq̄t frater Egidiꝰ de depositōe· Di mille annis viuet homo·nec hret aliq̄d facere ex os suū satis hret facere intra in corde suo·nec possz ad cplementū pfectum venire·tn̄ haberet facē intra semetip̄m· ¶ C ¶ Sed queri an homo p appositōem eoꝝ q̄bus caret·vel depdicōem eoꝝ que habet·plꝰ sue pfectioni appinquet·Dico ꝙ plus p depositōem eoꝝ que in se est & in se tenet·Vaz homo in mō humano nimis est dissimilis deo·n deus se non dat nisi seruo suo sili·Ideo hūana deponere videt necrium fore ¶ Exemplo autem patet·q̄ plꝰ valet depositio·Vbi em̄ albedo esset q̄tuor graduū·que pmixta foret triplꝰ gradibꝰ nigredinis·talis inq̄ albedo nunq̄ p appositōem graduū albedinis acquireret summū gradum taz pfecte·sicut si demerent gradus nigredinis·etiā si nihil apponeretur ¶ Sic in ꝓposito Homo em̄ qui mundus n purus esse debet pmixtus est g̃dibꝰ fomitis ex vicere primoꝝ parentum·& est simplicis puritati dissimilis·ideo per ablatōem amp· ꝓficet q̄ per appositōem eius pfectō· crescet ¶ Secundo hō debet fruire xp̄o·ad hꝰ etiā natura dirigit Nam cum deus sit finis oīm & in quo oīa bona otinent·ad illum finem niti homo peruenire·& in bono participari & consolari·Ad quem tn̄ sine medio peruenire non p̄ querendo media·percunctatur multa & scire cupit varia·& sub modo rote de vno volvit in aliud Et q̄ sil'omnes vias scire & cunctari non p̄ q̄ vnā hitaz dimittit & inchoat aliam·Vñ ait Tulꝰ in libro iij tusc̄ul'·Socratem platonemq̄ vltimas iras illustrasse·scz ad inq̄rendam sapiam·& hoc vsq̄ ad senectutem·Et ideo Iero·in epistola xxxiij·inq̄t·Socrates·lxxxxviij·annos in docendi scribendiq̄ dolore laborē complevit Hic nanq̄ labor quo q̄rit bonum & finis q̄ deus est·fruitus est dei·qui hoī naturaliter inditus est ¶ ¶ Sed dicis habet vnus homo plꝰ a natura·q̄ sit vtuosꝰ laborator q̄ alius·Dico ꝙ sic mensurando penes inclinacōes·non aūt penes operacōes·quia si oīs homines ex nata sint pares·inclinacōes

aũt plures ad ipas virtutes habet aliquis plꝰ qꝫ alius. ut sub venere & ioue nati plus ceteris sunt vtuosi. ¶ Sed reuera vtutum opa ex hoie non sunt. ꝫ sunt dei dona. qua: ꝓpt inqt aug. ī ꝟmone de pacia. s. iij. v qrit Aug. de non hñte caritatem. & tñ patientiã hñtẽ timore gehẽne de verberibꝰ vinculis. fame. & huiꝰmodi. an illa pacia sit dicenda donum dei. ⁊ dicit ꝙ sic ¶ Distinguendo tam de donis filioꝝ supcelestis irl'm q̃ libera est. & de donis datis filiis ocubinaꝝ. qbꝰ indei & alij infideles opant. qbus etiam munera dei dant. Et allegat illud de ysaac ⁊ ysmahele Eiice ancillam ẽ. Quo facto & ysaac ī hereditate ostituto. etiã alij filij ocubinaꝝ eius munera acceperunt. Hec ille. Sl'iter dic bꝫ aug. ꝯ Julianum. Quod otinentia ⁊ iustitia in ifidelibus sũt dei dona Et ideo ꝙ supiꝰ dictũ est amp̃. ad inclinationes qꝫ ad opa est restangendũ. tñ stricte loq̃do omnia opera vtuosa non sint ex hoie. sed dei dono Quia igit homo fidel' a natura ducit in dei ſuitutem. cum eius opa sint caritate forta & meritoria vltimi finis. & optimi boni dili genter seruire debet coopante gr̃a. cum infi deles ognouerint tm̃ laborasse in virtutibꝰ sine merito vite eterne ¶ Sed dicis cooperat ne natura ipsi gr̃e. vt eo fatilius opera ardua perficiat. dico ꝙ sic quo ad in: clinacões. & inclinacões faciunt facilitatem vel ꝓmptitudinem. Promptitudo ergo & minus de resistentia ad actus bonos habet vnus homo ex natura qꝫ alius. & ampliori difficultate se vnus vincit quã alius. qꝫ uis omnis hõ se vincere valeat. eo ꝙ tales in: clinacões vel dispolicões mime suos effectꝰ nccrio non inducant. ¶ Vnde narrat in col lationibus pr̃m in coll. xxxiiij. melonis mo nachi. Q2 dyogenem q̃dam intuitꝰ dixit. O oculi corruptoris puẽoꝝ in quem tñ discipl'i irruere vellent ait. Quiescite o sodales sum etem̃. ꝫ otineo me. q̃si dicẽt sum ꝓnus & in: clinatus ad talia. sed me cohibeo. qua ꝓpter & zepherinꝰ derisꝰ est q̃ ex phisoñomia socra tis vitia m'ra sibi ineẽ iudicabat. Socrates vero rñdens dixit illa signa vera esse. ꝫ rõe a se deiecta fore. Iõ inqt. Tullꝰ libro. iiij. tusl'anũ questionũ. Qui inqt a natura di: cunt iracundi vel inuidi a mala valitudine cum sanabile tamen est illud. s. malum.

¶ Sed orit dubium ex dictis. an plus mereat in bonis actibus se vincens. & cum difficultate ⁊ reiussu opans. vl' cũ facilitate ipos ꝓficiens. ¶ Rñdet ꝙ difficultas ꝓue niens expnitate amoris. meritum non augꝫ ꝫ diminuit. sed difficultas ex magnitudine opis ꝓuenientis meritũ auget. vbi autem cetera oia in duobꝰ paria sunt demptis in: clinacõibus. estimo illũ plus merere. q̃ plus vincit. & ad oppositum ampliꝰ inclinatus ex istit ¶ Tercio debet hõ subsistẽ in bono. & ostanter deo adherẽ. hoc etiaꝫ natura docet Natale nanqꝫ est ꝙ supiora ab inferioribus non moueant. ꝫ viceũsa. & q̃ hõ natura liꝫ est sup cuncta creata. ideo ipm mouere non deñt Ex q̃ radice etiam plꝰi asserebant in sa pientẽ tristitiã cadere non posse. Talis inqt Seneca est sapientis aĩmus. q̃lis est mundꝰ sup̃ lunam illic nanqꝫ semp serenũ est. ¶ Quapter li. iij. de ira inqt. Seneca mo: uens ad paciam & in mentis eq̃litatem dãs exemplũ de dyogene inquit nunq̃ otumeliã tibi fecit aliq̃s maiorem. quã dyogeni plbo stopco. cui denso dicenti adolescenti ꝓtenuꝰ inspuisset. tunc ille leniter & sapienter inqt Non q̃dez irascor. sed dubito an irasci opor teat. hec iste. ¶ Mira huius fuit pacia inqt Seneca de Socrate. Socratẽ & colapho per: cussum. nihil dixisse. q̃ molestũ esse ꝙ nesci: rent hoies. qñ cum galea ꝓdire dr̃ent. Vl'. trum ergo dñabant passionibus. Dic etiaꝫ pfectꝰ homo q̃ mente deo adhesit. ita firmit pmanere debet. ꝙ nec aduersa nec ꝓsper. neq̃ mors neq̃ vita possit eum a dilecõe & ſuitio dei ãmouere Vñ ille diuissimꝰ apl'us Ro. viij. dixit. Certus sum em̃. ꝙ neq̃ mors neq̃ vita. neq̃ angeli. neq̃ pncipatus. neq̃ vtutes. neq̃ instantia. neq̃ futura. neq̃ for titudo. neq̃ altitudo. neq̃ ꝓfundũ. neq̃ crea tura alia poterit nos separe a caritate dei. que est in xp̃o ihu dño nostro. Dic pfectus erat amator & ſuitor ostans. q̃ a nullo po: terat omoueri. nec passionibꝰ interioribus nec exterioribꝰ a deuocõe ⁊ caritate Q2 tam hodie q̃bdam fictis deuotarijs longe est.

¶ Querit ergo ꝓ que signa possit per fectꝰ ognosci. Dico ꝙ exceptis aliq̃s potest specialit ognosci ꝓ tria ¶ Primũ ꝙ omnes suos actus faciat ex fundo mundo scz hũili cate ꝓfundissima. nec de se aliq̃d p̃sumat.

vel de ſuis actibus ꝓplaceat · ꝫ eos dignos vt terra eos abſorbeat eſtimat · quaꝓpter qñ tum eſt ex ipo & ſuis meritis · ſe ad ꝓfundū inferni ponit · dicens cum bō · Iob · c · xvij · dicens · In ꝓfundiſſimū infernum dñdunt oīa mea · quicq̄d ergo eſt ſūme diuine gratie attribuit ¶ Sc̄ōm ꝙ oīa que vidz vl audit vel quecunq; q̄ ei accidunt · in nobiliori accipit , ſemp meliꝰ cogitat omnia qñtum poteſt excuſat · nc em̄ moleſtanť de aliquo · neq; dolent · niſi qñtum depmi diuinū honorem cō ſpiciunt · ¶ Ex hoc ergo ꝙ oīa in nobiliori recipit omnia ei accidentia ſunt in dei dilectōz & vnionem q̄dam incitam̄ta & iuuamenta ·

¶ Tercū talis homo ſtat in pace vera & q̄ ere · tam ſui q̄ alioꝝ oīm patet · Naz mortuꝰ eſt ſuiip̄ius & creaťaꝝ oīm · quaꝓpter ſūma voluntas in eo opari poteſt ſine remiſſiōe & reſiſtentia · Et illud eſt ſignū pfectiſſimū quaꝓꝑ inquit aug · Tu deus meus cum ſis dñs diu cogitaueram q̄liter tibi viuerem & mihi fieres · ita & inueni ꝙ non eſt alia ad hoc poſſibilis via · niſi vt omnibus moriar & tu ſolus in me viuas · q̄eſcam vt operetis tacebo vt te loquēte in me audiam · hec ille ·

¶ Sequiť ſecunda ps in q̄ notať dm̄dabil' xp̄i opatio & mīratio · & hoc in miraculorū opatione & curacōe infirmorū · ibi · Cum ſol occidiſſet · & · poſt occaſū ſolis · Poſtq̄ enī homines ex relatis audierunt de xp̄o · quomō miracl'oſe ſocex ſp̄monis curauerat Omnes hñtes infirmos varijs languoribꝰ ducebāt eos ad ib̄m · At ib̄s ſingl'is manꝰ imponēs ꝙ nll'iꝰ morbum q̄ tumcunq; fedū abhorret curabat oms · ¶ Moraliter circa illaz ptem inſtruimur ꝙ ognita dei pietate erga electos ſuos ml'tiformit oñſa , ſanando defē dēdo · eligēdo ī nll'o diffidē · ꝫ ſperare de eiꝰ mia ſi defectus & languores nr̄os p deuocōz ad eum duxerimꝰ ante mortem , licet ſimus ꝓpinqui mortis · qō notať per occaſum ſolis vult nos mīricorditer audire · & curare oms & nll'm pire Dicit em̄ ambro · de pe · di · & alij · ¶ Conť ib̄us nō reuocat ſua benefitia · ꝙmo cumꝰ liberalitatis āplificat alias cā mortis diceret & damnacōis noſtre Vñ vt habeť in canone di · lxxxiij · in p̄ncipio · Morte languē tibus ꝓbať infligē · q̄ hoc cum poſſit non excludit · Circa qō dicit · Io · an · ꝙ medicꝰ dz curare gratis infirmū paupem · ꝫ ſi infirmꝰ diues eſt · & non vult dare aliq̄d medico · tenet eum curare ſuis expenſis · & ſi dualuerit repetat expenſas · & etiam ſi moriať eger · pē adhuc obici ꝙ cā pietatis fecerit · niſi fuiſſet ꝓpinquus infirmi · ſi aūt ꝓhibeat ſibi dari medicinam · pē medicus inuitū eum curare · & pēa ſibi ꝺpetit actio · ¶ Dic ad ꝓpoſitū Deus q̄ eſt medicus aīaꝝ · qui pē & ſcit nos curare a languoribus nr̄is tpalibus & ſp̄ualibus eſſet cā mortis & damnacōis · ſi nō curaret · q; noſcit nos eſſe paupes & infirmos · nec poſſe ſibi recompenſare · Quare p̄s dixit Miſerere mei dñe · qm̄ infirmus ſum ac · igiť ipſe ex ſua pietate · ſuccurrit nr̄is miſeriꝭ & languoribꝰ · & nouis morbis · noua remedia adhibet · Jux illud qō habetur · ff · de vētre inſpiciēdo · l · i · in p̄ncipio · Nouis rebꝰ · nouū remediū eſt adhibendū · & ſic nr̄e ignorantie ſubuenit p ſuam ſapientiā · infirmitati per potentiam · malitie p clementiam vt otraria ōriꝭ curet ¶ Debemꝰ igiť ad inſtar morboſi ſibi oñdere · p peccata habē

¶ Figuram monſtruoſam & morboſam ·
¶ Dare vocem lugubrem & lacrimoſam
¶ Veſtē debilem & doloroſam ,

¶ Dec em̄ tria ſm̄ pb̄m · ij · rethorice mouēt ad ꝺpariendum · Nam primo peccator debz ſe oñdere habere figurā monſtruoſā & morboſam · Videmus em̄ ꝙ pauperes volentes mendicare · ſique hñt membra monſtruoſa ſeu morboſa oñdunt medicis · ſiue his a q̄bꝰ ſperant ſe iuuari · & vt hoc melius fiat arte vel cautela qñq; effectus effigiať · vt quos non hñt · ¶ Dic ſp̄ualiter loḡdo · peccator q̄liber in figura eſt monſtruoſus · Nam aliq̄ aīam ſuam factaz ad dei ymaginem p dolū & fraudulenciam tñſmutanť in vulpem · aliqui per rapacitatē mutanť in leones · aliqui in porcos p luxuriam · aliqui in volucres p inſtabilitatē · aliqui in ꝺpentes p adulacōes & detraccōes & ſic de alijs · ꝙt docet boeti' li · iij · de ꝺſo · proſa · ij · vbi dicit · Euenit vt tñformatum vitijs videas hoiem eſtimare non poſſet · & de hoc ml'tis exemplis poſitis dicit · vt qui ꝓbitate debita homo eē deſierit tñ in diuinam ꝺditionem tñſire non poſſit · vertať in beluā · hec ille · Et de talibus ſcribitur · Ro · i · Mutauerūt gl'iam incorruptibil' dei in ſil'itudinem corruptibilis hoīs · & volucꝝ & q̄drupedū Iſtos em̄ non mōſtruoſos

peccatores statim dp̄abolus occidet · n̄ obsta
ret diuina clementia q mia · Treno · iij · Mei
dñi multe · q non sumus ꝺsumpti · q non de
fecerunt miꝺacões eius · Idcirco monstruosi
tatem pc̄or deponam⁹ p ꝺtricõem · q oñda
mus deo p ꝺfessionem · & statim p tactum
mie sue salui erimus · alias nõ · ꝑ̄ · xxviij ·
Qui abscondit scelera sua non dirigeť · qui
aũt ꝺfessus fuerit & reliq̄rit ea miam conse
queť ¶ Secũdo pc̄or morbosus · dz
ad deum medicũ clamare · & exp̄mere vocez
lugubrez · sicut vide⁹ mendicãtes paupes
ad alios hoies clamare p subsidio Sic etiã
fecerunt lepr̄i · de q̄bus dicit luc̄ · xvij · q ele
uauerunt voces di · Ihu p̄ceptor miserę nr̄i
¶ Sp̄ualiter loḡdo q̄libet pc̄or est valde
paup q impotens · q est priuatus ipsi deo q̄
est om̄e bonũ · ois fortitudo nr̄a · ꝺm q etiaz
p̄s · dixit ad dñm Tu es fortitudo mea q re
fugium meum · Ideo ad deum dẽm⁹ clamaę
vt de sua potentia velit subuenire nr̄e infir
mitati · & impotentiã curare · Et ipse statim
vt pius medicus manu tangit peccatorez q
immittit gr̄am ꝺfortantem q ꝺfortat cor ad
resistendum oĩbus malis Quare dic̄ ap̄lus
heb̄ · Optimũ est gr̄a stabilire cor · Quia sic̄
clipe⁹ & hasta defendunt q ꝺfortant militẽ
ꝺtra tela hostis · Sic gr̄a dei ꝺt̄ tela hostis
iniqui ¶ Sed queriť · vtz homo in
mortali peccato possit vincere incursionem
hostis sua potentia sine auxilio gr̄e · dico q
aliud est vincę · & aliud resistę · Vinci qui p
triumphũ supior efficit hosti · hoc nemo p̄ot
sine gr̄a gratum faciente · sine q̄ etiaz nemo
potest a seruitute peccati liberari · resistit aũt
qui suggestioni hostis non ꝺsentit Hoc mõ
sine illa gr̄a gratum faciente · ꝓpter ꝓpriam
libertatem q̄ cogi non potest · etiã si dp̄abol⁹
p̄mitteret tota potestate sua insurgę ꝺtra ho
minem · p̄mo etiam deus ꝺm aliquos cogere
potest libertatem hoĩis manente hoie sicut
etiã impossibile est hoiez eẽ & non esse aiał ·
¶ Sed queriť · an p potentiaz libertatis sue
possit opari meritorie · sine gr̄a auxiliante ·
Ad hoc rn̄denduz fuer̄t alique hereses Vna
iouiniãi · alia manachei · tercia pelagij · Ioui
nianus ex eo · q intellectualis natura per se
inclinat ad bonum & honestũ · dixit hoiem
de nec̄itate opari bonum · Manicheus vero
ex eo · q intellectual' nat̄a mouet · ꝺm sensũ
ad appetendũ delectabile · dixit hominez de
nec̄itate facę malum · Sed q isti voluerunt
ab hoie li · ar · tollę · Pelagius · volens hunc
saluaę nimis ampliauit ip̄m di · q libex ar ·
p se potest in q̄libet opus meritoriũ ꝓpter
magnam suam efficatiã · ꝟ q excedit facul-
tatem nature in illud li · ar · non p̄ nisi per
gr̄am · Sed q ille oppiniones sunt hereticę
ideo fides catholica tenet viam mediã · s · q
libex ar · possit cadę & peccare p se · Surgere
aũt a peccato p se non potest, nec meritorie
sine gr̄a opari Ideo dicit aug · de natura &
gr̄a Sine gr̄a nec infantes nec etate grãdes
nec impij q peccatores salui fieri p̄nt · ¶
¶ Tercio peccator morbosus · volens a deo
curari · debet induę vestem debilem · Mł̄tuz
em̄ mouet ad miꝺandum hĩtus vilis q debi
lis dum a paupe deportat ¶ Sicut sp̄ualiter
loḡdo · vestis aĩe est corp⁹ vile n̄r̄m & defor
me · ꝺm q · b · Iob attestat di · Pelle & carne
vestisti me · Nec vestis in ꝺsideracõe nostra
debet vilis & corruptibilis deferri · n⁹ alic⁹
dignitatis & bonitatis estimari · ¶ Sic̄ fecit
rex niniue de quo habeť Ione · iij · q surrexit
de solio suo ad predicacõem ione · & abiecit
vestimẽtum suum · & induť est sacco · & sedit
in cinere q cilitio clamans ad deũ q miꝺtus
est ei · ne facęt malum q̄ ꝓmiserat ¶ Sic nõ
debet esse dignitas nec potestas homis tam
magna que ip̄m extollat in fallacem estima
tionem sui ip̄ius · ꝟ surgere debet sig̃ talem
habz & eam abijcę & sedere in cinę & cilicõ
p ꝺtinuam memoriã · & cogitare vtilitatez
ꝓpriam · q debilissimus & vilissimus est in
egressu · in ꝓgressu · & in ingressu · Ingress⁹
enim lamentabilis · ꝓgressus miserabilis &
egressus tristabilis ¶ Vñ adrian⁹ impator
quondã interrogauit q̄dam p̄b̄m quid essz
homo · Et ip̄e p tabulam scriptam rn̄dit · eo
q non loqueret p hunc modũ hõ enim est
mancipium mortis · hospes loci · viator tn̄ ·
siens · Est em̄ mancipium mortis q̄a mortem
nemo euaꝺę potest · Omnes em̄ dies rapit q
a bonis & in fine ꝺm q homo meruit soluit
Est hospes loci · q: cito obliuioni tradit̄ · licet
cum gaudio suscipiat · & de hospitio in fine
exiens · nihil de rebus hospitij secum portat
q̄uis in introitu sibi multa fuerunt ꝓmissa
O ¶ Propter q̄ quidaz metricus ad ꝓ
situm sic inq̄t · Dic homo q̄ spes q̄ mũdo

totus inheres · Quã pannũ vilẽ ligneũq; cubile· Item est viator tñsiens ·q; homo sic ad mortem ꝓperat· & ꝺtinue ad ipãz mouet ac si maxĩo impetu vrgeret· nati em̃ ꝺtinue desinimus esse· & ad non esse tendimus· & p ꝺñs potiꝰ esse q̃ abeẽ denominari debemus ¶ Cum ſm ph̃m ·v· phicoꝝ· motus rõnem & nomen sortit a termino ad q̃ ·sequit igit vilitas hũana q̃ nõ digne nominet eẽ Sap·ij· Ex mihilo nati sumus· & pꝰ hoc erimꝰ tanq̃ non fuerimꝰ· qm̃ fumꝰ & flatus ẽ in naribꝰ nr̃is ¶ Et rõ ibidem assignat· v·c· vbi sapiens ad ꝓpositũ tales adducit silitudines· q̃ sicut vmbra tñsit tanq̃ nuntiꝰ p̃currens· & tanq̃ nauis q̃ aquam tñsit cum ꝑterierit nõ inuenit vestigium neq; semita· sil'r & auis q̃ tñsuolat ĩ aere & sagitta emissa in locũ desti natũ· nll'm argum̃tum itineris relinq̃t pꝰ se ¶ Ex q̃bus sapiens ꝺcludit suam intencõꝝ & ꝓpositum di· ·Dic & nos nati ꝺtinuo desinimꝰ esse· & virtutis q̃dem nll'm signũ valemꝰ oñdere · Ex quibus patet· q̃ ꝓ nihilo sumꝰ reputandi· etiam si aliq̃d sumus quia hoc modicum est· & qꝺ modicũ est ꝓ nihilo reputat· ex̃ de spmonia ·c· Et si q̃stiones· & in vj· de rescriptis ·c· statutũ· ꝓmo aristo· ij· phicoꝝ· loq̃s ad ꝓpositum dicit· q̃ intellectꝰ nost recipit illud· qꝺ parũ distat · ac si nihil distaret· ergo ꝺcludo de primo ad vltimum q̃ cum paꝝ· & · q̃ nihil sumus · q̃ etiam ꝓ nihilo sumꝰ reputãdi· hoc ꝺsidera & clama ad medicũ salutis· & miserebit tui ꝛc·

¶ Sequit tercia ps in qua notat detestatio mundi ꝛc· Pro quo nõndum· q̃ pꝰ curacõꝝ infirmoꝝ xp̃us vt vitã mundanã & applausum hominũ mundanoꝝ fugẽt· & etiã vitaẽ fore oñderet Egressus de illa ciuitate in qua illa miracla fecit· ſ· capharnaũ · iuit in locũ desertum ¶ Moraliter nõndum· q̃ capharnauꝝ dicit ager pinguedinis siue ꝺsolacõis et designat mundum q̃ pinguis est omĩ iniq̃tate· et ꝺsolatiuus peccatoꝝ carnaliũ · quẽ deserẽ opter q̃libet volentem saluari· saltem p displicentiaꝝ iniq̃tatis · et imitari xp̃m ad debitum · & sanctam et iustam vitaꝝ et asperã fidelium opacionũ ¶ Nam sicut habemus vt habet instit· de rer diuisione· a cõ ſm̃aliter· q̃ si duo vicim ꝺtiguas hẽant terras siue pomeria · et vnam arborem prope ꝺfiniũ positam· arbor eius est in cuꝰ fundo radicem egerit · Dicit em̃ ibidem · q̃ rõ non ꝓmittit· vt alterius arbor esse intelligat· quã cuius in fundũ radicem egisset· Et si arbor que est in orto meo alteriꝰ terram egerit vel presserit eius arbor est· & non mea · si autem ptem mee terre & ptem alteriꝰ egerit , ꝺis est ¶ Dic deus & dꝑabolus duas terras · siue habitacões hñt ꝺtiguas deus locorũ iustoꝝ fidelium· & ogregacõs religiosoꝝ · dꝑabolꝰ locum infideliũ peccatoꝝ & ogregacõꝝ malorum· Nunc arbor media est homo indr̃ns p libeꝝ arbitriũ ad bonum siue malũ statum iustorum siue maloꝝ In cuius nunc statum radicem cordis ponit viuendo ſm eum · eiꝰ iudicat esse· siue dei siue dꝑaboli · nec cura q̃ truncꝰ in vno & cor in altero locet· q̃ ſm Iero· vt allegat di· xxxx· Non est facile non sanctoꝝ filij sunt· q̃ tenent loca scõrum· sed qui exercent opa eoꝝ· Et greg· ibiꝺ · non loca vel ordines creatori nr̃o nos ꝓximos faciunt· ſ nos aut merita bona ei iungunt· ꝺ mala disiungunt· i· sepant· ¶ Qui ergo volũit separi a dꝑabolo· & iungi xp̃o locum non estimet materialem· ſ spualem · & cordialiter sepet se a mundanis malis· & adhereat xp̃o p scitatem & iustitiam · vt & mercedem accipiat·

¶ Peccans peniteat
¶ Penitens ꝓfitiat
¶ Profitiens compleat

¶ Dico ergo primo· Q̃ peccator debz adherere xp̃o p pñiam· Debitum em̃ statum pñie designat· q̃ imitãdo xp̃m relictis mũdanis & pcĩis ingredi dẽmus vocante xp̃o p apl'm Eph̃· v· Imitatores mei estote sicut filij kĩi Sed heu hanc pr̃nam inuitacõem seu vocationem pauci adũtunt durantes in peccatis quos tñ quotidie expectat patient· vt ꝺuertant· Vñ aug· de doctrina xp̃iana Si deus patiens non esset· iam ꝺudũ totum mundũ adnihilasset· Sed q̃ certe sibi ꝓprium est miserere & pcere· ideo semp reuocat errãtes ad pñiam· & hoc q̃dem ipos allitiendo p benesh cõꝝ collationem · q̃ admoꝺ pater filio offert pomum vel nuces · vt· ipm̃ ad se reuocet · & pastor oui ramũ viridem oñdit · Sic deus fidelibus tpalia bona tribuit & ꝓmittit · vt seq̃ntur· & fideliter ꝺuiant illi· Iux̃ illud qꝺ scribitur· mat· xxv· Vocauit seruos suos · & tradidit illis bona sua· Bona inq̃t sua· ſ· bõ

aīe·bona fortune·& bone gre ¶Deꝰ enim oīa tradidit homini ad fuiendum·vt his q̄si ad minicul' iuuet imitari deum·ꝓterea vt hō non abuteť eis·omnis creata loquit tibi tri bus vocibus·scz accipe·redde·fuge. ¶Accipe benefitiū gratanť·redde debitū·fuge supplitium·¶Prima voce dicit celum·ministro tibi lumen in die vt vigiles·tenebras in nocte· vt pauses·¶Sol dicit ego ad vtilitatem tuaz facio estatem & hyemem & autumnum & maȳū·¶Et aer vitalez tibi p̄beo flatū·ꝛ oīe genus auiū ad tuum obsequm·¶Terra dicit ego te porto·ꝛ te nutrio pane te ꝺforto·vi: no te letifico·fructu ꝓfero·& mensam tuam diūsis aīalibus repleo·illa oīa accipe a no: bis ¶Scō·creata alta voce admonz dicēs Redde debitum ꝓ oīmbus istis·ꝛ huias ꝺo bñfactoꝛi·& imiteris eū qui te tantū adama uit·vt nos ꝓpť te facet·¶Omnia em̄ subiecit sub pedibus tuis·& ergo redde debitum vt deum diligas vt imiteris ¶Tercia vox dic fuge mundū·fuge peccatū·fuge supplitium eternum·qō si non feceris·dicit ignis a me ꝺbureris·aq̄ a me sūmergeris·terra a me absoꝛberis·infernus a me deglutieris·¶Q̄ penitens ꝺz adherē xpo·& ꝓficere in pñia· Vñ Exo·vDeus hebreorū vocauit nos vt eamus viam triū dierum in solitudine·ꝛ sa: crificemus dño deo nr̄o·deus inq̄ hebreoꝝ vocauit nos ad imitacōm filȳ sui·scilicet vt eamus ꝛ non stemus·aut retrocedam⁹·quia ecc̄·iȳ·de huiꝰmodi scribit·¶Si ouerſ fuit iustus a iustitia sua·& fecerit iniq̄tatem in peccatis suis moriet·¶amus igit viam triū dierum·s·p viā ꝺtricōis·ꝺfessionis·ꝛ satisfactionis·¶Sed quo ibimus in solitudinem· certe stricte pñie·qua xp̄us nos p̄cessit·Iohēs baptista sanctificatus in vtero·& q̄plures alȳ·¶Nos aūt pauci imitanť·paucōres mō inhabitant·¶Et rō est·q̄ hec solitudo pñie videt aspa in supfitie·licet ꝺtineat ab intra suauitatē vnctionis diuine·q̄admodū testa nucis ab extra dura ē ꝛ aspa·nucleū tamen ꝺtinet abintra magne dulcedinis suauitatē & hec ē via p solitudinem·q̄ ducit ad vitaz & ad terram ꝓmissionis·¶R ¶Tercio ꝓfitiens debet xp̄m imitari ī debtum·i·vitā sanctam·vt ꝓfitiendo semp in bonis·oīs sp̄uales hostes vicat·¶Quod facit dū passi: ones & motus carnis insultantes reprimit & succumbit·qō fit triplicit·¶Primo p̄uenie: do·¶Scō resistendo·¶Tercio fugiendo·¶Naz isti milites·q̄ aggressū hostiū non expectāt ꝟ p̄ueniunt deum·dicunt strennui & timen tur·sic patet in Juda machabeo ꝛ frib eiꝰ Mach·vij·Ita ꝓfitientes ꝛ viri pfecti·qui non insultum passionuz expectant·ꝟ anteq̄ insurgant eas p̄ueniendo domant in corpis castigacōe·& vires hūlant intm̄·q̄ nullo: mō spiritui resistunt·dñr heroȳci ex motibꝰ suis·ꝛ q̄si filȳ dei quos ꝺyaboli ptimescunt clamantes ꝺtra q̄libet talem venisti añ tpꝰ ꝑdere nos·mat·i·Istos etiam demones for: midant temptare·q̄ ꝺm antiquoꝝ doctoruz sñiam demon victꝰ ab aliquo nunq̄ audet ip̄m sup eodem gne criminis temptare·¶Dz multi sunt noīati pfecti·licet non sint in re q̄ non preueniunt insultus passionū domā do carnem·p̄mo precurrūt motus passiōes & appetitꝰ carnales incitando·sic qui bibūt vt hēant appetitum ꝺmedendi·vel econtra vel q̄ non solatioꝰ ex senectute ꝺmiscentes se solatijs iuuenū·ꝓcurāt sibi vanos affectꝰ p visum auditū·ꝛ sic de alijs·Isti sunt pessi mi·q̄ q̄runt occasiones peccandi·ꝛ ideo sū me voluntarie peccant ¶Decúdo ꝓfitiens debet resistē passionibus·q̄si hostibus suis sic dicit exo·xvij·de iosue & filijs suis·qui resistit amalech ascendenti ꝺtra ip̄m·Isto modo hoīes temptati resistunt temptacōibꝰ passionum·& eas vincunt·q̄ q̄nto fortius resistunt·tanto minus infestanť Jaco·in ca nonica·iiij·c·Resistite dyabolo·& fugiet a vobis·Taliter non resistunt hi passionibꝰ q̄ statim surgente aliq̄ modica passione mo re brutali ꝺmitanť·ꝛ secunť·nll'am facientes resistentiā·nec aliq̄d subtrahendo·¶Dic ena que ꝺfestim p̄me psuasioni ꝺsensit·vt dicit ibi·geñ·¶Sic pfecti siue ꝓfitientes facere non debent·ꝟ surgente passione·cito motū eius extingue deñt·Ecc̄·iij·Infirmitas in suo origine facilius p̄scindit·sic ꝛ motꝰ passi onum·Vñ Iero·ad Eustachiū·Ille inquit laudat·ille predicat·bīs q̄ statim vt cepit cogitare allidit cogitatꝰ ad petram ¶S ¶Tercio ꝺz q̄s fugē temptacōs passionum Q̄ñ em̄ q̄s videt q̄ non sufficit adresistendō si saluare vult vitam debet fugē·Nam ꝺm leges·q̄ñq̄ licz de bello fugē·q̄ñ scz q̄s dām suum defendē non potest·vel q̄ñ resistē non

pr̃ adu̇ſarijs·alias ſi q̃s fugẽt b̃m can̄ ·infa
mis eſſet·vj·q.infames ·& b̃m leges eẽt reꝰ
leſe maieſtatis & capite puniret·ff·de re mi
litari·l·om̃e ·ff·q̃ in acie ·Sic etiã fugiebat
dauid ſaul nõ valens ei reſiſtẽ·i·Rꝛ· ¶Sic
ſp̃ualiter q̃ ſentiunt ſe ita infirmos ·p non
p̃nt inimicis in temptacõibꝰ reſiſtẽ ·debent
importunitates temptationũ·ſicut pericla
mortis fugẽ·ꝛ ſe a mundi vanitatibus que
ſe impetunt ſequeſtrare·& in debto cum x̃po
morari·Sicut dauid q̃ dicit ·Ecce elongaui
fugiens·ꝛ manſi in ſolitudine·p̃s·liiij·Vñ
petrꝰ in canonica ſua·c·p̃mo·Fugientes in
qui: eius q̃ in mundo ſunt ꝺcupie corrupcõꝫ
¶Sed queris ·q̃s eſt magis malus ceteris
pibus ·aut ille q̃ peccat inclinacõe habitus
a q̃ ex incitacõe paſſionis Dico p ille qui
peccat ex inclinatione h̃itus·p aggrauatio
mali h̃itus eſt voluntaria·& incitacõ paſſi:
onum eſt a natura ꝛ̃c ·

¶Sermo viceſimuſquartus

Enit ib̃us in ci-
uitatem ſamarie
que dicit ſichar
Joh̃·iiij· ¶T·
¶Princeps alicꝰ
terre iturus ad
bellum con̄ ad
uerſariũ ſolet ſe
armis ſuis mili:
taribus m̃are ꝛ
ſuos vaſallos vocare·q̃ vt habeẽ de feodis
quibus modis feodum amittit̃ in principio
tenentur ſub pena amiſſionis feodi cũ dño
bellum ingredi· & cum dño preliare . Vnde
dicit ibidez· Si dñs p̃lium campeſtre habuit
& vaſallus eum morantem in ipſo dimiſerit
non mortuum ·non ad mortẽ vulneratum ·
feodum amittẽ debet· Sup quo querit gloſa
Nunq̃d hoc intelligendum ſiue iuſte ſiue in
iuſte dñs preliat· Et rñdeẽ ·p ſi iniuſte pre
lietur·non amittit vaſallus feodum·ſi dimi
ſerit dñm vel non p̃liandum venit·ſi autem
ignorat. an iuſta vel iniuſta ·ſit cã tenetur
obedire dño ſuo· Ad ꝓpoſitum p̃ceps regũ
terre·& dñs vniuerſe terre ·cuiꝰ nos vaſalli
ſumus·x̃pus volens preliare ꝺ aduſarium
humani gn̄is·& hoiem a captiuitate libera
re·armis militaribus ſe muniuit·q̃bus eum
vincẽ voluerit· ¶Primo in capite ſpineam
coronam ꝺ p galea coꝛpꝰ vl'neratũ totaliter
p lorica ·p gladio exoracõis liguaz·p cli:
peo in cunctis miſerijs paciam·p cultoribꝰ
aureis clauos amaros·p equo volut cruci
affigi ·& ſic morte ſua victo dy̆abolo pfecte
p nobis ſatiſfecit·& a captiuitate liberauit
Vnde em̄ habeꝰ dc ſumma tri·& fi ca· Fidei
li·vij·in gloſa·p ꝺgruum fuit·p nr̄os de:
fectus ſumẽr ꝓter nr̄am ſatiſfaccõem·quaz
p nobis ſatiſfacienda aſſumpſerat·vt p no
bis pfecte ſatiſfacẽt· Et b̃m greg·in p̃facõe
miſſe, vt ſcz dy̆abolus ·q̃ in ligno vincebat
primum hoiem in padiſo in ligno ſcz crucis
vinceret p x̃pm d̃nm nr̄m ¶Monſtrat ergo
x̃ps ſe quotidie armis ſuis militaribus ·&
vocat ſuos vaſallos ad p̃liandum ꝺtra ad:
uerſarium p virtutes·dum extenſꝰ in cruce
oñditur·nos inſup inſtruit ·q̃bus v̇tutibꝰ
preliare debemus cum eo ſuſtineamus Igit̃
pauca aduerſa patienter ꝓter eum q̃ venit
in mundum ml'ta pati ꝓter nos·qꝺ oñdit
verba thematis·q̃ dicunt· Venit ꝛ̃c· Sichar
em̄ dicit̃ ciuitium·& deſignat paſſionis x̃pi·
q̃ in mundo illo paſſus eſt ¶V ¶Que
ritur ·an x̃ps ꝓter hoĩs liberacõem debuit
ſuſcipe eius penalitatem ꝛ corpis fatigacõꝫ
Et videẽ p nõ·q̃ vbi non eſt culpa ·ibi nõ
debet eſſe pena ·ff huiꝰmodi defectꝰ ſunt in
penam peccati·& x̃pus non habuit peccatũ
nec per ꝺñs debuit habere penam· ¶Rñdit
doctor deuotꝰ Bonauenꝯa in·iij·ſup m̃gr̃m
di·xv·Q abſq̃ dubio ꝺgruũ fuit x̃pm aſſu
mere naꝯam humanam cũ defectibꝰ & paſſi
onibꝰ ꝓter tria·ſcz ꝓter pretium nr̃e ſalu:
tis·exemplum virtutis ſcz fulcim̃tum noſtre
fragilitatis· ¶De primo q̃ ꝓpoſuerat nos
redimẽ non corruptibilibꝰ auro vl' argẽto
ff pretioſo ſanguine ſuo ·& aĩam ſuaz ponẽ
p aĩabus nr̃is· Ad hoc aũt non fuiſſet ꝺdo
neus niſi naturaz defitientem & paſſibilem
aſſumpſiſſz·& ꝓterea defectus nr̃os voluit
in ſe habere· Vñ dicit Jo·an·in gloſa·ſup
verbo·corpus paſſibile de ſũ·tri·& fide ca·
li·vij·frigus· calorez·famem ſitim·& alias
penalitates pati poterat·ſic corpus eiꝰ paſſi
bile fuit· ¶Secundo ꝓter exemplũ v̇tutis
ſcz humilitatis & pacĩe & pietatis·q̃bꝰ me:
diantibus ꝓuenit̃ ad celum ·ꝛ in q̃bus x̃ps
voluit imitari·b̃m illõ mat·xj· Diſcite a me
q: mitis ſum & humilis corde ¶Tercio ꝓ

fulcimentum nře fragilitatis·ob q̄ nata rō
nalis habet in se difficultatem ad credendū
vera·irascibilis ad spādum ardua·& concu
piscibilis ad amandū recta Et ideo xp̄s vo
luit non tm̄ nobis similarium natura·ꝫ etiaz
in defectibus & penalitatibꝫ·vt manifestā·
do in se vitatem hūane nature prebēt fulci
mentum nature rōnali ad credendum·ostē
dendo nihilomiꝰ immensitatem sue mie per
suscepcōem nře miserie Vt etiam irascibili p̄
beret fulcm̄tum ad spanduz·oñendo mag
tudinem sue beniuolentie·& etiam vt concu
piscibili prebēt mitamentū ad se amanduz
Et ideo licet in ogruū videant huiꝰmōi de
fectus in xp̄o p se ꝺsiderati·si tn̄ ad finem re
ferant magna repiāt ꝺcentia ogruitatis·
¶Ad argumentum igit̄ dico·q̄ duplex est
pena sez n̄citate inflicta·& pena volūtarie
assumpta·Prima non est sine culpa·Scōa
vero p̄ esse in eo in quo nulla precessit·&
talis erat in xp̄o ꝛc· ¶ Sed quare
xp̄us mortem crucis elegit·& non aliā·Dico
vt habet in cle·de fū·tri·& fi·c· fidei ca·in
glo·Io·an·p̄ter quatuor·Primo vt in illa
pendens in aere inter deum & hoiem media
atorem oñderet·Vñ·1·Thi·ij·vnꝰ em̄ deus
vnus & mediator dei & hoim·homo xp̄us
ihūs q̄ dedit redempcōz semetip̄m p̄ oñibꝫ
Scōo vt damna q̄ obuenerant per lignum
primis pntibus vetitū per lignū crucis re
stauraret Tercio vt ꝺpabolū qui p lignum
vincebat p lignū suparet·Et hec duo gre
exp̄mit in prefacōe de sancta cruce·Qui sa
lutem hūani gn̄is ꝛc·Qrto vt ꝺcidēt oñ
deret p q̄bus restaurandis patiebat· sez pro
supis angelox ruinis replēdis & p inimicis
reconciliandis·Primū designat̄ per brachium
supius·scōm p inferiꝰ·terciū p dextx·qrtū p
sinistx ¶Qñtū nūc ad lr̄az & doctinalē con
tinuacōem euangelij·heri pcōi oñdebatur
virtuosa exercitatio·hodie vero annectitur
q̄daz fructuosa informacio·& sunt tres ptes
¶In p̄ma oñdit̄ grōsa occupatio in xp̄i sa
tigacōe·In principio·
¶In secūda vtuosa informatio in ml'eris·
collacōe·ibi·venit mulier
¶In tercia fructuosa determiatio in verita
tis oñsione ibi·Ego sum ꝛc
¶Qñtum ergo ad p̄mum est sciendum·q̄
xp̄us p̄ter inuidiam pb̄eox recessit de iuda
in galileam·& habuit tn̄sire p regionem sa
maritanox·Et dī samaria a q̄daz ciuitate
olim ibi destructa q̄ etiam vocabat̄ samaria
& hoc dicit lr̄a·Venit ihs·secundo de indea
in galileā in ciuitatem samarie dicta sichar·
sita iux predium qō dedit iacob patriarcha
filio suo ioseph post mortem vt habet̄ gen̄·
iiij·Ibi erat etiam fons iacob·& puteus quē
iacob ibi foderat·qñ ibi habitauit p se·& p
suis pecoribus ad aq̄ndum·Et ihs ex itine
fatigatus·ibi sedebat hora quasi vj·s·circa
meridiem· ¶Moraliter p iacob de
signari p̄t deꝰ patē qui ex immensa caritate
salutem & redempcōez humani gn̄is·sitiēs
in vj·hora·& vj millenario annox·mittens
filium vnigenitum in hunc mundū·in quo
fatigatus mlt̄is laboribꝫ·tandez ministerio
indeox·deus p̄ fodit in eo late dextro fon
tem aque viue·s·sanguinis & aque·Vnde
omnes xp̄i fideles bibentes refocillati & re
conciliati sunt· Vñ ex̄ de cele·misse in q̄daz
in fine·In aqua & sanguine duo maxime re
dempcōis & regn̄acōis elucent·& ex illis
format̄ eccia sponsa xp̄i Vnde docent medici
q̄ sanguis dum est in vena non nutrit·re
sudat ergo p venas in fontes·Sunt autem
fontes loca ꝺcaua in corpe vbi accōe caloris
nat̄alis sanguis decoq̄tur·& tercia digestio
celebrat̄·& p materiam & formā qō est ossis
tn̄smutatur in os·carnis in carnem·cutis in
cutem·& sic de alīs·Dic mistice fuit de sāg
uine xp̄i q̄ put erat ī venis nihil nobis p̄fuit
ad salutem·ꝫ qñ ex calore nimie caritatis or
dinante p̄re & acceptante filio·sanguis resu
dauit in fōtes q̄nq̄ vl'nex·ibi incepit nobis
ad salutez p̄desse·Vñ host·in sūma tri·de re
missionibus Cum inquit respectu dei totus
mundus sit nihil·& sanguis xp̄i preciosiss i
ma res·cum insup q̄litas persone consuescit
estimacōem augē·& respectu filij dei nulla
sit estimatio·sequit̄ q̄ mima gutta sanguis
xp̄i sufficēt ad expiationem oīm peccatorum
& redempcōem oīm·qui fuer̄t vel e̊ possēt
& ip̄e non guttam·ꝫ totū sanguinem fudit
pro pcōribus·de quo p̄phetauit·ysaie·xij·
Hauriet̄is aquas in gaudio de fontibꝫ sal
uatoris·Et nōter dicit de fontibus·q̄ non
solum de vl'nē lat̄ali·ꝫ multis totiꝰ corporis
abundanter sanguis ad salutem nr̄am pro
fluxit ¶Figurat̄ etiam in fonte padisi·qui

stans in medio p riuos suos totum padisuz irrigat ⁊ fructificat ¶ ¶ Ipe enim sag uis xpi·tres dignissimos habet effectꝰ. q; ē·

¶ Criminum expurgatiuus·

¶ Ligaminum dissolutiuus·

¶ Spolaminum restitutiuus

¶ Primo sanguis xpi in cruce p nobis effu sus est·solus expiatiuꝰ oim criminū. Eph.i· Habemus redempcōem p sanguinem eius Nam legimꝰ q; sanguis aliquoz animaliū habeat virtutem abstersiuā ⁊ mūdificatiuā maculoz·Sicut habet in pprietatibus rez de sanguīe extracto de subala dext̄ hyrūdis vel columbe· q; abstergit maculas calidus instillatus·Sic sanguis xpi qui fuit colum bus p simplicitatem innocentie·⁊ hyrundo sez nunti? rpis gr̄e p suum aduentū·qui ad lr̄az de subala dextra·i· dextro late a iudeis est extractus·si p feruentem deuotionem in ocl'm mentis fuerit instillatus ⁊ deuote me ditatus ·qnto feruore caritatis est pfusꝰ non macl'as exteriozis corpis·ꝫ interiores ipius aīe sanat & purgat·Ad heb· ·Omnia pone in sanguinem mundantis·& sine sāg uinis effusione non fit remissio· ¶Λ ·

¶ Septies igit̄ saluator nr̄ sanguinē effudit vt septem maculas criminalium purgaret· Primo otra luxuriam in circumcisione a ge nitalibus sanguinez effudit vt ocupiam ab hominibꝰ tollet·in qua in genitalibꝰ maxīe fuit maculatꝰ·de quo habet luc·ij· Secūdo otra iram sanguinem sez sudorē sanguineū effudit in or̄one in monte oliueti ·vt iram pr̄is tollet·& macl'am iracundie. q̄ sangnis nr̄ infectus est mitigaret·luc·xxij·Factus est sudor eius ·sicut gutte sanguinis decurentis in terram·Tercio otra pcīm gule·quo caro delicate nutrit·voluit flagellari in corpe·vt lasciuiam hūane carnis temperet·De quo· mat·xxj ¶R̄to ō supbiaz q̄ maxīe fit in capi te·spinea corona coronari vt supbiaz hūanā destruet·de quo habet·mat·xxvij· Quinto otra auaritiam in manibꝰ cōclauari exterꝰ vt interiorem cordis auaritiā purgaret ·D' em·mat·xxvij·Manus eius fuer̄t extente & apte Sexto ō accidiā voluit oclauari pedi bꝰ vt nos opariuos faceт ·Septimo ō iui diā aput latus eius ⁊ inde sanguinē effudit vt attendentes eius cordialem dilectionem etiam nos ipos amaremus ¶ Ex istis igitur

xp̄i dignissimis membris septem criminaliū pcīoz in nobis mūdauit·Apoc·vij·Lauit nos a peccatis nr̄is in sanguine suo· Fi: guram huius locōis habemꝰ·Leuit·xiij· vbi dicit̄ q; sacerdos aspgebat eū qui mun dandus erat a lepra septies cum sanguine passeris occisi·& cum aq̄· Iste passer occisus est xp̄us· Et dicit̄ passer pter aliꝫs odicōs ipsius·Nam passer zelat vxorem suam·& p ea pugnat·cibat pullos suos ·& etiam dere lictos ab alijs·& illaq̄tos iuꝫ posse libeat Sic oformiter saluator nr̄ in cruce puḡuit p sponsa sua eccia·⁊ sanguinem largissie effu dit·vt illaq̄tos pcīis liberaz·Cibauit etiā pullos suos xp̄ianos pretioso corpe & sang uine ¶ ¶ Vnde apl'us ·Sanguis xp̄i emundauit osciam nr̄am ab opibꝰ nostris Heb·ix·Sanguis xp̄i·non soluz humanum genus a vitioz fecibus mūdauit·quinymo & sanctos pr̄es qui in inferno erant captiui de captiuitatis vinculo liberauit·ꝫs Eduxisti me de lacu miserie & de lu.o fecis·Nam ſm naturales·sanguis talem experit̄ habere pprietatem·q; dura solet frangi ¶ Vnde de sanguine hyrci legit̄·q; q̄ uis adamas sit la pis durissimus ⁊ solidus·intm̄ q; nec ferro nec calibe potest frangi·si tn̄ sanguine hyr: cino humectet̄ faciliter sculpit̄ & frangitur· Sic reuera q̄uis vincl'a q̄bus tenebant̄ an: tiqui pr̄es in captiuitate demonis indissolu bilia & firma essent·intm̄ q; nll'm ferrum·i· pr̄as siue autoritas ip̄a frangere posset·vel apire pter peccatū omissum·sanguine tam hyrcino ·i· xp̄i soluta & fracta sunt ¶ Sicut in fabulis poetaz sil'itudinarie oñdit·Fin: gunt nanq; poete ·q; vulcanus faber iouis cum inuenisset vxorem suam venerem ocu bentem cū marthe ·ligauit eos cathena ad mantina ita q; separi non poterant, p vllā violentiam ⁊ potestatem·quouscq; omnibus dīs celestibus facti sunt ridicl'm·Sic dea ve neris·s. humana natura osentiēs marthe ·i· dyabolo fuit ligata cathena indissolubili ⁊ firmissimo·intm̄ q; nemo eā solue & liberaē potuit·donec ridicl'm factū fuit·& ob pbriū coram̄ omnibus angelis dei·sup quo dei filiꝰ mia dei motus sanguine pprio supfuso·vin culum ip̄m fregit ·& hūanā naram de carce limbi liberauit ¶ Hoc oñdit Apoc·xix·vbi d' Q; Job·vidit q̄daz sedentem in equo albo

cui nomen erat fidelis & verax · & verbum dei habens in femore suo scriptū · Rex regū & dns dnantium · qui etiam habuit vestes aspsus sanguine · hic apphendens bestiā posuit i stagnū ignis & sulphuris · & exercitꝰ celestis seqbatur eū in stolis albis · Sic xps fidelis & verax · & verbū dei habuit ī cruce vestē hūanitatis sanguine aspsā in q̄ bestia lucifero tūphauit eūq; in stagnū igs & sulphuris odēnauit q̄ sup equū albū · i · virtute deitatis ad bibendū dndit ⁊ ouētū sanctoꝝ pm̄ solutū pꝰ se ascēdens in celū ad ī mortalitatē duxit & ad gaudia sēpiterna Vñ apl's Ascendēs in altū captiuā duxit captiuitatez ¶ Tercio sāguis xp̄i est restitutiuꝰ hereditatis eterne · Dic em̄ sanguis naīalis bm leges & canones est cā hereditatis & vnde hereditas alicui daī · Dic sanguis xp̄i est cā eterne hereditatis & testamenti sempiterni · Mar · xiiij · Dic est sanguis noui ⁊ eterni testamenti · Dunc igiī sanguinez xp̄i diligenī in scrinio cordis suare debemus · vt testamētum nobis donatum ne pdamus & hereditate priuem̄ eina ¶ Sic etiā q̄dam matrona fecit · que camisiam mariti sui vulnerati & occisi in cistā rebuauit · q̄ cum quotidie cistaz apiens · & cruentā camisiam intuens mortē mariti amarissime flevit Sic etiam quelibz deuota psona xp̄m veste cruentata intuere debet · & passionē eius p opassionem flere · Ad qō hortaī aug · in libro de v̄ginitate di · Videte in cruce vl'nera pendentis sāguinez morientis · pretiū morientis · cicatrices resurgentis · caput habet inclinatū ad oscular̄ cor aptum ad diligendum · brachia extena ad amplexandum · totū corpus expositū ad redimendū · Hec q̄nta sint cogita · hec in statera cordis appendite · vt totꝰ nobis figureī in corde · q̄ totus p nobis fixꝰ fuit in cruce ¶ Dz queriī · an in sanguine xp̄i simꝰ redempti a reatu pcōꝝ nr̄oꝝ Et videtur p̄ p non · Sanguis enim xp̄i qd corpale est · Corpale aūt non habet vim agendi in spirituale · igiī · Inoppositum apl's Eph̄ · i · Deꝰ glificauit nos in dilecto filio suo · in quo habemus redemptionem p sanguinem eius in redempcōem peccatoꝝ ¶ Ad qō rn̄dendum ponam tres oclusiones · Prima xps p passionez suam nobis meruit vitā eternā · p̄baī Nam post passionem xp̄i immediate & non pueri baptizati morientes · puenerī ad vitā eternam · Non em̄ ex p̄prio merito · ꝛ xp̄i · sic nec vsq; ad finem mundi aliquis tm̄ mereri potuisset · Potest etiā adultꝰ p̄prio merito · p̄ ad vitam pueniat · cum meritum nr̄m sit finitum · nec posse premiū infinitum mereri psone · solū em̄ meritum xp̄i infinitū nobis meruit illud p passionem · qui fuit deꝰ ⁊ hō vt pulcre deducit Anſh · Cur deus homo in pluribus locis · meritum aūt bm p̄ adultus vlī merituz xp̄i mereī amplius · etiā p̄miabiī in celo · Vnde ⁊ pres antiqui · q̄ mlta bona fecerunt p̄prijs meritis · non poterant intre celum · ꝛ in limbo detinebanī · quousq; xp̄m in cruce ianua regni celestis apiebaī · vt ad vitam ingredi possent eternam ¶ Secunda oclusio · xp̄us meruit nobis glificacōem corporis q̄ sumus recepturi pꝰ diem iudiī · p̄batur · Nā bm oēs doctores pꝰ diem iudiī electi corpa hēbūt clarificata · ergo nō p̄prijs meritis · cum sint finita · Igiī merito xp̄i infinita ¶ Sed obicēt quis · si xp̄us meruit nobis corpis glificacōem · non est ratio q̄re aīa prius glificeī q̄ corpus cum meritū xp̄i · ⁊ meritū cuiīlibet alteriī · eque cito perficē possit suum effectum circa vnū · sic circa reliquū · Dico p̄ puidentia dei · sic ordīauit fieri · q̄ interdū habet rōnem occultam · que non semp appareī · nec manifestaī omnibus ⁊ ideo non est iudicandū p̄ ex eo deꝰ nobis iniuriam faciat · cum eius cām ignoramus · sicut forte est in p̄posito · Scōm tn̄ · b · Aug · iij · de tri · puidentia diuina statuit · vt corpa inferiora quodaz ordine regēntur a corpibꝰ supioribus · Et q̄ bm ordinem dei ordinem motus celi in fine mundi q̄escit · & oīa corpa non infecta pctis tunc erunt clara · & simul corpa humana cum eis de lege omuni · qō dico ꝓtanto · q: corpus xp̄i ex speciali causa prius recepit hanc glificacōem · & aliqui idem sentiunt de bīa virgine · Joh̄ · euangelista · p̄mo beatꝰ Iero · sentit hoc idem de illis qui cum xp̄o surrexer̄t ad testificandū xp̄i resurrectionem · q̄ non fuisset p̄bata · si iterato in puluerem fuissent redacti · Et hanc opiniōz sanctꝰ Tho · etiam ap̄bat in · iiij · scripto di · xxxxiij · ar · iij · in sol · cuiīdaz arguīnti ¶ Tercia oclusio rn̄salis ad q̄situm per xp̄i passionem · seu sanguinem sumus liberati a reatu pcōꝝ nostrorum Joh̄ · i · Sanguis xp̄i

emundabit nos ab oñi peccato. ¶ Conē nll'ꝰ liberaꝫ a peccato. qđ nondum oñisit. ergo nll'us liberaꝫ a peccatis vt̄ute passionis xp̄i que nondū sunt. q. multa sunt pꝰ passionē xp̄i oñissa. & quotidie ml'ta oñittunt. Itez absq; baptismo & vera pn̄ia non absoluiñ a peccatis igit̄. ꝛc. ¶ Ad primū dico q̄ xp̄s non sua passione liberauit a peccatis taliter instituens cām nostre liberacōis. ex q̄ posset oīa peccata nr̄a remitti. tam pn̄tia q̄ futura sicut si medicus faciat medicinaz ex q̄ sanari possent oñs morbi p̄sentes ꝛ etiam futuri ¶ Ad scām dico. q̄ passio xp̄i. que est q̄dam cā vniuersalis remissionis oīm peccatorum q̄tum est in se ꝫ vt in quolibz sortiaꝫ suum effectū. ꝛ deleat pcta ppria cuiꝰlibz necciū ē q̄ singulis adhibeant q̄dam medicine & cōfectiones. vt est baptismus pn̄ia & alia sac̄menta. q̄ virtutem solū hnt ex passione xp̄i ꝛc. ¶ Ad arguñtum inoppositū in p̄ncipio q̄stionis dico. q̄ licet passio xp̄i sit corpalis sortiꝫ tñ q̄dam spiritualem vtutem ex diuinitate xp̄i vnita. cuiꝰ est instrum̄tum. vñ q̄ quidem vtutem passio xp̄i est cā remissionis peccatoꝝ ꝛc. ¶ Sequit̄ secunda ps in qua notaꝫ virtuosa informatio xp̄i. & hoc in collacōe mulieris ꝛc. Dedente em̄ illu iux̄ fontē de samaria regione de ciuitate sichar. ml'ier q̄daz venit de puteo haurire aquā. Et sequit̄ quō tu iudeus cum sis. In habitu em̄ quem illus portauit ognouit eum esse iudeum. q̄ vñ Ri. de lyra. sicut in circumcisione. ita & in fimbria vestimenti. & angulis palleorum noscebant iudei. in q̄bus distinguebant ab alus homībus. Sicut etiam ecc̄ia ordinauit iudeos aliqđ manifestū signum deferre. per qđ discerni possint a xp̄ianis. ex đ iudeis. c. in nonnll'is non coutunt. i. non sil'vtuntur cibo & potu. Rō huius. q̄re iudei non ome derunt nec biberunt cum samaritanis. quia inimici eoꝝ fuer̄t. ex eo q̄ samaritani terraꝫ iudeoꝝ occupauerāt. vt patet. iiij. Reg. xvij Et potest etiaꝫ esse rō. quare mō non bibūt vinum cum xp̄ianis. ¶ Ō ¶ Sed queriť an xp̄ianus possit bibere cum iudeo. vel alteri infideli. Dico q̄ nō. cꝰ rō habeť xxviij. q. i. c. Nullꝰ & c. oñe Quia cum apud nos omnibꝰ cibis non vtanť. ꝫ discernāt cibū indignum ꝛ sacrilegū est eoꝝ cibos vl' potꝰ a xp̄ianis sumi cum ea q̄ ab apl'o pmittente nos sumimꝰ ab illis iudicent̄ immūda. ac si inferiores essent xp̄iani q̄ iudei. si nos que apponunt̄ ab illis vtam̄. ipsi vero a nobis oblata ꝺdemnat Et ideo male faciunt hi xp̄iani pmittentes eos in quiuñs. ꝛ societatibꝰ suis stare & ludē ꝛc. Per hoc em̄ clericꝰ ām̄onitus non desistens debet deponi & laycus excomunicari. v̄ supra. c. Nullꝰ. Prohibz em̄ ibi ecc̄ia di. nullꝰ eoꝝ qui in sacro sūt ordine aut laycus azima eoꝝ manducet. aut cū eis habitet. aut aliq̄ eoꝝ in infirmitatibus suis vocet. aut medicinam ab eis paciat. á cum eis in balneo lauet. si vero quisq̄ hoc fecit si clericus est. deponať. si laycus excomunicet ¶ Moraliter In secūda pte incitamur ad sobrietatem. p potum aūt aque. q̄ xp̄us pecit a muliere. est cauenda ebrietas. q̄ vñ Aug. est oīm vitioꝝ fomes & nutrix. Nam sicut inť alia bona nature fauorabile valde est bonum libertas. q̄a vt habeť. ff. de reg. iuris libertas. libertas inestimabilis res est & omnibꝰ rebus fauorabilior. Ita vilis & turpis est servitus. ad q̄ ebrietas nos traxit. Habeť em̄. xxxv. di. Sexto die. Non eet hodie buitus. si ebrietas non fuisz ¶ Vñ legiť gen. viij. c. q̄ noe primo plantauit vineaz q̄ ante diluuium vinū non fuit. nec hoīes vinum bibebant. ꝛ erant fortes & potentes & gigantes erant tunc sup terram. Noe vo bibens vinuz ignorauit eius potentiam in ebriať dormiēs iacuit in tabernacl'o a poste ribus denudatus. q̄ cum filius suus cham videret denudatum derisit p̄rem. qđ cū sibi denuntiatum esset. ꝓpter buituti eum dam nauit ¶ In his nāq̄ verbis tria inomoda notanť. q̄ solet ebrietas homī inferre. q̄.

¶ Voīem vsu rōnis p̄rinat.
¶ Diuitias & honores spoliat
¶ Prolem mendicitati ꝛ buituti damnat
¶ Priuať em̄ homo vsu rōnis p ebrietatem & fatuus efficiť. & insensatꝰ sicut bestia. qđ designať p dormicōez noe. q̄ em̄ dormitiaz sicut bestia sine rōne. sic etiaz ebrius. Vnde Inno. de vilitate ꝺdicōis humane. Quid turpiꝰ ebriosо. cui fetor in ore. tremor in corpore. p̄mit stulta. pandit occulta. cui mens alienať. facies tñsformať ¶ Fingiť em̄ pmago ebriosi sic. q̄ est pmago puerilis. cornu habens ī manu ꝛ in capite coronā de vitro puer in signum. q̄ ebrietas facit hominem

elinguem ⁊ insensatum more pueri · Cornu habet in manu · in signum ꝙ nllm secretum celat clangendo ⁊ clamando revelat · Corō nam habet vitreā · qa se reputat gl'osum & facundum ⁊ lr̄atum · ℞ · Dum bibo vinum lingua mea loquit̄ latinū · Tales bibuli & ebriosi · q̄ freqūter inebriant̄ · sunt bm · Can̄ · infames & inhabiles ad dig̃tates · Vnde clerici huiꝰmodi ebriosi · si ammoniti non desistunt · p̄nt offitio ⁊ benefitio p̄uari extra de vi · & ho · cle · Gulositas · Et milites debent cingulo militari priuari · ff · de re militari · l · om̄e · delictum · S · pen̄lt · Et lapcus dz omunione p̄uari vel verberari · xxxv · di · Epūs Secundo ebrietas spoliat hoīez diuitijs suis · freqūter magni potatores denudant̄ & depauperant̄ · ꝓterea sapiens dixit Eccī · xix · Operi? ebriolus non locupletabit̄ · p̄ enim talis dicē versum istum · Dives eram dudū & tria me fecerunt nudum Allea vina ven? his tribus fact? sum egenus · Hoc designat̄ p illud ꝙ noe erat a posteriorib? denudatus Tercio dānat ꝓlem · Vñ ⁊ noe filiū suū Iuituti subiecit denotat̄ ꝙ potatoes ebriosi freqūter ꝓlem suam mendicitati & seruituti exponunt · Vñ ioseph? li · v · antiq̄tatum loquens de potatoribus inq̄t · Iratus est eis deus · ⁊ felicitatem scz pueros · in q̄b? pntes deberent esse felices · q̄ innumeris laboribꝰ acq̄sierunt ꝓter epulas amiserunt Figuratur gen̄ · xxv · vbi legit̄ · ꝙ īsaac post q̄ oblatum vinū bibit · subtraxit filio suo primogenito esau suam benedictionem Ad 3z querit̄ · Cum vinum sic inebriet · & hominē deformet · an vsus vini sit licitus · Et videt̄ ꝙ non Cor · xiij · Bonum ē non manducare carnes · & non bibere vinum · neq̄ in quo frr̄ tuus offendit̄ aut scandalizat̄ · Con̄ · i · Thi v · Noli adhuc aquam bibē · q̄ modico vtere vino ꝓter stomachum tuum · Rndeo ꝙ nllus cibus vel potus bm se odideratus est illicitus · bm s̄niam domī dicentis · Mat · xv · Nihil qō intrat in os coinq̄nat hoīem · & iō bibē vinum bm se loq̄ndo non est illicitum · potest tn̄ illicitum reddi p accidēs · qn̄q̄ q̄dez ex odicōe bibentis · q̄ a vino defacili leditur vel q̄ ex speciali voto obligat̄ ad vinum nō bibendum · Qn̄q̄ aūt ex modo bibendi · qa si tenz nō mensurā in bibendo excedit · qn̄q̄ aūt ex pte alioꝝ · q̄ ex hoc scandalizarentur

Ad oppositum · dico ꝙ apostolus non simplr̄ dicit · bonum est a vino abstinē · sed in casu in quo ex hoc aliqui scandalizantur · Querit̄ scdo an ebrietas sit peccatu mortale · Et videt̄ ꝙ sic · q̄ est mater oīm vitioꝝ vbi sup̄ · Itez magnitudo culpe ex magnitudine pene cōditur · ꝫ ebrietas videt̄ esse maxime punita · ex eo ꝙ Iuitutez attulit In oppositum est · Aug · in bmōe de purgatorio dicit ebrietatē esse p̄cm mortale · si sit assidua si aūt raro ōtingit · videt̄ esse veniale · Dic̄ tho · ꝙ culpa ebrietatis ōsistit in immoderato vsu & ōcupīa vini · Hoc autē cōtingit esse tripliciter Vno mō sic · ꝙ nesciat potum eē immoderatum · ⁊ inebriare potātē · & sic ebrietas potest esse sine peccato · Aliomō sic ꝙ aliq̄s p̄cipiat esse potū immoderatū · nō tn̄ estimet potum inebriare potantem · & sic ebrietas p̄ esse p̄cm veniale · Tercio modo potest ōtingē · ꝙ aliq̄s bene adūtat potum eē immoderatū ⁊ inebriantem · & tn̄ magis vult ebrietatem incurrē · q̄ a potu abstinere & talis ꝓprie dicit ebrius · q̄ mortalia respiciunt sp̄em non ab his que p accēns eueniunt p̄ter intencōm · ꝫ ab eo qō est pone intentū & sic ebrietas est p̄cm mor̄le · q̄ bm hoc volens & sciens priuat se vsu rōnis · quo bm virtutem opat̄ · & peccata declinat · & sic peccat mortaliter piculo peccandi se ōmittens · Dicit em̄ ambro · in li · de p̄riarchis vitandā dicim? ebrietatem · p quaz crimina cauē non possum? · non ꝙ sobrij cauemus p ebrietatē ignorantes ōmittim? · Vnde ebrietas per se loq̄ndo est peccatum mortale · non solum ꝓter iteracōem actus · ꝫ q̄ non potest eē · ꝙ homo assidue inebriet̄ · quin sciens ⁊ volens ebrietatem incurrat · dum m'trociens expiat fortitudinem vini & suam debilitatē Per hoc patz q̄d dicendū ē ad primū Ad bm dico · ꝙ seruitus est secuta ex ebrietate occasionaliter · inq̄tum cham maledicc̄ois Iuitutis in sua potestate accepit · ꝓter hoc ꝙ irrisit p̄rem inebriatū · non aūt seruit? fuit directe pena ebrietatis · Etiaz qn̄ dicit · ꝙ ebrietas est mater vitioꝝ · exeo est ꝙ homo ad p̄cta i tempantie maxime habet ꝓnitatē · ꝓter hꝰ ꝙ huiꝰmodi ocupīe ⁊ delectacōes sūt nobis onaturales & bm hoc dn̄r huiꝰmōi peccata esse maxima · non q̄ sunt alijs grauiora · sed q̄ sunt apud hoīes freq̄tiora ꝛc · Sequit

tercia ps in qua oñditur xp̃i vtuosa opatio & determinatio veritatis ꝛc̃. Mulier em̃ ve audiuit in xp̃i verbo de cultu diuino. dixit. Scio q̃ mess̃ pas venit. i. in p̃simo ẽ ventū? Hoc em̃ samaritani sciebant ex libris. gen. penl'e. c. vbi dat̃ signum de aduentu messpe cum dicit̃ Non auferet̃ sceptr̃ de iuda Hoc em̃ videbant tpe herodis esse opletum. sub quo natus est xp̃us. Et ideo apud eos oñis fama fuit de p̃inquitate mess̃pe. Iste igitur mess̃pas q̃ venit denuntiabit nobis oĩa ad salutem ptinentia. Ped ihus videns eiꝰ de notionem. oñdit se ei dicens. Ego sum. scz messpas. q̃ loquor tecum. Sic eo loq̃nte vene runt discipl'i murmurantes non scz ex suspi: tione. sed hũilitate xp̃i. q̃ cum samaritana loquereť. Et dixerunt ei. Rabbi manduca. Rñdit igit̃ eis habeo cibum manducare. scz salutem hoĩm. q̃ est voluntas patris mei. Quare dicit. Deus cibus est. vt faciam vo luntatem p̃ris. q̃ vult omnes hoĩes saluos fieri. & ad agnic̃oem veritatis puenire. quã voluntatem statim p̃fectam in quib̃dam. Et hoc oñdit methaphorice p̃ similitudinẽ messis di. Nonne ꝛc̃. q̃si dicet. licet tempus messis corpal' adhuc distet. tñ messis sp̃ual' modo instat. q̃ sicut in messe corpali. q̃ndo maturi sunt fruct̃ colligunt. Sic modo q̃ñ hoĩes sunt maturi & pati ad credendũ de: bent colligi. Et ergo qui metit. mercedẽ acci pit. i. qui corda hoĩm a peccatis p̃ doctrinaz reuocat & docet. premiũ vite eterne p̃ labo re accipit. & ogregat fructũ. i. pl'm & bona opa in horreũ vite eterne. Et est sil'e in illo q̃ sic̃ aliq̃ñ in messe corpali otingit. q̃ illud quod ab vno semina. ab alio colligit̃. Sic in messe sp̃uali. alius est qui seminat. scz q̃ patriarche & p̃phe iactauerť. Primo semina fidei & alt̃ qui metit. sicut fuerunt apl'i qui pl'm p̃ predicac̃oem fidei ad horreum eccie dedux̃erunt & vterq̃ illoz. scz tam p̃phe quã apl'i p̃pter meritum laboris cepunt celeste p̃: miũ. & gaudiũ sempiternũ ¶ Mo: ralit̃ hic informamur p̃ doctrinam xp̃i otio sitatem vel accidiam fugẽ. & virtutes more messoz ad metendũ & colligendum fructũ gaudij celestis indesinent̃ seminare. Nã bm p̃hm in p̃blemat. bus eo anno quo aer qui: etus est. & nullis ventis mouet̃. mlti hoĩes moriunt̃ ¶ Cuius rõ est bm ostantinũ. quia ventus habet aerem depurare & renouare quo non renouato corrumpit̃ & inficit̃. q̃ p oñs etiam hoĩes infitiunt̃ & moriunt̃. Sic etiam bm. Galienum in antidotario vereri. corpa humana que in quiete sunt sedula su: bito morbos otrahunt & languores. q̃ bm Auicennã in corpe q̃eto morbosũ humidus nl'aten? potest desiccari. Vñ di. prima sen. ij. di. i. capit'o. iiij. Pigritia virtutes lassat aĩales & oplexionem ad fleumatis p̃petatz inclinat. ¶ Sic sp̃ualiter hoĩes accidiosi & otiosi ml'tas sp̃uales corupc̃oes & lãguores p̃ influxum malaꝝ cogitationũ & fantasma tum patiunt̃. q̃ alias p̃ exercitium virtuose opationis osumunt̃. Vnd̃ dicit̃ in aut̃. de monacis Di quis igit̃ coll'. p̃ma. humana matura q̃d ammõ delabit̃ i delicta. cũ p̃cli nis sit hoĩm cursus. & natura imitatrix vi tioꝝ. ¶ Exemplũ huius habemus in dauid ij. Reg̃ xj. qui cum otiaret̃ in domo ioab ex: istente in bello adulteriũ omisit. Vñ quid. Otia si tollas p̃ire cupidis arcus. queriť egi stus q̃re facť? sit adulter in p̃mptu. cũ est de sidiosus erat. q̃re dicit̃ de cõ. di. v. nunq̃ in desideriꝝ. i. vitio carnis est omnis otiosus ¶ Hoc nanq̃ vitium ¶ Deo ml'tum displicz ¶ Dyabolo pre cunctis placet. ¶ Domini in natura nocet. ¶ Dico primo q̃ accidia siue otiositas deo ml'tum displicet. Nam sicut accidiosť miles ml'tum a rege vitupat̃. Sic miles xp̃i. xp̃ia nus qui piger & tepidus est in bello vtutũ Vñ bern. in de vitiꝝ & virtutibť. Accidia est fex & sentina cunctoꝝ vitioꝝ. & hominez deo facit ingratum. q̃re dñs dixit p̃ angelũ Johanni de quodam ep̃o laodicensi. q̃ acci: diosus erat. Apoc̃. iij. Vtinam frigidť esses aut calidus. ꝛ q̃ tepidus es. i. accidiosť. inci: piã te euomẽ. i. ex ore meo. i. dejcẽ a me. Nã calidus est qui feruet in seruitio dei. frigidť qui omnino desistit a bono. tepidus vero q̃ medio modo habet. Et dicit glo. interl'. q̃ maior ẽ spes de frigidis q̃ de tepidis. Cuiť rõ est. q̃ tepidi semp̃ quandã fiduciaz habẽt de hoc q̃ aliq̃d boni agunt. & ideo se non corrigunt. ideo deus eos ejcit a se. q̃ impe: nitentes sepe moriunt̃. frigidi vero q̃ñ cog noscunt se peccatores. ardenter dolent sicut maria magdalena. petrus paulus & q̃plres

alij. De his gaudent angeli·luc·xv·¶ Gaudium est angelis dei sup vno peccatore pñia agente·q̄ sup·lxxxxix·iustis·scz tepidis qui non indigent pñia·Vnde dñs peccatorem penitentem ꝓponit·lxxxix·iustis accidiosis·

¶ Dico secundo·q̄ accidiosus dyabl̄o mlt̄um placet·Sicut em̄ sus plꝰ delectat̄ in sceno·q̄ in fonte sereno·Sic dyabolꝰ q̈escere delectat̄ in accidioso·Job·dormit in secreto thalami sui·i·in corde accidioso q̈escit porcꝰ infernalis·Quare dicit Mat·xij·Cū immūdus spūs inuenerit domū vacantem·scz hominem otiosū·p accidiaz assumit alios·vij· spūs nequiores se·scz vniuersa vitia·& ingressus habitat ibi·¶ Figurat̄ Judic·xviij· vbi legit̄ q̄ filij dan·non hñtes possessionē inhabitandū·miserunt de stirpe sua·& familia quinq̄ viros fortissimos·vt explorarent terram·Euntes itaq̄ viri venerunt lahis·viderunt q̄ pplm̄ ibi habitantem absq̄ vllo timore iux̄ sodomoꝝ ꝯsuetudinem·securū & q̈etum reuersi sunt ad frēs suos in setaꝝ dicentes·vidimus terrā valde opulentam & vberem·nolite negligē·nolite cessare·eamꝰ & possideamus cam·nullꝰ erit labor·Profecti igit̄ de ognatione dan·mlt̄i accincti armis bellicis obtinuerūt locum·p filios dan denotant̄ demones non hñtes q̈etē possessionem·q̄runt hoīem inhabitare·mittūt ergo principes demoniorum suos inferiores ad explorandū·an alīq̄ inueniat otiosū & accidiosum·non exercitatū in virtutibꝰ·quo inuento ueniunt & alij cū armis oīm vitioꝝ & ingredientes habitant ibi·Quare Iero·ad Rusticū monachum ait·Semp aliquid boni facito vt te dyabolꝰ inueniat occupatuz Otiositas em̄ & voluptas arma sunt hostis antiqui·extra de renunci·nisi cum pridem

¶ Tercio accidia nocet homini·& eiꝰ nataz ꝯsumit Nam sicut ferrum qđ non exercitat̄ rubedine ꝯsumit̄·& vestis q̄ non portatur·a tineis demolit̄·Sic hō accidia corrumpit & destruit·Vnde moralis catho·Segnitiem fugito·q̄ vite ignaue fert·Nam cum aīmꝰ languet ꝯsumit inercia corpꝰ·Hoc ergo vitiuz antiqui pres tanq̄ venenū acutissimū formidabant Vñ legit in vitis pr̄m q̄ pq̄ sentiebāt se tepidos in virtutibꝰ & vel oīoe dederunt se laboribus ꝓpter otij exclusionez

¶ Sed querit·an omnis accidia sit pigritia sit pc̄m mortale·Ad hoc rñdendū est·q̄ accidia est pigritia p q̄ negligit̄ vl̄ negligenter fiunt ea·q̄ facienda sunt, hꝰ autē duplr·aut opus bonum qđ negligimus est nc̄itatis vt hore canonice clerico ordinato in sacris vl̄ beneficiato·sic est mortale si ꝓpt̄ pigritiam obmittant·Secꝰ si p oblionem vel infirmitatis impotentiā·aut superogationis sic veniale est vel nlm̄ qñ scz oīones puate & huiꝰmodi omittunt·vel q̄ negligit inclinaē cum nomen dñi in missa recolit̄ ex̄ de emuni·& c·decet·si etiaz opꝰ nc̄itatis sit slr veniale est·n̄ forte magnꝰ contēptus negligentie interueniat vt si sincopando dicat horas·vel distinuando p longos bmones·vel vsus finem non expectant·extra de cele·misse dolentes·vbi p̄cipit in vtute sc̄e obie clericis diuinū offitium nocturnum & diurnū·q̄tum eis deus dedit studiose pie & deuote celebrare sine sincopa & fabulacōibꝰ Nota tñ q̄ non precipit eis deuocōem habē q̄ hoc non est in hois potestate·ꝫ deuocōez habitā a deo non expellē p sincopam vel fabulacōes·& p alia que sunt deuocōis expulsiua·Vnde dicit q̄tum eis deus dederit ꝫ

¶ Sed querit hic vtz laīci negligentes audire missam peccent mor̄liter·Rñdeo missā audire totam vsq̄ in finem dñicis diebus & festiuis oībꝰ preceptū est·nisi nc̄itas aliō rogat·de c·di·i·oīa fideles·¶ Queritur secūdo·vtz negligentes offerre peccēt Rñdeo in missa semp est aliq̄d offerendum de con·di·i·oīa·Sed nō q̄ duplex est oblacō interior·q̄ ꝯsistit in oblacōe spiritꝰ otribulati sic in omni missa oblatio est facienda·Exterior sic in festis solennibus cogi p̄nt ad oblationez, cum sit gn̄alis ꝯsuetudo vbiq̄ terraꝝ tunc offerre·In alijs aūt diebꝰ ꝯsilium est·hec Rap·n Host·

¶ Sermo vicesimusquintus

Errexit iesus in montem oliueti & diluculo iterū venit in templū scz ad docendum Joh·viij·¶ Sicut racōne accedimꝰ·nullus labor vtilior est & laudabilior eo

ꝙ vita ñalis ꝺbuat in esse huiꝰmõi autẽ est agricultꝛa · de cuius fructu viuimꝰ · Agricole igit mꝫtum honorandi sunt · cuiꝰ sudoribus ⁊ laboribus viuimꝰ · Dñr enim nõ sine ministerio · puren · a puritate ⁊ simplicitate vite · vel a bnwen · q̃ edificant ⁊ sustentant hũanam vitã · Et hac de cã priuilegiati sũt tam in lege ciuili q̃ canonica ꝓ tpe agꝛicultꝛe ꝙ nllo mõ deñt molestari · C · de agricolis · l · nuꝫ q̃ ꝓmo letari ꝺgrua securitate · extra de treuga ⁊ pace Innouamꝰ · Qui em̃ eos inquietat ꝟm Cañ · debet excomunicari · Sic cũ ꝓpꝛio xp̃iano nihil vtilius sit ⁊ salubꝛiꝰ pro ꝺbuatione vite spũalis · q̃ agricultꝛa spũal' q̃ est seminatio verbi dei · Ideo seminatoꝛes huiꝰmodi multuꝫ diligendi sunt ⁊ reũendi nec molestandi in aliqno · q̃ etiã puri debẽt esse ⁊ edificare non solum verbo · sed etiam exemplo · vt sicut suis laboꝛibus aĩas pabꝛio spũali sustentent · ⁊ vitam spũalem ꝺbuent

¶ Quare dicit Inno · iij · vt habet ex̃ de offic̃ · iudic̃ · ordinarij · c · inter cetꝛa q̃ salutẽ verbi dei pmaxime sibi nosciꝫ esse necꝛium q̃ sicut coꝛpꝰ materiali · sic homo spꝛituali cibo nutꝛiꝫ · eo ꝙ non in solo pane viuit hõ ꝟ in omni ꝟbo qõ ꝓcedit de oꝛe dei Vt igit verbuꝫ dñi solicite semineꝫ gꝛiali ꝺstitucõe instituit · vt ep̃i viros ꝑdoneos ad sꝛe predicacõis offꝛiũ assumãt · q̃ sibi plebes ꝺmissas vite ipꝺoꝫ verbo edificent ⁊ exemplo · Hoc idem oñdit doctor veritatis · q̃ non sibi soli viuẽ volebat ꝙ ꝺtemplacõeꝫ · ꝙmo etiã alios ꝙ freqũtem predicacõem ⁊ exemplificacõem sicut innuunt verba thematis ꝛñ ¶ Quãt cum xp̃s venerit in mundũ hoĩeꝫ ꝑditꝫ salua ̃ an docẽdo vel ꝑdicãdo · debuit potiꝰ cũ hoĩbus ꝺuersari · q̃ ꝙ ꝺtemplatiuã ⁊ solitariam hoĩes vitare Et videt ꝙ potiꝰ habuit ꝺtemplatiuã ⁊ solitariam · Nam ipe est melior ⁊ securior ⁊ pfectior · Inꝺpositũ vita ꝺmunis ⁊ actiua fuit ei ꝺuenientior ad perfruendum voluntatem pꝛis · igit · Rñdeo ꝙ saluator vtrang̃ tenuit · q̃ñq̃ em̃ ꝺuersabat cum hominibus predicando, sanando · q̃ñq̃ solitarie in montibus ꝺtemplando ⁊ orãdo ⁊ licet vtrang̃ tenuerit · tñ socialꝫ ei magis ꝺueniẽs fuit ¶ Cuius rõ apꝛet ꝺsideratio fine ad q̃ venerat · venit em̃ ad oñdendũ se verũ deum ⁊ hoĩem · qõ oportuit operibus ꝓbare · ⁊ sic vitam socialem tenere ¶ Sc̃o venit nos informare in moꝛibus ⁊ exẽplis qõ non potuit solitarie viuẽdo oñdere · q̃re decuit eum vitam socialem habere ¶ Tercio venit nos ad liberandũ · tam ab infirmitatibus coꝛpalibꝰ q̃ spũalibus · q̃re oportuit eum talem vtam tenere · vt se domesticum oñdendo hoĩes attrahẽt · ⁊ suã infirmitatem ⁊ vitatem hũane carnis ꝓbaꝫt

¶ Sed queriꝫ · cum xp̃us vtrang̃ vitaꝫ habuerit · an religio viuentiũ in magna societate sit pfectior viuentium in solitudine Et videt ꝙ religio viuentiũ in societate sit pꝛfectior · q̃ plꝰ imitatꝛ xp̃m · cum non solũ sibi ꝟ etiam alios ꝓficiat · Vnde dum paꝛ noster franciscus ordinem fr̃m minoꝝ dubitaret ordinare ĩ statu solitario vel sociali Responsũ ert ei diuinitꝰ ꝙ in societate alioꝝ · q̃ nõ deberent fr̃es sui ordinis sibi soli viuere · sed etiam alios ꝓficẽ · Inoppositum dicit aug · illos sanctiores · q̃ ab aspectu hoĩm sepecati vt liberiꝰ oꝛoni ⁊ ꝺtemplacõi vacent nulli ꝑbent aspectum · Isti aũt sunt religiosi solitarij · Vnde bꝛus iero · recitat in epꝛa ad oceanum de q̃dam virgine solitaria dicẽs In beatissimi martini vita legimus · ꝙ tñsiens sanctus martinus q̃dam virginem moꝛibꝰ ⁊ castitate precellã cupet visitaꝛe · illa noluit ꝟ exennium misit ei · ac ꝙ fenestrã respitiens ait pater · ibi oꝛa · q̃ a viro nunq̃ sum visitata · gr̃as agit deo scꝫ martinꝰ · ꝙ in talibꝰ imbuta moꝛibus castam custodierit voluntatem · benedixit eam · ⁊ abiit letꝰ ¶ Ad qõ rñdendum primo videndũ q̃d sit religio ⁊ quid pfectio · vt ex his duobus appaꝛeat · q̃ religio pfeccõr · Religio em̃ est q̃dam modꝰ ⁊ oꝛdo viuendi sub certe regule ꝓfessione · ⁊ alicuiꝰ supꝛioris regimĩe · vñ dicit religio q̃si quedaꝫ religatio supꝛioi ꝙ obĩam · ⁊ deo ꝙ vite obꝺuantiam ¶ De pfectione vero dicit Cassianus in collꝰ · patrum collꝰ · i · Apꝛus inq̃t · Si distribuero in cibꝰ paupum oĩa facultates meas · ⁊ si tradidero coꝛpus meum vt ardeaꝫ · caritatem aũt non habuo nihil mihi ꝓdest · vñ libido ꝺꝓbatur ꝙ pfectio non stat in nuditate · nec ꝑuarõe oĩm facultatum seu dignitatũ abieccõe contingit nisi fuit caritas illa q̃ in sola coꝛdis puritate ꝺsistit Ipa em̃ ꝟm apꝛm est vinclꝰm pfeccõis ꝙ hac solitudo sectanda est · ꝙ hac ieiunia ⁊ vigilias ⁊ labores debere nos suscipere

nouimus· Insup & vincla & carcer· & dem̃ si opus est mortis subire supplitiū· vt sc̃z per illa ab vniuersis passionibus noxijs illesū pare cor nr̃m· & obuare possimus· & ad perfeccōem caritatis istis gradibus ascendere· Igit̃ ieiunia· vigilie· meditatio scripturarum nuditas ac ꝓuatio oim facultatum ꝛc· huiꝰmodi non pfectio· ꝫ pfeccōis instrumēta sed & non in ipis consistit illiꝰ finis· ꝫ p illa puenit̃ ad finem in casibus· Incassū igitur hec exercitia· molieꝝ q̃sq; his· velut sūmo bono oempt̄ hūs quelibet disciplie illius instrumenta· finem vero in quo oīs fructꝰ consistit ignorans· qui aūt ꝟm huius discipline fines oīs vite sue actus dirigit· & ꝟm tale genus vite in q̃dam ꝓgatiua regulas discipline huius custodit· de hoc dicemus· ꝙ in statu pfeccōis sit rn̄dendo· Igit̃ finaliter ceteris ꝟibus dicēdo· ꝙ status aliq̃n dicit̃ pfectus & pfeccōr· q· est aptior & efficatior ad pfitiendū illum q̃ eum assumit eo mō quo medicina dicit̃ pfeccōr· qn̄ est efficatior ad introducendā sanitatem recipienti· Sic dicendo· ꝙ status regularis vite & sancte congregacōis est simpliciter pfeccōr· seu ad pfitiendum nondum perfectus aptior ꝟm omunem cursum status lapcali· licet ex singulari gr̃a spūs̄ancti· & ex aliq̃ speciali odicōe plone posset in casu aliꝰ esse· Quinq; dicit̃ status siue religio pfectior esse· q· est aptior ad perfitiendum se & alios rōne alicuius actus in quo pticipat cum pfectis sicut medicus· tanto est pfeccōr & potentior· q̃to pitior & aptior ad curandū se & alios infirmos· & ad regendū sanos· Sic dico· ꝙ vita socialis & ordo omuīter vacātium inter alios· sic̃ est scōr doctor̄ platorꝝ & p̄dicatorꝝ siue minorꝝ & aliorꝝ sil'ium ordo est pfeccōr· q· non solum ꝙ se· ꝫ etiā ꝙ alios hñt plenitudinem redundantis pfectionis in verbis & exemplis· Et ideo melior quam vita solitaria· v̄ talis redundantia pfeccōis esse non potest· Deōo dicit̃ pfectior q̃a est aptior ad apicem ostemplacōis· Sic dico ꝙ religio siue status pfeccōis solitarius extra tumultum ꝑpl̄i pfectior est illo· qui degit in tumultu ꝑpl̄i· q· q̃nto plura habet ꝓmotiua & paucōra impeditiua· tanto citiꝰ & pfectiꝰ seu facilius ad apicem pfeccōis ducit Vnde sup illud· Cañ· iij· En lectulum salomonis· glō· dū aīa a mūdi strepitu se dederit locum in quo sponsus q̃escerat in se ponit· Et bn̄s bern· in epla ad suggeriū abbatē sancti ꝙnisij claustꝝ semp ipm̄ stipari militibus vrgeri negotijs· iurgijs psonare· patere interdū & femis q̃d inter hec celeste· q̃d diuinū q̃d spūale potent cogitari iuge quippe silentium· & ab omni strepitu secularium ꝑpetua quies cogit celestia meditari· Per hoc patet q̃liter diūsis respectibus vnus ordo v̄ status altero dicat̃ pfectior siue impfectior ꝛc·

Quātum nunc ad ostinuacōem euangelij· heri oñdebat̃ xp̄i magna pietas· ex eo ꝙ famaritanam ignorantem tam dulcit̄ inforuit hodie eius iustitia cum mīa ꝓclamat̃· in eo ꝙ peccatricē ab accusatoribꝰ iniustis liberauit· Et ꝟm hoc tres sunt ptes p̃ntis lr̃e·

In prima docet adulteriū vitare· ibi· Adducunt ꝛc·

In secunda iudices cās debere examinare ibi· ibus aūt inclinans se

In tercia fugere pcm· nec iterare· ibi· vade & amplius noli peccare Quātum ergo ad primū est nondum· ꝙ xp̄s circa tempus passionis sue maxime habuit consuetudinē in templo predicare· docē & mirabilia facē· In die em̄ hec oīa fecit· & de sero in bethaniam ad sorores lazari morātes iux̄ montē oliueti reuertebat̃· Sed de his iudei & phi· inuidia ocitati in ꝑpl'o q̃rebant eū diffamare· & adducunt mlierez dephensam in adulterio dicentes· Mgr ꝛc· Cogitauerunt em̄ intra se· á ipse dicet ꝙ debet lapidari· aut ꝙ non· aut omnino tacebit· Di primū· deridemus eum & eius p̄dicacōem· q· mīam predicat q̃ non buat· Si scōm· dicemus ꝙ rectitudīe iustitie caret Si vero tacet· dicemus ꝙ ꝑpter timorē hūanum veritatem ꝑpalare formidat· Sed cur non etiam adultex sic̃ adulterā adduxerunt· cū ꝟm leges erant eadem lege plectēdi Dico ꝟm Nico· de ira ꝙ suspicōem ponere voluerūt in cordibus ꝑpl'oꝝ· ꝙ putarent ꝙ aliqs de discipulis xp̄i fuit adulter· v̄l' quia forte adulter fuit dines vel potens· & ideo forte amore fauore vel timore eum dimiserūt vel Forte ex eo· ꝙ erant illius opmionis· ꝙ mulier fornicando magis peccaret quaz vir & hoc rōne ꝑsone· cuius non habet certitudo cuiꝰ sit ꝛc· QV Moraliter ꝙ hanc adulteram q̃libet psonam ꝙ adulteriū peccantez notare possumus siue vir siue mulier· Nec

a demonibus capiť vinculať· & ad iuditium vltimū velocissime iuꝛ cursum tꝑis rapitur & deducit· & nisi per pñiam humilez dei misericordiam flexerit· ad cruciacōem dabitur eternam· q̄ quilibet merito timere & cauere debet Nam vt dicit plꝰ· vij· poll' Quāto aliquid est peiꝰ· tanto maiori indigz cautela Cum igit quis ognoscit fures suspendēdos & homicidas capite plectendos fore ex lege merito cauet furtum & homicidium· Sic cū adulterium sit tam graue· q̄ non tm̄ quis pene tpali se obliget· ꝯmo pene eternali· idō merito cauendum· Exupat enim cme furtū terrene sube· q̄ quod auffert cum sit creata rōnalis maiꝰ est & meliꝰ· q̄ omnis terrena suba· grauiꝰ etiaz videť homicidio Qui em̄ alteꝝ occidit vel mutilat pena rapti transit qui autē coniugem alteriꝰ auffert pena quotidiana manet vsq̄ ad mortem· ꝯmo cum vir & vxor sint vna caro· q̄ alteꝝ ipoꝝ auffert idem ac si reliquum occideret· Et ideo ꝓpter grauitatē in veteri lege grauiter puniebant Lenit· xx· Si mechatus fuerit aliquis cum vxore alterius· & adulterium ꝑtrauit cum vxore proximi sui morte moriat & mechꝰ & adultera· Grauis est enim pena· qua vtraq̄ persona morte afficit· Et ideo hic habetur q̄ dra adulteram scribe & pharisei adduxerūt dicentes· lex iubet huiꝰmodi lapidare· Vnō legimus· ij· Rꝝ· xij· Cum dauid adulterat' esset cum vxore vrie· dixit dñs ei per ꝓphaz Nathan· Non recedet gladiꝰ scz vindicte de domo tua· Ideo in detestacōz huiꝰ criminis vt magis viteť· dicit clemens papa· Quid in omnibus peccatis adulterio grauius in signum gravitatis huius ꝓhibitio eius immediate ponit post ꝓhibitōem furti· & ꝑm in penis obtinet locum· xxxij· q· vij· quid i omnibus dicit esse grauissimū· ꝗa ḡuissima pena punit· scz morte· ex de furtis· c· ij·· C· e· l· q̄uis femina· Nam fedidissima eaꝝ neq̄ ria q̄ pudorem suū alienis libidinibus ꝓstet nunt· C· ad· l· iulianā de adulteris & stupro· l· fedidissima Ex

¶ Merito igit q̄libet in matrimonij ordine existens & professus eiusdem inuiolabiliter saeram sui ordinis seruare debet· & hoc singulariter ꝓpter tria scz ꝓpter

¶ Institucōis dignitatem

¶ Constitucōis honestatem·

¶ Institucōis vtilitatem·

¶ Nam quanto fundator alicuiꝰ religionis nobilior· dignior & sanctior est· tanto & mēbra eiusdem ordinis plꝰ gl'iantur· Qꝰ igit cum p̄cellat in omibꝰ· & institutor fuit mri monij & autor· vt dicit de frigidis q̄ maleficiatis· c· lr̄e in fine· eiusdem mēbra merito gl'ari oportet· Instituit em̄ hunc ordinē qñ misit sopotez in adam· & raptus adā in spū interfuit curie celesti· in q̄ ognouit virtutem mrimonij cuius rei esset & euigilans ꝓ habito spiritu dixit· hoc nūc os ex ossibꝰ meis ḡobrem relinquet homo p̄tez & mrem· & adherebit vxori· Vñ si reprehendit q̄ ordinem sancti benedicti frāciſci infringit· & statuta non buat· qñto magis qui polluit ordiez dei Hic etiam ordo dignificat ex pte loci· q̄ nō in stabulo sicut hodie mꝝtoꝝ mos est ottahē nec in alio loco despecto· ꝫ in loco omis voluptatis & decoris· scz in padiso institutus ē vt dicit damascenus li· ij· Verecundari igit debent· qui nō in loco patenti & honesto ꝫ in occulto ꝓmordia ordinis sui vilipendunt Item dignificatur ex institucōis antiqtate· nō em̄ de nouo institutus est ordo ille, ꝫ antiq̄tate excedit omes alios ordies in terris institutos· qui oms post pcm̄ sunt instituti· sed ante pcm̄ tpe inocentie institutꝰ ē hic ordo & q̄ tandiu durabit signum est benitatis· quod em̄ malum est omnino non pt̄ subsistē ꝑm plm̄· Altez hunc ordinem xp̄s in tribꝰ dignificauit· Primo in eo q̄ ipe de mr̄e coniugata· licet virgine nasci voluit· Secūdo in eo q̄ pñtia sua has nuptias honorauit· Tercio· q̄ ipe ad honorez mrimonij in nup tijs primum signum legit fecisse· Fecit enim cezaz discipl'is suis ex aqua vinum oñdens p hoc· q̄ licz actus huius ordinis sit in se fetidus & vilis vt aqua ex bono mrimonij fit pretiosus & excusabilis vt vinū· quia sine mrimonio vt aq̄ insipida sic actus ille semp mortalis est· ꝫ in mrimonio aqua in vinum mutat· i· actus mortalis pcti vtitur in actuz meritorium dummō recto ordine fit Quāta igit reꝑhensione digni sunt qui miracl'm dei puertunt facientes de vino aquam· q̄ pulcras vxores dono dei hñt· & ipsis relictis eligunt scortos· hi ꝓfundit alijs dānabunt

¶ Secundo ꝓpter ostitucōis honestatē Hñt em̄ in illo ordine exñtes tres ostitucōs

sine statuta valde honesta · Primū vt insepa
biliter ouiuant · q̄ ouinges nunq̄ pñt separi
nisi cā fornicacōis · Mat · v · Et apls · i · Cor
xj · Precipio non ego · ꝯ dñs vir a mlíere nō
discedē · mat · xix · Quos deus ouinxit homo
non sepet · Scōm vt ex corde se diligant · q̄re
pbus dicit · viij etc̄ · Amicitia viri ad vxorē
est bm qñdam excellentiam · Ideo adam de
hoc ait · Gen̄ · ij · Hoc nūc os ex ossibꝰ meis
& caro de carne mea ꝓpter qō relinq̄t homo
patrem ꝛc̄ · & ad hoc designandum in pñtia
xp̄i nuptie facte sunt in chana quod ē zelus
Terciū q̄ defectū mutuū suppleant Posito
em̄ q̄ mas cum femina non darent opa ge-
neracōi · nihilominus plurium ad alia vite
nēcria est eoꝝ societas optime ꝓpter operum
diuersitatem · q̄ alia sunt opa viri · alia mu-
lieris · Et ideo mutuo viuentes sibi vite so-
latia impciunt̄ · dum vnus supplet defectum
alterius illa opando q̄ sunt sibi ꝓpria · & ei
omuicando q̄si traiecticiū faciendo · ¶ Dāc
rōnem assignat pbꝰ viij · etc̄ꝫ · n · i · pol' · dixit
igit̄ deus · Gen̄ · ij · Non est bonum hominez
esse solū · faciam⁹ ei adiutoriū · vt igit̄ ouin-
ges hec statuta magis obuiaē valeant · dat
eis doctrina nēcria · q̄ñ otrahē volunt non
attendant pulcritudiem corpalem · nec abū
dantiam tpalem · ꝯ honestatem moralem p-
maxime inspicē debent · Cuius rō est q̄ nll'a
sincera & firma amicitia potest fundari in
pulcritudie & abundantia cū sint tñsitoria
n bona fortune variabilia · q̄bus cessantibꝰ
etiaz amicitia cessat · pbus · viij · etc̄ · amicis
existentibꝰ ꝓpter bonū delectabile siue vtile
huic cessante cessat amicitia · Ideo sapiēs ex-
ptus in omnibꝰ vitupat corpis fallacē pul-
critudinem · pu · xxxj · di · Fallax gra n vana
est pulcritudo nec mir q̄ ꝓpter pulcritudiez
mlti pierunt · Eccī · vij · ¶ Cuius exemplū
habē in gen̄ · xxxiij · in sichem filio emor · q̄
ad primū aspectū dine filie iacob eā rapuit
n mori voluit · nisi eam ducē posset · quod &
fecit in tanto ardore · q̄ pro eius amore se n
ppl'm suum circumcidi ꝓmisit · ob cuiꝰ facti
p̄cipitacōem interfectus est cum ppl'o suo p
frēs dine · Sic etiam hodie mltis accidit qui
bus in pncipio feruor · & ī fine dolor · Qua
re q̄dam pbs interrogatus · q̄re potiꝰ turpem
q̄ pulcram vxorem duxisset · Rñdit turpem
habo · pulcram aūt que omibꝰ placet qūo
bnare potero · Sic etiam ē de illis qui eligūt
rōne abundantie · alias non aduertentes cō
dicōes psonales · qui nunq̄ cordialit̄ se dili
gunt · ꝯ semp in ira & rixa ouiunt · Quare
q̄daz abundans mr̄ona quesita · q̄re marito
suo mortuo non denuo nubēt alteri · Rñdit
se non inuenire vir · q̄ se magis vellet · qnā
sua · Pñt ergo solum inspicē honestatem · q̄
pt̄ sola fundare veraz amicitiā n p manentē
bm pbm · viij · etc̄ · Vñ Crib · exponēs illud
Mat · i · Salomon genuit booz de raab · dicit
q̄ inq̄t bm imperiū dei accepit vxorem · & a
deo ꝓmissam in virtute gnat filios · & in se-
ipsis vtutes hñtes ¶ Exemplū dctoꝝ habe
mus · Tob · vj · vbi legimus q̄ sara filia ra-
guelis · vij · viris tradita fuit · quos singl'os
p̄ma nocte demon asmodeus suffocauit vir
gine pmanente intacta · q̄ volens copulare
thobias iunior · dixit ei angelꝰ raphael · Au-
di me & oñdam tibi · que sunt q̄bus p̄ualere
potest demoniū · hi nanq̄ q̄ diugiū ita susci
piunt · vt deum a se n a sua mente excludāt
n libidini vacent sic̄ equꝰ n mulus in q̄bus
non est intellectus · Habet demon super eos
potestatem · scz sepandi · instigandi ad adul-
terium & infidelitatez · Tu aūt cum accepis
eā ingressus incubicl'm p tres dies otinens
esto ab ea · nihil aliud nisi oōnibus vacās
Transacta aūt tercia nocte · accipies vginez
cum timore dei · & magis amore filiorꝝ · quaz
libidinis · scz eam duces n hēbis in vxorem ·
vt in semine abrae in filijs benedicc̄oem cō-
sequaris · ¶ Sed nunq̄ tenet matri
moniū ꝓpter cās huiꝰmōi inhonestas puta
pulcritudinis · libidinis · diuiciaꝝ · celebratuz
Dicit Rap' · q̄ tenet · licet em̄ cā moueāt xp̄is
sit vel inhonesta · tñ exquo intendūt otrahē
mr̄imonium n ossentiunt In hec verba de p̄
senti sufficit · xxxij · q · ij · solet q̄ri · Hoc etiam
patz · gen̄ · xxviij · vbi legit̄ · q̄ iacob vidēs
q̄ rachel eēt decora facie · & venusta aspectu
eam diligens · ait ad laban · Septem annis
huiaz tibi ꝓ rachel · Et deut · xxj · Si videris
pulcram mlíerem in medio captiuoꝝ & ama
ueris eaz · volūisq̄ vxorem habē introduces
eam in domū tuā Vita em̄ mala vl'intenti ·
alicuiꝰ p̄ua vel puersa · non otaminat coniu
gij sacrām̄tum Sed nunq̄d est peccatū ꝓpter
pulcritudinem & huiꝰmodi otrahere Dicit
sanctus tho · q̄ sicut in otractu matrimonij

iacob cum rachel decor faciei ñon fuit causa
pncipalis ꝫ secundaria·hoc poreſt esse sine
peccato·vel qñq; est cum peccato veniali·si
aũt esset pncipalis cã libido pulcritudinis·
non excusaret a peccato mortali·si eẽt effre-
nata libido ¶ Ex quibus bene elicit·q; isti
peccant mor̃liter·qui cã libidinis inordiate
suis abutunt vxoribus·Sunt etiaz ipo iure
bm leges infames·qñ vir agit vt femia vl'
econtra·C·ad·l·iulianam de adulteris·l·fe-
d·dissima in glo Et·e·l·Cũ vir·Tales etiã
nec pñt p se·nec p alios postulare·ff·de po
stulando·l·i·§·remanet· ¶ Tercio dico cõ·
pter oseruacois vtilitatem ·Nam in istum
finem pncipaliter institut est mr̃imoniũ vsq
sez vt pter creacõem plis species humana
in esse obuet, dicente deo in padiso ·Cresci te
& mltiplicami·geñ·i·Secõario tñ pt peccatũ
ex padisum in remediũ culpe·sez ad vitanõ
fornicacõem·Vñ greg·xxij·moz·Qui tẽp-
tationum pcellas cum difficultate tollerant
diugũ portũ petant·Melius est em nubẽ qm
vri ·Finis em principalis huiꝰ ordinis ·sez
pcreatio plis valde ptiosus est·q; ex eo ge-
nerat fructꝰ·q; choris angelo assc̃ibit·Est
em sacz mr̃imoniuz tanq; ortus delitiarum
de quo colligit chorus angelorũ augmentũ
sui gaudij in maria rosa pulcerrima kathe-
rina·agnes·margareta ·& in alis floribꝰ
innumerabilibꝰ·in apl'is martiribus·con-
fessoribus·viduis q virginibus·quoz flo
vt credimus mltus q magnus est in celo nu
merus· ¶ Et ergo infelices mlieres
q̃ptum impediunt·vel suffocãt sine baptis-
mate videant q̃ptum bonũ angelis auffeñt
& q̃ptum damnũ celesti throno infert q q̃-
maledictionem incurrunt·si tm̃ damnat qui
bm laurentiũ vel alium martirem iugulãs
aiam zelo mist·Q deus qñtum cruciabitur
qui puez non baptizatum interficit·& aiaz
ad infernũ mittit·qñtaz cruciacõem & pena
litatem habebunt in inferno·Estimare po
tuerũt incredulitate penarũ ·qua bm leges
punire deñt hic in terris Nam vt habet·C·
de his qui pntes vel filios occidunt ·l·vna
q; siqs·spõte occidunt pntes vel filios dñt
in sui culeo·q· sacco de corio cũ cane q gallo
gallinatio & vipa & sẽmea pijci in aquã vt
oim elemtorum vsu carẽ incipiat & ei celum
lupstiti terra vero mortuo aufferat ·si vero
aqua ibi non fuerit ·ponat in siluaz a feris
deuorandus· Ideo aũt ponunt hec aialia q
canis fugat sẽmeam·& sẽmea gallũ·q gal
lus vipam·& cũ non inuenerit vipa ·refu-
gium·intrat corpus illius ·bm Can autem
non ita puniunt·q; deus non vult mortem
peccatoris·ꝫ vt ouertat· Et ideo talibꝰ con
suli debet vt ad aliqõ monasteriũ intrent in
quo pcta sua ꝑpetua pnia deplorent· ¶ Vñ
accidit casus·q; q̃dam mulier filiũ de quoõ
suscepit·ille vero im ꝑperabat eidem q filiꝰ
eius non fuisset· Vnde ipa de dyabolica fu
rore accensa·filium interfecit·& pnia ducta
lacrimabiliter ad papaz alexandrũ tercium
accedens·pecũt sibi impendi osiliũ salutare
mandat papa epo loci·vt laborz eũ inducẽ
vt ad aliqõ monasteriũ transeat·in quo p-
petuo pniam agat de omisso ·si aũt ad hoc
induci nõ poterit · dedit ei licentiã vt i dño
nubat·q; turiꝰ videt q nubat vni·ꝫ inho-
neste mltos admittat ꝫ ¶ Sed quid de
illis·qui cã explende libidinis vel odij me-
ditacõe homini aut mlieri aliqd fecerit·vl'
ad potandũ dederit ·vt nõ possit gnare aut
ocipe vel nasci soboles·Dico q vt hoicida
teneri debet·q̃tum ad penam legalem·ff·õ
penis·si aliqd·§·qui abortuũ &·ff·ad legẽ
corneliam de siccarijs·Di mlierem· Et qñ-
tum ad penam spũalem·ꝫ non orit ex hoc
irregularitas·nisi fetus fuit animatus ·exẽ
de hom·voluntario vel caũli·c·si aliqs Vñ
mgr·iij sñiaz·di·xxxj· Qui venena sterili
tatis ꝓcurant non ciuges ,ꝫ fornicarij sũt
Et aug·de nuptijs·Aliqñ eo vsq; peruenit
hec libidinosa crudelitas vel libido crudel'
vt etiaz venena sterilitatis ꝓcuret·& si nihil
valuerit ceptos fetꝰ intra viscera aliquo-
mõ extinguat vel fundat·volendo pus suã
plẽ interire q̃ viuẽ·aut si in vtero viuebat
cedi anteq; nasci prorsus si ambo tales sunt
ciuges non sunt·q si ab initio tl'es fuerunt
non sibi p cnubium ,ꝫ p stupz potiꝰ cõue
nerunt·si vero ambo non tales sunt·audeo
dicere ·aut illa qdãmodo elt meretrix mariti
ant ille adulter vxoris ¶ Sequitur
scda ps in qua oñditur·quemõ iudex debet
cãm cum discrecõe examinare·in eo q ibus
se inclinauit añquam ꝓferret sñiam ¶ Dic
iudex debet tria habẽ volens alium rite iu
dicare·Primo accusacõem dz humilit suscipe

& aures tam diuiti quaz paupi eq̃liter inclꝛ
nare. Scõo accusacõem recte discutere. testes
examinando & legittima documenta admit
tendo. Tercio sñiaz cum benignitate. & sin
ceritate pferre ¶ Sed queriť circa hoc quod
hic dicit. qui vꝝ sine pcto est. vtz iudex in
sil'i peccato vel maiori obnoxiꝰ possit licite
alium iudicare. Dicunt doctores. ꝙ qñtum
est de ordine iustitie iudex qui est in simili
eq̃li vel maiori peccato. licite non pt alium
iudicare. maxime qñ peccatum est notorium
qa tunc iudicans vel accusans scandalizat
pximum. qñ vero peccatum ẽ occultum. tũc
peccat in eo ꝙ ognoscit se esse in peccato. &
tñ se non purgat Dic intelligit illud. iij. q.
vij. c. ꝓmo. vbi dicit. iudex esse non potest.
q̃ cum reo par aut maior macula inficit. q
digne & iuste iudex esse non pt. in quo non
est iustitia. De vboz sigficacõe. c. Fortꝰ. ¶ O
¶ Moraliter tñ ꝓpter diem sabbati illaz ma
teriam applicando vgini gl'ose est notãdum
ꝙ illa terra ad quã se ihs scribendo inclina
uit. non inogrue dicit maria. ad quaz ihus
descendit. & per misterium incarnacõis inclꝛ
nauit. & in eam scribendo. multiplicit bene
dixit. Iuz illud. ps. Benedixisti dñe terrã tuã
¶ Naz eo mõ quo rinoceron siue vnicornis
venat & capit. sic dei filius Scõm em̃ plin.
libro. xx. etb. Vnicornis est bestia ferocissia
sic appl'ata eo ꝙ hẽat in frõte vnũ cornu ita
acutũ & validum. quod quicqd impecterit
aut ventilet pforet. Naz cum elephãte sepe
certamen habet. q̃ vl'neratum in ventre p
sternit. tante etiam est fortitudinis. vt nll'a
venantium virture siue ingenio capiat. Ve
runtam̃ puella & virgo in debto venienti
vnicorni ꝓponit. q̃ cum sinum apit & dilatat
bestia mox depsita omni ferocitate in eius
gremium se inclinat. ac si ibi dormire vellet
& sic a venatoribus capit. ¶ Vnicornis ille
ꝺuenienter designare potest dei filium. qui
fortissimus deus oim spirituum nuncupat.
Nũi. xxvj. q̃ potestate deitatis habz dyabo
lum vincere & pstern̄e hñt. Venati sunt mꝫ
tis annis pres sancti suis suspiriis & clamo
ribus. nec valuerunt cape. donec puellã vir
ginem. scz mariam in debtum huius mundi
de virtute spũssancti ꝓparatam posuerũtq̃
filio dei cordis sinum apiens. & per amoris
desiderium dilatauit. mox omni ferocitate
depsita. i. omez rigorem iustitie. qua ꝑmiez
ꝓpollebat in sinum. i. ĩ vtez huius virginis
descendens se inclinauit Vñ aug. in ꝺmone
de natiuitate bte virgis. Gratulare beata
virgo. xps rex ex solio suo venit in vto tuo.
ex sinu pris in vtez dignatus est descendere
mris. Et ps. Edificauit sicut vnicornis edi
fitium suum in terra. i. deus filius coopante
tõ trinitate ꝓparauit sibi reclinatoriũ instar
vnicornis in virgine maria. ¶ E . ¶ In
hac em̃ edificacõe siue ꝓparacõe vginem ma
riam p singl'arem appriacõem inscripsit
¶ Pater p potentiã faciens eã potentissiaz
¶ Filius p sapiam faciens eã sapientissimã
¶ Spũssancꝰ p clementiã faciẽs eã clemen
tissimam.
¶ Nam pater in diuinis in eam scripsit po
tentiam. & fecit eam tam potentem. ꝙ valz
& potest omibus subuenire. & dyabolũ tyꝛ
annũ ferocissimũ subiugare & fugare. De
isto magno dono gl'at ad laudez eterni pris
in cãtico suo di. Fecit mihi magna q̃ potẽs
est. Magnum em̃ est posse omez bestiam no
ciuam fugare. ꝟ maximũ tyrannum poten
tissimũ posse subiugare & fugare ꝙ etiaz nõ
audeat appinquare. nec miz q; si cedrꝰ nata
liter est tante potentie. ꝙ solum p vmbram
suã fugat ꝟpentes & venenosa oia. q̃re non
cedrꝰ illa maria p singl'arem gr̃am possz ser
pentem antiquũ non solum p suã potentiaz
ꝟ etiam solum p inuocationem sui altissimi
nois. scz maria fugare. ne ad hoiem valeat
appinquare. & ei nocere. Vnꝺ bern. Non sic
timent hostes visibiles q̃libet castroꝝ mul
titudinem copiosam. sicut aeree potestates
marie vocabulũ & exemplum fluũt & pcũt
sicut cera a facie ignis. vbicunq; inuenerint
crebram huius nois recordacõem. deuotam
inuocacõem. & solicitam imitacõem ¶ F
¶ Debemus ergo cum innocentio petere &
dicẽ. Aue dei mater alma. q̃ ex dignitate. q̃
mr̃ dei es impare potes angelis & demonijs
ꝺpesce demones ne nobis noceant. precipe
angelis vt nos custodiant. Vnde olim fuit
q̃dam monachꝰ in q̃dam ogregacõe. q̃ instiꝫ
gante dyabolo freq̃ter in cellario tm̃ bibit.
ꝙ sine sensu omino eẽ putaret. hic em̃ erat
familiarissimꝰ virgini gl'ose. ¶ Cum autez ad
uesperante die quadam. ita ebrius de cellario
exiret. eciam per clausty tenderet. apparuit ei

dyabolus in ſpetie cuiꝺã mire magtuꝺinis thauri occurrꝺ·ipm qꝫ cornibꝰ tñſſoꝺ·Tũc ecce vidit ſubito qñdam puellã decora facie venientez·vt ſup humeros diffuſa ceſarie·ꝛ in ſua manu dextra tenentem quandam ni ueam virgaz ·que ipm increpans dyabolũ cur igiꝭ famulũ ſuum talia agꝺt·ꝫ iuſſit vt cito diſcedꝺt·nec ei ampliꝰ quicꝫ mali facꝺt ¶Vis dictis diſparuit terror demonis·denicꝫ cum ceptum iter pagꝺt·ꝫ ecꝯie appin quarz demon qſi canis vehemens ꝫ nimis terribi lis ex im puiſo otra eum ꝓſilyt ·ꝫ itez pre dicta puella affuit·ꝫ demonem repulit·Tã dem ecꝯiam qꝫ petebat ꝓ demonis expulſiõe p vginis oſolacõem ſecuꝰ intrat ·ꝛ inimicꝰ eo intrante terribilior qꝫ priꝰ· velut leo im maniſſimus aduerſus eum rugiens ·qſi eũ deuoraꝝus appariuit·at vere puella q primo ꝫ ſecundo eum liberauit·tercio etiaz virga qꝫ manu geſtabat ipm dyabolum acriꝰ ver berabat di·q mihi obedire noluiſti ·hec ad pñs recipe meruiſti·Iteꝝ dyabolus tribus vicibus deuictus pmo verberibus afflictus ſtatim vt fumus euanuit ·nec vlꝰ apparuit qꝫ poſtea puella manu vſqꝫ ad lectum ſuum reduxit·lectũ diſcooperuit·monachum intra locauit·caput eiꝰ reclinauit·ac crucis ſignũ in eius frontem impreſſit·ꝫ cum mitari ce piſſet di·que nã es tu·q mihi ranta impẽdit benefitia·rñdit maria ·mater dei·quo dicto abſceſſit ·que oĩa iſte p ordinem aduenientꝺ die recitauit·ꝫ vitaz emẽdauit ẽc·¶Dic ſane ꝓpendi poteſt quante vigoris ꝫ potentie ſit maria que nos exñtes in medio leonum·in medio draconũ·in medio ſerpentũ infernaꝝ lium defendit·ne mordamur·ſtrangulemur ꝫ occidamur ſubito a dyabolo·¶Non em̃ mi nor eſt dyabolus·nec minoris aſtutie quaz tpe thobie, vbi legiꝭ ſeptẽ viros ſare iugu laſſe ꝓꝰ peccata eoꝝ·Tob·iiij·Quid ergo eſt ꝙ hodie non ingulat oñs·cum fere nllꝰ ſit·cuius peccata non tradant ipm in manꝰ dyaboli·non video aliam cãm·niſi ꝙa dñs dedit nobis virginem mariã potentiſſimam que habet virgam ferreaz ad arcendum deꝝ mones ꝫ beſtias infernales dicente·ps·Reꝝ ges eos in virga ferrea·ꝫ tanqꝫ vas figuli ofringes eos·¶Hec poteſtas marie figurata eſt·Exo·vij·in virga aaron que verſa fuit in colubꝝ·ꝫ deuorauit virgas incantatorũ

Sic poteſtas marie terribilis ꝫ venenoſa demoniꝫs·nobis aũt gracilis ꝫ vtiꝫ deuoratꝝ ꝫ diſſipat potentiã tenebraꝝ ſpũum·¶Figuratꝰ Iudith·xiij·in ꝑſona·Iudith ꝺ eloꝝ loferneꝝ·qꝫ glificabant filiꝫ iſrl'·¶Honoremꝰ iraqꝫ ꝫ glificemus mrem dei tam potentẽ ꝫ magnificã vt ſimus de merito etiã illorũ marie familiariũ·de qbus·ps ꝓphetizat di·¶Gl'iam regni tui dicent·ꝛ potenciam tuam loqꝫtur·¶Scõo filius dei in mrem eiꝰ ſcrip ſit ſapiam ·ꝛ fecit eam ſapientiſſimã·nꝭ miꝫ cum ipa baiulauerit in gremio vteri ſui ſõ tem omnis ſapie ꝫ ſcie dei·Sapientia enim edificauit ſibi domũ·Dap·vij·i·dei filius q eſt ſapia patris elegit mariam inhabitandꝺ ꝫ ideo merito ſapiens fuit·Potuit em̃ dicere illõ ·ſap·viij ·¶Dim artifex docuit me ſapiaz ¶Conuenienter igiꝭ ſapientiſſima fuit·qa ſiꝭ prima eua p ſuaz inſipientiã·maximam deꝝ dit occaſionem oĩs damnacõis·ſic ſecunda i qua mutatum eſt vocabulũ eua in aue·per ſuam ſapiam debebat eſſe occaſio nre ſalua tionis·¶Et ſicut ille mille artifex dyaboliꝰ in finitos habet modos decipiendi p malitiaz ſic iſta vgo infinitos habet modos nos deꝝ cendi ꝫ reuocandi p ſapiam Vñ bern·Tu bellatrix egregia q5 ¶Primo eum qui primꝰ euaz ſupplantauit expugnare virilꝭ aggreſſa es ·¶Niſi em̃ maria p ſuam ſapiam nos ab hoſtibus defendꝺt,ꝛ otra eos ſemp pugnaret·ꝫ etiaz iram filiꝰ ſui placaret·duꝝ dum mundꝰ occubuiſſet ·cum mõ pfectorũ iuſtoꝝ pauciſſimi ſint·q ſuis pcibꝰ deum mi tigꝺt·ꝫ fere oñs ſecunꝺ vanitates ·De quo oqueriꝺ dñs Ezechꝰ·xiij·minando dicẽs·Ve ꝓphetis inſipientibꝰ·qui ſecunꝺ ſpm ſuũ·Et nihil vident qſi vlpes in debris ·ꝓphete tui iſrl' non aſcẽdiſtis exadũſo ·neqꝫ oppoſuiſtis vos muꝝ ꝓ domo iſrl'·vt ſtaretis in ꝓlio in die dñi·Vlpis eſt aĩal doloſũ intendens deꝝ cepcõem auium·¶Dic modo xp̃iani qſi oñes vnꝰqſqꝫ intendit decipe ſimpliciorem ſe·nec aliqs ẽ q aſcẽdet viã pfeccõis ex adũſo pcia ꝓpa arguendo.ꝫ potꝰ aliena·neqꝫ opponꝰt ſe muꝝ ꝓ peccatoribꝰ feruenter orando·nec aliqs ſtat in ꝓlio virtutũ·vt iram dei ꝛ per cuſſionem eius poſſit placare ¶Dz miꝝ videt valde· exquo tam exiguꝰ numerus pfectoꝝ inueniat ,ꝫ ꝙ totꝰ mundꝰ in tãta deuoluit mꝭtitudie criminũ· ꝫ in tanto pondꝺ pcioꝝ

qũo possit subsistẽ quin deleat̃ · & in abꝑssũ deducat̃ · hoc exigente hũana malitia · etiam diuina equitate & iustitia · Sicut etiã in sac̃ scriptura septem peccata & offense dei · etiaz nobis mlt̃uz omunia hñtur grauiꝫ plagata Primo sub adam peccatũ tñsgressionis · ꝓt̃ qõ dinina iustitia inflixit penam exilij expel lendo eum de padiso Scõo sub noe peccatũ corrupcõis · scz fornicacõis ꝓpter qõ inflixit penam diluuij · & delenit oĩa Gen̄. vij. Ter cio sub gigantibus peccatũ elacõis in edifi cacõe turris · ꝓpter qõ inflixit penã ofusioĩs labioꝝ · gen̄ · xj · Quarto sub abraam pecca tum replecõis · q; peccatũ sodome fuit saẽitas & abundantia panis · ẽm Ezech̃ · ꝑ quo di uina equitas inflixit penam incendij · & dñs pluit ignem & sulphur · & subũit quĩꝫ im pias ciuitates Quinto sub mopse peccatum murmuracõis · dathan & abꝑron · q̃ surrexe runt ora deum & mopsen suum suũ · pro q̃ dñs inflixit penã desidij · & apericõis terre & deglutiuit dathan & abꝑron · Sexto sub dauid vane murmuracõis · ꝓpter qõ inflixit dñs pestilentiaz · ij · Rz xxiiij · Septimo sub helya peccatũ irrisionis · ꝑ quo inflicta fuit pena tõlis exterminij · & ignis de celo descen dit · & obussit oĩs · iiij · Rz Quid ẽ ergo km̃i · q; hodie de mundo non eẽtimur · sicut adam de padiso · aquis non summergimur ꝑ diluuiũ · lingua non ofundimur · & igne non incendimur · & sic de alĩs · cũ plꝰ transgrediamur · p̃cepti corrupti simus luxuria · nunq̃d hodie cessauit elatio · nunq̃d ora su piores & sacerdotes diminuta sit m̃muratio sic dis curr̃edo per singla · nllm vitiũ cessauit ꝫ omnia peiorã sunt · q̃re ergo nobis differt̃ pena · non est alia rõ assignanda q̃ꝫ q; virgo gl'iosa nos suis p̃cibus sustentat Q

Legit in legenda sancti dñici q; quidam fr̃ miner · q̃ m'to tpe fr̃ sancti francisci exti tit plurib; de fr̃ibus ordinis p̃dicatoꝝ nar rauit · q; cum beat; dñicus rome ofirmacõe sui ordinis apud papaz instarũt · nocte orãs vidit in spiritu xp̃m in aere exñtem · & tres lanceas in manu tenentem · & ora mundũ eas vibrantem · Cui velociter mater miseri cordie occurrens · q̃d nangꝫ vellet facẽ inqui siuit · Et ecce totus ille mundus trib; vicijs plenus est · scz supbia · ocupia · & auaritia · & ideo his tribus lãceis ip̃m volo pimẽ · Tũc virgo ad eius genua ꝓcidens ait · Fili k̃me mibere · & tuam iustitiam mĩa tempare · Da beo em̃ fidelem huũ · & pugilem strennuum q̃ vbiq̃ discurrens mundũ expugn̄bit · & tuo dominio subiugabit · Alium q̃ꝫ seruum sibi in adiutoriũ dabo · q̃ secum fil'iter decertabit Cui filius · ecce placatus facĩ tuam suscepi ꝫ vellem vidẽ quos ad tm̃ offitiũ destinare velis Tunc illa xp̃o sanctum dñicum & frã ciscum p̃tauit · quos xp̃us acceptauit p̃ & omẽdauit · Hec & alia magna p̃ocinia ma rie ꝺsiderans · Cassianus ait · Tu patrona humani gn̄is · tu afflictis rebus medica sin gularis · q̃s tuo non egeat munere · cum sit peccare dñe C · Figurat̃ igit̃ maria ratione sue sapie p hester · q̃ iram assueri mitigauit · & isr̃l ne deleret̃ liberauit hester · Vnde p̃a · Collaudabunt m'lti sapiam suam · p̃s xxxix Cuius rõ · q; m'lociens liberauit orbem per sapiaz suã · Eccl̃ · xj · Tercio spũssanctus cui appriat̃ clementia inscripsit eam & fecit eam clementissimã · Dignum em̃ fuit vt spi rituss̃anct̃ eam corroborare clementia que thronus esse debebat altissimi & clem̃tissimi p̃cipis · Iux̃ illud p̃v · xx · Roborabit̃ clem̃ tia thronus eius · Iam thronus diuine mĩe est maria m̃ clementie & nũc in q̃ inueniunt omnes solatia mĩe · Vnde bern in sermone · Ille salus o virgo b̃a tuas laudes sileat · q̃ te fideliter inuocatã senbit · vnq̃ꝫ in suis ne cessitatibus sibi defuisse Et q̃d mir̃ si inuõ ta adest · q̃ etiam non vocata presto est Q

Debet ergo clementissimã virgiẽz q̃libet honorare · & in nccitatib; inuocare · n̄ obstã tibus p̃cis cessare · vult omĩb; miserere · & omnib; venã a filio impetrare Vñ legit de quodã magno p̃core · qui ex ꝺsuetudine volens ire ad peccandũ · veniens ad altare · vel ymaginez b̃e virginis · stans salutauit eam Salutauit eã angelica salutacõe · quod cũ semel facẽt · vidit ymaginem beate v̄gis cum puero in sinu · sic̃ depingit̃ xp̃s de cruce vl'nerat; & mr̃i allatus · viditq̃ꝫ sanguinem fluere de puero in gremio mr̃is · sic̃ fluxerat in cruce de vl'neribus xp̃i · quo viso · ob stu pefact; dixit · O dña quis fecit hoc · Et v̄go rñdit · Tu & ceteri peccatores · q̃ ampli; cru cifigitis filiũ meũ · q̃ iudei · Volebatq̃ v̄go sanguinẽ filij tergẽ & restringẽ · nec poterat · Et peccator ille ouersus ad virginem dixit ·

O mater misericordie intercede p me. at illa vos peccatores vocatis me mrem misericordie. q non cessatis me fatere mrez miserie & tristitie. Non sic clementissima dña loquere ꝟ memto te aduocatam ee peccatoꝝ. & intercede p me Et mater ad filium. O. pissime fili amore mei mbere huic peccatori. Et filiꝰ noli mater grauari. p te non audio. quia ego rogaui prem. vt si possibile essz aliomō humanū genus saluari. q̄ p passionē meaz amaram tlferret a me calicem passionis & noluit audire me. Et mr o fili. Memēto. p mrno amore te visceribus meis alui. & condona huic peccatori. Et filiꝰ ait. Ex iustitia tibi oñdo. p exaudire te non teneor. & mr ait. Non ꝺm iustitiaz censemur. ꝟ ad mīam tuam ꝺfugimus. igit ꝓter tuā misericordiā mibere huic peccatori. Et filius. rogaui & ego scdo prem. vt tlferret calicē passionis a me. & non audiuit me. Et mater itez dixit O fili memēto omniū laboꝝ meoꝝ & dolorū quos sustinui tecum. & dona mihi istū peccatorem. Et filius. O mat noli tristari. p te non audiaz. ꝟ memto. p tercio rogaui prem vt tlferret calicem passionis a me. & nō audiuit me. Et mr deposuit filiū. & volens p cedē ad pedes eius. qō videns filiꝰ dixit. O mr quid vis facē. At illa tandiu ad pedes eius tuos cū peccatore iacebo quousq; ei veniam ꝺcedis Et filius ait. Absit hoc matri q̄ sanxitū est in lege diuina. p filius debet honorare mrem. & iustitia ꝺcludit p ille ds legem implere. q̄ legem dedit ℣ ℟ Cū autem sim filius tuus te honorare volo. & peccatori ꝓter te ipm indulgeo. & in signū pacis oscule vlnera mea. q̄ osculata oīa sana fuert ¶ Figura hec virgo clemēs. ij Reg xvij. in q̄dam muliere q̄ duos. scz ionatham & achimā fugientes a facie absolon q̄rentis eos occidē. ex clementia abscondit in puteo expandendo velum suū sup os putei & latuerunt. quousq; hui absolon q̄rentes abierūt sic pctores q̄ deum pctis offendunt. mr mie occultat velo clementie in pfunditate hūilitatis sue. si ad eā ꝺfugerint. quousq; ira ꝺi & vindicta cessauerint. Quare de eiꝰ clemētia dicit ꝑ. Clementia eius q̄si ymber serotinꝰ ¶ Sequit tercia ps in qua oñdit gravitas pcti. ex eo q̄ longe est ab eo fugiendo. & nll'omō reiterandus dicente xpo. Vade & amplius noli peccare. Nam q̄n ibus malitiaz & puersitatē indeoꝝ & phēoꝝ ogn ouit. q̄ scz non amore iustitie istā paupcl'am adulteraz ad iudicandū adduxerant. ꝟ potius ex inuidia otra xpm. vt xpm p eaz reprehenderent. erga mlierem fuit mia motus di. mlier q̄s est qui te ꝺdemnauit. & cum non hret accusatores ydoneos. eam micorditer liberauit di. vade. ꝛc. ¶ Queritur. an xpus adulterā illam liberando & impunitā dimittendo legem solūit de lapidacōe datam. Dico q̄ saluator absolnendo adulteraz. non in hoc negauit legem semp esse implendā. ꝟ q̄ illi puaricatores legis non eent ydonei accusatores. cū in maioribus culpabiles fuerint. nec vt veri accusatores exstiterint. nec testibꝰ & legittimis documentis eā ouicerint. & ideo micordit eam liberauit. ꝛc ℣ ℟ ¶ Moraliter est nōdū q̄ instar saluatoris in rectoribus & iudicibꝰ iustitia & mia ꝓpollere ds. vt alios iudicando sic mia vigeat. q̄ disciplina iustitie non amittat. Vnde habet di. xxxv. Sed illud rectoreꝝ subditis pietas mrem. disciplina vo prem exhibeat etiā ¶ Sed queritur. an melius sit semp facē iustitiā. q̄ miam. vel ecuerso. Dico ꝺm doctores q̄ iustitia. ꝺm q̄ dīc actū reddendi vnicuiq; qō suum est. homo enim tenet sibi deo sibi & ꝓximo. Di loq̄mur de iustitia quo ad deū patet q̄ melius est facere iustitiā. i. deo reddere qō suum est. scz honorem & gliam q̄ miam. q̄ deo misereri non possumꝰ. Ds de iustitia quo ad se ipm. patz q̄ melius est sibiipi facē iustitiam q̄ miaz. scz sibiipi indulgere. q̄ indulgentia aliq̄n est cā peccati. Di autez loquim de iustitia quo ad ꝓximū distinguendū est. q̄a aut talis facies est psona publica aut puata silr ille cui fieri debet. vel est bonus vel malus si psona sit publica & ꝓximus cui fieri debet sit malus melius est sibi facere iustitiam. q̄ miam. Nō est. q̄ p iustitiā corrigit. si p miaz fit deterior & deterius agit. Vñ dicit. C. de epis audientia. l. nemo remissionem venie crimina non semel omissa non hēant. nec in eos libertatis angustie referat hūanitas q̄ impunitate veteris admissi non emendacōi potius q̄ consuetudini deputarunt. Si aut psona sit bona. tunc faciendo iustitiā tali faciat etiam miaz q̄ faciendo iustitiā efficit melior qui ē actus magne mie. Sed si est psona que aliq̄n fuit

bona·ꝫ casu male egit·& pata est se cm̃dare & dolet·tunc tali potiꝰ facienda mia quam iustitia punitiua·¶ Et hoc intelligit̃ si psona publica·sic̃ iude ꝙ ꝑnitatis hᵒ pr̃ facẽ salus legibꝰ·si aũt non tunc teneꝫ facẽ illud quod iustitia dictat·¶ Sed si est psona ꝑuata·tunc teneꝫ facẽ mia & non iustitiã·scz punitiuã corpalit̃·ꝫ bñ spualit̃ vt viz ex mia nõ peccz ¶ Sic etiã faciendum esse oñdit saluator in p̃senti euangelio qui vt psona publica·etiam priuata potiꝰ miserjcordiaz fecit q̃ iustitiam punitiuam corpalem circa adulterã·¶ Etiam oñdendo qñtam quotidie facit mĩam anime adultere peccatrici·cui ex mia semꝙ odonat veniam q̃diu homo est in statu faciendi penitentiã·voluit hanc mꝫierem adulterã misericordiꝫ liberare·¶ Est nanq; anima iusti sponsa xp̃i·q̃ dum peccato ꝺsentit·otra tria bona mr̃imonij facit·scz fidem ꝓlẽ & sacramentum·Nam

¶ Fidem pmit q̃ deo ꝓmisit

¶ Prolem interimit q̃ a deo acq̃sinit·

¶ Sacrãmtum dirimit·qñ se a deo diuisit·

¶ Nam primũ bonum mr̃imonij ꝺm mg̃rm iij sñiaꝙ di.xxxj·est fides·que non solum respicit ad opus·ꝫ etiaz ad animũ·que immutari non deñt·Ad mr̃imonium cm̃ non solũ requirit·q; corpus sibi datum inuiiẽ alteri non ꝺmunicari·Iux illud·1·Cor·vij·Vir potestatem sui corpis non habet·nᶜ mulier ꝫ etiã oportet q; animo sibi fidem ꝺuat·ne vir aliam vxorẽ siue mꝫierem ꝺcupiscat·nᶜ mꝫier alium viꝙ·Leuit·ij·Non cõcupiscas vxorem ꝓximi tui·ꝙa si q̃s vidit mulierem ad ꝺcupiscendũ·iam fornicatus est eaz·ꝺm apl'm ¶ In signũ huiꝰ mutui ꝺsensus amoris ꝺuat̃ ꝺsuetudo·q; in digito auri cvlari sinistro mulieris anulꝰ viri, & eoꝺ̃so viro anulꝰ mꝫieris rotat̃·Nõ q; ꝺm naturales in illo digito est q̃dam vena cordis, ad designandũ·q; fides interminabilis esse debet p rentunditatem·& non solũ in opꝫ ꝫ etiaz ex corde diligẽ se deñt·Ideo dicit apl'ꝰ·Cor·vij·Nolite fraudare inuicem·ꝙa mulier est obligata lege viri q̃nto tpe vir eius viuit ꝛ econuerso·¶ Dant fideꝫ spualiter quo ad cordis dilectõem·teneꝫ q̃libet xp̃o sponso suo ꝺuaẽ q; hoc ꝓmisit in baptismo renuntiando ꝺpabolo & omnibꝰ pompis eius·Vnd̃ osee·ij·Desponsabo te mihi in fide, Contra illam fidem facit aĩa desponsata deo qñ ꝺp̃abolũ ad cameram cordis ad mittit·& eius psuasiõnibus fcẽm ꝺera deum ꝺsentit·sic adulterando cũ ꝺpabolo fidẽ ꝓmittit q̃ deo ꝓmisit ¶ O aĩa adultera·noli sic amplius peccare sed vade & age amaram pñiam·& sponso tuo xp̃o reconciliaris·Ie.iij·Vade de amatoribꝰ fallis·q; fornicata es cum amatoribꝰ mꝫtis ꝫ tñ reuertẽ ad me·scz p pñiam·& ego suscipiam te·O qñta crudelitas virorꝫ mꝫtorꝫ·q; post p actam pñiam amorem mulierꝫ nolũt eas reconciliari·Vñ aug·ad pollentiũ·ꝛ allegat̃·xx·ij·q.i·¶ Qd autem sup illo verbo·vade deinceps noli peccare dicit·Quis non intelligat maritũ debẽ ignoscere qui vidit ignouisse deũ amborꝫ·nec se iam debẽ adulteram dicẽ·cuius penitentis crimen deletum ẽ a deo·Idem de adulterinis ꝺiugijs nõ erit turpis·neq; difficilis post patrata atq; purgata adꝫteria reconciliacõ ꝺiugij·v̈ p claues regni celoꝫ non dubitat̃ fieri remissio pcoꝫ

¶ Secundo aĩa adulterando cũ ꝺpabolo·ꝛ ei in peccato ꝺsenciendo·facit otra scm̃ bonum mr̃imonij·scz ꝓlem spiritualez quã ꝺceptam pimit & occidit ꝓles eĩ ꝺm mg̃rm·iij·sñiaꝙ·est ꝺm bonum·ꝓpr̃ quod p̃cipaliter mr̃imonium est a deo in paradiso institutũ di·Crescite & mꝫtiplicamini ¶ Qui eĩ otra illud bonum faciunt·impedientes ꝓlem grauiter peccant·vt prꝰ habeꝫ, mꝫto grauiꝰ qui spualem ꝓlem·scz ꝺceptum opr̃ meritoriũ p peccata occidunt·Impregnatur enim aĩa sponsa dei p secretam inspiracõez boni opis ꝺceptum·crescit & pficit p fervẽtem pficiendi intencõem fructũ parit ꝛ gñat p diligentem opis execucõem hunc fructum boni opis nitit̃ ꝺpabolus adulter pimere ꝛ occidere p pocões malaꝙ suggestionum·vt adulteram dignam faciat eterne vltionis·

Núi·vj·¶ Qulier cum biberit aq̃s amarissimas si polluta est otẽpto viro adulterij rea est·ptransibunt eam aque maledictionis·& inflato ventre ꝺputrescet femur eius·eritq; mulier in benedicciõem·& in exemplũ omni ꝓp'o·licet illa autoritas sr̃aliter exponatur de adulteris carnalibꝰ·Potest tñ etiaz exponi spualiter·de aĩa que ꝺpabolo ꝺsensit in peccatum illa·q; ꝺtempnit viꝙ·& sponsum suũ xp̃m maledicta est a deo·& omnia bona que ꝺcipit in mẽte·etiam ꝓducit & gñat putrida

ꝛ mortua sunt· nᵒ de ꝺigno digna ꝓmocõe
eterna· & ñ peniteat in iuditio extremo erit
in maledictionem ꝛ ꝺfusionem toti populo
Si ergo adulteraſti cum ꝺpabulo ꝓ ꝺſensũ
cuiꝰcunq; pcĩi· ꝓ quod mautũ tuum amiſiſti
recognoſce· Iuꝝ illud· Iere· ij· Scito qñtum
malum & amaꝝ eſt te dereliq̃ſſe dominũ· &
vade reuiuiſca ꝓlem quã occidiſti ꝛ ãplius
noli pectare ¶ Tercio aĩa peccando facit ꝺ
terciũ bonum mrimonij· qꝺ eſt ꝺm magiſtꝝ
ſacramentum· ꝓ quod duo imptant· ſ· inſe-
pabilitas· q; vir non poteſt ab vxore ſua ſe
pari· nec recedere ab eius cohabitacõe· nec
econũſo· nec aliq̃s abſq; conſenſu alterius pt
continentiã ꝓfitẽi· vel religionem ingredi
Et ſi ꝓpter certas cãs fiat qñq; diuortiũ quo
ad cohabitacõem· non tñ ad ſacramẽti ſepa
tionem. Et iõ dicit mgr· iij· ſniaꝝ di· xx vij·
Mrimonium continet indiuidua vite cõſue
tudinem ¶ Secundo imptat· ꝙ illa inſepa-
bilitas ſit alicuius rei ſacre ſignum· & ideo
repñtat vnionem xpi ad fideles q̃ ſunt eccia
Sicut ergo xpus nunq; ſepatur ab eccia· ſic
ſponſus a ſponſa ꝛ econũſo ſepari non deñt
¶ Conſ illud bonum aĩa peccatrix etiã fcit
qñ ꝺpabolo ad pec. tum conſentit· quia ſe
ſepat a deo & vnit ſe & aſſociat ꝺpabolo·
Quare ꝓſaie· lviij· dicit· Peccata vra diui-
ſerunt inter vos· ꝛ deum veſtrum· ¶ ꝙ
¶ Anima igit̃ ſic ſepata a deo & miſa a de
monibus capit̃ & ligat̃· & ad iuditiũ ducit̃·
Eſt em̃ anima peccatrix in poteſtate ꝺpaboli·
ꝛ niſi precibus beate vginis· ꝛ pietate xpi
pſuaret̃· a demonibus ſuffocaret̃· & eterna
liter damnaret̃· Xpus igit̃ videns matrem
ꝓ anima peccatrice aduocare· de iuſtitia in-
clinat ſe ad pietatez· ꝛ digito ſue poteſtatis
animam inſcribit gram· qua demones accu
ſatores confundunt̃· ꝛ anima liberat̃ ¶ Ex-
emplum in q̃dam ciuitate erat lubricꝰ q̃dam
ꝛ adulter magnus· & tñ virginem gl'oſam
non modicum diligebat· tñſiens añ ymagi-
nem virginis vl' eius altare· ꝺſueuit ſemp
dicere· Aue maria gra plena· q̃dam autem
die volens ire ad ſcelus & adulteriũ aſſuerũ
ptñſiens ymaginẽ virgis more ſolito ſcĩaꝝ
mariam ſalutabat· Adiacebat autez domui
ſue fluuiꝰ· q; ad explendam ocupiam ſuam
pagebat· ꝙ dum vellet tñſire a ꝺpabolo im
pulſus· & in eundẽ cecidit· ꝛ mox dimerſus
ibidem interijt· cuius aĩam mox rapuit mꝰ
titudo demonum· cupiens eũ deferre in ba-
ratꝝ· ꝟ pietate dei affugierũt angeli· ſi poſſent
illi aliq̃d ferre ſolatij· quibus venientibus
dixerunt demones verbis ꝺrumacibus· Vt
qꝺ huc adueniſtis· nihil in aĩa habetis· qm
ꝓpter mala que fecit· iure ocęſſa eſt nobis·
Ad hoc valde triſtes ſancti ãgli· ecce ſubito
aduenit ſancta dei genitrix· & libera autori
tate dixit demonibus Cur o nequiſſimi ſpꝰ
hanc aĩam rapuiſtis· q̃ tñderũt q; inuenire
eam ꝺſumaſſe in opibus malis· Ad contra
illa falſa ſunt inq̃t que ꝓferus· Scio enim
qm alicubi ꝓgens me ꝓmum ſalutando luc̃
tiam a me accepit· Q2 ſi dixeritis ꝙ vi faci
mꝰ vobis ecce ponam̃ in iuditio ſũmi regis
Cumq; ex his alterarent· placuit altiſſimo
ꝓ meritis ſãcte ſue mrie· vt aĩa peccatoris
ad corpus rediret· & de ſuis reatibꝰ pñiam
agẽt· qꝺ ꝛ factũ eſt· ꝛ pietate xpi· ꝛ ſue dig
niſſime mris· ꝛ pena eterna liberatus· ¶ Dic̃
igit̃ xps cuilꝝb vade· ſeꝝ ad pñiaꝝ· & amplꝰ
noli peccare· Debet igitur quilibet pniens
dicẽ xpo ſponſo illud· Oſee· ij· Vadam & re
uertar· ſeꝝ ad te xpe virꝝ prioꝛez· q; bene erat
mihi tunc· ſeꝝ qñ ſine pcõ ꝺiuncta eraꝝ ſibi
magis ꝙ nunc qñ ſum ſepata· & ad manus
demonum tradita·

¶ Sermo viceſimuſſextus·

Ibit ihus tranſ
mare galilee qꝺ
eſt ꝛpheniadis ꝛ
ſequebatur eum
mꝰtitudo mag
na· Joh· vj· c·
¶ Liberalitas ꝺm pũm·
iij· etb· eſt vtꝰ
inclinans hoiez
ad largiendũ magna dona vbi & qñ· & cui
oporter· & ꝺuenit magnanimitatibꝰ regibus
& ducibus ꝛ ꝺſitibus ꝓſonis nobilibꝰ Vñ
In aut· de non alienandis· ant immutãdis
eccłs colł· ij· S· Di munus· Quid teneꝰ im
perator vt melioret det cui plurima dedit deꝰ
habere & multoꝝ dñm eſſe & facile dare &
maxime ſãctis eccłs· qbus optia menſura
eſt rex donataꝝ immenſitas· Vñ nihil aliud
tam peculiare eſt impiali maieſtati· q; hũa-
nitas & liberalitas· ꝓ quam ſola dei ſuatur

imitatio. C. de dona re. l. si vnus. Hoc idem
ondit natura. Nam sol qui est rex planetax
& oim stellarum liberalior est effundē suam
virtutem & influē cunctis. ꝛ ideo pater oim
nascentium dicit. & cuncta viuentia secunt
eum. nascendo vsus solem sursum. & vten-
do se ad eum. sicut pmaxie patz in arboribz
& floribus. Sic etiā de magnis impatoribz
legit. ꝙ sua liberalitate maximā ptez orbis
ad eius seqlam subiugarunt. sicut patet de
alexandro magno. q̄ liberalitate quasi totū
orbem subiecit. hoc ꝙ tanto dixi rex regum
dei filius veniens mundū. & oēz ꝓpm ad
se trahē. & p sequelā saluare liberalitatē nā
mltiformiter ondit non in tpalibz ꝫ spūa-
libus. q̄ mltum pretiosiora & digniora sūt
Quāto em sol lunam. & aia corpus. tanto
spūalia excedunt tpalia. ar. i. q. iij. Si qs. &
ex de maioritate & obeia. Solite. Ipe enim
diuitias donauit āplissimas grātum. egris
sanitatem. mortuis vitā. peccantibz veniaz
indigentibus victum. errantibz doctrinam
& cuilibet oueniente medicinaz. nr exhaustz
adhuc. sed quotidie sua dona non cessat lar
gissime ampliare. Vñ aug. & alle. de d. di. j
. S. sij. Alij libus non reuocat benefitia. ꝙmo
tumlo liberalitatis sue amplificat. Non est
igit mirū. ꝙ sicut mō eum rōne pietatis & li
beralitatis mlti secunt. ꝙ qñ abijt tñsmare
galilee curādo infirmos ꝛc. ℣. ℟. Que
ritur. an imitator xpi p mīam & largitatem
impediat hic in via. ne eum seqtur ad felici
tatem Et videt ꝙ non Mat. v. Beati misericor
des. pm & ipsi mīam conseqtur. Rñdendo
ad q̄stū presupponēdū est qs dicat misericors
qs liberalis vel ꝓdigus. & ex isto rñdet ad
q̄situm. Nam pbi distinguunt int liberales
ꝓdigos & tenaces. Liberales em dicuntur
ex. iij. etb. qui dant qñ vbi ꝛ quibz oportet
non habendo respectum ad deum. ꝛ illi di-
cuntur virtuosi. virtute naturali & acq̄sita
Et tales vulgus mltum laudat ꝛ pconizat
dicens. q̄ dat. er hat. vel replicher hand nꝑ
gebraſt. licet ōrium in multis experiat. Alij
dicunt tenaces. & sunt qui deficiunt in do-
nacōibus. qui nec dant. qñ nec quibz. nec vt
oportet. sicut auari vsurarij & consimiles. q̄
maledicti sunt a dño. Abac. ij. Ve qui con-
gregat auaritiam malam domui sue Cuius
rō per boetiū assignat. ꝙ cum debet nimis
est alijs expendē. Parcus hic ꝓpter bursam
falsus, piurz. iniquz. discors. detractor. nō
caret arte doli. ꝓditor. ingratus. villanus.
& absq̄ rubore. Alij vero dicunt ꝓdigi. qui
nec modum nec medium tenent. sed magis
sunt inclinati ad dandum q̄ recipiendum.
exponunt leuiter sua. vbi & qñ vel quibz
non oportz. qō etiam est vitium ꝫm plm ꝙ
opponit liberalitati Vnde pbus. iij. ethi. di.
liberalis est qui ꝫm rōam expendit ꝛ q̄ oportz
& qui supabundat ꝓdigus est ℣. ℟.
℣. Sic rōnabiliter queris qs istox pejor an
lez ꝓdigus. an auarus. tenax. & illiberalis
Dicunt pbi. ꝙ auarus tenax & illiberal sit
magis vitupandz q̄a q̄uis vterq̄ sit vitiosz
tñ ꝓdigalitas potest duci ad mediuz. vt qñ
hō deficit in rebz. vel qñ senescit cogitat de-
fectus senectutis. & incipit deficere in dādo
Illiberalis aūt auarus in suo vitio semper
ꝓficit. ꝙ de die in diem semp fit tenatior. &
nunq̄ saciat opibus. Teste autore de ripa.
dicente. Non vnq̄ thesauro saciatur tristis
auarus. Et in cañ. xxxvij. di. . Auaritia
est quaxlibet rerū insaciabilis & inhonesta
cupido. ex illo dicit pessimum. nec aliquod
istox dicitur mia vel opassio, licet multam
exponant. Item sunt etiam alij qui dicunt
mites. non tñ vere mites sunt. sicut illi qui
dant munera. ꝫ non illis quibz optet. sicut
pauperibus indigentibus. ꝫ potiz ad preconi
zandum turpibz psonis. hystrionibz. mere-
tricibus. qui ꝫm Aug. mortaliter peccant.
Non solum ꝙ pauperibus subtrahunt. ꝫ etiā
ꝙ talibus turpibus psonis & indignis ofe-
runt. Aug. vt habet in Cañ. lxxxvj. di. do-
nare res suas hystrionibz immane. ꝛ maxie
pcm est. Et hoc verx si rōne vane gl'ie. vel
ꝓ obuacōe sui vitij hoc faciant peccāt alias
si nēcitate famis. vel alia honesta rōne non
est verx. ꝙ vitium in nllo est fouendum. sed
natura in eis obuanda est sustentanda Sūt
etiam & alij putantes se esse mīcordes & nō
sunt. sicut hi q̄ dant pntibus amicis ꝛ osāg
uineis. vt eos ditāt. vel vltra statū ꝛ ꝓpriā
odicōem sui gn̄is & pntele exaltent. quod ē
valde ommune hodie ℣. ℟. Sed queris an sit ō
salutem aīe subuenire indigentibus amicis
Dico ꝙ oīderari oportet. an amici sint in
timore & amore dei. & cum hoc indigentes.
sic potes eis benefitium impendē & hꝰ rōne

pauptatis & amore xp̃i · primo & ex ꝺſeq̃ti
rõne amicitie vel ꝺſanguinitatis · ſi vo non
ſunt honeſti · non teneris · niſi in neceſſitate
poſiti · in quo puncto teneris omni homini
ſubuenire · Sunt qr̃to ⁊ vltimo quidaz viri
mibicoꝛdes ⁊ ꝺpaſſiui ⁊ ad pauꝑes De q̃bꝫ
greg · xl · moz · qui primo afflicti mibiam in
ſe recipiunt · & poſtea elinam indigenti tri:
buunt · Sic etiam vt oñditur in euangelio
ſaluator nr̃ p̃mo affligebat in ſe ex ꝺpaſſiõe
dicens · Miſereor ſup turbam Et pr̃ea eam
mibicoꝛditer & effectualiꝫ ſuſtentauit ⁊ hoc
ꝓpter turbe deuocõem ⁊ honeſtatem ꝙ eum
ſequebant Tales nãq; mibicoꝛdes vix vl̃ ra
ro damnant · nec ſepant a deo · ſed etiã mãz
ꝺſecunt · ¶ Sed quid ſi talis pſeue
raret ad mortem in pcõis, nonne damnabit
non obſtante ſua mia Dico ꝙ ſic · ſi ſcienter
in peccatis deceſſerit n̄ p̃niam egerit de pec
catis Sz dicunt doctoꝛes ml̃ti · ꝙ tales mibi
cordes deus ex ſua mia et gratia · añ mortez
p̃ueniat gr̃am ꝺtricõis infundendo · ¶ Dic̃
legit̃ de quodã milite anglicano ml̃to libe:
rali et ꝺpaſſiuo · alias luxurioſo et adultero
qui habuit caſtꝫ ſatis remote diſtans a oñi
ſtrata · hic ex ꝺſuetudine omni die ad ſtratã
equitauit · ſiq̃ pauꝑem pegrinum inueniret
ſecum ad menſam ducẽt · q̃ dum ſi repit tota
die letus fuit · alias triſtis fuit · vſq; aliquez
habere potuit · qui tñ luxurie deditus vxor
eius honeſta · q̃dam fr̃em ordinis minoꝛum
eiuſdem dñi ꝺfeſſoꝛem exoꝛauit · vt in ꝺmõe
ſuo vitium illud ml̃tum reprehenderẽt · ſi do
minus aliq̃ penitẽtia tactus vitã emendaz
quo facto dominus ꝺtra ꝺfeſſoꝛem indigna
tus familiaribus · ne eum ad menſã vocaret
precepit qõ frater ille ꝺſideraꝝ · nõ vt notꝫ
domini · ꝫ vt pauꝑ peregrinus ad menſam
pauperum acceſſit · ⁊ ſe humiliter ad terram
ꝓſtrauit · de cuius hũilitate dominꝰ ꝺcuſſꝰ
veniam poſtulauit · et merito ſue pietatis et
ꝺpaſſionis finem ſalutarem ꝺſecutus, vitã
eternam obtinuit ¶ Q̃ntum ad ꝺtinuacõz
euangeliꝫ eſt notandum · ꝙ q; ſancta mater
eccĩa · p totam q̃drageſimam vſq; huc filios
ſuos ad corpis caſtigacõem et laboꝛem ſoli
citauit · hodie in medio quadrageſime ne ni
mio labore deficiant · totum diuinũ offitiuz
ſolatioſum ꝙ ꝺſolacõe interpoſuit · et q̃ñq;
letabunda ꝓmit · Primũ eſt liberatio ꝓpl̃i
fidelis ꝺ iugo antiqui hoſtis · ſcz ꝺpaboli et
hoc r̃p̃ñtatur ĩ offitio nocturnali · ꝺ narrat
ꝙ deus eduxit ꝓpl̃m de egipto per manum
moy̆ſi p̃cedente columna ignis et nubis · ſic
p manum et poteſtatem xp̃i precedente fide
et caritate liberati ſumus de ſtatu peccati et
damnationis ſi fideliter laboꝛauim⁹ p ſacz
illud tpus · & pſeuerauimus vſq; ad finem ·
Secundũ gaudium eſt vnitas eccĩe plebis
que pri⁹ a ſinu mr̃is eccĩe ꝙ magna pte re:
ceſſerat ad ſeq̃das carnis ꝺcupias · & modo
p p̃niaz reductis · q̃re hodie in introitu miſſe
cantat̃ ſolenniter · letare irl̃m · i · eccĩa ⁊ ꝺuen
tum facite ꝛc̃ . Tercium eſt gr̃a adoptionis ·
qua nunc̃ potam̃ in filios dei · infideles aũt
reꝓbantur, hoc patet in epl̃a in duobꝰ filiꝭ
& duabus vxoꝛibus Ancilla eſt ſy̆nagoga
cuius filius eſt ꝓſmahel · i · infidelis filiꝰ reꝓ
bationis qui expellit̃ ab eterna hereditate ·
Sara vero vxor libera eſt eccĩa · cuius filiꝰ
p̃ſaac filius ꝓmiſſionis eſt xp̃ianus · filius
eterne hereditatis · Quare dicit apl̃us ꝓ̃
eñ erit heres filius ancille cum filio libẽ ꝛc̃
Quartũ eſt ſpes eterne felicitatis heredita:
tis & iocunditatis · q̃ habebim⁹ de viſione
regis celeſtis · qõ oñditur in roſa aurea quã
papa hodie in ꝓceſſione defert · Quintum
eſt ſolenne ꝺuinium · quod nobis in euan:
gelio ꝓponitur ad deſignandũ plenam fru
tionem · ⁊ omnis gaudij ⁊ letitie ſacietatem
& abundantiam ¶ In quo q̃dez euangelio
tria occurrunt ꝺſideranda ·

¶ Primo xp̃i magna potentiaq; ſequebãt
eum · ꝛc̃ ·

¶ Scõo ipſius magna clementia · q̃a ſacia:
uit eã

¶ Tercia eius magna prouidentia · q; fecit
colligẽ fragmenta ·

¶ Q̃ntũ ad primũ dicit Ioh̃ · ꝙ xp̃s ſemel
poſtq̃ in irl̃m docuerat · & infirmũ in piſcia
ſanauit · tñſiens cum diſcipl̃is tranſmare ga
lilee , vbi ſepe ml̃ta fecerat miracl̃a · & fama
eiꝰ ſcĩtatis vbilibz diuulgabat̃ ibiõ · ¶ Et
nõnõ · ꝙ illõ mare diũb vocabul̃ notificat̃
q; nõ erat mare ſalſũ · ꝫ q̃dã ꝺgregatio aq̃
ex fluxu ioꝛdanis · ideo a luca vocat̃ ſtagnum
luc̃ · v · Et q; hebrei oñem ꝺgregacõez aq̃
appellant mare · ⁊ ꝓter ꝓuintiam in q̃ erat
dicit̃ mare galilee · Dicit̃ etiam mare thybe
riadis, ab oppido nominato tyberias · quod

herodes quondã in honorem tyberij cesaris
ostruxit Dicit etiã mare genazareth·quod
in greco sonat gnans auzam·q in illo mari
multi vẽti gnantur·p illud mare ibs abijt
& sequebat eum multitudo magna·q̃daz ex
inuidia·q̃dam ꝓter miracula·quidam ꝓ
sanitatem corpum·quidam ꝓter amorem ⁊
doctrinã ⁊c· ¶ V Oralit er est nõndũ
q p mare illud designari pr̃ mundus·ꝙ sal
uator nr̃ transiuit vt nos docendo miracla
faciendo instruẽt sequi eũ·non in miracl'is
ꝫ scritate· Vñ ij·q·vij· S· Itez daniel· Mira
cula sunt miranda·non in exemplum nostre
accõis trahenda· Debem⁹ aũt eum imitari
in virtutibus· Ad hoc em̃ nos precedit·vt eũ
via recta sequamur·& a via declinem⁹ indi
recta·& ab erroze vitioz· ¶ Facit em̃ instar
elephantis·cui⁹ nata est bm pliniũ libro·v·
Q si hoiez errantem obuiũ habuerit in so
litudine·primo ne ipm terreat aliq̃tulũ de
via subrhit se·& gradũ figit paulatim ipm
precedens·viam rectam ei oñdit·& si draco
ei occurrerit hoiez defendendo·cum eo pugt
⁊ viriliter se opponit· Et hoc potissime dñr
facere qñ habent iuuenes·timent em̃ q hõ
querat fet⁹ suos·& ideo se expedire primo
de hoie desiderant·vt sic securi possint nu
trire filios suos & cauti⁹ custodire, per hoc
exemplũ conuenienter oñdit vita pastorũ·&
curam hñtium·tam spũalium ꝙ seculariũ
rex·qui vt deuotos ⁊ honestos filios defẽ
dant & custodiant errantes pẽzores reducẽ·
cum pietate debent·ad viaz rectã precedẽdo
eos exemplariter vita & doctrina· ℟· de re
militari· offitiũ· Qui pẽst exercitui pcissime
debet comeatũ dare· Nihil em̃ est q lumine
clarioẽ pfulgeat·ꝙ recta fides a pricipe·nihil
est q ita neqat occasui subiacere·ꝙ vera reli
gio· ℭ· de sũma tri· Inter claros· Ideo etiã
dicit·vij·q·i· scisscitatoris·prelati sunt tanꝙ
arietes·q̃ ducatũ gregibus prebere debent
ꝓmo tanꝙ pastores quos cum gregibus in
periclo pistere ouenit· Sic etiam xp̃s salua
tor noster·qñ vidit gen⁹ hũanum errare a
via recta·ne ipm terreat suam pñtiaz aliqñ
tulum p occultacõem deitatis in hũanitate
vel iustitie seueritatez occultauit p exercitiũ
pietatis·& sic p exemplũ sanctitatis hoiem
pcessit·vt eum ad imitacõem inclinaret pie
exhortando di· Imitatores mei estote·sicut
filij kmi Apl'us dicit· Etiam ne draco infer
nalis hoiem a via recta impediret·i crucis
prelio otra eum pugnauit & deuicit·& sic
hoiez liberauit & reduxit·q̃re di· Deut·xxij·
Inuenit eum in inuio & non in via·vt iret
ciuitatem habitacõis· Dicat ergo q̃libet·pre
cedat dñs ante buũ suũ·⁊ ego sequar pau
latim·q ad plenũ nulli⁹ potest xp̃m imitari
℟ Q Ñtum igit nobis possibile est de
bemus sequi speialiter p hec
¶ Voluntariã paupratem ꝫ auaritiam·
¶ Integram castitatem otra luxuriã
¶ Obiam ⁊ hũilitatem otra supbiaz
¶ Primo debem⁹ sequi ⁊c· Possibile valde
est & iustitie osonum·vt miles dum aliquid
agit strenuũ, qõ semp pre oculi suis habeat
ducis sui exemplũ· Nam videm⁹ in grubz
q vna ex eis semp agmen pcedit & claman
do ad rectos volatos ceteos cogit·apes etiaz
qñ de aluearibus exeunt a rege suo oculos
suos non aũtunt ꝫ semp ad eum intendunt
Cum igit rex nr̃ in paupate ~~im~~pli erit·vere
cundum & piculosum est tendenti ad bñtudi
nez hre supfluas diuitias·& eas non ꝓter
deum indigentibus distribuẽ· Vnde apl'us
Cum esset diues ꝓter nos egenus fact⁹ est
Cab· Egenus est·q a manu aliena el'inam
petit· Et mat· V l'pes foueas hñt·& vo·ce·
nidos·filius autẽ hominis non habet·vbi
caput suum reclinet· ¶ V Anc paup
tatem regis nr̃i inspicẽ debem⁹·& bm exem
plum eius viuẽ·dicente eo· Exemplum em̃
dedi vobis ⁊c· Sic apl'i sequebantur xp̃m·
oĩa relinq̃tes·dicente petro in psona oĩm·
Ecce nos reliquimus oĩa & secuti sumus te
Hodie pluzes gl'iantur esse de ordine sancti
petri & apl'oz noie solum·substantialia aũt
sui ordinis negant· Qui ergo vult eẽ mem
brum huius ordinis·& verus imitator xp̃i
debet relinq̃re omnia p affectum mentis·si
non p effectũ opis·& attendẽ figuram anie
abrae·cui p̃cepit deus· Gen·xxij·di· Tolle
filium vnigenitũ ꝙ diligis ysaac·⁊ offers
illum, sic in mundo· Nihil tm̃ diligẽ debes
qõ ꝓter xp̃m non possis relinquere·& deo
offerre· dicit igit offeras filium· Quid intel
ligit deus p filiũ·vel qñ offers filium spũa
liter·qñ sez primo te auertis ab omni eo qõ
attinet tibi iure ꝓpinquitatis· Vñ saluator
Siquis venit ad me·⁊ non odit patrem &

mrem vxorem filios & frres & sorores · non
potest meus esse discipulus· ℣ ℣ed
dicis · qre iubem odire amicos & pximos
qui iubemur inimicos diligę Dico qꝺ in his
iqbꝫ impediũt ꝺo huire· Ilero· Si pr i limie
iacet· calca sup eum, ꝟ nõne hoc faciens ve:
nit otra pceptum dehonorando parentes·
℣ Dico qꝺ duplicem honorem possumꝰ pn:
tibus exhibere· vel spũalem vel corpalem ·
spũalis est in reuentia· corpalis in sustenta
tione · Vñ quãtum adexhibicõem honoris
spũalis· postꝑ etiam filius se ad religionem
tñstulit· non solutꝫ honor prnꝰ in reuendo·
oslando· orando· ꝟ sub obia magis augetꝫ
Honor aũt obligacõis qñtum ad debitum
sustentacõis solutꝫ p religionis ingressum·
moritꝫ em mundo· Sicut igitꝫ filius· si moritꝫ
morte nature· solutꝫ ab huiꝰmodi obligacõe
honoris prni· Sic si moritꝫ morte gre etiam
solutꝫ, qꝺ enim mors nalis facit secularibꝫ·
hoc mors spũalis scz religionis ingressus ·
Scꝺo addit tuũ Tunc em relinqs vl offers
tuum· qñ omne illud quod iure ꝓpetatis ad
te ptinet relinquis vel offers deo ·ingtum
scz est impedimentum salutis tue· Vñ salua
tor· nisi qs renuntiauerit omibus q̃ possiꝺ
non potest meus esse discipulus· ℣ Bz qua
liter est omibus renuntiandũ· dico qꝺ hꝰ pt
esse duobus modis· vel ꝺm nccitatem vt nꝭ
acqrantꝫ teneantꝫ vel expendantꝫ otra deum
vel ꝺm pfeccõem vt vendantꝫ· & paupibus
erogentꝫ· Qui em deum vult diligę · affectũ
suum totaliter debet abstrahę a mundanis
quod fit p euangelicam pauptatem· Tercõ
debes offerre vnigenitum· scz accões & opa
meritoria· gꝝuis enim sint a spũsancto · cum
non simus sufficientes ad aliqnod opꝰ me:
ritorium bonũ a nobis· q̃si ex nobis · q: suffi
tientia nra ex deo est· scz mouente· tñ q: libe
rum arbitriũ manet in sua accõe· scz vt con
sentiat vel dissentiat monicõi spiritussancti
ideo accões meritorie, ꝺũ voluntarie genite
& vnigenite· q̃ relinqui ꝺeñt· & offerri deo·
qꝺ in nllo bono gliemur· q̃si de nro · Vnde
attendite ne iustitiam vram faciatis coram
hominibus · ne videami ab eis · Vñ apls
Omnia in gliam dei facite· ℣ ℣ed
q̃liter tenemur accões nras referre in deum
Dico q: pceptum de accõibus referendis in
deum est affirmatiuũ, ideo sic talia obligat

semp· ꝟ non ad semp· ꝟ ꝓ loco & tpe, hoc ꝰ
cum actu cogitat de ope & fine pncipali ope
tis, scz deus & de ipa obligacõe· quã debet
rõnal creata deo· totum em se debet deo· &
ꝺm suam subam & virtutem & actionem Et
nota si incidit cogitatio placendi hoibus in
ope meritorio· ꝺũmodo tñ pncipit repellatur
non inficit illud bonum opus· Vnde bern·
dixit· cum semel in preditatione q̃daz a spu
supbie temptareꝰ dixit· Non ꝓpter te incepi
nec ꝓpter te etiam dimittã· Dic etiam habes
q̃liter vnigenitus est relingꝺꝰ & offerendus
℣ Scꝺo debes relinquę & offerre gꝝ diligę
scz oms carnales delectacões · non solũ actu
ꝟ etiam ne in affectu ocupiscas · Vnde dns
in euangelio· Si qs viderit mlierem ad con
cupiscendum eã· iam mechatus ē· vulgariꝫ
als bald ist er verfallen mit ir in corde suo·
Dic em non solum actus· ꝟ etiam voluntas
mechandi phibetꝫ· Et ꝺm aug· noie mechie
omnis delectatio carnalis accipitꝫ· q̃n scz aia
relicta lege sapiois rõnis turpi voluptati
pstituta corrumpitꝫ· ℣ Quaritꝫ quare dicat
qui viderit· & non ocupierit· cũ non in spe
culatione vel ognicõe· ꝟ in voluntate & cõ
cupia mechia omittat · Dico qꝺ est ocupiscę
ex subito motu sine deliberacõe vl intencõe
pfitiendi· & hoc est veniale · Et dicit a beato
Ilero· & Rabano· ꝓassio quem diffiniunt
affeccõem animi deliberatam· si sit locus pfi
tiendi · & hic vltimus modus melꝰ expmit
cum dicit, qui viderit · Aug· non ait q̃ con:
cupierit· ꝟ qui viderit ad ocupiscendũ · ex
hoc fine & animo attendat & eaz ocupiscat
quod iam non est titubari· ꝟ plene consentit
libidini· ℣ ℣ ℣ecũꝺo debemꝰ &c· Ipe
em est agnus innocens · gꝝ agnum secuntur
virgines quocungꝝ ierit· Apoc· xiiij· ℣ Solue:
tudinis est iuuencula hodie gaudę & arcũ
saltare · cuiꝰ arcꝰ due extremitates figunt
in terrã· vt medium eleuatum altiꝰ saltetur
℣ Sic spũaliter gaudere debent · qꝺ duobꝰ
statibus scz ciugalis & vidualis fixis in ea
p occupacõem terrenoꝝ ipe sole altiorem &
digniorem statũ· scz virginalem hñt supꝝ
p rõnem saltare debent & cogitare qũo est·
℣ Status excellentissimus,
℣ Deo dilectissimus
℣ Domini vtilissimus
℣ Est em anim statꝰ excellentissimꝰ, Ecc̃a·

xxxvj. Non ē odig̃ ponderatio otinētis aīe. Es ist zuscheczē vnd zuwegen gegen eyn̄e reyner sele. Et ideo ꝓpter excellentiam eius non p̄cipit a deo. ꝑ tm̄ oslit. Mat. xix. Vñ .1. Cor. vij. de v̊ginib? preceptum domini non habeo. oslilium aūt do Et subdit bonū est homini sic esse Etiā ꝓpter sui excellentiā assimilatur statui angelico. Ihero. In carne p̄ter carnem viuē non est terrena. ꝫ angelica vita non humana. ꝫ diuina Etiā excedit statū angelicum. q. idem dicit. qđ angelus habet a natura. hoc habet v̊go cum labore & gr̄a. Ipe enim virgines sine carne viuūt in carne triumꝑhantes. ꝙ ideo maxime honorant ab angelis Bñ. virginitas est gēma virtutum. germana angelor. lux aiar. Ipa calcat libidinez. vincit dyabolū. otemnit secl'm. deprimit om̄e picl'm. ¶ Secundo est deo dilectissima. Ihero. in epl'a ad eustachiū Statim vt filius dei ingress? est mundum. Istam nouā sibi familiam instituit. vt q̄ in celis habebat angelos. hr̄et ꝓxime in terris virgines Vt igit̄ xp̄s hunc statum. quasi dilectissimum confirmaret & consecraret. voluit met esse virgo de virgine nasci. baptizari. p̄dicari. discipulum virginem pl? dilexit. cui mr̄em virginem commendauit. inter virgines obyt. virginib? ꝓ valere benedicc̄oez dedit di. bē steriles ¶ Tercio est homi vtilissima q̄a dat homini fructum centesimum .1. vltra om̄ez statum premium. Vñ ambro. ꝙ habet xxxij. q. i. nuptie. Nuptie terrā implent. sed virginitas paradisum. Sed dicēt nupte grāue hoc nobis ꝓponit. ꝙ solis v̊ginib? paradisus apitur. dicit glo. bartho. non hoc ideo dicit. vt sole virgines repleant paradisum. sed q̄ facilit. vel q̄ virginitas soror ē angelor. vbi om̄s erunt virgines vel otinentes. neq; em̄ nubent. neq; nubent. ¶ . ¶ Tercio debem? sequi p obiam. Ipe enim ꝺm apl'm humiliauit semetip̄m factꝰ obediens vsq; ad mortem. Sic ꝙ nos deo & superioribus obedie debem?. Ad heb. . Filij obedite ꝓpositis vr̄is. debet igit̄ obia subditor. esse humilis vt inferior humilit̄ impleat p̄ceptum superioris. dz eē festina. vt cito & festinant impleat p̄cepcum superioris. iocunda cum hylaritate cordis pagat̄. Hylarem em̄ datorem diligit deus. Qui em̄ sic se p obiam humiliat & inclinat. deus cum p̄mio exaltat. deut. xxviij

Si audieris vocez dñi dei tui. faciet te dñs deus tuus excelsiorem cunctis gentibus.

¶ Legit̄ cuidā deuoto fore oñsum qūo obedientes exaltarent̄ tali visione. Vidit enim q̄tuor ordines ante deū. Primꝰ hoim infirmantium. & gr̄as deo agentiū. Secꝰ ordo hospitaliū pior. Tercius solitudines seg̃tiū Quartus obedientiū. hic erat alijs supior & maior in gl'ia Et cum senex ille deuotus q̄reret q̄re hoc. tm̄sum est ei q̄m̄ omnes alij habent aliq̄d ꝓprie voluntatis. huiꝰ aūt volūtas est solum in voluntate iubentis ⁊c.

¶ Sequit̄ secūda ps in qua notat̄ xp̄i mag̃ clementia. ⁊ hoc in turbe cibacōe. Naz xp̄o ascendente in montem cum discipulis finito sermone eleuans oculos & tantā multitudinē hoim considerans ⁊ eor. laborem mia motus dixit philippo. Vñ emem? ⁊c. non q̄si ignorās. ꝫ scies. vt sic discipl'os suos de diuina potestate q̄ ipe habuit informaret ¶ O

¶ Moraliter nata hoc dictat. vt pater filios suos nutriat. q̄diu secum sunt. Pulli? enim q̄diu in nido manet. cum p̄ntibus pascit̄r & non dimittit̄. Teneꝫ em̄ pater alere filios suos. ñ sint minores triennio. q̄ tunc a mr̄e ali debent si eam habent. vel nisi filij sciant artem aliq̄. vel alias hēant vnde viuāt. ff. de liberis alendis Siq̄s ali a liberis cognoscitur. l. penlt. vl' nisi filius ostra p̄rem causa ingratitudinis omisit. Sic q̄diu homo est in nido sancte matris eccie. diuncti? p obseruantiam preceptor p̄ri celesti. nec sepauerit se per ingratitudinem peccando ostra deum p̄rem. vult eum cibo conuenienti alere. & hꝰ docuit filius dei semp desiderare. ⁊ patrem celestem ꝓ pane quotidiano inuocare & petere in or̄one dñica cum p̄ntibus discipulis & dicentibus. Mr̄ doce nos orare. Kñdēt. dicite. Pat̄ noster qui es in celis. Et subdit. Panem nr̄m quotidianum da nobis hodie

¶ Est em̄ quintuplex panis. quē deus pater filijs suis exh̄ibet in eccia ꝓ alimonio ministrauit.

¶ Corporalis.
¶ Doctrinalis.
¶ Exemplaris
¶ Sacramentalis
¶ Spiritualis.

¶ De primo dicit̄ gen. iij. In sudore vultꝰ tui vesceris pane tuo. Isto pane se faciunt.

pctores indignos·cum ſm Aug·pctor non
ſit dignus pane quo veſcit·& tandem p in
gratitudine dabit magnis tormentis· ℣ú·
xx·Suauis eſt homini panis mendatij ꝓ
ea implebit os eius calculo ·i·lapide igmto
¶Dunc panem abundantes frangere debent
indigentibus·vt inde fragmenta colligant
el'inaꝝ·pſaie·lviij Frange eſurienti panem
tuum·Etiam frangi deñt egentibꝰ in pur:
gatorio·Ree·viij·Mittite ptes eis qui non
ꝑparauerunt ſibi·Etiaꝝ eſurientibꝰ in celo
Eſuriunt eñ ſancti el'inas·& bona opa nr̃a
& precipue xp̃us·Mat·xxv·Eſuriui & non
dediſtis mihi manducare· ¶Legit in vita
sc̃i ludouici filij regis ſicilie ordis minoꝝ
p ludouicus dum pſpmonie in obſidione
ſtaret p karolo rege pr̃e ſuo·conuocauit in ſi
mul in cena dñi oms pauperes ciuitatis vt
more ſolito eos paſcet·& eoꝝ pedes lauaret
Contigit p omibus paupibus q̃ ſe pſis in
hoſpitio ſuo exiſtentibus·affuit & vnus in
aſpectu alijs horribilior· Ad q̃ ſanctiſſim⁹
ludouicus accedens·p ceteris ex feruore xp̃i
q̃ deuotione laut·cibauit·q̃ oſcl'm ei infixit.
qui ſtatim pacta pietate ab oculis omnium
diſpuit·nec prĩ nec p̃ea inter alios cpuit
vbi pie credendũ eſt eum xp̃m fuiſſe·q̃ ſub
tali effigie amico ſuo apparĕ voluit·vt ip̃e
ex pietatis ope noſcet xp̃m in membris ſuis
cibaſſe·& magnũ meritũ cumul'aſſe·Frequ·
ad tribuendũ pigri cur eſtis·qñ h° qđ iacĕti
in terra porrigitis·ſedenti in celo datis·Ex
his habes igit fragmenta triũ ſportarum·
¶F ¶De ſecundo·Ecc̃·xv·Cibauit illum
pane vite & intellect⁹·Iſte panis dz maſti:
cari·& in ventrem mitti·Crix·qui nõ maſti
cat cibum non ſentit odorem eius· Ira niſi·
maſticaũim⁹ verbum qđ audim⁹·tractãtes
non intelligim⁹ virtutem eius Ideo manhu
interp̃tat·qđ eſt hoc·vt quotienſcunq; audi
mus q̃ramus·qđ eſt hoc ¶Figurat leuit·xj
vbi dicit q̃ aĩal qđ non rumiat immundum
eſt·Et iſte homo immund⁹ eſt apud deum.
qui non recordat aliq̃ vel retractat verbũ
dei qđ audiuit·Sed dicis ſtatim obliuiſcor
Eſt igit adhuc mihi vtile·dico q̃ licz audita
retinẽ non poſſũ·valet tibi adhuc ¶Sicut
legit in vitis patꝝ·q̃ q̃dam frater ſimplex
freqũter audiens verbũ dei·non recordabat
p⁹·qđ & ꝓpoſuit ſancto patri·ſcz labilitatez
memorie ſue·Tunc pr̃ precepit ei aquã mit:
tere in ollã & picĕt & iterꝝ·& tercio ſimiliter.
q̃rens ab eo·que olla eſſet mundior illa in
quam aquã miſit·vel alia in q̃ nll'am aquã
poſuit·Cui cum dicĕt illam eſſe mundiorem
p aquam mundatã·ait pat̃·Ita & iſte mun
dior eſt q̃ audit verbũ dei·licz non retineat
totum·nihilomin⁹ tñ ſibi aliquid remanet
¶Sicut etiã recitat̃ de quodã aquam hau:
riente p crib̃·q̃ licet aquã emittat totam·
nihilomin⁹ tñ remanet hũidum & pgatuꝝ
Job·xiij·Iam vos mundi eſtis·q̃ pr̃ monez
q̃ locutus ſum vobis·Ab iſto pane colligẽ
debet homo fragmenta q̃ñq; ſportaꝝ·& ſũt
hec in quib⁹ tota ſcripta oprehendit·ſaliꝝ
Crede·fuge·age·time·appete Crede in deũ
fuge vitiũ·age bonum·time ſupplitiũ·appe
te premiũ etnum ¶Q ¶De tercio pane
p̃s·Cibabis nos pane lacrimaꝝ·Iteraꝝ qñdo
oclus vento exponit lacrimat̃·ſic q̃ memo
ria & ognitio nr̃a vento aduſitatis q̃ paſſi
onis xp̃i & p̃deceſſorum pr̃m exponit·dẽm⁹
etiaꝝ eis opati & lacrimare·Tot eñ panes
lacrimaꝝ ꝓponunt·quot legi⁹ ſcioꝝ exẽpla
Qñ enim acerbitatem haꝝ paſſionũ in cor
de nr̃o reuoluamus·anime nr̃e amara & in:
ſipida·efficiuntur ſapida & dulcia·Job·vj·
Que prius nolebat tangere aĩa mea·nunc
p̃ angulſtia cibi mei ſunt ¶Vnde q̃daꝝ ado:
leſcens cum eſſet in ꝓbacõe clareuallis reco
lens paſnas diuitias & delitias·Videnſq;
rigorem ordinis ad ſecl'm redire ꝓpoſuit·ſed
cum tpus expectaret p̃doneũ ei ad menſam
ſedenti inſipiditatem ciboꝝ abhorrenti appa
ruit dñs in latere vl'nerat̃·& apponens ma
num ꝓprio vulneri·vnd̃ ſanguis effluebat
ait ad eum·Quotiens inueneris pan̄ duꝝ
intinge eũ in illo vl'nere & ſapid⁹ erit·quo
dicto diſpuit·ip̃e vero ortitus in religione
pmanſit·Ex illo pane colligunt fragmenta
confirmacõis ſporte vnius.p̃s·Et panis cor
hois confirmat·¶D ¶De q̃rto pane·Job·
vj·Ego ſum panis viu⁹·q̃ de celo deſcendi
Vbi adũtendum·q̃ iſte panis habet·
¶Sũmam & gl'oſam odicõem
¶Magnam & fructuoſã pfeccõem
¶Longam & vtuoſam duracõem
¶Nam in omni re oſiderat̃ ope finis & cõ
ditio rei ꝑtum ad odicõem nature huiꝰ rei
Iſte panis eſt valde mirabilis·quia de celo

descendit quãtum ad virtutis pfeccõem est
viuus ꝑtum ad finis pfeccõem est valõ vti-
lis cum de celo descendit. Res em̃ celestes sũt
istis inferioribus meliores & nobiliores. &
etiaz in suis ꝺdicõibꝰ mirabiliores. sic patet
de celo oribus & stellis, q̃ ergo dicit hunc
panem de celo veniſſe. innuit eiꝰ nobilitatẽ.
Res enim q̃ñꝑ otrahunt suam nobilitatem
de locis in quibꝰ oriunt. sic patet de herbis
que in montibus nascunt. saniores sunt quã
que in vallibus. q̃uis sint eꝺem gñis. Et
inde est ꝙ aialia herbas montanas ꝺmedẽ
tia sunt ꝑ ceteris saniora Sic reuera ille pais
q̃ ortum habuit in monte celestis mãsionis
de celo descendit nulli dubium q̃n magnam
virtutem habuerit & habet. q̃ in ꝺmeden-
tibus sanitatem ꝺfert sempiternam. ¶ Et
nota. ꝙ ille panis sup omnia est mirabilis
virtutis & effectus. Primo q̃ ꝙ ꝺmestionez
non minuit. ꝙ fraccõem non cõterit. vnus
exñs. pluribꝰ locis ꝺsecrat. sumit & ꝺficit
sua munditia ab immũdis non inficit Dico
ſcꝺo ꝙ ille panis viuꝰ habet nobilem pote-
staem. cum dicitur panis, res enim viua
est potencõr & magis virtuosa q̃ mortua.
& ergo panis dicit viuus ꝓeo. ꝙ in se habz
vitam naturalem. & ꝺfert digne sumentibus
vitam spũalem & etiam eternam. Dico ꝙ
habet vitam naturalem. q̃ ibi est corpus xp̃i.
ꝙ sacramentalem ꝺfeccõem. aĩa cum corpore
ꝙ naturalem ꝺiunctionem. filius per humane
nature inſepabilem assumpcõez. pater & spi
ritussanctus ꝙ identitatem essentie. & indi-
uisibilem opacõem. Dat ergo digne sumen
tibus vitam spũalem. Sicut em̃ panis mate
rialis vitam hominis ꝺtinuat ne deficiat.
Sic panis xp̃i dat vitam spũalem anime.
vt eam & vturibus pficiat. q̃ descendit de
celo & dat vitam mundo. Ioh. vj. dat etiaz
vitam eternam. ioh. . Qui manducaũit
ex hoc pane viuet ineternũ. Tercio dico ꝙ
habet durabilem firmitatem. & hoc notatur
cum dicit, ego sum panis, & ille incorrupti
bilis est, q̃uis em̃ species ille q̃ nobis appẽt
& accidentia illa corrumpant & alterentur
in esse. tñ xp̃us ꝓpter hoc non mutatur nec
corrumpit. sicut baculus rect9 in aqua po-
situs videt fract9. q̃uis in veritate pseũet
integer Sic vere panis ille sub aqua fluxi
bilium accidentium. licet frangi videatur.
integer tñ manet sub qualibet ptcula diui
sionis. nec murat in aliquo. Gen. iij. puuli
pecierunt panem. & non erat qui frangeret
eis. Iste panis est ordeaceus. & amarus in-
dignis. ꝟ dignis dulcissimus ¶ Istiꝰ panis
fragm̃ta sunt tres ptes hostie fcte in altari
ꝑ sacerdotem. Prima ad designandũ. ꝙ hꝰ
sacrifitium offert ad honorem ſcti ꝺ in celo
Scꝺa ad salutem viuoꝝ in mundo. Tercia
que in calicem mergit ad liberacõem labo-
rantium in purgatorio. Et ideo sacꝺos dic
vt illis ꝓficiat ad honorem. nobis aũt scz
tam viuentibus q̃ mortuis ꝺiunctis ꝙ cari-
tatem ad salutem ¶ De q̃nto pane spũali. s.
gra. puer. xxxj. Panem otiosꝰ non ꝺmedit
Istum panem timor & solicitudo faciunt or
deaceum. Jon. time cum arriſit gratia. cum
abierit tene. tñ denuo redierit. Sed quis
vnq̃ vidit dormientem ꝺmedere. sic nec tu
nisi de somno peccati surrexeris pane gratie
paſceris. Et ideo bene dicit. iij. Reg. xix. Qz
angelus helyam bis excitauit. vt panẽ ꝺme
deret. in cuius fortitudine ambulauit q̃tuor
diebus ad montem dei. Sic ꝙ angelum hõ
bis excitat ad surgendũ. & panem gre ꝺme-
dendum Primo ꝙ inspiracõez timoris pene
Scꝺo amoris gratie & gl'ie. Istius panis
sunt uaria fragmenta. scz donoꝝ & grarum
que ꝙ. xij. cophinos diuidunt vt pleni sint.
Opa enĩ nra sine gratia nr plena nec pfecta
sunt ric. ¶ Sequit tercia ps in q̃ notat xp̃i
prouidentia. & hoc in iusſione collectionis
fragmentoꝝ. & panum mltiplicacõe. Et dr
ibi ꝙ erat mltum fenum in loco. qa fuit in
vere. q̃n multa gramina iam in fenum erãt
desiccaca. ad dram alterius miraculi. quod
factum fuit in iunio in debto galilee. ꝺ quo
scribit. Mar. vij. c. & legit dnica. vj. post
penth. in quo dns saturauit q̃tuor milia ex
vij. piscibus. & supauerant de fragmentis
vij. sporte. Dic aũt quinq̃ panes mltiplica
uit intm. vt de fragmentis. xij. cophini im
plerent ¶ ¶ Moraliter ꝙ xij. cophinos
designari pñt xij. apli. in quo xp̃s fragm̃ta
virtutum recollegit. Et virtutes apl'orum
dicunt fragmenta respectiue virtutum xp̃i
qa sicut fragmenta que sunt estimacõis ad
totum & integrum. sic virtutes apl'orum &
etiaz oĩm sanctoꝝ nullis reputacõis sunt. nc
estimacõis ad plenitudinem & perfectionez

virtutum xpi. Ideo dicit. Joh. an. in appa-
ratu sup clementinam de hereticis ad nrm
logs de errore quondam dicentiu hominem
in vita pnti tm n talē pfeccois gradu posse
acquirē p reddat impeccabilis. nec amplius
posse pficere in gra. q alias aliquis posset
xpo pfectior inueniri. gra alterius hominis se
habet ad gratiam xpi. sicut vtus pticularis
ad vniuersalem. Vñ sicut virtus ignis qn-
tumcunq; ecclesiat. non pt equari vtuti solis
Ita gra hominis qntumcunq; pfecti. non
pt equari virtuti & gratie xpi Est em pfeccō
xpi tanta. p maxima hoīs pfectio respectu
dicit imperfecta Ideo dicit. C. de veteri iure
enucleando. l. ij. S. Sed q diuine in rebus
humanis nihil est perfectum ¶ Sed queris
qre tunc xpus dicit. Estote pfecti. sicut pat
vester celestis pfectus est cum sit impossibile.
Dico scdo ut habet ex de sū. tri. c. damnamus
q dicit. estote pfecti. scz perfectione gre. Est
em pfectio gre triplex scz quo ad suffitientiā
Sic quelibz gra gratum faciens qntumcuq;
pua pfecta est. q sufficit ad vitam eternam
hndam. quo ad effitientiam. vt illa q efficit
pfectum. scz que facit hominem ex caritate
mori p fribus quo ad pseuerantiā. vt illa q
pseuerat in fre. hec enim gratia. Primo facit
hominem deo cay. Scdo pseuantem pducit
ad regnum ¶ Danc pfeccōem caritatis siue gre habuerunt sancti apli & mres
xpi. q licet respectu gre xpi dicat imperfecta
perfectam tn eis impetrauit gliam n iocun-
ditatem in celis. ¶ Quam qui cupit etiam
habere nccrio ex eis colligit fragmenta.
¶ Sincere deuocōis quo ad deum
¶ Virtuose operacōis ad seipm
¶ Honeste conuersacōis quo ad pximum
¶ Debemus primo ex eis colligē deuocōez
Nam ad hoc p apes hēant mel. circundant
flores ortoy & arboy. & quicqd hnt mellis.
ibi totum colligunt. Sic qlibet fidelis volēs
habere mel dulcedinis & deuocōis. debz in
orto sancte mris eccie p dsideracōem volare
de sancto ad scm. de martiribus ad virgies
& cordialiter tractare eoy vtutes. & spetia
liter pietatem xpi. passionē eius & acerbissi
mam mortem n hūilitatem. & pietatem sue
genitcis. & pculdubio suges mel deuocōis
& si nō poteris ad plenum oīa recolligē. imi
tatis paulatim messores xpi. sanctos apl'os
sicut altera ruth n collige spicas Vnde bn.
Non omnibus eodez mō data est gratia illa.
scz deuocō. porro thomas in late. iohannes
in pectore. petrus in sinu pris. paulus in tercio
celo. secreti huius gram sunt assecuti. Prior
mulier scz maria strauit sibi in tuto loco hu
militatis. magdalena posterior in solio spei
thomas de fundamento fidei. iohannes in
latria caritatis. paulus in intimo sapientie
petrus in luce veritatis. Sic apud sponsum
mansiones multe sunt. Nia igit deuota que
rat mansionem vnam in qua magis possit
quiescere. & dulcedinem deuocōis sugere. &
nunc volet sursum dsiderando premia bea
torum. ps Ascendit sup cherubin n volauit
sup pennas ventorum ¶ Cherubin dicunt
angeli. qui habent plenitudinem scie gtum
ad vim dtemplatiuam. Et dicuntur venti
pter agilitatem obie qntum ad vim mini-
strationem sup quos volamus. qn eorū glo-
riam dtemplamur. n videmus humanitatē
nostram in xpo super eos exaltatam. & nos
spamus assumi ad eorum gliam. vel etiam
sup eos volamus vsq; ad seraphin. qui di-
cunt amore ardentes. qn de scia volamus
ad amorem. ¶ Seraphin em alate
sex alis dicunt Iuxta illud seraphin stabat.
iuxta illud sex ale vni & sex ale alteri Quia
ardentes caritate n deuocōe debent ee alati
respectu sui proximi & dei. Due ale respectu
sui sunt intentio recta. & opatio pfecta. due
ale respectu pximi sunt remissio iniuriarum
n largicō elimosinarum. due ale respectu dei sūt
oratio deuota & grax actio indefessa. Et di-
cunt isti seraphin stantes volantes claman
tes. Sic deuoti caritate feruentes. debent ee
stantes erecti a tpalibus n a vitijs. & cauere
ne cadant. bm dsilium apli. Secundo dnt
esse volantes per pnipendentiam meritorū
Opa enim pria debent velare & pnipen-
dere. seipos inutiles reputando. Tercio vo
lantes p dtemptum oīm terrenox. qrentes
solum illa que sursum sunt. Col. iij. Tpale
enim infra nos est. Creatum iuxta nos est.
deus autez bonū optimū sursum & sup nos
est. Quarto debent esse clamantes p deside
rium eternox. sanctus sanctus. nc. ¶ O
¶ Debemus ergo colligere a scris fragmta
virtuose operacōis ij. cox. vj. In omnibus
exhibeamus nos sicut dei ministros in mlta

pacia. Naz ꝺm ambro. apes eñs sunt subdi
re vni regi. & sedule ministrãt sibi ꝺm diúsa
offitia. q aliq̃ circumstant regem. aliq̃ labo:
rant exteriꝰ. alie mel & ceram ordinant. Sic
etiam inter fideles hoies esse debz q̃ sedule
ꝺuiant & ministrant regi xp̃o. ꝺm diúsa offi
tia. & gr̃am a dño datam. quidãm orando.
q̃dam p̃dicando. q̃dam infirmis ministrãdo
q̃daz laboribus manuũ p utilitate rei pub:
lice ꝺuiendo. q̃dam militando. q̃dam defen:
dendo. in quibꝰ oñibus si fideliter & iuste
fiunt regi xp̃o ꝺuimus. a ministerio eñ xp̃i
nliꝰ sexus excludit. nec vir nec mlier nulla
oditio. nec liber nec ꝺuꝰ. Et iõ dicit. b. Jero
Semper aliq̃ ꝺ boni facito. vt te dyabolꝰ in
ueniat occupatũ. In signum huius voluit
xp̃us ministrare & non ministrari. qõ volẽ:
tes esse eius discipli etiã ministrabant. Vñ
dixit discipulis. Qui voluerit esse inter vos
maior erit vester minister. qsi diceret. Nolo
q̃ aliq̃s ita magnus sit inter vos. qñ obli:
get deo ꝺuire per aliq̃ administracõem. Et
ideo papa in signũ affectꝰ sue admistracõis
nominat se ꝺuum ꝟuoꝝ. vt oñdat se habere
affectũ p̃ter xp̃m omnibus ꝺuire. vt habet
in p̃logo decretaliũ. Etiã imperator noiat
se ꝺuum ex illa cã. vt habet. C. de offitio pre
fecti affrice. l. u. Vñ ap̃lus vt recitat. xxviij
q. i. Jam nunc. Cum sim liber ab omnibus
oĩm me ꝺuum feci. vt plures lucrifacerem.
¶ Debemꝰ eñ volũtarie deo ꝺuire. cũ
eius ꝺuitus utilior & mltum fructuosior sit
q̃cũq̃ mũdi ꝺuitute. ¶ Refert beda q ĩ ãglia
q̃dam miles strenuus febribus cepit estuare
q̃ cum rex anglie. vt singlarissimũ visitaret
dixit miles. rogo te domie. vt aufferas a me
vnam diem febris p omnibus ꝺuitꝰ meis
Ad q̃ rex. nunq̃d ego deus sum vel medicꝰ
talis vt possim hoc. Cui miles. nunc nosto
me tp̃us & labores oña perdidisse. ꝺuiendo
mundo. ãmodo illi ꝺuiam qui potest dare &
aufferre febres. & eo ꝺualescente factus est
religiosus. ¶ Dixi tercio q colligẽ debemꝰ
fragmta honeste ꝺuersacõis quo ad p̃imũ
. i. thy. iiij. Exemplũ esto fidelium in ver bo
in ꝺuersacõe. in caritate. in fide. in castitate
Nam sic exptus piscator. volens colligẽ ml'
tos pisces ponit lucernam ardentez. ỽmem
lucentem vel quercineũ lignum putridum
in vas vitreũ in aquam. & ꝺueniũt pisces
Sic q̃ alijs p̃ponit vitam sc̃am & lucidam
ꝺuersacõez in fluxibilitate & ĩ instabilitate
huiꝰ mundi colligit plures lubricos ad bti
tudinem & lasciuos. Sed heu nunc plures
qui colligere deñt pisces p lucernaz vite ve
nant cancros. & malefactores quos ĩ vitijs
nutriunt p eoꝝ inordinatã vitam. ¶ O.
¶ Legitur q̃ cancri p putridũ arietis ep̃i
gregent. Sic p malam & inhonestã vitam
sapioꝝ platoꝝ & religiosoꝝ xp̃ianorũ multi
malefactores colligunt. & ꝺhortant in malo
q̃ retrocedunt a ỽitate. ¶ Vñ fabulose reci
tat de cancro. cũ ab eo quereret. cur semp re
trocedet & nunq̃ incedet recte. Rñdit quia
sicut ꝺocuerꝰ me p̃es mei. & hec est vera cã
q̃ nunc a cancro subditi & simplices ꝺidice
runt. q̃ sunt ita inobedientes. & in omnibꝰ
irregulares & dissoluti. q eoꝝ sapiores taz
spũales q̃ secl'ares hñtes regimen pl'i. nõ
aliud ꝺocuerunt. ¶ Recitat etiã de quodam
ioculatoꝛe. q cum a rege philippo peteꝛet quid
cogitaret. rñdit. Cogita q̃re nunc non sunt
ita boni milites sicut Rolandus & Olmerꝰ
Rñdit ioculator. q. nullꝰ inuenit hodie talis
karolus. Vñ p locum a sl'i. q̃re hodie non
inueniunt subditi boni & honesti. Rõ quia
hodie non inueniunt boni & honesti rectoꝛ
res & p̃lati. de quo mltum dñt teneri. quia
vt scribit. xj. q. iij. c. precipue. ¶ Scire dñt
prelati. q̃ si puersa vnquaz p̃petrant. q̃ tot
mortibus digni sunt. quot subditos exẽpla
p̃dicõis tñsmittunt. Sed quicq̃d sit de supe:
rioꝝ vita. ꝺsideret vnꝰ q̃sq̃ qualem vitã ipe
habeat. vt in die iudicij ꝺsciã p̃pria nõ accu
set. & imp̃etuũ damnet. vbi hlis nõ ptabit
iniq̃tatez p̃is. nec eouerso. ꝟ vnꝰquisq̃ ꝺm
ap̃lm vt gessit in coꝛpe p̃prio mercedem re:
cipiet rñc.

¶ Sermo vicesimusseptimus.

Rope erat dies
pasche. & ascen
dit ihus ierl'imã
Joh. ij. q̃
¶ Videmus. q̃
indebitatus qñ
tocitꝰ creditoꝛẽ
ex oluit. tãto fa
ciliorem & p̃mp
tioꝛez eum facit

ad denuam ꝺmodacõem· Quia vt habetur
inſtit·de accõibus·⁊·plus añt·Plus ſoluit
qui ante tpus ſoluit·& miꝰ qui poſt deter
minatũ tpus· Vñ Seneca· Qui cito dat bis
dat·Sic cum deo ſemp obligemur de bene:
fitijs collatis gr̃as agere·qñtociꝰ illud agi
mus·tanto ꝑmptior efficiꝫ ad ꝺdonandum
maiora·hl̃arem enim datorẽ ꝺligit deus·
Hl̃aris em̃ dator eſt·q̃ donat deo inuẽtutẽ
adoleſcentiam·⁊ triſtis qui pꝰ tpus debitũ
forte in ſenio vel in fine mortis vult ꝓſolue
& forte plꝰ timore ꝙ amore· Vñ aug·Nilꝰ
expectet qñ peccare non pꝫ· Arbitrij em̃ que
rat libertatem vt dole poſſit ꝺmiſſa non ne
ceſſitatem· Vñ de pe·di·a·Medicina·Adam
de paꝺiſo ꝺñs ſtatim poſt culpaz eiecit nõ
diſtulit·⁊ ſtatim ſepauit a delitijs·vt pñiaz
agẽt·ſtatim tunica veſtiuit eum pellicea nõ
ſerica·Conſiliter ſaluator docet nos a inuẽ:
tute benefacẽ·ꝛ non finem expectare·de cõ-
miſſis penitere· Ipe enim q̃ nunq̃ peccauit
deum pr̃em ab initio laude & glia ꝓſoluit·
& uſq̃ ad mortem gr̃as agere non deſtitit ⁊
etiã dum ꝙpe eſſet tñſitus mortis ad hoc fa:
ciendum ierl̃imã aſcendit· Et ideo dicitur in
themate· ꝙpe erat paſcha·i·tñſitus·cĩ ¶ Q
¶ Cum plures tarde peniteant·morientes
ſine debita ſatiſfactione peccatoꝝ·legantes
aliq̃ ꝑ liberacõe celeriori de p̃gatorio an in
aliquo p̃iudicet teſtatorũ aĩabus exꝓcucõis
dilatio· Et videꝫ ꝙ nõ·xxiiij·q·ij Nec q̃ſq̃
de eo·q̃ in dei uꝺitio eſt ꝺſtituꝫ nobis ſaꝑ
non ẽ aliud decerneꝛe p̃ter id in quo eũ dies
ſupremus inuenit·ergo teſtator ſiue ſui exe
cutores exeqñtur ordinacões ſue vltime vo:
luntatis ſiue non·non ꝙpter hoc habebit ñ
bonũ vel malũ qꝺ ſibi debebaꝫ ꝑ illo ſtatu
in quo eũ ſuprem⁹ dies·i·dies mortis ĩuenit
Item ſi bonus homo mittat el̃inam ꝑer ſuũ
ſeruientem cuidaz paupi·ſi buiens ille eam
non dederit·⁊ eam ex malignitate in aquaz
ꝓiecerit·ſeu ſibi retinuerit·non ꝙpter hoc
minuiꝫ meritũ teſtatoris·q; bona ſua ꝑ eos
precepit paupibus diſtribui·ergo ſiue exe
cutores diſtribuant ſiue nõ·ſiue diſtribuere
tardent·non ꝙpter hoc peius vel meliꝰ aĩa
teſtatoris habebit ¶ R ¶ Contra·opus
exterior·vel vltra bonitatem actus interio
ris·valet ad aliqꝺ accidentale p̃mium·ergo
a ſil̃i executio vltĩe volũtatis pie teſtatoris
vltra voluntatem bonam ꝙ habuit in pre
cipiendo ſibi aliq̃ ꝓdeſt ad aĩe ſue alleuia:
tionem·q̃ ergo non exequt̃·aut exeq̃ tardãt
anime teſtatoris p̃iudicant. ¶ R ñdet ric̃.
in·iij·ſuo ſup mg̃rm·di·xxxv·ar·v·q·iij
Q̃ dilatio exꝓcucõis in aliquo p̃iudicat aĩe
teſtatoris· Cuius ꝺplex eſt rõ· Vna q; qñto
citiꝰ eccĩe pauper quibus legatũ eſt recipiũt
illud qꝺ teſtator eis legauit·tanto freq̃tius
& citiꝰ orant ꝙ aĩa defuncti & orare tenent·
& qñto tardiꝰ recipiunt qꝺ eis legatũ eſt·tã
to tepidiores ſunt ad orandũ·& magis tar:
dant orare ꝙ aĩa defuncti·acceleratio autẽ
ferentium oꝝonum ꝙ aĩa defuncti·multũ
valet ad eius alleuiacõem & celeriorem ex:
pedicõem ¶ Alia rõ eſt·q; ſicut defuncti in
caritate aliqꝺ purgabile ſecum ptantes·in
hac vita meruerunt·vt elemoſine ſi pro eis
dent̃·eis ꝙſint non ad augm̃tum gr̃e·⁊ ad
alleuiacõem & abbreuiacõez pene ¶ Dice:
ſtator teſtamentũ faciens in caritate decedẽs
teſtamentum faciendo meret̃ vt eius exꝓcucõ
ſibi poſt mortez valeat ad augmentum gr̃e
⁊ ad alleuiacõem & abbreuiacõem ſue pene
Et ideo qñto teſtamentum ſuum citiꝰ exꝓcu
tioni demandaꝫ·tantociꝰ alleuiaꝫ·& q̃nto
tardius executio ſui teſtamenti ꝺpleꝫ·tanto
tardius cereris paribus incipit alleuiari·&
tardius liberaꝫ· Si tñ legata ſua nunq̃ ſol:
uerent̃·nec fore facta ſua que p̃cepit em̃dari
ꝑ executores em̃darent̃·nec debita ſua que
precepit ſolui per executores ſoluerent̃·non
ꝙpter hoc ꝙpetuo remanerent in pena·q̃us
ꝙpter hoc multo tardius liberaretꝫ a pena·
¶ Ex dictis patet q; grauiſſime peccant &
magnam ꝓdicõem & illegalitatem faciunt
executores·qui exꝓcucões teſtamentoꝝ ſibi
ꝺmiſſas non ꝺplent q̃ citiꝰ pñt optunitate
habita ꝺpetenti ¶ Primũ inoꝓpoſitũ dicen
dum·q; illud verbum intelligiꝫ de quodaz
heretico qui in ſua hereſi deceſſerat·& tali
mortuo ꝛ cuicunq̃ immortali decedenti niꝫ
ꝓdeſt qꝺ poſtea ꝑ eis fiat· Vñ vſuranus q̃
in ꝺdendo teſtamentum precipiũt vt ſui
executores reſtituant poſt mortem ſuaz illis
a quibus acceperunt vſuras ꝛ nolũt q; fiat
reſtitutio q̃ diu viuunt·ſed intẽdunt illa bõ
retinere·ſi de infirmitate euadunt·nõ ꝓdeſt
ad ſalutez anime ſue teſtamentum quod fa:
ciunt·q; tales in mortali peccato decedunt·

q̃uis ī peiori statu morient, si nollēt p etiaz post mortem suam restituerent ¶ Ad ꝺm dicendum, p q̃uis non minuat meritum mittentis qñtum ad impetrationez gr̃e. tamen minuit qñtum ad remissionem pene maxime. q si ille paup elīnam recepisset ferventius oraret p eo. & magis teneret orare ¶ Sed querit an executores testamentorū teneant infra annū execucōem ꝛplere. Dic̄ richardꝰ vbi sup̄. p aut testator tpus determinat inqñtum vult testam̄tum eē impletū aut non. si sic non tenent executores tencōz nēcitatis vsq; ad illud tps testam̄toz complere. nisi viderent citius explendo se posse facē anime defuncti vtilitatem maiorē. tūc em̄ & si in foro iuditij ꝛpelli non possent ad cia? implendū. tn̄ ad hoc eos ꝺscia deberet ꝛpellere. q; supponendū est. p voluntas defuncti fuit. vt illo mō & illo tpe testam̄tum implerent quo esset expedientiꝰ anime sue. si autem non determinat tpus. ita p velit testamentū implere Tūc distinguo. q aut executores hñt libere bona de quibus statim possint testamentū implē. aut non habeāt. si habeant. dico p implere tenent quandiu possint. q debitores sunt illis q̃bꝰ legata fr̃a sunt. sicut dicit. ff. de re iudicata. In omibꝰ obligacōibus in quibus dies non ponitur pñti die. debet ꝓrea qñtocitiꝰ testam̄tum implet. tantocitius anima defuncti alleuiat vt prius habetur. Vnde illi executores. qui penes se habent in promptu. & libere bona de quibus cito possunt testamentum implē & p longum tpus tardant suam execucōem ꝛplere necatoribꝰ egentiū ꝛpant. xiij. q. ij. Qui obligacōes Qui obligacōs defunctoz retinent aut negant ecc̄ijs. aut difficile reddunt tanq̃ egentiuz necatores exꝺn̄centur Et ꝺm glo ibiꝺ hoc intelligit ꝺ obligacōibꝰ voluntarijs. ꝙ de illis bonis q̃ relicta sunt ecc̄ijs. Et. c. fegr̃i dicit. Qui obligacōs defunctoz retinent & ecc̄ijs tradere demorant vt infideles ab ecc̄ia sunt abitiendi. ¶ Executores etiam si illa bona retinent pro se ipsis sunt fures & raptores. e. c. Vñ & velut necatores paupum ab ecc̄ijs debēt excludi quo usq; reddant. e. q. clerici. & sacrilegiū ꝺmittunt. xvij. q. iij. Sacrilegiū Vñ si executoēs infra annū saltem ammonicōe ep̄i pias voluntates defunctoz non implent cū possīnt si vellent p ep̄m dñt ꝛpelli. ex̄ de testam̄tis nos q̃dem & tua nobis in glo. & .c. Ioh̄. in textu. Si aūt executores ñon hēant bona ī ꝓmptu de quibus pñt infra annū testamentū implere. non credo p ꝓpter hoc deuoluat p̄tas eoz p? annum ad ep̄m. tenent tn̄ facere q in se est. vt bona habeant. & habita citiꝰ quo pñt distribuant. ¶ Qñtum ad ꝺtinuationem. heri oparijs deuotis ecc̄ia exhibuit solatiū. hodie ne p̄mio priuent. tollit q̃ꝺaz obstaclm. & ꝺm hoc tres sunt ptes euāgelij ¶ In prima notat ꝺuersatio exemplaris in templi accessione. & hoc in p̄cipio ¶ In secunda increpatio v̄tualis in vendētium expulsione ibi. Et cum fecisset ¶ In tercia informatio ꝓb̄alis futuri oñsionē. ibi. Soluite templum &c.

¶ Qñtum ad primum notādum. q iudei ꝺm leges. leuit. xxxiij. & exo. xxiij. int̄ alias solennitates tres habebant. in quibꝰ emne masculinū debebat statuto tpe & loco se ꝺo psonaliter p̄sentare. qui locus ierl'imis in templo erat. Xp̄s igit̄ existens capharnaū vt dicit̄ ante illud euangelium p? miracl'm factum de aqua vinū in nuptijs. ip̄e & mat̄ eius & fr̃es ascenderunt ierl'imam ad solennitatem paschē. vt ibi deo redderent iustitiā sibi debitam in obꝺuacōe legaliū &c. q.t.

¶ Moraliter q̃libet xp̄ianus ex p̄cepto ecc̄ie tenet̄ etiam solennitates scr̄oz venerari. vt dicit̄ de ꝺ. ꝺi. Omēs. Nam q ꝺuenit ad honorem p̄cipis. vt dies natiuitatis sue. vel p̄cipuum impij solenniter celebret̄. vt dicit C. de ferijs. l. vltima. plus ꝺuenit dies natiuitatis. qua q̃s princeps spūalis nascitur ad regna. & ad societatem iungit̄ beatorum solenniter celebrari & gaudere Quare in p̄cipaliꝰibus festiuitatibus. Introitus misse incipit. Gaudeamus oēs in ꝺño diem festū celebrantes &c. Vnde legit̄ in legenda beate agnetis virginis. p post passionem eiꝰ parentes ad sepulcz vigilarent & lugerent. viderunt choz virginum vestibus aureis radiantem. inter q̃s viderunt beatam agnetez simili veste fulgentem. & ad dextris eius agnum candidiorem niue stantem. quibus illa ait Videte ne me q̃si mortuam lugeatis. sed ꝺgaudete mecum & ꝺgratulamini mihi. q̃a cum his oībus lucidas sedes accepi. ¶ Debem? igit̄ ꝺgratulari sanctis. & eos deuote venerari. q: post se nobis reliquerunt.

¶ Relucentiam vere imitacōis.

¶ Confidentiam certe inuocacōis

¶ Expientium eterne retribucōis.

¶ Primo em̃ reliq̃rt relucẽtiã sc̃itatis vite p castitatẽ hũilitatẽ paciẽtiã vt imitem̃ vñ rabanꝫ, ꝺus in diũb mundi ptib⁹ diuersis pcis martires pati voluit ·& ⁊utib⁹ diuersꝫ lucẽ vt ⁊ꝝ hẽant testes ⁊itatis·& exempla sanctitatis ¶ V ¶ Ꝺ enim qñ videt ⁊l audit sc̃oꝝ p̃cedentiũ exempla ·ꝺz ea retinẽ & in corde deuote reuoluẽ & iuxta posse imitari pñꝝ operibus ,sicut iohannes baptista. qui exempla patrum predeceſſorum ī corde totiens reuoluit·& ita similia fecit· ꝙ xp̃us helyas & helyſeus esse putaretur ·Nam ſpeculum purum repreſentat & oſtẽdit quicꝙd ei opponitur ¶ Sic in nobis virtutes relucere debent· quia ſanctis premonſtrantur · Sed heu multa ſunt impura & falſa ſpecula que aliud reſpitiunt & aliud oſtendunt ·bõ exempla reſpitiunt·ſed mala facere non obmittunt· ſicut hi qui diebus dominicis & feſtiuis plus alijs ferijs mala exercent· adulterando·ludendo·potando·chorizando ⁊c· Vnde dicit auguſtinus ꝙ melius eſſet operari in agro· vel aliud opꝰ exercendo quam huiuſmodi mala perpetrare · Et Ieronimꝰ Nimia ſaturitate vel laſciuia velle mr̃em honorare· quem ſcimus deo per ieiunia placuiſſe valde abſurdum eſt· Nam modo heu ad hoc deuenit· ꝙ iudei & gentiles deuotores xp̃ianis inueniant· Judeus nanꝙ nllo modo ſabbatum ſuum violat· etiaꝫ ꝙ magno ꝺmodo ſuo· minimam iotam legis non preteriret· or̃ones deuotas & corpis affectiones ꝓpter deum facit ¶ E ¶ Tu autez ficte xp̃iane credis ꝓpter laſciuiam ⁊ vẽtris repletionem feſta fore inſtituta · Quia igit̃ nec deum nec ſanctos debite ⁊ deuote venerarnur· Ideo multis afflictionibus nunc apoſtemate nunc caniſtia guerris & huiꝰmõi ſine ceſſatione plagamur· Ezech· xx· Pcfanaria mea ſpreuiſtis ·& ſabbãta mea polluiſtis & ego ſpernam vos· ſcilicet ꝑ immiſſionem omnis mali· Quia dicit deus· ꝑſaie· i· Solennitates veſtras odiuit anima mea· ¶ P ¶ Secundo ſancti reliquerunt confidentiaꝫ certam exauditionis ·ſi eos inuocauerimus tempore tribulationis · Nam habens cãm arduam coram iudice pendentez honorat & inuocat amicum iudicis· vt cauſam eius ꝓmoueat· Sic nos famlos & amicos diſtricti iudicis honorare debemus ⁊ inuocare · vt ꝓ nobis intercedant ¶ A ¶ d quod hortamur per illud· Iob· v· A ꝺ aliquẽ ſanctorum conuertẽ· Vnde legimus Exo· viij· ꝙ quãdo pharao fuit plagatus a deo multis plagis· rogauit moyſen & aaron· vt deum orarent pro eo· vt tolleret plagam ranarum ·qꝺ cum factum eſſet· deus abſtulit ranas ꝺ domo & familia pharaonis ¶ Exo· xvij legit de moyſe qui leuauit manus ·⁊ orauit pro filijs iſrael· & iſrael vincebat amalech · Si igit̃ in hac vita mortales nobis ſimiles tãta ſuis orationibus meruerunt alijs· ꝙs dubitat quin ſancti in celis deo coniuncti inſe patabiliter plus poſſint ꝓ nobis impetrare ¶ Sed q̃rit̃· an omĩbus ſc̃is· tã viuentib⁹ quam mortuis poſſimus preces porrigere· & eos ſolennit̃ veñari Dico aũt ꝙ ſi talꝰ ſc̃ꝰ homo in vita ſua per eccleſiam eſt a ꝓbatꝰ ⁊ canonizatus· ſicut dicit Inno· & hoſtien· extra de reliquijs· ꝙ poſſumus ei p̃ces publice & ſolennes porrigere· & offitium ſolẽne & ſi eccleſia in canonizatione eius erraret · quod non eſt credendum· licet accidẽ poſſet extra de ſen· ex a vobis · nihilominus tamẽ preces in eius honorem effuſe ꝓpter fidem · deo ſunt accepte que non deficit· Si tamen talis non eſt canonizatus · vt per papã a ꝓbatꝰ· & tamen aliquis credit eum eſſe ſc̃m· poteſt ei porrigere preces in ſecreto non ſolenniter · nec ſolenne offitium debet dici de eo ¶ F ¶ Ex his paret· ꝙ hi grauiter peccant qui inuentas nouas reliquias publice venerantur · que nondũ auctoritate ⁊ racõe pontificis fuerint a ꝓbate· Contingit qñꝙ homines ꝺpabolica fraude ſic talib⁹ falſis figmentis decipi · ſicut quandoꝙ occaſione queſtus fieri conſueuit ¶ Vnde accidit caſꝰ ſm Bernh· ꝙ ꝙdam ſic ꝺpabolica fraude decepti ꝓdam in ebrietate occaſum · q̃ſi ſanctũ venerabantur· cum etiam ꝙ talibus in ebrietate occiſis eccleſia vix permittat orare · cũ apoſtolꝰ dicit· Ebrioſi non poſſidebunt regnum dei Qui caſus delatus ad aures ſũmi põtificis mãdauit vt hẽtur ꝺ reliq̃is & ſc̃oꝝ audiuiꝰ ꝙ illũ colẽ deceto nõ p̃ſumãt ꝙ ſi ꝙ eũ miracla fierẽt ſñ aucte ip̃e · rone eccie non licẽt ꝙ ſãcto veñari ¶ T ¶ Ter cõ ſãcti reliquerũt expientiã eterne retribucõis ⁊ ꝺſolacõis· Vñ· i· ioh· i· Ꝺ anduimꝰ & vidimꝰ ãnuntiamꝰ vobis· vt & vos ſocietatẽ hẽatꝙ nobiſcũ · & ſocietas vr̃a ſit cũ p̃re & filio eiꝰ ihu xp̃o vitã eternã q̃ erat apud p̃rem ⁊ appuit nobis & hꝰ ſcripſiꝰ vobis vt gaudeatis· & gaudiũ vr̃m ſit plenũ· Facit em̃

ẽuãgelista instar kr̃i & sinceriſſimi aĩa inuitãt̃ ad dulciſſias epl'as ⁊ pocl'a ſuauiſſima ſuos caros. ſic ipe nos vocat ⁊ inuitat ad ſuã gl'oſã ſocietatẽ cũ ibu xp̃o. in q̃ cuilibz aduenienti m̃ſura plena & ſupabundãs oĩs iocũditatẽ ⁊ leritie miſtrat. vñ de iocunditate illiꝰ ſcte ſocietatẽ Aug. in li. iij. de libero arbitro ſic loq̃t di. tãta est inq̃t illa pulc̃tudo iuſtitie tãtaq; iocunditas lucẽ eẽne in omutabil' vitate & ſapie. vt etiã ſi nõ licẽt manẽ pluſq; vnꝰ diei more ꝑpt̃ hꝰ ſolũ inuabiles ãni hz vite pleni delitijs ẽcũfluẽtia bonoꝝ tpaliũ recte mito otẽnẽt. Nõ em̃ flo. à puo affectu dictũ est. qm̃ melior est dies vna in atrijs tuis ſup milia. hꝯ aug. ab hac igit̃ iocunda ſocietate ipedit & rec̃hit ſocietas p̃ſa mdanoꝝ. in q̃ vnꝰ aliũ & alt̃ altez plꝰ ad vitia t̃hit q; ad vtutes. Et hꝯ ẽ bm ſene. potiſſima cã q̃re pl'es ſint vitioſi q; vtuoſi. pl'es damnent̃ q; ſaluent̃. Ista em̃ hodie vna maxia ẽ hoĩm Er iſt ain gut geſell. igit̃ er iſt ain boſer ſchelm. i. neg̃. q; vt hẽtur. Æ. p ſocio. nꝯ ptermittẽõ est q; de rbꝰ illicitẽ & inhoẽſtis nll'a pt̃ eẽ ſocietas. Vñ g. Q; aũt palã est q; delictoꝝ ẽpis atq; feda ẽ oñio Ho. Narrat valeriꝰ de duobus ſotijs. Etiaz narrat̃ in vita ſc̃i iob. eł'inarij de duobꝰ ſotijs ſuis ribꝰ. quoꝝ vnꝰ valde diues hñs magnã fatiã p̃ez m̃ez vxoẽ filios ⁊ filias quos omẽs arte ſua aluit cũ hꝯ deotꝰ veñator ſanctoꝝ vacabat ecc̃ie ſñ int̃miſſione. alt̃ vo cl̃dez artis picõr/ecc̃iaz non freq̃tabat. nꝯ in feſtis apl'oꝝ nꝯ alijs laborare ceſſabat. de quo arguẽt̃ p bonũ ſociũ inuidebat ei di. Melior ego ſũ in arte nr̃a. & vñ ẽ q; tu diues factꝰ. ego in tãtã inopiã deueni Cui bonꝰ inueni theſauꝝ in ẽra. & iñ factꝰ ſũ diues. ß ſi vis veni mecũ. ille acq̃eſcens duxit eũ ad ecc̃iaz ⁊ ait. ß ora deũ ſñ int̃miſſiõe. & hẽra ſãctos ⁊ hẽbis qõ p̃miſit q; dixit. p̃mũ q̃rite r̃gnũ dei & iuſtitiã eiꝰ. & hꝯ oĩa adiẽt̃ vobis. qõ & factũ est & diues factꝰ. deo gr̃as egit. ⁊c Sequitur ſ̃da ps in q̃ tractat̃ de virtuali eiectiõe cupidoꝝ & inc̃pacõe eoꝝdẽ. Ihaz xp̃o inſiãte irl'm vt ſolebat ſtatim tẽplũ adiit. & dũ ſemel ſic int̃rz. vt ß dꝯ emẽtes & vendentes eiecit In lege em̃ moꝑſi iudeis ꝺcedebat deo offerẽ aĩalia. ne more gẽtilitatẽ ad ꝑdola ſe dũterent. ſacẽdotes aũt eoꝝ cupiditate cecati õ legẽ p̃mittebãt ea in tẽplo vendi. & nũml'arios poſũt vt nõ hñtes monetã. ibi mutuarent. ut nll'ꝰ offendo poſſz ſe excuſare

ßm bedã. ⁊c Moralit xp̃s ingr̃diendo templũ mãle ad rectificandũ illud tria fecit. Primo volens ingr̃di ßm ioh. ꝺmouit cini. tatez ad q̃rendũ q; est hic Secundo de templo vendentes & emẽtes eiecit Tercio ꝑpl'm luĩe doctrine illuſtruit. Sic etiã ſp̃uale templũ. ſ. aĩaz volens ingr̃di ad iuſtificacõz ipiꝰ alq̃ p̃mittit vt poſſit ibi hĩtare. vt em̃ hẽtur xxij. q. q; Q; nõ oz ꝑmũ domũ ꝺpaginari ⁊ ſic hĩtatorez introduci. Nã ßm naĩles aĩa q̃ est forꝯ ſubal' ⁊ vita corpis nõ introducit̃ in corpꝰ. ñ pꝰ fuit organizatũ & diſpoſitũ. Vñ mgr ſñiaz di. xxxj. nõdum ꝺpagã caro infundit̃ aĩa. ß iã effigiato corpe. Sic deꝰ qui est vita aĩe ſic aĩa vita corpis de pe. di. i. hꝯ iõ nõ ingr̃dit̃ aĩaz ñ ꝑpꝰ fuit mediãte gr̃a diſpoſita & inſtificata. Ad hꝯ em̃ animã p̃mo.

⁊ Exagitat gratia preueniendo.

⁊ Expurgat gratia coagendo.

⁊ Informat gratia perfitiendo

⁊ Dico q; añg̃ deꝰ aĩaz ingr̃dit̃ inhĩtandũ p̃mo gr̃a p̃ueniente eã in oĩbꝰ viribꝰ agitat & ꝺmouz ad pc̃oꝝ ꝺgr̃õ. de ꝺgr̃õe ad cordis ꝺtritõz. & tãdez ad lac̃maꝝ effuſionem Facit em̃ deꝰ gr̃az ĩ aĩa ſic̃ ſol in terra in terre motu. Nã vt dic̃ ꝑbs. meth. Añ ventꝰ grosſus ex groſſis vaporibꝰ gñatꝰ in ventre terre includit̃. & vtute ſol' tangit̃. adeo trahit̃ q̃nz & ꝺmouet̃. q; terre motus iñ cãtur vſq; tãdez terra ſcindit̃. Sic q̃n in corde hoĩs terreni ⁊ mundani affectiõs carnales ex groſſis ⁊ fedis cogitacõibus gñate includunt̃ gr̃a p̃ueniente tã potenter ꝺmouent̃ & t̃hunt̃ q; cor p dolorez ſcindit̃. & affectiõs tõliter euaporant̃ ⁊ adnihilant̃. q̃re dic̃ ꝑs Cõmouiſti dñe terrã. i. cor terrenũ. & ꝺturbaſti eã. ſ. p dolorez ꝺtricõis ſana ꝺtricõs eius q; ꝺmota est

O ⁊ Oz heu mlti ſũt ſic̃ magni mõtes ẽgues p obſtinacõem vl' induracõz male ꝺſuetudinis. q̃ licz interdum pauz ꝺmoueant̃. ad ꝺgr̃õem non tñ p̃nt ꝑpter ẽuitatez ꝺmoueri ad ꝺtricõez inſtar ninis in alt̃e mõtibus. q; ꝑo leuiter ẽcloẽz ſol' ſoluit̃ ß ſi diu pmanent in glatiem irreſolubilez ⁊ lapidem duz ꝺũtit̃. Sic etiã est de obſtinatis & indurate in peccatẽ. De q̃bus ad Ro. xiij. ßm duritiam tuã ⁊ ip̃niaz cordis tui th̃zaurizas tibi irã in die reuelacõis iuſti iuditij dei. Et ec̃i. iij. Cor duz male hẽbit in nouiſſimo. q; dãnabunt̃ in ꝑfundo inferni. Sic pharao induratus malitia nolens dimittẽ filios iſrl' q; in ꝑfundo maris rubri ſũmerſus est Exo. xiiij

¶ Dico secūdo· q̄ ꝺmota aīa p gr̄am p̄uenientem ad ꝺtricōz intrat xp̄us p gr̄am cō-pātez· & eiecit pcā de templo cordis q̄-si vendentia· & dy̆abolū q̄si em̄tem· q; pcā vendunt in tēplo cordis aīaz p̄ modica de-lectacōe p̄sa· ly̆· gratis venūdati est̄· & bñ dic̄ gr̄is q; p̄ nihilo ⁊ breuissia delectacōe vē dic̄ aīa ad eīnā mibiā· q̄d igit̄ peic̄ & dānabilic̄ aīe q̄ pcēm mor̄le in se & in corde p de-lectacōz huaē & non p ꝺtricōz gr̄a coopāte expellē q̄ ꝑuat & excludit deū· in quo om̄e bonū ꝺsistit· in quo est tō vita aīe· & doār & a ꝓpat eā dy̆abl'o p̄ncipiū oīs mali & mi-bie rectori inferni & ꝑpetue cruciacōis· ¶ Unō ioh̄· in apoc· in insula pathmos relegatus volēs ognoscē statū pc̄toꝝ· vt hēat apo· vj· oñsum fuit ei in figura eqū palidē ⁊ q̄ sedebat sup eū nom̄ ei erat mors· cui īfernē seq̄bat· p equū palidū ꝺm haymonē deligē pc̄tor q̄ hī opa mortē dū hī peccata mor̄lia ¶ Palor em̄ fit ex r̄cessu sāguinis· in quo vita ꝺsistit tendens ad interiora· ¶ Hic etiā pc̄tor est palidē & discoloratē q; sñ gr̄a ⁊ caritate in q̄ ꝺsistit vita aīe & tōl'decor· ¶ Per mortez dy̆abolē delignat q̄ mors dī· q; p eū mors īcepit & om̄e malū & ad mortē eternā trahē nō desistit· hic sedz sup peccatorē· ⁊ q̄escit in corde eiē p dñm q̄ seq̄t infernē & pena eīna p modica letitia hīta in pc̄to· ¶ Q° ꝺsiderās ipse mīcors deē· primo pulsat ad cor hoīs p gr̄ā preuenientē· expectās si q̄s ianuā sibi apiat p ꝺtricōz· q̄ apta intrat p gr̄az coopā-do· pc̄a expellendo· & aīaz iustificādo· ¶ Ro· ⁊· Iustificati gratē gr̄a ip̄ē p reuelacōz q̄ est in xp̄o ihu ¶ Fcl'z q̄rit̄ vtz ad iustificacōz impij req̄rat gr̄e infusio· ¶ Et videt̄ q; nō· q; q̄cq̄d p̄t deē mediante cā sc̄a p̄t facē sñ ea· ergo si deē p̄t iustificaē impiū mediāte gr̄a p̄t etiā sine gr̄a· ¶ Cont̄ non expellit̄ tenebra corpalis n̄ p lumen corpale· ergo nō tenebra pc̄i expellit̄· n̄ p gr̄az q̄ lum̄ est spūale· dico ꝺm Rich̄· iij· sup mg̃rm di· xvij· ar· iij· q· ij· q; hī q̄n ex vno elem̄to fit aliud· ꝺcrunt q̄tuor· s· vnīē forme corruptio· & alt̄ē gn̄a tio ⁊ dispositio ad gn̄acōz alterē· ¶ Sic cū de impio fit iustē req̄runt q̄tuor· s· impietatē de structio q̄ est culpe remissio & gr̄e infusio & dispositio ad destruccōez impietatē destruccō q̄ est culpe detestatio· & dispositio ad suscep cōz gr̄e· q̄ est li· ar· ad deū ꝺuersio ¶ Et sic patz q; gr̄e infusio req̄rit̄ ad impij iustificacōem ¶ Ad ar^m inoppositū ꝺm· q; illa ꝓpositio in

telligēda ē de sc̄da cā efficiente· gr̄a autē est iustificacōis cā sc̄da for̄l'· nō effitiēs· ¶ Et tō sic̄ deus non p̄t facē aliq̄d albū esse sñ albe dine· sic nō iustum sñ gr̄a ¶ G · ¶ Dico tercio· q; qñ xp̄s aīaz sp̄intrat· & eā emun-dauit p gr̄az coopātē· tunc eā illuīat· ⁊ in fortur p gr̄az p̄ficientē· Illustrat em̄ tenebra illius intellectus possibil' & errores oñdit· ¶ Aīa em̄ nr̄a sibiipsi in puris na'libē dēlicta in diuinoꝝ rebus hī ogc̄oez obscuraz & q̄si cecā· ⁊ sic cecus iudicat de coloribus· sic na' lis intellectus de rebus diuinis· ¶ Et h° p̄ue-nit ex tribus· ¶ Primo ex vtutis intellectiue debilitate· ¶ Est em̄ ita debil' ad diuina sicut ocl'us noctue ad lucē sol'· ij· metha· ¶ Secūdo ex luis na'l'obscuritate· ¶ Lumē em̄ na'le· scz intellectus agens ad diuina illustrare est in sufficiens· q; solū hz sensata abstrahē fantas mā· et ea īradiare· diuina autem sentiē non p̄nt nō fantasmā· nō sp̄es ab eis absthi ¶ Tercio ex obiecti tñscendētis intellectū nr̄m in ꝓportionabilitate· ipsa em̄ diuina tñscen dūt oīa sibilia & pmaginabilia· nō mīz cū ml'ta na'lia ita sensus nr̄os tñscēdant· q; sñ corrupcōe ea sentire non valeamus sicut sol ocl'm· ꝫ xp̄s intrans cor ⁊ aīaz nr̄am collirio gr̄e p̄ficientis ocl'm m̄tis· s· intellectū clarifi cat & illuīat ad videndū diuina· eū ꝺfortat ad ognoscenduz· & obiecta ꝓportionat ad i telligendū· Ipe em̄ est lux ꝺa q̄ illuīat om̄ez hoīez Ioh̄· i· Vñ· b· aug· in puris na'libē dē lictus· q; diuina intelligē non poterat· fatet se fuisse cecū ꝫ p̄ea p gr̄az xp̄i illuīnatū di· ix· ꝺfessionū· Fuerā inq̄t lector auarus· & cecus adūsus lr̄as· ꝫ de mele celi· ⁊· gr̄a mel-leus fc̄s est· ⁊ de luīe tuo luīosus· ¶ Et āgelē dñi ep̄m laodi· p̄sumtē de sua ogtione na'li correxit di· apoc· iij· dicis q; sis diues ⁊ nes cis q; mīb es ⁊ mīabil' & cecus· collirio in-unge ocl'os tuos vt videas· q̄si tu p̄sumis te ml'ta intelligē· cū tñ nīb intelligas de diui nis in q̄bē cecē es· n̄ gr̄a dei illuīeris· ¶ Colli rio igit̄ inūge ocl'os tuos· ⁊· gr̄a spūsci q̄ il-lumīat ocl'os m̄tis· dic̄ aūt inūge· q; licz gr̄a sit a solo deo dāte· tñ in p̄ate hoīs ē vt sibi det̄· q; p̄ se ad eā dispone ¶ V ¶ Sz q̄rit̄ vtz dacō siue īfusio gr̄e sit p̄ter nat̄e ordine q̄ dispōcō siue cl'pe r̄missio vel eoūso· ¶ Ad q̄ dr̄ndent doctoes diūsimode· ꝺm Rich̄· vi· sētire q; ibi nō sit aliq̄ ꝓpositas nat̄e ꝫ tm̄mō ꝺm rōnez· q; ipsa infusio gr̄e est realit̄ ipa re missio culpe q̄tū ad offensā· Nō em̄ dic̄ p̄

dici ꝙ sint dr̃e mutacõs distincte sic gñaco
vnꝫ ẽ destructio altiꝫ. cũ pcẽm forlit nulla
essentia sit ꝛ carentia sive absen boni debiti
V̄n ꝗuis sit absentia alicꝫ eentie. ⁊ in aliq̃
hñte eeñaz. tñ nlla eeñ ẽ. cũ ẽgo corrupco seu
destructio fit ab ente in nõ ens. deformitatẽ
pcti destrui non est aliqd realit ꝗ bonũ. cꝰ ẽ
priuatio. hoc autem bonum r̃stituit in fusi
one gr̃e. ymo vt verit loqr est ipsa gr̃a q̃ in
fundit. ⁊ illiꝫ boni r̃stitutio est ipiꝫ gr̃e in-
fusio. ꝙ cũ infusio gr̃e gtũ faciẽtꝫ ẽ r̃missio
pcti p qõ aĩa deo displicebat. ⁊ est q̃dã pfec
tio aĩe p ꝗ deo placz ⁊ pꝰ rõez inteligendi
est aĩam deo nõ displicẽ ꝗ deo placẽ. iõ ipiꝫ
gr̃e infusio por est p rõz itell'ndi sub rõe q̃ ẽ
pcti r̃missio. ꝗ sub rõe q̃ aĩa p eã placet deo
illa plateñ qua eã reputat dign̄ vita eĩna ꝛc.
¶ Sequit̃ tcia ps in q̃ tract̃ de ꝓbali in-
forcõe iudeis pdicẽdo suã morte ⁊ r̃surrcõz
Ignorabãt nãꝙ iudei xp̃m morituꝝ ⁊ tercia
die r̃surctuꝝ. iõ q̃rentibꝫ ab eo signũ sue po
tentie. vidctes em̃ vendentes de tẽplo eyce
⁊ nũml'atioꝝ mſas subũtẽ. volebãt scire q̃
pr̃ate hꝰ facẽt. xp̃s aũt non hꝰ exp̃sse oñde-
bat ꝙ in pr̃ate dinitatis. ꝙ nõ erãt digni. ꝛ
implicite p aliud signũ. s. sue resurrecõis p
exm̄. Ione ꝓhẽ di. Soluite. i. soluetẽ tẽplũ
hꝰ. ⁊ corpꝫ meũ. sup. p passionẽ ⁊ morte ꝗ
m̄ inferetẽ. ⁊ ego i tbꝫ diebꝫ excitabo illõ. s.
pr̃ate diuina. Et nõnt dic̃ soluite nõ impati
ue ꝛ pmissiue Iudei vo hꝰ intell'ntes ó tem
plo mãli ⁊ nõ de corpe derisert xp̃m di. xl. ⁊
vj ãnis edificarũ est tẽplũ hꝰ ꝛc. ¶ Mo
ralit est nõndũ. ꝙ vulgꝫ solz ꝓponẽ illud p
blema. an aliqd fcẽm pꝫ sit fcẽm ꝗ destructũ
⁊ oñit qõ pꝫ sit factũ siue ostructũ quaz de
structũ. Dz vacit r̃ndendo. dom̄ ẽ. an sz lp
pꝫ sigñicz ordiez duracõis. à facilitatẽ laborꝫ
Si pmo dico ꝙ pꝫ dom̄ꝫ est destructa ꝗ cõ-
structa. oz em̄ ex nõ domo fieri domũ. vt pz
⁊ phcoꝝ. c. v. ó phs d. dom̄ꝫ q̃dez fit. nõ ex
eo ꝙ diuisa sẽ sic ⁊ statua. ⁊ figatũ ex non
figato. ex nõ musico musicꝫ. pz ꝙ ordine
duracõis pꝫ ẽ non eẽ dom̄ꝫ ꝗ eẽ. Si aũt lo-
q̃m̄ de ij. vt lp priꝫ. signicz facilitatẽ laboris
pt̃ esse dupl'r. bm ꝙ diuisa est int corpalia ⁊
spũalia. si cõrlia facilꝫ destruũt si destruant
Facilꝫ em̄ dom̄ꝫ destruit ⁊ oburit ꝗ edifi-
cet. spũalia vo si mixta sẽ vt ofecracõs. ordi
nacõs facilꝫ ostruunt ꝗ destruãt. ex de tñs-
lacõe. c. ij. V̄n iuꝛ canoicas sanxioẽs. cpus
solꝫ hõrẽ daẽ pt. auferre nõ pt. Epi ꝓ a me
tropol'suis munꝫ osecrcõis accipiũt. q̃ tñ nõ
pñt n̄ p epum ordenari. Decꝫ aũt ẽ de spũa
libꝫ puris. s. gr̃a vrute q̃ facilꝫ destruant ꝗ
ostruant. ꝙ p vnũ pcẽm destruũt oẽs vtu-
tes. de r̃gul'iurꝫ desleãt. Ad ꝓpositz cũ iu-
dei etiã illiꝫ eent oppinioĩs. ꝙ cõrlia priꝫ ⁊
facilꝫ destruerent ꝗ ostruent. mirabant de
dicte xp̃i di. Soluite tẽplũ hoc di. deriſorie
xlvj. ãnis hoc tẽplũ edificatuz. sup̄ magnis
laboribꝫ est. ⁊ tu vis. s. ĩ tribꝫ diebꝫ facilit
ostruẽ. qõ tã diff. cl't ⁊ magno spatio destrui
vix pt̃ Xp̃s aũt intellexit de spũali tẽplo. s.
corpe glificãdo in r̃surrecõe. qõ ipse facilꝫ
potuit p glificacõz ostruẽ ⁊ excitaẽ. ꝗ ipi p
occisionẽ destruẽ ⁊ mortificaẽ ¶ R ¶ De
sign̄t aũt corpꝫ xp̃i p tẽplũ mãle valde ouei
ent. ⁊ hoc spaliter ꝓpter tria. s. ꝓpter rõnez.
¶ Naturalis formationis.
¶ Visceralis reconciliationis.
¶ Realis sue destructionis.
¶ Primo igit̃ corpꝫ xp̃i d' teplũ rõe ꝛc. V̄n
aug. pr̃ctãs illud vbũ Iob. ij. ⁊ pñtꝫ euan
gelij. xl. ⁊. vj. ãnis edificatũ est tẽplũ hꝰ dic̃
Q2 tot diebꝫ edificat̃ ⁊ fort̃ corpꝫ hũanũ in
vtero mr̃is. qt ãnis illud tẽplũ mãle fuit edifi
catũ. Nã sba illa q̃ corpꝫ hois fort̃. vt dicit
bartho. hz q̃tuor gradꝫ. priꝫ est vj. diez. in
quo semẽ est q̃ũ lac. scóꝫ ẽ ix. diez ĩ quo semẽ
sanguĩ immiscet. in quo g̃du tũc epar cor ⁊
cebz fornt. ꝛ adhuc sẽ sanguinea ꝗ gradũ
võt ppoĩs fetũ. Terciꝫ g̃dꝫ ẽ. xij. diez ĩ quo
etiã alia m̄bra disponũt. Vltiꝫ g̃dꝫ ẽ. x viij.
diez. ĩ quo m̄bra fort̃ organizãt. ⁊ ad sus-
cepcõz aĩe fortificãt ⁊ disponũt. qꝺ dispo-
sitꝫ aĩa creat a deo ⁊ creãdo corpi infundit
bm mg̃rm sñiaz. Dic corpꝫ viuificat. ⁊ in-
fãs incipit se mouẽ maĩbus ⁊ pedibꝫ calci-
tre. ⁊ bm galienũ. si feia plꝫ in sinistro latẽ
si vo masclꝫ in dextro. ⁊ sic vsqꝫ ad pfcm̄
opleñtũ in vtre mr̃is. ix. m̄sibꝫ ⁊ vj. diebꝫ
nutrit̃ ¶ L. ¶ Sciẽdũ tñ ꝙ corpꝫ xp̃i in
vtero vginali in aliquo fuit p naz opatũ, ⁊
in aliquo ĩmediate a deo. Nã subẽ ipiꝫ ex q̃
corpꝫ xp̃i debuit fort̃i vsqꝫ ad spaciũ. ix. mẽ
siũ successiua augm̄ta" fcta est a do mediãte
na". Et ꝙ na" opat̃ p modꝰ sic motꝫ nõ pt̃ cẽ
in istãti. pmo nccrio req̃rit̃ tps. sic cũ ipsius
subẽ ad locũ gnacõis deducco. ꝗ corpis xp̃i
successiua augmẽtatio fcta fuit a na". ꝛ xp̃i
corpore fortio. ⁊ p lineam̄ta ⁊ m̄brorꝝ ople
ta orgaizatio fcta fuit a tõ trinitate ꝓpate
tñ a spũsctõ. aĩe vo xp̃i catio. ⁊ ipiꝫ corpore

aiatio·a tō trinitate est fcta·a ꝑpate tn̄ a pre
Siliter ipi corpis cū aia tōnali ad vnitatē
plone diuine sſuptio est fcta a tō trinitate
ímiata tn̄ ad solā plonā filij ¶ Dz
dicēs cū ꝟm aug·opa trinitatis a dext̄ sint in
diuisa·& opa incarnacōis sit opa trinitatis a
dex̄·vt ꝙ tō trinitas sit incarnā·& nō solū
filia·Rñdit dñs bōuenta in iij·suo sup ma-
gistꝝ di·¶ opa trinitatis bñ sunt indiuisa
actiue ad illatā opacōz·ꝫ nō passiue siue ter
miatiue ꝑtū ad carnis suscepcōz·Sic pz per
faliare exm·Spi tres puelle vestiāt vnā ve
stē·ita dūtaxat ꝙ vna illaꝝ induat·tunc in
duitio ē a trib⁹·nō tn̄ tres induūt·ꝫ vna so
la termiatiue est induta·Dz cur illa incar-
natio magis attribuit spūisctō ꝙ pri·ꝙ di
ꝙ incarnatꝰ est de spūsctō cū tn̄ opa sit totiꝰ
trinitatꝭ·Rñdz mgr in·iij·di·nij·¶ nō iō
opatio incarnacōis spūisctō sepi⁹ attribuit
ꝙ ipe solꝰ spūssctꝰ sn̄ pre & filio fecerit·ꝫ ꝙ
spūssctꝰ est caritas & donū pris & filij·in q̄
caritate vbū dei ē caro fctm·iō sibi attribuit
¶ Sedo corpꝰ xpi d⁹ tēplū·rōe pie & uiscera-
lis reciliacōis·ꝙ sicut in tēplo mali·male-
factor ofugiēs defendit a ꝑsecutore secl'ari·vt
hēt ex̄ o imu eccie·c·int alia & ibi fit rcci-
atio pctoꝝ ad deū, sic ofugientes ad xpm a
ꝑsecutore dyaboli defendūt & rciliāt deo·Vñ
ps·Suscepi⁹·de·mi·tu·in·m·t·tui·i hūa
nitate tua Et ij·coz·i·deꝰ erat in xpo mdm
rciliās sibi ¶ Dz q̄rit ꝟm q̄ natz
xps dicat mediator siue rcciliator·Rñdz bō
uen·in·iij·sup mgrm di·xix·ꝙ nō pt̄ eē me
diator ꝟm diuinā natā·ꝙ cū mediator dicat
offitiū rciliacōis·& mediator dēat differe
ab ill' qs rciliat·& xps ꝟm diuinā raz·sic
ille cui fit rcciliatio ꝟm diūsas ꝑpetates in
qbꝰ ōñcat cū deo & hoīe Dēat em̄ iustitiā
& inocētiā in q̄ ōñcat cū deo & mortalitē in q̄
ōñcat cū hoīe·& dū mors diūgit iusturic ī
eod ofederāt hō pctor & mor'l deo iusto &
imor'li·rciliati em̄ sūꝰ deo p mortē hois ī-
nocētē·Et iō mgr v sup̄ dic in lra xps medi
ator d⁹ ꝟm hūanitatē·nō ꝟm diui··¶ & rō ē
q: mediū dz eē inter extrema·ergo medi·dei
& hoīm dēt eē infra deū & sup hoīes·ꝫ xp̄s
ꝟm dini·natz nō est inferior deo·g° ꝟm di
uinā natz nō pt̄ esse media·ergo solū ē me·
ꝟm natā assūptaz· ¶ Tercio d⁹ tēplū

rōe destruccōis siue rsolucōis·¶ Naz sic tēplū
male ꝑter iniqtatē iudeoꝝ fuit destructum
Sic corpꝰ xpi ꝑter iniqtatē ꝑsecutoꝝ fuit vl
neratū destructū & rsolutū nō q̄ ad sepacōz
deitatꝭ·ꝫ principaliū ptiū hoīs, s·corpis & aie
Vñ bōuen·in·iij·sup mgrm di·xxj·inqt in
morte xpi aia nō fuit sepata a deitate·q: nō
deū decebat·q: indissolubili vinclo sibi eaz
diūxerat·Vñ sic nō decz vxz relinqre vxorē
sic nō verbū separi ab aia·nobis eciā nō ex
pediebat q: si facta fuisz sepatio·aia illa nō
hūi¶ et potentiā ad eripiendum genꝰ huma
num a captiuitate·nō mediatricis offitiū ad
reconciliandū·& neutz erat nobis expediens
Etiam anime xpi non ogrnebat·Tamen q
innocentissima & beatissima·Et ideo velle
separari a verbo non poterat ¶ Sed dicis
illa diuiduntur in morte·que diungunt in
necessitate·Vnumqꝺq enim ex quibus con
iungit in illa resolutur·vt Bicorū·& reg·
iuris·omnis res per quascunq causas nas-
citur·per easdem dissoluitur·¶ Cum ergo in
necessitate coniuncta fuerint deitas & hūa-
nitas·debebant etiam per mortem separari
Respondet bonauentura·q: duplex est con
iunctio·scilicet naturalis & supernaturalis
Ista ergo que coniunguntur naturaliter in
necessitate diuiduntur in morte·Vnio autz
deitatis ad humanitatem non erat naturalis
P·¶ Sed dicis si deitas non fuit ſpata
ab anima & corpore inter duo·videtur q:
ratione illius coniunctionis xps inter duo
fuerit verus homo·nec per ꝺsequens mortuꝰ
Dicit bonauentura·q: propter hanc rōnem
magister sententiarum deficit dicens·xpm
inter duo fuisse hominem quia ad hoc q: ali
quis sit homo·necessario preexigitur vnio
anime ad carnem·quia quicunq est homo
mortuꝰ·est definiens a completa ratione ho
minis·& completū non predicatur de dimi
nuto·ergo si xpus inter duo fuit homo mor
tuus non fuit verus homo &c·

¶ Sermo Vicesimusoctauus.

IAm die festo mediante. ascendit ibus ī templū ⁊ docebat ioh. vij ¶ Q. ¶ Pbus iij. ethic. dicit Q2 bmones consonātes opibus acceptant. ⁊ dissonantes odem nant. Qui g° vult vt eius verba acceptent. non solum vbis. sed etiā moribus ⁊ factis docere dz. Vñ. ff. in xhemio. Optet prius animas ⁊ pea linguas fieri eruditas. mgri etiam primū moibus. deinde scia ⁊ facūdia alios precedē dnt. C. o oformita. magistros quae etiam Crib. dicit ⁊ allegat. xl. di. mlti Si bñ vixeris ⁊ bene docueris plm instruis. si bñ docueris ⁊ male vixeris. tui solius otemnator es. nam bñ viuendo ⁊ bñ docēdo quō viuere debeat. Mgr ergo veritatis ⁊ saluator nr volens fructuose plm docere quō eciam freqtare deberet. ⁊ solēnitates sanctoꝝ venerari ⁊ deū in oibus honorare qđ vbis docuit pus moribus ⁊ factis oñdit Et ideo iam die festo mediante. ascēdit pus in templū. ⁊ postea in templo viam seqđi docuit ⁊ oñditic. ¶ Querit cum docere ⁊ pdicare sit magnū opus caritatis. An liceat laicis sic sacerdotibus osecratis. Et videt ꝙ sic. ⁊ olim pdicabant laici de licentia sacerdotū. xxiij. di. mulier. Contra. xvi. q. v. adiecimus Vbi dicit Q2 pter dnm sacerdotes nullus predicare audeat. Dicendo est. vt habetur. ex. o heret. sicut in vno. Ne heretica prauitas vel alia vitia sub spe vtutum occulte subintrent. indicendum ē laicis vniuersis cuiuscūq ordinis censeant officiū predicandi. ⁊ predicare est dignū ⁊ laudabile officium. qđ solum ad doctores ecie ⁊ sacerdotes admissos ptinet. qui sciam a deo datā ꝙ capacitate ⁊ vtilitate audientiū semiare dnt. Vñ dicit. xxxvi. c. Ecce oportet eum qui docet ⁊ instruit aias rudes esse talem vt ꝙ ingenio discentiū seipm possit aptare. ⁊ vbi ordinem ꝙ audientis capacitate ⁊ vtilitate audientiū dirigere. Nam sicut cor vt di⁹ de aialibus. ē nobilissimū membꝝ corpis fons ⁊ receptiuū principiū ⁊ sanguis ⁊ positū in medio. vt eum tñsfundat ad omnia alia mēbra ꝙ R ¶ Sic doctor ⁊ predicator dignū habet statum. cuiꝰ frugem melioris vite non pt quis hre qđ predicare ⁊ regē ppm dei. ex. de remis. Nisi cū principe. Est em qsi mediator dei ⁊ hoīs. ⁊ ideo infusam sibe scientiam. siue per studiū acqsitam. sincera caritate ad alia mēbra transfundere dz. q. in hꝰ exercet offitium angelorꝝ supme ierachie. qđ incest inferiores angelos purgare ⁊ illuīare de secretis ⁊ occultis dei. ex mgro. ij. señ. di. xi. ¶ Sed diceret quis. Nonne qlibet ex caritate tenet alterꝝ increpare. informare ⁊ docere. Rñdet alexander in. iij. Q2 docē pt quis alterꝝ tripliciter. scz Simplr exortando Et hoc modo ouenit oibus predicando. solū sacerdotibus cathedrā tenendo. qđ ouenit solis doctoribus. ¶ Sed nunquid dpaconi etiam possint pdicare. Dico ꝙ sic. de licētia sacerdotis. alias non. Sic etiā subdpaconus pt predicare. q. prelacōem ⁊ curaꝝ animaꝝ habere pt. vnde predicat rōne plationis nō rōne ordis ꝙ S ¶ Sed nunqđ pdicator tenet facere illud qđ predicat asserendo. Respondet alexander Q2 tenet facere quicquid asserit faciendo. de his que ptinent ad nāitatem salutis. non aūt q ptinent ad pfectiōem religionis ad qđ non oēs tenent. ¶ Sz nū quid peccator pdicando peccat. Rñdet idem. ꝙ aliquis docet. q. tenetur ex offitio. quasi o nāitate. aliqs docet qi ex voluntate Itē peccatum aliqō est notoriū. aliquod occultum. Dicit ergo ꝙ exns in peccato notorio. siue pdicet ex nāitate officij siue ex volūtate peccat. Illum aūt qui est in pcto occulto. dicit peccare. cū ex voluntate pdicat. ⁊ hoc rōne otemptus. non aūt istum qui pdicat ex offitio. dum tñ illud fatiat cū dei timore. ⁊ qsi coactus offitij nāitate. Videt aūt bm aliqs videtur dicendo. Q2 exns in peccato siue occulto siue manifesto docens vel pdicans. si non studeat de pcto dolere simplr. dicit contemnere ⁊ iō peccare. ¶ T ¶ Sz querit an in aliquo alio loco qđ in ecia possit quis predicare. Dicendum. ꝙ rōnabiliter fit in ecclesia. q. ille locus ad hoc ē magis aptus. Et hoc pter tria. vt alias hētur. Etiā exemplo xpi. qui in templo xpi docebat. Potest tamē etiā fieri in alio loco honesto siue publico ⁊ non in puatis domibus. ne suspitio heresis

ex hoc oriatur di· xxx· siquis· Vñ in auteñ· ō ecclesia· S· siqs in sua domo ¶Illa domꝰ in qua ouenticula celebrañ & occulte p̄dicatur publicanda est· Vñ saluator nr̄ dicebat publice in monte dicens Mat· x· Quō in aure auditis p̄dicate sup tecta· & cū interrogaretur de doctrina eius· Rñdit· ego palam locutus sum mūdo· & in occulto locutus sū nihil Quātum ad expositiōez & ordinatiōem euangelij· heri xp̄us eiecit de templo negotiatores· hodie corrigit falsos ypocritas & legis p̄uaricatores· Et p̄m hoc tres sūt ptes ¶In p̄ma notat iudeoꝝ vitupabilis admiratio ibi· quomodo hic lr̄as scit·

¶In secunda· saluatoris laudabilis obuiatio· ibi· Nonne moyses dedit·

¶In tercia· puerꝝ admirabilis ꝺfutatio ibi· Nolite iudicare p̄m faciem·

¶V ¶Quātum ad p̄mū· festū ō quo hic agitur· fuit festuz scenophagie· i· tabernaculoꝝ cenos em̄ grece vmbra di· · q· tunc iudei comedebant in vmbraculis ramoꝝ· ad meōriaz xl· annoꝝ· in quibus fuer̄t in deserto in tabernaculis· qō festum fieri debebat p̄m dei p̄ceptum· Leuit· xxiij· xv· die mēsis septembris per· vij· dies· quoꝝ p̄mus & vltimus solennes erant· in medio igit̄ istius festi scz · iiij· die dū erant deuotiores· ascendit ihūs iero solimā in templū & docebat· ibi· Mirabant̄ ergo iudei indignātes· vñ xp̄o tanta inesset sapia & intelligentia scripturaꝝ· & ergo in eius ꝺtemptum dicebant· estimantes eū esse filiū fabri & purū hoiem· quō hic lr̄as scit cū non didicerit ¶Z ¶Moraliter· per vmbracla illa iudeoꝝ puerꝝ designari possūt hereticoꝝ ouenticula que solent hr̄i in locis tenebrosis & occultis in q̄bus semīant zizania heretice prauitatis· ō sanctam ecclesiaz· redemptorem nr̄m & eius genitricem mr̄em mie· queri em̄ tenebras & fugiunt lucem sic̄ noctue· ut eoꝝ nepharia opa non arguant· q· vt h̄etur· ff· de ventre inspiciendo· l· i· ·S· Si mulier· Tenebre apte sunt ad fabricandū fl'm· Vnde iob· iij· Qui male agit odit lucē Oēs em̄ occulte actiones suspecte sunt· ex ō officio iudicis dele· cōsuluit· Vi em̄ heretici a suis nūcupant̄ apli· & vt eoꝝ prauitatem occultant & simplices seducant· sc̄itatem simulāt· veniunt in vestimētis ouiū· lutoꝝ pedibus vt veri imitatores apl'oꝝ· sed vt lupi rapaces oues rapiunt & seducūt· Naz agricola celestis volēs ex bonis hoībus horreū celeste replere· triticum bonū seminauit in sc̄am ec̄iam· scz huīlitatem· castitatez paupertatē· Sed inimicus homo adūsarius dīa bolus hoīs· attendēs spoliacōem inferni vt deū in semīe suo impediret & infernale horreū impleret· supseminauit zizaniaz· ꝺtra humilitatem superbiam· ꝺtra pauptatem auaritiam· & ō castitatem luxuriam ¶Z ¶Ex quibus oībus prauitas in celo in padiso & in terra pullulauit & omīs hereſis Nam ex superbia orta ē falsa expositio dictoꝝ· Ex auaritia reprobatio iniqua sacramētoꝝ· Ex luxuria affectio puerꝝ ¶Primo nanq; ex superbia orta est heresis multoꝝ qui vt viderent̄ ab homīibus conati sunt dicta sc̄ī euangelij & sanctoꝝ patrum fl'is expositiōibus declarare Sic̄ nestorius· arrianus· wigleff· husso· & q̄ pl'es alij· qui v̄itatem radentes per eorū puersa dogmata simplices adduxerūt· Ista hereſis vt p̄chdoloꝝ in cordibus multoꝝ adhuc latet· qui n' dictis sanctoꝝ doctorū· nec ec̄ie sancte prebent firmū assensum· p̄mo q̄a timore pene non audent p̄palare publice· occulte aures simplitiū demulcent· & eoꝝ mentes seducunt· quos rep̄hendit apl'us· i· thi· vi Siquis aliter docet· & non acq̄escet sanis sermonibus dñi nostri ihu xp̄i· & ei qui p̄m pietatem est doctrine· supbus est· nihil sciens ō q̄bus etiam leo p̄pa scribit· vt h̄etur· xxiij· q· iij· q̄d aūt Quid aūt iniq̄us ē impia· sape & sapiētioribꝰ doctoibꝰ nō credē· Dz in hāc insipiam cadunt· qui cū ad cognoscendam veritatem aliquo impediunt̄ obscuro mō ad p̄phetic̄as voces· n' aplicas lr̄as· n' ad euangelicas autoritates· ꝫ ad semetip̄os recurrūt· & ideo mgr̄i erroris exīstunt· q̄ v̄itatis discipuli non fuer̄t ¶Z ¶Contra hāc hereticam prauitatem dz homo simplex de plana scriptura ꝺtentari· n' p̄funda & alta quere sic̄ fatiūt ex superbia q̄dam accuti spūs· q̄bus nullus p̄dicatoꝝ sufficit subtilia p̄dicare· hic quer̄t altissima & ignorant p̄ma· Et ō non

(q̄ sl'ma mag ne) mix̄ intelligentie· et parue ꝺscie· statū altuz & p̄fundissimū casum· q̄nto enim altius scā dunt· tanto piculosius & damnabiliꝰ cadūt Quare apl'us ad Roma· xj· admonet dicēs Noli alta sape· sed timē· dicunt nutrices· Et sic est· q̄ cū puulus claritatī solis nimium

exponit. vl ignis ꝓpter excessum lumis luscꝰ efficit ac cecus. q. ij. de aīa. Excellens sensibile destruit sensum Sic lapci vtriusq; sexus ex nimia curiositate inueltigandi archana diuina & subtilia incidūt in hereses. & cecitates mentales. cū illa nimiū excedant intelligentiā illīatoꝝ. ad hoc designandō diui nus aplus raptus ad terciū celum. i. scām trinitatem. vidit ibi archana q̄ non licebāt homini loqui. Exm. Figuratur Geñ. xi. In illis q̄ volebant turrim edificare vsq; ī celū ß in ꝑmo confusi. & in lucifero qui eleuatꝰ in superbia dixit in corde suo. ascendam in celū qui cecidit in ꝓfundum inferni. Et adam volens hr̄e scīam dei eiectus de padiso acq̄ siuit insipientiā iumentoꝝ. Quaꝫ dr ꝓuer. xxv. Mel comede qō sufficit tibi ne forte saciatus euomas illud. Et sequit. q; sic q̄ mel comedit mlt̄m non est ei bonū. sic qui scruta tor est maiestatis oppimit a gloria ¶ A ¶ Scō ex auaritia etiā orit hereꝭ dānabil Nam sic̄ puluis claros excecat oculos. Sic auaritia mlt̄os excecauit mentesq; eoꝝ a vi tate ad flitatem pmutauit. Est nanq; q̄dam secta hereticoꝝ. quibus oīa solent esse cōia non solum auꝝ & argentū. ß etiam vxores & filie ꝛc̄. Vi em̄ quos vident paupes ad eoꝝ errores p munera allitiunt pmittentes oībus subuenire. sic̄ sunt waldenses. q̄ vulgariter dicunt lūczler Vi occulte scām ecclesiam diffamāt. in cuenticulis suis sacra spernūt dicentes ꝓpter auaritiaꝫ inuenta a sacerdotibꝰ sacerdotibꝰ detrahūt decias a xp̄o in noua lege firmatas. & a domio deo in lege veteri institutas. eccīs tradere negligunt. & oīa ordinata ad dei honoꝝ & salutem aīarum impediūt & pponunt ¶ De q̄bus aplus. i. thi. iij. In nouissimis tpibꝰ discedunt q̄dem a fide attendētes spiritibus erroris & doctr̄is demonioꝝ. & ypocrisi logꝫtium mendatia. phibentium nubē. abstinē a cibis q̄s deus creauit ad pcipiendō cū grāy actione fidelibus. De q̄bus etiam hētur ex. de hereticis. ad abolendos vniūsos. qui de sacramēto corpis & sanguinis dn̄i nr̄i ihu xp̄i. vel de baptismate. seu peccatoꝝ confessione. mr̄imonio vel reliquis sacramētis eccīa sticis aliter sentire aut docere non metuunt ꝫ sacrosancta romana eccīa. vel singuli epi p dpocꝫ suas cū consilio clericoꝝ hereticos iudicauerit ꝓpetui anathematis innodam̄. Nec lucif. ij. & rōnabiliter anathematizāt qui dicunt sacramēta eccie nihil ꝓdesse. Nec suffragia defunctis valē nc̄ falsificantes doctrinā xp̄i roboratam & confirmatā q̄ngꝫ sigillis & plagis eius vñ totā efficatiam & vtutem sacr̄a sumpserūt qꝫ ¶ Voluit em̄ salnator noster otra ꝫlibet morbum sufficientissimū adhibere remediū. Est enim duplex morbus scꝫ culpe & pene. si morbus culpe aut originalis aut actualis. Contra originalez culpā exhibuit baptisma in remediū. si aūt actualis culpa. aut venialis. aut mortalis. Contra venialē dedit extremam vnc̄iōem aquā bn̄dictam & multa Si mortalis pn̄az In remedium aūt pene exhibuit & dedit efficatiā. iij. alijs sacr̄is. otra. iij. pēalitates inflictā hoībus ex peccato. que sūt ocupīa infirmitas. ignorantia & malitia. Cōtra cōcupīam est mr̄imonium. Contra infirmitatez est confirmatio. in q̄ datur spūssanctus ad robur. Contra ignorantiaz ordo. Conr̄ malitiam eucharistia q̄ est sacr̄m caritatis. Nec enim sacr̄a rōnabiliter a xp̄o ordinata sunt & a spūsancto inspirata. p oī nc̄itate hoīs. vt peccata tollant & hoīem ad vitā eternaz disponant. & non vt auaritiā clericoꝝ nutriant & vt heretici dicunt. q ¶ ¶ Tercio ex luxuria grandis ꝓcedit heresis q̄rundaz tracti ocupīam mulieꝝ. ouenticula celebrāt. vxores ꝓpas publicant & filias. vt alijs mlieribus omisceri possint. Vi etiam offitium p̄dicationis sibi vsurpāt. & occulte p̄dicant vt luxuriam cōmendant. & cōtinentes pso nas & continentiaz vouentes vitupent. q̄s oīs sancta catholica eccīa exmuicat. vt habetur. ex. de heret. cum ex iniūcto. vbi sic dr Licet desideriū intelligendi. sed scripturas diuinas. & sm eas studium exortandi reprehendō non sit. ß potius omendandū. In eo tñ appent q̄dam laici merito arguendi. q̄ occulta q̄ticula celebrāt. offitiū p̄dicacōis sibi vsurpant. sac̄dotum simplicitatem claudunt. & eoꝝ consortiū aspnant. qui tlibus non inherent. Deus em̄ lux va. que omnem hoīem illuīat venientem in hunc mōm. In terea odit opera tenebraꝝ. vt aplos suos in mōm vniūsum p̄dicaturos euangeliū omī create missurus. eis p̄cepit apte dicens. Q̄ ō dico vobis in tenebris dicite in luce. & q̄ō

in aure auditis ꝑdicate super tectā ¶ D
Contra hanc hereticā prauitatē dz homo se
cauere· vt talia occulta non visitet/ falsam
doctrinam ꝺ fidem·& vitatem maīfestā nō
attendat·nec hmodi enormitatibꝫ assenti-
at ꝛ reclamet ꝓdeat·vt ꝑ hoc penam & ma
ledictiōem eternam euadat·q non solū qui
nouam sectā ⁊ hmodi hereses fingunt sūt
heretici censendi & excōmunicati·sed etiam
qui talia assentiūt sunt heretici·di·xxiiij·q·
iij·hereticus· Vnde cesarius narrat in dpa
logo suo·Q tpe heinrici impatoris cū lucis
ꝑpa werone ciuitate moram fecisset· multis
tam eccīay prelatis q̄ etiam regni pncipali
bus ibidem congꝝgatis· Fuit etiā ibi q̄dam
gothscalcus tūc canoīcus maioris ecclesie ī
colonia cū frē suo eberhardo canoīco sancti
georgij·quoꝝ hospes pene singulis noctibꝫ
cū vxore & filia de domo ꝓpria egrediebat·
Q ꝺ cum eberhardus considerasset·secutus
illū in domū quandā subterraneā satis am
plam in qua mltis ex utroq̄ sexu congꝝgatis
Quidā hēsiarchus ꝺmonez blasphemij ple
num·cunctis tacentibꝫ fecit·ꝑ quē maiores
& vitam illoꝝ instituit·demū extincta cāde
la vnusquisq̄ sibi ꝓximaz inuasit·nullam
hñtes dām int̄ vgines & vidnam·& dñaz
& ancillam·& qꝺ horribilius est sororem &
filiam·Eberhardus hoc videns vtputo iu
uenis vanus & luxuriosus consil'ans se di-
scipulū hospitis sui·filie vel alteri cuilibet
puelle in sermone se coniūxit·Cunq̄ hoc at
temptassz bene ad annū dimidiū·magister
cunctis audientibus ait· Iuueīs iste tā sepe
freq̄tat auditoriū nr̄m·cito erit habilis ad
docendō alios·hoc audito amplius nō intra
uit·qui hoc narrante frē suo· gothscalcꝰ ca
nonicus eū arguit· quare hoc attemptasset
⁊ eū hereticum noīauit· Ipse rndit hāc con
uenticlaz nō freq̄tasse ꝓter hereses sed ꝓt
puellas·talis est vita hereticorū· qui ꝓter
luxuriaz nō solum vxores & filias publicāt
ꝑmo deū blasphemāt ⁊ matrem mīe & totā
ecciam opprobriose diffamant· hi sunt falsi
ꝓphete de q̄bus hortat· Mat·cauere dicens
Attendite a falsis ꝓphtis q̄ veniūt ad vos
ꝛc· ¶ Sequit secunda ps· In qua oñditur
obuiatio laudabilis nr̄i saluatoris·ibi· Nō
ne moꝑses dedit vobis legem ꝛc Naz iudei
malitia excecati·xp̄i opa nolebant credē esse
opa dei·ꝛ demoni asscribebant·q sabbatuz
violauit sanando eoꝝ infirmos·quaē dicūt
ei demonium hēs·scz in cuiꝰ ꝑnate hec opa
agis· Lex em̄ dei ꝑcepit custodire sabbatum
Sed xp̄us rndens reprehendit eos de legis
trīsgressione di· Nonne moꝑses dedit vobis
legem·scz Exo·ij· Non occides iustū & inno
centes·& nemo ex vobis facit legez· Exquo
q̄ritis me inficere hoīem innocentē ⁊ iustū
& hoc est signū ꝙ estis ꝓuaricatores legis·
¶ E Moraliter est notandō· Q sic ecclꝰ
ꝑ baculum dirigit·& artista ꝑ regulam·sic
appetitus noxius hois regulis ⁊ legibꝫ co-
arctatur & dirigit· Quare Greg·ix·in ꝓhe
mio decretaliū dicit· Lex ideo proditur vt
appetitus noxius sub iuris rgula limitetur
Vnde legit· ff· de origine & ꝓcessu iuris ci
uilis·l·i·Q ppl'us rōnus ꝑmo sine lege siue
iure sola ꝑnate regis gubernabat·ꝛ postea·
aucta ciuitate ppl'us sine lege transiens ·eū
rex in tres diuisit ptes·q̄s ptes curias appel
lauit·que tunc reipublice curā ꝑ sententias
ptium eaꝝ impendebat·& ita leges quasdā
ad ppl'm tulit· Item cepit ppl'us romanꝰ iure
incerto magis & ꝺsuetudine vti·q̄ eis que
ꝑ latam legē ordinata fuerāt vsq̄ ad·xviij
annos·ꝛ ne hoc diutius fieret placuit pub
lica autoritate xviij·constitui viros ꝑ quos
peterent leges a grecis ciuitatibꝫ ⁊ ciuitas
fundaret legibus·q̄s in tabulis eburneis·
ꝑ scriptas ad oculos hoīm posuert vt apet
tius oībus apperent· Dict̄ apparatus· Q añq̄
hoc fieret·greci miserunt romā sapientem
q̄dam vt exploraret·vt digni eēnt romani
legibus·Qui cū romaz venisset·rōni cogi-
tantes qꝺ poterat fieri·q̄dam stultū ad di-
sputandō cū greco posuerunt·vt si perderet
tandem derisio esset Grecus disputaē cepit
& eleuauit vnū digitū·vnum deū signans
Stultus ꝺo credens ꝙ vellet ipm vno ocu
lo cecare·& ipe eleuauit duos·et etiā cū eis
pollicem·sicut naturaliter euenit·q̄si cecare cū
vellet de vtroq̄·grecus aūt credidit ꝙ trini
tatem oñderet·grecus itez manum aptam
oñdit·vt oñderet omnia nuda deo Stultus
aūt timens maxillam sibi dari·pugnū clau
sum q̄i repcussurus leuauit·grecꝰ intellexit
ꝙ deus oīa clauderet palma·& sic credens
rōnos dignos legibus·recessit & leges his
fecit his sapientibꝫ ocedi in ciuitate atheāp

& lacedomoꝝ. Instit. de iure naturali .S. & non elegant & sic leges a grecis originē habuerunt. sic & quelibet scīa. vt ꝓsthanus testat in principio sui tractat. Ad ꝓpositū Nos assistamur rōnis qui ex nobis legez nō habuimus. ꝫ a principio a grecis. & celesti ierarchia. a tota trinitate a qua omis scientia originem habuit ¶ F . ¶ Primus homo in creatione legem qualit viuere dēret sumpsit. & post. ꝟm varietatem tpis. vt vitā hō directe a principio ad mediuꝫ. de medio in finem q̄ est deus dirigeret & regularet alias & alias leges. a deo accepit. qui est principium & medium et termin⁹ omnis legillacōnis. vt dī in auten. de ꝓuite. dotum. colla viij. Accepit nangꝫ homo.

¶ In statu innocentie legem rationis.

¶ In statu negligentie legem timoris.

¶ In statu clementie legem amoris.

¶ Nam cū a principio. deus hoīem regere feceit. & domin⁹ vniuersoꝝ legem sibi indidit rōnis vnde se & alios regere posset que lex naē dicit & inserta est aīaliter omni hoī immutabilit iudeo gentili & xp̄iano. p hāc eī legem homo hz cognicōem & intelligit q̄d bonū quid malum. iniuriam nemini inferre fraudare a piurio. abstinere alieno cō iugio nō insidiari & cetera. sibi q̄d vult in his vbis Q̄d tibi vis fieri fac & altei Et q̄d tibi non nec alteri fatias. Per hanc legem obligam̄ ad oīa moralia & virtutes morales. nec aliqs excusat. Vnde apl's. gentes q̄ legem scriptam. scz mosi non habēt. Sic iudei. naēaliter fatiunt ea q̄ legis sunt discernendo. scz bonū a malo. Et in can. di. .i. leges. vbi dicit. Si rōne constat lex. Lex erit ei omne q̄d ratione constiterit. ¶ G .

¶ Sed diceres cū homo p rōnem teneat & obligē ad moralia sola moralia hoīez iustificent sine fide. Dico ꝙ nō Heb. xvi. Sine fide impossibile est deo placē. Si ergo hns oīa moralia nō hns fidez. non ē deo accept⁹ etiam nō est iustificat⁹ sequit ex illo ꝙ mlti ꝓpter fidem & aī legem et in lege facientes moralia bona sūt saluati. Q̄d ptz ad Heb. xi. vbi plures ex eis enūantur. & eis ibidez sic d⁹. Iuxta fidem oms defuncti sunt. ideo acceptis repmissionibus. Vnde Gen. xv. dicit. Gal'. iij. Credidit abraam deo. & reputatū est ei ad iustitiā. Sup quo dic Nico laus de lyra. Q̄ abraam ex fide xp̄i vēturi iustificatus fuit. ¶ Ex q̄bus dictis patz ꝙ non solum hi q̄ in lege scripta vel gr̄e sunt deo placent. etiam qui iux legem rōnis vixerunt moraliter deo placuēr ¶ H . ¶ Iō eam nullus transg̃di debet ois entiēdo legi membroꝝ. que huic est ōria. Vñ apl's. Rō. vij. Video aliā legem in mēbris meis repugnantem legi mentis mee. Iste enim due leges hnt se adinuicem. sicut due filie vnius De q̄bus Esopus ponit talem fabulaz. Q̄ pater eaꝝ vnam nuptui dedit figulo alterā ortolano. Non longo ꝑ visitando eas venit ad illam ꝙ dedit ortolano querens quid ageret. Cui illa rndit. p̄ si deus dederit nobis pluuiā ad irroganō ortum bn̄ erit nob Venit ad alteram sil'r querens. Cui illa. p̄ si deus dederit siccitatem. vt vasa lutea valeam⁹ exiccare bene erit nobis. Et dixit hō ille. Nescio si rogare debeā deum ꝙ pluuia vel ꝙ siccitate ¶ Ad ꝓpositum ille due filie sunt caro & spūs. que ꝟm apl'm. Galat. v. sibinuicem adūsant. Sed caro illa vt filia petit freq̄ter pluuiā .i. delectacōez carnalez que militat adūsus aīam. Spūs autez alia filia petit siccitatem .i. tpantiam & abstinentiam rōnabilem Sed q̄ spūs ē nobilior filia & id desiderat q̄d bonum est . desiderio suo satisfatienō est & desiderys carnis nō ē ode scendenō. quod iubet vas electiōis .ad gal'. v. dicens. Spiritu ambulate. & desideria carnis non pficietis Hz q̄uis deus dederit nobis legem dirigentē ad celestia. eam tamez pauci ꝟuant. inclinātes se potius ad modū asini ad desideria carnis. ¶ I ¶ Quer⁹ que sit illa lex naē. vel q̄n fuerit hoī data. Dico ꝙ lex naēalis seu ius naturale int oīa primatū obtinet. & dignitate antecellit . vt hētur di. v. he que. Et hētur ibidem in glō ꝙ añcedit alia iura origine. Añcedit q̄a incepit ab exordio rōnalis creature. Item dignitate p̄cedit. q̄ hoc ius nullam patit immutacōem. Nam siq̄d est ōrium iuri naēali illud incongruū est Itē añcedit amplitudīe q̄ iure naturali oīa sunt ꝟmunia. ꝫ hoc nō est alio iure. Item añcedit sn̄ie rigore. quia otra ius naturale nulla fit dispensatio. Hz aduersus alia iura sepe . ¶ Dixi ꝑmo ꝙ lex naturalis p̄cedit origine alia iura positiua. ꝓbatur. ꝙ omnes leges seu iura positiua in

ꝑcessu tpis emanauerunt. Jus autē naturale in principio mundi durabit vsq; in finē vnde di. v. Nec dr ō lege naturali. qō incepit ab exordio rōnalis creature. Sup quo dic glō Q̄ inceperit p intelligentiā. non p essentiā ymo verius posset dici. q̄ incepit q̄ad vsū. q̄ ius naturale. vel naturalis equitas ab eterno fuit. C Dico. ij. Q̄ ꝑcepit dignitate. q̄ nlla3 patitur immutacōem cū scribat in cordibꝰ hoim. Vnde augꝰ. ij. cōfessiō. loq̄s de lege naturali di. Lex tua scripta in cordibus hoim q̄ nec vlla q̄dem delet iniquitas Hoc idem hētur di. vi. Non ē pcm̄ ex his. ita. q̄ K C Sz ō de lege nature ē q̄ nullus innocēs occidat. adulteriū non omittatur. nr furtū q̄ illa inueniunt adeo esse mutata. Naz deꝰ precepit abrae. q̄ filium suū innocentē occideret. Gen. xxij. Item ꝑcepit iudeis vt mutuata vasa egiptioꝝ surripent. Exodi. xij. Et ꝑcepit osee vt vxorem fornicariā acciperet Osee. i. Dico q̄ naturali morte oīs moriūtur. tam innocentes q̄ rei. que q̄dem natural mors. diuina pīate inducitur ꝓpter peccatū originale. ꝟm illud. i. Reg. ij. Dns mortificat & viuificat. iō absq; aliq̄ iniustitia pī scōm mandatum dei infligi mors cuilibet homi. vel innocenti. Silr accedens ad mlierem alienam omittit adulteriū. si aūt hoc fatiat ex mandato dni. aliena non est. nec committit adulteriū. Et eadem rō est de furtu. q̄ q̄cunq; accipit aliq̄d de mandato dei. qui est dns vniuersoꝝ. non accipit alienū sicut filij isrl egiptijs fecerūt q̄ L C Dixi tercio. q̄ iure naturali oīa sunt omnia. hētur hoc ex. ꝓsse. di. viij. differt. vbi dicit. Q̄ iure nate. omnia sunt omnia oībus. Q̄ ō non solum inter apl̄os buatur. creditur qui habuerūt cor vnū. & aiam vnam in deo. Vex etiam a pb̄is creditum inuenit Nam apud platonē illa ciuitas iustissime ordinata traditur in q̄ quisq; ꝓpos nescit affectus. Iure vo consuetudinis vel institucōis hoc meū est. illud vero alterius. ꝓpter quod hētur in capitlo legti Tolle iura imperatoris & quis audet dicere. hec villa mea est. meus est ille buus. mea ē hec domus. C Sed otra. q̄ sic sequeretur q̄ ordo non deberet esse in hoībus & in mō. q̄ō esset inconueniēs. q̄ oīs essent equales & sic tolleretur buitus. amicitia int vxores & liberos. fratres & cōsanguineos. & pater filio iungeret. & filius mr̄i. & ꝑentis vtriusq; pr̄incipis. que oīa essent inconueīentia. nō em̄ natura patit ut diligant omnes femine vxores q̄ alij filij sic legittimi filij. alieni sicut fratres. q̄ M C Et taliter arguit aristotiles. ij. polit. in pncipio ō platonem qui esse omnia estimauit optim̄ Dico q̄ ō lege nate simplr non oīa dnt esse onia. quia q̄dam ex instinctu nate & lege naturali sunt exempta. nec coniuges esse dnt ad vsum obsequij & dilectionis. Non aūt quo ad vsum carnalis copule. vt hētur sup verbo. Et cōiuges. xij. q. i. dilectissimis. Nam & in statu innocentie. vbi simplr oīa fuissent omunia & ad impium rōnis omnia mēbra fuissent mota. mulieres tñ quo ad vsum carnis non fuissent omunes Et ideo ponit in principio .ff. vbi dicit. q̄ ius naturale est maris & femine coniūctio. q̄ nos mr̄imonium appellamus. & hō fuisset etiā añ pcm̄ in statu innocētie ut dicit sanctus tho. in. iij. sup sniās. di. xxvi q. ij. ar. iij. Et si sic plato senserit q̄ omnia essent omunia quo ad vsum obsequij & dilectionis bene sensit. si aūt ad vsum carnis bene impugnat ab aristotile. & hoc videtur sensisse ex eo q̄ dixit in thimeo. hoc impossibile fore in esse ꝓpter varias passiones diuersorum hoim. tñ pragmani viuūt in cōmuni q̄ vxores hnt determiatas non ꝓpter libidinem. q̄ sobolis amore. vt hētur in epla quā alexandro scripsit. Ita & apli habuerūt oīa in omuni cū illis que de lege nature dr̄ent esse exempta magis dilexerūt. sicut pie credendum ē Q̄ bīus petrus petronellā filiā suā plus dilexerit q̄ aliam iuuenculam. & alij discipuli suos cōsanguineos. & sic ordo perfectus seruabat inter eos. sic ordo magis perfectus est inter religiosos qui omnia hnt in cōmuni ꝛc. Dic cōmunis possessio vna lr̄tas oīm de iure naturali est inducta. Sz mō distinguo. possessio & buitus nō sūt a nata indicte. q̄ per hoim rōnem ad nēcitatem humane vite instituta. nec p hoc lex nature ē mutata. q̄ p addicōem magis declarata. sic etiam de multis videtur eēia dispensare vt violatione sabbati. qō tñ non est. cum sint ꝑcepta dei. sed bene ea ad intellectum legislatoris interꝑtatur ꝛc. q̄ N C Secundo homo accepit legē timoris. q̄ fuit lex mō̄si magis p inflixiōes penaꝝ cohibens manū

ꝯ aiam. De qua apl'us ad gal'. iij. Lex ꝓp̄t
tñsgressores posita est. vbi em̄ est varietas
membroꝝ ibi necessario h̄etur diuersitas re
mediorꝝ. Cum aũt post diluuiũ ꝑplus pecu:
liaris dei multiplicarēt. ne ritu gentilitatis
ad ꝑdola conũterent. ꝫ vnum verum deuz
colerent ⁊ moribus cerimonijs ab alijs di
stinguerent. dedit eis deus leges q̄bus iusti
ficari possent & in dei voluntate ꝑmanere
¶ Sed queri. an p̄cepta veteris legis iusti
ficauerint ea ſuantes. ad quod rñdendum
ꝑmitto vnam distinctiõem. viz Q̄ pl'a sunt
p̄cepta vet̄is legis. Quedam sunt moralia
q̄dam cerimonialia. & quedam iudicialia.
¶ Precepta moralia efficatiam h̄nt ex dicta
mine naturalis rõnis. ⁊ cessante lege eẽ nõ
desinunt a principio mundi incepunt. ⁊ du
rabunt vsq̄ in finem semp ¶ Cerimonialia
aũt ptinent ad cultũ dei. & sunt figuralia
⁊ cessabant figurato adueniente. scz cristo ī
ꝓmulgatione euangelij. ita vt siquis p̄ea
ſuaret peccaret mortaliter ¶ Iudicialia aũt
p̄cepta sunt hec que ptinent ad ordinacõem
hoim ad limitem & vim obligandi non h̄nt
ex sola rõne. sed ex ola institutione & lege
cessante non obligant. sic nec cerimonialia
Tñ siquis ꝓnceps in suo regno eadẽ p̄cepta
ordinaret obſuari. nõ peccaret dũmodo ea
intentiõe nõ faceret. vt vim h̄rent ex veteri
lege non iustificabãt ipas ſuantes. ꝓbatur
alias sequeret ꝙ xp̄us fuisset inutiliter incar
natus & legem dedisset ꝑ quem optet iusti
ficari. etiaz sine causa mortuꝰ esset. qõ non ẽ
dicendũ ꝙ Q ¶ Contra sacerdos ꝑ aspsio
nem sanguis vituli expiabat sanctuarium
ab immũdicijs filioꝝ isrl'. & ꝓuaricationib⁹
eoꝝ atq̄ peccatis. g̊ legalia vtutem hẽbant
iustificandi a pc̄is Qõ ptz Leuit. xvi. Dico
ꝙ legalia in se realiter otinere virtutem
ꝓfluentem a xp̄o incarnato & passo. sic mõ
otinẽt sacra noue legis. ⁊ ideo nõ poterãt
a peccato mundari. Dicut apl'us dicit. ad
Heb. x. Q̄ impossibile est sanguiem scilicet
thauroꝝ & hircoꝝ auferre peccata. Poteat
aũt mens fideliũ tpe legis ꝑ fidem xp̄i con
iũgi incarnato ⁊ passo. ⁊ ita ex fide xp̄i iu:
stificabant. cuiꝰ fidei ꝓtestatio erat h⁹modi
cerimoniarũ obſuatio in q̄ tum erat figura
xp̄i. Et ideo pro pc̄is offerebant sacrificia
q̄dam in veteri lege. non q̄a ipsa sacrifitia a
peccatis mundarẽt. Sed quia erant quedã
ꝓtestationes fidei que a pc̄o mundabant.
Autoritas autez p̄dicta intelligitur de pc̄o
seu immũditia carnis non mentis. Sic apl's
dic̄ Heb. ix. Q̄ sanguis hircoꝝ & thauroꝝ
& cinis vituli aspsus inq̄natos sanctificat.
ad emundacõem carnis nõ mentis ꝙ Q
¶ Secũda ocl'o. Tempe legis & ante legẽ
& absq̄ obseruantia veteris legis poterant
ali q̄ saluari ꝓbatur per dyonisiũ de celesti.
ierachia. c. ix Vbi ex intentione hãc ocl'm
tenet di. Q̄ multi gentiliũ ꝑ angelos redu
cti sunt in deum. ymo ad dignitatez q̄dam
sunt sublimati. sic melchisedech q̄ fuit sũmi
sacerdos. Qõ etiam tenet dñs albert⁹. glõ
toꝝ eius. qui etiam inter alia loq̄s de viris
ꝓfectis de gentibus noīat melchisedech. ij
Job. licet abraam descenderit & ꝑsaac. non
tñ de filijs isrl'. q̄ ab isrl' non descendit. Sed
a fratre suo esau & q̄ntus fuit ab abraam.
vt h̄etur in. ij. ꝓlogo super Job. quẽ tñ nõ
omnes biblie h̄nt. Isto tñ nõ obstante scis
reputat vt ex libro suo clare patere potest.
q Q ¶ Ex quibus sequit bñ correlarie
ꝙ pie credendũ est & tenendum. ꝙ pl'es pbi
sunt saluati. maxime aũt plato ⁊ aristotiles
ex eo ꝙ moraliter erant boni. & virtuosꝫ
vixerunt. & catholice in suis libris sunt lo:
cuti. Nam plato dixit in thimeo ꝙ mũdus
a deo eẽt factus & bonitas causa fuit fatis:
factionis mundi & origo oim rerum. Item
narrat in histo. romanoꝝ. & h̄etur secũda. ij.
q. ij. ar. vij. solutione tercij. argumti Q̄ in
uentum fuit q̊dam sepulcrum in q̄ iacebat
hõ mortuus. & dicũt pl'es ꝙ fuit plato h̄ns
laminã auream in pectore. in q̄ erat scriptũ
xp̄us nasceꝫ ex virgine & credo in eum. In
aristotile h° idem appet. qui dicit ī libro ō se
cretis secretoꝝ. Q̄ deꝰ gloriosus creauit ho:
minẽ & fecit eũ nobilium aialium. & ī libro
de morte aristotilis. qui intitulat. de pomo
dicit. Q̄ creator ō nihilo fecit eos. Et ibidẽ
dicit melon pl'us discipulꝰ aristotil' ꝙ ab:
raam erat sapientior oĩbus qui ante ipsum
fuerũt. Intellexit ꝙ tota generatio ua ibat
in errorem. & tunc p̄cepit ei deus vt immo
laret filium suũ vnigenitũ. & voluit h° fa
cere vt cũ esset ꝓfectus ad seruitium dei. &
non est secutus viam p̄ris sui. qui adorabat
ꝑdola. & tunc fertur dixisse aristotil'. placet

mihi rñsio melonis· & multū sermones sui placuerī nobis & vitatem dixit·ꝛ confiteor verba sua & laudo intencōem suam Ecce ꝙ̄ clare ptz ꝙ predicti phi senserunt ō his que sunt fidei·ꝙ R ¶Tercio in statu clemē tie siue gr̄e deus dedit hoī legem amoris scz euangelij xp̄i·qō non dedit in tabulis lapi deis·sicut lex p̄m· Sed lex fidei scripta est per spiritūsanctum in cordibus fideliū· Vñ Aug⁹ de spiritu in lr̄a dicit· Sicut lex patꝝ fuit in tabulis lapideis·ita lex fidei scripta est in cordibus hoīm siue fideliū· Item apl's ·ij·Cor·iij·loq̄s corinthis·ꝓrupit in hec verba· Qm̄ epl'a cristi est mīstrata a nobis & scripta non attramēto·sed spiritu dei viui non in tabulis lapideis·ꝫ in tabulis cordis carnalibus·ꝛ·in cordibꝰ ꝓ caritatē dilatatis ¶Sed diceres·que est dr̄a inīt legem nature inditam cordibus hoīm·ꝛ nouam·q̄ etiam per spiritūsanctum inserit· Dico ꝙ lex naturalis inditur homī sine supaddito doro gr̄e ꝫ lex amoris scz noua ꝓ supadditū noue gratie inditum ꝛ ideo nō solum iudicat q̄d sit faciendō nature·ꝫ etiam adiuuat ad implendum·Differt etiā noua lex a veteri·ꝙ lex vetꝰ ē q̄i pedagoga pueroꝝ Ad galat·iij Ideo bt̄us augꝰ ad immatiꝰ manicheu discipulum dr̄am legis & euangelij dixit esse timorem ꝛ amorē· Ideo lex vetus sic̄ puerꝭ & imꝑfectis per ꝺminationem penaꝝ·& ꝓ missiōem reꝝ tempalium induxit antiquos ad obbuantiā mandatoꝝ· Lex autē noua cꝭ virtus principalit ꝺsistit in ipa spūali gr̄a indita cordibus dicit lex amoris q̄ promittit spūalia bona & eterna·que sunt obiecta vtutis p̄cipue caritatis·& ita ꝓ se in ea inclinatur·non q̄i in extranea ꝫ q̄si imꝑria· & ꝓpter hoc etiā lex vetus dr̄ cohibē manū non animū·ꝙ qui timore pene ab aliq̄ pc̄o abstinet·non simplr eius voluntas a pc̄o recedit·sic̄ voluntas illius q̄ amore iustitie· abstinet a pc̄is Et ꝓpter hoc lex noua que est lex amoris dr̄ etiam animū cohibē Fuert tñ aliqui in statu veteris testamti habētes caritatem & gr̄am spūsancti·qui p̄cipalit expectabant spūales ꝓmissiones ꝛ eternas Et bm hoc ptinebant ad legez nouā·simplr etiā in nouo testamto fuerunt aliq̄ carnales nondum pertingentes ad perfectionem noue legis quos oportuit etiam in nouo testamento induci ad virtutis op̄era p̄pter timorem penarū· & per aliqua tempalia promissa·ꝙ S ·¶Sed querit vtꝝ lex noua sit grauior legi veteri· Et videt ꝙ sic· quia qō in se hz ꝓ addicōem ad aliud est grauius illa· Sed lex noua hz se ꝓ modum addicc̄is Mat·v·Non veni solue legem ꝫ adimple· Contra Mat·xi· Jugum meū suaue est· & onus meū leue· ¶Dico ꝙ i lege veteri tria oꝑtet considerare·scz p̄cepta moralia·cerimonialia & iuditialia· Si em̄ compem⁹ legem nouam ad antiq̄ q̄ntum ad p̄cepta moralia sic eadem sunt hic & ibi·hic tñ sūt magis explicita·Si aūt ꝺpemus legem nouā ad antiq̄·q̄ntum ad p̄cepta cerimonialia·tūc lex antiq̄ longe g̃uior est q̄ntum ad mlt̄itudinē & q̄ntuz ad g̃uitatē et difficultatē buādi Vñ aug⁹ ad ianuariū refert·Qz rabbi moyses· nūauit in lege sexcenta p̄cepta In lege aūt noua·nō sunt nisi septem sacramta ad que tñ non oēs obligant·scz ad ꝺingium & ordinem· Si aūt ꝺpemus legem nouam ad veterem penes iuditialia tūc lex noua leuissima est·q̄ nulla iuditialia xp̄us imposuit· ¶Ad argumentū dicendū·Qz lex noua se habet ꝓ addicōem·intelligendo explicacōez non aūt alio mō supaddit· nc̄ ad iuditialia nec ad cerimonialia·nec ad moralia·ñ̄ ¶Sequit scd̄a pars in qua oñditur iuridica iudeoꝝ ꝺfutatio ibi· Nolite iudicare·ꝙ quo nō·ꝙ pharisei inuidia excecati·& malitia legem solū attendebāt extrinsice iuxta lr̄am·q̄si solum ꝓhibens opa seruilia fieri die sabbati·ꝫ sensum legis qui non ꝓhibet opa pietatis & salutis· ꝫ potius iubet fieri die sabbati non curabant· Et ideo xp̄m qui iuxt̄ snīam legis opa pietatis exercuit redarguert·xp̄us aūt eos ꝓpr̄ijs suis actionibus ꝺfutabat die sabbati·que tñ circūcisio non fuit ex lege dic̄· Vnū opus scz pietatis fieri curando·scz palliticum in sabbato ꝛ omnes miramini· Nam moyses dedit circūcisiōem non ꝙ esset ex lege·ꝙ includit in preceptis legis cū sit q̄ōdam cerimoniale·ꝫ quia fuit ex p̄ribus scz abraam· qui ip̄am accepit in signū salutis· In sabbato totū hoīez sanū feci cū magis licita sit·& melioꝝ sanato hoīs in anima & corpe q̄̄ circūcisio tm̄ corpalis· Et ideo nolite iudicare temerarie bm faciem ·i·exterioꝝem appentiam & lr̄am simplicem·

que occidit ꝫ sensum inspicite & vitatem · & videbitis me nō violasse sabbatum ¶ Q ¶ Moraliter cū nobis solū ostent exteriora etiam debiliter ⁊ in deterioribꝰ nihil sciamꝰ quoꝝ deus solus cognitor ē · valde friuolū & malitiosum ē nob iudicare occulta hoīm & vsurpare diuinū officium Actio em̄ hois indīns ad bonū & malum · tn̄ nobis dubia interpretari debet · ad meliorem partem vt hētur extra ō regul' · iuris · ¶ Estote mīcordes Sup quo vbo dicit beda in omel' · hᵉ loco nihil aliud precipi nobis estimo · nisi vt ea facta que dubiū est quo aīo fiant in meliorē ptem int̄pretemur qō enim scriptum est Ex fructibus eoꝝ cognoscetis eos · de manifestis dictum ē · q secretoꝝ deus iudex ē · xxxij erubescant · Manifesta aūt sunt q̄ non p̄nt bono animo fieri · vt stuprum · blasphemie · furta · ebrietates & silia · de q̄bus nobis p̄mittitur iudicare · ¶ Sed ⁊ hanc regulam · obicit · dubia in deteriorem ptem sunt interpretāda · ex̄ de homic · ad audientiam · Vbi dicit Q si aliqs dubitat vtr ex vulnere qō intulit alicui · ille sit mortuus · dz se reputaē homicidam & non exequi officiū suū · ⁊ qui dubitat an sit baptizatus p̄sumitur non baptizatꝰ · tenend̄ est gᵃ in dubijs illud quod tutius & certius est · Dico q vbi pcl'm aīe vertit · illa dubia in deteriorē & tutiorē ptez sunt interp̄tanda · In penalibus tn̄ causis · benignius est int̄pretand̄ · ff · de regal' iuris · l · factum · Et de q̄bus est dubium quo aīo fiant in meliorem ptem sunt interpretanda Vn̄ eriaz q̄libet presumit dignus · nisi p̄bet indignus · ex̄ ō scrutinio in or · fa · c · ii · tn̄ textu & in glō · q V ¶ De occultis igit̄ factis hoīm temerarie nullus debz alium iudicaē Et hoc p̄pter tria · scilicet ·

¶ Alienitatem dei autoritatis ·

¶ Obscuritatem recta veritatis ·

¶ Grauitatem p̄prie iniquitatis ·

¶ Primo iudicare temere non debemus cū alieni sumꝰ ab hac autoritate q̄ solius dei ē Naz sicut nlī iudici licet subditum alterīꝰ iudicis iudicare · vt dicitur · ij · q · iij · iudici · Sic nec homini cor hois licet iudicare · qō est subditum soli deo · ⁊ Rō · xvi · Nō iudicet que foris sunt · deus aūt intuetur cor · Et ad Rō · xiij · Tu quis es · q̄ iudicas alienū seruum · Iō q occulta hoīm temerarie iudicāt dn̄m · ꝺtemnunt sibi officiū solius dei vsurpando · qō hodie valde ꝯmune est · tā viris q̄ mlieribus · & spetialit̄ senibus · Et iō quicunq; tales sūt · sunt peiores bestijs · ꝺpentibus ⁊ demonibus · nam bestia q̄uis crudel' sit · tn̄ quia est irrōnalis declinat q̄nq; crudelitatem q̄n non hz hoīem inuadentez · Iudex aūt temerarius q̄uis sit rōnalis · nūq; tn̄ cessat crudeliter delaniare & dilaceraē fama hoīs · sedeat · vadat · comedat siue bibat inter nobiles ⁊ ignobiles · ꝑuales & scl'ares dentibus suis venenosis p̄xim̄ insanit · inuadit · quem tn̄ p̄ntia non videt · Est etiam peior serpente · nam serpens timet hoīem · & ideo querit eū occulte ledē & veneno inficere · Si aūt nō poterit fugit ab eo · Nic aūt hns malitiam serpentis non timet · nec magnum nec potentē · nec spūalem nᶜ secl'arem semp inficit ore polluto & līgua maledicta · Est etiam peior dn̄abolo · quia si dn̄abolus videt iustum & scīm · non audet eum tangē dn̄abolicē aūt ille cū viderit hoīem sanctuz vel honestum nō timet · ꝫ eum ꝺtemnit · eū diffamat & honestatem eꝰ anihilat · Quare merito p̄s · ait · Dentes eoꝝ arma & sagitte & gladius · scz lingue eorū acutus · q ¶ Secō p̄pter obscuritatem & cecitatē recte vitatis iudicare non dēmus · Sumus enim ceci & ignari de vitate rei non em̄ possumꝰ scire q̄ intentione · vel quo animo facta fiāt q̄ deꝰ solus scrutator cordiū ⁊ occultoꝝ · vt p̄missum est · Qz multi sunt qui videnē esse de nāa oculi q̄ videt alia & seip̄m vidē nō potest sic isti vident & attendūt facta alioꝝ ꝫ sua non ꝯsiderant festucam in oculo fr̄is corrigunt · trabem aūt magnā in oculo p̄pō āmouere nolunt · tales ꝺm vitatem non iudicant · ꝫ ꝺm quod in se sentiunt · sic̄ metallū fusum in modulum · formā suscipit quā in se habet · Sic aliqui sunt ita puersi · qui iuxta formā ⁊ malitiam suam q̄ in se hn̄t omnes alios esse in modulo cordis estimāt formatos · Ni q̄i infirmi ex corruptiōe gustus oīa insipida & mala iudicāt · que tn̄ in se dultia & bona esse comꝑbant · De quibus p̄uer · xvij · qui iustificat impiū & ꝺdemnat iustū · abomīabilis vterq; est apud deum · Tales fuerūt illi duo senes iudices inueterati malis qui ꝺdemnauerūt innocentem susannā vsq; ad mortem p̄pter p̄priam ꝺcupiam malam

De quibus daniel. xiij. ¶ Nō ; ¶ Tercio non dēmus iudicare quenq̄ temerarie quia forte maiori sarcina peccatoꝝ sum⁹ grauati q̄ hi q̄s iudicam⁹. Qui em̄ deficit in iudicō in eo quod propinquum est. quomodo iudicat quod remote est Ecclia po Noli querere fieri iudex. nisi virtute valeas irrumpe iniquitates Sup quo dicit Gre⁹. Debz quisq̄ ꝑas virtutes ꝑpendere. & p q̄litate viriū. curam alioꝝ suscipe. nedum delectet in loco glorie fiat subditis autor ruine. & q grauat ponderе suoꝝ. velit fieri iudex alienarū culpaꝝ. Durum est em̄ vt q̄ nescit moderamen vite sue. vt fiat iudex aliene vite. Nec ille. Qui ergo vult esse iustus incipiat a seipo. & fatiat de se iuditium & non ō alio. Quia ꝟm apl'm Coꝝ. Si nosipsos iudicaremus non vtiq̄ iudicarem̄. Vnde dixit quidam senex. sicut legitur in vitis pr̄m. Q⁹ q̄n dei flagellauit egiptum nō erat domus in qua non erat mortu⁹. & dixit discipl's Quid est hoc v̄bum. dixit senex. q⁹ si pspexerim⁹ pcta nr̄a non videmus aliena. Stultum est em̄ homini hñti mortuū relicto eo abire & flē. mortuū ꝓximi sui. Et itez dixit senex. nisi habuerit hō in corde suo q̄ peccator ē deus eum nō exaudit. & dixit discipl's. q̄d est hoc Dixit senex. si quis videt pcta sua nō ꝺsiderat aliena sed ꝺsiderare peccata aliena piculosum est Sicut qui hz radium solis in oculo directe non videt solez. nr̄ aliq̄ sibi ꝓpinqua Habet em̄ visum q̄i excecatum. sic radius ē opus bonū. vel aliqua gr̄a a deo data quā si homo recipit seip̄m extollendo ꝛ alium despiciendo cecus est. Hz si in eo q̄d boni facit adhuc seip̄m pensipendit. & alios ī bonis extollit verus iustus est.

¶ Sermo vicesimusnonus.

Reteriens ihūs vidit hoīez cecū a nat̄iuitate. Et interrogauerūt eum discipli eiꝰ dic̄ Rabbi quis peccauit hic aut pentes eius. vt cecus nasceretur Johā. ix. Plato in thimeo dicit. Q⁹ nihil est cuiꝰ ortū causa legittima & rō non p̄cesserit. Nam q̄ rōne caret extirpare nāe est di. lxviij. Cor ep̄i. q⁹ aūt infirmitas corpalis. sic̄ est cecitas siue surditas & hꝰmodi. q̄ñq̄ ex pc̄o ꝓueniunt vt dicit ex̄ de peni. & re. Cum infirmitas. q̄ñq̄ ex natura. vel ex alia causa discipuli. ignorantes causam huiꝰ cecitatis desiderates scire. inuestigant a mgr̄o dicētes. rabbi quis peccauit ꝛc. ¶ Z. ¶ Queritur vtz vnus homo possit puniri ꝓ alterius pc̄o. Et videt q̄ non. p Aug. i. q. iij. ca. Nullus Vbi dicit q̄ nullius alterius crimē maculat nescientem. Et Ezech. Filius non portabit iniq̄tatem patris. ¶ Cont̄ dñs dixit moysi Exodi. ij. Ego sum zelotes q̄ visito peccata p̄r̄m in furore. Rñdendo dicendū ē Q⁹ duplex est pena. scz spūalis & tpalis. ¶ Spūalis pena nunq̄ punit quis pro pc̄o alterius. q̄a spūalis ptinet ad aiam ꝟm quam quilibet est liber sui. & de illa pena loquit aug⁹. vbi supra. ¶ Sed pena tpali vnus q̄ñq̄ punit ꝓ altero & ꝓ peccato alterius. ¶ Et h° tripliciter. Vel q⁹ vnus homo tpaliter est res alterius. sic̄ filius ꝟm corpus est res q̄dam p̄ris. Vel ꝟus est res dñi sui. & ita ꝓ peccatum p̄ris interd̄ punitur filius. sic̄ hētur. ij. R⁹. xij. Q⁹ filius dauid quē genuit cum bersabee vxore vrie ꝓter pc̄m adulterij & homicidij p̄ris. mortuus est. Et ꝓter dūm punitur q̄ñq̄ ꝟus vl' ꝓp'lus. sicut d°. ij R⁹ vlt̄. Q⁹ ꝓp'lus israhel est punitus pestilentia ꝓter pc̄m dauid nūantis ꝓp'm. Alio mō inq̄ñtum pc̄m vnius deriuat̄ in alterū. h° vel p imitacōem. sic̄ filij qui imitantur pcta patrum & socioꝝ serui peccata dñoꝝ & socij vel p modum meriti. Sic peccata subditoꝝ merent̄ platum pc̄oꝝ. ꝟm illud Iob. xxxiij Regnare facit ypocritam ꝓpter pcta ꝓp'li sui. Etiam per aliqualem ꝺsensum seu dissimilacōem. Sic etiam boni interd̄ puniunt cū multis. q⁹ eoꝝ pcta non ꝛdarguerūt vt ait aug⁹. i. de ciuitate dei. ¶ Tercio ad omendandum vnitatem hūane societatis. Exquo vnus hō debet p alio solicitus ee ne peccet & ad detestacōez peccati. dum scz pena vni redundat in oēs. qui oēs sunt vnū corp⁹ vt aug̃ dicit. de pc̄o achor. de quo iosue. vi legitur. q. vij. sn̄aliter Q⁹ deus isrl' ꝓmisit tradere iericho. ita q̄ nihil in eo tollerent. nec auꝝ. nec argentū. nec eoꝝ vasa q achor peccauit sumens de anathemate pallium.

coccineū·cc·sicl̃os & regulā aureaz & absco
dit in tra Quare dñs iratus tradidit filios
isrl̃ i manꝰ iericho·ꝛ corruerūt ex eis·xxxvi·
hoīes·ꝛ sic pena vnius redundauit ī alios
in detestacōem peccati ¶ Sed cur deus infli
git vni cecitatem alteri surditatē & hꝫmodi
infirmitates·Dicunt doctores ꝙ qñꝝ fit de
causis ¶ Primo ne nimiū hoīes p supbiam
exaltentꝰ·naz segetes si ꝑmo mltm crescant
abrodunt & prosciundunt·ne nimio viroꝛe
& vtute effuso peant & arescāt·Sic quosdā
deus hic castigat aliq̃ infirmitate ne nimiū
exaltent & damnent·Exm in paulo cui da
tus est stimulꝰ angelus sathane ad colaphi
sandꝫ eum·Ideo dicit·ij·Coꝛ·xij·Ne mag̃
tudo reuelationū extollat me datus ē mihi
stimulus angelus sathane q̃ me colaphizet
Jō metristra dicit·Est qui torquet ne fastꝰ
ei dñetur· ¶ Scōo datur alicui infirmitas·
siue adūsitas·vt quis in pacientia ꝙbetur
& meritum ei cumulet·Nam auꝝ siue argē
tum in igne ꝙbatur vt purificet & magis
omendetur & appetietur·sicut hō in infirmi
tatibus siue adūsitatibus·Exemplū in iob
in thobia & mr̃ibus hic afflictis Vnde me
tristra·Est qui torquet vt inde puriꝰ ꝙbet
vel vt ei meritū cumulet· ¶ Tercio vt deꝰ
ꝑ tales glificetur· nam artifex bonus q̃ñꝝ
opus suū destruit·vt in renouatione melio
ris glificetur· Sic deꝰ quosdā castigat ī in-
firmitatibus vt sanacōe eoꝛdem cognoscat
ꝛ collaudet·Exemplū in ceco nato· de quo
saluatoꝛ dic̃ hic·Neq̃ hic peccauit neq̃ pen
tes eius·scz ꝓter quod pcm ipe cecus natꝰ
est·Sed ꝓpter hoc cecus natus est·vt ma
nifestentur opera dei in illo· ¶ Quarto
vt quis eternaliter crucietꝰ·hic incipiat· &
sic sine fine in miseria ꝑmaneat·nā agrico
latoꝛes·arboꝛes steriles ꝑo coꝛtice denudāt
inferius vt sic citius desiccent·& tandē ad
ignem cremandꝫ aptius disponant· Sic deꝰ
quosdā malos pcoꝛes hic quandoq̃ incipit
punire·auferendo eis bona tpalia sanitatē
& ꝓspitatem vt abilitentꝰ ad crutiacōem ꝑ-
petuam·Actu·xij· Et in sodomitis·gen̄·xix
Dathan ꝛ abyron·Nūi·xvi· Et in multis
pcoribus huiꝰ mundi·Metristra· Est qui toꝛ
quet vt ꝑpetuo crucietur· ¶ Quinto vt quis
a peccato purgetꝰ·& satisfatiat de omissis·
& potius hic q̃ in purgatoꝛio·sicut p̄ casti
gat filiū & dñs seruū·vt emendet delictum
& ꝓcipiat dignū stipendiū Sic deꝰ ꝑcoꝛes
castigat·vt hic emendatus ꝓ morte acq̃rat
regnum eternū·Exemplum in maria soꝛore
moysi·de qua dr̃·Nūi·xij· Quꝫ fuit lepra per
cussa ꝛ filij isrl̃·et quotidie mlti xp̃iani hic
a deo flagellant infirmitatibꝰ & alijs adūsi
tatibus vt pcā emendent & ꝓea vitaz eter
nam hꝫant·Metristra· Est qui torquetur vt
crimen purificet·dñt ergo tales afflicti esse
patientes· vt in pacia dei possint possidere
regnū dei ꝛc· ¶ Quantum nūc ad otinuatio
nem lr̃alem euangelij·xp̃us heri oñdit & re
darguit iudeos de legis p̃uaricatione·Ho-
die instruit p̃uaricacōis emundacōez in ceci
curatione·ꝛ ꝟm hoc tres sunt ptes·

¶ In prima oñditur cecitatis causatio·ibi
pretereiens ibus·

¶ In scōa infirmitatis curatio ibi hec cum
dixisset·

¶ In tercia·dei potestatis omendatio·ibi
ille homo ꝛc̃·

¶ Quantum ergo ad primā ptem ꝟm Crisos·
Judeis inerant duo otra xp̃m·scz furoꝛ seui
endi·& duratio seuiendi·vt gr̃ eoꝝ furorem
mitigaret se absentauit·Nam vt dicit Job
viij· Videns ibus ꝙ iudei volebant eū la-
pidare exiuit de templo & miraculose inuisi-
biliter ꝑ medium illoꝝ ibat·in quo trāsitu
vidit in via hunc cecū·de quo hic dr̃·qui a
natiuitate cecus erat·quem ibus diligenter
respitiēs·ad hoc vt discipulis daret q̃rendi
occasiōem·Interogabāt discipli eꝫ ꝺ causa
cecitatis·putabant em̄ ex eo qꝺ dñs dixit·
ꝑus languido sanato·vt hētur Johan· v·
Vade & amplius noli peccare ne tibi deteiꝰ
otingat·quod pcm est causa languoris·iō
xp̃us r̃ndens dixit eis·Neq̃ hic peccauit ꝛc̃
ꝫ vt maīfestentur opa dei·scz ꝑ miraculosaz
opationem illumīationis·ideo subdit· Me
oportet opari·scilicet miracula faciendo ꝛc̃·

¶ Querit sicut vnicuiq̃ est opandum q̃n̄ ẽ
dies ꝛ non de nocte sic nāe dies mee opatio
nis ꝑ quam ille q̃ misit me maīfestabitur &
hoc in illuīatione huiꝰ ceci·Qꝫ aūt dies est
ex p̃ntia lucis ptz·ꝫ ego sum lux mundi·&
q̃diu sum in mūdo lux sum ego mūdi·ꝛ ergo
optet opari miraculose·& duritiā increduli
tatis iudeoꝝ ꝑ dinam opationem emollire·
qꝫ · ¶ Moraliter videmus vnunqꝺq̃

in principio· & radice destructum consil'emi
r parere fructum parem· sic radix arboris
omibus corrupta ꝓducit fructū defectuc sū
Et sic dicunt q̄dam nakales· Lepsus qui ex
ebrietate lepram incurrit· cm̄s de eius stirpe
erunt leprosi· Sic ad ꝓpositum· pcto actoris
successio damnat heredis· Vnde giezi omit
tente spmoniam· totū semen eius ineternū
damnatuz est· qō intelligitur de semie vicij
non generis· Spic g⁹ filij q̄ ꝓmissionum sūt
computant in semen bonū· Ita qui erroris
sunt estimant in semen malū· Nam r iudei
ex pre dyabolo· non carnis successione ȝ cri
minis· r· q· r· ego· Cū ergo radix hūane na:
ture· sez ꝑmus pens actuali otagione infe:
ctus fuerit· & seqdo motum sensualitatis
rōnem excecauerit· & sciam sibi datam am
miserit· eius oms posteriores q ꝓticipāt in
crimine· etiam oueniens ē eos in pena ceci
tatis & ignorantie ꝓticipare· Vñ. C. ō epis
· l· si quenq̄ · Conuenit eos q̄s par facinus
inq̄nat & equa sil'pena omutari· q ō
Gen⁹g⁹ hūanū a pre ꝑo infectū r excreca
tum quinq̄ milia annoꝝ in tenebris ignoꝝ
rantie & cecitatis sedebat· vsq; q xp̄s filius
dei mōm ptransiens oculis mie & gratie cū
diligenter respexit· Sic cū a trib⁹ cecitatib⁹
liberauit Duīt em̄ cecitatē
In natam per pcm originale·
Causatam per pcm actuale·
Inueteratam per pcm ɔsuetudinale
Dico ꝑo q genus hūanum a pre adam
habuit cecitatem innatā ꝑ pcm originale·
Omne enim pcm mentē quodāmō excecat
Et ideo pbus dicit· iij· ethicoꝝ Qis malus
ignorans· hoc aūt malum mentē excecans·
ꝓ inordinatū motum femitis concupie tra
ductum est a pentibus in ꝓplem· Iux illō ps
xviij· Ecce em̄ in iniq̄tatibus oceptus sum
& ideo cecitas q̄ ex isto pcto ꝓuenit onascit
homini· De qua aplus eph· iij· Nascim̄ oēs
filij ire q Habet em̄ hec cecitas tri:
plicem defectum· Primus est culpa· & q̄
diu hec stat· semp homo ligat ad ꝑpetuam
penam damnacōis· Qō dei filius ocul' mie
respitiens ptransiuit genus hūanum collī:
rio gr̄e· r pro oī tempe suffitiens remedium
adhibuit· In tempe nate colliriū oblatiōis
& decimatiōis otulit· Dedit tpe legisscripte
collirium circūcisionis· In tempe gratie ꝑ

fectissimū sez baptismū · qui non solū tollit
defectum illū cecitatis· ꝓmo etiam gratiam
ofert & baptismū suscipientez confortat· et
roborat Secōus defectus est pena peccati
originalis· & est fames· sitis· frigus· mors·
& nakalis incineratio & hm̄odi· Ipe autez
penalitates ꝑ baptismū non tollunt ꝓpter
exercitium q̄ in alio loco notant Tercius
defectus est fames· qui hz difficultatem ad
bonū· & ꝓnitatem ad malū· istos defectus
recognoscens ait aplus· Infelix ego sū q̄s
me liberabit a carcere mortis hui⁹· Non cm̄
illud bonū qō volo facio· ȝ quod nolo illō
malum facio· q ō Sed queritur quō
aīa maculatur originali pcto· Dicit mgr· ij
sniaꝝ· di· xxxi· Qz q caro per pcm corrupta
Fuit in adam adeo· Qz cum ante pcm vir &
mulier sine incentiuo libidinis & concupie
Feruore possent ouenire· esset⁹ thorus im:
maculat⁹ · iam post pcm non valet fieri co:
pula carnalis absq; libidinosa concupia· q̄
semp vitium est & etiā culpa· nisi excusetur
ꝑ bona oiug̈· In concupia igit & libidi⁹
concipit caro formanda ī corpus ꝓlis· Vñ
caro ipa que concipitur in vitiosa concupia
polluit & corrumpit· ex cui⁹ contactu aīa
cum infundit mackam trahit· r· vitiū concu
piscentie qua polluit· r fit rea q̄ est origina
le pcm· C· Doc pt oñdi tribus exemplis·
Primū in rebus sensibilibus· videm⁹ q cor
pus qō induit sordidum vestimtum ab eo
inquinat· Sic spūs rōnalis qui induit cor
pus infectum concupia genitoris d⁹ macka
ri· Vnde dicit Greg· in mora· Qz domos lu
teas in hitemus· q̄diu in corpe terreno sub:
sistimus· Et sic qui tangit picez inquinabit
ab ea· Ita anima ex spūali contactu corpis
Secundo oñditur in legibus· Est em̄ lex
· ff· de senatori· femine· Qz si filia senatoris
vel principis nuberet plebeio fit vilis con
ditionis sic ipse· Sic aīa que est filia summi
impatoris ab ea ꝓducta q̄n coniūgit corpi
ab adam ꝓpagato & infecto vitio concupie
otrahit vilitatem ipius· Tercio ex cano
xxxij· di· feriatim· q̄ siqs contrahit cum cor
rupta efficitur irregularis & sacros ordies
non potest recipe · nisi cū eo dispenset· Ita
spūs noster exp̄s filius sūmi regis otrahēs
cum carne corrupta· efficit irregularis· vt
ordines celestes nō possit acceptare· nec ad

ordines ierachie celestis collocari nisi medi
ante baptismate cū eo dispensēt q⁹ ℭ
Secundo hō habuit cecitatem tantam p
pcm actuale·q; pcm actuale mentē excecat
q; oīs malē ignorans· hoc pz in ꝓmo hoīe
qui p pcm actuale cognitione dei ꝓuatus
fuit Nam ꝟm mgrm·ij·sniaꝝ di·xxij Hō añ
lapsum ꝑditus erat triplici cognitione·scz
rez factaꝝ ꝓter se· Oim enim rez naturas
& ꝓpetates vidit & cognouit Et ideo nō deꝰ
nec angelus·ꝛ homo oībus noīa aīalibꝰ
imposuit· Vnde mgr· Nox enim oīm deus
sciam tribuit·& ꝓuidentiam hoī atq; curaz
reliquit·vt dnationi eius subicerent·& cōni
eius subicerent & gubernent·vt sciret illis
nocia ꝓuidere a q̄bus emolimentū debebat
recipe· Et dicit mgr Q̄ illam sciam de pro
nidentia per pcm non āmisit·sic nec illam·
qua carni necessaria ꝓuideret·q; in scripta
de hmodi homo non erudit·ꝛ de scia aie·
quam peccando āmisit· Creatoris q̄ cogni
tionem hō etiam habuit· cognouit etiam a
quo creatus fuit·non eo modo cognoscēdi
quo ex auditu solo percipitur·quō a creden
tibus absens querit·ꝛ quadam interiori in
spiratione q̄ pntiam dei contemplabat·nō
tn ita excellenter sic post hanc vitam scti in
celo visuri sunt·nec ita in enigmate q̄liter
in hac videmus· Hanc cognicōem & visio
nem etiam hō p pcm āmisit· Porro cogni:
tionē etiam sui hō accepit·vt & q̄d deberet
superiori·& quid equali inferiori nō ignoraet
Cognicōem q̄ suam & ordinem·scz qualē fa:
ctus esset·& qualiter incedere dret·q̄d agē·
& quid cauere intellexit· Hanc etiā visiōez
intellectualem·& cognicōem per peccatum
homo āmisit piter & amorem· quare de eo
bene dr· Actu·xiij· Eris cecus non videns·
q; F ℭ Figurat·iij Rz xxv In sedechia
rege q̄ nabuchodonosor rex babilōis acce:
pit ꝓter violacōem iuramenti & fidei·& fi
lios eius q̄s occidit coram eo· eruitq; sibi
oculos·& postea posuit in carcere· Sedech
ias recte designat hoīem primū siue alium
actualiter peccantem ō deum·qui violat p
inobedīam fidem deo ꝛ missam· q̄ statim a
dꝑabolo capit·qui est rex ofusionis· Hic fi
lios eius·scz virtuosos & pios affectus dei
amoris occidit & anihilat·& sibi oculos co:
gnitionis eruit· & luituti sue eū astringit

Hic pcor bene poterit dicere illud thob·v
Quale mihi gaudium ē q̄ in tenebris sedeo
& lumen celi nō video Vñ amb·in exame·
Si ceco damnū est huic solis materiaľ grāz
non videre·qntomagis peccatori damnuz
veri lumis munere defraudatum ꝓpetue no
ctis tenebras sustinē ℭ Tercio hō cecitatez
hēbat osuetudinalem & inueteratā· sic em
pro pcō originali habuit cecitatē inchoatā
& per pcm actuale otinuatam· Ita p osue
tudinē peccati vsq; ad finem deductaz·huic
cecitatē inueteratā·hec cecitas picľosissima
est & damnosissima·q; non solum hominez
ꝓuat donis natalibus & gtuitis·ymo etiā
aīam ligat & vinculat· et ꝓpetue seruituti
dꝑabolo subicit· q; G ℭ Figurat Judic
xvi· In sampsone q̄ decepte a dalida piloſq; plureſq;
ligatus·tandem a philisteis ipa ꝓcurante
ligatus·rasus·& excecatus est·& in carcerē
positus·vt clarius patebit in expositione·
Sampson fortis est hō hns arbitrij liberta
tem·qui cogi non pt·cuius fortitudo est in
capillis·i·in donis gratuitis & natalibus·
caput mentis sue ornantibus· Dalida pau
perc̃a est sensualitas·cui coniúgitur homo
p rōnem fidei miracli qñ adhuc carnalia ī
clinat· Philistei inimici·scz demones ei vo
cato ad gliam inuidentes· Et q; hoīem non
pnt decipe· nec excecare nisi p carnem & sen
sualitatem· Ideo ad mlierem recurrunt·vt
homī blandiat Caro aūt q̄rens spm decipe
consilio philistinoꝝ·i·demonioꝝ· ℭ Primo
ligat eū neruiceis funibus & spm trahit ad
carnis delitias· ℭ Deūo ligat eum septem
funibus novis·scz p mūdanas excellētias·
que signant in canapo & filo torto· Superbi
enim eleuant in canapis· ℭ Tercio ligat
crines eū liceo & clauo fixo in terra· dum
facit spm ad illa tpalia affectione placabili
ter inclinari;licet aūt illi triplici mō homo
sit ligatus·tn sua fortitudine adhuc nō est
ꝓuatus·q; nōdum est peccati tanta oplacē
tia·q; in illis indurēt·vel ad opus p osen
sum inclinet· Sed si miser sampson obdor
miret sup genua dalide·salutem suam scilz
negligendo·& sensualitati consentiendo ca
putq; inclinando Tunc a dꝑabolo tonsore
homo raditur· quia gratia spoliatur debi
lisq; efficitur non valens resistere ·tunc ca
pitur & ligatur culpe vinculo· & in vtroq;

oculo excecaꝫ· dextro scz non considerando·
ꝙtum ämisit· sinistro qñtum ꝺmisit· carcei
mancipaꝫ male consuetudis ⁊ buituti ꝺpa
boli subligaꝫ· q̄ eum molere fatiũt· dũ ĩstar
rore de pcto in pcm voluitur· ⁊ malum re
missuz fcꝙter iteratur· Pos cecos dei filiꝫ
veniens in hunc mꝺm considerãs illuĩauit
& eoꝝ cecitatẽ micoꝝditer abstulit· vñ greg
Cecum quippe genus hũanum qꝺ in pente
ꝑmo a padis gaudijs expulsum supne clari
tatem lucis ignorans damnacõis sue tene
bras patitur Sed tñ p redemptoris pñtiam
illuĩatur· vt in eẽne lucis gaudia iam p de
sideria videat· atꝙ in via vite boni operis
gressus ponat· Et infra dũ conditor noster
a ꝓpinquat ierichio· i· defectui cecus ad lum̃
redit· q̄a dum ꝺnitas defectum nr̃e carnis
suscepit· cecũ hũanum genus lumen qꝺ am
misit recepit· Venit em̃ illuĩare his q̄ in te
nebris & in vmbra mortis sedent· Luce· i··
Sequitur scõa ps in qua oñditur cecita
tis curatio· ibi· Nec dũ dixisset Nota nata
toriũ syloe fuit piscĩa aque q̄ ꝛplebaꝫ ex aq̃
fonte syloe positi ad radicem montis spon
ad quẽ cecus ille lutosis oc̃lis abijt & lauit
& venit videns· Moraliter est notandũ
q̄ p illaz piscinã aque ꝺsignari potest pnĩa
que pt naufragium sola ⁘tute passiõis xp̄i
efficatiam hz lauandi hoies pctores cecos·
Nam sic̃ ordinatione ecc̃ie· ecclesia aut cimi
terium polluta semine vel sanguis effusione
immunda est· nc in ea celebrari ꝺñt diuina·
nisi prius reconcilieꝫ· ⁊ aqua bñdicta conse
cretur· vt dicit ꝺ consecra· eccl· c· si ecc· etiã
si aliquis excõmunicatus vel paganus ibi
sepelieꝫ sunt inde eiciendi· nec in eadem cele
brari ꝺz añ eiectionem· e· c· Si eccleĩa xp̄i
Nĩa polluta pcto mortali immũda est nec ĩ
ea laus diuina celebraꝫ· nec pcta mortalia
fuint eiecta· et ipa aq̄ pnĩe lota et mũdata
De qua aqua pnĩe dicit· Ezech· xxxvi· dabo
vobis aquã mundam et mundabimini ab
omnibꝫ inquinam̃tis vr̃is· Vnꝺ de pe· di· i·
Neminẽ· Nemo ꝓtest ab errore ad ⁘itatez
a pcto ad correctionem· nisi p veram pnĩaz
transire· Reuocat em̃ a morte ad mr̃tẽ· de
tenebris ad lucem· a peccato ad iustitiam·
ab errore ad ⁘itatez· ca· Si anteq̄· vbi ꝑus
qꝺ Debet igit quilibet libenter pa
tientiam suscipe· adinstar huius ceci

Abire ab erroris laqꝺ cordialit̃ penitẽdo
Lauaꝫ in doloris alueo integraliter con
fitendo·
Venire cum erroris studio veraciter sa:
tisfatiendo·
Primo nanq̄ debet hõ abire a pcĩis· Vñ
de pe· di· iij· pluit· Et sunt plures in textu ⁊
in glõ· Abire est pcm detestari· corrigere ⁊
ab ipo recedẽ· Nullus em̃ inimicus tã letal'
qui non delinq̄nti ignosceret· cognito eius
dolore cordis· & firmo ꝓposito satisfatiẽdo
de damno illato Sic deus cognitoꝝ oculoꝝ
cordium ignoscit statim delinq̄nti si detestaꝫ
malum õ eum factũ· & ꝓponit firmiter corri
gere & satisfacẽ qꝺ Aristotil· in secre
tis secretoꝝ· Cum hoies veniam implorãt
& de reatibus penitent· verisil'e est q̄ deus
ab eis auertat qꝺ trepidant· Exemplum in
magdalena· In maria egipciaca· Nã vt dr
· i· Rz· xix· Dauid timuit saul q̄ caderet in
manus eius· abijt & fugit a facie eiꝰ & sal-
uatus est· Sic ne dñs deus sup peccatores
irascaꝫ et eum eternaliter peat ⁊ damnat· ꝺz
abire a pcĩis p veram ⁘tritionem· & cordi
alem compunctiõez Qz tm̃ de offensa dei do
leat q̄ coꝝ in signum amaritudinis effũdat
lacrimas· Vnde ꝓsper de pe· di· i· Porro la-
crime ex vera ⁘tritione fluentes restringũt
eterni ignis incendia· & talibus penis cõ
mutant eterna supplitia· Hoc ꝺsiderans da
uid dixit· Lauabo p singulas noctes lectuz
meũ· i· consciam lacrimis meis stratum meũ
rigabo· Vnde Luc· vi· Beati q̄ fletis· quia
ridebitis· Legitur in vitis p̄r̃m· q̄ fres
fuerunt sil' ogregati & rogauerunt beatuz
arseniũ vt diceret eis aliquod ⁘bum edifi-
cationis· qui fleuit dicens· ꝓducant oculi
vestri lacrimas & ꝺburant corpa vr̃a ne in
eternũ comburent Item ibi dr q̄ senex qui
dam fleuit inconsolabiliter dicens se audiuis
se voces innũabiles fr̃eqũter dñtes ve mihi
q̄ non fleui· Et doctor deuotus loquitur ꝺ
p̃re nostro francisco· dicit q̄ nunq̄ cessauit
lacrimarum ymbribus oculos expiaremen
tales· ¶ Cum em̃ ex fletu ⁘tinuo infirmi
tatem ocu lorꝝ incurrisset maximã suadente
sibi medico· Qz abstineret a lacrimis· si cor
porei visus cecitatez vellet effugere Vir san
ctus rñdit· Non est frater medice ab amoe
luminis qꝺ habemus ꝺmune cum muscis

visitatio ĕni luminis repellẽda vl̃ modicũ quia non spũs ꝓpter carnem · sed caro ꝓpter spm bñfitium luminis accepit ¶ Malebat siq̃ dem corpalis visus lumen ãmittere · q̃ lacrimas q̃bus oculus mundat̃ interior vt deũ videt̃ valeat repssa ꝺuotione spũs impediẽ

¶ Sz q̃ris q̃ta dz ee ꝺtritio · d · q̃dã ꝙ tãta ꝙ pcto: potius voluisset omẽz penam subire q̃ peccasse · xxij · q · v · Ita ne · vñ Richꝺ iij · super snias · di · xvij · ponit hanc rõnem dicens · Q2 in ãmissione rerũ nãe est vt tm vrat ꝺolor · q̃ntum inheserat amor · Sed sum mũ bonũ quod p pcm ammittit · scz mortale · maxime est diligendꝰ · Ideo pro peccatis maxima requirit̃ contritio · Sed dicendum simplr · ꝙ licet talis ꝺtritio esset magis pfecta · non tn̄ necessaria · ꝙ sufficit sm antho · de ꝺutrio in lectura sua · sup illo verbo caueat de pe · & re · ¶ Omnis vtriusq̃ sexus · Q2 ꝺoleat ꝙ deum offendit · q; si ꝺoleret non de offensione dei · ꝙ de infamia q̃ incurrit · vel ꝙ ꝓpter hoc honorem suũ ãmisit talis pnia non esset sufficiens neq̃ digna · l · di · vt constitueret̃ · ¶ Pro quo notandꝰ ꝙ pnia seu cõtritio est triplex · Vna ꝓueniens ꝙ peccatis ex ꝺsideratione diuine bonitatis & mie reducens hoiem ad emendam & ꝺtricõem · talis contritio est solũ in bonis & sola pfecta & fructuosa · ¶ Alia est ꝓueniens ex sola cõsideratione pene tpalis · vel gehennalis · vt puta ifamie ãmissionis honoris & hmodi vt dictuz est · & talis etiã est in damnatis & infructuosa ¶ Tercia ꝓueniens ex solo horore sceleris ꝓsternens vsq̃ ad despationem talis etiam est i malis ⁊ infructuosa Sic̃ ptz de iuda pnia ductus ex horꝛe sceleris dixit peccaui tradens sanguiem iustum · despat & laqueo se suspendit · ¶ L ¶ Secundo debet homo pcto: se lauare p integram confessionẽ · Isa · i · Lauamini & mõi estote auferte malum cogitationũ vestraz · ¶ Primũ respicit contricõem · scõm confessionez · ¶ Per confessionẽ em̃ possũt mala ꝓtrata · tã cogitatione q̃ opatione expellere · ¶ Naz sicut bubus volens stubam vel cameram bñ purgare · ꝑmo pulueres aqua spgit · postea per scobam ex oĩbus angulis ꝺgregat & eicit · Sic post̃ peccato: de oĩbus malis dolet · & aqua lacrimaz spgit · debet ex oĩbus viribus aĩe congg̃are peccata ad meõriam · ¶ Et p scobam ꝺfessionis integraliter eicere · vñ ps̃ · lxxvi · ¶ Meditatus sum nocte cum corde meo exercitabor · scz p diligentez inquisicõez oĩm malo; meorum · & scopebam p ꝺfessionem spm meum ¶ In q̃bus verbis tria notant̃ fructuosa nãia ad fructuosã ꝺfessionez ¶ Primo ꝙ sit p̃meditata · ¶ Nullus em̃ sine ꝺdicus alicuiz dñi redderet rõnem · nisi ꝑmo apud se de oĩbus p̃meditatus esset · quõ vel qualiter vel q̃ntum exposuisset · Sic quilibz volens fructuose coram sacerdote deo rõez reddere de pctis · debet prius oĩa p̃meditari quõ vel quotiens inutiliter exposuerit tps polluerit aĩam & corpus · vt non sic canis rapidus ad coq̃nam · ipe ad sacerdotẽ veiat ignorans q̃d confiteri debeat · ⁊ ꝙ sacerdotem opteat p te confiteri · Vñ post̃ dauid ꝺtra deum peccauit ante q̃ dño ꝺfiteretur · pc̃m suũ in ꝺlore cordis p̃meditatus fuit Quare dixit ps̃ · xxxi · ¶ Dixi ꝺfitebor aduersũ me in iustitiam meam dño · & tu remisisti impietatem pcti mei · ¶ Sup quo verbo dicit mgr snia; · iij · di · xvij · allegando Cassiod · Dixi · i · liberaui apud me ꝙ confitebor · & tu remisisti nc̃ ¶ O ¶ Secundo requiritur ꝙ sit integra ⁊ clara et non palleata ¶ Nll's em̃ occultando pcta sua & non circũstantionaliter ea declarando satisfacit p̃cepto ec̃ie In quo precipit̃ omni fideli adulto ꝙ omia sua pcta fideliter · i · circũstantionalit̃ ꝺfiteat̃ Vñ magister · iij · snia; di · xvi · allegando aug · dicit · ¶ Homo ꝺsideret q̃litatem crimis in loco · in tpe · in psuerantia · in varietate psone · Fatiũt em̃ plures tot circũlocutiões palleatas & occultas · Q2 nisi confessor per astutiam obuiet nullo mõ taliter se deliq̃sse fatẽtur ¶ Di compant̃ cuidam fatienti laborintum · De quo recitat ouidi' · Q2 q̃dam orientalis talem fecerat laborintũ · in quem quicunq̃ intrauerat nunq̃ exire valuit In quo includebat̃ q̃dam aĩal minus thauro ꝙ oĩs ingredientes deuorabat · Tandem q̃dam astutus volens ingredi & thaur occidere · assũpsit globuz filii & ligabat ad ostium laborinti · q̃ globum tenuit in vna manu · in alia portauit massã · & pilã de sepo · pice & pilis factam · & dñdit ad locum vbi erat thaur' ¶ Cum iautẽ ille appiretos ei' vt deuorare et̃ · pecit ille massam in os eius · in quam mirabiliter infixit dentes suos &

arrepto gladio interfecit eū & redijt p filum
¶ Sic quidam peccatores fabricant laborin
tū & tot fatiū t repagula & euasiones ī pcīis
p ꝑpetratū peccatum nullomō possit inuesti
gari. Oportet ergo confessorem p astutiam
ingredi interrogationes per filum pietatis
p promissiones & alleuiationes vt confidē
tiam faciat. ⁊ desperatum os molliat. sicut
pilum in os eius proicit. & os aptum retinz
vsq; peccata promit ⁊ dyabolum gladio līg
ue interemit & expellit. ¶ Tercio debet eē
ꝑpria & non aliena. dicit enim p̄s. scopebaz
sp̄m meum non alterū. dicit enim in p̄cepto
ecclesie sua peccata excludendū alia nisi sint
ita connexa q; ꝑpria non possint notificari
nisi etiā alia confiteantur. ¶ Sunt em̄ q̄dā
qui nihil aliud confitent nisi peccata alioz
seip̄os in omnibus excusantes. sicut pb̄eus
Vnde prou. xviij. Justus accusator est sui.
Quia vere confitetur qui se accusat ⁊ malū
quod facit seu fecit sibi imputat & nō alteri
Sed qnasi omnes secunt primos parentes
Nam adam vt dicitur gen. iij. qñ a domino
interrogaretur. quare de ligno fetido ome:
disset. seip̄m excusauit & mulierez accusauit
di. mulier q̄ mihi dedisti in sotiam dedit m̄
de ligno & omedi. Similiter mulier increpata
excusando se imputauit peccatū suuz
serpenti. dicens serpens decepit me. sic qñq;
excusando solent homines peccata demoni
imputare di. der teufel riet mirs ¶ Ex
emplum quondā accidit puellam morantez
in ciuitate multū temptari a iuuenibus in
fornicatione. vt ergo hanc temptacōz fugēt
ꝑposuit extra communitatē in quodā castro
cuidam dñe nobili famulari Cui iter arripi
enti. versꝰ castrum in forma adolescentis.
demon apparuit querēs quo p̄geret. Et ip̄a
ei ꝑpositum exposuit. sed demon dissuasit &
p oppositum picula ibi fore multa predixit.
& disparuit Post hoc breui tpe interuallo p
q̄dam famuluz castri adamat & imp̄gnatur
⁊ de castro expellitur. Qua redeunte cū do
lore & fletu ad priorem ciuitatem. de nuo ei
dyabolꝰ apparuit. ⁊ cām doloris eius q̄siuit
Rñdente inter alia subintulit & dyabolus
mihi consuluit. Tunc dyabolus dedit ei ala
pā dicens mentiris. q; in illo loco tibi dissua
si & picula oñdi. Sed ex malitia & ꝑpria vo
luntate fecisti. Sic etiam mlti se excusant qō
tamen ꝑprio motu & malitia ꝑpetrauit De
bes ergo deliberare integre & ꝑpria peccata
confiteri. ⁊ veniam mereris & vitā eternaz
obtinebis. Vnde gratianus de pe. di. v. S.
econtrario. Confessio aīam a morte liberat.
paradisum apit. spem saluandi tribuit. Nā
p confessionem chananea veniam meruit.
niniue ciuitas permansit. xp̄s latronē in pa
disum sumpsit Morbida ouis non otemnit
& prodigus filius ad patrem reuertit. ¶ Q
¶ Tercio homo debet venire cum rigoris
studio satisfatiendi. ioh. v. Vade & amplꝰ
noli peccare. Nam bm galienum aerem ex:
piratum iterato respirare insanum est valde
& periculosū Ideo aristo. in de regimie p̄ncipū
scribens. q; apto super nos ostio sanꝰ dor
miamus. Ne igitur peccata expirata & dele
ta p contricōz & confessionem reiteremus.
Debet cordis nostrum desiderium versꝰ in
feriora esse clausum. sed ad superiora apertuz
vt affectuose semp queramus deo placere ⁊
de peccatis & offensis dei & proximi satisfa
cere. quod potest fieri tripliciter. sicut prius
habetur ¶ Sequitur tercia ps in qua oñdi
tur pietatis dei commendacō. ibi ille homo
Nam cecus a iudeis interrogatus de illumi
natione oculorum ¶ Primo vt eos certifica
ret de facto. oñdit rem & subiectum facti. s.
seip̄m illuminatuz vt cognoscerent di. Ego
sum ¶ Secundo oñdit facti autorem q; non
dubitarent di. Ille homo qui dicitur ihūs.
¶ Tercio indicauit modum dicens. lutum
fecit dominꝰ ex sputo. & liniuit oculos meos
⁊ video. Judei aūt indurati malitia volen
tes miraculum anichilare. dicunt eē xp̄m:
eum pctorem q; sabbatum non custodit & i
firmos in eo curat. Sed cecus veritatem te
stificās dicit xp̄m esse ꝑpbaz ꝑpter miracl'm
p q ¶ Moraliter homo fide illuminatus
constanter veritatem. tam verbis q̄ factis
attestari debet. Et nullo metu nec terrore a
veritate discedē. que est moneta dei p qua
iusta commutacōe datur homini p̄miū eter
num. Nam qui monetam alicuiꝰ principis
falsificaret peccaz grauiter. ⁊ bm leges ēet
dignus adustioni. C. de falsarijs monetaꝝ
. l. i. Sic grauius peccat ⁊ dignus est eterni
ignis pena qui veritatis monetam dei falsi
ficat. ⁊ per mendatium occultat. Vnde aug̃
⁊ recitat xi. q. iij. Quisq; metu alicuiꝰ p̄ratis

veritatem occultat·iram dei sup se ꝓuocat quia magis timet hominem ꝙ deum·& ita vterq; reus est ¶ Et qui veritatem occultat & mendatium ꝓfert ¶ Sz quid si aliqs coactꝰ negat xpm ore·sed corde non negat·videtur ꝙ non peccet·q; ex corde ꝓcedunt virtutes xv·q·vi·c· ¶ Et deus cor interrogat & nō manum xiij·q· v· ¶ Si q̄din uenisti· bar· brix· ¶ Dicit in apparatu sup illo verbo negauit xi·q· iij·non solum ꝙ mortaliter peccat· q; nulla conditione debet ad hoc adduci· ¶ Q ¶ Vnde Cris·non solum est ꝓditor veritatis ille·qui tñsgrediens veritatem· mendatium loquit̄·sed etiam ille qui non libere veritatē ꝓnuntiat·ꝙ libere ꝓnuntiaē oportet ¶ Veritas ergo ab omnibus est

¶ Inquirenda cum studio·

¶ Deferenda cum odio·

¶ Proponenda forti animo

¶ De ꝓmo ecc̄·ij· ¶ Pius est misericors deus & remittit in tpe tribulationis peccata & ꝓtector est omnibus inquirentibus se in veritate· ¶ Nam sic̄ videmus· ꝙ quilibet volens contrahere mr̄imonium·potius eligit sponsam pulcram·potētem & nobilem·qꝫ in his conditionibus defitientē· ¶ Sic volens copulare virtutem·potius eligere debet veritatem que est pulcerrima dilectissima & nobilissima filia eterni regis excellens omnia· ¶ Hanc em̄ sapientissimꝰ salomon sibi desponsauit sponsaz di· Sap̄· viij· ¶ Hanc amaui a iuuentute mea·& quesiui eam mihi sponsā assumere·& factus sum amator forme illius ¶ Hanc etiam intuitus fuit zorobabel adolescens· ¶ Et cognita eius pulcritudine & fortitudine & nobilitate p̄tulit eam dulcedini vini··fortitudini regis & nobilitati omniū mulierum ꝓrumpens in eius laudem dixit O viri nonne fortes sunt mulieres·magna est terra & excelsum est celum·& velox curꝰ solis· conuertit in gr̄o celum in locū suuz in vna die· ¶ Nonne magnificus est qui hoc facit & veritas magna ⁊ forcōr p̄ omnibus ¶ Omnis terra veritatem inuocat·celū etiaz ipm̄ benedicit· & omnia opa mouentur·& tremunt eam & non est cū ea quicq̄ iniquū Iniquꝰ rex·inimq̄ mulieres·iniqui omnes filij hoim̄·& iniqua omnium illorum opa· ⁊ non est in ip̄is veritas·& ī sua iniquitate p̄ibunt·& veritas manet ⁊ inualescit inet̄e num·& viuet ⁊ obtinet in secula seculoruz iij·esdre·iiij· ¶ R· ¶ Pcōo veritas deferēda cū odio· ¶ Quia ꝟm salustium Veritas parit odium·obsequium vero amicitiaz·nihiloīꝰ tñ ipsa veritas licet ad tpus possit opprimi finaliter tñ triumphabit ¶ In cuius figura legit de iona·ꝙ mltipliciter fuit tribulatus etiam multipl̄r liberatus Dicitur em̄ ionas filius amachi·i·filius veritatis·non ꝙ pat suus esset ipse amachi·vel sic vocaret̄· ¶ Sed q; help̄as eum suscitauit a mortuis·& restituerat eum matri sue·que ꝓ filio resuscitato regratiando dixit helpe Nunc video ꝙ vir dei es·⁊ verbum eius in ore tuo verum est iij·regū·xxvij· ¶ Et ex illa hora·⁊ deinceps vocatus est ionas filius amachi·i·filius veritatis ¶ Modo sic̄ ꝙ de nullo alio legimus qui tot picula euaserit sicut ionas ¶ Primo enim fuit filius illius vidue saraptane· ¶ De qua dicit̄ cuiꝰ filius nostras familias egrotauit·& erat languor fortissimus·eo quod in eo non remaneret alitus q̄ post mortuus fuit·⁊ resuscitatus ab helpa· ¶ Iste adultus factus est ꝓp̄ba·et missus fuit ad predicandō niniuitis·et volens fugere in tharꝭ ꝓ mare Facta tempestate maris·et sorte cadente sup eum·eiectus est de naui·et ꝓiectus in mare deuoratꝰ est a cete ¶ Tercio conseruatꝰ ē in ventre ceti tribus diebus et tribus noctibꝰ ¶ Quarto euomitus est de ventre ceti in aridam ¶ Quinto adustus est tanto feruo ē solis ꝙ petiuit anime sue vt moreret̄ dicens Melius est mihi mori qꝫ viuere Ecce q̄ntas aduersitates et tribulacōs sustinuit filiꝰ veritatis· ¶ In signum ꝙ quicunq; veritatez cō stanter tenz psecutiones et tribulacōs patiē sed finaliter liberabitur· ¶ Vnde ioh̄· viij· ¶ Si manseritis in sermōe meo·vere discipli mei eritis·et cognoscetis veritatem·et veritas liberabit vos ¶ Q ¶ Nonne hic cecus ꝓp̄ veritatem expulsus atq; maledictus est a iudeis·sed tandem a xp̄o susceptus·et discipl̄s eius factus ab omnibus malis liberatus ē ¶ Mō de hominibus est sic̄ de pilato qui que fuit a xp̄o· ¶ Quid est veritas·ꝫ rñsū noluit expectare· sicut etiam multi hodie querunt veritatem·sed eam audire contemnunt·vñ ap̄lus·tbi ¶ A veritate quidem auditū auertent·ad fabulas aut conuertent̄· ¶ Mundus opat̄ hodie cuidam valli· de qua loquitur

gernalius dicens eundo versus ptaliaz via estatis est breuior ꝫ piculosior q̄ est ibi vallis dicta delentuscula. in cui⁹ apice. siquis clamauerit vel tusserit vel aliq̄d dixerit. statim ex altis rupibus nix coagulata descēdit ⁊ descendendo aliā niuem secum trahit magno cumulo ⁊ ptranseūtes clamātes obruit & inuoluit ⁊ suffocat. Sic mōus p̄fundus est in malicijs. & hz altos mōtes scz psonas potentes. diuites plātos. principes omunitates pleni iniq̄tate ⁊ iniustitia otra quos si aliq̄s clamaret vel clamauerit veritatem dicendo statim mouent dicentes. Ecce hic homo sedicōsus est vult omunes ō nos excitare. expellat a nobis. Sic qui vitatez loquit caput eius conterit. sic dicebat q̄dam p̄dolum rome. de quo q̄dam thaux abstulit cū minis si eū accusaret coram senatoribus malleo vellet caput eius ptutere Et quesitū respōdit. qui vitatem loquit ⁊c. Vnde psal. Tange montes & fumigabunt ¶ Tercio ē vitas forti aīo ꝓponenda in bona ofidētia ⁊ patientia Iux illud apli. 1. Thi. iij. argue obsecra. increpa in omni pacia & doctrina. Nam sic otinuata gutta solet tandem durū silicem cauare. sic freq̄s correctio veritatis. instillata & audita q̄nq̄ grauissimū pctorē penetrat. ⁊ cauat a pctis in dulcedīe & humilitate. verbum enim dulce frangit iram. puer. q̄ T ¶ Vnde legit de quodā rege babiloīe cui nom̄ ewalmaradach qui mltm macōsus. tandem p q̄dam sapientem humilit informatus fuit ad viam vitatis reductus hic em̄ valde malicōsus fuit. nam p̄rem suū in trecentas ptes fecit diuidi. ⁊ has ptes trecentis vulturibus iussit dari. ne iterato resurgeret. Insup increpacōnes de sua vita. puersa a nullo audire voluit. ymo correctores suos male tractauit & occidit ¶ Quod q̄dam pb⁹ noīe xerses. gregiū portans ludum scatoz. excogitauit. vt p hunc ludū ip̄m reduceret ad vitatem vite qui milites p̄dicti regis informans de ludo in p̄sentia regia freq̄ter in simul ludebant. & placuit ludus regi. & ip̄m ludū addiscere desiderās cum p̄dicto pb⁹ ludēdo bellaē texit. & pb⁹ ad eū ait. hoc regem non posse facere. Nisi formā addiscentis assumeret. Et rn̄dit hoc rex esse oueniens. & tunc pb⁹ q̄rietatem schacharū & mores regis & regine. milituz ac ceteroz offitioz sibi descripsit. Et tūc rex ominitorio p̄cepto ip̄m interogauit quare hunc ludū inuenisset. ⁊ trn̄dit pb⁹. O dn̄e mi rex. tuam vitā gl'iosam desidero videre quam tn̄ non possum nisi iustitia & bonis moribus sis insignitus a pp̄lo diligeris. opto ergo forte te alter vt tibi prius dn̄eris. qui non in iure hac violentia dn̄aris alijs. Iustum est em̄ qui alijs impare vis. tibiipi impare possis. & mem̄to violēta impia nō diu durare posse. & p hc̄ v̄ba ⁊ sil'ia reduxit ad bonos mores & ad v̄itatem vite et disciplineꝫ Sic etiam vita nr̄a est q̄si ludus schachaz. i quo freq̄ter contingit. q̄ qui lucrari credit ludū p̄dit eo q̄ ptem familie sibi sponte subtrahi pmittit. & finaliter ab adu̇sario in angulo quodā mactat. ¶ V . ¶ Sic moraliter ad ꝓpositum rex ille est spūs hūanus qui hz regere omnia. regina ē caro nr̄a ⁊ familia regis sunt sensus nr̄i bona naturalia & fortuita. modo oīa illa paulatim auferunt ab hoīe. q̄ nūc p̄dit oculuz. nūc manū nunc res scz tpales. nunc honores. & tandē ꝓriam carnem & cutem. licet spūs nōdum auferat. in fine tn̄ mortis ducit ad angulu angustie. & ibi mactat. & vtinā nō i medio tabule. i. iuuentutis. ⁊ tūc oīs via euadēdi sibi precludit. qn̄ in infernū religat. ut sibi omis possibilitas penitendi & veniā obtēdi denegat. Et sic hoīes moraliter ludunt cū dy̆abolo nostro adu̇sario ad schachos in hoc mundo tanq̄ cū in expto qui tn̄ exprissimus est in ludo p̄dicto. ¶ Sed q̄d facit peccator homo fatuus pmittit sibi auferri totam familiam suā. hoc est manū ad bene operandu p̄sumens q̄ tandem dy̆obolū mactaē possit in angulo vite sue ꝫ potius econtra mactat a dy̆abolo qn̄ eum artat per mortem. vt sibi nulla via penitendi pateat. qua penā eine damnationis euadat. in saculū ꝓcipit & claudit. vi. Ibi em̄ nullus ordo ꝫ sempiternus horror inhabitans Nec q̄libet attendat tam nobilis q̄ ignobilis & meres malos ⁊ iniquitates p ludum schachaz corrigat & emendat. p̄sq̄ ad saculum infernū claudatur ⁊c.

¶Feria Quinta bmo·xxx·

bat ihūs in ciui
tatem que voca
tur naīm et ibāt
cum eo discipuli
eius et turba co
piosa· Luc·vij·
capitlo ¶E
¶Scōm pl̄i·xij·
libro ethi· Dicit
q pānthera oīm
aīalium est amicus·excepto draco ne quem
valde odit ꝓpter venenū· & draco ip̄m fu:
git· De quo dicit plinius li·viij·ca·xviij·
Q̄ maxīa colox & maculax varietate deco
ratur·qō cum comederit et saturatus fuerit
se recondit in spelunc̄a· & p tres dies fere
ptinue dormit· Post triduū vero a somno
surgens emittit vocem·& ab ore eius exit·
odor aromaticus sup modū suauis·ꝓpter
cuiꝰ suauitatem omnia aīalia ip̄m sequunt·
¶Ad ꝓpositum xp̄us saluator nr̄ oportune
ter designari pt̄ p pantheram· Ip̄e em̄ om
nem hoīem diligit·ꝛ draconem dy̆abolum
ꝓpter venenum iniq̄tatis & pc̄ī· Odit etiā
pc̄orem q̄ peccando eum fugit Iuxta illud
ps̄ / pfecto odio oderā illos·q̄ inimici fa:
cti sunt mihi· Nic em̄ varijs v̄tutibꝰ ꝓpter
plenitudiem redundātis gr̄e fuit depictus·
q̄ sicut varij colores corpus decorant· Sic
virtutes sunt q̄ picture ad aīe ornam̄tum·
Vnde amb·in exameron·& alle·de pe·di·
ij·.S.rōnos· Ista anima a deo pingit· que
habet v̄tutum gr̄am renitentem· Nic enim
ab instanti sceptionis celesti dulcedine sa:
turatus pro hoīe mori voluit·& p triduū i
sepulcro quiescere·& tercia die resurgere·vt
emissione suauissime vocis et p̄ne vocatio
nis oīa post eum currerēt & patum regnū
possiderent· Vnde Bern·sup Cant̄· Quis
non pt̄ illum libenter atq; alacriter currat·
qui & ab errore liberat & errata dissimilat·
qui deinde merita viuendi tradit· & p̄mia
moriendo conq̄rit· Curremus ergo pt̄ eum
p deuocōem sicut illa turba copiosa·& disci
puli q̄m ibus ibat in ciuitatem que dicebat
naīm vt verba thematis ꝓponunt· ¶Q
¶Queritur·Vtꝝ si adam peccando mōm
nō omouisset·dei filiꝰ p incarnacōem an in
ciuitatem naīm·i·mōm omotum venisset·

Et videt q̄ non Gal·iij· Misit deus filium
suū·vt eos q̄ sub lege erant redimeret· Sed
si non fuisset pc̄īm·non fuisset redemptio fa
cta p eū·q̄ vbi nō ē infirmitas·ibi nō oportet
ponere medicū· Sed si hō non peccasset·nō
fuisset infirmatus·ergo nec medicꝰ venisset·
Inopositum est aplus ad Rō·i·di· Xp̄us
est p̄destinatus ab eterno· Pc̄īm autem est
tpale·ergo si homo nō peccasset·deꝰ adhuc
incarnatꝰ fuisset· Ad hoc rn̄dende sūt due
oppiniones doctox· Vna est sancti thome·
Dez q̄ si hō non peccasset deus incarnatus
non fuisset· Alia est doctoris subtilis fran
cisci de maronis & alioꝝ·q̄ si homo nō pec
casset adhuc deus incarnatus fuisset· qua
ꝓpter nimiū amorem & caritatem q̄ habuit
ad hūanum genus voluit incarnari· ꝛ deꝰ
non minus dilexit hoīem si in statu innocē
tie p̄mansisset· p̄mo plusq̄ post tr̄sgressiōez·
ergo etiā istum amorem oñdisset in padiso
p suam incarnacōem· Hoc idem ꝓbatur p
glō Bern·super illo verbo ione·ij· Propter
me facta est tempestas·dicēs sic Dy̆abolus
hūanam naturam debere assumi a deo· Et g̃
excitauit hoīem ad peccandum· vt deꝰ car
nem vitio infectam non assumeret· ¶ Ꝛ
¶Nam deo oueniebat oīa pficere & nobili
tare p suam incarnacōez non obstante pc̄o·
Per suam em̄ incarnacōem figuram circula
rem consūmauit·que ꝛm geometros sola p
fecta est·q̄n scz finem coniūxit principio in
vna p̄sona q̄ deus fuit & homo· Etiā nobi
litauit & pfecit hūanam spē̄m nobilissimo
indiuiduo·& genus corpeū nobilissimo cor
poreo·& genus sp̄ūale nobilissima aīa·que
omnia facta nō fuissent xp̄o non incarnato·
¶Item omnia elementa per xp̄m dedicata
sunt & sc̄tificata· tam in vnione nature ad
naturam·q̄ etiam p singularem eꝰ opationez·
Nam nunc ēra sc̄tificata ē in grano frum̄ti
& eucharistia vinū·& aqua in precioso san
guine· Aqua etiā in baptismate·in quo sc̄ti
ficauit oīez creaturam· Aer in exaltatione
filij dei in cruce· Ignis in datiōe spiritus
sancti· ¶Item decuit vt ip̄e dīnam sapiam
& potentiam magis mundo oñderet·q̄ mō
relucent in ordine statuum diuersoꝝ & ine
q̄lium·in qua magna decentia & decor vni
uersi comp̄bari dinoscit· hec & mlta alia p
fitiendo·& sc̄et p̄rem et sp̄m sanctum mōo

maīfestando decuit dei filiū incarnari & no biscū ouersari igit̄ ꝛc ¶ Ad oppiōz sancti thome respondenō dicunt hi doctores ꝙ de incarnatione dei loqui possumus duplicit̄ · vel qñtum ad substantiam incarnationis · vel qñtum ad finem q̄ est redemptio. Vñ si homo non peccasset deus adhuc incarnat̄ fuisset · q̄ ad substam incarnationis licet in se nō fuisset incarnat̄ vt redēptor · nc̄ vt medi ec̄ · ꝫ vt caritatiuꝰ amicꝰ amator & p̄ filiozꝫ ¶ Quantum nunc ad ordinacōem euangelij heri habuimꝰ quō xp̄us oñdit suaz deitatē in ceci illuīatione · hodie quō ostendit hūa nam pietatem ex passione Et ꝑm hoc tres sunt partes p̄sentis euangelij

¶ In prima oñditur xp̄i pietas assistens p̄pinquius · ibi · Ibat ihūs ·

¶ In secunda · Caritas affligens amarius · ibi · Ecce defunctus

¶ In tercia · Potestas opans virtuosius · ibi · Adolescens tibi dico surge qA

¶ Quantum ad primā ptem nap̄m interp̄tatur omotio · q̄ est ꝑm bedam ciuitas galilee sita in viginti miliaria a thabor in qua regione xp̄us sepe & freq̄ter circuibat · aut docendo aut p̄dicando ā miracla fatiēdo ꝛc

¶ Moraliter p istam ciuitatem nap̄m · qō dꝰ omotio · designat mōdus plenus omotiōibꝰ & turbationibꝰ ad q̄ saluator noster carnez sumendo · & nascendo ibat · vt omotiones istas & turbacōs mundi sedaret & q̄etaret; Et ideo nascente dño pastores audiētes angelos collaudare dñm dicentes · Glia in excelsis deo · & in terra pax hoīibus; Est enim pax & quies vbiq̄ nāaria · Et gꝰ vt in ciuitatibus & omunitatibꝰ pax hēatur · datur p̄fectus qui p pace tuenda crimia puniat · & iusta iuꝫ merita remuneret · Vnde dicit̄ · ff · de offitio p̄fecti vrbis · oia · S · q̄s Quies quoq̄ pplariū & disciplina spectaculoz ad p̄fecti vrbis curā ptinere videtur; Et sane dz etiaz disp̄sitos milites scationarios hr̄e ad tuendā pplariam quietē ad referendū sibi q̄d vbiq̄ agatur; Spectat etiam spūaliter ad regem p pace curam gerere · Vñ cassiod · epla · xxij · Decet regalis apicis curā gñaliter custodire concordiam q̄ ad laudem regnātis trahitur si ab oīibus pax amet; Quid em̄ ē q̄d p̄ncipē meli? p̄dicet q̄ q̄tus pplꝰ concors senatus · & tota respublica moz honestate vestita · hec ille · Propter hꝰ fridericꝰ rōnoz impator scribens oībus epīs comitibꝰ ducibꝰ marchionibus dicit; Nos tam dinas q̄ humanas leges in suo vigoe manere cupientes · & ecclesias seu ecciaz psonas subleuare · & ab incursu · & ab inuasione quorumlibet defensare intendētes · quibusq̄ p̄sonis ius suum conseruare volumus · & pacem diu desideratam toti terre p vniūsa regni ptes habenda regia autoitate indicimꝰ defenb̄ · o pace tenenda in p̄ncipio; Xp̄us igit̄ q̄ nō solū p̄fectus ē vrbis mōdi · ꝑmo rex pacificus vāens in hunc mōm · vt omotiones & pturbationes sedaret & inquietaret · docuit pacem · dedit pacē · & reliquit pacem · xxiij · q · i · in fi ·

¶ Nam anteq̄ xp̄us ibat p nāitatez in naz̄m · Hēbatur triplex omotio · scz inter carnem & sp̄m · deum & hoīem · int̄ angelū & angelum · Et ideo quando venit ·

¶ Pacem docuit · vt omotionem cornis & spiritus sedaret ·

¶ Pacem dedit · vt hominem deo aduersario reconciliaret;

¶ Pacem reliq̄t · vt pacē angelorz reparet ·

¶ Dico primo q̄ magna fuit omotio carnis & sp̄us; Nam intellectus est sicut mater dirigens · Voluntas sic̄ dña impans in aiam rōnali · ꝑm anselm̄ · Ipa est regina in regno dei & anime; Intellectus gꝰ dicebat voluntati q̄ deo obediret · & sibi sicut dño suo se huīliaret; Sz voluntas reputans se dñam nolebat se dño huīliare · & se reputās libeā nolebat obedire · & inde nascebant omnes tñsgressiones veteris testamenti · & nō intellectus sp repugnat voluntati · & volūtas intellectui; Ideo xp̄us ibat p vnionem i aiam taliter omotam · se huīliando serui formam accipiens · fct̄ obediens deo p̄ri · Ad phi · ij · vt sic faceret pacē dans · p hꝰ volūtatem exm̄ huīlitatis · Anima etiā sensitiua que habet vires sic̄ bruta · & intellectiua que hēt vires · vt angeli semp repugnauer̄t · q̄ in veteri testamēto dū viuebant carnalit̄ · totū regnū anime dabat̄ viribus sensitiuis iniuste · vt siquis suos ostitueret principaī & p̄ncipes a nata fuire · natalit̄ em̄ intellectiua sensitiue dñari dz · Ideo tunc nō erat pax · ꝫ xp̄o veniente p vnionem in aīa fuer̄t vires sensitiue fedacte · intellectiue ad suū dominiū · & fuit facta pax in ciuitate illa in q̄ añ omouebāt

Ephe.ij. Ipe est pax nra q fecit vtraq vnū
¶ C Sed hanc pacem pturbant. qui carnaliter viuūt. De quibus aplus. Caro ocupiscit adūsus lpm. De pace illa ad eph. Solliciti seruare vnitatem pacis. C Sed. d. quō hortamur huare vnitatem inter carnez & spm. cū xps dicit in euangelio. Nō veni pacem mittere ꝫ gladium. Spūs enim nō debet ꝝsentire carni. ꝫ resistere non debz in qntum celestia ocupiscit. sed ei consentire. Spūs aūt resistere debet carni. que semper ōcia querit salutī. Vnde aplus. Si ſm carnem vixeritis morte moriemī. C Hoc potest declarari p q̄dam narrationem. Ouidij de leandro & hero. Erat em leander iuuenis pulcerim⁹. qui ab vna pte helles pontis i villa abidos morabat. hero domicella pulcerrima in oppsito maris manebat littore. in villa que sexta tunc dicebat. Cū ergo isti duo sūmo amore se diligerent. Leander de nocte surgebat. & depositis vestibus mare sine naui natando ptransibat. Puella vo facem ardentem de turris pugnacl̄o sibi p directione monstrabat. & sic occulte ad amice sue solacia veniebat. Cum quadā die tempestas & ventus horribilis viguisset mltis diebus. ita q nec nauis p illud mare tñsiret. leander amore succensus. in fluctib⁹ se iniecit. sed p portum non potens attingere tristi summergio vitā finiuit. Hero vero dilecti amore languida. vidē se delphinū mortuū somniat. ꝫpter qō mane surgens ad portum ꝫperat. & corpus fluctuantis amici in mare respicit. que succensa rabie ꝑtinus in mare saltat & dilectum suum amplexando fluctibus obruit. & sic p ipso & cū ipo moritur. C. Moraliter. leander designat spm rōnalem pulcerrimū. ad ymaginē & silitudinem dei creatum. hero dña delicatā carnez. qui duo diuncti in vno hoie sūmo amoē se diligunt. ꝫ p oppositum hītant in vno homine sūmo amore p eoy ocupiam. q caro ocupiscit aduersus spm. Et ideo alliciendo eū. facem dilectacōis accendit. & spm oñdit. Spūs vero amore inordinato excecatus. qsi in tenebris surgit & iuditiū & osilium rationis deponit. & viuendo in vanis opibus. piculis mltis hic in mundo se exponit. In q̄ bus tandem misabiliter obruit. & in penis eternis. qi in fluctibus hinc inde voluitur. donec caro & amica dormiente in terra post iuditiū ei coniungit. & ambo ad mortē eternam. & penā intminabilem deputantur
C Secunda omotio fuit int deum & hoiem. qñ enim hō cibum fetidum ō dei voluntatem rapuerat. & se tñsgressorem fecit. tantā omotionē ꝓcurauit. q deus etiaz tact⁹ dolōe cordis intrnsec⁹. d. penit me fecisse hoiez. Quam commocōez in qnq milibus annoy nemo sedare & pacificaē potuit. donec vnigenitus dei filius ꝫpter hoiem carnē assūpsit. & moriendo in cruce deo pri hoiem recōciliauit. Quare dicit aplus. Cū inimici eēm⁹ reconciliati sum⁹ ḋo p mortem filij ei⁹. Nam xpi sufficiens fuit ptium redemptionis nre. i. pc. i. Non corruptibilib⁹ auro vl argento sed pcioso sanguine agni immaculati ihu xpi
¶ D C Legit in gestis rōnoy. Q talis osuetudo cū ibi formari deberet pax int aliquos magnos. inter qs erat magna discordia. ascendebant montē magnū & altum & ducebat agnus et occidebatur. & i ospectu eoy sanguis eius effundebat in pacis rformatione. In signū q q̄cunq illorū pacem dissiparet. maxima deo vindicta recipetur. & sanguis eius effunderet. C Rmi magni dñi fuerunt deus pr & homo. De deo dicit in ps. Et magnitudinis ei⁹ non est nūs vl finis. De hoie q ad ymaginem dei factus ē Oia subiecisti sub pedib⁹ ei⁹. Int illos magnos erat magna discordia. intm q quotqt moriebant. ad infernum descendēt. Postea facta est pax magna inter deum & homineꝫ In cui⁹ pacis reformacōe ducebat agnus. sez xpus. sup montem altum in monte caluarie. vbi occidebat & sanguis ei⁹ effundebat. In signū q quicūq illoy pacem dissiparet. maxia de eo vindicta recipetur. & sanguis eius effunderet. Et iō si pactum cū deo per pcm fregimus. grauis vindicta sequetur.
¶ E . C Tercia omotio erat in ciuitate supnali inter angelos. qñdo michael pugnauit ō luciferum. de qua omotione habetur Apoco. xij. Factum est plium magnū i celo. michael & angeli eius preliabant cū draconē. C Sed rōnabiliter pr circa hoc qri. an istud bellum angeloy fuerit reale. Et videt q non. q angeli non hñt corpa. nc manus nec pedes. g° realiter preliare non pnt. In oppositū ibi est bellū rale. qñ aliqs expellit

de loco suo·ꝫ angeli mali violenter de loco suo expulsi sunt p autoritatem· ¶ Ad quod rñdendum nõ·q̄ in potentijs aie q̄druplex est bellum ¶ Primũ est appetitus sensitiui 5 voluntatem·vbi gña·appetitus sensitiuus vult fornicari·voluntas aũt non vult ꝺsentire & sic de alijs· ¶ Scõm est intellectus 5 voluntatem in eodem subiecto·sic intellect meꝰ iudicat nõ mechari·voluntas vo vult ¶ Terciũ ẽ 5 volũtatẽ & volũtatẽ ī diũsis ſbiectis·sicut ego volo vnũ & tu vis aliud ¶ Quartũ est inter intellectum·& intellectum in diũsis subiectis·sic intellectus meꝰ intelligit vnã ꝓpoſicõem esse veram·intellectus aũt tuus fl'am· ¶ Ad ꝓpositum illa bella inter angelos non oĩa sunt·primũ non·q̄ in angelis nõ est appetitus sensitiuꝰ· sed solum in subijs corpeis·nec ꝺm· q̄ angelus non pugnat 5 se· ꝫ tercium bñ erat bellum ibi·q̄ boni angeli volebant bĩtudinez merito p̃cedente·mali vo non merito p̃cedente· ¶ Quartũ bellum etiã fuit ibi·q̄ intellectꝰ bonoꝝ iudicabat velle bĩtudinez merito p̃ cedente·intellectus vo maloꝝ merito non p̃ cedente· ¶ Dico ergo ad q̄stionez·q̄ bellũ angeloꝝ erat realiſſimũ·q̄ boni angeli con ggauerunt se ad expellendo malos de celo· Illi vero q̄ fortiſſimi erant in naturalibus reſiſtebãt fortiſſime·ꝫ itez boni conggauerẽt se & mali non poterant reſiſtẽ·& sic fuerunt expulſi· ¶ Imaginaꝫ em̃ franciſcus marõis q̄ sic angelus mouet celũ·ita vnus angelus pt̃ mouere alium q̄ F· ¶ Sed restat dubium·quõ lucifer q̄ est pfectiſſimus in naturalibꝰ p̃miserit se vinci ab alijs minus pfectis· Dico q̄ hoc fuit·q̄ deus nõ influxit·ad vtutem & fortitudinez suã·bene tñ ad fortitudinẽ bonoꝝ Vñ mgr·ij·di·v· Querens vtꝝ post creacõem conũſis aliq̄d collocatuz sit p quod ꝺuerterent·& diligerent deũ· Dic̃ q̄ eis collata fuerit gña coopans per q̄ conuerſi sunt·que gña alijs qui ceciderẽt appoſita non fuit· ꝫ cum malis nõ erat collocata gña·ſicut bonis in ꝺuerſione· Dico q̄ rectitudine naturali non ꝺuertert voluntatem in deum sic̃ boni·& ideo non coopabatur gña Vnde dñs bonauenta in·ij·sup mgr̃m di·v·dicit·logꝫs de ꝺuerſione bonoꝝ optet ponere·q̄ conũſionem illam inchoaucrit voluntas liberat·ꝫ conſuauit gña·& ideo fuit ibi gña subſequens·non p̃cedens vl' p̃uenies sed gña coopans non opans ꝺm mgr̃m Vñ licet hec ꝺmotio angeloꝝ coopante deo ſtatim facta fuerit·desiderium tñ triũphatoꝝ angeloꝝ q̄etatum·non donec ascendẽte xp̃o extractis electis ab inferis loca vacua lapſorum·& ciuitas illa ierl'm ꝺmota incepit repari p eos· Tunc bene dicebaꝫ q̄ ibus in ciuitatem naz̃m ibat·& ibant cũ eo discipuli eius·scz oñs electi· ¶ In celo enim empireo sunt·xij·mansiones subordinate· que figurant p·xij·fundam̃ta·q̄ vidit ioh· in apoco·xxi·& in qualibet sic̃ dicunt aliqui Ascendendo xp̃s p diem mansit vsq̄ ad p̃thecosten·ita q̄ p̃ma die q̄ ascendit fuit in ordine sanctoꝝ q̄ sunt citra angelos·qui nõ ꝓpijs meritis sic̃ angeli·ꝫ solum vtute passionis xp̃i sunt saluati·sic̃ puuli fideliũ qui ſicunq̄ renati·& isto die p repatione instituit decimũ ordinem·& addidit eũ angeloꝝ ordinibus·de dragma pdita·& ꝺ decima rẽcupata Scõa die ꝺ̃ fuiſſe in ordine angeloꝝ & ibi dimiſiſſe sc̃os quos secum adduxerat qui meruerẽt ad illum ordinẽ assũmi & deiſſe suas mansiones· Tercia in ordine archangeloꝝ modo sil'i· Quarta in ordine vtutum Quinta in ordine p̃incipatuũ· Sexta in ordine p̃atum· Septima in ordine dñationum Octaua in ordine thronoꝝ· Nona in ordine cherubin· Decima in ordine seraphin· In ſabbato añ penthecosten ad dextrã dei p̃ris Et sic adimpleuit illam pabolam in singulis ordinibus p̃dictis·distribuens p repatione suas mansiones· Juxt illud ſbñ sunt hui illi Luce Facite illos discũbere nc̃· ¶ Et tũc remanẽt due mansiones Vna in q̄ mater dñi nunc stat sup choros angeloꝝ exaltata·& in illa stetiſſet si m̃rem secũ adduxiſſet·sed q̄ eam dimiſit·ideo ibi non stetit· xi·die Die aũt penthecoſte ꝺ̃ ascendiſſe sup celestem ierachiam ad dextraz dei p̃ris· Juxt illud·Ad heb·i·Sedet ad dextrã maiestatis in excelſis· De repatione ergo facta p xp̃m angeli gaudent & letant·qñ vident hoiem se diſponere ad eoꝝ societatem p pniam·q̃re dicit̃ Luc·xv·Gaudium est angelis dei nc̃ Tristant aũt contra pc̃ores· Nanc pacem pturbantes·& rõnem eoꝝ impedic̃tes Isa· xxxiij·Angeli pacis amare flebunt ¶ Sz q̄ ric̃· Vtꝝ ex damnatione hoĩs angelꝰ custos

eius aliqō detrimētum incurrat. Et videtur ꝙ sic. ex autoritate dīci. vt hētur. xv. l.

¶ Sequit scōa ps in qua notat calamitas affligens. q̄ vnicum filiū hec vidua amare flebat. Tria em̄ in ea causabant Fletum & ḡuabant dolorem. scz affectus maternal'. vidualis defectus. & vnicꝰ fructus

¶ Nat em̄ naturaliter plꝰ dolet de morte filij q̄ pater. tum ꝓpter damnū. q̄ maius damnum mr̄ incurrit q̄ pr̄. tum plus indigeat. sustentacōe filij ꝓpter sexus ꝯditionem. tū ꝓpter affectum. q̄ naturaliter mr̄ plus diligit. cū sit maioris pietatis. q̄ etiā plus laborat portando. pendo. educendo. & iō magis diligit. tum etiam q̄ est certa de filio. quā certitudiem pr̄ non hz. ¶ Scōa causa doloris fuit defectus vidual'. Ipe em̄ vidue ex legibus dicunt mīabiles psone q̄ faciliter seducunt. ꝓpter fraudulentiā sepius affliguntur ꝑ violentiā. ¶ Tercia causa doloris est. q̄a vnicus fructus ventris sui erat ille adolescens. Si em̄ plures huīsset dolor ē mitigari potuisset ꝑ alios. ¶ Moraliter hic oñditur clementia saluatoris hꝰ vidue. reuelans calamitatem ad innuendō. q̄nto amore eos diligat q̄ ex amore sui in uiduitate ꝑmanent

¶ Est em̄ viduitas status valde cōmendabilis. ꝺm q̄ natura oñdit & scripta Nam ꝺm amb. in exameron. Legit de turte aut que āmisso pare suo alterius copulā nō req̄rit. Solitaria em̄ incedit meōr societatis ꝑdite. semp gemit. loca solitaria q̄rit. hoīm ꝯsortia valde fugit. Sic vidua in omnibꝰ. viuere debet. Vñ in Aut̄. de non eligendo. ij. nubētes. ¶ Cum igit optīm est atq̄ laudabile dignum rōne vt mlieres ita honeste se tractent. q̄tenus que sel' ad virum veneit ſuent inuiolatū mortemq̄ thor. Vas em̄ mlieres miram̄ ꝑter & laudamus. & non ꝑcul a ṽginitate ponim. Vnde q̄dam vidua noīe valeria ꝑ hoc mlīm ꝺmendatur. De qua narrat Dieo. ꝺ iouinianū Cum interrogata fuerit pꝰ obitum mariti. q̄re non alium copularet. Rñdit se nō posse. q̄a vir suus non erat mortuus. cū cum i corde q̄si viuentem hret

¶ Vera igit vidua volēs deo placē & ex statu suo merei vitā etnā dz

¶ Fugere malam societatem.
¶ Querere loci honestatem
¶ Abicere ornatus vanitatem.

¶ Dico primo nō. vñ ps. dicit vidue. ꝺo ꝙs in psona deuote vidue. Ecce elongaui fugiens. Auicule em̄ terram fugiētes sūt tute ꝙ laqueis non capiunt. & penne eaꝝ manent ꝺposite & munde. vbi morantes i ira capiuntur & pennis destruunt. Sic vidue longe morātes a terrenis & lasciuis hoībꝰ. laqis immūdaꝝ cogitationū & opationū. vix capiunt. nec mentes eaꝝ q̄bus alte volaē dñt. sicut aues pennis macl'ant. ¶ Dñt ergo fugere lasciuia & ꝺsortia lasciuorum Vñ Iero. in epla. lxxv. Quid facit vidua inter familie mltitudinē. & inter ministroꝝ greges. Et sequit. Caueas quicq̄d de te fingi pt̄ non ambulet iuxt te calamistratꝰ ꝓcurator. non hystrio fractus. nō cantoris dꝰ aboli veneata dulcedo. non nitidꝰ iuuenis nihil artium senicaꝝ. nihil tibi in obsq̄ys molle iungat. habeto tu sex solatia. Et sequitur. Semp in manibꝰ tuis sit diuina laus. & crebre oōnes. vt oīm cogitationū sagitte. q̄bus adolescentia percuti solet hꝰmodi clipeo repellant. q̄ O ¶ Hanc fugā nō habuit q̄dam nympha dicta psalmatis. De qua Ouidius fabulose narrat. q̄ hermofroditus fuit filius mercurij & veneris nutritus in siluis indeis adriadibus in antris. q̄ cū esset puer pulcerrimꝰ patriam ꝺreliquit & ignotas siluas & flumia delectatꝰ videns q̄q̄ ad q̄dam stagnū iuxt ciuitatez tharab ab india in litiam. cuiꝰ aqua erat limpidissima. In q̄ nympha illa psalmatis sepissime balneabat puerit. Volens igit puer se balneare i stagno. vidit eū occiosa nympha. & in eius exarsit amorem. illūq̄ rogando allocuit dicens. O puer inquit. dignissime ꝺo ee thalamū ineamus eund. Ille vo q̄d eet amor. nesciens amore nymphe penitus refutauit. sed ipa eū nudum & balneantez se aspitiens ad ipm nudū saliit. & eū amplexatus & osculatꝰ fuit. deos rogās ꝙ ꝑpetuo nō disiungerent. cuiꝰ dij annuātes fecerūt ꝙ duo piter vnirent in vna ꝑsona. & sic factus est hermofroditus. q̄ est ex nata & sexu duplici ꝺstitutus. ¶ Per illam nympham que ē dea aque. intelligē possumus viduaz delicatam. q̄ soli deo vacare dret. vacat delicijs cū lasciuis & leuibus psonis q̄ fluūt & fluctuant. in delicijs mūdi hītat. Nec frequēt balnea visitat. spectacla hoīm nō vitat

conuiuijs se immiscet. Et ideo non euadet
qñ laqueo male ocupie a delectatiõis qñq
capiat. & carnali amore ad aliquẽ liget. h
em ꝓpter lucꝝ. licet non fugiat. verum tñ
amorem sp recusat viduãq ifatuat q die
noctuq orat. q ab ipa nõ recedat O fatua
audias. Iere. ix. In omni frĩ tuo non hẽas
fiduciaz. q ois fr supplantans supplãtabit
te. q ois amicus fraudulent incedet. Ip bñ
osiderabat illa honerabilis vidua martia
cathonis. De q etiam narrat Iero. Que cũ
a plibus peteret. q diues licet epis fuerat.
oĩa recusauit. dicens se non inuenire viz
qui eã vellet ꝓpter seipam. h ꝓpter sua. No
uerat em q illa amicitia nõ poterat esse p
manens a va. q cessante bono vtili cessat
etiã amicitia. ix. ethi. ¶ Tco vidua debet
querẽ honesta loca. sic ecias. vbi sp manere
debent a oraẽ deuote. missas & bmones au
dire & hmodi. vnde ps. postq dixit. Elon
gaui fugiens. Subiugit. & mansi i solitu:
dine. i. in templo vel in ecia. hcia enim est
locus aptus p oronem. quaẽ dixit xps dom
mea domus oronis vocabit. Luc. xix. Tur
tur nanq loca solitaria querit. & ibi gemit
Vñ Iero. volum scire quales dñt eẽ vidue
legamus euangeliũ luce. ¶ Erat inqt ãna
vidua ab adolescentia vsq ad lxxxiiij. ãnos
& non recedebat de templo diebs & noctibs
ibi ieiunijs vigilijs & oronibus vacabat.
Sic vidua in magna abstinẽtia cibi & pots
vigilijs & oronibus se castigaẽ dz. vñ apls
i. thi. v. Ardentis dyaboli sagitte ieiunioz
& vigiliaz sunt frigore restringẽde. ¶ Sed
quid dicam de viduis nris tpibus. que nõ
vigilijs & ieiunijs corpa sua castigãt ymo
potius crapulis & poculis supfluis guant
ventrem & caput. Dicunt se esse debiles.
& frigide nate. & ideo subueniẽdo nature.
bñ comedũt et bibunt licet natz destruant
qa frigide ãmisse calore natali velut stuba
inueterata & desiccata non bñ digeruntur
a io repleto stomacho fumositates ad cere:
brũ ascendunt. & caput a omia mẽbra gra
uant. ymo & mentẽ ad luxuriam ꝓuocant.
Quare apls dicit Nolite inebriare vino i
quo est luxuria. Ephe. v. & sap. Hcia. xxxvij
In multis escis erit infirmitas. talis em vi
dua nõ meret premiũ viduaz. ymo mortua
est coram deo. i. thi. v. Vidua in delicijs viuẽs
mortua est. Albertus in sũma. de quatuor
coequis. q. lvij. dic Q nomen vidue mlti
pliciter d Vidua solo corpe. h ꝓstituta mẽ
te. De qua apls vbi s. vidua corpe. Sed
nupta mente. Hec computat int ciunctas
mrimonio. q castitas magis ostitit i mente
q in corpe. vidua mente & hec vidua voca
tur va vidua ab apło vbi dicit. viduas ho
nora que ve vidue sunt. ¶ Quarto modo.
etiaz d vidua corpe & mente & auxilio ter
reno. sic bone vidue paupes. De hac dicit
apls. Siqs fidelis hz viduas summistret
illis vt non grauet ecia. vt his q ve vidue
sunt sufficiat. Et sic. iij. et. iiij. modo vidua
dicta in statu viduitatis ponit votũ a ꝓpo
situm sic manendi ꝓpter deũ. & non ꝓpter
iura mrimonij deuitanda. Et illa ẽ cui dat
fructus. sic fuerunt antiqtus vidue iudith.
De qua iudith. viij. dicit. Et illa paupcla
que misit duo minuta i gazophilariũ Luc
xxi. a filia sareptana q sue & filioz et helpe.
pstitit famẽ. iij. Re. xvij. Et in nouo testa
mto. Elpsabeth filia regis vngarie. q ãna.
mater dei genitricis dc. q h . ¶ Tercio
vidua debet abicere vanitatẽ ornatus. Vñ
hester. xiij. Hester vidua cũ deposuisset ve
stes regias. fletibus a luctui apta induĩta
suscepit & p vnguẽtis varijs. cinere & ster
core caput impleuit ieiunijs. oĩaq loca in
quibus antea letari osueuerat. crinium la:
ceratione opleuit. sic etiã verã viduã opter
ornamenta uestiũ primo cuncta abicere a oĩa
que oculos vioz abicere pñt offendere. sic
colores apentes faciei a corpis. et monilia
capitis a manuũ. Vnde Ezechi. xxvij. vnĩ
quisq offensiones oculoz suoz abiiciat a in
ydolis. a. in ornamentis egipti nolite pollui
Iero. in epla. lxxxvij. alloq s. vidue ait.
Quid facit in facie xpiane purpurissmĩ &
cerasa. quoz altez ruborem genaz. labioũ
q mentis. altez candorez oris & colli. ignis
iuuenũq fomenta libidinũ impudice mẽtis
indicat. quid aliud pollicem. aliud oĩdm
lingua psonat castitatem. a totũ corpus p
fert in pudicitiã. vix em vidua colcibus ce
nari pt. quin oculos vioz allitiat & offen
dat. Potius igit debet appetẽ facici a totiꝰ
corpis turpitudiem vt euadant. q vt sic qi
rethe dyaboli mltos capiat. ¶ Sicut gdam
domicella fecit valde pulcra. de qua cuid.

libro·ij·narrat· Ista erat domicella dee pal ladis· que cū spaciaret circa mare dei mare neptunꝰ adamauit eā ⁊ voluit eā rape· sed ipa ip̄lorauit auxiliū deoꝝ ⁊ statī affuit deꝰ pallas· q̄ mutauit eā in cornicē & habitum nigꝝ sibi dedit· & sic euasit· ¶ Sic etiā vgo vel vidua pulcra fatie ornata q̄ veste· ābulans apparēt coram viris in seculo ·allicit aspectu· & incendit corda eoꝝ· Ideo sapiens docuit filium suū dicens· Fili mi aūte fatiē tuam a mliere compta· ⁊ non circūspitias spēm alienam· q; ꝓpter spēm mulieris multi pierunt· ⁊ ex hoc concupīa q̄ ignis exardescit· Exōia·ix· Mulierem sic allicientem deus neptunꝰ ·⁊ dy̆abolus· deus huiꝰ seculi adamauit ⁊ rape conaē eam ad p̄ditionem eternam nisi deū inuocet & pn̄iam agat Tunc deus talem in cornicē mutat· qñ pacta pn̄ia fatiem tegit & denigrat· et nigꝝ et huīlem & honestum h̄itum induit· sursum volat p ꝺtemplationeꝫ· vocem clamorosam emittit p solicitam oīonem· tunc talis euasit dy̆abolum & eternam damnacōem qO ¶ Se quit̄ tercia ps· in qua notaē p̄as dei opans ⁊ hoc in suscitacōe adolescentis dicēs· Adolescens tibi dico surge ·q̄·d· Tu nō vales virtuti natali surgere de morti· p̄cipio ergo tibi in vtute deitatis· surge de morte ad vitaz· ¶ Moraliter videmus· q; in oī re aliq̄ō est principale qō regit et ordinat· Alia aūt obediunt ei· sicut ptz in apibus que secunt regez & obediūt ei· & in gruibus que recto ordine secunt vnam· Ideo pbus· iij· phic· ca· de tempe dicit· In quolibet gne entiū est aliq̄ō principale quod est metz & mensura illius· vt vnitas in nūo· instans in tempe· Et·i·metha· In vnoquoq; gne erit daē aliqō primū· quod sit metz & mensura aliorū que sunt in illo gne· ¶ Sic etiam in tpalibus imperator romanoꝝ ꝑmus est cui habēt oīs obedire· Ipe em̄ est dns terre· vij· q· i· in opibus· Roma em̄ condita duos reges sl̄ habere non potuit· ff· de rez diuisiōe· l· vlt· ¶ In spūalibus· Papa ꝑmus est· etiaz ordinarius oīm ecclesiaz & clericoꝝ· ō foro ꝺpetenti ca· licet· ¶ Cum ergo sint duo q̄bus tam spūaliter q̄ tpaliter omnes hoīes sūt subiecti· & quoꝝ impium hnt obtempare· nāe est etiam q; reducaē ad aliq̄ō vnum· quod est eis p̄ncipium· & q; non solū hēat tpalia regere & spūalia· ꝯmo tam viua q̄ mortua· & q; oīa obediant sue iurisdictiōi Illud p̄ncipium & vnū est deus altissimus in cuiꝰ ꝺditione cuncta sunt posita· & non est q̄ possit resistere sue voluntati· Pest· xiij Dic em̄ habet p̄tatem quā nemo hz· sez mortuos suscitaē· & animas sepatas a corpe re unire solo verbo· vtz in illo adolescente cui impauit dicens· adolescens surge tibi dico· ¶ Oz ergo adolescens impanti xp̄o a tribꝰ surgere que vt implurimū ei nocent

¶ Ab insolentia ad mortalitatem·

¶ Ab incontinentia ad castitatem·

¶ Ab intempantia ad sobrietatem·

¶ Dico primo q̄ꝫ· Sūt em̄ iuuenes lasciui & tepidi ad virtutes· q; vt inexpti nescientes fructum & vtilitatez laboraē i p̄ncipio q; acquisitione eoꝝ ptimescunt· Iō pentes eos informare dnt & inducere ad virtutes & mores· puer· xij· Qui odit filiū suū pcit virge· ¶ Vnde plinius de ancipitre dicit· Q; qñ pulli eius sunt apti ad volandō· Eos extra nidum p̄cit & alis vberat· cauens ꝫ in etate tenera ne pigrent ⁊ ocio macerscāt & vt ad p̄dam adaptent· ¶ Sic ꝺuenit oīo circa adolescentes ⁊ iuuenes ordīari vt po extra ꝓpas domos ad alienas ptes emittāntur ad honestos & pitos viros· q̄ tales iux ꝺditionem status & naē instruant· Si dispositus ad lr̄as ponat ad studium lr̄arum· Si nobilis ad exercitia pugne· vt i balistę fundis & gladys exercitent· Si ciuis vel burgensis· etiam ꝺm ꝺditionem p̄ris habiliteē· qO ¶ Sic fecerunt senes gētiles· pueris suis· & hō in tribus scriptis liborum picturis gestoꝝ· & figuris signoꝝ· Exploraverunt em̄ nobiles antiqui q̄ meliores erāt pby· & illis pueros suos tam lr̄is q̄ moꝛbꝰ imbuendos dederunt· Vñ tropanus plutaratum· nero senecam· alexander aristotilem mgr̄os habuerunt· Et ne a talibus mgr̄is aliq̄ꝺ dissolutionis vel lubrice leuitatis ad discerent sūme cauer̄t· Sicut salomon de se dicit· ap̄· vi ij· Danc amaui & exq̄siui a iuuentute mea· ¶ Item docuer̄t pueros picturis gestoꝝ· ¶ Vnde sic̄ narrat q̄dam expositor sup iuuenalem li·i· Satira nobiles rōni sic dispoſuer̄t actiones suas p singl'os dies q; summo mane oīs sl̄ adibant arcus triūphales· in q̄bus ancessores sui pingebaē

cū armis & cautelis q̄bus deuicerāt hostes suos. ¶ Sic iuuenes illis visis accēdcrent ad vtutes p ymaginem gestoꝝ dñi templū appollinis patebant. q̄ erant domus sapie. ꝓtea iudices ad foꝝ. senatores ad capitoliuꝫ descendebant. iudices vt causas tractarent senatores vt de omuni vtilitate reipublice deliberarent. & sic tpus suū vsq̄ ad horam nonam expenderūt. ⁊ ne iuuenes a bonis occupacōibus impedirent p totum tps añ nonam ordinatū erat. q̄ meretrices nllo sensu sua ꝓstibula egredereñt añ nonam. ne iuuenes a suis informacōibus. ⁊ viri a consiliꝭ reipublice p declinationes. vl̄ p delectacōs libidinosas aliq̄tenus turbarent. ¶ Trez docebant iuuenes ad bonos mores figuris signoꝝ ¶ Vñ narrat macrobius ꝓ saturnaliū q̄ apud rōnos pueri nobiliū quadā vtebātur veste que dr̄ ꝓtexta. & inō pueri nobiles vocabant ꝓtextati ⁊ hēbant coram pectore suo. bullam q̄dam auream hñtem figuram cordis hūani. Bulla aūt fuit sementū figūe q̄ medietas speze ad silitudinez bullaꝝ. que fuit in aqua. ꝓtexta erat de purpura que est rubei coloris. vt pudoꝛ sue nobilitatis a vitiꝭ se subtraherent. & cordis ymaginez añ pectus ptabant. vt seinuicē intuētes. ita se fore hoīes cogitarent. si corde ꝓstarent. hec macrobius. ¶ Sic ergo iuuentꝰ moribus ē informanda. Ecclia. xij. Memento creatoris tui in diebꝰ iuuentutis tue. Ez heu mlti dicere pñt illud. ps. Paup sum ego & in laboribꝰ a iuuentute mea. q̄ cū in iuuentute quis a pentibus negligit. tandē incorrigibilis efficit. & nunq̄ nisi gladio vl̄ patibulo emēdatur. Hi sunt sil̄es pullis asini. qui ꝓ gnāt melior & fortior. q̄ q̄nto seniores tanto turpiores. Vnde. v. de aīalibus. Fetus asini q̄ ꝓ gnatur melior ⁊ fortior. ⁊ posterior debilior & peior gnatur. sic etiam. ⁊c K

¶ Ocō surgere dñt a luxuria ⁊ ab incontinentia ad castitatē. Nam bm phm. vij. ethic. Etas adolescentie siue iuuentꝰ inclinat ad libidiem. & ideo dic̄ q̄ sunt otinentes quia vigor corpis hūndantia coloris & vehemētia ocupiscibilitatis hoc vitium gnat q̄uis coꝝ ocupie cito sacient. Vnde ꝺ hoc vitiū optet eos mltm laborare p abstinentiam & subtractiōem & tunc ꝓuenit ad magnū meritū. q̄ castitas in iuuētute reputat quodā modo impossibilis. ¶ Sed q̄d dicemꝰ ꝺ quibusdam senibꝰ. qui in hoc vitio inueniunt corruptiores iuuenibꝰ. certe q̄ de illis verificat dictum phi. vij. Qui non dr̄t iuuenis etate & moribus. Isa. xlviij. Puer centū annoꝝ morietꝰ. Si em̄ vitium carnis in iuuenibus est castigandū. mlto plus in senibus est odemnandū q̄ bm phm. Nequaq̄ in senectute casti sunt. q̄ in iuuentute luxuriose vixerunt. q̄ tunc eligunt huire castitatē. q̄n cos libido seruos hre ꝺtemnit. Et amb. ad valentinū. Erubescat senectus q̄ se emendare non pt. non em̄ canities ꝺmēdata ē annoꝝ ꝛ moꝝ. Sunt enim q̄dam seues in malo habituati in voluptatibꝰ q̄ dolent ut videtur q̄ nō sunt vt solent ad voluptatē potētes. delectant audire & fabulari de turpibꝰ. delectant ymaginari de vilibus. & sic nō volentes carnibus. delectant in ꝓdio. sic illi q̄ priuant opatiōe. fruunt ymaginacōe ¶ Et querit in quo illud vitiū periculosius sit in iuuene vel in sene. Dico in sene. cuiꝰ ratio est q̄ incurabilius & ḡuius q ℣ ¶ Queritur enim phs in dephlematibꝰ pte. xxx. xxxviij. ꝓter qō in hyeme paucōres sunt egritudines. q̄ in estate. mortifere vo magis in hyeme. ¶ Et rñdet q̄ in estate pua quidem occasione fiunt egtudines in hyeme vo non. q̄ pue occasiones citius digerunt in hyeme. Vñ illa que fūt a maiori occasione. merito peiora sūt ⁊ magis destructiua. hmodi aūt sunt q̄ in hyeme eueniūt. Et ꝓpoc in aforismis. Senes iuuenibus freq̄ter minꝰ egrotāt Tunq̄ in eis crebrius egritudies fiant mlto tiens commoriunt ¶ Moralit. sicut sanitas corpalis est q̄litas humoꝝ. Ita sanitas spūalis est tpantia passionuꝫ. & distempantia eaꝝ infirmitas spūalis. Etas est iuuentus hyems senectus. Vez est igitur q̄ plures & freq̄tiores accidunt spūales infirmitates i iuuene q̄ in sene. q̄ mltoplures sunt occasiones. tā ex oplexione calida. q̄ ex iuuenili expientia. Sed certe ille infirmitates nō sūt ita plculose & graues. ḡuius em̄ peccat qui minori occasione q̄ qui maiori. & plim peccant sic̄ iuuenes. & ideo sunt mlto curabiliores in iuuenibꝰ. q̄ sunt in senibus. quia si accidant senibus vix curant. ¶ Exemplum de salomone. iij. Re. xi. vbi dicit. Cum esset senex damnatū est cor eius p mlieres. causa

est·q; tales infirmitates ꝓcedunt ex magna malitia & non natꝝ· Tales etiam fuerꝭ isti senes· De q̄bus dañ·xiij·dr· Q egressa est iniq̄tes de senibus iudicibus q̄ videbāt regere ꝑplm· ¶ Et ideo est notandū q; hītus bene viuendi acq̄rendus est in iuuentute· si homo velit scē viuē in senectute· nr aliq̄s ō etate nimis ofidat·q; quidā qui in iuuētute euaserꝭ in senectute turpiter ceciderunt· sic ille qui·lx̄·annis virgo vixerat·r in·lx·anno corruptus obijt isto anno ·& iō signanr orat ps· Ne picias me in tpe senectutis

¶ Tercio surgere dñt ad sobrietatē ·i·thi·ij· Juuenes sil' hortare vt sobrij sint· Nihil em̄ magis ꝺuenit iuuenibus sobrietate·q; hanc em̄ luxuria domat· & sapīa acq̄ritur· Et rideo merito sobrietas compatur· amediſco· De quo dr in lapidario ca·xvi· Dic facilis est sculpi ōrius ebrietati·& carꝭ hētur qui rarior est· Et dr etiam q; ꝑseruat equū gestantis a cespitacōne & infirmitate Isto mō moraliter sobrietas ē facilis sculpi q; sobrij facillime docenr· ¶ Sunt em̄ dociles vt exemplū hēmus·dañ·i· Q daniel & socij sui pueri q̄ nolebant comedere de cibis regis nabuchodonosor· nec bibere de vino eius·ꝫ comederꝭ legumina & bibebant aq; honestiores fuerꝭ ceteris ꝓius caldeor·ibi post decem dies inuenti sūt vultus eor melliores r corpulencōres p̄ cibus pueris qui vescebanr ō cibo regio·& pueris illis dedit dñs sciam & disciplinā in omni sapīa & li· Et aug⁹·ix·confeß·ca·viij Narrat ō bona numa· Q̄ curam q̄ndam filiar nobiliū· habebat·eratq; in eis cohercendis cū opus esset facta seueritate vehemens atq; in docē dis sobria sapia· Naz eas preter illas horas quibus ad mensam pentum moderatissime alebanr Si exardesceret siti·neq; aquam bibere sinebat·p̄cauens ꝺsuetudinem malaz· r addens verbum sanū·modo aq; bibitis· quia in p̄rate vinū non hētis·cū ad maritos veneritis facte dñe apothecar r cellarū orum·aqua sordebit·ꝫ mos potandi pmaḗ bit· Dicit etiam q; ꝑseruat equū gestantis a cespitatione· Nia adolescētis est hīc eques Caro sicut equus· Isa·xxxi· Equi eor caro Anima iustum equū debet regḗ & refrenaḗ r interdum vrgere calcaribꝰ· Si ꝺo eques ·r·aīa illam gēmam sobrietatis pertauerit·

caro q̄ est equus non pdet sensum·nr cespitabit in via mor· Nec cadet per pcēm·p̄mo etiam corpalem infirmitatem euadet·vnde Seneca·x·De clamationū dic·Q; iō subito morim̄·q; de mortibus viuim⁹ quicq̄d auiū volitat·quicq̄d piscium natat·quicq̄d ferar discurrit·nr̄is sepeliet ventribus· Quē nūc cur subito moriam̄·q; mortibus viuimus· De illo dicit etiā Innocen· De vilitate condicōis hūane· Initium inquit vite homis aqua & panis· Gulosis aūt non sufficiunt Fructus arboris seu arbor·nō grana legu: minū·non radices herbar·nō pisces mar non bestia terre·nō aues celi·ꝫ querunt pigmenta·pantur aromata· capiunt obesa· q̄ studiose coquuntur & laute pantur offitio ministror·alius ꝺtendit & colat·alius confundit & ꝺficit·suam conūtit in accidens natam mutat in artem·vt saturitas tñ sat in esuriem·reuocet ad appetitū·ad irritandum gulā·non ad sustentandum naturam non ad nāitatem supplendam·ꝫ ad cupiditatem explendam·

¶ Sermo Tricesimus primus·

Rat q̄dam languēs lazarus ō bethania· Joh· vndecio ·N· ¶ ·ꝑbus·ij·de gnatione dicit· Q; motus solis in obliq̄ circulo est causa gnationis & corrupcōnis· ¶ Cuis rō est·q; si directe semp luceret sup emispium nr̄m·suo feruore terram tm desiccaret q; sterilis efficeret· Quare ad vicissitudinē ꝺseruacōem nāarium est vt q̄ñq; sol oblique splendeat· ¶ Sic spūaliter deus· q̄ est sol iustitie·semp lumen ꝓspitatis emitteret·mltis esset causa sterilitatis & infructuositatis·q; opa ṽtutum non facerent· Adversitas em̄ iustor non est signū reꝓbacōis ꝫ exercitiū ṽtutis·vij·q·i·adūsitas ¶ Dis ergo q̄ñq; bonos & iustos oblique p subtracōem ꝓspitatis respicit r in tenebris adūsitatis stare pmittit vt si mortalia non hēant venialia tñ hic abluant·vel si tepidi sunt· exercitenr & ad deū ire compellanr· Greg· Mala q̄ nos hic premūt ad deū ire ꝺpellūt

Vel vt laus dei augeatur· & potentia ei⁹ tutis eius ab hoīb⁹ cognoscat ¶Sic etiā xp̄s amicum suum infirmitate mori voluit vt eū miracl'ose suscitando a morte potētiaz & gl'iam p̄ris manifestaret· Quaē dicit infirmitas hec nō ē ad mortez· ꝟ vt manifestent opa dei in illo· scz laxaro qui erat languēs de bethania· q̄ X ¶Queritur an mors & infirmitas & hm̄odi penalitates & adūsitates sint nobis a natā siue a peccato p̄moy pentuz in penā inflicta· Et videt q̄ a natā innata· Quia ꝟm p̄m̄ de gn̄atione & corruptione Om̄e oppositum ex ōr⁹ natāliter dissoluit & debilitat· Patet hoc in omnib⁹ aīalibus & best⁹· que natāliter moriunt· que tn̄ non peccauer̄t· ¶Rn̄det bīus aug⁹ ⁹· de ciuitate dei· d· Deꝰ de lege nate nl'az mortem fecit homini· ꝟ merito inflicta ē peccatis· qn̄ p̄m vindicans deus dixit homī in quo tūc radicaliter om̄s eramus· Terra es in t̄ram ibis· Erat enim creata humana creata cū dono originalis iustitie· per quā anima hz̄ p̄fectum dn̄ium sup corpus viuificare & regē sine lesione· vel q̄cunq̄ infirmitate· & ideo habet potentiā nō moriendi Istud aūt dn̄ium fuisset traductū in p̄lem· quia fuit sibi datum p̄ se & suis heredibus q̄diu essent deo subiecti· Qn̄ ergo peccauit p̄didit merito illud bonū· & ideo deserente voluntate· voluntarie deum creatorem suū anima incurrit nc̄itatem deserendi corpus suū· Vnde m̄g̃r· di· xix· allegans· Aug⁹ dic̄ Creatus est hō immortalis q̄ erat ei de ligno vite· non de oditione nature· mortalis autem erat oditione corpis aīalis· Immortalis bn̄fitio oditoris· Et aug⁹ hoc exp̄mit· exemplo· d· Q̄ sicut p̄scitum fuit· filys isr̄l· q̄ in· xl· annis vestimenta eoy nō veterascent Ita p̄scitum fuit ade vt non moreretur si comederet de ligno vite· Non q̄ illud lignū vite p̄pria vtute posset corpus homīs facē incorruptibile· cū hoc sit solius potētie diuine· ꝟ q̄ virtute sibi data hēbat ad hoc disponere· Et diuina vtus ligno illo tang̃ sacr̄o assisteret q̄ immortalitatem p̄ficeret· ¶Hoc etiam ptz̄ in multis exemplis· Isaz multa sunt aromata· vt mirra balsamus· q̄ corpus hoīs diu a putrefactiōe conseruant Quod vo diuine vtutis rōne assistentis dicer̄t corpibus illis immortalitatē p̄rebere·

¶Sile hētur in sacr̄is que dicunt conferre gr̄am· q̄uis ipam gr̄am non creant· ꝟ diuina virtus ipa assistens q̄ R ¶Ad argumē tum in p̄ncipio dicendō· Q̄ licet hō oppositū sit ex ōr⁹· tn̄ p donum supadditum' nate fuisset confuatus a morte· Vnde vey est· q̄ omne oppositum ex ōr⁹ corrumpit̄ natāliter potest tn̄ aliqō p̄ter donum supadditū esse incorruptibile sic̄ patebit p̄ resurrectionem Nec est silitudo de best⁹· que illud donū nunq̄ habuer̄t· vt anime eoy nunq̄ essent deo obedientes· Iō in eis mors nō est pena sed in nata· In homine aūt licet natura inse oside rata sit mortalis· habuit tn̄ donum quo morte carere potuit· & iō in nobis ē pena· quod in aīalibus est nata· ¶Qn̄tuz ad p̄secucōem euangel⁹ heri saluator ostendit penitenti posse subuenire suscitacōe adolescentis· hodie p̄ponit grauitatē mansuetudinis institucōez ferentis ¶Et ꝟm hoc tria notā tur specialiter in euangelio·

¶Primo calamitas piculi affligentis· ibi Erat q̄dam languens lazarus·

¶Scdo felicitas remedy exigentis· ibi Lazarus amicus noster dormit·

¶Tercio claritas miraculi extollentis· ibi Ihus ergo vt vidit·

¶Qn̄tum ergo ad primā ptem sic̄ ibi immediate premittit· Cū sel' iudei audissent xp̄m dicere· Ego & pater vnū sumus· voluer̄unt eum lapidare· & volentes eum capere· exiuit de manib⁹ eoy· & abyit trans iordanem· vbi stabat iohes ad baptizandō· & ibi morabatur dn̄s cū discipulis suis· Locus aūt ille distabat a bethania p vnam dietā· Bethania vo distabat ab ierl'm p duo miliaria· scilz· xl· stadia· & stadium est ps· viij· miliaris· Dū ergo ibi dn̄s esset lazarus frater marthe & magdalene ad mortem infirmat· & isti tres singularit̄ amabant a xp̄o· Sorores g⁹ lazari de morte dn̄i plene ꝺsidentes· nūtium ei miser̄t dicentem· Ecce q̄ amas infirmat· q̄si dicer̄t· Ad subuenienō non solum mouere te debet nr̄a ꝺpassio· sed etiam ip̄ius amici tui languētis firma dilectio· Dn̄s aut̄ nuntio rn̄dit· Infirmitas hec non est ad mort̄· Et credenō est q̄ sorores ex illa rn̄sione nescientes intencōem dn̄i sunt plim admirate quia eodem die q̄ ab eis recessit nūtius· lazarus obyit· licet aūt xp̄s singularit̄ diligeret eas

tñ audita lazari infirmitate expectauit duo-
bus diebus· & die quarta ad sepulcrū eius
versus bethaniā iuit· Expectauit aūt ꝓter
tria· ꝓter honorem dei· vt miraclm fiendū
magis patesceret ad vtilitatē lazari· vt pro
bata oditione vite alterius reuocatē ad vi-
tam magis ꝓficeret in otemptu mōi in de-
siderio celestis pmij· timore futuri iudicij &
amore xpi ꝓter salutem ꝑpli· vt viso mira-
culo infideles crederent· & credentes firma
rent· ¶ Moraliter p istum lazarum
languentē & amicū· cuiꝰ infirmitas nō fuit
ad mortem· ꝑt notari q̄libet hō aduersitate
vel infirmitate flagellatus· Dic em ē ami-
cus dei ꝑspecialis· cui de mensa sua hanc scu
tellam misit· ¶ Nam sicut ꝑ carnalis filiū
quē magis diligit plus corrigit· vt bene di-
sciplinatus hereditatem dei iuste possideat
Iuꝛ illud in Can· xxiij· q· v· nō putes· Filiꝰ
non diligit qui non disciplinat· ¶ Sic deꝰ
celestis ꝑ hic adūsitatibus filios suos corri
git & castigat vt excitent in vtutibus· & tā
dem hēant hereditatem eternam· Vnde augꝰ
ad vinceñ· domesticū· & alle· v· q· v· Non
oēs· Quis nos amplius ꝑt amare q̄ deus
& tñ nos non solū docere suauiter· vez etiā
salubriter terrē· non cessat fomentis leuibꝰ·
q̄bus deus oſolatur· sepe etiā mordacissimū
medicamtum tribulacōis adiūgit· Exercet
fame ꝑriarchas· scz iacob & filios eius· qui
fame coacti iuerunt in egiptum etiā pios &
religiosos ꝑplm otumacem gūioribus agi-
tat· nō aufert a ꝑplo stimulū carnis Tertio
rogatꝰ· vt in infirmitate pficiat· & regnuz
eternū possideat· In signum huius posuit
deus añ padisum flameū gladium· vt sig-
ficaret tribulacōs & adūsitates huiꝰ mūdi
sine q̄bus nemo ꝑt intrare regnum celorū·
testante aplo· Per mltas tribulatiōes opt
nos intrare regnū celoz· ¶ Nam p tribula
tiones adūsitatum·

¶ Culpa & pena dimittitur·

¶ Gratia dei tribuitur·

¶ Gloria celestis acquiritur·

¶ Ad quoz singula ꝓmerenda nō sufficit
oīs tribulatio vite pntis· Vnde Bernꝺ· ad
ꝓpositum sic inquit· Non sunt odigne passi
ones huius tpis ad pteritaz culpam· que di
mittit· ad pntez oſolationis gr̄az q̄ immittit
ad eternam penam que remittit· & ad sutam
gliam que ꝓmittitur· Primo enim ꝓbat
ꝙ oēs tribulationes huiꝰ vite p se suffici
entes· non sunt ad dimissiōez culpe & pene
Culpa em est letale vulnus aie· cuiꝰ lesio i
finitum est magis q̄ lesio corpalis· inq̄tum
spūs dignior est corpe· & ꝓter vulnꝰ corpa
le curandum· nāe est freq̄ter incisiones &
adustiōes sustinere· Iuꝛ illud dictū poeti-
cum· Vt corpus redimas· ferrum patieris
& ignem· Quid ergo opteat ꝓter aie vul-
nera tolerare· q̄nte vero difficultatis sit cu
ra eius oñdit dñs núm· xl· annis Iuꝛ núm
xl· diez· q̄bus explorauerꝰ terrā ꝓmissiōis
& hoc ꝓter peccata eoz· homo em mereba
tur penā etnam· nec imerito cū q̄libet pec
catū maxime mortale exhonoret deū Quid
ergo erit omnis pena tpalis ad illā· & licet
in otritione commutet pena eterna in tpa-
lem penam· non posset hō soluere si puniret
ꝺm demeritū culpe· q̄ punit citra demeritū
culpe ex pietate diuine mie· Item remittit
ex ea mltm ex vi clauium misterio sacerdo
tum· ꝺm illud Io· xx· quoz remiseritis rīc Et
ij· Coz· ij· Cui aūt aliquid donastis· & ego
Nam ego q̄ donaui siquid donaui ꝓter
vos in ꝑsona xpi· vt non circūueniam· vbi
dicit glō· Idem est ac si xpus donaret· Itez
remittit mltm de pena ex vi passionis xpi·
qui seipm puniuit ꝓ nobis ex adiutorio ec
clesie· que pro pcoribus orat· Vñ· ij· Coz·
v· Si xpus pro oībus mortuus est· ergo &
nos oēs mortui sumus· Cū ergo tribula
tiones pntes non sunt sufficiētes ad remissi
onem pene etne· rōne imꝓporcōnabilitatis
finiti ad infinitū· ꝙnō sancti viri optabāt
pati penas tpales etiā acerbissimas· vt eua
derent etnas Vnde abacuc· i· Ingrediat pu
tredo in ossibus meis & subter me scateat·
vt requiescam in die tribulacōis Dicit & Iob
vi· Dec mihi cōsolatio sit vt affligens me
dolore· vt non parcat nc ōdicam ꝺmonibꝰ
sancti· Et rōnem habuit & loquebat ex in
stinctu spūssancti illuīatus· eo ꝙ passiones
huius tpis tñsitorie sunt· & q̄si in modico
affligentes· Omnes aūt tribulatiōes· aut
sunt leues & ptari pnt· aut sunt graues· &
cito aiaz deūtiunt Et ideo si pene tempales
sunt timende· mltomagis timde sunt & ille
que durabiliores sunt & sine fine· pmo sine
ꝓportione magis affligentes· Vñ Isa· liiij·

scribit. Et in modico dereliq̃ te. & in mag̃s miꝛacoibus ogregabo te. ⁊ in momento in dignacoꝛis mee abscondi faciē meā paulisp & in mia sempiterna miꝛtus sum tui ⁊

¶ Hoc q̃dem osiderans mauritiꝰ impatoꝛ periuita deo vt ip̃m puniret h. qō ⁊ factuz est. sic p̃dictum est. Q̃ non sunt sufficientes tpales tribulacōs ad gr̃am cōsolationis in terne. que oms passiones tr̃scendit. vñ ipas amaritudines in dulcedi̇em vtutum. sicut ptz de quibusdā martiribus. De q̃bus di. Deutro. xxiy. p̃molabant victimas iustitie. qui inundacōem maris q̃i lac sugent. quod dulce est & nutimentum puezoꝝ ¶ Sic tribulatio ⁊ psecutio pabulum est electoꝝ. & hoc facit viuificatio pacliti. & p̃tia hiesu cristi ¶ Sicut ptz de theodoꝛo martire. q̃ q̃diu toꝛm̃tatus est supp litiꝝ semp gaudebat. Et cū ab eo peteret. Vtꝝ sensum ex integro habuerit & q̃les dolozes. Rn̄dit q̃ parum de doloꝛibus sensisset sed a quodam iuuene sudoꝛe absterso & aqua frigida pfusus ita delectatum fuisse. vt nunc mestioꝛ factus sit. q̃n deponi de eculio iussus fuerit. Vñ bern. sic inquit. Multi vident nr̃as punctiones q̃ non vident nr̃as osolationes. q̃a ille scos suos vngit interius in coꝛde. qui dicit cū ip̃o sum in tribulacōe. Et taliter in sua tribulacōe dauid a deo fuit osoꝛtatus. q̃ dixit ꝑm multitudinez doloꝝ meoꝝ in coꝛde meo osolationes tue letificaueꝛt aiam meam. q̃ spūs eius est super mel dulcis. Eccia. xxiiy. Ymo ꝑm Bern. Adeo dulcis est vt q̃daz dulcedini eius p̃ualere non valeat amarissima moꝛtis amaritudo. Quid g̃ nō tempet illa dulcedo q̃ moꝛtem q̃dem facit dulcissimam. Que em̄ p̃spitas resistere p̃ vnctioni. que moꝛtem facit suauissimā. iy. Coꝛ. i. Q̃m sicut abundant passiones xp̃i in nobis ita & pro xp̃m osolatio nr̃a. Vnde. ionas ait Jone. i. Tollite me & mittite i mare. & cessabit maꝛe a nobis. Hoc est lignū quod ip̃as aquas i moꝛath peꝛ moysen dulcoꝛauit. Exodi. xv. Hec est forma que pulm̃tum ꝓphetaꝝ p̃ helyseum sapoꝛauit. iiij. Rz. iy. Quia meditatio passiōis dn̄ice dulcoꝛat & saporat austeritatem pnie nostre. Vnde Job. vi. Que p̃us nolebat tangere aīa mea. nūc p̃ angustia cibi mei sunt. hoc est sal federis. q̃ nllo sacrificio deesse iubeꝛ ꝓpter eius suauitatez

Iere. ij. Vñ iob. vi. Nunq̃d potest comedi insulsum q̃ non est sale oditum. aut q̃s pt gustare q̃ gustatum aufert moꝛtem. Hec osolatio est manna q̃ datum est filiꝰs isr̃l in deserto. donec terram promissionis intraꝛent. De quo Exo. xv. Mane iacuit ros per circuitum castroꝝ. q̃ gr̃e diuine osolacōis. feruoꝛez concupie carnalis extinguit. & vn di q̃ ab aduſariꝰs defendit. Cunq̃ opuisset ꝛam supficiem terre. q̃ gaudiuz conscie nō resultat in facie. appuit in solitudine. i. in cō templacōe. nimiꝝ ꝓpter subtilitatem otem platicis. ⁊ q̃i pila otusum ꝓpter suauitatez otritionis in filitudine prune. q̃ candoꝛem habet ꝓpter munditiā & scitatem & impugnat affectū pietatis. restringit rigoꝛem discipline. & incendit incentiua concupie. q̃ cū vidissent filiꝰ isr̃l dixeꝛt adinuicē māhu quod signat. q̃d ē hoc. Rn̄dit moyses. Iste est panis q̃ dedit vobis dn̄s ad vescendum vt laboꝛem & laboris tediū sustinē possitis Ideo dicit Mat. xi. Venite omnes q̃ laboratis & onerati estis ⁊ ego refiti ā vos. Quic q̃d sub sole placet. quicq̃d in mōo vrupiscit non poterit hanc ꝓ hoc sibi copulare. Hec est mlitudo dulcedinis. delectatio cordis. p̃mitie spūs panis quotidian⁹. stipendium munditie. refugium hz vite. ¶ Tercio pꝛobat q̃ non sunt suffitientes pene tpales ad etnam gliam ꝓmerendam. Primo q̃ modica ista. illa aūt sunt etna. Vnde sap. iy. In paucis vexati in multis bene disponentur Secōo q̃ in loco calamitatis. i. in mūdo illa in loco amenitatis. i. in celo. vnde p̃s. Hec recoꝛdatus sum & effudi in me aīam meam q̃m transibo i locū tabnaculi vsq̃ ad domū dei Nullus em̄ amat quod non coꝛrigat vl saltem ꝓbat. Sic artifex ꝓbat auꝝ & argētum. & fornax pꝛobat figuli vasa. & rex milites vtꝝ ei sint fideles. ¶ Sic deus diuſis tribulacōibus ꝓbat viruz iustum. vt si eū ostantem in pacia inueniat. regnum sibi ꝓ mercede ocedat. Vnde p̃lius. de sūmo bono Tunc iustis gaudia disponunt etna cum i p̃nti tribulacōe ꝓbantur. ¶ Quarto enim in hoc seculo tribulacōnibus meis atterim̄ tanto melius purgati deo in iuditio mębim̄ p̃ntari. Et ideo tribulacōes ⁊ mala huius mundi dēmus in pacia ⁊ cū gaudio sustinē

 ¶ Tercio q̃ pena illa defacili

tolrabilis. ꝟ glia in dilectiõe incompℏensibilis. q in se tanta est ꝙ homo p se sustinere non possit. nisi hoc deo faciente. Quia ℏm Bern. In patria merces sanctoꝝ tã magna est ꝙ non pt mensurari. tã multa ꝙ non pt ñari. tam copiosa ꝙ non potest estimari. Et hᵒ scti q̃daꝫ ꝺsiderantes sustinuert passiones. ℏm illud Greg. Consideratio pmꝫ minuit vim flagelli. Econtra. q̃dam hᵒ mime ꝺsiderantes ꝑmo onus leue graue putant. vnde Crisᵒ. Non video ꝙ aliqs nr̃m va & pfecta cupiditate celestium teneat alioquin oĩa que vident ee grauia vmbrã putarem? & risum. Et sic bt̃us ignatius ꝺsideras istã penam esse leue & velocit tñseuntem. dehinc rabat non solũ a bestijs deuorari. ꝟ & carnẽ fer eis pectinibus discerptari. tm̃ vt posset xp̃m his supplicijs adipisci Etiã bt̃us paul? ꝺsiderans suauitatem & dulcedinẽ visiõem bt̃ifice in xp̃o cupiebat dissolui & esse cũ xp̃o Nec mir. quia vt ait ꝑℏd. q̃ fuꝫ vite p̃mia diligent excogitat. pñtis vite mala eq̃nimiter portat. ¶ Sequit secunda ps in q̃ notat facilitas remedij exigentis. ibi Lazar? amicus nr̃ dormit &c. Qñ enim discipuli audierunt xp̃m dicentes. Eam? in iudeã. itr timẽ cepunt nimis. quare cogitauert eũ reuocare ꝓter odientium pſecucões. vt quia eum volebant occidere. non expediret se itr morti exponere. Mortem em̃ mr̃i sui etiã ꝓaz vehementer formidabãt. Dñs autem rñdit Nonne. xij. horæ sunt diei. q. ꝺ. sic. horæ diei non sunt stabiles. sic nec affectus hoĩm. Et ideo non credatis iudeos sp in tali ℏdia pseuerare. & maxime illi qui ambulãt in dic. r. in veritate sine malitia. sic vos neminem offendit nr̃ scandalizat. ꝟ qui ambulat in tenebris & in dolo ille dr timere. Post hoc addit. lazarus amicus nr̃ dormit. qõ audietes discipuli itr conant eũ retrahẽ ꝓpe nẽtes languoris facilitatem di. Dñe si dormit saluus erit. i. curabit statim. q bonũ ẽ signum qñ infirm? p̃cipue freneticus dormit Quia vt q̃dam dicunt. lazarus ex infirmitate ĩ frenesim venit. cui? remediũ est somnus. Intẽdunt ergo dicẽ. si dormit signum ẽ ꝙ ꝺualuit. Et ideo non necesse est vt vadas illuc Xp̃us vo dicebat de morte. q ℏm pℏm somnus ẽ mortis ymago. & ideo mortem vocabat dormicõem. Facili? em̃ poterat mortuũ suscitare. q̃ quis valeat dormientẽ excitare Tunc dixit eis. apte lazarus mortuus est sed gaudeo ꝓter vos ꝙ fides vr̃a ex tanto ꝺfirmet miraculo. eamus ad eũ Tũc tercio conati sunt eum retrahere. ꝓponentes ei sui amoris inseparabilez vnionẽ di. thoma eam? & nos. et moriam̃ cum ipo. q. ꝺ. Di de tua morte non curas. saltem de nr̃a curare dẽs qui potius volum? mori tecum q̃ viuẽ sine tec̃ ¶ Moraliter. p discipulos istos formidulosos mortis. & de factis xp̃i ignaros. notatur simplicitas hoĩm mundanoꝝ. & fatuitas q̃ mortem formidãt & pauent q̃ tñ euadere non pñt. De quoꝝ fatuitate loquit Seneca de remedijs fortuitoꝝ dicens Stultũ est timere qõ euitare non pt. Nam naturaliter. vt hꝫ ex. r. ꝓℏicoꝝ. Vnũ quod q̃ in id resoluit a quo ꝺponitur. Entia em̃ naturalia resoluunt in materiaz & formam ex q̃bus etiam componunt. Corpus etiã hoĩs nascitur ex terra. & in ĩram resoluitur. Iux̃ illud Gen̄. Terra es & in ĩram ibis. Et hõ ex corpe & aĩa componit. etiam nãturario per mortem ab eisdem resoluit. Quia vt hꝫ de pomo & morte aristotilis. Mors nihil aliud est q̃ recessus anime a corpe. Cum gᵃ nãturario fieri opteat. stultum est illud formidare & reluctare. Vñ Cp̃rianus vt allega. xij. q. ij. Quam ꝑposterum ꝓhibet lugere. & ꝺtristari pro nr̃a morte di. quã ꝑposterũ ẽ qm̃q̃ puersio ut cũ dei voluntatẽ fieri postulemus qñ euocat nos & accersit de hoc mõdo Non statim voluntatis eius impio peam? obnitim̃ & reluctamur. & p vicarium more seruoꝝ ad ꝺspectuz dñi cũ tristitia & merore ꝑducimur exeuntes istius nãitatis vinclo non voluntatis obsequio. & volimus ab eo p̃mijs honorari ad q̃ venim? inuiti. hᵉ ille Non sic timuit mortẽ vas electionis paul? sed suspirio mortem anelabat dicens. quis liberabit me de carcere mortis huius? cupio dissolui & esse cum xp̃o. ¶ Vñ etiam de scto iacobo. qui cognõmto diᵉ incisus. legitur tlem habuisse cũ principe persaꝝ ꝺpalo guz qui ei mortem minabat inferre. nisi ĩ deoꝝ cultura maneret dicens. Noli imprudẽter agere. ne graui morte peas. Cui iacobus. hoc non mors est. ꝟ potius somnus ẽ dicendus. cũ post modicũ resurrectio tribuat. cui princeps Non te seducant nazarei dicentes

mortem esse somnū· qm̄ magni impatores timuer̄ eam· ¶ Cui iacobus· morte nō timē? q; de morte transire ad vitam spam?· ¶ Congrue ergo mors somno compar̄· ¶ De q̄ etiā xp̄us lazaro dixit mortuo· lazarus amicus noster dormit· ¶ ¶ Est enim notandū Q; mors est triplex· scz·

¶ Corpalis ⁊ meditanda

¶ Spūalis ⁊ fugienda·

¶ Iehennalis & timenda·

¶ Prima em̄ mors est meditanda ·q̄ meditatio valet ad multa· videlicz ad otemptū mundi ad huiliationem sui· ad fugam pcti ad regendō vitam· ad faciendum pniam· & ad apperendō vitam etnam ¶ Primo dico q; otemptus mōi p meōriam mortis habetur Nam mōus transit & concupia ei? & morte terminat̄ oīs delectatio mundi· Sicut ergo poma in arboribus scindunt̄ & vi auellunt̄ & si matura et decocta decidunt· sic vis adolescentib? vitam aufert· senibus matitas· Vnde tullius de senectute· Mors contingit adolescentib? natura adūsante· & ideo ḡuis senibus vō venit tanḡ sponte nulla vi adhibita· ⁊ iō leuis· Et aug? sic inquit· Vita presens nihil aliud est q; ad mrotez currere Per oppositū igit hoīes laborāt vt diu viuant· ne pueniant ad terminū vite seu vie· vnde studia eor̄ sunt valde ōria· ambulare em̄ volunt & puenire nolūt· currunt ad terminū voluntariū· quem tn̄ ap̄phendere non cupiunt· ¶ Quos tuli? in li· pdicto rdarguit dicens· Tanta est in hoībus stultitia inconstantia atq; puersitas· q; oīs senectutem p q̄ morti appiquam? ut adipiscant̄ adoptāt & eandem adepti excusant ¶ ¶ Vnde antiqui· vt mortis ap̄etatem plene exprimerent· ip̄az in forma vginea depinxer̄· facie velatam· absinthio coronatā· sanguīe maculatam· ¶ Primo depingit̄ virgo· q; sicut virgo debet esse incorrupta corpe & mente Ita nec mors corrumpit̄ minis nec prece· ꝫ equaliter inuadit· iuuenes simul virgines· senes· pauperes & diuites· nobiles & degeneres· sic q; nec est q̄ se abscondat a calore eius· ℣· Est necesse mori iuueni sil'atq; minori· Mors non cedit maiori nec pcit honoi Vnde ex historia alexandri Et etiam bragmanoz· Q; ip̄i bragmani q̄i pb̄i exn̄tes in deserto oīa mudana otemnebant· q̄bus ab alexandro nūcijs missis mandauit· vt peterent ab eo quicq̄d vellent· At illi rescripser̄ dicentes· da nobis immortalitatē q; summe desideram?· at ille describens ait· Ego sum mortalis· & quō vobis immortalitatē dare potero· Illi vero dixer̄ ei· tu ergo cum sis mortalis· quaē tot mala faciendo discurris Iustum ē esse deo subditū· & mortalia non paria de deo sentire· ¶ Scdo ymago absinthio coronat̄· q; sicut absinthium est herba amarissima· ita & mors· Vn̄ pb̄us· ij· ethi· dicit· Q; mors est finis oīm terribiliū· Et i Ecia· ℣ mors q; amara est meōria tua hoī iniusto· Item sanguine maculat̄· q̄a pcōr multitudine freq;ter deformat· ¶ Contra quod ps· pecyt· Libera me de sanguībus ¶ ¶ Scdo meōria mortis valet ad huilacōez suiipius· Vnde antiqui volētes se huiliare posuer̄ cineres sup capita sua in meōriam mortis· q; cinis essent futuri· ideo hoī dictū est· Memento q; cinis es ⁊ in cinerē reuerteris· Ecia· i· q̄d supbis ira & cinis· ¶ Vn̄ legitur de dyogene pb̄o· Q; q̄dam vice stetit in canali ossibus mortuorū· & vertebat ossa hincinde· q̄ cū alexander inspexisset dixit ei· quid facis· ille rn̄dit· nō possum inuenire qō volo· putabam em̄ inuenire dr̄am· inter ossa & cadauera diuitū & nobiliū nec non paupum· sed nll'am repio· q; sunt oīs vnius forme & mors eos omnes eq̄uit ¶ Et in hystoryjs romanorū legit· Q; octauiano fuit facta statura· & i fronte statue fuit scriptum nomē imparoris cesar· ⁊ post statim fulgur pcussit statuam· Et abstulit ab illo vocabulo· c· Ita q; qui prius dicebat cesar futuz erat esar dicere de eo· cesar em̄ deriuatur a cedo· is ere· Esar ab edo is· ere· Ad denotandum q; cito erat esus a vmibus· qui ergo sane mentis hoc consideraret finē suū qō erit terra & esca vmium merito se huiliaret· ¶ Tercio meōria mortis valet ad fugam pcti· Ecia· vij· Memorare nouissima tua ⁊ in eternum non peccabis qui em̄ recolit mortem dz cogitare q; pcm̄ est causa mortis· Gen̄· ij· Quacunq; em̄ die comederitis morte morieris· Vnde aug?· Nihil sic revocat a pcto· q; frequens mortis cogitatio· Naz pauo visis pennis supbit & caudā extendit totam· ꝫ visis pedibus caudā deponit· Sic hō non ꝺsiderans finē mortis· mltis pcīs

se exponit sine timore. Sed cōsiderato fine erubescit & peccare cessat. quare ps. Sriant gentes qm̄ hoīes sūt scz mortales ¶ Quarto valet ad regendō vitam suam. aues & pisces regunt se cauda. iumenta ꝛ boues cauda se defendunt a muscis. sic hoīes vitam suam dirigunt & temptacōibus resistunt mortis meōria. Iob. xiij. Interoga iumenta & docebunt te. & volatilia celi indicabunt tibi. ꝛ pisces maris ad mod̄ gubernatoris debz se regere hō. Nam gubnator qui bene vult regere nauem ponit se in finez nauis. & nauē añ se dirigit ꝛ pricula euitat. Sic hō ponat se meditacōe ad finem vite sue. vt possit ad bonū exitum nauem. i. vitā suam dirigere. Seneca. Considera q̄ pulcra sit res añ mortem vitā dsūmare. deinde secure expectare relīq̄ prem tpis sui ¶ G. ¶ Quinto valet ad pn̄iam faciendam. Cū audisset rex ezechias q̄ mori dēbat fleuit. Isa. xxxviij. Et rex ninive audita dmination ione. adhuc. xl. dies sunt ꝛc. Indutus est sacco. Ione. iij ¶ Unde legit̄ de quodam milite flagitioso qui dfessus nll'am pn̄iam a ꝑpa alexandro iniunctam vellet facere. dedit ei anulū suū q̄ pro pn̄ia portaret tali dditione q̄ eū respiceret ꝛ cogitaret de morte sua. quod cum plūbus diebz fecisset. rediens ad ꝑpam dixit q̄ paratus esset oīez penitentiam ad implere ¶ Sexto valet ad appetendō vitā etnaz Un paulus dcupiebat dissolui & esse cum cristo Phil'. i. Sic etiam mlti sancti qui ꝓpter vitā etnam dseqūdam tradiderunt se sponte morti. De q̄bus ps. Pretiosa in dspectu domini mors sanctoꝝ eius. ¶ Scōa mors spūalis. est duplex. scz bona & mala. Bona q̄dem est qn̄ quis siue p baptismū. siue p pn̄iam moritur pcō. vt hētur de conse. di. iij. ca. vt oīderent. & ca. seq̄nti. Mala aūt mors cum quis morit̄ per pcm̄. xxvi. q. ij. qui sine. Et hec est fugienda. Mors spūalis bona est cū quis p pn̄iam morit̄ peccato. Un infra. vica. scribit̄. Nos mortui sumus peccato. qm̄ in terra viuemus cū illo. ¶ Unde narrat̄. Qꝛ q̄dam peccatoꝛ tm̄siens p siluam inuenit centenariū heremitā ibi degentē. a q̄ q̄siuit q̄d ibi faceret. rn̄dit heremita. disco mori. ri mercator. que nōitas cū sis senex. q̄ alias oportet te cito mori. Et heremita. hoc ē quod timeo. q̄ scio me moritur̄ & nescio mori. Et mercatoꝛ. q̄d est scire mori. heremita vitia dimittere. & opa bona facere. Iux̄ illud ps. Declina a malo & fac bonū. Un macrobi9. De somno cipionis. li. i. De platone sic inquit Plato in phedrone dicit hoī Non ē sua sponte moriendum. Sed in eodem dyalogo dicit mortē pbīsantibus appetendā & ipaz pbiam esse medicinā moriendi Nec em̄ ōria videnī sibi esse. ß non est ita. q̄ plato duas mortes hoīs nouit. quaz vnam naturam. alterā virtutes pstant. Homo em̄ morit cū aīa corpus relinquit solutū lege nat̄e. mori etiam dicit. cum aīa adhuc in corpe hospitata corpis illecebras pbia dictante dtemnit. & cupiditatū dulces insidias. reliquas oms exurit passiones. Et hanc mortē dicit plato sapientibz appetendā. Nec macrobi9 ¶ Mors aūt spūalis mala fit specialiter omissione. dmissione. & opis dplexione. Primo em̄ cum q̄s facit qd̄ non tenetur facere ꝛ omittit quod est faciendō. apoc. iij. Dcio opa tua q̄ non habes q̄ viuas. ꝛ mortu9 es. vnde bīus Aug9. xiij. de ciui. dei sic inquit Tanta gr̄a dei pstitit vt moris q̄ dstat vite esse ōriam instr̄m fieret p qd̄ transiret̄ ad vitam. Mors mala fit etiā commissione. dum hō facit qd̄ ꝓhibitū est. & facere non dēret. Iere. xxxi. Unusquisq̄ in iniq̄tate sua. scz ꝑpij actus morietur. & nō in peccato alieno morit̄ homo. sed delicto ꝑpo. Et sap̄. xvi. Homo p malitiam occidit animaz suam. Idcirco dn̄s dixit iudeis. Cauete ne ascendatis in montē nec tangetis finez illiꝰ q̄ omnis q̄ tetigerit morte moriet̄. Et taliter saul ō dei p̄ceptum montez supbie & ambitionis ascendi t. Ideo in bello q̄ p̄mo commissione in aīa mortuus fuit. etiā corpaliter interijt. & mortuus est. i. Rz. vlt. ¶ Tercō morit̄ homo opis dpletione Iac. i. Peccatū cum dsūmatum fuerit gnat mortez ¶ Sed querit̄. Potest ne hō spūaliter mortuus. ve dici homo. Dico q̄ non. ß tantuz. eq̄uoce est nomen hō. sicut homo depictus dr homo. q̄ solum nomen sibi retinet & rem ꝛ diffinitio hoīs est diūsa. Quod sic patet. q̄ homo pdidit diffinicōem ꝑpam in q̄ odi tus erat talis. homo est aīal rōnale immortale. Constat enim hoīem a deo immortalitatem accepisse. q̄ poterat non mori. ß hō peccādo duas dr̄as amisit nr non sine causa

duplex mors fuit sibi ominata Nam pmã dñam scz rõnabilitatem ãmisit qñ intellectũ pdidit. & solum sensum quo vruntur bestie se habẽ oñdit. & hoc erat qñ peccauit visu tactu & gustu. Quare in ps. dicit Dõ cum in honore esset non intellexit ãc. Et eccl. iij Nihil habet hõ iumento amplius ¶ Scõaz etiam dñam pdidit scz immortalitatem. qñ nãitatem moriendi incurrit. nec mir. qa ablata prima dña auferẽ. secunda qa scõa presupponit primã in diffinicõe bñ data. qa g° pdidit rõnabilitatem. etiam pdidit immortabilitatẽ. & factus est mortalis. vnde Sap. vij. Cum qdem & ego mortalis homo silis oĩbus. Ergo non remansit sibi genus. nisi viz aĩal de vera diffinitione hoĩs. ꝫ q genus non pt esse in rer natura. nisi in aliq̃ spetie optuit qp in aliqua spetie aĩalis remaneret & ver est qp in vilissima spetie. scz in spetie vermis. ¶ Et illud ptz ex duobus. Primo ex pte sue gnationis passiue. Nam maxime ꝓpum est vermis ex putredine gnari. Sic & homo ex vilissima putredine. qa ex ocupia viciosa. & in peccato q̃ est putredo pessima. pz. Ecce enim in iniqtatibus oceptus sum ãc. vnde Job. xxv. Homo putredo ẽ & filius hoĩs vermis. & Greg. Filius hoĩs vermis dicit. q ex mortalium corpor corruptiõe p pagatur. Scõo ptz hoc idem ex sua gnacõe activa Generatio eñ hominis activa ostat qp est vniuoca. & in tali gnans est sile ĩ spetie generato. ꝫ gnatum ex hoĩe vermis est Jux illud Eccia. v. ¶ Cum mortuus fuerit hõ hereditabit vmes. serpentes & bestias. g° d° homo qdam vermis & non hõ. Jux illõ ps. Ego sum vermis & non hõ. ptz ergo qp non sine causa dic. ps. deum hre meõriam hoĩs cum dicit. qd est homo p memores eius. q meõria est respectu pteritor & non pñtium vt dicit phs ergo ps. Innuit qp hõ fuit in pterito & non in pñti. Vñ idem dic Memorare que mea suba ãc. q K ¶ Ista enim meõria est hoĩ mltm vtilis. qa homo peccando duplicem dñam pdidit sue diffinitionis. & duplicem mortẽ incurrit. ꝓpter qõ non est verus hõ Ideo duplici gnatione spirituali ꝓuidit homini qua nascit. vt suam diffinicõem recipet. ¶ Primo qdem est ĩ baptismo. De qua Joh. iij. Oportet nos nasci denuo. & ideo recupet homo primam dñam scz rõnabilitatem & hoc in re. Scõam vero scz immortalitatẽ in spe ꝓpter quod recupat q̃ nascit veram quodãmodo hũanitatem Et hoc est qõ mirat nycodemus cum dicit. Quõ potest homo nasci denuo cũ sit senex scz vetustate pcti. Scõa autem nãitas est in finali iuditio. De qua dicit. Mat. xix. In regnatione cũ sederit filius hoĩs ãc. Et i illa recupet homo scõam dñam. scz immortalitatem. non in spe ꝫ in re. vt sic hoĩe nato ꝓueniat va diffinitio. vt iam non sit quasi vmis reptans in tra. ꝫ sicut angelus dei incola. Mar. xij. vt verificet illud Apoc. xxij. Ecce tabernacl'm dei cum hoĩbus. & habitabit cũ eis. & hoc de scõo principali ãc. ¶ Tertium principale scz de morte gehennali. que mors pmium est atq stipendium pcti mortalis. Aplus. Stipendiũ peccati mors est. Et sap. xvi. Tu es dñe qui vite & mortis habes pratem & deducis ad portas mortis. & reducis q supple voluerit. Juxta illud ezech. Nolo mortem pctoris ãc. Qui aũt inpenitens pmanserit. vt hẽtur ꝺ peri di. vlt. in fine. oĩo moritur n cruciat. n si sp viueret semp peccaret. ac dei est misereritis quod optur finem pcti. & obiurgans sine fine torquebit q nunq̃ ꝺ:ure ditatur. semp plenus iniqtate. semp sine caritate sine fine torquebit. a qua morte custodiat nos xp̃us qui regnat ãc. ¶ Sequit tercia ps in q̃ tractatur. claritas miraculi excellentis ibi. Ibs ergo. Nota dr in euangelio. Q ibus fremuit spiritu. qui gemitus surgebat ex indignatione õ dyabolum. p cuius suggestiõem mors intrauit in mõm. quẽ erat cito p mortem expellatur in cruce fremuit. n. cũ quoda strepitu intra se gemuit. & gemitũ quoda stuporoso sono vocis exp̃ssit. & turbauit seipm. n. turbatum se oñdit ex ꝺpassione ad lazar n sorores eius. & videns locum sepulture. & lacrimatus ẽ. Jussit tollere lapidez n clamauit. veni foras lazare ãc. q L ¶ Moraliter in hac pte notare xp̃i magnã pietatẽ possumus. q non fedissimꝰ pctorem spnit visitare p suam gr̃az. pmo eum vocat & suscitat. dũ sorores lacrimantes respicit. scz intelligentiam & voluntatẽ. qñ enim homo cognoscit & intelligit õ deum facit n desiderat & vult penitere de pctis. tunc xp̃s exõ passione pctoris lacrimat. & affectu pietatẽ

oñdit Debz ergo pcōr illas sorores ad ipm mittere dicens. dñe si fuisses hic per gram. frater meus scz spūs non esset mortuꝰ pcīs

¶ Est nangz pñtia gratie preseruatio culpe sic pñtia radij solaris oseruatio fertilitatē a expulsio frigoris. Nam vt dicit pbus. ij methe. Sol ꝓpter suam elongacōez & appxi macōem est causa gnationis & corruptiōis eoz q̄ fiunt naturaliter. & corrūpunt in rebus inferioribus. Quare etiam. ij. de gnatione dicit. Qz adueniente sole aialia ridebunt recedente vo sole flebunt. Sic etiam absente xpo & eius gra illuiante a oseruante ania peccatis marcescit & moritur. nllmz bonū deo ad meritū acceptum opatur. ß eo adueniente gra tenebras vitioz illuminat. vitia expellit. naturam anime osortat. & animā ad oia pfitienda disponit. Vñ augz & de con. di. iij. gratia. Gratia que p xpm datur. nō solum remissiōem peccatoz facit. ß etiam ut leximpleat natura libereť. Et ne pcm id ē fomes dñetur. ¶ Hoc oñditur in lazaro q̄ absente xpo mortuus est. ß eo adueniente eū a morte suscitauit. naturam contortauit. & ei gressum tribuit. quare sorores ei xpo dixerť dñe si fuisses h frater meus nō fuisset mortuꝰ q̄ō ¶ In quibus verbis tria notant. ¶ Saluatiua gubernatio. ibi. Domine. ¶ Cōmunicatiua hitatio. ibi. si fuisses hic ¶ Dtatiua oseruatio. ibi. fr non fuisset cc ¶ Quantum ergo ad primū scienō. Qz dra ē inter dominiū & gubernacōem xpi. a alterius cuiuscunz tpalis dñi. Omnis em gubnatio dñi tpalis se ad subditos tm extendit inq̄ntum omodum ꝓpium inquirit. Vñ illis dñs alios gubnans est. vt ab eis oseruetur Non sic xps nos gubernat. q nra custodia non indiget bonis nris. ß econtra nos o ei bonis & oseruatiue gubnatione ps. attestāte. qui eum inuocando sic ait. Conbua me dñe qm spaui in te ¶ Vnde narratur in li. de natis lapidum. de quodā lapide q̄ vocatur. epistites. qui illas duas vtutes dicitur hre. viz p discordiam sedat. sic & tutū conseruat gestantem. In quacunz sorte. etiam dubius q̄s fuerit. Hoc tñ considerandū est p si pdictos effectus efficere dz. requirit p ponetur ex ea pte homis in qua iacet cor. ¶ Moraliter lapis ille xpus est. q̄ est lapis angularis. qui discordiam int deū & hoiem

pil & seditiones inter hoiem & hominez ꝓpa morte mitigauit. qa sm apl'm. Ipse est pax nra qui fecit vtraz vnū. & mediū parietem macerie soluens inimicitias in carne. Ad Ephe. ij. Iste enim lapis in q̄cunz sorte dubia secuz oseruat gestantem mō vita tota in pñti est semp in quadā dubia otingentia p sortes. Modo vt aliquid finaliter eueniat ignorať p sortes Sicut etiā videmꝰ aliqtiens p de manu fiunt sortes. tenet em in manu vnus festucas vel paleas & oms alij trahunt q̄libet sortem suā. Isti autez sic trahentes vident principia. non aūt finem Vñ interō qui se putat trahere festucā longiorem trahit breuiorē Isto modo pmginādum est. p vita cuiꝰlibet q̄i linealiť est in manu dei & de manu dei. itez trahiť. & q̄ se credit trahere longam lineam qua spat. forsan diu victuz anteq̄z cogitet moritur a trahere cogiť lineam breuiorem. & sic ex inopuiso linea mltotiens terminať ad punctū Iuxť illud Job. xxj. In puncto ad inferna ō scendunt. Illaz enim lineaz videmus principia. fines aūt ignoramꝰ. Et hoc est quod exiastes. ix. dr Nescit homo finem suū. Et pauci sunt iusti atq̄z sapientes. & opa eorū in manu dei. & cū hoc nescit vtrum amore vel odio dignus sit. sed oia in futuz buant incertū. Ex hoc hetur p tota vita nra consistit in q̄dam dubietate & otingentia. p sortes trahendas de manu dñi terminanda. & ideo qui vult in illa otingentia maximā securitatē hre. portet secum lapidem istum. viz xpm. dicens ei deuote illud. ps. ego aūt in te spaui dñe dixi deus meus es tu. in manibus tuis sortes mee. Sed aduertūt p eū portent ex ea pte qua corruerit. a non sint ō núo eoz. de q̄bus conquerit ꝓphera. Iere. xij. ꝓpe es tu oz eoz & longe auribus eorū. Sed dñt meōres esse & ex corde tractare q̄d dñs maximus celi a terre indignis buulis fecerit. qm ex misericordia cos oms qntum ad sufficientiaz redemit. a de penis inferni sua amarissima morte liberauit. de quibus recolendis bñfitijs loquit. Bern. ad fratres de monte di. sic. Quicunz habet sensū xpi qntuz xpiane pietati expediat. qntum seruū dei buum redemptionis xpi deceat & vtile sit ei hora. saltem hora diei. hora passionis ipius & redemptionis. attentius recolligē

benefitia ad fruendū suauiter in conscientia· ⁊ recolendum fidelit in meōria benefitiorū actoꝝ q̄ ⁊ ¶ Secundo communicatiua hitatio xp̄i fidelibus amicis mlt̄m ꝺfert· Jō martha dixit ad dn̄m ·si fuisses hic fr̄ meus non fuisset mortuus· Dic em̄ pb̄us ·iij· etb· Q̄ nihil est ita ꝓpe amicitie· sicut ꝺmorari ⁊ cohitare· Vnde ꝺmuniter videm⁹ ꝙ illi qui sil' cohabitant ⁊ vestitu ex hoc de se pl⁹ confidunt· ⁊ maiorem adinuicem hn̄t confidentiā· Refert Justinus· de abremocōe torgi pompei· li· xij· Q̄ cum alexander magn⁹ obtinuisset regnū psaꝝ cogitauit quō possz ipos psas sibi familiari⁹ copulaē· ⁊ q̄d fecit ¶ Certe ille qui moribus natiōe macedo fuit in psarum leges tn̄smisit specialiter quo ad mores ⁊ hitum· ⁊ more et hitu macedonico relictus ¶ Sic xp̄us dei filius volens oms facere familiares· nobis dignatus ē sui gra ⁊ hitu confirmari· ex eo ꝙ semetip̄m exinaniuit formā serui accipiens· ⁊ hitu inuent⁹ est vt homo· Phil' ij· ¶ Et non solum homo ꝫ etiam q̄i legibus hūanis se subitiens· cui⁹ ꝓpium est esse ubiq̄ nobiscū· ⁊ in hitu nostro voluit habitare· De quo Joh· i· Verbū caro factū est ⁊ hitabit in nobis· ꝙcitis ꝺm iura ꝙ vir ⁊ mulier bonū coniugiū· nisi carnale fortasse occurrat obstaclm cohabitaē tenent sil' ⁊ si vxor sponte ⁊ sine causa a viro se separauerit seip̄am merito facit suspectam · ¶ Spūaliter ad ꝓpositum· q̄libet aīa fidel' a xp̄o desponsata est cū eo debet ꝺmorari ꝓ mlt̄iplicatione filioꝝ· scz opum meritoriorū De qua desponsacōe loquit apl'us· ij· Cor· xi· di· cuilibet aīe· Despondi enim vos vni viro v̄ginem castam exhibere xp̄o· Ab hac ergo vxore ꝓducit ꝓles· ⁊ opus bonum ⁊ meritoriū· ꝫ non sine cohitatione viri· ꝓ q̄ non solum opus ꝓductum dicit sanctū· sed etiam totus hō· Vnde ait ps̄· Tu autem in sancto hitas ꝛc· Ex quo ergo xp̄us nō solū nobis cohabitat· ꝫ etiam nos inhitat mirū non ē ꝙ de malis multis nos liberat ⁊ cōseruat· Si enim fuisset cū lazaro ipe mortuꝰ nō fuisset· ¶ Tercio xp̄s habuit p̄tiuam liberacōem ⁊ ꝺseruacōem· Exo· xv· q̄s simil' tui in fortibus dn̄e magnificus in sanctitate· ⁊ faciens mirabilia· ꝺm pb̄m· iij· ethicoꝝ · Maxima fortitudo ꝺsistit in voluntaria per pssiōe mortis ꝓ maximo bono consequēdo

Mors aūt victoriosa xp̄i q̄ est liberatō nra fuit sume voluntaria ꝓ bono maxio ꝺsequēdo· ⁊ pro totius hūani gn̄is redemptione ꝺplenda· ergo fuit maxima fortitudo· Vñ in ps̄· scribit· quis ē iste rex glorie dn̄s fortis ꝛc· q̄ ¶ Pro hac fortitudine ⁊ grata fortitudine· ⁊ grata ei regrari sume tenem ¶ Videt em̄ de xp̄o ⁊ ꝺ hoie· sicut ꝺ duob⁹ germanis· de q̄bus inter gras fabulas repitur· scz castore ⁊ polluce· De quib⁹ fingitur ꝙ fuer̄t germani · quoꝝ castor q̄ fuit filius iouis immortalitatem a p̄re recepit· ⁊ posse non mori· Pollux aūt in nāitate moriendi ꝑmansit· ¶ Cui fr̄ sui⁹ gte opatiens cogitauit q̄lit etiā sibi imortalitatē ꝺmunicaē posset ip̄am q̄ mortem sponte subiit ⁊ ad tempus mortuus ꝑmansit ꝓ germano suo· vt ei⁹ diuinitatis iam pticeps immortalitatē r̄cipet Ipseq̄ factus est vn⁹ occasus ortusq̄ ꝓpter vterq̄· ꝓpter qō ad celum tn̄sllati sunt· ⁊ i signum positi· qō gemini vocatur ¶ Vere liter· p istos duos germanos xp̄m intellige ex vna pte· hoiem aūt purum ex alia parte Xp̄us aūt qui fuit filius iouis· i· dei patris oīpotentis huit nataliter non posse mori si sue beniuolentie placuisset· homo autem p pcm incurrerat mortalitatē natue ⁊ culpe Xp̄us ergo hoi ꝺpatiens volens immortalitatis ꝓuilegiū germano ꝺmunicaē subiit mortem naē passus in cruce· suaq̄ morte· simpla nr̄a que duplex erat creauit hic pulcre deducit b̄as Aug⁹ in quibusdaz dictis suis ⁊ sic maxiam suam fortitudiem in nr̄a liberacōe demonstrauit q̄ ꝓ ¶ Sz queri quod est maius miraclm resuscitacō a morte corpali· an iustificatio impij q̄ dr̄ suscitatō a morte spūali· ¶ Rn̄det mgr Rich· in· iij suo sup sn̄as di· xviij· ar· iij· q· ix· Q̄ ad hr̄ ꝙ aliquid dicat miraculose factū tria requirunt· ¶ Primo ꝙ fiant non opatione naīali· ꝫ opatione supnaīali· Q̄ em̄ ex naturali opatione fit ignorata causa licet q̄q̄ mirabile videat· non tn̄ est miraclm· ꝺm aug· de ciui· dei· Secō ꝙ in materia non sit aliqua dispositio nisi solum pura potentia obediētie ad hr̄ ꝙ in ip̄a fiat illud opus qō est miraclm· Tercio ꝙ sit p̄ter moꝺ ꝺsuetum· vñ dic̄ aug⁹ in li· retractionū ca· xiij· Q̄ si solita essent mira nō essent· q̄uis aūt non oīe mirum vl' mirabile fit miraclm· tamen omn

miracl'm ē mirabile & ē miꝰ fiat iḡtū a po
ētia diuina & q̄tum adhoc & ꝓpter illa tria
dicit̄ ꝙ miracl'm est opus arduū p̄ter spem
nature & insolitum. Vñ in autent. de ꝺsulibus §. vlt. colla. iiij. Q̄ raro accidit miraculum. Cū ergo iustificatio impij non sit insolita. & de lege ꝺmuni requirat̄ aliqua dispositio in adulto qui iustificat̄. Justificacō impij que sic sit de lege ꝺmuni nō est miraculosa q̄uis effectiue fiat ꝙ potentiam sup natalis agentis. Justificatio aūt impij p̄ter legem ꝺmunem q̄ fit si deus iustificat adultum aliq̄ qui ꝑus se non disposuit miracl'osa est. q̄ in tali iustificacōe sunt oīa illa tria que ad miraculū requirunt̄. ¶ Modo ad ꝙ positum & ad q̄situm rn̄dendū est. Q̄ q̄uis vterq̄ effectus resuscitacōis fiat a potentia diuina. & q̄tum ad hoc neutꝝ sit miraculosius altero. tn̄ duo alia q̄ requirunt̄ ad miracl'm etiam inueniunt̄ in resuscitacōe. corpaliter mortui que non inueniunt̄ in resuscitacōe mortui spūalium log̃do de illa que fit de lege ꝺmuni.

¶ Sermo tricesimussecundus.

Go sū lux m̄di Joh. viij. ¶ Q̄ ¶ Scōm natas videmus ꝙ cui cunq̄ conuenit sil'itudo seu ꝓprietas alterius ꝙ etiaz ei attribui potest eius nomen. Vnō q̄ ymago seu sil'itudo hois in piete p̄ lineamēta depingitur. eq̄uoce. eadez pictura homo appellat̄. & ideo pueri videntes alios viros p̄ribus suis sil'es. ex instinctu nate appellāt oēs viros p̄res. & oēs femias mr̄es. v. phils. Plus in p̄dica. ca. de qualitate. Quecunq̄ trianguli vel circuli diffinicōez seu ꝓpetatē recipiunt. circuli vel trianguli. nō indigne appellant. Dic deus ꝓpter infinitas pfectiones & varios effectus sil'es effectibus creaturaz quos in creaturis opatur ex tempe multis denoīationibus noīatur. vt ḡator dn̄s refugium. que ꝺm mgr̄m di. xxx. primi solum ex tpe de eo dicunt̄. & ei tpaliter conueniūt sine sui ꝺmutatione. Dic etiam ꝺm boetiū de conso. metro. ij. dicit̄ sol. q̄ solus oīa videt. & licet omīs qui male agit odiat lucem & querat tenebras. tn̄ oculos cuncta ꝓspicientis latere non p̄t. xviij. q. vij. pnitiosam. Xp̄us ergo qui est filiꝰ dei natalis. cui pater om̄ez pfectiōem ꝺmunicauit. ꝓt eandem causā q̄ sil'itudinem creaturarū p̄t etiam appellari sil'itudinarie multis noībꝰ. vt lux sol ꝛc̄. Vnde. Cp̄rianus de conse. dis. iiij. nequaq̄. Di dies oībus equaliter nascitur. & si sol sup omnes patet. q̄ eq̄ luce diffundit̄. q̄ntomagis xp̄us sol sup omnes ptz. & equa luce & dies verus in ecc̄ia sua. lumen vite eterne pari eq̄litate largit̄. dicit ergo bene. Ego sum lux m̄di. ¶ Queritur an magnificare & dig̃ficare nomen ꝓpriuz sit vitiosum & p̄cm. Et videt̄ ꝙ sic. ꝙuer. xxvij. Laudet te os alienū & non os tuū. Inoppositū. ecc̄ia. xlviij. Curā habe ꝺ bono noīe. q̄ melius est nomen bonuz q̄ diuitie multe. ꝙuer. xxi. Et xp̄us laudat se di. Ego sum lux ꝛc̄. Dico ꝙ ad dignificacōem noīs. hoīes aliter & aliter se hn̄t. Nam q̄dam nomen suū ambitiose magnificāt ad ꝓpriam oñsionem. Quidā nomen vilificant scandalose in detestacōem. Quidā virtuose dignificant ad edificacōem. Primi sunt homines vani mūdani. q̄ nihil aliud in suis opibus appetunt nⁱ intendūt. nisi ꝙ sint magni nominis & famose opīonis apud homīes. Di compant̄ scriptoribus noīa sua scribentibꝰ in pauimto. q̄ leuiter ꝺculcant̄. & de terra delent̄. De quibꝰ loquit̄ Greg. xxvij. m. ozca. xxv. di. Om̄s qui in cogitatione terrena huic seculo ꝺfirmant̄. p omne quod agunt huic mōo relinquere sui noīs mēoriam volunt. q̄ conant̄ aliqui belloz titulis. aliq̄ edificatoz menibus. aliꝰ desertis ſraz doctrinaz. seculariū libris instant elaborant sibi ꝙ mēorie nomen edificant. Vere ille. Quaz fatue aūt hi fatiant oñdit paulopꝰ dicens. Licet quisq̄ fatiendo gloriaz sui noīs laborat. mēoriam suam q̄ cinerem posuit. q̄ hāc cito ventus mortalitatis rapit. pā. Nomen eoz delesti ineternū & in seculū seculi. tl'es etiam fuer̄t filij noe post diluuiū. di. celebremus nomen n̄m anteq̄ diuidam̄ in vniū sas terras. q̄ ceperunt edificaē turrim cuius acumen attingeret celū. Gen. xi. ¶ Sed quid accidit ipis. volebant fecisse nomē honoris. & fecer̄t sibi nomen ꝺfusionis. ideo vocatū

est nomen eius babel.i.confusio; ¶ De istis etiam hēmus exemplu.i.macha.v.vbi dr Q2 ioseph⁹ & azarias pncipes iudeor dixerunt. Faciamr & ipi nomen. & eamus pugnare cō gentes; Et sequit q3 ceciderunt in alia die de ppl'o ad duo milia virorum

¶ Secundo sunt aliqui. q nom suū scandalose vilificant. cōmodi sunt notorij. pctores. qui rlicta vecundia ingerunt alijs malum exemplū. male viuendo. peccantes sine freno. quor hodie creuit magnus nūs qui gloriant cū male fecerint; Hi dicunt a mūdanis boni socij. q sunt puerissimi & ribaldi. qui sic maleficijs se exaltant. & mlтor virorr & mulierr honorem & famā diffamāt. gloriant de carnibus. quar tamen brodium nunq3 sensit eorū gustus. De q̄bus ps. qd gl'iaris in malitia qui potens es iniq̄tate nr Isti sunt similes pomis putridis. vel dentibus insanis. q nisi ab alijs expellant. etiaz alios infitiunt; Hic isti corrūpunt bonos mores hoīm simplitium. p eloq̄a eor mala & scandalosam conuersacōem. De q̄bus Iac. in Cant. c. ij. Ipi inquit blasphemāt nomez bonum qō inuocatū est sup nos. Tales notorij ribaldi. vt dicit de peni. di. i. In actiōe sunt publice puniendi. vt sicut eorum mal' exemplis alios scandalo percussert. Ita per eor aptam pniam reducant ad emendaz & peccatorr caucōem. ¶ Tercio sunt quidam qui nomen suū virtuose dignificant ad edificacōem. & sunt tles qui honeste & laudabiliter in exterior hoīe conūsantur. & etiā in tercioi pbentes alijs exemplū bene viuendi De q̄bus dici pt illō. Hester. ix Fama noīs eius crescebat quotidie. ¶ Talis etiam fuit saluator nr qui nomen suū & seipm dignificauit ad pximi vtilitatem. & dei pris honorem & voluntatem ad reuelandō veritatem & refutandō falsitatem mortiferaz; Ideo sibi congruit & decuit nomen suū dignificare. cū alias non potuisset vitatem sue pfectionis & dignitatem deitatis reuelare. ¶ Ad argu. dicendum. Q2 sapiens loquit de laude. qua quis se ex vanitate & ppria gloria iactat & laudat. qō est vitium in quolibet nr q3 .

¶ Quātum nunc ad expoicōem & ordinacōz euangelij. heri onsum fuit fedit⁹ de fo re fugiendum & flendū. hodie ponit claritatem honestatis & vtutis esse assequendū

Et bm hoc sunt tres euangelij ptes huius

¶ In prima notat claritas lumis illustrātis in principio. Ego sum

¶ In secunda. vtilitas hoīs imitantis. ibi. qui sequit me non ambulat i tenebr

¶ In tercia veritas nominis testificantis ibi. Et si ego testicōm phibeo &.

¶ Quātum ergo ad primā ptem est notandū Q2 iudei scandalizati fuert. de hoc q ibus mulieri adultere pepcit. qsi ipe hret pctem peccata sua dimittendi. vt dicit. Iob. vij. Et est factum die sabbati. añ dūicam letare. Ideo xp̄us statim post liberacōem illius mulieris. volens oīdere autoritatē habere expellendi tenebras peccatorr dicit. Ego sum lux mōi. non tm galilee vel iudee. sz totius mundi &c ¶ Moraliter est notandū bm pbm Q2 corpus qnto est nobilius. tanto magis extendit naīam suam. Et ideo lux cū sit corpus nobilissimū. vel saltem res nobilissima in gne formarum corpalium. se p totum extendit & dīncat facilit. q etiam vnus punctus lucis sufficeret ad totū aerem illuiandō. pter suam maxiam actualitatē. Vñ aug⁹. Lux est corpus quo nihil velocius. nihil i passibilius. nihil vtuosius inuenit. nā ipa inuisibiliter magna operatur. sensum & motum in aīalibus facit. terram subintrat & fecundat. aurr & argentum. lapides pciosos gnat & pducit. decorem cunctis rebus tribuit. Et ideo basilius dic. Q2 lux est creatura oīm pulcritudo. Dicit xp̄s qui est candor lucis eterne. sap. vij. Et de cele. misse. c. Sane. est velocissimr & nobilissimr & cūctis nobilibus nobilior. sap. vij. Qui ad fecundandō corda hoīm vt virtutes p ducant caritatis. castitatis. &c. se p lumen gre diffūdit equalit ad oīa & tenebras peccatorr remittit. Vnde aug⁹ & allegat. de conse. di. iij. gratia. Gratia que p xp̄m datur non solum remissiōem peccatorr facit. sz etiam vt lex sz vtutum impleat. nec mirū. quia ipse est dei vtus & dei sapia. que in vtero vginis edificauit sibi domū. l vi. di. nasci. ¶ Dicit ergo merito. ego sum lux &. Et merito p̄us assimilatur luci p pter tria. scilicet.

¶ Mirabilem pductionem.

¶ Inseparabilem vnionem.

¶ Delectabilem sepationem;

¶ Dicitur em primo xp̄s lux. rōne mirabil

ꝓductionis. Lux em̃ est materia purissima· que nec coinq̃nari potest· nec alteri ꝯmisceri Vñ sol & astra ꝑm ꝯmentatorem· in de sub stantia orbis· sunt de nata celi & differente lucent ꝑm q̃ in eis maius q̃ min9 ꝯdensat natura celestis· Vnde si dicat· vnde sol iste sit fact9· ostat q̃ de materia purissima q̃a de purissimo sanguie purissime v̊ginis marie eius mre· Et sicut nata lucis non pt alteri ꝯmisceri· sic etiam xp̃us dei filius ꝯceptus est de virgine mre absq; paterni semis mix tione· Et sicut lux coinq̃nari non potest· ita q̃ xp̃us nullo modo potest vitiari· i· Petri· ij Pecm non fecit nec inuentus e dolus in ore eius· Silr q̃ntum ad natam dinam huit se ad modu lucis· q̃ sumendo natam hanam diuina incoinq̃nabilis· & impmixta in sua oimoda purit ate pmansit· Vnde leo ꝑpa in quodam ꝑmone· In vtraq; natura idem est dei filius nra suscipiens & ꝓpa nō amittens· in homine hoiem renouans· in se incōmuta bilis pseuerans· Diuinitas em̃ que illi cum pre ꝯmunis est nll'm detrimtum oipotentie subiit· nec dei formam serui forma violauit

¶ Sed diceres· licet xp̃us in forma serui in hanitate defacto deitate peccando non violauerit· Quero tn̄ an potuit pec care· & sic deitatem coinq̃nare· Et videtur q̃ sic· Aug9 dicit· Q2 melioes iudicauit deus hoies si ei liberaliter debuirent· Et vocat li beraliter debuire· si cu possent eu offendere nollent· Sp̃i ergo xp̃m optim fecit· & optim iudicauit· videt q̃ potuerit peccae· Inoꝑpo situm xp̃us ab instanti cōceptionis gram· tanta suscepit q̃ maiorem illa hre non po· tuit· ergo ab instanti ꝯceptionis huit gra confirmationis· ꝟ nullus pt peccare· q̃ illam gram habet ergo· Item xp̃s ab instanti ꝯceptionis fuit comphenso· & btus· sed de esse btitudinis est q̃ sit bonu inamissibile· ergo xp̃us nunq̃ illam btitudinem potuit ꝓdere· nec anima ipius peccare· Ad h° re sponder btus aug9· & allegat· de suma tri· & fi· ca· i glo· sup illo verbo omipotens· Q2 deus omnia pt que decet eius potentia· sed peccare non pt· q̃ peccare non e aliq̃d posse de peni· di· ij· S· caritas· Cum ergo xp̃us sit filius dei eiusde potentie cu eo ex eadem ra tione· arguit eum non potuisse peccae· Bo· nauenta aut in· ij· super mgim· distin· xij· plenius rnd̄et Q2 absq; dubio anima cristi non potuit deprauari aliq̃ culpa· q̃

¶ Et ratio assignat ꝑ eum triplex· sc̄z pleī· tudo gre· ꝯsummacō glorie· & vnio diuine q̃ hane nature· Plenitudo gre facit q̃ ipe xp̃us ꝑm hanam natam habuit gram con firmationis· ꝟ illa gratia adeo liberu arbi trium firmat· vt nllo modo possit infirmari ꝑ culpam· hoc etiam facit ꝯsumatio glorie· que q̃dez fuit in xp̃o a sue ꝯceptionis ꝑmor dio· statim enim fuit btus & comphensor· & sic beatus non pt damnari· sic etiam nō potest ꝑuaricari· Ac per hoc in cristo nulla potuit esse ꝑm aiam macula pcti· Postremo hoc efficacissime facit· pmo diuine nature & hane in vnitate psone· que vnio facit· vt ꝑdiomata ꝯnicentur· & ipa non pt frangi· Si ergo deus· non pt esse peccator· & non potest non esse hō· planu est q̃ nullaten9 illa vnio sustinet xp̃m ꝑm hanam natam peccare non potuisse· ¶ Ad rōnem autem ōriam qñ dicitur q̃ meliores iudicauit de9 hoies· Rq̃ dicendum est· Q2 hoc est verum de toto genere hano ꝑm alicq̃ melioracōez· que attendit in ordine vniusitatis· sic enim decebat hoiem in vniusitate ostitui· vt in prima sui ostitutione hret v̊tibilitatem ar· bitrq̃ ꝑm legem ꝯmunem· Sed xp̃s habuit aliquid sup̃ hoiem· ideo decuit q̃ sibi fieret aliq̃ ꝑuilegium speale· vt esset in eo libtas obsequu sine v̊tibilitate arbitrū· sic in dina voluntate videm9 q̃ liberaliter nobis boa impendit· & facit· nll'am tn̄ est in eo ponere v̊tibilitatem· Et ꝓter hoc verbum aug9· ꝑm q̃ liberalit vocat v̊tibilitatem ad otra rium non se extendit ad melioritatem· que attendit ꝑm priuilegiu speale· sed ꝑm legez ꝯmunem· Siquis aut velit dicere q̃ ibi in telligitur liberalit· i· voluntarie· obuiat ei lra sequens· & ratio ꝓponendi verbum· q̃a aug9 hoc v̊bum dicit vt reddat rōnez· q̃re deus talem fecit hoiem· vt posset malefacē

¶· Secundo xp̃us dicit lux rone vnionis· lux em̃ sicut emanat a sole· q̃ tn̄ separi non possit ab eo· q̃ si ab eo posset separi· posset sol piter obfuscari· si enim separet minuere tur lux solis· & cum sit finita posset ex toto deficere Per hunc mod̄ dei filius ita ad nos ꝑ carnis assumptiōem descendit q̃ a patre nunq̃ recessit· q̃ ita venit in mdm vt tame

semp maneret in celo Et xp̃us d̃ descendisse de celo · q hūanitatem nr̃am assumpsit · d̃ ascendisse in celū · q hūanitatem q̃ assumpserat super celoz altitudinem sublimauit Dum em̃ descenderat & videbatur in tris · erat in celo ꝟm diuinitatē · ꝟn quam vbiq; est & nullo loco deesse potest Vnde aug⁹ in ꝟmone de nr̃itate beati iobis bap · Verbum dei ita ad nos ō illa sede descendit · vt ī sinu · i · in pfundo pr̃ni pectoris pmaneret trena visit ns · & celestia non relinquēs · q Ꝛ

Sed queri · quō verbū dei ad nos descendere potuit & carnem assūmere sine sui mutacōe · Dico q licet hoc excedat nr̃m intellectum · tamen oñdi potest natali filitudine · Nam qñ ramus inserit trunco · nlla fit mutatio in trunco · ꝟ tota mutatio fit in ramo · Sic hūana natura vnita est diuine psone · q nulla est facta mutatio in diuina pson̄a sed tota mutatio facta est in natura hūana

Tercio dicit lux ratione opationis · Nā sic̄ lux ē delatiua q vehiculum oīm celestiuz vtutum q mediante luce ad tram deferunt celestes vtutes · & in terra gñantur nō solū que nāia sunt ad hoīs nutrimentū · ꝟ etiaz aux argentum & lapides p̃cios̄ · Per hunc modō dei filius veniens in mōm · oīs vtutes celestes detulit secum · Nā detulit secum dei potentiā p quam cecos illuīauit · lepsos mundauit · mortuos suscitauit · demones ef fugauit · vt oñderet q virtus dei eēt in eo essentialiter · cuiꝰ impio solo verbo illas mirabiles opationes & virtutes opabat · Vñ Job · xvij · loquit patri dicens , Omnia tua mea sunt · & clarificatus sum in eis · Attulit etiam & sapiam p quam cuilibet culpe & infirmitati debitā adhibuit medicinā Contra auaritiam docuit pietatē · Contra luxuriaz otinentiam · Contra gulam tpantiam · Cō tra supbiam huilitatem · Contra inuidiam caritatem · Contra iram mansuetudinem · Contra adūsa fortitudinē · Cōtra originale baptismū · Contra mortale pniam · Contra veniale extremā vnctiōem · & contra omnia mala gr̃am q vitatem · Vnde Job · i · De plenitudine eius omnes nos accepimꝰ gratiaz siue iustificationis liberacōis q ofirmacōis Item detulit secum mīam & pietatem · Naz añ aduentum eius oñdebat rigorē iustitie deus · q pter q̃libet culpam sine expctati one inferebat vindictā · pter luxuriā torū mōm deleuit · Gen̄ · vij · Et zodomam q go morram · pluens ignē & sulphur de celo ſb uertit · Gen̄ · xix · pter supbiam linguas diuisit Gen̄ · xi · Pharaonem cū omni exercitu suo in mari rubro summersit Exo · xiiij · Item pter gulam pcussit dñs & occidit magnaz multitudinē filioz israhel · qui m̃murabant ō deum · Fastidientes manna & ocupiscētes carnes · Exo · xi · Adhuc erant carnes in dētibus eoz · nec defecerat hꝰmodi cibus · Et ecce furor domī ocitatur in pl̃m & pcussit eum plaga magna nimis Item pter pcm inuidie p̃cepit deglutiria terra · que apta ē chore · datan & abyron · iij · Nu · xvi · Et iō vocatus est dñs deus vltionū · Juxta illud ps̄ · Deus vltionum dñs · Sed pꝰ aduentuz xp̃i · vocatus est deus misericordiaz q deus totius ꝺsolationis · ij Cor · i · Sanguis enim xp̃i in auribus dei patris mīam p nobis postulat non vindictā · pter quod dicit apl̃us Heb̄ · xij · Accessisti ad testam̃ti noui mediatorem ihm · & sanguis aspsionem meliusloq̃tem q̃ abel · Hoc dicit · q vox sanguinis abel fuit petitio vindicte · ꝟ vox sanguinis xp̃i est petitio misericordie · q Ꝟ

Legitur scḋa pars · in qua notat vtilitas homis xp̃m imitantis ibi · Qui sequit me · scz p viā salutis · non ambulat in tenebris · i · pcis nr̃i

Moraliter notandum ꝟm qō ait Seneca Vir bonus eligendus est nobis & semp añ oculos hñdus vt spec̄l'm · vt semp post eum viuamus q faciamus sic̄ videmꝰ in natalibus · Nam apes vnum regem hñt quem sp respiciunt & secunt · Pulli columbaz domesticam secunt colūbam · exeundo siue redeūdo columbariū · De q̃bus ex lege habet · q eas nemo ap̃phendere debet · q̃diu ꝺsuetudinem hñt redeundi · q includentis sunt & dñs eaz · vt dicit Instit · de rer diuisione Apium · Iō quicunq; eas ap̃phenderit reus erit furti · ff · de familie herciscende colūbas Vnde accidit casus · Duo vicini diues & pauper · diues habuit ortū floribꝰ fulcitum Paup apes · que ortum diuitis ingredientes flores circūdederūt · q inde more solito dulcedinem suxerunt Diues inuidia motꝰ flores veneno sparsit & apes extinxit · pponit cor̄ iudice · & diues ad satisfacienḋ dāni adiudicatur · Ad ꝓpositum dñs cuiꝰ est terra &

plenitudo eius· colūbarium siue aluearium sctām ecciaz fecit· in quam vtuosos xpianos sine felle iniqtatis· sine eculeo malitie ogre gauit· hntes arbitrium exeundi & sepandi· semp pcm etiam per pniam redeundi· quā diu ergo sunt in xposito redeundi· & reuertant p pniam sunt ipius dei qui ē dns oim Sed si per despacoem extra ecciam manent & redire nolūt· erunt occupantis dyaboli· Hoc osiderans dyabolus· ex inuidia flores mundi· honores· diuitias· veneno delectacō nis spgit· & oms ex eis gustantes interimit q ethnaliter occidit· q3 ¶ Deus ergo vt nos ab his mortiferis retraheret regem ducatorem filiū eius nobis adhibuit vt imitantes vestigia ei⁹ lumen vite acq̄ram⁹· ¶ Vñ Greg· Xpi vestigia imitari dēmus· ne ab ipsi⁹ corpe sepemur· cui⁹ p fidem membra sumus· qō fit qñ ambulamus·

¶ Decenter post deū viam gloriosam·
¶ Prudenter quo ad nosipos viā piculosam
¶ Eminenter añ pximos viā fructuosam
¶ Viam gl'iosam ambulamus· qñ digne & decenter p⁹ deum ambulam⁹· De q̄ ambulatione hortat nos apl'us Non cessamus p vobis orantes ⁊c· vt digne ambuletis deo· per oia placantes Nō deo placere nō potest nisi in vtutibus· ideo de virtute in vtutem ambulem⁹· vt simus de nūo illoz· de qbus pheta dicit· Ibunt de virtute in vtutez & videbit deus deoz in spon· Nam sicut sol ō lectabiliter videri non pt ab infirmis & defectuosis oculis· ꝫ clarioribus dulciter & eedl ctabiliter clarius se immiscet· vtz de aquila ¶ Sic candor lucis eterne ab immūdis mētibus non cernit· nec delectabit· sentit· nisi ab omni culpabili defectu purgēt Vñ Mat· v· Beati mundo corde qm̄ ipsi deū videbūt Tali puritate pollebat iob q̄ dicebat· non me reprehendit oc'us nec cor meū in tota vita mea· O q̄ felix foret ille· qui illud verbū pura conscia dicere posset· De tali puritate videt etiaz gl'iari ille apl'us· qui raptus in terciū celū archana dei scrutat⁹ fuit· Scōa Cor· ij· di· Gloria nra hec est testimonium conscie nre· quod sc; i simplicitate & plena mentis puritate sumus ouersati in mundo Hec em̄ puritas ouenienter dicit puritas· ncitatis· q̄ sine hac coram deo decent ambulare non pt· nec deum in se suscipe n' vide

q4 ¶ Sed queri· An hō talis de nllo sibi oscius ad aliqō aliud etiam obligetur Et videtur q̄ nō· q⁹ hnt deum in quo ome bonum hnt· ergo non videtur nc̄arium p maiori bono laborandō ¶ Inoppositum est paulus qui dic· nihil mihi oscius sum Sed in hocnō iustificat⁹ sum Non em̄ sufficit abstinere a malo· nisi fatiat qō bonum est ar· lxxxvi· di· c· non satis· Dico q̄ qntumcunq̄ hō pfectus sit & irreprehensibilis adhuc tenet otinue in vtutibus ambulare· q⁹ bm Greg· In via dei stare est retrocedē· Vnde aug⁹· Summa pfectio religiōis xpiane ē· vt qntūcunq̄ homo in hac vita pficiat semp putat sibi supesse qō querat· Cui⁹ causā assignat leoppa dicēs· qui se existimat ad hoc peniss se q̄ cupit non q̄sita repit ꝫ in inq̄sitione deficit· Ex qbus enidēter elicit error dicentiū q̄ homo in pnti vita poterit tm̄ culmen p fectionis attingere q̄ amplius in gratia & caritate pficere nō possit· alias inueniret aliquis in mōdo pfectior xpō· de quo prius hitum est· q5 · ¶ Sed queris· An hoi sit nc̄arium ad salutem semp pficere· Et videtur q̄ non· q⁹ bm hoc multi hoies damnarent· qui in vno statu bone osuetudinis puta in eisdem oronibus· ieiunijs· vel alijs bonis opibus vitam finiūt & continuant· ¶ Ad quod dicendō· q̄ otinuus pfectus ē homini nc̄arius qntum ad desideriū· non qntum ad effectum· Quilibet em̄ in hac vita qntuncunq̄ sctus debet sp cum pheta dicere· Nunc cepi· q⁹ cū osūmauerit· homo tunc incipiet· Eccia· xviij· vnde Greg· hec est pfectoz summa iustitia· vt se nūq̄ pfectos esse credant· ne ibi defitiendi incidāt pic'm vbi pfitiendi deponūt appetitum· signant dicit appetitum pfitiendi· innuēs p hoc cō tinuus pfectus semp hndus est in desideio non in exercitio· De tali ambulacōe iustoz hētur puer· iij· q· de peni· di· ij· Non reuertebant· Justoz semita· i· ouersatio vtuosa est lux splendens & crescens vsq̄ ad pfectū diem ⁊c· q6 · ¶ Secundo quo ad nos dēmus caute & prudent ambulare· q⁹ hēm⁹ viam valde pic'osam Ad quod hortat nos apl'us· ad Eph̄· c· v· Videte itaq̄ frēs quō caute ambuletis· non q̄i insipientes· sed sic sapiētes· qm̄ dies mali sūt· Homo em̄ caute solet incedē in via lubrica fossata q illaqata

¶ Sic via huiꝰ mundi est. ꝓmo lubrica pꝛ luxuriã. & vix ꝺtinere possumus pedes ab fectionis. ꝙuis actum nõ exerceamꝰ? De illa via dicit Iere. xiij. Via illoꝝ erit q̃i lubricuꝫ in tenebris. ¶ Est scõo fossata ꝑ auaritiaꝫ de quo dicit ꝑs. Foderunt añ fatiem meaꝫ foueam & incidẽt in eam. ¶ Tercio ẽ illaqueata per supbiam. vñ ꝑs. In via hac q̃ ambulabam absconderunt superbi laqueum mihi ⁊ funes extenderunt in laqueum. & iuxꝰ iter scandalum posuerũt mihi. Ad cauendum aũt illa mala dẽmus caute ambulare ⁊ simpl'r. ꝙ qui caute ambulat. vel simpliciter ambulat ꝺfidenter. ꝓuer. iiij. Exꝫ hꝯ simplicitas in via dei nõ sufficit. ꝛ nãria ẽ prudentia sine q̃ caute ambulaẽ nõ possumꝰ? Que ꝺm tullij tres hꝫ speties scꝫ intelligentiã. prouidentiã. & meõriam. Intelligentia est per q̃ prudens animus ꝑspicit ꝓsentia Prouidentia est ꝟtus ꝑ quam prouidentur futura. Meõria ꝑ quam ꝑntant̃ ꝑterita Et q̃ has ꝓes diligent̃. inspicit prudens est & falli non ꝑt. Sed q̃ sine prudentia mõ ambulamꝰ? q̃ ceci ꝑntia mala non curando. & q̃ insensati ꝑterita nõ recolẽdo nꝯ puidẽdo nobis de futo Ideo multis tribulationibꝰ & piculis plagamur. De quo conquerit̃ dñs dicens Gens absq̃ ꝺsilio est ⁊ sine prudentia. vtinaꝫ sapent. scꝫ ꝑntia. & intelligerent ꝑterita ac nouissima. scꝫ futa ꝓuiderẽt q D. ¶ Tercio dẽmus ambulare viam fructuosaꝫ eminent̃ quo ad proxim. ⁊ hoc in tribus. Primo per bonũ exemplũ proximo phibendo. ꝛ thi. iiij. Vnũ negotium agatis vt honeste ambuletis ad eos qui foris sunt ¶ Scõo desolatos confortando. Ecclia. vij Non desis plorantibꝰ in consolacõe. ⁊ cum lugentibus ambula exemplo xꝑi. Qui post resurrectiõem turbatis discipulis euntibus apparuit vt eos ꝺsolaret̃. ¶ Tercio male morigeratos informãdo. colꝰ. i. In sapĩa ambulate ad eos q̃ foris sunt. ¶ Sequit̃ tercia ps in qua notat̃ veritas filij dei testificãtis ibi Si ego testimonium ꝑhibeo &c ¶ Pro quo notandum Q2 ꝓbei ex ignorantia cecitatis xꝑm puꝝ hoĩeꝫ exĩstimabant & iõ non debẽt seipm laudare. nec bonũ de se testificaẽ Iuxꝰ illud ꝓuer. xxvij. Laudet te alienus & nõ os tuũ. Non em̃ qui seipm ꝺmendat ille ꝓbatus est. Cor. x. Xꝑ̃us vero qui erat vera lux omẽz hoĩem illuĩans in mundo potuit seipm ꝺmendare. vt testimonium phiberet vitati. Non aũt dixit maifeste. ꝙ esset filiꝰ dei. ꝙ ꝺm Crib. Sẽp humilia miscuit altis Ideo dixit eis. Vos ꝺm carnem iudicatis. ⁊ exteriorem appentiam. qõ non facio ego. sed iudico ꝺm interiora. que nemo nosci a me. ergo iuditium meũ vez est q E ¶ Mora liter est notanꝺ ꝙ cum aliquid promittitur hũanam excedens rõnem. nõ statim credẽ nisi a ꝑsonis fidedignis. ⁊ autẽticis testificetur. Vñ Seneca in ꝓuerbijs. Nõ statim affirmes. ꝙ non oĩe visibile statim verũ est Et. iiij. q. ij. si testes. ab illis req̃renda est vitas q̃bus lux vitatis assistit ꝑ ampliores em̃ hoĩes ꝑfectissima veritas reuelat̃. C. de fide ꝺmissis. l. vlt. Vel nisi per certa signa affirmet̃ & testificetur. quia ꝙuis q̃dam va sint. non tñ credenda nisi certis signis demonstrent̃. xi. q. iij. ꝙuis. ¶ Cum ergo dei filius modis varijs venturꝰ fuerit ꝓmissus nulli tñ fuit creditum. ꝛ multoꝝ testiũ refutatum & negatũ. donec ꝑsonis autenticis ꝑ certa signa & varia fuerat demõstratũ & testificatum. ¶ Sunt ergo signa oĩa ¶ Pr̃iarchis aduentum xꝑi ꝓfigurantia ¶ Prophetis sunt data signa ꝓnũciãda ¶ Personis autenticis signa demonstrãda ¶ Nam pr̃iarche pl'a signa acceperũt que ꝓfigurabant & oñdebant xꝑi aduentũ. ¶ Noe signum accepit in arca federis qõ non dr̃et deo reconciliari. ¶ Moyses in serpente eneo. quod veneno infecti possent sanari ¶ Hester in virga aurea. ꝙ mardochẽ deberet reuocari. Hec aũt oĩa in figura ꝺtingebant illis. i. Cor. x. Et ꝓximũ ad lr̃am dr̃et impleri. q F. ¶ Primo dico ꝙ noe signũ accepit in archa federis &c. qõ sic ꝓz. Nam hõ deum offenderat tm̃ ꝙ penituit eũ fecisse hoĩem. Geñ. vi. ⁊ defacto totus mõus pijt diluuio. Geñ. vij Exceptis octo aĩabus que saluate sunt in arca. sed deus mĩa motus sup eum dixit. Non ego ꝓcurã vltra oĩez aĩam viuentem. sicut Geñ. viij. dicit. ꝛ statuam pactũ meum vobiscũ. & neq̃ vlt̃ inficiet̃ ois caro aq̃s diluuij. ⁊ ponam signũ arcum meũ ponam in nubibus celi. & erit signũ federis int̃ me & eram. ¶ Iste arcus a ꝑtis ictis vocat̃ & gñatur ꝺm aristotilem. iij. metha Ex reflectione radioꝝ ad

aquam roridam · & sp fit in occidente vl' in oriente dū pluit & sol stat ex opposito ¶ Sz hic lr̄aliter querit̄ · quō pr̄is sit signū federis cū excedat ex causa nat̄ali Dicūt aliq̄ q̄ vsq; ad diluuiū non fuerat pluuia · n' pr̄is appuerat · Sed hoc non videt rōnabiliter dictum cū pluuia fiat ex dispositione aeris & motu stellaz · & ille cause multo tempe p̄cesserant ꝓter quod non est verisil'e qn̄ effectus fuiss; multis vicibus · Dimissis g' alijs opīonibus dic̄ Nicolaus de lyra · q̄ arcus ē signū magis ad placitum · ß ex ordinatione dina ingr̄tum deus ordinauit q̄ appitio pridis ō ceto eēt signū remeōratiuū pacti vl' federis ipius dei facti ad noe · qō diluuiū de cetero noe induceret gn̄aliter dispdens terram · sic dicit̄ in textu · Erit arcus meus in nubib? & videbo illum et recordabor federis ꝛc̄

¶ Ex quo pt; quare añ diluuiū nō fuit In signum huiꝰ licet apparuerit · q; tale pactū vel fedus · nō erat adhuc institutū · ß pacto facto · deus instituit appitiōem p̄ridis · siue ipam p̄ridem de nouo in signū huius pacti vel federis · licet p̄r̄is sit res nat̄alis · & ante diluuiū fuerit · sicut aliqñ ot̄ingit q̄ lapis magnus q̄ diu stetit in aliq̄ loco immobil' · de nouo statuit̄ in signum alicꝰ distinccōis vtpote hereditatū vel regnorum ꝛc̄ q6 ·

¶ Moraliter ad ꝓpositum · Arcus iste ē filiꝰ dei bn̄dictus qui in sua incarnatiōe q̄i arcꝰ refulgens inter nebulas glie · Gn̄cia · v · qui deo nos reconciliauit p xp̄m & dedit nobis misteriū reconciliacōis · ij · Cor · v Verificat quod sequit̄ · viz q̄ deus erat in xp̄o mōm reconciliās sibi nō r̄putans ill' delicta ipoz & posuit in nobis v̄bum reconciliationis · & ex infinita eꝰ caritate · q̄ impetuū dilexit nos · Iere · xxxi · & ideo deus suam caritatem in nobis ꝺmendat · Rō · v · Et rationez assignat ibidem · qm̄ adhuc cū pc̄ores eēmus · xp̄s ꝓ nobis mortuus est · mltomagis iustificati nūc ipius sanguīe salui erimꝰ ab ira · per ipm · & ipe est arcus supcelestis · nobis oñdens signum clem̄tie & pietatis · q̄ a peccatis sumus mūdati · deo reconciliati · & ad gr̄am reuocati · Et sic v̄ificat illud qō dixit deꝰ p̄r̄ in figura de eꝰ filio & generi hūano viz q̄ nequaq̄ vltra interficiet oīs caro aq̄s diluuij · arcum meū ponam in nubibus · & erit signū federis inter me & t̄ram · q7

¶ Scōo moyses signū accepit in serpente · eneo ꝛc̄ · Nam hic ꝑpens eneus figura est & tȳpum gerit plene xp̄i dū pendebat ī cruce ipō met attestante cū dicit · Sic̄ moyses exaltauit serpentez in deserto · ita exaltari oportet filium hoīs · Ioh̄ · iij · ꝓrie ergo serpentis ē hr̄e venenū · ß serpens eneus venenum nō habuit · sic & xp̄s pc̄m cū ꝺsummatū fuerit gn̄at mortem · Iaco · i · ita & venenū · ß differunt q; venenū infert mortez tpalem pc̄m aūt mortem etnam & spūalem · ¶ Xp̄s igit̄ licet venenū non habuit peccati sic̄ serpens eneus · silitudinem tñ peccati & effectuz hꝰ enei serpentis huit & in cruce ꝓduxit hunc effectū potenter · ita vt qui ip̄m p fidem videant non peant · ß hēant vitam eternam · Vnde aug̃ · de baptismo puuloꝝ sic inquit Sicut tūc qui in deserto fuer̄t inspitiebant ꝑpentē exaltatū a veneno saluabant̄ · a liba bāt̄ a morte tpali sic nūc q̄ ꝺfortant̄ misteio mortis xp̄i p fidem baptismi · qui eo a pc̄o · iustificant̄ · a morte liberant̄ eterna · & hoc est q̄ xp̄us de se dicit · qui credit in me etiaz si mortuus fuerit viuet · Ioh̄ · xi · Et sic patet q̄ moyses a deo signum accepit de serpente eneo · figura xp̄i fuit vt qui a serpentibus · · spiritibꝰ immūdis pcussi sunt oēs q7

¶ Tercio hester signū accepit clem̄tie · Raz ꝑ mardocheū intelligit̄ genus hūanuz · qō a paradiso erat expulsum · & egebat in hac lacrimaz valle · Sed hester · scz dei mr̄ inuenit gr̄am coram dño · Luc · i · Et signum accepit clementie a xp̄o · nō tm̄ ꝓ se · ß pro toto gn̄e hūano · ita q̄ in figura ei dixit · Pete mater quid vis · neq; enim phas ē vt auertā faciez tuam · iij · Rz · ij · Et ratio ibidem assignat̄ q; ei non p̄t quicq̄ negari · ꝓter qō in ꝓsa · cantando tl'r · ipam imploramꝰ · Audi nos nam te filius nihil negans honorat · & ad filiū · salua nos ibu ꝓ quibus virgo mater te · orat ¶ Vnde ad ꝓpositū adducendo narrat Valerius li · suo · v · ca · iiij · Q2 cornelius sapiens & prudens · postq̄ rem publicam gr̄ose annis mltis rexit rome rōne malitie de ciuitate expulsus est · q̄ se tr̄ansferens ad vallēses sic fecit q̄ ad impiū puenit · volens itaq; de ingratis rōnis se vindicare · ciuitatē rōnā maxio exercitu ambiuit · Ciues vero coacti pacem facere legatos misert · q̄ vacui & sine expeditione reūsi sūt · Scōo misert sac̄dotes

stolis albis Et alijs ornamentis indutos
sacris quos etiam audire ꝺtempsit. Tercio
consilio sapientū mrem suam que ventura
dicebat. ꝙ in ciuitate relinqrat miserunt vt
filium p pace deprecaret. q mri pacem cōce
dens ait. vicisti me & expugnasti me Mo
raliter ad ꝓpositum. Cornelius. iste ē xp̄us
filius dei bn̄dictus. cui genus hūanuz erat
offensum. a ple's legatos miserūt. puta pri
archas. ꝓphetas. & cū nihil ꝓficerent. tan:
dem eius mrem dulcissimaz miserr que pacē
pl'o obtinuit. & mardocheum scz hoiem ad
statum pristinū renocauit. a hoc de po prin
cipali Scōus modus ꝓmissionis
describit. q ꝓpheris est p̄conizare. Nā ple's
ꝓphete moduz incarnacōis quo ad aliquid
exp̄sserūt. & maxie gedeon & ysaias. Iudic
vi. Nā gedeon signū accepit in madefacti:
one velleris. qō de virgine xp̄s deberet in:
carnari. q sicut ros dn̄dit in vellus sine lesi
one velleris. Ita xp̄s in vtey virginis sine
lesione ꝺginitatis. qō est mirum & vnū de
dei mirabilibus. Vnde august. in quodam
ꝺmone de annūtiatiōe sic inquit. Quid em̄
sunt dei mirabilia. nisi q̄ sunt homībus im
possibilia. qui ergo lapideas insc̄psit tabu:
las sine stilo ferreo ipe grauidauit mariam
spūsancto. qui ꝓduxit panes ī heremo sine
natione ipe ꝺginem impgnauit sine corru:
ptione. qui fecit virgam sine pluuia germi
re. ipe fecit filiam dauid sine semine gnare.
Et hoc q̄dam de ea ꝓphetauerat ysaias dic.
Ecce virgo ꝺcipiet & piet filium. Isaie. vij
Quod ꝺbum ptractantes hebraici ꝺcta
tis expositoes. Dicunt q virgo in hebraico
dicit halma. Halma igit & alma dr̄ut. Tn̄
q halma scriptum p h. est virgo iuuencla.
semp manens virgo. Sed alma sine h. ꝺgo
iuuencula nubilis di. Iccirco egisippus in
li. de supplimento euangelice ꝺtatis super
illo verbo. Rn̄sum accepit symeon a spiritu
scō. Refert q symeon erat rabi int iudeos.
Et dū sel' in scol' exponeret p̄dictam ꝓphtiā
Ecce virgo ꝺcipiet. inuenit ibi scriptū hal:
ma. i. virgo semp pmanens virgo cōcipiet
a piet filium. deleuit h. vt esset sensus. Ecce
alma. i. virgo nubilis cōcipiet. & hoc q̄dem
impugnat Trib. sup mat. o melia. ix. dicens
Iudei nō dicunt virgo ꝫ puella. ac si puella
idem sit q virgo. Et hētur ꝓpositum si ꝺgo
puella ꝺmuni lege ꝺiugī esset in vtero filiū
um habitura. iam non esset signū. q signū
excedere debet om̄ez rey ordinem. Non ergo
tali sensu dixit ysaias. Ecce virgo ⁊c. Y nō
symeon tal'r p̄dictum verbum intelligens a
alia vice ip̄m repetens. inuenit ibi sic̄ pus
scriptum halma. & itey h. delens vt eēt por
sensus. p̄mo & in tertia vice sic factum est.
& sic in spiritu cognouit pueꝝ de ꝺgine na:
scitūꝝ & ip̄m deum. tunc rogauit ne ipsum
mori pmitteret. nisi pueꝝ tal'r natum prius
videret. a tūc rn̄sum accepit a spūsancto nō
visuꝝ se mortem nisi videret xp̄m dom̄i Q
Tercio declarat quō puer ꝓmissus descri
ptus ē. & a psonis autenticis demonstrat.
Nam iohes euāgelista venit in testionium
vt testionium phiberet de lumine & testio:
niū eius vey est ⁊c Iohis vlt. h videns q
ortum erat signū virginis. scz ꝺgo maria.
que xp̄m lumen mōi & solem iustitie nobis
portauit. Et ꝓrumpit in hec verba. Signū
apuit in celo. mlier amicta sole. Apoco. xij
Et sequit quibus dā inꝑpositis. & pepit filiū
masc'm. De ortu istius solis in signo virgi
nis ꝓphetauit malach dicens. Timentibus
nomen meū. i. exn̄tibus in lege gr̄e oriet
sol iustitie Malach. iij. Nam exn̄tes in lege
nature q̄ scripte p̄stolarunt ortum illi⁹ signi
in quo sol iustitie apere debuit. Totum nā
q tps a principio vsq in finem mōi p die
naturali computat. & qui xp̄m p̄fessi sunt i
nocte fuert ignorantie & culpabilitatis qui
bus in p̄cipio noctis. puta p̄riarchis orū
fuit signū aquarij. q tunc tm̄ pluebat q to
tam ꝺram aqua opiebat. nec p̄es tunc pis
diffisi fuerunt de sole iustitie qō oriri debuit
in signo ꝺginis. Et ideo iacob p̄riarcha ple
ne ꝺfidens & alios ꝺfirmans dixit Non au
feretur sceptꝝ de iuda ⁊c. donec venerit qui
mittendus est. scz sol iustitie. a ipe erit expe
ctatio gentium. Gen. xlix. Quod verbum
ptractans aug. xviij. de ci. dei capitlo. xlv
Annūans om̄s reges & principes iudeorū
Dicit q non deficit princeps in dño de tri:
bu iuda vsq ad herodem ascalonitaz alieni
genam. sub quo natus est xp̄s. vt adimple
retur ꝓphetia iacob. q M . Item circa
mediū hz noctis diei natal' ꝓphtis q sb lege
erant signū sagittarij oriebat. quia varie a
multis annis tribulabant' sagitta gladij. &

diúsis vicib us· Nam ꝑpter pcm ydolatrie
infecti sunt gladio· xxiij· milia· Exodi· xxxij
Item qñ iniciatus est beelphegor ꝑuocā
tibus mlieribus moabitaꝝ· infecti sunt gla
dio· xxiiij· milia· Núi· xxv· Item phaseo filiꝰ
romelie occidit ō iuda· xx· milia vno die oēs
viros bellatoꝝ· eo ꝙ dereliq̄ssent dñm deuꝫ
pr̄em suoꝝ· ij· palip· xxviij· Itē ꝑpter pcm
dauid· exquo nůauit ꝓplm israhel· ⁊ iuda
licet non gladio· tñ dei vindicta mortui sūt
lxx· milia· ij Rꝝ· xxiiij Scdo tribulabant
sagitta· famis· ⁊ penurie· Naz cū benedab
rex syrie obsedisset samariā· ꝙ caput asini·
lxxxviij· argenteis vendebaī· ⁊ quarta ps
tabij stercoꝝ columbaꝝ· qñq; argenteis· iiij
Rꝝ· vi· ꝑmo tāta fuit ibi fames ⁊ penuria
ꝙ mulieres ꝑpos filos suos coquerent· vt
eos comederēt· Tercio sagitta erat capt
uitatis ⁊ miserie· Nam regnante ezechia i
iudea ⁊ ahie in israhel ⁊ romulo rome· ꝑo
rege romanoꝝ· xvi· tribus debellate sunt a
caldeis ⁊ captiue posite iuxta fluuiū go saī
Itez regnante ezechia apud iudeos ⁊ apud
romanos tarquino prisco ex rege rōnorum
ductus est in babilonē ꝓplus iudeoꝝ euerso
prius ierl'm ⁊ templo illo nobilissimo a sa
lomone ostructo· Iere· xxix· Cum ergo sa:
gittarent tot sagittis· videntes clare signū
sagittarij ascendisse· concluserūt ꝙ eēt medi:
um noctis diei naturalis ꝑdicti· Et gō ve:
hementissime xp̄m solem desiderare cepert·
vt illuīaret sedentes in tenebris ⁊ ab his sa
gittis liberaret Ideo ꝑsa· clamauit ad deuꝫ
dicens· Vtinam celos dirrumpes ⁊ descen
deres· Isa· lxiiij· q̄i· d· Oñe nimis tardas·
nōne vides ꝙ tot sagittis affligimur· veni
⁊ libera nos deus nr̄· Nunc pulcre ad ꝑ
positum nr̄m consolaī abacuc dic· Appebit
dñs in fine ⁊ non mentiet· si moram fecerit
expecta eū· q; veniens veniet· quasi diceret
Isaīas· Mirabile est de te· Scio em̄ te esse
astrologuꝫ· q; dixit· sol iustitie manifestabit
se in signo v̄ginis· q; dixisti· Ecce virgo cō
cipiet· qñ ergo hoc erit ꝙ signum virginis
ascendat· talis querela deducebatur vsq; ad
aduentū xp̄i· Et iobes signum magnū vi:
dit in celo· hoc idem signū vidit sibilla in
die nātitatis· quod impatori etiam oñdit· Vi
dit em̄ in quodā circulo aureo· qui in celo·
circa solez appuit· in cuiꝰ medio virgo erat
pulcerrima puerꝝ gestans gremio· Per illa
ergo signa certificam̄ ꝙ xp̄us sol iustie ē luꝝ
mōi illuminans oēz hoiem· ⁊ ꝙ verum
est testimonium eius· ñc·

Dominica in passione

Quis ex vobis ar
guet me de pec:
catis· Iob· viij
Videmus ꝙ manns inq̄nata· quod tangit non mū dat· Sed magis maculat· Volēs ergo aliq̄d mā bus lauare· nc̄ario prius manus lauat· sic vitiosus difficulter aliꝫ pc̄ores delinq̄tez corrigendo emendat· nisi ꝑmo seip̄m iustifi cet ⁊ emendet· Quia sicut hētur· ff· si buiꝰ vendicet· qui tenet de alys iustitiam facere mltomagis dz iustitiam facere de se· hoc ex presse etiam amb· declarat· sup beati imma culati· Et hētur· iij· q· vij· Judicet sic inqui ens· Judicet ille de alterius errore· qui non habet qō in seip̄m oēmnet· Judicet iste q̄ non agit eadem q̄ in alio putauerit puīen da· ne cū eum de aliquo iudicat in se ſnīam ferat Xp̄s igit verus iudex volēs alioꝝ errores corrigere suaz innocentiā ⁊ iustitiā p̄monstrat dicens· Quis ex vobis ñc· q̄i· d· nullus· ꝙ O Queritur vtꝝ deus qui cuncta gubernat potentia sit arguendus in suo regimine aliqua negligentia· Et videt ꝙ sic· q; cum sit sūme potens· posset omnia mala ꝓhibere qō non facit· ergo de hoc ar guendus est Dico ꝙ deus oīa bene gub nat· cū enim sit causa effitiens oīm ⁊ etiam finis· oīa efficit ꝑpter se· ⁊ sicut ad honorē suū congruit oīa in se dirigit sicut in finem Est tñ sic gubernatoꝝ oīm· ꝙ gubnat mediā tibus causis scdis· Vnde corpa grossiora ⁊ corruptibilia gubernat ꝑ corpa celestia· ⁊ incorruptibilia ⁊· corpa celestia ꝑ angelos siue intelligentias· Cuiꝰ ratio est· quia maioris bonitatis est ōmunicatio· si guber nans ⁊ effitiens causalitatem effitiendi· ⁊ gubernandi aliꝫ subordinate ōmunicet· q̄ꝫ si supiora priuaret sub inferioꝝ gubernacōe ⁊ oīa immediate ꝑ seip̄m gubernaret ⁊ oīa ad oñdendum suam ꝓfectiōem in causando

ꝛ ꝯmunicando pfectiõem ſue create ꝯmuni
cat quibuſdã gubernationem alioꝝ. ¶ Ad
rõnem factam Inoppoſitum rñdet bonauẽ
tura di. xlviij. primi. Q̃ licet deus poſſit oĩa
tamen ꝓmittit mala fieri & hꝰ ordĩatiſſime
¶ Duplex em̃ eſt ordo rerꝝ Vnus eſt in vni
uerſo. alter in finem. & vtergꝫ exigit ꝙ deꝰ
pmittit mala fieri Ordo quippe in vniuerſo
exigit. q̃ ad pfectionem vniũſitatis neceſſe
fuit fieri creaturaꝝ arbitrio liberam ꝛ pecca
re potentem. Sed miſtratio vniuerſitatis.
vt deus ſic conditis ãminiſtret vt eos agẽ
ꝑpos motus ſinat. Dicut dic̃ aug⁹ de ci. det
Ideo debuit dare potentiã peccandi. etiam
debuit regere ſaluo ordine ſue conditionis.
ſi voluit peccare debuit pmittẽ. & ſi noluit
peccare debuit conſuare. & ita permittere
mala Ordo etiam ad finẽ hoc exigit. ꝗa du
plicẽ finẽ ordingit repire in vniũſo Vnus ẽ
ſalus electoꝝ. alius dina laus. qm̃ ergo per
miſſio maloꝝ reddat electos glioſiores p oc
caſionem & deus non curat. vtꝝ p cauſam
vel occaſiõem electoꝝ gloria augeat. Ideo
deus pmittit recte. Vnde aug⁹. xi. de ci. dei
dicit. Q̃ nll̃m faceret q̃ preſciret malũ. niſi
qualiter poſſet & q̃bus beatoꝝ vtibus acco
modaret. Proſunt aũt eis exercitando. & iõ
dicit de lapſu mundi ꝙ pmiſit plꝰ eſſe ma
los. q̃ ſi pauci eſſent non auderent exercere
bonos. diuina etiam laus hoc exigit. q̃ oc
caſione mali ſũme manifeſtat diuina mĩa ĩ
electis in filiꝝ ſui vnigeniti donacõe ꝑ ini
micis ꝑm tpus. Sũme etiam maĩfeſtat dei
iuſtitia in eterna punitione reproboꝝ. vnde
Aug⁹. xi. de ciui. dei. Si oĩs remaneren
in pena in nullo apperet mĩcordis gr̃a redi
mentis. Rurſus ſi oĩs tñfferentur in lucez
in nullo apperet ſeueritas vltionis. ꝙ ꝑ.
¶ Sed diceres forte arguendus eſt deus ex
eo ꝙ pmittit malum. q̃ videtur ꝺſentire &
ꝺſentiens et faciens pari pena puniunt. ad
Rõ. i. Non ſolum q̃ talia agunt digni ſunt
morte. ꝟ qui ꝺſentiunt. glo. Conſentire eſt
facere cũ poſſit arguere. Cũ deus poſſit ar
guere ꝛ corrigere malum. ſi pmittit & tacet
ꝺſentit. ꝟ qui ꝺſentiunt digni ſunt morte.
¶ Rñdet bonauentura vbi ſ. Q̃ permittere
malum ẽ duplex. Aut nõ cohibendo malũ
vel animũ. & ſic ꝺſentire conuenit deo. Vel
non cohibendo malũ. ꝟ tñ puniendo tranſ
greſſorem. & arguendo ꝺtinue. et ſic nõ cõ
ſentit. hoc modo ſolus deus pmittit & non
ꝺſentit. ¶ Sed ꝺ. itez. Exquo concurrit ad
effectum malum q̃ ſine eo fieri non pt. vide
tur ꝙ ſit arguendus ¶ Dico ꝙ ex eo ꝙ idẽ
effectus fit a deo. ſicut a cauſa ptiali ꝛ a cre
atura rõnali ocurrente ſic̃ ab alia cauſa pti
ali. Ideo idem effectus fit a deo bene. & ab
hoĩe. male. iuſte a deo. & iniuſte ab homie.
¶ Vt pt̃ notari exemplũ. vt ſi dominus di
cat ſeruo. trahamus leuiť cordam illam. ſic
ꝙ eam non frangam⁹ & ſeruus trahit rudi
ter & frangit eam. iſta fractio eſt a dño & a
ſeruo. ꝛ tñ ſeruus peccat & male facit. ꝛ nõ
dñs. Sic deus ſtatuit ꝙ creature rationali
vult cooperari in ſuis opationibus. vt curſꝰ
nature maneat q̃ inſtituit. ſine quo nulla
res poteſt aliq̃d agere. ꝑmo nec etiam eſſe ꝑ
mõtum. niſi ipe conſuaret. Q̃m gꝰ crea
tura rõnalis facit otra legem dei ſibi preſcri
ptã a deo. q̃uis a deo gubernet & ꝺſeruet
ꝛ deus idem gñaliter coopetur. ſic̃ coopat
igni ꝺburendo. vel ſoli lucendo. tñ creatꝰ
male facit legem tñſgrediendo. Non autez
deus qui ſic facit. ſicut lex ſua ſtatuit. nꝰ ad
ꝺrium obligatur ꝛc̃. ¶ Q̃ntum núc ad con
tinuacõem euangelij. In ꝓribus ſcti euã
geliſte. & mater ecclia filios ad vtutes inci
tauit xpi exercitatiõe. Ab hinc aiant ſalua
toris amara paſſione. Et nõntur tres pres
¶ In Prima innocentia ſaluatoris potens
peccantẽ increpaẽ ibi Quis ex vobis ꝛc̃
¶ In ſcõo. Patientia redemptoris docens
iniuriantem toleraẽ ibi. Ego demoniũ ꝛc̃
¶ In tercia. dementia peruerſoꝝ conantes
innocentẽ lapidare ibi. Tulerũt ergo ꝛc̃
¶ Q̃ntum ergo ad primã ptem ẽ ſciendum
Q̃ q̃ homo eterne morti debitor ex peccato
ſatiſfactiõis debitum exoluẽ non potuit nꝰ
aliquis vnq̃ potuiſſet. niſi expers eẽt crimi
nis. Xpus igit̃ dei filius ſolus innocens a
pcis. i. Petri. ij. Pcĩm non fecit ꝛc̃ ꝑ mortez
& ſanguis effuſionem ꝑ peccatis ſatiſfaceꝰ
et hoĩem ſaluare ꝓponens coram oĩbus ad
hoc miſſum & abilem ſe oñdit di. q̃s ex vob
¶ Moraliter eſt nõndum ꝭm pb̃m. iiij. me
tha. Q̃ circa ea que oĩs ignorant oĩes de
ſipiunt. nam egrotus ignorans facultatem
medici & medicine vtilitatẽ ambo reprobat
ſic̃ ſi medicũ accederet lirurgicum vulgariť

schlafsuchtigē & eū excitet ul' freneticū hiz
wutig vt eū liget ābo eū molestē suscipiūt
q̄ q̄ aduersariū & inimicū depellunt. sic cū
medicꝰ animaꝝ xp̄s ex pietate in hūc mōm
veniret curaē vulnēa peccatoꝝ & medicinā
vtutum quibus aīe viuunt p̄rāre q̄si litar
gici dormientes in p̄cīs. q̄ frenetici ꝺ eum
insanierī. & quasi p̄ctorem exprobauerī. nec
hodie xp̄iani sua medicamina pie suscipiūt
qō peius est. in factis suis deum de quibus
ignorāt. q̄ frenetici eū inculpant q̄ arguūt
Quibus eximiꝰ p̄dicator paulus loquit di.
i. Cor. iij. Nolite añ tps iudicare quousq̄
veniat dñs. q̄ fortasse vt dicit. xi. q. i. sacer
dotibus. Que vos laudatis ille rep̄hendit
q̄ q̄ vos rep̄henditis ille laudabit ꝛc ¶ Q
¶ Arguitur enim deus a tribus gñibus.
¶ A paupibus de inequali distributione.
¶ A diuitibus de rara ꝓlis procreatione.
¶ A prudentibꝰ de inꝑuida gubernatiōe.
¶ Primo nanq̄ indigentibꝰ paupibus. vi
detur q̄ deus inequaliter bona tpalia distri:
buat. vni supabundantiaz & alteri maxiaz
penuriam. Nam sic sol stans in medio eq̄li
ter lumen suū diffundit ad alios planetas
Sic deus p̄r sol iustitie. equaliter dēret res
tpales diffundere. ¶ Dico q̄ paupes dñt
esse patientes in eoꝝ penuria. Et hꝰ ꝓp̄t duo
Primo ꝓp̄t dilectionis dei certitudiem Scōo
ꝓpter imitacōis dei celeritatez Nam ꝓo hñt
signum certū maioris dilectionis dei. quia
sicut medicus exptus egro de quo desperat.
omnia indiscrete ocedat quecūq̄ desiderat.
Egro vo de cuiꝰ salute spem hz mlta negat
dietas & abstinentias ordinat. & potiones
acetosas salubres sibi freq̄t ꝓinat ¶ Isto
modo deus reꝓbis in hac vita quos etiam
odit abundanter bona tpalia tribuit. & pro
paucis forte bonis que fecerī. hic tpaliter p̄
mieñ. & postea eternaliter ꝑ malis cruciēt.
Nullum em̄ bonū remanet irremuneratum
iij. de conso. Quapter arguit bīus augꝰ
sic. Exquo deus nll'm opus bonū ꝓmittit.
irremuneratū. & mali bona opa q̄nq̄ exer:
cent. vt videant ab hoībus. vtputa daē ele
mosinam. orare vel ieiunaē & consilia pro
illis opibus recipiūt hic mercedem tpalem
q̄ prosp̄itatem & non mercedez etnam q̄ad:
modum boni faciūt q̄ metunt fructum cen
tuplū. ¶ R ¶ Vnde Innocentiꝰ de vi:

litate odītionis hūane. Deus ideo ꝓmittit
prosp̄itatez malorꝝ in hoc statu. vt leticie hu
mane tristitia repentina succedat. q̄ ꝙ male
incipiunt cū gaudio desinūt in merore. Hꝰ
ptz in diuite epulone. de quo dicit lucas. ꝙ
epulabat quotidie splendide. Et statim seq̄
tur. mortuus est et sepultus in inferno. Et
Greg. recitat in ꝺpalogo suo de quodā ho:
spite. ad q̄ ipse cū discipulis suis venit. Cꝰ
domus plena & oīa abundātia splendens.
quez cū de hꝰmodi bonis inrogaret. dixit
hospes se nunq̄ aliqō diffortuniuz huīsse.
Et Greg. vocatis discipulis dixit. Exeamꝰ
cito ne nos vltio dīna cū his comp̄hendat
& vix ad iactum lapidis exeuntibꝰ & viden
tibus domus totalit incensa a ira absorpta
est. ¶ Fortuna ergo huiꝰ mōi merito est de
spitienda. q̄ talem malū finem ꝓmittit. Iō
sanctus greg. in quadam oīone petit dicēs
Fac nos ꝓspera mundi despicē. & nulla ad
uersa formidare. Sicut scīus iob q̄ in omni
aduersitate dicebat. dñs dedit dñs abstulit
sic dño placuit ita factum est. sit nomez dñi
bñdictum ¶ Secundo celeriter xp̄m paupes
imitant ad regnum celoꝝ. nam paup scola:
tis defitientibꝰ pecuniis plus appetit repa
triare. q̄ qui abundat. Er pegrinus in ira
aliena defitienti pecuīa magnas fac dietas
Et falco famelicus auidius ad manū volat
cibantis. Sic reuera paup auidiꝰ desiderat
ad celum volaē. Vnde Bern. Magna pēna
est pauptas cū qua volatur cito ad celum.
Qui enim pauper est nihil cogitat nisi quō
ditēr in celis. q̄ ideo orat. ecclesias freq̄tat.
Diues vo in trenis occupatus cor habet ī
arca vel bursa. non in ecīa sine corde orat
q̄ cor ē vbi thezauz ꝺputat. Iux illud. vbi
em̄ thezaurus vester est. ibi erit & cor vīm
Sg ¶ Refert Cesarius. ꝙ q̄dam pauper
faber fuerat. q̄ de laborib' manuū magnas
fecit elemosinas. De quo q̄dam heremita.
deuotus audiens cogitauit si plēs diuitias
hr̄et plura bona in compabiliter faceret. q̄
cepit rogare dñm vt fabro dignarēr plures
diuitias mīstrare. Cui angelus apparēs ait.
Vis inquit aīam tuam ꝓ anima eiꝰ ponē.
ꝙ non damnēr diuitiis affluentibus. Qui
ꝺsensit fidem ꝑ eo pollicens. cum aūt faber
mane surrexisset. auz & argentum in copia
inuenit. quare ab illo die ab ope cessauit &

nullã elemosinã fecit· ꝫ tota die quid de hꝰ faceret cogitauit· Surgens igit nocte romã abyt· & familiaris impatoris est factus· et tempe ꝓcedente factus est eius senascalcus Heremita vo cupiens scire statũ suũ raptꝰ est in visione ad iuditiũ· & videns xp̃m tan ꝯ iudicem iracunõ dicens ei· Vbi est ille p quem ãmisi aiam fabri· adducatur ⁊ xp̃inꝰ suspendat ad patibulum & sic adiudicatus suspensus est vt videbat· & videns beatã vginem tñseuntem inuocauit eã adiutricẽ ꝫ que deuote filiũ exorauit· & de suspendio eũ liberauit· ⁊ angelus alloquit eum dicens · Elige tibi vnũ ex his· aut faber manet diues & damnabit· aut pauper & saluabitur & ait· Redeat inquit ad pauptatem vt euadat damnacõem· Hoc ꝺsiderans sapiens ꝺ precat di· Diuitias ⁊ pauptates ne dederis mihi· ꝫ tm victui me tribuas nãtia ꝓuerxxx ꝙT· Secundo magnatae potentes & nobiles arguũt deum de ꝑlis rata ꝓcreatione quia paupibus ⁊ nihil hñtibus dat deus ꝓlem· eis aũt nullam· vel rarissime q̃ possideant hereditatẽ· hi cogitare debẽt ꝙ deus hoc bñ & ordinatissime disponit· non em̃ debet esse fautor maloꝝ ꝫ destructor· facit em̃ ad modum agricole· q̃ cauet in agro de malo semine· vt non zizania mltiplicata destruat triticũ· & ipe frustret suo labore· Sic subtrahit quibusdã potentibꝰ fertilitatem & fecunditatẽ· ne ꝓcreati mlti raptoꝛs paupum oppssores viduaꝝ augeant· Nam lupus lupũ ꝓcreat· nec proles ẽ melior pre Dicit em̃ pb̃us· ỹ· de ania· Q̃ vnũquodq; natum est altez facere quale ipm est· sic raptores & mali· q̃ntopl'es hr̃ent filios· tanto crudeliores paupibꝰ· ꝙV Hõ eueniet talibus hoc qõ ꝺtingit auibus bubones de plumantibꝰ· vt em̃ ait sap̃· vij· de aĩalibꝰ Aues volant & deplumant ipm· Et ꝓter hoc venatores dep̃hendunt multas aues · cũ illo qõ eueniet p̃dictis Dum em̃ iniuste ipe spoliant paupiores · iuste ipsi spoliãtur a supioribus · & sicut ipsi alios spoliant bonis tpalibus· sic ipsi priuant natalibꝰ filios & spũalibus bonis· Isa· xxxiij· Ve q̃ p̃daris nõne ipse p̃daberis· Vnde amb· Tales potentes p̃dones & oppssores paupum alloq̃r primo de offic· dicens· Diues eras q̃ causa aliena rapiebas· egestas non opellit· Ideo te feci diuitem vt exactiõem non hr̃es· Cur non affuisti iniuriã patientibꝰ· Ideo te feci potentem· vt nõ inferres violentiam· sed repelleres· Eripite inquit egenũ & paupem de manu pctoris liberate· Quot em̃ bona isti iniuste abstulerũt· tot ꝺ eos clamabunt· tot lacrime paupum· tot suspiria· q̃si tot legiste ꝺ eos aduocabunt Exia· xxxv· lacrime vidue ad maxillas dñdunt· Et sequitur a maxilla ascendunt vsq; ad celũ· & deus exauditor non delectabit in illis· Vñ narrat damianꝰ in tractatu suo de quodã infirmato ad mortem & clamante et vlulante· quia sex nũmos a paupcula vidua accepat· vberabatur de maibus scoꝝ· scz andree & gregorij vt videbat· ⁊ quot inquit ille passus fecit in laborando · tot ictus a sanctoꝝ maibus ptulit· Nec mirũ si supnus severus sit iudex sic talibus· q̃a dicit Ecia· xxxiij· qui offert sacrifitium ex suba paupum· q̃si qui victimat filium in ꝺspectu pr̃is· si talis est· dum sacrifitiũ offert q̃lis erit dum spoliat· Qui ergo sunt p̃sidi consiliarij siue ministri caueant ne sint raptores paupum siue ꝺsultores alios ad spoliandõ· ꝙX Tertõ Prudentes huius secli deum arguũt de inpuida gubnatione· Nam iuuenes & fortes prudentes & dispositos tollit a ira· ⁊ senes fatuos & claudos et hꝰmodi mibabiles psonas in vita conbuat· qui nec deo nec mũdo sunt vtiles· Quibus rñdetur ꝙ deus hoc facit· aut q̃ isti iuuenes sunt boni & vtuosi ⁊ statim p malitiam pmutãdi· tales statim tollit de mõdo ne vicijs maculent· fortis sua fortitudine non abutat· pulcer pulcritudine prudens prudentia & sic de singul' sap̃· ij· Raptus est ne malitia mutaret intellectum eius· aut ne fictio deciperet animam eius · Aut hꝰmodi iuuenes fortes ꝛc̃· Mali sunt & vitiosi· tunc tollunt de ira ne peiores fãt vel vt citius ꝓter eoꝝ demerita ad damnationẽ pgant· vnde ps· liij· Viri sanguinũ & dolosi non dimidiabũt dies suos· ꝺm Ai co· de lr̃a· i· non viuũt ꝺm medietatẽ vite sue natalis· q̃ mos talium ꝺmuniter accelerat ꝛc̃· Sed queri· vtꝝ homo semp moriat in optimo statu· Dic vt prius hr̃etur ꝛc̃· ꝙ Secunda ps in qua notat magna pacia saluatoris· Nam pb̃i sei ex correctiõne xp̃i moti· magnam sibi intuer̃t ꝺtumeliam

dicentes. nõne bñdicim9 nos ꝛc. ſm origẽ.
Quia xp̃s docebat doctrinaz tñſcendentem capacitatem eoꝝ. dicebant ip̃m loqui p artẽ demonũ. Xp̃us aũt ꝺtumelia pacient ſuſcepta. nc turbatus ita more mundanoꝝ tacuit de eo qꝺ dicebant eũ ſamaritanuz quia fuit ſamaritanꝰ. i. cuſtos ſigficatione. ¶ Ad aliꝺ aũt rñdet rõnabiliter ꝓbando ſe nõ habere demoniũ dupliciter. ¶ Primo demoniorũ ꝓpium eſt querẽ in ſuis ſmonibus ꝓpriam gloriam & oſtenſiõem ſue ſcie. Ego aũt in ſmonibus meis non quero gl̃iam meam. ſ̃ pr̃is celeſtis dicendo me ab eo eſſe. & ſciam meaz ab eo hr̃e. ergo non habeo demoniũ. ¶ Hoc dicit ibi. Ego gl̃iam meam non quero. ſed honorifico p̃rem meum q̃ vos ſcz nõ honoraſtis ſic dicitis. qꝺ inhonoraſtis me q̃ filius eiꝰ ſum ¶ Scꝺo obſeruatio legis mee & ſermonũ meoꝝ liberat a morte & ꝓducit ad vitam. ſ̃ obſeruatio legis. demoniũ non liberat a morte. ꝓmo ducit ad mortem g̃ demoniũ in me nihil hz. Auditis his ſmonibus dicũt xp̃m arroganter loqui. Et iõ arguũt ꝺtra eum ſic. Obſeruatio mandatoꝝ tuoꝝ liberat p te a morte. ſed obſeruatio mandatoꝝ dei non. ergo maior es deo q̃ teip̃m facis. Et hoc quicunq; facit ſeip̃m equalem deo. facit ſe maiorem p̃re noſtro abraam. ſ̃ dicis teip̃m equalẽ eſſe deo. ꝓmo maiorẽ dicendo. Siquis ſmonem meũ ſeruauerit ꝛc Abraã mortuus eſt & ꝓphete mortui ſunt. qꝺ tamez ſeruauer̃t mandatũ dei. q ſ̃ . ¶ Rñdit iſtis. ad primũ oñdendo ſe non arroganter locutũ fuiſſe. ſupboꝝ eſt querẽ gl̃iam ꝓpriam & ſeip̃os gl̃ificare. ego autez non glorifico meip̃m. q̃ ſi gl̃ifico meip̃m. gl̃ia mea nihil eſt. ſed p̃r meus glorificat me. ſcz me maiſeſtando in baptiſmo p ſpũſſancti immiſſiõez In mõte p tñſfiguracõem. dicens. hic ẽ filiꝰ meus dilectus. tpe paſſionis p clarificacõez di. clarificaui & iterꝝ clarificabo. ſcz in reſurrectione & aſcenſione. ¶ Secundo ad ſm oñdit ſe non flm dixiſſe. dicens ſe maiorem abraam. quicunq; ſpectat bonum ab altero videt eẽ minor eo a quo illꝺ bonũ expectat ſed abraam expectauit illud bonũ a me. q̃ ſcz videret diem meum. ſcz incarnacõis per fidem. Ideo qꝺ vidit & gauiſus ẽ ¶ Contra qꝺ iterꝝ obiiunt dicentes. qñquaginta annos nõdum habes & abraam vidiſti. q̃. ꝺ.

hoc eſt impoſſibile et flm. q̃ ab abraaz vſq; ad xp̃m fluxerunt pluſq; tria milia annorũ Sed xp̃us oñdit hoc non eſſe impoſſibile nc falſum p ſuam eternitatem dic. Amen amen dico vobis anteq; ꝛc. ego ſum. Et notanter dicit fieret. & non eſſet. vt abraam factum monſtraret. nec dicit fui. ſ̃ ego ſum vt oñderet q̃ p̃ns eternitatis nullam ꝑteritionem nec futuricõem hz. ꝑmo p̃ntialiter attingit ꝑterita & futa ſicut p̃ntia ꝛc qꝺ ¶ Moraliter p patientiam xp̃i. nõ vindicans obꝓbriosa ſ̃ patienter tolerans inſtruit. qꝺ miles xp̃i in bello huiꝰ mõi patienter etiam ſuſtineat. ꝓpter xp̃m dñm ſuum omia mala ¶ Nam ſic̃ videmus q̃ qñ rex vel p̃nceps ad belluz p̃ſonaliter. ꝓgredit milites ſuos aliari & voluntarie ſequi. q̃ qꝺ de bello publico a dño fugeret infamis eſſet. niſi dñm ꝺfendere non poſſet. vi. q. i. infames. Et hoc intelligit de militibꝰ qui iurauerũt ſe non euitaturos mortem ꝓ republica. Tales etiã ſi fugiunt ſm leges ſunt rei leſe maieſtatis. ff. ad legem iulianã maieſtatis. l. iij ¶ Ad ꝓpoſitum xp̃s rex & ſaluator nr̃. volens ꝺ aduerſariũ gñis humani in ara crucis bellare p̃cedens omnes. arma pacientie induit vt nos ſequam̃. Vnde augꝰ de pueto centurionis. & hẽtur. xxxij. q. i. patus. Oñs ibs exemplũ ſingulare fuit pacie. cũ p cuteretur in faciem rñdit. ſi male locutus ſũ exꝓbra de malo. Et ſequit. Paratus aduenerat nõ in faciem ꝑcuti. vez etiam ꝓ his q̃ a q̃bus hec patiebat crucifixus occidi. pro quibus ait in cruce pendẽs. p̃r ignoſce illis q̃ neſciunt qꝺ faciunt. Paratus ergo dz eſſe q̃libet homo iuſtus & xp̃ianus xp̃m armis pacie ſequi ꝺ aduerſarios bellandum. q̃ exquo eo iurati ſumus ab eo non diſcedẽ ad mortez infames efficim̃ ſi fugim9. & normã xp̃iane legis abicimus. vi. q. i. infames. In ſignuz huiꝰ hodie in ſancta ecia vexilluz paſſiõis xp̃i erigitur. & effuſio ſanguis eiꝰ in caſulis rubeis monſtrat. & chorus canit. Vexilla regis ꝓdeunt. q ſ̃ ¶ Debet ergo miles xp̃i vt triumphet de aduerſario inſtar xp̃i patientis.

¶ Conuitia nõ reluctaẽ ſ̃ tolleraẽ patienter.
¶ Verba non vindicaẽ. ſ̃ indulgẽ leniter.
¶ Pro hoſtibus oraẽ eoſq; amare pariter.
¶ Dico ꝓ ꝛc vñ ſeneca li. x. epl̃aꝝ epl̃a. iij.

equo aīo audienda sunt impitoꝝ conuitia. ¶ Nam vt narrat in li. de nugis pᵬorum qꝺ semel multis pᵬis ꝺgregatis cepert conferre adinuicem. quō vir patiens posset ꝓbari & bonus agnosci. Dixit eoꝝ vnus qꝺ cognosceret ad modū vitri. q; vitrū maxime cognoscit quo ad sonū acutū. q; si acutus sonum habet est integꝝ sed si raucum tūc fractum est ⁊c. ¶ Sic hō patiens si tangat verbis ꝺtūcliob. si mmurat & impatient rndit signū est qꝺ patia eius est fracta & nō integra. Qui aūt dulciter se excuset. signū ē eius pacie bonitatis & integritatis. nᶜ aliqs pt se estimare pfectum amicū xpi. nisi conuitia non reluctet. ¶ Vnde narrat de q̄dam moniali in clusa q̄ magne estimacōis. q̄ beata venerabat. Confessor ꝺo eius vir magne ſrature. cupiens de eius pfectione certificari de multis vitam eiꝰ inqsiuit. Tandem confitebat qꝺ nullo verbo vel facto ad impatiē tiam posset ꝺmoueri Sacerdos volens hoc expiri. post tres dies alloquit ei. ꝺ. O soror kima. quid hoc audio de te. vicina tua iclusa te diffamando dicit te fuisse publicā peccatricem & hoc celasti mihi. Ipsa statim cōmota impacia dixit. mentit in collum eius ¶ui sacerdos. vbi nūc est pacia tua quam presūpsisti. scriptum est. tange montes & fumigabūt. si prius ouitio tacta fuisses impatientiā tuam oñdisses. ¶ Dic etiaz est de multis qui ꝺtuosi appent & pacientes. qui si modico verbo tangant fumigāt iraz ¶ Talis non erat ille magnus impator tp̄ berius. de quo dicit suetonius li. iij. de. xij. cesaribus. qꝺ ipe aduersus ouitia maloscꝫ rumores & fama de se ac suis carmīa firmꝰ ac patiēs subinde iactabat in ciuitate liba linguā mentemqꝫ liberas esse debē ¶ Et de impatore theodosio. C. siquis impatori maledixerit qꝺ statim hanc legē vt sequit. siqs molestie nescius & pudoris ignarus. noīa nra crediderit lacescenda. i. maledicenda. ac temulentia. i. ebrietate turbulentꝰ. obtrector fuerit temporꝝ meoꝝ eū pene nolumus subiacere. negꝫ duꝝ aliquid. nec aspeꝝ sustinere qm̄ si id ex leuitate pcessit ꝺtemnendum est Si ex insania miseracōe dignū. si ab iniuria remittendō. Vnde antiqui pᵬi prediti erant hac pacia. ouitia non reluctare. sic em̄ narratur in li. de nugis pᵬoꝝ. Arisippus pᵬs cuidam sibi imꝓperia dicenti. Rndit vtinaz tue lingue sic & ego auriū mearū dns sum. q̄. ꝺ. Sicut tu potes loqui mala ligua tua sic ego possum audire auribus meis. Ibiꝺ etiam narrat. qꝺ zenephon cuidā maledicē ti sibi sic rndit. tu didicisti maledicē. & ego didici teste. conscīa maledicta ꝺtemnē qꝺ ¶ Sed queritꝰ vtꝝ quilibet teneat conuitia & contūelias sibi illatas pacienter sustinere Et videt qꝺ non. q; qui sustinet contūeliam sibi illatam. audatiā nutrit ouitiantis. sed hoc non est facienꝺ. ergo non ꝺz ꝺtumeliaz patienter sustinē. ꝓmo ouitianti respondere Conf in ps. di⁹ Qui inqrebant mihi mala locuti sunt vanitates. sbdens. ego aūt tanqꝫ surdus non audiebaz & sic mutus ⁊c. Et dic tho. in scda. ij. q. lxxij. Q2 sicut pacia necessaria est in his que ō nos fiunt. Ita etiaz in his que ꝺtra nos dicunt. Precepta autez pacie. que ꝺtra nos fiunt. sunt in ꝓparatiōe aīe hnda. Sicut dicit in li. de sermone dñi. in monte. vbi exponit illud ꝓceptum dñi. Siqs pcusserit te in vnā maxillam prebe ei & aliā. vt sz homo sit patus hoc facē si opꝰ fuerit. hoc tn non tenet semp facere actu. q nec ipe dns hoc fecit. sed cū suscepisset alapam dixit. quid me cedis. Joh. xviij. Et iō circa verba contūelioſa que ō nos dicūtur. est idem intelligendō ¶ Tenem̄ enim habere patum aīm ad ꝺtumelias tollendas. si expediens fuerit. qn̄qꝫ tamen optet qꝺ ꝺtumeliā illatam expellam⁹. maxie ꝓpter duo Primo ꝓpter bonū eius qui ꝺtumeliam infert. vt viz eius audatia reprimat. & deceteto talia non attendat. Iux illud puer. xxvi. Rnde stulto iux stultiam suā ne sibi sapiēs videatur. Alio modo ꝓpter bonū multoꝝ. quoꝝ effectus impedit ꝓpter ꝺtumelias ꝺb illatas. Vnde Greg. sup ezechi. omelia. ix. Qui quoꝝ vita in exemplo imitacōis est posita. dnt si possunt detrahentiū sibi vba ꝺpescē. nec eoꝝ predicacōem audiant q̄ audire poterant. & in prauis moribꝰ rmanentes bene viuere ꝺtemnant. ¶ Ad rōnem ōriam dicendum. qꝺ audatiā ouitiantis ꝺtumelioſ debet aliqs moderate reprimē. scz ꝓpter officium caritatis. non ꝓpter cupiditatē ꝓpriq honoris. Ideo dicit puer. xxvi. Ne rndeas stulto iux stultitiam suā ne ei silis efficiare ¶ E. ¶ Secundo miles xpi verbera nō

debet vindicare·nam p paciam oīs tribulatio & adūsitas leuiter supportaī·vñ qñtili· ca·x·Nulla pena nisi inuito·nullū hēmus nisi ab impacīa dolorem·Et Ouidi?·iij·li· tristium·Fert sapiens oīa casus pacienter amaros frena·nec indomiti more recusat eq

¶Sicut em̄ aur est nobilissimū inter omīa metalla min? sonat sub malleo·q qñto ipm ē dulti? tanto melius·Sic vir dei ō iugz dei non recalcitrat· nec de psecutorib? murmurat & vindicat· ß qñtoplus adūsitatib? malleatur q pcutitur·tanto plus in laudez & honorez oīpotentis corcitaī & deo appximatur·Vnde Seneca epla·lxxvi·Vir bon? quicqd ei acciderit equo aīo sustinebit· sciet em̄ illud accidisse lege diuina qua vniuersa pcedunt Ideo qdem de pribus dixit p eoō intimo amore quo misit deus pr filium suū vnigenitū in mōm ad patiendum p nobis eodem amore adhuc de? suis dilectis mittit p eo pati tribulacōes·& si pati non eēt maximū·deus pr nunqz filio illud imposuisset ex obedientia·ergo vnū ex meliorib⁹· qō deus dat in hac vita est p eo pati ¶Hoc attendentes scī mres·innūabiles tribulationes·fustigacōes & plagas pro xpo patiē ter suscepunt· ¶Vnde legit de scō xpōfero chananeo qui erat pceriss̄me stature· in longitudine hēbat·xij·cubitos·qui dum factus ē xpianus·alios qui dū torquebanī p fide xpi confortabat· Qua de re vnus ex iudicibus in faciem eū pcussit·cui xpōferus patient vultū discoopiēs dix·n xpian? eēm meam ptinus inuriaz vindicassem· Ex eo aūt p xpianus fuit sine vindicta· voluit deo placere·

¶F ¶Querit vtrum liceat vim vel iniuriam repellē·& videtur p non p illud Mat·v·Dico vobis non resistē malo· Rñdet alexander in·iij·sūme sue sic distinguendo Q iniuria que inferī·aut est psonalis & puata vel publica·Si sit publica pulsanda est iussu pncipis·vel manu militis·Ad Rō·xiij·Non em̄ sine causa portat gladium·Dei em̄ mīster est vindex in iram dei q male agit·dū de principe cui etiā pter hoc determinaī tributū Mat·xxij·Reddite que sunt cesaris cesari ac̄· Et ipis militib? stipendia Luce·iij· Estote otenti stipēdijs vestris·ß non nisi pter defensiōem reipublice que fieri non pt·sine repulsa hostilis iniurie·

¶G ¶Si aūt sit iniuria psonalis de illa intelligit illud Mat·v·Dico vobis nō resistere malo·ß cū distinctione· q iniuria psonalis repelli pt triplicit·scz vno mō impediendo·sicut aplus actuū pcurauit milites a tribuno vt seruarēt illesus·sic licz hoīb⁹ iniuriā repellere·Nec phibēt hoc Mat·v·Hoc enim pprie non dicit resistere· Alio mō verbis arguendo·& sic dñs pcuss? alapa pcussorem reprehendit·nec alter pbuit Job·xviij·Sic etiam licet oīb⁹·Vñ etiaz dicit glō·Ondit dñs patientie pcepta ß nō ostentatione corpis·ß pparatione cordis eē fatienda·& sic intelligit illud ·Mat·v·Si quis te pcusserit in dextram pbe ei & alterā ·i·patus sis aliaz sustinere patient ¶Tercō modo repugnādo·& hoc duplicit·Vno mō nāitate cogente·vt cū lesio aliter vitari nō potest·& hoc·aut sine armis·q sic pmittitur clericis q laicis·& hoc flagrante malefitio· cū moderamine inculpate tutele & inconti nenti·& sic intelligitur illa lex canonizata· Vim vi repellē licet in instanti·q nequaqz facto interuallo Aut cū armis·q hoc modo pmittitur laicis·non clericis·& hoc cū circūstantijs predictis·non aūt eēt moderamē si inferret vis sine armis & repelleret cum armis·Alio mō vlciscendi libidine· qñ scz post illatam iniuriā quiescente vl recedēte iniuriante qs iniuriā repelleret percutiendo hoc esset vlcōem repetere·non iniuriam repellere·tali mō nulli licet·sic intelligit illud Rō·xij·Non vosmetipos defendentes kmī sed date locum ire ac̄·Dic ergo iniuriam repellere impediendo·vel verbis arguendo licet oīb⁹ repellere vo repugnando nāitate cogente sine armis licet clericis q laicis Repugnando aūt libidie vindicte ne viris licet·q ex his patet quō hoc intelligitur qō dicit non resistē malo·

¶H ¶Tercio dico q miles xpi non tm̄ debet oīa pter xpm tollere·ymo pro psecutib⁹ hostib⁹ orare & ꝑm facultatem opib⁹ eis subuenie Jux illud Mat·v·Orate pro psecutib⁹ q calūniantib⁹ vos vt sitis filij pris vestri·qui solem suū oriri facit sup bonos q malos·& pluit sup iustos & iniustos· Nam magna solicitudine qs oraret p aliquo· a quo nūmum vl aliqō tale vile accipet·mltomagis pro psecutib⁹ orare debemus· qui nobis·

imptiabile premiū pcurāt· Ihō xps p crucifixoribus suis orauit dicens· Pater dimitte illis q nesciunt qd fatiunt· Luce· xxiij· Cōsiliter beatus stephanus p lapidantibus· orabat di· Dñe ne statuas illis hoc peccatū Actu· vij· ¶ Sed querit· vtrum de nāritate caritatis homo teneat inimicis persecutoribus signa vel effectus dilectionis exhibere· Vel an fatiens peccet mortaliter· ¶ Rñdet tho· in scda· ij· q· Q2 sicut homo ī omuni tenet diligere· non in speāli nisi bm pparationem animi· Ita signa vel effectus dilectionis q̄ in omuni consueuerīt pximo exhiberi· Tenet etiam inimicis & psecutoribus exhibere puta cū aliquis orat p oībus fidelibus· vel pro toto pplo· vel cū aliquod bñfitium impendit toti omunitati· Et hoc inimicis exhiberi est de nāritate precepti· & si nō exhibet inimicis· hoc ptinet ad liorez vindicte· ¶ Contra illud qō dicit Leui· xix Non q̄ras vlcōem· nec memor eris iniurie· ciuium tuoz· talis etiā peccat mortaliter· Alia vo sunt benefitia vel dilectiōis signa que exhibet aliqs pticulariter aliqbus psonis· & talia exhibere inimicis nō est de nāritate salutis· nisi bm pparacōez animi· vt scz subueniat ei in articulo nāritatis· bm illud puer· xxv· Si esurierit inimicus tuus· ciba illum· si sitit potum da illi· Sed quod pter nāritatis articlm hmodi bñfitia aliqs inimicis exhibeat· ptinet ad pfectiōem caritatis· p q̄ aliqs nō solū cauet vinci a malo· ꝫ etiam vult in bono vincere malū· Qō etiā pfectionis est· & hoc dū scz non soluz cauet pter iniuriā sibi illatam detrahi ad odiū· Sed etiam p sua benefitia inimicū intendit ad suū amorem ptrahere· sic sancti & pfecti· fecerunt orando p inimicis & bñfatiendo eis &c· ¶ Sequit tercia ps· in qua notatur magna dementia obstinatoz pcoz· Nam q phei xpm vincere non poterant verbis· tangz obstinati malitia· nitebant eū vincē tormentis & lapidare Sed cristus contra scuitiā suam exhibuit mirificam occultacōez se abscondendo· non qdem in angulo templi q̄i timens· nec in domūcula q̄i fugiens ꝫ diuina pāte se inuisibilem reddens p medium illoz ibat· q̄ ¶ Moraliter phei denotant mundanos lasciuos puellaz corruptores· qui po a xpo & felicitate etna sūt diuisi· etiā inter se corde & ore· Nam ore promittūt bona· corde mala intendunt· hi tot lapides ō xpm iaciunt· quot temptationes suis mendaciis puellis castis tñs mittunt· & immittūt· ¶ Dñt em hmodi triūphatoēs quadruplicē mō allitiendi puellas & mlieres· Primo exhortando blandis verbis & amatoriis· Scdo si p dulcedīem verboz non pficiunt ad amaritudīem minaz accedunt· & puellas minis coangustāt De illis duobz modis hētur· Dan· xiij· De illis inueteratis diez maloz· qui po blande susannā pulsant di· omiscere nobis· qa in concupia tui sumus· Que cū nollet eā minis terruerunt dicentes· dicemz ō te testioniu; &c· ¶ Tercō psuadunt sic iuuencla pulcra· es n' otinere poteris potius osentire mihi· qui prodesse tibi potero q̄ alteri qui nunq̄ bñ tibi faciet ¶ Et quarto pmissione vestimentoz auri & argenti qō tñ non soluūt· pmittit aliqs tunicam q̄ inuitus daret cproteca· Sic his modis plres ad amorez inordinatū trahunt & in sensibus decipiunt· De quo hētur· iij· q· v· Accusatores amor carnalis & timor at q̄ auaritia· plerunq̄ sensus hebetant hūa· nos & puertunt oppiones· ab his puella se cauere dz· nec p osensum se inclinare· sed re darguere Aug⁹· xxiij· q· iij· a malis duobz modis te non mactat malus si nō osentias & si redarguas· & p medium vtutis debet cū xpo ire & illesa ptransiet q̄ L ¶ Con em has quatuor inuasiones sunt· iij· vtutes cardinales· mediantibz qbus quilibet cauere pt ne succumbat· pma est·

¶ Tempantia refrenans blandam exortationem·

¶ Fortitudo firmans ō duram minacōem·

¶ Prudentia osiderans fām psuasionem·

¶ Iustitia regnans ō iniustā pmissionem

¶ Nam q̄cunq̄ a lapidatoribz siue hmodi malis inuasoribus cupit saluari p medium haz vtutum transeat· Tenent em medium & extrema eaz sunt vitiosa· ij· & ij· ethicoz

¶ Primo nanq̄ tempantia habet corpus refrenare· q̄cito em quis blandis & exortationibus carnis inuadit· vtputa delectatione comedendi bibendi· dormiendi· luxuriandi & hmodi· statim spūs assessor corpus quasi equū per pātem ascendit· & freno tpantie stringit & dirigit in medio· q̄ nec p excessuz

ad intpantiã. nꝯ defectũ ad inſenſibilitatẽ cadere pt. Vnde pſ. Inchamo & freno maxillas eoꝝ conſtringe. q̃ ſcz in medio vtutis ſed p exceſſum & defectuz non appximãt ad ee. Tempantia em a tullio ſic deſcribit. Qꝛ eſt virtus aiam regens circa delectationes corpales. ſiue circa delectacões ſenſuũ. Sic em deus oĩa creauit in menſura & modo. & nihil eẽ voluit ſine mõ. nunq̃ em fecit vnũ contrariorũ quin & alterꝝ faceret. & ſic vnũ eſſet alterius frena tm. ꝓpter quod diuerſa lũt anni tempa. vt fiat quedã tpis tpantia Si em ſemper eſſz eſtas calor immoderatus vniuſa adureret. Et ſi ſemper foret frigus. ſtringens nihil naſci pmitteret. ꝓpter quod dies ſucceſſit nocti. & noꝝ diei. vt ergo vnũ aliud tempet. Sic etiam tpantia eſt omniũ vtutum q̃ oĩm actuuz hũanoꝝ & paſſionũ modificatiua. Debet ergo q̃libet hãc virtutem tenere. ne p intpantiam excedat. vl̃ inſenſibilitatẽ deſtiat. q̃ vtrunq̃ eẽt vitioſum & vitupabile. ¶ M. Sed diceret aliq̃s. g̃ ſctiſſi viri q̃ cineres cibo miſcuerũt q̃ aquam vitioſi q̃ vitupabiles fuerũt deſtientes a medio quaſi inſenſibiles Rñdet tho. in ſcõa. ij. q. cxlij. Qꝛ omne illud quod ꝙriatur ordini naꝛali eſt vitioſum Natura aũt delectacõem apoſuit opationibus neceſſarijs ad vitam hoĩs. Et ideo naꝛalis ordo requirit vt hõ intm hꝰmõi delectacõibꝰ vtatur qñtum eſt nãcarium ſaluti humane vel qñtum ad conſeruacõem indiuidui. vel qñtum ad conſeruationem ſpetiei. Siquis ergo intm delectõem refugeret q̃ ptermitteret ea que ſunt nãcaria ad conſuacõez nature peccaret. q̃ ordini naꝛali repugnans. & hoc pertinet ad vitium inſenſibilitatis. Sciendũ tñ q̃ ab hꝰmodi delectationibꝰ ꝺſequentibus hꝰmodi opationes. qñq̃ laudabile. vel etiam eſt nãcarium abſtinẽ ꝓpter aliq̃ finem. ſicut ꝓpter ſanitatem corpalem aliqui abſtinent a q̃buſdam delectationibꝰ cibi & potus q̃ veneris. & etiã ꝓpter executionem alicuius officij. ſic etiam athletas & milites. nãe eſt a multis delectacõibus abſtinere. vt offitium ꝓpum exequant Et ſic̃ penitentes ad recupandam aĩe ſanitatez abſtinentia delectabiliũ q̃ quadã dieta vtuntur. & hoĩes volentes ꝺtemplationi q̃ rebꝰ diuinis vacare. optet q̃ magis ſe a carnalibus abſtrahũt. nec aliquod predictoꝝ ad ĩ ſenſibilitatis vitiuz ptinet. q̃ ſunt ſm rectã rõnem. ¶ Dico ergo. q̃ ſancti viri illa abſtinentia q̃ delectacõibus vtebant. ponẽtes cineres vel hꝰmodi cibum non q̃ſi ꝓpter ſe. abhoꝛrentes delectacões. vt ſm ſe malas. ſꝫ ꝓpter aliq̃ finem laudabilem. vt ſcz carnez ſubderent ſpũi motus carnis repmerent & ſe ꝑ̃ doneos ad altitudiẽm ꝺtemplacõis redderẽt. Sic etiam Dañ. x. dicit de daniele. q̃ lugebat triũ ebdomodaꝝ tpus. panem deſiderabilem non comedit. & caro & vinũ nõ intrauerũt in os eius. & deus dedit illi ſciaz q̃ diſciplinã in omni libro & ſapĩa. ¶ M. Secunda vtus ſcz fortitudo habet hoĩez firmare in bono ꝺ minas q̃ terꝛores. Sicut em bona loꝛica militẽ facit ſecuꝝ aggdiẽdo ardua. & ſuſtinere plagas & iacula Sic fortitudo militem xpi inclinat ad fatiendũ magna tolerare patienꝫ aduſa. nec timere minas hoĩm. Vnde pſus. iij. ethi. Fortitudo. eſt aggreſſus terꝛibiliũ. vbi moꝛs imminet ꝓpter bonũ ꝺmune ſaluandõ. Debet etiã hõ cauere. ne a medio diſcedat. debet eſſe enim ita fortis. q̃ potius oĩez penam corpalem uſtineret. etiam damnũ oĩm reꝝ. q̃ ĩ vnico actu ꝺtra deum faciat. Sed q̃dam ſunt ita timidi. q̃ potius deẽ mꝛtalia ꝺmitterent. peccata. q̃ q̃ vnius digiti leſiõez. vl̃ quod minus eſt vnĩ denarij damnificacõem paterent. Contra q̃s dr̃ Mat. x. Nolite timẽ eos q̃ occidũt corpus. Et ezech. ij. Ne timeas eos. neq̃ ſmones eoꝝ metuas. ¶ O Sed queris an timoꝛ hꝰmodi hũanus aliqualiꝫ timentem exculet a pcto Et videt q̃ ſic. In decretis .q.i. dicit. Vim paſſus. & inuitus ab hereticis ordinatꝰ. colorẽ habet excuſatõnis. Dicit tho. in ſcõa. ij. q. cly. Qꝛ timoꝛ intm habet rõnem peccati. in q̃tum ẽ ꝺtra ordinez rõnis. Ratio aũt iudicat q̃daz mala magis eſſe fugienda alijs. Et iõ quicunq̃ eſt vt fugiat mala que ſunt ſm rõnez magis fugienda. nõ refugit mala que ſunt minus fugienda. non eſt pcm ſicut magis fugienda eſt moꝛs corpalis. q̃ ãmiſſio reꝝ. Vnde ſiq̃s ꝓpter timoꝛem mꝛtis latronibꝰ aliq̃d ꝓmitteret. aut daret excuſaretur a pcto. quod incurꝛeret. ſi ſine cauſa legittima pretermiſſis bonis q̃bus eſſet magis dãda peccatoꝛibꝰ largiretur. Si aũt ꝑ timoꝛem aliquis

fugiens mortē·mala q̄ ꝺm rōnez ſūt minus
fugienda incurrat mala que ꝺm rōnem ſunt
magis fugienda·nō poſſet totaliter a pcō
excuſari·q; timor talis inordinatus eēt ℣ūt
aūt magis timenda mala anīe·q̄ mala cor
poris·& mala corpis q̄ exterioꝝ rerum· ℣t
ideo ſiq̄s incurrat mala aīe·i·pcā ·fugiens
mala corpis puta flagella vel mortem·aut
mala exterioꝝ reꝝ·puta damnū pecunie·nō
excuſat totaliter a pcō·diminuit tñ ꝺm ali
q̄s pcm eius·q; pcm minus voluntarium
eſt qō ex timore agit· Imponit enim homi
quedā nāitas aliquid faciendi extra rōnem
p̄ter imminentē timorem· ℣ic aūt inordīa
tus timor q̄nq̄ ꝺſiſtit in ſolo appetitu ſenſi
tiuo·non ſupueniente ꝺſenſu rōnalis appe
titus·& ſic non eſt pcm mortale·ſed ſolum
veniale· Q̄nq̄ vero hmodi inordīatus ti
mor ptingit vſq̄ ad appetitum rōnalez·qui
dicit voluntas·q̄ ex libero arbitrio refugit
aliq̄d non ꝺm rōnem·& talis inordinacō ti
moris·q̄nq̄ eſt pcm mortale·q̄nq̄ veniale·
Si em̄ quis p̄ter timorem q̄ refugit pcm
mortis·vel qō cunq̄ aliud tpale malum·ſic
diſpoſitus eſt vt faciat aliqō p̄hibitum vl̄
pcm̄ittit aliq̄d quod eſt ō p̄ceptū in lege
diuina talis timor eſt pcm mortale·alioq̄n
erit veniale· q ℙ ¶Tercia ⁊tus cardīa
lis eſt prudentia·q̄ cauet falſas pſuaſiones
Ipa enim ꝺm Boet·rez exitus metitur·Naz
ſicut galea militis caput defendit ab ictibz
℣ic prudentia rōnem que caput eſt anime
dirigit recte & cauet ne malitia vulneretur
℣ic em̄ hō q̄d p iſtam·q̄d eligendō q̄d ꝺtem
nendō q̄d ēdendū·q̄d iudicandō·q̄n loquendū
q̄n tacendum·& ſic de aliīs. ꝓuerb̄·xv· Vir
prudens dirigit greſſus ſuos ℈ qualiter hoc
fiat docet·℣eneca de copia verboꝝ ſic inq̄t
Prudens eſt animus tuus tribus tporibus
diſpenſet·p̄ntia ordina·futura p̄uide·p̄teri
ta recordare· Naz q̄ nihil de p̄teritis cogitat
vitam pdit·qui nihil de futuro p̄meditatur
incautus incidit ℙortat̄ ergo ad prudētiaz
q̄libet fidelis· Mat·x· Eſtote prudentes ſic
ſerpentes· ¶Triplex em̄ eſt prudentia quā
nos ō mundi inſidias p̄ euitandis piculis
dēmus imitari· ¶Primo ꝺm Ilero· Totum
corpus p̄ ſalute capitis exponit·quo caput
inuoluit· ¶Querūt em̄ incantatores vene
num·q̄ ſunt ī capitibus ſerpentis ad medi
camenta vite ꝺferentia·ꝺpens bona hec p̄
ſentiens caput ſuū int̄ ſpinas corpis inuo
lutū abſcōdit Iſto mō nos q̄ xp̄o capite nr̄o
nos & noſtra dēmus exponere·& p̄ter ho
norem dei iniuriam ſuſtinere·tam ī corpib̄
q̄ in rebus· ¶Scda prudentia Q̄ obturat
aures ſuas ne audiat incantatorē·Illā vnaz
aurem applicat ad pcā & aliam cū cauda
obturat· ℣ic nos facere dēmus ō corrupto
res hoīem allicientes·ſub ſpē amicitie·
ad vitia mōi vl̄ carnis malis ſuggeſtioīb̄
& exemplis puerſis· Q̄n ergo tales incātat
ſapiores ptes rōnis tanq̄ aurem xp̄o petra
ꝺiungam̄·i·Cor·x·& inferiorē obturem̄
cogitatione finis nr̄e·q̄i cauda corpis vite
nr̄e· ne illi q̄ blande nobis voluptates ſug
gerūt·ptrahant ad ꝺſenſum ¶Tercia pru
dentia·pellem veterem deponit·q̄n enim ſe
neſcit·prurigine corpus ſuū grauari ſentit
tranſit ad anguſtū foramen alicuius petre
vbi pellem veterē omīno relinq̄t·& ſic reno
uatur & ſanat̄·℘etra eſt xp̄s·foramīa mlta
ſunt ip̄ius pl̄ima vulnera·Cū ergo veterez
pellem·i·nr̄am conūſacōez corruptam & ab
omīabilem deponē volumus deuota ꝺtem
platione & recordacōe paſſionis x̄p̄i p̄illa
foramina tñſeamus· Exo·xxxiij· ℙonam te
in foramen petre & p̄tegam te dextera mea
Et Cañ·ij· Veni colūba mea in foramīb̄
petre q Q ¶O q̄ dulciter & amicabilit
xp̄us aīam deuotam ad ſue recordacōez paſ
ſionis inuitat· Eſt em̄ de xp̄o & aīa ꝺpaſſio
nata ſicut de p̄ramo & tpſpe ¶De quibus
narrat ouidius li·iiij·methafor· Fuit enim
p̄ramꝰ iuuenis pulcerrimꝰ·tpſpe iuuencu
la pulcerrima·q̄ in ciuitate babilonica·que
in vicinis & ꝺiunctis hītant domibus·di
lexēt ergo ſe mirabilit̄·& per rimā & fiſurā
pietis ſibiinuicem colloq̄tes ꝺceptus ſuos
exprimebāt vt inuicez poſſent ꝺiungi·dixe
runt inter ſe·q̄ de p̄nis domibus nocte ex
irent·& ex̄ ciuitatem ad ſiluam ſub quadaz
more arbore ꝺuenirent·& iux̄ fontem q̄ erat
ibi amoris ſuoꝝ negotium adimplerēt· Pu
ella em̄ ſuccenſa amore·p̄mo venit ad fontē
ſed cū vidiſſet leenam ſitibundā ad fontem
veniendā & timore eius fugeret & lateret·
pepulū eius ſibi cecidit·q̄ inuentam leena
ore ſanguiolento cruentauit & receſſit·p̄ea
venit p̄ramꝰ ad fontē ſub moro·& pepulū

tꝑspe cruentatum inueĩens · estimauit eam deuoratam a feris · & sic occasione amoris sui mortuam & ꝺsumptam · condolens igit & plangens · gladio ꝓ̃o se intfecit · & latera sua p ensem ꝓ̃um trãsꝺuerauit · ita ꝙ sanguis morientis exiliens fructus mori · q̃ primitus erat albi in nigrediem tñsmutauit · Et sic ex tũc morus fruct nigros & rubeos deportauit Tandem ꝺo tꝑspe excussu timoꝛ leene · que iam recesserat ad fontem veiens · fruct arboris in nigros mutatos admirãs & pꝑramũ transfꝺssum ꝓ̃o gladio repiẽs & hoc amori sui factũ fuisse compiens ense eius ꝓ̃rio se etiam intfecit · q̃ sic cum amico vitam ꝓ̃am termiauit · ℣ ℟ ¶ Quid pꝑram ẽ nisi dei filius · tꝑspe vero anima deuota · que se a p̃cipio mirabilit dilexert p caritatem & amoꝛem ꝺiungi inuicem decreuert · dato tñ ꝙ esset adpmaginem dei fact est hõ · q̃dem tamen pies · ꝛ · peccatum adeꝺiunctionem impediebat · ꝛ ipas abinuicẽ distinguebat · Ipsi tñ sibi p ꝓ̃hetas sepissime colloq̃tes dixerunt per bt̃am incarnacõnem insil conuenire · & sub moro arbore · ꝛ · sub cruce ad fontem baptismi & gr̃e inuicẽ ꝺsentire · Sic ergo factum est ꝙ illa puella aĩa ꝓ̃ter leenam dyabolũ ad fontem gr̃e · ire non potuit · ꝟ aduentũ amici sui dei filij subsilentio expectauit · Aggei · ij · Si moraꝛ fecerit expecta eũ · q̃ venit & non tardabit · Iste igitur iuꝟ ꝺictum venit finaliter · & sub arboꝛe crucis amoꝛe tꝑspe · ꝛ · aĩe se morti exposuit · Ita ꝙ arboꝛem ipam crucis ꝓ̃rio sanguine cruentauit ꝛ coloꝛem ipius denigrauit · ¶ Anima ergo fidelis instar tꝑspe debet p compassiõem eoꝝ passionis gladio se transfgere · ꝛ iuꝟ sponsum insepabiliter ꝑmanere · ℣ ℟ ¶ Quarta ꝺtus est iustitia regina oĩm virtutum · patrona vite · & gladius defensionis & coꝛrectionis · q̃ sicut miles p gladium defendit se & custodit · & aꝺũsarios inuadit & coꝛrigit · sic homo per iustitiam se defendit a p̃cis & aduersarios demones inuadit ꝛ expellit Vñ ps̃ · Gladij ancipites in maĩbus eius · ꝛ iustitia bñ di anceps · q̃ ex vna pte debet amputaẽ noxia in altera inserere bona ꝛ vtilia declinare · Faciens a malo & facẽ bona · Vnde pb̃us · ꝛ · ethicoꝝ · Iustitia est ꝺtus p quam singuli hñt q̃ sua sunt · nõ acceptans psonas hoĩm equaliter oĩs iudicat paupem sic ꝺiuitem ciuem sic extraneum · Deutro · ꝛ · Ita puum audietis vt magnũ · nec accipietis cuiusq̃ · psonam · q̃ dei iuditiũ est · Antiqui em tãte equitatis fuert · ꝙ non solum potentibus · & diuitibus non pepcerunt · ꝓmo nec ꝓ̃ijs filijs · ꝟ oĩbus equaliter iustitiam fecerunt · Nam troꝑanus impatoꝛ filio suo nõ pepcit Dum em q̃dam equũ indomitũ equitaret · a casu cuiusꝺã vidue filiũ pedibus equi cõculcando intfecit · & troꝑano oquerenti vidue filium suũ ꝑ filio mortuo dedit · Et alt quidem pro tñsgressione legis ꝓ̃rij filij sibi vnũ oct̃m erui fecit · & alteruꝝ filio · vt ex eo legi satiffaceret de ãmissione duoꝝ oculorũ qui legem ꝺiret · Sed hodie iustitia ꝺpatur tele araneaꝝ · solum muscas puas capiens & non magnas q̃ẽ.

¶ Feria Secunda.

Iserũt p̃cipes & pb̃ei mĩstros vt capent ibm Iob · vij · ℣ ℟ ¶ Tbm pb̃um · xxi · politicorũ · Dis ꝺiuersitas videt facere sedicõem & discordiaꝝ · nã elementa ꝓ̃ter diũsas qualitates se impugnãt · sicut ignis ꝓ̃ter caliditatẽ repugnat aque ꝓ̃ter frigiditatem · Sic etiã in politia sectari generosi ꝛ nobiles ꝓ̃ter ineq̃litatem possessionis discoꝛdant · vt hẽtur · ij · politi · Sic etiã diũsitas cultus inter spũales pl̃imũ est materia discordie di · ca · platum · Sic habemus Gen̄ · xxvij · De esu & iacob ꝛ ysaac & ysmahel · Ysmahel enim voluit seducere ysaac & fatiens ymagines luteas · cogebat eum eas adoraẽ · xxxij · q · iij · recurrat · in glõ · Discordia em mentiũ · tam inter fratres carnales q̃ spũales freq̃ter sepationem corpum inducit di · lvi · ysmahel · ¶ Cum g̃ inter xp̃m & principes pb̃eoꝝ fuerit diũsitas non solum cultus · ymo vite ꝛ doctrine conantes eum a se repellere · & q̃ ꝟrium eis occidere · miserunt mĩstros vt eum capent · ℣ ℟

¶ Querit · vtꝝ iusti principes vel ꝺmunitates terrarum ministros mittant cape & spoliare aduersarios tempe guerrarũ · Ad

quod rñdendum ꝓmitto q; duplex ē bellū iustum & iniustū Bellum iustū hec requirit scz q; ꝑsona sit congrua Clericis em̄ bellare non licet·etiaz ō sarracenos·& si aliquē ibi occiderint irregulares fiūt· Extra de homi· petitio· Intentio equa ita q; non sit puersa Aug⁹· nocendi cupiditas vel vlciscēdi cru delitas impacatus atq; implacabilis aīm⁹ feritas rebellandi·libido dñandi·& ꝺsilia ī bello iure culpant·xvij·q·i·quid culpatur· intentio bona· Vnde aug⁹ ad bonifatium· Hoc primū cogita qñ armaris ad pugnam Quia vtus tua etiam coꝛpalis donū dei est Sic etiā cogitabis de dono dei nō facere ō deum· Fides etiam qñ ꝓmittitur etiā hosti seruanda est ꝺtra q; bellū gerit qñtomagis amico ꝓ quo ꝓpugnatur q; paꝛ hēatur·nā bellum semp debet esse nāritatis·vt deus li· beret a nāritate & consuet in pace· Non g⁹ paꝛ querit vt bellum exerceat·ꝫ bellum ge ritur vt paꝛ acquirat· Esto ergo bellando pacifi⁹ vt eos qs expugnas ad pacis vni· tatem vincendo ꝺducas· & ita hostem pu· gnantem nāritas deprimat non volūtas fīc bellanti·& resistenti violentia redditur·ita victo & capto mia detur·maxime in quo pa cis ꝑturbatio non timet·xxiij·q·i·noli· Su perioꝛis autoꝛitas·belli·nāq; autoꝛitas & ꝺsilium penes pncipes est·xxiij·q·i·q̄d cul· patur· Vnde bellum ꝺz fieri autoꝛitate ꝑpe· vt cum bellat ꝑ fide vl ꝑ principe iusta cau sa bellandi q X Sunt aūt iuste cause malo; cohertia·bono; subleuatio rerū ab lata; repetitio·iniurie ꝓpulsatio a se & ab alijs patrie defensio·infirmo; ꝓtectio·debi tus modus vtendi·vt tm̄ accipiat·vt repu tet sibi satisfactū· Miles enim hns iustum bellum ꝺtra alium licite facit· quicq̄d ab hoste capit·vel in adiutoꝛib⁹ suis·siue suis subditis·seu alijs quousq; intra ꝺsciam suā sciat sibi satisfactū de omni damno laboꝛ & ope·tam seruis q; suo; hoīm·vel don⁹ ipse hostis offeꝛat ius & velit sibi satisfacē vltra hoc aūt nihil debet recipe·nisi ille ꝓpter im manitatē vicij meruerit oībus bonis ꝑuari vel ꝓpter heresim vel aliud vitiū simile nō ledat illos qui in nullo bello ꝑstant auxiliū vel fauoꝛem·si aliq̄ ist⁹ defuerit iniustū est bellum· Dico ergo ad questionem·si principes vel ꝺmunitates iustū hēant bel·

lum·pñt ꝺtra aduersarios mistros suos mit tere·alias non q X Sed queritur an bellantes ex iusta causa·si fecerint incendia seu effracturas siue arbo;·siue vinearu; ex tirpatiōes in terra ꝓpa aduersario;·nūq̄d tenebunt ꝓ his in aliquo Dicūt doctoꝛes q; ꝓ his damnis que ꝓ bona fide intulerīt· a quibus ꝺmode abstinere non poterīt· ꝺm industriā vel ꝺsuetudiez·bona fide pugnā tia non tenet·Si aūt grassandi aīo & mali tiose ea inferunt·cū alias pñt sibi consulere ꝺmode tenent & compensabunt illa damna cū damnis ipsis datis & hoīb⁹ suis·vsq; ad qñtitates ꝺcurrentes·& de eo quod sup· excreuerit·tenentur satisfacere illis q̄s dam nificauerīt· Qui aūt iniustā habet causam· tenebit de oībus damnis·que ipe vel sui in tulerunt adūsario vel adūsarijs·nisi & ipi mala fide iuuerint eū·in quo casu non ha· bebunt ō eum actiōem Sed queritur An ministri vel subditi alicui⁹ non hntis iustā causam·ꝺtra alios teneant ad ꝑceptum dñi alios innocentes spoliare siue damnare· Dicunt doctoꝛes q; nō·Nota de h⁹·Sed nunq̄d talis inobediens minister ex eo q; ꝓ· misit dño fidelitatez efficit piurus·Dico q; non·q; ꝑ tale iuramtum dño factum non re stringit ad illud·qđ vergit in dispendium salutis aīe sue·Si aūt fuit de intentione cō ꝓmittentis fidem· & quicq̄d dns precipiet iustum aut iniustū in oībus obedire ꝺueni ens nō peccat·& peccauit ꝓmittendo·patet hoc·xij·q·iij·ca·v· Qñtum ad euangelij ꝺtinuacōem heri dictum fuit·quō nolente dño iudei eum non cepunt·hodie quō ma· gis concitati eū capiendō ministros miserūt· Et sunt tres partes principales· In Prima notat principu; iniq̄tas ꝺtra xp̄m innocentem in principio· In scōa·xp̄i libertas potens cauē nocen tem·ibi·Queretis· In tercia Eiusdem largitas se exhibens clementem·ibi· In nouissimo· Qñtum ergo ad primā ptem notandum Q; inuidoꝛ nata est de bono alteri⁹ tristari & qñto alicui pla bona succedunt & prospa tanto amplius contristant· Talem inuidiā ꝓpter bonū xp̄i principes pheoꝛ habuerūt Et ideo conati sunt freq̄ter eū ꝺprehendere· Qñq; in ꝺmone vt di· Mat·xxij·facientes

sibi questionē de tributo dando cesari an nō
¶ Nōq iuditio vtz Joh. viij. Adducētes sibi
adulteram. Aliqñ opatione. vtz Mar. iij.
de hñte manū aridam qñ obseruabāt si sab
bato curaret. Aliqñ in psona. vt hic qñ sibi
miserunt mīstros vt eū apphenderent ¶ Ꝫ
¶ Moralit. principes tenebraꝝ ihm. i. iustuz
innocentem & scm hoiez. verbo. cogitacōe
aut facto. cupientes cape malas immissiōs
ꝙsi mīstros suos immittūt passiones. omo
uent & carnis delectacōs intendunt. et tan
dem de peccatis. qi laqueis vinculet & in
bnitutem ꝑpetuam eis subiūgetur. Nam sic
inter alia dona data hoi libertas. qi maxim
& digniſſimū reputat. Sic seruitus p ōriū
viliſſimū estimatur & morti compatur. ff. ō
donacōibus. inter viz & vxorem. li. cum hᵃ
. S. si donator Ideo iure ciuili bui ꝑ nullis
hñtur. licet iure naturali oms hoies eqles
sint. ff. de regu. iur. l. cum seruis. Vnde bm
pḥdo. li. v. ethi. ca. xxvij. Serus a buando
vocatur. Et apud antiquos q a morte i bel
lo prebuabant serui vocabant a seruando
sic dicti. Et ideo inter malos oim omiꝝ sup
plitio grauior est hec pena liberis. ꝑterea
quidam intm dolent. cū capiunt ab inimi:
cis ꝙ magis volunt mori. ꝙ libtatem am:
mitere & buire. Sicut ptz de cartaginensi.
vbi rgina & meliores eius dē ciuitatis ipaz
ciuitatem igne succenderēt sponte se precipi
tantes in ignem. ne rōnis subessent & serui
rent. sic recitat Orosius li. iiij. ¶ Ad ꝑpo
situm. cū homo a nata liber fuerit ab incep
tiōe. n hoi dñaretur vt bestijs. vtz di. xxxv
sexto die. pcm fecit eum seruū. Juxta illud.
Job . Qui facit pcm seruus est peccati.
A qua buitute dei filius p suam morte nos
liberauit. & pristine libertati restituit. xiij.
. q. ij. cū redemptor. Quotiens igit adhuc
peccam. & ingrati de manumissione q xps
nos liberauit sum. totiens itez in buitutez
reuocam. & tot dñis erimus subiecti. quot
vitia in nobis regnant. ¶ A ¶ Demus
ergo cauere ne vltra seruiam pcō. quia.
¶ In bonis gratuitis nos spoliat. post se
relinqs egestatem.
¶ In bonis natalibus. nos vulnerat innu
ens famam & honestatem.
¶ In bonis moralibus nos deordinat im:
pi mens malum & iniqtatem

¶ Dico ꝓmo q pcm bonis gratuitis nos
ic. Nam bm aug. de laude caritatis. In ca
ritate pauper quilibet diues est. sine carita
te oīs diues pauper est. Et ratio est q si hō
totum mōm possideret & caritatem nō hret
cū diuite epulōe spoliaret in inferno ¶ In
oppositum aūt. siqs mīmum gradū caritat
hret suppositio q esset debilis & nihil aliud
posſideret cū lazaro paupe in sinū abrae de
portaret. vbi est plenitudo gaudij & fruicō
inmutabilis boni. In inferno aūt nihil.
nisi stridor dentium. pena intolerabilis &
miseria sine fine. ¶ Cuis figuram hēmus i
filio ꝓdigo. qui ꝛsumpta tota suba & luxu
riose viuēdo. cepit egere. & de siliqs porcoꝝ
cupiebat ventrem suū implere. & nemo illi
dabat Luce. xv. Vnde ad ꝑpositum adducē
do antiqui bm fulgentiū. ipm peccatū sub
ymagine mlieris depinxert hoc mō Stabat
aūt quedaz regina ꝛtinue timens & voca:
bat dea infernalis. & in circuitu eius stabant
tres ymagines. vna dei. alia hoīs. alia dya
boli. Et ymago pcti tribus his ymagībus.
tres cartas porrigebat. ¶ In quaꝝ prima
ad ymaginem dei contineba sic. deū. salua
torem meū misera pdidi. & oms angelos &
Ve ve vt qd nata sum. ¶ In scda ad yma:
ginem demonis habebat. in pfundō inferni
detracta sum. q mia dei me abiecit. ¶ Sed
in tercia ad ymaginem hoīs continebat sic
Oia mala. oīs horror. & omnis tribulatio
finis meus ē & oīs pena. Nolum cupio vt
siqs me diligit seu dilexit. hoc sibi innotes
cat. ꝙ qui sibi ꝑdesse non vult ꝑfectum et
liberacōem ab alijs nō expectet. q decipiet.
sicut & diues in inferno. vt status eius subtr
nūtiaretur. exauditus non est. Luce. xvi.
Ex qbus dictis oībus apet. ꝙ ipm pcm ē
adeo malum & nociuū. ꝙ bonis gratuitis
nos spoliat post se relinquens egestatem
¶ Secundo pcm adeo malum. ꝙ in bonis
natalibus nos vulnerat ic Nam ipe hō in
honore tangit. q in natalibus totum lesus
est & compatus est iumentis insipientibus.
& silis factus est illis ps. xlviij. ¶ Ꝫ .
¶ Vñ ad lram. ipe nabuchodonosor plibus
diebus iumentū se esse credidit. pcti gladio
sic vulneratus. Et merito q qlibet fatiens
pcm iumentuz efficit. & aial cū ceteris aīa:
libus vocari debet. eo ꝙ ꝑpam diffinicōem

ămisit ¶Nam ante pcm dū hō bm rationem
viuebat·dicebaț aīal rōnale immortale ꝓ
pcm vero dum otra rōnem tm̄ sensualiter
viuit diffinit̄·¶omo est aīal irrōnale mor
tale·Et hec diffinitio ꝺuenit aīalibus bru
tis cum quibus pticipat·sicut etiam serra
lignea nō dr serra bm pbm nr nauis lapidea
dr nauis·eo ꝙ vsum & actū ꝓprie opacōis
non hñt ¶ic ꝙ hō dū bm rōnem & actū ꝓpe
actionis non opatur·non dr homo nisi eq̄
uoce & imꝓpe·noīa enim sunt ꝺsentia rebꝰ
Institu·de donacō·§·Est & aliud·Tūc etiā
sibi conuenit mortale· qa tūc spūaliter mor
tuus·Et hoc est qō creator oīm in principio
mundi hoī dixit·Quocunq; die peccaueris
morte morieris Gen̄·ij·¶hō aūt sic spūaliter
mortuꝰ fetet & ab hoīabilis reddit̄ deuotis
hoībus dum est cū eis in aliqua ꝺgregatōe
q̄ sicut candela ardens homines delectat &
illuminat·& extincta fetor est nociuus·quē
relinquit·ptum em̄ impregnātis mulieris·
potens est destruē·¶ic homo viuens oīs
delectat & illuīat· ꝙ C ¶Sed qñ peccā
do lumen rōnis extinguit̄·post se relinquit
fetorem male fame·& malos ꝺceptus alioꝝ
deuotoꝝ impedit & interimit de homine sic
mortuo spūaliter & sepulto in ꝛra aliena·&
va sce solitudīs·vermes mltaꝝ cogitationū
de ipso surgunt & se publice oñdunt· ita ꝙ
q̄libet talis dicē possit eū pſ̄·Ego sū ꝺmis
& non hō obꝓbrium hoīm & abiectio plēb
pſ̄·xxi·Vnde & in Iob·xxv·ca·scribit·¶hō
putredo est & filius hoīs vermis·Et greg·
moral·li·xvi·ca·xxvi·Quid nanq; caro ñ
putredo & vermis est· Et q̄cunq; carnalibꝰ
desideriꝭ anhelat·q̄d aliud q̄ vermē amat
Que enim sit carnis suba·testatur sepulta·
Vnde sicut ex hoīe filius hoīs·sic ex verme
vermis gn̄atur·& vocatur qō est despectio
magna·& inhonestas hūane nate que subse
cuta est ex lesione pcti mortalis·nr illa suffi
ciunt·ꝧ adhuc peccādo mortaliț sic infamis
efficit̄ qō q̄ totaliț ꝓ nihilo ꝛputat̄ Et hētur
ex verbis aug̃·sup Iob·sic dicentis Pcm
nihil est & nihil fiunt hoīes dum peccant·
Qō quidam ꝺsiderans dauid dixit·Quia ī
flāmatum ē cor meū & renes mei ꝺmutati
sūt·& ego ad nihilū redactus sum pſ̄·lxxij
Vnde & bn̄us Bern̄·in meditatiōibus suis
sic inq̄t·Multi mlta sciunt & seipos nesciūt
qui si se aduerterent·seipos minus q̄ nihil
reputarent seu inueīrent· Qō quidē potest
faciliter ꝓpendi arguendo sic· Omis qui facit
pcm seruus est peccati Iob̄·viij·Sed bnus
non est maior dño·Iob̄·xiij·ergo qui pcm
facit non ē maior peccato·Sed bm beatum
aug̃·Pcm est nihil· ergo faciens peccatuꝫ
facit seipm parem nihil vel mīn̄·Et ideo
Iob·xxx·de seipo sic inquit·In nihilum re
dactus sum·& velud nubes salus mea hoc
totū facit pcm·ergo vltra non seruiamus
peccato· C Tercio pcm est tam malū & no
ciuū ꝙ in bonis moralibus nos deordinat
¶Nam nihil est hoī adeo ḡtum & salubre qō
peccatum nō deordinet & noxiū faciat & pe
nale·ipm nanq; benignissimū amicū & pa
trem nr̄m xpm tam furibunō facit· ꝙ nos
filios suos creaturaꝫ ad ymaginē dei creatā
in ignem ꝓicit eternum·ꝓpter qō dauid ne eū
in tali furore arguat alloquit̄ eū sic Dñe ne
in furore tuo arguas me·neq; in ira tua cor
ripias me pſ̄·vi· Ipse em̄ deus nunq̄ tam
bonū amicum huīt in celo & in ꝛra·q̄ odio
non hr̄et·si in eo peccatum inueniret· Vnō
petrus·q̄ui s ceteris aplis ardentibus xpm
amasset·ipm tñ damnasset si in eo peccatuꝫ
trine negationis inuenisset ꝓ mortem· Et
p oppositum ipm lucifer in celo premiasset·si
pcm eius non fuisset· Vñ deus solus pcm
exosum habet & omēz creaturā amat & dili
gīt· Iux illud·Sap̄·xi·Diligis oīa q̄ fecisti
& nihil eoꝝ que fecisti odisti Deus em̄ pcm
non fecit·q; peccatum vt dictū est nihil est·
Iux illud Iob̄·i·Sine ipo factum est nihil
·i·pcm homini in mō·nec post aliq̄d nocē
potest nisi pcm· ꝙ O C Decedente hoīe
em̄ in peccato iniuditio Justitia dei contra
eum ꝺcludit a regno sibi ordinato excludit
& misterio includit ¶Nam pctōri ꝓpter pcm
ꝺcluditur in iuditio·nam sic fur reus repu
tatur dū in furto comphenditur·sic peccator
cū in peccatis inuenit̄· Ideo accusatrix dei
iustitia ō peccatorem in iuditio allegans di
cens In opibus manuū suaꝝ comphensus
est peccator·tūc deus dictat sniam dic̄· Igit
conūtantur peccatores in infernum pſ̄·ix·
C Secundo pctōrem a regno excludit·q; sic
lepra excludit̄ a sanoꝝ consortio·sic peccatū
pctōrem a dei regno· Et iō peccatū ꝓ optīe
assimilat̄ lepre·que ē morbus abhoīabilis·

ꝛ otagiosus. Et ideo de ꝺsuetudine gñali
hẽtur. vt a ꝺmunione hoim sepentur lepsi
eꝝ de ꝺiugio lepꝛosoꝝ. c. i. Et hoc idem dñs
p moꝝsen pꝛecepit fieri in ꝓplo suo. Nũi. v.
Et sic maria soror aaron lepra ꝓcussa exclu:
sa est eꝝ castra Nũi. xij. Dic sili modo. siqs
lepra peccati inficit a consortio beatoꝝ ꝛ a
ꝛegno dei excludit. Vnde ad ꝓpositũ anbb.
Cur deus homo. li. i. ca. xix. sic inquit. Sicut
nllam margaritã luto deturpataꝫ poneret
ad thesauꝝ suum nisi ꝑus esset mũdata. ita
nꝯ peccatores angelis ꝛ aiabus sanctis sũt
assotiandi. nisi ꝑus sunt mũdati. ¶ Tertio
peccatorẽ in inferno includit. q sic indebili:
tatus in turri ponit. ꝛ inde exire non ꝑmit
titur. non de toto debito satisfecerit prius.
Mat. v. Sic ꝛ peccator nisi debitis hic sa:
tisfecerit in inferno in vinculis ponit eternа:
liter inde nunq̃ exiturꝰ. de quo peccator nõ
modicum ꝺz turbari. ꝛ sibi timere de pcis.
ꝛ ministris. pncipum tenebraꝝ. q eum nõ
capiant ꝛ insolubilit ligant ꝛ ad carcerem
ꝑpetui ignis includãt. Dicat ergo qlibet ad
deum. Peccãtem me quotidie ꝛ nõ me peni
tentem. timor mortis ꝺturbat me. q in infer
no nulla est redemptio. misere mei deus ꝛ
salua me ¶ Sequit scda ps in qua notatur
xpi libertas ctc. quereris me ctc. ¶ Pro quo
notandõ. q xps ministris mndendo ta ꝓposuit
¶ Primo q eũ capere vel occidere nõ possent
nisi qñ ipe vellet ꝛ tpe determiato quod nõ
dũ aduenerat. ß in breui futuꝝ. Ideo dixit
adhuc modicũ tpus vobiscum sum. scz ꝺtra
vram voluntatem docendo ꝓplm. ꝛ mira:
cula faciendo. ¶ Secõo q nihil boni intẽti
ab eo possent impedire. ꝑmo cũ ꝑmouere.
eos optebat ꝺtra eoꝝ voluntatem. qñ ibm
ad eius gliam occideꝛt. quod oñdit dicens
Vado post illud modicũ tps postq̃ me occi
deritis ad eum scz prem qui me misit. ꝛ ad
regnũ ꝛ ad gliam q̃ non poteritis impedire
¶ Tercio q sibi mala inferenda ꝛ illata.
redundarẽt in eos. q auxiliũ ꝛ salutẽ vraꝫ
p hoc alienabitis a vobis. Itaq̃ q qñ tpe
tribulacõis ꝛ vindicte occurrerit in destruc
tionẽ ierlm per rõnos ꝓpter mortem meam.
non petistis me inuenire. scz ad defensiõem
ꝛ ꝓtectionem ¶ ℇ ¶ Moraliter p pbeos
ibm querentes. sed non volentes inuenire
assignant oꝓssoꝛes miseroꝝ paupum ꝛ pu
pilloꝝ. offitiorũ suoꝝ abusoꝛes. qbus deus
magna dona dedit. prudentiam. potentiaꝫ
facundiaꝫ. ꝛ intelligentiam. mediantibus
qbus subditos regere ꝛ defendere possent.
salutẽ ꝓpam ꝛ alioꝝ querẽ. ꝛ finalit inuenire
Sed q his donis abutunt. dum finalit cõ:
fidunt ibm querẽ. raro vel nunq̃ poterunt
eũ inuenire. ¶ Videmus em̃ q naturaliter
bonũ vniusi ĩ ordine ꝺsistit. ꝛ q inferiora
per supioꝛa regunt ꝛ defendunt. Inferiora
em̃ copa a celestibus coꝛpibus. ꝛ celestia ab
intelligentĩa. Intelligentie a ꝑmo ꝓncipio
quod est deus regunt Quia ꝺmentatoꝛ. xij
metha. sic ait. Nata non agit nisi remeõra
ta a cauꝰ supibus. q sunt deꝰ ꝛ intelligẽrie
Sic etiam oĩa membꝛa corpis humani per
voluntatẽ capitis ꝛ subtilitatẽ eiꝰ regunt.
Sic oĩa membꝛa corpis pollitici. p supioꝛes
mgr̃mciuium sculteti. vel cuiuscunq̃ noĩs
ꝺsistat seu existat. regi ꝛ defendi dñt. Vnde
.C. de defenso. ciuitatum dic. lege defensoes
Defensoꝛes ciuitatũ nihil sibi insolenter.
nihil indebitũ iudicantes. noĩs sui tñ fun:
gant offitio plebẽ. vel decuriones ab omni
imꝓboꝝ insolertia ꝛ temeritate tueant. vt
id tm̃ qõ esse dicunt. esse non desinant. Si
ergo. vl em̃ bene regant ꝛ defendãt dicunt
rectores ꝛ defensoꝛes. Si aũt male deserto
res ꝛ destructoꝛes. q noĩa sunt ꝺuenientia
rebus. Instit. de donacõibns. ℣. ẽ ꝛ aliud.
Nam totũ corpus moꝛbum inuadit. si lan:
guoꝛ in capite curatus non fuerit. ij. q. vij.
sic inqt. ¶ F ¶ Tota nanq̃ causa maloꝝ
subditorum ꝓuenit ab iniqtate ꝛ malitia
rectoꝛuꝫ. ¶ Sunt em̃ quidam rectorum qui
¶ Exemplo malo alios infitiunt.
¶ Qui supbo animo paupes despitiunt
¶ Qui simplices fallaci coꝛde decipiunt
¶ Rectoꝛes innocentes infitiunt qñ malo ex
emplo delinquũt. Et ideo tles gallo ꝺpant
De quo dicunt naturales. q in vltima etate
sua facit ouа pua ꝛ rotunda. ꝛ quasi liuida
ꝛ si talia ouа venenosa ab aliquo ꝺme pu:
ta buffone vel hmodi in diebꝰ caniclaribꝰ
foueant. basiliscus ꝓcreatur. q tante vene:
nositatis existit. q solo aspectu vel visu ho
mines inficit ꝛ occidit. ¶ Ad ꝓpositum ille
gallus senex est qlibet antiquus ꝛ supior.
in reuerentia hoĩs habitus. cuiꝰ venenosa
ouа sunt eius opa praua ex qbus basiliscus

oritur· qui hoīes ſuo aſpectu infitiens·i·exemplo peſtifero ſubditos corrūpit· precipue ſi foueant aliquo ⁊me venenoſo· ſi ſuadentur fieri ab aliquo peſtifero ⁊ maligno ſuggeſtore vel adulatore quoꝝ hodie magnus hētur nūs· de quo verſificator· Siqs honorari deſiderat atq; ditari· diſcat adulari· qa tales mō ſunt cari· Di fouent ⁊ emendant mīoꝝ delicta· que merito eſſent corrigenda ⁊ ideo enormia non verient ꝑpetrare· quin ꝑmo licet iuſtos ſcandalizēt ⁊ occidāt malo exemplo· volunt tñ inde gl'iari· Vnde bēus aug⁹· in li· de paſtoribus ſic dicit· Oīs p̄latus qui male viuit in ſpectu eoꝝ· quorum ꝑpoſitus ē· qñtum ī ipō eſt ipōs occidit· Vñ xi· q· iij· ca· p̄cipue· Scire dēt p̄lati ꝙ ſi p̄uerſa vnq; ꝑpetrant· tot mortibꝰ digni sūt· quot ad ſubditos p̄ditionis exempla tranſmittunt· Vnde nāe eſt· vt tanto cautius ſe a culpa cuſtodiant· qñto p̄ prauā que fatiūt non ſoli moriunt· Quiꝰ ratio eſt· q; quod a p̄latis agit facile trahitur a ſubditis ī exemplum· ex̄ de voto ⁊ voti redem· ca· magne· Et ideo ſpecīm rectitudīs ⁊ iuſtitie debz in eis lucere· vt non ſolū ſibi ꝓfitiant· ꝫ etiaz ſubditos bono exemplo emendent· ℣ Secundo ſunt q̄dam qui ex donis datis aīo ſupbo deſpitiunt paupes· Et ꝑpter hoc iuſta ⁊ vera conſiliando ſiue iudicando puertunt· ne alioꝝ ſana conſilia locum hēant· Iſti ceteros deſpitiūt ⁊ derident· qui tanō oēs confundunt ⁊ mala morte moriunt Sic̄ ptz de hanibale duce carthaginenſe· qui ex quadā victoria extra rōnos adeo elatus eſt factus· vt nⁱ quenq; ciuium ſuoꝝ in caſtris admiſit· nec tñſum nulli p̄ interpretem dedit· vt dicit Valerius· Et hētur etiam in ſpecīo vinceñ· li· vi· ca· xlv Qui tñ miſerabiliter poſtea interiit Et idez ꝑpet in anthiocho magno· qui minis ſupbe intonans curzum ſuū agitari iuſſit ō ierobām extra ſe ventoꝝ ⁊ ip̄m paliandꝝ iudeoꝝ facere vellet· ⁊ ſtatim aꝑphendit eum· amarus doloꝝ viſceruz ⁊ contigit eū impetu de curzu cadē ⁊ collisus eſt· ⁊ ebulierūt vermes de carne eius· ⁊ effluebant viuentes· ⁊ fetore illius ḡuabaī totus exercitus eius nimis· ꝓmo nec ipſe fetorē ſuū ferre poterat· Nec ꝺmeſtoꝝ in hiſto· Iſto etiā vitio plēs laborant maxīe diuites creati nobiles· ⁊ ꝺmunitatum offitiales· ⁊ rectores qui nimia ſupbia vix pedibus ambulāt· dum paupi iuſto alloqui dñt· veſtes manibus ꝺplicant· caput mouent· ⁊ oculī ſidera ꝺputant· qui oēs oui compant· cui paſtor imponit nolam ad collū· que qñtum cunq; ſit miſera oēs tñ q̄ dña p̄cedet· Sic homo qñtūcunq; imbecillis ⁊ ſtolidꝰ fuerit ſi nolam· i· famā acq̄ſierit· aut per diuitias· aut fraudulentias· meliorem oībus ſe exiſtimat ⁊ alias p̄cedit· Contra qꝰ dicit Eccia· xxxij· Rectorem te poſuerīt· noli extolli· eſto i illis quaſi vnus exiplis· Tales enim ſunt quaſi lucerna que luc; de nocte ⁊ ꝺ die vix appet· Sil'r ⁊ ligna putrida ⁊ vmes de nocte lucentes· ꝺ die aūt mīme· ꝫ in colore ꝓpo appent· Sic ſuo mō tales ſupi rectoēs ſiue offitiales lucent in tenebris· i· inī ſimplices ꝺ paupes· vbi ſe pompoſe oñdunt eos exprobrando· vel inter ꝺplices adulatores familiares· vel in tenebris hēmodi· ꝫ in die iudicij qñ ſol iuſtitie orieī· tunc appebunt q̄les ſunt ⁊ videbunī in colore ꝓprio· i· tūc q̄rent ibm pium ⁊ non inueniēt· Vnde ꝓuer· xiij Lux iuſtoꝝ letificat· ſcz vita paupeꝝ· lucna aūt impioꝝ extinguetur· Hoc patet ī diuite epulone ſupbo qui paupe lazaꝝ deſpitiens ſine vlla mīa ſepultꝰ ē in inferno Luc· xvi· ℣ Tercio ſunt q̄ alios fallaci corde decipiunt· ⁊ ſunt ſpeāliter miniſtri ⁊ buitores potentum diuitū ⁊ rectoꝝ· quos mittunt ut ibm iuſtum ⁊ ſimplicē et innocentem ⁊bis ⁊ factis q̄rant ⁊ capiant· Vtinaz ſimplices dicē· poſſēt q̄retis ꝫ nō inuenietis· Sūt em ita fraudulosi ꝙ vix paupem q̄ nō inueniant capiāt ⁊ ſpoliant· qui aſſimilant vulpibꝰ quod eſt aīal fraudulentū ⁊ deceptionibus aſſuetum· ⁊ iō tortuoſuz ſemp incedit viciis Et ideo dicīt vulpis· q̄ volubilis pedibus· quod aīal dū eſca indiget mortuū ſe fingit· ⁊ ſic aues ad cadauer deſcendētes rapit ⁊ deuorat· vt dicit ꝓſido· xij· li· ethi· ca· ij· Item pellem hz piloſam ⁊ caudam q̄ more canū ab eis artata ꝓcit· qui inuenientes piloſos reputantes ſe deluſos· ſibi ſpatiuz tribuūt fugiendi· loca ſubterranea habitant ⁊ beſtias domeſticas plus infeſtant quā ſilueſtres· ⁊ eſt amica corui· et iō coruꝰ pugnat ꝙ eo extra taxum· Item vulpis qñ a canibꝰ ꝓſequitur ⁊ artaī· ip̄e mingit in caudā ſuaz piloſam ⁊ vrinā ferentem extra canes ꝓcit

qō abhoꝛrens mlt̄itudo canū ab eo aliqñtu
lum se elongat & fugiendo sibi spatiū pstat
ßm pßm li.xxviij. ¶Recte km̄i tales sunt
vsuratij viri fraudulenti.malitiosi.auari.
qui in suis ɔtractibus ꝛ actibus non recte
ß toꝛtuose fallaciter ꝛ cautelose incedūt dex
ter em̄ pes intentio semp claudit.semper em̄
claudicant p falsitatē.q; loquendo.opando
ꝓmittendo sp vnum oñdunt & aliud inten
dunt. Exemplifica de paupibus quō ab eis
decipiunt̄ p falsas ꝓmissiones. ¶Isti sunt mi
nistri & buitoꝛes potentum.diuitū.q; simile
applaudant suo sili.ßm pßm. ¶Pellis autem
illoꝝ suba tempalis est multū pilosa.ꝛ pilis
rep diuitiaꝝ circūspecta.& maxime cauda.
q; ī fine vite sue post se ea relinquūt qui qñ
perseqūtur a canibus.ꝛ mōi principibꝫ.iudi
tibus replent oꝛa eoꝝ pilis.ꝛ muneribꝫ atq;
donis.q̄bus inuentis statim eos ōserunt &
dimittunt. Ve q̄ iustificatis impiū ꝓ mune
ribus.ysa.v. ¶Isti loca subtranea inhabitāt
q; vere in terra.ꝛ amoꝛe terrenoꝝ totaliter se
inuoluer̄t ꝛ bestias domesticas sic̄ paupes
et agricolas plus q̄ siluestres.ꝛ plꝰ q̄ alios
raptoꝛes odiunt et infestant.q̄a viri impij
oder̄t simplicem.ꝓuer.xij. ¶Coruus autez.ꝛ
iudices mōi clamoꝛosi.causidici. et aduoca
ti taliū sunt amici.scz ꝓpter dona q̄ pcipiūt
ab eisdem et ꝓ eisdem pugnant ō taxum.ꝛ
ɔtra paupem. Et ideo eoꝝ auxilio p̄ualent
ō omnes. Habac.i. ¶Impius p̄ualet aduersus
iustū. Exemplifica bene.quō tales aduocati
et iudices tales fouent Vi em̄ qñ a canibus
.i.a p̄dicatoꝛibus perseqūtur ō eos predican
tes.tunt pcerto ō eos ꝓtiunt vrinā suam
.ꝛ mala verba et detractoꝛia.fetida & diffa
matoꝛia. Non em̄ amat pestilens cū qui se
coꝛripit.ꝓuer.xv. Et iō tales nemo habet
redarguē.q; ministri sunt & buitoꝛes poten
tum.q; ex pilis eoꝝ subducūt tunicas suas
Ideo nllus ausus est eos tangē.saltē volēs
viuere in pace. ¶Sequit̄ tercia ps in qua
xp̄i largitas notat̄ exhibentis se cunctis cle
ment.ibi In nouissimo ꝛc̄. Nouissima dies
festo tabernaclꝰ fuit.vij.dies. q; festū illō
durabat.vij.diebus.quoꝝ ꝓmus ꝛ vltim9
fuer̄t apud iudeos solempnioꝛes diebus inꝫ
medys. Sicut ptz Leuit.xxiij Vltima ergo
dies huiꝰ festi.stabat ibꝫ quasi vt seipm ex
hiberet oībus p̄ntez & clamabat ꝓpter mlt̄i
tudinem ppl̄i. tanḡ nll̄m formidañs. et vt
audiretur ab oībus dicens Siq̄s sitit supple
potum sapie clementie ꝛ gr̄e.veniat ad me
scz p fidem formatā ꝛ pedibus mentis & af
fectus in me credendo & bibat.non solū ad
suffitientiā.ß etiaz ad redundantiā. Quia
qui credit in me.sic̄ dicit scriptꝝa.supple ī me
credendō.de ventre eius scz interiori homine
fluent fluīa.scz boni affectionis ad deum de
uotionis ad me & beninolentie ad proxīm
que sunt fluīa aque viue.scilz spūssancti.&
dona que donant̄ a spūsancto oībus creden
tibus ꝛc̄. ¶Moraliter est notandum
circa illam ptem. Q̄ iuꝝ illud qō ius ciuile
docet vt hēt̄ur.ff.de buitutibus rusticoꝝ
predioꝝ.li.iij.§.vlt. Q̄ q̄diu q̄s habet iter
etiam haustū hr̄e debet.ꝛ q̄diu quis habet
iter & ius eundi ad fontem vicini sui.habz
etiā ius hauriendi aquam. Sed siq̄s illam
buitutem ad tps habet in quo non ierit ad
fontem.nec aq̄ hauserit.iter āmittit.ff.q̄.
admoō buitutes ammittant̄.l.pompa.ait.
¶Vel siq̄s alia aqua vsus fuerit q̄ de bui
tute imponenda actū est.buitutem etiā am
mittit.ff.l.siq̄s alia.q̄ admoduz seruitutes
Idem est de eo q̄ in certis hoꝛis aquaductū
hz si alīs vsus fuerit.nec vlla pte hoꝛaruz
vsus est buitutem āmittit.ff.e.l.si omunez
fundum.§.idem in eo Nec ꝓ tanto dixi.nā
q; dei filius in p̄dio sancte ec̄ie fontez aque
viue hz.scz deitatem oīs gr̄e.plenam nobis
xp̄ianis in hac vita solū iter libeꝝ & securū
dedit.& ius aq̄ gr̄e hauriendi.& post hanc
vitā non. Qui gꝰ neglexerit illud tps gr̄e.
nec pn̄iam egerit.nec aquam gr̄e hauserit.
ß hauserit aquā delectationis in pc̄tis & sic
decesserit āmittit buitutem. Nec post hanc
viram aliq̄s sanctoꝝ hoc sibi impetrare po
terit ꝓ gr̄am inueniat. Vñ iero.& habetur
xxij.q.ij.in pn̄ti sic ait. In pn̄ti seclo scimꝰ
siue oꝛonibus siue ɔsiliꝭ inuicez nos posse
iuuare. Cū aut̄ ante tribunal xp̄i venerimꝰ
nec iob.nec daniel. neq̄ noe rogare posse ꝓ
quoq̄.ß vnūquenq̄ ptare onus suū. Et leo
de peni.di.ꝛ mlt̄iplex. Qui indulgentiā in
pn̄ti vita manens in coꝛpe non accepit con
sequi exutus carne nō poterit q̄ ¶Ne
ergo buitutem nr̄am pdamus.ad fontē mie
& gr̄e celeriter accedamus vocante saluatoꝛe
nr̄o in vbis ꝛc̄. Ipe nanq̄ saluatoꝛ dei filiꝰ

instar fontis iugiter emanantis habet.
¶ Perpetuitatem pretiosam.
¶ Suauitatem saporosam.
¶ Communitatem copiosam.
¶ Est em̃ in fonte primo ꝑpetuitas & scaturicõ continua Nam vt ꝓbus dicit ri methe. Fontes gñant in altis montibꝰ. q hꝰmodi loca montosa porosa sunt sic̃ spongia & hñt latera spissa ꝓpter nacam lapideã. & osequẽter. ne vacuũ omittat hñt vapores tõtinue ingdientes. & q talia loca p nacam frigida sunt. p hꝰmodi frigiditatez vaporẽ eleuatũ inexistentem infra latera vel circa in ptibꝰ spongiosis conprimũt. & in aquas ouertũt Et q otinue vapores sic in aquã ouertunt ĩ diusis ptibus pue partes aque sic collecte ofluunt. & ad alium locum inferiorem. vbi oportunitas occurrit exeunt. & inde pncipiuz fontis fatiunt ¶ Ad ꝓpositum dei filius in monte alto caluarie in cruce eleuatꝰ. ẽ fons viuus otinue gram & mĩam scaturiens. q cũ in hũanitate vndiq vulneratus. q̃si ira porosa & spongiosa. freq̃ter vapores ascendentes de cordibꝰ fideliũ. scz oones & ꝑces supplicantiũ benigne suscipit. & calore caritatis attrahit. & frigiditate q̃ in morte & passionis acerbitate p nob̃ suscepit in gram & mĩam ouertit. q L ¶ Hic est fons q̃ iacob deus pr̃ p omni familia sua ordĩauit & fodit. vt oms fideles hãc aq̃ gre haurirẽt ¶ Debet ergo q̃libet fidelis freq̃ter exire p ohideratõem aseipo & accedere ad hũc fontem haurire aquam gre cũ samaritana. De qua Ioh̃. iiij. Hanc aquam gre sitiuit scꝛs ꝓpheta dicens ps̃. xli. Sitiuit ania mea ad deũ fontem viuũ Nam ceruus hausto ꝛpente. nisi citius attingat aquaz morit. Desiderat em̃ nacaliter vitam ꝓlongare. Vñ dicit glo̅ sup illud ps̃. Quẽadmodo desiderat ceruus ad fontes aquaz ꝛc. Ceruus senio grauatus excrescentibus pilis atq cornibus explorat serpentem ipm naribus haurit. quo hausto veneno estuat. q̃re fontem ad bibendum ardẽtissime desiderat. a quo si defitiat morit. & inde vitaz abbreuiat. q ꝓlongasse putauit. ¶ Sic hõ serpentem haurit. qñ dya: boli suggestiõibus acqescit. & noxias delectationes sibi in corpat p pcm. q tunc veneno estuat. qñ tñ facta delectatione feditatez peccati ohiderat. cũ deo reconciliari p pnie sacramtum. Si aũt contingat q ꝓ hausti serpentis. ri. omissionem peccati fontem gie non attingat damnũ ꝑpue mortis incurrit Cum igit otinue peccata omittimꝰ. & gra eius indigemus cũ deuocõe cordis ad fontẽ hunc currere debemus. Iux illud. Isa. xij. Haurietis aquas in gaudio de fontibꝰ saluatoris ¶ Figurat Exo. xvij. In ꝓplo isti q sitibundi indeserto clamabant ad deum p aqua viua. ri dixit mopsi pcute bis silitem. ri egrediunt aque largissime. ¶ Sic si indeserto huiꝰ mõi ꝓplm xpianum sitit malorũ ardor ri temptationũ penuriaq bonor spiritualiũ affligat. non restat nisi q ad petrã xpi currat. ipamq cũ virga oronis bis vel ter pcutiat. q reuera aquas gre & deuotionis. aquamq benefitior spũaliuz & temporalium fundet. Ita q̃ hoies & iumenta. i. sapiẽtes ri simplices donis & gracijs imbuet & infundet. ps̃. Percussit petram & fluxerũt aque & torrentes inundauerunt. ¶ Scõo. in fonte ẽ suauitas saporosa. dultior em̃ est aqua in fonte q̃ in riuulo. & illo modo dultior est. inq delectatio in cristo q̃ in creatura q̃unq. Dulcedo enim fontis ẽ ꝑm oditionez ire. de q̃ emanat sic̃ dic̃ aug⁹. in li. de sensu & sensato. Et aqua curens p ĩram amarã & sulphuream. sic emanans ẽ etiam nacaliter amara. Pz aqua emanans de terra pura & sabulosa fit dulcis & clara. ¶ Sic fons sapiẽ. que de ira humili ri purissima virgine emanauit. scz benedicta maria. nihil austeritatis vel amaritudis vel lutose feditatẽ contrahẽ potuit. pmo fons ille erat omnis claritatis ri fecũditatis. De q Gen. ij. Fons egrediebac̃ de loco voluptatis. ad irrigandum padisum. Paradisus ille significat v̊ginem gliosam mariã. q̃ ꝓculdubio in oriente lucis gre fuit sita sursũ ad celestia ꝓ affectum ri otemplacõem erecta. a mũdo ꝑ otemptũ diuisa puritate ameniissima. aq̃s gratiaq irrigata. & v̊tutum arboribus fecũdata. In cuiꝰ medio vteri fons fecũdissimꝰ dei filius efluxit. totumq padisum irrigans & non solũ v̊ginem ꝫ ri totam eciam fecũdauit. floresq v̊tutum germinauit. q̃s v̊tutum flores. aĩa deuota colligere dz & sponso xpo sertum roseũ & floriduz pare. si a fonte illo viuo vult aquam sapiẽ potare. Eccia. xv. Aqua sapiẽ saluatoris potabit illũ. Dz

ut ꝓchdolor ples sūt in scīa ecīa colligētes spinas & tribulos·vitior potantes potius de paludibus more porcor· sordes immun: ditiar ꝙ clarā aquam virtutis & sapientie De q̄bus conquerit Iere·di·Dereliquerūt fontem aquar viuentiū·ɼ foderūt sibi cister nas dissipatas que otinere non valent aq̄s ¶ Hi assilantur achione·de q̄ouidi·li·iij·narrat· Q2 ille achion fuit q̄dam nobi lis venator ō genere regis agenoris·qui cū in quadam silua fessus venatione spaciarē casu venit ad fontē pulcerrimū·vbi dea ve nationis·dīana solebat se aliqtiens balnea re·Cum igit casu venisset ad fontē inuenit deam cū nymphis & ancillis spetibus suis· nudā in fonte se balneantes·que oms vere cundate de nuditate ɼ nymphe·inceperunt dee corpus suis corpibus detegere·Dea vo volens ꝙ achion de nuditate nihil possz di cere·mutauit eū in ceruū·& sic factus ē cor nutus & velox & locucōem suam pdidit & figurā·Ille aūt a suis canibus incognitus fuit·cum ipm ceruū crederent eū inuaserūt & occiderunt·Rei aūt veritas fuit· ꝙ ille fuit q̄dam nobilis·qui canū m'titudinem· nutriebat a q̄bus depaupatus est·ɼ ideo ꝙ iste semp in siluis volebat esse·ip̄m poete in ceruū mutatū finxerunt·q2 vo a canibus de paupatus est·fictum est ꝙ eū sui canes ome derunt· ¶ O ·¶ Ad ꝓpositum anchion nobilis sīficat hoiem nobilez·qui in silua huius mundi venare deberet vtutes ꝫ vena tur veras crudeles·vitia que crudelit aiaz vulnerant·& hoiem spūaliter occidunt De quo lamtabatur deus pr̄ di·fera pessima de forauit filium meū·Gen· ·Dic venit ad fontem ambulando·ɼ ad delectacōem p ex: ercitium vitior· In quo dīana·ɼ iniquitas genus & regina cum nymphis & ancillis· spetiebus·scz luxuria·supbia ꝛc·se freq̄ter oñdunt exterius in falsa dulcedīe·ꝫ interi9 videri ɼ cognosci verecundant in vilitate ɼ amaritudine·Ezechi·xvi·Eras nuda & ofusione plena· ¶ Cū ergo homo lasciuus relicta rōne & discretione se iniqtati oiūgit statim spargit aqua delectacōis·qō ī ceruū cornutum·ɼ bestiam brutalem ɼ mente alie natū omutat·pr̄· ·Homo cū in honore esset ꝛc compatus est iumentis insipientib9 Et tunc accidit ꝙ canes ꝓpr̄·ɼ opa in quib9 delectatus est·eū inuadunt coram iudice· oprehendunt & eternalit puniūt Ideo pr̄· ix·In opibus manuū suar oprehensus est peccator ꝛc· ¶ Tercio in fonte iugiter ema nante inuenit omunitas copiosa·Est em̄ fons oībus omnis·diuitibus·paupibus & iumentis·se oībus volentibus bibere in differenr exhibet· ¶ Sic xp̄s iustis & pecca: toribus & gnaliter oībus clemens inuenit· & ꝓpitius·patens est cunctis·& nlli se sub: trahit·De quo Zacha·xiij· In die illa erit fons patens domui dauid & oībus hītanti bus ierlm in ablutione peccator· ¶ P · ¶ Querit An deus oībus petentib9 fatiat mīam·Et videtur ꝙ non damnatis eterna liter·Dicit dñs Bona·in·iij·super mgr̄m di·xlvi·Q2 mitigacō pene damnator duplí citer pr̄ intelligi·Aut qñtum ad taxationez & inflictionem pene·ɼ sic absq̄ dubio ē ibi mitigatio ɼ mīa·q2 diuina iustitia nō totū exigit·ꝙ eo ꝙ ei9 pietate interueīente aliq̄ ptem pene infligendo remittit·Alio modo pr̄ intelligi mitigatio p9 pene taxationem· & inflictiōem·Et hoc mō nulla cadit miti: gacō a diuina mīa q2 ex tūc claudit eis dñs viscera pietatis· Item videt ꝙ puulis non baptizatis nullam fatiat mīam·cum eos pu niat ꝙ originali etnaliter· ¶ Dico ꝙ deus pro pcto originali·non solum pr̄ inflixisse· carentiam visionis dine·ꝫ posset oīes an nihilae si vellet·Et iō cū eis hoc mibico:dit ꝙ esse hūanum hīt & viuunt sine pena sen sus Isa·lxiij·Mia dñi ꝙ nō sum9 o sūptiōt

¶ Fecia tercia·

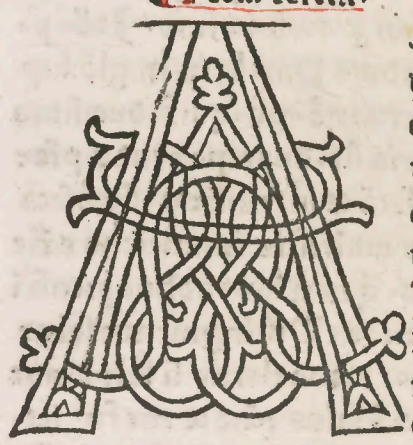

Mbulabat iēs in galilea·Non enim uolebat in iudea ambulare q2 querebant eū iudei interficere Ioh·vij· ¶ Q· ꝓbus·ij·de ge: neratione ait· Q2 omne tpus ɼ vita mensurat ꝙ ꝑdo·ɼ nūo determinato re uolucōum·ꝫ non eodem· q2 q̄dam maiori q̄dam minori Nam sol certo nūo ɼ tempe splendet sup terram·p9ea abscondit se sb terraz Dic oēs planete arbores & flores certo tpe oñdunt ornatum suū ɼ viorem·sic ī estate

& vere. In hyeme aũt subtrahunt se & ab
scondunt. Ideo dicit Martian⁹ phūs. Qd q̃
sunt in tempe. in hyeme senescunt. & in vere
iuuenescũt. ¶ Sic homo pfectus suũ viro
rem sc̃itatis ad tempus oñdere dz & appere
ad tps abscondere & fugere. Qñ em̃ putat
se fructũ honestatis inter malos facẽ. debet
lucere coram eis. & nõ discedere. Sic etiam
dauid fugit saul. vt dicit. i. Reg. xxiy. Et ab
scondit se in monte solitudis. Vnde ps̃. liiij
dicit. Ecce elongaui fugiens & mansi in so
litudine. Sic etiã apl'us. vt hẽtur. i. Cor. xi.
Qñ post conũsiones in domasco iudeos cõ
fundebat. sz docẽdi ꝓpositi ciuitatis. custo:
dire fecer̃t ciuitatem. p hoies armatos vt eũ
capent & traderent iudeis ad occidendũ. Ipe
p fratres xp̃ianos p quandã fenestrã domus
adherẽtis muro ciuitatis ĩ sporta dimissus
fuit. & sic euasit manꝰ eoꝝ. Hinc etiam ihs
abscondit se & exiuit de templo. qñ iudei tu
lerunt lapides vt iacerent in eũ. Vñ augꝰ
ait. vt allegat̃. vij. q. i. adũsitas fugiat mi:
nister xp̃i. sic xp̃us in egiptum fugit. Hinc
etiam dñs ait discipulis. Si vos psecuti fu
erint in vna ciuitate. fugite in aliã. Xp̃us
ergo sciens tpus ꝑ sua morte ordinatum a
deo p̃re nondũ aduenisse. a furẽtibꝰ iudeis
ꝑtunc discessit docendo galileã. nec ĩ iudeã
ambulare voluit. q̃ eũ querebãt interficẽ ꝛc.
Reg ¶ Querit. vtꝝ p̃latus ꝑpter psecucõz
malorꝝ debeat fugere a manibus inimicorꝝ.
Et videt ꝙ non. q̃ mercenarius cꝰ nõ sunt
oues ꝑpe qui non est pastor. si videt lupum
venientẽ dimittit oues & fugit. ꝫ bonus pa
stor dat aĩam suam ꝑ ouibus suis. Joh. x.
¶ Ad hoc rñdendum Bar. brix. in glõ sup
illo verbo. hoc seruandũ. vij. q. i. Aduersitas
distinguit q̃d iuris sit. duas ponendo pse:
cutiones. extrinsecã & intrinsecaz. Extrinseca
psecutio sistit in manifestis inimicicijs ecc̃ie
Intrinseca in eis. q̃ non sunt adhuc precisi ĩ
in exteriori psecutione Distinguit aut solus
p̃latus queri. aut totus clerus si solus. aut
eo recedente tuta ẽ salus ecc̃ie & tũc fugiet.
Et hoc ꝓbat exemplo xp̃i & pauli. & auc̃te
augꝰ. vt prehĩtum est. Si non est tuta tunc
ponat aĩam suaz ꝑ ouibus suis. & hostibꝰ
se opponat. & exaduerso oñdat. Exaduerso
em̃ oñdere est. vt hẽtur. xliij. di. si rector ꝑ
defensione gregis. voce libera huius mũdi
ꝑatibus ŝire. & in die dñi in prelio stare.
& prauis detractoribus ex iustitie amore re
sistere. ¶ Sed de quibusdã oquẽt
dñs p ezech. dicens. Non ascendistis exadũso
neq; apposuistis vos murꝝ ꝑ domo israhel.
vt staretis in prelio in die dñi. Si aũt alias
p̃ consuli ecc̃ie totus clerus fugiet cũ p̃lato
si nõ p̃. remanet cũ prelato vel oẽs vl' q̃dã
ex eis. Circa intrinsecã etiaz distinguit. aut
oĩa sunt mali. aut q̃dam. Si boni sunt cõ
mixti malis. eos non deseret Augꝰ Tu bo:
nus tolera malũ. Nam & xp̃s iudam cũ sci
ret furem esse tolerauit ad ꝓdicandum mitt
eiq; cũ alijs eucharistiã tradidit. Si autem
oĩa mali sunt. aut spes est ŏ correctiõe aut
non. Si est nõ sunt deserendi. si non ẽ spes
tunc sunt deserendi etiam corpe. ne & illoꝝ
nequitia sp in deterius ꝓficiat & iusti q̃dam
fructũ ãmittant. q̃ de alioꝝ profectu posset
inuenire. ¶ Sic bẽus benedictus deseruisse
legit̃ quos in necem suã vnanimit̃ viderat
conspirasse. Hic etiam bẽs greg. petro dya:
cono interroganti. an liceat prelato gregem
semel deserere. In. ij. li. dyalogoꝝ rñdit di.
Ibi adunati equanimit̃ portandi sunt mali.
vbi inueniunt̃ aliqui. q̃bus adiuuant̃ boni
Nam vbi oĩo fructus de bonis ŏest. fit etiã
aliq̃n de malis labor supuacuus. maxime si
euicine cause suppetant. q̃ fructum deo va:
leant ferre meliorem. Et sequit̃. nunq̃d pau
lum mortẽ dicimus timuisse. q̃ sepm ꝑ ibu
amore testat̃ appetere. Sed cũ in eodem loco
minorẽ fructum adesse ŏspiceret. & grauem
laborem se alibi cũ fructu buauit Fortis em̃
prelatoꝝ dei teneri infra claustra noluit cer
taminis campũ quesiuit. p hoc ptz quid sit
rñdendum ad questionẽ ꝛc. ¶ Qñtum nũc
ad l̃ralem ŏtinuatiõez euangelij heri dictũ
Fuit. quõ principes ŏ iustum mĩstros mittẽ
di abusi sunt sua p̃tate. hodie ꝓponit̃ p̃latis
fugere dñoꝝ p̃atis piculositate. Et qñtum
ad hoc sunt tres ptes huiꝰ euangelij.
¶ In Prima notat̃ xp̃i exemplaris tr̃smuta
tio. ibi. ambulabat ihus.
¶ In scda. Festiuitatis cõnabilis celebratõ
Ibi. Erat autem.
¶ In tercia. Populi detestabilis detractio.
Ibi. Et murmur multus.
¶ Qñtum ad ꝓmam ptem est notandũ. Qz
iudea erat ꝓuintia notabilior totius regni

Galilea vero fuit ꝓuintia minus notabil' ⁊ mlt̃m diſtans ab ierl'm. Dimiſſa g̃ maioꝝ ⁊ nõbiliorꝝ ꝓuintia pegrinabat̃ per ꝓuintiam galilee. vt oñderet in loco humilitat̃ magis fore hĩtandum. q̃ in loco honoris ⁊ ambitionis ꝛc. ℣ Moraliter in illa ꝑe inſtruim̃ honores ⁊ ambitiones huius mõi fugere. Nam ſic̃ homo debilis capitis ⁊ vertiginoſi. non alta dz ſcandere ſi cupit. ꝓſtere. ⁊ non damnoſe cadere. Dic qui fragilis eſt nature non dz ambire ſtatũ honoris. ne alto aſcendendo ⁊ deſtriendo ꝓfũdius inferni ⁊ damnabilius ruat. Vñ claudianus de peni. di. iij. Quid ergo in gloſa. Maligni tollunt in altum vt lapſu g̃uiori ruant &t. 7. q. 1. principatus hẽtur Pntipat̃ q̃ aut ſeditio extorſit. aut ambicõ occupauit etiam ſi mõibus nõ offendit ipius tñ vicij ſui eſt pnitioſus exemplo. ⁊ difficile eſt. vt bona pagantur exitu q̃ malo ſunt inchoata principio. Nõne lucifer ſup aſtra celi aſcendere voluit. ⁊ in profundum cecidit abyſſi Adaz de padiſo. Nabuchodonoſor ꝺ regno ¶ Qui ergo diligenter conſiderat honoris piculum ꝓcul fugit. nec ſibi adoptat honoris ſtatum ℣ ¶ Qui ergo ſine damno aĩe ſue ꝑeſſe voluerit.

¶ Ad ſe recte viuat.

¶ Subditos bene regat.

¶ Bona conceſſa iuſte expendat.

¶ Primo enim ſupiores in honore ꝺſtituti. dñt eſſe luminoſi vita ⁊ doctrina. Mat. Sic luceat lux vr̃a coram hoĩbus vt videant opa veſtra bona. ¶ Nam ſic̃ videmus qñ candela ẽ munda fulget ⁊ ardet delectabilis eſt ⁊ vtilis. tenebras fugat. ⁊ totum illuſtrat. Sed qñ extinguit̃ ꝓ ſe intolerabilem relinq̃t fetorem in locũ circũſtantes qui mlt̃m nocet. Vnde pbus. v. de aĩalibus dic̃ ꝙ ille fetor valde nociuꝰ ẽ mlieri pregnãti q̃ ſi vehemẽs fuerit facit abortire ⁊ occidit fructum. Iſto mõ eſt de quolibet vitio ecclaſtico. qui q̃i candela ardens ⁊ lucens i ecclia conſtituit̃ ſup candelabꝝ vt luceat oĩbus ꝓ claritatem vite. ⁊ exemplo bone fame. ⁊ q̃ diu ſic lucet vtilis ⁊ delectabilis eſt omni videnti. Si aũt extinguat̃ vento temptacõnis. ⁊ ꝺmittit aliq̃ ꝑm publicum. ſtatim relinq̃t circa ſe locũ tenebroſum. ⁊ fetere incipit ꝓ infamiam ⁊ fetum bonoꝝ ꝺceptuũ ab alĳs occidit. ℣ ¶ Vt g̃ ſimplices ⁊ deuotos ꝺceptus variaꝝ virtutum facit concipe. ⁊ opum actione parere. exemplaria relucentia ꝺtutuꝝ añ oc̃los eoꝝ inſtar iacob debet ꝓponere. ¶ Nam vt dicitur Geñ. xxx ¶ Cũ iacob ſocero ſuo fuiſſet aliquib̃ annis ꝓ rachel. ⁊ bene ei ſucceſſiſſet ꝓter eã. petiuit ꝓ mercede. vt cũctas oues varias ſepararet. ⁊ ſparſo vellere. ⁊ q̃cunq̃ variũ ruſſum ⁊ maculoſum eẽt. ꝓ mercede ei dareẽt. q̃ laban gratuꝝ accepit. Tollens g̃ iacob virgas populeas virides ⁊ amigdalinas. ⁊ platanis. ⁊ ex ꝑte decorticauit eas. detractiſq̃ corticibus. in his expoliata fuerãt candor appuit. Illa ꝺo que integra fuerãt. virida pmanſernnt. atq̃ in hunc mõ fact̃ eſt color varius. poſuitq̃ eas in canalibus. vbi effundebat̃ aqua. &t dũ veniſſent greges ad bibendũ. ante oc̃los hr̃ent virgas. ⁊ in aſpectu eaꝝ concipent. Factunq̃ eſt vt in ipo colore coitus oues intuerent̃ virgas ⁊ parerẽt mac̃loſa ⁊ varia ⁊ diuerſo colore reſperſa. Sic ditatus eſt vltra modum. laban ꝑſonam gerit dei. q̃ eſt dñs vniũſe terre. cui iacob ſeruire debet. ſcz ꝓ rachel vita eterna hic ſi bene ſeruit in ſcĩtate ⁊ iuſtitia ditat deum in aĩabus ſubditoꝝ. Debet ergo tal'. vt ꝓ mercede vitam hẽat ſempiternã. dum oues. i. ſimplices ſunt in colore caritatis ⁊ fortitudinis. virgas varias. i. diũſas virtutes ⁊ exempla honeſtatis ad eoꝝ aſpectum ponẽ. vt aqua deuotionis fluat ſuper eas. ad quaꝝ aſpectũ oues varias fet̃ ⁊ ꝺcept̃ ſuſcipiunt. ſancta deſideria. recta conſilia. ⁊ bonoꝝ opeꝝ fetus mlt̃iplicat. Sed vere hodie qui coram alĳs lucere dr̃ent vt ſol firmamenti ꝺtutibus fulgẽt nequitĳs quaſi ſaccus cilicin̄? ¶ Quod ꝺquirit dominꝰ ꝑ Ioelem. Sol ⁊ luna tenebrati ſunt. ⁊ ſtelle retraxerẽt lumen ſuũ. i. ſupiores. tam i ſtatu ſpũali q̃ ſeculari. etiã inferiores extraxerunt lumen honeſtatis. ⁊ maliciꝰ fornicationũ auaritiaꝝ. ⁊ hm̃ mõi obtenebrati ſunt Quare Barut. vi. Niſi aquis exterſeris rubiginẽ non fulgebis. ¶ Ad ꝓpoſitũ qui exterſerit rubiginẽ peccatoꝝ. fulgebit in conſpectu dei ꝛc ℣ ¶ Secundo dñt ſubditos bene regere. q̃ malitia ſubditorũ vertit̃ ꝓ magna ꝑte ſupioꝝ. Sap̃. vi. Ex iniq̃s omnes filĳ qui naſcunt̃ teſtes ſunt nequitie

adůſus pentes interrogatione ſua ·tã patr̃ q̃ filior̃ & inferiorũ· Et ideo beatus aug⁹· notabiliť ·non ſolum p̃latos eccĩaſticos ·ſed etiam laicos admonet v̊tuoſe curam habẽ· de ſubiectis ꝛ bone volũtatis di· In domo tua a minimo vſq; ad maxĩm amorẽ & dul cedinem·regni celeſtis amaritudinem· & ti morem gehenne annũties ·& de eor̃ ſalute ſolicite ac nihil exultas·q; ō oĩbus tibi ſub iectis in domo tua rõnem dño reddas· Hec aug⁹· Vñ Gen̄·1·dicit ſupioribus·dñamini piſcib⁹ maris & volatilib⁹ celi & beſtijs tre & omniq; reptili que mouent̃ ſuper terram ¶ Piſces maris ſunt laſciui carnales·que ĩ voluptatibus mũdi ſolent natare Volatilia celi ſunt ſuphi & ambitioſi alte volantes ꝛ alios deſpitiẽtes· Beſtie terre auari & pecu nioſi·q; viuũt ex rapinis·vſuris ꝛ h⁹modi· fraudulentijs·Reptilia lubrici ꝛ luxurioſi· quos oĩs ſupior teneť de omiſſis corrigẽ· ꝛ ſm ſanctiões eccie ad v̊tutes reducẽ ¶ Sed q; prelatus vel ſupior qñq; inſufficiens inueniť ·aut iuuentute aut in expien tia ꝛ h⁹modi r̃gendi ſubditos non ꝺtingit eum plus deſtruere q̃ cõſtruere·auertere q̃ ꝺuertere· Vnde de illis fit ſic accidit fetoni· filio ſolis ·videns currum pr̃is ſui auro ar gento ſmaragdis gemmis rutilantem ip̃ius eſſe auriga voluit·ꝛ ei⁹ regimen ꝺcupiuit· Cui pater cũ infinita q̃poneret picula & eť preſumpcões argueret ip̃m ab inceptis r̃tia here neq̃uit· Capiti ergo eius radios ſuos impoſuit·curr̃ & equos flammigeros ſibi tradidit·habenas ſibi in manu tenẽdas tri buit·ꝛ q̃ radios per mũm deferat ·& diem fatiat·ꝛ q̃ mũm illuminat infor̃uit· Vans ſibi tria ſingl̃aria docum̃ta ſuanda· Primo q̃ parceret ſe ſtimulis & q̃ equos ire volũ tarios nõ pungeret quoquo mõ· Secundo q̃ habenas equor̃ ſolicite in manu ſua tene ret·& ꝺ firmamentum p̃geret·nꝯ equos vbi vellẽt diſcurrẽ dimitteret Tercio q̃ ĩ medio ſe teneret·& q̃ nec ad ſiniſtram nꝯ ad dextrã declinaret·& q̃ nec nimis alte nꝯ nimis bal ſe incederet· Iuuenis gᵒ offitiũ qõ mõrtem non decebat hoĩem gaudens accepit· Et cũ curr̃ũ & eq̃s regere neſciret·ruptis habenis q̃po lumine qõ ferebat cecatus ip̃os vndiq; p̃mittens currere· ita actu⁊ eſt q̃ q̃ſi totus mũdus fuit p̃ter malum ſuũ in regimine in flãmatus·Arbores mõtes combuſti fontes flumina exiccati· ip̃m etiã mare crematum celũ & ſtelle inflãmate·& ĩra igne ẽ aduſta· Q̃ñ enim baſſe deſcendebat ĩreſtria crema bat q̃ñ nimis alte celeſtia· Tunc enim libia fuit ſiccata hũore ꝛ ſabuloſa effecta·tũc ꝑpl̃i ethiopie ꝑpetue nigredine ſunt fuſcati· Vis igiť ſic actis·ĩra que tot grauabať incẽdijs· conqueſta eſt ioui de iſto inſipiente auriga & iupiter fluĩa ſua & eq̃s currũ et aurigam p̃cipitauit in mare·ꝛ ſic ceſſantib⁹ ignibus combuſtũ ſilĩa repauit· ¶ Rñi· Ille ſol ſi: ficat x̃pm ſolem iuſtitie· Feton filiꝰ ſuus·q̃li bet p̃latum vel ſupiorem· Johã·iij· Videte qualem q̃ã dedit vobis deus vt filij dei nominem̃· ſuus curr̃us ſignificat offitiũ pre lationis dignitatis·qõ licet interius infini tis occupacõibus & piculis ſit plenum ·ꝗa tñ exterius gl̃oſum lucratiuũ ſplendet qui libet hr̃e & regere ſuffitiens & inſuffitiens preſumit· ¶ Attendat ergo bñ regẽ volens ta ¶ ꝑo q̃ ipſe parcat ſtimul'·ꝛ·q̃ nõ ſit vin dicatiuꝰ & punitiuus·& q̃ eq̃s·ꝛ·ſubditos· immoderate nõ puniat neq; pungat· ꝗa ſic immoderata auſteritas & correctio ſũme re: prehendiť in p̃latis & ſupioribus Vñ hugo Nobile genus vindicte ẽ ignoſcẽ· Et ſeneca in decla·ad neronem· Pietatis ſuos gladiꝰ eſt in hoſtes· ¶ Secundo nãe eſt q̃ rigide teneat habenas·ꝛ·obſeruantiã regularis di ſcipline q̃ cum laris iuſtitie equoꝝ·ꝛ·ſubdi toꝝ laſciuiã compeſcat· Vnde Ecĩa·xxxiij· Jugum & larũ curuant colłum duꝝ ¶ Ter tio q̃ tempe in medio ſe teneat·ꝛ· q̃ ſeruat mediũ eq̃tatis & iuſtitie et veritatis· Tem perãtia aũt piter mediocratis· ꝛ q̃ limites debitas nõ tñſcendat p odiũ vl̃ fauorem·et q̃ neq; ad dexterã indebite p actiõẽ ꝛ fauo rem p̃mouendo·neq; ad ſiniſtrã per odium detrahendo vel q̃uando aliqualiť ſe tñſert qõq; etiam nimis alte nõ aſcendat p ſuphiã & elationẽ Q̃ et nimis baſſe nõ deſcendat p ſue auctoritatis deĳectiõẽ·mediũ aũt tenuẽ beati· Vnde ioſ̃ · Ego in medio vr̃m ſum Et p̃ſa·xxx· Hec via ambulate in ea·non de clinetis neq; ad dexterã neq; ad ſiniſtram ·ꝟ certe qñ inſipiens & leuis regit ſtatum cr̃ie ſeu reipublice ꝺmittunť multa mala· Nam equi eius carnales familiarĳ·ꝺſiliarĳ·bali: ui·qui flãmigeri dicunť· flãmas auaritie &

rapine ſp ſpirant. Et ideo ſi a tali inſipiēti auriga ſcz ſupiore non refrenant. nec eoꝝ in uſtitie & impetus cohibent. ꝫ ruptis ſtatu toꝝ habenis ꝓ libito curẽ. malum facere ꝛ ſubditos ledere pmittunt. totus mõs .i. tota ſuba patria inflāmatur. & rapinis et exacti onibus p̄eguabat. ab eis em̃ ledunt ꝛ com burunt montes .i. viri alti & nobiles. ꝛa .i. infirmi ꝛ paupes. Fontes .i. mibicordes maẽ .i. amari et religioſi. Fluia .i. diuites et deli: tioſi celum & ſtellas ſcti et fluioſi. nec ẽ qui euadat malitiã eoꝝ. q; oñez ſexũ et odicõm grauare nitunt. Dañ. xi. Nec quenq; decuz verebit. ꝫ adúſus vniuerſa oſurget. Et bre uiter ꝓ eo q; non tenet medium. nũc nimis alte volant p ſupbiam. ſic altos et celeſtes hoies ledunt. nec nimis baſſe per auaritiam et ſic ſolent inferiores rapinis ꝛ iniurijs af ficere. Hinc eſt q; aliqs . qui ꝓus erant one roſi ad harenas ſteriles pauꝓtatis deducũt tollendo humorem ſue tpalis facultatis. ſic libiam alios p triſtitiaz pallore et nigredine fuſcant ſicut ethiopiã alios fugere de patria fatiunt. & non eſt qui abſcondat ſe a caloꝛ eius. pñ Quid ergo iſtis accidit audiatis Iupiter .i. deꝰ mittit in tales aurigas .i. in iquos p̄latos iudices & tyrannos fulmen ſue ſnie. & ipos vna cũ curru .i. eminẽtia & gl̃ia. & equis ſuis .i. mal̃ familiaribꝰ ꝛ bal liuis in mare .i. amaritudinẽ infernale; p̄ci pitat & ꝓſternit. & eos etiam qñq; tpaliter p infortunia amarificat Cantemꝰ enim dño gl̃iose. Currus pharaonis & exercitum eiꝰ ꝓiecit in mare. Exo. xv. Q Λ Tertio dñt bona tpalia eis conceſſa iuſte expend̃ ere Nam p̄latus & ſupior eſt ſpũalis ſeneſcal: cus xp̃i qui de p̃monio crucifixi & bonis ecc̃ie paupes ſuſtentare tenent. Vnd̃ Bern. li. iij. c. v. Res paupeꝝ non paupibꝰ dad̃ par ſacrilegij crimen eſſe dinoſcit. Sane pa trimonia ſunt paupeꝝ facultates ecc̃iarum & ſacrilega eis crudelitate ſurripit. quicqd ſibi miniſtri ꝛ diſpenſatores vltra victum accipiũt. Et .c. iij. dicit ſic Dignũ eſt vt qui altari debuit. de altari viuat Viuat inq; de altari . & non ſupbiat. non luxurieꝫ . non ditetur. nõ in clericatu diues ex paupe fiat non ex ignobili gl̃iosus. non ſibi de bonis ecc̃ie ampla palatia fabricet. nꝯ loculos inde gregẽt. nec in vanitate vl̃ ſupfluitate diſ greget. non extollat de facultibus ecc̃ie con: ſanguineos ſuos. aut nepotes. nꝯ filias dicõi nuptui tradat. Concedit igit tibi vt ſi bene debuies altari. vt de altari viuas Dc̃ ben. Figurat ille ſeneſcalcus xp̃i hodie p an: geluz. qui thobiam iuniorẽ duxit i regionẽ medoꝝ. & inſtruxit quõ ſibi vxorem copulaẽ debebat & ſanũ reduxit Cui thobias regra tiando dixit. Si meipm ſeruũ tradam . tibi non ero odignus p̄uintie tue. Dic certꝫ p̄latus debet ducere ſua p̄uidentia ſbditos p viã equitatis & iuſtitie ad ciuitatẽ letitie. Subditi vero tenent ei exhibere re uerentiam. honorẽ & retribucõez. que retri butio pmaxime ſtat in fidei pſolutione de: cimaꝝ. que ex iure q̃libet laicus dare tenet. Vt h̃etur de decimis. c. a nobis. Quas ſi fi: deliter pſoluit. tanto magis hũndat. Aug̃ xvi. q. vij. maiores Maiores nr̃i ideo copijs oĩbus hũndabant. q; decias deo dabant. & ceſari cenſum. Modo aũt diſcit deuotio dei. acceſſit inductio fiſci. Volumus cũ deo par tiri decias. modo aũt tollit totam. hoc tollit fiſcus qõ nõ accipit xp̃s. De illa retribucõe debiti gl̃iabat. q̃i ex ſingulari bono pb̃eus in templo di. Decimas do. oĩm que poſſideo Lnc. xvij. De illo aũt hodie. pauci gloriari pñt xp̃iani. ꝓmo nec vnq; oſtentur. licet ſit maxim pcm̃ mortale & ſacrilegiũ. cum ecc̃ie ſubtrahant rem ſuã ecc̃ie. Q C . Sequit ſecunda ps in qua notat feſtinitatis ecc̃ie Pro quo ſciendũ q; imminente die feſti iudeoꝝ. ſcz ſcenophegie. vel tabernaculoꝝ. qõ dr̃ azenos quod eſt vmbracl̃m ꝛ phagin qõ ẽ comedẽ q; tunc iudei ſeptem diebus comedebant in vmbracl̃is in mẽoriam. q; poſt exitum ipoꝝ de egipto in heremo in vmbracl̃is recreaba tur. In illo feſto tabernaculoꝝ fratres xp̃i ſcz q̃dam ꝺſanguinei eius nõ illi qui iaz ad ap̃latum erant vocati. Sed alij qui xp̃m in coꝛde ſuo adhuc de amoꝛe gl̃ie incuſabant. Et ergo tanq; volentes xp̃m gl̃iam reptare hũanam ex ſuis factis dixer̃t ad eũ. Tñſeas hinc a galilea. & vade in iudeam in ier̃l̃m. qõ eſt metꝛopolis iudee. q̃i d. Tu ſigna facẽ ꝛ pauci vident ea. tñſeas ergo ad vrbez re: giaz vbi pl̃es ꝺueniant. vt ab eis videaris ꝛ laudeꝛis. & vt diſcipuli tui non ſcz apl̃i. ꝫ turba & iudei qui iã ſunt ier̃l̃mis credãt. ꝛ ſic viſis tuis opibꝰ poſſet ab eis honoꝛai.

Nemo em̃ querit in palam esse· scz apparere coram pplo & in occulto opari· sed optet vt palam & apte opetur· vt sic publice gloriaz accipiat· ꝛ si h̃ facis manifestas teipm̃ mõo Et q; illi cognati xpi· xpo quasi hũano hoi gloriã concipienti alloquebant Jõ cuange lista dic· q; fratres isti nõ credebãt in xpm q; suspicabant miracula sua non esse vera· Xpus aũt suggerentibus vanã gl'iam eos reprehendo dicit· Tpus meum· i· tpus glorie mee· vel manifestando gloriam meã· nõdum aduenit· q; post resurrectiõez suam fuit gl'ia sua manifestanda· tpus autem vr̃m· scilicz in anis glorie qõ queritis semp est paratuz· i· pns in hoc mõo· Et q; ego gl'iaz talem mũdi non quero· ꝯ otemno & redarguo· Jõ mõs me odit· q; oñdo q; eius opa mala sunt· mõs aũt vos non odit· q; gloriam mundi vt alij mũdani queritis· Et ideo q; cupitis apparere glorioli bm mõm ascendite ad die scz primũ festi· in qua in tabernacul' suis iudei epulis & solatijs vacabant· Et ideo dicit· ascẽdite Non q; inuitet eos ad talia· ꝯ oñdit q; talia querebant· Ego aũt non ascendam· scz ad primũ hũc diem· adq; vos ascendetis· ꝛ ea intentiõe qua vos· scz pter vanitatẽ· Xpus aũt ascendit in medio festi· scz quarta die scz qñ iudeoꝝ corda a crapulis ꝛ vanitatibus sunt separata· & ad doctrinaz magis apta ẽt· Dq Moraliter p Fratres istos xpm conãtes p applausum ad vanam inducere gl'iaz oñdentes discipuli eius esse & credẽ in eum exterius· licet interius aliud crederẽt & cẽnt designant mendaces ꝛ huiꝰ mundi fallaces verbis & factis circũuenientes pximos per mendatia· qui ex vsu oñdunt in corde· ab· intra tñ aliud pretendunt· Sic hi qui se ingerunt in signis militũ mendaciter· qui tamẽ milites nõ sunt· grauiter sunt puniendi pro qlitate omissi facti· vt hẽtur ff· ad· l· corneliam· de falsis· l· eos qui· S· h· Sic etiã mendaces q; exterius vtunt in signijs dei· scz vitatis· quoꝝ tñ corda vera non pretendunt· sunt digni morte etna· ꝗre ps· dicit ad deũ õ tles Perdes oms qui loquunt mendatium· Vnde aug· vt allegat· xxij· q· ij· Omnis mentitur qui õ illud qõ animo sentit loquit· siue dicẽdo vez siue fl'm voluntate fallendi· Metiri em̃ bm ethymol· Est nois otra mentem ire qõ fit bm glõ· Q; ñ aliquid dicis vel facis õ illud qõ est in conscia· Hoc aũt vt dicit beatus aug' pt fieri tripliciter· videlicet Pernitiose & damnabiliter·
Offitiose & vtiliter·
Jocose & socialiter·
Primo mõ mendatium est m'tm damnosum q; mortale pcm̃· cũ sit õ deum & pxim Et hoc omittitur· qñ quis damnificando pxim in rebus tpalibus falso loquit· iurat vel testificat· qõ hodie valde omune negotiatoribꝰ est in vendicõibus ꝛ emptionibꝰ· In qbus mendatijs· iuramentis· fallatijs res vendunt· & pxim grauiter decipiũt· hi emptores & venditores· & qualescuncz alij negotiatores· q; causa decipiendi iurant· aut fl'm dicunt· vel piurant scienter· mortaliter peccãt bm Rap· ꝛ tenent ad restitucõez Peccant etiã in isto mendatio fl'i testes· & grauius· q; quis testificando fl'm scienter peccat õ deum q; otemnit· otra iudicem q; decipit· Et õ innocentem quẽ ledit bm pslõ· de sũmo bono li· ij· Est em̃ lingua hꝰ mendacis & falsi testis mortifera· sic̃ lingua aspidis ꝛ draconis· Dicit em̃ Auicen· libro de venenoꝝ aialibus· Q; quedã aialia habent linguas mortiferas· pter malitiã & venositatem hũcris in eis dñantis· sic̃ lingua serpentis· draconis· & rabidi canis· cꝰ morsus est sũme venenosus· lingua aũt aspidis q; uis in corpe viuentis bpentis plena sit veneno mortifero· separata tñ a corpe & desiccata· venenum si pns fuerit pdit· Vñ i pntia veneni sudorem prumpe osueuit· Vñ tal' vtilis & pficua inter thezauros regios reputat· Sic ad propositum lingua mendax testis falsi· pter mortiferaz malitiam in ea latentẽ ꝛ dñantem ples inficit· mordet ꝛ occidit Nec em̃ maledicta lingua· instrumtuz dyaboli· gladius iniqtatis hns venenũ aspidum insanabile· si p iudicez iusta pena ex trahere t ꝛ amputaret a viuente teste· & adustione exiccaret· pter exemplũ iuste vindicte multis esset sanitiua· Dz q; mõ regentes tales mendaces fouent & defendũt pt puũ munusculm· extrahere & desiccare negligunt Ideo tot mortifera insanabilia vulnera innocentibus infligẽ non metuũt & osueuerũt Et licet hic qñq; puniant ab homine· deꝰ em̃ vltor multoꝝ eos non pmittit impunitos· Vnde puer· xxv· Jaculum· gladius

& sagitta. homī qui falsa loquīt testimonia
Per iaculū. acceleracō mortis subitanee. Per
gladium. sepatio aīe a deo. Per sagittā oīm
penaꝝ acerbitas designat. Vnde narratur
libro. vi. ecclīastice hystorie. Q tres fli testes
insurrexerūt ō narcissum epm. Iert limitanuz
ofirmantes sub sacro iuramenti de eo notā
infamie. quoꝝ vnꝰ dixit. q si ita nō ē vt di
co igne osumor. Alius ita esse dixit sub ire
mediabili morbo ¶ Tercius ita ait. q si nō
orbitrarēt lumībus ¶ Qrtus vero cuiꝰ pu
dicitia & vita ab oībus noscebat in desti
tis. annis pluribus mansit. sed vindicta
dei sup mendaces testes statim venit. quoꝝ
primus cuiꝰ domus pua ignis scintilla suc
censa cū omni familia. omnigꝫ pectoe conflā
grauit. Qrtus a pedibus vsqꝫ ad verticem.
morbo regio quo fuerat impcatus repletus
& consumīt. Tercius videns sortioꝝ damnū
penituit. & in lacrimas prupit. & lumībus
orbatus ē. & narcissus redyt. & cū honore
est receptus. q̄uer. xix. Testis mendax pibit
Item illo aūt mendatio pessimo peccāt etiā
piuri & grauissime. q deum vex malitiose
diffamāt. & inuoluūt crimine falsitatis. qñ
eum mendose p teste inuocant & assumunt
Malach. iij. Ero testis velox maleficis adul
teris & piuris. q G ¶ Periuriū aūt fit
tribus modis. ¶ Primo cū quis iurando lo
quīt falsum cū intentione fallēdi. vl falsum
sine intentione fallendi. Q ō declarat augē
sic. ¶ Primo cū quis fallīt. puta credit vex
esse qō est falsum. & temē & indiscrete iurat
¶ Secundo cū scit vel putat falsum eē. &
tñ p vero iurat ¶ Tertio cū putat aliqd cē
fl'm quod tñ est v̄m. ¶ Ex q̄bus elicit docu
mentum. Q ad iuramtum vt debite fiat ta
requirunt. scz v̄itas. iuditium. & iustitia. &
si aliquod illoꝝ defuerit. est piurium. xxij.
q. ij. aīaduertendo. Vex enī sp debet esse in
conscīa. i. vt firmiter sciat ita esse hoc quod
iurat. alias si tm̄ credat nō debet de conscīa
ꝫ de credulitate iuraē. Iuditiū. i. discreta li
beratio. vt non iurat etiam vex. nisi pter
nāritatem. Iustitia v̄o p scz illud qō iurāt.
sit licitum honestū. & ergo sensus iurantis
iuramti. scz nisi vex sit quod mō iuro. & in
fallibiliter scio. deus celestis q̄ digitis sur
sum erectis p testimonio inuoco. me nunc̄
saluet. nec sanctoꝝ suoꝝ precibus & suffra
gys adiuuet. priuet eterna bītudine. & al
sotiet eternalīt demonibus ī inferno. quos
digitis inclinatis monstrat & ōscendat sup
me maledictio reproborūz. Ite maledicti in
ignem eternū. q H ¶ Querīt an cohor
tans aliq̄ ad piurandō. qui scit eum fl'e iurā
dum incurrat aliqō delictum. Dicit augē in
smone iobis bap. Ille qui hoiez puocat ad
iurandō & scit eū falsum esse iurandō. vincit
homicidā & homicida occisurus est corpus
Ille vero aīam. ymo duas aīas. scz et quem
piurare puocauit & suaz ꝑam. Vñ narrat
de quodā qui alium puocauit ad iurandū.
qui nocte ad iudicē excelsum & admirabilem
in visione fuit adductus. a quo interrogatē
quare hoiem puocasset ad iurandū. Rndit
& negauit mihi rem meā. cui iudex. nonne
melius rem tuā pderes. q̄ aīam illiꝰ hois.
falsa piuratiōe pimeres. q prostratus iussus
est cedi. & tam grauit vt in dorso eiꝰ euigi
lantis vestigia plagaꝝ apperent. dictumq̄
est ei. decetero caueas ne sic fatias. q I
¶ Scōm mendatiū est offitiosuz & vtile. qō
cz fit ad vtilitatem pximi & amici. vt cum
aliq̄s aliū inficere velit & euagīato gladio
querens eū. & quo euenerit interogat obui
antes. Et tunc qui dicit se nescīe ipm q̄ tñ
scit quo fugerit. mentīt offitiose. & non ē de
lictum magne culpe. q omittīt ex benigni
tate. & sic mendatiū obstetricum excusatur
ipm non fore magnū. xxij. q. ij. si quelibet
Vñ de illis obstetricibꝰ. hētur Exo. i. Q mor
tuo ioseph in egipto & oībus fratribꝰ. oiq̄
cogitatione illa filij isrl' ibi creuerūt & imple
uerunt terram. & qñtomagis per egiptios
opimebant. tantomagis mltiplicabantur
Dixitq̄ rex egipti obstetricibꝰ hebreoꝝ. qñ
obstetricabitis hebreos & tpus ptus adue
nerit. si masculus fuerit interficite illum. Si
femina rebuate. Timuerūt aūt obstetrices
deum & nō fecerūt iuxt̄ pceptum regis egipti
ꝫ obuabant mares Quibus accersitis ad se
rex ait. Quidnā est hoc qō facere noluistis
vt pueros rebuaretis. que rndērunt. nō sūt
hebree sicut egiptie mlieres. Ipe obstetrican
di hñt sciam & priusq̄ veniamus pariunt.
Bene ergo deus fecit obstetricibus istis. &
edificauit illis domos. Sup quo dicit sc̄us
tho. Q ob stetrices supradicte non fuerunt
remunerate p mendatio. ꝫ pro timore dei &

benuolentia ex quo ꝓcessit mendatiū illō
R. ¶ Sic etiam mentiebat offitiose pa
storiuiū. ꝙ dyonisius pr̄ sancte barbare in
terrogans si filiaz ei viderit. volens barba
ram saluare. eam vidisse negauit ¶ Sic etiā
mentiebat pipinus puer mr̄i sue recusans
revelare secretum senatus vrbis rōne. De q̄
recitat macrobius in li. de satīnalibus. ꝙ hic
puer more romanoꝝ cum pr̄e qōdam intrauit
senatū sapientum romanoꝝ. vbi secretissimū
hītum est ꝯsilium qō nulli sub pena capitꝭ
licebat revelare. ¶ Cungꝝ domū rediisset puer
a mr̄ interrogasset de mora pr̄is. & quid in
ꝯsilio tractatū foret. a mīnis eaz impelleret
ad dicendō puer festināt ꝯsilij. mendatiū dixit
vt penam effugeret. & ne secretū revelaret
sez mr̄i actum ē in senatu vtꝝ melius sit ꝙ
vir duas habeat vxores. an ꝙ plibus virꝭ
vna tm̄ sit nupta. Illa aūt hoc audiens sta
tim retulit alīs matronis. que segti die ad
senatum ꝯfluūt orantes. vt vna potiꝰ duo
bus nupta foret. ꝙ vni viro due. senatꝰ qđ
hoc esset mirabat. a repta veritate puerum
ꝯmendabant. & exclusis alīs pueris. cum
postea ad ꝯsilium semper susceperet ¶ L
¶ Querit. vtꝝ omne mendatiū sit mortale
pcm̄. Rñdet Aux. in sūma. ℚ aliquod est
mortale. aliqō veniale ¶ Mendatiū em̄ esse
pcm̄ mortale dupliciter pt̄ intelligi. sez aut
p se rōne sue speciei. Aut p accidens. sez tōe
alicuiꝰ circūstantie. ¶ Primo mō illud men
datium est pcm̄ mortale qō est ꝯm sc̄ā spēm
ꝯtra caritatem dei. vt est mendatiū in do:
trina religionis. a mendatium qō est in no
cumtum ꝓximi siue ꝓfit alicui alī seu nlli
¶ Et sic tres sunt species que ꝯtinent sub
mendatio pnitioso. q̄ sunt peccata mortalia
ꝯm spēm. ¶ Prima sez mendatiū i doctrina
religionis. Et ꝯm alex. in ī. suo Religio su
mit hic ꝯmuniter ꝯm ꝙ nos non religat ad
tenendum. non tn̄ ea q̄ sunt circa fidem. sed
etiam ea q̄ sunt circa mores bonos. In his
em̄ duobꝰ ꝯsistit sūma xp̄iane seu religiōis
pfectio. ¶ Secunda vt aliꝙ ledat iniuste.
quod sez est tale. vt mendatiū detractionis.
a falsi testis. in causa criminali. ¶ Tertia
quod vni ꝓdest & altei obest. vt testimoniū
in causa pecuīaria. & de hmodi intelligit.
illud ps̄ Perdes oms qui loquntꝰ mendatiū
Et illud Sap̄. 1. Os quod mentit occidit aīaz

Illud aūt mendatiū quod ꝯm suam spēz
non est ō caritatem. non est pcm̄ mortale.
ꝛ veniale vt mendatiū in q̄ nō ō ꝛ infr̄ deū
intendit aliqua leuis delectatio. vel etiam
vtilitas ꝓximi. & sic mendatium cōtinens
duas dr̄as. sez ꝙ sit sola mentiendi fallendi
ꝙ libidine. vt qs delectat in astutia menda
cij ꝯponendi. vel qō sit placendi cupiditate
vt mendatium adulacōis. & mendatiū offi
tiosū. ꝯtinens tres. sez ꝙ nlli obest & alicui
ꝓdest. sez ne sibi pecunia auferat. vl̄ ꝙ nlli
obest & alicui ꝓdest. sez vt mortem euadat.
vel qō nulli obest. a ad hꝰ ꝓdest vt castitas
non violet. hec non sunt mortalia ꝯm suam
spēm. ꝛ venialia. Vnde aug⁹ sup illud. pō.
Perdes oms qui loquntꝰ mendatium. Duo
sunt inquit gña mendatioꝝ. in qbus nō est
magna culpa. ꝛ non sunt sine culpa. sez cū
aut iocamus. aut ꝓximo ꝯsulendo mentim̄
¶ Dicō sez mō p accidens etiā men:
datiū iocosum & offitiosum pt̄ esse mortale.
Et hoc contingere pt̄ quadruplr̄. ¶ Primo
rōne nocumenti. vt cū mentiens videret p
babiliter ex suo mendacō alicui imminē aliqō
notabile nocumtum. licet illud mendatium
nō esset ad hꝰ ordinatū Alio mō rōne nimie
libidinis siue ꝯplacentie. siue delectationis
qō contingit in mendatio iocoso. puta ꝯm
toō. Cum aliqs suaz vel alteriꝰ ꝯplacentiā
seu delectatiōez in suo mendatio. dilectionem
dei a mandatoꝝ eius ꝓponeret. tunc in tali
mendatio mortaliter peccaret. Vn̄ aug⁹ nlli
pcm̄ adeo est veniale qō non fiat crimiale
dum placet. Decus ē si delectatio illa eet ſō
deo. ¶ Tertio rōne ꝯtemptus etiā in men:
datio iocoso. vt qs pro indr̄nti & pro nihilo
hz dicere p tota die mendatia iocosa q̄si va
sint. sic fatiunt mimi & ioculatores & fille:
ꝯm hosti. Decus est de aliīs qbus hoc rāro
accidit forte vel ex euentu. ¶ Quarto rōne
scandali. Scandalū aūt ex mltis causis cō:
tingere pt̄. a ꝯtingit frequēter rōne circūstan
tie psone. vt cū mentiens est pfectus. & quō
ad vite statum. & quō ad reputacōez hoim.
In tali em̄ si conscīa sibi dictet ꝓbabiliter.
qō ex suo mēdatio sequat scandalū. menda:
tium est pcm̄ mortale. secus est si sit pfectus
nō tn̄ in oppinione hoim. licet em̄ in tali sit
grauius pcm̄ q̄ in hoie impfecto. non tn̄ ē
mortale. qa non subiacet scandalum. Et sic

intelligi ꝑ̄ quod dicit· Aug⁹ sup illud· ꝑ̄
Perdes oēs qui loquūt mendatiū· Diquis
inquit non vult hoīem ꝓdere ad mortē· vel
taceat· ꝛ ſm non dicat ne ꝑ corpe alterius
aiam ſuam occidat ℣ R ¶ Sed queritur
an liceat alicui mentiri pro ꝺſeruanda alte
rius vita· Rn̄det petrus ꝙ non· neq; etiam
imperfecto licet veritatem celare· Sed non
ſm̄itatem dicere ſm Aug⁹· Impfectus ergo
de queſito ad mortem dz celare vitatem· ſed
ſophiſtice vel figuratiue querentes· vel de
ludendo· vel oīo tacendo· vel exp̄ſſe ſe non
iudicaturū aſſerendo· ꝛ non debet ſm̄ dicē
Dic abraam vt dicit· Gen̄· xij· ⁊· xx· Fecit
dicens· Q̄ ſara eſſet ſoror ſua· Quia vt dic̄
aug⁹ in queſtionib⁹ ſup Gen̄· hec dicens·
voluit vitatem celare non mendatiū dicere
Soror em̄ ſua dicebat q; filia fratris e⁹ erat
Vnde ipe dixit· Gen̄· xx· Vere ſoror mea eſt
filia p̄ris mei· q; ſcz ei attinebat ex pte p̄ris
Sic etiam xp̄s eſt mentitus· dicens ſe nō aſ:
cenſurū ad diem feſti hunc· q̄ ſcz fratres ſui·
intendebant· ꝛ aliū die non negauit· ¶ Q
¶ Terciū mendatium dr̄ iocoſum· q eſt qđ̄
fit ſocialiter aut ſolatij modo· non reſpectu e⁹
cuiuſq; rei iocoſe· nec illud eſt ſine pcō· q̄a ſi
dicet aliqua ſm̄itas· aut oīa dn̄m· aut oīa
mores· vel in damnū ꝓximi ō caritatem eēt
nec iocoſum ꝛ damnoſum· Tale mendatiū
fertur feciſſe ioſeph frib⁹ ſuis cū dixit· An
ignoratis ꝙ non ſit ſilis mei augurādi ſcīa
⁊ furati eſtis cyphum meū ī quo auguriari
conſueui· Gen̄· xliij· Nec em̄ ioſeph iocoſe
dixit non ſerioſe· vt exitus rei decet euentū
⁊ ideo pro vo mendatio non reputat· xxij
q· ij· Q̄ ſi in veteri teſtamento m̄lta p̄mitte
bantur· quoꝝ exemplis hodie vti non licet·
¶ Queri ex dictis an ſit equale pcīm tacē
vitatem· quale ſit loqui mendatium· Ad qđ̄
rn̄det aug⁹ li· v· de verbis dn̄i dicens· Reus
eſt qui mendatiū loquit· ⁊ qui vitatez tacet
Ille q; nocere cupit· Ille q; ꝓdeſſe non vult
Exemplū· In conſilio audis ꝓponere aliq̄d
iniuſtū· ſup q̄ vt deliberet hend̄· m̄lti m̄la
mendatia dicunt· Alij vero ne diſpliceant·
tacent vitatem q̄ dicere poſſent· ne effectus
debitus fruſtraret· Dico ꝙ in illo ⁊ in quo
bet ſili caſu offendit ille qui tacet vitatem·
ſic̄ ille qui loquit mendatium· Vn̄ inno· p̄p
vt h̄etur di· viij· q· xxxi· Error cui nō reſiſti
tur a ꝓbatur· ⁊ veritas que m̄ime a ꝓbat
defenſat comprimit· ⁊ moralis tragedicus ī
hercule fauēte dicit· Q̄ qui nō vetat peccare·
cū poſſit iubet ꝛc̄· ¶ Sequit tertia pars in
qua notat ꝓpli deteſtabilis detractio ¶ Pro
quo nōndum· Q̄ fratribus xp̄i prima die
aſcendentib⁹ ad feſtū remanente ib⁹ in ga:
lilea· iudei querebant eū in die feſto· ⁊ erat
int̄ eos m̄ltus murm̄ ꝓter varias oppinio
nes· Quidam em̄ dicebant· ꝙ bonus ē a ꝓ
bantes doctrinam e⁹ ⁊ miracula· Alij detra
hentes ei dicebant non· ꝛ ſeducit turbam·
Nemo tm̄ eoꝝ qui dicebant bonū palam lo:
quebat ꝓter metum iudeoꝝ· i· illoꝝ ꝺ tribu
iuda· qui magis ⁊ ḡuius mouebant ō xp̄m
cū in ſcripturis meſſias eſſet de tribu eorū·
ꝓmiſſus· ⁊ xp̄m galileū ⁊ exneum putarēt
℣ ¶ Moraliter etiā nūc detractores p̄les
hnt ſimiles iudeis m̄murantes ⁊ negātes·
bonos mores iuſtoꝝ Vn̄ plutarc⁹· Detractio
eſt corruptio vl̄ diminutio fame alterius cir:
ca bonos mores· Nam inter alia nāria rei
publice· eſt pax ⁊ ꝺcordia ciuium· Pro hac
em̄ ſuanda impatores cōni legis ciuitatib⁹
dederūt ⁊ p̄uilegia malos· ⁊ ꝑturbatores
pacis poſſe extirpare· ⁊ ꝙ amicitiam hēant
inter ſe ꝓhibent· ne alter alteri noceat· ⁊ ꝙ
vicinus vicinū non ꝑturbet· Vn̄· ff· de re:
gu· iuris· domū· Nihil habes in domo tua
facere qđ̄ vicino tuo noceat· nam ſiquis in
domo tua fumo facto apes alienas fugauē:
rit· vel etiā necauerit cauſaz mortis p̄ſtitiſſe
vidētur ⁊ tenet actioni· ad· l· aquilinā· l· Si
quis ¶ Sic ad ꝓpoſitum cū nihil magis rē:
publicam ꝑturbet· amicitiā ciuium ꝺſtruet
⁊ vicinū a vicino diuidet q̄ detractio· ꝓmo
fumus detractionis ſimplices ⁊ innocētes
fugat ⁊ occidit· ſi ꝓter hoc hoīcida ⁊ fur
ꝺmunitate amouet· m̄ltomagis talis detra
ctor· qui peior ē homicida ⁊ fure· Vn̄ alex·
papa· vi· q· i· Sūma iniquitas eſt detrahere
Quia oīs qui detrahit fratri ſuo hoīcida ē
Cuiꝰ ratio eſt vt dicit bartho· bnix· ſup illo
verbo detrahit· q; q̄ntum in eis eſt priuant
aīam que melior ꝑs hominis eſt vita· dum
negant vtutes quibus aīa viuit· ſunt etiā
deteriores furibus· Vnd̄ anacletus· vi· q· i·
deteriores· Deteriores ſunt qui detrahendo
alioꝝ vitaz moreſq; corrūpunt· his q̄ ſubas
alioꝝ diripiunt· Et greg· de latori lingua

copulet·aut omitto caput amputet· Nam si membꝝ venenatū est ab aspide·optet ab scindi·si debet curari·bonū foret ꝙ etiam fieret de lingua detractoris· Quare ps̄·dic Sepulcꝝ patēs ē guttur eoꝝ linguis suis dolose agebant venenuꝝ aspidū sub labijs eoꝝ· Ex quo patet ꝙ detractores sunt·

¶ Receptores immūditie

¶ Actores iniustitie·

¶ Infectores omnis nequitie·

¶ Primū ptz ꝙa sepulcꝝ est patens guttur eoꝝ· Videmus em̄ ꝙ sepulcꝝ patens ꝛcipit corpus cuiuscunꝙ mortuū·& ꝙ non est clausum· fetorem suū omnibus oñdit·oms accedentes inficit·& illo modo ē de detractoribꝰ qui sunt exploratores criminū ꝙximorum qui cū eis viuūt·siue sint iusti siue iniusti· ꝛ ꝙ carent oculo·ergo nihil celare possūt

¶ Unde in lege vt hētur Nūi·xix· Vas qđ non hēbat operculuꝝ immōm erat· Sic os qđ p loq̄di moderantiam non fuerit ligatum nec p custodiaꝝ non fuerit cooptum·anhelitum habebit ferdū detractiōis & immōm erit coraꝝ deo & hoīe· Ne ergo lingua hoīs nimis prona esset ad loq̄dum & detrahendō posuit deus dentes q̄si muꝝ·ꝛ labia oris·q̄i murale ad eius custodiam·ps̄· dixi custodiam vias meas·vt non delinq̄m in lingua mea·posui ori meo custodiam· ꝙ

¶ Sed ꝙ certo hanc custodiaꝝ male fuant detractores·relatores·& adulatores factoꝝ hoīm· De q̄bus ꝙuer·xxv· Dic̄ vrbs patēs & absq̄ muroꝝ ambitu·sic homo qui nescit in loq̄do cohibere spm̄ suū· Tales freq̄nter qui credunt placē suis relatoribus· maxīe displicent·& ofusionem ꝛ damnū quam p̄curare putant alijs ·q̄i se inuoluūt ¶ Accidit eis freq̄nter vt coruo De quo ouidius fabulat·li·ij·metha·di· Q̄ coruus in p̄ncipio fuit auis albissima ꝛ pulcerrima· q̄ soli potissime erat dedicata·que tandē a sole mutata fuit in nigrum colorē· Et huiꝰ rei causa fuit illa· Pol em̄ seu phebus habebat vnā pulcerrimā amicam que dicebat coronides que cū quadam die adulteraret·ꝛ cū quodā iuuene·coruus hꝰ videns cucurrit ad dn̄m suū & denūtiauit ei· Ille aūt iratissimꝰ accepto ortu occidit suam amicā que p̄gnans erat cū eo· Qui videns eam mortuam de tā p̄cipiti sn̄ia sūme doluit·ꝛ coruū qui ei nūtiauerat ortum ꝙ tetenderat manu·quem opata fuerat sūme odiuit· Et ideo ip̄m de alba in nigrum mutauit· Et vt deceteto esset relator rumoꝝ maloꝝ ip̄m ꝓpetue ꝺdemnauit Et inde est ꝙ ꝺm augures coruus semp suo cantu denūtiat & p̄sagiat mala·sc̄z infirmitates·mortalitates ꝛ infortuniū alioꝝ

¶ Recte k̄m̄i·talis coruus est detractor & relator maloꝝ·qui cupiens placere sp̄ refert audita & visa que ꝺmittunt ab alijs·vt ferendo placeat·& gr̄am habeat·ita ꝙ q̄nq̄ sit causa·ꝙ marit⁹ vxorē ꝓpam repudiat frater fratrez occidat·& multa alia ꝺmittā tur mala· Et sic ꝓcerto fit ꝙ q̄nq̄ detractor & relator penā reportat vnde putabat premiū hr̄e· vnde ꝺtingit ꝙ talis qui p̄mo dilegebat q̄i iustus ꝛ mundus·postea p tl'em detractionem odio habeat quasi infamis ribaldus· Vñ ouidius dic̄· Lingua fuit damno·lingua faciēte loquaci· qui color albus erat·nūc est ōrius albo· Nam sic̄ dicit ꝙcubium ꝺmune· Displices imprudens vñ placere putas· Ad hoc facit id· quod habetur ij· Rg̃·i· De illo qui nūtiauit dauid ꝙ saul occiderat· & abstulit ei caput eius credens ei placere·qui tñ ob hanc causaꝝ ab eo fuit interfectus· ¶ Et·ij· Rg̃·v· De duobus latronibus·q̄ regem isr̄l' ꝓboseth dormientē occiderūt·caput eius ad dauid portātes· premiū ab eo reptare crediderūt Qui tñ ab ipso ꝓpter ꝺmissum hoīcidium occisi sunt Ideo de talibus bilinguibꝰ & relatoribus dicit i ps̄· Vir linguosus non dirigetur in tra

Rg̃· ¶ Secundo detractores sunt actores iniustitie·q̄ linguis suis dolose agebant·q̄ ꝺmuniter sub spetie pietatis & ꝺpassionis ꝓpinant venenū male intentionis· Vñ sacerdos in interioribꝰ brachijs blandit·ꝫ disponit caudaꝝ ad vulnus cū qua pungit·ꝛ venenū mortifeꝝ infundit· ¶ Sic lingua detractoris aliq̄ laudabilia & laudatoia p̄mittit·vt non videat illum odio hr̄e·sic demulcet aures audientiū ad credendum· & tunc venenū detractionis infundit· ¶ Figurat Judic̄·ix· In iohel qui primo prebuit lac in sp̄sara·ꝫ p̄ea dormiente in timpora capitis eius clauū infixit ꝛ ip̄m interfecit· Sic in ꝓposito· Unde bern·in quodā ꝺmone· Nunqđ non lancea est lingua detractoris·profecto acutissima q̄ penetrat & vno ictu deꝛhentez

ẽdientes ⁊ cui detrahitur inficit. ¶ Sz
queriť q̃s maioris culpe sit. an detractor vl̃
libenter audiens detractorẽ. Ad qõ rñdent
doctores. tho. ⁊ etiam alĩ. Qz homo pt̃ esse
causa pcti alterius dupl̃r. Vno mõ directe.
qñ quis inducit alium ad peccandũ. vel eius
pcm̃ ei placet. Alio modo indirecte qñ non
resistit cũ tamen resistere possit. sic ẽ in ꝓpo
sito ꝙ audiens detractorem pt̃ ei assentire.
⁊ quodãmodo sibi fauere. q̃a detractio sibi
placet. Alio modo aũt indirecte peccare. sz
nõ resistendo ipi detractori cũ possit. Primo
modo pt̃ audiens ad detractorem tantã com
placentiã hr̃e in vbis detrahendis. ꝙ plꝰ
peccat q̃ detrahens. Ideo dic̃ aplus Rõ. i.
Digni sunt morte. non solum q̃ pcta fatiũt
ꝫ etiam qui ꝺsentiunt pcta facientibus. ad
istum finem dic̃ etiam br̃us Bern. Detrahẽ
aut detrahentez audire q̃d eoꝝ damnabiliꝰ
sit non facile dixerim. Potest etiã alĩs mõis
equaliť uel minus peccare ꝑm maiorez com
placentiã vel mĩorem resistentiam. ita tñ ꝙ
nllo modo sine peccato euadit audiens. nisi
resistat detractioni. ¶ Tertio sunt infecto
res oĩs nequitie ⁊ venenũ aspidũ ſb labĩs
eoꝝ. Istud venenũ est valde nociuũ. Nã sic
intoxicat ꝙ difficulter pt̃ curari. Iesus eñ
in fama. vix vel cũ magna difficultate sana
tur. Vñ pz. venenum aspidũ insanabile
Jo ¶ Nam detractor filis est cuidã aspidi
siue serpenti qui dicebať martius. eo ꝙ ꝺo
marthi fuerat ꝺsecratus. De quo dic̃ ouiꝺ.
li. iĩ. metĥ. Et ille serpens erat maximꝰ. ⁊
horribilis latens in quodã antro. ille tres
ordies dentiũ hẽbat. i. tres linguas. ⁊ ꝺsup
tres cristas aureas deferebat quibus mlt̃os
occiderat ⁊ ꝺtinue occidebat. Dicitur tñ ꝙ
cadinus filiꝰ regis agenoꝝ ꝑ eo ꝙ infecit
fluos suos eũ occidit ⁊ dentes eꝰ semianit.
qui seminati in tra. ⁊ eius milites armati ⁊
galeati. quoꝝ alter alterũ occidit sunt nati.
¶ Rñi ille serpens dedicatus marthi desi
gnat inuidum detractorẽ. qui bellis ⁊ sedi
tionibꝰ sunt dedicati. Iste dicit serpens ꝑt
tortuosã fallacitatẽ. marthia ꝑt litigiosaz
rixitatem. venenosus ꝑter famosã loq̃cita
tem. ¶ Et sic figurari pt̃ ꝑ istum draconem
nigꝝ ⁊ ruffuz mulieri insidiantẽ Apoc. xij
Dicit etiam tres linguas hr̃e. i. tria gn̄a blã
dientium verboꝝ. ⁊ lingua est mollis adu
lationis sigficat blandimentum. q̃a vere ille
solet hoies q̃ntum ad tria diffamare. ledere
⁊ mordere. obloq̃ndo sz de vita. ⁊ de scia ⁊
de fama. Et tripl̃r. sz bona que aliq̃s facit
diminuendo ⁊ dicere. ꝙ mala sint intencõe
facta. vel ꝙ non sint ita bene facta sicut de
ceret. ¶ Secundo defectus veros ⁊ oc
cultos ⁊ alios ignotos. que de lege carita
tis sunt celandi publicare ⁊ alteri reuelare
sub intencõe famã eꝰ denigrandi ¶ Tercio
modus ⁊ pessimus est falsa crimina fingere
⁊ innocenti imponẽ Iste detractor designa
tur in illa bestia De qua dañ. vij. que hẽbat
tres ordines dentium ⁊ filis erat vrso. Cui
dictum est surge comede carnes plimas. q̃a
breuiter detractor hirsutus. fallax. per illos
tres modos detractionũ multos lacerat. dif
famat ⁊ vulnerat. ꝓuer. vij. Multos enim
vulneratos deiecit ⁊ fortissimi quiq̃ ab eo
interfecti sunt. ⁊ quid finaliť. vẽ dr̃ quo de
dentibus istoꝝ nascunť milites seinuicez oc
cidentes. qñ proculdubio sepe fit ꝙ dentes
illoꝝ. i. verba eoꝝ detractoria seminanť sepe
ꝓinde fit ꝙ hoies sic diffamati. arma sumẽ
tes ad lites ⁊ occisiones acriter inter se in
duanť. ⁊ sic dentes illi milites fiũt. inq̃ntuz
verba detractoris hoies in lites ꝺdictiones
conũtunt. Ideo bene dr̃ Scia. xi. Susurro
⁊ bilinguis maledictus. mlt̃os eñ ťbauit.
pacem hñtes. ⁊ Scia de illa tercia lingua
dicit. xxviij. Lingua tertia mlt̃os ꝺmouit.

¶ Feria Quarta

Acta sũt enceia
ierlimis ⁊ ꝑma
erat. Johan. x.
To ¶ Commẽ
tator ptholome
us sup cẽtiloq̃o
ꝓpositiõe. ix. dic̃
Qz impressiões
⁊ ꝑmaginacõs
facte sub certis
celi ꝺstellationibus mirabiles curandi reci
piunt virtutes. Nam dicit se huisse anulum
hñtem vtutez curandi oĩs morsus veneno
os scorpionis siue serpentis. q̃ factus in si
gno scorpionis cũ signis eius impssus. hãc
vtutem habuit curandi. ¶ Dic certis tem
poribꝰ anni. sz in dedicacõibus ecciarum ⁊
patrocinĩs opera virtutum facta ꝑ deuotuz

ꝑlm· magnam curandi ⁊tutem recipiũt ex influentia singulari ſol iuſtitie· Nã ſi signa eius ſcz crux corona ſpinea· lancea· claui fuerint mente ꝑ compaſſiõez & deuotam recordacõem impſſa ⁊tutem ſuſcipiunt curandi oẽz morſum pcti mortalis & venialis per ſerpentem dyabolum pctori illatum· Vnde augt ſup Ioh· Fratres vt a pcto ſanemur· criſtum crucifixum intueam· qm qui intuebant ſerpentem eneũ in deſerto non pibant morſibus ſerpentũ· Sic qui intuent fidem xpi morte ſanant a morſibus peccatorũ· Et Dieto· vij· q· i· ſuggeſtum· Fratres kmi non vos afflictiõis amaritudo a pie mentis vre ꝓpoſito coerceat recedẽ conſiderantes· qnta ꝑ abſolutione nra ꝑ liberatione creator· dns & redemptor noſter ptulerit· qbuſue contumeliis ſe affitiendo tradiderit· vt nos a vinculo pratis dyabolice liberaret· Vnde igit vt quietius hec poſſimꝰ ctemplari circa ea ſcz ecie & ordinata tpa dedicationũ ꝛ patrocinior ſunt ad hoc inſtituta· vt ꝑlis deuote cueniat ad ea· & hũdantius diuine gre ꝛ mie influentiam & largitatez acquirat· Vñ greg· de conſe· di· i· Solennitates dedicationũ & eccleſiar ꝑ ſingulos annos ſolennitez ſunt celebrande· ipſo dño exemplo dante· q ad feſtum dedicationis templi· oibus illud faciendi· dans formaz cũ reliquis ꝑlis eandem feſtiuitatem celebraturꝰ aduenit· ſicut ſcriptum eſt· facta ſunt encenia· & gems erat que fuert verba ꝓpositaꝛc ¶ Quert vir peccator frigidus non hns ignem caritatis ꝑ meritũ ſctor· & indulgentiaz ecciar liberetur a peccatis· Et videt q ſic· ꝑ illud· Mat· x· Quecunq orantes petitis credite· q accipietis· Contra Ioh· ix· Scimus quia deus pctores non exaudit· Rndet q indulgentia dicit remiſſio pene· ſcz quo ad illud· qd remanet pt ſuſceptum pnie ſacramtum· de peccatis· & non eſt culpa peccati q pnia lauat ꝫ peccati pena ꝫ quo ſequit q indulgentia non tollit actualem culpam· nec habitualem maclam· nec diuinam offenſam· q ecia ꝑ contricõem ꝛ ofeſſionem tollunt· qre dator indulgentiar dicit· q vere otritis & confeſſis indulgentia dat· i· pena remittitur que corrñdet culpe· nec pena eterna ꝑ indulgentias remittit· ꝫ talis· q· ꝑ contritionẽ ꝛ ofeſſionem pena etna prius pmutata eſt· ꝑ dinam clementiã in talem penã ꝛ tñsito riam· q penam talem viator ſi ſic bene eet diſpoſitus totaliter poſſet euacuare· vt ſi in tali puncto decederet ſine oi purgatorio & pena ſtatim ad celuz euolaret In his debet homo accipe documtum· q prehita otricõe & ofeſſione ecias deuote fregtare debeat· vt magnam dilectiõez ad deum acquirat ꝑ exhortationẽ verbi dei & alioꝝ bonoꝝ opm que p ceteris diebus a tumulacõibus infeſti uitatibus fieri ſolet· vt ei dicat illud· quod magdalene ꝓpter dilectiõem fuerat dictum ſcz dimiſſa ſunt ei peccata multa· qm dilexit mlt̃m· Luc· vij· Vnde Bern· ſuper cantica Oio ꝓpter manſuetudinẽ que in te predicat curramus poſt te dñe ihu ut nob indulgeas audientes q non ſpernis paupes· pctorem non abhorreas· non horruiſti confitentẽ latronem· non lacrimantẽ peccatricez· nõ chananeam ſupplicantem· non deprehenſam in adulterio· non ſedentem in theoloneo· non ſupplicantem publicanũ· non negantẽ diſcipulũ· non pſecutorem diſcipuloꝝ· non ipos crucifixores· ꝛ dicas ad omnes hoies· Eum qui venit ad me non eĳtiã foras· ¶ Ad auctoritatem dicendo· q loquit o iuſtis exñnb? in gra· que oia petita ad ſalutez aie nãaria a deo accipiunt ꝛ non pctoribus· non penitentibus· ¶ Sed cur in veteri teſtamto nõ dabant indulgentie in dedicationib? tẽploꝝ ſicut in nouo· Dicendo ſm doctores· q ſacerdotibus veteris teſtamenti non erat ocessa pras ligandi ꝛ ſoluendi· ſic beato petro datis eccleſie ſunt a xpo tradite & eis? ſucceſſoribus· & in hoc dignitas ecie excedit· ſicut etiam in oibus aliis oms dignitates veteris teſtamenti· ¶ Sed cur non dabant indulgentie tpe apl̃oꝝ· Dicunt q ipſis apoſtolis maiora erant ocessa· puta ſanare infirmos· ſuſcitare mortuos ꝛc Tum in ꝑmitiua ecia xpiani pfecti erant & indulgentias nõ indigebant· Tum etiam q credendum eſt q añ bm greg· indulgentie dabant licet non ita fregter· q ante tpus gregorij raro poterãt fieri ita ſolennes· ſic poſtea qñ eas primo inſtituit fieri ſolennes· de his loqunt ſic bern· Innoc· & Hoſti· & omuniter oms doctores iuris· ¶ Sed quert vñ ꝓueniunt ille indulgẽtie· Rndetur q ex theſauro ſcte mris ecie rcondite ex ſupabundantia merit

xpi passionis·cuiꝰ mima gutta sanguis vel sudoris ad expiationem oim peccatoꝝ que vngꝫ fuerꝫ ꝓpetrata sufficeret·q eiꝰ respectu nihil sunt·exꝫ·de suma tri·c·firmiter· ¶ Itez ꝓuenit ex meritis sanctissime dei genitricis que nec mortaliꝫ·nec venialiter vngꝫ peccauit·& tñ multa meruit suis ꝺturibus·ꝛ vita actiua cū filio eius·& speāliter in amara ꝯpassione·qñ gladius doloris in filij passione virgineū ipius ptransiuit cor· Quibus oibus nobis meruit·& thezauꝝ ecie auxit Item ex abūdantia meritoꝝ oim sanctorū & sanctoꝝ apl'oꝝ mrm confessoꝝ virginum & oim xpianoꝝ deuotoꝝ·qui vltra mensurā delictoꝝ vel debitorum suoꝝ·p tribulatiōs afflictiones superogauerꝫ etiaz augmtando ecclie thezauꝝ nobis meruerꝫ· Item ieiuie oones·elemosine·& castigationes quibus deo fuierunt·hec oia p dinam clementiam in scrinio sancte ecie rcondita sancto petro & eius successoribꝰ sunt collata & commissa fidelibus in caritate vnitis dispensanda & distribuenda·dicente xpo ad petrum· Tibi dabo claues regni celoꝝ·& qcunqꝫ ligaueris sup rram erit ligatum & in celis·& qcunqꝫ solueris sup terram erit solutū ꝛ in celis· Nunc thezauꝝ ecclesie mīstri plati·ꝓpa· epus late apiunt·in dedicationibꝰ·festiuitatibus & prōcinijs·vt qlibet ꝺm suam dispositionem accipiat· Ideo plati assil'antur· stomacho·qui pꝰ susceptionem cibi materialis oibus membris alijs ꝺm dispositionem ꝓpam eundez sibi admīstrat Sic plati aucte xpifidelibus·indulgentias ꝺcedunt ¶ Qñtū nūc ad ꝺtinuationē euangelij heri est dictum·quō iudei xpm quezebant occidē gnaliter·hodie quō volebant eū opprimē lapidibꝰ magis speāliꝫ·& ꝺm hꝰ tres sūt ptes ¶ In prima oñdit tpis specificacōez in pn cipio· Facta sunt encenia·

¶ In scōa·Obiectionis facte rephensionez ibi· Loquar vobis ꝛc·

¶ In tercia· Iudeoꝝ psecutionem·ibi· Sustulerunt lapides·

¶ Qñtum ergo ad primā ptem est notanꝺ Quencenia dꝫ festū dedicationis· Et dicitur ab en qꝺ est in·& cenon quod est nouū· Et inde enceniare dicit innouare vel iniciare aliqꝺ·ꝛ sumit hic encenia ꝓ innouatōe seu dedicatione templi in ierlm·& qa eiusdem· multe erant innouacōes seu dedicationes· Ana namqꝫ facta fuit a salomone·vt dī·iij· Rz·viij·in autumno decia die mensꝭ septē bris· ¶ Scōa sub zorobabel in vere·xij·die mensis marcij·post reditū eoꝝ de captiuitate babilonica· De qua hētur·i·Esdre·iij· ¶ Tercia sb iuda machabeo in hyeme·xxv die mensis casleu·i·nouembris facta pꝰ prophanacōez templi p anthiochuz·de qua dī·i·macha·iij· In illa dedicatione tēpli· Ihs venit ierlm ꝺm legē·& ambulabat ī templo in porticu salomonis· Et ideo euangelista tps hyemis exꝑssit·vt daret dras int alias dedicationes templi·& vt iudeoꝝ corda inuidie ꝛ iniqtatis frigidissia fuisse mōstraēt ꝛc· ¶ Moraliter· In hac pte fit mentio de tribus factis que ad spūalem sensuz de tribus caritatis effectibꝰ applicari possūt Prīo ꝙ hyems fuit in dedicatione Scōo ꝙ ihs ambulauit ī templo· Tercio ꝙ iudei postulabant certificari de xpo· ¶ Sic aīa deuota templū dei viui hns caritatem ꝛ dilectiōem dei facit magnā dedicationē·& festum xpo in hyeme ꝺtemptꝰ terrenoꝝ·amenū & ambulatoriū viriuꝫ aīe interioꝝ·& mentē erigit ad desideriū eternoꝝ· Nam ut videmus naturaliter inter alia elementa· ignis nobilior est·& maxime actiuū· Inter alia etiā elēta agit & ꝺsumit ea ꝛ in suam ꝺuertit formaz ꝛ similitudinem·sic̄ appet in ferro ignito carbone & alijs metallis ¶ Ideo ratione sue actiuitatis & subtilitatis dicit pbus·ij· celi ꝛ mundi· Nihil est nobilius igne· Sic inter oia hūana nihil ē maioris actiuitatis amore qui in oibus opatur· Quilibet enim querit amicitiā & amorem· & nullus eligēt viuere sine amicis·viij·ethic· Ideo dicit in Auct· Quibus mōis naturales filij legittimi effitiunt·Fillud·colla·viij· Nihil amoꝛ vehementius Vñ non solum hz reijcere & consumere sibi ōria impedientia·ꝓmo inflāmare corda vt dura ꝛ aspera non sentiantur· Sic̄ patet Gen·xxix· In iacob qui·vij· ānis huiuit ꝓ rachel· & itez septem & videbanꝭ sibi dies pauci pre nimio amore ad eā ¶ Si igit amor de re tñsitoria vili ē taz vehemēs qñtomagis de re nobilissima stabili & omī delectatione plena sez deo· Qui em̄ dcū dili geret·omīa blandimenta seculi ꝺtemneret ꝛ vilissima reputaret· Vnde ꝓsper in libro ꝺ

ꝺtemplatiua vita. Et recitat de peni. di. i. Diquis semel. S. ergo. Si caritatem deo exhibeam? seculi blandimenta ꝺtemnim? et oia q̃ difficilia sunt hũane fragilitati. vel aspa vident etiam cũ dilectione pficim?. Valida em̃ est vt mors dilectio. virtuti em̃ mortis dilectio compatur. qui nimiꝝ mentem quaꝝ semel cepit. a dilectione mõi funditus occidit. Caritas em̃ ꝺm eundem in loco prealle gato est recta uoluntas ab oĩbus terrenis atq; pñtibus pr̃sus aduersa iũcta vo ꝺo inseparabiliter. et ignita quoꝺã igne spũssancti a q̃ est et ad q̃ refertur incensa sup oĩa que carnaliter diligunt excelsa affectionũ oĩm potentissima. et ꝺine contemplationis a iuda.

Aq Cln q̃bus verbis singularit tres affectus notant ipius caritatis amoris siue dilectionis. qui em̃ p caritatem deum diligit.

Totaliter cũcta transitoria ꝺtemnit.

Integraliter se a deo coniungit

Et cordialiter supna desiderat et appetit

Dico ꝓmo q; qui p caritatem totalit deũ diligit: nõ. Hoc em̃ notat in eo q; tpus dedicationis fuit in hyeme. Nam q̃n ignis subtrahit suam vturem a ira. et sol splendorez nihil aliud restat nisi frigus et deficcacõ terreno; fructuũ. Dic q̃n homo suũ amorẽ totaliter vertit in deũ. sibi magnũ festuz facit. et cuncta alia a deo amara. frigida. et insipida putat Dic̃ qui mel gustat omĩa alia desipiunt. Dic̃ qui dulcorem ꝺine dilectiõis semel gustauit. oĩa terrena reddunt sibi insipida. Quare dicit greg. Gustato spiritu desipit oĩs caro. Exemplũ in paulo. qui raptus in tertiũ celum gustans scintillam diuine dulcedinis. pre amore nimio cĩa exteriora corꝝpsit. et arbitratus est vt sc̃a vt xp̃m luc̃faceret. Dic scti mr̃es seip̃os oĩbus tormentis subiecer̃t. vt tandẽ relicto corpe ad deum q̃ toto corde dilexerunt in mũdo. puenirent ad fruendũ in celo. Reuera iste hyems erat in hoc mõo. q; totaliter calorez dilectõis in deũ fundentes q̃i frigiꝺi sine dilectionis calore oĩa ex̃ deum ꝺtemserunt. O q̃ntus ardor dilectiõis laurentiũ agnetez inflãmauerat. qui dũ exterius flãmis corpalibus vrerent. refrigerium frigoris putãtes pre nimio amore dolorem corpalem dulcedini compauer̃t. Caritas enim oĩa facilia reddit. q; qui amat non laborat. i. Cor. xiij. Caritas oĩa suffert omia sustinet. est em̃ ignis qui non dicit sufficit. Et ideo quoꝺãmodo videt esse infinite virtutis. cui omis labor omnis dolor modicus esse videt. et q̃ nihil Dic̃ de iacob hẽtur. cui p̃ter amorez rachel videbant dies pauci p̃ amoris magnitudine.

Ꝺq Cln̄de amor ꝺm Quiꝺ. de arte amãdi. iiij. habet ꝓpetates. Nam eũ quez amat querit honorare. non recusat p eo laborare executit fastidiũ. et inducit solatium. Et ꝺm illas. iiij. ꝓpetates ipe tyrannus helenã depixit. que dea amoris appellabat circũrotataz quatuor rotis. Cln ꝑma rota scriptum erat honore. In circuitu ille. ℣. Est amor fulsus in honore laude repulsus. Cln scꝺa rota scriptum erat labore. et in circuitu eius ille ℣. Balnea mille mei labor et zelus pl̃ei. i. diuisi. Cln tercia rota. delector. In circuitu ille ℣. Amor egregius vel dulcor in occiduus. Cln quarta rota. ꝺsolor In circuitu ille ℣. Sunt mens os visus amãtis carmina risus Cad ꝓpositum. homo q̃nto deũ plus amat maiorem ei honorez vbiq; signis impendit. et ille amor quo ad sniam primi versus p̃ dici fulsus. q; qui deum hic amat eũ signis honorando. ip̃e deus reamãdo eũ sibi gliam ꝓmittit et honorem ꝺmunicat. Joh. Qui me ꝺfessus fuerit corã hoĩbus. i. p signa verboꝝ me glorificando corã hoĩbus. ꝺfitebor et ego eũ glificando corã p̃re meo. In scꝺa rota scriptum erat. laboro. et in circuitu eius balnea nõ. Per hoc intelligitur q̃nto deus ab hoĩe magis diligitur. tanto minus oĩez laborem. q; ꝓter eũ facit etiam nec mortem sentit. Hiero. in quodam simone. Nihil amãtibus duꝝ. nullus labor difficilis. amem? et nos xp̃m. et facile videbitur oĩe difficile. Hoc hiero. Q; autem in tertia rota scriptũ est. delector. et in circuitu amor egregius nõ. Nam vtiq; q̃nto magis diligamus deũ. tanto maiorem dulcorez in eo sentimus. et amaritudinẽ huiꝰ mõi fugimus. Exemplũ de beato Bern. qui in li. de amore dei sic dic̃. Saporem q̃dem sentio dulcem adeo ꝺfortantez. vt si p̃ficeret i me vltra nihil quererez. Q; aũt in quarta rota scriptum erat. consolor. et in circuitu os. nõ. Dic reuera qui aliũ diligit. quicq̃d est in eo sibi ꝺplacet et consolacõem inde accipit. placet sibi visus. risus. verba et facta. Dic qui

deum amat·quicq̃d deus circa eum agit·in nllo tristat·ꝫ semp ꝺsolatur interiꝰ·Augꝰ de moribus ecclie ꝺtra manicheos·Nihil tã duꝝ atq; ferreum qõ amoris igne non vincat·ꝓꝑ qõ & idẽ dic̃·xiij·confeb Verꝰ amor non sentit amaritudinez ꝫ dulcedinez·quia soror amoris ẽ dulcedo·hẽ soror odij ẽ amaritudo ¶ Dico scdo Q̃ qui deũ recte diligit·integraliter se deo coniũgit·Nam ĩ eo ꝙ homo cor suũ deo totaliter aperit per affectiõem ipe se infundit oĩbus viribꝰ aĩe & quasi ambulando in eis eas tñsformat p dilectiõem in suiipius filitudinem & dei formitatẽ· ¶ Exemplũ respice ferrum cũ igni a ꝓpinquat sic dicit Crib· In nata sua pmanens p applicatiõez ad ignem·sic liquescit ĩ igne·vt nihil sensibus de eius nata ꝓcipiatur·ꝫ totum in igneam q̃litatem ꝺuertitur ¶ Sic aĩe amanti cõtingit spũaliter· ꝙ in sua natura integra pmanens p influentiaz liu amati qñ pambulando interioza eꝰ illuminat vnius fiat spetiei cũ eo ut dicit apl's Qui adheret deo·vnus est spũs cũ eo· Et hugo Q̃ amor est talis vigoris ꝙ amantez in eius filitudinem quem amat tñsformat· ¶ Exemplũ·in deuotissimo pre nro francisco·qui ex diuino amore & cordis desiderio· & viribus aĩe tantũ ebulliebat in deum·ꝙ terrena nihil sibi sapiebant·& sic vnitꝰ fuit cũ deo & dei formis factus·& in deum transformatus· Q̃ sicut in passione xp̃us ꝺe plagis·in pedibꝰ & latere dextro fuit vulneratus· Ita corpus beati p̃ris fuit ꝺe plagis insignitum· Vnde de eo doctor egregius Bonauen·scribit dicens· Q̃ q̃admoꝺ latus saluatoris·dextꝝ fuit lancea tñsfixum Sic & latus huiꝰ sancti·fuit rubrũ cicatrice obductum· & sicut de latere xp̃i exiuit sanguis & aqua nr̃e regn̄ationis· Ita de sancti huiꝰ latere sepe exiuit sanguis mirifice·filitudo clauoꝝ erat in manibus & pedibus·sꝫ nigra q̃si ferrea· Ipa vero clauoꝝ acumina· ꝺblonga & rotunda·& q̃si repcussa a supposti pte manuũ·& in interiori pedũ·q̃ de ipa carne surgentia carnem reliq̃ excedebant· Claui etiã erant q̃ nerui ꝺtinui & duri· sic carni innati·ꝙ dum a pte qualibet p̃merẽt ad ptem ꝓpinꝰ oppositã resultabant q̃s ꝺo opabatur·hec miracla certe ille in eꝰ amore tantũ exarsit·vt in eius filitudinem tñsfor maret ¶ Tercio dico· Q̃ qui deum vere diligit totis viscerib̃ ad deũ affectat eleuari·& in eiꝰ ꝺsolatione insepabiliꝫ vniri· Sicut ignis ardens non quiescit inferiꝰ ꝫ semp sursum mouet vsq;quo consequatur orizanta·iij·celi· Sic caritate incensus hic inferius quiescẽ nequit q̃ pie & suauiter deꝰ inhabitat etiam ipas vires aĩe pambulando dulcedine gr̃e consolet·donec facto circulo· vltimo saciatiuo & ꝺo principio firmit̃ sacietur· Vnde augꝰ· Inquietũ est cor meum dñe donec veniat ad te· Et apl's ad phil'· ·i· Cupio dissolui & esse cũ xp̃o· Et Rõ·vij Quis liberabit me decarcẽ mortis huius· ¶ Sed cur deus creatam tam nobilem spm̃ limo & imo sociauit in amoꝛ tanto·vt etiã ipa anima exuta ꝺm augꝰ ꝓpter appetitum ad corpus retardet vt non sic totaliꝫ in sum mũ trinitatis celũ ferat· Rñdet mg̃r in sententijs Q̃ ꝓpter hoc aĩam limo sociauit ut oñderetur qualis ꝺiunctio erit· vbi spiritꝰ spũi diuino ꝺiungit·si tanta coniunctio & emanatio est inter lutũ & spm̃· Sic insepabiliter ꝺiungi deo sũmo bono fini ordinato & vltimo·aĩa incarcerata corpe sũme desiderat·& post dilectũ sponsuz incurabiliꝫ·languet·& in omni re fastidiat donec ad deum veniat·Dicũt em̃ omnes vires anime xp̃o quousq; aĩam nr̃am tollis ꝛc̃·q̃ d·O vita & tota ꝺsolatio nostra xp̃e· quousq; aĩam nostram·cuiꝰ vires sumus tollis·& ꝓmittis sic post te clamaẽ·suspirare & languore insaciabili cruciari· Si tu es xp̃s·si es saluator·si es amator·si pius·si misericors·oñde nobis palam fatiem tuã·sine velamine non ĩ enigmate ꝫ re·& loquere nobis clare de tua in marcessibili gl'ia·& salui erimus In nllo em alio ꝺsolari possumꝰ nisi in te Vnde post resurrectiõez ille amorose & dilecte filie magdalene querenti sponsũ & dñm & mg̃m suum non est satisfactũ ꝑ angelicam rñsionem & visionẽ·vt recipet consolacõez· Et ideo cum paululũ ptransisset·spũs angelicus inuenit quem diligebat aĩa sua·iocundꝰ ẽ transitꝰ a ꝺemplatione creature tñsire p dilectionez in cognicõem simplicis essentie cognoscere ꝓpetuitatem exñtie· ꝓfunditatem sapie· Inueni ait·q̃ diligit anima mea Non exprimit quis ille sit·quia in cantico amoris p̃mo in amore diligentis·non tm̃ verba pensantur

ꝯtum effectus. Vnde augℓ. O iugū sancti
monis ꝯ feliciter oneras. ꝯ dulciꝫ illaqas.
ꝯ suauiter stringis. ꝯ utiliter vris. ꝯ subti
liter vulneras. ⁊ ꝯ salubriter sanas ¶ ℇ
¶ Dec em̄ est regina aliaꝝ virtutū. ⁊ alias
quasi ancillas regit. Vnde q̄dam doctor p
mod̄ dpalogi recitat di. q oēs v̄tutes erant
congᷓgate volentes inter se reginam eligere
que p̄esset eis & eas regeret in om̄ibus. In
electione discordabant hincinde dantes vo
ta sua. ita q quedā elegerunt hum̄litatez eo
q radix sit oīm v̄tutum. Alie iustitiā eo q
vnicuiq dat quod suū est. Alie aūt paciam
q cū soli pfecti exercent se in hac virtute.
Alique v̄ginitatem. que soror est angelo
Aliqueprudentiaz. ex eo q salomon sup sa
lutem & om̄ez pulcritudinē dilexit eaz. Sic
ꝯ ip̄is v̄tutibus discordantib̄ compmisert
in rōnez. & quicq̄d faceret ratio ab om̄ibus
h̄ri deberet. q̄ surrexit & de electione seu com
pmissione se pmittens. ip̄aſq virtutes pus
m̄ltipliciter emendando. ex eo q p̄les rega
li honore iudicabat esse dignas Simplicita
ti aūt ascripsit. q illam q̄ pre oīb̄us eminet
pus non nouert. ideoq subiūxit. Nūc ergo
que sit. q̄ regina a nobis fatienda est. inten i
tum meū audite in hac pte. Amor dei meri
to oīb̄us bonis v̄tutibus anteferr̄. In cuiꝰ
cunq hoīs cor ille aduenerit. cetere v̄tutes
tanq̄ pedisseque ꝺueniunt. ⁊ ip̄am vt regi
nam sequnt̄. ip̄a vero tanq̄ q̄ōdam eis ōrī
um fugiunt. q̄ statim ab ea tanq̄ ligna ari
da ab igne ꝺsummunt̄. Pcā preterita atq
grauia & m̄lta in eius aduentu delent̄. Iux
illud. qō saluator de maria magdalena ait.
Remittunt̄ ei pcā multa qm̄ dilexit multuz
¶ Item ip̄e amor dei in hoīe non potest esse
ociosus. non vacuus. nō infructuosus Alie
aūt virtutes q̄s vos regali honore dignas
eē iudicastis. etiā vitiose seu male opari p̄nt
quod sic patere p̄. ¶ Et primo de hum̄litate
q est qui se nequit̄ hum̄liat. & interiora eius
plena sunt dolo. Eccia. xix. Sil̄r & de pru
dentia ptz. q est quedam prudentia. spiritꝰ.
Alia aūt carnis. & hec vitiosa est. Rō. viij
Vnō v̄ginitas. alieq virtutes. si caritate iu
uent̄. etiam si vsq in finez durauerint nihil
p̄sunt. Dic & ap̄us de q̄busdam v̄tutibus
declarat. ij. Cor. xiij. di. Si habuero tantā
fidem. vt montes trans̄feram. & si caritatem
nō habuero nihil mihi p̄dest. Vis motiuis
auditis v̄tutibus placuit qō fecerat ratio q
a ꝑbaueṙt om̄s eius electionez. & sic regia
seu imperatrix inter omnes virtutes facta est
Quia quicq̄d ab ip̄a imperatur deo gra
tum est. & a se reputat esse factū. eo q q dei
caritas est Ioh. iiij. ¶ Sequit̄ scḋa ps in q̄
notat reprehensio obiectionis. ibi. Loquar
vobis nō q̄ di. satis aperte loquor vobis fre
quenter scz. quis ego sum. & tm̄ nō creditis
mihi. Et ideo dico vobis certū testimoniū
p̄ris. Nam opa que ego facio in noīe patris
facio. cuiꝰ gr̄am & laudez quero. & nō meā
ꝑam. Vt ing̃ testiom phibent de me. quis
vel qualis ego sum. Naz m̄lta talia feci opa
que nul'a creata facere p̄. adhuc tm̄ n' facē
nec verbis vultis credere. & ratio est. q nō
estis ex ouibus meis. scz innocētes ⁊ huiles
Et q vocē meā nō auditis ḋendo in me. n'
obediendo. sequimini sic̄ oues mee. nā oues
mee. vocem meam audiunt obꝺuando mea
mandata. Et iō tanq̄ pastor bonꝰ cognosco
eas & sequunt̄ me gressus meritoruz. vsq ad
pascua vite eterne. q̄ dabo eis. n' rapiet eas
quisq̄ ō manu mea. ⁊ p̄cate & custodia ꝑba
tur q habeo a p̄re quod dedit mihi p̄. scilicz
deitatem originalit̄. maius oīb̄us est. a qua
oīa pcedunt. omnis p̄cas in celo & in terra
Et pconsecḡs mihi nec meis p̄ q̄s violentiā
inferre q ego & pater qui est deus oīpotens
deitate & p̄cate vnū sumus ¶ F ¶ Mora
liter. vox cūlibet p̄dicantis verbū dei ē vox
xp̄i. quaz q̄libet volens armūari ouib̄ xp̄i
in pascuis celoꝝ libenter audire ꝺz. & humi
liter imitando obedire. q beati qui audiunt
verbum dei & custodiunt illud Luce. xi
¶ Dicit Alber. li. xi. de aīalibus Q philame
na cantat qn̄ ouis incubat. Et causam aliq
platonicoruz assignauerṫ dicentes. q oua
sibi vmificarent̄. nisi philamena cantaret.
sup ea. Et albertus dicit. puto hoc eē vez
q cantus ille ꝺfert ad viuificacōez ꝑtanto
q spūs leuis. & calor eleuans sanguiem in
eis facit cantus iocunditatez & desiderium
gaudij ⁊ talis ē magis viuificans. ¶ Dici
ꝑposito. homo ouis incubat. qui habet in
ꝑposito vt aliqō opus bonū fatiat & paciat
ad cuiꝰ viuificacōem vt sez tale opꝰ ad vitā
⁊ effectum ꝑcedat. m̄ltm confert cantus de
uotus predicantis & exhortantis ꝑ'm per

vbum dei. q̄ per hos spūs leuis p deuocōez
sursum erigit. ⁊ calor diuine caritatis incen
dit. vt ꝓposituz boni opis citius ad effectū
meritorie ꝓducatur ¶ Est igit verbum dei
cū omni diligentia audiendō. ⁊ ne inutiliter
euanescat in corde semp ruminandum. Quia ſm
augſt. vt refertur. i. q. i. Introgo. Verbum
dei non est minus q̄ corpus xp̄i. ideo q̄nta
solicitudine ruamus q̄n nobis corpus xp̄i
ministrat. vt nihil ex ipo de manibus nr̄is
in ꝛram cadat. tanta solicitudine obruemꝰ.
vt verbum dei qđ erogatur dum aliud. aut
cogitamus. aut loquim̄ de corde puro peat
q̄ non minus reus erit. q̄ verbum dei negli
genter audierit. q̄ ille q̄ corpus xp̄i sua neg
ligentia in ꝛram cadere pmisit. ¶ Hoc at
tendebat illa deuota xp̄i filia magdalena.
que vt verba mellifluа mgr̄i sui integraliꝫ
⁊ pfecte capet retineret. ⁊ vt pficeret sede:
bat secus pedes eius. vt audiebat verbum
illius. ¶ In quo notare dēmus. qualiꝫ ver
bum dei sit fructuose audiendō. scz cum.
¶ Discreta aurium attentione.
¶ Sincera cordis meditatione.
¶ Plena corpis ⁊ opis executione.
¶ Primo verbum dei debet discrete attēdi.
qđ notat in eo quod dicit. magdalena audi
ebat verbum illius. Saz hō sapiens ⁊ pru:
dens non qđcunq; verbum debet memorie
ꝰmendare. ſ tm̄ verbum illius. scz xp̄i. Au
ditus enim in aīa est. sicut os in corpe. Nā
sicut os oēs cibos recipit. bonos aūt ⁊ sa:
pidos in ventrem mittit. malos aūt ⁊ insi
pidos reiicit ⁊ repellit. Sic auditus hoīs.
qui oīa habet recipe. nihil debet retinere nr̄
memorie ꝰmendare. nisi sit edificatoriū ⁊
vtile. Fictiones autem fabularū que q̄nq; in
miscunt exēplarit ad excitandum hoīes siue
aīas attentos reddendū. siue ꝓter alia dīnt
repellere. ⁊ inde extracta nucleo vitatis pa:
leam fictionis excutere. Cuiꝰ heu opposituz
in multis expitur. qui paleam fictionis reti
nent ⁊ ruant diligenter. ſ nucleum doctrīe
veritatis non adūtunt Cum em̄ aliquis ab
eis inqrit qđ predicator dixerit. nihil nisi fa
bulas recitare sciunt. Plēs hodie fabulas.
sequnt ⁊ hꝰmodi vanis q̄ doctrinā sincerā
xp̄i. De quo predictū fuit. x. thi. iiij. A veri
tate qđem auditum aūtent. ad fabulas aūt
conūtentur. cuiꝰ ratio est. q̄ exquo interius
in corde pleni sunt mōi insipientia ⁊ vanita
te. exterius nihil eis sapit. nisi vana. Sicut
stomachus ſm doctrinā Auicen. qui in se cō
tinet materiā peccantem. decipit appetitum
vt qđ homini sanū est nō desideret. ſ quod
sanitati est ōrium plus ocupiscit. Sic pec
catori ⁊ mundano nihil sapit. nisi oueniēs
Ecia. xxi. Audiet luxuriosus vbum prudē
dentie ⁊ sapie ⁊ displicebit ei ⁊ ꝓiciet illō
post dorsum suū. ¶ Quod oñditur
in fabula quadā ouidij. q̄ narrat augſt ꝓmo
de ciuitate dei ꝺ alexandro pidi filio priami
dis regis troianoꝝ. Dic cū semel ꝓpe troiaz
in siluа iuxta q̄dam fontez dormicet sibi ap
paruer̄t tres dee. scz dea sapie dicta pallaꝝ.
dea fortitudinis dicta iuno. dea pulcritudi:
nis ⁊ luxurie scz venus ad fontem sedētes
Ad quas quarta supueniens dea discordie
pomū aureum lr̄is aureis inscriptum grece
detur pulcrioꝛi. in fontem ꝓiecit. Hac aūt
occasione. tres dee ꝺmote certauer̄t. q̄ pulc:
tudine alijs deberet ꝓferre eligentes pari
dem sibi iudicem. Cui dea sapie ait Si iudi
caueris vt mihi pomū detur. fatiam te sapi
entioꝛem mōi. Et dea fortitudinis. Si mihi
eū dabis fatiam te fortioꝛem terre mundi.
Sed dea luxurie ⁊ pulcrtudinis. si mihi eum
adiudicaueris. habebis pulcrioꝛem in tota
troia ⁊ in orbe. Et tunc paris valde desi:
tiens verba veneris suscepit. cui ⁊ pomum
ꝓ vita voluptuosa adiudicauit. Per alex.
paridē mundani. luxurio si ⁊ vani designā
tur. qui q̄nq; licet raro in siluam. i. eccīam. in
qua hoīes sunt arbores florentes ⁊ facientes
fructum bonoꝝ opeꝝ veniunt nō causa de:
uotionis ſ visionis. accedunt etiā fontem
. i. ꝺmonem vitatis. Iuxt quem nondiu vigi
lanter attendunt. ſ somno deprimunt. aut
vanis fantasps mulieꝝ rapiunt. q̄bus tūc
tres dee apent. ¶ Prima grā dei. que ē dea
sapie que stimulat hoīem in verba dei vt at
tente audiat qđ si fecerit facit eū sapientioꝛē
mundi. ¶ Secunda est conscia ꝓpa. dea for
titudinis. q̄ stimulat vt mundet ⁊ pulcrior
iudicet. quod hō si fecerit. erit potentior. ⁊
fortior terre. Vñ greg. in collca. Nulla time
tur aduersitas. si nulla dñetur iniquitas
¶ Tercia luxurie dea est vanitas mōi hec
stimulat vt adamet ⁊ pulcrior iudicet. pro
mittit em̄ dare oēz voluntatem huiꝰ mōi

huiꝰ vocem oēs audiunt sapiam spernētes & fortitudinē easq predicantes nobiles. p salute aiaꝝ ꝺtemnunt. ⁊ vanitati se subijci unt ¶ Contra qs dicit Sap. iij. Sapiam & intelligentiam qs abijcit infelix ē. ⁊ vacua est spes illoꝝ & labores sine fructu. Hoc con siderans. Ecclesiastes dixit. Ego eccl̃iastes fui rex ierl̃m. & ꝓposui in aio meo querere & in uestigaꝛe sapienter de oībus q̃ sunt sub sole. Et vidi cuncta q̃ sub sole sunt. & ecce vniuꝫ sa vanitas ⁊ afflictio spūs puersi difficile corriguntꝛ. ⁊ stultoꝝ infinitus est numerus Eccl̃iastes. i. & ij ¶ Ho ¶ Deo verbum dei debet deuote meditari. Debet em̃ homo ab omni exteriori strepitu esse abstractus & recollectus cū oībus sensibus. tam exteriori bus q̃ interioribus in domo mentis ibi qui escere & sedere. & verba audita medullitus cordis meditari. sedendo & q̃escendo aia fit prudens. vij. phi. Sic magdalena sedebat secus pedes dñi ⁊ meditabat iuxt illud p̃s. Meditabar in mandatis tuis que dilexi nis Vnde Crisi. Quemadmoꝺ̃ non ꝓdest cibꝰ nisi fuerit masticatus ⁊ in stomachū descen derit. sic non ꝓficit ad salutem. verbuꝫ dei solum audire. nisi cū fuerit intellectui & me morie traditū Et sequit cibꝰ q̃ in stomacho seruat ille ꝺfortat. ⁊ sermo q̃ in meōria ma net ille lauat. ¶ Ex quo ptꝫ ꝙ sicut cibus materialis non pt̃ habere suū effectum. qui est corpus ꝺfortare. nisi intrinsecus in stto macho ꝺseruat. vsq ad eius digestionez. sic nec cibus spūalis aie qui est verbum dei nō potest saluaꝛe. nec viuificare aiam q̃ est effe ctus eius. nisi verbū auditum in aia custo diat. ⁊ bene masticet. vsq ad opis expletio nem. Quare dr Luc. xi. Beati qui audiunt verbum dei & custodiūt illud. In signum huiꝰ. maria mr̃ dñi verba eius filij diligent audiuit & meōrie tradidit. Dicit hētur luc. i. Q̃ conseruabat oīa verba. hec scz xp̃i ꝺferēs ea ī corde suo. Quaꝛe q̃ sic cibo materiali cor pus reficit & sustentat. sic verbo xp̃i anima vginis & cuilibet fidelis reficitur roboratur ⁊ in vita conseruat. Vnde Innoc. iij. vt ha beatur. ex de offic. iudicis ordinarij capitlo. Inter cetera q̃ ad salutem spectant ppli xp̃ia ni pabulum verbi dei pmaxime sibi nosci esse nc̃arium. q̃ sicut corpus. sic aia spūali cibo nutrit eo ꙗ non in solo pane viuit hō sed in omni verbo qō ꝓcedit de ore dei. In hunc igit finem ut sancte aie non fame pcli tent. & frequter verbo dei refitiant. statuit p dictus ꝓpa. vt epi viros ꝓdoneos ad sancte predicatiōis officiū assumāt qui sibi plebes ꝺmissas vite ipoꝝ verbo edificent & in ex emplo. ¶ Vnde q̃ verbum dei sit cibꝰ aie. ptꝫ ex eo. Q̃ aliqui sancti pres tm̃ ex verbo dei fuerūt recreati ꙗ in tribus vl̃ plibus die bus corpalem cibum nō sumpserūt. vt hētur in vitis spm̃ ī mltis exēplis ¶ Certio homo ꝺz audire verbū dei. & ꝓ posse ope adimplere. Nihil em̃ valet verbum dei audire. corde meditari ⁊ etiam ope impleat Jaco. i. Estote factores verbi ⁊ nō auditores tm̃ fallentes vosmetipos Precepta em̃ diuina vt in plibus de opabilibus. ⁊ ideo nō sufficit auditus nec meditatio. nisi ope impleat Jaco. i. ꝓpter quod dicit. i. ethi. Q̃ illi q̃ sunt ꝺtenti conscia morali absq ope sunt similes illis qui attente medicos audiunt. sed nihil faciunt eoꝝ que dicunt. Et sic isti non habet corpus bene curatum. sic nec illi aias. & sic vtiq vnusquisq fallit & seipm̃ ꝺcipit. si cre dit ꙗ ad vitam etnam sufficiat verbum dei audire. & ope non adimplere. Vñ aplus ad Rō. ij. Non auditores legis q̃ factores iusti ficabunt. Ergo si cupimꝰ non falli nr̃ decipi ope adimpleamꝰ. qō ore predicamꝰ. vl̃ aure audimus Mat. v. Qui fecerit & docuerit q̃ magnus vocabit in regno celoꝝ. ¶ R. ¶ Sed que sit causa vel rō. ꙗ tot boni pre dicatores. viri illuminati in scia & doctrina. tā paucos conūtunt Dico ꙗ illa est potissima ratio. q̃ sicut ipi dicunt. docent & nō faciūt sic alij audiunt attendunt & non credunt. Vnde de penit. di. ij. S. opponit. Infelix est predicator q̃ alios illuminando. ipe tenebrosꝰ repbus efficit. Et q̃ tales ita sunt reprobi. & tenebrosi. Ideo ceco s illuminare nequeunt. Nec eis credit nec fides dictis eoꝝ adhibet. ¶ Vnde de ipsis est ꝙadmoꝺ̃ de cassandra De qua recitat ouidius. que erat filia regis priami sozor alexandri paridis. que petiuit a phebo dea sapie. sapiam sibi dari. q̃ possij ꝓnosticari futa. Appollo post mltas instan tias annuit isto pacto. vt ipa sibi post acce ptam sapiam ꝺiugio insepabili ꝺiungeret. Cassandra vo libens annuit vota dei. & ac cepta sapia redderet quod ꝙ misit. ꝺtempsit

nec noluit cū eo amplius conuſari Phebus
ergo ob crimis deteſtacōez hac eam pena ad
iudicauit· vt ꝗcūcunꝙ vā ꝓphetauerit eaꝫ
tñ a nemine credē poſſet· Vnde cū pl paulo
pl vrbis tropane excidiū ꝓphetaret non po
tuit tñ a ciuibus credi· Vnde ſequebat· non
ſolū ipius mors· ꝫ etiam totius ꝓpli ciuita
tis· Reuera sic de iſtis diebus multi petunt
ſapiam· i· verbum dei vt libenter audiantur
dicentes illud qō ſcribit Iudith· ix· Da ver
bum in ore meo· Appetunt em̄ alijs pnoſti
care celi premiū & tartari ſupplitia· Hec em̄
ſunt ſtrentia & attrahētia Deus igit mltoꝝ
pces admittit & vcedit· ꝫ cunctis eo pacto
ꝙ cū fuerint ſcientes & verbum dei hñtes
ꝙ aīas ſuas deo copulent & opa virtuoſa
agant· bm ꝙ ipe Iob· hortatur di· Quilgen
tes eū non ſolum noīe· ſed ope ⁊ virtute· i·
Iob· xiij· Sed multi tales ſunt nimis ingti
q cū fuerint de inſcijs facti ſcientes & vbuꝫ
dei gratioſe in ore hñtes· ex hoc fauſtu ſup
bie intumeſcūt pulcras & grōſas mulieres
viſitant· curias magnatoꝝ freq̄tant ⁊ hac
rōne ſe a deo ſepant· quare ſi multa bona p̄
dicent miracla fatiunt· eis tñ non creditur
q quod vbis predicant moribus repugnāt
Iob· vi· Ventum ꝓfertis ad credendum ⁊c
Sed tercia ps in qua notat ⁊c· Vbi nō·
ꝙ iudei audientes doctrinā xp̄i· q̄ obſtina
ti non valentes audire vitatem p̄ ſeuitiam
lapides ſuſtuleſt vt xp̄m lapidarēt· ꝫ pius
ibs vt eoꝝ rep̄meret ſeuitiam dulciter eis
dixit multa bona opa· Et dicit· expectate ne
illa videat ſibi arroganter aſcribere· Ad qō
iudei dixeſt· Te bono ope non lapidam⁹ te
ꝫ de blaſphemia ō deum dicta· cū ſis purꝰ
homo & creata vſurpatoie facis teip̄m deū
ꝙ dixiſti p̄ tuus ē deus· ⁊ modo dicis ego
& pater vnū ſum⁹· Et etiam ꝙ ſis equalis
vtutis & potentie deo p̄ri· & ſic vſurpas ti
bi illud· qō est ꝓprium dei· & pconſeq̄s blaſ
phemas· quare bm legem nobis datam vt
ſcribit· Leui· xxiiij· Debes lapidari· Sed
xp̄us excludit a ſe crimen blaſphemie ſibi im
positum dupl̄r· Primo p ſcripturā dicens
Nonne ſcriptū est in lege vra· dij estis· qō ē
dictum de oibus ſanctis & pphetis· qui pti
cipatiue dicunt dij non eſſentialit· & ſi illos
hoies ſcriptura noīat deos pticipatiue· ad
quos bmo dei factus est· & tñ non blaſphe:
mat· ergo minus ego ꝙ pater miſit ī mōm
& ſanctificauit nō blaſphemo· dicēdo me eē
filium dei· Secundo ꝓbat hoc idem ex
teſtimonio opeꝝ di· Ille qui fecit opa· que
nemo facere pt̄ niſi deus nō blaſphemat di
cendo ſe eſſe deū· ꝫ ego ſum talis· ergo ō me
poteſtis cognoſcē qualis ego ſum· Iō ſi nō
vultis verbis meis credere· opibus credite
que me oñdunt in p̄re· & p̄rem in me eſſe·
cuiꝰ virtute opa fatio· Et vt hoc miraculo
oñderet· de maībꝰ coꝝ exiuit de iſtis vtute
licet vellent eū tenē Ll· Moralit in illa
pte ſpeāliter tractat de blaſphemia ex lege
⁊ pcepto xp̄i ꝓhibita· & punitione mortis
corrigenda· Pro quo notanō· ꝙ q: blaſ:
phemare· est aliquid dicē vel negare· quod
diuino honori derogat & maledicē ſiue pe:
iurare nomen dei· est etiā diuino honori de
rogare· Ideo indr̄nter vnū p reliquo ꝫ ac
cipitur iurare & blaſphemare· Nam vt vi
demꝰ· illō ē vulgaē ꝓblema ſeu enigma qō
est optim & peſſimū· Et omuniter r̄ndetur
ꝙ lingua ⁊ bm qō est exponit· est optim ad
comedendō· ꝫ peſſimum ad detrahendum vl̄
obloq̄dum· Sed illō aliter declarari poteſt
ꝙ est optim qn̄ bene vtitur· ꝫ peſſimū qn̄
male vtit· Deus em̄ illud ꝓuilegium homī
dedit p̄ ceteris aīalibus· vt p linguā mētis
ꝺceptum exponeret· & in oībus deum lau
daret· ſed illo abutit homo· qn̄ deū lingua
blaſphemat p nomen ſcīm eiꝰ friuole iurat
& maledicit· Et iō lingua taliter abutens·
digni ſunt puītione ⁊ priuilegio loq̄ di am:
miſſione· ꝙ vt hētur ex̄ de regula· licet· di·
lxxiiij· c· vbi· ⁊ ℣· de iudeis· l· iudeos
Priuilegium meret āmittere· qui ꝺceſſa
ſibi abutitur p̄rate· In ſignū huius multi
in articlo mortis loquelam āmittunt picu:
loſe· ꝙ dum deū glificare & laudaē potuer̄t
eum ignomioſe blaſphemauer̄t In eo enim
quo quis peccat· in eodem puniet· ſicut ptz
in diuite· q̄ blaſphemando & male iurando
lingua peccauerat· in lingua cruciebatur ī
inferno· Oz nanq̄ q̄libet hō cauere blaſ:
phemiam· quia hoc pcīm blaſphemie
Omnibus alijs peccatis est grauius·
Dic & in inferno punitur acrius·
Damnatione eterna certius
Primo est oībus alijs peccatis gnius· qō
q̄dem patere poteſt· Nam in illo pcō infert

contumelia deo in propria persona · cui alij peccatores inferunt contumeliam in rebus suis · Nam tantum fur vel raptor infert deo contumeliam in rebus suis · ⁊ in rebus seruoꝝ suoꝝ · Et iam homicida in suis suis

¶ Sed blasphemꝰ infert ei otumeliam in ꝓpa psona · ⁊ ideo non paꝝ displicet pncipi deo blasphemia · mltm enim displicet princ: cipi · qñ ei otumelia infertur in subditis suis sed amplius displicet · qñ in eo qui est de familia ꝓpria · ꝫ longe amplius · qñ in filio vl' filia · ⁊ super illa qñ infert ei in ꝓpa psona · Et ex simili causa · pt etiam argui sic · Si cõ uitiũ dicat alicui burgensi · magna ẽ offẽsa sed maioꝝ militi · sed longe maioꝝ si dicatur principi · Ergo in infinitũ maioꝝ & maxima si infinito maiori & maximo · peccatum cm̃ a psona grauatur · ex̃ de excessi · prela · tanta

¶ Unde cũ in peccato blasphemie cõ uitium dicatur de eo · qui ĩ infinitũ ẽ maioꝝ omni alio dño creno · ita blasphemia vt ita dicam in infinitũ excedit alia peccata · & rõ ꝙ offensa intendit & ṙmittit ꝑm subtilitatẽ psone · Item blasphemus peioꝝ est ydolatra ex eo ꝙ ydolatra honoꝛeꝫ suũ aufert deo ex ignorantia · Blasphemus aũt · non solũ honorem aufert · ꝫ etiam otumeliam infert & scienter · Item peioꝝ est iudeis · ꝙ iudei obturauerunt aures suas · audita blasphemia & signa doloris oñdunt · xp̃iani aũt blasphem̃ ante blasphemiã rident & iocundant̃ · Itez peior hereticis · ꝙ hereticus loquit̃ ea q̃ credit esse va · blasphemus vero otra conscĩam suam de deo dicit · quod scit non esse dicendo · Item etiam peioꝝ cane · ꝙ canis nõ mordet · dñm suũ · ⁊ benefactorem suũ · Ipe vo blasphemus dñm & bñfactorem suũ dilacerat · mordet ⁊ flagellat ⁊ etiã vulnerat De quo loquit̃ aug̃ · in q̃dam omelia di · Xp̃us flagellatus est flagellis iudeoꝝ flagellatur & blasphemijs falsoꝝ xp̃ianoꝝ · nec q̃s cogitaẽ debet ꝙ ꝛsuetudo illa pessima hoĩm aliquẽ a grauitate excuser · p̃mo magis aggrauat · ꝙ tãto sunt grauioꝛa pcta · qñto diutiꝰ infelicem aĩam detinent alligatam · Extra de ꝛsue · tanta · Perũsa enim ꝛsuetudo ex diutꝛnitate tpis non alleuiat crimen · sed potius auget · xxiij · q · i · scisma · Et de spmo · nõ satꝭ

¶ Secundo blasphemia hic & in futo acrius punit̃ Unde Leui · xxiij d' Ꝙ egressus filius mulieris isrlitis · que peperat de viro egipto iurgatus ẽ cũ viro israhelitico Cunq; blasphemasset nomen dñi & maledix isset ei · ductus est ad mosen · qui misit eum in carcerem · donec nosceret q̃d iuberet dñs · Qui locutus est ad mosen · Educ blasphemũ ex̃ castra · ⁊ ponent oms qui audier̃t manus suas sup caput eius · & lapidabant eũ oms ꝑplus Et deinde diuulgabat legem de blasphemoꝝ pena di · Loque ad filios isrl' homo q̃ maledixerit deo portabit pcm̃ suũ · & qui blasphemauerit nomẽ dñi · morte moriat̃ · ⁊ lapidibus obruet eũ mltitudo ꝑplus

¶ Unde pius ꝓpa statuit · vt hẽtur xxv · q · i · Piquis · Ꝙ siquis per capillum vel caput iurauerit · vel alio mõ blasphemia vsus fuerit õ deũ · si est in ecclastico ordine dz depoñ · si est laicus anathematizari · Et si p creaturas quis iurauerit · ꝙ a crimine debet castigari & scdm̃ leges talis iurans vltimo supplicio debet puniri · In auten · vt non luxurietur circa mediũ · Et ex̃ de maledic̃ · c · Statuim̃ · Nẽtur ꝙ siquis õ deum · vel aliq̃ sanctum maxime bt̃am v̊ginez blasphemare presũpserit debz · vij · diebus dñicis pre foribꝰ eccie maĩfeste stare dum missa dicit̃ · nec palliũ nꝭ vestimenta vestizi · ꝫ corrigam circa collum hr̃e · & septẽ p̃cedentibꝰ ferijs sextis ieiunare in pane ⁊ aqua · nec debet ingredi eccĩam · ꝫ inq̃ntum pt̃ diebus q̃bus ieiunant · dz tres reficere paupes ꝑs vl' pauꝛioꝛes ꝑm eius hũdantiam ·

¶ Unde refert greg · in li · dꝑalogoꝝ · Ꝙ quidam hñs puerꝝ q̃nq; annoꝝ q̃ teneꝛrime dilexit ⁊ nimis delicate nutriens ꝛsuetus erat nomen dñi blasphemare · Quadã die cum pt̃ eius teneret eũ in brachijs clamauit puer · Mauri homines nigri veniunt & volunt me tollere · qui cũ dixisset · nomen dñi vt solitus erat blasphemauit & statim extinctus est · Si igit̃ del̃ in puero q̃nq; annoꝝ sic se vindicauit de blasphemia · nunq̃d parcet adultis inueteratis · in hoc peccato · certe non · ꝙ si hic non · tñ in futuro puniet tales · Unde cũ quida; miles ꝑ oculos dñi in ludo iurasset · ꝓpus oculus ex capite exilijt & in aleã cecidit · Recitat etiã damasc · Ꝙ in bononie ptibus · duo quida; ꝓpatres fuerũt & amici · q̃bus fil' in puerio discũbentibus · allatus est gallus coctus · q̃ vnus in frusta scidit · & piper cũ legumine

supfudit· quo facto dicit vnus eoꝝ· sic diuꝛ
das ipm· q; si scs petrus velit eũ reintegꝛe
non possit ¶ Cui alter etiam cñdit· etiã si xps
iuberet non impetuũ resurgeret· Ad hanc
vocem repente gallus viuus surrexit ⁊ plu
mis exiliuit alas moe solito pcussit ⁊ cecinit
excussit plumas· totũq; super ipos asperſit·
⁊ illico sacrilegi ⁊ blasphemi in aspersione
piperis lepꝛa pcussi sunt· ⁊ imposterꝝ eoꝝ
pmansit hereditaria ꝛc· ¶ ℙ ¶ Ter
cio blasphemia inter ꝛc· Nam blasphemia
est pcm in spm sanctum sc; qõ nec hic nec in
in futuꝛo remittit· Mat· xij· Xpũs blaspha
phemie non remitteꝫ· Sed ꝛ hoc ibidẽ dr·
Omne pcm blasphemie remittet hominibꝰ
Rñdet Aug in sũma· Q; si blasphemia fiat
ex coactione peccat otra prem· Si ex decep
tione ꝛ filium· Si ex certa malitia ꝛ spiritũ
scm· bm enim vitatem omne pcm est otra
trinitatez appate tñ pcm omissum ex infir
mitate· dicit esse otra prem cui potentia ap
priatur· ¶ Omissum ex ignorantia ꝛ filium
cui sapia· ¶ Omissum vero ex certa malitia·
ꝛ spm sanctum· cui bonitas appatur· quod
etiam dicit irremissibile· Sed hoc est tripl'r
¶ Vno modo negatiue· sc; q; nullo mõ pt
remitti· vt peccata demonũ ⁊ damnatorũ·
Alio modo ꝛrie· sc; q; habet ꝛriam dispoſi
tionem ad remissiõem vt pcta que fiunt ex
certa malitia· que dicunt irremissibilia id est
valde de difficili remissibilia· ¶ Tercio mõ
pnatiue· sc; quod in se non est aptum natuꝫ
vel dignũ remitti· vt qõlibet pcm mortale
Si ergo blasphemia fiat ex coactione vl' de
ceptione dicit remissibilis· qa secum habet
causam ãnexam diuine mie ꝓuocatiuaꝫ ad
remissionem· Si aũt blasphemia omittat·
ex certa malitia· tunc dicit esse irremissibil'
non q; non possit remitti· vel q; non remit
tatur ꝫ q; non habet secũ causam motiuam
ad remissionem· Et de hac dicit in aucte al
legata· spus blasphemie ⁊ blasphemia illa
ta ex certa malitia· Et qõlibet aliud pcm·
factum ex certa malitia ẽ irremissibile ⁊ vix
vel difficulter remissibile· q; nllam excusa
tionem habet· ¶ Cum igit difficulter remitta
tur· ⁊ directius agat ꝛa deum· ⁊ a ꝛsue
tudine q̃ innatũ· qõ pauci ponderant eius
gnitatem· nec de eo peniteant vel ꝛfiteant
videt certius esse de damnatione· Debet i
homo cauere ab illa damnosa ⁊ picrosa cõ
suetudine seipm moderare· ⁊ alios corripe·
fatientes· q; in his sc; maledicendo vl' blas
phemando· datur vera ⁊ infallibilis oñsio
filioꝝ dyaboli· qui ĩ loquela illa distinguũt
a filijs dei· ab heredibus inferni ⁊ celi· vt ꝛ
clarari pt tali exemplo· ¶ Fuit quidam rex
hñs vxoꝛez· ex qua vtputauit tres filios ha
buit· ¶ Cum aũt q̃dam die cũ eo vxoꝛ otende
ret passionibus mota· ei imꝓperauit dicens
Tu credis ex me tres filios hre· vnus tam
tm̃ est tuus nec voluit sibi qs ille legittimꝰ
esset indicare· Nũc vxore defuncta pater ad
mortem cepit egrotaꝫ· fatiensq; testamentũ
filio suo ltimo oia dimisit post mortẽ· Inteꝛ
filios otentio fuit facta· quis int eos heres
esset· ⁊ causa deducta est ad iudicem· qui p̃
cepit' vt pater eoꝝ mortuus ad arboꝛez liga
retur ⁊ ille· qui directꝰ in eũ sagittam mit
teret· hereditatez esset possessurus· Quo vo
illegittimi sagittauerꝫ· ⁊ tercius sagittaꝫ no
luit· ⁊ offensus aljs duobꝰ dixit se nõ posse
prem suũ sagittare· hoc cognitũ erat q; ipse
erat ltimus filius ⁊ data est ei hereditas ꝛc
¶ Dile iuditium fecit salomon· iij· Rg· iij
Sic filij dyaboli non dei· nõ curant xpm pa
trem oim nrm· nec mrem misericordie vbis
otumeliosis vulneraꝫ vel sagittare verbis
blasphemijs· In signũ q; hereditatez nũq;
hẽbunt glie celestis· quoꝝ heu ẽ maioꝛ nus
¶ Tercius filius· sc; qui deũ blasphemare
ptimescit· honoꝛem deo ⁊ sanctis tribuit· ꝛ
verus heres est xpi· ⁊ vitã etnaꝫ possidebit

¶ Feria Quinta·

Ogabat hiesum quidã pbeus vt manducaret cũ illo· Luce· vij· Q; ¶ Dcõm pliniũ ⁊ psidoꝝ Lupus est aial vorax ⁊ magne astutie ad predã duc· quando emꝫ noctu prede gra ad ouile pgit· ne canes eiꝰ sentiant odoꝛem· otra ventum leuit vadit· Et si aliquo casu pes eius calcando super a liqõ strepitum facit· ipm pdẽ duco morsu castigat ¶ De quo narꝛat Ouiꝺ· li· i· metha· Q; iupiter deus celi pꝰ q̃ attenta corruptiõe

totius humani gñis· cum dñs vniuersis
oſilium celebrasset· q totum genꝰ hũanum
diluuio ſummergi dret· ¶Primo voluit p
ſonaliter ad mẽm descendere· & terram ſub
alia ſpetie circuire· ſi crimina que de hoĩbꝰ
dicebañ essent va videret Iste ergo hũana
indutus ymagine descendit in tram vbi cũ
lychaonez nequissimũ q̃dam tyrannũ visi
taret· Qui q̃dem lychaon pato ſibi quodaz
lecto in domo ſua ipm occulte occidẽ attem
ptauit· ꝓpter qõ dictus lychaon ab ipo mu
tatus est ĩ lupũ· & vt lupus vullulaẽ cepit
& vagabundus p nemora circuire Rei aũt
veritas fuit illa· q cum mlti eẽnt ofederati
ad bellandũ otra iouem crethe· qui ſe deum
a ſuis ſubditis faciebat credi· & vtens ma
gicis artibus adorari· p explorando exerci
tu inimicoz mutato hĩtu vſq ad archadiã
tandem venit vbi fraudulenter a lychaone
receptus nocte patis inſidiꝫs lychaon ipm
occidere attemptauit· ꝓpter qõ iupiter tram
ſuam ſibi abſtulit· ꝫ & mortẽ prudenter pre
cauens ipm in mortẽ & ĩ ſiluaz fugẽ coegit
vbi diu rapis & latrociniꝫs vixit· & sic mu
tatus in lupum non immerito dictus fuit·
¶Recte kñi talis lychaon lupus videt fu
isse ꝑ'us iudeoz puersus· Constat enim q
sũmus iupiter dei filius assumpta humana
ymagine p incarnacõem ad tram noscitur
descendisse· Iuꝫ illud baruth· iij· Postea in
terris visus est· & cũ hoĩbus ouersatus est·
Domũ etiam lychaonis· i· iudeoz ꝑ'm vo
luit ꝑsonaliter visitare· Judei vero lupino
more fraudulent deuorare eũ· q occidere eũ
semp quesierꝰt lente sub ſpetie pietatis· nũc
verbis· nũc factis inuadentes· ne eoz frau
dulentiã agnosceret· & in lecto crucis pato
intento moreret· q R· ¶In hunc finem
etiam pbeus de quo pñs textus loquit eum
ad mensam ſuã inuitat· vt q alias de nullo
reꝑhendi vel capi poterat· saltem in mensa
vbi maior est familiaritas in cibo ſumendo
& colloq̃do capetur· Bartho· brinx· in glõ·
ſup illo verbo· oms· xxviij· q· i· Omes· dicit
Q facilius quis decipit inter epulas· sicut
herodes deceptus in mensa amputari fecit
caput· Johis bap· xxiiij· q· iij· vnuſquiſq̃·
Xp̃us igit filius dei noscens oĩa· etiã corda
eoz puersa falli non poterat· i· mortez quã
ipſi ĩ lecto crucis ſibi pauerꝰt· sciuit & potuit
ꝑ resurrectiõem euadere· & in penam eos di
ſpergẽ· vt q̃ lupi egentes mirabiliꝫ p orbẽ
vagarenꝰ· Hãc penã eis Oseas predixit· ix
·c· dicens· Abijciet eos deus meꝰ· q non au
dierunt eũ· & erũt vagi in nacõibus· nõni
dicit q non audierꝰt eum· Ipe nanq̃ xp̃s vt
oms saluaret ad oms docendo accessisset pec
catores· vt eos ad pniaz vocaret amicos ut
ad deuocõem eos excitaret ad paupes· vt i
opiam eoz subleuaret Ad diuites & pbeos
vt ſupbiam eoz confutaret· & viam vitaq̃
doceret· Hec em est ratio q̃re rogatus a pha
risseo· domũ eius intrauit· vt d' in themate
¶Queritꝰ· Cum xp̃s diuersis pcoribus &
pbeis comedendo omunicaueit & bibendo
an etiam xp̃ianis liceat excomunicatis & ab
ecĩa diuisis comedendo q etiã hꝰmodi pti
cipando· ¶Et videt q sic exemplo xp̃i· In
oppositũ est illud qõ hẽtur ĩ canone· xi· q· iij
·c· sicut· Et in tribus causis seq̃tibꝰ· Q cũ
excomunicato nullus dz pticipare· nꝯ loq̃do
nec orando· salutando· bibendo q comeden
do· q S ¶Pro quo notandũ· Q duplex
hẽtur excomunicatio· scilicz maior q minor
Maior excomunicatio est· q̃ dicit anathema
q̃ hoĩes sepat a sacramẽtis ab ingressu ecĩe
& hꝯ omunione fideliũ· Ita q omia bona
que fidelibus a sacramẽtis ecĩe· siue merito
passionis xp̃i· siue meritis oĩm sanctoz siue
deuotoz fideliũ q̃ueniunt tali excomunicato
non ꝓsunt ad salutem· nec etiam q̃pa bona
q sic ramus aridus & pudridus in virdi ar
bore q fructuosa non est susceptibilis huĩdi
tatis radicis· q̃nis sit aliꝫ diunct ĩ arbore
Sic excomunicatus licet ouersetꝰ cũ hoĩbus
in ecĩa· q caret gr̃a que est vita spũalis tal'
est mortuus aridus q putridus· nec suscep
tibilis meritoz· nec q̃umcunq̃ bonoꝫ ecĩe
Talis ergo vt cognoscat se sepatuz ab oĩbꝰ
bonis· & etiam a societate fideliũ q omuni
one sanctoz in celis· non debet intraẽ ecĩaz
que sibi interdictꝰ· nec adorandũ· nec dina
audiendum· nec in valuis ecĩe occulte· nec
manifeste stare· q semp ptinaciter fatiens·
ꝫ peccat mortaliꝫ Cõcedit tñ sibi vt eo cit
satisfatiat & illumineꝰ q̃ in ecĩa isto tempe
interdicto v̊bum dei audiat· dũmodo dina
non celebrañ· & q̃ simpl'r p ecĩam transire
possit· Ceteri etiam xp̃iani tenentur talez ex
omunicatũ vitare q nꝯ osculo· nꝯ salutacõe

simplici·nec immēsa vt predictum est·debēt sibi ꝯmunicare·ꝛ ō fatiēs incurrat ipō iure in miorem excōmunicationē ꝛ peccat etiam mortaliter· Ex ōñi priuat etiam omnibus bonis ecīe vsq; ad absolucōez· Hoc attendē dñt homines q̄ iudeos secum ꝓmittunt staē in ꝯuiuijs ludēdo loq;do·qui grauiter peccant mortaliter·quotiēscūq; hᵒ fecerint

¶ Sed querit·an aliquo casu·licet excomunicato tali pticipare· Dicunt doctores q̄ sic·ſm q̄ notat in istis ꝯsibus·scz· Vtile lex humile res ignorata necesse· Vtile ꝓpter vtilitatem meā·ꝛ ne ipe comodum habeat posset pticipare excomunicato loq;do· Item ꝓpter huilitatez aīe eius eū exhortando possum etiam ei loqui·lex ꝓpter eandem legem que est vito & vxori· Vxor em̄ pt̄ ꝯmunicare viro ꝛ econūso· Puīle sicut ē in filijs suis ancillis & mercenarijs · Res ignorata · Ignorantia em̄ ibi non excusat·nisi sit ignorātia crassa nāe· Necessitas excusat·vt in peregrinis & viatoribus & hᵐodi· ¶ V ·

¶ Sed querit· Qñ quis in illam excomunicacōez incidat· Dico q̄ qñ quis incidit ī heresim damnatā·vel nouam sectam fingit·ꝛ de sacramentis aliter sentit·q̄ romana ecīa predicat & obſuat·vel siquis cēt defensator vel fautor hereticoꝝ · ¶ Item qui pturbat psonam ecīasticam·vel iniectione manuū· violentaꝝ·vel q̄ exactionaret eos ō libertatem ecīasticam· ¶ Item q̄ incendit vl̄ frangit ecclesiam·vel aliq̄d enorme intus ꝯmittit·rapiendo forte de altari corpus xp̄i·altare destruendo·frangendo crucē & hᵐōi ¶ Item cū quis p se vel p alium falsificat · lr̄as ꝓpe cum fautoribus suis·vel cum quis vtit scienter lr̄is aplicis·etiam ab alijs falsatis In his em̄ casibus excomunicatur tam cito ꝓpetrat delictum·ꝛ dicit ipō iure excommunicatē· ¶ Item illa excomunicatio etiaz infligit a iudice·qñ index aliq; excomunicat vel facit denūtiare ō ꝯtumatia·vtputa nō veniendo ad iuditium·vel recepta citatiōe pemptoria·ꝛ venire contemnit·siue q̄ malitiose scip̄m occultat·siue alias impedit· ne citatio ad ipm veniat· ¶ Dcōa excomunicatio est·que dicit minor· Illa tm̄ separat a sacramentis·scz q̄ hoīes excomunicati miori excōmunicatione·non dñt suscipe sacramēta·& illa infligit in ipso iure homini qñq; quo ad deum tm̄·aliqñ quo ad deū·& quo ad ecīam· Quo ad deum tm̄ infligit q;cito mortale pcīm committit etiā sola cogitacōe Dap̄·i· Perūse cogitationes sepant a deo·q̄ enim peccat mortaliter·sepatus est a deo & traditus sathane·xi·q·iij·audi· Et si talī recipit sacram̄tum eucaristie·vel cetera sacramenta ecīe·recipit ea ad damnationē̄ suam ꝛ non ad salutem·de coha· cle & muli·c· fi· Sed quo ad deū & ecīam infligit ipō iure qñ quis ꝯmnicat excōmunicato sacleginz ꝯmittit·notorius fornicator·spmoniacus · pauper oppressor·raptor maīfestus·publicē vsurarius·meretrix·& oēs notorij pcores Hec Innoc̄·de sen·excom·in glō super·c·i· ¶ Patet p hec·q̄d sit ad argumentū ōrium dicendum·scz in his q̄ ad salutē aīe ptinent vt r̄ductionis informationis & correctiōis causa pt̄ quis excomunicato ꝯmunicare· sic̄ xp̄s ꝯmunicauit cū pb̄eis & pcoribus comedendo & loquendo ꝛc̄ ¶ Qñtum nūc ad euangelicam psecutionem est sciendum· q̄ sancta mr̄ ecīa cupiens filios suos saluare p totam q̄dragesimaz·tam verbis q̄ factis xp̄i oñdit·q̄ grata sit sancta pnīa deo·angelis dilecta·ꝛ pcoribus vtilis ꝛ necessaria· Et q̄ citius & facilius credim̄ exemplis q̄ dictis· Ideo hodie ꝓponit exempluz aptissimum vnius peccatricis·que pnīam agens suoꝝ peccatoꝝ·a xp̄i mīcorditer veniaz obtinuit & gr̄am· Et ſm hoc sunt tres partes· ¶ In prima notat·mulieris exemplaris cōuersio·ibi· Ecce mulier ꝛc̄· ¶ In secunda· Amoris peculiaris ostensio ibi· Vides hanc mulierem ꝛc̄ ¶ In tercia· Saluatoris remuneratio ·ibi· ꝓpter quod dico tibi· ¶ X

¶ Qñtum ad primā ptem dicit q̄ quidam pb̄eus·ꝛ diuisus moribus ab alijs ꝛ vitaꝛc̄ ¶ Moraliter p hᵒ q̄ dicit hic Maria supervniuantes venit ad querendō hiesum·notat fructuosa conūsio & exemplaris peccatricis anime p pcīm a deo longe elōgate Videm̄ em̄ naturaliter nihil quiescē·ſ ꝛtinue moueri donec ad p̄ncipium & vez originez & locuz ꝓpium pueniat·iij·phi· In hunc finē lapis petit deorsum ꝛram· Ignis sursum speram igneam·flos solem· ¶ Sicut igit in aduētu p̄ris puer rīdet & letat·q̄ de formali princi pio suo·sic oīa aīantia adueniente sole·rīdē

dicunt· & gaudere tñssumptiue· q; vegeta-
bilia· arbores· flores & plante oñs se exten
dunt· floreat & surſum se eleuant· & soli q̃si
formali p̃cipio se inclinant· Q̃ō maxie in
ſollequio appet· q; sole oriente se apit· & ver
sus solem vertit· ℈ occidente itez claudit· &
ideo di' sponsa solis· De qua narrat ouiō·
li· iiij· Q̃ fuit q̃dam nÿmpha dicta elysia·
quam ml'tm dilexit· q; elysia p̃ri lenthocoe
reuelauit· q̃ ipam puellam viuaz in terram
fodit· & sic ipa elysia recupasse amorē solis
perdite estimauit· Veruntñ sole otra eam
irato· noluit ipam amplius diligẽ· Ipa vo
solem immoderate diligens non cessat ip̃m
oi die respicere· & vbicunq; se vertit· oc'los
ad ip̃m inclinare cepit· ℈ q; sol sibi non mira
batur· ideo ipa in semetipa emarcuit & de-
fecit· & in florẽ qui di' ſollequiũ mutata fuit
¶ Nec p tanto ꝓposui· q; deus oim tam vi-
sibiliũ q̃ iuisibiliũ rez extat principium· ex
mgro· ij· sniay di·i· q̃ sũt oia· & in q̃ redu
cũt xp̃i· metha· ¶ ¶ Alia spõsa xp̃i magẽ
dilecta que etiã singularez bonitatis sue in-
fluentiã accepit· debet solum in eo letari· n'
in alio q̃escere terreno· ip̃z toto corde diligẽ
nec vnq̃ mentis oc'lm ab eo vertere· Si aũt
contingat ipam per pcm zelotipam fieri· q;
sol iustitie dedignat eam per mĩam vltra re
spicere· ℈ potius vilipendere & vitaẽ Ecclia·
xp̃i· Altissimus odio habet pcores· Oz statĩ
se ad xp̃m solem iustitie· p deuocõez & ama-
ram otritionem conũtere p ip̃i2 imitacõem
eũ sequi· & ad oia virtutum puncta· ad que
dũ ip̃e sol iustitie ouertit mentalit inclinaẽ
& in florem honeste conũsationis finalit se
mutare· Et ꝓculdubio si aĩa peccatrix tal'r
se ad sponsum suũ conuertit· & mutatus ip̃e
versauice ad aĩam se mibicorditer ouertit·
& indulgentiã & veniam ei ocedit· Zach·i·
Conũtimini ad me in toto corde vr̃o· & ego
conũtar ad vos· Sup quo dicit Gracian9·
de peni· di·i· Conũtimini· 3 ¶ Conũ
sio dicit q̃i cordis vndiq; versio· Si aũt cor
nr̃m vndiq; a malo ad deum ouertit· mox
sue cõuersionis fructum meret· vt deus ab
ira ad mĩam conũsus peccati prestet indul-
gentiam· & ꝑmo ꝓparabat vindictã· ¶ ¶
¶ Volens i' se fructuose cũ magdalena ad
deum ouertere & xp̃m mibicordit inueĩre dz
¶ Cor ab exterioribus totaliter abstrahere

¶ Affectum in deũ & post deum dirigere
¶ Effectum amoris in opibus ostendere·
¶ Primo debet q̃libet cor suũ ab exterioib2
abstrahere· & nihil de eis otra deum amare
Hoc docet forma cordis· qõ supius ẽ latum
& aptum· & inferius strictum & clausum·
¶ Ad innuenõ· q; solum ea q̃ surſum sunt·
debet amare & desideraẽ· & inferiora nõ ad
mittere· nisi ad nãcitatem· & alia refutaẽ vt
stercora· Iux̃ exhortationem apli· Col'· iij·cõ
Que surſum sunt sapite· non que sup terram
Cuiz ratio est· q; oia que sunt in mundo· &
in terra· vana· falsa & instabilia sunt & p
uersa· Malignitas mõ in mõdo tm̃ invaluit
obtinensq; victoriam· q; nihil reputat hui-
lis· ℈ malignosus· pauper non amat· sed pe
cuniosus quiet2 & pacificus spernit· ℈ bligo
sus· clamorosus exaudit· casta & tpatus nõ
querit· sed venereus gulosus· & sic modo p
uerso oia fiunt & est in mõdo q̃dammodo· sic
in curijs dñoz fieri consueuit Scõm q; de q̃
dam gartione recitat· qui dicebat tria fieri
in cuijs· que si bñ fierent se modo opposito
hr̃ent ¶ Primũ· qui peius sũt vestiti· remo
tius ab igne locant· Scõm qui plz esuriũt
debilius ꝓcurant ¶ ¶ Tertiũ q̃ poste
riz ponũtur· citius de mensa vocant· & sic
de mõdo isto sciz in seculo neq; vt omuniter
oia aliter fiũt q; fieri deberent seu dñt· Ideo
cor nr̃m abstrahere dẽmus a mundo· & eũ
modo diligere· Iuxta illud· i· Joh· ij· Nolite
diligere mõm neq; ea q̃ in mundo sunt· Nã
ea que in mundo sunt· diligunt aut ꝓpter
delectacõem· aut ꝓpter vtilitatem· Si ꝓpter
delectationez exprimur· q; dilectio illa vana
falsa infidelis· & instabil' est Dilectio nanq;
inordinata siue carnalis viri & mulieris·
videtur maxim delectabile esse que nequaq;
termiari· absq; maxima deceptione & ama
ritudine pt· Dum em̃ mulier putat se solam
amari a dilecto· latent decem vel plus dimi
nuentes eiz amorem & econũso· q; vix inue
nitur· vbi amor solũmodo maneat impmix
tus ¶ Ex quo sequit maxima distensio & cor
dis amaritudo· Sicut in sili ptz p ouidium
li· iiij· metha· de elysia sponsa solis· que dũ
solem ardenter amaret· ipe aliam puellam
lenthocoe pulcerrimã· ita ardenter amabat
q; mõm q̃nq; illuĩare obliuiscebat· & q̃nq;
tardius ꝓ osueuerat surgens q̃nq; horã sui

ertus anticipans Jō mōi regimen dimisisse videbat·ordoq; rerū ꝓpter hoc mirabiliter turbabat·Quo facta elyſia facta zelotypa· solis adulteriū pri filie lenthocoe reuelauit qui eā viuā in ꝛam fodit·ad q̄ sol radios suos vertens·ꝫ ipam mortuam nō valens resuscitare eam in vūgaz thuream tñsmutauit· & thus eius ad sacrificanō sibi & alijs muneribus ordinauit ¶ Ecce kmi finē amoris & falsitatē·elyſia estimauit e p̄ cunctis amari a sole·qui tñ aliam magis dilexit·Et sic ipa pre dolore emarcuit·lenthocoe viua sepelit·& nihil nisi fumū·i·famam post se·reliquit·Vol amicū se oñdit qui false amicitiam recusauit hanc flitatem & finis amaritudinem attendere dñt viri & mlieres·dum solem splendere respiciunt·Attendat instabilitas & flitas amoris dum thurē ascendē vl' solsequiū vident marcere·osiderēt finis amaritudinē·qñto enim amor intensior est duoz in sociatione extrema eñ gaudij luctꝰ occupat·ꝓuer·xiij·Vnde·Jaco·iij·Adulteri nescitis·q; amicitia hꝰ mundi inimica est deo Qui ergo voluerit esse amicus huiꝰ seculi·inimicus dei constituitur· ¶ ¶ Scōm qō in hoc mundo dilexit ē honor & glia·& hoc ꝓpter vtilitatez & lucz·Quāte aūt instabilitatis hec fuerint oīa & flitatis pater in nris predecessoribꝰ·qui oēs mibabiliter relinquētes ·potentiam·honorē & gloriam·siue abundantiaz grāz pauperes mortui sunt·nec quicq̄ ecum detulerūt·ps̄· Ne timueris cū diues factus fuerit homo· & cum mltiplicata fuerit glia domus eius· Qñ cum introierit non sumet oīa neq; descēdet cū eo glia domus eꝰ·Et sequit Introibit vsq; in ꝓgenies patz suoz & vsq; inetnum & nō videbit lumen·ps̄·xlviij· ¶ Volens igit eternaliter lumen glie delectabilr videre·necessario coz suū ab his oībus abstrahit cū sapiente·Qui cum oīa sub sole inuestigatus esz·dixisset q; in corde suo·vadā & affluam diuitijs fruar bonis & vidit q; hec esz vanitas dixit Quid frustra decipis cogitauit in corde suo abstrahere a vino·i· omni delectatione mōi·carnem suam·i·aīm suū tñssere ad sapiam·scz deum altissimum Eccles·i·ij· ¶ Dic etiā ista bñdicta & glriosa maria magdalena·que more mundano z in vanitate dies suos mibabiliter osūpsit· qñ illuminata interius gra diuina ·vitam fedam osiderauit fallacem & detestabilez p displicentiā abstraxit cor suū· & ad fontem mie mox lauando cucurrit·Vñ gre·ī omel'· Quia turpitudinis sue maculas aspexit· lauando ad fontem mie cucurrit·ouiuantes non erubuit·Nam semetipaz grauit erubescebat·intus nihil esse credidit q; verecūdaretur foris· Cuius enim tam saxeum pectꝰ ille huiꝰ pectoris·lacrime ad exemplū penitendi· non emolliunt & abstrahendi cor ab huiꝰ mundi vanitatibus nō inducūt ¶ ¶ Scōo debet affectum in deū & post deuz infatigabilit dirigere· qō fit qñ otinuū hz volatum p desiderium in deum sine omni impedimto·Quare psa·xl· Qui sperant in dño mutabunt fortitudinē suam·assument pennas vt aquile volabūt & non defitient ·i·qui de seipis & rebus tñsitorijs non presumūt·ꝫ solum speraabunt in dño mutabūt fortitudinez ꝓpam que pigra & tarda et debilis est ad sustinenō grauia·ꝫ gra diuina efficiunt fortes & ueloces in deū p otemplationem·sic aquila·que sm ysidoz· Ab accumine oculoz dicit·que tā limpidi visus dr esse·vt cū in aere sup maria immobili pēna deferat solem ineberatis oculis ī sue rote circūferentia intuet· nec sui visus aties obtundit·ne claritate solaris lumis disgregat vt dicit Amb· Est etiam supra alias auium vires fortis & eius fortitudo maxime viget in alis & pennis Et iō leuit sursum altissime volat·Sic exonerati ab istis tñsitorijs per gram coopantem·p affectum leuissime alte in deum tollunt· In quo sine impedimento deū dulcissime otemplant·Sic etiā magnes quadā occulta vtute·ferruz ad se trahit·sic deus occulta vtute bonitatis sue affectum mentis vltra vires naturales ad se trahit sursum·& suauitate ita inebriat q; de nllo alio depost nisi in solo deo qetari possit· Vnde Augst·i·confes· Fecisti nos dñe a te inquietuz est cor meū donec quiescat in te Et ps̄· Satiabor cū apuerit glia tua· ¶ Figurat· et exemplificat in tribus discipulis qs xp̄us secum assūpsit in montem ·vbi tñsfiguratꝰ est·& añ eos oñdens eis glam resurrectiōis & secreta sue cognitionis petrus obediens · Jacobus supplantator & mundi otemptor· Johes in quo est gra·assumuntur a xp̄o ad

stitudinē ꝺtemplationis· vbi xp̄s ante eos tm̄figuratur· ⁊ appent cū eo loquētes moy ses & helyas· ꝯ eleuantes oculos neminem vident· nisi solum ih̄m· Quia aīa in excessu mentis ⁊ alienatione v̄tute occulta diuine bonitatis sup ipāz eleuata· sic in xp̄m transformat· vt nihil cogitet nisi ih̄m· nihil vidz nisi ih̄m nihil sapiē nisi ih̄m Vnde ꝺponitiʒ ad tp̄tū ꝟm vnam tm̄slationem· cū teip̄m & oīa p mentis excessum nllo inferiori retinaculo ꝓpetuus transcenderis· ab oī concupīa cura absolutus ⁊ purgatus· tunc tandē sic cuncta auferens ⁊ ab oībus expeditus surs̄ū ageris ad supsubalem radiū ꝺine inoꝑhensibilitatis· Vnde qñ deuota magdalena se p displicentiam oīm peccatoy totaliť purgauit· & ab omni mala concupīa se liberauit ⁊ absoluit· tracta fuit ꝺina v̄tute & mīa surs̄ū in xp̄m tam vigorose· vt nullo obstaculo confusionis· vel mulieris erubescentie & pudoris posset impediri· qñ trahentem hiesuz & ducentem eam q̄reret· ⁊ videret lacrimis lauaret· osculareť ⁊ tergeret· Quaē dic̄ greg· in omel'· Considerauit nanq; ꝙ fecit· & noluit moderari qꝺ faceret· sup ꝺuiuantes ingressa non iussa venit· inter epulas laćmas obtulit· ꝙ nimiy ipe eam p mīam traxit intus· qui p mansuetudinem suscepit florem Discite ergo quo dolore ardet que flere inť epulas non erubescit· Cogitanti igiť mihi· ꝺ marie pn̄ia flere magis libet q̄; aliq̄ ꝺicē Et Vnde legiť de eius conu̇sione· Qz q̄ daz vice postq̄; se tribus voluptatibꝫ dedit ꝺuertere eam volens xp̄s ex sua mīa· & ad viam reducere v̄itatis· ea dormiente talem habuit visionem· ꝙ mlierem qñdam pulcerrimā in vlnis suis spetiosissimū puey baiolantem vidit· que añ eam stans ait· Vis filiuz meū pulcerrimū diciss̄imū & potentissimū hr̄e in sponsum· magdalena eū studiose intuens· in ęꝫ mox amorem succensa vehemētissime sic rn̄dit· Sed dn̄a non habebis eū· nisi vitam q̄; nūc habes relinq̄s ⁊ vitam sequaris q̄; hiesus predicat· que euigilata q̄i amore feruens non stetit· ꝯ medullitꝫ corde ꝺmota cucurrit ubi hiesum inuenit· Stans retro secus pedes ęꝫ· lacrimis rigauit pedes eius ꝛc̄· Tercio ꝺ homo amoris affectuz oñdere in effectu operū bonoy· ⁊ Johis· iij Filioli mei non diligamꝫ verbo neq; lingua sed ope & veritate· Sicut em̄ ignis nutrit p lingna roborata ⁊ ꝺtinuať· sic dilectio ꝺi per opa v̄tutum roborať & firmať ⁊ continuať· Dn̄t autez hꝫmodi opa virtutum esse ōria vitioy· Quia ꝟm ꝓpocra· in amphorismis· Contria ōrijs curari optet· Nā morbus causatus ex frigiditate curať p calidū· & econuſo Sic & vitia curari dn̄t· oportet hoc fieri p ōrias virtutes· vt luxuria causata p calorem· cureť p frigiditatem ꝺtinētie· gula p tempantiam· loq̄citas per silentium Sic etiā deuota magdalena fecit & sua vitia curauit· Nam manus & que ante opera pietatis abhorrebant· os eiꝫ qꝺ ꝓus vana ⁊ mundana locutū fuit· pium osculum xp̄o infixit· oculis q̄bus terrena viderat· & nutribus vanis deliquerat· xp̄m tam dulciter intuetur· & amaras fudit lacrimas· Vñ gre· Quot oblectam̄ta in se habuit· tot holocausta de se fecit ꝛc̄ ¶ Qz queriť an magdalena conu̇sa ꝺtinentia mentis & corpons ꝟiens xp̄o ante ꝺuersiō̄em actualem in continentia displicuerit eo· ¶ Queriť an ꝓbari possit ꝙ actualiter peccauerit ope· sic̄ forte voluntate ⁊ ꝺsensu· Et videť ꝙ ope peccauerit· & de facto lapsa fuerit· Quia mar· vidicit· ꝙ xp̄us septem demonia ab ea eiecit· Glō· plena vniu̇sis vicijs fuit· ⁊ septē pc̄is crim̄alibus· luxuria est etiam vnū de illis ergo· Itez Lucas hic eam noīat peccatricē Sed ꝟm ꝺmunem cursum publice peccantes appellari peccatrices ergo ¶ Inoppositū ꝙ non peccauit ope· ꝓbať sic· nam vt videmus illud pc̄m qꝺ ꝺmuniter ꝓpter paupertatem & defectum ꝓpetratur· sed ipa diues fuit de stirpe regia· fr̄em lazay militem habuit & sororem martham· qui diuidentes hereditatem p̄ris magdalū castꝫ· vnde magdalena dicta ē sibi cecidit· bethania marthe· ⁊ magdalene sil'· & lazaro ierl'm· Et ideo si magdalena nihil huisset· lazarus fr̄ eiꝫ & martha soror subueniss̄ent· nec eam ita ꝺfusibiliter meretricari pmisiss̄ent· concludiť i' ꝓpositū· ¶ Scꝺo vbiq; in sacra scripta aliqua psona legiť peccasse· noīatur· locus· psona & tps· ꝯ hoc de magdalena nusq; h̄etur· Sz lucas solum noīat eam peccatricem· quod mīus interp̄tari ꝺz· ex regula iuris igiť ¶ Tertio ex euangelio Joh̄· Ante sex dies paschē· vbi h̄etur ꝙ dn̄s discūbebat cū discipl'is ⁊ alijs

martha vero mīstrabat & conquesta fuit de sorore p eam nō adiuuaret. Dicit quedam glō. Q̄ apud iudeos mos erat. p virgines non ad pumā mensam comedebant. ꝫ buiebant. Modo magdalena nō comedit ꝓpter iustitiam. nec etiam buiebat. q̄ exquo actualiter lapsa non fuit. vsurpare noluit qō non fecit. nec buiebat ꝓpter humilitatem. Quia ex quo forte ꝫsensu cecidit. castam v̄ginem ex humilitate p mīsterium se oñdere noluit. Et ergo martha non dixisset dño. dic illi vt me adiuuet. si virgo non fuisset. ¶ Quarto sic Quidā famosus doctor compat eam paulo Q̄ sicut paulus ꝓpter nimiā supbiam castē pmansit. sic etiā magdalena cui ex superbia nemo ꝫplacuit. ¶ Quinto super illo verbo nuptie facte sunt. Dicunt quidam doctores magdalenā fuisse sponsam & iobem sponsū ꝫ hiesus de nuptijs vocauit. & ideo dicunt magdalenā indignatam ꝫ xp̄m. & quicqd potuit ꝫ eius doctrinaz fecit. & more dñaz nobilium oībus uoluptatibus se immi cuit Xp̄s ergo occasio sue culpe fuisset vocādo sponsum. qō non videt ꝫgruū. sicut nec in sīl licet sponsū a sponsa recedē. nē religionē intrare. nec econūso sine licētia alterī ptis sc̄z ꝫsūmato mr̄imonio. xxvij. q. ij. sūt q̄daz qui dicunt ꝛc̄. Ad illa rñdendo. lector huic quaz ptem voluerit teneat cū vtrazꝫ ptiū rōnes sine temeraria assertione nec ꝫdictiōe sanctoz concedi uel solui possint. Fauens tñ pti miriori. Dico ad glo. illam. sc̄z vniūsis vicijs plena fuit. q̄ illa pleitudo nō arguit oīmodam executionem opis. ꝫ bene oñdit mlitudinem male affectionis. ¶ Ad sc̄m Peccatrix poterat dici ex uana uersatione & mor leuitate ex q̄bus notoria facta forte etiaz plures ad fornicationis suspicōem induxit. ¶ Sequit secunda ps. In qua notat peculiaris amoris oñsio. ibi. Videns pheus mīmurabat de xp̄o intra se dicens. Aut ille cognoscit hanc eē peccatricem. aut non. Si non. tūc non est ꝓpheta. nec filiꝰ dei vt ipe asserit. Si aūt sic. non ē bonus nec sanctus cū se p̄mittit tā famosam peccatricē tangere & sic de pietatis ope. quo xp̄m debebat cō: mendare. temerarie reꝓhendit. Sz xp̄s sua clementia tam se. quā etiam ipam buiricem p̄ silitudinez duor debitor excusauit dicēs Duo debitores. sc̄z pcores. scilicz notorius vt magdalena que dēbat denarios qn̄gentos. Alter v̄o occultus. vt pheus qui minꝰ debebat. q̄ non p scandalum aliquem lesit cuidā feneratoi sc̄z deo. p culpa mōtanea penam etnam. & p gratijs datis nō hñtibꝰ vnde redderent. q̄ non ꝓprijs viribus vel meritis. sed gr̄a dei absoluunt a peccatis. donauit vtrisq̄. sc̄z gr̄am per q̄ debitum dimittit. Quis ergo eū sc̄z creditorem plus diligit. Illam questionem ꝓposuit xp̄us pheo volens eū de iuditio malo redarguē. q̄ sc̄z se innocentem. & magdalenaz peccatricem estimabat. Rñdit pheus. estimo ꝛc̄. Ignoranter ꝫ se snīam dedit. q̄ magdalena plꝰ q̄ ipe deū dilexit. Et xp̄s ait. recte iudicasti q̄ di. Non solum corde me plus diligit q̄ tu ꝫ etiam opibus maiorem dilectiōem oñdit. Et vt amboz opa ponderaret. conūsus ad mlierem dixit spmoni vides hāc mlierez ꝛc̄ G ¶ Moraliter. in hac nobili muliere ac gliosо pietatis exercitio nō immerito oīes mlieres reportant honorē & gl̄iam. q̄ vt videmꝰ natalit arbor bona bonos fuct facit & laudabiles & filij senatoz & oēs q̄ gn̄ant ab eis. liberi sunt & nobiles dicunt. ff. de senato. l. liberos. Dic etiam psona nobilis in aliqua genealogia p aliq̄ insignem. vtutis actum nobilitate. non solum ipa est commendabilis & digna. vez etiā oēs de eadez pentela p̄cedentes dignificāt & omendāt. q̄ vtutum premia merentibꝰ tribui ouenit. C. de statuis & v̄ginibus. l. & vtutuz. Honor aūt est premiū virtutis. iij. ethicorum ¶ Exemplum hꝰ hēmus Exo. xiij. In amī nadab. qui in exitu filiorū isrl̄ de egipto q̄n dñs in psecutione pharaonis siccauit viam p mediū maris rubri. & aque ex vtraq̄ parte. alte ad mod̄ muri stabant. timentibus filijs isrl̄ intrare. Ipse confidens in dño prius pꝰ mopsen intrauit cū tribu sua. Ex quo facto illa tribus iuda. dignitatem regni meruit. H. ¶ Sic in ꝓposito cū in sexu mulieb̄i excluſa dignissima mr̄e dei. p quam omnes mlieres bene & merito dignificant & honorant ac venerant. Etiam tā sancta spectm humane salutis habeat mulier. q̄ adūsariū hūani gn̄is fugiens. solum ofidens in xp̄o. viam amare pn̄e intrauit. & nobis sequēdi audatiam tribuit. Gliari ergo debent oīs femīe. & a vitijs honorari. Quia puer. xxi.

ꝑcul & de vltimis finibus ꝑtium eiꝰ. Et hꝰ
ſcilicet ꝓpter tria. ſcilicet ꝓpter.
¶ Promptitudinē clemtie ⁊ beniuolentie.
¶ Solicitudinem diligentie & ꝓuidentie.
¶ Certitudinem ꝺfidentie ⁊ ꝺplacentie
¶ Eſt em̄ mulier ꝑmo cara & ꝺmendanda
ꝓpter ꝓmptitudinem ꝛc̄. Nam ſic aqua con
gelata facilit liqueſcit modico caloꝛ ſic mlier
caritate hūana ſtatim compatit alteri indi
genti. & clementiā ⁊ beniuolentiam oñdit
q; naturaliter ſm ꝑm. viij. de aialibus mlier
eſt maioris pietatis q̄ vir. Eſt ⁊ gꝰ ſolatiū
primū imbecillitatis hūane. nutrimentum
hūane q̄ntitatis. Ipa eſt medicamtum oīs
infirmitatis. & ſuppleūtuz cuilibet egeſtatis
Ecc̄ia. xxxvi. Vbi non eſt mulier ingemiſcit
eger. In ſignū aūt huius. q̄ in mulīere eſt
oīs clementia naturalium. filius dei corpus
hūane redemptionis totalit a mlīere decre
uit accipe. Ecc̄ia. x. Non eſt creata iracūdia
nationi mulieꝝ. Vnde licet xp̄s quoſdaz dū
hic viuēt viros gratos inueniret. nunq̄ tñ
tam ꝺſtantem beniuolentiaz & pietatem in
petro. ioh̄e ul'iacobo repit q̄ntam in mlīeri
bus ſibi deuotis repit & inuenit. ſicut patz
ſpēaliter in magdalena. q̄ xp̄m clementer in
unxit lauit oſculabat. Quare dixit ſpmoni
Intraui domū tuam aquā pedibꝰ ꝛc̄. Mar
tha eum pio hoſpitio ſuſcepit ſolicite ſuiuit
& mibicorditer nutriuit. Hee em̄ ſunt que ex
pietate in crucem pendentē fugientibus di
ſcipulis comitabant. Mar. xx. Hee ſunt que
xp̄m p patrias predicantē ſequebant miſtrā
tes ei ō facultatibus ſuis. Luc. viij. ⁊ mat.
xv. Hee ſūt que mortuo corpe ⁊ ſepulto vn
genta aromatica pauēt. Hee ſunt que nec
tenebroſe noctis caligine nec nllm militum
armatoꝝ furioſa ſuitia terrebant. vt xp̄s ꝺ
eis dicat illud Boetij. Has ſaltem nullꝰ po
terat puincere ꝛror. ne nr̄m comites ꝓſeque
rent ꝛc̄. Et ideo rōnabiliter ꝑmitus oībus
xp̄s iſti ſexui ſue reſurrectionis nūtiauit tri
umphū ſciens. qm̄ ſuper om̄eꝝ gr̄am eſt gr̄a
mulieris. Ecc̄ia. xxvi. Gr̄a ſuper gr̄am mu
lier ſancta ⁊ pudorata. Iſte ſunt aque q̄ ſup
celos eſſe dicunt. q; mulieres ſuper aplos di
lexerūt. In. ps̄. aque q̄ ſup celos ſūt laudent
nomen dñi. ℣ ℟ . ¶ Vaz gratitudo non
ſolum in fidelibus elucet mlīeribus. ꝫ etiam
in gētilibus ſatis. que em̄ gratior eē potuit

pudica penelope q̄ vlixis abſentiam annis
xxviij. expers cuilibet virilis amoris alteri?
expectauit. que q̄ntis affectionibus interim
augebat. explicat ipa ſatis in epla ſua dicēs
hanc tua penelope lente mittit vlixe nil tibi
rſtabas artñ ipe veni. Que gratitudine fla
grantie eſſe potuit portia filia cathonis &
vxore bruci que viro infecto ſupuiuere nol
luit. ſed arma q̄bus ſe ſtatim intimeret po
ſtulauit. famulis aūt arma negantibꝰ pru
nas ardentes trſglutiuit. De qua ſic ſcribit
Marcialis epigra. li. iij. Coniugis audiſſz
Fatum cū poci abruti ⁊ ſubtracta ſibi quere
ret. arma dolor nondū ſatis ait mortem nō
poſſe negari. Crediderim hoc ſatis docuiſſe
patrem dixit & ardentes auide bibit in cre
fauillas & nūc & Ferrum turba moleſta ne
gauit. Que gratior eſſe potuit aria priſti cō
iuge que ſe ſimul interfeceꝛt. Illa tamē ꝑus
ſemetipam gladio maria ꝑcuſſit. De q̄ idem
marcial' li. ij. ſcribit ſic. Caſta ſuū gladiū cū
trahet aria priſto Quē de viſceribus trax
rat ipa ſuis ſiqua fides vulnus qō feci non
dolet inquit. ꝫ quod tu faties hoc mihi pce
dolent. que didone gratior eſſe potuit De q̄
Hiero. ō Iouinianū. li. i. Et ỽgilꝰ enep̄ō.
li. iiij. Lido ſoror pigrauī leonis cū cartha
ginez ꝺdidiſſet. ⁊ ab hyarca rege libie in cō
iugium peteret nuptias diſtulit cauteloſe. &
tandem ꝺdita ciuitate piram quodā marti
ſui. in me oriam ſichei ꝺſtruxit & ſemetipaz
iecit in medium ⁊ ardere q̄ nubere maluit
¶ Secundo mlier eſt cara & ꝺmenda
bilis ꝛc̄. Nam ſicut apis diligens ē colligen
di diſponendi & regi ſuiendi. ſic ſolicitudo
& diligentia mulieris magna eſt in regēdo
familiā circūſpecta in ꝓuidendo & in oībus
artificioſa. & oīs domus eſt ſine ordine que
mulieris caret regimine. Et ideo vir & mu
lier non ſolum cauſa ꝓlis ꝺiungunt. ꝫ etiā
ꝓpter ammiſtrationez ꝓconomicaz. que ſine
muliere ꝺpleri non pt. Sicut docet ariſtoti
les in ꝓconomicis. In ſignū cuiꝰ dictum eſt
ſignant Gen̄. ij. Faciamus ei adiutoriū ſil'e
ſibi. De illa mulieris ꝓuidentia dicit ꝓue.
xij. Mulier diligens corona ē viro. Et ecc̄ia.
xxvij. Gr̄a mulieris delectabit virum ſuū
Et certe bonā ꝺfidentiam pt vir habere in
mlīerem bonam. q; infirmū hoīem non de
teſtatur paupem. non aſpnatur. De liris ⁊

senib⁹ famulat quis fetidum tergit· q̄s im
mundū purgat· quis laceratu⁊ reficit· quis
ebriosum opit· q̄s furiosum patit Dec omia
bona mulier· Bt⁹ ergo vir qui hītat cum
muliere sensata· Ecia· xxv· ꝓter quod dicit
apl⁹us· 1· Cor· vij· Saluatus est vir infidel⁹
ꝑ mulierem fidelem· ¶ Tertio mulier est cō
mendāda ꝓter certitudinē ofidentie· Sūt
hodie mulieres stabiliores & ctiores viris q̄
natura viro⁊ effeminata ē ꝓter intpantiā
mulie⁊ vero natura ꝓter tpantiam nimiā
reducta est in soliditatem· Et sicut quondā
mulieres erāt brigose & litigiose· modo eē
viri otra bonas ⁊ sccas mulieres otendūt
Vnde Ecia· xxvi· In duobus est otristatū
cor meum· Et in tercio iracundia mihi ad
uenit· Vir bellato⁊ defitiens ꝑ inopiam· &
vir sensatus otemptus· & qui tnsgreditur
a iustitia ad pcm· Dic tria notant mala· &
de tercio maxime iratcit de⁹ ¶ Primū est cō
tendere cū muliere honesta & eam blasphe:
mare· vel iniurijs & otumelijs irritare· q̄d
modo omune est viro⁊· qui ebrietate obce
cati· q̄nq⁊ amore aliena⁊ mulie⁊ infatuati·
non osiderant bona tepta· fidelitatez & sin
ceritatem ꝓria⁊· De quo Ecia· xxix· Con:
uitia & maledicta reddat illi· & pro honore
& bnfitio reddet illi otumeliam· ¶ L
¶ Secm malum est quod odit deus· est cū
mulier otemnit virum suū· Vir nanq⁊ bm
apl'm· est caput mulieris· Et ideo sicut oia
membra capiti obediunt & huiūt· sic mulier
viro suo obedire debet ⁊ ei fideliter seruire·
Sed de quibusdā mlieribus est sīc de lupis
Ysido· li· viij· dicit Q⁊ lupus diligit valde
ludere· & si potest rape pue⁊ aliq̄ntulum lu
dit cū eo· ꝫ post hoc lacerat eū occidit & co:
medit· ¶ Sic mlieres delectant ludere cum
viris dū iuuenes sunt· famulant cū eis ad
placitum· ꝫ si senescant vel alīq̄ patiantur
infirmitatem vel defectū· statim amorem &
huitutem subtrahūt· eos verbis ledunt &
lacerant· & assotiando se ꝑ adulteriū alteri
viros ꝓprios otemnūt & inthitiunt· Q⁊ nā:
q̄ quis non diligit· statim otemnit· ix· q· ij
pñs clericus· ¶ Sic em venus dea⁊ pulcer
rima maritum suū vulcanū· turpem ⁊ clau
dum otempsit· & ideo martē diligens cum
ipo plies adulterabat· Sol aūt qui est deus
omnia videns· istud vulcano reuelauit· q̄d
vulcanus explorans ve⁊q⁊ compiens martē
& venerem sil' ocubentes· cathena adaman
tia tenuissima in lecto inuicem colligauit·
& eos· ita ꝙ se de illo statu mouere non po:
terant copulans· & patefactis ianuis oēs
deos ad ridicl'm & spectaculum conuocauit
Ita ꝙ in toro celo fuit notū· Ad preces aūt
neptim· vulcanus eos soluit· Et venus ē
solem· ꝙ hoc vulcano marito suo reuelaue
rat indignata· meretrices oēs filias suas fe
cit· ¶ Dicunt q̄dam ad hīam· Q⁊ ven⁹ fuit
quedā pulcerrima domicella· q̄ maritū huit
turpissimū· in arte bellicosum· ꝫ armigeru⁊
amauit· Sed q⁊ quadā die plus solito more
inuicez dormierūt· ita ꝙ sole lucente ipos sil'
maritus repit & ofudit Factum est ꝙ sol h⁹
adulteriū reuelauit· ¶ Dic notare dēmus
ꝙ non est bonū turpes maritos seu senes
copulare iuuenib⁹ ⁊ pulcris mulieribus· n⁹
econūso· q⁊ solent se otemnere & adulteria
omittere· & nullā fidem huare· Et ideo eq̄li
tas attendenda est in oditione· etate· quia
dispibus bobus non bene trahit curr⁹· Iux⁹
illud· Deutro· xij· Non arabis in boue &
asino Dīt etiam cauere mlieres iuuenes ab
amore tali inordinato· q⁊ cathena male dele
ctationis & osuetudinis ita tenacit ligant·
ꝙ non soluūtur· donec vicinis & omnib⁹
hoibus· deo ⁊ angelis ad ofusionem veni
unt ⁊ etnam penam· ¶ Tertiū malum per
qd de⁹ ad iracundiā ꝓuocatur· ē adulteriū
viro⁊ mulie⁊q⁊· ⁊ maximo in viro· q⁊ fortio
ris nat̄e est maioris prudentie· posset se a in
culis cauere in otinentia· q⁊ qui aūt tnsgre
ditur iustitiā· mulieri dat occasiōem frequē
ter etiam delinq̄ndi· Vnde Aristo· ī h· ꝓco:
nomico⁊· Si mulier cognouit vi⁊ fidelem
esse· ipa etiam certa ⁊ fidelis circa ipm erat
& iusta· ¶ M ¶ Sed queritt· vt⁊ in actu
adulteriū grauius peccet vir ꝙ mulier· Et
videt ꝙ non· q⁊ ad penam diuorcij ꝓter ad
ulteriū ad paria iudicant· ergo a pari rōne
cū pena debeat adequari pcō· Nētur ergo
ꝙ equalit peccāt añs· hētur in canone· xxxij
q· v· ꝓceptum· Vbi dicit apud nos· qd̄ non
licet feminis· eque non licet viris· & eadem
huitus pari oditione censet· ¶ Item magr
uij· sniaz· di· xxxv· c· ij· dicit· Xp̄iana rligio
adulteriū in vtroq⁊ sexu pari oditione con:
temnat· ergo pari ratione peccant· Ad hoc

rñdendū Notandō. Q2 qñtum ad bonū fidei quo vterq; alteri obligat equaliter peccant q equalit obligant. Sed vlterius qñtuz ad bonū plis plus peccat mulier. ꝙa causat in certitudinē plis. Vñ simplr loquendo plus peccat mulier adulterando q̄ vir. Ad argumtū ꝑmū dicendō. dicendo Q2 ad paria iudicant in causa diuorcij. q illud ꝓpter qō fatiendō est. diuortiū est fractio fidei. qñtum ad hoc equalit peccant in actu adulterij. nō tñ simplr. Vnde dicendō est. Q2 ad equalem penam iudicant. ꝫ non ex equalibus causis Sicut duo fures. quoꝝ vnus in duplo peior est altero. ad equalem penā. puta suspendij iudicant. Vnde licet ad equalem penā iudicent. non sequit tñ ꝙ equaliter peccent. ꝙa mulier ꝺ bonū fidei & contra bonum plis Vir aūt solum ꝓpter bonū fidei. Et iō causa diuorcij. in muliere est maior causa. licz vtro biq; sit causa suffitiens. Q Secūdo queri. Vtr fornicando ceteris paribꝰ plus peccet vir q̄ mulier. Rñdet tho. iiij. super sen. di. ij. q. ij. ar. iiij. Q2 vir plus peccat. ꝙa plus habet de bono rōnis. licet mlier plus habeat de materia temptacōis. q est magis fragilis. Sed ꝺ videtur esse bñus Augꝰ de adulterio coniugatoꝝ. & ponit i canone xxxi. q. vi. indignant. Indignantur inquit mariti si audiant adulteros viros pondere sibi es adulteris feminis penas. cum tñ eos grauius puniri opteat. qñtomagis puniri opteat. qñtomagis ad eos ptineret. & vtutē vincere. & exemplo regē feminas. Ad hoc argumtum rñdet holkot. Q2 licz vir qñtum ad vnam circūstantiam grauiꝰ peccet puta ad hoc ꝙ magis teneat vigere rōne & vture. tñ opensando oēs circūstatias mlier magis peccat. Augꝰ. aūt non loquit i dicta aucre. nisi de sola circūstantia & vtute rōis que debet peminere Sequit tercia ps in q̄ notat saluatoris remuneratio. ibi. ꝓpter quod dico tibi. remittet. ꝛc Moraliter in scā a pte ꝺmendatur magdalena de sincera & feruenti dilectione xpi. ꝙ q̄ multū meruit Ad quod deducendō dicit Aristo. ij. phicoꝝ Q2 ars imitat naam inqñtum potest Nam sicut videmus ꝙ in ordine nae & ꝺditoris oim dispositione sol. qui est lumiꝰ pncipiuz a quo cetere planete illuiant. appellat dignꝰ oꝝ ceteris. & rex nature. & luna q̄ post maioris est influentie. tōne ꝓpinqtatis & maioritatis scā post solem ꝺ. & dignioꝝ etiā alijs esse dicit. Et sic ꝺnter vnusquisq; ꝫm maiorē vl mīorem influentiam etiā accipit nomen dignitatis. Hoc ptz etiā in elamtis. Ignis qui est primū elemtum. dicit aliꝰ sequtibus dignius & nobilius. post aer. post aqua. & vilissimū tra Dic ars quodāmodo imitatur naam q̄ artifices metalloꝝ. sez alchimiste. ex eo ꝙ aurꝰ nobilissimū & splendidissimuz inter alia metalla inueniat. noiant eū solez & ꝺnter. argentum lunaz. ferrum martem. cuprum venerem ꝛc. Q Dic etiam doctores legum. distenguētes colores ab inuicem. q̄bus arma nobilium depinguntur Dicunt ꝙ color aureus sit nobilior. q ꝓ eū repntatur lux. sez. Diq̄ em figurare vellet radios solares. ogruentius non posset q̄ ꝓ radios aureos. ex quo aūt nihil clarius luce sole. S. de sum. trini. l. inter claros. Nihil est luce nobilius. & ꝓpter hanc nobilitatez nō licz alicui hoim portare vestes aureas. nisi soli principi. S. de vestibus olimberis & de auratis. l. ꝓma & scā. li. xi. Sequens color nobilis est color purpureꝰ seu rubeus. qui signat ꝓ ignem. qui est supra alia elementa & est corpus post solem scārio luiosum ꝛc. ꝓpter hanc nobilitatem nulli licet vestes coptas dicto colore portare nisi pncipi. ut. S. vbi supra. l. iij. q. iiij. & v. Hunc sequens e lazureus. i. blaueus. & ꝓ eum designat aer. qui est corpus transpens & dāphanum. & lucis maxime receptiuū. & sequens elemtuz post ignem. Vñ hi colores ꝫm ꝙ repntant dicunt aliꝰ nobiliores. Inter alios tñ colores. ꝫm se albus e nobilior q̄ magis appinquat luci. Color niger infimus quia magē appinquat tenebris. Colores aūt medij sūt nobiliores vel minꝰ nobiles ꝫm ꝙ appinquant albedini. vel plus vel minꝰ nigredini. Sic etiaz loquendo de virtutibus alique assilant nigredini. sic humilitas. aliq̄ albedini. sicut castitas. Alie lazurio sicut firmitas vel ostantia. Alique igni sic caritas. q̄ inter alias vtutes regina predicat. q̄ preter eam oēs alie viles & ignobiles. & siquit nobilitatis hnt. solum hnt ex caritate. Justitia em ex sola caritate est. & vbi caritas non est iustitia esse non pt. xxiij. q. i. vbi Et ideo apls i. Cor. xiij. dicit. Si habuero ꝓphiam. &

noueri miſteria oia ⁊ omez ſciam. ſi habuẽo omẽz fidem ita vt montes tranſferã. caritatem aũt non habuero nihil ſum. Et ſi diſtribuero i cibos pauper oẽs facultates meas. ⁊ ſi tradidero corpus meũ ita vt ardeaz. caritatem aũt non habuero nihil mihi ꝓdeſt Caritas eſt illud vnũ ſolum p qõ puenitur ad optim. De quo xps dixit. Luc. x. marthe Porro vnũ eſt nẽcarium. quod vnũ. maria magdalena pfectiſſime habuit Iõ ad optim puenit. dicente xpo. Maria optimam ptem elegit. Etiã optimã ptem caritatis habuit Ideo optim eius affectum impetrauit rmiſſionis culpe ⁊ acceptationis diuine gratie

Q Eſt aũt pfectio caritatis triplex. ſcz infima. media. & ſuprema

Prima conſiſtit in preceptoꝝ obſeruatione

Secũda. In conſilioꝝ dei impletione

Tertia. Omnis ꝑturbatiõis excluſione.

Infima em̃ pfectio caritatis conſiſtit in obſeruatione oim preceptoꝝ. & ad impletione eoꝝ. Ioh. xv. Si diligitis me mandata mea ſuate. Sed quid iubent mandata de diligẽdo. Primo q deus ſup oia & etiam ſupra ſe diligat. Secũdo. ſeip̃m diligere. Tercio ꝓximũ. Ad hanc caritatem oẽs tenent xp̃iani. ſiue religioſus ſiue ſecularis. nec aliqs tranſgrediens de pcto mortali excuſat. Vñ ergo hanc infimã caritatem ꝗlibet plenius intelligat. ipius tres conditiones attendẽ articulos. Primus q non preferat ſe quiſq̃ deo ꝓ aliquo omodo. & ſic nullo mõ debet quis deũ offendẽre ꝓ aliquod pcm. patet hoc. Nam prudens & diſcretus ꝓpter minus bonũ. non dz refutare maius. Fatuus em̃ eſſet ꝗ oblato obulo & floreno ex his vnũ eligendo obulum eligeret. & florenũ refutaret. Sic cũ qõcunq; omodum corpale. infinitũ minus ſit bonũ deo. Fatuus eſt irrõnalis ꝗ peccando modicum omoduz querit corpis. ⁊ deũ infinitũ bonum deſpicit. Hoc conſiderans illa pulcra & ſancta ſuſanna. De qua hẽtur Dañ. xiij Potius corpus & vitam voluit perdere. q̃ deum pcto offendere. Ideo iudicib̃ inuetatis diez maloꝝ temptantibus eam rñdit Melius eſt abſq; ope mihi incidere in manz vr̃as. q̃ peccare in ſpectu dñi. Conſimile hẽtur. ij. mach. vij. in ſeptem fratrib̃. qui cũ anthiocho compellerent flagris & thauris extra vas ad carnes porcinas. etiã aliꝝ multis penis dixer̃t. Parati ſum̃ mori magis q̃ patrias ac dei leges ꝓuaricari

Secundus articulus. Q̃ non dz quis corp̃ ſuũ anime ꝓponere. & ideo ſi optio dareť. ꝙ inter illa duo vnũ fieri opteret. aut vitam pdere aut deum negare. potius deberet corp̃ ſuũ dare in mortem q̃ negare deum. ꝙ quod aĩa eternaliť damnareť. Ro. x Oris confeſſio fit ad ſalutem. Nam martires inter tormenta imminẽtia. fidem q̃ corde tenebant ore confeſſi ſunt. plus timentes aĩam pdere q̃ corp̃ tormentis ſubicẽ. Et ideo fidem quaz corde habuer̃t. etiaz ore intrepidi ꝛfeſſi ſunt. Vñ glõ. ſuper illo verbo. oris confeſſio. Dicit q pene omẽs. qui xp̃m coram pſecutoribus negauer̃t. ꝙ de illo credebant & corde tenuer̃t ore non ꝛfitendo perierũt. niſi illi qui pñia reſurrexer̃t. vt petrus qui in illa negatione intus veritatem tenebat. ⁊ foris mendatium ꝓferebat. Cur em̃ lacrimis diluit. quod ore negauerat. ſi ſaluti fatiebat. qõ corde tenebat. Nihil enim ꝓdeſt hoc eſſe in corde. qõ vez eſt ſi hoc dicit voce qõ falſum eſt. quia veritas credenda ẽ ⁊ non loquenda

Tertius articulus eſt. Q̃ nullus preferat corpus ſuũ. nec quecunq; tpalia ꝓximo. & ideo pro nulla re mõi debeo ſcandalizare fratrem. ⁊ ſi fr̃ vbi ſcirem fr̃em meum poſſe liberare a morte anime. ſed mortem corpis mei ſine piculo anime mee. teneor corpus ꝓprium tradere ꝓ fratre. & multomagis res tpales. Sicut xps mortuus eſt ꝓ nobis. & nos debemus ꝓ fratribus aĩas ponere. Vñ aug̃ ſup Ioh̃em. Et recitat de peni. di. ij. ſiquis Siquis tantã habuerit caritatez. vt patus ſit etiam ꝓ fratribus mori. pfecta eſt in illo caritas

Hanc ergo pfectionis caritatem magdalena huit. nec verbo nec facto poſt conũſionez dñi & mgr̃i ſui pretericuit. In ſignum hz quaſi pata oia ad implere huiliter ſedens ad pedes dñi & mgr̃i ſui. audiebat attente ⁊ ardenter verbum ez. ibi. Tũc ſtuduit illas tres lectiones ſcz deum oibus preferre. aĩam corpi. & ꝓximuz vite ſue. Nam poſtq̃ deum intra ſe cognoſcere deſiderabat ſtabat amore intantũ ardebat. ꝙ nc mortez nec iudeos ſub cruce & ſepulcra formidabat nec timuit. q mlt̃m dilexit. Vnde ſtans iuxta crucez. vt dicit Orige. Deſiderabat corruptionem ſui ip̃ius vt in ſepulcro deum poſſet

sepelivi· vbi viderat dñm suũ antepositum· Tanto enim desiderio ardebat· ꝙ nꝯ solatiũ angelorꝫ· ꝙmo nec pñtiam sui dilecti adũte: ret quousꝙ eam alloquereꝫ dic̃· maria· Cor enim eius tm̃ amorem hẽbat intra se ꝙ rõe amoris fuit illo prumata· & tota a seipa alie nata & fixa quo ad oẽs vires in eum quem amabat· dilexit em̃ ardentius ꝙ discipuli ꝙ recedentibus discipulis nõ recedebat· quia amore eiꝰ igne succensa ardebat desiderio· Nũtians ergo discipulis xpi resurrectionez cucurrerũt duo simul & non manserunt· Illa vero pseverauit quousꝙ dilectuz inuenit nc̃ Q. ¶ Tantum etiã dilexit xp̃m suũ ꝙ salutem aĩe eius· vt ꝙ & ipa eum ouerte ret ostanꝫ & intrepide xp̃m p̃dicauit· ppl'm instruxit & ab ydolis culꝯa reuocauit· Vnd̃ dicit̃ in eius legenda· Q2 post ascensiõz dñi anno· ix· a passione stephano iam lapidato a iudeis· & electis discipulis a finibus iudee Beatus maximinꝰ vnus de septua gĩtaduo bus discipulis dñi· cui a beato petro maria magdalena· lazarus frater eius martha & marcella pedissequa marthe & cecus illuĩa: tus a dño & plures alij xpiani naui ab infide libus impositi & pelago sine aliꝙ guberna tore expositi vt oẽs summergerent̃ gubna: rent̃· Diuino tandem nutu marsiliã venert vbi cũ mlos qui eos hospitio recipet inue nissent· Pub quodaz portricu q̃ fauo gentis illius ẽre p̃erat morabant̃· Cum aũt magda lena videret ppl'm ad phanum confluere vt ydolis immolaret assurgens vultu placito· serena facie· lingua disserta· eos ab ydoloꝝ cultura reuocabat· ꝙ xp̃m ostantissime p̃di: cabat· & principem cũ vxore sua ad xp̃m cõ uertebat· De quo nota in postilla· ¶ Item aĩam etiam preferebat corpi· in eo ꝙ nulli corpis delectacõem admittebat· & vt aĩam purã ꝙ illesam a peccatis custodiret corpus p acerbitatez abstinentie macerabat· transi ens ad qd̃daz heremũ· vbi nec aqua nꝯ her be nec arbores erant· & ꝓter innocẽtie puri tatem & scitatem· ibi septem vicibꝰ in die ab angelis fuit rapta ꝙ cibo celesti refecta· xxxviij· annis vtz in legenda sua· ¶ R Merito igit̃ dilectus mgr ꝙ cognitor cordis sui eã ab omni spetie peccatoꝝ excusat· Prio nanꝫ eam xp̃s excusauit a vitio supbie ap parentie ꝙ ꝓdigalitatis excusata a iuda de vngento effuso sup caput ihu di· Quid mo lesti estis huic mlieri· bonũ em̃ opus opata est in me· ¶ Item a vitio auaritie· dũ dicit ipam habere tm̃ necessariũ di· Porro vnum est nc̃arium ¶ Item a vitio luxurie· dũ xp̃s dixit eam mlt̃m dilexisse· ꝙ dei dilectio non compatit̃ secum amorẽ carnis· qui maxie vi: get in luxuria ¶ Item a vitio ire eã excusat dicens· vade in pace ¶ Item a vitio gule ꝙ non festinauit ad cibi & potus sũptionem· & ad lacrimaꝝ effusionem õ potum· & pdũ osculacõem õ cibũ· Vnde xp̃s dixit spmoni habeo tibi aliꝙd dicere nc̃· ¶ Item a vitio inuidie eo ꝙ habuit fidem· fides aũt ẽ suba sperandaꝝ rez· spes aũt de bono eterno est· Cui repugnat malum inuidie· Vnd̃ docem̃ Q2 anteꝙ offers munus tuũ nc̃· Reconcili atio aũt opletur ĩ rancoris & inuidie dimis sione· Munꝰ aũt altaris maxim signũ fidei est ¶ Item accidie· tempe illo quo sozor sua eam accusabat dicendo· optimã ptem elegit ¶ Item excusat̃ a xp̃o de oĩbus vicijs in ge nerali· Nam cũ pbeus accusauit eaz dicens peccatrix est· Dixit xp̃s excusando eam· Di missa sunt ei peccata multa qm̃ dilexit mlt̃m ¶ Scda pfectio caritatis· & media obstitit i obseruantia consilioꝝ vel oĩm vel aliquoꝝ· bm ꝙ se quis ex voto ꝓfessionis· vl' officio p̃lationis· lectionis vel predicacõis ad ipsa obligauit· De hac Mat· xix· Si vis pfectus esse vade & vende oĩa que habes & da pau peribꝰ· Ad hanc aũt nullus obligat· nisi q̃ se voluntarie ad eam buandam astrinxit· & otinet etiam tres articlos· Primꝰ ẽ abdicaẽ omnia tpalia per pauptatem· Scda abdica re oĩa corpalia p castitatẽ· Tertiꝰ abdicare omnia spũalia per huilitatem· De illa parte pf tionis hẽtur de peni· di· ij· S· he neq̃ in fimi· Tunc caritas est in hoĩe qñ nihil aliꝯ ꝙ xp̃m querit· hoc fit p oĩmodaz abrenũtia: tionem· vt plenius dictũ est dñica· iiij· qua drageſime· Hanc etiã caritatez magdalena habuit· ꝓter primũ oĩa bona sua distraxit· & ad pedes aplorꝫ posuit paupibꝰ distribue do· ꝓter scd̃m mod̃m totaliter reliquit & in heremũ e transtulit· ab omĩbus incognita hoĩbus vt predictum ẽ· ꝓter tertiũ· dũ xp̃s eã multis & inauditis miraclis sublimaret putans se indignã lacrimis huĩliter suscipi ens corpus dñi ab epo sanctissima illa aĩa

ad deum migrauit. De exitu & morte eius nota in legenda. ¶ Tercia pfectio caritatis est & supma in pacientia & extrema tranqli tate. ō qua caritate loquit bt̄s Joh̄. 1. ca. iiij. Perfecta caritas foras mittit timorem. qui hanc hz nō tm̄ cū necessariū patus est mori p fratribus. nec tm̄ p̄ pro pſecutoribus se offerat qñ piculum fidei incumbit. p̄mo pro noīe hiesu desiderat otumeliam & mortem pati. Dic̄ apli de q̄bus actu. v. Ibant apli gaudentes a ꝯspectu consilij. qm̄ digni hīti sunt pro noīe hiesu contumeliam pati. Illa caritas etiā tres habet articlos. Primꝰ timorem oīez excludit. q caritas foris mittit timorem. 1. Joh̄. iiij. Secūs. omnē amorez priuatū excludit desiderans p xp̄o pati & mori Joh̄. xiij. Maiorem hanc dilectiōem nemo habet, vt aīam suam ponat &c. ℣ ¶ Tertius. omnē errorem vl̄ duplicitatem verbo vel facto excludit. de quo Jobis. ij. Diquis in verbo non offendit hic pfectus est vir. Ad hanc nullus tenet̄ q̄ntuncunq; pfectus. nec etiam aliquis p̄ se ad eam obligare. ¶ Ad apicem huiꝰ caritatis magdalena etiam puenit. vtz clarius ex vita eius p̄ter q̄ cum oīb̄us sanctis in sc̄itate ꝯmunicat. Nam cū angelis ꝯmunicat & ꝯuenit in vite puritate. quod p̄ euidenter elici ex acceptione & gratitudine coīā paterna facie In qua ꝯplacentia puritas vite eius post pn̄iam videt̄ excedē innocentiā oīm virginum. Item ꝯmunicat cū p̄riarchis in mansuetudine. cū vitupacōem audiuit ꝯuiuantium. in circuitu in domo ſpmonis. vbi tanq; diffamata pclamat̄ q peccatrix est. & nō inuitata intrauit. Itē ꝯmunicat cū pphis. aduentū xp̄i in galileam p̄nūtiando. & ió sicut iob̄es p̄nuntiauit aduentū xp̄i in carnem mortalem. ita ipa aduentum xp̄i in carnem xp̄i clarificatā & immortalem. Item cū aplis. & p̄mo cū petro in ꝯtritione cū iob̄e in dilectiōe. cū iacobo ī carnis supplātacōe Cū paulo ī vas̄ electiōe cū alīs aplis ī rex resignatione. Cū martiribus in volūtatis exhibitione & corpis castigatione. Cū confessoribus in fidei assertione. quod pbatur ex verbis xp̄i dicentis. fides tua saluam te fecit. Cū doctoribus q aplos docuit & eos de resurrectione informauit p̄ter quod fidei meruit & noīari aplos apla. Item ꝯmunicat cū virginibus. q vt pbabiliter dici p̄t. p̄ebuata est ab omni carnis & opis corruptione. Item ꝯmunicat finaliter cū oīb̄us puris & innocentibus. & ideo in eā oīm scōz merita abundātissime confluert. De hac i dilectissima filia xp̄i bn̄ p̄dixerat. p̄sa. xlviij. di. Justitia tua sicut gurgites maris. Gurges est ogregatio aquaz. Et ió iustitia hꝰ mulieris est sic̄ gurges in mari. q in ea est ogregatio oīm vtutum & multoz meritoz

¶ Feria Sexta.

Collegerunt pontifices & pharisei ocilium adūsus ib̄m. Jobis xi. ℣ ¶ Philaretꝰ in tractatu de naīa liq̄doz seu morborum dicit. Q vernās rosa sano olfactui apposita. caput vehementer infricit & corrumpit. Cuiꝰ medelam Joh̄. mesue in p̄ma practica ponit di. Reumatico & languenti capiti. non odor dulcis. ꝫ fetor amarus & sulphureus applicet. ¶ Sic ꝯtingit de inuidiosis qñ odorem bonū bone fame. de p̄ximo sentiunt infitiunt̄ inuidia. & amaricant̄ ō eum. q vt hētur. xxiij. q. iij. ex his Qis iniquus bonoz est inimicꝰ. Hoc patuit ī cayn. De quo Gen̄. iiij. hētur. Q quādo abel frater suus deo obtulit de p̄mogenitis ḡgis sui & adipibꝰ eoz. & cayn etiā offerret de fructibus t̄re munera dn̄o. & dn̄s respexisset ad abel & ad munera eꝰ. & munera cayn despexisset. Ab el em̄ ex bonitate de meliorib̄us aīalibus deo obtulit. Cayn de peioribꝰ & corrosis ex malignitate. Ideo respexit ad munera abel. p̄ꝰ q̄ irat̄ cayn & inuidia motus occidit abel. Tales in iuditio si plēs habent̄. qui de bonis alioz tristant̄. ꝫ si malus odor apponit̄. & si malum audiūt de p̄ximo gaudent & in malo p̄ximoz curantur. Huiusmodi etiā inuidiosi erant capita iudeoz scribe & pharisei & p̄tifices. q̄re non poterant famā odorifere rose xp̄i audire sine infectione inuidie. Corrupti em̄ inuidia & īiquitatibꝰ suis. vt eū morti traderent. Collegerunt adūsus eum concilium &c. ℣ ¶ Querit̄. vtz lapsus p̄ls ꝛleuari debebat

p xp̃m vt cayphas dicebat. Et videt q nō
Nobilior creatura est angelus q̃ hō. n ꝑter
bītitudinē facta sic̄ homo. ꝫ non decuit xp̃m
releuare angelum a suo lapsu. g̃ nc decuit
repare lapsum ppli. Dico ꝟm doctores ut
hētur. ij. super sn̄ias di. ij. Q2 expediebat. n
hoc ꝑ tria. Primo vt redderet digna scī
ficatio p culpa. Nam ogruit & expediebat
hoiem lapsum repari ꝑter eius dignitatez.
que tanta fuit vt ꝑter ip̃m facta sint vniu
sa. Iux illud ps̄ Oia subiecisti subpedibꝫ e⁹
Ideo mgr sn̄iar. ij. di. i. Dic vt dns oīm in
fine. & post oia factus est homo. Cum ergo
tota hūana natura in primis pentibꝫ lapsa
fuit. si homo non fuisset repatus. fuisset suo
fine frustratus qui est bītudo. & per dns.
oia qdammodo frustrarent. que sunt facta
ꝑter hoiem q̃i ammīculatiua. vt possit ad
bītudinem puenire. Et ideo Anslb. ij. Cur
deus homo. iij. c. dicit. Aut ō hūana nata
deus phtiet hoc qō incepit. aut inuanum
fecit tam sublimē natam ad tm̄ bonū. faliz
ad bītudinem. Nihil em̄ preciosius cogno
scit deus fecisse q̃ rōnalem creaturaz ad gau
dendum de se. Ideo valde alienū est ab eo
vt nullaz rōnalem creaturaz sinat penitus
pire. Hec Anslb. Secundo q oñderet ꝑ
qñto deum offendere non dret. n vt qñtuz
hoiem diligeret maifestaret. Nihil em̄ effi
catius ad amorem dei allicit q̃ amor. qui in
xp̃i passione relucebat. Maiorem em̄ ac dile
ctiōez nemo habet ꝛc. q 2 Ps̄. Xp̃m
compat pellicano. qui vt dr dū pullos suos
a serpente qui eis insidiat. in nido inuenerit
interemptos rostro suo se percutit & pullos
suos ꝑrio sanguīe viuificet. Sic n xp̃us
fecit. Vnde tanta fuit originalis pcti graui
tas. q infra qñq̃milia annoz nunq̃ potuit
expiari. donec filius dei veniens in mōm se
ip̃m deo pri in cruce obtulit. Vnde Greg.
O ineffabilis dilectio caritatis. vt seruū re
dimeres filiū tradidisti. Hoc qlibet pensare
debet in corde. Bern. Homo cognosce
vulnera tua q̃ grauia fuer̄t ꝑ quibus nāe
fuit xp̃m dn̄m vulnerari. Tertio ogruit
vt morerer̄ vt otraria ōr̄ijs curarent. Quia
sicut ꝑmus homo peccauit p supbiam & in
obedientiā respectu dei ad q̃ astring ebatur.
Sic scōs homo scz xp̃s satisfecit p hūiliatio
nem. & diuine voluntatis ad implctionem.
respectu rei ad q̃ non tenet seu tenebat. Nā
ip̃e cū esset homo innocens nllatenus erat
debitor mortis. & iō dū se exinaniuit factus
obediens vsq̃ ad mortem. sponte & innocē
ter extunc in ligno soluit. que non rapuit.
per obsequiū satisfactionis pfecte n obtulit
deo sacrifitiū suauitatis sūme ad placandū
deū. pfecte obtulit deo sacrifitiū suauitatis.
Vnde Anslb. ij. Cur deus homo ꝛc. c. xviij.
Expedit ergo vt sic̄ genus hūanum inesse
ꝑdierat per verbum increatū. n in culpam
ceciderat deserendo v̄bum inspiratum. Sic
a culpa resurgeret p verbum incarnatum.
Ad argūtuz inoppositū dicendo. q̃uis
angelus sit nobilior creatura. nō tñ e adeo
ad repationem ꝑdoneus sic̄ homo ꝑ me⁹
labendi. n statum hoīs lapsi. homo em̄ peni
tuit. angelus vero obstinatus fuit. hō tota
liter. angelus pticulariter. cecidit homo per
angelum. angelus p seip̃m. que oia fatiunt
angelū min9 ꝑdoneū. Bōuent. ex. ij. di. xx.
Q 3 Querit scōo. An illa sn̄ia a cayphā
plata n a spūsancto inspirata fuit iusta vel
iniusta. Dico q q̃uis illa sententia ꝟm veri
tatem expediret xp̃m mori. fuit tamē iniusta
& iniqua ex circūstantijs. Primo q non ꝑ
cedebat ex amore iustitie ꝫ liuore vindicte.
ꝑmo ex odio & inuidia q̃ habebant omnes
contra xp̃m. Mat. xv. Sciebat em̄ pilatus
q ex inuidia tradidissent eū sūmi sacdotes.
Scōo fuit sn̄ia iniusta ex causa. q nulla
iusta causa suberat. vt3 Luce. xxiij. vbi di.
Q2 pilatus dixit principibus sacerdotum.
Obtulistis mihi hunc hoiem q̃i auertentez
ppl'm. n ecce ego coram vobis introgans nō
inuenio causam in eo. Quia aūt sine culpa
nemo est odemnandus nec puiendus. vt ō
regul' iuris. li. vi. Et pncipes eū iudicabāt
sine culpa & causa ad mortem. ergo senten
tia eoz fuit iniusta. q 3 . Tercio fuit
iniusta ex ordine. q in eius damnatione nō
fuit ordo iuris seruatus cū eum damnarent.
nec sponte ofessiū. nec ltime p testes ouictū
Mat. xxiiij. Eoz testimonia ō eum non fue
runt ouenientia. q 4 . Queritur
tertio. An cayphas bene sn̄iauerit. dicens
hoc q spūsanctus inspirauerit & deus fieri
voluit. Dicunt qdam scz bra wordin doctor
anglicus in quodlibeto suo Q2 non oīs qui
vult quod deus vult. nec etiam omnis qui

vult quod deus vult eū velle sp necessario bene ⁊ recte vult nisi scienter scientia saltez in moralibus req̄sita ⁊ intenderet hoc velit vt credat deū sic velle. & finaliter ſm intentionē & ꝓpositū suū sic velit vt diuinā non suam pficiat voluntatem. Istud ptz in cayp̄pha qui voluit quod deus voluit. Et ratio est q̄ oportet in opibus moralibus hr̄e circūstantias debitas. & maxime circūstantias finis. vt videat qua intentione cuius finis intentionis pficiatur. que intentio nisi finaliter dirigat ad rectitudinē & iustitiam ipa iustitia non est recta nec iusta. nec opus ex tali intentione p̄cedens est rectum nec iustū quia si seruat in ope suo rectitudinem ꝓpter aliud q̄ ipam rectitudinez non diligit rectitudinem ꝓpter se. ſ illud ꝓpter qđ illaz buat Et ideo talis non est dicendꝰ iustus. nec talis rectitudo est iustitia noīanda. Oportet ergo esse opus rectum & iustū fieri scienter a te. sic saltem absq̄ errore vincibili credas deū sic velle. Et maxime oportet ut fiat intendentē scz vt finaliter velis. vt dīnam non tuam pfectas voluntatem. q̄ omīa sunt volenda & amanda ꝓpter deū actualiter & finaliter. Sic dico q̄ consilium cayp̄phe fuit bonum q̄ dixit. expedit xp̄m mori. & fuit rectū & iustū q̄ntum fuit ex pte spūssancti illud inspirantis ad nr̄am salutem p hoc intendentis. Sz erat malum & iniustū ex pte cayphe. ex mala intentione eius. ꝙa aliter intendebat q̄ debuit. q̄ ꝓpter deū intendebat illō ſ male. Sic etiam pl̄es bono male vtunt. sicut ille qui hac ꝓphetia male vsus fuit ad inf̄itiendum xp̄m. q̄ non ex amore iustitie exercēde ꝓpter deum. sed magis ex aīo & intentione nocendi & libidine vindicandi seip̄m. In p̄cedentibus visum est de miraculis xp̄i. & spealiter sexta feria. quō lazarum q̄driduanum mortuū a somno mortis excitauit. Postea die quō ex hoc iudei. ex inuidia cōmoti consilium inierūt. & cayphas eum morte dignum sniauit. qđ factum fuit dīnica de passione. Et ſm hoc pntis enangelij nōnē tres ptes scz

In prima iudeoz principalis congregatio
Ibi. Collegerunt ergo.

In secunda. Peruersoz irrōnalis occasio
Ibi. Quid facimus

In tercia. Eoz p̄sularis exultatio. Ibi
Vnus autem ipsoz.

Quantum ergo ad primā ptem notandum q̄ postq̄ hiesus suscitauit lazar a mortuis in bethania. multi iudei videntes h̄ mirac̄l̄m abierūt ad phariseos dicentes. Aliq̄ forte bono zelo moti que hiesus fecit. vt sic iram pharaoz mitigarent ex miraclis. & spetialiter lazari suscitatione. Aliqui inuidia vt eos magis excitarent contra xp̄m. ⁊ tūc pontifices pharisei hntes inter alios digniorem statū & gradum. moti inuidia collegerūt iniquum concilium ad tractandō de morte xp̄i.

Moraliter circa primā ptem illā tractat de consilio hōdo in omni re. Nam sic̄ videmꝰ nauem variis fluctibus & ventis concutiexpositam mari sine regimine gubnatoris. & tandez summergi. Sic ciuitas sine consilio diuisis exponit̄ periculis & damnis. a quibus sano consilio eripit̄ ⁊ liberat̄. Quare reipublice nihil vtilius est bono consilio. Vñ seneca in puerbijs. Nihil est qđ tam bene deceat. q̄ in omni re vti consilio. Cuiꝰ ratio datur in lege ciuili. ff. de repudijs. Et iuditio de moribus sublato. l. dubium. Quia que de consilio recte gerunt iure. meritoq̄ affectu & fiducia te nituntur. Ptz q̄ consilium esse de tribꝰ vt in tractatu ō dogmatibꝰ pharaoz hētur. Primo de honesto tm̄. Secōo de vtili. Tercio de cōflictu vtriusq̄. Dubitamus em̄. Vtr̄ honestum. an turpe factū. Deinde de duobus honestis. Quid est honestiꝰ. Sil'r de duobꝰ vtilibus qđ est vtilius. Sil'r de pugna vtili & honesta. In qua examīatione. honestū est vtili preferendō. Et bonū cōmune ꝓpo. ⁊ sūme qđ est ad honorem dei cōmodo hūano sp em̄ honestū est preferendō vtili ſm doctrinā Tulij. ij. de officijs. c. xv. Et breuit̄ concludendo. nihil consulendō est qđ est iniustum. Vñ Valerius li. vi. c. v. Sed qui dat bonū consiliū ad iustum ⁊ honestū p̄ntis vite habet subsidium & eīne remuneracōis hz premiū xij. q. ij. bñ.

Quantum g̊ cōsules hr̄e scz

Vite veritatem.

Expientie perspicuitatem.

Animi stabilitatem & soliditatem.

De primo vt ait Ambro. li. ij. de officijs In acq̄rendis cōsilijs plurimū adiungit vite p̄habilitas. virtutum prerogatiua. beniuolentie vsus facilitatis gratia. Et ponit exemplum. Quis in sceno fontem requirit. q̄s ex turbida aqua potat. vbi luxuria est. vbi

intpantia· vbi vitiorū cōfusio· Quis non horrendam existimet· quis non despitiet collusionem & infectiōem· quis vtilem aliene cause iudicat ꝙ inutilem vidz sue vite· Nec ille· ¶ Qui enim vult vt sibi credat· in cōsiliando debet hr̄e rectitudinem & ꝓbitatez vite· alias sibi non credit· q D · ¶ Hoc patet etiam ex ph̄o· ij· politice in principio· Patet etiam ex fabula Ouidij de cassandra· Nota prius· xxxv q K· ¶ Secundo debent habere cā· Nam senectus est maioris expientie· Ideo senes experti eliguntur· Vñ i cañ· v· q· i· Estote· Expti grauesꝙ moribus pro ōsilio sunt requirēdi· In examen omel· i· Senectus est in ōsilijs vtilior· q hi mature & honeste deliberare pñt· quid cauendo· qd faciendum· Quia vt dicitur· l· di· ponderet Non precipitandō est consilium· tempe enim indigemus· vt aliquid maturius agamus· Quia ꝟm Senecā· Qui cito facit ad pnia; ꝓperat· ad maturius ergo deliberandū sunt senes abiliores Iō dñs precepit moysi · Vocate seniores ad ōsilium· & vt audirēt mandata dei di· Congrega seniores isrl· Exo· ij Et nūi· xi· ¶ Ideo roboam vt di· iij Rz· xij· Dereliquit ōsilium senum· & adhesit cōsilio adolescentum· a ꝓlo est derelictus· vñ hētur ibi Q mortuo salomone· pre roboam· Ipse audita morte patris sui reūsus de egipto in ierl'm· & oīs multitudo israhel locuti sunt ad roboam dicentes· Pater tu durissimū iugum imposuit nobis· Tu itaꝙ nunc imminue paululum de impo patris tui durissimo· & de iugo grauissimo & huiusmōi tibi; Qui ait eis· Ite vsꝙ in tertiū diem & reuertimini ad me· Cumꝙ abisset ꝓlus· inijt consilium rex roboam cū senibus· q assistebant coram pre eius salomōe· Qui dixerunt ei· si hodie obedieris ꝓlo huic & petitioni eorū cesseris· locutusꝙ fueris verba lenia· erunt tibi hui cunctis diebus· qui dereliquit consilium senū & adhibuit adolescentes q nutriti fuerāt cū eo· dixitꝙ ad eos· qd mihi datis ōsilium vt rñdeam ꝓlo huic· qui dixerūt· Sic loquere ꝓlo· Minimus digitus meus grossior est dorso pris mei· & nūc pater meus posuit sup vos iugū graue· ego aūt addaz super iugum vr̄m · pater meus cecidit vos flagellis· ego aūt cedam vos scorpionibus Acquieuit aūt roboam ōsilio adolescentū· & derelicto consilio seniorꝝ· dura ꝓlo illi respondit· & ergo ꝓlus ab eo recessit· & aliū regem isrl' super se constituit· Sic etiā modo plibus contingit· qui relicto consilio senū· adolescentuz consilijs acqescunt· qui ab honoribus & diuitijs confusibiliter reiciuntur Eꝙ · ¶ Dñt ergo senes in ciuitatibus adhibilium vocari & ex oībus eligi· Ecclia· vi· Consiliarius sit tibi vnus de mille · Vnde legit in historijs romanoꝝ· Romulus cōdita vrbe· quam ex noīe suo romā vocauit· centum ex senibus elegit· quoꝝ consilio oīa ageret· quos senatores ꝓter senectutem & pres ob cure sititudinem noīauit & iō Tullius in pollic· li· v· c· viij· dicit· Quid nobis lius cetum senū qui empti a vulgaribꝰ offitijs· ad consilij & regiminis offitiū tñ seunt & in marcido coꝝ exercitū mētis vires eo sapientie magis apti negotijs· quo in exercitijs corpis minꝰ pñt· eoꝝ vtiꝙ tantꝰ honor extitit apd grecos· vt duces reipublice nūq̄ ꝓcederent· nec egregium agerēt· qd senes instituti non inducerent aut ꝓbarent· & qd magis est ab initio vrbis condite noīa eoꝝ aureis lr̄is scripta sunt Ipi quoq; pres cōscripti ab oībus appellati sunt · qui alios sapientia & etate & affectu paterno p̄cedebant· penes istos consilioꝝ erat autoritas & oīm publice gerendorum Nec ille· q F ¶ Tercio dñt habere stabilitatem animi & soliditatem· vt non moueant timore vel cupiditate in dandis ōsilijs· Ecclia· xxxvij Añ oñez actum ōsilium stabile· & maxime req̄ritur ꝙ sint stabiles i iustitia diuina· ab ea nullo mō declinantes· ¶ Narrat de ostanti no pre constantini li· v· histo· triptite· c· vij· Terraꝝ orbe occessit xp̄ianis licenti in sua regione consistere his ꝓbare volens quosdaz in pallatio suo xp̄ianos si essent solidi p̄cepit· Q siqui ꝟenirent ad sacrificandū dijs suis· hi essent circa eum in pallatio suo· Si qui aūt nollent sacrificare de pallatio exirēt Et cum essent aliqui ꝓponentes religionem xp̄ianaz ꝓmissis regis· Alij ꝟo eēnt ꝓmpti ad sacrificandum dijs suis sperantes amicitiam regis· deliberauit rex vti consiliarijs· qui in melioribus fideles & ostantes essent Alios aūt effeminatos expulit credēs nūq̄ circa principez esse deuotos qui fuerunt sic dei sui pitissimi proditores · Illi enim sunt

stabiles ꝺſiliarijs hoīs q̄ ſunt veri amatoꝛes veritatis ¶ ℭ Ecīa·xxxvij· Λ malo consilio serua aīam tuam· Quod dupliciter potest intelligi· Vno modo· Ille dⁱ malus ꝺſiliarius qui comodum tpale ꝓponit vtilitati ꝺmuni· vel factum hoīs facto deⁱ· talis semp instabilis est in consilijs dandis· ſm q̄ variant ꝺmoda que ītendit· ab illis non est requirendꝰ consilium· Alio modo dⁱ malus ꝺſiliarius· ſcz emulus & inimicus· a q̄ non est r̄quirendū ꝺſilium Ecīa·xxxvij Λzelantibus te absconde ꝺſilium ne ēdas· ſi amicabiliter ad tempus se oñdant· quia dum poterant ad vindictam ꝓperant· Sic vlixes· De quo ouidius· li·iij·metha· Narrat· Q erat inter grecos sapientissimus & fortis· hic cū quodam die prelio magno instante contra troꝑanos ire nollet· ꝓmo stultum se esse simularet & in argum̄tum stultitie semīaret· Palamides q̄dem filium dicti vlixis ante boues poni fecit· a quo cū pater aratrum diūteret· cognitus est· q̄ insanus non esset· quaꝫ cū alijs ductus fuit ad troꝑanum prelium p violentiam· Pro quo ergo q̄ ipm vlixem sic deprehendat palamides ſp vlixi exosus fuit· Et iō volens se vindicare aurum mltm sub lecto eiꝫ absondit· & tandem falsas qualdaz lr̄as scripsit· vbi ex pte regis priami palamidi mandauit· q̄ vl'gre cos pderet· vel auꝫ quod erat sub lecto suo r̄stitueret· & dictas lr̄as interfecto troꝑano supposuit· que inuente ad p̄ncipes deferunt Et palamides q̄si pditor accusat· Qui cū ab vlixe ꝺſilium peteret· cōsuluit sibi q̄ fortiter negaret· & q̄ morti se obligaret· si illō auꝫ sub lecto eius reptum vnq̄ esset· Quo facto aurum querit & sub lecto palamidis inuenit qui statim a ꝓceribus condemnat· & sic p vlixem pditorie morti datur· ¶ Ad ꝓpositum· Fatuū est q̄ homo· illi cui nocuit se ꝺmittat· & q̄ ab eo ꝺſilium petat ¶ Sicut etiā in fabula serpentis dicitur· q̄ cū rusticus pcussisset· & ille locutus mīam petisset· rusticus ab eo peciꝫt si bonum erat ei semīare· Rñdit q̄ sic· Verunt̄ inquit cui male dederis non credas· Semīauit ergo rusticus & prospe successit· quaꝓter serpentem duxit ad domū & lacte cū pauit· Alio aūt anno & alius rusticus a serpente idē petebat· & in ōibus que consulebat ꝺpens· lucrum & prospitatem inueniebat· serpēs tn̄ semp cui male fecerat non credere repetebat Accidit ergo q̄ tandez inuente· serpens q̄si domesticus factus· occasione filiū rustici occidit· & tunc rustico dixit q̄ nullo sibi q̄ añ leserat credere debuit· q̄ dato q̄ inimicus videbat reconciliatus· q̄ñq̄ tn̄ si locū inuenerit vindictam ꝓrumpit· Ideo bonum est ꝓuerbium· qō dicit· a muliere repudiata & inimico reconciliato libera nos dñe· Quod adūtebat sapiens dicens· Ecīa·xij· Non credes inimico tuo inetnum· & si humiliatus vadat curuus· abijce eum & custodi te ab ipso Sequit· oculis suis lacrimabit inimicus· & si inuenerit tpus non saciabit sanguine nr̄e ¶ Sequit secunda ps ī qua notat· puerso irrōnalis occasio ad pdendum xp̄m· Quia hic homo mlta signa facit· Nam de quo eū laudare debebāt· eū vituperabant & seipos iniquos esse ꝺfessi sunt· Sequit· Si dimittimus eū sic nr̄e· Aug⁹ in omel'· Tpalia quidem pdere timuerūt· & vitam etnam non cogitauerūt· & sic vtrunq̄ ammiserūt· Nam & romani post dñi passionez & glificationem tulerūt eis locum & gentem· ¶ ℳoraliter p illos ꝺſiliarios fatuos· qui timētes terrena pdere· etiam celestia & eterna piter ammiserūt· Notant insipientes & vani xp̄iani qui tpus suū ammisisse estimant· quod in dei ꝺuitio expendunt· Et ideo timētes tps illud ammittē· penitere & bene opari ꝓponūt vsq̄ in finē q̄dragesime· ꝓmo ad vltimū vite· hoꝛ timoꝛ vanus est· & non excusatur ab indignatione & ira dei· Juxt illud ·ff·de regulis iuris·l·vani· Vnde timoris nulla ē excusatio· Timent nanq̄ pdere tps hoc mibrimuz· & etiam vitaz ammittūt eternam· Vnde Job·vi· Qui timent pruinam cadet super eos nix Quod exponens Nico· de lira dicit· Qui ꝓter timorem mīoris piculi a iustitia & mīa discedit in maioꝛa pericula deducet ¶ Sicut ptz in fatua quadam muliere que ab incensa domo vix cū suo caniculo illesa abscessit· & regrediente domum caniculo· ipa timens de morte eius gr̄a liberandi eū· & cum canicl'o igne claudit & concremat ¶ Sic vanus est mundanꝰ ob modicam m̄di delectationez q̄ habet in tempe| tempus huiꝰ miserie amare cordialit̄ amplectitur· & eo tn̄seunte post sequit· & tandē tps

& vitam ammittit·& flāmis infernalibꝫ de
putatur·Nolite ergo timere eos·scilicꝫ actꝫ
virtuosos q̄bus corpus castigat & occidit·
& tempus vtiliter expendit· ℔ potiꝰ timete
eum qui pt̄ corpus & aīam pdere i iehennā
Mat·x·Luce·xij·Et·xi·q·iij·Nolite timē·
℟ ¶ Ad hoc em̄ vt timeamus ⁊ ne ex
igente iustitia ad infernales flammas dam
nemur·sed hic in tempe gratie de commissis
peccatis satisfatiamꝫ non cessat·mltomagꝫ
nobis signa oñdere·que si non attenderimꝫ
pculdubio in mortis articulo veniant rōni
⁊ demones & tollunt aīam·& post iuditiū
corpus ad eternam damnacōem ¶ Dicamus
g° frequent in corde Dic hō mlta signa fac̄
¶ Nam fecit signum caritatis ⁊ amicitie in
passione
¶ Fecit signū pieratis ⁊ mie in conbuacōe
¶ Fetit signū seueritatis & iustitie in dam
natione
¶ Primo nangꝫ xp̄s fecit signū maxime ca-
ritatis·qñ in cruce exaltai voluit ⁊ in ea pe
naliter p homine mori· De quo signo dicit
Isa·xlix·Exaltabo ad pplm signū meū ·Ꝙz
quare hoc Primo vt nos exaltatū euidentiꝰ
intueamur·ac p hoc eius caritatem melius
cognoscamꝫ & feruentius cognitū imitem̄ ·
Ad hoc facit quod dicit· Joh̄·viij· Cum ex-
altaueritis in cruce q̄ nunc ignoratis in ea
positum·tūc cognoscetis in cruce exaltatū
xp̄o sc̄z moriente·xp̄o ac endente·spū̄sancto
veniente predicacōe euangelij choruscante
q: ego sum via qua debetis incedē·veritas
cui debetis credere·vita quā debetis appetē
Exaltatus aūt hicsus ꝓponit tibi se signū·
vie veritatis speclm vite libꝫ· Dum em̄ vi
deo xp̄m in cruce exaltatū·tunc intueor qō
dam signū quo dirigor in viam pauptatis·
q: nudus pependit·in viam huīlitatis quia
voluntarie se obtulit· In viam benigtatis
q: p crucifixoribus exorauit· In viaꝫ inno
centie· quia pc̄m non fecit· Obedientie q̄a
patri obtempauit·Pacientie q̄a passus ob:
mutuit· Perseuerantie q: de cruce descendē
noluit·Positus est ergo in signū tui ꝺdice
tur·vt predixit sp̄meon Luce·ij·Ecce posi
tus est hic &c·Contradicūt ergo auari pau
pertati·superbi humilitati·inuidi caritati ·
luxuriantes innocentie·ꝺtumaces obedien
tie·iracundi pacientie·impenitētes pseuerā
tie· Dum etiā video crucifixū·intueor ver:
tatis speculuꝫ·in quo relucet exemplar oim
pfectionum· Iux̄ quod dicit bēs Augꝰ in ꝺ
vera religē· Tota vita xp̄i ī ris disciplina
moꝝ fuit·vide etiaꝫ oīa & fac ꝺm exemplar
quod tibi monstratū est in monte·sc̄z calua
rie·Deb̄·viij· Quid exeaꝫ quid loquar q̄d
retribuam·dñe feciſti mihi de corpe tuo spe
culum·nec tm̄ respitio veritatis speculum·
cū respitio xp̄m·p̄mo etiam vite libꝫ ꝑ
In libro tuo oēs scribent·Eloſa·i·Qui sine
forma viuendi sunt·Req̄rite ergo diligen
in li·dñi & legite· Isa·xxxiij· ¶ Secundo
exaltatus est·vt pendentem feruentiꝰ atten
damus·vt per hoc ad eū fiduialius sine ti-
more accedamus·Qui em̄ ex nimio amore
posuit p nobis aīam suam· qui p nobis se
metip̄m obtulit hostiam· non pt̄ peccatori
penitenti veniā negare·Vnde patienter ex
pectat·vt clementer indulgeat· Isaie·xij·
Preterea expectat dñs & misereat·⁊ ideo ex:
altabitur pcens nobis·Glō·exaltabitur in
cruce Bern·super cañ·sermone·vi·Peccaui
pc̄m grande·turbatur conscia mea· sed nō
conturbat·quia vulneꝝ dñi recordabor·q̄
autem aliq̄n deus non pcit sed punit·hoc ē
quia non est qui mīam adeat·non est q̄ ira
scentem tenet· Indulgeret istis tpibꝰ etiam
criminosis si essz alter moꝑses sequent ⁊ me
dius inter deum & pplm· Exo·xxxij·Dimit:
te me ait dñs moꝑsi· & irascatur furoꝝ meꝰ
super eos vt deleam eos· Virū valde tene:
bat homo p̄cibus deum·nec dimittebat ira
sci contra pplm Vellet dñs hodie habere ali
quem qui teneret eū n⁹ irasci p̄mitteret que
rit querendo nec inueniet· Osee·xxij· Quesi
ui de eis viꝝ qui inꝑoneret pacem ⁊ staret
exaduerso contra me ne dissiparem eos·nec
inueni ⁊ effudi super eos indignacōez meā
& in igne ire mee ꝺsumpsi eos· ¶ Tercio ē
exaltatus·vt ad ip̄m efficatius attraham·
q̄ñto enim p nobis passus est attrotius tan
to trahit nos ad se efficatius· Joh̄·xij· Ego
cum exaltatus fuero a terra oīa traham ad
meip̄m· Exaltatus aūt sum in cruce·vt ego
sim caput & vos mēbra· Que ergo ē tanta
transgressio·q̄ tam p̄lixa obstinatio q̄ tam
p̄funda desperatio q̄ xp̄i passio & mors de
uote ꝺsiderata non ṫhat & hoīem nō extra:
hat de lacu miserie & de luto fecis ·p̄mo de

profundo despationis caritatis vinculum. & mors xpi vt caritas sūma. sūmum peccatorem trahat. Osee. xi. Traham eos in vinculo caritatis. In cuius signū xps in cruce caput dimittit. vt recipiat penitentes ad pacis osculum. & extendit brachia. vt infixos in limo profundi trahat. Et venientes ad amplexum recipiat. Sic multi sunt infixi in limo profundi q̄ remittunt trahi. & nituntur xpm trahere. & iterū crucifigere eū imprudēter non cessant peccare. Hebr. vi. Rursus crucifigentes filium dei qui grām ei vilipendētes in peccatis iacent. Contra tales xps clamat. Treñ. iij. Tota die expandi manus meas ad pplm non credentem & ōdicentem mihi. Prou. j. Vocaui & rennuistis. extēdi manus meas & non fuit qui aspiceret. ¶ Lq ¶ Scōm signum scilicz pietatis & mie xps homini mltiplicitet oñdit parcendo & expectando & non subito vlciscendo. Isaie. vij. Ipe dabit vobis signū. Ecce virgo cōcipiet & piet filium. & vocabis nomen eius emanuel. i. nobiscum deus. Ipe nanq; nobiscum est cū omni clementia. nec cū seueritate iudicat xpianos sic fecit in principio. qñ pter peccata hoim per diluuiuz dissipauit traz. q̄ nobiscum facit pactum. In cz signū arcum posuit in nubibus. vt esset signū federis. Gen. ix. Sicut em arcus est signū pluuie. sic xpus incarnatus signum clementie & mie. qō tribus effectibus quotidie oñdit sz dissimulacōis. receptionis & prebuacōis ¶ Primus effectus huiz signi mie dei ē taz magnus & gratuitus q̄ non pt̄ bmone applicari. Vnde Bern. Ego inquit peccabaz & tu dissilabas. non otinebam a scelere. & tu abstinebas a verbere plongebaz ego mlto tempe iniqtatem. & tu dñe plongabas tuā benignitatem. ¶ Scōus effectus mie est receptionis. Qñtuncunq; em peccator recesserit in regionem longinq;. etiam ad extremū deserti ad pfundū maris. pmo si ad portas inferni inferior presto est mia dei eū reducere & redeunte mbicordit recipe. Bern. me filium pdigum penitentem reūtentem misericorditer suscepisti. vt ni eoz nūo inuenier De quibus dicit. Beati quoz remisse sunt iniqtates ¶ Tertius effectus mie est prebuationis. Quis em dubitat qñ sicut homo in multa pcta cecidit. sic & in alia infinita cecidisset. nisi oipotentis pietas eum consuasset. Bern. Misericordia dñi a mltis peccatis hoiem custodit. Et ergo quicquid mali non hemus totum ex mia dei est. pmo nec malum corpis. nec aie intrinsecum vel extrinsecum. sine eius mia vitare possum? Nullus ergo hoim dz cogitare q̄ non deo mltm obligetur. aut de mia reuelante. aut prebuante ¶ Sed plus obligat deo releuat? aut prebuatus. Et videt q̄ innocens. quia benefitiū gratuitum magis est otinuatum in innocente q̄ in penitente. ergo magis tenetur referre gratiaz actiones innocens prebuatus. q̄ penitens releuatus. ptz q̄ de maiori benefitio. maior debet fieri grāz actio. ¶ Inoppositum arguit sic. penitenti maior fit gratia q̄ innocenti. ergo plus tenet. ptz assumptū. q̄ absq; omni merito & gratis penitenti datur gratia cū innocens mereatur otinuacōem sue innocentie dū est in gratia ¶ Rndendo pono tres oclusiones. Prima oclusio. Q̄ quilibet tenet de benefitijs sibi impensis grāz actiones referre deo & hoīb⁹. Ptz expresse in decretis. xvi. q. i. c. Conuertimini. vbi ponit exemplū tale Piquis doctus & eruditus lege dñi pt̄ alios erudiēt. non debet sue assignare prudentie ingenio q̄ qō possidet. sed grās agat. ¶ M ¶ Primū deo qui cuncta largit. deinde sacerdotibus eius ac ministris a q̄bus doctus est. si em non egerit grās. sed sciam sibi vendicauerit in penuria maledicet. Sic etiam cui largitur dñs bona terre. debet daē in grāz actiōe decimas. Vnde aug⁹. vi. q. i. decime Q̄ si decimā dederis non solū abundātiam fructuū recipies. ꝫ etiam sanitatem corpis & anime osequeris. Non em dominz deus premiū postulat ꝫ honorem. Dñs em deus noster qui dignatus est totum dare decimā a nobis dignatus est recipe non sibi. ꝫ nob⁹ sine dubio pro futura. Vnde Malach. iij. Mihi non reddidistis decimas & primitias Iccirco in fame & penuria maledicti estis ¶ Coz In gratiaz actione deus magis appretiat affectum hois q̄ effectum. i. opus. etiam qñtuncunq; magnū. Patet per istam pauperculam mlierem. que duo erea minuta misit in gazophilatiū. Luce. xxi. De q̄ dñs ait. Vidua hec pauperula plusq; oēs misit Super quo Beda dicit. Acceptabile deo est

quicquid bono animo obtuleris. qui cor & non ſubam penſat. nec ꝑpendet qñtum in eꝫ ſacrifitio. ſed ex quanto ꝓferam. Vñ cyrillꝰ Non pauptatem oblati. ſed copiam affectꝰ intuetur deus. Seneca. li. v. de beneficijs dic Beneficium non poteſt manu tangi. ſed aīo geritur. nec auꝝ nec argentum nec aliquod talium eſt beneficiū. ſed ipa tribuentis voluntas. Non em refert quid aut qñtum det ſed quo animo det. q; beneficium non conſiſtit in eo quod dat. ſed in ipo dantis animo. ſic recitat ibidem. de eſque oratore. Et habetur in ſpeculo vincentij. ti. iij. ca. xcij. Cum ſocrati ceteri diſcipuli plura offerrent eſques ſeipm pauper obtulit dicens. Melius quod habebat ſe illi obtuliſſe ceteros cum pauca ei dederunt pla ſibi & meliora recepiſſe. Vñ ait. Te obſecro ut hoc munuſcm pauptatꝫ me excolas & tua delitia et ſecuritate melic & ornatius reddas. Cui rñdet ſocrates ſe ab illo nimis magnū ꝛcepiſſe. niſi pſeipm puū eſtimaret. & libenter daturā opam vt ipam faceret meliorem. ¶ Secunda concluſio. Magis habet deo referre gratiaꝝ actiones peītens q̄ innocens. q; penitenti culpa gratis remittit. ꝙ qua ſibi debebat pena eterna. & in eodem inſtanti ſibi gratia infundit. Cui corrñdet vita eterna. ergo magis hꝫ referre gratiaꝝ actiones penitens q̄ innocens. ꝙa qñtum bonū eſt eſſe in gratia. tantū malus eſt eſſe in culpa. & penitenti auferꝫ malum culpe. & conferꝫ malum gre. ¶ Corrolariū. Q̄ beatus paulus magis habet referre deo gratiaꝝ actiones q̄ alius innocens. q; magnus pctor & pſecutor fuit xpi. & factus eſt vas electionis. Hoc etiaꝫ de magdalena & alijs qui peccauerūt. ¶ Tercia concluſio. ſm quātitatem doni ceteris paribus et abſolute loquendo. innocens maiora beneficia recipit q̄ penitens. q; recipit melic bonū entitatiue magis cōtinuatum. Patet exemplo de cadente in foueam. cui maior gra concedit. ſi a caſu prebuatur. q̄ ſi poſt caſuꝫ releuet. ¶ Et hoc plus virgo gloſa deo tenebat ex prebuatione culpe originalis. q̄ ſi poſt lapſum fuit releuata a culpa. ¶ Corrolariū. Quilibet pt ſe reputare qñtum eſt ex ſe maxim peccatorem. q; niſi ab ipo deo prebuatus fuiſſet. ad oīa peccata & maxima incidiſſet. & tunc tm peccaſſet qñtum poterat peccare. ꝙ ¶ De hoc loquitur Aug⁹. in li. de baptiſmo puuloꝝ ſic Si queratur a me. Vtꝫ homo ſine peccato poſſit eſſe i hac vita. Confiteor per dei gram poſſit eſſe per libeꝫ eius arbitriū. Et greg. in moral. li. xxiij. Quid ſumꝰ ſi conditoris nri ꝓtectione non muniam in eius defenſione deſolamur ¶ Exquo ſequit documentū. Q̄ prebuatus ex mia a fornicatione vel alio peccato debꝫ deo mlt̄m regratiari. nc ꝓxim ſuū ꝺtemne. & de ſe ſupbire. quia pmittente deo talꝫ qñq; ꝓfundius ſolet cadere ¶ Dic accidit phebo de quo narrat. Ouidius li. i. metb. Q̄ cum diluuiū ceſſaſſet. & terra humida mlta enormia aīalia creaſſet Accidit q; phitonē maximū ſerpentem creauit. q̄ phebus ſuis ſagittis occidit. ꝓter quod dū ſupbus glorietur eo ſcz q; ſerpentem illum maxim occiderat. & ſagittauerat. qui ita erat magnus q; tra terre iugera occupabat. incepit contemnere cupidinem filiū veneris & eū inuidere. De hoc q; ſagittam & arcum portabat dicens. Q̄ ad hoc nullus ꝓter eum dignus erat qui tantum ſerpentem occiderat. Idez cupio aduertens q; phebo dyanā pulcerimā vginē amabat duas ſagittas ſuas accepit. vnam cū thelo aureo quam in corde phebi infixit que ſcz amorem accendebat. alteram cū telo plumbeo qua dyanā pcuſſit. & illa amorem fugere faciebat. Et ſic factum eſt q; extunc dyana non ceſſauit phebum fugere. Ita q; phebus virginem magis ſequebat & exercebat. tanto virgo ipm magis fugiebat & cōtemnebat. ꝙ ¶ Iſta em virginitate vouerat & virum ꝓpetuo habē nō volebat ¶ Iſte phebus hmi ſignificat quoſdam de vtutibus gliantes qui ſunt in ſeculo. Serpens ille ſignificat carnem. que veneno delitiaꝝ ſuaꝝ premit & occupat mōm. q; ꝓcerto multi ſunt hodie. qui qñ poſſunt prevalē ō ſerpentem. i. carnem venenoſaꝫ. exinde ſupbiūt & tm. q; cupidinē deū amoris. i. amorē carnis. & ſectatores ipius abhorrent & vili pendunt. nō conſiderantes ꝓpriam fragilitatꝫ ſed gliantes ſe habere caſtitatꝫ abominantes oēz alienam ſocietatem. ß ꝓcerto dico Q̄ deus tales volens huiliare ſagittis ill. i. carnalis amoris punctura vulnerari permittit. & ad manus mulierum. delitias eos laxat. vt ſic ſue carnis ꝺditionez cognoſcāt

ne pctores alios otemnant· vt sic de vtute castitatis non supbiant nec presumāt· Exemplo beati petri qui alios otemnens ⁊ nimis de se presumens dixerat· Et si oēs scandalizati fuerint in te nunq̄ scādalizabor· qui tñ deo pmittēte vilius cecidit q̄ aliquis alior· Deus em̄ sicut dicit· Iudith· vi· pſumentes de se & sua virtute hūiliat· Vnde Aug⁹· in li· de sancta virginitate· Omnia pcā sunt habenda tanq̄ tibi dimittant a deo a q̄bus te de⁹ custodit ne omittant· Quicquid em̄ mali ip̄o custodiente nō omittis tanq̄ tibi dimissis deputa cc· ¶ Tertium signū severitatis est ⁊ iustitie· Per hoc signū minatur dominus pctoribus vt conuertant ad deū· quod signū est signum crucis qō erit i celo cum dñs adiudicandō venerit· Vñ q̄dmodō milites dispersi familie principis ad exaltationem vexilli congregant· Sic ad eleuationem crucis xp̄i in die iudicij congregabunt cruci signati qui sunt de familia ei⁹· Et tūc adimplet illud Isa· ix· Leuabit signum in nationibus & congḡgabit dispersos israhel· ℟ ¶ Illud nanq̄ signū per recordialem opassionem debz q̄libet menti sue imprimē & ne passio xp̄i amara i eo frustret peccata lugere· vt cum electis valeas seueritatē iudicis euadere & mortem etnam· Vñ Ezech· in visione quadam vidit mltas abominationes peccatorū in templo dñi factas· quas omnes sibi angelus domini oñdit· & vidit q̄ sex viri· i· angeli veniebant· habētes gladios in manib⁹ eorū vir vestitus lineis huīt attramentariū scriptoris ad renes eius· et templum ingressi sunt & steterunt iux̄ altare· Et dñs vocauit virum qui indutus erat lineis & attramtariū scriptoris habebat dicens ei· Transi p mediā ciuitatem i medio ierlm· & signa thau super frontes virorum gementiū & dolentium sup cunctis abominationib⁹ que fiunt in medio ei⁹· & sex viris hntibus gladios dixit· Transite p ciuitatez sequentes eū ⁊ pcutite· non parcat oculus vester neq̄ misereat· seni· adolescentulum & v̄ginem puulum ⁊ mlieres interficite vsq̄ ad intnitionem· oēm autem super q̄ videritis thau non occidatis Qui egressi sunt interfecer̄ omnes· qui erant in ciuitate preter eos qui thau signati fuerant· Ezechelis· ix· ¶ Moraliter per signū thau quod factū est ad modū crucis· signatur crux seu meōria dñice passionis· Per indutum lineis p̄dicator· q̄ verbis ⁊ exemplis imprimit in frō tibus· i· in mentibus hoīm signū illud· qui p castitate; scz lineis est indutus· & p sciam est scripotrum attramentario comminutus Iste em̄ est angelus qui portat signum vite vel dei viui· Apoc· xiij· Per angelos aūt cū gladijs· intelligunt angeli vindices parati exequi dinam vltionem contra pctores Quando ergo dñs videt i fine m̄di eciam plenam iniq̄tatibus· tunc mittet angelos suos vt gladios iustitie· vindictam eterne damnationis exerceant in eisdem· & sic fiet q̄ nulli penitus pcent· p̄mo senes & iuuenes ⁊ virgines qui male fecer̄t interfitient Veruntñ soli viri gementes & dolentes sup peccatis suis & alior· signum thau· i· crucis xp̄i meōriam in cordis frontibus deferētes· Tunc tempis sanabunt· & ab angelis pcutientibus non ledent· ꝑ ab angelis ip̄is defendent diuino munere· Iuxta illud Apoc· vij· Nolite nocere mari terre neq̄ arboribus quosq̄ signemus bnos dei in frontib⁹ eor̄· Volens ergo mortem etnam euadere· imprimat crucem menti cordis sui sic̄ signaculū· Iuxta illud Cantic· viij· Pone me sic̄ signaculum sup cor tuū· ¶ Sequit tercia pars in qua notat cc· Notandō q̄ caīphas qui erat pontifex anni illius ⁊ sup̄mus iudeor· audita alior· pturbatione osuluit dicens· Expedit· q̄si· d· rationi osonum est· & ē oueniēs magis vnū seductorem mori· vel etiā si non est talis q̄ tamen ōrius est nobis in oīb⁹ decet vt auferat a nobis p mortem· quia ex lege hēmus· Deutro· ix· Q̄ si inter nos apparet ꝓpheta qui seducat pp̄lm vel voluerit retrahere· ex lege debet lapidari· alias de⁹ vult se vindicare in pp̄lo· Sed q̄ ille talis seductor est· expedit vt ip̄e moriatur q̄ ꝑ· ¶ Moraliter est notandū· q̄ enim homo exterior scz corpus· homini interiori scilicet spiritui contrarius est in oīb⁹ operibus· vt spiritus ꝓficiat· & ad finem suum debitum pueniat· expedit vt corpus destruat & moriatur· quia q̄tumcunq̄ duo inueniuntur in vna natura copulata· quor̄ vnum hz rōem seminis· aliud vero habet vim semen conſuandi· tunc semen nunq̄ osueuit ad fructū ꝓcedere· nisi conſuatiuum seminis incipiat

in se deficere ⁊ mortificari· ¶Exemplū de pomo in quo nuclei in medio inclusi rōnem habent semis·caro aūt circūposita locū hz conbuantis·Modo videmus q̄diu pomuz quo ad carnem est integrum·tandiu semen est infructuosum· Sed postq̄ pomū in ira positum mortificaī·⁊ semen terre de qua originaliter fuit ortum immediate coniungit· incipit crescere ⁊ fructificare· Sic spūaliter est de homine in quo corpus habet locum conbuantis·& spūs locum seminis· Pi g spūaliter quis debet crescere·& ad fructum vite eterne ptingere·optet q̄ corpus circūpositum prius mortificet· q̄si impedimentū impium ipius anīe·⁊ statim assistat gratia spiritui coopans ad fructū vite eterne·q̄re dicit in Can·xv·q.i.ca.nec in his·¶Cū interficitur impius scz corpus·xp̄us infunditur· & ubi abominatio·v. pcēm aboletur de terra ·v. tollitur de corpe terreno·sanctificatio consecrat·expedit ergo vt homo moriat q̄ ¶Volens ergo expedite & bene mori·ut sit de nūo illoz de quibus Apoco·xiiij·dicitur Beati mortui qui in dño moriuntur·Debet mori mundo vt possit viuere xp̄o· ¶Hoc aūt fit instar naturaliter morientis·habet cm̄ ¶Membroz & virium destitutionem· ¶Spiritus exalationem & sepationem ¶Corpis sepelitionem & quietationem ¶Nam primo circa morientem naturaliter occurrit ex discrepatione ⁊ ōtrietate quatuor q̄litatum seu complexionum virium distinctio dicit·kraftlos· Qui ꝑm naturales ex q̄tuor q̄litatibus seu elementis causatur in homīe iuxta eoz ꝓportionem vel imꝓportionem sanitas vel infirmitas· Pi em̄ debite sunt ꝓportionate homo sanus est·si autem non & vna supabundat tūc in corruptiōz alterius opatur· Sicut si caliditas humidū natale nimium osūmat·vl si humiditas vel fragilitas nimiū extinguat calorem naturalem· sequit semp virium destitutio & infirmitas Pic̄ ptz q̄n ex aliqua plenitudine stomachi vel vapoz ascendentium ad cerebrum ·cor impeditur q̄ calore naturali non pt̄ temperare frigiditatem cerebri·vel cereby sua frigiditate cordis calorem· tunc sp sequit·das der mensch blōd vnd kraftlos wirt in oīb̄ membris ¶Sic etiam spūaliter· Anima ex q̄tuor effectibus·scz pudore·timore·dolore & amore destruit̄·& incipit mori mundo· Et hoc sic·q̄n nanq̄ diuina inspicatio peccatoi peccata sua statuit añ faciem sue conscie ita q̄ conscīa iudicans reperit aīam plenā pessimis peccatis·& tam difformez ⁊ inutilem factam ex vilitate peccatoz ¶Prīo pudore confundit̄·deinde vlterius ōsiderans reatum pene eterne ꝓportatis culpis timet tunc pcutitur·Deinde vlterius considerās· offensam diuine maiestatis statim dolore cōcutitur· Et tandem ōsiderans perditionez celestis patrie languescit amor ꝓ sponsi reconciliatione·Deinde·Faher sie an siechen der welt vnd smeckt ir vbel alles das in der welt ist·Dicens magno suspirio cū paulo· Quis me sepabit a carcere mundi huiꝰ· & tunc iubet viribus aīe dicens·Nunciate dilecto meo·quia amore langueo·Cant·ij· Anima tūc deuota sic amore xp̄i languida debet ad mod̄ infirmi querē consolationem nō curare an corpi sit ōrium vl̄ destructim quia oportet q̄ corpus peccati destruat̄ ꝑm apl̄m· Et expedit q̄ homo moriatur· scz ꝓ opera virtutum·faciat ergo primo sibi balneum rosaceum meōria passionis ⁊ sanguinis ihesu xp̄i.nec cesset balneare in istis donec erupint ex nimia compassione sudores capitis scz lacrime oculoz·& sine dubio liberatur & curat̄ ab infirmitate·Nam ꝑmplinium·Si plorare languidus potest·signū est eius qualescētie·& significat humidum radicale non esse totaliter ōsumptum·Sic anima signū habet qualescentie & deotiōnis·si ocli pfundē possint lacrimas· Dicat ergo anima deuota illud Iere·ix· feruenti animo Quis dabit capiti meo aquā ⁊ oculi meis fontem lacrimaz·scz iuxta desiderium vt plorabo die ac nocte· Pcēo debz querere deliciositatez mentaliū refectionū· quod fit in sumptione corpis & sanguinis cristi·p̄s· Cibauit eos ex adipe frumēti· ¶Tercio amicorum singulariū confortacōem & ōsolationem in verbis dei que habent aīam ōfortare· Thȳ·vi· Consolamini in vbis istis· scz xp̄i· ¶Quarto debet querere mollitiē lecti quo ad quietem ōtemplationis· Cantico i· Lectulus noster floridus rosis scz martirū violis confessoz·& lilīs virginum· O quā

felix est aīa que sic ñ dño ñ societate sctoꝝ cum quiete paulat. ¶ Secundo homo spiritualiter moriens debet habere spūs exaltationem. scz ℵin vfgeben dcs gaistes. quod fit quando homī nō solum terrena & corpalia despitiunt. ꝑmo quando odit animam ñ vitam ꝓpriam. & solum in deo delectat Iuxꝫ illud Iob. xij. Qui odit aīam suam in hoc mundo. in vitam ēternam custodit eam. ¶ Glō Qui odit. odit vitam suam. licet enim vita per se sit delectabilis. potest tamen p accns tristabilis & odibilis esse ¶ Et hoc duplicit Vno modo. quia multis & grauibus malis est adiuncta. ꝓpter quod aliqui se intimunt expediri volentes a malꝫ que sentiūt. Alio modo. quia bonis est retardatiua. scz vite glorie. Et sic apl'us dicebat Cupio dissolui & esse cum xp̄o. Et sanctus iob qui dicebat. Tedet aīam meaz vite mee. Tali modo dz homo odiri vitam suam inqñtum eū retardat a vita beata. primo aūt modo nō ¶ V. ¶ Circa illā querunt duo. Primo an liceat alicui seip̄m occidere ꝓpter incomodū aliqō Et videt ꝙ sic Mat. x. Qui pdiderit aīam suam ꝓpter me saluam faciet eam. Vñ etiaz Sampson. cum hostibus se occidit. Vt hētur Iudic. xvi. qui tamē noīatur inter sanctos Heb. xi. Quia vt dicit augst. i. de ciui. dei. hō sibi spūs dei latenꝫ suggessit Et eandem rōnem reddit de quibusdam feminis sanctis. quaꝝ memoria ab ecclesia celebrat. Inceptum est sancta mater ecclesia. Vnde augst. i. de ciui. dei. quod dictum est. non occides Intelligitur de hoīe. nec ergo alterū nec te nec enim aliud ꝙ hoīem occidit qui se occidit. est aūt hoc illicitum ¶ Primo ꝙ peccat contra seip̄m. facit enim contra naturalez inclinacōem & legem & etiam contra caritatē qua quilibet tenetur diligere seip̄m. Et iō semp est pcm mortale ¶ Secundo quia peccat in deum. sicut qui suum occidit alienū peccat in eius dñm. & etiam vsurpat sibi iuditium diuinum. pertinet enim ad deum solū mortis & vite iuditiū. sm illud Deut. xxxij. Ego occidam & ego viuere faciam. Nec obstat quod dicit Mat. Qui pdiderit. quia sm sanctos anima dicitur ibi vita aīalis que debet vno modo interimi. Alio modo saluari. ¶ Scōm em platonē duplex est mors. Vna nature scz cū anima egredit. Alia virtutum. scz cū homo virtutis vicijs & voluptatibus moriat Prima est expectāda. Secūda est ꝓcuranda. Perdenda ē igit vita animalis secunda morte. nō prima Si tamen illa prima pro xp̄o inferat patienter est sustinenda. Nec obstat de sampsone. qa non ꝓprio motu. sed suggestione spūssancti fecit vt dictum est. Ideo excusatur sicut alie sancte mulieres. ¶ Sed queritur. Vtrum liceat mulieri se occidere ne ab alio corrumpatur. Rñdent doctores ꝙ non. quia non debet in se omittere crimen maximū. quod est suiip̄ius occisio. & vitetur minus crimē alienum. Non enim est crimen mulieris per violentiam violari. si oseꝝ non assistit. & non inquinat corpus. nisi de consensu mentis. vt sancta lucia dixit. fornicatio autem seu adulteriū est minus pcm ꝙ homicidiū precipue suiip̄ius. & etiam piculosissimū occidere se. quia non restat tempus. vt illud peccatum per penitentiam expietur. ¶ Tercio spūaliter moriens debet habere corpis sepelitionem ℵam postꝙ corpus est sepultum quiescit nihil sentit. & si vermibꝰ roditur. non impacientie vel inobedientie ostendit signū. Sic anima mortua mundo quiescere debet & sepeliri in xp̄o ita ꝙ extra xp̄m nihil sentiat. nec verbum iniuriosum. nec factū remmmeret. ℨ q̄si simlacū oculos hēat & nō videat. aures & nihil audiat. os & non loquatur. omnia pacienter sustineat exteriora. vt interius conscīa sine murmure cum deo veram pacem & quietam habeat. ¶ De qua pace dicit apl'us ad Epheb. iiij. Pax dei qua exuperat oēm sensum custodiat corda vestra. & intelligentias vr̄as in xp̄o hiesu. In tali pace quieuit sanctus ꝓpheta dicens. In pace in idip̄m dormiā & requiescaz Talem etiam mentis pacem saluator noster nobis imitandam pertulit. de qua dicitur. i. Petri. ij. Xp̄us ꝙ nobis passus est relinqꝫs vobis exemplū. ut sequamini vestigia eius Et sequit. Cum malediceret nō maledicebat. Sic etiam verus imitator xp̄i. speculuz vere humilitatis. Et Franciscꝰ pater noster Dum semel feruente xp̄i amore in quodam specu corpis maceracōez gemitibus inenarrabilibus lateret. irruente in eū spiritu dñi

fatie lacrimis facta squalida. Assisp ciuitatē intrauit. sed pueris visus in sensibus mutatus & alienatus. eum q̄si fatuū luto ⁊ saxis impellebant. Ip̄e vero iam mundo mortuꝰ est. & interius corde pacificatus. patienter quasi nihil exterius sentiens p amore cristi. vt surdus in oīb⁹ transibat. ¶ Hanc igit salutis viam kr̄i q̄libet cū scto viro optet qui cū xp̄m sequi ad celum anhelat docēte veritatis magistro Luce. ix. Qui vult venire post me abneget crucem suaz quotid. e & sequatur me. Glo. Nisi quis a seipo desistat ad eum qui super se est non appinquat ⁊ nouitatem ad q̄ vocatur non apprehēdat nisi vetustatem mutet in qua natus fuit. In cuius signū iacob vidit scalam. & summitas celos tangebat. Gene. xxviij. Iacob dicitur supplantator. ⁊ significat hominem qui pter xp̄m carnem suam despicit & cēs psecutiones & aduersitates carnis libenter suffert vt tranquilitatē spūs satiat. ⁊ corpꝰ spiritui subiugat. Hic videt scalam ducens ad regnum celor. quia quotiēs in carne patienter aliq̄ psecutionem sustinent. toticns virtus anime magis ac magis roboratur. quousq̄ gradatim tandem ad celum rapitur ⁊ ab oīb⁹ malis liberatur ¶ Ad hoc fabulose adduci potest illud quod narrat Quid. de quodam qui vocabatur antheus. q̄ fuit filius terre. cum quo hercules miles fortis aliq̄n luctatus quotiens ip̄m ad tram pster nebat. eo p terram matrem suaz tangebat fortior resurgebat. Virtute enim terre fortificabatur & vbi ip̄m victum credēs fortior leuabatur. Hercules ergo cū hoc prepisset eleuauit eum in aere. & ip̄m inter brachia tandiu compressit p cum exanimauit & sic ip̄m quem in terra vincere non poterat. in aere supauit. Illud ſaliter expōitur de quodam rege libie. qui in patria sua ab hercule sepe victus fueraz. & tamen recollecto exercitu itez contra hercules fortior venit. qō videns ip̄m in aere. i. extra terram ppriam. ad bella vocauit & sic recollectione cessante ip̄m penitus supauit. Sed quia non est intentio mea sequi litteralem expositionez ¶ Dico moraliter. q̄ per antheum intelligo hominem humilem. qui q̄si terra ab oīb⁹ spernitur. & aduersitatibus calcat. Per hercules. fortem dyabolum vl̄ malum hoiem torquentem iustum hoiem ⁊ humilem. Vic homo iustus si q̄nq̄ p fortem temptacōem dyaboli vel tyrannidē mali hominis victꝰ fuerit. ⁊ in impacientiam ceciderit. si tunc tetigerit per cōsiderationem terraz scz corpus ⁊ q̄ vile & fragile & nociuum est. plene in mente tractat. ip̄mq̄ spernit ⁊ contemnit. Quotiens hoc fecerit virtus spiritualis fortificatur & semper fortior surgit. Siue q̄n inquit infirmor id est quando infirmitatez meam considero. bm Bern. Magna est infirmitas apud deum infirmitatem ppriam cognoscere. Sed quid pcerto hercules dyabolus vel tyrannus putantes pacientem huiusliter vincere eum ad meritum ⁊ coronā eterne glorie eleuant pprijs brachijs & eripiūt a penis corpalibus. Prouer. xxix. Humilez spiritu suscipiet gloria. Caueat tamen huiusmodi patiens mundo. ne spiritu superbie in altum eleuetur. & de donis & gratijs superbiet. quia tunc dyabolus a gloria sibi parata eum eiceret. & alte vento superbie eleuatus piculosus caderet in ym̄um. Iob. xxx. Eleuasti me & quasi super ventum ponens elisisti me valde. Quia pcerto spiritualis fortitudo perditur. cum quis a terra illa per superbiam eleuatur. ps̄. Deiecisti eos dum eleuarentur ⁊c

¶ Sequitur Sermo de die sabbato.

¶ Die sabbati.

Cogitauerunt pncipes sacerdotū vt lazarum interficerēt. Joh. xij. ¶ Nō bm leges vt habetur .ff. ad legem Corneliā de sicariis. l. xviij. qui. Q siqs cum telo ambulauerit inter hoīes necandi causa ē. sicut .c. xviij. qui hominē occiderit ¶ Cuius rō datur .ff.e.l. diuinus. q volūtas & non exitus inspicit ¶ Sed ꝫ .ff. l. v. in fi. dicitur Quod em obfuit conatꝰ cum iniuriā nullum habuit effectū q̄si. d. nihil. R. distinguēdo q aut cogitacō adeo ē nuda vt non transierit in aliqō conamē & tūc non punitur. ¶ Aut transiuit in conamen licet non venit ad effectū. & hoc dupliciter ¶ Aut in grauioribꝰ & magnis criminibꝰ aut sunt crimina lese maiestatis. vel qui violenter ofugientē ad ecclesiam opelleret traheret vl' chi faceret. aut saltē cogitacōne aut tractatu hō attēptaret grauit peccaret etiam sola cogitacōne n̄ forte homicida raptor virginū & adulter. qui scz nō haberent emūitatez ¶ Etiaz bm can. publicꝰ latro nc nocturnꝰ pphanator agroꝝ ō emūitate eccie inter alia. .ff. de alijs quiad ecclesiā ofugiunt. l. pnti. ¶ Vnde notanr raptor vginū bm leges non hz emūitatē q ut dicitur .ff. de epis & clericis. l. siquis. Diqs nō dicaz rape quod scz maius est. ß attēptare scz per aliq̄ actum pcedendo. quod scilicet minus est tm matromonij iungēdi causa sacratissimas vgines ausus fuerit capitali pena feriretur. vel capite puniat vel ciuitatē amittat In his nāq magnis & grauioribꝰ volūtas pfacto rputatur in minoribus aūt optz seq̄ effectū vt d' in argumto ōrio. Ad pposituꝫ pbei digni fuerunt morte eterna cū sine cā rōnabili hominez innocentē volūnt occidē pter inuidiā q iam dato osilio q ihm occidere vellent pter miracula que faciebat & specialiter miraculū lazari. & q resuscitato lazari. mlti in eū credebant videtes lazaꝝ vt eoꝝ famā extinguerēt. & miraculū anihilatēt. Cogitauerunt pncipes sacerdotū vt lazaꝝ interficerēt ¶ Querit an pcm voluntatis & op̄ sint vnū vl' duo pcta Respōdet doctor deuotus. Bonauenta sup mgrm. ij. sententiaꝝ di. xxxix. q voluntas inior pc duplr oslderari. vno mō bm q est actui exteriori ojuncta & sic idem est peccatū volūtas interior et actus exterior rōne culpe ex hoc osequat q est voluntarius. vñ Aug⁹. Oīme peccatum adeo est voluntariū qō si non est voluntarium non est pcm. xv. q. i. c. primo Alio mō pt oslderari bm q est ab actu distincta vt si aliquis primo in pcio cō sentiat & postea cā actu exerceat. & sic sunt diuersa pecata. Optet em qn actus exterior voluntatis iteret & sic sūt duo pcta sic sunt duo actus voluntatis etiā distincte ofitenda dicēdo ofessori sic Cōfiteor me habuisse malū ppositū & voluntatē p horā diem vel annū nc destiti donec actū implerez & iudei interficiēdo xp̄m hēbant duos actus volūtatis vnū osentiendo aliū postea p occasionē exequendo ñc. ¶ Sed queritur an ille tm peccet qui peccat volūtate sine actu ꝫtū ille q̄ fil' voluntate & ope Dic bonauē tura vbi s. Q quia actu et voluntate simul peccat gauus peccatoꝫ ille q̄ tm voluntate peccat. Pro quo notandū q vnū pcm dr gauius altro triplr Aut rōne maioris otēptus dei. aut rōne libidinis siue delectacōis aut rōne maioris dānificacōnis Primo logꝫ do op̄ nō addit aliq̄ gauitatē ad iq̄tatē volūtatis q voluntas plene a do vrit p se sic est opi ojuncta Quantū vo ad delectacōnē siue libidinez addit. & aggauat maxie ꝫtū ad genꝰ pcī mortalis carnalis quo quidaz homo peccat in seipo Spilr quantū ad damnificacōnez addit. & hoc maxie quantū ad ad genus peccati quo quis peccat in proximū. Similiter qntumcūq aliquis velit alterum occidere non fecit tm damnuz quantum si actu occideret Qm aūt deus ē iudex iustus in puniendo non tm oslderat ī pcto ingratitudinē contemptus. ß etiaz magnificacōnem damnacōnis. Nunc ē q aliquo modo opus aggauat. & addit ad nequitiam voluntatis. sicut ferum nō vrit absq̄ igne Ignis tn cum ferro plus vrit & plus penetrat ꝫ faceret p se ipm. Quantum nunc adotinuationem euangelij heri dictum fuit quomō principes cōuenerunt xp̄m occidere hodie quomō occidendo lazaꝝ eius famam vt possent tollē & bm hō tres sūt ptes eius. ¶ In pma notatur malignitas seue machinacōnis iudeorum.

¶ In secunda sedulitas grate visitacōnis ex parte paganorum ibi domine.
¶ In tertia sublimitas clare cōmendacōis ex pte supernoz ibi clarificauit.
¶ Quantum ergo ad ꝑmaz ptez iudei cogitauerunt lazaz occidē sez occulte forte veneno vt hoibus nō posset suadere sequi xp̄m Quia multi iudei exaudito miraculo ip̄m seq̄bant credēdo q̄ ¶ Moraliter ē notandū ꝙ ex scriptura habem⁹ ꝙ mors prouenit ex triplici causa aut ex deo ꝓpter destinacōnē eternaz Aut ex natura interna ꝓt alīq̄ deordinacōnez Aut ex homine p violētam pcussionez. Nā vno mō mors puenit hoī ex eterna p̄destinacone circa tp̄s determinatū qō xp̄s homo preterire non p̄t sicut Job dicit Breues dies hominis sunt a nús mensiū eius apō te est ostituisti terminos eius q̄ preterire non poterūt. Quod factū est aut Greg̃. vj. moz. vt homo melior fiat & semp sit dispositus respectu mortis horā inquit vltimā deus nobis voluit occultare ut lēp esse nobis suspecta & dū horā mortis ignoramus ad eam sine intermissione nos ꝓparamus Nā vt dicit Sap̃. Nescit homo finez suū ꝟ sic̄ aues capiunt laqueo. & pisces hamo ita capiunt homines tempe iniquo ¶ Secūda causa est mortis naturalis & intrinseca & est vt dicit ph̄s. ꝑmo ō generacōne ex defectu vtutis naturalis que ostitit ī hūido a calido ꝓporcōnatis. Et q̄ quotidie deficit hūidum naturale q̄uis restaurēt p humidū cibale ordinatum a natura non tñ sufficit. q̄ non est eiusdem rōnis nez tñsit in naturā ipsius Sic̄ lampas plena oleo tā diu seruat lumen accensum q̄diu hz oleum a si tantū poneret de aqua quantū ostumit de oleo semp esset eiꝺez quantitatis humor in lampade nō tñ manet tm̄ ō oleo. sic̄ fiūt a principio a tm̄ possz mltiplicari aqua & oleum deficere & finaliter lumē extīguetur Sic etiā in corpe hoīs & q̄uis hūidū cibale restaurat qñtum deperditur in humido naturali q̄ tñ est humidū extraneū. & non transit ī naturā illius hūidi natural Ideo difficiente hūido nāli cōsumpto calido extinguitur lumen vite Et dicit. Aug⁹ in libro de questione veteris a noui testamenti ꝙ in statu innocentie corpus de se fuisset mortale ex sua natura ꝟ non fuisset mortuū q̄diu nō peccass̄z ꝙ ex dono iustitie origialī mortalitate viguisset. ¶ Tercia cā mortis extrinseca h̄ est p hominis violentiā quod ꝓpe dicit homicidium que mors etiā dicitur violēta q̄ violenter & p oppositionē infligitur Et diffinit ab. phūdo. sic homicidium ē hominis scissionē solum hi qui manibꝰ occidūt sunt homicide ꝟ etiam illi quoz ostilio & fraude homo occidit vñ euangelista vnꝰ dic̄ xp̄m hora tertia crucifixū. alī hora. vj. q̄ iudei crucifixer̄t eum hora. iij. lingua. & milites vo manibus. vj. de ose. di. i. pclose ¶ ¶ Sed querit an iudex vel ostul dans mortis sententiaz dicatur homicida. dicoꝙ non peccat nec dicit homicida. si hoc facit zelo iustitie & non ꝓpe vindicte. vñ Aug⁹. de ꝓpo arbitrio libro primo Et habetur. xxiij q. v. Si homicidiū Naz & milites sez hostē in iusto bello. & iudex vel minister eius nō cētem occidere p̄sūnt videt peccare cum homine occiderit. ꝟ negz homicide isti appellari solēt. q̄ vt dicit idē in q̄stionibus leuiticis Cuz homo iuste occidit lex eū occidit nō tu Et tale homicidiū ostingit ꝺm Orosium in quodaz prologo triplicater.
¶ Eterna scilcet lege disponēte.
¶ Cuiana sez lege ordinante.
¶ Peruersa mente ꝓcurante.
¶ Nam homicidiū ostingit qñq̄ disponēte deo qñ scilicet ab eterno in ostorio eterne deitatis ē sententiatū ō morte violata vnīꝰ vel plurium a etiā de spe mortis Ideo talis iudex vere a cognitor cordiū dicit p ꝓphaz Ego pcutiā & interficiā. & ego viuē faciā. pcutiam a sanabo. a non est qui de manu mea possit eruere. Deutro. xxxij. Et ideo si aliquis cito & repente moriꝰ fulgore celesti aut sūmergitur. aut gladio occidit in pre cogitate. aut subito suffocat non ī effectus huius legis eterne putandus ē. Q ō quidā Aug⁹ habet ō ciuitate dei q ¶ Et h̄ ex triplici fine p̄t ostingere. ¶ Quia quinq̄ ad iudicandū reellēs sic̄ domīꝰ vindicauit se de ꝑdolatris infidelibus. quos diuersis stragibꝰ fecit occidi vt. ꝑz in. Nūis. Iosue. Iudicū a in libris Rz ¶ Et hanc causam assignat. Aug⁹ etiam fuisse quare deus dedit p̄ratem rōnis subiciēdo sibi orbem terre Vñ tot occisiones. tot aspersiones sanguis fecerunt. quia ꝑ eas tanq̄ ꝑ executores sue

iustitie voluit rebelles ·& impios punire sic etiam propter infinita mala hominum nobiliū & potētū atq; vrbāoꝝ ꝺos ꝑmittit bella·vt vnꝰ ꝑ aliū gladio iustificet & mala corrigant ¶ Sicut etiam legit·ij·mach·v· ꝙ ꝓpter mortez a domo & homicidio de ipso facto ꝛ ml'ta mala induxit deꝰ antiochum regez syrie ꝺ ciuitatē ierl'm·ꝛ añ eiꝰ aduētū ꝑ·xxxx·dies ostēdit ꝙ debebat ciuitati ꝺtingere·q ꝑ aera videbantur publice ab omni populo equites discurrentes hostias deauratas hñtes & cursus equoꝝ ꝑ ordinē & ogressiones fieri·& scutoꝝ motꝰ·& galeatoꝝ multitudinē galeis districtis & telorum iactus admonicōez earū que ventura erāt postq̄ hec monstrata fūnt ¶ Actus antiochus obsedit ciuitatē & finaliter obtinuit tā & precepit militibus interficere accurētes ꝛ ꝑ domos ascendētes trucidare·vñ facta ē cedes oīm in tribus diebus octuaginta milia hominum ꝛ nonminus venūdatorum ¶ Secundus finis quare deus vult mortē aliquoꝝ violentaz ē ad puniendū peccātes vt sit mors illa ad satisfactionez ꝛ·sic ꝑmittit multos innocentes mori·ꝛ crudeliter occidi·vt nulla sit eis pena purgatorij ·vt dicit beatus·Augꝰ de ciuitate dei ꝺ faustū De illis qui in captis ciuitatibus·& tyrannis morti fuerīt Ideo etiā si merentꝰ illā mortem violentā credi debet q̄in satisfaccōnez peccatoꝝ· & in bonū illius hois qui moritur deus illam mortē ꝺordinauit Qui em̄ hoies ꝺfessi·& bñ dispositi mortui sunt violenter forte fuissēt mortui desperati sine ꝺfessiōe Ido dicit basilius q̄ magnū bñfitiū consequit a deo qui in quocūq; vite statu per mortē violentā a deo vocatur·Et sic̄ tho·dic̄ q̄ mors talū patienter tolata·q; penalis & vltimū terrib liū in magnā satisfaccōez imputatur ¶ Tercius finis quare talis mors a deo ordinat q; per talē mortē meruerūt acceptare coronā glorie· Ideo dicit apostolus Heb·ij· lapidati sūt secti sūt in occisione gladij mortui sūt Et hi oīs testimonio fidei ꝓbati inuenti sunt· Per mortē em̄ taliū scōꝝ ꝛ iusto tū non soluꝝ sancti ꝫ etiam alij fideles adiuuant & corōantur ·inquantū merita ipoꝝ transfundunt in alios·dicit Augꝰ·in enchiridion q̄ tā bonus est deus ·q̄ nō sineret aliquē peccare ṅ ita esset omnipotens vt ex illo eliceret magnum bonū ¶ Sco· homicidiū causat ex ordiacōe legis humāe que ordinat homicidiū fieri ad ꝺuacōem totius corpis ꝺmunis Quia sicut medicus iustissīe abscindit membrū putridū a corpore·vt non residuū sanum destruat & corrūpat·ꝫ vt reseruetur in sanitate Ita oportet udicez & ministrū legis abscindē putridū ꝛ nocentē a corpore pollitico ·ꝛ ciuili ne residuū corpis etiaz destruat Ideo dic̄ scūs Tho· ī libro ꝺ regimine p̄ncipū q̄magnū meritum iudex ꝺsequit̄ reū occidere·ꝫ magnum supplitium mereꝰ innocētez damnare Et ideo vbi iusticia hec seruata est ꝺmune corpus ciuile sēp fuit sanatū·& vbi relaxatum est dedit infirmum finaliter corruptuz sicut patet de roma q̄ tandiu viguit· q̄diu ustitia ibidē pmānit vt dicit beatus Augꝰ ¶ Tercio homicidiū causat a p̄ua sitate hois qui ex odio vel ira occidit violēter proxim·& illud ꝺmūiter oībus ꝓhibitū est a deo· Leuit·ij· non occides · Etiam ex lege nature qō nullus debet facere alteri quod sibi minime vult fieri· In cañ·di·ꝛ· Ius naturale Prohibitū ē etiā ex lege ciuili & punitur pena capitis·ff·ad l·cornelią de sicarijs li·ij· Et necesse est q̄ sic corrigaꝰ cum maxim̄ sit perturbatum ꝺmunis boni ¶ Est etiam seuissimū peccatum & ꝑm circūstantiā p̄ē esse grauissimū oīm peccatoꝝ q; ꝑ homicidiū non solum priuat ipa corpis vita ꝫ etiā frequēter damnat in infernū anima· Ideo vt bñ caueat in prima parte secretisecretorū dicit Aristo· O homo q̄tū potes caue effūdere sanguinem humanū· Et hermogenes· dicit qñ homo hominez interficit virtutes celorum clamant ad diuinam maiestatem dic· O dñe seruꝰ vult esse tibi similis Q; si iniuste interficit ¶ Respondz creator ꝑmittre q; interfitiēs interficietur in vindicta· vñ quando cayn fratrē suū abel iniecit dixit dominꝰ deꝰ ad cayn Ecce vox sanguinis fratris tui clamat ad me de tera pro vindicta· Nunc ergo maledictus eris super terrā que aperuit os suū ·Et suscepit sanguinē fratris tui de manu tua Cū opatꝰ fueris eam non dabit tibi fructus suos· vagus & ꝑdigus eris· Dixit q̄ ad deū maior est iniquitas mea q̄ vt veniā mereat · Ecce ꝑmū malū homicidij· q; cayn in desperacōz

cendit putabat enim ꝙ peccatum suū vidi
esset tante ḡuitatis ꝙ non posset mereri ve
niam. Aug⁹. mentiris capn. Maior est dei
misericordia ꝙ oīm pcō⁹ miseria ¶ Et ad
iec̄. Ejcis me hodie a facie tre ⁊ a facie tua
abscondar. ⁊ ero vagus ⁊ ꝓfugus. in tra
Omnis ergo qui inuenit mē siue homo siue
bestia occidet me q̄si. d. Capn videṡ se dere
lictū a deo ⁊ in tantā miseriam ꝺstitutū cō
siderans potius cito mori vt miseria termi
naretur mortem petens a domino Omnis
igitur qui inue. nī. Et dn̄s ad eū nequaqm̄
ita fiet vt tu petis. ꝟ oīs q̄ occiderit capn
septuplū puniet. ⁊ capn p⁹ multas miserias
in fine. vij. generacōnis morietur qō ⁊ fac
tum est. ꝙ in fine. vij ḡnacōnū post mltas
miserias interfectus est a lamech ī vltionez
sāguis fratris sui ¶ 6 ¶ Ecce bm malū
⁊ dei vindicta ꝙ qui gladiū accepit sc̄z inter
ficiēdo hominē sine iusticia ad ꝓpaz vīdictā
gladio etiam peribit. ⁊. deus vīdicabit se in
illo. ⁊ ꝓmittit eū mala morte pire ¶ Qui
effudit sanguinem humanū. effundet sang-
uis illius. Gen̄. viiij. Apoc̄. vj. dicitur ꝙ
iohānes audiuit voces occisorū cla. ⁊ di.
vindica dn̄e sanguinem nostrū igit̄ textus
ꝙ dn̄s posuit in capn signum sc̄z tremorez
horribilem omnium mēbroꝝ. ⁊ in fatiem
eius impressit signū quo eo gnoscebat ab
oībus fratrē suum innocentē occidisse ⁊ sic
aboīabilis ab oībus habebatur ne quis eū
occideret ¶ 7 ¶ Hoc factū est non solū
ad capn diuturnā punicōnē ꝟ etiam ꝓpter
alioꝝ correccōnez ¶ Ecce hic tercium malū
ꝙ adhuc manet signū hz em̄ omnis homi
cida ꝙ pallidꝰ ē facie ⁊ distorti ⁊ mali visꝰ
in signum malitie facte. ¶ In signum etiā
maledicōnis occisoris ⁊ ꝛpēte vindicte iu
sto dei decreto hoc accidit ꝙ vulnus inter-
fecti in presentia interfectoris refūdat sāg-
uinez. vt hoc coram hominibus ⁊ iudicibꝰ
manifestetur ne manus impia interfectoris
maneat impunita. ꝟ vindicetur ¶ Sed an
aliqua naturalis rō possit assignari. dicunt
quidā ꝙ sic. ꝙ cum aliquis hominē infficit
vehemēti ira in eum furit vñ eius spiritus
infecti ⁊ ꝺmoti eiꝰ sanguinē ꝺmouēt ⁊ in
ficiunt. quibus sic infectis humor exit feti
dus ⁊ corruptiuus qui vulnus attingens
interfecti simili infeccōne inficit Sed etiam
videmus ad sensum quōd ocꝰs infectus in
fic⁹ ⁊ mulier mēstruosa ꝓ oculū ⁊ ideo si th̄
seat interficiens attrahit ⁊ ꝺmouet sangui
nē interfecti vulneris sibi similē in vulner
ante eum simile attrahat simile. ⁊ ex cursu
duarum infeccōnū exuberātis immunditie
generat vehementia quam amplius natura
sustinē non valens statim resudat sangui-
nem Et signum ad hoc est ꝙ lingua serpē
tina venenum attrahit in mensis p̄cipuum
⁊ magnatorū ñc. ¶ Sequit̄ scō⁹ ps in qua
notatur sedulitas gratie visitacōnis racōne
paganoꝝ Nam multi gentiles ⁊ pagani q̄
ad festū pasce ꝺuenerant ir̄l̄m vt vnū deū
adorarēt. licet nō ad esum agni admitterēt
nisi prius dimisso ritu gentilitatis essēt cir
cūcisi. Di ꝓpter famā ⁊ miracl̄m de lazaro
videⁿ xp̄m cupiebāt ¶ 7 ¶ Morali ꝓ gē
tiles ⁊ paganos ih̄m cupientes videⁿ q̄ ꝓpt̄
hoc ir̄l̄m ꝺuenerant. ⁊ vt vnū deum ado
arēt informant oīs homies q̄ si iheſum sal
uatorem in celis voluerint beatifice videre
necessario primo ⁊ nātā debēt intrare eccl̄iā
ꝓ fidez ⁊ lūie fidei illūinati ih̄m deuote cō
tēplari vnū deum in duabus naturis. qui
ꝓpter hoīez venit in carnē. vt ꝓ carnē hoīz
redieret Nā sic̄ videⁿ q̄ natalic̄ visibile nō
pt̄ ab oc̄lo corporali videri ī lūine natali
mediante ⁊ medium illustrante etiam non
obstāte q̄ ocꝰs sit clarissimꝰ ⁊ visibile optie
coloratum sicut pz intuenti nocte picturaz
vñ. Phs. ij. de anima color non est visibil̄
sine lūine Sic nec ih̄s nec hic nec futuro vid̄
tur sine lumine fidei. lum̄ em̄ rōnis non est
tante acuitatis quod possit excedē natalia
⁊ supnatalia illustrare nisi ḡtū lūine fidei
adiuuatur. Facit em̄ fides credere nō visa
q̄ fides est de rebus non visis. de pe. di. iij
In domo. illustrat em̄ non solum presentia
ꝺm etiā p̄terita. ⁊ futa. bm bern de sū. tri
⁊ fi. ca. firmiter ī glō. Eleuat intellectū ad
credendū p̄terita sc̄z ih̄m xp̄m fuisse ex v̄gie
natū ⁊ passū Ad p̄ntia q̄ credendū ē xp̄m
vēturū ⁊ iudicaturꝝ viuos ⁊ mortuos. Cū
hec rō nostra non possit attingē rōnis defec
tū fides suplet. de. ose. di. ij. Reuera ⁊ me
rito lux fidei defectū lumis natalis suplet
q̄ nulla lux clarior recta fide. S. de sū. tri. ⁊
fi. ca. s. Inter claros. Ibi dicit̄ q̄ nihil ē ꝙ
lumine clariore prefulgeat q̄ recta fides in

pncipe ¶ Qui g° rex· & pncepS eē cupit ī regno celoꝝ & ihm in claritate vult videre· oꝑtꝫ ꝙ luce fidei hic eū pmo videat ⁊ diligenter & deuote attēdat quomō fuit·

¶ In presepio mirabiliter vagiens·

¶ In patibulo spāliter moriens·

¶ In celo est sublimiter presidēs·

¶ Nā visio stabuli in exemplum est & fuit actissime paupertatis visio suplicij latissime caritatis· Sed visio solij in signum altissīe potestatis Debemus ergo primo ihm vidē In presepio mirabilit vagientē in signū altissīe pauptatis kmi· flectam⁹ ocl'os cordis nr̄i ad vidēdū xpi pauptatē Qui ꝟm apl'm ij· Coꝝ. viij· Cum esset diues ꝓpter nos egenus factus est vt illius inopia nos diuites essemus / O deus eterne quid fuit videre filium tuum vnigenitum regem & factorē celoꝝ ⁊ celestiū oīm angelorꝝ in vna ciuitate nō inuenisse domum· ꝫ ꝓ domo elegisse stabulum iumentoꝝ Quid etiaꝫ vidē fuit regem regum ⁊ deum deoꝝ in stabulo non habuisse locum ex breue vilegꝫ presepium Quid dñe vidē fuit dñm vniuersa ornātē stricta fascia esse cinctum & inuolutū Quid vidē fuit gl'iaꝫ & letitiā angelorꝝ oīm sic viliter ornantē inter bouē ⁊ asinū· Et ergo si huiꝰ regis queris palatium· tibi oñditur stabulus· si thronum vel solium non est aureum vel eburneum· ꝫ monstrat tibi presepium· Si queris lectum regium pānis purpureis ornatur ostendit tibi fenū asperū Si quaeris ꝛgium vestimentum auro & argento cōtextū oñdunt tibi panniculi viles Si queris regalez exercitū· & turbā ossequiū famulorꝝ· bouē & asinum attēde O paupertas sūma· o egestas p̄dicāda· O admirādum & ꝓposse imitandū ihm sic videre vñ & pastores admirantes dicebāt· Trāseam⁹ vsq; ad bethleem· & videamus hoc verbū Et sequitur ꝙ venerunt festinantes & inuenerunt mariaꝫ & puerū positū in presepio luc· ij· Tunc verificatur illud luce· ix· scriptum· Vulpes foueas hñt· & volucres celi nidos filius aūt hominis non hꝫ vbi reclinet caput suū· Vere nulla sunt aīalia qñtū cunq; modica· ⁊ vilia q̄ nō habeant sua tabula· Et sūt valde magna pallatia sectis lapidibꝰ Fabricata p̄ciosa valde sūt vestimenta stramenta lectorū delicata· & exquisita tibaria qñ diuia sapiētia sit ꝓpt nos bonis tempalibꝰ oībus destituta Quis em̄ hodie ꝓpter xp̄m desiderat pauper esse· pmo quis non anelat ad diuitias toto posse· O hūana auaritia que sic es cōgregacōne solicita qm̄ non cōgregāt animalia bruta non proiciunt in terram semina sua nulla fabricāt horrea nulla cellaria· ꝫ sibi labore oīno querunt escam· Ad hanc cōsideracōnē inuitat nos dñs Mathe· vj· Respice volatilia celi Si em̄ nos vt ibidē docet sum⁹ maioꝛ precij ꝙ sint illa· si ipse illis alimēta tribuit quanto magis dabit nobis· ergo ogregare signum est auaritie & defectus fidei xp̄iane

¶ Sed obicies nonne formice· & apes & muers instinctu nate etiā cōggant in estate vt in hyeme possīt viuere Et si hō natura dictat ī ūracōnalibus magis homo rōnalis ꝓuidere se habet ogregare ¶ Dico ꝙ aīalia illa ex necessitate nature hō faciūt non ex libidīe auaritie· Nā apes ⁊ formice corpore & viribus debiles sunt· Ideo si nō in estate ꝓuiderēt deficerent in hyeme fame ¶ Nata igit· nō defitiens in necessarijs dictat pro necessitate ea colligere· ⁊ recollecta reponunt & omedunt nihil ꝓpo possidētes ¶ Sed homines ex libidine auaritie ogregāt & illicite qñz ex rapinis· qñq; ex furtu qñz ex decepcōne· qñz mēdacijs & hmōi illicitis Etiam non solum ad necessitatez· sed supfluitatē· nᵒ de supfluitate & superabundantia indigentibus omunicant· p̄mo potius multis modis p̄ce permittunt mīam nulli paupi fatiunt nᵒ indigenti ¶ Isti sūt similes rusticis de quibus· Ouidius libro· metꝫ· narrat· Q; fuit quedam mulier dicta lachona mater phebi· ndp̄ane ·v· solis & lune que a ioue oceperat· de quo iuno vxor iouis zelotipa facta ip̄az lachonā pregnātē persequebatur eāq; permanere in toto mūdo non patiebat· nullaq; regio audebat eā recipere & sic in terra vndiq; vagebat Illa ergo tandem venit ad insulaz deloſq̄ ꝙ mare vagabunda natabat Insula ergo errās ī aqs mibta lachonā q̄ errabat ī tris errans q; errantem recepit· & piendi sibi spatium dedit que scz inter duas arbores· palmā· & oliuā ipsas tenens in manibus parturiuit & inde tam cito post recessit Illa ergo insula vtute solis & lune qui ibi nati sunt facta

est stabil' ⁊ firma que a p̄ncipio fuit mobil' atq; vaga· ¶ Cum igitur lachona iuuēis iraz fugeret apollinem & dpananm in manibꝫ teneret· ⁊ portaret· ¶ Accidit quod vltra modū ficiens de aqua cuiusdaz lacus libie bibere voluit Dz quidā rustici qui ī littore lacus vluaz ⁊ riedt· ⁊ iuncum colligebant ipsaz ne biberet īpediebant· nᶜ eā īplorantē amore pueroꝝ ⁊ dicentē vsum oūnez fore aquaꝝ bibere pmiserūt· lachona igit̄ irata rogauit iouē ꝙ illi rustici nūq; ꝑpetuo rece derent· & sic factū est ꝙ iupit̄ rusticos mu tauit in ranas vt in stagno illo ꝑpetuo coax arent Delos insula designat homīes hospi tales· & clementes qui opa misericordie ex ercent egenos ⁊ vagos recipiunt & maxīe qñ ipsas esse pregnātes de sole ⁊ luna· ⁊ qñ cum ipsis xp̄m ⁊ beatam virginē esse p̄r ō nocōnem recōgnoscunt· Tales igit̄ exinde spiritualiter premiant̄ scz in fide· & gratia stabiles efficuntur & in dño solidant̄ Ideo bñ dicit̄ ꝑsa· xxxviij· Frange esurienti pa nem tuū & egenos vagosq; induc in domū tuā Sequitur· Tunc erūpet q̄ mane lumē tuū Dz quidā sunt tā magni rustici & fixi ī terrā diuitiaꝝ ꝑ auaritiā· ꝙ etiam qñq; aq̄ que omnibꝫ est ꝯmunis nolūt cōcedere in digenti Quare sepe fit ꝙ iupit̄ ⁊ deus de la cu anxietatis non sinit eos r̄cedē· ꝑmo ibi ī ranas vertunt̄ inq̄ntum semp viles ⁊ mibi solent esse in anxietate de diuitijs locunt̄ nᶜ pro se nᶜ ꝙ alijs ad suffitientiaz & saīatē lucrant̄· ꝑmo semp ī defectibilitate & penu ria manebūt tam hic q̄ in inferno Dic̄ cā talus ō q̄ dic̄ Quidiꝫ ꝙ cantalꝫ in inferno sēp sitit & famescit & tñ est ī aqua vsq; ad labi um inferius· & hñs pomū pendens vsq; ad labiū superius· hz tñ collum ita rigidum ꝙ ip̄m non pt̄ erigere vt ꝯmedat· nᶜ deprimē vt bibat ⁊ sic ē necesse vt famē ⁊ sitī ꝑpetuo sustineat· ¶ Dic procerto auari ita miseri sunt ⁊ pci· ꝙ dato ꝙ habeant pladū vl' vi num vel diuitias tempales· inde tñ nō au dent bibere· ⁊ cōmedere vel ipas ī aliquo facto liberalitatis expendē· ꝑmo semp cōꝑ bant̄ famescere ⁊ sitiē· ⁊ famē & sitim pcen do diuitijs in anxietate multotiens sustinē de hoc dr Ecā· vij· Qui dedit diuitias & sb stantiam· & honorem· & nil deest aīe eius de omnibus que ceciderat· nec tribuit ei p̄ratez vt ꝯmedat ex eo ꝙ hō exnez vorabit illō ꝙ ¶ Deō vidē debemꝫ hic ibm in patibulo penaliter pro nobis morientez in exm̄ latissime caritatis Ad cuiꝫ caritatis visionem inuitat nos dñs Treñ· di· O vos omnes qui transitis per viam attendite· & videte· si est dolor similis dolori meo· ¶ Et p̄sa· liij· vidimꝫ eum despectū & nouis simū virorum· virum doloꝝ & scientem in firmitatem· Quis em̄ p̄ exprimere verbis qñtum saluator in patiendo doluit· ꝙ rex magnificꝫ· rex nobilis· rex sapiens· rex delī catissimꝫ· rex carne tenerimus· ⁊ sanissimus Quia ergo talis aīa in illo sanissimo corpe ꝑfectissime cōplexionata habitabat separari ab eo penitꝫ rēnuebat· Di em̄ ꝙto mēbroꝝ est delicatius & oplexcōe nobilioꝫ· tanto plꝫ dolet si patitur· ergo cū anima in corpe de licatissimo· puta ō sola v̄gine nato sūmo nobilissimo· ꝙ de purissimis sanguinis vir ginis de spiritusancto collecto & optīe com plexcōnato vulnēa tā dura circa mēbra ner uosa & tenera sustinebat sup̄ humanū mo dum dolebat· ⁊ maxime cum se a suo aman tissimo diuidebat ¶ Item attende ꝑ quibꝫ xp̄s paciebatur qui eum ceperant· qui eum ligauerūt qui eius oc'os latronis more ve lauant & in eum spuerunt· & eius caput p cusserunt· & vlneauerunt· ⁊ ad mortem iu dicauerunt· & ad vilissimū genus mortis· ff· de interdictis & deportatis· l· capitalium Supremū supplitiū videtur esse ad furta damnacō Ergo dū ibs suam caritatem eis tam summe monstrauit· & ipsoꝝ ingritudi nem tā magnā esse cernebat· dum patrem amātissimū redemptorem ppissimū ⁊ defen sorem veriissimū occidebant indicibiles do lores eius animaz vulnerabant· ꝑsaie· liij· Vere languores nr̄os ipse prauit Ecce amo ris magnitudo ⁊ nos reputauimꝫ eū quasi leprosum· & pcussū ⁊ humiliatū· Ecce ingī titudo vñ cancellarius philippus in quadā prosula valde notabili & deuota ait sic in p sona xp̄i Homo vide que ꝑ te patior· ad te clamo q̄ ꝑ te morior vid̄ penas q̄bꝫ affitior vide manꝫ q̄bꝫ ꝯfodior cū sit tātꝫ dolor ex tior· iterior tñ planctꝫ est ḡuior tā ingratū dūte experior ¶ Sed circa hᶜ queri

an in xp̃o fuerit vera passio doloris Et vi-
deꝛ q̄ non ⁊Nam moyses ieiunauit xxxx die
bꝫ ⁊ xxxx noctibus sine aliqua corpis lesiõe
propter continuam ꝺtempaltionem Si igi
tur pfeccõ ꝺtemplacõnis aufert passionem
ꝫ sensuz famis Pari rõne videꝛ q̄ auferat
sensũ doloris ī carne passibili Hz ī xp̃o fuit
ꝺtinua ꝺtẽplacõ ꝫ pfectissia. ergo videꝛ q̄
nulla fuit in eo doloris expientia Itẽ si aĩa
petri poneꝛet in infernum ab ignibus non
cruciaretur. q̄ non hz in se causam ꝓterq̄
debeat dolere. Si ergo anima xp̃i nullam
causam passionis ī se hẽbat. videꝛ q̄ nullũ
dolorem in se sentiebat in carne q̄tũcunq̄
passibili. Si ergo dolor est passio ipsiꝰ aĩe
potius q̄ carnis sic̃ dicit Augꝰ. videꝛ q̄ in
xp̃o nõ fuerit dolor verus Contra. psa. vere
languores nr̃i. ℚ O Item anima iuncta
corpi passibili vere dolet corpe patiente. ꝫ
aĩa xp̃i iũcta fuit carni q̃ nõ tãtum fuit pas
sibil'. ꝑmo etiam passa. ergo veruz dolorem
fuit ꝓpessa Respondet dñs bonauenta in
iij. sup magistrũ di. xvj. Q2 absq̄ dubio sic̃
euãgliũ dic̃ ⁊ fides catholica sẽtit v̀a doloꝛ
ris passio fuit ī xp̃o. ī ipo em̃ fuit caro passi
bil' ꝫ pforabilis. fuit em̃ v̀tus sentiẽdi bm
q̄ anima cõpatiꝫ corpi leso qm̃ ergo hꝭ duo
verum doloꝛẽ fatiunt. videlicet vera lesio
ꝫ verus lesionis sensus ⁊ hec duo vere fu-
erunt in xp̃o. Indubitanter tenendũ est q̄
in xp̃o fuit vera doloris passio. Nam siquis
aliter dicat bmq̄ quidã hereticꝰ dicũt ꝫ est
error antiquꝰ saracenoꝝ. q̄ xp̃s si videreꝫ
pati ⁊ doloꝛe non tñ veraciter habuit doloꝛ
ris ꝫ passionis sensũ nõ soluz euacuat fidẽ
xp̃i. ꝫ xp̃i euangeliũ ꝫ etiã euacuat redemp
cõnem nr̃am. ⁊ dicit xp̃m non veraciꝫ fuiꝰ
se passũ. dicit xp̃z non satis feciꝰse ac p hoc
nr̃ genus humanũ eẽ redẽptum. dũ v̀o dic̃
siꝫ asse se pati ipsũ. dicit se eẽ mendacẽ ꝫ ita
nec vere fuisse filium dei nec dei nuntium.
ꝫ iterate nec meaditorẽ. ꝫ potiꝰ deceptorẽ
Tenendũ igitur est q̄ vere passus. ⁊ verũ
dolorem habuit ℚ Ad rõnes aũt ꝺtrarias
ℚ Ad primã de mopse dicendũ q̄ si dulce
do ꝺtemplacõis q̃ãmodo ipsum reficeret
⁊ a sensibus exterioribus abstraheret aꝺo
vt naturales virtutes quodãmõ consopiteꝫ
ita vt non cõsũeꝛent ⁊ cibũ ꝛquireꝛẽt. tñ q̄
tñto tpe ieiunauit sine aliqua sui lesione hꝰ
fuit p̄ spẽale benefitium a diuinũ miracl'm
Et ideo hic locũ habet in ꝓposito q̄ xp̃s in
passione sua non exercuit miracula potẽtie
ꝫ potius vsus ẽ armis paciẽtie ℚ Ad aliud
de anima petri q̄ non pateꝛet in inferno.
dicendum q̄ non est simile q̄ anima pꝰ gl'i
ficacõnez ꝫ purificacõnem pfectaz. non est
passibilis ex causa ꝓpa nec ex dispensacõne
diuina ꝓter salutem alienaz. Non sic aũt
est de anima xp̃i que dispensatiue ꝫ volun
tarie passibilitatẽ habuit cũ carne passibili
iuncta fuit ℚ ℚ Hz forte dicis humani
tas q̄ unita dei potuit ꝺsolari in aliquo.
dico q̄ potuissz si ꝺcuissz ꝫ nõ decuit Et iõ
deitas suam ꝓtectionẽ ab hũanitate totali-
ter subtr̃xit Ideo xp̃s in cruce clamauit Deꝰ
meus vt quid me dereliquisti me Sup quo
verbo dicit mgr. di. xviij. q. xxxix. Depar
auit se diuinitas. q̄ subtraxit ꝓteccõez. sed
non soluit vnionẽ sepauit se foris. vt nõ ad
esset ad defensionez. ꝫ non intus deffuit ad
vniõem ℚ Tercio videre debemus ihm in
supremo solio sublimatũ in signum amplis
sime p̄batis. Ibi eum videre debemus. ꝫ
timere q̄ iudicaturꝰest vivos. ⁊ mortuos
psa. xxxiij. Regem in decore suo videbunt.
Quid em̃ ihm in decore suo videre est n̄ in
maiestatis sue gloria qua iudicatus est cer-
nere Nam illi modo fugiunt domini pau
pertatem qui ꝺtemnunt ipsius humilitatez
qui hic non attendunt eius caritatem neces-
sario eis euenit q̄ cadant sub eius iustissi
ma pietate q̄ nemo poterit puertẽ pretio
siue prece. ℚ O Bem. venient dies in
qua plus valebũt pura corda q̄ magna ꝫ
plena marsupia. q̄ iudex noster nꝭ falleꝫ v̀
bis nꝭ vllis poterit flecti donis. Nihil tunc
sua potẽtia cesari. nihil auꝝ neroni nꝭ retho
rica ciceroni nihil p̄bia platoni nihil argu
menta aristotilis Quia vt dicit leo ꝓp tunc
non valebunt munera regum. aduocacões
iudicũ non sophismata loq̄coꝝ nõ p̀sse po
terũt prudentissima eloq̄a oratoꝝ nꝭ insup
astutia versutoꝝ Quare hꝰ omnia secũdũ
Crisostimũ iudex noster non flectetur timo
re. q̄ omnipotens est non falletur sermone
q̄ sapientissimus est. ⁊ hz oĩa. Ieronimus
Quãti in illa die elingues ꝫ vincti felitio
res loq̄tuꝭ erũt q̃nti pastores p̄bis preerunt
q̃nti rustici preferẽdi rethoricis q̃nti ebetes

argumis ciceroīs Ergo fratres kmi si tāta
mala volumꝰ vitaē ihm cū glā ī iubilo vi
dē debemꝰ hic pmitādo ī pauptate & hūili
tate priꝰ vidē. ¶ Sequitur tercia pars in q̄
nōtur pconiū alte ꝺmendacōnis rōne sup
norū ibi Clarificaui . Nam qñ xps petiuit
& rogauit patrem dicens pater clarifica me
formata fuit vxor ī aere atota trinitate di
in psona patris Clarificaui sc̄z qñtū ad det
tatem q; pater filium ab eterno clarificauit
& eū ab eterno clarꝫ genuit. Etiaꝫ quantū
ad hūanitatē eū clarificauit variis signis
testimonijs miraculis & donis Et sequitur
iteram clarificabo te sc̄z in passione p mira
cula tue pīatis in resurrecc̄onem per dotes
claritatis. In ascensiōe p gloriā felicitatis
Insup & in gentibus post cōfessionez fidei
veritatis per meritum eī sue passionis glo
ria sui nominis diffusa est ī gentibus ¶ R
¶ Moralit illa v̄ba applicando virgini glo
riose ꝓpter sabbatū est notandū sc̄ōm q̄ col
ligi pt̄ ex scriptura tria sunt que femiaꝫ hñt
glorificare & nobilitare. ¶ Primo progēies
clara. Nā filia que ex regali progenie nasci
tur. regalis dicit quod nomen retinet etiaꝫ
si nubat alti nobilitatis mīoris nō plebeio
Vt si filia regis. nubit comiti non ex hoc
amittit nomen ꝫ regia dicitur nō comitissa
ul si comitissa filia comitis nupsit vni infe
rioris dignitatis debet appellari comitissa.
& non iuxta dignitatem mariti. S. de digni
tatibus. l. .ij. Vnde accidit casus q̄ due so
rores in quodaꝫ ꝺuinio fuerūt indignate. q;
non fuerunt posite inter ꝺsulares & preto
res accesserūt principes ꝓponentes q̄ alber
tum cōsulem. & patrem pretorem habuerūt
& q; nupte sūt viris nobilibꝫ nō tāte digni
tatis ¶ Queritꝫ an debeant in mensa inter
nobiles ꝛspectu nobilitatis pentū aut inter
nobilitatē maritoꝝ poni. ¶ Respōdꝛipator
q̄ retinent nobilitatē generis. & dignitatez
& sic poni debuissent inter ꝺsulares ī mēsa
& pretores ¶ Secꝺo clarificant & nobilitan
t ex virtutibus. & sic q̄ maioribꝫ virtutibꝫ
vulget. clarior & nobilior diꝫ De illa clari
tate nobilitatis dic̄ Phs. i. politicoꝝ. iiij. c.
Q; nihil aliud q̄ virtus & malitia determi
nant huū ad habeꝝ nobilez vel ad ignobilē
vñ in Can. lvj. di. Nunq̄d ī glō & textu v:
& animā nobilitat virtute remota migrat
n exilium. nobilitatis honor . vñ impator
ꝺstātin. S. de dignitatibꝫ. l. ij. Negꝫ famosis
& notatis aut quos zelꝰ aut vite turpitudo
iquinat . & quos infamia ad honestoꝝ cetū
feggat dignitatis porte patebūt ¶ Tertio
clarificātur a clarissimis viris. Ff. ꝺ senato
ribus. l. femie. feminis clarissimaꝫ dignita
teꝫ mariti tribunt Si em femina clarissimo
viro nubit. clarissima erit. si maritus est rex
dicit regina . si comes comitissa. quouscꝫ alii
nupsit minoris siue inferioris dignitatis.
tunc amittit nomen prioris Naꝫ femie ex
roscāt radijs maritoꝝ In auten. de ꝺsulibꝫ
hoitaq; ¶ S ¶ Ad ꝓpm ꝺcendꝰ rex vnū
soꝝ valens filium suū vnigenitū mittere i
teraꝫ negotiū humane redēpc̄onis exeq̄ndū
q̄ sine virgine nobili & clarissima fieri nō
debuit Iuxta ꝓpheticū dictum. Ysa. vij. Ecce
virgo ꝺcipiet & pariet filium. Que virgo
nō solum erat mater dei corpaliter. pmo ꝙm
animam spiritualiter sponsa regis pclarissi
mi & nobilissimi ab eterno ex oībus mlieri
bus fiendis & factis vnaꝫ preclarissimaꝫ. &
nobilissimaꝫ preordinauit mariā. que ex re
gali clarissima ꝓgenie nasci debuit . Orta
enim e maria ex regali stirpe dauitica . vt
Math. i. .c. plane deducit ꝗre cōia in eius
laudē canit ī añ. Maritas glose vgis marie
ex semine abrae orta ꝺ tribu iuda clara ex
stirpe dauid ¶ Secꝺo etiam virtutibus eā
clarissimā fecit vt esset habitacō vt domus
regis. Ideo Esdras scriba regē celoꝝ lauda
bat dicens. ij. Esdre. viij. Benedictus deus
pr̄m nostroꝝ . qui dedit voluntatē in cor re
gis sc̄z filij dei clarificare domū suaꝫ ¶ Ter
tio excellentissime eaꝫ clarificauit in copula
cōne Apco. xxj . Claritas dei illūinauit eam
Nam claritas lucis intenditur in materia
pspicua atq; pura & remittit in materia ob
scura & ꝺdensa Cū aūt virgo maria fuerit
tota pulcra sine macula Can. iiij. et lux diui
na clarissima interiora eius totaliter infun
dens eā clariorem fecit. q; ut dicit. i. q. i. si fu
erit pur lumen ab illuminatis & dispositis
excipitur Quare. ꝓphaias bñ predixit vgini
gloriose videns in spū filium dei sibi copu:
landū dī. Orietur lux tua & dominꝰ splēdo
ribus implebit aīaꝫ tuaꝫ Merito ergo dixit
ei deus pater in nativitate . Clarificaui. &
iterꝫ clarificabo in anūtiacōne & assumpc̄one

¶ T Nam deus pater reginam celorum cultu regio in tribus clarificauit.
¶ Corona aurea in signū excellētis p̄iatis
¶ Veste purpurea in signū mētis p̄iatis.
¶ Sede eburnea in signum permanentis iocūditatis.
Nam corona est signum excelentis p̄iatis. Ecā. xxxv. Corona aurea sup caput eius Nullus aūt coronat ñ de potenti victoria Quare maxius in sermone de vno martire dicit. Corona victoribꝰ dat In signū huiꝰ rex coronam portat in capite ad designandum ꝙ seipsum & ꝓplm sibi subiectū regere debet in iustitia & equitate. Et potenter in iquitatē vincē ⁊ expugnare ⁊ maxime passiones. ⁊ illcitos motꝰ in seipso qui militāt aduersus animaz vñ. Greg. moz. xj. Qui mēbroꝝ suoꝝ motus bene r̄gunt reges non in merito vocantur ¶ Ideo Augꝰ. recitat v. de ciui. dei. c. xij. Q oratius in carmine lirice ad r̄primendū dandi libidinē Ita ceci nit latiꝰ regnes auide domando spm ꝙ si li biā remotis gradibus iungas. Vñ ⁊ vale rius impator octogenarius. & adhuc vgo die fati sui premia triūphoꝝ suoruz recolit quibus ipse fuerat feliciſſimꝰ ait se tñ vna victoria gloriari & requisitꝰ qua respōdit ꝙ inimicoꝝ nequissimaz domui carnez meā ¶ Propt̄ hoc. Seneca loquēs de alexādro epla. xxxviij. Si vis omnia subicere subice te rōni. multos reges si te rexerit racō. Sic regia celoꝝ plenū dñium habuit dnāndi ⁊ regēdi oms motꝰ ⁊ passiones ne rōni in ali q̄ resisterēt. p̄mo caput ꝺ p̄teris. i. oms malas sugestiones otriuit. Data em̄ fuit marie in prima sc̄ificacōne gratia preseruans ꝙ nc venialiter nec mortaliter vnq̄ peccauit Et ideo in signū potentis uictorie rex celorum digne diadema & coronā regni. i. excellentē dignitatē & gl'iaz q̄ oēs angelos & ml'ieres excedit i capite eiꝰ posuit Iuꝝ illud Pesalterij. Amauit eā rex plusq̄ omnes mulieres. & ideo posuit ꝺpadema regni in capite eiꝰ fecitq̄ eam regnare in celo vasci. ¶ V
¶ Sed queritꝰ vtrū in scḋa sc̄ificacōne ablata fuit ab ea etiaz peccandi potentia ⁊ videt ꝙ non. Quia damasc̄ꝰ tractans illud verbū luce primo Tuaz ipsius aiaz p trāsibit gladius Dicit dolores quos virgo effugit piēs hos in xp̄i passionez sustinuit. Ita ꝙ gladiꝰ doloris ⁊ pturbacōnis eius aīam ptransiuit Si ergo eius animā poterat perturbari videt ꝙ potuit ad veniale pertrahi Inoppositū dignior fuit mater xp̄i ad hoc ꝙ mater dei effecta est q̄ sit aliq̄s angeloꝝ in celo ¶ Si ergo angeli boni sunt i gratia ofirmati multo magis mater dei. Rñdet. bonauētura in. ij. sup mgrm di. ij. Q in scḋa sacrificacōe non tm̄ fuit data virgini gr̄a in bono ofirmans. & hoc ꝙ filio suo a deo fuit oiuncta ut nullo modo pmitteret eam a seipso sequestrari. ¶ Propter quod notandi sunt gradus diuinoꝝ bñfitiorum. Xps em̄ qui fuit sanctusſāctorū facultatez habuit vitandi omne pc̄m & impossibilitatem omittendi aliqō peccatū Aliꝫ uero filiꝫ hominū difficultatē hñt ad vitandū pc̄m & necessitatē hñt ad omittendū. & hoc q̄dē operit omnibus gn̄atis de massa pc̄i. Ab hac igit̄ massa liberata fuit virgo maria in prima sc̄ificacōne liberata fuit etiā in scḋa q̄ in prima fuit ꝺformis aliꝫ sanctificatis In scḋa est facta conformis filio q̄ genuit In p̄ma nanq̄ sc̄ificacōne data est ei p̄ras. & facultas vitandi omne peccatū mortale Data est etiam facultas vitandi frequētiū venialiū Data est nihilominꝰ facultas vitā di om̄e peccatum nō tm̄ ptic̄lariter q̄ etiā vniu̇saliter Et i his tribꝰ g̃dibꝰ patēt tres g̃dꝰ sc̄ificationum viz ioh̄. baptiste. ieremie. & marie Sc̄ā prima cōdiccō fuit ieremie. ij. vo iohannis Sz illa triplex virginis marie q̄ plus ad filiꝫ accessit p̄fectē p vite meritū. q̄ cum sāctusſanctoꝝ gestauit in vterū suū tūc sc̄ificata fuit ꝺformiter filio suo non tantū q̄ntum ad potentiam peccandi. q̄ etiaz q̄ntū ad ipossibilitatē labēdi in aliqō pc̄m. vñ sicut impossibile fuit ꝓpter honorez filiꝫ sui vt aliū haberet filiū. sic impossibile fuit vt carnis virginitas violaret̄ in qua filius ꝺi habitauerat sic ipossiblle fuit vt mr̄is sāc titas aliqua culpa macularet̄ ¶ Ad arguū tū dicendū ꝙ imensitas illa doloris nō refert̄ ad pt̄e anime rōnalez. sed sensualē. vnꝺ anima stat ibi p illa pte ꝺm q̄ ꝺuertitur ad corpus. vñ non fuit pturbata ꝺm ꝙ p̄ba cō dicit deordinacōnem in parte racōnali.
¶ X ¶ Secundo rex celorū clarificauit reginam veste purpurea. Prou. xxxj. Purp̄a ad indumentū eiꝰ purp̄a em̄ a puritate

lucis est dicta q̄ gignitur in his r̄gionibus materia ei⁹ quas solis cursus p̄pus illūinat ⁊ illustrat. Est vestis regalis quā nulli liz portare q̄ regi. v. ℈. de vestibus oleoberis l. purpure. vnō glō. sup. Cañ. vg. In purpura regum gloria declarat. Hec vestis regalis signat mētis puritatē marie regine celoz qua induta est a filio q̄ est cād̄or lucis eterne. Hic nanq; dei filius sicut sol in meri die tñs fundēdo radios aerem illuīat ⁊ clarificat Ita reginaz matrē suā dignissimā splē dore gratie clarificauit. vt de ea dici possit illud. ps̄a. xviij. Sicut lux meridiana clara est. sc̄z maria Nā p̄pter claritatez vultꝰ eius vt vult bern. Ioseph vir eius non fuit ausus eā respicē Quare etiā in histo. grecoz legit̄ q̄. beatus dō̄nisi⁹. supplicauit beato iohanni euangeliste qui erat custos v̄ginis vt eam videre posset Qui cum esset ad eaz introductus. visa cecidit in terrā quasi mortuus di. Nisi solidatus esseꝫ in fide nō aliū deum crederem q̄ ipsaz. q̄ tātus radius claritatis ab ea r̄cessit. licet tñ maria clarissima fuerit ⁊ v̄lectabil' virgo nulli tñ vnq̄ occasiones male delectacōis dedit Quia b̄m dō̄. iudei fatebātur. q̄ nūq̄ p̄ eā fuerūt tēptati q̄nuis pulcer̄ima mulierū fuerit. Sz que cā illa cum pulcritudo mulierū iā multos viros decipit. Eccl. ix. Auerte faciē tuam a mlīre compta ⁊ non circūspitia a spēm alienā p̄pter spēm mulieris multi pierūt. ⁊ ex hoc ardescētia q̄si ignis exardescit

Dicendo quod hec v̄go pulcer̄ima. duas habuit puellas custodientes ⁊ seruantes vestem hanc ab illicita occasione. quas etiam siqua virgo vel mulier haberet etiam eam p̄ebuarent ab illicita occasione Prima ē honestas verecunda. q̄ mariā in oīb⁹ sensibus custodiuit ⁊ moribꝰ. q̄ nec per illicitū visum auditū v̄bum nᶜ factū alicui occasionē male dedit Vñ bern. p̄ nimiam ⁊ nō bilē honestatem mox ⁊ gestuū que in facie ⁊ in toto corpore eā ornantib⁹ appārētib⁹ nullatenus potuit ad fedum aliq̄ inclinare q̄ erat dedicata. ⁊ deitatis habitaculū speciale. Sz heu v̄gines nr̄e hanc puellā lōge a se fugauerunt. nulla verecundia vel hōestas modo relucet ī eis. Naz visu assimlant capris loquacitate picis. gestu stolatis Et iō castitas eaq̄ libidinose a viris impetit. cum abſq̄ oī verecūdia ⁊ honestate sic foreis venales p̄gdiant Sic etiā dina filia iacob rapta fuit p̄ spechen Gen. xxxiij. Dcōa puella est humilitas. Hec virgo puritatē seruauit nᶜ aliquē illicitū motum accedere p̄misit vñ Ambro. in ome. didicistis v̄gines pudorez. discite marie humilitatem Et seq̄tur decet em̄ vt q̄nto virgo castior tāto sit humilior Naz cū ab angelo salutaret ⁊ in matrem dei ⁊ ī reginā celoz eligeret. ⁊ bñdicta sup omnes mulieres predicaretur nō se dñaz angelozꝫ r̄ginā celoz iactabat ℈ humiliter respondit. Ecce ancilla dñi. Iugꝫ. virginitas non solū p̄dicanda est vt amētur. ℈ amonendo ne inflet. Solēt nāq; virgines modo facie p̄pter munditiaz carnis ornatū exteriorem vultus claritatez vento superbie ocuti ⁊ inflari ⁊ p̄ cōsequens more p̄bie alios sperne seipsas ōcipere ⁊ aias etna liter damnare. Accidit illis sic̄ cuidaz pereo qui oīm erat pulcerrimus dictus narcisus De quo. ouidꝫ Qui cuz a tyresia que verissima dedit responsa de futuris ōmib⁹ tibus peteret q̄diu esset victurus Respōdit tyresias si se nō viderit inq̄t ac si diceret tā diu viuēt q̄ formā ⁊ pulcritudinē suaz nō ēt visurus. Cum igit̄ idem narcisus plures ōtemneret. ⁊ de pulcritudine sua superbiret factum est quod fatigatꝰ ad quēdā clarissimū fontem vt biberet venit Qui cum bibē incepisset vmbraz suā pulcerrimaz in aqua respexit. ⁊ eam p̄maginē cepit taz feruenter āare q̄ pre amore vmbre cedere nollet eaz summe amplexari ⁊ oscular pecpit q̄ eo tidē te videbat ⁊ oscl'ari voleti osculū porigebat Sic actū est q̄ pre amore ⁊ v̄sideriꝰ vmbre sue p̄p̄t. ⁊ in florez corpus ipsiꝰ versum est purpureū Naīa aūt eius descēdens ī infernū se adhuc ī aquis stigis speculat. Reūa tal' snīa thyrisie qnotidie verificat ī mlīis q̄ sz multi sunt qui spiritualiter viuerēt si se vel suaz pulcritudinez nūq̄ attenderēt vel viderent. ℈ ⁊ plerūq; accidit. q̄ quidaz pulcritudie sūma vigēt ita q̄ pl'critudiez corpis q̄ntū ad formā pulcritudinē ani q̄ntū ad scientiā pulcritudinē rerū q̄ntū ad opulentiam hñt magnam. Ideo isti in superbiam elatiōes alios dispiciunt ⁊ vilipendunt. Quid igitur p̄certo isti in fonte mūdane ꝓspitatis vident vmbrā. ⁊ p̄maginē ⁊ eminentiā

status sui · que oia transierunt sicut vmbra
Sap̃. v. Ita feruenter ipsum diligũt · & se
in ea ita glorificant q̃ anime vite perdunt
Tales pñt dicere illud Sap̃. xv. In errorẽ
duxit nos vmbra · picte & labor sine fructu
effigies sculpta p̃ varios colores cui? aspect?
i̇ sensato dat ↄcupiaz & diligit mo: tue p̃ma
gimis effigiez sine anima · Qui ergo pulcri
tudinem & claritatem anime voluerit cum
virgie gl'osa suare has duas puellas asso:
ciare debet & accepta erit regi celoz ¶ Sic
figuratur i̇ hester q̃ cum ad placandũ regez
accedere assuex · induta regalibus assump
sit duas puellas secuz vna sc̃z cui inniteba
tur ℟t alteram que defluenta in terra vesti
menta ptaret · & ferocem & iratũ regem in
mansuetudinez ↄuertit Sic quecũq; xp̃iana
p̃sona innitit honestatiꝫ associat humilitatẽ
potest deum in omnib? peticõibus placare
¶ 3 ¶ Tertio deus pater reginã celoz
clarificauit ponendo eaz ad dexteram filij in
sede ebumea Raz salomõ ad magnificentiã
regni dicitur fecisse thronũ ebumeũ · iij Rz
x · Sic rex pacific? deus pater marie thronũ
ebumeũ sez statum glorioſum p̃petue iocun
ditatis p̃auit & eam sup omnes choros an
geloz ad dexteram filij sui locauit, iij · Rz
ij · Positus est thronus mgri regis que sedz
ad dexteram eius · Dec em̃ regina celorum
q̃ ratione excellentis meriti xp̃i originalis
glorie iocunditatis est p̃xima que etiaz su
lepcam inenarrabilẽm gloriam & iocũdita
tẽ copiose & in oñs celorũ ciues transfũdit
Vnde · Jeronim? in sermone de assũpcõne
Talibus nangz decebat oppigonaẽ muneri
bus vt esset gratia plena q̃ dedit celis gliaz
terris dominiq; pacem refundit fidem genti
bus finem vitijs vite ordinem moribus di
sciplinã ¶ Figurat virgo gl'iosa in iudith
que olofernẽ decollauit · & toti p̃plo isr̃l' pacẽ
fec̃ & gaudiũ · Judith · xv · ℟t ideo sic iudith
glorificauerũt de victoria sic & reginaz hãc
glorificare debemus et dicere Tu gl'ia ier'lm
tu letitia israhel · tu honorificentia populi
nostri · q̃ fecisti viriliter · & ꝺfortatũ est cor
tuũ · eo q̃ castitatem amaueris · Bñdicta es
tu filia a dño deo excelso pre omnib? muli:
eribus sup terraz · & benedict? dñs qui ho:
die nom̃ tuũ ita glorificauit vt non r̃cedat
laus hominũ de ore hoim quasi diceremus
O gloriosa dña imp̃atrix celi terre digne
a cunctis laudaris magna imo maxia · quia
non solum in hoc seculo viuentib? · etiaz in
purgatorio degentibus · & in patria fruen
tibus de tua immarcessibili & inacessabili
gloria gaudiũ ↄtulisti Nã sc̃tis in celo glo
riaz · animabus in purgatorio letitiã · & no
bis in mundo p̃petuã ↄfidentiam te invocã
di tribuisti. ¶ Sed p̃ queri cur regina ad
tam excellentẽ gloriã ordinata non cũ filio
vel saltem statim post suam gloriam, sit ex
altata ¶ Ad quod respondendũ · Nota bñ
Aug? · de mirabilibus sacre scripture · c · xj ·
¶ Etas virginis fuit · liij · ãnoz · in assũp:
cõne · habuit em̃ · xij · annos q̃ x̃p̃s incarna
tus · probat · nam x̃p̃s ita cito sicut potuit
festinauit ad virginis optatum vnd̃ clama
bant demones ad x̃p̃m · Venisti ante temp?
perdere nos · Sed etas in qua mlres solent
parere · est a · xij · annis vsq; ad · xxxiij · igit̃
duodecio anno fuit incarnatus ¶ Cõfirma
uit nã plus festinauit p? natiuitatẽ ad mor
tem q̃ ad missionem angeli ad incarnacõez
que fuit dignius sacramentũ & post suũ or
tum ad mortem festinabat quantũ poterat
vñ luc̃ · xij · baptizmo habeo baptizari & co
artor donec perfitiaz ¶ Die ergo credendũ est
vt ita cito sicut naturaz ad gñandũ habuit
q̃ x̃p̃s in eam venerit Doc suppositio inferũ
tur · iij · ↄclusiones ¶ Prima q̃ m̃r dei huit
xxiij · annos q̃ x̃p̃m paurũp amisit & in tẽ
plo repit & tunc x̃p̃s huit · xij · ãnos ¶ Secũda
ↄclusio q̃ · xxxxij · annos q̃ x̃p̃m primũ mi
raculũ fecit in chana galilee & tũnc x̃p̃s de
nouo predicare cepit post suũ baptizmũ in
quo habuit · xxx · annos · ¶ Tercia cõclusio
q̃ habuit · xxxv · annos q̃ x̃p̃s mortu? est
& x̃p̃s tm̃modo triennio docuit ¶ Quarta
ↄclusio · q̃ habuit · liij · annos q̃ assumpta
fuit · & ut dicũt eius hystorie post passionẽ
tm̃ p · ix · annos vixit · ¶ Dicũt tñ aliqui q̃
ipsa habuit · xvij · annos q̃ x̃p̃m concepit
& tunc mulieres sunt p̃feccõres etatis ad p̃
feccõrez p̃lem gignendum qualis fuit x̃p̃s
Istud tñ non impedit · q̃ spiritussanctus ei
tribuit p̃fectissimũ adiutoriũ ¶ Ad q̃stum
igit̃ respondet · Anshel' · libro de excellentia
virginis · · c · vij · sic dicens · O bone ihu isti?
dulcissime fili · quomõ pati potuisti vt te in
regnũ glorie remanẽte illaz quasi orbatam

in miseris mundi relinqueres. Et assignat cãz dicẽs. Fortassis dñe ne tue celesti curie ueni et ĩ dubiũ cui potiꝰ occurreret tibi viz dño suo tũc primo ꝛgnũ suum in assumpta carne petenti an ipsi dñe in ipsum regnum iam suũ materno iure effectũ ostẽdenti. Nã vt in pres suo occursu diuideret vt ps tibi ps illi obsequeretur non diceret existimo pꝛ sertim cum tota sit tua totaq; pte celestis curia sit sua prudentiori ergo & digniori cõsilio vsus precedere illaz volebas. ꝗrenus ei locũ immortalitatis in regno tuo prepares Et quidez non est absurdũ credere ipm his matrem suam precessisse. cum ipse idem vnigenitus huiꝰ beatissime virginis potmibit discipulis. si abiret eis locum in celestibus ꝓparaturũ. Hi ergo locus ab eo ꝓparabat ad honorez & gloriam discipulorũ quo nõ ꝓpararet ad honorem ꝛ gloriam matris sue dñe & regine angelorꝫ Hec ille. ¶ Quare vero eam tandiu in hoc seculo reliquit. Hanc racõnez etiam assignat ibidez dicens Erat vt mihi videtur vtilis ac nãcia fidei nostre ouersatio sua post ascensionẽ dñi inꝰ apl'os eiꝰ. q; licet ipi p spiritũ sanctũ edocti fuerint oẽm virtutẽ incõpabiliter tñ manifestius ꝛ euidentius ipsa p eundẽ spiritum ipsius veritatis intelligebat ꝓfunditatem ac p hoc multa eis p illam reuelebantur. q̃ in se non simplici scientia & ipso effectu. & expto didicerat de misteriis xpi. Hec ille. ¶ Sed queriꝰ an dilatio sue assũptionis fuerit aliqua causa diminucõis sui gaudij. cum dilacõ sit tediosa amãti. & tedium diminuit de gaudio Respondet. Anshl'. v sup. Nec dilatio sue assũpcõnis immẽsitati amoris ꝛ gaudij sui aliq̃ iactaz ĩ fere valebat ipa pfcõ amoris & gaudij q̃ se illic esse videbat v deũ q̃ p cunctis amabat magis velle sciebat. Igiꝰ vbicũq; erat ipsa ĩ do. ꝛ deus in ea iocundabatur. qua ipsa iocunditate felix pre ceteris vbiq; fieri cupiebat. q̃ sapientie dei potissimũ placere intelligebat Hac inestimabilis amoris ꝛ gaudij magnitudine predita fuit. Hec sacratissima virgo q̃diu eaz ĩmortali carni manere placuit scissimo Hec ille. ¶ Sed queriꝰ an aliquando rapta fuerit ad visionem clarã dei Respondet linconien' angelice ierarchie lib'. iiij. c. vj. Nec nec inqt hesitandũ existimo. quin beatissime stigerit in hac vita pluries manifesta. & non per enigmata seu figuras diuine essentie Et si obicitur nõ videbit me homo & videt Rñdet in momento. visionis huiꝰ q̃ videt non viuet homo. q; nõ pregrauatꝰ nec ꝓpeditꝰ mollibus carnis ab actu sue me potentie hũane nature. Quaz aggauacõez ꝛ retardacõez importat in se hoc nomen hõ o munitꝰ dcm q̃ magis viuit sup hoiez hꝰ ille

¶ In die palmarum.

Vm appinquasset ihs ierl'imis & venisset bethfage ad montez oliueti misit duos discipl'os dicens Ite in castellum quod otra vos est Mathei. xxi. ¶ Lex docet vt habeat. S. vt armoꝝ vsus. l. i. libro ij. Q̃ nullꝰ bellare debz nisi pr̃ sine principis vel superioris autoritate. Pñt enim pncipes bellum indicere de rebus ablatis repetendis aut causa ꝓpulsandoꝝ hominum defensione sua vel patrie vl' legum paternaꝝ xxxij. q. ij. Iustum bellum Cui em talia imminent princeps voce ꝑconizari facit vt arma hẽant Primo vt vexillũ extendat. ij. ij vt contra rebelles hostes ꝓcedat Sic princeps regũ terre saluator noster hominem obsideras p hostẽ iniuste ablatũ q̃ ipe sibi creauerat. ꝛ patriam paradisi rã violenter cõturbatam amore iustitie vt istũ pessimũ hostem humani generis sibi ꝛrium expugnet ꝛ repellet suis subiectis voce preconia indixit bellũ p ꝑconẽ ieremiã. xxxvj. c. di. Preparate scutũ ꝛ clipeũ. & ꝓdite ad bellũ. Et. Eph'. vj. induite vos armatura dei vt possitis resistere in die malo Hũc proclamatis armis p totã quadragesimaz vsq; ad dominicã de passione Populus dei se virtutibus armauit ꝺoms insidias hostis maligni. Et dominica de passione vexillũ rubeũ in signum innocentis mortis xpi fuit extẽsum in casulis rubeis & cantico ꝺortatiuo ꝛ hortatiuo scz Vexilla regis prodeũt fulget ꝛc Hodie ostenditur locꝰ vbi princeps bellare intendit ad q̃ suos subditos dirigit dicens Ite in castellum qꝺ otra vos est ꝛc

¶ Cū hodie in offitio misse verbis ⁊ factis tā
p̄cessione q̄ passione ꝑpl's sāctus cont̄ oēs
aduersarios & p̄ncipal' armatā defensiua ⁊
ɔfortatīa sit eucharistia ¶ C ¶ Querit
quando miles xp̄i ɔbeat corpus xp̄i sumere
an ī cena domini die sancto vel pasceue Et
videtur aliquib⁹ q̄ ī cena dn̄i Ex eo q̄ xp̄s
exemplar nostrū etiaz suos discipulos in ce
na cōmunicauit videl tn̄ alijs magis ouēi
ens ī die sancto pasce q̄ ex precepto ecclesie
extra de p̄e ⁊ re Oēs q̄libz fidelis adult⁹
teneat sub pena excōicacōis ī pasca sacrm sū
ere ¶ Respondet egidius de roma in iiij
sup̄ mḡm indr̄nter hoc habendū quo ad p̄
ceptū ecīe siue quis ɔmunicet in cena dn̄i
siue in die pasce q̄ qō ob reuerentiā diuine
resurrecc̄onis ɔmittit in pasca factum vide
tur siue sit in cena siue in parasceue ¶ P
¶ Est aūt dr̄a quo ad intentionē ɔmunicā
tis quod declarat ꝑ sil'e ¶ Nā vt habet ff
ad mūitipales p totū In ciuitatibus tria
genera ciuiū hn̄tur alio & alio modo victū
hn̄tes Nam quidā sunt nobiles qui de suis
censibus ⁊ q̄is victū habent qō ɔceditur
eis a principibus & regibus vt fideliť ip̄is
ɔfederati militent & rem publicaz in pace
cōseruent & defendāt ɔ aduersa hi promit
tunt & si non explicite tn̄ inplicite rone bo
norū cōcessorum q̄ vbicunq; dn̄m suū no
uerit piclitari ad p̄hibendū insidias debent
vsq; ad mortem occurr̄e & militare pro dn̄o
S qb⁹ vt indignis l vlt Quib⁹ assimila
ri debēt q̄ in cena dn̄i sunt corpe xp̄i r̄ceari
hi vt nobiles fideles xp̄o dn̄o in cōfessione
cor̄ sacerdote cōfederati ⁊ ī p̄sumpc̄oe ci
bi sacramentalis cōfirmati debent intendē
⁊ ope explere vsq; ad mortem pro xp̄o fide-
liter virtutib⁹ militare & insidiantib⁹ pec
catis q̄b⁹ xp̄s sup̄t⁹ de passione expellitur in
iuriat maxia resistentia ſm possibilitatez oc
curē Ad hoc etiam dn̄s noster ihs xp̄s in ce
na milites suos sc̄z discipulos corpore ⁊ pre
cioso sanguine suo communicauit vt in bel
lo tam corpali q̄ spirituali imminēte huiz-
mōi vtilissima refectione roborati forcōres
essent resistendo temptacōibus & ad resur-
gendum de peccatis negotijs ⁊ alijs negli
gentijs ꝑm pcōres quare petr⁹ ɔmunitat⁹
a dn̄o vt iuramenti firmi ꝑpositi ɔfēdatus
dixit dn̄o tecum sum paratus in carcerem &
in mortē ire Sic & milites xp̄i ī cena ɔmu
cati ⁊ roborati debēt firmo ꝑposito vsq; ad
mortem cū cristo militare & omnia aduer
sa ꝑter xp̄m paciēter portare Sed vt pch
dolor nonnulli ad hanc intentionem in
cena dn̄i non cōmunicāt ꝛ vt pessimi p̄dā-
tores citius post resurrecōnē ad crapulas &
& ad lasciuias redeant & xp̄m dominū suū
cum iuda ad mortez tradāt ¶ Dcōm gen⁹
ciuium sunt viuentes de suis laboribus sic
mercatores & mechanici qui vt victū ha-
beant melicrem fo⁊ quer̄unt vt sua op ata
ad meliora ɔmutent & pro isto magnis ex
ponunt se piculis in mari ⁊ in terra quibus
exiure cōceditur quod vilius emptū ꝑ la-
bores possint carius vendere Ita tn̄ q̄ non
fiat ex cupiditate ut habeat ꝓuꝫ q̄ iiij q̄cūq;
Hijs assimilari debent cōmunicandi in die p
ascaues Qui sc̄z tali intentiōe ad mensā xp̄i
accedere debēt vt q̄ mors & passio xp̄i tūc
xp̄i fidelibus pamplius ⁊ liberius venal'
exponitur & tractatur quod etiam xp̄i mai
ori & feruentiori labore cōpassionis & r̄cor
dacōnis passionis dominice magis meriant
& ꝑticipes efficiantur copiosioris fruct⁹ & &
q̄ eadē die passiōis xp̄i omnia elemēta xp̄o
signa ɔpassiōis oñdēt sic ip̄i ɔmunicātes
vt corda eorum cōpassione facilius emolli
possit eodem die cōmunicari dn̄t ¶ Terciū gen⁹
ciuium est q̄b⁹ ex offitijs suis in necessarijs
ꝑuidetur sicut sunt precones ꝑclamatores
dn̄oꝝ hi vt honorem ⁊ magnificentiā dn̄o
rum proclament & pronuncient prouident
Et ob hoc predicatores verbi dei precōes
xp̄i q̄i ex debito prouideri debent in nāt̄a
xxxvij di Quiescamus Hijs assimilari dn̄t
ɔmunicandi in die pasce vt ideo in die re-
surrecōis eucharistiam accipiant ob ho
norem & gloriā ut illa die glorioſior p̄dice
tur & signis ⁊ virtutibus manifestetur Sic
xp̄s eodem die discipulos euntes in emaus
ɔmunicat ō pane bn̄dicto in cena Milicies
in visione angelo⁊ & ap̄los spiritusancto
oēs ī enarabili letitia vt loq̄ent magna
lia dei Actuū ij Audiuim⁹ eos loquentes
nostris ligūis magnalia dei ⁊c ¶ Quantū
nūc ad prosecucōnem euangelij Sicut die
hesterna dictum est qualiter iudei famaz xp̄i
extinguere cupiebant in hodierna lecōne
dicitur quomō nolentes deo volente fama

eius augebant Et sunt tres partes qō nōt
¶ In prima ciuitatis vitupabilis ōtestacō
Ibi Ite in castellum .
¶ In secūda turba laudabilis veneratio
Ibi plurima autem .
¶ In tercia puerorū notabil' obsecracō ibi
osanna filio dauid .
¶ Quātum ad pmū est notādū qp xps accep
ta vntione pedū in bethania a magdalena
sabbo sez añ palmas cum venisset bethfage
in villaz sitam in latere mōtis oliueti ꝓpe
ierl'm ad distantiam vnius miliaris . misit
duos discipulos petrū . & philippum ꝓter
firmitatē testimonij dicēs eis . Ite i castellū
q̄ iherusalem qō dominus despectiue vocat
castellū liz esset ciuitas regal' . q nom ciuita
tis iaz amisit . cū in ea nō esset ciuium vnio
sed multiplex scisma & diuisio ꝟm iosephuz
quod contra vos est idest contrariū p obsti
nationem vite euangelice & apostolice p̄fe
ctionis ¶ E ¶ Moraliter est notandum
qp ꝟm philo . i . perihermē . nomina sunt ad
placitū Et ideo ꝟm qp res est laudabilis vel
vitupabilis nomen accipit . Sunt em̄ noīa
conuenientia rebus vt dicit Instit . de dona
tionibus . §. Ast & aliud Si igit̄ res diuersa
rū terraz varie se habuerūt in q̄litatibz q
cōdonacōnibus suis Ita ciuitates & castra
diuersa noīa honoris . & vitupij sumpserūt
ut patet in diuersis Crōicis q hystoryis vñ
roma a romulo est dicta qui eam edificauit
Babilonia ꝓter confussionez linguarum ibi
factam dicta est babel . i . cōfusio Sic etiam
ierl'm q̄diu hēbat pacez . q ciuium vniōem
& cōcordiam dicebat ciuitas regalis ex con
dicōe reipublice . ꝛ mutata re . & vnitate ci
uiū i discordiā q diuisionē mutatū est etiā
nomē . q dictū est a xpo despectiue castellū
Sic etiam multe sunt ciuitates hodie que
ex virtuosis opibz dignis noībz sunt oppo
sita . & vitiosa opa despectiue merito essent
pmutanda ¶ F ¶ Sunt em̄ ꝟm . senecaz
in policrato tria que rōnos i fama q bono
nomiñe ꝟuauerunt q etiaz q̄libet ciuitatem
famosam q laudabilē fatiunt scilicet scientia
exercitacō q fides . Naz .
¶ Scientia liberalis ornat eq̄litatem .
¶ Exercitacō manual' ꝓhibet ꝓpriatez .
¶ Fides vicinal' ꝓbet stabilitatem
¶ Debent nanq; rectores . & cōsules polleꝛe
in scientia . vñ pū . viij . Et allegatur . §. de
sūma trinitate . l . Inter claros . Per me re
ges . i . regentes regnant & potentes scribāt
iustitiā Et . sap̄ . vj . Si delectamini in sedibz .
q sceptris O rges populi diligite sapientiā
vt in ꝑpetuū regnetis Dic ꝑbsq; cerui nō
prodeunt in publicū nisi habeant cornua
sua loco armorum Cornua sapientiū & reg
nantiū . sunt scientia q sapiētia ad regendū
& potestas ad oprimendū Dine istis comi
bus nullus debet se intromittere nec exercere
facta publica & maxīe iuditia que requirūt
actualē discretionē & literaz instrucc̄onem
¶ Vñ pbs . ij . politicoz . Felix est iudicare
ꝟm lr̄am & leges q̄ ꝟm ꝓpām sententiā . Nā v
pbi fuerūt presides Felix fuit ciuitas . ij . re
thorice . Nam sicut habetur in q̄dam hyst̄o
alexādri magni . Qui dū orbem occuparet
q etiam athenas vbi pbi presidebāt . Quez
cū sapiētes ciuitatis quererent quare pacē
eoz ꝑturbaret dixit eum pacē habere velle
si pbos sibi tradere ꝑmitterent ¶ Cui vn
prudentū p fabulā respondit Quo otraū
sia inter lupum & pastorē exorta est . oquē
rente pastore de lupo q̄re eum infestaret . q
oues rapet Ait lupus canē esse in culpa q
si canez sibi daret . deceꝛero pacē ꝓmitteret
Qui lupo datus est & custode derelicto . p̄
ea sine impedimento oues lupus inuasit . &
q̄uiora damna prioribus intulit ¶ Sic sa
pientes literati diligēdi sunt . q in eis latet
salz q pax nr̄ ꝓ quocūq; omodo ꝛlinq̄di . q
latent ꝺ lupos q falsos & iniq̄s q̄ sibi ꝛlicti
fuerit pax q salz pit ¶ G ¶ Decet autem
dentes reges & impatores rōnoz filios su
os vt p̄ se pacifice regere possent artibz li
beralibus inbuendos tradiderunt & scolas
artium priuilegijs magnis mūerūt ¶ Vñ
Fridricus impator ut habet . §. de . scolaribz
& horū ꝑuilegijs eos & eoz nuntios i locis
vbi habitant securauit mandās oibus . ꝓ
nullus eis iniuriam inferre presumat . & si
rectores iniurias eis factas nō vindicauerit
damna eis illata de suis rebus in q̄druplū
restituere tenēt Infames efficiunt & digni
tate sua in ꝑpetuū cadere dñt . nec eos aliquis
q̄uenire debet . nisi coram mḡro suo . vel ci
uitatis ep̄o qui solum sup eos iurisdicc̄oem
habent . Vnde dicit Dignum nanq; existi
māz ut cū bona facientes nostrā laudem

ꝓfessionē oīs mereāt quoꝝ scientia nudꝫ illūinat ad obediēdū deo & noꝫ eius ministria vita subiectoꝝ informat quadā spāali dilectōe ab oī iniuria defendam? Et seqt quis eoꝝ non miꝫeat cū amore scientie sacri exules ꝺ diuitibꝫ paupes semetipos exemꝫ ut vitaꝫ suā omnibus piculis exponūt & a vilissimis sepe hoībus qꝺ grauissime ferēꝺ est corpales iniurias pfert Ecce q̄ tū amore impatores ad scientiā habuerunt. Vñ ꝓpter hoc rex romanoꝝ hortatus fuit regē frācoꝝ vt filios q̄ deberent regere traderet artibꝫ dicēs. Rex illitat? est q̄ azinus coronꝫ Ido iulianus impator dixit Ꝺi vnū pedē in sepulcro haberem. adhuc addiscere vellem.

qꝺ Docꝺo debent habere exercitacōez manualem que prohibet prauitatē. Nā vt dicit phs in ꝓblematibꝫ. eo anno quo aerq̄tus fuerit. & nullus ventus multi hoīm moriunt Cuius rō est q̄ ventus depurat aerem. & ꝑ motionē renouat aeris regionē ꝺm ostantinū Hoc videmus p expientiam in fluībus in quibus nō est otinuꝫ fluxus ibi putredines & vermes generant Sic tpe pacis & tranq̄litatis qñ ī ciuitatibꝫ non sūt debita exercitia. multa feda & inq̄ ab ocios generantur luxuria ebrietas ꝛc Exm habemus in dauid. ij. Regꝝ xj. Qui cū occiaret in domo iacob exñte in bello adulteriuꝫ ꝺmisit & salomō cum habuisset pacē & req̄em p circuitū regni sui statim lapsus est per mulieres in ydolatriaꝫ vt dicit. ij. Regꝝ xj. vñ Ouidius. Otia si tollas piret cupitis arcus Nam cū ciuitas romāna bellis & discordijs ꝺ karthaginēb vexaretur. colebat virtuoꝫ exercitijs ꝟ p q̄ cartago sꝫsa fuit otio libidini & gule roma se dedit. & q̄uiter peccauert vñ carthago. ij. ciuit. erat pꝫ romā & quelibet illaꝝ voluit p se esse mater mūdi quod erat causa discordie magne inter eas Cum autem romani multis exercitijs belloꝝ turbarent. vt liberius possent libidini vacare petebant pacem. q̄ sapiens scipio non assensit. Potius em voluit q̄ romani haberent aduersitates q̄ q̄ otio in pctis caderent. q̄ factum est carthagine destructa. Quare. augusti. ij. de ciui. dei. c. xix. dicit Plus nocuit rome euersa carthago q̄ priꝫ nocebat aduersa. Quia post euersa carthagine darent se libidini. & vanitatibus. & q̄uissis pctis deꝫ vindicans pcta eoꝝreg: num rōnoꝝ destruxit ut ꝓnꝺit tali mō qꝟ Nam inuente sunt in q̄ꝺam porta ciuitatis hee lre scripte. p. p. p. s. s. r. r. r. f. f. f. nc ī tota ciuitate romana inueiebat qui sciret q̄ꝺ hoc significaret. ꝟ illo tpe fuit beda venerabilis. valde famosus inter sapientes ad quem miserunt rogantes vt huiꝫmodi lras interptaret Qui sic exposuit. pr patrie ꝓfectꝫ est. Sapientia secū sublata ē. Ruet regnū rome. Ferro flāma fame. Et indignōni eruerūt sibi oc'os ꝓpter veritatē quaꝝ dixit ꝟ tñ eis otigit vt beda ꝓꝺixit Patet ergo q̄ tū malū causat otiū Debꝝ ergo in ciuitate esse manualis exercitacō tā nobiliū q̄ ignobiliū Juxta ꝺdiccōem status vnius cuiusq̄. & nemo otiari ꝺꝝ p̄cipue q nobiles informare debēt pueros suos q accuare in virtutibus. nec verecūꝺari eos optet cū nobilius & dignius sit manualiter opari quaꝝ furari rape paupes spoliare. Nam vt dicit in policrato. libro sexto. Statuimus vt cum filijs suis possent sufficere ad gloriaꝝ bona hereditaria tamen instructi sunt vt si sua retinere vel aliēa acquirere nequaq̄m possent nisi per virtutem vnde eos ad graduꝝ militarem ascēdere volens prius eos ad cursū saltū vsuꝝ natāꝺi iaciēꝺi informauit. & filias suas lanificō. & in oīb? q̄ acu & lana opari ꝑnt instruxit. vt vitā possent p artem sustētare nendi texendi filāꝺi vestes scindēꝺi nō tm̄ artem. ꝟ etiā vsum hēbāt vt dicit vbi ꝺꝝ. q̄ hoc modo deficit. vnꝺ vil edler sind vnꝺ bluot arm. vt vulgarizat Ideo oībs raptoribus latrōibus. & oppressoribus abundat. Debēt ergo burgēses & alij cuiscū q̄ extiterint ꝺdiccōibꝫ se exercitare. ne penuria coganꝫ furari & alia mala opari Vñ ꝑs Labores manuū tuaꝝ manducabis beatꝫ es & bene tibi erit. qꝟ Tercio debet ciuitas hr̄e fidē ut. s. fides & fidelitas sit inꝫ ciuē & ciuem. sicut est in mēbris corpis hūani Quaꝝ vnūqꝺq̄ mēbrū in necessitate alti subueni ut nō ledat Sic quilibet alteri subuenire debet Prou. xviij. Frater q̄ adiuuat a fratre ē q̄si ciuitas firma. q. ꝺ. Illa ciuitas firma & fortis est in q̄ ciues fraternali amoꝛ copulati vnus alterū iuuat sicut fr̄ fratreꝫ Sed vere hodie sic non est vt. Jere. ix. dicit vnusq̄sq̄ a ꝓximo suo se custodiat. & in oī

ffre non habeat fiduciam quia ōmnis frater supplantās supplantabit ¶ Sūt nāq; ciues sil'es pātheē q̄ ꝺm p̄ſi. ex ore emittūt dulcissimū anhelitū p quē aīalia ad se ꝯhunt. ꝟ sūt plene maculis. & quicq̄d respiciūt in suam similitudinē vertūt ⁊ fatiūt maculosa appere. Sic modo ciues inter se dultia verba p ferūt. ꝟ plena dolositate & fraude ⁊ spēaliter negotiatores mercatores qui mltis dol' & fraudibus p̄xios decipiūt Et reūa quot maculas colox habet panthera tot macl'as doli hñt & modos decipiēdi hoīs q̄re cuilibet dici pt illud. Ie. lix. Habitacō tua ī medio doli. sic procerto esse non debet Dz vnq̄sq; p̄xim suū diligē sic se ip̄m Et leuit. xix. Non facias calūniā proxio tuo. nc vi opprimes eum Et sequit. nō maledices surdo. nc facias qđ iniquū est ¶ Ille eñ ciuis est vtilis ciuitati qui oībus ē innocēs nulli malum facit. ⁊ omnibus vicinis bñfatiēs & fidē firmā hē. vñ. Aug⁹. iiij. de ci. di. c. iij Felicitas est maior vitinū cōcordē hē quā maluz subiugaē bellantē Dz i' vicinꝰ eē tal' vt ille hō de quo narrat in vitis p̄m. li. v. post mediū vbi dicit. ¶ Q abbas pafutiꝰ supplicauit deo vt ostenderet ei cui eēt sil'is in terris ad q̄ venit vox q̄ erat sil' p̄mario illus vici Qđ audiēs venit ad domū illius Et ille cui moris erat suscipe hospites occēpit ei introduxit in domū Et quo inter epulas quesiuit ille q̄ erat studium eiꝰ dicens sibi reuelatū esse a deo q̄ erat dignus ostio monachoꝝ Et ille mīora ꝺ se. d. ait Nulliꝰ boni m̄ conscius sum. Tñ q̄ verbū domini ad te factū ē dico tibi q̄. xxx. sunt anni ex q̄ sum otinens ⁊ vxor sil'r. suscepi eñ tres filios hoꝝ causa solūmō a me cogita fuit hospites suscipe nunq̄ cessaui nc alicui añ me habere p̄misi in villa nullū de domo mea dimisi. sine viatico paupem non despexi. q̄ erāt necessaria ei tribui Cont iustitiā psonā nō accepi. alieni fetus nō intrabant domū meā. lite si vidi non preterq̄ qñ pacificarem nullus deprehendit famulos meos ī culpa greges mei non leserūt alienos volentē semi nare in agro meo p̄hibui. qñtū in me fuit non p̄misi. vt potentior infirmū premeret studui vt neminē otristarē. iuditiū si apud me fuit neminē odēnaui Hec sanctꝰ audiēs ostulās euz benedixit ei & ait q̄a hec imple

sti tibi deest vt obmittens cunctā sequis sapientiā. & statim secutus est eū. pgens ad heremū. ⁊ venientes ad fluiū. nc habentes nauigiū dixit ei sanctꝰ vt intret aquā pedibꝰ secū vix vsq; ad latera venit & collocauit eū ī cellula iux mōsteriū form viuēdi ei tradēs q̄ labores p̄pores suos deputās vilit se exercuit & mortuos ē cuiꝰ aīaz vidit inter chorus angeloꝝ dicentiū beatus q̄ elegisti & assūpsisti ¶ Sequit scōa ps in qua notat turbaꝝ laudabil' veneracō ¶ Nō ꝺm magistrū hīsto. Asinus ille oīs erat paupibꝰ qui p̄pa iumenta non habebāt & qui eo vtebātur. eodez die ministrabat sibi pabulum Soluite nc. Quod factū est vt impleretur ill'd Zach. ix. dicite filie syon. ⁊. ciuitati ierl'm q̄ filia syon dicit p̄ter montez syon iux quē sita est. Nam in monte syon qui tunc erat in ierl'm erat arx siue turis dauid & fortalitiū q̄ p̄tegebat ciuitas illa sic filia a mre nc Venit igit ibꝰ p̄ter festū pasce in ierl'm. Et ꝺba plurima que p̄ter eandē cām venerūt p̄ter famaz xp̄i de stupēdo miracl'o suscita cōnis lazari p̄cesserūt ei obuiā priusq; intret & asello in quo sederat in signū reuerentie straueūt vestimenta sua in via ne pedes offenderet spinis ul' lapidibꝰ Alij aūt ramos de arboribus in signū q̄ eēt rex victorialis & sic eū cū magno honore recepūt nc ¶ Moralit ī illa pte ī struim vestes vicōrū ꝺponē & arborē sctitatis alcēdē & ramos v tutū in ope portare q̄ desideramus x̄m rḡe digne ⁊ honorifice suscipe Naz vt habetur .ff. de aq̄ quotidiana ⁊ estiua. l. v. C. Illud labeo. Qñ vnū a reliquo separari pt. tunc sepetur inutile ⁊ q̄ vtile est in suo statu. & infirmtate pmaneat Cum em virtus ⁊ vitiū sint deo oīo incōpossibilia q̄ in nullo simul ⁊ semel esse pñt. bonus ⁊ malꝰ aliquis simul esse non pōt de peni. di. iij. Qui natus est Et qñto nūc virtus vtilior vitiū inutilius ⁊ dānabilibꝰ Ideo separe debemꝰ vitia. ⁊ pcta ⁊ a nobis repellē. & virtutes carpe ⁊ in eis pmanere Sic eriā dp̄abolum potenter expellimꝰ ⁊ regem x̄pm cū honoē suscipimꝰ Hoc ostendit in euāgelio in turbis ī suscepcōe x̄pi ¶ Volunt nāq; rex celoꝝ x̄ps hunc honorē sue suscepcōis hodie habē nō gratis. sed pro nostra informatione ut nos doceret per suam gloriam videlicet.

¶ Virtutes amare & uitia spnere.
¶ Mūdi gl'iaz refutare & celestē appetē.
¶ Amorem suū desiderare. & se dilgere.
¶ Docet nanq; ꝓmo nos virtutes amare
Cū em nāt̄alit̄ ql̄ibz bonum appetat ex ꝓ
ethi. n nihil i mūdo meliꝰ vrute. sic nꝫ auro
nꝫ argēto nꝫ lapidibꝰ pciosis possit appre
ciari q; spirituale est cui nullū corpale eqpa
ri pē Ideo sūme ab hoibus appeti debz. vñ
Pap. vij. Omne aurū in opacōe huius hare
na est exigua. n tanq; lutū estimabit̄ argen
tū in ospectu illius. Pretiosior est em cūctis
opibus. & omnia que desiderāt̄ huic cōpari
non valent Prou. iij. Mā illa mestos letifi:
cat. paupes ad honores exaltat n omnē vo
luptatē prestat. Dz incōpabilit̄ vtus mai
ora pstat licz em habundās in auro & argē
to multū gaudeat. Gaudiū em illud rapti
trāsit Iob. xx. Gaudiū ypocte. n diutis ad
instar pūcti. Est em multis amaritudinibus
mixtū & hoc facit deus sicut nutrix amaruz
ponit circa māillaz qñ vult puez ablactare
vñ. Aug⁹. ij. confes. c. ij. tu semper adetas mi
sericorditer seuiens & amarissis offensiōibꝰ
aspergēs oms illicitas iocunditates meas
ita vt quererē sine offensione iocūdari & n
hoc possem non inuenirē quicq; pter te dñe
Itē. aug⁹. qd est mūdi gaudiū. breuit̄ dico
secli letitia est impūita nequitia scz luxuriaꝫ
i spectaculis ebrietate ingurgitari turpitu
dine fetē. & nihil mali pati hoc gaudiū de
terꝰ rest dolore ¶ N ¶ Prius est em
gaudere de iniq̄tate q; dolere de corrupcōne
Sed gaudiū virtutis est ordinuū & securū
nꝫ amaritudine admixtū. Prou. xv. Secura
mens scz virtuosi qi iuge consiliū. vñ Seneca
epla. lxxx. vnū est hominis bonum ipsa vir
tus est qua inter prospera fortunata. Et ad
uersa superba incedit cum magno vtriusq;
rectore ducem ducereq; considerat Illa ordi:
nitas & ꝑpetuitas gaudij vtutis exprimit̄
in palma q; semp viridis est & nūq; arescit.
Sic vrtuosoz gaudiū semp manet Iob. xvj
Gaudiū vestrum nemo tollat a vob Quia
ꝑm phm. iij. ethi. ꝑm veritatē nemo honor
andus est n solus virtuosus. ¶ Donor em
est premiū virtutis ¶ In cuius signum or
narrat Aug⁹. v. de ci. dei. xxō colebāt virtu
tem & honorē qi deum. & fecerunt ad hono
rem vtutis duas edes siue templa sic ordi:
nata. q; nemo p oterat ad templū honoris
accedere nisi per templum virtutis primo
transieret & quare dicit̄ ꝺ excessi. pla. in
i dilectonis. psonis vilibꝰ & idignis porte
dignitatis patere non debz ¶ O ¶ Doc
etiaz designat̄ p palmā que inferius rudis
& aspera est supius aūt pulcra & folia eius
magnā hñt venustatez de quibus ramulis
solebāt romani victores coronate In cuiꝰ
signum q; nullus honorē n gloriam appet
ere debet. n nisi hanc asperitatē virtutum
primo ꝓmeruerit q; ꝑm pl'm. i. Thi. ij. Nō
coronabitur nisi qui ltime certauerit. Sed
vere q; multi sunt cōfidētes in celo premijs
coronari & honorari qui tñ nolunt hic vir:
tuosis operibus certare. ꝫ eis nihil dabitur
¶ Sicut patet in exemplo duoz militū. qui
sibiinuicē iurauerūt q; sicut fratres vtini
ōia lucra cōdiuiderēt Profecti igit̄ veniunt
ad villā vbi torneamentū fuerat publicatū
¶ Alter eoz vecors didicit q; ps adūsa po
tencōr erat & cepit timere vñ lāguore simu
lato quieuit i lecto altero ad tornamentū
ostanter ꝓcedēte. equos multos n clinodia
lucratus est et domū redyt. vecors aūt in
telligens torneamentū factū. & q; sotio bñ
origisset. caput cepit erigere dicens. sotie ca
re spero q; statim melius habeaz. & post tri
duū ꝺualuit ¶ Redeūtes igit̄ piter versus
patriaz cum venissent ad qndā viā vbi iter
suum debebāt diuidere. vecors dixit nobili
Frater nosti iuramentū inter me & te statu
tum. tps est igitur vt hic lucꝝ de torneamto
mecū diuidas Cui nobil' volo tibi esse fidꝰ
nec pacto otraire. ꝫ scire debes q; in torneа
mento duo lucratus sum scz grauia vbera
n bonos equos & ideo in vtraq; tibi teneor
Si g⁹ eqs mecū diuidere volueris Primo
oportet diuidē verbera. & extracto gladio
cepit eum valde grauiter verberare. A quo
vecors statim miaz pecyt dicēs. vade frater
quocūq; volueris cum equis tuis. ego aūt
vacuus vadā viam meā Sic ad ꝓpositum
filius dei xp̄s. & nos fratres sumꝰ Cato em
& frater noster est Ipse em nos itē dilexit
q; quicq̄d lucratꝰ est in vita illa p tornea
tum durissimū mortis. & passionis ꝓmisit
nobiscum diuidere. lucratꝰ est igit̄ gloriam
corpis n honorē p vtutes n grauia vbera
quā gloriaz nulli dabit n ꝑus etiā vtutibꝰ

& tribulacõnibꝰ secũ ptic̃ipet · & hꝰ certamie
virtutũ laboret Sic scti fecerunt q̃re apls·
dic̃ ꝑmo Thy·iiij· Bonũ certamen certaui
cursũ cõsũmaui· fidem seruaui in reliquo rẽ
posita est m̃i corona iustitie quã reddet mihi
dñs in illa die iustus iudex Non solũ aũt m̃i
ꝫ etiã alijs qui diligunt aduentũ eiꝰ· q ꝑ
¶ Scõo xp̃s docet nos mundi gloriã refu-
tare & hoc ꝓpter piculosum & tristabilẽ finẽ
Vnõ· pũ· xiij· Risus dolore miscebit· & ex
trema gaudij luctus occupat· est em̃ de illis
cõstitutis in honoribus & dignitatibus sic
qui de diuitijs &· dignitatibus somniant
Quãto em̃ magis gaudet i somno cũ se hꝰ
mõi hr̃e putant tanto magis etiam tristant
cũ euigilati nihil de huiꝰmodi habeant nec
reperiant· post breue gaudiũ longa seq̃tur
miseria· Quod ostendit hodie in processũ
misse · ¶ Primo ante ꝓcessionẽ dicit breue
euangeliũ in q̃ notat honor & gloria xp̃o
factus & post sequit passio ꝓlixa i qua ꝯta
tur de longa mĩsia & mãg ignoĩnia· Sic ex
modico hõre· & breui gaudio sequit magnꝰ
dolor & ꝓlixa pena nõ eterna mĩsia· Hoc
cõsiderans quidã nomine gotfridus· qui cũ
esset electus in ep̃m tornacen̄· & ab eugenio
p̃pa & abbate suo· Bernardo cogeret onus
subire ep̃atꝰ ꝓcidit ad pedes abbatis & cleri
coꝝ in modũ crucis qui eum elegant dicẽs·
Monachꝰ fugituꝰ si me eligitis potero esse
eps vero nũq̃ Cui postea laboranti in extre
mis quidã monachus ei carus assistens · et
supplicauit dicens · Care mi frater in corpe
sepam̃ oro te si potes salua diuĩa volũtate
statum tuũ pꝰ mortem mihi renuntia · Cui
oranti post mortem eius coram altari appa
ruit ei in visione gotfridus dicẽs Ecce assũ
frater tuus gotfridꝰ· Quõmõ est tibi fr̃ mi
inquit· Respondit bene· Et addidit verum
tn̄ m̃i reuelatũ fuit a scta ỹnitate q̃ si ꝓmoꝰ
fuissez in ep̃m· fuissem de nũo rep̃boꝝ Tris·
& allegat· xxxx· di· ·c· multi Quicunq̃ desi
derauerit primatũ intera in ueniet ofusiõez
in celo nr̃ inter seruos xp̃i ꝟputabit qui de
primatu tractauerit Quid em̃ padiso iocun
dius· quid celo securius· vbi scz fuit magna
gloria· & tn̄ ex paradiso homo· & ex celo an
gelus peccando· scz ꝓpter appetitũ glorie ce
cidit e· di·ca· quid em̃ q Q ¶ Sed
queris sunt aũt oms qui appetunt· dignita
tes· ꝓmotiones· honores · vel gloriam· in
statu dãnatoꝝ vel damnãdorũ· Et videt q
sic ex predictis Inoppoꝝ est beatus Augꝰ
& allegat in cañ· viij· q·· ·c· Qui ep̃atum
·i· p̃esse dsiderat bonũ opꝰ dsiderat ¶ Dico
q aliquis pt̃ desiderare primatũ siue gliaz
& honorẽ duplicit· vno mõ non tm̃ vt quis
possit preesse · & etiaz possit ꝓdesse hoc desi-
derare bonũ est· & sine pcõ· ꝑmo cũ merito
de quo dicit Augꝰ· vbi s ¶ Aliomõ vt tm̃
quis p̃sit ꝓpter in anẽ gloriã sic hodie omu
niter fic· talis peccat mortaliter & est in statu
damnationis· ꝺ quo loquit Crisꝰ· q
¶ Deordinat̃ tn̄ appetitus glorie· & hõris
tripliciter ad peccatũ ¶ Primo p hꝰ q ali
quis appetit testimoniũ vel laudẽ de excellẽ
tia qm̃ nõ hz vt puta de sciẽtia cũ sit ydiota
de nobilitate cũ sit ignobilis de iustitia in
iustus· ꝺ probitate ꝟprobꝰ & Hoc ẽ appetẽ
honorem s̃ suaz ꝓportionẽ ¶ Alio modo q
honorem sibi cupit non referendo in deũ
cui soli debet honor & glia Iux̃ illud apli
Regi seclorꝝ imortali inuisibili soli deo hõr
& gloria ¶ Tercio modo p hoc q appetit
eius in ipso honore quiescit non referens
honorẽ ad vtilitatẽ alioꝝ · Et quocũq̃ illoꝝ
modoꝝ q̃s honorẽ appet̃· sp peccat mortl
Est gꝰ merito talis appetitꝰ glorie fugiendꝰ
cum dyabolus plures p huiꝰmõi appetitu
cepit & damnauit q ꝑ ¶ Tercio docem̃
considerare xp̃i amorem & eum diligere· &
hoc p passionẽ que nobis ꝓponit Nã hodie
duo ꝛria simll ꝓponunt scz glia & ignoĩnia
vt vtrũq̃ magis clareat· q ex· ij· celi Opposi
ta iux̃ se posita magis elucescunt Quantuz
nanq̃ hodie suscepit si honorẽ tantã in pas
sione· Feruenti amore ofusionẽ Nam hodie
xp̃m vt regem honorifice susceperũt in passi
one vt latronẽ ofusibiliꝰ de ierl̃m eduxer̃t
hodie vestimenta sua straueruntꝰ In passio
ne vestiꝰ suis xp̃m spoliauerunt hodie ra
mos palmaq̃ quibꝰ reges coroabant obuiã
prauer̃t· In passione acutissimas spinas i
despectũ capiti eius inflixerũt · hodie eum
regẽ isrl̃ appellauerũt In passione eũ r̃gem
esse negauerũt· Hodie dixerũt eũ esse salua
torem· i passione seductorẽ· Hodie bñdictũ
in noĩe patris In passione maledictũ in pa
tibulo crucis Ecce· km̃i qñta ꝟitas· qñta
instabilitas in iudeis fuit· q̃ hodie tantum

honorauerunt interuallo modico eum tam ignominiose tractauerũt. Apoc.xviij. Quãtum glorificauit se & in delitijs fuit. tantũ date ei tormenta & luctũ. Hec q̃nta fuerũt quilibet cõsiderare debet gloriã transitoriã fugere & vitia vt p virtutes cũ xpo gloriaz eternã possit possidere. ¶ Seq̃t. ij. ps̃ī qua notat nõbilis obsecracõ pueroz clamãtium osanna. Nam osanna est dictio hebraica. cõposita ex os quod dicit salua. & anna qõ est interiecco obsecrãtis. quasi obsecro salua Clamabãt ergo deprecatorie osanna exinstitutu spũssct̃ nõ intelligẽtes q̃d dicerent. Deinde laudabãt eũ dicẽtes. Benedict̃ supplet. & glorios⁹ qui a deo missus venit rex israhel. q T ¶ Moraliter est notanduz ꝑm q dicit Phs. ij. ethic. q medium in oibus est laudabile. q in medio cõsistit vtus & ideo difficulter attingi p̃. q̃nto em̃ quis magis accedit ad mediũ tãto melius. q̃nto aũt magis distat. tanto peius ẽ. iiij. politi. Hoc simile claret in sagittantibus ad metã qui nãq; directe metã tangit brauiũ accipit q aũt nis alte ul' basse idirecte nihil accipit ꝓmo pdit Ideo diligenter cõsiderãt & varia attẽdũt q precise tãgatur. ne p excessũ vel defectu deficiamus quod vtrũq; vitiosum ẽ ¶ Sunt etenim. viij. cõsideranda necessaria ad mediũ virtutis. quoz si vnum defecerit mediũ non attingit. vñ ℞ Quis quid vbi certa q̃bz auxilijs. cur. quõ. q̃n. volens igit expiri. an opus quod est de genere bonoz̃ sit benefactũ & virtuosum attendat psonã patientẽ. an decuerit eam. an opus factum fuerit oueniens locus opetens corã quibz an liceat. an iustis auxilijs vel malis. ad finem bonum vel malũ quõ bene vel male debito vel indebito tpe ¶ Ad ꝓpositũ quia sine medio virtutis saluari nemo p̃t. Deus pater medium virtutis & salutis dignatus est ponere in medio nostri. scz filium suum vnigenitũ Iux illud Sap̃. iij. Rex isrl' dñs in medio tui vt qui est media psona int̃ patrem & spiritũsanctum medius siue mediator essz inter deum & hoiez. v. Thi. ij. Et. xj q. iij. Quid ergo mediator dei & hominũ xps ihs. hũc i⁹ mediũ ꝓ mo conati sunt iuõt attingẽ ß nimis alte volantes deũ non venisse nec de vrgine natum dixerunt n⁹ mẽdium attingerunt Ioh. i. Medius vestrum

stetit quaz vos nescitis ¶ Secũdo pagani eciam virtutis & salutis. ß nimis basse in sensibilibus errãtes ydola pro medio. & vo deo adorauerunt n⁹ mediũ salutis attigert Quare dicitur ꝓmolauerũt demonijs & nõ deo dijs quos ignorabãt. Cuius cõ fuit. q circũstantias ỏbitas p quas potuert ognoscere ipm medium dei filiũ non aduerterũt Sz p̃ꝙ pueri hebreorum sunt a spũsancto edocti videntes xpum medium salutis in medio turbaz adũtentes circũstantias. q̃s in psona. q̃d fecit. circa quos. quibus auxilijs. cur. ad q̃ finẽ. quomodo. & q̃n venit. nouerunt q̃ fuit rex israhel dei filius q tpe predicto p ꝓphas ad ipos vtute deitatis & auxilio angelorũ volens saluare. q V ¶ Ido ibũ in medio exñte qui ipm p ibant & qui seq̃bant eundẽ canticũ in eius hõrez psonabant dicens osanna ñc Venit nãq; ỏi filius seruare hominem.

¶ A culpa p remissionez.
¶ A pugna p defensionez
¶ Ab ira p sui traditionez.

¶ De primo. Math. i. Ipse em̃ salũũ faciet populũ suum a pcc̃is eoz Nam sicut morbz qui non expellit trahit ad mort̃ Sic culpa que non dimittitur occidit animam Quare dauid mersus pcc̃is timẽs mori in aĩa inuocauit dñm deũ dicẽs. Saluũ me fac. deꝫ q̃m intrauũt aq̃ scz pcc̃oz animã meam Infixus sum in limbo profundi. ¶ Sed quer̃ an p passionem xp̃i facta sit plena remissio culpe Et videt q̃ non q nihil corpale influit iustitiam in rem spirtualem. ß passio xp̃i fuit corpalis ergo non potuit aĩaz iustificare n⁹ p oñs culpam remitt̃ Inoppoñ est apl's. ad hebre. ix. Omnia pene mundant̃ in sanguine. sine sanguinis effusione. non fit remissio peccatoz Rñdet bonauenta di. xix. q̃. iij. sup magistrũ. q passiõi xp̃i nõ p̃t ꝓpe attribui aliqua causalitas iustificacõis vel remissionis culpe non enĩ causalitas materialis q̃a passio non est materia iustificacõis n⁹ formal' q illud est gr̃a n⁹ effitientis. q illud est deꝫ n⁹ finalis q illud ẽ gloria eterna Dabz em̃ passio xp̃i nihilominꝰ aliq̃ causalitatẽ i hoc q hz aliq̃lem cẽ ꝓpetatẽ. Attribuit tñ huic iustificacõ nostra p modum meriti interuenientis qõ quidem habet racõez dispõnis & reduci habet ad cãm materialem p modum

ſexempli ꝓuocantis·ꝛ excitantis·quodqui
dem habet reduci ad cauſam formalem per
modū termini quietantis·qō quidez habet
reduci ad cauſaz finalē·ꝛ ita paſſioni ꝛ etiā
ſic reſurrecc̄oni ſecundū aliquā ꝓportionem ali
cuius cauſe iuſtificacō attribuit Attribuit
em̄ ſoli paſſioni racō merendi iuſtificacōez
rō vero terminādi·ꝛ quietādi attribuitur
reſurrecc̄oni ad q̄m ordinat iuſtificacō nō paſ
ſioni duo vero inter media ſcz excitatio·& re
gulacō attribuūt vt̄q̄· Nā paſſio excitat
nos ad dei dilecc̄oez & inſinuat q̄liť debem⁹
mori ꝓ peccatis & ita eſt exemplū prouocās
ꝑma·petri·ij·Xp̄s paſſus eſt ꝓ nobis nob̄
relinquens ex̄m et eſt exemplum dirigens
Ro·vi· Si conformati ſumus ſimilitudini
mortis ipſius ꝛc̄· Similiter & reſurrecc̄o ꝓ
uocat nos ad iuſtitiaz p quā acquiram⁹ re
ſurrecc̄ois gloriam q̄m credim⁹ xp̄m habuiſſe
in ſua r̄ſurrecc̄oe & ſic ē ex̄m ꝓuocās Dirigit etiā nos dū ad exemplū eius conamur
ambulare in nouitate vite ambulem⁹ & ſic
eſt exemplar dirigens ¶ Ad argumentum
ōriū dicit ꝙ nullū corpale influit iuſtitiam
in pūale ſ̄ q̄admodum xp̄i caro ꝓ ſe non
eſt cibus anime in ſe tn̄ eſt cibus ex vnione
ipſius ad diuinam naturam ſic & paſſio xp̄i
Et ſic non habet potentiam iuſtificandi in
q̄ntū eſt paſſio corpalis·habet tn̄ inq̄ntum
a voluntate optiā ꝓcedebat eius extollentia & habebat fieri b̄m ꝓſonam digniſſimaz
que eſt omis iuſtitie ꝛ ſanctitatis p̄ncipiuz
& cauſa De·ij·ps·xxxiij·Saluaſti em̄ nos
de affligentibus·& odientes nos cōfudiſti
q̄ ¶ Sicut em̄ ſtrenuus miles ſeruos
ſuos defendit & ſeruat in prelio·ſic ſalua
bit nos xp̄s preliando ō dyabolū· ¶ Doc
p̄ p talem fabulam Ouidij oſtendi in hercu
le Nam cū ceres dea frugū ꝓſpentiaz filiā
ſuam i domo quadā minutiſſima clauderet
ꝛ ꝙ lamiſtrio vacaret preciper Dea aūt ve
nus ipā quadā die ſecū ad colligēdū flores
duxit q̄m vt pluto deus infernalis vidit eā
ꝺcupiſcēs rapuit & in domū ſuam deferēs
defloravit· Teſeꝰ em̄ miles fortiſſim⁹ vna
cum p̄procho ſotio ſuo oīa monſtra viciſſet
& oīa pericula attēptaſſent Contigit ꝙ hi
duo quadam die ocioſi eſſent dolētes ſcz ꝙ
nihil amplius inueniebant in terris vbi
ſuā fortitudinem exercerēt Pyrocheus ergo
cepit cogitare q̄o duduz pluto rex inferni
ꝓſerpentinā filiā cereis rapuerat q̄ iniuſte
in regno tenebraz captiuatā tenebat Amo
re igit̄ ꝓſerpētine p̄procheus inflāmabatur
& theſeum quē in ifermū ꝓ ipa liberanda
& pro viribus ſuis exercendis deſcenderat
pl'imū admonet & hortat Quo cōcēſſo ſta
tim incipiunt viaz tortuoſam ingredi·ita
ꝙ ad inferni ianuā venientes cerebꝝ terri
pitem in ianua inuenerunt·cuius cathenaz
ſtatim ſciderunt ꝛ eum ꝓ infernum fugere
ꝺpulerī Iſti ergo cunctos infernales ſtati
incipiunt inuadē· ſ̄ q ꝙ p̄procheus a ſocio ſe
diuiſit ꝛ iō a plutōis exēcitu captꝰ fuit etiā
incarceratꝰ non cathenis ferreis·ſ̄ venēoſis
anguibꝰ ligatus Cum igit̄ theſeus cū ſotio
liberando puḡret n' eum aripe valebat ul'
valeret victus cū ſotio pmanſit· Quare ad
herculē ſotiū ſuū ſtrenuiſſi⁹m mittētes ꝓ li
beracōe ꝺtinuo ad infernū deſcendit ianuā
fregit cerberū cepit & proſerpentinam li
berauit & gaudēs victorioſus redit Rei ve
ritas fuit vt aiūt ꝙ in caſſalia fuit quidaz
crudeliſſimus princeps cuius dom⁹ ad ſeraz
dicebat infernus Qui etiaz vnū terribilem
canem ad ianuam ſuam habuit q̄ homines
ꝛ beſtias deuorabat Iſtū i' ꝓ̄ crudelitatē
plutonē noiabāt & q̄ ille q̄dā die ꝓ ſerpēti
nam quādaz domicellaz filiā cuidā domi
patrie que dicitur ceres rapuerat Idē theſe
us· & p̄procheus ſibi guerrā mouerunt q̄z
vnus ab eo iā captus & alius in arce poſit⁹
erat·tn̄ hercules in adiutoriū eorū venit
Qui domū tyrānī ꝺfregit ſotios & filiam
eripuit·& canem eius ſecū duxit·& ſic infer
num ſpoliare fingit̄ ꝓ eo ꝙ ꝓ ipſum tyrānꝰ
dn̄s caſtri ꝙ infernus dicebat ſupatus eſt
Allegorice Cū pluto rex inferni dyabol⁹ a
p̄ncipio in adam·& euam ꝓſpentinam·ꝛ
humanā naturā colligentem flores·ꝛ ꝑter
collecc̄onē pomi veridi rapuiſſet · factū eſt
ꝙ duo fortiſſi milites ·ſ·abraā· & moyſes
ꝓ a cra ꝓ eos data iſta eripe voluerunt ·&
eam ſaluare a dyaboli domo temptauerunt
Abraaz em̄ circūciſionez tradidit ·Moyſes
aūt leges ꝛ ceremoīas dedit Veꝝtn̄ iſtā ne
quiuerunt eripe ꝓmo poſtq̄ diu ꝑ bona
opa cum inferni cuſtodibus ſcz demonibus
pugnaſſent·neceſſe habuerunt ſucūbere & i
inferno cum alijs remanere Ipi ergo ꝓ

adiutorio habẽdo ꝓces & ſuſpiria ad heicu
lem .i. ad fortem gygantem xp̃m dei filium
mittunt. Qui ꝓcerto ad eos carnẽ ſumẽdo
benigniter & mortez patiendo deſcendit ad
infernũ dyabolum potenter ĩuaſit & vicit
& infernũ fregit ſotios .i. ſcẽos patres eri-
puit ⁊ ꝓſerpẽtinã .i. humanã naturã de ſer
uitute inferi liberauit. Ps̃. verũtn̄ deꝰ redi-
met aiaz meã ō manu ĩferi ps̃. xlviij ⁊. xxix
Dñe eduxiſti ab iferno aiaz meã ſaluaſti me
a deſcẽdẽtibꝰ in lacũ. ¶ De tercio R̃. viij.
Si ꝑpo filio ſuo non pepercit deus. ꝟ ꝓnob
omnibus tradidit illum. qm̄ nõ ſalui erimꝰ
ab ira ꝑ ipm. Qui em̄ dat talentũ nõ ẽ deſpã
dum quin eciam det denariũ. Et qui nobis
dedit filiũ credentibus non negabit eternũ
beatum. ¶ Sed rõnabiliter q̃ritur
ſi pater dedit nobis filium in redemp̃coem
an pater poſſet dici redemptor noſter. Et vi
deꝰ ꝙ ſic ꝙ illius eſt redimere cuiꝰ eſt preciũ
dare. ꝟ pater dedit vnigenitũ ſuũ ꝑ ſalute
generis humani ſic̃ in autoritate premittit
⁊ Job .xij. Sic deus dilexit mundũ vt filiũ
ſuum vnigenitũ daret. Pater igit̃ nos rede-
mit. Poteſt ergo dici redẽptor noſter. Cont̃
Apoc .xij. ō filio dicit. Redemiſti nos deus
in ſanguine tuo. Reſpondet bonauentura
di .xix. ij. ſup magiſtrũ. Q̃ opus redẽp̃cõnis
duplicit̃ p̃ alicui attribui aut ſicut p̃ncipa
li autori. Aut ſic̃ exoſequẽti. Si primo mõ
ſic nõ olum ꝺuenit filio. ꝟ patri & ſp̃ũſc̃o
cum ſcz indiuiſa ſint opa trinitatis adextra
Si ſcõo modo ſic ſolum ꝺuẽit filio ꝟm hũa
nam naturã ꝙ ꝟm hanc ſolũ paſſus eſt. Et
hoc ẽ qꝺ mg̃r ĩ lr̃a dic̃ Redẽptor aliqñ p̃ & ⁊
filius dicitur. ſed hoc ꝓpter vſũ poteſtatis
non ꝓter exhibic̃oez humilitatis Nam ꝟm
p̃catis ſimul. & obie vſum filius ꝓpe redẽp
tor dr̃ iqñtũ deꝰ p̃catis vſu. ingẽtum homo
humilitatis effectu. Per hoc pater quid di
cendum eſt ad argum̃ in̄ȝrium. Ex his p̃
elici doctrina. ꝙ in nulla bona opac̃oe ſiue
laudis ſiue gratiaꝝ acc̃ois qꝺ facimus deo
ꝑſonas ſequeſtrare debemus ꝑ noſtrũ intel
lectum. Sz ſicut tota trinitas effectiue nr̃az
ſalutem opata eſt indiuiſibiliter totam tri-
nitatẽ laudare & glorificare tenem̄ & ei gra
tias agere Ideo in fine cuꝰlibz Pſalmi toti
trinitati gratias agimus dicẽdo Gl̃ia patri
⁊ filio & ſpirituiſancto ꝛc̃.

¶ Feria ſecũda.

Ante ſex dies pa
ſce venit ihs be
thaniã Joh .xij
Ig ¶ Ihs .i.
celi diẽ. Q̃ nullũ
violẽtũ ꝑpetuũ
eſſe p̃. quod oñ
dit .ij. celi ĩ mo-
tu naturali. & violento. Nã ut
dicit naturalis motus in principio debilis.
ꝟ in fine fortior. Motus aũt violentus ecõ
uerſo ſe hz. qui in p̃ncipio fortis ẽ. ꝟ ĩ fine de
bilis. ⁊ in nihilũ redigit̃. ſic̃ ꝓz. Si quis vio
lenter lapidem ſurſum extra naturã ſuaz iace
at. qui primo forti impulſus motum fortẽ
habet. ꝟ vltimo tandem debilitatur. ꝙ vl̃c
moueri non poſſit. & tunc motu naturali
⁊ ꝓpo deorſum cadere. primo debiliter. & q̃
to plus terre aꝑpinquat. tanto motus eius
fortior erit. ¶ Sic etiam eſt in hũanis opa
tionib̃. Opacõ nanq̃ hominis violẽta. ad
quã quis ſ̃ voluntatẽ cogitur. & neceſſita
tur. de die in diem remittit̃. & licet in princi
pio ſtudioſa oſtendat̃. diu tñ non permanet.
Sed quod voluntate libere opat̃. quaſi nat̃
lis opacõ magis ac magis delectat̃. pſeverat.
tur. ⁊ terminatur. Ideo dicit̃ in can̄. di. v.
quicqꝺ. Quicqꝺ neceſſitate fit cito ſoluitur.
quod voluntate arripitur pſeverat. ¶ Ex q̃
notare dẽm̄. ꝙ hi quiex timore ſcz huili. vl̃
necitate bõ fatiũt. ⁊ ſi mererẽt. mĩꝰ tñ. q̃ hi
q̃ libẽ & ex amore fatiunt. q̃ eſt regula iuris.
Qui ex timore facit p̃ceptũ aliꝰ q̃ dẽat fac̃.
& ideo iã non facit. Ex̃ de regul̃ iuris. Qui
ex timore. Coacta em̄ ſeruitia non placent
deo ꝛc̃. ¶ Ad ꝓpoſitũ. ſaluator noſter ex vo
luntate patris celeſtis. que ꝟm mg̃rm ſenti-
arũ di .xvij. eadem eſt ĩ patre ⁊ filio. in hũc
mundum veniens. hominem ꝑditũ redimẽ.
vt redemp̃cõnis opus mere voluntariũ oñ-
deret. & nulla violentia coactũ. Primo in fã
tia modicũ pietatis motũ fec̃. q̃ ꝑ arra nr̃e
redẽp̃cõis. ſanguinẽ in circũciſione fundẽdo.
deinde fortiꝰ v̈ba dura ⁊ duriora v̈bera ſu
ſtinẽdo. tandẽ q̃ñ in fine moriẽdo totũ p̃tiũ
ſoluere. Iux̃ tempus ordinatũ a patre de
buit. & fortiſſime. vt manifeſtaret ſe volun
tarie oblatũ. non q̃ timidꝰ latens. & mortẽ

fugiens · sed quasi leo audax · venatoribus
tps pueniens · locū planū aptū obuiā venit ·
scz bethaniā · ideo dicit euāgelista · Q̄ añ sex
dies q̄ etc ¶ Quaeritur an quilibet mi-
les sine timore ardua aggrediens · ꝓpter sa
lutē reipublice · sicut qui pugnant sub pcło
mortis ꝓ ꝯmūitate · sint virtuosi · & vt vir
tuosi laudandi, & videtur quod sic · Quia
tales exercēt actū fortitudinis · que est vna
de · iiij · virtutibz cardinalibz · ¶ In oppo ꝫ
quidā non pugnant zelo iustitie · ꝫ vindicte ·
Sed qui taliter pugnāt peccāt · igit ¶ Dico
ꝫm scām thomā in · ij · ij · qō quidā q̄nq̄ actū
exteriorē virtutis fatiunt · ex alia causa q̄ ex
virtute · qui non solum sil'itudinarie dicunt
fortes · q̄i exercentes actus fortitudines · p̄ -
ter virtutē · Sicut etiā homo depictus dicit
sil'itudinarie homo · q̄ tn̄ non est hō · ¶ Et
hoc fit tripliciť, Primo cū quis aggdit difficilia & terribilia · vbi mors imminet · eo tam̄
ignorante · q̄ si sciret forte mortē imminere ·
magis fugeret timore mortis q̄ aggderet,
Sic multis accidit · qui in aggressu belli · q̄si
inexpti tribilium occurrentiū · ridēt letant
& trufant · Sed dum ictus sensciunt tristant ·
& si possunt fugiunt, ¶ Sic accidit semel dū
quidā exptus in aggressum multū timeret ·
& alios timentibus tristaretur · ipse derisus
ob hoc ab alijs & quesitus · quare tristis esset ·
Respondet · vos ridetis & gaudetis · q̄i mor
tem non timentes · nc̄ picula belli scientes ·
q̄ fugere ꝓponitis · Ego aūt belli picula cō
siderans · q̄i exptus ptimesco · q̄ pro iustitia
hodie mori ꝓpono, Hoc etiaz accidit · dū hō
bone spei aggreditur ad pericula vincenda ·
puta cum exptus ē sepe picula euasisse · si em̄
talis non haberet spem iterū euadendi bo
num ꝯmune · vl' iustitiā tm̄ zelaret · q̄ amoē
iustitie se morti exponeret · hi etiam non ex
ercent, virtutem fortitudinis · Q̄nq̄ hoc
etiam accidit ꝓpter scientiam & artem q̄daz ·
sicut cōtigit militibus · qui ꝓpter peritiam ac
morum · & vsitatum exercitiū · non reputāt
pericula belli grauia · estimantes se p̄ suā artē
posse defendi · sicut dicit Vegetius de re mili
tari · nemo facere metuit · q̄ se bene didicisse
ostdit · ¶ Scōo modo exrecet quis actū for
titudinis sine vtutē · ꝓpter impulsum passi
onis tristitie vel ire · quam vult repellē · hoc
valde periculosum est & vitiosum, ¶ Tercio

ꝓpter electōnem non quidē debiti finis · ꝫ ali
cuius ꝯmodi tempalis acquirendā · puta ho
noris voluptatis · lucri · vl' alicuius in ꝯmo
di vitādi · puta imꝓperij · vituperij · afflictō · a
diffamie & huiz̄mōi · Qui em̄ ꝓpter hoc mi
litat · & ardua aggditur · peccat · xxiij · q · i · Q̄
culpatur · & si occidit periculose morit · volēs
igit virtuose bellare · & actum fortitudinis
exercere debet voluntatē suam tueri ne rec-
hatur a bono racōnis · ꝓpter rōnez mali tor
poris · ꝫ firmiter bonū rationis teneat · ō q̄d
cū̄q̄ malū etiā ōtra mortē, ¶ Sed q̄
ritur cū spiritualibus non ꝺueniat armis
militaribus pugnare · nc̄ sanguinem fundē
vt patet · xxiij · q · viij · cleri · Carent ergo tā
les virtute fortitudinis · Dicendō q̄ non q̄
licet eos nō ꝺueniat armis militaribz pug
nare · nc̄ sanguinē fundē, decet tn̄ eos armis
spiritualibus · vt sunt lacrimen oracōnes · ō
spirituales aduersarios insudare · iux̄ ꝓcep
tum magistri militie dicentis militibz suis ·
Eph̄ · vj · Induite vos armatura dei vt pos
sitis stare aduersus insidias dn̄i · Vnde
beatus gregorius · vij · moraliū, Iustor for
titudo est carnē vincere · ꝓpris voluptatibz
ōnire · delectacōez p̄nūs vite extinguere, Et q̄
illo sacro tp̄e plus ac fortius impugnamur
aduersarijs · & impedim̄ · ne bona faciam̄ q̄
alio tp̄e, Ideo tutius & certiz debem̄ custo
dire · & armis virtutū pugnare, ¶ Quantū
nunc ad expositōez euāgelij est sciendū · q̄
sicut heri ꝓpositū fuit qualiter rex celorū
deuotis receptz fuit magno honore · sic ho
die habetur quomō pie receptus est · & trac
tatus a suis deuotis sincero amore Et scōm
hoc tria notantur ·

¶ Primo caritatiua xp̄i receptō · In p̄ncipio
ante sex dies ·

¶ Secundo deuota marie veneratio · Ibi
maria ·

¶ Tercio murmuratiua iude detractō · Ibi
dicit ergo vnus ·

¶ Quantū ad primū ē sciendū · q̄ ihs ascē
dens de iericho venit bethaniā ut miracl'm
p̄tractū mēorie hoim magis ꝯmendaret, ve
nit ergo añ sex dies pasce · i · sabbo ante diez
palmaꝝ in bethaniā ad cenandū in domo
simonis leprosi · q̄ prius curauit a lepra, Et
q̄ forte symon attinebat marthe in aliquo ·
& ideo martha vt amica & nō ministrabat

& lazarus frater eius etiam fuit vnus de discubentibus · vt ex hoc vitas miraculi magis ostenderet eius suscitacois · loquebatur & epulabat ℣ ¶ Moralit est notandu · q; inter alia signa amoris magnu signum e onicatio mse · q; videmus q; inimici simul nec comedunt · nc bibunt, in signu huius habemus Joh · iiij · Q; mulier samaritana noluit cum xpo bibere · q; ptunc samaritai erat iudeoz inimici · Et ideo qn xps portu petijt a samaritana · dixit · quo cu tu iudeus sis · a me bibere poscis · q; sum mulier samaritana · no em coutunt iudei samaritanis · Sic etiam xpiani ppter odiu iudeoz · & eoz malitia · & obstinacone cu eis nc omedere nc bibe debent · pmo eos vt manifestos inimicos xpi & xpi noz vitare debent · q; cuz eis nulla familiaritate habeant · nc comedendo nc bibendo vt dicit · xxviij · q · i · omis ¶ Querit glo · quare loquim cu eis · nc comedem? nc bibem? cum eis · Reddit ad hoc ratio · q; maior familiaritas est i cibo sumendo · q; in colloquio · & facilius decipitur quis inter epulas · Nam herodes inter epulas decept est ppter eius iusiurandu · amputare fecit caput iohannis baptiste xxij · q · iij · vnusquisq; ℣ ¶ Ad ppositu cum maior acus deuote psone non sit xpo q; feruenti colloquio · & occulta inspiracone eam osolat di · Audi filia · & vide & inclia aure tua · q · d · filia mea · i · inspiracoe & pdicacoe mea m gcita audi intus & vide deu ipm p fidem q; viderut iudei per carne · Audi pphetias q; in ea incarnacone pdixert · & vide impietas & inclina aurem tua vt humilit audias & me ad cor suscipias ¶ Apoc · iij · ego sto ad ostiu & pulso · siquis audierit vocem mea & mihi apperuerit ianua · introibo ad illu & cenabo cu illo · & ipse mecu · q · d · Ego sto qi paratus ad ingressu ad ostiu · i · ad cordis habitaculu · & pulso pdicacois verbum ¶ Si quis audierit voce mea recipiedo predicacoez · & apuerit m ianua p veraz fidem credendo · introibo ad illu p gre spualis infusione · & cenabo cum illo per eide sanctificacoez · & ipse mecu p iocunditate scietie p augmentum gratie · & spe future glorie ¶ Ad hunc igit sinceriss amicu aie recipiendum ad pulsacoez eius statim sine mora pona deuota debet ancillas tres scz ·

¶ Fide mitte vt ianua cordis aperiat ·

¶ Spe substituere vt cena & locu dispoat

¶ Caritate dirigere vt fercula apponat ·

¶ Na po fides amico & sposo anime scilicet xpo ianua cordis aperit · scz fides caritate formata Naz p? xps p verbum hortacois predicantis ad cordis ianua pulsat · fides q; habitat i intellectu qsi i prima parte cordis pulsatem attedit quis est · q; cu summu ens & summu verum esse ognoscens ofesti aperit & hu militer & reuerenter suscipit ducendo eam ad scam portam cordis scilcz voluntate · vbi caritas custodit vocans caritatez dicens api m soror mea can · v Que cu xpm spexerit · & sumu bonu & sumu delectabile iudicauerit · stati cor apit dices · Ingred benedicte cur foris stas domu pparaui · Gen · xxiij · Caritas igit spor su cito pcedes dnaz sua scz aiaz amore spensi languida · iocude salutat & excitat di · Dna karissima ecce spus venit exite obuia ei · Que cu languida & debilis sit nec ppa vtute valens surgere hortat ceteras ancillas · scz virtutes castitate · humilitate & pacientia nc · di · Adiuro vos vt anucietis dilecto meo quia amore lagueo · Can · ij · Qui stati accedit · ca tactu benignitatis tangit & sanat di · ei Surge & vade q; fides tua te salua fecit · Mathei · v · & · x · luce · viij · ℣ ¶ Ecce qua bona · & potens est fides nostra valens sola aiaz ornare & eam xpo sponso insepabiliter copulare Quare dicit Deb · xj · Sine fide impossibile est deo placere Quis em dubitat meritales pbos · multas virtutes habuisse scilicet temperantia castitatem voluntaria paupertatem nc no tantum xpm habuert · q; fide caruert Nonne plures iudei & pagani deu amat · magnis olocaustis honorat · in mltis vtutu exercitijs xpianis pualet ß q; fide no hnt labores amittut · & vita eterna no pos fidebut Nec em sola e fecunda filia dei viua prolem procreas · sine qua oms alie vtutes steriles sut & abortiua pducut Abacuc · ij · Justus meus ex fide viuit & fons viue cui no omunicat aliens scz a fide ex regularib? · & & tns · licz in fi · & de pe · di · a · · S · Jt ut xps qn sara vxor abrae sterilis fuit · & abraam prolem a dno peteret · & pmisit sibi dns q; vellet mltiplicare sem suu sic stellas celi · qd abraaz credidit Ideo dns ut ei pmisit fecit Quare dicit Gen · xv · Credidit abraaz deo

ꝛ reputatꝰ est ei ad iustitiã Et vgo gl'iosa xp̃m p fidẽ cepit ꝛ pepit dum em̃ angelus gabriel diceret· Ecce cipies ī vtero ꝛ pies filiꝰ Adhibuit fidẽ & ꝺsensum & ideo statī cepit Quare beata elisabeth spũsancto rẽ pleta·beatã virginẽ a fide specialiter omen dauit dicẽs·Beata que credidisti qm̃ pficiẽ tur ī re nc̃ luc.i·Patet igit̃ ꝙ vtilis & potẽs est fides caritate formata·sicut fides nostra esse debet alias inutilis·& infructuosa quo ad vitã eternam iudicat·nᵒ hñs eaz minus ꝙ paganꝰ vel iudeus non baptisatꝰ·dãnat ꝓmo piculosius ꝛ grauius· ¶ F Sed circa predicta occerrũt duo dubia mouenda ¶ Primo iuxta illud vbi dixi fidem esse in intellectu·ꝛ portã suam xp̃o primo apperire ¶ Quero an fides ordine nature precedat caritatem· Et videt qȯ non·nã caritas est forma fidei·ꝫ ꝺm Auicennã·ī·metꝫ·c·vlt· forma prior est materia· ergo caritas ꝑor ẽ fide ¶ Contra apls·i·Cor·iij· Fũdamentũ aliud nemo pt̃ ponere pret̃ illud qȯ positus est qȯ est xp̃s ihs glo·i·fides ihu·ꝫ fundam tum qȯ precedit totũ illud quod est in edifi tio ergo fides precedit q̃ est in edificõ spũali sicut paries·ꝛ caritatẽ que est sicut tectum ¶ Respõdz Richꝫ·in·iij·sup mg̃m sentẽtiaꝝ di·xxiij·ꝙ possumus loq̃ de fide in qñtũ est iformis aut inq̃tũ caritate forta ¶ Loq̃s do de fide informi ¶ Dico ꝙ fides prior ordine nature est caritate ī via generacõis q̃ imp̃fectũ p̃cedit pfectum·cum em̃ caritas sit in affectu nõ fert̃ in suũ obiectum ñ ꝓmo fuerit p intellectũ sibi ostensum q̃ ostensio ẽ p fidem·qr nulla virtus intellectualis cxñs infra facultatẽ nature attingit ad congniti onem dei sub illa spẽali rõne q̃ est obiectũ beatitudinis pfecte sub q̃ rõne est caritatis obiectũ ¶ Loq̃ꝫ do aũt ȯ fide formata sic di co quod ordo nature caritas est prior fiȯ·ꝙ formacõ fidei est p caritatem· vñ cum fidei formacõ ꝑor sit ordine nature q̃ fides for ta ꝙ ꝺm phm·v·metha·Acẽns est prius toto vt musicum hoĩe musico·sequit̃ ꝙ caritas prior sit ordine nature q̃ fides formata siẽ pfeccõ materie prior est ordĩe nat̃e q̃ mate riaz esse pfectã ¶ Ad argum̃ ōrium dico ꝙ forma dicit̃ ꝑor eẽ materia ordine pfeccõis qm̃ forma ẽ pfeccõr p essentiã Materia aũt pficitur p participacõnez forme·in via aũt

originis est conuersꝰ ¶ G Secundo q̃ ro an pro illo priori ꝙ quo fides caritatem precedit an fides ꝙtunc dicat virtꝰ & meri toria vite eterne Et videt ꝙ sic Nã ille ha bitus s p quẽ spũaliter viuit̃ est virtus·sed vt dicit̃ Abacuc·ij· Justus ex vide sua viuit ¶ Dico ꝺm richꝫ·ꝙ pro illo priori fides nõ est virtus ꝓpe dicta·qr cum sit informis nõ attingit ad plenam racõez virtutis que est habentẽ pficere & actũ eius & ipm̃ in vlti mum finem debito modo refere·qȯ fidei in formi non ꝺuenit Perfectum em̃ actũ credẽ di non elicit Credere em̃ actus est intellectꝰ ad imperiũ volũtatis Qñ aũt vnus actus est a duobꝰ motoribus·ad hoc vt sit pfectꝰ oportet vtrꝙ motorez esse pfectũ volũtas aũt sine caritate non est perfecta·ꝛ ideo ac tus credendi elicitus ab intellectu ꝙ fidem nõ formatam caritate non pt̃ esse actus pfectꝰ qr informis etiã cum aduitorio voluntatis actũ suum referre non pt̃ in finem debitꝫ modo debito·ad hoc em̃ ut volũtas modo debito aliquẽ actũ referat in finem vltimũ oportet ꝙ sit adipsum p caritatẽ ordinata summũ em̃ bonũ quod est vltimꝰ finis·ob iectum est ipsius caritatis·Ꝫz ꝺm ꝙ vtus large accipitur scz pro quocũq̃ habitu ꝺtẽ minãte potentiã ad aliq̃ actũ respectu ob iecti debiti· Sic fides illa informis pt̃ dici virtus Credere em̃ qȯ est voluntarie assẽ tire sũme veritati ꝓpter se actus ẽ respectu debiti obiecti·Ad autoritatẽ ẽ dicẽdũ ꝙ lo quit̃ de fide caritate formata ¶ H Se cundo debet deuota ꝑsona xp̃o obuiã mit tere scȯaz ancillam scz spẽz vt eũ reuerenter suscipiat lotũ & cenã·disponat Nam p̃qm̃ xp̃s dulcis hospes aĩe·p fidem & caritatem cenaculum cordis est introductus ꝙ iã hõ firmiter omnia dicta xp̃i credit va ꝛ vt bõ & optia ad implẽ desiderat vltra hoc spare debet ꝙ quicqd ꝓpter xp̃m faciat·totum p mio inestimabili retribuetur· Sic aĩam p spẽ xp̃m reuerenter suscipit q̃i retributorẽz humiliter inclinãdo dicens·O dñe saluum me fac O dñe bñ ꝓspare benedictus q̃ veni in noĩe dñi·sed hic bene dicitur· Iacob·ij· ¶ Domo igit̃ p spem volẽs pedes xp̃i laua re instar magdalene ꝺsiderat tunc q̃ dñ in gressum huiꝰ hospitis ꝓtrauit· ꝙ pcia hunc hospitẽ amãtissimũ turpiter repulsit

& exclusit q̄ ꝓcipacõe oīm bonoꝝ & ieſtia
bili p̄mio ſe p̄uauit· & q̄ ſe ãgeloꝝ miſterio
ecīe ſuffragio beatorū patrocinio· ⁊ celeſti
brauio idignū fecit· Vltra hoc cõſiderat q̄
peccando ſe fecit hoſtem dei exulez oīs bõi
mancipium dn̄i diaboli· latronē mũdi· heredē
inferni q̄b9 cõſideratis p̄rũpit in cordis do
lorē & in lacrimarum effuſionē· quib9 tunc
lacrimis caritate calefactis incipit rigare pe
des ihu lauare & tergere· p9 hoc ancilla hec
dn̄az admonet· q̄ ſi certã expectacõnē imp̄ci
abil' boni habere deſiderat· q̄ ō omiſſis &
omiſſis ō deū ſatiſfaciat· Tunc aīa admõi
cõnez ſpei opa pietatis pauperibus incipit
impendere nudos veſtire eſurientes & ſicie
tes reficere· menſaz nulli indigenti negare·
ſic hoſpiti xp̄o menſam pat· ⁊ eum cibis· &
potib9 ſaciat· dicēte xp̄o Math· xxv· Quic
quid vni ex fratribs meis minimis feciſtis
mihi feciſtis ¶ Ex his verbis nota
bile ꝯhitur documentū· ſcz q̄ nullus debet
ſperare nec expectare eternã beatitudinem
poſſidere· qui non hic bonis opib9 inſiſtit
quib9 meretur de ogruo beatitudo· Dicut
heu plures ſunt qui nũq̄ vl' raro bõ fatiũt
ſ ſemp mala & tñ vitam eternam poſſidere
ꝺſidunt· De quibus· Sap̄· iij· vana eſt ſpes
illoꝝ & labores ſine fructu Et p̄u· x· Expec
tatiõ iuſtoꝝ leticia· ſpes impioꝝ pibit Quaē
magiſter ſententiaꝝ· iij· deſcribens ſpem dic̄
q̄ ſpes eſt certa expectatio eterne beatitudi
nis veniens ex dei gracia & ex meritis pre
cedentibus Et notanter dicit· ex meritis p̄
cedentib9· vbi em̄ non p̄cedũt merita ibi
non ſecuntur p̄mia Nam qui non debuit
nihil r̄cipere debet· de cle· non reſi· oq̄rente
¶ Tercio p̄ſona deuota caritatē que eſt ter
cia ancilla aīe ad hoc ordinare debet vt ce
nante ihu oīa fercula ſibi p̄pararet· & mi
niſtret· q̄ tm̄ hanc amat· q̄ niſi ipſa fercula
offerat· nullũ ei ſapiat· ſ odiat Aug9· & al
legat· ō pe· di· ij· tolle Tolle caritatē & odiũ
tenet· q· d· Omne opus odiũ habet quod ex
caritate mihi nõ miniſtrat ¶ Debet ergo ca
ritas xp̄o primo offerre·
¶ Greſſibilia p̄ ſedulitatē opacõnis
¶ Aq̄tica p̄ ſinceritatē relgionis·
¶ Alcilia p̄ uanitatez ꝺtemp̄ acõis·
¶ Nam primũ ferculũ quod caritas offert
xp̄o dulci ſponſo aie ſedenti humiliter ſecus
pedes eius eſt factũ ex greſſibus· ſcz ꝺmuni
bus aialibus· & ſignificat opa ꝺmunia oī
bus xp̄ianis ī decē preceptis tradita· q̄ ſic̄
illo ferculo ꝺmuniter oms diuites ⁊ paup
es vtunt̄ ſic etiã nemo ab opibus mãdatoꝝ
dei excuſatur· ſ oībus ꝺmũia eſſe debent q̄
volũt ſaluari dicente xp̄o math· xix· Si vis
ad vitã· ſcz etnã ingredi ſua mandata dei·
¶ Cui ferculo aſſociari ꝺz vinum clarũ· purũ
ſcz pura intenſio· ſcz q̄ illa opera p̄ceptorũ
impleant̄ filiali timore non timore ſeruili
Vñ· p̄s· Beatus vir qui timet dominum in
mandatis eius volet nimis· Aīa deuota ī
ſtar magdalene ſedens ad pedes ihu· ⁊ plēa
affecc̄oe ad mandatoꝝ obſeruantiã collatie
querit Magiſter amantiſſime poſſum ne ad
vitam eternã ingredi implendo em̄ia mãda
ta ſecluſa ancilla mea fide· mḡr dicit q̄ non
q̄ quicũq̄ vult ſalu9 eſſe· añ oīa opus ē· vt
teneat catholicã fidem· Anaſtaſius in ſpm
bolo ¶ Quero g̃a te magiſter dulcis· ſunt
ne abraã· ỹſaac ceteriq̄ ſancti patres amici
tui ſeruantes mandata añq̄ fides expreſſa
fuit p̄ te damnati· dicit nõ q̄ fidē p̄ ſpiritũ
infuſum habuerũt· ⁊ me venturũ ẽdiderẽt·
ꝺm magiſtrũ· iij· ſententiaꝝ di· xxv· ca· p̄c·
¶ Hac collecc̄oe facta caritas ſcõm ferculuz
offert quod eſt aquaticũ· ſcz piſces Iſtud fer
culũ non eſt ꝺmune oībus· ſ bene hñtib9 &
nota opa pacīe quibus dn̄s bñ reficit q̄ ſic̄
piſces ſemp mouent̄ in aq̄s delectabiliť· ſic
iſti p̄fecti· quoꝝ tñ pauci ſunt in aqua adũ
ſitatis· ō multis exercicijs delectari debent
q̄ deus ſolũ illos quos amat caſtigat· heb·
xij· Et· apoc̄· iij· Huic ferculo ſociandō eſt vi
nũ rubeũ· ⁊ memoria paſſiōis xp̄i ⁊ habũdã
tis effuſiōis ſaḡnis xp̄i roſei Vinũ em̄ ru
beũ ꝺm dyaſco· in dictis· ſi fuerit aq̄ tpata
eſt ſolutiũ viſcoſi hũoris· lenitm̄ ⁊ immũ
ditie abſterſiuũ Dic ſi efuſio ſanguinis xp̄i
fuerit ꝺſiderata· & quo ō latere exiuit ſang
uis ⁊ aqua· ⁊ mẽorie tradita· mũdat omnẽ
delectacõnez p̄cti· & lenificat oẽm adũſitatẽ
& impatientiã abſtergat· Grego· in q̄dam
omelia· Nihil adeo graue· qō non equanimi
miter tolerat· ſi xp̄i paſſio ad memoriam re
ducatur ¶ Queritur iterũ aīa ſiciens fon
tem ſapiẽtie· O bone magiſter poſſũ ne ſine
aduerſitate p̄uenire ad te in tuum regnum
¶ Reſpondit veritas infallibilis non· ſ p

magnas tribulacōnes oportet intrare regnū celoꝝ. Actuū. xiiij. ¶ Sed cur amātissime dñe sic te diligentes castigas. dicit vt probē eos an me diligant & fideles inuēti coronā digniorē accipiant. Hūus em̄ qui suffert tēptacōnez. qm̄ cū pbatus fuerit accipiat coronam vite. ic̄ Iaco. i. ¶ Tunc caritas accedit. Et tercium ferculū xp̄o apponit. scz altilia nobilissima. quibus solūmodo in magnis ꝺstituti fruunt. & significat opa sup eroganōis. ⁊ cōsilia xp̄i que non sunt ꝺmunia oībus. ꝫ solum ꝺignissimis. & pfectis hominib⁹. ¶ Sicut altilia & vltra alia aīalia alte volant sic̄ premio p huiusmōi ꝺsilia ⁊ exercitia. ꝺsiliorꝝ & altꝝ exaltent̄ ps. lxxiij Exultabunt cornua iusti. i. merita vel dignitates ¶ Cum quo ferculo. vinū aromaticum scz claretum xp̄o infundi debet. scz iubilus cordis ¶ Quia sicut claretū ex odoriferis cōficit spūm & cor letificat ⁊ ꝺfortat sic iubilus ex xp̄o & donis suis & meritis ꝺficit quē hō pre nimio gaudio explicare nō pt̄. ¶ Cōfortat aūt spūm etiaz. & letificat. ꝙ sine intermissione affectus cordis se in deū eleuat ⁊ saltat & inexplicabiles consonātias ⁊ melodias causat. ¶ Hi enim affectus dulcisonantes in auribus xp̄i. sunt cythariste cantores & hystriōes. tollētes eū ꝺ omnio & aīaz ad dexteram eius collocantes assunt tres ancille quaꝝ pma scz caritas potū offert dño dicēs Bibe dñe nā & camelis tuis. i. aīabus sctis potū tribuam. Gen. ¶ Iste est potus eternē iocunditatis. & salutis cū quo e iam potu aīaz sanctā inebriat & p insepabilez vnōez ad sponsum xp̄m conquiescendum collocat ¶ Sequit. ꝙ ps ī qua notat ic̄. Recūbēte nā ꝫ ibu cū discipulis in cena venit magdalena ic̄ Nardus ē herba odorifera cuius flores ramusculi ⁊ radices sunt precioſi ad vngentū ⁊ dicit spicati. & depcioſiori mānardi. ¶ Sed cur hoc fecit dicit. Aug⁹ in libro de verbis dñi ꝙ iudei quiveneraūt ad videndū lazarum interrogabant eū in mēsa de alia vita. & de mortis ḡuitate & sepacōis aīe a corpe. ¶ Ad que respondens dicebat. creaturam viuentem non posse hanc ḡuitatez ymaginari. q; qñto maior est dilecō. tāto est sepacōis dolor ḡuior. Hūc ergo dolorem xp̄s ꝺsiderans pfecte quē statim humanitus erat passurus anxietate tm̄ tur

babat. ꝙ toto corpore sudauit ¶ Hoc cum attenderet magdalena credēs em̄ nimio calore pressū labore itineris vngentū illud frigeratū attulit ⁊ caput eius vnxit ¶ Et sic ter legit vnguentū ꝑparasse ad vnguēdū dominū suū ¶ Moraliter est notandū in hoc ꝙ magdalena dñm ter vnxit ꝙ ꝺ beneficijs a dño acceptis gratissima fuit Nam ꝺm senecā in libro de beneficijs Illud bñficiū est iocundū quod alicui obuiū vēit sicut patet. Gen. xxxij. Iacob qui noscēs fratrē suū esau ꝺ eū motū. voluit eū placare. & venit ei obuiā cū mūeribus ⁊ placatus est. vñ ex de cele. mis. cū marthe dādo placet homo. & accipiendo displicet ¶ Sic nos qui variis modis peccando deū ꝺ nos ꝺcitamus ad iram debemus venire obuiaz & mūeribus ꝺtricōis & doloris cū placare Quia. Prou. xxj. Munus absconditum extinguit iram & donū in sinu mittigat indignōnem maxiaz ¶ Munus abscōditū est dolor de omissis absconditus in corde. vl' cōpassio ꝙximi ex dilecō dei ¶ Donū vero in sinu est elemosina. vel aliud opus pietatis factū xp̄i deū paupi Illa omnia deū placāt & maximā eius indignacōnez mittigat ¶ Audit dilecta magdalena q̄ noscens xp̄m delictis & pcīis suis multū offendisse. multis donis non solū ꝺtricōne. ꝫ maxima cordis dilecōne & pietatis opibus eius iram mitigauit ⁊ placuit ¶ De quibus opib⁹ pietatis hodie xp̄ūs vnū ꝺ unccōe ¶ Debemus ⁊ nos xp̄m ꝺ receptis bñficijs spūali inungere. triplicia nobili vnguēto scz

¶ Dolentis cōtricōnis.
¶ Gementis cōpassionis
¶ Feruentis deuotionis

¶ Primū vnguētū qđ est dolens contricō Quia letalia & ferentia vulnera sonat ipsius egrotāris aīe. scz omnia crimina mortalia Conficit aūt hoc ex herb⁹ inmundis ⁊ vilissimis scz peccatis ex volūtate mala naris. ꝫ recollectis in ꝺscia q̄ in orto xp̄o. Vade ḡ in ortū tue ꝺscie p cōsideracōnez & attēde q̄ vil' fact⁹ es. & q̄ inmūdas viles & fetidas cōgregasti herbas. ¶ Cōsidera etiā circūstāri as quomodo cō deū cō proximū. & cō teip̄m & cō salutē ⁊ sāctitatē aīe tue ibi nociue fuit Radicitus igit̄ collige. & ex⁹ he oīa simul. Ita ꝙ nec radix ⁊ mala volūtas n' herbe

ſcz·opā pmaneant·ꝫ oīa cōtundāt·& in mortariolo cōdis·ꝛ ex his ſuccū mālē delectacōnis extrahe totaliter· vt nihil delectacōnis ibi remaneat & qñtū delectat? fuiſti tm̄ doleas amariſſime· Succus em̄ delectacōis extractus ꝛ dolor his herbis pcēoꝝ adiūctus ꝟficit vngentū vtiliſſimū omnium vulnerū mortalium curatiuū ·quo anima peccatrix mundat·ꝛ deū de iniuria cōtentat· ꝑs·lv· Sacrificium deo ſpiritꝰ cōtribulatꝰ cor contritum· Nam ſicut vnguētum cōfectū ex mira naturaliter corpꝰ a corrupcōne ꝛ putrefacōne conſeruat· Sic amarus dolor de peccatis animaꝫ purgat & ſeruat ab impuritate peccati· & a corrupcōne ¶ In cuius figura dr Iudith· x·lauit iudith corpꝰ ſuū & vnxit ſe mirra optima·ꝛ olferem iuxta lauit· Iudith cōfitēs interpretat· & deſigt aīaꝫ penitentē q̄ cōfitet dño ſe foꝛe peccatricez Illa ſi mīra penitētie ꝛ ſtricōis fuerit vncta ꝺ pabolū expellit· & peccatum interficit & ad nihilum redigit· cum hoc deo ſacrificiū ſuauiſſimum facit Gen·xxxviij Quaſi mīra electa dedit ſuauitatez odoris ꝙ ¶ Ez querit an cōfeſſio ſit admittēda ſine amara penitentia· & propoſito vlterius non peccandi· Et videt qꝺ non qꝛ talis nō eſt fructifera·xxiij·q·ij·dicit ibi· Qꝛ cōfeſſio non ꝓficit ſine vera penitentia interiꝰ Inoꝛꝺ exꝑ de·pe·ꝛ re·ꝙ q̄dā· Habetur ꝙ confeſſio ſine ꝓpoſito non peccādi·licet non ſit fructifera eſt tñ admittenda ¶ Dico em̄ ꝙ eſt admittēda vt attribuat cōſilium de pcīs non tñ dabit ꝺa abſolucō cum penitētia non ſit vera ¶ Querit ſcō an ꝙ contricōez ꝙ qñtocūq; magno pcto ſuffitiat qñtocunq; pua ſtricō Dic Rich·in·iij·ſup mgīm di·xvij· Qꝛ cū contricō dicat actū peītendi caritate formatum·ꝛ qñtūcunq; modica caritas ſuffitiat ad remiſſionē quaꝝcūq; peccatoꝝ mortalium qñtacunq; pua cōtricō ſufficit ꝙ qñtocunq; magno peccato Non ſic aūt dicendō eſt de attricōe ſcz pnīa nō formata Cum em̄ cogitāt i ſpeciali ·neceſſaria ē maior attritio de maiori pcto q̄ minori ·q̄uis in penitendo de oībus ſimul non ſit maior diſplicētia in actu de vno q̄ de alio·nāria eſt tñ in habitu· vñ ꝙ qñtocunq; magno pcto· qñtacunq; pua contritio non formāt gīa de lege cōmuni· ꝙ q̄ gīaꝫ attricō fieret cōtricō ꝙ ¶

¶ Qz querit vtꝝ poſſit eſſe nimis magnꝰ dolor in contritione· ¶ Reſpondit ibidem vbi ſ· ꝙ in actu penitendi duplex eſt dolor vnus eſſentialis penitentie·ꝛ ꝫ eſt in voluntate ratiōali· qui eſt q̄dā voluntatis diſpliſcentia qua ſibi diſplicet peccatum inq̄ntum eſt tranſgreſſio legis diuine Et ꝙ hec diſpliſcētia directa cauſat ex caritatia dei dilectione q̄ nimis intēdi non pt· Ideo hec diſpliſcētia non pt eſſe nimis magna· Et eſt alius dolor non eſſentialis penitentie· & hic eſt duplex· vn̄ in corpe·quo homo corpus ſuum affligit ꝙ pcīis ſuis & hic dolor bn̄ poſſz e nimis magnꝰ ꝙ cum tali tempamēto debet homo affligē corpus ſuū vt nō interimat ſibi naturā· vñ apl's ad Ro·xij· Rōnabile ſit obſeq̄um vr̄m· Eſt alius dolor interior· q̄ eſt paſſio appetitꝰ ſenſitiui·& ꝫ eſt duplex Qñcūq; em̄ cauſat talis·ex ꝺſideratiōe alicuius amiſſionis honeſtatis ſeu glorie accidentalis ꝙ peccatū·hꝫ eſt dolor i mulieribꝰ ex hoc ꝙ amiſerūt ſui corpis integritatem & talis dolor poſſet eſſe etiā nimis magnus Qñq; cauſatur directe ꝙ quādaꝫ redundantiam ex diſplicencia voluntatis qua ſibi diſplicet peccatū inq̄ntū eſt legis diuīe tranſgreſſio· Et ſic adhuc dicūt quidā ꝙ dolor poſſz eſſe nimis magnꝰ·quia penitentia vtꝰ moralis corrumpi pt ꝙ ſuphabūdantiaz de fectū· Alijs videt ꝙ hic dolor non poſſit ee nimis magnꝰ ·ꝛ ſi non poſſet eſſe exceſſus in cauſa nō poſſet eſſe exceſſus in effectu. Vnꝰ modi aūt doloris cauſa eſt·ſup̄ dicta diſpliſcentia pcīi de q̄ exceſſum eſt nō pt eſſe nimis magna· vñ ſi penitens ex vehementiſſimo dei amore tā vehementer doleret ꝺ peccato ſuo· ꝙ ex hoc cauſaret in appetitu ſenſitiuo tam vehemens dolor ꝙ corrūpet armoniaz corpis nāturaz ad vitā·non poſſet dici exceſſiuꝰ in genere mortis nꝰ pfectōni penitētie derogās ꝫ ꝺcordās forte n̄ hoīs voluntas directe & ex intencōe feriet ad ꝓcandū talē paſſionaz ad hoc vt ipſe moreī· & ſic credo ꝙ intelligunt illi q̄ dicūt ꝙ in dolore qui ē in appetitu ſenſitiuo pt eſſe exceſſus ꝙ ¶ Secūꝺ vnguētum quod eſt gemēs ꝺpaſſio cōficitur ex ſpēbꝰ amaris miſeris & āguſtijs ꝓximorū· ꝛ maxie ex acerbiſſima xpi paſſione· Iſte ſpēs collegunt in orto ſancte eccleſie vbi in habundātia defectꝰ habent

plures paupū xp̃ianoꝝ. Nos em̃ ꝺfect⁹ pau
pum quilibet ꝑ mẽoriaꝫ colligere debꝫ & sin
gillatim ad mortariolū cordis recondere &
retorquere & vt inde succum compassionis
accipiat & ex ꝓpassione qñtū possibile est ꝛ
substantia suffragat defectus eoꝝ subleuet
Illud vnguẽtuꝫ magne ꝺtutis est nõ solū
sanare ãiaꝫ ꝺpacientis veꝝ etiã gratiã solet
ꝑcurateꝫ hominẽ in bono ꝺfirmare. Tali
vnguento samaritanꝰ sauciatū vnxit De q̃
dicit luc̃. xvj. Sic etiã ioseph ab aromathia
xp̃m tollens de cruce inunxit. Sic quilibet
nr̃m ad ꝓximū suum debet habere cõpassi
onem. & cum samaritano vulnera defectibi
litatis ꝑ subleuacõꝫ inũgere. Apl's. ij. Coꝝ
xj. Quis infirmat & ego non infirmor. q. d.
nullus q̃ oĩbus ꝺpatior Hoc docet natura
Nam oculus sanus & clarus si intuet infir
mũ etiã lacrimat. Bene ergo ꝺfundit hũa-
na impietas quoꝝdam diuitum qui in supa
bundantia viuũt. nec paupibus indigenti
bus subueniunt Hi assimlant salicibus q̃ iuxt
fluenta plantant. & tñ semper infructuosa
remanent. Sic diuites in delicijs videntes
defectus paupum nullũ opus pietatis ꝓdu
cunt. ꝓmo potius destruunt & inutiliter ex
pendunt. hi assimlant rusticis Nota prius
¶ Terciũ vnguentũ scꝫ feruẽs deuocõ
ꝺficit ex spẽbus salutiferis & nobilibꝰ. q̃ sũt
opa pietatis dei. ꝛ maxime opus amaẽ mor
tis xp̃i. Hee species quales sint vel fuerint
clare ostendunt libri medicinales. sñia euã-
gelistarũ & epłaꝝ. quaꝝ opacõm quedã sũt
creacõis. q̃dam conſuacõis. quedã reforma
cõnis. Nam si consideare velimus opus cre
acõnis immensaꝫ ostendit auctoritatẽ & po
testatẽ. Dum em̃ deus solo verbo ex nihilo
omnia creauit nulli dubium quin eadẽ po
testate oĩa posset adnihilare et in nihilũ re
digere oĩa em̃ sunt sub potentia eius Sap̃.
xvj. Tu es dñe qui vite. & mortis habes
p̃tatẽ. Q̃n i' hõ deuote cogitat. q̃ nobilit
p̃e ceteris ãialibus sit creatus ꝛ donis na
talibus sit ĩsignit⁹ ꝛ q̃ clementi in esse nõ
obstante quocũq̃ malo vel peccato eum cõ
seruat nutrit & diligenter custodit Ex his
factis bonitatis q̃ spẽbus dignissimis con
ficitur subtilissimũ & odoriferũ veguẽtum
deo scꝫ quedã naturalis inclinacõ filial' obe
diẽtie qua se tota mẽte. & sp̃m ad bñplacita
offert ad implendũ De quo autor ꝺ spiritu
& ãia prorumpit in pſona dulciter deum i
vnguẽtis. sic dulce inquit m̃ pater est semp
de te loqui. de te cogitare. te laudare. semp
amare semp gratias agere meipm̃ vilipen
dẽ. semp te timẽ. ꝛ mea tibi deputare semp
audiaꝫ te docentꝫ. Ecce q̃ dulce ꝛ odoriferꝫ
vnguentũ deuocõis. Q̃n aũt hõ cõsideratꝫ
opꝰ reforcõis ꝛ recõciliacõis. q̃ mibicordit
ꝑ dei filiũ a morte eĩna & pena sit sine xp̃is
meritis redemptus. sentit dñm maxim̃ sore
amicũ cui tota mente & affectu se ꝺfederat
& quẽ primo consueuit formidare iã incipit
ferueter amare Sic ꝑm Rich. ãia deuota
secum tacens loquit. sic̃ que amore omino
inflãmat dicens. O q̃ bonꝰ q̃ benignus q̃
misericors es dñe totus amplectendꝰ totus
amabilis totus ꝺsiderabilis O me felicem
si eũ possidere ꝺtingat Nec em̃ ꝛ alia mag
na opa dei. si p ꝺsideracõꝫ recollecta fuerit
& in mortariolo cordis ꝑ frequentẽ medita
cõnem trita de maximo ad minimũ ꝓcul
dubio succꝰ magne deuocõis extrahit. vñ
xp̃s suauiter inungit. & anima lãguida ab
omni languore spirituali curatur. Bern.
Et vnguentũ ꝺtricõmis. est vnguentũ de
douocõnis. ẽ & vnguentũ pietatis Primũ
pungitm̃. dolorẽ faciens. Secõm tẽpatm̃
dolorem leuians. Terciũ sanatm̃ morbum
expellens ¶ Istud vnguentũ deuocõis de
signat ꝑ vnguentũ qõ magdalena fuderat
ex douocõne sup caput ih̃u. cuiꝰ odore tota
domus repleta erat sic ex vnguẽto deuocis
tota anima in oĩbus potentijs & vitibus
recreatur spũali ꝺsolacõe ꝓ. lxxxiij. Con
solacões tue letificauerunt animam meaꝫ
¶ Sequit tercia ps scꝫ iude ꝓdito
ris murmãcõ Ait iudas hoc nõ ex pietate
ꝛ infidelitate & auaritia dixit. Nitebat em̃
infidelitatẽ suã ꝛ auaritiã sub sp̃e pietatis
occultare. Nam ꝑm magistrum hystoꝝ. fur
erat & que xp̃o & discipul' tradebant semp
decimã ptẽ furabat pro vxore & filijs suis
¶ Moraliter instar iude proditoris & suis
nostris tempibus plures habent falsi mur
mũratores ꝛ detractores deuotaꝝ personarũ
qui furant honorẽ. & bonam famam hoim
ꝛ que peos fiunt corde sincero. detrpãt. &
adnihilãt ex malicia & infidelitate sua quã
corde ad oĩs portant. volẽtes sic sub sp̃t

pietatis ꝑ̄z malitiã detegere. ℙ De quibus Math. vij. Attendite a falsis ꝓphetis qui veniũt ad vos i vestimẽtis ouiũ intrinsecꝰ aũt sunt lupi rapaces Et merito infideles lupis rapacibus assimilant q̄ sicut lupꝰ se amicũ fidelẽ oñdit in pelle. in ope aũt rapacem. & mendacem ¶ Dicit etiam infideles verb̄ pla vt amicus ꝓmittunt. factis aũt mlta mala puta furta. adulteria. homicidia. & huiusmodi omittũt. ℙ Qui nõ verent fide data promittere ꝛ ad sãcta dei euangelia iurare. nr̄ tñ ope adimplere. ℙ De q̄bus habet ex̄ de excessi. pla. c. illo. qđ si sup hr̄ in iure ofessi sũt vel conuicti tã q̄ falsarij & piuri debent de toto ep̄atu expelli. q̄ piurus. & infamis est ex̄ de fideiusso. c. Peruenit. ℙ Studiose igitur agendũ vt ea q̄ promittunt ope opleãt. ex̄ de pactis qualiter. ¶ Quia turpe est aliq̄ õ factũ ꝑ̄um venire. ff. de oppressionibus l. pꝰ mortẽ ¶ Infidelitas aũt vt inp̄imũ in tribꝰ solet omitti scilicet.

¶ Fraccõe promissionis.

¶ Decepcõne omissionis

¶ Supplecõne omissionis.

¶ De primo. eđi. v. ℙ Displicet deo infidelis & stulta ꝓmissio ℙ Nã q̄nto morbus est ḡuior & periculosior. tanto maiori cautele indiget ꝛ medela Sed cum infidelitas hũana a p̄ncipio tam valida & piculosa fuerit. q̄ ñ cautela sinceritatis & fidelitatis esset inuenta fraude ꝛ dolo nimio. dudũ respublica perisset nullus em̄ posset alteri omorari Et ideo ad tollendũ impietatez & infidelitatẽ hoim & pacẽ ꝛ concordiã introducendũ. varia sunt inuenta remedia. puta sigilla. instrumenta cũ que aũt homines securare. vñ deus vt dicit Deutro. vj. p̄cipit di. Dñm deũ tuum time ꝛ illi soli seruies. ac p̄ nom̄ eius nr̄ iurabis Et hoc ad oñdendũ imobilitatẽ eius qđ dicit. Et ad certificandũ hoies ꝛ finiẽdũ contrauersias. vt dicit Ad heb. sexto ℙ Dolo em̄ iuramẽto credit q̄ñ de constãtia alicuiꝰ dubitat ex̄. de sen. exco. si vera aliq̄s ¶ Debet igit̄ quilibet cauere ne õ huiꝰmõi tautiones vel ꝓmissiones veniant ꝛ fidelit̄ opleat non solũ amico sed hosti & inimico vñ Augꝰ. ad bonifatium. & allegat. xxiij. q. i. Noli Fides q̄ñ ꝓmittit etiã hosti ꝟuãda est õ quẽ bellũ geritur. q̄nto magis amico ¶ Legitur qđ damon & phyꝫias sic vocati fuerũt nobiles milites ꝛ pitagore discipuli hi se inter se tam fidelem iũxerunt amititiã & cõfederacõez vt cum alter dyonisius rex sicilie apud syracusaz ostitutus interficere vellet & eis tp̄us ab eo quo prius periret domũ ꝓfectus vt ordinarent res suas impetraret vodense. r. securitatẽ ꝓ eius reditu tyrãno dare non dubitauit. Ad ꝓinquante aũt priuata die nr̄ illo redeunte vnusquisq̄ stultitie. tã temerariũ sponsorez damnabat atis de amici. ostantia nihil meture p̄dicabat ¶ Eodem itaq̄ momẽto ꝛ hora a dyonisio ostituta. qui eũ accepat supuenit ꝛ admiratus rex amboz animũ & fidelitatẽ supplitium remisit eos q̄ insuper. & ip̄m i societatem amicitie. & in terciũ sodalitij gradum recipent rogauit ecce qñta fidelitas o ꝓmissionis ℙ Dic em̄ non solũ sotiũ liberare venit ꝟ seip̄m hosti tradidit & potius mori voluit q̄ õ fidem viuere ¶ Sed ve dolendum est q̄ mõ nulla regnat fidelitas p̄mo. ois falsitas. Fficiant sigilla infringantur instrumenta omittunt piuria. & i omni actione hũana inuenit fallatia. Quis em̄ hodie fidelis xp̄o. qui promissa in baptizmate fuet qui vota in necessitate facta impleat. Iuꝰ exhortacõez. eđi. v. Siq̄d vouisti dño deo ne moreris reddere ꝛc. Displicet em̄ do stulta ꝛ fidelis ꝓmissio multo q̄ melius ẽ nõ vouere q̄ non reddere Sunt multi qui aliq̄ ãgustia nãcitati statim deũ & sanctos inuocant. multa vouent & promittunt. ꝟ de p̄iculo liberati voti nr̄ ꝓmissionis recordant̄ ¶ Vi assimilant lupo. ℙ De q̄ verbificator quidã dixit ℙ Dũ lupus languebat monachꝰ eẽ volebat. Dũ aũt ualebat plus peior q̄ ante erat. Dũ fero languorẽ. fero religiõis amorez. vñ Ouidiꝰ narrat q̄ cũ leomedon rex frigũ vellet edificare troiã phebꝰ ꝛ neptumꝰ humanam induẽtes ymaginẽ pacto sibi auri modio muros eius edificauerunt. sed facto ope leomedon pactum negauit. & aurũ qđ iurauerat reddẽ r̄cusauit ꝓter qđ neptumꝰ aquas maris vsq̄ ad muros vrb̄ adducens. terraz adiacentem opuit. & agricolas fructibꝰ p̄ualuit ad qđ piandũ optuit q̄ esione filio leomedõtis monstris marinis deuoranda dareꝫ & sup rupem deuorandam a beluis ligareꝫ Sed leomedõ cũ ꝓmisisset herculi eqs vento velocõtes ꝛ candidiores

si filiam a monstris liberaret. Et hercules hoc fecisset. negauit leomedon ꝓmissū. ꝙre hercules occulte tropā ingrediens ipaz destruxit leomedontē bis piurū occidit. & esionē thelamōi socio suo pro premio vxorem dedit. Sic hodie homines qñ indigēt auxilio dei vel hominū solent multa ꝓmittere. ꝛ qñ negotia eoꝝ facta sunt ꝛ ab angustijs liberati nihil volūt soluere. quaꝓpter deꝰ ꝛ mūdus ipos solet quasi ingratos affligē. Extra. xix. Donec accipiant osculanꝫ manus dantis & in ꝓmissionibus humiliant vocē suam sed in tpe reddicōis postulabit tempꝰ vt loquatur verba tedij. QT. Queritꝫ vtrum maior sit obligacō iuramti vl voti. Respōdet sanctꝰ tho. in summa ar. viij. Votū ex sua racōne magis est obligatoriuz. Nam obligacō voti causatur ex fidelitate ꝙ deo debemꝰ sez vt ei promissum soluamꝰ. Obligacō aūt iuramēti causat ex reuerētia ꝙ debemus ei ex qua tenemur ꝙ verificemꝰ illud quod p nomen eius ꝓmittimus. Dis aūt infidelitas irreuerētiam continet ꝛ non ouertit. videtur em infidelitas subiecti ad dñm esse maxia irreuerentia. & ideo votum ex sua rōne magis est obligatoriū ꝙ iuramentum. Secūda infidelitas omittit in omissione Sap. xiij. Omnia omixta sunt sanguinis homicidiū. furtū. fraudo corrupcō. & infidelitas Sicut nanꝙ difficile est aliꝙ cum igne laborare & ab igne qñꝙ non ledi. Sic certe raro accidit aliꝙ in aliena substantia sibi cōmissa fideliter opari sine lesione infidelitatis. Quare. luc. xvj. dicit. Quis putas est fidelis dispensator. QV. Notat em hic difficultatē qi. d. ꝙ rarus est ille dispensator qui substantiā dñi fideliter sine lucro ꝛ omodo priuato expendat. Sunt nanꝙ dispensatoꝝ siue seruorum infideliū multa gña. Primū est quoꝙdā seruoꝝ & ancillarum qui si non contenti sunt ō precō oducōnis. sibi iuꝛ estimacōnez ꝓpriam vsurpant de bonis dñoꝝ recupacōnez. hoc non licet ꝛ furtum est ꝙ talis vsurpacō ē otractacō rei aliene ignorante dño ꝫ suam voluntatem. Secundū genus est tutoꝝ & curatoꝝ. Hi sub colore conseruandi res pupilloꝝ. & viduarum bona eorum suscipiunt & in finez ꝓpe vtiliatis ꝛ his negotiant. vtilitas aūt que pupillis vel viduis iuste debetur sibi retinent nec eis aliquid lucri participant. Cō similes etiā sunt procuratores ecclesiarū & mōsterioꝝ. Etiam collectores fisci. & omūit oms plus ꝓpriatū bonum. & ꝓpū omodū qrunt ꝙ reipublice vtilitatē. Et hec est causa potissima ꝙre dicantes vel congregacōnes cuiuscūꝙ odiccōnis decrescunt. ꝛ officiales vel dispensatores haꝝ crescunt & ditantur. Vnde plato opulēta priuata ē reipublice egestas. vñ Augꝰ. de ciui. dei li. v. narrat Curio valerio consule. qui in officio suo p fidelitatē romā multū ditabat. oblitus ꝓpriy cōmodi. hic tm pro publica re laborabat. ꝙ ad pauptatē & inopiam veniens nūmis a pplo collectis sepeliebat. Pro honore em & gloria habebant. qñ in officio rēpublicā elevabant. ꝛ seipsos non de alienis bonis ditatos cognoscebant. QX. Talis dispensator fidelis erat etiā ioseph de qꝰ habet Geñ. xxxxj. Cui cum rex egipti domum. & terrā suaz cōmitteret fidelis fuit. & in tribꝰ fidelitatem suam oñdit. Primo dñm suū ammonuit & vtile consiliū prebuit sue prudentie. Secundo vxorē eius tangē noluit sed potius carcerari spe clemētie. Tercio tempe fertilitatis & abundantie fruges ire congregauit ꝛ post aduemente sterilitate dispēsauit pretio conuēientie. Si hec tria vbilibet seruarentur qñta salus pax. ꝛ cōcordia cōmunitatibus & domibus succresceret. Naz modo famuli dominis disuadūt bene agere non verentur coniuges separe cōiscent vxoribus ancillis filiabus ꝛ domioꝝ fraudulenter rebus. de illis seruis infidelibus dicit luc. xvj. In die qua non sperat. & hora qua nescit diuidet eū sez dñs p mortē ab electis ptemꝙ eius. & aīaz ponet. & damnet cum infidelibus. sez demonijs. QZ. Sed quid de tercio dico certe ꝙ ō cōmunitatibus foret vtilissimū factū ē p fraudulentiā pessimū dispensatores seu collectores frugū sunt cōmunitet. fürkeffer. non attendentes vtilitatē cōmūitatis. ꝛ faciūt sterilitatem in granarijs ꝛ cellarijs. Ita vt ait Augꝰ. xvj. de trinitate. c. iij. Oms volunt vile emere. ꝛ care vendere. Introducit em ibi facetissimaz vrbanitatē cuiusdam mimi dicentis in theatro se scire quid vellent oms. Et cū die constituto conflueret magna multitudo silentibus oibus. ꝛ suspensis di-

phibet Vile vultis emere· & care vendere qō oēs inuenēunt in suis cōscientijs q sic ē· q multe fraudulētie in mercaturis cōmittunt & p ppl'ares ōfraudant ¶Sed q̄ritur an liceat alicui negotiādo carius aliq̄d vēdere q̄ emit Respondet auxst· in summa q negotiari est cōmutacōnibus rep· insistere· ¶Cōmutacō vero rerū est duplex vt dicit Phūs primo politi· ¶Vna est que ptinet ad pronomicos uel politicos habentes curam de rebus de nārijs ad vitam domui vel ciuitate vel etiam q̄uintie· & hec est laudabilis ·q deseruit nāli necessitati· ¶Alia vitupalis· q q̄tū est de se deseruit cupiditati lucri ·lucr tñ qō est talis negotiacōis finis ordinari p̄ est ad aliq̄ finē nārijs vel etiam honestum ·n sic negotiacō licita redderet· vt q quis lucrū moderatum negotiando querit ordinat ad sue dom̄ sustentacōnem vel etiā paupū subuencōem uel etiam cum quis intendit negotiacōi ꝓpter publicā vtilitatem ne scz nāria ad vitam ꝓpā desint & lucrum constituit· non q̄ finē· ꝫ q̄si laboris stipendiū ¶Si quis etiā aliquid ꝓ se emat & postea ꝓpter aliq̄ causaz vendat· licite p̄ illud carius vendere· vel q illud meliorauit· vel q preciū rei est mutatū ſm diuersitatem loci vel tempis ·xl' ꝓpter periculum cui se exponit & labore q̄ hz in trasferendo rem de loco ad locum ¶Sed obicit q Cri· sup math· xxj· dicit· Quicūq; rem compat· vt integrā & īmutataz· vendendo lucretur ille est mercator q̄ de tēplo ōi eiecit ¶Rñdz alexā· q̄ fatienda est ius in hoc q dicit rem integrā q īmutataz & in hoc q dicit lucret· loquit em̄ de illo negotiatore qui in negotiando intendit lucrū tanq̄ finem vltimū· & cupit sine labore & solicitudine ex auaritia diuitias cōgregare· Vñ predictū verbū nō habet locum in eo qui negotiatur ꝓt ꝓpā necessitatē vl' reipublice vtilitatē vl' ꝓximi pietatem ·n etiā in eo qui vendit rem īmutatā q̄tū ad substantiam mutatā tñ q̄ntuz ad locū· q talis cōne laboris ul' piculi licite p̄ querere mercedem· n etiam in eo· qui in emendo cōsiderat empte rei piculū in seruādo quia p̄ deteriorari vel cremari· vl' furto perdi Talis em̄ p̄ mercedē querere ratione incertitudinis euentus· futuri & suscepti· onis piculi vnde in emendo non est certus vt integram & immutatā vēdendo lucretur ¶Obicit iter quia sup illud p̄· Am̄ non cognoui lr̄aturaz dr̄ dicit· Tassiodor̄ q negacō est vilius opare· & distrahē carius q xp̄s reprobauit· dū hoc facientes de templo eiecit sēntēcia eius est ibi Respondet ad hoc Alexan· q̄intelligit de his diuitibus cupidis q̄ sibi totū forū rerū venaliū accipiunt vt postea ad libitū suū carius alijs vendāt q̄ in foro venderent· n hoc faciūt ō frumēta & alijs rebus hūane vite necessarijs Tales em̄ sunt deo aboīabiles n exemplo xp̄i eēnt ab eccia ejciendi· Predictis oībus consonat tho· in· sūma Ad hoc nō ſm Rax· q illi q tp̄e messiū bladum· vl' qui tempe vindemie vinū emunt vilius & vēdunt carius omittunt pcēm & turpe lucr & hoc vt postea dic· intelligit de illis q̄ hoc faciunt nulla pensata nāitate vel vtilitate ꝫ ex sola cupiditate ¶Tercio infidelitas omittitur in amissione & hoc precipue in restitucōe rer iniuste oblatarū vel em̄ restitucō totaliter omittit vel infidelit impletur· Est em̄ restitucō actus iustitie ꝛmutatiē p quē q̄s alicui iterato statuit in possessionē vl' dñim rei sue n ita attendit ibi equalitas iustitie ſm rcō pensacōez rei ad rem que ptinet ad iustitiaz n ꝛmutacōnē· ad q̄ actū oēs tenent quilz em̄ tenetur ad restitucōez rei ablate iniuste vñ Aug· epl'a· ij·ad macedonez n habet· xiij·q· vj· ·c·a· Non dimittitur pcēm n rstituatur ablatū· si restitui p̄· Dec aug· & si non p̄ idem restitui debet restitucō fieri in rqualenti si fit possibile· Ex̄ ne lite pendēte aliquid innouet in eccia Si vero equalis reddi nō p̄ tenet qui damnū intulit· restituē qō p̄ ad arbitriū bonor virorr ¶Hz q̄rit vtr dāmificans aliū in bonis corpis teneat ad restitucōez· Rñdeo ſm scotum li· iij·di· xv·damnificans alium in corpe aut infert vltimū damnū scz mortē aut aliq̄ damnū circa vltim & hoc dupl'r vel irremediabile vt in mutilacōe aut remediabile vt in vulnerac̄one vel in alia lesione curabili· Pt in mutilacōne hoc p̄ esse dupliciter· vel quia est enormis que ex toto impedit aliquē actū humanū· qui competeret hoi ſm illam ptē amputatam vt in amputacōe manus dextre aufertur omino actus humanꝰ natus ope tere ſm ullaz manū· vel non est enormis ·i·

non impediens actū hūanū· vt ē amputa
cō digiti vel alicuiꝰ ptis eius ¶ De istis oi
bus dānis videndū est· primo quid possit
iuste statui· ȳ. qō statutum est ¶ De primo
dicunt doctores qꝫ si statueret lex talionis i
oībus istis dānis iusta esset qꝫ non est facile
ut ꝓ tali dāno illato fiat recōpensacō equal'
p aliq̄ bō fortune· qꝫ non equipollēt ¶ De
scō dicunt quod pro ꝑmo damno & maxie
scz vite ablacōe regulariter in multis ꝯmu
nitatibus statuta est lex talionis· vt homici
da moriat ꝛ rōnabiliter ·qꝫ hoc non solum
opetit lege mosaycē & rōni naturali· ꝟ etiam
aꝓbatū est et confirmatū in lege euangeli
ca a xpō· xxvj· ¶ Qis qui gladio occidit· gla-
dio pibit · Et p oēs vbi lex talis de vita
reddenda pro vita statuta est· iuste statuta
est & debet homo pacienter soluere illam·
qꝫ si aliquis occidisset bouē vel canē ꝓximi
non absolueret sine restitucōne teneꝫ ergo
magis ad rstitucōez spūalez faciēdā eqꝓpol
lentem vite quam abstulit sicut ꝑ esse equi
ualentia in talibus nō hoc solū Sed si inter
fectus sustentabat aliquos puta patrez vel
matrem vel proximos· tenetur interficiens
oībus illis ad tantā restitucōz· q̄ntam eis
abstulit per interfectionem illius persone·
Et qꝫ vix posset aliquis digne recōpensaē
p accōnes illud qō abstulit homicida Ideo
expediret simpliciter anime cuiuslibz talis
psoluere p passiones voluntarias vel paci
ēter susceptas· vt scz occideret ꝓ homicidio
Et ideo optime ꝓuisum est ꝯmunitati· vbi
statuit lex talionis in causa hōicidij· ¶ De
alia damnificacōe enormi scz mutilacōi ꝛ nō
enormi ꝯmunit in eōia nō est statuta restitu-
cō nec peccuniaria· & illa debet correspō
dere non solū damno qō quis incurrit per
mutilacōnem ꝓ toto tpe futuro quo vsurꝰ
erat mēbro absciso ꝟ etiaz expenꝫ appositis
in curacōe & vltra placacōz ipiꝰ lesi afflicti
que requireꝫ etiam si non esset talis mutila
cō· ꝛ ꝺsolacōnez ipsius sic afflicti· qꝫ ꝑpetua
desolacō est sibi de tali mutilacōne· plꝰ em̄
ponderanda est mutilacō paupis q̄ diuitis
ꝗa magis indigebat pte abscisa ad victum
nāium ꝺqrendū· Et iō plꝰ fuisset vsus pte
illa ad nāia ꝑcurāda licet ex alia pte sit alia
ꝺditio ꝓponderās scz dignitas psone· ꝟ hoc
paz est respectu prime condicōis. Nec scotꝰ

oīa· Si vero ꝑcussus mortuꝰ· vel mutilatꝰ
non fuerit in lecto tñ iacuerit opacōes eius
amissas· & expensas in medicos· & medici
nas restituet qui ꝑcussit ex̄ de iniurijs· c· ·i·
¶ Et qꝫ de damnificante alium in bo:
nis anime· ¶ Dico qꝫ multomagis teneat
ad restitucōem quā damnificans in bonis
corpis vel in bonis exterioribꝰ qꝫ bona aīe
sunt multo meliora illis· vj· q·i· sicut plīmi
Multū damna morū distant a damnis tem
pralīū Nullus aūt damnificare ꝑ in bo
nis aīe ñ dispositiue ꝟ eum inclinādo vbo
vel exemplo ad peccandū· ꝛ ideo etiā teneꝫ
ad restituendū q̄ntū ꝑ eum disponendo ad
bonū bono exemplo vel verbo pro to orā:
do· vel oracōnes ꝓ eo impetrando Sed dā
nificans alium in fama quō debz restituere·
¶ Scotus tripliciter· ꝑ aliqs aliquez
diffamare Vno modo falsum crimen impo
nēdo sic debet restituere famā triplicit̄ sim:
plicit retractādo verbū suum vel quod sibi
imposuit· qꝫ alias nō seruat iustitiā in red:
dendo ꝓximo qō suum est ¶ Secūdo modo
verbum tñ occultū non seruato ordine iuꝛ
scz in publico ꝓponendo· sic non teneꝫ rec-
tare verbum suum qō ꝓposuit in publico qꝫ
hoc faciendo mentireꝫ tñ sciat illud qō ꝓpo
suit esse verum ꝛ non tenetur mentiri· ꝑ
qōcunq̄ bonum reddendum alteri ¶ Sed
teneꝫ alio mō licite reddere sibi famā puta
p hmodi verba non credatis eū esse talem
male sibi dixi vel fatue qꝫ non seruato ordie
iur in ꝓposui em̄ in publico · qō non ē vum
publicū· & illa psuasio scz non reputetis eū
talem bona est· qꝫ quilibet presummendus
est bonus donec probet ōrium ex̄ de scruti
nio in ordine faciendo ca· vnico· ¶ Tercō
modo verū crimē· ꝟ occultū sibi in publico
impositū negando qꝫ negans in hoc notat
imponentē calumnia Ille similit̄ non teneꝫ
retractare negacōz suaz q̄ negauit in publi
co vez sibi crimen impositū· qꝫ nō teneꝫ ali
quis statim in iudicō ꝛsiteri se reum nondū
conuictꝰ· tñ teneꝫ ꝑ quedā verba sobria sic
dictū est in· ȳ. articulo restituere famaz illi
accusanti quē indirecte notauit de calūnia
dicendo non hēatis eū ꝓ calumniatore· qꝫ
forte habuit bonā intencōez in ꝓponendo
vel forte credebat posse probare intentum
suum & deceptus est ·

¶ Feria tertia sermo.

Omīe demōstra sti mihi. & cognouī letemi. xj. ¶ q ¶ Videm? inferiora a supioribus illūiari. Sol nāq; oīa de die illūiat. Jōo vj. thopicorum phūs dīc. dies est lacō solis sup terrā, & homo literat? sapiēs illūinat scīa ignorantē, Ideo nescienti scies. & erranti non errans. recta ratiōe ponitur di. xxxviij. c. quis. Sic etiām supiores āgeli inferiores illūiant; vñ Egidius de cognitione āgelor. q. xiij. dicit: Q supiores āgeli inferiores reducunt in deū faciendo eos aliquos effectus cognoscere quos prius non cognouerī. Sicut qñ vñus homo docet aliū proponit ei aliquos effectus. & facit ipm eos cognoscere in illa eadez causa in q ipe cognoscit; Sic āgelus superior ppter nimis pspicax lum glorie dicit illūiari immediate ab ipso deo. q ipi p lumen quod hñt. vident in deo multos effectus futuros in ipso deo. quos angeli inferiores p lumen quod hñt debilius vidē non possunt, Et ideo angeli superiores ponunt inferioribus effectus illos quos ipe in deo vidēt, Talibus igitur effectibus sic positis fortificat eor lumen. p auxiliū superior. & incipiunt videre in deo effectus illos quos prius non viderūt, ¶ Sed queris posset ne deus angelus inferiores imediate sine angelis supioribus illūinare? Dicit. egidius q sic si vellet, Sz deus vult ordinatissime agere. & ideo vult inferiores angelos reducere in seipm per supiores. q lex diuinitatis. est bm dionisiū. inferiora in suprema p media reducē, Vult em ex sua benignitate non indigētia. vt angeli nō sint ociosi. ß ut habēt accōez aliqm. ad sua inferiora inferiores reducēdo in euz, Sic cum xp̄s dei filius. bm hūanitatem deo fuerit inferior. deus cui oīa certa sūt. ff. de iudicijs. l. & si restituat. S. vltimo. eū de fuit is malis. ab instanti ōcepcōis informauit. que pati debuit. quod exprimit pp̄ta in persona xp̄i dicens q p ¶ Querit an aīa xp̄i cognoscat omnia. que cognoscit verbū,

Et videt q sic. Nam aīa xp̄i beata habuit spiritū non ad mēsurā. bm q dicit Jobs. xj. Sed sp̄s est ad cognoscendū. & diligendum. ergo habuit sp̄m ad cognoscendū sine mensura, & si hoc ergo deus illi aīe nihil celat, Cognoscit ergo oīa in verbo que cognoscit deus, Contra Augus. in. xj. de ciuitate dei Quicqd scit scientis cōprehensione finitur. Sed aīa xp̄i cum sit finita non pt cōprehēdere infinita. Ita q illa infinita sint sibi finita. q impossibile est infinitum esse finitū finito, sed verbum eternum cognoscit infinita. sicut sibi finita. ergo impossibile est q aīa xp̄i oīa cognoscat in verbo. q cognoscit ipm verbum, ¶ Ad illaz questiōz ppter sui difficultatē. a diuersis diuersimode tr̄detur. Sed omissis diuersorū doctor responsionibus Dico bm bōuēturā sup m̄grm. di. xiij. tercij. q cōtingit aliquid cognosci a gēnte hītuali. & ogtiōe actuali. siñ ognitiōe q est sic scīa n ognitiōe q ē sic ōsiderare Si go loquim de cognicōe qñtū ad actū ōsideracōis sic dō ē q xp̄i aīa nūq; tot ognoscit qt ipm verbū. Per nullā em gloriaz pt a deo subtrahi creatura vt simul & in actu iudicet de infinitis. cū hoc infinite sit virtutis. Si vo loquam de cognitione habituali sic cōcedi pt. q scit oīa que cognoscit ipm verbū sibi vnitū & hoc patet sic. q cum aīa xp̄i cognoscat ipm verbū habitu gl'ioso ita pfecte. q non pt ipm pfectius cognoscere. & ipm verbum eternum pmptā hēat voluntatez ad aperiendum illi aīe oīa que in ipo relucent n aliquid in ipo reluceat q non sit natum cognosci ab aīa xp̄i. habet aliqd quo facilius est ad cognoscendū oīa que verbum cognoscit & huiusmōi signum est. quia ad hoc q cognoscat aliquid quod verbum cognoscit quicqd illud sit non oportet q det eis nouū habitus cognoscendi. ß omne qō vult pt in eo legere ¶ Si ergo tu queras de illo habitu vtrum sit finitus habitus vel infinitus. Rñdeo q est finitus habet tñ respectum ad infinitam actualem. n hoc ē impossibile poni in creatura. sic non ponit compositicez realem q E ¶ Sed si iter queras. vnde veniat illa infinitas respectuū circa hītum cognicōnis aīe xp̄i Dico quod venit ex voluntate speciali sibi vniti qō volūtatē pmptam habet oīa ppalandi que relucent in se

hoc aũt non facit alicui alie anime Et ideo de sola aĩa xp̃i tenetur pr̃. ⁊ debet quod scit omne sciens q̃tũ ad cognicõz habitualem Ad illud qđ adducit in õrium q̃ q̃cquid scitur scientis oprehensione finit Dicendum est q̃ intell'r de noticia actuali que quidem ostitit in actuali comprehensione qđ iuitur in ipsa autoritate. De habituali aũt non oportet q̃ habeat veritatẽ nr̃ oportet ad hoc q̃ habeat veritatem de omni actuali. sed de ea que est p oprehensiõm Nmuis em̃ deus cognoscat ab aĩa non oportz tñ q̃ sit finite ipi aie cognoscenti. ꝑmo est simpl'r infinite Quãtum nunc ad psecucõez ĩralem epl'e est sciendum. q̃ q̃ cõcedente deo laudabili consuetudine die veneris de xp̃i passione tractabitur. que vt prius dictum est per iudeos fuit determinata: Ideo obmissa de passione dicendum est hodie de. ieremie leccõe. In q̃ dicitur. quomõ xp̃i passio ꝓbetice est ꝓnũciata. Et sunt tres partes principales qđ ostenditur.

In ꝑma diuia cognicõ occepte ꝑuitatis. ibi dñe demonstrasti.

In secunda xp̃i passio humane fragilitatis ibi Et ego q̃si agnus.

In tertia iudeoꝝ machinacõ puerse iniq̃tatis ibi Venite mittamus.

Quãtũ ad primã ptem dicitur in diebus qñ scz iudei ꝓter ydolatriaz eoꝝ erant pronabuchodonosor captiuitati ⁊ ĩ babiloniã tñslati. ⁊ p. lxx. annos detẽti. ⁊ post quos ãnos ydolatris mortuis filij eoꝝ innocẽtes. ad ꝓpa sunt reuersi ⁊ ciuitatẽ ierl'm ⁊ tẽplũ reformare ceperunt. tũc ieremias figuraliter in pson̄a xp̃i ꝓbauit di. dñe scz pater eterne tu demõstrasti m̃. supple ex tẽpe p reuelacõz qñ aĩaz creasti. ⁊ corpe meo infudisti in vtero matris mee. in ꝑmo instanti infusionis aie noticiã oim̃. Et q̃ maxime eoꝝ que passus fui p hũani generis redempcõe. ⁊ cognoui q̃ ad hoc me misisti. Tu etiaz tunc m̃ ondisti p reuelacõz studia. ⁊ malicias eoꝝ. ⁊ adinuencões. inuidiam ⁊ psecucões. quib? dẽbant õ me moueri. ⁊ me ad interfitiendũ q̃rere. ⁊ ego implebo volũtatem tuam ero obediens ℣ Moraliter sic apparet int noctem. ⁊ preclarã diem. magnam fore dr̃az. sic inter ignorantiaz ⁊ scias Nam noxpturbat offendit ⁊ errare facit. Dies vero defendit. letificat ⁊ recte dirigit volentes laborare Et ideo astrologi dicunt. ⁊ plinius li. iij. naturalis hystorie. c. xvij. Narrat. q̃ tera illa que p dimidiũ annũ hz noctem otinuã ⁊ p aliũ ãnũ dimidiũ otinuã diẽnõ ogruit humane habitacõi. Et albumasar in introductorio maiori. dicit ypocratẽ docuisse. q̃ ñ stellarũ lux de nocte aeris densitatem subtiliaret. oĩe corpus aiatũ ꝓret. artifices posset sine error̃ ĩ tenebris artes pfice. Ideo pictor quidã. de quo. Macrobius in saturnalib? se excusabat de turpitudie filiorũ suoꝝ. cui cum diceret. cur melius pingeret quã homines faceret. respondisse fert. Non debet mirũ videri. pigo die claro. nocte vo viros fatio. Sic reuera ignorãtia pbat. offendit. ⁊ oĩs ad errorez ducit. Ideo phs iij. metha. dicit. circa ea que ignorant deficiunt oĩs Et ĩ. can̄. di. xxxviij. Ignorãtia dicit. q̃ ignorantia est mater cuiusq̃ erroꝝ. Per oppm̃ vo scia hoĩez pficit. recte dirigit ĩ finẽ debitũ. ⁊ cauet pricm̃. Et q̃to subiectũ de q̃ aliqua scientia versatur ẽ dignius. ⁊ nobilius. tanto nobilior. etiã scientia. ꝑmo de aĩa. Cũ igit añ aduentũ xp̃i hoĩes pdolose erraueruntin cogitacõibus suis dicẽs ps. Erraverunt ab vtero locuti sunt falsa. n' aliquis posset certam scientiam habere de deo. ꝓter suã infinitã ⁊ inaccessibilem pfectõz, q̃ Deus ex sua benignitate dignatus est ad nos descẽdẽ. ⁊ docẽ doctrinã veritatis. Legit em̃ ℟ tres errores notabiles tres leccões. primo.

Contra errorem affectõis demonstrauit legem nature

Contra errorem cognitionis. declarauit legem scripture

Contra errorẽ electõis notauit legẽ figẽ. Nã po hoĩes errabant in hoc. q̃ libet voluit sibi bñ fieri. ⁊ non curabat bñ facere alteri. malicia em̃ erat sup terraz. Omis caro corrupuerit viaz suã Gen̄. vj. Ut xp̃s ℟ hunc errorẽ puerse affectõis demõstrauit legem nature dicens. Oĩa q̃cunq; vultis ut faciant vobis homines. ⁊ vos eadem facite illis. Nec em̃ est lex ⁊ ꝓphe. mat. vij. Ex hoc em̃ docet ⁊ iubz q̃libet alteri facere. q̃ sibi vult fieri. ⁊ ꝓhibet alij infere quod sibi nõ affectat fieri. Docia em̃ huius leccõis ĩclinat hominẽ. ⁊ facit malum declinare. ⁊ virtuose

agere. Et istud ignorare est valde damnabile. q sic ignoras ignorabitur tpe retribucois. ¶ Instruim em in hac lecõe de duob9 pcipue. ¶ Primo q cognoscere debemus dei dilecciones. quã in multis demonstrauit. & eũ ex affeccõe cordis reamare. ¶ Scdo amore ipius recipientis pximũ diligere. Quis nã q deum toto corde non amaret. cognoscẽs eius feruentissimũ amorẽ. Alijs em opibus dilecõnis omissis. pensate kmi. magnum pietatis op9. q nos peccatores tm dilexit. q pter nos egenus factus est. & tradidit semetipm in mortez & durissimã passiõz vt nos saluaret. cãi. xxix. Fideiussoris ne oblis caris. dedit eñi p te aiam suam. licet enim multũ posset inflãmare cor ad amãdũ deuz. q ipse nos fecit. multo tm ampli9 debet nos incitare. q nos refecit nascendo moriendo. q celum in resurrecõe apiendo & ascensiõe

¶ Id ¶ Nam bm alios assignantes causam quare vna regio calidior est alia. est ex solis appiquatiõe. q est ex breuitate dpametri. Est em zodiacus circulus ecentrice. & ibo vbi tere magis appinqt ceteris pibus ibi plaga calidior est alia. ¶ Sic q xps sol iustitie. p incarnacõez nobis appinquãs. calorẽ intensiue caritatis adduxit. eo q maxia distantia abbreuiata fuit. que erat inter nos & deũ. q ibi apparuit breuitas dpametri. quia verbum incarnatũ fuit abbreuiatum in carne. & hec appinquitas sol' iustitie multum debet nos ad eius amorem inflãmare. vñ Crisõ. non est inquit aliquis omnino. nec pater. nec mater. nec amicus. nec alius quisqm. qui nos ita aliqñ dilexerit. q admodũ ipe fecit. ¶ Secunda causa est ex solis mansione. vt in pncipio capricorni. & in pncipio cãcri. vbi pter recuruacõez zodiaci. sol videt stare in eodem loco. pter quod calor ofortatur in locis suppositis in terra. Et hec causa refertur ad xpi passionẽ. tunc em verus sol scz xps. sterit imobilis. cruci scz affixe. & hec xpi mãsio. fuit i duob9 solsticijs. q scz ei9 affixio. & mansio xpi in cruce. sup omnia debet in nobis amoris calorem accendere. vt aia liquefiat in lacrimis o passionis. Exo. xvj. Qũ incaluisset sol liquefiebat manna. q. mẽs dulcedine deuocõis plena. vñ bern. in hmonibus. O duri & indurati & obdurati filij adam. quos non emollit tanta benignitas. tanta flãma tã ingens ardor. tã vehemens amor. qui p uul' sartinolis tã preciosas mercẽs expẽdit. ¶ Tercia causa est ex solis oppositiõe. scz qñ est oppositio solis ad caput nrm. vt sub cancro exntibus sol nõ declinat a capitibus eop. dũ est in illo signo. & maxie in principio signi. Et hec refertur ad xpi resurrecõz. vel ascensionem. vbi xps sol iusticie suppositus oibus capitibus nris. p pfatez & autoritatem bene dixit data est mihi ois potestas in celo & in terra. Et in ascensione exaltatus e sup oẽs celos. Dec oia xps nobis demonstrauit. Debem9 igit ea cognoscere. q amore inflãmati gratias agere. vñ Bern. sup Can. sermone. ij. ¶ Ad ppositũ sic ingt. Dilexit nos deus dulciter. sapienter & fortiter. Dulciter nempe dixerim. qa carnem induit. Sapienter. q culpam curauit. Fortiter. qa mortem sustinuit. Disce i. O xpiane a xpo. q admodũ diligas ipm. Disce amare dulciter. ne illecti prudenter. ne decepti fortiter. ne oppressi deficiamus. & vsq in finem diligam9. Ecce prima pars prime lecõis. q I ¶ Scdo dem9 pximũ diligere. Nã quilibz vult ab alio diligi. & non ledi ex lege nature. Ergo etiaz pximum diligas. ne eũ offendas. hoc docet nos xps. Iohannis. xv. Hoc est preceptũ meum. vt diligatis inuicem. sicut dilexi vos. ¶ Nam xps dilexit nos multipliter. ¶ Primo amore gtuito. scz gratis dato. non pcedentib9 nris meritis. Joh. xiij. In hoc est caritas. non qi nos dilexerimus deũ. & qm ipe por dilexit nos. ¶ Sic & nos amare debemus pximum nõ rõe vtilitatis. & causa vtutis. q bm Ambo. va aicitia vtutis e. & nõ quesit. vñ Tullius de amicitia. Si vtilitas glutinaret aicitias. rade omutata dissolueret. & Hoe. li. o. o. so. Quem felicitas facit amicũ. euz infortunũ facit inimicũ. ¶ Secũdo nos amauit xps amore discreto. Amor discret9 est. qui psõas & vitia psequitur. nec sic plonis condescendit. q vitijs implicet. Bern. xps ĩ carnis assũpcõne odescendit. non in culpe vitacõe osuluit sibi. Sic q amare debem9 pximum. Joh. xiij. Dilecco pximi malũ non opat. Dinc est qõ ait. Tullius libro. de amicitia. Nulla est excusacõ. si amicitie causa peccaueris. Nã osi liatrix amicitie. vtutis opinio fuit. Difficile est manere amicitia. si virtute defeceris. huic sorciat lex amicitie. vt nec rogemus nos

turpes·faciamus ne rogati· ¶ Tercio nos amat xp̃us amore fructuoso·sic & pximus a nobis est dilgendus· vñ·i· Joh̃·in· scribitur· Filioli non diligamus verbo nec̃ lingua·ñ ope & veritate.in quibus dã caritas linguã ħz magnã·manũ aũt nullam; vnde greg·m moral'· Dilectio vra semp exhibenda est· & veneracõe ꝓmonis·& misterio largitoris, ħz reũa quidã sũt qui tm felicẽ diligunt·ñ solũ vbo ꝓ occiente infelicitate ope fugiunt, vñ greg·¶ Cũq; i pspitate diligit·incertũ valde ẽ· vtr̃ psperitas vel psona diligat·ammissio aũt felicitatis.vim interrogat amoris, qui in aduersitate pxim despicit·apte ouincit· q ipm i psperis nõ amauit. ¶ Quare·Sene· in re medys fortuitoꝝ multi illũ comitantur· mel muscę secuntur·cadauera lupi·frumẽta formice·predam non hoiẽz sequit illa turba, Puto mõi homines nõ sunt discipuli xp̃i·ñ amici mẽse & disci·iuxt illud Eccli·vj·Amicꝰ socius mense·& nõ pmanebit in die nãcitatis, ¶ Deos error erat in cognitione· Nã singularis populꝰ dñi noluit deũ intelligẽ vt bene ageret ¶ Quare dñs de errore eorũ qquerit p ꝓphãz dicẽs·iere·iij· Stultꝰ ipse meus·nõ me cognouit.filij insipiẽtes vecor des.sapientes sunt vt faciant mala·bñ aũt facẽ nesciũt, ¶ Dunc igit errorẽ deꝰ volens tollẽ·& viã veritatis oñdere.misit filiũ suũ mg̃m veritatis vt non solũ verbo·sed etiã exẽplo erudiret & errorẽ falsitatis extollẽt q̃re audientes eius doctrinam & videntes eius opa· Math·xxij· Magister scimus q veraxes & viam dei in veritate doces, ¶ Docuit eñ breuissima lectõe duo·que lex scripture expressit.scz Declina a malo·& fac bonum; Non eñ sufficit abstinere a malo·nisi faciat qd bonũ est·ar·lxxxvj·di·c·non satis glõ· Cũ facultas adest·& necessitas instat.alias sufficit bona voluntas, Dec eñ vera via dñi est·q̃ sine intermissione ambulare debemꝰ, ¶ Sed notare debemus in illa via tria·scz ¶ Terminum a quo est recedendum· ¶ Medium p quod est transeundum ¶ Et terminũ ad quem est accedendum ¶ Primus enim terminus a quo est rece dendum·est ipm pcm·quod quidem g̃uat hominem·& lassũ facit in via·de quo ꝯqrit ipe salomõ Sap̃·v·di·lassati sumus in via iniquitatis/ Et statim subinfert lassitudinis huius causaz dí; Quid em̃ nobis pfuit sup bia·á qd diuitiaꝝ iactãtia otulit nob tanq̃ vmbra terraꝝ oĩa hec· ¶ Secũdo aduertere debemus mediũ p qd̃ est transeundũ·& est pnĩa equitas & iustitia, ¶ Primũ medium ostendit xp̃s peccatoribꝰ dicẽs, Pniaz agite & appinquabit ĩ vos regnũ dei· Math·iij· ¶ Scdm medium ꝓnit mechanicis & ne gotiatoribus Prou·iiij· Quã te p semitas equitatis quas cum ingressus fueris non at tabunt gressus tui· & occurrẽs non habeb offendiculum, Medium iustitie ad iudices ysiliarios & plates ptinet, ¶ De quo psal· xxxiij·dicit, Qui ambulat in iustitijs & loq tur veritates·q picit auaritiã·& excutit ma nus suas ab omni munere·q obturat aures suas ne audiat sanguines·& claudit oculos suos ne videat malũ·ille in excelsis hitabit· ħz vero pauci p sua media ambulãt directe, ¶ Tertio aduertẽ debemꝰ terminũ ad quez est accedendũ, Ipse em̃ terminus ẽ ipemet deꝰ & doctor nr̃ xp̃s·qui vocat nos q̃ dilectos discipl's suos di· Venite benedicti pr̃is mei·pcipite regnũ qd̃ vobis paratũ est Math·xxv· Sed q̃uis xp̃s p scriptutam nos oñs vocet ad cenaz eterne beatitudis· pauci tamen eius vocez audiunt·ħz potius carne reuocante in medio damnabilit̃ erãt, ¶ Istis contigit hĩ cani de quo narrat·q exns in quodã agro mĩ duo castra audiens duo cornua vocantia homines ad mensam· sicut in aliqbꝰ castris dñoꝝ hei osueuit·qui modo secutus vnũ cornu·modo aliud·& sic tota die cucurrit·quslz horaz prãdij tñsiuit· sic nullũ prandiũ habuit·ħz vtr̃q neglexit, ¶ Sic stamus in agro huius mundi·inter duo castra.vbi duo sunt parata prandia vt ouiuia ¶ Vnum est xp̃i ad quod nos vocat· p cornu sacre scripture·p voces predicatoꝝ, ¶ Aliud prandiũ est carnis·patũ in delecta cõibus·ad qd̃ etiam cornu male inclinacõis ad peccata vocat·& ad suum prandiũ dicẽs Pap̃·ij· Venite fruam̃ bonis; Nunc multi sunt qui audientes predicatorem vocare ad pniaz·& ad prandiũ padisi·relinquũt vitia· & ad virtutes ducrunt·ħz modico tempore pseuerantes·dũ carnis delectacõibus vocã tur·dimisso p̃mo prandio·itez ad vitia re dcũt·& toto tp̃e prãdii suevite·duplei via i cedunt·quouslz in mortem incidunt·tunc

ambo prandia tam beatitudinis eterne qm̃ carnis amittũt. ¶ Debem⁹ igit̃ lecc̃oes xp̃i audire. viam directã post iñ sequi. sic iacob qui dixit precedat dñs ante se tuum. & ego sequar paulatim vestigia eius Gñ. xxxiij. & Iob. xxiij. Vestigia eius secut⁹ est pes me⁹, ¶ Tertius error est in electõe. qñ quis sciz illud quod melius est otemnit. & illud qõ vili⁹ appetit & elegit. de quo errore dicitur in Can̄. de ose. di. v. non mediocrit errant. qui magno bono preferũt mediocre bonum. Sic videt̃ur errasse filij israhel. qui pepones porros & aleã & ollas carniũ affectantes elegerunt. & mãna dulcissimũ abhorrẽtes otempserunt. dicẽtes Quis dabit no⁹ carnes ad vescendum. recordam̃ piscium q⁹ comedebam⁹ in egipto gratis. in mẽte no⁹ veniant cucumeres. & pepones porri cepe & aleã. aia nr̃a arida é. nihil aliud respiciũt oculi nr̃i nisi manhu. Numeri. xj. Sic reũa multi fuerunt añ aduentũ xp̃i. quoz plures similes modo sunt. quibus per scripturas & sanctos ꝓbas virtutes & dulcedo vite eterne ꝓponit̃ur. qui p̃ incredulitatez otemnentes scripture dulcedinem & figure veritatem potius delitias carnis & mũdi delitias appetere & eligere solent. qm̃ virtutes & delitias paradisi. Proũ. xxvij. Aia saturata calcabit fauũ Aia esuriens & amaz p̃ dulcia sumet. & homo mũdanis deliciis deditus. & saturat⁹ vrutes q̃ dulces sibi sũt aie displicẽt, & q⁹ saturari nõ p̃t̃ ex eis. ea que amara sũt anime & damnosa admittit pro salutiferis. ¶ Contra hunc errorem xp̃us nos vocauit. & aput rem figure dando se ip̃m in cibum. & ut oñez nauseã figure tolleret. quã antiqui habuerunt in mãna. corpus & sãguinẽ ꝓpium tradidit veracit̃er in eucharistiã. ¶ Quod autem corpus xp̃i sit figuratũ p̃ manna Pater primo rõne nominis in carcere manhu interpretat quid est hoc. q⁹ scilz sicut dicitur in lra Numi. xj. Hebrei videntes manna de celo cadere dixerunt manhu. idest quid hoc é. admiratiue loquẽdo. Sic vere quicũq; ꝑsiderat cibũ istum scz xp̃m in sacro altaris merito p̃t̃ mirari. & dicere manhu. quid est hoc. q⁹ ibi sunt tot miracula. q⁹ merito p̃t̃ fieri questio de eodem. Vñ in. Ps. di. A dño factũ est istud. & est mirabile in oculis nr̃is. ¶ Item p̃ manna intelligit̃ eucharistia rõne loti. q⁹ sursum de celo venit a potẽtia diuina non hũana. Ioh. vj. Pater me⁹ dat vobis panem de celo verum. ¶ Itẽ rõne modi. q⁹ tm̃ habebat. qui multũ sic qui pauꝯ colligebat. q⁹ scz in qualibet ptic̃ula est totũ corpus xp̃i. & in oibus non est nisi vnum. Exo. xvij. Neq; adiectuz est neq; minuit̃ur. qui cm̃ plures hostias osecratas recipit nõ magis hz de xp̃o q̃ ille q̃ solũmodo hz vnã. Vnus cm̃ recipit sicut centũ. & ecõuerso. Et ideo de eo carnẽ sumit vnus sumũt mille q̃ntũ isti tm̃ ille n̄. ¶ Item rõe virtutis. q⁹ sicut manna oñz saporem hẽbat. & quicquid volebat omedens sapiebat. Sic eucharistia oẽm hz virtutẽ ad oĩa quecũq; voluerit hõ pt̃ valere. dum tm̃ homo sciat ip̃m debite & digne recipe & tractare Sap. a. Omnez hñs virtutẽ omĩa ꝓspiciens. vñ illud est simila cum melle. i. caro cum diuinitate. vel panis species cũ xp̃i corpe & hũanitate. Ezech. xvj. Similaz & mel. & oleũ comedisti. ¶ Item rõne finis. q⁹ tm̃ durauit q̃diu fuerunt in via. i. in deserto & defecit in termino. Scit vere sacr̃m altaris est institutũ pro via hz vite. & p̃ tñsitu deserti huius mundi. quia reuera q̃n venimus ad terrã huius vie ad terrã promissionis & ad habitaculũ padisi. tunc deficiet nobis nubes & mãna. i. ignorãtie obscuritas. & sacramenti huius velati veritas notificabit. q⁹ tunc gustabim⁹ suauitatem glorie. & sat̃iabim̃ p̃ rem q̃ modo videmus p̃ fidem Apls. Nunc videmus p̃ speculũ in enigmate tunc aũt facie ad faciẽ. ¶ Hz querit cur xp̃s rem figuratã. i. corpz suum nõ apparenter oñdat. vt q̃libz q̃d credat certiz cognoscat. Dico q⁹ ꝓp̃t tria nõ ¶ Sequit scda ps. in qua notat magna xp̃i passio ad opatiendũ. In hoc. q⁹ acerbissimã mortẽ tã pie. & mansuete sicut agnz sustinẽ voluit. vñ ysaie. liij. Sicut ouis ad occisiõz ducitur. & q̃i agnus coram tondente se obmutescet & nõ aperiet os suũ. Sequit & ego nõ agnouí malũ. scz aliq̃ q̃ opa aliq̃ fecit. nulliũ lesi. nulli nocui. i. Pet. i. Non est inuentus dolus in ore eius etc. ¶ Moraliter phs dicit. i. p̃terioz. Q⁹ omnis nr̃a cognitio ortum hz a sensibus. Quod non sentimus naturaliter non cognoscimus. Cum igit̃ insensibilia sint incognita nobis. nãrio signis sensibilibz vtim̃. vt ducãt nos in cognitiõz

Sicut videmus q̃ñq̃ nomiña · q̃ñq̃ insig-
nia solent rerum cognitiones · ⁊ ꝓprietates
monstrare, Sũt em̃ noia inuenta ad cogno-
scendũ · S· de ingenuis & manumissis · l· ad
ognoscendũ, Ita etiam insignia nobilia in
uenta sunt vt cognoscant in dignitatibus
& i nobilitatib⁹ · ff· de rer diuisiõe · l· sãctũ,
Rex regum dei filius · qui ex sua dignitate
⁊ nobilitate ignotus est & hominib⁹ incog
nitus · volens se notificare mundo · & cogni
tionẽ eius ostendere · q̃liter ꝓpter hoiẽz ven
erit · & mortem sustinuerit · p clamare fecit
arma siue insignia suã pacientiã & innocen
tiã sig̃ficantia · instar agni imaculati · patient
sine reluctacõne mortẽ & occisionem suscipi
entis, Vñ · psa · liij · & de pe · di · ij · Di em̃ in-
q̃t xp̃s tanq̃ agnus coram tondente se non
aperuit os suũ Et hic iere · Ego q̃i agnus ⁊c
℣ ℟ ¶ Compat aũt xp̃us agno ratione
¶ Mãsuetudinis · & innocentie ·
¶ Agnicõis & scientie ·
¶ Vtilitatis & ꝺuenientie ·
¶ Nam agnus est mansuetus · ⁊ innocens ·
nullum em̃ ledit · q̃ non habet cornua ad vẽ
tilandũ sicut bos · nec dentes ad mordendum
sicut canis · nec vngues ad lacerandũ · sicut
vrsus · nec pedes ad calcandũ · sicut equus ·
q̃ in omnibus innocens & mansuet⁹ Quaẽ
dicit p̃s · ¶ Cetera aĩalia armauit naẽ solum
agnũ dimisit inermẽ · Sic xp̃s vere dicit pẽ
agnus · rõe mansuetudinis & innocentie · q̃
nunq̃ alicui nocuit q̃ oĩbus ꝓfuit, Quare
Ioh̃s baptista digitis eũ demonstrando ait ·
Ecce agnus dei qui tollit pecata mundi, ℣
Aguꝫ · infert ergo innocens fuit · q̃ nec corõ
nec ore nec ope alicui nocuit · vere etenim dicẽ
potuit illud · Iere · ij · Absq̃ peto & innocens
ego sum, Sic quilibet nr̃m volens p eius in
nocentẽ passionẽz saluari · & a peto liberari
debet esse vt agnus innocens · vt non den-
tibus mordeat blasphemando · detrahendo ·
nec cornibus supbie · ⁊ potentie iniurando ·
violentiã inferendo · nec manib⁹ rez alienã
subtrahendo · nec pedibus calcet ꝓxim despi
ciendo · vt de se dicẽ possit illud p̃s · Innocẽs
manibus & mundo corde · q̃ ℟ ¶ Sed
quis hoc dicere pt̃ · vt de p̃ti curnim⁹ · inno
cẽs ego sum · ⁊ nulli nocui · certe pauci ꝓmo
nulli · q̃ oĩs q̃si lupi rapaces · agnos inno
centes strangulant, ¶ Vñ recitat · Esopus ·
fabulam · q̃ quondã lupus & agnus cone
debant in pascuis · ambo ad torrentẽ curren
tes biberunt · lupus supion pte aque bibẽs ·
pede aquã turbauit dicens agno · Quare
turbasti aquam · Agnus rñdit, Inferior te
sum · ⁊ quomõ turbare aquam potui · ꝓmo · ⁊
pater tuus hoc idẽ fecit · & tu p̃ris malicias
imitaris · me infestando · & sic occasione in
uenta · lupus agnũ occidit · ⁊ denorauit · q̃z
Esopus dicit · Sic nocet nocuus innocuo
causam̃q̃ nocendi q̃rit ¶ Sic reuera hodie
multi lupis rapacib⁹ opant · qui pauperes
viduas ⁊ aduenas ledunt · ⁊ eoꝝ bona sur
ripiunt · & violenter sine iustitia possident,
¶ Sed quid talibus in punitionez pti cue
niat · notare possunt ĩ figura cuiusdã regis
samarie achab · De q̃ habet · iij · Re · xxj · Q
quidã dictus naboth iux̃ palatiũ regis hẽ
bat vineaz · ad quẽ rex achab dixit · da mihi
vineam tuã · vt faciã m̃ ortũ olex · q̃ vicina
ẽ & ꝓpe domũ meã, Qui cum nollet · cũ esset
hereditas patrũ suoꝝ · indignatus est rex p̃
eũ, Ad quẽ iezabel vxor ait, Grandis auctus
es ⁊ bene regis regnũ isr̃l · ego dabo tibi
vineam naboth, Scripsitq̃ ita lr̃as ex noie
achab · & signauit eas anulo regis & misit
ad maiores natu · & optimates · qui erant in
ciuitate eius · vt ꝓra naboth summitterent
falsum testimonium dicentes · quod naboth
maledixit deuz · ⁊ regẽ · & eũ extra ciuitatez
lapidibus interficerẽt, Quod & factum est ·
de ossensu regis · Cũ aũt audisset rex achab
naboth mortuũ surrexit descendit in vineã
vt possideꝫ eam ℣ ℟ ¶ Ad quem dñs p
helyã ait · In loco hoc in quo linxerunt ca
nes sanguinem naboth · lambent quoq̃ tuũ
sangiunẽ, Si mortuus fuerit achab in ciui
tate comedent eum canes · Si aũt mortuus
fuerit in agro · comedent eum volucres celi ·
⁊ canes comedent iezabel in agro · p vineã
naboth pt̃ intelligi possessio uel aliud bonũ
viri iusti · Per achab regem hanc vineam
cupientez · homo quicũq̃ & maxime potẽs ·
qui cupidus est boni alieni · p vxorem aũt
achab · que viã pessimã inuenit hñdi vineã
predictam · sez per inõcentis mortem signi
ficantur homines mali · qui sunt potentes ·
& potentibus ꝺiuncti · & dant eis consilia
pessima · rapiendi simplicium ⁊ innocentũ
bõa · hi occasionẽ quer̃t · falsum testimoniũ

ꝓferunt ⁊ innocentes occidunt ¶ Sed q̄lis vindicta talibus accidat aduertere debent. Nam vlcō sanguinis sequitur ⁊ pena talionis morte mala morient & canes inferni ſeꝛ dyaboli aīas eoꝝ rapient & crudeliter laniabunt. ꝑſaie. xxxiij. Ve qui predaris nōne ipe predaberis ⁊ Abacuc. ij. ve ei qui mlti plicat non sua. vſq̄quo aggḡuat ō ſe denſū lutum Nūq̄d non repente ɔſurgēt qui mordēt te ⁊ ſuſcitabunt lacerantes te & eis in rapinas eris. q tu ſpoliaſti gentes multas.

¶ ℣ ¶ Scdo agnus est agnoſcens. Et iō dicit agnus ꝟm ꝓpriū ab agnoſcendo q agnꝰ int innūabiles greges ſolo balatu matrem agnoſcit ¶ Eodē modo xp̄s in cruce poſitus cognouit tria gn̄a ꝓſonaꝝ. ſcz p̄rem & crucifixorem Nam patrē cognouit aīaz ſuā ſibi cōmēdando di Pater in manꝰ tuas ɔmendo ſp̄m meū Matrem etiā agnouit de ea curam ſpecialem hñdo dicēs ioh. ecce mater tua. Agnouit etiaz crucifixores ꝓ eis etando di. Pater dimitte illis q neſciunt quid faciunt Et q xp̄s in cruce morīēs hoꝝ trium generꝝ hōim notitiā habuit Jō ad huius r̄preſentacōz in fine cuilibz miſſe ordinacōe cāie ter dicit. Agnus dei. q̄ dicere in primo O agnꝰ dei qui agnouiſti p̄rem tuū ſp̄m tuū ſanctuz in ſuis manibus recō mendādo Rogamꝰ p tuā innocentē mortē vt dum dies vltima vite noſtre aduenerit miſerē nobis & ſp̄m noſtrū ad tuū accipias refugium. O agnus dei qui dilectiſſimam tuam matrem agnouiſti de ea ſpetialē curā habendo & ioh. recōmēdando miſerē nob ⁊ fac vt dulciſſie mr̄is tue. p̄cibꝰ adiuuem̄ atq̄ aduſarios ꝓcinio eripiliberem̄ O agnꝰ dei qui inimicos crucifigentes te agnouiſti benigne ꝓ eis deprecādo miſerē nob̄ peccatoribus ĩmicis tuis vt p te recōciliati p̄ri tuo nobis tribuat pacem. & requiem ſempiternam. ¶ T ¶ Tercio agnus totꝰ vtil est caro. ſcz ad cibum pellis ad vſum varii lanā ad veſtimentum. cornua cum vngul ad medicamentum Sic xp̄s fuit nobis per totū vtilis p eius aīam ad viā ſalutis cū eoñdendo p ſanguinem ad genus hūanum redimendū p corpus ad aīas fideliū ſub cō ſecrato pane nutriendū p deitatez ad ſcōs & electos in celis ꝑfruendū. ⁊ glorificādū Vñ dñs moyſi deprecanti vt ſe oſtenderet dicens. Oñde faciem tuam & ſalui erimus. Rñdit exo. xxxiij. Oñdam tibi omne bonū ⁊ mittā filiū meū vob in quo ē oīe bonū qui etiam p paſſionez omne bonū. & nām ad ſalutem mundo ɔmunicauit. Nam ipſe p paſſionem ſuaz generaliter oībus bonus vtilis & neceſſarius fuit ad ſalutem. Nam ōne bonum ɔplectitur in tribus differentijs videlicet in mali amocōne. gr̄e aſſecuti one. aſſecute gratie ꝓmotione Nec ē dubiū q in his tribꝰ differēcijs non includit nr̄ ē bonum quod ex illud habeatur q oīa habūdantiſſime & copioſiſſime fluunt de vulneribus ſaluatoris Ita tñ ſi ſequam̄ veſtigia eius. & ad ꝑticipandum eadem bona habiles inueniam̄ ¶ V ¶ De primo bono ſcz mali amotione dicit. Criſoſt. omne genus venenate malitie & nequitie cordis habitaculo ꝓpellit & fugat ſi p deuotas meditacōnes in cordibus noſtris ſerpens ille non eneus ſz vere deus erectus fuerit ſi em̄ p̄cis ꝓfundatus fueris ſi ad deſperacōez impugnatus fueris. ſi carnis fragilitas inclinauit deniq̄ quicq̄d mali acciderit erige ſerpentez i cruce cuentatū totum & otinuo te ſenties liberatum. Nam ſi ad virtutez vnius v̄bi ꝓlati ſerpens verus euomit. & emittitur non magis ad fortē ꝑmaginacōz dominice paſſionis virus peccati euomat ⁊ penitus expellat. vñ bern. Nihil adeo medicinale eſt peccatoꝝ nihil ita peccatū interficit crucifigit vitium extinguit tēptamenta. depellit oē genus mali ſicut mēoria dominice paſſionis ¶ Scōm bonū oſiſtit in gr̄e aſſecutōe De quo dicit ille egregiꝰ & deuotus doctor bonauentura Nihil ita illuminat ad cognitionē nihil ita dilatat ad gr̄aꝝ accōez nihil ita accendit ad dilectōez nihil ita cogit ad imitacōez nihil ita eleuat ad cōtemplacōem nihil ita in aīa opat vniūſalez ſanctificacōz ſicut meditacō dominice paſſiōis. Bern. q̄d tam efficax ad curandum vulnera necnon ad purgandum mentis aciem q̄ vulnerum ipa xp̄i ſedula meditacō nec quicq̄d tam ad mortem quod non morte xp̄i ſanetur ¶ De tertio aſſecute gr̄e ꝓmocōe Dic iterū bonaventura Si vis o hō vt de v̄tute in v̄tutē. ō gr̄a in gr̄am. de amore in amorez. de deſiderio in deſiderium. de luce in lucem. de bono melius ꝓficias. & aſcendas quotidie nullo

fractus impedimento q̃nta pot̃es deuocõe
p:curras· & mediteris dñi passionẽ· ꝓtissi
mũ aũt quod in ꝯsideracõe dominice passi
onis cor nostrum inflãmat penituꝰ exuit
& in gaudiũ spirituale pot̃enter nos rapit
& afficit est illud cũ deuote meditam̃ ꝙ illa
vehemẽtissima doloris acerbitas q̃ dulcis
ihus amarissimã senciebat· eñsyt abyt ⁊ re
cessit· ⁊ fructum eius dulcissimũ possidem⁹
fruemur ineternũ ¶ Hic etiaꝫ ait apl's Xp̃s
resurgens ex mortuis iam non morit̃ mors
illi vltra non dñabit̃ ℣ ¶ Vñ legit̃ in
speculo hist· vinc̃· li· iij· c· xvj· ⁊ xvij· ꝙ fuit
in ep̃atu leodij iuuencula quedam vita· &
nõie g̃ciosa maria Que ꝓter amorem dñi
omnẽ ornatũ ꝺtemplit· cui⁹ ꝑmitie dilecõis
dei memoria crucis & dñice passionis fuit
Que dum quadaꝫ die beneficia que xp̃s in
carne humano generi clemens exhibuit cõ
sideraret tantam compunccõis gratiam tan
tamq; lacrimaꝝ copiã torculari eius crucis
expressa in passionis eius memoria adinue
nit· ꝙ vestigia eius ꝑ ecc̃iaꝫ lacrimẽ desup
pauimentũ copiose defluentes oñdebãt· vñ
non longo tp̃e post hanc eius visitacõez nec
crucis ymaginez intueri· nec etiam loqui· nec
alios loq̃ntes audire poterat ꝺ passione xp̃i
q̃ ex defectu cordis ī extasim laberet vñ vt
dolorem aliq̃n temperet ⁊ fluuiũ lacrimaꝝ
cohibẽt relicta hũanitate ad xp̃i dinitatẽ ⁊
maiestatẽ aiaꝫ attollebat vt in eis passibili
tate ꝛpiret ꝺsolacõz Sed vñ fluminis impe
tum restringere conabat inde mirabiliter
maior lacrimaꝝ impetus oriebatur Cũ em̃
quadã die añ pasceuez ·cum iam iminente
passione xp̃i maiori lacrimaꝝ ymbre cum
suspiriꝫ· & singultibus se cũ dño mactare
inchoasset· Quidã de sacerdotibus ecclesie
vt oraret cum silẽcio & lacrimas cohiberet
q̃i blande increpando hortabatur· Illa vo
verecũdia impassibilitatis sue ꝺcia egressa
clamans ab ecc̃ia in loco secreto a dño cum
lacrimis ipetrauit vt predicto sacerdoti cõ
deret ꝙ non est in hoie lacrimarum impetũ
cohibere seu retinere· quin flante spiritu ve
hemẽti fluunt aque· Cum igit̃ sacerdos ille
eodem die missaz celebraret tanto lacrimaꝝ
diluuio summersus est & spiritꝰ eius q; fere
suffocat⁹ ẽ & libez· & lintheamina altaris
rigaret ℣ ¶ Cui post ancilla xp̃i reuẽ
tens ac si presens fuisset· quecũq; accideraꝫ
sacerdoti retulit di· nũc inquit ꝙ experientia
didicistis quod non est in homine impetus
ip̃s austro flante retinere· Ne inq̃t lacrime
sunt refeccõ mea· he sũt mihi panes die ac
nocte· q; caput non affligunt· & mentez ꝑ
scũt nullo dolore torquent & aiam quadam
serenitate exhillarant· dum scz ꝑ violentiã
non extorquent & sponte a deo ꝓmanant
¶ Sequitur tercia ps in qua tract̃ de insi
diosa machinacõe iudeoꝝ ibi· venite mitta
mus lignum⁹ Hic cõm nicolaũ ꝺ lira ī illis
ptib⁹ scz oriente est quedã arbor dicta taxꝰ
cuius lignũ si minutim incissum fuerit vel
in puluerez redactũ in cibo occidit comedẽ
tem· & inde dicitur toxicum quasi venenũ
& intoxicare· i· veneno inficere & de ligno
huius arboris intendebãt ponere in panez
& incibum ieremie qui est figura xp̃i· vt eũ
occiderent ne eos amplius argueret de iniq
tate ¶ Et congrue exponitur de xp̃o q; lignũ
crucis iudei volebant mittere in xp̃m· qui
est panis vite eterne· Cogitauerũt ergo q;
si xp̃m crucifigerẽt penitus eum de mẽoria
hominũ tollerent ꝑ supplicij ꝺceptibilitatẽ
& doctrinã eius raderẽt de terra ꝑ supplicij
vilitatem Cuius tñ ꝺrium patet· q; ipe cru
cifixus· ⁊ mortuus surgẽs a morte in ꝓpl'o
fideli attulit fructum multum sicut predixit
Joh· xij· Nisi granũ frumti cadens in terã
mortuũ fuerit &c ℣ ¶ Sequitur Tu
autez dñe sabbaoth hebraice pnceps exerci
tuũ q̃ potẽs es iudicare iuste & ꝓbare renes
⁊ malas affectiões ·& corruptas ꝺcupias
& corda· ⁊· cogitaciones videam vltionem
tuam ex eis ¶ Sed cur xp̃s q̃ querit vindi
ctaz cum alias ꝙ eis rogauerit· Luce· xxiij·
di· Pater dimitte eis· q; nesciunt &c ¶ Dico
q; hic querit vindictã de obstinatis & non
penitentibus alias rogat ꝓ penitentibus
nec ℔ loq̃t appetitu vidicte & zelo iustitie &c
℣ ¶ Moraliter ꝑ illud lignũ mortife
rum scz taxi designat̃ lignum sancte crucis
quod dyabolo mortifer fuit· cum xp̃s in eo
moriẽdo dyabolũ vincẽdo occiderit & hoiez
mortuũ reuificauerit· Quare· saꝑ· xiiij· di
Hern ·benedictum lignum ꝑ qõ fit iustitia
Justum em̃ est vt iuꝛ q̃litatem ⁊ quãtitatẽ
dilecti satisfaccõ fiat· xj· q· scõa Fraternitas
Iniuste aũt homo fructum feudũ ab arbore

accepit ꝫ xp̃s hō fecit ē ꝑ hoiez iuste arbori fructum vite restituit · homo delectatus est in omni sensu illicite ⁊ xp̃s ꝑter hominem punitus est in omni sensu licite ¶ De illa iusticia habet · ro · v · Sicut p vnū delictuz oīs in ꝺemnacōem sic p vnius iusticiam omnes homines in iustificationem vite · Fuit etiam vt ꝙ ꝺyabolus hoiem in ligno decepat ⁊ vicerat p lignum falleret ⁊ vincere · scōm illō ouid · Justus vterꝫ fuit nec est lex equior vlla quā necis artificem arte pire sua ¶ Hoc dicit Ouidius ad oīmēdacōez iustitie duoꝝ regū quoꝝ vtꝝ tyranni seu tormīti ex cogitacōe in ꝑpo artifitio · Primo occidit ¶ Vnus ꝑ punitōe hominū excogitauit taurum ereum qui ignitus hominem īmissum torq̄ret · Ex cuius clamore mirabilem mugitū daret ac si thaurꝰ viueret Quo facto rex vt artificis opus probaret · p̄mo eum immisit · ¶ Scōus rex ꝙ dā hospitem in magna sterilitate occidit qui vt sua solꝰ care venderet oluit vt ioui hospes vnius vicinꝰ mactaretur · sic iupiter p illud olocaustū posset placari quē rex primo mactauit · ⁊ ioui obtulit ¶ Tic iustū fuit vt ꝺyabolꝰ excogitator male decepcōnis in ligno p̄mo ipe arte sua decipet in ligno ¶ De hac iustitia loquit ỹ · snīa ꝺi · xx · reddens rōnez q̄re xp̃us noluit nos potentia liberare ꝫ iusticia Ideo inquit potentia vincere noluit ꝙ ꝺyabolus vitio puersitatis sue amator est potētie ⁊ debtor oppugnatorꝫ iusticie ī quo hoīes eum magis imitanē qui neglecta vel etiam posa iustitia potentie magis student eiꝰꝫ adepcōne letantur vl' cupiditate inflāmantur Ideoꝫ placuit deo non potentia ꝫ iustitia vincens hominem eueret in quo homo imitari eum disceret · vñ Job · xp̃ · cxxij · in elementia de reliq̄is ⁊ vern · c · si dn̄m dicit O digna nūꝫ intermittenda mēoria in q̄ mortem nr̄az recolimus mortuā nr̄mꝫ initū interisse ac ligno mirificū ligno crucis affixū fructum nobis attulisse salutis · Et statim pꝰ O singularis ⁊ admiranda singularitas vbi donator venit in donū ⁊ datū est ideꝫ penitus cum datore q̄ larga ⁊ prodiga largitas cum tribuit quis seipm dedit igit nob se in patibulū · vt ꝙ homo p mortem corruerat p cibum ipe releuaretur ad ad vitam cecidit · homo per cibum ligni mortiferi reuelatus est per cibū ligni vita in illo pependit esca mortis in isto vite pependit alimentū Illius esus meruit lesiōez illius gustus intulit suauitatē ⁊ gustꝰ sanauit · videꝫ vnde vulnus est ortum prodijt & medela · ⁊ vñ mors subijt exinde vita venit · Dyabolus nanꝫ hoiez cupiens cum ēternaliter mori et damnati fructū ligni vetiti toxicauit vt gustantem inficeret · & ad mortem vulneraret · gustato etenim hoie fructu ligni vite mortem inuenit dei clementiaz & misericordiam pdidit · amisit potentiam · & creaturarum omniū dn̄ationez ⁊ presidentiā que oīa fructus ligni sancte crucis restituit & pfecte sanauit ¶ Hā xp̃s in cruce moriens tria ꝓcurauit Quia ·

¶ Patrem pacificauit reformans eius clementiam ·

¶ Dyabolum religauit · ānichilans eius potentiam

¶ Dominem nobilitauit · dans plenam cōfidentiam ·

¶ Procurāte nāꝫ dyabolo homo ex inobedientia de ligno fetido fructum sumpsit & deū ō se amaritauit intm̄ qꝺ fontē mibicet die ⁊ clementie oīno clausit maledicēs hōi ⁊ ire et ꝑpenti ex cuiꝰ suggestione hō peccauerat iosue · xj · dn̄i snīa fuerat · & pugnarēt sciz demones ō isrl' · i · hominem ordinatum ad beatitudinem & visionē dei · ⁊ non merent vllā clementiam · sed xp̃s in cruce moriens patris amaritudinē placauit · ꝓrem & maiorem clementiam impetrauit · Exo · xxx · Deprecabitur aaron sup cornua eius altare scz semel p annū in sanguine q̄ oblatꝰ est p pcō · & placabit sup eo in gn̄acōibus vr̄is expone Deus pater p filium suum expassis brachijs semel moriendo · & sanguinem in redempcōem pp̄li fundendo in ligno crucis oblatū Deprecatꝰ est p pcō pp̄li ⁊ placatꝰ ē sup pp̄lo fideli ¶ Fiḡat illa placacō facta p lignū crucis Exo · xv · Per lignū missū in aq̄ amarā ⁊ dulcoratā Ibi cm̄ꝺ q̄ filij isrl' egressi de mari ambulauerunt p desertū · & venerunt in marach vbi aq̄ erant ita amaē q̄ ipas bibere pre amaritudinem non valebant de quo pp̄l's cum murm̄aret · orauit moyses ad dn̄m qui oñdit eis lignū quod cuz misisset in aq̄s in dulcedinē sūt mutate Exinde aūt venerunt in helim · xij · fontes

& lxx· palme· ¶ Sic reuocta genus humanum per peccatum lapsum ⁊ egressum ō paradiso in amaritudine laborauit & ābulauit p deserti hui⁹ mundi & aq̄ dine gre ⁊ clemētie ita amaricate erāt plene qō nemo ex his grāz exhaurire poterat dōnec lignū sācte crucis īmissum est in dei filium & ipe p peccatis ppli peccaretur tūc viscera misericordie dei pris dulcorata sunt & aquas dulcissimas sue mihi cordie· & gratie in redēpcōez ppli effudit Judic· viij· ¶ Lignō obdulcata ē aq̄ amara In signum etiam dulcoracōis· & pietatis p lignum crucis affluētis ferē vna ps crucis fuisse de oliua· & forte pter⁹ rōne significationis q̄ necessitatis ¶ Quia oliua radicē hz amaram & corticē silr· fructꝰ tñ eius dulcis est atq̄ pinguis de quo oleum fit qō est cibꝰ & medicina· ¶ Nam vulnera mitigat ⁊ sanat Sic passio & mors xp̄i in cruce suscepta & in radice· i· causa ꝓpter q̄ & p ipos ⁊ p quibꝰ sustinuit amara i cortice· i· toto corpe fructꝰ tñ crucis dulcis & vtilis q nostra vulnera sanauit· & oleū misericordie nobis largissime impetrauit ¶ Isaie· liij· Liuore eius sanati sumus· & sequitur· Ipe peccatū multoz tulit ⁊ p tñsgressoribꝰ ipe ōrauit vt non pirent ¶ Ex his trahit documentū q oīs qui cupit dulcedinez crucis gustare interiꝰ in aīa nārio prius exterius in corpe patit amara Gal· v· Qui sunt xp̄i carnē suā crucifixerūt cū vitijs & ocupiscētijs Et bm glō hoc dicē cum vitijs referē ad opera Qui aūt subdit cū ocupiscencijs· referē ad desideria· Nec aūt crucifixio nihil aliud est q̄ morum & concupiscētiarum & carnalium repressio intm q̄ per eas caro & sensitiue passiones taliter ordinent q̄ mūq̄ vsum et iuditiū rōnis impediant· ¶ ¶ Dcdo p lignum crucis dyabolū nc· Dyabolus nāq̄ tam potens erat añ xp̄i mortez q̄ hoiez temptare poterat & vincē Quia ꝓpetrato pcō hō se fecit seruū dyaboli huus aūt est in potestate dñi sui ⁊ ligatur vinculis eiꝰ· Dz xp̄s in ligno crucis moriendo hominem a vinculis dyaboli liberauit· Vnde mgr· iij· sniaz di· xix· Incidamꝰ enim in principem huius seculi qui seduxit adam & seruū fecit· Cepitq̄ nos q̄i vnaclos· i· empticios possidere· Iz redēptor captiuatori nostro tetendit muscipulaz crucem suam posuit ei q̄i escam sanguinem suum· vñ ergo dyabolus nos tenebat· deletum est sanguine suo· non em̄ tenebat nos nisi vinculis pcōrꝫ nostrorum· Illa erant cathene captiuorꝫ ¶ ¶ Fecit nāq̄ deꝰ aduersarium ita timidum· & imbecillem p lignum crucis· q̄ merito tpe passiōis nullō mō crucis signū audebat aggrinquare nec signatum ledē ¶ Figurat ezechielis ix· v· di· Q2 ezehiel· vidit· vij· viros hñtes gladios in manibus suis qui trāsierunt per medium irl'm & oēs quos inuenerunt non signatos signo thau interfecerūt· Iz signatos nō lesserunt· ¶ Viri isti signant demōes qui pmittente deo non signatos xp̄i signo· habent ⁊ possunt temptare· ⁊ ledere gladijs tēptationum & peccatorꝫ· Iz signatos fugiunt· ⁊ timent Vnde aguꝰ· sup Iob· Signū crucis a nob expellit exterminatorē· si tm̄ cor nīm xp̄m habeat inhabitorē Ratione hz vtutis fertur vna ps crucis fuisse de cedro quod ē lignum magne soliditatis· ⁊ duritie ita q̄ a vermibus nūq̄ corroditur vel cassat· Est arbor etiam ceteris altissima· odore iocundissima· cuius odor fugat oīa venenosa· ē pulcerrima q̄ virorem nunq̄ perdit fructu suauissima· & in medicina vtilissima Et in libano bm p̄sidō· repit· Nec arbor est crux que vera altissima ⁊ excellentissima dignitate altitudo cedorꝫ arboris eius Amos· ij Est pulcerima q̄ sez sanguine xp̄i picturata & illa Fructū dulcem sez dei filium ptauit q̄ triplicis est saporis sez aīe corpis & deitatis Qui aūt dulcis deuotꝰ· & sapidus inuenit fructus eiꝰ dulcis gutti meo Cañ· vij· Ista etiaz distillauit gumi preciosum· i· sanguis ipius xp̄i quo procerto si liber conscīētie nr̄e vnctus & linitꝰ fuerit· nūq̄ a tineis vitiorꝫ & pcōrꝫ corroderet n' vetustate male olucrtudinis ōsummet q̄ liquor vere sanguinis sūme ē medicinal' ō infirmitates oīm pcōrꝫ Nam odor eius· i· mēoria vel etiam vmbra fugat venenosa oīa· i· signacō· & inuocatio eius fugat demones Vñ ps· virtutem huiꝰ signi ōsiderans inuocauit deum vt mereret eius virtutis pticeps fieri dicēs· fac mecum signum in bono vt videant qui oderūt me ·i· demones ōfundantur· ¶ Vñ de inuēcōe sācte crucis legitur· Q2 dum crux ab elena q̄sita irl'm fuerat· ⁊ p iudā iudeū monstrata dyabolus in aere vociferauit dicēs· O iuda

q̄d feciſti ōriū iude Ille em̄ me ſuādēte xp̄m
ēdidit eu vo dñi crucez oñdiſti p illum ml'
toꝝ aīas lucrabar p te aūt multas amittaz
per illum in pp̄lo regnabam· per crucē vo
q̄ oñdiſti eiciar ab oīb⁹ pp̄lis · Qualiter
aūt demones cruce fugiant ⁊ odiant diūſis
patet exemplis Debet ergo ſe homo ſemper
ſignare ſigno crucis firma fide in memoria
paſſionis· & ſecurus ab aduerſario ſtabit
¶ Tercō xp̄s hoiez p crucē nobilitauit dās
hōi plenā ofidentiā In ſtatu nāe innocē
tie homini data fuit dñatio· & preſidentia
ſup oīa viuentia ſup terram Gen̄· Dñā
mini piſcib⁹ maris Hodie xp̄s in ligno cru
cis in humanitate moriens· & dyabolū tri
ūphans naturam humanā dignificauit· &
vltra angelicam locauit in plenā preſiden
tiam q̄ iuſtum eſt vt q̄ñto xp̄s ſe in hūana
natura humiliauit· tanto etiam exaltaret
in dignitate ꝛ ipe inclinauit ſe in cruce· vlt̄
oēm dr̄am entis in maxiam miſeriam licet
non in culpa Ideo dignum fuit vt etiā vlt̄
omnez dr̄az entis etiā angelicā nāam exal
taret ad gloriā ⁊ plenaz oīm preſidentiam
vñ· Math· xxviij· Data ē mihi omnis p̄tās
in celo & in terra Nec ſolum naturaz huma
nam ſuſceptam mira gratia vnionis ſubli
mauit· ꝛ etiam in ſpetie oēm hoiez in gratiā
meriti & oprehenſionis exaltauit Hoc patz
in vgine gloriosa que gratia oprehenſiōis
etiam precellit oēs choros angelo⁹ Quaē
in eius laudem canit ecc̄ia Exaltata eſt ſcā
dei genitrix ſup choros angelorum· Eſt eti
am regina· ⁊ domina angeloruz· In ſignū
huius excellentie dignitatis hūane nature
angelus qui añ aduentū xp̄i ſe permiſit ab
hoīe adorari vt patet· Gen̄· xviij· poſt xp̄i
incarnatio nem non permiſit· & volentem
eum adorare incepauit di· Vide ne feceris
huus tuus ſum ⁊ fratrum tuoꝝ hñtiuz teſti
moniū ihū Apo· xix Quia ergo hec potētia
⁊ dignitas opata eſt in ligno crucis p xp̄m
Merito dicit Apo· xxij· poteſtas eoꝝ eſt a li
gno vite q̄ ē ¶ Sed occurrunt hic duo
queſita merito mouenda · Primo an homo
angelum dignitate precellat vel econuerſo
Et videtur quod homo ſit nobilior ex iam
dictis· Etiā autoritate beati · agu· qui dicit
Q2 mente humana ſolus deus eſt maior Itē
rōne probatur· in omni genere quod tenet
rōnez finis eſt melius· ꝛ in genere naturaꝝ
homo tenet rationez finis igit non angel⁹·
Vnde Remigius & p̄b⁹ dicūt q̄ nos ſum⁹
finis omnium q̄dāmodo que ſūt quod nō
dicitur de angelo Confirmatur maior eſt q̄
tecūbit q̄ qui miniſtrat teſte dño luce· xxij·
Sed angelus miniſtrat homini Deb̄ · p̄o·
Oēs ſūt admiſtratores ſp̄s · ¶ Cōt ſp̄ua
le nobili⁹ ⁊ digni⁹ ē corpali & icorruptibile
& imortale coruptibili ⁊ mortali· ꝛ ag̃el⁹ ē
ſpiritualis incorruptibilis & imortal' hō
aūt non ergo ꝛc ¶ Bonauentura in· ij· di·
·i· rñdet q̄ de angelo· ⁊ homine poſſumus
loqui dupliciter· vel p compacōez ad finem
ad quem ſunt vel q̄ñtam ad nature digni⁹
tatem · Si primo modo ſic ſunt pes · q̄ ad
eundem finem ſez ad eternam beatitudinez
immediate ordināt n⁹ ſic angelus p̄pter ho
minē n⁹ ecōuerſo· tñ ſic̄ lex caritatis facit in
mēbris corpalibus & ociuibus ciuitatis q̄
vnum mēbrum ſeruit alteri· vt pes portat
ſe & oculum & ocl'us videt ſibi & pedi · Et
in ciuibus terrene ciuitatis ſil'r oīgit Ita
intelligendū eſt de homine & angelo q̄ ſunt
ciues ſupne ciuitatis q̄ eñ homo hz labili⁹
tatem ad labendum ⁊ poſſibilitatē ad reſur
gendum· Angelus vero ſtans p̄petuitatem
in ſtando· cadens impoſſibilitatem in reſur
gendo Ideo & angelus ſtans ſuſtētat hoīs
in fumitatē & homo reſurgens repat ruinā
angelicam· Ideo q̄dāmodo angelus propi
hominem & quodāmodo econuerſo ⁊ ideo
ad hoc pes ſunt · Si vero loquam̄ q̄ntū ad
nature dignitatē ſic angelus melior eſt hōi
& ſupior in gradu oſiſtit· ¶ Si obiceres q̄
xp̄s· ⁊ beata virgo qui ſunt optimi in gen̄
humano· meliores ſunt optimis in genere
angelico· ergo homo ſimpliciter melior eſt
¶ Dicendum q̄ hoc non eſt rōne nature· ꝛ
multiplicis gratie ſupaddite ¶ Ad autori
tatem dr̄iam q̄ nihil cadit medium inter
mentem & deum Dicendum eſt q̄ hoc ē me
dium ſm̄ dignitatem nature· vel ſm̄ cauſa
litatem influentie Primo mō cadit mediuz
ſc̄o modo non Naz deus imediate influit
ī mentem & ip̄a mens imediate a prima vi
tate informatur ¶ De ſc̄o rōne finis· dicē
q̄ aliquid eſt p̄pter q̄ res eſt· aut ad ſupplē
dam indigentiam · ſic̄ domus p̄pter hoīem
⁊ calcius p̄pter pedez· Aut ad ſuſcipiendū

eius influentiaz sicut homo ꝓpter deum qꝫ
vltimo modo habet rōnem finis nobilius
est ꝙ primo modo non Quia em̄ homo oī-
bus indiget angelus nullo m̄ deo Ideo oīa
ꝓpter hoīez· nō oīa ꝓpter angelum. In cuiꝰ
rei signum angelus ꝺditus est in principio
homo vero in die sexto ¶ Quod obicitur ō
ministerio intelligi⁹ dupliciter Aut ꝓpter se
alicui ministrat sic̄ regi· ⁊ dño ⁊ talis nobi
lior· Aut ꝓp alium sicut si ministrat miles
gartione regis talis non est nobilior · Sic
angelus ministrat homini ꝓpter deum · sic̄
diues pauperi· & fortis egrotanti· ¶ F
¶ Quezit scō vtꝝ deꝰ magis diligat hoīez
qꝫ āgelū Respōdeo ꝺm bōzuenturā d· xxxiij
tertij Qꝺ deum diligere magis vl̄ minꝰ crea
turā rōnalem est ꝺm duplicē effectū Duplex
em̄ ē effectꝰ scz ꝺdicōis & effectꝰ repacōis ·
Primo effectu magis diligit vel dilexit an-
gelū quia ipm̄ ī melioribꝰ naturalibꝰ ꝺdidit
Scō vo effectu magis dilexit hoīez· q· r̄de
mit hoīez angelū vo nō ¶ Si aūt vlteriꝰ q̄
ritur que istarum dilectiōum magis excedat
Dicendum est quod de excessu dilectiōis du-
pliciter est loquendū· aut vt nūc vel simplr
siue ꝺm statum pn̄tez· siue ꝺm statum finalē
Si p̄mo mō sic dilectiō ad angelos magis
excedit Si scō modo tūc excedit dilectiō ad
homines gratus · de pluribus em̄ habebit
homo in futuro· vñ magis gratꝰ existat ꝺo
qꝫ angelus tñ ꝓpter beneficium incarnatio
nis tū ꝓp bñficiū redēpcōis tū ꝓp bñficiū
eminētis glificacōis in utroqꝫ sexu scz xp̄o
& beata vgie qꝫ sup oēs āgelos exaltauit

¶ Feria quarta·

Qñe qꝫ ꝺcit au
ditui nr̄o· psal·
lij· ¶ ¶ Hꝫ
p̄mo methaphi·
dicit ꝙ ad sapi·
entem ⁊ ad doc̄
volentez ptinet
o ia scire & posse
causas reddē eo
ruz q̄ scit Quia
primo p̄h̄i· ⁊· ij· metha· dicit tunc scire arbi
tramur cum causas cognoscimus ¶ Quia
aūt fides xp̄iane religionis est tā ardua su
limis ⁊ difficilis qꝫ p causas. & rōnes per
fecte nequeat probari vel ostendi · Ideo fir
miter credenda & simplr ꝺfitenda ē ¶ Et vi
hētur ex̄ de sū· tri· c· Firmit̄ in textu & glō
Nullus nāqꝫ nimis curiose causas & rōnes
pquirere debet fidei· q· nō oīm rō reddi p̄
ff· de legibꝰ· l· non oīm · Ideo imꝑator iu
stinianus vt habetur ℈ de sum· tri· l· nemo
prohibuit ꝙ deinceps nemo cuiuscūqꝫ ꝺdic
cōis extiterit publice nec etiā private de fiꝺ
ꝺtrecctet· & disputet vel in dubium reuocet
quod a sanctis patribꝰ iuxꝫ aplicas expōes
institutis sanctoꝝ patꝝ diffinita noscuntur
nisi fiat cā ad discēdum in scolis· quia de sin
gulis non est inutile dubitare· ꝺm Aristo·
vel etiam causa vincendi hereticos · Vnde
maximus in sermone plimoꝝ martirū dic·
Nouerim⁹ itaqꝫ ꝙ nō sine magno discrimi
de religionis vitate disputamus qꝫ tanto
sanguine ꝺfirmatam videmus Ysaias· ℊ
in spiritu cogitans altitudinem· & ꝓfundi
tatem fidei xp̄iane religionis fragilitatēqꝫ
humāe capacitatis· ⁊ de revelatis sibi & nō
ꝓbizandis dixit domino Domine quis cre
dit auditui nr̄ō ¶ ¶ Sed queriꝫ vtrum
fides xp̄ianoꝝ sit nobilior ⁊ certior oīm sec
taꝝ ¶ Ad quod respondendū notare debe
mus ꝺm p̄h̄m· ij· poli· in principio· ꝙ tria
sunt que fatiunt dictum alicuius credibile
quāuis nō demostratiue loq̄tur· scz prudētia
virtus· & benivolentia ¶ Cuius rō est ꝺm
eum q̄ ꝓpter opposita illoꝝ discredimus ali
cui non demonstrative loquenti· videlicet·
aut ꝓpter prudentiam· q̄ reputam⁹ eum ig
narum· aut ꝓpter maliciā· q̄ qꝫis vel sciat
& non est amicus veritatis· & iustitie ei nō
creditur ¶ Aut ꝓpter defectū benivolentie
q̄ in casu licet sit prudēs & virtuosus non
tñ reputamus eum benivolum ꝙ velit con
sulere id quod nobis ē ꝺueniens iuditabit
Sed q̄ñ illa tria ꝺcurrunt in aliquo· ꝙ scz
eum reputamus prudentem virtuosū & no
bis benivolum tunc absqꝫ dubio credimus
dictis eiꝰ qꝫis ea nō demonstret Sic doctor
noster xp̄s veniens in hunc mundū pluaꝺe
predicare & fidem doc̄· dicta sua scientissic
demonstrauit· ⁊ ideo doctrina sua non voca
tur scientia· ꝫ fides· Sunt tñ dicta sua nihil
ominus credibilia p tres predictas rōnes·
Tū quia viguit in eo prudentia cū m esset
sapientia dei patris luce· ij· Mirabant̄ sup
prudentia & rñsis eius· Virtus q̄ doctrina

eius in virtutibus moralibꝫ tñscendit oẽm aliam sectam ¶Naz dato ꝙ aliqua secta alia otineat aliquid honestatis fides tñ nostra hoc idem otinet ⁊ amplius & quod docuit fecit Actuumpmo Ihs cepit facere ⁊ docere Et ideo Mat. vij. dicit Bene oia fec. Beni uolentia ad nos. q dilexit nos. & lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo. Apoc. i. Et ideo signanter dicit de xpo ps. Testimonia tua credibilia facta sunt nimis. ¶ De honestate etiã fidei nostre dicit. Albumasar libro po diuccõum dña. iiij. Q: lex xpiano rum ueritates affirmat difficiles ad ymaginandum. & sup humanã notitiam transgre dictes Ipe nãq. Albumasar describit oms sectas vbi s. ꝑm cursum plãetaz ⁊ ꝓpetates eorum. Nam cum sint qñq planete preter lumiaria magna & inter eos qui sunt boni ⁊ fortunati. vt iupiter & venus. quidã mali uoli. & infortunati vt saturnus. & mars quidã medij. vt bonus cũ bono. malus cũ malo vt mercurius Modo inter bonos iupiter precellit cũ utroq sit fortune. Et fortuna duplex est. Vna pñtis vite que est tñsitoria. & illã significat venus cuius ꝓprium ẽ significare sup ludos leticiã delectacõem. & ꝓsperitatem tempalem in pñti Alia est fortuna futuri seculi que est eterna & sup illaz hz significare iupiter. sicut sup prelacões & regna religiões & sectas ad futurũ disponentes ¶ ¶ Quia igit lex sunt plãete preter iouem quibus otinguit ipm diũgi ideo sunt sex secte principales in mũdo quatum significer est iupiter. eoq cũ diuersis planetis diungitur. Primo ergo ꝑm. Albumasar vbi prius. si iupiter oplectat saturnum significat sectaz hebreoz quã ipe vocat iudaismũ. cuius causaz assignat. q sic saturnꝰ primꝰ ẽ in ordine planetaz. ita secta hebreorum supior est etiam prima oĩm aliaz. Et sic saturnus non oplectitur nec diungitur cum aliquo planeta. ꝛ oms cum ipo. & hoc ꝓter tarditatẽ sui motus respectu aliorum ipse em omnes precedit etiã pbos. vt ꝓbat Aguꝰ. li. xviij. de ci. dei. q ꝓbe. ꝓcesserunt & caldeorum & egipcõz pbos. Et sic oĩs planeta diungitur ei sez saturno ita omnis secta postior aliquid vestigiũ capit de ea. ⁊ ipe de nulla. Si vero iupit diungitur cuz marte. & si mars applicat ei tunc significat sectam caldeoz adorantium ignem de cuꝰ natura est mars effectiue De qua secta ẽ abraam ereptus dicente dño ad deũ. Gen. xv Qui eduxi te de. vr. caldeoz ¶ Si vero iupiter diungat soli. sigt sectam egipcõz solez adorantium Vnde ille putifar cuius filiam duxit ioseph erat sacerdos elyopoleos. i. sol Si vero iupiter cõiungit veneri significat sectam sarracẽoz. vel magis sagarenorum q ab agar & ysmahelegꝫ sectam colit machametꝰ anno ab incarnatioe dñi. dcccc. xxj. Et illa secta tota dicitur venerea. ⁊ voluptuosa intm ꝙ ille licentiauit zodomiticuz ꝺ naturam. sicut dicit eustachius. vij. ethicoz omento. ix. Et licet machametus hanc legẽ reliquerit in scriptis in libro qui dicit alcoranus tñ illa secta longe ante xpi aduentuz habebat ī vsu hoĩm sicut dicit ouidius qui fuit añ xpm ⁊ in tpe xpi in. ij. libꝰ. de vetula. vñ sicut in hac lege ait in qua si liceat quecũq licere putent scripta licet nondum sup hoc lex inueniatur. ⁊ hoc machimetus longe post ad. cccccc. xxj. annos predicauit ¶ Si vero iupiter diungit mercurio significat sectaz xpianã. In qua ꝑm eũ occultacõ est grauitas ⁊ labor Cuius causa est. Nam mercurius qui inter ceteros hz significacõz sup libros diuinos. & ora ꝓbaz quoz testimonio hec lex ꝺfirmat Item respectu alioz planetaz hz motum tam variũ. & tã difficilem ad ymaginandum Et ideo merito significat illam legẽ qui veritates affirmet difficiles ad ymaginandũ. & sup humanã noticiam exñtes otinet. sicut lex xpi facit. & hꝰ sigficator ẽ mercurꝰ ꝓter hmõi causas. ⁊ precipue in virgine exĩstens cũ ioue In virgine em hz mercurius oẽm dignitatẽ celicz domũ exaltacõum triplicez faciẽ & terminũ & ideo hec lex nascitur vñ. Albumasar. v. libro maioris introductorij dicit Q: omnes antiqui iudei caldei. & babilonij docuerũt q in prima facie v̊ginis ascendet v̊go mũ dissima nu triata puez ī terra hebreoz. Si iungat iupit cuz luna erit lex vltia q̃ oms leges alias ꝑturbabit. vñ dicit q erit mutatio & corrupcõ fidei ex illa lege & maxime p artem magicã. & nigromantiã quas luna significat. Sed q luna muo modo ī zodiaco ⁊ festinant ꝑ mutat ꝺ triplicitate in triplicitatẽ ideo nõ ꝑmãebit lex illa nec durabit

dia. sicut dicit. Albu. & estimatur a sapien tibꝰ &. erit lex antixpi. Scom ergo predictā pm determinari aduētus xpi sub Albumazō ipe determinat tempꝰ cuiꝰ libz secte Sectā machimeti ꝓbat vltra nō posse durare vlc cccccc. lxxxxiij. annos solares. & sic finis istiꝰ secte fuisset anno dni. M. ccc. xviij. ¶ Scdo nota bm ouiō in. iij. li. de vetula vel de mutatōe vite ouidij Q magna & fere maxima biunctō saturni ⁊ iouis fuit anno. xxiij. augusti cesaris que significauit ꝓbaz esse nasciēm de virgine post annos sex a tempe isto. Ita ꝙ xpi natiuitas secundū ipm fuit āno. xxx. augusti nc obstat ꝙ qnq; legit xpm natum. xxxij. anno cesaris bm ꝙ dicit Orosius de ormesia mundi li. vij. Nam ostouersia illa soluitur oputando a morte filij & tunc xps natus est. xxxij. anno. ff. xij. annis regnū acquisiuit bellum Ideo non dicitur ꝓpe regnasse ff bellasse, habuit em qnq; bella quoꝝ vltimum fuit apud acon. i quo deuicit cleopatram ⁊ anthoniū & quieuit regnum suū in pace & extunc oputando cleopatrā ⁊ anthoniū. iij. āno natꝰ est xps dicit em Quiō. metrice sic. Vna quidez talis felici tpe nup Ablq; maris coitu de virgine cui habetur. Vnde notandū ꝙ prima facies vginis tūc ascendebat exquo fuit illa biunctō. vj. āno añ xpi natiuitatem. vñ medi motus saturni & iouis erat p. vj. annos. v. dies. ⁊ horas x. & lvj. minuta. & pētit. Ouidius ꝙ possit viuere & videre sectam illam Et describit vginez ⁊ eius laudē sic O virgo felix O vgo signata p stellas vt spica viret quis det mi viuere tm ꝙ possem laudem fore preco tuā Nam nisi fores ibi non eligeret te hic deus omnipotēs vt carnē sumēt ex te ¶ Quātum nūc ad otinuacōnem euangelij seu leccōis heri dictū fuit qualiter xpi passio ꝓbetice denunciatur hodie magis ꝓpe de passionis ignominia ⁊ turpitudine tractata secundū hoc tres sunt ptes leccōis.

¶ In pma notat passionis xpi altitudo vie tuosa in principio

¶ In secūda passionis turpitudo ignomīosa ibi Et non est ei species.

¶ In tercia passiōis plēitudo fructuosa ibi Ipse aūt vulneratus est.

¶ Quātū ergo ad primā ptez dicit In diebꝰ illis. scz qn ysaias ꝓbauit dixit dne deus eterne quis credit auditui nostro ⁊ quis credit misterio incarnacōis & maxie passiōis xpi quod nos spiritusancto reuelante audiuimus & intelleximus ⁊ loqm in psona oim ꝓbaz logꝫtiū de xpi in carnacōe. & passiōe qi diceret. Negotium illud erit ita arduū ꝙ pauci credent quod satis modo patet. ꝙ pauci fideles credentes in compacōe ad nō credētes ymo quod magis est flendū pauci fideles auditui ꝓbaz de misterio passionis tractantiū credunt credulitate dilecc̄ois. cō passionis ⁊ opacōis Quare subinfert Cui inquit brachium dni ⁊ ererni patris filius reuelatum est. q. d. paucis eius virtus dignitas ⁊ potestas reuelata est ꝙ credant credulitate pfectaz ipm ꝙ brachium ascendit crucis patibolum sicut virgultum se dilatādo p fidei multiplicacōz. vel brachio ꝙ i cruce extensiōz. Et ascendit sic radix ꝙ liz radix in terra sit despecta & in terra absconsa. tū de ea tota altitudo. & pulcritudo arboris surgit Sic ex xpo surrexit tota pulcritudo. longitudo & latitudo sācte ecīe. Hec etiam descendit de terra sicienti. synagoga iudeoꝝ que tunc erat sine humoꝛ gratie siciens tm modo tempalia & terrena ¶ Moraliter est notandum ꝙ vt videmꝰ. ꝙ qui alī quid vult notificare incognitum p aliquod magis notum monstrat & probat Incognitione em nostra innata est via a notioribus nobis ad notiora nature. transire a sensibilibus. ad intelligibilia. primo ꝓbico. Que em videmus & audimus scimus ¶ De his etiam quilibet testificari pt vt habetur de testibus. ¶ Cum causam. etiam si aliquis ect mutus dum tn audiat & scribere sciat bn te statur. ff. qui testamenta facere pt vel nō discretis In signū huius discipuli xpi dixerūt principibus & magistratibus templi ꝓhibētibus ne loquerent neq; docerēt in noīe ihu Non em possumus ea que audiuimꝰ. & vidimus non loqui Actuū. iij. ¶ Ad ꝓpositū ysaias cum a teste infallibili scz spiritusācto audiuit misteria incarnacōis. & que di filiꝰ in carne & p carnem opari deberet a principio vsq; in finem testificari potuit. & vt ea discretiꝰ capemꝰ credēdo sensibili. ⁊ magis noto exemplo in scriptis suis in virgulto ⁊ radice notificauit ¶ Xps em iuxta tres status vite sue scilicet in vtero vginis

ex vterum & post passionem virgulto ꝺpa
tur ꝑter tres partes eius, fuit em̃ qi radix.
¶ Radix in vtero matris
¶ Stipes in ligno crucis
¶ Fructus in vtute passionis
¶ De primo Apoc. xxij. Ego sum radix. & ge
nus dauid nam sicut radix occultatur in
terra nec cernitur aliqua pulcritudo eius
donec egrediat̃ Sic dei filius in terra bene
dicta vteri virginalis nouem mensibus la
tebat absconditus n̄ oculis humanis vide
batur non minus tñ pfectus deus & verus
homo & pfectus ab ipo mom̃eto ꝺcepc̃ois
& vnionis dei n hoīs. Et scm̃ magistrum
in sniaz di. iij. c. v. ¶ Nēbroz illius dñici
corpis distincc̃o adeo tenuis erat & pua vt
hūano visui vix possz subici Dic em̃ puerū
lus tenerim̄ licet fuerit in vtero absconditus & puus. in virtute pulcritudine. sapia
n potestate. tñ fuit pfectus ¶ Sed queritur
si puulus xp̄s habuit ab instāti ꝺcepc̃ois
oēm sapientiam & potentiā Quare dicitur
luce. ij. Quod puer ibs crescebat & ꝺforta
batur. & etiā p̄ x fiebat etate n sapientia
¶ Dico ꝺm doctores p̄ in corpe xp̄i fuit
augmentum reale gratie virtutis vel sapi
entie. & plenitudinē oēm habuit ab instāti
ꝺcepc̃ois Sed qñtū ad oñsionem in effectu
magis a ꝓpebat ꝺm qꝺ volebat. ¶ Qñtum
etiam ad sapientiā eius dicūt quidā p̄ i xp̄o
duplex erat sapientia Vna diuina & hec nō
potuit augeri vel dimiui cum nāturio sit infi
nita ¶ Alia humana & hec ponitur duplex
ī xp̄o. Vna habitualis n illa in xp̄o nō fuit
augmentata & ab instanti ꝺcepc̃ois habuit
plenitudinez sapientie qñta p̄ ꝺcerti nate
humane ¶ Alia expimentalis que accipitur
p opac̃oez sensuū. Et ꝺm hoc dicunt aliqui
p̄ in xp̄o fuit eiusdem nature cum alijs ho
minibus Et ideo cum nō sit ponēꝺ otiosꝰ
in eo habuit opac̃oez abstrahendi species in
telligibiles a fantasmatibus. & ille spēs re
cipiebant in intellectu possibili eius. & sic
pfecit in tali sapientia ¶ Dunc ergo puulum
potentissimum n sapientissimū desiderabāt
sancti patres in terra a ꝑere dū in materno
vtero claudet̃ur absconsus di. ysa. xxxv.
Rorate celi ꝺsup n nubes pluant iustū api
atur terra & germinet saluatorem. i. virgo
bñdicta piet & ḡmiet saluatorē Et seqt̃ stati
post Vere tu es deus absconditus. ꝯ vbi in
terra sicienti. i. virgine caritate Inflāmata
sine humore virilis seminis vel carnalita
tis. sed vtute spūssancti tāq̄ rore celesti
fundata ñc ¶ Secundo xp̄s opat̃
stipiti qñ in ligno crucis expansis manibꝫ
erigebat̃ ysaie. lxv. Expādi manus meas
tota die ad pp̄m incredulum. Ista vt dic̃.
pbs po in libro de plantis Due sunt cause
quare rami in arboribus extendunt. Vna
material sez humor vnctuosus habundās
in planta Secunda formalis est calor solis
fortiter trahens. & ostringens quibus cō
turrentibus in ligno raritatem hñs. hinc
inde ramus causat̃ & producitur Dic q ꝺi
filius in arbore crucis in modū ramorum
brachia expandit fuit immēsa pietas & mi
sericordia filij dei se voluntarie offerentis
& patris celestis nimia caritas. que traxit
filium ad hoc vt patri obediret. Ephe. ij.
ꝑter nimaz caritatē suam qua dilexit nos
deus cū essemus mortui pc̄is ouiuificauit
nos xp̄o ¶ Dec pietas filij & caritas patris
ꝓponit̃ nobis in figura. Gen̄. xxij. In pmo
lac̃one ysaac q̄ pater suus abraam feruenti
amore dilexit cum esset vnigenitus filꝰ eiꝰ
n in senectute genitus. Deus nanq̄ volens
eum tēptaē an diligeret eum dixit ei. Tolle
filiū tuū vnigenitū q̄ diligis ysaac & offer
illum sup vnum montium q̄ mōstraruero
tibi in olocaustum Cum hec figura ꝺsidera
tur mirabilem represent̃at. & stupendā tēp
tac̃oez. ꝯ signatū multo mirabiliorem inue
nio rep̄sentac̃onez. dicit igitur Tolle supple
tu non p alium ꝯ p teip̄m filium non bouē
vel asinum tuū non alienū. non vnum de
multis. ꝯ vnigenitū. non istū q̄ odis. ꝯ q̄
diligis ysaac. tāq̄ in senectute genitū & tibi
p munere & p miraculum datū Josephus
dicit q̄ iste puer ad fauorem & amorez suos
pentes prouocabat q̄ in oñi vture. & reli
gione pentū solicitudinem habebat ysaac.
In quo bñdic̃ois ꝓmissio vt si ille non occi
deret̃ur tota species ꝓmissionis frustraretur
Et vade in terraz visionis. q̄si. ꝺ. Nolo q̄
impetu eū ꝓmoles. ꝯ paulatim filium tuuz
ꝺducas. Quis em̃ dolorez animi eius ad
plenū posset enarrare. vñ p tres dies ip̄m
ꝺtinue videns eiq̄ colloquitur. cibū de ipo
sumit̃ & in sinu suo dormit. n tñ illū offerre

debebat vnde dicit Et offeres illum ibi in
holocaustum qō dicit totum incensum vt ni
hil de eo remaneat· nr etiā os ad solatium
patris Sup vnum montiū q̄ mōstrauero
tibi· Quod fecit abraam de nocte surgēs
strauit asinū suum & pparauit nāia olocau
sti nemini eī voluit indicare ·ne sez retra
heret & sic pere pcepto dei Quod factum ē
tercio die ait vidit montez procul· & ait ād
iuuenibus quos secum duxerat cum asino
imposuit ligna sup ysaac accipiens gladiū
& ignem ascendit solummō cum eo· ⁊ cum
sic irent· ait ysaac ad patrez Ecce ignis· & li
gna· vbi est victima olocausti· O deus qō
tūc fuit paterno cordi qñ talis puer sic dul
citer ip̄m alloquitur quem in pxio voluit
ymolare Cur pater ait Deus puidebit sibi
victimaz fili mi· Et sic strauit aram & dispo
nens · ligna ignem adhibuit· Et ihm · Jose
phū ait ad puerum· o puer q̄ innūis votis
optaui susceptumq̄ diligentissime alui in
quo me felicem arbitrabar cum me videre
ad plenioré etatē p̄uenire vt moriens mei
relinquere successorem Quia ergo ex volū
tate dei factus sum pater tuus· ex volūtate
similiter deite deponaz· eo q̄ ip̄e dignatur
te accipe in odorez suauitatis vt sicut fuit
mirabilis in gressus tuus in mundum · ita
& mirabilis sit egressus· Non em̄ iudicauit
te dei egritudine seu bello vel passione hūa
na finire vitam tuā· ꝟ cum orationib⁹ & sa
crifi tio ad se aiaz tuam reuocare erit ipse de
cetero mei curam gerens senectutēq̄ regēs
cuius gratia maxime te nutriebaz hec nūc
deus de te p̄cepit· Quid ad hoc ysaac dixit
Josephus· Q̄ libenter sermonē patris acce
pit & ait Quia iniustū esset ut natus fuissē
si dei & patris iuditium refutarem· qñ solo
patre id volente imperiū esset non obedire
hec dicens accessit ad aeā piter & ad montē
Abraaz igitur accepto gladio ut filiū ymo
laret Reuocauit deus p̄ceptū p angelū di·
Ne extendas manum tuam in puerū· nunc
cognoui q̄ timeas dominum Non em̄ sitie
bat dñs pueri sanguinē· ꝟ vt sciret quomō
abraam timeret dñm Et vidit post tergum
arietē inter vepres herentem cornib⁹ quem
assumens obtulit olocaustum p filio· Hec
hystoria cgrue exponit caritatem patris &
pietatem eius filij Nam per abraā recipis
deum quem innata caritas non solum rep
tauit ꝟ etiaz opulit p salute humani gnis
ymolare· ⁊ expansis manib⁹ in cruce mori
Vñ sup illo verbo Mia ⁊ veritas obuiaue
runt sibi ⁊c Dicit bern· Veritate & iustitia
in terra manentibus vt miserū hoiez flagel
laret Pax ⁊ mia successerūt ad deū q̄ dedit
illas · & quodā pio susurro· paterna pullan
tes viscera loquebant Nunqd ineternū p
riet deus aut nō apponet q̄ oplacitior sit
adhuc· Nunqd obliuiscet misereri dez· aut
continebit ī ira suas misericodias Ysaac
autez significat xp̄m qui reuera est gaudiū
magnum quod erit omi pplo· Dunc pater
singulariter diligit· & in senectute genuit
qñ in fine scl'o xp̄ incarnari ostituit Allegat
aūt caritas p hūano genere dicēs· Abraā
qō interpretat pater multaq̄ gentiū· q̄si· d·
Tu qui es p̄r oim gentiū p creacōz succurre
eis p filium tuū· tibi ostantem vnigenitus
p naturam· ⁊ vade in terraz visionis· i· in
mundum vbi videberis p fidem & offer eū
in olocaustum· vt totus ymolet p homine
Bern · Totus mihi datus est totus ī meos
vsus expensus est Sup vnū montiū· mons
ille est loc⁹ caluarie· ī quo redempcōis hostie
crucis misterium est ostūmatū Abraā ysaac
super ysaac· lignū posuit qñ dispositiōe dei
patris crucem p̄paz baiolauit· Etiam ignē
& gladium ptulit qñ feruentissima caritate
seuerissimā mortis snīaz accepit Altare vo
est crux in qua xp̄s brachijs expānsus est nō
solum ligatus ꝟ manibus durissime clauat⁹
Q̄ autem dicit ne extendas manum tuam
innuit· q̄ caro xp̄i crucifigi potuit ꝟ diui
nitas illesa ⁊ intacta permansit Per arietē
inter vepres herentem cornibus signatur
humanitas xp̄i inter iudeos exaspantes su
spensa ⁊ ad modū arboris ad duo brachia
crucis extensa Habac · Cornua in mānib⁹
eius · Ecce quomō fernor caritatis patris
brachiorum ramos expandit stipitis· ⁊ filij·
Q9 Tercio xp̄s opatur fructui p̄ virutē
passionis· Nam sic fruct⁹ solet delectare gu
stū corpalē sic mēoria passionis recreare mē
tez Can· ij· Fructus illius dulcis gutti mee
· i· menti Fructus nāq̄ ligni paradisi gustan
tes mortificant fructus vero crucis morti
ficatos reuiuificauit · i· Cor· xv· Sicut in
adam omnes moriunt· ita & in xp̄o omnes

viuificabunt · ¶ Referunt quidã pabolice q̃ in ciuitate ierl'm erant quidam preclari noĩe ⁊ ꝺdiccõe · qui in ſupbia erecti romão impatori ſubiecti reſiſtebant · qui eos vicit & in exiliũ ꝑpetuũ damnauit alioſq; ad eoꝝ dignitates ⁊ offitia ordinauit Exules vero uidia moti ꝺtra illos electos calliꝺ eos p quenꝺ inter eos nobiliorẽ ad ꝺuiuium magnũ inuitabãt In quo q̃q; dulcia fercula parata & malo venẽo infecta quemlibz gustantem ſingulari infirmitate occiderunt . Ex quibus ipi inuitati & oẽs ab eis geniti mortui ſunt Videns hoc imperator romanoꝝ · q̃ cunctas terras pluſtrauit · nouit in quadam regiõe terraz nobilẽ illius ỽtutis q̃ aq̃ tranſiens per venas eius mortuos reſuſitaret · miſit filium ſuum ad regionẽ illã longinq̃ · pticulã illiꝰ terre afferre ¶ Q Que a filio impatoris inuenta recepta Impetrator q̃q; fontes in ea fodit cuius riuuli dum mortuos attigerũt a morte ſani · ⁊ in columes ſurrexerũt · ¶ Ciuitas hec eſt celeſtis ierl'm que viſio patris interpreta · Ibi em̃ reſidet xp̃s quiferit pacez inter deum & hominẽ · Iere · iij · Vocabunt ierl'm ſoliũ dei preclari · In illa ciuitate fuerunt angeli · & maxĩe lucifer preclarus noĩe · q̃ diciꝫ Ferens lucem · & eius ꝺdiccõe cum eiꝰ natura oẽm aliam creatam excellebat · hic in ſuperbiam erectus ſummo impatori r̃ſtitit volẽs ſibi eſſe ſimilis dicens In celum aſcendã ſuper aſtra exaltabo ſolium meum · & ſiml' ero altiſſimo hunc deus vicit · ⁊ cum omnibꝰ adherentibus eũ ad ꝑpetuũ exilium ꝺdẽnauit genus humanũ eligens vt ruinã angeloꝝ reſtauraret Iuxt dictum p̃ſa · lj · ¶ Cõſolabitur dñs ſion · ⁊ ꝺſolabitur oĩa ruinas eius Sup quo verbo lucifer & alij moti lucifer nobilior inter eos · miſſus ad p̃mos pentes ad conuiuiũ · & ad cibum p̃hibitum eos incitauit In quo quinq; fercula delectacõum ea guſtauit ꝺm eius q̃q; ſenſus · recepit em̃ delectacõez · & p̃mum ferculũ in auditu q̃ ei ꝺpabolꝰ dixit Nequa q̃ morieminí · ẞ eritis ſicut dij In viſu · Geñ · iij · vidit mulier q̃ bonum eſſet lignum ad veſcendum & pulcrum oculis aſpectuq; delectabile In tactu guſtu · ⁊ olfactu delectabile Gene · iij · Tulit de fructu eiꝰ & comedit dedit q̃ viro ſuo Tulit ecce tactus · comedit · ecce guſtus & olefactus · Ex his q̃q; ferculis mortuũ eſt genus hũamnm p̃ticula terre in regiõe longinqua fuit virgo maria · Virtus huiꝰ terre fuit · q̃ aqua tranſiens p venas eiꝰ ⁊c ¶ Iſta igit terraz filius impatoris accepit in vtero virgins · ⁊ in ea fodit ĩ cruce q̃q; fontes vulnerum · p̃s · Foderũt manꝰ meas & pedes meos · Iſtoꝝ fontium riui ad mortuos venerũt & eos reuiuificauerunt · Ecce fructꝰ ligni crucis ¶ Sequit̃ ſcꝺa ps leccõis ĩ qua tractat̃ ignominioſa turpitudo paſſionis · q̃ mors xp̃i in cruce apud iudeos fuit turpiſſima · Iuxta illud · Sap̃ · ij · Morte turpiſſima ꝺdemnemꝰ eum · Iã ꝑter turpitudinez non erat ei ſpecies q̃tum ad debitam ꝺmenſuracõez mẽbroꝝ · q̃ ꝑter nimiam diſcenſionez crucis nullaz elongantiã habuerunt Neq; erat ei decor ꝑter nimiũ doloriẽ acerbiſſime paſſionis Quare ꝑpheta dicit · Vidimus eũ ſupple oculis mentalibus pro tp̃e paſſionis deſpectum · ⁊ nouiſſimum · ⁊ viliſſimũ virorum ꝑter viliſſimũ genus mortis & tanq̃ viroꝝ dolorũ ⁊ doloribus plenũ et ſcientem infirmitatem & q̃ abſcõditus vultus eius in paſſione non ſolũ vultus diuinitatis · ſed etiam humanitatis qui tunc ſputo iudeorum tegebat̃ · ⁊ deſpectus a iudeis hẽbat̃ vnde nr̃ reputauimus eum ſcz eſſe filium dei · q̃ vo non ficte languores noſtros ipe tulit · ¶ Moraliter notandum q̃ quanto aliquid eſt ſubtilius & nobilius tãto grauius · & moleſtius fert dolorem · ⁊ leſionez ſicut oculus qui ẽ ſubtilis · ⁊ aquee nature · Ex p̃ho in de ſenſu & ſenſato · ſi modicum ledat̃ grauatur multũ · & ideo ne ledatur · natura ſibi palpebras dedit q̃ ꝺſeruatione · q̃ ſic̃ vagina defendit · & ꝺſeruat gladium Ita palpebra oc'm defendit ab exterioribus ſm ꝺmentatorem vbi ſup̃ Ideo qui alterum in oculo ledit · attrocem ſibi infert in iuriã Inſtitutis de iiurijs · ℈ · nõ nũq̃ Quia nobilius & vtiliu shominis membꝝ ¶ Sc etiam ſm gradum dignitatis vite q̃ honeſtatem creſcit aut minuitur eſtimacio iniurie vbi ſ̃ · ℈ · Si plena ¶ Ad ꝓpoſitum cum xp̃s dei et hominis ſit digniſſimꝰ · & ſubtiliſſimꝰ fuerit in natura · ⁊ honeſtiſſimus in vita & atrociſſima eſtimanda eſt eius iniuria & ꝺtumelia a iudeis illata Non ſoluz in oculis verum etiam in tota facie & coꝛpe

attepta ꝓ peccatis nostris Anshl'. O amantissime inuenis ꝙd fecisti ut sic pateris Et sb dit. Ego certe causa doloris tui. Que vba reuera causa doloris quilibet hodie recitare pt cū veritate. ꝙ plura & maiora obprbria sustinet modo a falsis xpianis spiritualiter qm̄ vn⁹ ꝑ passus fuerit a iudeis corpaliter ¶ ℙ ¶ Nam tria obprobria accepit a iudeis q̄ hodie sibi a multis xpianis inferuntur spiritualiter.

¶ Fuit em̄ latronib⁹ associatus ī eductōne
¶ Cadaueribus collocatus in passione.
¶ Contumelijs sauciatus in crucifixione
¶ Dico primo ꝛc. De q̄ ysaias in hodierna lectōne cum sceleratis reputatus est. Vnde ad eius ofusionem assotiatus erat duobus latronibus vt etiam ipe latro & malefactor reputaret qui scr̄us. & innocens ꝙ iustus sp fuit. Peius faciunt xp̄iam qui xp̄m sumunt sine otricōne debita & integra confessione & pnīa. ꝙ xp̄o volunt assotiare pcā q̄ sunt latrones sic & peiores q̄ homicide. Cōmunicat em̄ xp̄s bene latronibus & homicidis vt eos reducat ad penitentiaz peccatis vo non omunicat. ꝙ peccatum non fecit nec inuentus est dolus in ore eius vt hic dicit in ysa. Nulla vt ait ap'ls. Ad. Cor. conuentio xp̄i ad belial nulla pticipatio lucis ad tenebras. nulla omunicacō iustitie. & iniq̄tatis Volens ergo xp̄m bñ & fructuose assotiare latrones peccatoz debet p contricōez. & integraz confessionem repellere & virtutes ī ducere que xp̄m reuerenter assotiant. & de manu sacerdotis in cor quietū educūt ¶ ℚ ¶ Sed pono ꝙ aliquis otritus sit ō oīb⁹ peccatis integraliter. pcialiter tñ non ofitetur. forte verecundia ductꝰ de aliquo. de q̄ maxīe dolet Si talis otritus recipiat sacr̄m an peccet mortaliter ¶ Videt ꝙ sic. ꝙ recōciliatus deo pt̄ suscipe hoc sacr̄m. ꝛ p veram otricōm homo recōciliat deo añ confessiōm Nām leprosi mundati fuerunt anteq̄ oñdēnt se sacerdotibus. ergo extunc pt̄ quis digne hoc sacr̄m suscipe ¶ Inoppositum ē rich. de pt̄ate ligandi & soluendi. c. xxj. di. Si ante sacerdotis absolucōez ēminosus ad omunionez corpis xp̄i accedat. ꝓcerto sibi iuditiū manducat & bibit. etiam si eum iam multū peniteat ¶ Rich. in iij. sup mḡm di. ix. ar. v. q. ij. ꝙ contritus non ofessus intelligi pt̄ duplicit̄. Aut de pcō veiali. aut mortali
¶ Primo mō suscipiendo sacramentū non peccat. mortaliter ꝙ de pcō veniali non est nāria ofessio. nisi qñ non hz pcm mortale. tunc em̄ tm̄ teneat semel in anno confiteri oportet ꝙ de venialibus ofiteat ¶ Scōo mō distinguendū est. ꝙ aut hz copiam ofessoris pdonei ⁊ tempus suffitiens ad ofitendum & loquelam liberam aut non ¶ Primo mō dico ꝙ suscipiendo hoc sacr̄m peccat mortaliter. ꝙ ad hoc ꝙ homo sit dignꝰ hoc sacr̄m suscipe requiritur ꝙ recōcilier deo & ecclesie que reconciliacō est p confessionez ⁊ absolutionem ¶ Secundo mō distinguendum est ꝙ aut iminet scandalū psone sue ⁊ omūicet aut pp'li aut ꝙ iam icepit sacrum misteriuz si sacdos est. ⁊ in quolibet illoz triū licitū ē sibi omunicare cū ꝓposito cōfitendi. Si aut non adest aliquis predictoz casuū tenetur expectare quousq̄ habeat copiaz ofessionis
¶ Ad argumentū in ōtrium dicendū ꝙ cū illa reconciliacōe qua homo reconciliat deo p interiorez otricōez. requiritur ꝙ recōcilier ecc̄ie si pt̄ ante huius sacr̄i suscepcōz ¶ R
¶ Scōo xp̄s crucifixus est in loco vilissimo vbi cadauera aīalium iacuerunt Sed reūa viliori loco locat. qñ corpꝰ xp̄i sumit a pcō ribus non ofessis nec otritis. q̄ invidys. ⁊ inimicitijs plenis quoz heu magnꝰ est nūs Aliqui nolentes pcā dimittere vl' ꝓximis indulgere vel iniusta ablata restituē vl' adulteram vel adulterum repellere. vel opa pia ⁊ ꝓhibita relinquere & hmōi. Tales ne excomuūicent vel publicent solēt se alijs omunicandis coniungere & sine confessiōe ⁊ licentia cōfessoris cōmunicare ꝓpi non cū petro xp̄m summūt. q̄ cum iuda ꝓpetuum meritum Vñ ap'lus. ad Coz. xj. Quicunq̄ māducat hūc panē indigne reus erit corpis ⁊ sanguinis dñi ¶ Vnde sacr̄m eucharistie licet sit summe bonū. obest tñ malis Quemadmodū vinum licet sit bonū in se & sanuz sanis. febricitantibꝰ tñ & infirmis infirmū est & nociuum Quia aūt sacr̄m eucharistie sūme est bonū naturaliter ī sūmente bonū efficit accedēt aliter aūt malum q̄dmoduz videmus in q̄litatibus. ꝙ caliditas naturaliter calefacit accedēt aliter aūt frigidat. vñ videmꝰ puteos & fontes estiuo tp̄e in frigidari quia ex caliditate estatis multa fit pororū

ac viscer terre apertio · vñ ex ea educuntur vapores calidi q̄bus sublatis viscera terre & aque q̄ in ipis visceribus infrigidantur· ℙ Similiter & frigiditas naturaliter infrigidat accedētaliter aūt calefacit vt videmus in calce· cui si aq̄ frigidam supinfundim⁹ fortissime calefit ¶ Sicut & corpus xp̄i in se bonū naturaliter bonum maxim in hoīe efficit· accedentaliter aūt malū ℙ Item hūores corruptos vitios inuenit· videlicet supbiā auaritiā inuidiā & huiusmōi tunc mltiplex malum in hoīe opatur· ℕaz pleriq̄ homo ex indigna ppcōe corporis xp̄i corpaliter ritius moritur & q̄nq̄ diutius & grauiꝰ infirmat ¶ Ideo inter vos multi infirmi & imbecilles· & dormiunt multi glō· Infirmi febribus & alijs infirmitatibus & imbecilles longa in ualitudine & dormiunt mlti · & morti corpali moriuntur ad correctiōem alioz· Item conscientia hoīs plus amaricat Iob· panis eiꝰ in vtero illius vertet in fel q̄si di· Sumpcō panis corpis xp̄i verteret ī fel male cōscientie Felle inter omnia sensibilia nihil amarius · sic nec mala cōscientia aliquid doloriosius· / Ve illis qui plus diligūt tale fel q̄ mel · & malam conscientiaz delicientem Item homo plus induratur· & obstinatur sicut de iuda dicit iohēs Et post bucellam introiuit sathanas in eum · vnde & manus cruentas misit ī dñm suū· s· xp̄m & filiū dei · & desperans demon misit manꝰ nephandas in seip̄m· & abiens laqo se suspēdit ℙ Sic etiam videmus illos qui sepius in criminibus omunicant grauius· & durius ceteris obstinari q̄admodū patet in quibꝰ dam criminosis religiosis & clericis In quorum cōpacōne facilius pagāos cōuertimus iudeos sarracenos Item grauius eternaliter damnāt ℙaulus ad coz· Qui indigne mānducat iuditiū manducat sibi & bibit· ¶ Glō · & damnacōz Quid mirum si em adā cum oī posteritate sua p comestione vniꝰ pomi deꝰ tam dure puniuit q̄nto magis pro indigna sumpcōe huiꝰ cibi ¶ Cum ergo taz dānosū sit omunicare indigne· monet aplus volentem digne accedere sacramentu dicens· cor· xvj· ℙrobet autem seipsum homo etc· pbet seq̄ se in sensu· intellectu & affectu in opacōe et oersiōe De his pbacōibus dr Iere· vj· pbatorē dei te ī pplo meo robustū nlla his pbationibꝰ vtilior nulla melior neq̄ trini neq̄ quadrini· neq̄ ierarchiaz in celis neq̄ naturaz in terris· ℙrobet se inq̄t videlicet si sensus exterior sit modestus & mundus si intellectus interius sit sobrius · si affectus aīe sit ordinatus · si opacō sit sine fraude & desidia· si oersacō sit luīosa & honesta· & pbatus sic de pane illo edat & de calice bibat & tunc ille panis supceles cuius non est spēs p̄pa· ꝙ aliena decor exterius· ꝙ inferior confert oēm vtilitatē & suauitatē Iuxta illud· sap· panem de celo dedit eis ¶ Sed queritur vtrum mali sic non se probantes & in pctis accedentes scienter veraciter corpꝰ xp̄i sumāt Et videt q̄ sic Nā dñs eque effugit pctm ofecrātis vt manducātis · ꝙ non se subtrahit p̄pter pctm manducantis ergo n̄ p̄pter pctm manducātis· ¶ Contra Sap· · & In maliuolā aīaz nō introibit sp̄s sapie sue sapia habitabit in corpe subdito pctis ℙ Si ergo corpus peccatoris est tale ergo nō suscipit xp̄m ¶ Knōdet bonauētura in· iij· sup mgrm di· ix· Q̄ sicut tangit mgr in lra Aliqui voluerūt dicere q̄ corpus xp̄i verus a malis nō sumit· q̄ non decet tantā maiestatem & carnem tam sanctam & puram in corpus peccatis subditum introire Vñ dixerunt corpus xp̄i vez a spēb⁹ abscedē· exquo pctor labijs ip̄m & ore polluto otingeret · Sed qm̄ hoc in erroꝛē ducit & manifeste est ō auctes sanctoz · omuiter tenēt doctores fideles tanq̄ certitudinaliter· verū q̄ in re media que est corpus xp̄i verū non est dña inter iustum & impiū · q̄ ip̄e dñs vtriq̄ se offert Nunc sicut p̄ oībus se obtulit ī cruce ꝙ q̄ntum ad vltimā seq̄ vnionē in corpe mistico multum refert q̄ boni inde receperūt fructum mali non· pmo potius damnū vt dictū est Et ergo cōcedendū est q̄ recipiūt rem sacri quod est corpus xp̄i vez qō natū est ex virgine· quod pependit in cruce quod a mortuis rsurrexit & est ī celis· ꝙ nō corpꝰ xp̄i misticū ¶ Ad argum̄tum de sapientia dicendum q̄ intelligit q̄ntū ad effectū gr̄e gr̄tum facientis· non q̄ntum ad substantiam

¶ Tercio xp̄s sauciatus otumelijs Iere· xxij· Audiui contumelias multorum & terrores in circuitu ℙed vere hodie crucifixus p̄pter peccatores maiores otumelias sustinet & opprobria q̄ ab inimicis Ideo p̄

ɔqueri de mal' ⁊ factis xp̃ianis blasphemijs
Si inimicus me⁹ maledixisset mihi·sustinu
issem vtiq; ⁊c· Tu vero homo vnanimus
dux me⁹ ⁊ notus me⁹·qui simul mecũ capie
bas cibos in domo dei Quid nanq; g̃uius
& amari⁹ sustinẽ in ꝓperia & iniuriari a pu
tato amico cui maxĩa sunt oñsa signa carita
tis certe nihil Sic xp̃s caritatis & amicitie
maxĩa signa oñdit xp̃iano· puta euz vnani
mẽ deo patri fecit ꝑ amarissimã mortẽ· Ecce
primũ Ducem oĩm nationum & p̃cipẽ
fecit n' est aliqua nacõ que saluari possit·nĩ
sequatur fidem nostrã Ecce scõm·xp̃ianuz
quottidie vsq; ad ɔsumacõez seculi cibat &
reficit·nõ carnibus thaurinis aut caprinis
ſ corpore ꝓ̃o ⁊ dignissimo potat nos suo
sanguine·ecce terciũ· Que em̃ nacõ que ha
beat deos a ꝓpinquantes sibi·si ẽ adest nob̃
dñs deus noster· Tu aũt maledicte xp̃iane
ɔtumeliã infers deo & bñfactori tuo reno
uãdo ꝑ blas'pheĩaz vulnera xp̃i ⁊ crutiacõz
Aguſ·sup illud Math·xxvj·blasphemauit
Non minus peccant·qui blasphemãt xp̃m
regnantẽ in celis q̃ qui crucifixerunt am
bulantẽ in ẽris Ad heb·vj·Rursum crucifi
gentes in semetip̃is filium dei vbi dic̃ glõ·
Non ꝙ crucifigãt filiũ dei·ſ ꝙ similes sũt
crucifixoribꝰ Crucifigũt aũt in semetipsis·ꝙ
qñtũ in ip̃is est Sicut igit̃ iudi audita blal
pheĩa pre dolore sciderunt vestimenta sua·
Sic xp̃ianus vt nõ ꝑdat meritum passiõis
debet scindere vestimenta male cõsuetudis
⁊ linguã refrenare a blasphemijs Sequit̃
tercia ps in qua notat̃ fructuosa plenitudo
passionis xp̃i ibi· Ipe aũt vulneratus est ⁊c
Pro qua notandũ·q; per passiõem ⁊ vulne
racõm xp̃i sumus ɔsecuti pfectam liberacõz
& oĩs piculi euasionez· Ideo dicit̃ de angu
stia ⁊c Et hoc ꝑ eum qui est filius dei cuius
generacõ rõne eternitatis non habet finez
Ideo dicit̃ generacõm eius quis enarrabit
q̃ di·nullus· Et ille dicit̃ abscisus ꝑ mort̃
de terra viuentium qui supple est p̃is dei fi
lium Sed quare non ꝓpter se· q; innocens
est·ſ ꝓpter scelus ꝓp'li mei ⁊ generis hũani
percussi eũ scz pmissiue est vox patris Et quia
ipe iniuste eum·scz ex iuidia percusser̃t dabit
deus p̃ ꝑ vindicta eosdez impios iudeos
in manus romanoꝝ scz vt ip̃os capiãt·⁊ te
neant ꝑ sepultura sua ⁊ ꝓpter mortem xp̃i
q̃ nudũ & spoliatũ mori fecerunt innocẽti
eo ꝙ iniquitatem non fecerit ⁊c· Tamẽ illo
modo obstante·ꝙ xp̃i innocentia dñs scz p̃
voluit eum ɔterẽ·supple ꝑ mortem ⁊ angu
stiã passionis·& infirmitatẽ carnis assũpte
quia si xp̃s ꝙ filius dei posuit aĩam suam·ꝙ
vitam ꝑ peccato hoĩs videbit semen longe
uum ·scz ad finez mundi filios ⁊ filias ɔgre
gabit · Exemplum sicut granũ frumti ⁊c
Job·xl·Et volũtas dñi·ꝙ dei p̃is i manu
eius ·ꝙ·in opacõe xp̃i dirigẽt & totaliter im
plebitur pro eo ꝙ tradidit se spontanee in
mortem·& ꝙ a iudeis cum celeratis q̃i reꝰ
reputatus est & tñ pcta multoꝝ tulit·ꝙ· lãg
uine suo lauit· Insup ꝑ inſgressoribꝰ·ꝙ·cru
cifixoribus in cruce orauit dicens Pater di
mitte illis vt nõ pereant Notaliẽ videmꝰ
ꝙ nullus vicinus inter oĩa domestica tran
quilitatem & pacẽ pturbat ⁊ inquietat Iõo
volens alteri malum imprecare·malũ sibi
optat vitinũ· Per õrium bonus vicinꝰ est
ps domꝰ q; vicinum sicut se ipm defendit
ab iniurijs Quare sapiens ꝑ·xxvij· Me
lior est vicinus scz bonus iuxt̃ q̃ frater lõge
Debet em̃ bonꝰ vicinꝰ vitiũ non pturbare
& iniurias si p̃ ab eo repellẽ·q; ſm beatũ·
Ambro·allegat̃·xxij·q·ij·non inferendo·
Qui non repellit iniuriam a socio suo si p̃
& debeat tã est ĩ vicõ q̃ ille q̃ fec̃ Ad ꝓ
situ hõ i paradiso ɔstituꝰ duos habuit vici
nos vnum malũ scz dyabolũ qui sibi g̃uia
vulnera intulit & varijs iniurijs eũ pertur
babit ¶ V Alter vicinus deus qui tã
bonꝰ fuit ꝙ ut ipe hoĩez defenderet & iniu
riantem dyabolum vi repelleret·arma qui
bus posset bellare õ aduersariũ assumpsit
humãitatez & vulnera pcõꝝ nostroꝝ suis
vulneribꝰ curauit & remedia sacramentoꝝ
efficatia dedit vñ mgr·iij·sniaꝝ in p̃cipio
dicit samaritanus em̃ vulnerato aꝓians
cationi eius sacramẽtoꝝ alligamẽta adhibuit
q; õ peccati originalis ·& actualis aĩe vul
nera sacramẽtorum remedia deus instituit
¶ Nam ꝑ vulneracõez xp̃i nr̃a peccatorum
¶ Vulnera penitus sanant̃·
¶ Aduersa leuius portant̃·
¶ Interiora plenius letificant̃·
¶ De primo habetur hic ꝑ p̃s·liuore eius
sanati sumus ¶ Refert mgr iacobus in li·
de mirabilibus orientalium regionum ꝙ

pelicanus est auis odiosa serpentibus q̃ ex
ens nidũ p̃ pastu statim serpens subintrat
& pullos suos quos repit pungit & occidit
Pelicanus vero rediens pullos suos mor-
tuos p triduum luget pcutiens rastro pect̃
suum · sanguine pullos reuiuificat ex cuius
fusiõe sanguinis multũ debilitatus nãali
affectu sibi ꝓficietes in nidõ retinet ceteros
vero q̃si degeneres ꝺ nido eijcit et expellit
¶ Dic xp̃s odit serpentẽ ãtiquũ seq̃ dyabm
Dum aũt posuisse: hoiẽq̃ in nidũ padisi ab
scederet seq̃ hoiẽq̃ relinq̃do liberũ vẽit dya
bolus & hoiẽq̃ occidit quo repto filius dei p
tres dies luxit pullos suos · quia toto tp̃e
legis scripte hũano generi ꝺdoluit · Doleo
sup te fili mi absolon · i · Rg xviij · Et ido · iij ·
die seq̃ tp̃e legis noue tp̃e passionis rostro se
pcussit q̃n sine ꝺdicẽõe aliqua crucifix̃ lat̃
suũ pmisit lancea pforari & tunc sanguine
suo pullos suos occisos pfudit · & vulnera
peccatoꝝ curauit q̃ ¶ Tria nãq̃ vul
nera homo a dyabolo serpente accepit que
efficatia vulneruꝫ xp̃i tribus remedys p̃nt
curari ¶ Primũ vulnus est originalis culpa
Illo vulnere oẽs descendẽtes ab adam cõ
muni lege peccunt vt dr̃ de ose · di · iij · c ·
firmissime · ¶ Cont̃ quod est remediũ aqua
baptismatis cuius virt̃ & efficatia a latere
xp̃i & vulneribus eius effluxit · De q̃ p̃dixit
ezechiel di · in psoñ dei · Dabo vobis aquã
mundã & mundabimi ab oĩbus inquinam:
tis vestris ¶ Et notant dicit ab oĩbus · q̃ nõ
solũm originale verum etiã in adultis vẽi
alia & mortalia mundat de ose . di · iij · de
generante ¶ Q̃n eĩm minister xp̃i puer exteriꝰ
in aquã mittit baptismatis · xp̃s intẽriꝰ gr̃az
infundit · mediante qua crimia ab aia tollũ
tur ¶ Sed cur remanẽt penalitates · scilicz
esuries sitis · q̃ cessante causa cessare etiam
ꝺberet effectus ¶ Q̃ndet mgr · iij · sentẽcia q̃
di · iij · c · vltimo ¶ Q̃ hoc fieri Ideo tradunt
sancti doctores · q̃ si etiam hoies per baptis:
mũ a pena libaent · ipam putarent baptis
mi premium non preciũ eterni regni · Ideo
soluto reatu pcĩi tẽpalis pena manet · vt
illa vita studiosiꝰ queratur que erit a pcĩis
oĩbus aliena ¶ Et vt sic fideli certandi mãia
q̃ vincendi occasio qui non vinceret si non
pugnaẽt nꝭ pugnaret si ĩ baptismo ĩmortal'
fieret q̃ ¶ Sed q̃mõ parentes in bap
tismo purgati puerũ maculatum originali
generãt · Dico q̃ sic granũ puꝝ absq̃ palea
seminatum non minꝰ granũ paleatũ geñat
sic & hic ¶ Dcõm vulnus est venial' culpa
qõ licet non sit letale est tñ nociuũ qõ quis
accipit dum instinctu serpentis dyaboli ex
dei concilia · facit ꝺm doctorẽ subtilẽ in · iij ·
hoc vulnere q̃s inficit ꝺm Aguꝰ vt recitat
in · Qañ · di · xxv · . ℨ · alias Quotiens aliq̃s
in cibo potu plus accipit q̃ necesse est · vel
plus loquitur vel tacet q̃ expedit · vel plus
paupẽ petentẽ imptune exasperat · vel sanꝰ
corpe alijs ieiunãtibus p̃ndere voluit · aut
somno deditus ad eccĩaz tardiꝰ surgit · quo
tiens excepto filioꝝ desiderio vxorẽ cogno
uit & pl'a talia aduertendum tñ sana q̃ hꝰ
mõi venialia p̃nt interdum esse mortalia si
nimius sit eoꝝ excessus ℙro quoꝝ remedio
q̃tũ ad eoꝝ efficatiã ex merito passionis de
vulnetibus xp̃i fluxerunt multa remedia ·
scz eucaristie · digna sũptio · aque benedicte
aspsio elimosinaꝝ largicõ · dñica oracõ · gña
lis confessio · sacerdotalis bñdictio · crucis si:
gnacõ · extrema vncõ · pectoris tũsio · q̃ qõ
libet opus deuotũ · Et q̃ maxie passiõis xp̃i
deuota recordacõ ¶ Terciũ vulnus ẽ mor
talis culpa q̃ quis incurrit q̃n ꝺm statũ ex
ꝺi precepta facit In cuius remedium ex late
xp̃i efficatia p̃nie effluxit sine q̃ adultus im
mortalibus vulneratus curari nꝭ saluari p̃t
Ecce q̃ntũ bonũ vulnera xp̃i ꝓfuderunt in
remedium pcĩoꝝ & sceleꝝ nostroꝝ Debet q̃
hõ esse deo grat̃ & ꝓpassionez ad xp̃m hr̃e
de innocẽte morte q̃ quos in sancta ecclesia
ingratus repit ut pelicanꝰ in die iudicij ab
electis sepabit · & ad penã deijciet eternam
dic̃ Ite in ignem eternũ rc̃ q̃ ¶ Dcõ p
vulneracõem xp̃i nr̃a vulnera aduersitatis
& tribulacõis leuiꝰ tolerant · dũ sc̃z vulnera
xp̃i ad mẽoriã reducunt vñ greg̃ · Pi passio
xp̃i ad memoriã reducit · Nihil est quod nõ
equo aĩo tolerat · q̃ sicut medicus expertus
vulnus suum p se curatũ alijs solet egrotis
ondere vt spem tribuat egrotanti posse suũ
etiam curare Sic medicus aĩaꝝ q̃ corporuꝫ
ante oc'os hominm̃ sua profũda ponit
vt confidam̃ etiam nostra vulnera adũsi
tatis velle r̃mediare dicens Treñ · i · O uos
oẽs qui tr̃nsitis p viaz attendite q̃ videte rc̃ ·
Attendite in q̃ vos peccatores oĩa mẽbra

xpi ꝓpter vos vulnerata crudeliter. ¶Caput pre ſpineam coronam. ¶Cor per lanceam ma nus & pedes cum clauis. totum corpus vir gis & flagellis. Attendite igitur. & videte oculis. O xpiani crudeliſſimam moꝛtem qm̃ innocens xp̃s dei filius & v̊ginis dilectiſſi: mꝰ paſſus eſt In capite ꝓ ſpineã coronam In oculis ꝓ lacrimas. in facie ꝓ alapas In manibus & pedibus ꝓpter plagas. In brachijs ꝓpter nimiã extenſiones. In tibijs ꝓpter inſoliram ſplicacões. In toto corpe ꝓpter variam pcuſſionem. In auditu ꝓpter ꝟuiciũ clamoꝝ̃ In viſu ꝓpter ſtemptibiles derisionem In olfactu abominabiliũ ſputoꝝ In guſtu mſtaꝝ amaricataꝝ In corde mſtaꝝ tribulationũ. Reſpice ergo o homo in facie xp̃i tui & liberator tuus pependit in cruce. ¶Mit minender gottheit. mit verwuntem herczen. mit verſerter menſchait. mit betrũ bten ſinnen mitt krancken gelideren. mitt blůtẽdẽ wůden. mit zerſpannen armen. mit zerdenten adren. mit rũffendem mund. mit haiſerer ſtimme. mit blaichem antlit. mit tõtlicher farb. mit weinẽden augen. mit ge naitgtem haupt. Ad q̃libet venientem pr̃ naliter ſuſcipiendũ & oſculandum. Aug⁹. Caro medici factũ eſt medicamentum egroti. Attendite igitur & videte vos oms qui tñ ſitis in tribulacõibꝰ & aduerſitatibꝰ p viã ſi ẽ dolor ſimilis. q. d. nõ. ergo ſuſtinete pacie ter modicũ ꝓpter me q passus ſum ꝓ vos multa. ¶Tercio vulnera criſti. & ſanguis effuſus noſtra interiora letificat. Dum em̃ deuote recolat ſingularis infuſiõis gr̃e & deuocõis aĩa incipit iocũdari & dulciſſimis vocibꝰ exultacõis deo gratias agẽ ¶In q̃ aĩa deuota ꝛpat cygno que eſt auis albiſſi ma cuius ꝓpetas eſt ꝑm. Ambro. in exame ron q ꝛppin quãs ſue morti ante tres dies voces emittit dulciſſias & amenas ¶Cuiꝰ rõ eſt ꝑm albertũ. ſanguis cigni eſt dulciſſi mus & puriſſimus. & in tali puncto currit ad coꝛ vt ipm̃ ꝺfortz quo ꝺfortato ad tantã dulcedinem voces amenas emittit laudis. Aus iſta alba eſt aĩa ſancta & deuota q̃ añ morte tercio die in ſtatu gratie ex ꝓpaſſiõe amariſſime mortis xp̃i corde debilitatur ad quod confortandum concurit per infuſam meditacõez ſanguis xp̃i dulciſſimꝰ & amore feruenti effuſo quo conſiderato deuotꝰ hõ

voces laudis & exultacõis ameniſſimas pr̃ pit q̃ ¶Vt igit̃ quilibet hõ has lau dis voces pleniꝰ modulari poſſit attendat mẽoria paſſionis fructus Scõm em̃ Alber tres quilibet cõſequit̃ fructus & vtilitates deuote recolens xp̃i paſſionẽ ¶Primus eſt ꝙ tam maxima gr̃a & pene remiſſio ꝙ vi lius eſt homini ſit conſiderare paſſionem. q̃ ſi p integrũ annũ ſexta feria ieiunaſſet. ¶Secundus q̃ ſi ſemel in ebdomoda aere piſſet diſciplinaz p integrum annũ vſq̃ ad effuſiõez ſanguinis ¶Tercius q̃ ſi p annũ ſemel in ebdomoda pſalterium legeret. Et bem. Quicũq̃ ex toto corde recordatur xp̃i paſſionẽ recipit tres vtilitates. Prima tal pr̃ũgatur ab oĩbus peccatis. Scõa ꝙ ſi nõ indigeat purgacõe pcõꝝ valde paꝝ ẽ dño ob merito illius hoĩs aliquas aĩas a purga torio liberare que alias ad magnũ tempus eſſent purgande Tercia quotiens ſpiramẽ ex ore illius hoĩs egreditur & aerem reſũt totiens ſpiritualit̃ gr̃az recipit. Ecce q̃tas vtilitates quis ꝺſequit̃. & interiores ꝺſola cões Debet igit̃ hõ p iſtud ſacꝝ temp⁹ paſſi onis ſe ab omnibꝰ exterioribꝰ occupacõibꝰ ſeparare. & ſe deuote ad verbum dei. & ad alia que repſentant xp̃i paſſionez diſponere vt hos fructꝰ ꝺſequi mereat̃ & vitaz eternã.

¶In cena dñi.

Vm dilexiſſet ſuos. qui erant in mundo in finez dilexit eos ioh. xiij. Ad q̃libs viij. ethic. vult q̃ amicitia ex tri plici bono. cau ſatur. ſcz vtili. ꝺlectabili. et ho neſto. Sed amicitia tm̃ ex vtili vel delecta bili non eſt pmanens & firma. q̃ fundamẽ tum vt ſunt bona fortune reputa diuitie. paſſiones. ſanitas pulcritudo nõ eſt ſtabile ꝛ tñſitorium. Ideo amicitia in huiuſmodi bonis eſt tanta pmanens n̄ ſtabil̃ q̃ ceſſãte cauſa ceſſat & effectꝰ. Solũmõ aũt amicitia ꝺtracta ꝓpter honeſtum bonũ ꝑm pm̃ vbꝝ ſup̃ firma & pmanens eſt. Ideo piculoſum & in ſtabile q̃ntum ad amicitiã & pacez di cẽ matrimonit̃ ꝓpt diuitias. & puerstudiez

ſtractū·quia vt habet ·ff· de donacōibus inter virum ⁊ vxorez·li·iij· Honeſtꝫ amor pendit ex aīo non ex lucro vel libidine ¶ Cū ergo amicitia xp̄i ad diſcipulos fuit ō bono animi ſcz virtutibus que dicunt honeſte·q; honeſtatem fatiunt ideo fuit p̄manēs & firma & pfecta nō vnq; derelicta ·q; caritas q̄ deſeri p̄t nūq; fuit vera de pe·di·ij· ·S· Itez ſine caritate Dō etiā atteſtāt v̄ba thematis q̄ ¶ Queritur cū euchariſtie ſacr̄m fuerit inſtitutū amore quare in fine ·& non añ donatur a ſaluatore· ad qō rn̄dendū m̄ltiplex eſt racō ¶ Prima eſt ꝺſideracō ſacmentoꝝ veteris teſtamenti· ¶ Cū em̄ ipa eſſent in figa ꝺpaſſionis xp̄i ⁊ fiendorum in paſſione In paſſione aūt debebāt terminari oīa· Ideo i fine ceſſantibus antiquis ſacramentis alia ſacmenta a xp̄o inſtitui debebant & maxīe euchariſtie ſacramentum in quo omia antiq̄ termīant·ſicut in fine pfectiſſimo ¶ Scōo in fine inſtitutū p̄ valete vt xp̄s receſſurus preſentia corp ali ſemp nobiſcū eſſet ſuppleꝝ preſentia ſacramtali ¶ Tercio in mēoriam paſſionis & īmolacōis xp̄i que nondū erat exhibita·ꝫ mſtabat Ideo non ante·ꝫ tunc inſtitutū eſt in ſolatiū & in mēoriā ſue paſſionis· ¶ Quarto vt opus maxīe potētie & caritatis oñderet qñ magis putaret īfirmꝫ & impotens vt fuit tpe paſſionis Nam magnum opus potentie fuit mortuos ſuſcitare ꝫ maxīe potentie ad qō creatura nullo mō p̄ attingere ſez ſubſtantiā in ſubſtātiam tn̄ſ ſubſtantiare ¶ Quinto vt cum ſaluator nr̄ vellet ſe tradere hom̄i ad oēm cōſolacōnem q; ſe dederat aplis in ſolatium p ꝺſolatione corpali· ſe etiā voluit dare in edulium p refecōe & ꝺſolacōe ſp̄uali & hoc magis ꝺuebat qñ receſſurus erat mundo· quia tūc magis īdigebam⁹ ipſo Et ſācti apli magis indiguerunt tēpe paſſionis qñ xp̄s ab eis auferēdus fuit p̄ntia corpali vt eo forcōres p̄ſterent vel ſi caderent citius reſurgerent quare paſſione īmīnente hoc ad refecōem mentis ⁊ ꝺſolacōem data eſt ō aduerſitatē pellentē q; ¶ Sicut queritur ſicut cibus materialis ꝺtinue ſumit ad ſuſtentacōnem corpis an etiam ille cibus anime quotidie ſit ſumendus in ſignum amoris Ad hoc rn̄det ſanctus Aug⁹· q̄ ignorans mentes ſumentiū & habet de ꝺſe· di·ij· quotidie di·

Quotidie euchariſtie ꝺmūionez ſumere nō laudo nec vitupero oībus tn̄ dn̄icis diebꝫ ꝺmunicandū hortor ·ſi tn̄ mens in affectu peccandi non ſit Nam habētes adhuc voluntatem peccandi g̃uari magis dico quā purificari ¶ Sed querit gloſa·ſup illo v̄bo affectu·loco p̄allegato qñ dicis· q; mēs ſit ſine affectu peccandi· Rn̄dz credo q; qñ p̄ponit firmiter abſtinē a quolibet mortali niſi ergo hoc ſit in p̄poſito·nūq; debz accipe corpus xp̄i· Debet ergo homo quotidie ſe p̄parare habilem & dignū ad ſuſcipiendū euchariſtiam vñ Ambro·qui ſēp pecco debeo accipe medicinam·& Rich·in ·iij·ſup ſnīas di·xij· Sicut in corpe fit q̄ ꝺtinua depdicō naīalis humiditatis p accōez naīal' coloris· qua de cauſa oꝑet pluries ſumere ad reſtauracōnez depditi ·ne pdicō ꝺtinua mortem inducat· Sic cum corrupcōe cōcupiſcētie in nobis & occupacōe circa exteriora fiat depdicō ꝺuocōis & caritatis Debem⁹ pluries ſumē hoc ſacr̄m·p cuius ſumpcōez cauſatur in aīa ſpirituale nutrimtum Vnaz quocienſcūq; quis bona fide ⁊ hūilitate cōmunicauerit facit deo gl'iaz angelis leticiā aīabus refrigerū·& ſui ip̄ius auget meritū ¶ Sequitur ꝺtinuacō & expoſicō euāgelij Heri dicebat q̄mō xp̄s p nob voluit vulnerari ex vera pietate· Hodie diſcipulos informauit in humilitate Et ſm hoc ſunt tres partes euangelij .

¶ In prima notatur conuiuium ſociale in quo fr̄ni amoris confirmauit ligamentum Ibi ante diem feſtum·

¶ In ſcōa ſuitiū manuale q̄ interni languoris īdicauit p̄gamentū Ibi ſurgit a cena

¶ In tercia edulium ſalutare in quo ſupni valoris ordinauit ſacramentum Ibi ſcitis quid fecerim vobis

¶ Quātum ad primā ptem dicit enāgeliſta Ante diem feſtum paſce ·qui ſcz totus fuit celebris·qualis fuit dies·xv ·lune q̄ p̄ceſſit eiuſdez lunacōnis q̄ tunc fuit veſpera q̄nte ferie ante diem paſſionis· In qua veſpera debebat cōmedi agnus paſcalis ſm legem Exo·xij· Hec facta ſunt q̄ p̄ dicent Sciens Ihs non tunc p̄mo·ꝫ ab inſtanti cōcepcōis· Hoc autem hic exprimitur vt oñdat ſcient & voluntarie ad paſſionez veniſſe·q; venit q; iam inſtabat hora eius a patre ordinata

ordinata ad hoc vt transeat p passionez & mortem ex hoc mundo miserabili ad prem glorianz ¶ Cū dilexisset suos supple vere qui erant in mundo .i. in mundo statu sic apli i finem dilexit eos .i. intm̄ q illa dilectō eum traxit ad mortez qui est finis oim terribiliū ij. ethicoz. ¶ Et cena facta .i. iam para & aliqualiter osūmata quo ad agnū pascalē cū dyabolus imisisset p suggestionem in cor iude qui erat filius symonis scariothis vt traderet eum ¶ Et nota q sexta die añ pascha qñ maria effudit vnguentum sup caput xpi. suggesserat dyabolus illam tradicōem q hodie fortiz impressit vt eum traderet in manz iudeoz. sciens ihs. q oīa dedit pater in manus .i. ptatem suam. & sciens q a deo exiuit tāḡ ofbalis filius & ad deū vadit ut ad suū terminū exiuit a deo eū nō deserens & ad deum vadit non suos relinquens. ꝫ sp eos ad bonū finē dirigens ¶ Moraliter saluator nr transitus de hoc mundo ad patrem sciens oīa nouit etiā discipulorum suoz fragilitatem & oim segtiū huiz mūdi iter p gentium. Ideo more pij patris filios suis puidit de viatico sui corpis precios & sanguinis mediante quo roborati possent potenz p iter huiz venire ad eternā quietēm bītudinē Naz vt dicit auicēna primo cañ. .c. iij. in tractatu de regimine iter agentiuz necesse est q hi qui iter agunt in hyeme q non eāt vacui. ꝫ sint vino precioso potati & assatis carnibus saciati ¶ Cuius causaz assignat. q tpe magni frigoris calor natus alis ↄtrahitur ad interiora vt stomachz esset vacuus. defacili calor natalis posset extingui sicut accidit de lūine lucerne in qua defecit oleum. Et q vinū hz calefacē & assate carnes magis nutrire. q magis sapide cum decoq̄ntur in hūido ꝓpo Ideo p̄dicta sunt optime ābulantibz necessaria. ¶ Exm huius habemus Exo. xij. in filios israhel q̄ cum precipienti deo exire debebant egiptū precepit vt renes suos accingerent pro maiori expedicōne vie. & baculos haberent in manibus vt pegrini. & agnum anniculum igne assarent. & festinanter omederent Sic saluator noster verus agnus immaculatz igne caritatis in cruce assatus ad nostraz roborationem & ofortacōz in hostia osecrata ministrat. cum tota dzitate omunicantibz

nec minus nec maius. sed totus xps natus de virgine. passus & sepultz Vnde ambro. de conse. di. ij. omnia In ostia consecrata e tota deitas. vere illud corpus quod sumptū est de virgine. quod passum. quod sepultuz resurrexit & ascendit in celū. & sedet ad dexteraz patris. cuiz virtute pagere possumus viam huius vite. & expedite exire de manibus inimicoz ad celestem patriam. ¶ F ¶ Et ideo digne volens ipm corpus cristi sumere necesse est vt habeat specialiter tria requisita ad esum agni .i. corpis xpi que hḡ ata sunt in alijs tribus nāia pro esu agni paschalis scz renū accin. e. oe baculi portacōe & pedum caltiacōe. ¶ In quibus tribz mistice tria signanť scz.

¶ Mentis puritas.

¶ Fidelis firmitas.

¶ Volūtatis caritas.

¶ Nullz em̄ hoim ad hoc sanctissimū accedē debet sacrm. nisi fuerit primo bene purgatz ab oībus inmūditijs scelerum. Mūi. xviij. Qui mundz est in domo tua .i. in ecia. vescetur corpe xpi alias nullus debet em̄ hō primo mentē purgare ab cī prava affectōe Jere. iiij. laua a malitia cor tuum. Nam si cygnus naturali instinctu postḡ coiuit cuz ꝑpa coiuge nō capit cibum nisi prius lauit tāḡ rez feridā fecerit. Quomō miser pctor qui vtitur rōne & multis peccatis se implicauit & si non ope compleuit nihilominus affectōe mentē fedauit audet cibum istum sanctissimū sumē. nisi primo fuerit aq̄ lacrimarū profluente ex amara pnīa purgatus debet etiam quinq̄ sensus purgare. oculos ab impudico aspectu & illicito visu Augus. Non dicatis vos habere aios pudicos si hē atis oculos impudicos .i. vagos. q impudicos oculos. impudici cordis est nuntius Volētes igitur accedere bm ysidoz nō sint vagi oculis. nō effreni lingua aut petulātia fluido gestu non incedat. ꝫ pudorē atq̄ verecūdiam mentis simplici habitu incessuq̄ ostēdant Sic etiaz oms nostri sensus purgādi sunt & oīa membra corpis. os. manz. pedes restrigēdi sunt. Et hoc signat in figura in eo q precipiebat volenti omedere agnum q eēt accinctus renibus .i. castus & mundz luc. xij. Sint lūbi vestri precincti Qō expōit greḡ. di. lumbos em̄ p̄cingimz rum carnis

luxuriã p continentiã coartamus ¶ Figat eucharistia etiã in pane ꝓpiciacõis q̃ ofecit dño a mundis solis comedebat· ¶ Quare vt habet· i· Regj· ¶ Cum dauid fugeret ꝑsecutẽz saul venit in nobe cum pueris· i· famul' suis ad achymelech summũ sacerdotẽ petẽs panem· ¶ Qui quesiuit si mundi essent pueri sui maxĩe a mulieribus ¶ Et respondit equidem si de mulcribus agit otiuim̃ nos adheri· & nudiustercius quãdo egredieamur ¶ Et fuerĩt vasa· i· corda pueroꝝ sancta porro villa illa est polluta· ꝫ & ipa sanctificabit ĩ vasis & dedit eis sacerdos panem sc̃ificatũ ¶ Sic homo volens euadere mortem eternã & fugere dy̆abolũ· debz cum pueris· i· recollectis in oĩbus sensibus intrare ecclesiam ⁊ ostendo & dolendo se purgare de oĩbus ⁊ specialiter peccata carnis & etiã ob reuerentiam tanti sacri abstinere prius ad aliq̃t dies a ꝓpa vxore vt dicit de ose· di· ij· oĩs homo ¶ Et tunc cum oĩa fuerint munda cor manus pedes ⁊ oĉs sensus deuote & reuerenter debet petere a ꝓpo sacerdote panẽ ꝓpiciacõis· scz eucharistiã q̃ interpretat bona gr̃a q̃ gr̃az nob̃ donat & ꝓpitiacõez nob̃ impetrat & remissionem oĩm peccatorũ scz venalium Vnde greg· in ome· pac ali· Prouidens em̃ nobis xp̃s hoc sacr̃m salutis· quia nos q̃tidie peccamus & ille iam mori non p̃ potuit sacr̃m remissionez peccaoꝝ osequm̃

¶ Sed circa hanc figuraz queruntꝫ duo· Primo an sacerdos dãs hoc sacr̃m petẽti peccet sciens omunicantem esse in pcto mortali ¶ Et videtur quod sic· Nam medicꝫ mortaliter peccaret qui scienter daret medicinam infirmo qua esset interficiendꝫ ergo cum grauior sit mors spiritualis q̃ corpal' multo fortius sacerdos mortaliter peccat qñ ponit ip̃m in ore ipsius quẽ scit esse in mortali peccato Cont̃ de ose· di· ij· Nõ ꝓhibeat Non ꝓhibeat dispensator pingues terre· i· peccatores b̃m glõ mensaz dñi manducare· Item· i· q· i· Xp̃s q̃d fecit nobis qui traditorẽ suũ tanta pacia ptulit vt ei p̃mã eucharistiam ofectam manibus suis & ore suo cõmendatã sicut ceteris apl'is traderet· q̃· di· In hoc ex̃m nobis relinq̃t· rñdz· Rich̃· in· iij· up mgr̃m di· ix· Distinguo q̃ ille quez sacerdos scit esse in pcto mortali aut non petit sibi eucharistiam dari ¶ Et tunc sacerdos dando peccaret aut petit & tunc distinguit ¶ Aut suum pcm̃ mortale est occultũ aut mãifestum ¶ Si manifestũ tunc sacerdos sibi dando peccaret, quia ltĩaz ñ eum habet excep: cõez q̃ sibi publice obicere p̃ & accipit hic manifestũ non ꝓ omi eo q̃ probari potest quod magis ꝓprie dicit manifestabile quaz manifestum· Vñ si sacerdos sciret prochianum suum esse in crimine q̃ legitime possz eum probare· Ita q̃ illud crimen nescirent capiet cum ipo duos vel tres testes ꝑ quos hoc probare posset non ꝓpter hoc deberet eucharistiam illi negare in publico petenti q̃ ia infecret sibi penã ante crimis ꝓbacõez q̃ fieri non debet· xj· q· iij· ¶ Eoꝝ q̃· ¶ Sed accipio hic manifestũ pro notorio· ¶ Est aũt peccatum notorium seu p sñiaz· seu ofessionez factã in iure aut cuidentiam· rei que aliq̃ zelari non p̃ ¶ Extra de coha· cle· c· vltimo· si aũt peccatum suum est occultum aut petit ĩ occulto & tũc sacerdos sibi dãdo peccaret q̃ hz ñ eum legitimã excepcõez quã ei in publico obicere possit & ip̃m monere dz ne petat in publico vt habet· de· o· di· ij· ne prohibeat· ¶ Aut petit in publico ⁊ tunc sacerdos dare sibi tenet q̃ ñ eũ non habet legittimaz excepcõez q̃ ei in publico obicere possit ex̃ de offi· iudi· ordinarij ¶ Si sacerdos ¶ Ad argumentũ dico q̃ nõ est simile· q̃ talẽ medicinã negare infirmũ non infirmaret n̄ ꝓp'm scãdalisaret n̄ aliquod p̃iuditiũ bono omuni faceret q̃ fieret si iudici licet pũire ul' aliũ diffamare ꝓ sua volũtate iuditiario ordie p̃termisso· ¶ Querit scõo an ꝓpter aliq̃d q̃ nõ ẽ peccatum· ꝫ alias naturaliter ĩmundũ· teneatur hõ abstinẽ a suscepcõe hꝰ· vtputa ĩmunditia menstruoruz aut semiflui· qui reputabant ĩmundi b̃m legẽ ¶ Et videt q̃ nõ· Quia si ꝓp̃ aliq̃d maxĩe ꝓpter menstrua· ꝫ hec nõ ꝓhibẽt mulierẽ ab huiꝰ sacri suscepcõne di· xv· Ad eius & a simili n̄ semifluxus ¶ Cont̃ diugal' concubitus sine omni peccato fieri p̃· ꝫ añ eucharistie sumpcõez aliquot diebus ab vxoribus ꝓpis est abstinendum de ose· di· ij· oĩs homo· Ergo est aliq̃d a peccato ꝓhibẽs hꝰ sacri sumpcõez ¶ Rñdet mgr̃ Rich̃· in· iij· sup mgr̃m di· ix· Q̃ ꝓpter aliquid quod nõ est peccatũ tenet aliquando homo abstinere a suscepcõe huius sacri ꝓpter ordinationez

ecclesie que ꝓpter sacramenti reuerentiã ordinauit hoiez aliqñ debere abstinere ꝓpter aliqua que nõ sunt peccata · eoꝙ impediũt vel minuũt reuerentiã que debet obseruari in huiusmõi susceptõe cuiꝰmõi est nocturna pollucõ ꝓuẽiens ex crapula vel ex ĩmunda cogitacõne que precessit in vigilia que crapula vel cogitacõ si mortalia pcẽta fuerunt vel ꝓbabile dubiũ est vtꝝ fuerũt · tunc pollucõ ex eis ꝓueniens ꝓhibet de nãcitate hꝰ sacrĩ susceptõez ¶ Si aũt certum est ꝙ non fuerint nisi peccata venialia · tũc illa pollucõ non ꝓhibet nisi de cogitacõe ¶ Si aũt proueniat ex nãle supfluitate vel infirmitate nõ credo ꝙ ꝓhibeat ⁊ hec ꝓbari pñt pre hec que dicuntur di · sexta Testimoniũ ꝓbabile Etiam pclm vomendi etiã prohibet susceptõez huius sacramenti ¶ Et de similibꝰ simile iuditiũ habeẽ Et pñ dici q̃i ꝓ quãdaz apprizacõez ꝙ predicta minuũt reuerentiã que dz obꝫuari in susceptõe hnius sacrĩ rõne spẽi cõse crate · Et ꝙ reuerentia q̃ debetur corpi xp̃i exigit vt ipe · suscipiens diligenter recogitet qd accipiat qd infantes · & furiosi facere non pñt · Ideo talibus dari non debet Dz tñ furiosus qñꝙ ad debitũ sensum reuertatur petens in tali statu sacrm sibi pñ dari si non timeat ꝙ ꝓiciat · ¶ Ad argumtum in oppm) ꝙ ĩmunditia menstruoz non ꝓhibet mulierẽ comunicare · q: est ĩmũditie puẽ nalis · ¶ Si aũt vt dicitur ibidem ex veneracõe magis pcipe non presumit laudanda est · ß si non pcipit non est iudicãda · Simili modo põt dici de illa infirmitate que leuiẽ xv · dicit fluxus seminis · ¶ Secũdo volens accedẽ sacrm debet habẽ firmã fidẽ & solidã nihil hesitans & deuote postulare Iacobi · po · Postulet in fide nihil hesitans Licet em̃ sensus hoiz in susceptõne hꝰ sacrĩ nihil aliud sentiant nisi spẽs panis · tñ decipiunt oms preter audieũ qui vere assentit ei · ꝙ dicit hoc est corpꝰ meũ ¶ Hoc pulcre figatum est in velamine iacob · ⁊ pia decepcõe ysaac Gen̄ · xxvij · Nã iacob gerit typum huiꝰ sacrĩ in quo vez corpus xp̃i sub panis accidentibus occultat Esau vo gerit typũ forme visibilis · ß ysaac gerit typum sensus humani · qui oms stupore ocuciunt in hoc sacrõ ¶ Quod etiã bñ figuratur in stupore ysaac · de quo dicit · Expauit ysaac stupore vehementi ⁊ vltra q̃ credi pt̃ ãmirans ait Quis est ille qui iam dudũ captã venacõez attulit mihi & comedi ex oĩbus priusquam tu venires · In quo mistice exꝑmitur stupor & admiracõ sensus hũani · q: homo exterior merito ex hoc magno stupore cõcutitur ꝙ aĩa deuota prius p fidem inuisibilem & spũalem refeccõez in isto sacrõ p niternaz deuocõez reficitur q̃ gustus corpalis p formam spẽi sensibilis ĩmutet ¶ Sed querit quare xp̃s voluit sic specie aliena velari · & a xp̃ianis manducari · Dico ꝙ potissima causa ẽ meritum fidei · q: ꝝ gregẽ · Fides non habz meritum vbi humana rõ prebet experimentũ Nã sicut culpe de meritũ cepit a falsa credulitate dyaboli suggerentis hõi cibi mortis Ita decuit vt hois meritum incipet ex hoc ꝙ credit verbis xp̃i de cibo vite cum dicit hoc est corpus meum · In signum huiꝰ dixit dñs thome Quia vidisti me thom̃ p̃ti q nõ ñ: ¶ Legitur de sancto ludouico regi frantie qui dum quadã die missarũ audiret solennia vocatus in ecclesia p q̃dã militũ suoz deuotũ venire ad altare alteriꝰ sacerdotis si vellet sic idẽ miles vidẽ xp̃m in foꝛ pueri · Dixit rex ꝙ nõ Addẽs vbum maxie fidei · ac relacõe dignum · Q: si scirem retro me stantẽ dñm ih̃m xp̃m sicut fuit ĩ passione in cruce nollez me vertere vt eum carnalit aspicerẽ ex eo ꝙ meritũ fidei amitterẽ Hoc ideo dixit · q: sacerdos cuiꝰ missaz audierat etiã iam cosecrauit & ꝓpter hoc vez corpus xp̃i ibidẽ cẽ nõ dubitauit ¶ Et de hugõe scti victo · legit q̃ longo tpe orauit vt posset videre xp̃m in hostia consecrata Et dũ q̃dam vice missam diceret post agnus dei aperuit se hostia · & exiuit puerolus formosissimus sedens añ eum in patena cuius visione indicibiliter cosolatus ex se rapiebat cũ puero deliciose solaciando · Cui puer tandem ait · Hugo comede me Cui hugo ⁊ q̃ ausu amãtissime dñe audeam te comedere & dentibus meis dilaniare Cui puer nisi mandu cauis me non habebis vitã in te Tunc hugo orauit dicẽs · O dñe si sic fieri est necesse · oro te vt abscondas vultum tuum amantissimuz a me Et tunc abscondit se sub forma panis dicens · Hugo · q: me videre nõ dũ voluisti ex tunc meritũ fidei de illo sacrõ in te euacuasti · ¶ Diceret forte infidelis quomodo

possum credere illam transsubstantiacõem q̃ panis tñsubat in corpus xp̃i cum sit oř naturam. ¶ Dico q̃ licet sit orta naturam non tñ est õ diuinã potestatem que maior ẽ natura qõ probať sic ℔am deus est agens cuius virtute est oñe possibile creatam esse vel non esse quare vnum in aliud pť ouertere & non esse inesse. & inesse non esse. Sed maius est de non esse ad esse ꝓducere aliq̃d q̃m esse inesse conuertere. sed deus fecit primum. quia omnia de nichilo creauit. quare & ꝟm potest facere ¶ Hoc patet naturali exemplo. ℔atura em̃ in aialibus nať liter ouertit ptic̃lariter salte substãtias in sbaz sicut alimentũ in substantiã aliti. & de aia Quare aut auctor nať e non posset pmo plꝰ & magis pť qõ est totam subaz ouertere in aliaz totã sbaz patz etiã hoc exemplo scripte ℔am terra ouersa est in carnem in hoīs creatõe Gen. iij. Et vxor lot rspiciens contra dei mãdatũ ouersa ẽ in statuã sal gen. lxix. Et virga moysi in serpentem & ꝟpens iterꝫ in virgam Exo. xxx. Et xp̃s mutauit aq̃m in vinũ in ouuio Johãnis. ij. Et pl̃a alia exẽpla hoc posse fieri oñdunt Quare nullo m odo est negandũ. ꝫ firmiter est credenduz

¶ Tercio volens accedẽ sacr̃m debz habere caritatem. & desiderium. pl̃a. xxvj. Memoriale tuum in desiderio aie tue. Dicũt medici fastidiũ. & vrdrucz est signum certũ male digestionis prioris nutrimenti. vnde etiam plures caulantur egritudines. si cibus sine desiderio sumať. vnde Auicenna primo cãn. fen. iij. c. vij. Oñs qui sanitatẽ habere volunt. nꝯ comedant bibant. donec certum habuerint desiderium. & stomachꝰ & supiora intestina a ꝓpo nutriẽte euacuata fuerint ¶ Sic certe maxim signum male di sposicõis hominis est & ꝙ a morbosis nutrimentis criminũ non adhuc est bene mũdatus. si non habet desiderũ caritatis ad hũc cibum corpis xp̃i. ꝫ fastidium vnde cauere debet ne panez illum suauissimum suscipiat nisi prius bene interius cor mundet a prioribus carnalibꝰ cibis peccatorꝫ. q̃ si bñ ꝑgatꝰ fueris cibus. iste habebit iuxta desiderium saporẽ omnis delectamenti. Sap. xvj. panẽ de celo dedisti nobis dñe oñe delectamentum saporis in se habentem ¶ Quare merito in manna figurať de quo dicit. ℕico. de lira.

℔ui. xj. q̃ habuit triplicem saporez. vnus erat naturalis. & illi erat q̃i sapor mellis. Exo. xvj. Alius supnaťalis & hic duplex q̃ bonis sapiebat ꝑ õt volebãt Sapiebat em̃ vt pisces cũ desiderabãt pisces. carnes cũ desiderabant carnes & sic de aliis magis descendendo Et hoc est qõ Sap. xvj. dicit. Dulcedinẽ tuam q̃s in filios hñs oñdebat ô buiens vnius cuiusq̃ voluntati. Ad quod q̃sq̃ volebat ouertebať. Et eadẽ rõne maľ erat insipidus. q̃ de natura sua erat dulcis vñ legitur ℔ui. xvj. q̃ q̃n filij israhel ꝑfecti sunt de mõte hor ꝑ viaz que ducit ad mare rubrũ tedere cepit itineris ꝓpter deuiacõez magnam a recta via & cepit murmurare oř deum & moysen dicens Cur eduxisti nos de egipto vt moriremur in solitudie. de est panis non sunt aq̃ & aia nostra iam nauseat super illo cibo leuissimo Quamobrem misit dñs in ꝑplm ignitos serpentes. qui ꝟm aliquos volantes ꝑ aerez emittebant cinillas ardẽtes & ꝑplm mordebant & incendebant Pro quo orauit moyses ad deum & dñs mãdatus iussit serpentẽ fieri eneum erigi in signum. q̃ cum pcussi aspiciebant sanarent. Sic ad ꝓpoñ ꝑplo xp̃iano in deserto huius mundi vagante. & vtinã non a recta via morꝫ virtutis & iustitie errante dñs deus prouidit ô cibo suauissimo. & sapidissimo aie iuste & deuote que habet aiaz plus oībus spũalibus alimẽtis reficẽ & letificare ℕgr. iij. senian di. viij. c. vltimo. Sicut panis p̃ ceteris cib corpꝰ reficit & sustentat & vinũ letificat hoīez atq̃ inebriat Sic caro xp̃i hoīez intiorẽ pꝰ ceteris gr̃is spũalit reficit & sagiat. Sic aũt cibus malis non sapit q̃ malis corruptõibus peccꝫ pleni sapore non pñt huiꝰ cibi dulcedinem. & Cor. ij. Animalis homo nõ pcipit que sunt ďi stulticia em̃ est illi & non pť itelligere spũalis aut oīa iudicat Est ô eis sicut de infirmis. q̃ dultia amata iudicant Di q̃n precepto ecc̃ie artant semel dñtaxat ô municare ipatientie & indeuocõis oñdũt signa murmurantes õ diuinã ordinacõem õ sacerdõtes & sic q̃nq̃ indeuote & sine caritatis desiderio accedunt q̃obrez deus õ tales immittit serpentes ignitos multas corporis tribulacões. vt etiam ꝓtectũ est & nisi ꝑcibꝰ & votis deuotoꝫ & spealit metito passionis xp̃i saluarent pirent eternaliter ¶ Sequit

ſcda ps in qua notat ſeruitiū manuale ibi. Surgit nc vt em̄ ſaluator noſter diſcipulis ſuis vere hūilitatis traderet exemplum ſurgit a cena ſedentib⁹ diſcipul'n q; q̄ mīſtrare volebat deponit veſtimēta ſua non oīa ſed ſolum illa quor deposicio erat ex pediens p̄ locōe faciendā Et cum accepiſſet linteum p̄cingit ſe vt eſſet expeditior ad lauandū. Et linthēū accepit ad pedes tergendū. demum miſit aq̄m in pelui nc Venit ergo bm aug. ad petrum primū tanq̄ ad principem apoſtolor. Qui ad tam humile obſequiū a xp̄o ſuſcipiendū ſtupefactus eſt. ſeruitium recuſauit dicens dne nc. q. d. dne rex regū. Tu qui es filius dei viui mḡr & doctor meus. mihi miſero & indigno famulo & diſcipulo vis lauare pedes imundos digniſſimis manibus tuis. quibus oculos cecor apperuiſti lep̄ſos mundaſti ſurdos curaſti nc. Quaſi dī. hoc nullo mō debz fieri. ¶ Mora liter q; p̄ns ſtatio annualis eſt hoīm diūſor ſtatuum. ogregata ſpectantia ad debitā policiam omunitatis tractabo q; vt habetur .C. de veteri iure enucleando. le. tanta. ¶. Contrariū aūt Multo vtilis eſt pauca p̄donei effundere q̄ multis in vtilibus hoīes p̄grauari Et boetis in diſci. ſco. Succincta veritas licet voce ſit tediosa non tn oīo infructuoſa Et ideo magni p̄cipes & pitiſſimi viri vt aliq̄d vtilitatis colligerent dignati ſunt ſcientiam audire & doctrinam vt ex auditis melis ſe ipos n alios regē poſſēt Quare quidam iuriſpit⁹ vt dicit. ff. ō fidei omiſſarijs libertatib⁹ apud iulianum dixit Si alterū pedem in ſepulcro haberem adhuc diſcere vellem. & beatus. Aug⁹. vt recitat xxiij. q. iij. ſi hares Deñex a iuuene. n ep̄us tot annor a collega nondū āniculo patus ſum doceri. nulla em̄ eta ſera ad diſcendū .ff. vbi ꝫ Ex his dat doctrine cuilibet ſeni & iuueni inſcio & prudēti q; poſtposita oī iactātia magne elogtie potentie prudentie ſen. ctis expientie libenter verbū dei etiā a minimo audiat pacienter dumtaxat vera predicat & erōia non īmiſcet Quia vt dī luce. x. Qui vos audit me audit. & q̄ vos ſpnit me ſpnit Exemplū habemus in diſcipulis xp̄i qui in cena attenti fuerūt. doctrinam xp̄i n omi cum reuerentia ad effectum deduxerunt Ideo ſurgenti xp̄o ip̄i etiam ſurrexerunt & iubente ad lotionem ſederunt. Et petrs vt xp̄i voluntatem impleret qui primo recuſauit ꝓpter reuerentiam dñi lauare pedes. tandem caput manus & pedes obtulit vt pfectam eius oñderet obedientiā ¶ Dic xp̄i fideliū pfecta eſt obedientia dum in corpe pollitico caput manus & pedes ad omni iniquitate ſunt mundati Et p iuſtitiā deo ſubiecti In corpe aūt pollitico vt ſingula ſinguł conñdeant ſunt ¶ Cōſulares vt caput inregendo ¶ Militares vt manus in defendendo. ¶ Populares vt pedes in ſeruiendo. ¶ Nam bm plīdo. libro. ix. caput eſt a capiendo dictum. eo q; cms ſenſus & nerui inō inicium capiant. Caput ē ſedes ſenſuū p̄ncipaliū n origo oīm organor ſenſibilium aīmalis & erectum eor ¶ Quatuor nanq; in opoſitione capitis p̄ncipaliter ocurunt vi; duror oſſium fortitudo medulle cerebri plenitudo neruor & carnium exteriorū paucitudo capillor etiaz multitudo Illa em̄ ocurrunt in opleccōe. & opoſitione capitis bm cōſtantē. Per caput licet gn̄aliī oīs ſupior ſignare poſſit ad p̄ns sig̃t cōſularem quē libet qui rōne prudentie & diſcretiōis ponit cun alijs ad r̄gimen tocius corpis pollitici In iſtis nāq; oīs ſenſus n intellect⁹ diſcrecōnis p vtilitate omunitatis vt omūitas bene n ordinate regatur habere debet inicium. ro. xv. Caput in trib⁹ iſrahel fact⁹ es Sed qui ꝓculdubio ad hoc electus debz habere oſſa fortitudinis n oſtantie multā medullam mittitudinis & clemētie paucā carnez carnalitatis n laſcinie nerucs dilecōis n amicitie capillos exterioris honeſtatis & decentie. Caput em̄ qm̄dur exterius appareat multā tn hz interius medullam. Sic cōſularis dato q; apperenter p̄tendere debeat duritiam ſeuenitatis & ſemp gerē ceſtantiam ſolide firmitatis in cōſiliando debet tn intus affluere medulla mollis & tenē pietatis indr̄nter cms accedentes eum in cuab clementer audire n⁹ paupi nec inopi viam adeundi precludere. vñ. ff. de officō p̄ſidis le. obſeruandum Obſeruandū eſt vis redidendi vt in adeundo quidā facilez ſe p̄beat ꝫ otemni ſe nō paciatur Vñ ariſto. in ep̄la ad alexandrū docēs qualiter quilibet regēs debeat regē dicit Rege ſup eos cū benitate

& exaudi eos cum benignitate quod si fece
ris omnes erunt tibi subiecti ad tuum bene
placitū & preceptum & p amorem ꝗ habe:
bunt in te dñ aberis in eis pacifice cum tri
umpho ¶ Debet etiam habere capillaturam
honestatis & paucitudinem carnalitatis ·
habere grauitatem in moribus nᶜ verbis nᶜ
factis more iuuenū esse laxꝫ ne otēptibilis
habeatur ¶ Nimia em familiaritas pit otēp
tum Vñ ff· vbi prius ex cōuersione equali
otēpcō dignitatis nascitur ¶ Debet etiā esse
durus in ostantia· & firmus ne ira vel aūi
tia vl' inordinata delectacōe deuiet a vitate
ꝙ ꝺ iustū est honestū & vtile dicat nᶜ amicū
nᶜ inimcū aliter ꝗ debeat pferat· vñ Aug⁹
n allegat· xj· q· iij· quicūꝗ aut saguinitate
aut amicitia vel hostili odio vel inimicitꝫs
in iudicando ducit puertit iuditium xpi qui
est iustitia· & fructum illius vertit in ama
tudinem damnacōis ¶ ¶ Debet etiaz
esse constans & firmus ne secreta osilꝫ mā
festet· ecclī· ¶ In absconditis suis cōsolabit
vñ vegeci⁹ libro· i· de re militari· c· p̄mo ait
ꝙ metallus interogatus qꝺ postrema die
factur⁹ esset· tupicaz inquit meam si eloqui
posset cohercerē· sez ne diceret alys ¶ putant
nanꝗ aliqui posse celari in alys quod in se
ipis occultare non possunt· ¶ Et ideo occulta
sepius pandunt qꝺ cedet omunitati in de-
trimentū luce· xij· ¶ Nihil occultum quod nō
reuelet ¶ Vnde isti assimilant mide regi ꝺ
quo Ouidius li° · vij· meth· ¶ Midas aūt rex
inter paussatirū deuꝝ peccudū & phebum q
de musica disputabant· & phebus cum cy-
thera· pān vero cum pastorali instrumento
canebat· factus iudex fuit· ꝫ cum oīs audi
ētes magis ꝙbassent phebi me'odiā cytha
redi ¶ Iste solus pannē melius cecinisse iudi
cauit ꝓpter qꝺ indignatus phebus auris
asini sibi dedit quas cum crinibus mitris
pānis rubeis diu celasset· tandū confidens
seruo suo hoc reuelauit firmando iuramto
ꝙ lteri non factum dñi reuelaret· tam istud
dicere summe appetens foueā ꝓfundā fecit·
¶ Incuius fundo istud qsi murmando dixit &
tandē terram opuit & sic secelare secretum
dñi estimauit ¶ Sed ꝙt pro certo de illa fouea
harundo orit ex aq cū quidā pastor fistulā
casu faceret nihil aliud canebat nisi ꝙ rex
midas aures asininas haberet & sic · vndē
istud fuit calcandū creditū factum est ꝓtiꝫ
publicatum ¶ Sic aliqui accepti pro regimīe
reipublice & ad loca prudentū locati· q ex
insipientia iudicēt sepe asinine bonū malū
n siniſtrum dextꝝ n eouerso ideo puniunt
a deo n mores eorū asinini esse ꝺꝓbantur
¶ Qui ꝓpa facta nō celāt negꝫ alia & dū dicunt
dictum ab eis non publicari & qsi sepultuz
interra publice cantat & publicatur in pla
tea a deo ¶ Eccī· xxv· dicit ¶ In auribus insipiē
tium ne loquaris ¶ Non em potuerūt diligē ñ
que eis placent ¶ Hec oīa si non iuste n legit
time facta sunt in osulanb⁹ sunt p cōfessio
nem· & contricōnem abluenda ꝛc· ¶ ¶
¶ Secundo in corpe pollitico militares· &
nobiles in deffendendo cōpant manibus ·
¶ Nam sicut manēin corpe hūano sm cōmen
tatorem · methicoꝝ est ad ipellenda nocua
ad peuciēda infestātia ad attrahēda nāria
& ad oseruanda n deffendenda oīa mēbra
¶ Sic militaris in republica vt rez publicā
defendant debent ꝺ hostes pugnare & pro
ecclia n salute pncipis se exponere mortis p:
iculo· ¶· quib⁹ vt indignis · l· vlī· ¶ Ad hoc
em eliguntur vt dicitur in pncipio in hꝫstō
romanoꝝ ¶ Condita nanꝗ ciuitate a romulo
ꝗ ex noīe romaz vocauit mille pugnatores
elegit quos a nūo milites vocauit ¶ Miles em
dictus est quasi vnus ex mille electus scōm
papiam ¶ Tales inꝗ debent esse strenui au:
daces expti ꝓuidi· moziḇ⁹ prediti & vetusti
non ergo effemīati· nᶜ delicati vel torpidi
milites dñt esse· ꝫ tales q possunt ꝺ hostes
fere p̄sidia agitare nihil metuere· nisi turpē
famā· hyemē· vl' estatez· mixta vl' immixta
pati raro quiescere eodē tpe laborem & ino
piā tollerare ¶ De hoc etiā vegeci⁹ renat⁹
testat dīc· ¶ Inutilē esse nutritū tenere n ī de
licys assuetū p̄ferens aptiorē plebē rusticā
que sub duro labore nutrit· solem patiens
vmbraz negligens balneoꝝ nescia· ignara
deliciarum simplicis animi puo otēia cibo
duratis ad oēz tollerantiā laborū mēbris
cui gestare ferum fossam ducere onus ferre
¶ suetudo est de iure ¶ Sed hodie pl's milites
vacant lasciuys· & ocys aleis acupꝫs ꝛc q
oīs sunt effeminati in malitia & inexpti
nᶜ res pubilca p tales deffensat ꝓtubatur n
sabuertitur ¶ Nam romanū imperium nerōe
impante exhaustum est & dimulsum cuius

gl'a fere oms deuorauit maclauit libido ex-
hausit auaritia fregit ignauia luxuria cum
supbia exinanimit Vnō dicit in policto li.
vj. duci militari iure pcauendū est ne venę
& vinum pugnātia pectora fragant Nam
tegna assiriorum legunt fuisse subuersa im
pulsu luxurie Sed qnta vtilitas reipublice
proueniat a disciplina & ostantia milituz
dicit valerius Disciplina militaris acriter
retenta pncipalit ptalie rōnoz impio pepe
cit multaz vrbium magnoz regum validis
simoz gentium regnum largita est Ideo tu
gus pompeius libro. v. ait. Q alexander
exiguam manum militarem suscepit a patre
ſ doctā qua assuefacta milite orbem terraz
aggressus in núas hostium copias effudit
Dic milites pro dei amore honore. & vtili
tate ecclesie & omunitatis pace fideliter. &
viriliter militare debent qō designatur per
cingulum dearatū. Talis nanq; osuetudo
fuit ab anti quo vt die q̄ quis cingulo mili-
tari hōrari dēbat. eāiaz solenniter adierat
audita missaz solennia gladioq; sup altari
posito & oblato q̄si celebri pfessione seipm
obseqo altaris deuouebat & offitij sui iugē
deo sponderet famulatū. vñ Vegetiꝰ de re
militari libro. iij. c. i. dicit. Q milites aāq;
cingulo militari decorant. iurant p deū &
xpm eius n spm̄sanctū vt pncipis maiestatē
que bm deum hūano generi dilīgenda est
strenue facturus oīa que precepit princeps
Jurant etiam nūq; debituros iustitiam vel
mortem recusaturos p republica cuius sūt
oscripta militie Ex quo iuramento licet nō
est explicite facto sunt inserta. vt dicitur in
policrato libro. vj. c. vij. Q tenentur tueri
eāiam perfidiam impugnare. sacerdocium
venerare paupum iniuriam pulsare pacez
puintie pcurare p Fratrib? vt decet sacrm
sanguinem fundere n si opus est aīaz ponē
Ex his trahere pñt militares quid pfecerint
n q̄d promiserint. & formare sibi cōscientias
de omissis & omissis se lauare p penitentiā
Q Tercio ppl'ares mechanici sunt
in corpe pollitico pedes. q sicut i corpe hūa
no opus est vt ait omentator primo etichorū
capiti obedire & corpus sustētare. sic in cor
pore pollitico ppl'ares debent superioribus
humiliter obedire n pro omunitate & vtili
tate reipublice laborare. De obediētia hor

tatur apsus ppl'm fidelem di. heb. xiij. Obe
dite ppositis vīs. Dec obedienta osistit in
tribus In reuerentia exhibenda mandata
suscipienda & suscepta humilit exequenda
Nam inferiores debent supiores suos reue
ri In hoc q assurgant in pntia eoz nec se
deant dū maiores stant. & cedāt eis i primo
loco in sedendo & eundo & in osimilibus.
vñ. i. pet. v. Adolescentes subditi estote seni
oribꝰ. Dnt mandata ab eis hūiliter suscipe
& sine murmuracōe adimplere. si i eorum iuris
dictiōe sunt alias nō tenent Est em̄ illa obe
dientia maxime meritoria q magna virtus
est vt dicitur de re militari. ff. l. militū. §.
gesserit in glō. Vñ subditi qui nō obediūt
prelatis pene desertoris tenent vbi prīꝰ ab
executore. Q R Q Secōo populares non
dnt otiari. ſ laborare p vtilitate rei. vnus-
quisque iuxta artem suam & hoc fideliter ne
alter alterum decipiat. vñ Gē. labores ma
nuum tuarum manducabis Q Labor aūt
coz bm hugonez de discalicon pte tercia. est
septuplex. scz lanificum. armatura. naviga
tio. agriculatura. venatio. medicina. thea-
trica. Laborantes aūt in quibuscunq; dnt
esse imaculati a furtis fraudibus mēdatys
voluptatibꝰ q aliys ocomitātibꝰ laborent
etiaz ordinata intēsione vt scz malint mā-
bus laborare q̄ ocōse viuere vel mēdicare
Laborent etiaz non solum ad corpis sustē
tacōez sed aīe etiā osolatōez In lanificō em̄
otinent oīa texēdi cōsuēndi retorq̄di gna
que fiunt manu. acu. fuso. subula siue aliys
instrumentis. Tales debent isto facto tēpe
etiam aīe facere vestimentū spūale. Exem-
plo fortis mulieris que quesiuit lanam. &
linum n opata est consilio manuū suarū &
stragulatam vestem fecit sibi Prouer. vlī.
Et vt sic laborans indutus veste nuptiali
indutꝰ īgrediat regnū que est caritas p ut
ait greg. Illa texit duobꝰ mōis. scz p̄ceptis
& dilectōe dei admodum stamis & dilectōe
pxī sub tegis. Etiam labdorantes in arte
armat que fiunt vt ptegam̄ & pcutiamus s
Debent laborare vt habeāt arma spūalia
Eph. vj. Actipite armaturā dei nē Brulel
sunt si remannetes nudi ō tela hostis ppar
arent arma materialia alys Similit nauī
gantes dnt sibi pare nauem pēnitentie q̄
est scōa tabula pꝰ naufragiū n apprehēdat

crucem xpi que est malus · vt salui poterāt p maris huius mundi picula ad portum salutis puenire· Similiē laborantes in agri cultura in agris sationibus olicōnibꝰ siue pascuis floribus siue oleribus· debent tollē ortum cordis· i· Cor· iij· Dei agricultia estis Est em magna demētia magno labore colē agrum exteriorē p fructu tempali ⁊ interiorem non colere pro eterno Similiter venatores siue ferarū siue acupū siue piscium q̄ multis laboribus tēpus inutiliter amiserūt debent modo venare cum sensibus ut xp̄m capiant & tempꝰ redimant amissum· Sil'r laborātes in medicina dñt aīas p̄pas curare· & vulnera peccatoꝝ p̄cauere· Iux illud luce· iij· Medice cura teip̄m Item theatrici debēt cauere de ludis inhonestis & lasciuis Exo· xxxij· Sedit ꝑplus bibere & manducare & surrexerunt ludere vnde Crisostim⁹ sup Mat· ome· vj· Deꝰ non dat ludere· sed dyabolus. ludus tñ honestus ad recreacōē & laboris leuamē nō nocet· q̄ sicut sōpnꝰ recreacōi & refectōe est n̄ārius si tñ est continuus· mors est· Sic ludus q̄nq̄ honestus· Et iō vt dicit· Seneca in li· de trāquilitate legum oditores festos dies cōstituerunt vt ad hylaritatē publice homines cogerentur tanq̄ necessariū laborantibꝰ interponētes tempamentum· vt et de beato iohāne aplo narrat Cassianus li· vij· coll'onū q̄ cum p dicē molliter demulceret· vidit eum quidaz iuuenis & miratus est tantum virū sic facē Cui scīs ait Quid gestas in manu at ille· arcū· cui scīs ait Cur eum non semp recum circūfers At ille ne iugi curuacōe depeat & molestat· Sic ait sanctus non te offendat hec pua laxacō· q̄ nisi remissione q̄dam q̄s relaxaret non p̄t obfecundacōe siue iugiter fecundare· ¶ Sed querit an ludus alee ꝑp̄t recreacōz factus sit licitus R̄ndetur sup̄ dc̄

¶ Sequit tercia ps in qua notatur eduliū salutare Pro quo notandū ꝺm qꝺ videtur mgr hyſto· sentire & alijs multis hoc idem ꝓbabile videtur q̄ opus pꝰ locōem pedū instituert eucharistie sacr̄m in quo seip̄m sb spēbus panis ⁊ vini dedit di cipul' suis di· Accipite & manducate hoc est corpꝰ meū dc̄ q̄ S ¶ Moraliter signum est magne nobilitatis ⁊ liberalitatis daze Vnde extra de donacōibus· c· .i· Si nobilis homo sponte donat aliq̄d alicui· estimare debet se ad hoc teneri ⁊ hanc legem ꝺz sibi imponere quod nisi amplius fecerit & creuerit in bñfitijs nichil credat fecisse· q̄ ergo vult eē nobilior plus dare debet· Vnde prouenit q̄ donata ab impatore largissime inꝑetant· Nā vt dicitur· C· de bonis vacantibus & de incorpacōne l· si qñ· Qz si īpator alicui donat domum aut aliam possessionē· interpretari ꝺz cum oībus iuribꝰ ⁊ attinentijs esse donatā ¶ Idem etiam in testamentis vt si aliquis legat oleum vel vinum interpretat etiam vasa vinaria esse legata Similiter auibus legatis ⁊ auearea· Ff· de legatis & fidei cōmissis· iij· ¶ Cum igit dei filius nobilissimus sit omnium impatoꝝ· & liberalissima dona dedit Iux̄ gradus dīne largitatis ¶ Primo em̄ homini largitus est oīs creatas irr̄ōnales in vsum n̄ in hoc cessauit· ꝯ principes suos scz angelos in eius ministerium deputauit· ¶ Et vltimo pro valete melius qꝺ habuit scz corpus suum largissime interpretando scz deitate vnitū cum aīa & sanguīe cum oīi vtute & gratia omunicauit dicēs accipite dc̄ q̄ T ¶ Nā dñs nr̄ ihs xp̄s de hoc mūdo trāsiturus ad p̄rem cum discipul' suis cenauit & in ipa cena sacr̄m eucharistie instituit tribus de causis·

¶ In memoriā sue passiōis·

¶ In signum sincere dilectōis·

¶ In pignus humane redempcōis·

¶ Vel primo apls Quocienscunq̄ manducabitis panem hunc dc̄· luc· xxij· Hoc facite in meam omemoracōez Qꝺ facit sacerdos dum leuat corpus dñi representans q̄ xp̄s in patibulo fuit leuatus· q· d· Ecce homo qui pro te incarnatus de virgine natus· pānis inuolutus est ad columnam ligatꝰ· crucifixus· mortuus· & sepultus est· Moli pdē aīaz ꝑpter q̄ xp̄s tanta passus ē Vide ergo qꝺ xp̄s ꝑp̄t te passus sit· Ireñ· iij· Recordare pauptatis mee ō tuam auaritiam ingressionis ō supbiam absinthei ⁊ vellis contra· ocupīaz· q· d· Si temptaris de iniustis rebꝰ Attende q̄ nudus natus & nudus mortuꝰ sum· Si de supbia· vide quia ego ancillam humilez in matrez habui & q̄ seruis abluī pedes Si lasciuia te īpugnat in corpe vīō q̄ totum corpus meū penarum absinthio repletū est Sed vere pauci sunt in eleuacōe

corpis xpi. hec ꝺsiderantes q aliquoꝝ ocli mẽtales ita peccatis obnubilati sunt ꝙ hꝫ videre nꝫ intelligere pñt De quibꝰ luc. xxiiij Oculi eoꝝ tenebant scz pctis ne eum agnoscerent Vpi purgare deñt oculos mentis. q piculosum est quotidie corpus dñi corpalibus oclis inspicere q nũqꝫ mentaliter scz oculo mentali videre & cognoscere. Quia si dñs deus percussit bethsamite. qui arcam domini inspexerunt. vt habetur. i. Reg. vj. Multo grauius puniet peccatores ingratos qui eum oculis maculatis ꝺtinue psumunt aspicé & nũqꝫ student mẽtales ocl'os a peccatis mundare ¶ Sed queri circa hec an exns i pcto mortali vidẽdo corpꝰ xpi peccet Et videt ꝙ sic. ex dictis Rñdet Rich in. iij. sup mgrm di. ix. ar. iij. in solutione cuiusdaz argumenti. Q exns in pcto mortali videndo corpꝰ xpi non peccat aspiciendo eñ ipm nullam irreuerentiam facit sacro Bethsamite aũt ideo pcussi sunt. q vt dicunt quidaz. & refert glo. ibidẽ. Nulli licebat videre arcam detectã nisi pontifici vl pr̃ dici etiam ꝺm glõ. Q percussi sunt eo ꝙ indigni essent. vel indigni accessissent. vel non digne custodiuissent. Nicolaus de lira percussionis fuerunt. quatuor cause. scz inepta letitia. procedens ex leuitate capitis. & non ex debita reuerentia ¶ Secunda holocaustum indebite oblatum. quia vaccas in holocaustum posuerunt sup arcam dño. in hoc male fecerunt. q femellã non offerebat dño i holocaustũ. Tercia curiositas q moti fuerunt ad videndum arcam dñi. Quarta dimiserunt cum nimis diu sine luminaribꝰ & cultu debito Ideo pcussit dñs. scz morte. lxx. ri. l. milia plebis qõ sic exponunt hebrei solum. lxx. viri sunt pcussi. qui erant tante reputacõis. ꝙ equipabant. l. milibus de cõmuni & pncipales populi fuerunt percussi eo ꝙ debant ordinare ꝛplm ri precauere de ꝓdictis offensis & nõ fecerũt Sic in ꝓposito posset homo peccator talem irreuerentiam exhibere videndo sacrm ꝙ forte mortaliter peccarz. sicut mõ ab aliquibꝰ fit. qui ex sup bia videndo corpus xpi. nꝫ caput inclinant nꝫ genua nec discooptis capillis sacro exhibent reuerentiã. & huiusmõi ex leuitatibus prouenientia de quibus homo inculpatur ex irreuerentia. licet non a visione ¶ Vcõa

causa institucõis fuit in signum sincere dilectionis. scz vt nobcum semp pñs esset in ira in carne velatus In q carne in celo ꝙ nob deo patri assistit ps̃. Zelus domus tue ꝺmedit me. i. comestibilẽ me fecit. Nam vt expim signum magne dilecc̃ois est qui alteri prem bonoꝝ tribuit. maiꝰ q oĩa sua dat. maxim qui seipm totum donat quod vtiqꝫ xps fecit ri facit quotidie xps a lõge plus his dilexit nos. dedit nanqꝫ. ade fructum ligni vite in padiso Iudeis. xxxx. annis manna in deserto nobis aũt non solum dat totum mundum ymo seipm sb velamine sacroꝝ Scz qre certe q nos multum amauit Ideo p cunctis nacõnibus nobis cibum dedit nobilem & electũ carnez suam Habac. i. ¶ Iste est cibꝰ electus. hunc cibum electũ optauerunt degustari viri domestici iob. dicentes. Quis det nobis ꝺ carnibꝰ eius vt saturem. Job. xxxj. q. d. Quis dabit nobis longitudinez vite vsqꝫ xps veniet & corpaliter sit nobcuz semp & eius corpe & carne reficiam. Quis nanqꝫ hunc amoiem filij altissimi q ad nos hũit posz ad plenũ enarare q q dixit delitie mee ee cũ filijs hoim vt ĩsepabili itimius & delectabilius cum hoie esset dedit se in cibũ vt sic cibꝰ corpalis ꝺm plm se ꝺuertit in substantiam aliti. sic nos conuerteret in corpus eius misticũ. vñ Augꝰ. ꝺ ose. di. ij. Quia passus est ꝙ nobis dñs ꝺmendaut nobis in sacro sanguinem suũ & corpus. & fecit nos ipos & nos corpus ipi facti sum. q̃si. d. Qui accipit digne corpus xpi verum efficit ꝑ hoc corpus xpi misticum cuius ipe xps est caput ¶ Sed posset alicui videri ꝙ xps non debuisset corpus suum p modum mãducacõis nobis dedisse. q exquo sacrm ordinatur ad refeccõez spuale mẽtis ¶ Sic igitur refecc̃o mentis que erit i patria erit p visionem. Sic xpi corpus deberet etiam dari ad videndum non ad manducandum Rñdz scs tho. in. iij. sup mgrm di. ix. Q ad pfecc̃oem sacroꝝ noue legis exigit ꝙ sit aliquod sacrm In quo xps nobis realiter ꝺiungat & vniat non solum p participacõez virtutis eius sicut est in alijs sacramẽtis. ri q sacrm est sensibile signuz ideo oportet ꝙ alicui sensui vsus sacri appet. ¶ In sensibilibꝰ aũt est triplex ꝺra q̈daz eñ sensibilibꝰ neqꝫ ꝺiunguntꝰ neqꝫ vniuntur sicut ea que

sentiunt p medium extrinsecum vt in visu
pcipue accidit n in auditu etiã & odoratu ·
ß solum similitudies ad sensum referuntur
Quedam autem sensibilia coniunguntur
ß non vniunt realiter · ß ꝺm assimilacõez q̃:
litatis tm̃ sicut accidit in tactu nec tñ ex tan
gente n tacto fit vnũ nisi ꝺm quid Quedã
aũt cõiungunt & vniunt sicut accidit n ci:
bis n potibus Et ideo sumptio huius sacr̃i
ogrue p modũ manducacõis fit Alia vo
sacr̃a noue legis quibus p virtutem sibi in
ditam cristo silam̃ fiunt in tangendo tm̃ vt
baptismꝰ . figure aũt veteris testamẽti que
solam similitudinem xp̃i venturi habebant
significabant p modũ visionis opetit etiã
manducacõ passiõis xp̃i in hoc sacro repñ :
tante · p q̃ corpus xp̃i vulneratũ fuit · oue
nit etiam effectum qui est robur aĩe · Ad
argumentũ adductum dicendũ p res visa
beatificans p essentiam suam videnti ꝺiũ
git in patria qꝺ quidaz non accidit in visi :
one corpali · & q oportebat hãc ꝺiunccõez
significari p aliquod sensibile signũ optuit
illud sensibile ad hoc assumi qꝺ realiter ꝺiũ
gat & vnit · in patria aũt signis sacramta
libus opus non erit nihilominus ꝓpter lisi
tudinem ad hec que nunc gerunt frequent
illa beata visio nobis p figurã manduca :
cõis in figura exprimit Tertia cã fuit cr̃c
Joh̃ · vj · Qui manducat me digne · sez peni
tẽdo viuit ꝓpter me gr̃am dei inueniendo ·
Quicũq̃ em̃ peccat in deum offendit intm̃
q̃ntuz ipe est magnus · & intm̃ ei satisfacere
debet inq̃ntum magnus est Naz si aliquis
offendit seruum vilem · non tanta ab eo re
quirit emẽda ac si equali iniuria offendissz
p̃cipem vel regem · sed q deus infinite est
magnitudis & nobilitatis offendentes ipm
deberet in infinitum · sez pũiri Ne ergo oms
ꝓpter peccata nostra quibus heu frequent
offendim⁹ damnem̃ Ideo quotiens peccam⁹
xp̃m angnũ non legis · ß gratie quotidie i
molamus · Berñ · eucharistie sacr̃m potens
est peccata nostra ꝺsumẽ & debellare aereas
p̃tates inferre in celum in teras reuertẽtes
omnia em̃ hec ꝺtingũt ꝓ hostie salutaris
imolacõez quam pater celestis plus diligit
q̃ tocius peccata mũdi odiat ĩ vere penitẽ
tibus · vñ apl's Heb · ix · Si sanguis hircoz
& thaurox & cinis vitule aspsus sãctificat
ad emũdacõez carnis q̃nto magis sangui
xp̃i qui p spũsanctum semetip̃m obtulit im
maculatum deo emũdabat ꝺscientiã nostrã
ab operibus mortis · Nunc etiam filiũ deo
patri p peccatis nr̃is quotidie deo suo p̃ri
imolam⁹ q Sed queritur vtz sang
uis xp̃i fuerit oblatio deo acceptissima · Et
videt q non · q effusio sanguinis inocentis
est coram deo aboiabilis · xp̃s aũt fuit in:
nocentissimus · Contrariũ habet p apl'm
allegatum Rñdz · Nico · de lyra · sup illo v̊
bo apl'i q hoc non est intelligendũ q sol⁹
sanguis xp̃i fuerit oblatus pro nobis ỹmo
tota hũanitas ei⁹ Et hoc patet ex auctori:
tate in qua dicit obtulit semetip̃m · Fit tam̃
mentio in hac oblacõe segregatim de sang
uine inq̃ntum fuit sepat⁹ a carne tñ vtrũq̃
est v̊ oblacõis integritate ꝓpter qꝺ in sacr̃o
altaris quod est memoriale illius oblacõis
cõsecratur simul caro & sanguis tñ sub spẽ
bus diuersis · sicut in illa oblacõe fuit sãg
uis sepat⁹ a carne Similiter aĩa xp̃i fuit
q nobis oblata inq̃ntum p passionem fuit
a corpe sepata ad sacrifitia q nobis Joh̃ · x ·
Animaz meã pono pro ouibus meis Et sic pz
q tota hũanitas ptinet ad xp̃i oblationez
seu sacrifitiũ Q aũt h⁹ hẽat pfecte rõnez ob
lationis vel sacrifitij · patet q sacrifitium ĩ
lege fiebat triplici causa · Primo ad tollẽ
dum pcm̃ q in lege dicebant aliqua sacrifi
tia p peccato Scꝺo ad gratiã ꝺbuãdam
ꝓpter q ĩ lege dicebant aliq̃ hostie pacifice ·
Tercio ad hoc q mens hoĩs pfecte deo
vniret p amorẽ ꝓpter q in lege offerebatur
olocaustum qꝺ tm̃ incendebat ad honorem
dei Ista aũt tria prouenunt nobis a v̊
mediante humanitate xp̃i p nobis oblata ·
Et quociescũq̃ mistice ĩ altari imolat pcta
nostra delentur Apoc · v · dilexit nos n lauit
nos a peccatis nostris in sanguine suo · gr̃a
ꝺferẽt · Joh̃ · i · Gratia & veritas p ih̃m xp̃m
facta est · & porta glorie apiat vbi sit hoĩs
ad deũ vnio pfecta ꝓpter qꝺ di Ad heb · x ·
Habem⁹ fiduciã p sangninez eius in introi
tu sanctorũ · Et sic patet q sacrifitium xp̃i
fuit pfectissimũ · q cõtinet in se pfectissime
vtutẽ oĩm sacrifitioz sic pfectio ꝺina ꝺtinet
in se vnice & euidentius pfectiões oĩm crea
turaz Ad argumentũ dicendũ q effusio
sanguinis xp̃i pt̃ referi ad duplex p̃ncipiũ

¶ Vno modo ad ipos effundẽtes & sic fuit deo aboiabiℓ & fuit pcm ğuissimũ ¶ Alio mõ ad voluntatẽ ipius xpi paciẽtis q̃ volũtarie se obtulit passiõi ex caritate maxia· & sic fuit ẽo acceptissima· & hoc scẽo mõ hũit rõnez oblationis & sacrifitij non aũt pmo mõ· Sic pr etiam imolatio xpi in altari deo esse aboiabilis quãtum ad sacrificantem in peccatis mortalibus existentẽ acceptissima tñ quo ad imolatũ· & sacrificatũ deo scilicz sacrifitium· cum nullius sacerdotis imundi tia diuina polluat sacra· ¶ Quare lucius iij· ex de co· cleri· & mulierum· c· vestra dicit Non pr aliqs qñtumcunq; pollutus diuia polluere sa· ra· que purgatoria cunctarum ɔtagionum existunt & sequit Qualiscunq; em sacerdos sit que sancta sunt cei· quinai non possunt· Dumite ergo ab omni sacer· dote cristi misteria· quia omnia in fide xpi purgantur· ẽc

¶ In die pasceues· pma ps· Kistis ẽ anima mea usq; ad mor tem Mat· xxvj·

¶ Passio dñi nr̃i ihu xpi· qm̃ p nob hodie su stinuit peccatoz sit ablutio oim. sceleꝝ & ad vitẽ eterne meritum Amen ℣ Karissimi· q· de more & lauda bili ɔsuetudine p impetracẽ gre predican tes in pncipio ɓmonia solent ad virginem pissimã mariã que noscatur esse vas plenũ gratie recurere & eam p impetratione gre salutacõe angelica suppliciℓ inuocare· Sed q· ɓm pɓm· pethico sermones faciendi sunt ɓm tempus & materiam· & cũ tps & mate· ria nũc exigant loqui ẽ amara xpi passiõe & matris eius vginis opassione· gaudiosa ambasiata gabrielis hodie inconuenienter salutat q· salutanti sic lamentabiliter possz obuiare cũ diceret pmo· Aue maria· Kñdz quid loqueris· non em fui sine ve· sed plena oĩ dolore & cordis mestitia· ut merito dicta sum maria· i· valde amara dum tam impie & crudeliter meũ amãtissimũ filium ituita fuerim de manibus inimicoꝝ & iniquorum tractari· plena gra di· nõ· ꝟ omni angustia & miseria plena videndo vnigenitũ meum & totum solatiũ tam dure & aspere ligatu vt nr gratiã liberacõis valuerĩ ei impendẽ Dñs tecum· quo mecum· cum de manibus meis violenter sit raptus q̃si latro pessim ad pplatũ· de pplato ad crucem & ad mortẽ sit ductus· Benedicta tu in mulieribz· pmo sup oms mulieres ob p̃brioſe a iudeis ma ledicta e sputa & pcussa· Benedictus fruct ventris tui· non· ꝟ vt maledict & odenat cõsput colaphis cesus flagellat coronat & turpissima morte crucifixus· Quid ergo O dulcissimi & deuotissimi fatiendo oculos mentium mestissima cum matre ad dñicaz leuam crucẽ deuote supplicãtes vt merito sue passionis amarissime nobis ocedat loq de digna eis passiõe & matris sue opassiõe ad honorem & gloriaz tocius trinitatis ad augmentum gratie & meritum vite eterne Salutemus ergo ad hoc obtinendũ crucez scẽaz di· O crux aue spes vnica ẽc Dignet ergo qlibz seipm signo sancte crucis & dicat cum xpo· Tristis est aĩa mea usq; ad mortẽ ¶ Auertois ɔmentator pbi dicit de impres sionibus aeris q· qñ superiora corpa inferi· ora regentia aliq; defectu patiunt vt in tem periem tunc defectum patiunt vniuersa hꝰ patet· q· qñ aer aliquam in tẽpiem patitur vt tpe pluuiali & nebulosa magis pungũt oms dolores & nos magis tristamur Hoc etiã ptz in capite dũ em caput egrotat ceia mẽbra dolent· vj· q· i· c· ex merito· capite lã guescẽte facilius mẽbra corpis infitiuntur Sed q· caput nostrũ misticũ xps dns oim isto tpe passus pro nobis multa sustinuit amara· & intempiẽ obp̃brioꝝ magnã a iu deis accepit xpi nraz saluteꝫ Merito maledic tũ oñditur cor hũanũ qꝺ hodie cum capite nõ dolet ex cõpassione cum oĩa insensibilia elementa quasi creatori cõpatiendo hodie oñderunt signa anxietatis turbacẽis & tri· sticie Queramus nãq; a sole luna & stellis di· O sol ceteriq; planete quare hodie obum brati estis· pñt respondere· ploramus turba cõez & anxietatez oñdimus de nostri creato ris morte Nam clamores eius audiuimus p diuersos cruciatos matrẽq; eiꝰ sub cruce ꝓpendibus doloribus plenam lacrimantem quod sustinere non possumus Et ideo oms indeos nostra luce· & splendore priuamus

in malitie sue detestacõez ꝛ eterne caliginis
ad ꝙ iudicati sunt attestacõez · ergo volente
oditore huiusmõi signa opacientie dedim⁹
in detestacõnẽ iudeoꝝ puersoꝝ & in signum
eoꝝ cecitatis & damnacõis eterne caliginis
O terra quare tremuisti · Ideo q̃ oditoris
ꝛ fundatoris mei eruor calidissimus me te-
tigit quare tremui in eoꝝ cõfusionẽ & in si
gnum eterne damnacõis · O lapides quare
scissi estis ꝛ quare palmas puritis in signũ
tepborũ crudel' obduracõis q̃ corda saxis
duriora nulla opassione mollita sunt · ve si
milibus miserimis iudeis Iero · sup Math ·
Omnis creatura opatit̃ xpo monẽte sol ob
scurat · tera mouet · petre scidunt · velũ tẽpli
diuiditur · sepulcra apiunt Solus miser hõ
non opatur · p quo solo xps patit̃ Nesciat ỏ
tanta duritia compassionis ingrediamur ·
dicat quilibet ī dolore cordis verba thema
tis scz · Tristis est aia mea ɔc Quantum
nunc ad cõtinuacõez literalem in precedẽti-
bus lectõibus sufficienter est tractatum de
vocibus ꝑphaꝝ qui dñi passionem figuralit̃
predixerunt hodie dicendũ est q̃modo phdi
iudei figuras & enigmata dñice passionis
ad effectum crudeliter deduxerunt · Et ꝑm
hoc more solito tres erunt ptes pncipales
huit̃ declarandẽ · Nam narrabunt ·
In pma aliq̃ gesta xpi & matris ad egres
sum de cenaculo · ibi · Q̃tum ergo ɔc
In scda in sex dieꝛ terminabit̃ passiõis
& doloris osumatio · ibi egressus ·
In tercia miraculoꝝ in morte scoꝝ cho ·
rustacõ ꝛ ꝛputatio · ibi · Et tenebre ɔc
Quantũ ergo ad primã ptez est notandũ
ꝑm phm · ꝛ phi · Q̃ tũc arbitrari vnunqȯq;
scire cum causas primas cognoscimus · Vt
ergo magis cognoscat passiõis dignitatem
& vtilitatẽ quo ad ppm inferentẽ tres cau
sas ꝓpter quas xps passus est considerare
debemus · ¶ A Nam prima causa fuit
nostra miseria & culpa que mouit deum ad
miserandũ Secda caritas dei que coegit
xpm ad liberandũ Tercia iudeoꝝ inuidia
q̃ mouit eos ad xpm cruciandũ Obmis
sis igit̃ pmis duabus causis de quib⁹ satis
dictum est p illam ebdomodã De tercia scz
de inuidia iudeoꝝ notandũ q̃ sicut bubões
& vespertiliones videre non possunt solem
& lumẽ eius sic nec ex inuidia iudei xpm in
stum & sanctum videre nc de opibus eiꝰ am
dire voluerũt Igit̃ de oĩbus inuidẽtes maxie
de miraculo suscitatiõis lazari attedentes q̃
ꝓpter hoc multi ex iudeis in eũ crederẽt ad
uersus ihm ꝛ saluatorem colligerunt cõsiliũ
vt eum possent occidere Quod factum fuit
dñica que dicit̃ de passione · qñ dicit̃ q̃ caÿ-
phas pmũ osilium dederat alÿs di Expedit
vt vnus homo moriat̃ ꝓ pplo ɔc · Voluit
cm iustum ꝛ innocentem occidere ne iniusti
& nocentes perirent · Sed vt dicit̃ ꝛ q ꝛ pncí
patus difficile est · vt bono pagant exitu · q̃
malo inchoata sunt pncipio · q̃ malum &
iniquũ habucrunt principiũ malũ acceperũt
exitũ licet iustum scz eoꝝ destruccõ Ihs aũt
sciens hec oĩa q̃ nondũ venerat hora eius
Ioh · xj · Jam non palã apud iudeos ambu
labat · ꝙ abÿt in regionẽ iuxt̃ desertũ in ciui
tatem que dicebat̃ effraim ibi morabatur
cum discipulis suis vsq̃ ad sabbatũ añ diẽ
palmaꝝ · ¶ Die aũt sabbati añ palmarum
scz sexta die añ didem pasce sciens ihs mẽz
dulcissimaz multũ conflbatã doloribus etiã
ꝛ lacrimis fatigatã vt sua pntia cordis eiꝰ
dolorem aliqualit̃ aleuiaret · venit Bethe-
haniam vbi mater eius erat cum marta ꝛ
magdalena Et facta est cena in domo spmo
nis q̃ dñs a lepra mundauit de quo habet̃
prius ¶ Die aũt palmarum scz in crastino
ihs exiens ỏ betaia venit in villã bethfage
sitam in latere montis oliueti & misit petꝝ
& philipum vt prius ɔc · Et dum eodez die
vsq̃ ad vespas ppm pie docuisset humano
miserabili condicõe esurijt circũspiciens si
quis ex cõpassione vel deuocõe eum reficẽ
Sed tunc sicut etiam hunc ỏ predicatoribꝰ
a nemine susceptus nc laboribus refocilla
tus fame cogente cum discipulis bethaniã
redijt Quod mat̃ pietatis oculis lacrimo
sis intuens · vt in libro de vita xpi legitur
dixit O fili mi ecce · iam video & osidero pn̄
cipes sacerdotũ õ te ospirasse nc tua verba
valẽ in eis · n miracula vt tibi opariantur
Rogo ergo te tue matris honore que te nu
triuit vt ierlm decetero non reuertaris Cui
filius dulciter rñdit · Audi dulcissima mat̃
mea iam p hoc verificari dz · quod scriptũ ẽ
de me ꝓ ꝓphaꝝ Odio habuerunt me gratis
¶ Feria scda post palmaꝝ ꝛdiens in ierlm
de mane in via esurijt · & videns arborem

ficus secus viam sterilez ei maledixit·dicēs
Nunq̄ ex te fructus nascatur ineternum & continuo aruit ¶ Sed cur hoc fecit ad ostē denō ꝓpm iudaicū esse maledictū eternalit ꝙ ingratitudine cremandū ꝙ tam pium & misericordē visitatorem docendo·curando miracula faciendo non suscepit·& despexit ¶ Caueat ergo ꝓpl'us xp̄ianus ne maledictiō sup eum descendat qui maiora accepit bene ficia & tñ prodolor minus gratus·Postea in templum transijt & more soluto ꝓpm docere incepit Quo audito pb̄ei·mulierē de prehensam ī adulterio adduxerunt q̄ a manibus eoz absoluit·Nota de adulteris ibi· ¶ Feria tercia mane rediens ad templum· accessereūt ad eum pncipes sacerdotū dicē: tes & increpantes eum de facto ꝙ ementes & vendentes de templo ī die palmay eiecit In qua p̄tate eyctis vendentes & ementes ō tēplo ¶ Et rñdendo inter alia verba dixit iudeis Amē dico vobis āmodo nō videbitis me donec dicatis·Benedictus qui venit in nōie dñi·q·d·a tp̄e passionis· & mortis mee non videbitis meam fatiē vsq̄ ad iudicium vbi videbitis me venientez in gloria dñantis·Et cum ih̄s isto die vltra solitum morem loquēdo & disputando cum iudeis tardasset veniens sero occurrit ei mater cū lacrimis dicens·O fili mi vbi tardasti tota die·Et discipuli nuntiant·quō cum scribis & pharis disputaūat ꝓpter qō quesierunt euz tenere & lapidare·quo audito p̄ dolore ceci dit q̄i semimortua ad pedes dilecti filij·non valens ei quicq̄ loqui Sed dulcis ih̄s eam eleuans & confortās·ꝓmisit p totam quartaz feriam cum ea manere Tunc mater dolorosa bene dicere poterat·verba dauid flentis mortem filij sui absolon·Quis mihi inqm̄ det vt pro te moriar fili mi·O fili mi dulcissime·q omnia tibi possibilia sunt·& vis genus humanū redimere·rogo vt si possibile est alio modo q̄ p mortem eum salues·Ait ih̄s matri cum digna reuerentia·Concedo mater dilecta·m oīa fore possibilia·& oportet implen scriptura de me Et mater·mi fili Ecce mater tua dolorosa que multum ī tua custodia laborauī multas cordis amaritudines ꝓpter herodis psecutionem in egipto eundo & redeūdo sustinui·Ecce vbera que suxisti·brachia que te baiulauerunt non deneges matri mestissime quod a te petit Et ih̄s·q̄t petis m̄·Ait ex quo vis vtiq̄ mori & p tuam mortem genus hūanum saluare Rogo vt me pmittas mori ante te vt aspiciendo tuā mortē gladiꝰ doloris me nō inficiat Et ih̄s·O benedicta mater cum te p cunctis creaturis filiali amore diligā·q̄ de spūsancto me concepisti ḡuissimis laboribꝰ aluisti·nō deceret te mori ante me·quia sic moriendo non statim ad locum honoris vt te decet ascendēs in celum·sed nāio ad limbum & ad locum horroris qō esset inconueniens cum sis mater filij dei imaculata·sed moriendo ante te ascendā in celum solꝰ apiā & in morte tua cū tota curia celesti tibi hōrifice veniam obuiam·te ad locum patū tibi ab eterno suscipiam·sustineas ergo pacienter & oportetur cor tuum ¶ Feria quarta ut ei ex eo qō pridie xp̄us in templo dixit·āmodo non videbitis me putantes eū velle de manibus eorum fugere consilium iterum inierunt quō ip̄m occiderent· prius em̄ habuerunt ōsilum vt eum possent occidere hodie de modo quō vel qualiter esset custodiendꝰ & occidendꝰ· Judas vero audiēs ꝓpm velle mori cepit instinctu dy̆adoli ō āissione pecuniay & earū corruptione cogitare & currēs ad domū capf̄he ad principes sacerdotum congregatus & a nullo quesitus ait·Quid vultis mihi dare & ego vobis eum tradā· tanq̄ fur in eoz voluntatem preriū ostituens vt eo citius in negotio suo finem faceret Et gauisi sunt ōstituer̄ ei ·xxx·argenteos non tam vilis bestia pro tam pretio posset exiguo & vili appretiari·q̄ saluator mundi appretiatus venditus est ℣ ¶ Dicunt doctores ꝙ quilibet argenteus decem denarios vsuales valuit & fuerūt denarij pma heliti q̄bus ioseph patriarcha venditꝰ fuit añ·iiij·milia annorum & iure hereditario ad illos iudeos venditores xp̄m deuoluti· O quot similes iude hūtur qui iustitiaz dei & veritatem eius pro muneribus vendunt & maxīe mercatores· qñq̄ minꝰ q̄ ꝙ obulo ꝓ deum obiurantes veritatem negant· vñ beda super Marcum et habet·xj·q·tercia· Abijt iudas Multi hodie inde scelus quia dñm ac mg̃rm suū deūq̄ peccūia vēdiderit velut īmane & nepharīū exhorrent nec tñ cauent Naz cum ꝓ muneribus falsum otra

quelibet dicunt profecto· q veritatem pro
pecunia negant· deū pro pecunia vendūt
Ipe enim dixit ego sum veritas & vita ñc
¶Feria quinta scz die azimorū in qua nāe
erat precepto legis occidi agnē paschal'· Ac
cesserunt igitur discipuli ad ihm dicentes·
Vbi vis paremus tibi pascha Non em ꝑā
domū hēbant cū oīa ꝓter xpm reliquissent
Dicit lucas q misit petrum & iohannē di·
Ite in ciuitatē ñc Quiersorū est locꝰ secretꝰ
Sequit et ipe oñdet vobis cenaculum ma:
gnum· hic non timuit xpm in domū suam
recipere metu iudeoꝝ· q creditur q fuerit
occultus discipulis xpi Euntes aūt inuene
runt sicut dixit eis ihs· & parauerunt agnum
paschalē ꝑmolando assando & cū alijs nāijs
Et circa vesperas qñ agnꝰ paschalis dēbat
īmolari videns mater ppissima q dilectus
filius ire ierl'm disponebat· cum lacrimis fi
lium amplexabat dicens· Amantissime fili
mi rogo vt hic nobiscum pascha manduces
q si te iudei caperent quale festum haberē
Et magdalena O mgr mi dulcissime ego q̄
sum filia tua· nōne possum a te habere vnā
gratiam vt hic nobiscum maneas· Et soli
cita martha Ego mīstra tua ꝑmpta & sēp
pata vis fugē a me Et xps in sēcto mri ait
O mater dilecta tibi nō est aliquid denegā
dum· ß q in his q̄ patris mei sunt oportet
me esse Ideo vadam in ierl'm cenandū hoc
audiens mater tempꝰ aduenisse mortis· in
cepit eum fortius stringere cū lacrimis hūn
dantissimis ꝓfluentibus dicēs ad filiū ꝑm
Aug· in li· ó verbis dñi O fili mi dulcissi
me non te amplius debeo audire letitia ple
na padisi nonne te amplius debeo tangē
ꝑsolatio mundi nunq̄ te dimittaz· si tu va
das & ego si tu stas & ego stabo Ihs audi
ens dolorem mrīs ꝑturbacōez cordis ꝑcep
sit vt in via se associaret· ß cum aꝑpinq̄ret
ierl'm discessit cū discipulis eius a comitatu
matris & intrauit ierl'm ꝑ vnam portaz· &
mater cum alijs mulieribus ꝑ aliam igno
rans ad qō hospitiū diuerteret O q̄ do:
lorosa & lamentabilis ꝑperacō· qñ virgo &
mater & mater xpi dimittit vnigenitū tam
cito moritur O quantꝰ luctus· o qñtus do
lor tunc cor virgineū acutior ancipite vul
nerabat Intrauit ergo ihs benedictus cuz
discipulis ad cenaculum vbi cena pata fue
rat lauantes manus & circumstantes bñ·
dicunt mensam Et discipulo quē diligebat
ihūs sedente iuxt ihm· affert agnus paschal'·
q̄ ihs distribuit & comedit· Alias nunqm
legit ihm comedisse carnes Cenantibus sic
discipul' dixit Desiderio desideraui hoc pa:
scha manducare vobiscum anteq̄ patiar Et
aptius patefatiens factum traditoris· qui
ex humilitate lauando eius pedes cū a ma
litia reuocare non poterat saltē verbis suis
quibus secreta cordis sui tetigerat ad pnīaz
emolliret· subdit vnꝰ vrm me tardius ē ñc
Que vox ut gladius acutus corda ꝑcusserat
discipuloꝝ Quibus sic cōtristatis & comedē
cessantibus· sigillatī querebant dicētes Nūq̄d ego suz dñe Et ihs Qui intingit mecū
manum in cathino quod erat vas fictile ad
refrigendum vinum in quo erant lactuce
agrestes· quibus solebat agnus paschalis mā·
ducari vt di' Exo· xij· hic me tradet Nolnit
em eum manifestare vt ipe occulte ꝓdarguꝰ
intra se penitez & ne petrus feruentior cete
ris eum occideret· q vt dicunt aliqui· Qui pe
trus nouisset iudā esse traditorem· dentibus
eum decerpisset ¶Nota hic qualit infirma
hoīm non sūt pandenda· sicut detractores
faciunt de quibus nota· Ille aūt proditor·
maledictus & infelix non emendatus· ß in
duratus ne suspicaretur de eo· comedere nō
cessauit & ait· Nunq̄d ego sum rabi· Quia
ab alijs alienam habuit intencionem Ideo
etiam aliaz ab alijs hūit questionez noīans
dñm suum rabi cuius tñ noluit esse discipu
lus Et ihs Tu dixisti· Ac si diceret non ego
ß tu dicis Et adīecit filius hoīs vadit sicut
scriptū est de eo· scz moriendo· ve aūt illi p
quem filius hoīs tradet· bonum erat illi si
natus non fuisset homo ille· Vnde dānati
ꝙuertendo se ad sui ipīs esse nobilitate po:
tius volunt esse quā non esse Sed ꝙuerten
do se ad annexam ipi esse scz ad penā vellēt
potius non esse· q̄ esse in penis Et sic xpus
ꝓditori loquit q potius eligeret nunq̄ fu:
isse natus q̄ sustinere illaz penā q̄ eternalit
ꝓter illam tradicōem innocentis xpi susti
nebit Et ihs de mensa tunc surgens ad aliū
locum inferius eiusdem cenaculi cum disci
pulis suis eos sedē fecit ¶Vosēs iude aliud
signum ostendē humilitatis vt saltem viso
eo se corrigeret· Et deponens vestimēta ad

expedicõe, lotionis pedũ aq̃ misit in p eluĩ vt heri dictum est plenius his misteriis impletis rediit cũ discipul' ad locũ cene dicẽs. Scitis q̃t fecerim vobis ꝛc̃ Et tunc ut ostẽderet q̃nto amore discipulos diligeret more pẽ patris filiis suis maxim clinodiũ in pe tuum mẽoriale & solatium dedit. scz corpus suum sacratissimũ in cibum. & sanguinez in cruce effundendum in potum vñ Aug⁹. de ꝺ se. di. ij. liquido Saluator quo vehemẽtiꝰ ꝺmendarez misteriũ illiꝰ altitudinẽ vltimũ voluit hoc infigere cordibus q memorie discipl'oꝝ a quibus ad passionẽ disgressurus erat Nam pacta nouissima seruari debent. nisi primũ derogat vltimo .C. de pactis pactu Accepit ergo panez gratias agens fregit q dixit. Accipite & manducate hoc ẽ corpus meũ qđ pro vobis tradet. Similiter & calicem ꝛc̃ Et notanter instituĩt sacrũ & ꝺiunctõ facta ẽ post locõez pedum ad nraz doctrinam. Q2 nemo sumere debet hoc dign̄ simum sacr̃m nisi prius fuerit pniã lotus q purgatus alias iuditiũ eterne damnatiõis manducat & bibit ꝺm ap'm Sicut iudas q̃ sordida intentione cũ alijs discipulis ꝺmunicauit Aug⁹. de vno pane petrus accepit & iudas petrus ad vitam. iudas aũt ad pditiõez. sic̃ patet in ape q aranea cunctẽ floꝛẽ suggẽtibus Sedentibus igit sic discipulis cum magna tristitia iohannes recubuit sup pectus dñi de quo meliflua ꝺremplacõe diuina secreta potauit q petrus multum conturbatus de verbis dñi dicentis vnꝰ vr̃m me traditurus est. iobi fecit signũ q petẽt a xp̃o quis essz traditor ille. Et xp̃s sumisse ei dixit Cui panem intinctũ porrexero. ipe est qui me traditurus est Et cum panez intinxisset iude porrexit dicens Iuda quid facis fac citius Hoc aũt nemo discubentium intellexit ad q̃d hoc diceret. Putabant em̃ ex hoc q loculos hẽbat q ꝺmittẽt sibi aliq̃d emere vel egenis distribuere Et statim surrexit. q ꝺpabolus ip̃m possiderat eũ non ꝑmisit tardare diutius vñ Crisо. hoc vbũ non fuit impatm̃ nc indicatm̃ q sibi p̃ciperet vel indicaret. ꝫ fuit modus loq̃di quo homines sepe vtunt vl' vt hoiez a malo retrahant vt siquis vel aliquis puerum vl' amicũ peccãtez inueniret diceret sibi audaciter vel fortiter age vel fac magis non tñ imperando. ꝫ retrahendo Ita etiam dñs vt iudã retraheret dixit Quid facis. i. in corde iam disponis facere Fac cito. Sz cur nõ penituit intelligens q xp̃s eius malitiam nouit dꝰ q induratus & desperatus correctõe non mollit ꝑmo q̃nto plus corrigit tanto magis amaricatur & indurat. Exemplũ in pharaone. Exo. vij. de quo habet q totaliter erat induratus q nc verbis nc signis credẽ voluit mopsi seruo ꝺi vt dimitteret israhel Sed plus ac magis ex his signis induratũ cor eius erat. Et ideo multis plagis a deo fuit punitus Sic hodie multi inueniuntur indurati malitia q nec correctõnibus. nec signis dei quotidianis. nc pestilenti. nc cariꝛie. nc guerarz. nc morborum alienoꝝ. & inꝺsuetoꝝ credẽ velint ꝺo Di veissimũ signũ hñt cum iuda eterne damnacõis. Postq̃ aũt proditor maledictus a discipulis & consortio xp̃i discesserat pius xp̃s. & pater amicabiliter allocutꝰ est discipulis vt dilectis filijs ꝺi. filioli mei. prius hoc non dixit. q iudas filius ꝺpaboli fuit. Modicum tẽpus vobiscum sum q oñs vos scandalum patiemini in me ĩ illa nocte Vulgariter ir werdent all trũlos an mir. Quia scriptum est percutiam pastorẽ. & dispgent̃ oues gregis q̃. ꝺi. appinquat modo hora vt capiar Et vos fugam capietis. & ego vadam ꝑmolari pro vobis Sed postq̃ mortuus fuero & de morte surrexero p̃cedam vos in galileam. ibi me videbitis ꝛc̃ Tunc petrus vt pn̄ceps apl'oꝝ & feruẽtioꝛ magno ex corde ꝺ. O dñe quid dicis Et si oñs scandalizati fuerint in te. non ego. Nico. de ip. petrus nõ mẽtiebat. q sic habebat in mẽte. ꝫ presũptuose loquebat Et ait ihs petro Amẽ dico tibi. q hodie anteq̃ gallꝰ bis vocẽ dederit ter me negab Hoc reputans petrus impossibile. ait. Et si oportuerit me mori tecũ. non te negabo. Similiter & alij dixerunt Tunc dixit illis ihs. Quãdo misi vos sine sacculo q pera nunq̃d aliquid deffuit vobis Rñderunt nihil Et ihs qui habet sacculz tollat secum similiter & peram Hic perdit tempꝰ magne impietatis q̃ mõ est vbi homines aliq̃d p sustentacõe hñt de se. q caritas extincta est in cordibus xp̃ianoꝝ. Et qui non hz gladium vendat tunicam suam & emat gladium. q illa que ꝺ me scripta sunt stati

finez habet Tunc dixit illi petrus Dñe ecce duo gladij h. Cris. fuerunt duo magni cultelli que vrebatur forte p agno paschali. Et ibs satis est per istos duos gladios signat pñt sanctitas clericorum et iustitia laycoz. que duo sufficerent pro defensione ecclesie. Cñ em spuales pro ecclia pugnat sanctitate et denocõe merito obseruat in pace et tranq̃litate. Ip̃ em sunt duo arma quibus clerici et spirituales hñt pugnare ō hostes inuisibiles De quibus loquit beatus Ambrosi et recitat. xxiij. q. viij. dicens. Non ppla querant ferrea nec arma xpi milites. sed dolor fletus. orationes lacrime. tuerũt m amara aduersus milites tenebraz Talia em sunt munimenta sacerdotis Et Aug. vbi supc. de epis spuale galdium quod est vbum dei in mactacõe veteris vite exerce. Gladi enim temporalis modicum pficit nisi etiam spualis assistat gladius Dic hõgat exodi xxij. in mõse Qui cum leuaret manus ad deum et oraret vincebat isrl qñ aũt paulum remisit sepabat amalech Sed heu ille gladi est rubigine et erugie iniq̃tatis valõ maculatus. vulgariter scherttig. p non m cum scindit nr terret hostes Ille gladius vo sõs scz laycorum est iustitia qm iniquitate paupi ac diuiti vsitari debet bonos remunerando et reprobos vindicando. Hic gladi est anceps Ds Gladij ancipites in manib eoz Debz scindẽ ex vtraq̃ pte paupẽ et potentem et inopem sicut diuitẽ. Sed facti est modo sicut nouacla acuta molles crines sicut paupes et fragiles sine aliqua resistẽtia vulgariter widerlegen acute findit Fortes aũt rebellantes diuitis fauore potentia non ō quo iustitia ꝛpcurit et violat. Facta igit cena ibs surrexit cum discipulis et oraõ do gratias egerunt. Et credibile est p tũc illa ptulerunt verba que osueuerunt spũales post refectionẽ dicere scz. Retribue dignare dñe. Et ille est ymnus de quo dicunt euangeliste. Et ymno dicto exierunt in mõtem oliuarum Ic patet. pma pars huius dominice passionis.

Sequit secunda ps.

Egressus. Sicut nanq̃ filius dei patris egressus de vtero paterno p eternã generacõem in sex diebz vniuersa creauit et formauit et in septimo requieuit Sic in egressu suo quo mundũ egreditur ad patrem sex diebus mundũ redemit et in septima in pace quieuit. Indicta nanq̃.

Prima vadit ad ortum. ibi capiat
Scda ad annã pontificem. et ibi negat
Tercia ad caiphã. et ibi accusat.
Quarta ad pilatũ. et ibi flagelat.
Quinta ad herodem et ibi illudat
Sexta item ad pilatũ et ad crucẽ dñat.

Quantum ergo ad primam dictam cum quilibet a iure posset testificari de facto qõ vidit et iohannes dilectus discipul videritea oia que circa suum mgrem vsq̃ ad finem a pncipio pacta sunt vt veritatem testificetur ab eo posset inquiri Q iohes quo primo abiit dilectus mgr tus Respondz egressus est ibs cum discipulis suis trãs torrentẽ cedron de cenaculo vbi fecit cenam Torres ille est inter montem spon vbi modo sita est ierlm et montem oliueti Int quos montes est vallis iosaphat in quo est ille torrens q non semp habet aquam. ꝫ qñq̃ tempe pluuiali ex montibus circum iacentibus in ruptis illius torrẽtis tunc temporis multi cedri crescebãt. Et ideo dicit torrens cedrõ. Hũc torrentem transiuit ibs versus ortũ in pedẽ montis oliueti situm ad denotandũ p torrentem passionis cito erat bibitur de quo hausit gustum mortis p pbaz dicentẽ. De torrente in via bibet Et introiuit in ortum ipe et discipuli eius Sed cur in orto capi voluit et non in cenaculo. Dico p ortus erat aptus ad capiendũ cuz esset clausus et nemo intus vl ppe qui iuuare vl impedire posset Et etiam notus iude pditori Et ideo stituit se in orto qsi in carcere ne videretur fugam appetere. ꝫ magis voluntarie se in mortem capientib offere et hoc ꝺ veniebat in orto. Quia sic nostra pditio ex peccato primi pentis in orto padisi incepit. sic nostra repacõ p passionez xpi fiendã in orto haberet inicium Tunc relictis alys discipulis in orto petrũ iacobũ et iohãnem seorsum assũpsit. vt hi qui prius viderant gloriosa in suscitacõe filij archisinagogi. et in transfigatione etiã eius viderẽt infirmat ex hũana natura assumpta ut sicut ex pmis ppenderant ip̃m esse verum deum. sic ex his agnoscerent eum verum esse hominẽ Et ais

ad illos Tristis est aia mea vsq; ad mortem Et non dixit · Tristis sum ego· vt oñderet illam tristitiam non tangere diuinitatem ꝟ solũ hũanitatẽ· Sustinete hic ⁊ expectate & vigilate mecum scz tanq; amici mei speciales qui debetis in angustijs mihi assistere DG Sed cur xp̃us tristabat & mestus fuit de morte· cum multi sancti martires· & v̊gines letissime sine timore ad mortẽ irent Dico ꝙ hoc fuit ex virtute pfectissime artẽ dẽtis totum pondus prelij quod sibi ⁊ suis mẽbris vsq; ad diem iudicij imminebat· Et hoc certe optebat· ꝙ natura eius inq̃ntum passibil' ⁊ passionib⁹ subicibilis ineffabile pondus terribilium passionum recipet· Et hoc specialiter ex dolore cordis quem nouit esse in sua mestissima matre ·& in discipulis Tunc progressus de tribus illis quantũ est iactus lapidis· procidens in faciẽ suam oravit ⁊ dixit· Pater mi si possibile ẽ vt trãseat a me calix iste· i· passio que a me cito ẽ absorbenda ad modum calicis ·hoc dixit ꝟm sensualitatem· q; illa naturaliter respuit mortẽ licet voluntas deliberatiua· & recta rõ hoc dictaret & vellet In hoc instruim̃ ꝙ nostra oratio debet semp esse conformis diuine voluntati Et ideo etiaz in oratione dominica dicimus fiat voluntas tua Dicit em̃ si possibile est ꝙ volũtas patris aliud determinet ꝙ scz sine passione mea oĩa bona ꝓueniant q̃ ꝙ meam passionez ventura sunt· transeat a me calix iste & mundꝰ saluet· Si aũt hoc fieri nõ debet nõ pero ꝙ fiat sicut ego volo ꝟm sensualitatem· ꝟ sicut tu· Post hanc orationez venit ad discipl'os illos tres· & inuenit eos dormientes Sã ex verbis xp̃i tãtaz tristitiã in cor suum sumpserunt & etiaz· q; hora tarda fuit· dum xp̃s sic ab eis discessit ad orandum· ꝙ grauabant tam ex tristitia q̃ profunditate noctis & inceperunt dormire· Et ibꝰ dixit petro· Simon petre non potuisti vna hora vigilare mecum q̃ di· O petre tantum feruorem non oñdis in facto quantũ in verbo ·Non potuisti vna hora vigilare mecũ quo modo ergo mortẽ mecuz sustinebis cum tñ dixeris Si oportuerit me mori tecum ꝛc· Et hic ĩcrepato petro singulariter loquitur ad oĩs di. Non potuistis· ac si dicat ·simul cum petro eligistis mecum mori · ⁊ tñ mecum non potestis modicum vigilare Vigilate ergo ⁊ orate ne intretis in temptacõem carnis · q; spiritus quidam ꝓmptus est· caro aũt infirma ·scz ad resistẽ dũ Tunc itez secundo abyt ⁊ orauit eũdez sermonem· vt nos informaret ꝛtinuate in oñone & pseuerare· & vt mẽte & corde simꝫ oremus Et tunc apparuit ei angelꝰ de celo ꝛfortans eum aliqua verba ꝛsolatoria di· Sed cur hoc dico ꝙ non ꝓpt̃ eiꝰ indigentiam· ꝟ ꝓpter discipulo⁹ informationem· & nostram est factum· ꝙ sperare debemus· ꝙ deus adiutor ⁊ protector noster est in omni angustia ⁊ ꝙ angeli semp assunt· licet inuisibiliter orantibus ⁊ bene opantib⁹ vt eos ꝛfortent ⁊ defendant · Nam postꝙ angelꝰ ab eo discessit p subtractionez visibilitatis quo ad illam formam scietis voluntatem patris esse ꝙ moret̃ur ꝛsiderans amaritudinem & ꝛfusionẽ sienda in passione & iã sñialiter determinatam & deliberataz cepit amplius tedere · & mortem pauere & voluntates reluctare aduersus sensualitatem q̃ reluctacõ dr agonia Et tũc factꝰ est sudor eius sicut gutte sanguinis decurrentis in terrã. Nam inter sensualitatẽ fugientẽ mortem· & voluntatem acceptantez & se diuine voluntati ꝛformantem· tam fortis pugna fuit vt hũores fortiter ꝛmoti q̃ in sudorẽ sanguineum ꝙuerterent̃ De quo sudore dibeda Nemo hunc sudorez infirmitati deputet· q; ꝛ naturam est sudare sanguinem · sed potius intelliget declaratũ qꝺ iam effectz redempcõis opabatur effusione sui sanguis preciosi Et surgens ab oracõe venit ad discipulos inuenit eos dormientas Erant em̃ oculi eoz grauati Et tunc sicut prius non excitaut eos· ꝟ vt pius pater pmittẽs cõpatiendo infirmitati eoz rediyt ad orationem Et orauit tercio eundem sermonem dicens pater mi· Sed cur ter replicat eundẽ sermonem Rabanus vt eius exemplo a pcĩis preteritis veniam ·& a presentibus malis tutelam & a futuris piculis cautelã oremꝰ & vt integer sp̃s noster & scientia & corpus seruet̃ Sequit Mar· xiiij· Et venit tercio & inuenit eos dormientes · & ꝛpatiens ipsis dixit· dormite iam ac si diceret non potestis modo diu dormire Et cũ pmisisset eos q̃escere dixit sufficit· Ecce approinquet hora & filius hoĩs tradetur in manus peccatorum

Et statim intulit surgite eamus Ecce appi
quat qui me tradet. Adhuc eo loqꝫ te & ad
alios discipulos relictos in orto accedente
venit iudas cū magno exercitu cū gladijs
& fustibus ⁊ laternis ut si lateret in aliquo
angulo eū quetent vl'eum a deffendentibꝫ
si haberet violent rapent & de nocte ne tu:
multus fieret in turba & eū defenderēt. Ihs
aūt sciens oīa que ventura erant sup ipm
pcessit eis obuiam dicens Quem queritis
& aūt dīna virtute excecati p loqntē quez
quotidie viderant ⁊ audierant tunc igno:
rabāt nō dixerunt te querimꝰ. ß ihm nazar
enum tanꝗ nescientes eundē ipm esse Dixit
ergo eis ihs ego sum vt ergo eis dixit Ego
sum tanta fuit virtus xpi ⁊ verboꝝ eiꝰ. p
eoꝝ poña totalit adnihilauit⁊ nō valētes
stare. prostrati & retrorsum ceciderunt in
terram. Criso. Et iudas cum eis. Et modico
intuallo qñ xps voluit et pmisit oēs surrex
erunt Et iterum eos interrogauit. Quem
queritis. q adhuc post stupendā eoꝝ pstra
tionez & iteratā rnsionem eum non cogno:
uerūt nᶜ cognescere poterant donec ipe vellz
volens igit ab eis cognosci subiunxit Dixi
vobis q ego sum vbi primo receperūt liñaz
eum agnoscendi & capiendi ꝓpter quod seq
tur Si ergo me queritis sinite hos abire. scz
discipulos vt implēt sermo ꝗ dixit ihs. scilz
ad prem Quos dedisti mihi nō pdidi ex eis
quēꝗ Ipse em sol? voluit pati torcular sol?
calcare Juxta dictū ysaie. liij. Vt etiam ipi
soli gratias ageremus & amaremus q sol?
p nobis mortuus est Tunc iudei timentes
q alium ꝗ ihm capent. q vnus discipuloꝝ
scz iacobus qui dicebat frater dñi. ꝓpter sili
tudinem ei valde similis erat iudam respoꝝ
erunt qui eis promisit signum dare sue pro
ditionis Quēcunꝗ osculatus fuero ipe est
tenete eum & ducite caute. ne scz sicut mul
totiens fecerat p mediū illoꝝ iret & euadet
Et sic iudas pditor maledictus mgrm suū
accessit ⁊ more solito & osueto eū salutauit
dicens Aue rabi Et q mos erat discipuloꝝ
q eum qñ deforis veniebant. dabant sibi
inuicem osculum pacis pro signo amoris
Ideo vt suā prodicōez pessimam palliaret.
osueto signo amoris & osculo pacis eū am:
plexabat O traditor maledicte & mercator
pessime osculo signo amoris vulnꝰ infligis
mortis & pacis instrumēto mortē irrogas
dei filio mgro & amantissimo amico. ¶ E
O quot hodie similes proditoris iude sunt
qui verbis adulatorijs inferunt mortē xpi
mis. Vi hñt vt serpentes venenum i corde
& signum dulcedinis ⁊ amoris i ore Phs.
iij. ethi. Qui se assimulat esse amicū & non
est. peior est quam qui facit nouā ⁊ falsam
monetam hic ꝺm leges cremat igne tēpali
ille aūt igne eternali. ¶ Sunt tria genera
hominū xpm osculantium sub similitudine
aīcoꝝ. Quidaz assimulantur esse amici xpi
& sunt sicut hi qui cum amore & feruore ca
ritatis omunicant Vi osculant cum maria
matre eius in signū vere dilectōis. Quidā
modo sunt. ß prius non fuerunt sic penitē
tes omunicantes. Vi osculant xpm cū ma
ria magdalena i signū vē ꝛociliacōis Qui
dam nō sunt ß in factis sunt similes amicis
tales sunt qui omunicant in peccatis mor:
talibus scienter. vel hñtes ad huc malum
ꝓpositum vlterius peccandi vl'qui non recō
ciliati sunt cum fratribus. & in tali inuidia
omunicant. Vi osculant cum eda pditore
& peiores sunt. ḋa hic corpaliter. tu vero
spualiter. tradis xpm Videat ergo vnᵭqꝫ
cui similis ¶ Sequit xps igit bñ sciebat q
iudas eum tali signo tradidit quare ei non
est iniuriatus. ß dulciter allocutus. si posset
verbis pijs reuocari ad penitentiam dicēs
Amice ad quid venisti Criso. Xps appellas:
uit iudam amicū nō q fuit ß q signū amici
habebat Ideo dicit. Juda osculo filiū hoīs
tradis Appellauit eum amicum. q paratꝰ
erat adhuc eum recipe ad amicitiaz. q xps
dicat licet me offendas tñ patus sū te ꝛcipe
ad amicitiam ⁊ discipulum meum. Vñ xps
magis doluit q veniam non peciit qm de
oībus corpis tormentis. O kmi ꝗ bonum
est ita pio dño seruire qui ita patus ē semp
offendentibns pcere Doleant ergo & peni
teant qui heri xpm cum iuda susceperunt q
omni anno emendam pmiserunt nᶜ adhuc
vitam emendauerūt. Post hoc iudei armati
tanꝗ lupi rapaces in agnū mansuetissimū
irruerunt. & ad terram prostrauerunt. Et
ꝺm bern. cathenam ferreā in collo eius po
suerunt. vt eum certius. & cautius tenere
possent. O quot tunc violentas pcussiones
plagas ⁊ punccōes manuū iudeoꝝ sustinuit

Quis enarrare possz illatas sibi iniurias·z ꝺfusiones sputoꝝ z aliaꝝ iniuriarum Hoc videntes discipuli conantes eum erpere de manibus iniquoꝝ dixerunt magistro Dñe si pcutimus in gladio·i·vis ut gladio te defendam? Et petrus q̄i furibundꝰ ex iniuria dñi illata factus non expectans xp̄i rñsum impetu spūs sui exemit gladium z percussit ꝺuū pncipis sacerdotū·cui nomen malchus amputauit auriculā eius dextrā ꝺm Cris·. Credidit em̄ eū magis ledere. q̄ ad ip̄m caput impetu fecit·q̄si dicat p medium caput eum incidere intendebat·ꝫ diuina ordinatione eo capite declinante pcussit tm̄ auriculam eius dextraz·. Sed xp̄s ad quesitum rñdit & a facto ꝛuocauit·ꝺ·finite vsqꝫhuc ꝺm Augꝰ·i·pmittite vsqꝫhuc eos progredi ut sez me capiant·vt impleatur scriptura de me Et ait petro·Conuerte gladiū tuum in vaginam Oēs em̄ qui gladium acceperūt ·i·sine iustitia z iuditio in sui vltionem·& vindictaz occidendo hoīez· gladio sez ꝺine vltionis pibunt O homicida execrabilis & dānabilis attende¶F Nota hic de homicidis·Calicem·i·passionem tan q̄ amarā medicinam q̄ dedit mihi pater non vis vt bibam illum & vis hoc impedire qꝺ pater meus celestis ordinauit fiendū· An putas q̄ non possim rogare patrem meum z exhibebit mihi plusq̄·xij·legiones angelorum· Hieronimꝰ legio apud antiqs·vj·milibꝰ ꝛplebatur et sic·xij·legiones faciunt·lxxij· milia & in tot ptes līgua hoīm fuit diuisa· Tamē ꝺm modernos legio ptinet seximilia sexcenta sexagintasex que faciūt·.A999ꝛ. Et dicit notanter plusqm̄·xij·ne crederent q̄ solum·xij·posset habere & non plures·sufficeret em̄ vnus angelus ad occidendū oēs homines mundi & subuertendum totū mūdum·q̄ vt dicit·iiij·Reg̃·ij· In castris assiriorum vnus angelus qui fuit executor snīe dei interfecit & pcussit octuaginta milia hominū minꝰ· vij·q̄ em̄ tot angelos potuit habere ad suam deffensionē nꝯ voluit petrꝰ cum vno gladio inuanum laborauit·Et tunc ihs apprehendens·auriculam eius eū sanauit· In quo magna xp̄i pietas notatur· q̄ iniuriantez tam cito miratuloſe curauit· ꝺans nobis exemplum penitentie·vt etiaz inimicis nostris ꝺimittamus·si voluerimꝰ q̄ deus ꝺimittat nobis ꝺebita nostra. Ideo oramꝰ in oratione ꝺñica ꝺimitte nob ꝺebita nostra. Et ihs ꝺixit turbis iudeoꝝ. Tanq̄ ad latronez existis cum gladijs z fustibus z armis·me inermem querē·& ꝺprehendere· cum tm̄ quotidie apud vos eram in templo docens·& non me tenuistis·sed hec est hora vestra & potestas tenebraꝝ·Tunc choors & tribunus & mīstri iudeoꝝ ligauerūt ihm· Quod videntes discipuli·& q̄ noluit vt p eo pugnarent & ꝺeffendēt ip̄m·in manibꝰ iudeoꝝ reliqntes fugierūt· Et tunc impletū est qꝺ peum dictum est Oēs vos scandalū patiemi nc̄ Nam ex hꝯ q̄ apli fidei ex ardoꝛ pmiserant·se priꝰ mori cū xp̄o·nunc timore fugiētes īmemores promissionis·ꝺe signat humana fragilitas. Et certe sepe videmus simile·in his qui pro amore dei promittūt se magna facturos·vel racōne infirmitatis· vel alicuius piculi·in aqua vel terra·vel alterius incomodi·postmodū vero ab hmōi liberati·promissa adimplē nō curant·¶G Vnde vt habetur de pactis·qualiter studiose agendum est·vt ea q̄ promittunt ꝺ ope compleant·q̄ turpe est aliq̄ ō q̄p̄um factum ·i·promissum venire·ff·de adopcōe libertatis·le·pꝰ mortez Cuꝺ quondā lupus nimia replecōe grauatus·promisit carnes nunqm̄ deinceps comedere·ꝫ instar monachi abstinē·ꝫ ꝺe egritudine curatus·maiora ꝺamna grēgibus intulit·nꝯ pactū seruauit Quare de eo versificatoꝛ q̄ꝺaz dicit Dum lupꝰ langue bat monachus esse volebat·Sed ꝺum ꝺoluit·peior q̄ ante fuit; Sic etiam est de multis¶Nā apli et discipuli in cena multa pmiserunt·z mori cum xp̄o·ꝫ tribulacōe aduēiente a xp̄o fugierunt Quia tp̄e felici·multi nūantur amici·Sz ꝺum fortuna pit·nullus amicus erit Vnde bern·O mi bone ihū vbi est modo discipulorū·societas·cum quibus discubuisti·quibus pedes lauisti·& corpus & sanguinem ꝺedisti Deu vbi est mō petri loquacitas·vbi est iohanis familiaritas·q̄ i cena sup pectus ꝺñi ꝺei tui recubuit·Vbi modo sunt consanguinei tui oēs·O bone ihū heu heu oēs te hodie ꝛliquērt Et tunc adolescens quidam sequebat xp̄m·amictus sindone·qui ꝺm greg̃·vi· fuisse robes cuāg· Et dicit amictus sindone sup nudo·i·super v·este illa·que nō fuit specialis habitus

aplor. ꝫ omnis cum vestib⁹ alior hoim habitu illo relicto nudus fugisse dicit. Hic etiaz plures sunt xpianor q̄ estimant se singulares amici xpi qui si modica tribulacōe tangant relinquūt pallium .i. exteriorem cōuersationem honestatis. blasphemando. iurando murmurando ō deum. etiam habitū interiorē impacientie oñdunt. & sic a xpo fugiunt. Te quib⁹ oquerit dñs Ieremie. xix. Noti mei q̄ alieni recesserūt a me. Et sic ptz prima diera. ¶ Queritur secundo iterum O iohānes quo abyt dilectus mgr tuus. Rñ dz. Duxerunt mgrm meū dilectū fortiter ligatum p vallem iosaphat primo ad Annam q̄ domus eius erat ꝑ in via. q̄ erat socer cayphe. qui illo anno fuit pontifex. Annas vero ante āno elapso. & hoc fecerit ad honorem eius. etiam ne p ierim ducerēt cum luminaribus. q̄ noxerat & turba eum eriperet. Et dicūt aliq̄ scripture q̄ in porta ciuitatis erāt ymagines sculpte & depicte ꝓphaz in lapidibus & patriarchaz quas oēs se inclinauerunt. & cristo reuerentiam fecerunt sicut creatori suo. Modo petrus & Iohannes ex amore sequebantur. sed alonge in tenebris propter timorem immiscentes se turbis vt viderent finem. Iohannes aūt qui erat notus pontifici. ex eo vt dicunt quidā q̄ pater suus piscator erat. & ipe tempe iuuentutis pisces osueuit ad domum pncipis sacerdotis portare. & sic erat not⁹. Et intuit cum alios domū. petrus vero foris mansit pre timore. Quod attendentes iohes rogauit ancillā vt petrū introduceret. Quem ancilla ostiaria videns timidum intrantez. suspicās eum esse discipulum xpi. & māsuetē ex opassione dixit ei. Nunq̄d tu ex discipul' es hoīs istius. petrus ꝓteritus negauit dicens non sum. Sic etiam multi p modicam temptacōez carnis facilit peccant. & xpm p mala opa negant. Nonne tu xpm negas. qñ. o trā statutū ecclie. ex leuitate. & nulla necessitate lacticinia. butirum. lac. caseum. comedis. & vtinā aliq̄ nō carnes comedēt sine nēcitate. Iudeus ō preceptum dei nullo modo carnes porcinas comederet. etiam vsq̄ ad mortem. xpiani aūt non timore mortis. sed leuitate mentis ꝓhibita comedunt. estimare potes q̄ peiores sunt. Et cū petrus sic xpm negasset statim gallus cātauit. licz ipe petrus ex stupore

vel forte stupore graui non ꝓcepit. Sed q̄ tunc frigus erat. ministri iudeor stabāt ad prunas calefaciētes se & petrus cū eis. Qui aliq̄tulū calefactus timuit se ꝑm Aug⁹. ibi stare volens exire in atriam foris. vidit eū alia ancilla ab illa prior aduertens eū ee timidum & dixit his qui stabant ad ignem. & hic cum ihu nazareno erat. Ipe aūt qui iā foris exire incipiebat. hoc audiens redyt. & iurauit nunq̄ fuisse cum eo. nc nouisse hominez. Tunc facto interuallo q̄si vnih hore post scōaz negationem. vnus ex seruis pontificis cognatus eius cui petrus amputauit auriculam dixit. Nonne ego vidi te in orto cū illo. Volens eū ducere ex loco q̄ in orto vidi te. Ex patria. q̄ galileus es. ex loquela nā & loquela tua te manifestum facit. Tūc petrus incepit detestari & iurare. q̄ nunq̄ nouisset hoīez. Detestari & anathematizare. est aliq̄d cum sue maledictōis inuocatione negare. q̄ di. p viuentē deum iuro. & male dictus sim si mentiar. q̄ nunq̄ noui eū. vel si eius vnq̄ fuerim discipulus. O q̄t hodie piuri piurantes veritatem. ¶ Nota de piuris. Et cum ter petrus xpm negasset. scōa vice gallus cantauit. Et xps petrum respexit. supple oculis misericordie. cognitionez sibi inspirando sui sceleris. & eum ad penitentiā p gratiaz ꝓuocando. Primo em & secundo petrus negauit. & nō fleuit. q̄ cum dñs ad huc non respexit. Sed qñ eum respexit doluit & egressus fleuit amare. Petrus ergo ō facto negacōis tantum doluit. q̄ ut legitur. postmodū ab illo tpe. vsq̄ dum vixit omni nocte surrexit illa hora. in qua xpm primo negauit. & vsq̄ ad diem flexis genibus super terram. & cordis amaritudine cum multis lacrimis penituit. Vnde clemēs ꝑ dicit. q̄ in sinu suo semp sudarium ptauit. quo flentes lacrimas quotidie deterst. dum huius facti memor fuerat. & qñ gallum audiuit cantare flere cepit. O tu miser peccator. qñ tu ploras tua grauissima peccata. Tu em non semel bis vel ter peccando creaturaz vltra deum diligēdo. creatorem respuisti. & abnegasti. ꝫ millesies. negq̄ ex fragilitate peccas ut petrus. negq̄ ex ignorātia vt paulus. ꝫ certa malitia vt iudas. qñ scient auctris te a creatore tuo. Habeas ergo hodie cum petro penitentiaz. de peccatis & veniam obtinebis. ¶ Deante

aut sic ibu añ annã interogauit eũ annas de discipulis suis & de doctrina eius scilicz q̃re discipulos colligisz & hoc fec ut videt si posset eum reprehendere q̃ essent ab eo: seducti volentes eũ ꝑm Crisoñdere noua: rum rerum inuentorẽ & quasi seditiosum arguere Quæritur etiam de doctrina eius ad videndum si inuenire posset falsitatẽ vl aliquid dñ legem non amore cognoscendi veritatem Sed ꝑm alchimiũ vt eum in ser mone capiat & causam inueniat q eum tra deret presidi romano ad damnandũ Et q pius ihs ꝓtunc nihil poterat ỏ discipulis rñdere cum oñs fugissent & principaliorẽ audissẽt i sua pñtia eum negare Ideo rñdit ad alterũ quesitũ di Ego palam locutus sum mundo Ego semp docui in synagoga & in templo in quo oñs iudei cõuenerant & in occulto locut sum nihil Quid me in terrogas Interroga eos qui audierunt q̃d dixerim ego Dic nota de quentricularys hereticis & predicatoribus occultis Et cum ihs hoc dixisset Vnus assistens ministrorũ scz malch cuius auricula dñs sanauit vo: lens captare beniuolentiam anne dedit ei alapam dicens Sic rñdes pontifici q̃si di ita arroganter & presumptuose Dic nõ de ministris p̃fidum & ciuitatum q toto: ribus captorũ quõ impietate & crudelitate xp̃m in pauperibus aliq̃ percutiunt Sed xp̃s humilit respondẽs ait Si male locut lum testimoniũ perhibe de malo q̃si dicẽt Si male docui i synagogis & non dixi mõ veritatem perhibe hic coram pontifice Si aũt bene cur me tam grauiter cedis Tunc principes sacerdotum & alij euntes dormi tum q hora tarda fuit reliquerant ihm in manib ministroꝝ qui capiebant pãniculũ de camisia cuiusdam i mundum q ligaue runt oculos eius tanq̃ esset fur ei per totã noctem illudentes spuentes in faciem eius q percussẽt eum dicentes ꝓphiza nob xpe q ꝓpha vocaris q dicas quis est qui te per cussit Ecce nunc implent figure Facies xp̃i velata figurata fuit ī mop̃se q̃ velata facie descendit de monte ad pplm Exo xxxiij Facies xp̃i vero osputa figuratur p vr qui fuit maritus marie sororis mopsi qui dum: nollet pplo cõsequere peccatũ ydolatrie ex sputis populi fuit occisus ꝑm hebraicam glosam Facies xp̃i pcussa figurat p micheã q̃ sedechias percusserat q veritatẽ dixerat iij Rz xxij Naz hodie natura puersa fuit q facies in qua angeli desiderant ꝓspicere abscondebat sputis Sol iustitie velat lu: men veritatis abscondatur Oculi qui sunt stelle celi vili pãniculo claudunt O aia de nota osidera quantas amaritudines q tur pitudines rex celoꝝ princeps angelorum saluator mundi pretium seculi hodie p te suscepit Nec oia pro te vt oia de manibus crudelium inimicorũ tuoꝝ eripiat q patri celesti ad gloriã eternaz te pñret Considera Faties osciencie tue an aliquo sputo peccati deꝓpata sit & p̃gata aq̃ lacrimaꝝ Tercia dieta feria sexta mane añ ortum solis in ce pusculo misit annas ihm ad caꝑpham qui erat pontifex ãni illius qui dederat iudeis osilium dicens Expedit vobis vñ Et in p̃ torio capphe erant scribe & pharisei & seni ores ꝓpli ogregati ad quos ducebatur ihs ligatus Caꝑphas aũt pontifex coram quo stabat eum examinãs diligenter nc inuenies causam mortis ne sic euaderet ꝗ presidi ad mortem traderet quesiuit circũq̃q in mul tis õ eum falsum testimonium & vt multi Falsi testes mlta falsa q mlq̃ testificantes q esset destructor legis subuersor ꝓpli nullus fuit inuentũ oueniẽs testimoniũ Nouissime vero duo falsi testes accesserunt dicentes Audiuimꝰ eũ dicentẽ dissoluite hoc tẽplum manu factũ & in tribus diebus reedifica bo illud Ex hoc volebant inferre q dicẽt se potestatem dei habere Item testes fuerũt falsi ex eo q modum q formã verboꝝ mu tauerunt licet ei facile fuisset dicere & etiã facere q verus deus & hõ erat Attamẽ illa verba alio mõ ꝓtulit q alia intẽtione ihs xp̃s dixit Soluite hoc templũ hoc referens ad corpus suũ nc dixit manu factum quod ip̃i supaddunt & mutant sniaz post triduũ reedificabo illud & suscitabo O quot hñes falsi testes hodie hñtur int xp̃ianos q amoẽ socioꝝ odio vicinorũ aut alia leuissima cã iniquum q falsum õ veritatem fuerunt te: stimoniũ de quibus nota q q illud testimo niũ Iuditio maioꝝ non erat suffitiens Ioo caꝑphas post multa adducta videns q ihs nihil responderet ꝓturbacõe motus dixit ad ihm Nõ respõdes quicq̃ ad ea que tibi

obiciunt ab his. Ihs autē tacebat. Tum. q illa que ō eū dicebant erant falsa. nr̄ rn̄sione dig. aug. apperta mendatia non sūt rn̄sione digna. Tum secundo. vt racionitas sua oī loquacitatem ade satisfaceret. qui post pcm friuole se excusauit Contraria eni dñt ōrys curari Tū tercio vt scriptura ysaie. liij. impleretur di. Quasi agnus coram tondente se obmutescet Tunc pnceps sacerdotū volens xp̄m inducere ad rn̄dēdū. surrexit cum indignatione. & ait illi. Adiuro te p deum viuum. vt dicas nobis. si tu es xp̄s filius dei viui Ad hoc ihs xp̄ter reuērtiam diuine nois inuocati. rn̄dit dicēs. Tu dixisti. supple veritatem. & non dixit ego sum explicite. q non erat dign⁹ doctrina xp̄i. Ar. tn̄ ne videt tacere oīo ex timoe. sic obscure r semiplene subdit verbum expressiuū sue future gl'ie di. Verumtn̄ dico vobis. amodo videbitis filium hois sedentem a dextris virtutis dei. r venientem in nubibus celi. vt sit sensus amodo. r post passionem meam. qn̄ tunc me videbitis regnantem. me videbitis cum ō patre. & venientibus i nubib⁹ celi. r. p̄tare diuina ad iuditium. Audito hoc verbo pn̄ceps sacerdotum. cidit vestimēta sua. q̄si pre dolore Iero⁹ Mos fuit iudeor audita plaphēia scind ere uestes. ac si tali signo oñ derent dolorem cordis. q̄i di. ipo facto tam doleo. p ille deum sic blasphēat. p cor meū pre dolore posset scindi Et q capphas imputauit cristo crimen blasphēie. ideo scidit vestimenta dicens. blasphemauit. quid ad huc agem⁹ testibus. Audistis blasphemiaz Quid vobis videt. Qui oīs ōdemnauerunt eum esse reū mortis Ip Ō vos blasphemi attēdite iuditiū. r sentiaz iudicis reus est mortis eterne. vñ leuit. xxiiij. Qui blasphemauerit nomen dñi morte morietur Iero⁹. xxiiij. q. ij. si igit̄ Si michael nō fuit ausus dyabolo. & certe maledicc̄ois inferre iuditium blasphemie. q̄ntomagis nos ab omni maledicc̄one puti esse debemus maldic cōez merebatur dyabolus. ꝫ p hos archangeli blasphemia exire non debuit. Nam vt habet. xxiiij. q. ij. Aplico. xxiiij. q. iij. Qui peccat. Quod blasphemantes exēplo apli ꝓpter excōmunicacōez sathane debent tradi Nota hic de blasphemis bene Tūc ierūt spuerunt in faciem eius. & colaphis eū ceci derunt Alij palmas in faciem eius miserūt dicentes. prophetisa nobis xp̄e. & velauerūt oculos eius Sed cur hoc fecerunt. q quidā radij mirabiles ex oculis eius p̄cedebāt. q intuentes in ip̄m. occulte ad pietatē. & ad amorē traxerunt Vt ergo non ad pietatem traherent. & vt liberi⁹ malitiaz cordis possent explere ad libitū. ideo velauerūt faciē ei⁹. anshel' interrogat mariā. O virgo bn̄dicta vbi fuisti qn̄ sic patiebat filius tuus dilect⁹ Rn̄dz maria. in domo sororis mee matris ioh annis euangliste Et venerūt discipuli lacrimabiliter currentes & clamantes. O dulcissima dña. filius tuus dulcissimus magister noster captus est & ligatus. & nescim⁹ quo ducitur. aut sit occisus. vel quod factum sit de eo. qn̄ vidim⁹ eum. tam horibiliter tractare fugiamus ab eo. Auditis rumoribus. licet p̄noscerez. q genus hūanum p eum sic dēbat redimi. ꝓpter mīrnū cordis affectum gladij doloris spmeois aiaz meā transfixit Anshē. Quid tunc feciste maria. Anshelme amice kn̄i. statim vt discipuli nunciant. q̄d factum fuerat. cucurri velociter ad domuz anne inx̄ templum. cū maria magdalena. & audiens tumultum volebā intrare. ꝫ nō fui pmissa. Vñ foris stabam plorās & clamās. heu dilecte mi fili lumē oculoz meoz Quis dabit capiti meo ag̃. & oculis meis fontez lacrimarum r plorabo die ac nocte. Anshē. O maria habuisti alic̄ spez. q filius sic captus posset liberare Maria sic sciebaz cm̄q ita ingenios⁹ esset. & facundus. q spabaz q deberet se excusare. si ad iuditiū pueniret. ꝫ stabat coram eis tanq̄m agnus mansuetus innocens nr̄ aperuit os suū. nr̄ rn̄dit Fuit etā sic amabilis. q spabam q sibi compati debebant. & modico tempore fuit ita horribiliter dsput⁹. q q̄i lexsus apparebat. Quarta dieta Nam hora p̄ma mane cum iudei iam xp̄m p totam noctem flagellassent r conspuissent. q se mouere vix poterat. ō eum ducta uerunt pontifices r plēi tumultum populi cum magno strepitu clamātes Moriatur se ductor ille. & duxerunt eum vīctum r ligatum tanq̄m ōdemnatum & reū mortis. & tradiderunt eum presidi pilato. qui preerat ciuitati ierl'm expte romanoz. Sed iudei non introierunt pretorium pilati. vt non dnaminarent r macularentur ex ingressu

domus gentilis · vl' forte ob̄ sanctitatē tanti festi pascalis · in quo vitabāt pretoria · & domos iudiciarios · in quibus iudicabantur rei ad mortem ℣ic etiam apud nos fieri d3 precipuis festiuitatib⁹ · & certis alijs ferijs · vt habet ex̄ de ferijs · ℭonquestus est & · ℣ · de ferijs · l · oīs · ecce miseri iudei timent cō taminari ex ingressu dom⁹ gentilis · & non ex procuracōe mortis innocētis & iusti hominis · aug · ℴ inopia cecitatis habitaculo ꝺtaminabant alieno · ℨ non sceleꝛe ꝓpo Sic etiā aliqui faciunt sibi ꝺscientiam de minimis ℨ de magnis nō curant · trabem in ꝓpo oculo non vident · ℨ festucam in alieno grauant alienos agros rigāt · suos aūt siccitate perire non curant ℕam vt dicitur · ℭ · de seruitoribus · le · preses ℛgris tuis sitientibus alij rigandi non sunt ℭ ℰx illo sequit argumentū · ꝙ quilibet tenet se plus diligere qm̄ alium · ℭaritas incipit a seipō · ℣educ illa ꝺtra ꝓpocritas seculares · qui oīs arguūt oīb⁹ peiores existunt · alios saluant · seipos damnant · ℭ Iudei nanq; nolebant intrare · vt mād̄ucarēt pasca · sc3 panes azimos · vulgaliter · maczkůch . quibus septem diebus azimoꝝ · sic ab vsu illi⁹ panis dicti vescebātur · nec alicui licebat n̄ mō vesci · o xp̄iane · iudei canent se ab oīm immūditia · vt comedere possint azimos panes · qui nō conferāt gratiam ℳultomagis qui corpus xp̄i accipit panem celestem · qui vel vitā dat vl' mortem eternam ℭ Iudei non intrant p̄toria loca iudiciaria in festo · tu non societates & tabernas · siue stubas ingredi debes · in q̄b⁹ fiunt inditia temeraria · in quibus effūditur sanguis innocentū · ꝙ falsas obloc̄ucōes · detraccōes murmūracōes ℭ um ergo iudei non intrarent domū pilati · ipe exiuit ad eos foras ꝺdescendēdo eis · dicens visu ih̄u · ℚuā accusacōez affertis aduersus hoīez hūc · quē sc3 sic ligatum & ꝺdemnatū adducitis · ℝōnis em̄ erat ꝺsuetudo nullum ligare · n̄ sn̄iatum & ꝺdemnatū ad mortem · ℕec aliquem cōdemnabant n̄ prius esset ꝙ accusatores vl' testes cōuictus · vt fieri debet ex iure & lege ℑpe em̄ ꝓpilatus ꝙ rōnis locum tenuit · ℰt ergo videns ih̄m sic ligatū miratus ē · quis se de sua potestate intromiserit ih̄m q̄i sic cōdemnatū & sn̄iatū ab eo ligare ℭ ℚuerit ergo q̄ accusacōz ℜ ℝnderunt iudei & dixerunt · ℣i non esset hic malefactor · non tibi tradidissemus eum q̄i di · nos facta eius diligenter examinauimus · & inuenimus eū malefactorem manifestum · & dignuz morte · quare liganimus eum tibi p̄tandū · & ꝺdēnandum · ℭ ℣ed pilatus querens causam & malefacta · de quibus eum sn̄iare debet · ℭ ℝnderunt malefactor est · q; hunc inuenimus subuertentē gentem nostrā · supple per falsam doctrinam · & p:ohibentem tributuz dare cesari · & dicentē seip̄m xp̄m regem esse ℭ Cum ergo pilatus audisset has accusationes · q; paganus erat · de prima accusacōe non curauit · sc3 de titu iudeoꝝ · nec etiam de sc̄a · quia sciebat hoc esse falsum · cum dixit q̄rentib⁹ an censum deberēt dare cesari · an non ℝeddite que sunt cesaris cesari ℭōsiderans ergo ꝓpilatus inuidiā iudeoꝝ & ꝙ per inuidiā tradissent eum · noluit se intromitē de eo dicens eis ℛccipite eū vos · & secūduz legem vestram iudicate eum q̄si di · ℚuia i ocul' vr̄is vobis sufficit vestra examinacō · etiam sn̄ia vestra · quā habetis ex lege ℰxxij . ℑnfontem · & · innocentem non occides ℭ ℚm̄uis em̄ iudei romanis p̄miserūt aliq̄ delicta corrigere · & delinquētes iudicare · nō tn̄ poterant pro talibus pena mortis · & specialiter supplitiū crucis infligere · quod tam̄ iudei maxīe ad eius ꝺfusionem volebant · ℝōni em̄ hoc sibi reseruabant · & ideo p hāc occesionem nō poterāt xp̄m ꝓpa autoritate crucifigere · n⁹ morti tradere ℰt ego dicebāt ꝓpilato ℕon licet nobis interficere quenq̄m · supple morte crucis · p̄m bedā ℚm̄uis alias bene ex lege ip̄m lapidassent · sicut fecerunt stephano · ℨ optabant ip̄m crucifigē · vt eiꝰ fama & doctrina eo citius vilescēt · & p confusionem sue mortis extingueret · ℰt quia iudei cū tumulto magno & strepitu xp̄m petebant ad mortem · ℭ ℚilatus vt minister & officialis impatoris rōnoꝝ · incepit inq̄rere de tercio · i q̄ accusabant eū de regia potestate · de quo solum ad eum spectabat · ℰt intuit pretoriū · quod erat in domo sua · vt ibi xp̄m pacifice examinaret · ℰt dixit ei tu es rex iudeoꝝ q̄ ꝺ · ℨst hoc vez qꝺ tibi imputat · ꝙ tibi regnum vsurparis · ℭ ℝnditih̄s · a temetip̄o hoc dicis · an alij tibi dixerunt de me ℙoc aūt non dixit ih̄s q̄si ignorans · q; sciebat ꝙ ad accusacōez iudeoꝝ quereret ℣ ·

ideo dixit vt in rñsione pilati detegeret ma
liciam iudeoꝝ hoc sibi imponentium ¶ Et
pilat9 rñdit ¶ Nunq̃d ego iudeus sum q̃ di-
ex meipo hoc non concepi exquo iude9 non
sũ nec ex libris legis quis ex lege promissus
sit rex iudeoꝝ ℟ hoc magis ptinet ad legis
pitos de quo gente tu es qui etiam hoc p
curauerũt interrogare ¶ Et ideo subdit ¶ Gẽs
tua & põtifices tui scz gñis tradiderũt te mi
¶ Et q hoc non vide9 sine causa factum ¶ Dic
q̃d feci sti ¶ Et tunc ihs ad primã questiõz
qua interrogabat si esset rex iudeoꝝ ut etiã
rñsio patet scde questiõi q nihil male fecis
set q dixit regnum meũ non est de hoc mun
do si em esset de hoc mũdo mĩstri mei vtiq;
decertarent vt nõ traderer iudeis ¶ Dixit
ergo pilatus ergo rex tu q d licet non sis
hic rex ĩ mũdo tñ videris intendẽ q aliud
regnum habeas ¶ Qualis igitur rex es tu
¶ Rñdit ihs ¶ Ego in hoc nat9 sum vt te-
stimoniũ phibeam veritati q̃ di ¶ In hac re
gia dignitate natus sum ab eterno ex deo
patre & ad suadẽdum hominibus vt veni
ant ad illud regnũ veni in mundũ p incar
nacõez vt testimonium phibeã veritati dei
scz patris ¶ Et oĩs qui ẽ ex veritate p fidẽ
ipius regnaturus in deo audit vocem meã
& obedit mihi tanq̃ ille qui est veritas per
essentiaz ¶ Et q xp̃s p illa verba oñdit se ma
nifestre veritatem & regem filioꝝ veritatis
¶ Querit pilatus ¶ Quid est veritas non
querens diffinitionẽ veritatis in e℟ que
sit illa veritas cuius virtute & pticipatõe
hoĩes efficiunt de regno dei ¶ Huius questi
onis solucõez pilatus non expectauit q cũ
non esset de regno xp̃i nec se de tempalibus
intromitteret ideo non curauit de prosecu
tione questionis q iam nouit xp̃i inocentiã
& iudeoꝝ malitiam ideo cogitando de xp̃i
liberatione sibi forte occurrebat ꝺ suetudo
iudeoꝝ de dimissiõe vnius ex vinctis ꝓpter
solennitatem festi & memoriam exitus de
egipto ¶ Et sic dimissa questione & eis rñsiõe
mox exiuit ad iudeos vt eum eripet de ma
nibus eoꝝ di ¶ Ego nullam inuenio causam
supple dignã morte ¶ Est aũt vob ꝺsuetudo
vt vnũ dimittã ĩ pasca vultis dimittã vob
regem iudeoꝝ vel barraban q̃ erat pessim9
latro & seditios9 in pp̃lo Sciebat em̃ pilat9
q iudei ꝺsuetudinẽ nllo mõ dittent nec spa
bat q liberacõz barrabã admitterent & p
oñs ĩ liberacõz xp̃i ꝺsentirẽt ℣ sacerdotes
deceperunt pp̃lm iubentes q barrabã pete
rent ¶ Et ergo clamauerunt nõ hunc ℟ bar-
rabã ¶ Tunc pilatus ait illis non inuẽio
causam ĩ illo hoĩe ¶ Et ideo statim p̃cipes
sacerdoũ & turba ualescebãt di ¶ Cõmouit
& decepit pp̃lm docens p vniuersam iudeã
incipiens a galilea usq̃ huc scz ierl'm ¶ ¶
¶ Hic attendere debent iudices q̃liter pila
tus debito ordine non imprune ad petitio
nem iudeoꝝ xp̃m sn̄iauit ℟ diligenti inquisi
tione sn̄iaz distulit ¶ Nullum nãq̃ reũ potest
iudex sententiare nisi prius confessus fuerit
aut instrumentis testibus innocentib9 aut
facti euidentia aut sponte sine tormẽtis ꝺfes
sus fuerit vel si post tormenta in cõfessiõe
perseueret ff de questionibus l vlt & ℣ siq̃s
vltro & ℣ questiõi vñ Aug9 & habet q
q nos in quẽq̃ ¶ Nos ĩ quẽq̃ sn̄iaz ferre nõ
possum9 n̄ aut ꝺuictũ aut sponte ꝺfessũ ¶ Et
ꝺstantin9 impator iudex criminos9 discuti
ens non aũt sententiaz pferat q̃ aut se reũ
ip̃m se ꝺfiteat aut p innocentes testes ꝺmu
nicat ¶ Debet igit quilibet iudex diligẽti
inquisitione causam discutere nec nimis p̃
cipitanter in negotijs sn̄iare sicut pilat9 fecit
qñtum ad hoc ¶ Vnde q q deus oĩpotens
habet ¶ Deus omnipotẽs cui nihil est absco
ditum ¶ Ideo p se dignatus est inquirẽ vtq;
clamor sodomoꝝ ope cõpletus sit nõ q hoc
ignorauerit sed vt nobis exemplum daret
ne precipites in iudicandis & discutiendis
essemus negotijs & ne mala proximorum
prius quisq̃ presumat credere q̃ probare &
examinare ¶ Quinta dicta est quõ pilat9
misit ih̄m ad herodẽ ¶ Nã q pilatus inuitus
intromisit se de ih̄u cognoscens eius inocen
tiam qñ audiuit a iudeis nominare galileaz
& q ih̄s ibi predicasset & pp̃lm ꝺmouisset
Interrogauit si galile9 esset ¶ Vt aũt cogno
uit q de herodis p̃tate erat q de nazareth
ciuitate galilee fuit conceptus & ptim edu-
catus excogitauit se subtrahere de eius sn̄ia
& remisit eum ad herodem cuius erat ista
terrarcha galilee qui tunc etiam ꝓter festũ
erat ierusolimis ¶ Et cum esset iudeus ex pte
matris & pater eius fuit circũcisus secundũ
Iosephũ ꝓt amorẽ vxoris ¶ ¶ Tũc herodes
visu ih̄u gauisus est valde q cupiebat eum

multo tempe videre eo q̄ multa audierat p̄
famam de eo & de miraculis. sperans aliq̄ō
signum de eo videre suaz prudentiā. audire
& expire eius potentiam Sed q̄ noluit ad
discere. sed tm̄mō curiose inuestigare. Ideo
xp̄s de quesitis nihil sibi rn̄dit ¶ Vnde infor
mantur p̄dicatores verbi dei. q̄ curiosis &
alta querentibus ad vanam gloriaz nō ad
aīe vtilitatē non dn̄t predicare. Vn̄ q̄litas
audientium est attendenda. Nam sapiētib⁹
& doctis alta & profunda p̄n̄t predicare. i.
Cor. ij. Sapientiam loquim̄ inter p̄fectos.
simplicibus vero & non capacibus pauca
plana & vtilia ꝛc. Et hoc docuit xp̄s cū in
plano turbis. & in monte discipulis loq̄bat
Mat. v. ꝛc ¶ Dexta dicta stante ibu coram
herode nec rn̄dente ad quesita. indignatus
herodes q̄ stultū & ignarū cum sprezit. &
cum exercitu suo ei illusit Induta alba tu
nica q̄ fatuum eum ad pilatum remisit. Et
tunc facti sunt amici pilat⁹ & herodes. Nā
herodes p̄pter illam reuerentiaz ei p̄ pilatū
exhibitaz. scz missionis xp̄i factus est amic⁹
pilat⁹ q̄ p̄us inimic⁹ fuerat ex nece quoꝝdā
galileorū de quibus se intromisit pilatus.
¶ Tūc pilatus iterum conuocatis p̄n̄cipib⁹
sacerdotū & magistratib⁹ p̄pli & plebi dixit
Obtulistis mihi hunc hominē q̄i aduerten
tem populum. i. seductorem p̄pli & ecce coram
vobis interrogās. nullam causam inuenio
in his in quibus eum accusatis. ℈ neq; he
rodes. Nam remisi ad illum & ecce nihil di
gnum est morte actum ei. Emendatum. i.
disciplinatum est eum dimittam scz liberum
recedē q̄i. di. flagris & ludibrijs q̄ntum vo
luerit⁹ eum affligā. dūmō sanguinem in
noxium non effundatis ¶ Dic iudices pro
conamine laborare debent pro liberatione
& defensione paupum & oppressoꝝ salua tn̄
veritate & iustitia Et p̄pl̄atus fecit iuncos
marinos acutissimos accipi & coronā pai
q̄m̄ milites & ministri capiti ibu īponebāt
pcutientes cum baculis. ad penetrandō cere
bellū Vn̄ bern. Os capitis p̄forauit & vsq;
ad cerebꝝ puenit. Ex qua impressiōe caput
mirabiliter vulneratum p̄ totam faciez san
guinē fundebat Crisō. Mille punctis caput
eius impleuit Postea fecit eū vestibus suis
spoliari & ligari ad statuaz & durissime fla
gellari Ita q̄ a planta pedis vsq; ad vticē
nō esset in eo sanitas Hec statua vt dict⁹ fuit
ita spissa. q̄ circa duas palmas vna manꝰ
ad alteram attingere non valeret. Et acce
perunt corrigias & manus eius colligabāt
& p̄ q̄ eum durissime flagellarent. induer
eum veste purpurea antiqua. non ad honorē
ℨ ad confusionem & derisionem. dantes ei
arundinem pro sceptro in manu eius. & sic
fecit eum duci ad omunē plateā coram iu
deis Exijt aūt pilatus iterum foras & dixit
eis. Ecce adducā eū vob⁹ foras vt cognosca
tis. q̄ in eo nullā inuenio causā. Exijt aūt
ih̄s portans spineam coronam & purpeum
vestimentum Et dicit eis pilatus Ecce hō.
Cum ergo vidissent eum principes pontifi
ces & ministri nō mitigati. ℨ magis omoti
ad iram. clamabāt alta voce dicentes. Aue
rex iudeoꝝ. Et dabant ei alapas alij arun
dinez de manu eius accipiebant percussēr
caput eius Alij genua sua flectabāt cū de
riorie salutabant. Alij in faciem eius con
spuebant. & sic saluatorē nostrum multifer
miter derisert. Pilatus em̄ ex illis credebat
satisfacere crudelitati iudeoꝝ & eos ad com
passionem inducere Xp̄i aūt oblit⁹ naturali
o passione tumultuose clamabāt. Crucifige
crucifige eum q̄si di. hec castigatio nullo mō
sufficit. ℨ mori debet morti crucis ¶ Tunc
dixit illis pilatus. Accipite eum vos & cru
cifigite eum Hoc em̄ dixit derisone & indig
nan ter. q̄ non hēbant potestatem iudicādi
alig̃ ad crucem voluit igit dicere. Si habē
tis potestatē crucifigēdi cito faceretis & sine
legitima causa. ℨ ego hoc malum agē nolo
q̄. non inuenio causam in eo. vt scz taliter
puniam eum Rn̄derunt iudei. Nos legē ha
bemus q̄i di. Non p̄pis moribus hoc petim⁹
ℨ dictāte lege nostra debet in cruce mori. q̄
filium dei se fecit Nam ex eo q̄ pilatus non
aquieuit clamori eoꝝ p̄pt allegacōes factas
otra xp̄m Ideo aliam causam nunc allegāt
priores em̄ non audebant resumere q̄ pila
tus eas euacuaūat Et ideo allegant legē
leuit. xxiij. vbi p̄cipit⁹ q̄ blasphemauerit
nomen dn̄i occidat Et tale crimen blasphe
mie imponebant xp̄o. q̄ filium dei se fecit. &
nominauit ¶ Cum aūt pilatus audisset hos
sermones magis timuit. non p̄pter legez iu
deoꝝ q̄ allegabant. ℨ q̄ ih̄s sibi oblatus &
flagellat⁹ forte esset filiꝰ dei Et iō ingressus

pretoriū ex tumultū indeq incepit vitare
de hoc inquirē dicens Vñ es tu qi di es tu
ne natus vel genitus a deo vel dei filius
¶ Sed ihs non rñdit ꝓpter tria Primo q
ꝫ de hᵒ pilato satis dixerat qñ dixit regnū
suum non esse de hoc mundo Secō ne im
pediret passionem eius Tercio q opa que
faciebat vt illuminatio ceci suscitatio mor
tuorum fue dertati testimoniū phibebant
¶ Sed pilatus reprehendens eius taciṫni
tatem dixit Mihi nō loqueris nescis q pō
tem habeo crucifigere te ⁊ dimittere te qi
di merito debēs m loqui cuz habeā plenaꝫ
potestatem sup te In quibus verbis pilat⁹
seipm ex ꝓpris verbis ꝺemnauit ¶ Et tūc
ihs rñdit ad reprimendam pilati iactantiā
di Non haberes aduersus me vllaz pōtez
nisi tibi datum esset desup i a deo Ro xiij
Non est potestas nisi a deo Cum ergo hec
potestas sit tibi a deo concessa videas n bñ
caueas ne abutaris ea ¶ Sz q pilat⁹ timore
hūano hac potestate abuti non debebat ⁊
iudei ex inuidia crucifigendo xpm peccare
n magis sit peccare ex inuidia ⁊ grauiꝰ ꝑ
ex timore ¶ Ideo dicit xps ꝓpls iudaicus q
me tibi tradet maiꝰ pcm habet Et pilatus
audiens hanc rñsionem exinde i ex hac cā
qi rōnabiliter ꝺuictus de pcio ꝓposuit eum
dimitere plusq prius ¶ Incontrariū aūt
iudei clamabant dicentes Si hūc dimittis
non es amicus cesaris Quis em qui seipsum
regem facit ꝺicit cesari Nam romani pro
tunc abstulerunt a iudeis dignitatez regiā
ne haberent occasiōez rebellandi n ideo qui
tūq inter iudeos dicebat se esse regez ille vi
debat ꝺ ordinacōem romani cesaris facere
Sed xps ꝺcesserat se regem esse vt patet su
perius ergo iudei apparenter arguebāt q
ex hoc se opponeret cesari Volentes ex hoc
pilato qui erat offitialis impatoris timorē
⁊ terrorem incutere ne tum impunitū ꝺ
ordinacōem impatoris dimitteret abscedē
¶ Sed cum pilatus audisset hos sermones
timens eoꝝ accusationē adduxit ihm foras
extra pretoriū vt coram iudeis de facto eui
dentius inquireret n sniaz ferret aut libera
cōis aut crucifixionis quam oīo vellent ⁊
sedit pro tribunali i sede iudiciaria in loco
qui dicitur licostratos i structura lapidum
q locus ille fuit pauimentatꝰ varys lapidi
bus gabata vero dicit collis alta Sed
locus ille erat sublimis ⁊ eminens sic iudi
ces solent in sublime sedere vt videantur
⁊ audiantur Et ille locus fuit ante domū
pilati Erat aūt pascue i ꝓparatio latie q
sexta feria iudei pant cibaria ꝓ sabbato in
quo nihil opant nᶜ decoquūt Et hoc ortū
hz ex eo quod dicit Exo xvj de manna te
quod in die sexta colligebant ꝓ sabbato q
sabbato non inueniebaṫ Et erat hora quasi
sexta illius diei qñ pilatus sic sedit ꝓ tribu
nali q hora fuit iam nchoata n nondum
pfecta n apud nos hora nona aū meridiez
¶ Tūc cosic sedente ꝓ tribunali mīit ad eū
vxor sua p nuntiū di nihil tibi ⁊ īnsto illi
qsi di Ille homo qui traditus tibi est ad iu
dicandū iustus est ⁊ innocens quod expti
sum p hec ꝙa mlta passa sum hodie p visū
ꝓpter eum ⁊ igit non te intromittas de eo
Aug ⁊ Crisо videnṫ sentire q hec mlier
in illa visione valde fuerit afflicta ⁊ terita
ꝺminationibus terribilibus contra eum
⁊ virum suū si xpō aliquꝺ mali inferrent
Et ideo festinanter denuntiauit hoc viro
suo reuocando eū a ꝺemnatiōe xpi Raba
nus dicit q hec visio puenerit a ꝺyabolo
intelligente se p xpi passionez spoliandum
q sicut prius per mulierem mortem hūano
generi intulerat Ita voluit p mulierē ipm
ꝺ manu iudeoꝝ eripe ne p mortē eiꝰ mortis
impiū amitteret ¶ Et pilatus sedens fecit
ihm adduci dicens iudeis Ecce rex vester
qi di Ecce qualem hominē despectū flagel
latum ⁊ abiectū dicitis velle vsurpare reg
num iudeoꝝ ⁊ vestrum ꝺ romanū impiū
videtis em q nihil talium pōt attemptare
hoc totum allegauit ꝓ liberacōe eius Sed
ipi inuidia cōmoti multo magis clamabāt
Tolle tolle q grauis est nobis ad videndū
n crucifige vt sz memoria eius ꝓpter turpi
tudinem mortis de medio ꝓpli deleaṫ ¶ Et
pilatus Regem vestrum crucifigam qsi di
ꝺfusio est si hūc facitis crucifigi de qᵃ apud
vos est famaq sit rex vester Et rñdērt pon
tifices Non habemus regem nisi cesarem
Exquo aūt xpm regem celestem negauerṫ
iusto dei iudicio factum est vt regno celesti
priuarenṫ n seruituti ꝑpetue regi rōnorūz
subderenṫ ¶ Per hoc etiaz plane ptz adue
nisse tempus messie exquo fatētur ex se nō

habere regem de sua gente· q illi qui erāt
ex pte herodis nō erant ꝑpe reges· ꝫ tercche
vt de eis fuit ꝑphatū gen̄· penl· p iacob pn̄
archam in extremo positus cōuocauit oēs
filios suos· et dixit eis Congregamini vt an
nūtiez vob̄ que venta sunt· & bn̄dicēs iudā
dixit ¶Non auferet sceptꝝ de iuda ꝛc ¶Tūc
pilatus videns q nihil proficeret· ꝫ magis
tumultus fieret allegando cr̄sti innocentiā
accepta aqua lauit manus suas coram ꝑplo
Mos enī erat illis vt cū q̄s vellet se oīdere
ab aliquo facto innocentē vel dissencientē
lauit manus in signum innocētie· sic pilat⁹
manus suas lauit dicēs Innocens ego sum
a sanguine iusti huius· vos videritis q̄· d·
Caueatis bene ne malum vobis eueniat de
malo quod facitis interficiendo innocentez
Ego sum minister legis ergo nō ego ꝫ vos
qui crimen rebellionis ō cesarem et impu:
tatis sāguinē effūditis eius· Et tunc rn̄dit
vniuersus ꝑplꝰ dicens· Sāguis eius super
nos et up filios· et successores nr̄os O pilate
tota maris aq̄ tibi nō sufficeret ad lauandū
culpam· q licet iudei totum illud pond⁹ &
factū sup se susceperint· īmunis tn̄ esse nō po:
tēis cum vt iudex ex tuo offitio facē iustitiā
tenebaris· q̄ non fecisti· ꝫ timore hūano &
terreni comodi amore puertisti· Tradidit
ergo eis xp̄m p sn̄iaz diffinitiuam vt crucifi
geretur ¶O vos iudices attēdatis q̄ens
īnocentē sanguinez effūditis Quotiēscūq;
nanq; iuditium pūtitis iudicando ex amore
odio cupiditate tociens iustum et innocentē
xp̄m ad mortem iudicatis & vos ipos ad eē
nam cruciatiōez· Aug⁹· xj· q· iij· Quicunq;
aut· o sanguinitate aut· amicitia· vel hostili
odio vl' inimicitys in iudicando puertit iudi
tiū xp̄i qui est iustitia et fructum eius vertit
in amaritudinē dānacōis Sn̄ia igitur data
sig̃ fiebant scd̄m o suetudinē in iuditio sang
uinis p tubas vl' cornua sicut in aliquibus
ciuitatibus fit p campanā vt hoībus pate
fieret ¶Et tunc iudas videns q xp̄s sn̄ia:
tus & damnatus esset ad mortem· cognitōe
xp̄i sceleris & damnacōis penitētia duct⁹
retulit· xxx· argenteos p̄ncipibus sacerdotū
dī· Peccaui tradens sanguinē iustum Dup
quo dicit Leo ꝑpa· sn̄aliter· Q̄ iudas xp̄m
non deum nec dei filium· ꝫ tm̄ō nostre cō
dicōis hoīez licet innocentē credidit· Et iō
m isericordiaz eius non flexit nec veniā me
ruit· q eius omnipotentiā non credidit Ex
quo patet q eius pn̄ia nō fuit vera· q solu
ꝑdam di' plicentiā habuit absq; spe De quo
nota prius ¶At illi dixerunt· qđ ad nos·
tu videris· i· opus tuum manifestabit· q̄le
sit nos aūt non curamus si peccasti vl' non
Et p iectis in tēplo argenteis abiit & laqo
se suspendit ex desperatione In quo plus pec
cauit vt dicit· Iero⁹· ꝫ q xp̄m vendidit· q
in traditione & venditione directe peccauit
ꝫ xp̄i humanitatē· Ex desperatione autem
ō eius diuinitatem· q ō eius misericordiaz
¶Et iudei nolebant illud pretium ponere
in corbanū· i· in bursam ad q̄ ponebant ob
lationes templi pro repacōe & alijs nāys·
Corban enī hebraice di' oblaciō latine Et ini
to consilio emerunt ex eo agrū figuli Quia
ille homo cuius ager erat figul⁹ & illa ira
erat apta ad fictilia vasa· & in sepulturam
Et q ex pretio sanguinis emptus est· vocat
ager ille acheldemach· i· ager sanguinis in
hodiernū diem Qđ ꝑphatū fuit p ieremiā
Acceperūt· xxx· argenteos pretiū appreciati
· i· pretium xp̄i venditi· quē appreciauerunt
a filijs isr̄l· q istud p̄tium fuit institutū int
iudam et sacerdotes qui erāt de filijs israhel
et dederunt eos in agrum figuli· i· pro agro
¶Hic nota de raptoribus vsurarijs & alijs
qui ex illicitis acquisitis fatiūt elimosinas
Et cum ibs esset ad mortem odemnatus &
p sonitū tubaz vel alioz instrumentoz in:
notuerat marie mestissime· cucurrit cum
magdalena cito ad audiendū et videndū quō
esset de filio· Et ꝺm quosdam puenientib⁹
ad quandā plateā· preco quidā tuba sonuit
Et maria ad magdalenam· O dilecta mag
dalena quid tubat ille vult· forte reuocata
est sn̄ia mortis filij mei Et ipe clamauit ex
pte capphe & pilati & oīm p̄ncipū sacdotū
dī· Precipio oīb⁹ magnis & puulis vt stati
uadant ad montem caluarie videndū cru:
cifigere pessimum seductorem filium marie
O q̄ntus dolor tunc in corde virginis tunc
extiterat q̄ certe nullus pre magnitudine
posset enarrare Tunc iudei & mīstri pplati
ihm acceperunt tanq; malefactorem odem
natum· et crucem magnam ad hoc pataz de
cedro cp̄sso· & palma in longitudine· xv·
pedum enormi crudelitate sup scapulas et⁹

posuerunt & funem in collo. & ad maiorem confusionez alios etiam duos latrones assotiatos extra ciuitatem eduxerunt. ¶ Ihs aũt ꝑter multas tribulacões & plagas qs tota nocte sustinuit mtm debilitatus est ꝙ crucem ponderalem portare nequit Quare ꝑm lucam. apprehenderunt ꝙdam symonẽ de ciuitate syron natum patrem duoꝝ discipulorũ scz alexandri & ruffi. Et hũc opulerunt crucem portare post ihm non causa cõpassionis. sed vt cicius ad locum passionis venirent. & suam malitiam complerent ¶ Anf. O maria qd tunc factum est cũ filio tuo benedicto Maria dixit cum educeretur filius meus dilectus cum duobus latroĩbz extra portã ciuitatis cum ingenti pressura volui etiam sequi & videre filium meũ nec valui ꝓ mag nitudine ꝑpli qui oĩs ad obꝓbriũ filij met dilecti cõuenerunt ¶ Tãdez vna cum magdalena deliberata ꝑ quãdam viam a diacentis platee circa ꝙdam fontez cucurrimus. vt illi obuiaz veniremꝰ. Tũc venit dilectus filius meꝰ dsputꝰ deformatꝰ & oppressus maximo dolore. qui me intuẽs benigne se ꝗui cruce inclinauit di. Aue mr ego & festinanter accurrens amplexando & osculando Vnus de ministris qui prius in domo anne ihm pcussit Manum leuauit & me in maxillam percussit ut in terram caderem. & statim manus pcutientis aruit quã filius meus curauit ¶ Sequebatur aũt eum turba multa aliqui ad videndum aliq ad plangendũ. quidã deridendum Et mulieribus eum plangentibus dixit. filij isrl nolite flere sup me. sez meã mortẽ qi di. cito resurgam. sed flete sup vos. & ꝑter multa mala q̃ cito veniẽt vob. & sup filios vros genitos & generãdos ꝑter pcta vestra qm veniet dies. scz obsidionis ierlm ꝑter mortem meam in re scz post. xxxx. ãnos in quibz dicetis. beate steriles que tunc scz agiliores alijs fugere melius pñt qm grauide. & ventres qui non genuerũt que minus anxietate erunt. & mulieres habentes pueros in obsidione multũ dolebũt non tm ꝑter se. sed etiam ꝑter pueros ¶ Josephus pr passiõez xpi ad vindicandũ mortẽ eius infra. xxxx. ãnis venit exercitus rõnoꝝ. scz tytus & vespasianus. & subito circũdederunt ierlm ad quã ꝑter festum ex diuersis regionibus decies centenamilia hoĩm conuenerant & ob hoc statim fames ꝑter multitudinẽ populi facta in ciuitate ierlm q̃i in carcere detiebãtur. vñ idem. Josephꝰ refert ꝙ multitudo ꝑpli magna extĩcta est fame ꝑmo cingulis calciamenta & cortigias & scutis tractas comederunt nec pudor fuit tunc hoĩm soleam pedis ore fuscipe & lingua lambere Ibi mulieres vrgente fama ꝓprios pueros comederunt & qui huius habere non poterant. fame mortui sunt & claudes inenarrabiles ꝑter cadauera & aeris cotrupcõez pacibãtur Et vt dicit nonaginta septem milia vẽditi sunt iudeoꝝ. xxx. ꝑ vno denario. sic ipi xpm vendiderũt ꝑ. xxx. Et vndecies cẽtena milia pierunt fame & gladio. Et tunc ipse bat ꝓphia xpi de ãgustis cuitatis ierlm Tũc poterant dicere montibus cadit sup nos ad opprimendũ & colibus opite nos. & pbere nobis latibulũ Pr huius fletus & angustie scribit rõnez sanctus lucas scz Qz si i viridi ligno hoc fiunt in arido qd fiet ẽi xpc di. Si õ me qui sum qsi lignum viride & fructiferum & non dignum ad abscidendum ꝑ tata est sua mortis õ iustitiã vt crucifigar & sic pscindar a terra Quid ergo fiet de vobis aridis iudeis qui estis ẽi aridũ lignum & infructuosum dignum ad prescidendum & cremandũ nisi ꝙ iuste õ vos dictabitur ꝙa seue punitionis & amare prescisionis ad hac vita & tandẽ pscidamini ab arbore vite que est dñs deus & in ignem eternum mittemini Postq̃ venerũt ad locũ caluarie qui est locus fetidus cadaueribus plenus. nudauerunt ihm tõliter vestibus suis cum violentia vt pellis sua prius vulneribus cruentata & pilis vestimentorũ implicata renouatis vulneribus grauiorem dolorez priori tunc pateret Dern. heu heu qui celũ vestiuit diuersis luminibus. añ crucẽ exuit nudus. Post hoc ad crucez in terra iacentẽ ꝓstratus sua dignissima membra funibz extenderunt Jux illud pr. Funes extenderũt in laqum. Et clauũ grossum in manũ eius pcutiebant adeo pissũ ꝙ sanguis emanaẽ non potuit. Ita vulnus clauo implebatur. Et tunc aliud brachiũ extenderunt & exterũ & simile clauũ infixerut. Postea ad pedes quos fortiter traxerunt & foramina pedum vt dicitur ad tres pedes & manus

distabant & etiaz clauo colligabant. Et sic implebaꝫ illud ps̃. Foderũt manus meas & pedes meos. scz numia extensione membroz dinúauerunt oia ossa mea. ¶ Post hoc crucem erexerunt & violata intrusiõe foramini lapidis imposuerunt ex qua violentia vulnera tunc rupta de manibus & pedibus riuuli sanguinis habundãter effluxerũt Ihs ergo sic clauatus & leuatus. corpus ponderabat plicabant tibie. brachia extendebant caro frangebaꝫ. caput inclinabaꝫ. & totum corpus affligebaꝫ. vñ Bern. in quodam sermone loquitur in psona xpi di. O homo vide que pro te patior. Est ne dolor sic quocratioz ad te clamo qui pro te morioz. Vide penas quibus affitior. vide clauos quibus fodeor. cum sit dolor tantus exterior intus est tñ planctus grauior cum te tam ingtuz experior ¶ Pendente ihu sic in cruce. scripsit pilatus titulum lris grecis hebraicis & latinis. Ihs nazarenus rex iudeorũ. vt ab oibus de diuersis mundi ptibus illuc ppter festum pasce venientibus posset legi. ¶ De quo pontifices indignati pilato dixerunt. Noli scribere rex iudeoz. sed quia dixit rex sum iudeorum ¶ Sed pilatus dixit. Quod scripsi scripsi. quasi dicẽt. factum est & stabit ¶ Milites ergo scz ministri & appitores ꝑsidis pilati. quibus incũbebat exequi sniam iudicis. quorum communiter sunt vestes damnatorum cum xp̃m crucifixerant tanqm cupidi Acceperunt sibi vestimenta. et fecerunt. iiij. partes vnicuiq; militi partem. scz de tunica alia ab illa tũica insutili. Xp̃s eñ duas tũicas habuit. vnã q̃ diuiserunt in. iiij. partes vnicuiq; militi patrem. scz de tunica. aliã vero insutilem integram relinquentes dixerunt adinuicem. Non scindamꝰ eam. ꝫ sorciamꝰ cuius sit. Incõsutilie est qõ non est ex ptibus sutũ. ꝫ contextũ p totuz ad modũ cirothece Sic fuit illa tũica & tali vestimento. tunc vtebant palestini. Et dicunt quidã matrem dñi eam fecisse q̃ creuit & decreuit iuxt̃ mensuram xp̃i De hac veste miserunt sortem. vt implererur scriptura. partiti sunt sibi vestimẽta mea. & super vestem meam miserunt sortem ¶ Hic nota de lusoribus qui ludunt dolose cum simplicibꝰ spoliantes eos vestibus & alijs. & specialiter de illis qui in sacratissima nocte vigilie natiuitatis nr̃i saluatoris ludunt. hi ludunt sup vestes xp̃i. & spoleãt xp̃m honore & gla quibus a xp̃ianis specialiter i eadem nocte vestiri debẽt. hi sũt peiores dyabolo iudis vel paganis. qui deum suum inhonorant & tremunt nic ¶ Stante i. ihu in cruce. iiij. genera hoim suis blasphemijs eum inuaserunt. Primo turbe & populares capita sua mouentes in eius derisionez dicentes. Vah qui destruis templũ dei. vah est interiectio insultantis seu deridentis. sicut vulgariter dicit. ꝑsũ dich. Es tu ille qui destruis templũ dei q̃ di. dicis ỏ teipso q̃ possis destruẽ tẽplum dei & virtute ꝓpria reedificare illud in tribus diebus. Salua teipm si tante potentie es. & descende de cruce & credimꝰ tibi Mentiunt q̃ maiora viderunt & tñ non crediderunt. ¶ Secõ pncipes derisorie dixerũt Alios saluos fecit seipm non pt̃ saluũ facẽ q̃ di. Non est verum q̃ alicꝫ saluum fecerit q̃ si posset talia facere etiam seipm saluaret Si nunc rex israhel est. & messias ꝓmissus vt dixit. descendat de cruce. ofidit in deum q̃ amicꝰ amico vel filius pr̃i. si ergo est amicꝰ vel filius dei liberet eũ si vult ¶ Tercio milites pilati dixerunt. Si tu es rex iudeoz saluum te fac scz a morte ¶ Xp̃s aũt hec opprobria oĩa patiẽter sustinuit. & qõ magis est. patrem ꝓ eis orauit. di. Pater dimitte illis q̃ nesciunt quid faciunt. Qõ erat ꝓmũ verbum xp̃i in quo docemur iniurias dimittere. si q̃s voluerit q̃ dcꝰ remittat sibi pcta sua Mat. Dimittite & dimittetur vobis In oratiõe petimus Dimitte nobis debita nr̃a sicut & nos dimittimus & ¶ Insup xp̃us q̃ a latronibus qui ad latus eius sinistrũ pependit blasphemaꝫ di. Si tu es xp̃s qõ non ẽdo salua teipm & nos scz corpalit. ¶ Hũc latronem totus suus dexter increpauit di. Neq; tu times deum sicut n̊ iudei n̊ milites romani & ergo i eadem damnacõe es tu cũ eis Nos quidaz qui sumus malefici & latrones iuste suppli sumus in hac damnatione. hic aũt iniuste h̊ patiẽ. q̃ nihil male gessit Et vertebat se ad ihm melius q̃ poterat di. Memento mei dñe dum veneris in regnum tuum Quis eñ hũc docuit quis iformauit vt sp̃ẽtẽ cognosceret. & eum pro salute eterna inuocaret Certe doctor pietatis qui neminem vult damnare. ꝫ oẽm hominem

se ad eum p pñiaz ⁊ inuocationē conuertentē vult saluare hic em̄ instruxit interius quez tam patienter viderat pati exterius ¶ Ihō rñdens ei ihs loquens sm verbum dicens. Amen dico tibi hodie mecum eris in paradiso O q̄m pius ⁊ mibicors est dñs nr̄ oib⁹ inuocātibus eum in veritate om̄s exaudit nullum despicit. latronē pie suscepit & pcā ei dimisit. Noli ergo o peccator tradē. noli desperare si cupis cum xp̄o saluari clama cuz latrone Memento mei dñe ⁊c. ¶ Stantibus ergo iuxta crucem maria mater dñi maria cleophe. ⁊ maria magdalena. mater dolorosa dum vocem suauissimam filij audierat p̄ peccatoribus orantem ⁊ crucifixoribus & ⁊ latroni remittentē. gladiꝰ doloris mīnū cor ipsi scindebat q̄ ei nihil dicebat ¶ Qō dilectꝰ ihs in cruce adūtens et ēdolorē mitigaret. dicit ei tertium verbum. Mulier ecce filius. O bone ihu cur dulcissimā matrem tuā sic tude alloqueris dicēs. mulier cur nō dicis mater dilecta cum cor maternum ibi vehemētius vulnere doloris pateret. verez q̄ tunc non erat tps dulciter loq̄ di nr̄ nom̄ matris exponendi. q̄ si virginis nom̄ mīni amoris amonisset fōrte cor virgineū & maternū crepuisset Dicit ergo mulier ecce filiꝰ tuus q̄i di. vsq̄ nūc fui tibi in obsequium ꝫ decetero iohs tibi deseruiat. Deinde dicit iohāni Ecce mater tua. q̄si. d. mater mea sit mater tua honorando amādo & curam habendo &. Ex illa hora accepit eā discipulꝰ in suam sez matrem & cutam. O aīa fidelis cogita q̄nis singultibus tūc idem pectus virgineū fuit passionatū Nam tūc sine dubio passionis gladio amplius q̄ si in corpe pateret xp̄o fuit transfixū. dicere bñ potuit O qualis ōmutacō dimittere regem glorie & accipe filium piscatoris. ¶ Hic Dici instruisti qualiter de pentibus nostris curā habere dēamus. non solum in vita. verum etiaz in morte & post morte. & tñ aliq̄ minꝰ faciunt qui maiora a pentibus receperunt ¶ Considerās ergo ihs maximū sui cordis ⁊ sue matris dolorē & q̄ passio sua in multis deberet frustrari qui sufficiens fuisset p̄ infinitis mūdis salutem oim hoim deside: tans dixit quartum verbum Sitio hoc tam̄ non solum naturali motu. ꝫ etiā spirituali sensu naturaliter. Naturaliter em̄ sitiuit. q: tm̄ p totaz nocte sustinuit & laborauit ⁊ tm̄ de sanguie effudit q̄ ꝑ defectū hūidi naturalis multum siciebat. Maxie tñ sitim exprimebat spūalem vt oñderet q̄ntū nr̄am fidem & aiaz nostraz salutem sitiret O verbum ineffabile ⁊ cūctis seculis admirabile creator celi ⁊ terre atq̄ maris fons ortoꝝ puteus aquaz viuentium qui oim gratiaz fluentis redūdat clamat hodie sitio O vgo mater clementissima que olim infantiā filij ita lactasti vbē de celo pleno quō sustinē potes q̄ vnigenitus tuus clamat & di. Sitio O pie domine. o hiesu benigne. quid sitis aut ad quid sitis Sitio inquam ad patrem sitio ad matrem. & ad omnes qui in circuitu meo sunt. Sitio inquam ad te patrem vt hodie respitias de excelso glorie tue in me filium tuum cum latronibus morte turpissima odemnatū vt sanguine & aq̄ de latere meo profluentibus extinguere digneris flameū gladiuz q̄ collocasti ad custodiendū viam ligni vite vt oībus in me credentibz & p̄enitentibus pateat liber introitꝰ in regnum meū. O bone ihu. sitis ne āplius. Sitio amplius ad te. o mater dulcissima. o fili mi p̄cordialissime q̄d sitis ad me. vñ te saluare potero de cellario. an de torculari si sufficit anime tue de torculari cordis mei. pōtum dabo tibi in lacrimis sine mensura hiesus. Sitio ad te mater vt spes resurrecōis mee que in cordibus oim fidelium meorū hesitationis rubine quatit saltē in corde tuo sola anchora certitudinis solidet. Sitio etiā ad vos oēs qui tñsitis per viam ut attendatis & videatis si est dolor sicut dolor meus. vt p̄ opassionem corda vestra scindatis. quia hodie scissum est cor meum & corpus meū. q̄d a planta pedis vsq̄ ad verticem non ē sanitas in me. Fundite ergo ex vase cordis lacrimas ne frustra laboraueritis ex quibus me delectabiliter potatis. Et tunc vas erat ibi positum acceto plenū Nam vt di. Nico. de lira sup illo verbo Proū. xxxj. Date sitierā in potum inebriatīm merentibus. & vinum his qui amaro sunt aio vt bibāt vt obliuiscatur egestatis sue. Quod occasione horum verboꝝ seniores iudeoꝝ statuerunt vt odemnatis ad mortem daret vinū aromaticū ad bibendum vt eo facilius tollerarent passionez Sed tunc in ter̄m matrone

deuote que hoc vinum dabant ex deuotõe Judei autez bestialitate ⁊ crudelitate moti illud vinum datũ pro xp̃o ⁊ alijs duobus crucifigendis biberunt ⁊ loco huius posuerunt acetũ felle mixtũ ⁊ spongiã plenã illo aceto mixto ysopo .i. ligno seu stipiti ysopi circumponentes obtulerunt ori eius Et dũ modicũ gustasset vt ꝓphia impleret noluit bibere ¶ Et dum cognouisset oĩa facta esse que ad opus redemptõis necessaria fuerãt. subiunxit quintũ verbũ dicens Cõsũmatũ est. supple oĩe qđ scriptũ est de mea passiõe ¶ Vt ergo nobis monstraret eius dolorez ꝙ non facte. ꝫ vere ꝟm humanũ naturã dolusse ⁊ aliq̃ ꝺsolationez deitatis intim q̃ntum ad sensualitatẽ habuisse. Exclamauit voce magna ad patrez dicens sextũ verbũ heli heli lamazabathani. quod est interpretatum deus meus deus meꝰ vt quid dereliquisti me. ¶ Sed dicis quõ hoc esse potuit. vt deus pater filium ꝺere liquerit in cruce passionatũ taliter . Dico ꝟm magistrũ .iij. sententiaz ꝙ non reliquit eum p sepatiõez deitatis ab hũanitate. ⁊ quod xp̃us ſ. met assumpsit nunq̃ dimisit ꝺreliquit a ũt filiũ p subtracciõez refrigerij & ꝺsolacõis in sensualitate siue porcõe inferiori. Fuit enĩ sensualitas . & porcõ inferior totaliter derelicta sine dĩi ꝺsolacõne ⁊ ergo amarissime doluit & in oĩbus mẽbris dolorez sensit. Vñ dicit. mg̃r sup illo verbo. deus meus ut̃ Sepauit se diuinitas ⁊ subtraxit protecciõem. ꝫ non soluit vnionem sepauit se foris vt non adesset ad defensionez. ꝫ non intus defuit ad vnionẽ di. xviij. Xp̃s igit in oĩbus mẽbris amarissime dolens clamauit hely qđ virbum quidez de circũstantibus nõ intelligebant Ideo dicebant. Ecce helyaz vocat ille sinite videamꝰ si veniat helyas ad deponẽdum eum Jhs aũt vt moriens testamentũ pro pte inceptũ. legata pia matre discipulo dilecto ⁊ vestibus crucifixoribꝰ ꝺcludendo aĩaz suam oĩbus dignioꝛem deo pr̃i legauit dicens septimũ verbũ. Pater in manꝰ tuas ꝺmendo sp̃m meũ Et inclinato capite emisit sp̃m Dicat quilibet deuote pater noster. Et tm̃ de scda pte ¶ Sequit̃ tercia ps

Tenebre facte sunt ꝛc. ¶

¶ Quia em̃ saluator noster in sex diebus nostram compleuit redẽp-

tionẽ. sic sex signis oñdit deitatis vitatẽ ⁊ oĩm creaturaz subiecciõez ⁊ oĩm factoꝛz pte stationez ¶ Dicit igit ꝙ moriente dño tenebre facte sunt a sexta hora vsq̃ ad horã .ix. p vniuersam terram scz iude. Et non alibi ꝟm. Nico de lira. ꝙ eclipsis non pt̃ fieri vnisalis esse ⁊ accipitur hic ps pro toto de quo habet luce. Congruũ nanq̃ fuit ꝙ sole iustitie patiente materialis ꝑderet lumen suũ vt predictum fuit . Amos. viij . In die illa occidet sol in meridie ⁊ tenebrescere faciam terram in die luminis. Tunc em̃ sol factus est niger tanq̃ saccꝰ cilicinꝰ. Apoc. vj. Sed q̃ sit causa illiꝰ eclipsis Dicit qnõ fuerit naturalis cũ luna illo tpe fuerit plena. Sed ꝟm dyonisiũ in epistola ad policarpũ Tenebre ille fuerũt facte p̃ interpositiõez lune inter terram & solem d. Quidam vidit hoc tunc tpis in egipto exñs vbi est aeris puritas ꝙ rarissime fiũt ibi nubes ⁊ pluuie ꝓpter qđ talẽ ꝺiunctiõez solis & lune ibi melius potuit videri. Vidit ergo vt scribit lunã ab oriente ascendẽ versus meridiem & supponentem se ꝺpametraliter soli. & sic eũ eclipsare. Et mg̃r hystoꝛ. dicit. ꝙ athenienses vbi tunc viguit studiũ q̃rentes cãmarum tenebraz & non inuenientes querebant a ꝺyonisio valentiore doctore eiusdez vniuersitatis ¶ Quibus ipe rñdit dicens Aut elemẽta mentiunt aut deus nate patit Qua rõne moti ad honorẽ ipius dĩi ignoti arã fecerunt de qua habet Actu. xvij. ¶ De illo ꝺo ignoto loquit bar. brix. di. xxxvij. c. turbat in glõ dicit. legit ꝙ cũ paulꝰ venisset athenas vidit arã ignoti dei in q̃ erat scriptum hec est ara dei ignoti. in quo viuimus mouem̃ & sumus A q̃ scriptura aplꝰ incepit predicacõnem suam & apuit illis athenienſibꝰ sensum scripture & p ꝺseqñs ꝺ deo nr̃o & dño di. Quem vos dicitis ignotũ ego p̃dico Et ideo tunc ꝺyonisius ariopagita videns quendã cetum tm̃seuntem dixit illi . Si illuminaris hunc cecum coram me credam in deum . Et stanti inuocato noĩe crucifixi est illuminatus. Et ille credidit ut̃ ¶ Spũaliter oĩs xp̃ianꝰ in signum vere ꝺpassiõis illo die obscurare debet ⁊ ꝑdere lumen exterioris ornatus ⁊ vanitatis ⁊ humilitatis vestẽ aliq̃m hodie oñdat xp̃o honestatem & ꝺpassionem Ad quod hortatur aplꝰ Ad Eph̃. iiij. Jam non ambuletis sicut gentes

ambulāt in vanitatib? sensus sui ¶ Scdm signum est veli templi diruptō De quo habetur Math·xxvij· Velum templi scissum ē Duo em fuerunt vela in tabernaculo mōi ām pceptū ōi exo·xvj Vnū iteri? qp velabat scrāscrōy Aliō exterius qō distinguebat int̄ ip̄lm? sacdotes et illud ām Orige·passiōis tēpe fuit scissum p quod mistice designabat scripturay occulta rseratio & populum admitti ad spūalia capescenda ¶ Spiritualiē velum illud verecundiā in hoīe ōsignat q̄ moderno tempe est scindenda vt nullus de cet̄o erubescat peccata sacerdoti detegere & ofiteri·ſ quilibet cū p̄s·dicat Vidi cū meū cogtū tibi feci & iustitiā tuam non abscōdi ¶ Terciū fuit terre mot? & omotio Math· xxvij· Terra mota est · Preuiderat se enim recepturā q̄ celi capē non poterāt· De quo apheta dicit· Commota est & tremuit terra ¶ Spiritualiē tera est cor peccatoris instar terre siccum · & aridum sine humore gratie frigidū· sine calore caritatis tardū & gorsum ad bene volendū Illud debet ofiderare amaritudinē passionis xp̄i & otremere per otritionē ne amaritudo xp̄i in amaritudinē tius aze & eternam damnacōez omutet Paueat igit & cōtremiscat cor peccatoris & dicat illud Jere·xxiij· Contritū est cor meum & in medio mei cōtremuerunt oia ossa mea ¶ Quartū fuit petray scissio Math·xxvij· Petre scisse sunt Nec mirū cum petra firmissima hodie pateret In quo vsitatū est illō iij· Rz·xix· Ecce dn̄s tn̄ p̄t· scīz p mortem & sp̄o grandia & fortia subuertens montes & contereno petras ¶ Spūaliter petre sūt peccatores obstinati & indurati malitia q̄ saltem illo tempe scindi dn̄t & penitere·q? si sanguis calidus hirci durum lapidē mollirat· & frangit multo fortius sanguis cristi calidissimus feruentissimo amore p pctōribus effusus est hodie per aures instillatus corda debet emollire obstinatoy & frangere & osciētia eoy mundare De quo·i· Joh· Sanguis ih̄u xp̄i emūdabit osciētia nr̄a ab oī peccato· Quintum fuit monumtoruz aptio Mathei·xxvij· Monumta apta sunt In signum q̄ sancti patres a carcere limbi erant passione xp̄i liberata De quo dicebat Ezech·xxxvij· Ecce ego aperiā tumulos vestros & adducā vos de sepulcris vr̄is pp̄le meus & inducam vos in terrā israhel · i· visionis beatifice Pie monumta oscientiarū vbi cadauera peccatoy latent p cōfessionez apiri debent· Jere·iij· Laua a malitia cor tuū ist̄ vt salua fias· ¶ Dextum fuit mortuorum resurrecō & eoy apparitio Math· xxvij· Multa corpa sanctoy qui dormierūt surrexerut t cet̄ Et apuerunt multis vt oī derent vt sua mors esset causa nostre resurrecōis·i· Teb·iij· Si em credimus q̄ ih̄us mortuus est & resurrexit cet̄ ¶ Spiritualiē sic qui mo vtute passionis xp̄i p pnīaz de peccatis resurrexerunt· se debent manifestare · & apē in ouersacōe honesta inter xp̄ianos n̄ recidiuare·i· Pet· ouersacōz vr̄az inter gentes hn̄tes bonam· cet̄ Signis nangz istis factis & visis multi ex iudeis ad fidem sunt conūsi quoy vnus centurio vidēs illa miracula glorificauit eum· dicens· Vere filius dei erat iste Et oīs turba q̄ aderat ad spectaculum illud videntes miracula q̄ habebāt ¶ In signum opassionis pcusserūt pectora sua quod x̄pn̄ant post missaz qn̄ p̄ mēoriaz post dn̄ice pasionis tundit pectus & dicitur nobis q̄ peccatoribus Anshel·o kīma dn̄a habuit tunc dolor filij tui finem Rn̄dit maria· Audi qō est oīe lam̄tabile quid post accidit· Judei cum parasceue esset ne corpora eorum remanerēt sabbato in cruce rogauerunt pilatuz vt frangerēt eoy crura venert ergo milites & p̄mo fregerunt crura eorum qui cum eo crucifixi erant & forte p̄mo illis vt post diutius & quietius possent moā trahert cum ih̄u & eoy malā voluntatē explē · Ad ih̄m aūt cū pueniss̄et & vidissent eū iaz mortuū· non fregerunt eius crura & hoc p̄figurabat in agno pascali qō comedebatur sine fractura ossium Juxta illud Exodi·xij · Os non ominuetis ex eo Sed vnus militū videlicet longinus lancea apuit latus eiꝰ & tam grande vulnꝰ fecit· q̄ cōtinuo exiuit sanguis & aqua Et dicit q̄ hic longinꝰ cecꝰ erat & gutta sanguis xp̄i in oculo tactꝰ lumen virtute ip̄ius accepit · Exiuit a nguis & aqua ām· Nico· de lp̄· Sanguis ad nr̄am redempcōez Aqua ad pcoy ablucōez · Sciendum tn̄ q̄ illa aqua mirabiliter eximit· q? non erat humor fleumaticꝰ vt dicunt aliq̄ ſ aqua pura· ad oñendū q̄ corpꝰ xp̄i erat x veris elementis compositum ō errorem

eoꝝ qui dixerunt eum hr̃e corpus sicut dixit valentinus & sequaces sui · Et eorum qui dixerunt eum habere corpꝰ fantasticum·sic̃ manichei Post hoc venit ioseph ab aroma thia oriundus·& rogauit pilatum· quia ei familiaris fuit·cum esset nobilis de curio· vt dicit̃·Mat·xv·Et ideo secutius ip̃m ro gauit vt posset tollere corpus ih̃u & sepelic̃ Hic fuit discipulꝰ xp̃i fideliter credens doc trine eius occultus aũt p̃ter metũ iudeoꝝ Ante em̃ passionez ex impfecc̃one timebat de synagoga expelli ·quod erat ignominiosum si ofiteret xp̃m·tn̄ post passionem feruenter factus exemplo xp̃i aniatus manifestauit se volens xp̃m honorifice & gloriose sepelire · Iuꝫ illud p̃dictũ ysaie·xj·Et erat sepulcrũ eius gloriosum ·Tunc pilatꝰ quesiuit si iã mortuꝰ esset & informatus de oĩbus q̃ acci derant·p̃misit tũ p̃ter reuerentiã petentis tũ p̃ter innocentiã xp̃i passi q̃ ille cogno uerat Tulit ergo corpus ihesu de cruce Venit etiam nicodemꝰ qui venerat ad ih̃m nocte vt dicitur ·Iob·iiij ferẽs mixturam mire & aloes q̃si libras cẽtuꝫ ad vnguendũ corpus ih̃u q̃ possꝫ preseruari a corrupc̃oe Et licet illa fecerit ex deuocc̃one videt tam q̃ plenam notitiam de resurrectione xp̃i non habẽt·q̃ de eo erat scriptũ in p̃·Nõ dabis sanctum tuum videre corrupc̃oez·Propt̃ qõ non indigebat vncc̃oe conseuante õ putre factionem· Acceperunt ergo corpus ih̃u & ligauerunt in linteis ⁊ pannis lineis in uoluerũt·p̃ter qõ statutum est q̃ corpalia sup̄ que conficitur corpus xp̃i non fiant de panno serico·ꝫ tm̄ lineo vt habet̃ de conse di·i· Ex consulto omniũ Erat enim in orto q̃pe locum vbi crucifixus est ih̃s monumen tum nouum· In quo nondum quisquaꝫ po situs fuerat·quod Ioseph pro se ex petra fi derat In quod posuert̃ ih̃m·& cũ adiutorio mlꝝ aduoluerũt lapidem magnũ & pon derosum ad ostium monumenti·vt defacili non posset ab aliquo amoueri Ibi erat ma ria magdalena & altera maria assistẽtes ut viderent q̃liter redire possent ad vnguen õ eũ Alia vero die scꝫ sabbato p̃ paseuen venerunt p̃ncipes sacerdotum & pharisei ad pplatũ dicentes Dñe recordati sumus q̃ seductor ille adhuc viuens dixit· Post tres ries resurgã· Iube ergo custodire sepulcrũ in terciũ diem ne forte veniant discipuli eiꝰ & furentur eum·& dicant pplo q̃ surrexit a mortuis & erit nouissimꝰ error peior pri ori · Tunc ait illis pilatus·hẽtis custo diam· Ite custodite sic̃ scitis q̃ di·suffitiat vobis q̃ consensi in necem eius ·decetero nihil me intromitto· Et illi abeũtes munie runt sepulcrum cum militibus armatis sig nantes lapidem sigillo ne aliquis posset in gredi sine scitu eoꝝ· Et sic vsq̃ ad terciũ diẽ illesum p̃mansit vsq̃ xp̃s in nocte resurrec cõis dominice surrexit Rogemꝰ deum ·

Sabbato·

Requieuit die septio ab omni opere qõ pãrat Gen̄·i· Ubi vity·p̃bi · dicit · Quis actio · & omne agens hz tempus determi natum qõ non ptransit· Nam corpa celestia sol luna & oms planete suos pficiunt cursꝰ certo spatio & tpe determinato Arbores certis tpibus fructificant certo tpe quiescunt· Ideo dicit sapiens q̃ oĩa tempꝰ hñt & suis spacijs transeunt ec̃·iij· Saluator igitur dñs noster ab eterno disponens mundũ p̃ditum p̃ singularem accõez & pas sionem sue mortis saluare tpe illo quo pec catum incepit scꝫ sexta feria passione sua õ peccatis satisfacere voluit· & finẽ dare ope opacõi vt die septio requiescere possꝫ Ps Naz vt dicit̃·lxxv·di·q̃ die· Quia die dñs incepit facere mundũ·& sexto die bestie late sunt & cum bestijs orta est edendi potestas & vsus escarum in qua etiam edendi preua ricati sunt Sic etiaz sexta die opa xp̃i q̃ntũ ad salutem nãcia terminata fuerunt Quare dicit̃·xxxvj·di·sexto die· vbi homo incepit sua incrementa nescire·ibi inceperunt dina circum eum opa terminari Consũmatis ergo sex diebꝰ ab oĩbus opibus septimo re quieuit Queritur an xp̃s senio motiẽdo naturaliter requieuisset·scꝫ si violenter cruci fixione occisus non fuisset Et videt̃ q̃ non quia q̃nto oplexio est nobilior· tanto p̃ma nentior·sed complexio xp̃i fuit nobilissima Ideo semp duraisset eiꝰ vita Contra p̃mo

celi ¶ Omne corruptibile necessitate corrũpit̃ Sed xp̃us erat corruptibilis. g̃. Respondet dñs bonauentura in. iij. sup mg̃m q̃ hc̃ quõ aliter soluit̃ si consideret̃ gratia vnionis. & aliter si homo q̃at de natura hũana in xp̃o p se cõsiderata & suis solis naturalit̃ derelicta. ¶ Primo modo loquendo si queritur questio de xp̃o p ut est scõa persona in trinitate & verus deus. & homo. Hoc modo loquendo si querit homo si xp̃s senio quieuiss̃ & mortuus fuisset. si alias violenter mortuus vl̃ passus non fuisset. dico q̃ nõ. q̃ psona filij dei in qua hũanitas assumpta predicatur q̃ oĩa ẽria reconciliauit & oĩa entia inesse cõ stuat. posset elimenta ẽria recõciliare ī xp̃o hominem & accõem elementoꝝ suspendere & ipaz hũanitatem in suo esse cõseruare sic q̃ cõsum pcõ non esset. nc̃ calidum in humidũ ageret & sic p cõsquens in xp̃o senium non apperet. Sic etiam tres pueros in fornace non ledit incendium. Sic etiam adam non poterat mori p ligni vite esum virtutez em̃ ligni vite poterat deus hũanitate xp̃i imp: mere ¶ Scõo modo loquẽdi querit q̃stio de hũanitate xp̃i in se & absolute cõsiderata & vt consideraf vt verbo non vnita. Et hoc modo si cristus violenter crucifixus non fuisset. tñ senio quieuisset & mortuus fuisset q̃ntum ptinebat ad odiccõez hũane nate ī se consideratę sine vnione ꝫ in pfate nature vnite fuit & sic deficere vel non deficere. Et hoc patet q̃ natura xp̃i hois mortalis erat. & in ea virtus ẽria elemẽtoꝝ agebat & calidum naturale hũidũ radicale cõsũebat q̃ oĩa ad senium faciũt & defectũ naturaliter inducunt & sic intelligit̃ etiã gp̃ositio ph̃p. ¶ Ag argumentũ de nobilitate cõplexiõis dico q̃ñuis xp̃i cõplexio fuerit nobilissima q̃ aũt non fuit simplicis nature. ꝫ opposite ex cõtrijs elementis nãcio defecit nc̃ ¶ Queritur vtꝝ in morte fuerit aĩa cristi sepata a deitate nc̃ Rñdz bonauentura. Q aĩa xp̃i in triduo non fuerit sepata a verbo tripliti rõne ¶ Prima est q̃ deum non decebat. q̃ hũanaz naturam indissolubili matrimonio cõiunxerat. vñ sicut non decet viruz dimittere vxorem sic nec v̄bum dei ab aĩa sepaf. ¶ Scõa est q̃ nobis non expediebat q̃ si facta fuisset sepacõ aĩa illa nc̃ habuiss̃ potentiã ad genus hũanum eripiendum ꝺ captiuitate nc̃ mediatricis habuisset offitiũ ad recõsiliandũ. que duo nobis non expediuissent. ꝫ nocuissent. ¶ Tertia q̃ illi anime nõ ogruebat erat em̃ innocentissima & beatissima ideo nõ poterat velle separi a v̄bo q̃ innocentissima non poterat ꝺ voluntatẽ suam separi nc̃ ¶ Q̃ntum igit̃ ad ordinacõz literalẽ heri dictũ est quõ xp̃s acerbissimaz mortẽ & passiõez p nob̃ tolerauit hodie quõ morte sua multos gloriose triũphando tribulatos liberauit. Et ꝺm hoc sunt tres ptes ¶ In prima tractauit de victoria triũphi generalis ibi. Et requieuit.

¶ In secunda excellentia nũi figuralis ibi Die septima.

¶ In tercia de magnificentia exercitij integralis ibi. Ab oi ope qꝺ patrat.

¶ Quantum ergo ad primum ptem est notandũ q̃ pax siue quies quodãmodo finis est omnis laboris ¶ Quia si queritur a bellatore quare pugnãdo se exponat mortis piculo. Respondet ut perturbatorem pacis & q̃etis vincat. & vt pacem & quietem habeat. Et bene q̃ vt dicit beatus. Aug̃. ad bonifatium vt recitatur. xxiij. q. i. Noli Non em̃ pax geritꝰ vt bellum exerceatur. sed bellum geritꝰ vt pax acquiratur. Est nanq; quies & pax medicina tristitie que cõsistit in labore. viij. poli. Volens ergo quietẽ & pacem habere sempiternam qm̃ hũani generi aduersarius p̃bauit virtutũ armis insatigabiliter debet eum inpugnare & clipeo patientie laborare. Quia vt dicit de cõ. di. v. Jeiunij. labori boni opis addit felicitatis & quietis denarius. i. merces. Et reqes fructus haberi sui laboris. S. ꝺ fer. l. oĩs ī glõ Hoc oñdit saluator qui armis patientie. & virtutum ī ara crucis ꝺpabolũ triũphãdo laborauit. & habita victoria ī pace quieuit Ps̃. iij. In pace in idipm dormiaz & requiescam p ¶ Pro quiete nãq; & pace hominibus procuranda saluator noster requiescere dignatus est.

¶ In virginali vtero.

¶ In materiali tumulo.

¶ In spirituali habitaculo.

¶ De primo. Ecc̃i. xxiiij. Qui creauit me requieuit in tabernaculo meo Nam ut viꝺ m̃ q̃nto artifex est in arte sua pfectior tanto pfectius facit opus suum & nobilius Cum

ergo deus sit pfectissimus artifex omnem habentē virtutem & oīa pspitiens ſm sapi entez cuius opus impfectionem non nouit Ex ō baptmo .c. maiores qō ab eo est ceptū impfectū non relinquit .S. de emendatione iustiniāi codicis in pncipio. Incepit ergo a principio totum vniuersum pfectissima fig̃ ay sez sperica fōare Nā celum est spericum stelle elemta tera oīa sperice se hnt ad moō oui. vt dicit in .ij. celi & in spera materiali primum & vltimum tangunt se in puncto Decuit ergo vt deus qui in hoīe duo extre ma sez spūalem & corpalē natam q̃i sperice copulauit ad cōplementū pfectiōis vniūsi seipm exhumilitate inclinaret vt primum & naturam humanā sua potētia & mibicor dia rleuaret ad se ad vniendum q̃i vltimū vt in vno supposito sperice duo vltima vnirent extrema. deꝰ & homo creator ⁊ creata mortal' & imortal' Q Ille aūt alii fieri non debuit ꝑ vt filius dei ad vtex ỽginis se inclinaret & assumpta natura in ea q̃escēt Quare in laudem huius dignissime ỽgis canit: cāta Que celi cape non poterant tuo gremio otulisti Vñ bernñ. in quodam smōe O venter capatior celis distentior terris. latior elementis. qui illū continere valuit q̃ totus mundus conp̃hendere non potuit Cōperat em̄ virgo gloriosa virgini per q̃ vnicornis ad gremiū capit de q̃ nota pus. Figurat p thalamum darij regis ō quo habet .ij. Esdre .iij. Q rex psarum darius fecit cenam magnam omnibus vernaculis suis & mgratibus medie. ⁊ phis ab india vsq; ad ethiopiā. cxxvij. puintijs. ⁊ cū mā ducassent & bibissēt & saciati fuissent dariꝰ ascēdit itabernacula sua & reqeuit Tūc tres iuuines custodes tabernaculi & regis dixerunt alter alteri. Dicamus vnusquisq; sermonem nostrū qui precellat. ⁊ cuiuscūq; sm̄o apuerit sapientior alterius dabit illi rex dona magna. Tunt scribentes singuli sua verba vel suum verbum signauerūt ⁊ posuerunt subdus ceruical regis vt cū rex surgeret iudicaret cuius verbum sapientiꝰ esset. Vnus scripsit fortis ē rex Alter fortiꝰ est vinum. Tercius fortiores sunt mlieres Et cū surrexisset rex. dederūt ei scripta. mit tens vocauit oēs mgratus psarū ad ꝺsiliū ⁊ etiam vocati sunt adolescentes vt indica rent verba sua. Et dixit qui de fortitudine regis dixerat. O viri non precellent hoīes qui teram mare obtinent. & oīa que in eis sunt. Rex aūt sup oīa precellet & dñat eorū & q̃cunq; dixerit illis fatiunt. & oīs plebs & vtutes eū ob audiūt Et si dixerit occidē occidunt. remittere remittunt. si dixerit per cutite pcuciunt ⁊c. Et alter de fortitudine vini dixit Viri prevalet vinū oībus hoīb; qui bibūt illud. seducit mentes regis & or: phani. & serui ac liberi diuitis ac pauperis & oīm mentem conuertit in securitatem & iocunditatem & non memīt oēm tristitiam & debitū & oīa p̃cordia facit honesta & nō memīt regem n̄ mgratum. ꝺ oīa pralenta facit loqui nonne ergo precellit vinū quod hec facit Et tercius dictus zorobabel ō mulieribus dixit Viri non magnꝰ rex n̄ vinū p̃cellet Quis est ergo qui dñatur eoꝝ Nōne mulieres genuerut regem & oēm populū q̃ dñatur mari ⁊ terre. & ex illis nati sunt & ipe educauerunt eos qui plantant vineas ex quibus vinū fit Ipe fatiūt stolas omniū hoīm gl'az & honorē n̄ hoīes pnt separi a mulieribꝰ si cōgregauerint aurū ⁊ argentū & oēm rem pretiosam ⁊ viderint mulierem bono habitu & bona spe oīa hec relinquētes in eam intendūt Homo patrem suum relin quit qui enutrit illū & suā regiōez & ad mulierem diungit & cū muliere remittit aīaz ⁊ neq; patrē memīt neq; matrez neq; regiōz Et nūc credite mihi. q̃ magnus est rex quē ōms hoīes verent tangere cum videbā tiarā pemē filiā beratis mirifici ocupinaz regis sedentē iuxta regem ad dextraz .i. nobiliori loco ⁊ auferentē dyadema de capite regis. ⁊ īponentē sibi p hoc sez insinuantē se rege digniorem & palmis cedebat regem tanq̃m sibi subditum ⁊ seruū & sup hoc apto ore i tuebat eā sic homo stupidus ⁊ sic eiꝰ amore captus & non auderet sibi in aliquo ōdicē & si arridēt sibi aridet. ⁊ si indignata fuerit ei blandit donec reconciliet ei in gr̃am. Ideo o viri cur non fortiores sunt mulieres Hic a rege ⁊ acunctis sapientior iudicabatur & donis honorabat. Per darium regem qui fertilis interpretat sig̃ri p̃ rex celoꝝ oī sua: uitate & bonitate fertilis. Hic oēs homies maxīa fertilitate liberalitate ad epulas eini ouiuꝝ non ad tps. sed eternaliter feruēdas

inuitat di· Venite ad me oēs q̄ laboratis & onerati estis & ego refitiā vos· Mat·xj· Qui pietate & misericordia inebriatus & ꝑmotus decreuit oēdere per sue caritatis & pietatis maximā aplitōez & oēsionem & in thalamo virginalis vteri quiescere· q̄ Cuius quo facto tres custodes spiritoscto illuminati deum attendunt & mira eiꝰ opa laudantes conscribunt· Primus est mopses qui describēs regis potentiā & sapiaz di· In pncipio creauit deus celum et terrā Gen·i· hic tam potens est q̄ quecūq; voluit fecit· dixit & facta sunt ipse viuificat et occidit et oīa subiecta sunt ei· Deutro·xxxij· Ego occidam & ego viuere faciā· percutiā & sanabo & nō est q̄ de manu mea possit eruē· Secūus est dauid qui considerās regis misericordiā qui p vnum describit subdit Dū·cxxxv· di· Magnus est dñs noster & magna virtus eius & sapientie eius non est numer· ꝙ miſ atiōes eius sup oīa opa eius Dū·cxxxviij· Tercius de statu gratie attendens dei caritatem que p mulierem describit est Aug⁹ ō doctrina xp̄iana loq̄ns sic· Sola caritas est que vincit oīa· & sine qua nihil valent oīa & que vbicūq; fuerit trahit ad se oīa· Hec cū dei filiū traxit ī vtero virginis colaphis cecidit vt pri⁹ habet Quare etiā hugo de laude caritatis dicit· Nescio si quid magis in laude tua dicere possum· q̄ vt deum de celo traheres & hominē de terra ad celū eleuares magna virtus tua ut p te vsq; ad hoc exaltaret homo· q̄ Secūdo salua tor noster quicuit in tumolo· Vnde in simbolo passus mortuus & sepultus est Et ꝓfa· xviij· Dabit tibi dñs· i· pat requiē a labore tuo & a oeussione et a seruitute dura Mortuo nāq; dño cum corpe a quo deitas nūq; sepabatur requieuit per triduū in sepulcro sepata tñ aīa questatim ad limbū patrez ꝓ eoz liberatiōe descendit· & laritate magna animas eoz que in quinq; milibus annorū detinebant in tenebris cōsolabat vt longe ante ꝓfatam dictum fuit·c·ix· ꝓplus qui ambulabat in tenebris· vidit lucem magnam & bene lucem magnam· viderant· dum animam cristi deitate vnitam· & glorificatam perspexerunt· Habebant nanq; sancti patres in limbo tres penas· scz limbi obscuritates diuine visionis carentiā & demonū obsidionem quas oēs xp̄i aīa glorificate & deitate vnita abstulit· Anīa primo totum limbū lumine deitatis plustrauit sua visiōe delectabili aīas eoz beatificauit· & sua potentia demones q̄ in obsidione vallauerāt otristauit & fugauit· Quod bene ꝓbatuz fuit p Eceb·xxxj· In plona aīe xp̄i loquēte in die illa q̄ descēdi ad inferos induxi luctū ad eos qui desenderant in lacum· Induxit nanq; luctum magnū demonibꝰ· ꝙ gaudiū & oſolacōez sanctis patribus Nā vt habet ex·Aug⁹· in quodā sermone & euāgelio nicodemi· Hex vt spm xp̄s tradidit vnita ōi tati aīa ad infernoz ꝓfunda descēdit Quūq; tenebraz terminū q̄i quidā dep̄dator splendidus & terribilis attigisset· aspicientes cā impij· & tartari legiones teriti· Inquirere ceperunt di· Quis est ille qui sic intrepidꝰ nostros fines ingredit & nō solum nīa supplitia non veret verū etiaz & alios de vinculis nostris absoluit· Vnde ē ille tā fortis mūdus qui semp nobis subditus fuit nūq; nobis talem mortē immisit· Et clamantes dixerunt O princeps nō p̄ut oīs letitia tua Post illas crudeliū voces infernaliū facta est vox vt tonitruū dicens· Attollite portas p̄cipes vestras· & eleuamini porte eternales & introibit rex glorie· Ad q̄ vocem stupefacti & decurrentes nemones querunt· Quis est iste rex glē· Quibꝰ dauid ꝓphēta rñdit dicens· Dñs fortis & potens in plio ip̄e ē rex glorie Vt ergo vox ꝓphēte impleretur di· Contriuit portas ereas & fores ferreos ofregit Ad imperium dñi omnes vectes ferrei cōfracti sūt & rex glorie intrauit & tenebras ip̄m bi illustrauit Et ecce ī nūbiles pli sanctoz genibus prouoluti lacrimabili voce dicebant· Aduenisti redemptor nr̄ aduenisti quē desiderātes diu expectauimus descendisti· ꝓpter nos ad inferos noli nobis de esse cum reuersus fueris ad supos Statim pater adā p̄r humani gn̄is exaltauit di· lux illa auctoris lumis est sempiterni q̄ nob ꝓmisit mittere coeternū lumen suuz Et ꝓfa· clamauit di· Hec ē lux patris filiꝰ dei sicut predixi dum essem in terris ꝓplus qui ambulat in tenebris nō· Tunc symeon exultans dixit· Glorificate deū· q̄ ego xp̄m infantem natū in manibus suscepi in tēplo & opulsos spiritusancto dixi· Nunc videt

oculi mei ſalutare tuū qō paſti ante faciem oīm ꝓpl'oꝝ · Ꝑ hec venit q̄dā ut heremita Johēs baptiſta di· Ecce agnus dei· ꝛc · Et dñs extendens manū & tenēs dexterā ade dixit Pax tibi cū oībus filiis tuis · & electis meis Et aſcendens ab inferis oēs ſancti ſe cuti ſunt eū ¶ ¶ Sed occurrūt hic aliq̄ dubia mouenda, vtꝝ aīa xp̄i ſepata· ſiue q̄: cunq; alia habeat vſum potentie ſenſitiu e· Et videt ꝙ ſic· q̄ dictū eſt ꝙ dñs extendēs manū ſuam tenens dexteram ade ꝛc ¶ Certū tñ etiam ex predictis eſt ꝙ corpus xp̄i intri duo quieuit in ſepulcro Videt em̄ ꝙ ſolum xp̄i aīa ſepata habuerit potentie ſenſitiue vſum ¶ Item luce· xvj· Eleuans diues ocu: los videns lazaꝝ ꝛc· Omia aūt illa que ibi tanguntꝫ dicunt cognitionē ſenſitiuā ꝑ modū ſenſus ¶ Contra Ꝑ ſentire vt vult ꝓbus eſt opacō oiuncti· ergo cum facta ſepacōe iam non ſit animal alias non erit opatio ſenſus hoc videt expiīto Quia cecus habet potē tiam videndi q̄ amiſſo oculo non ꝑ videre nꝯ freneticus recordari· ergo ſi ꝑdit organū potēcia ſenſitiua· qñ aīa opaꝫ magis perdit opationē ꝗ qñ organum ſolum ledit ergo anima ſepata magis ꝑdit omnē opationeꝫ ſenſituam· ¶ Ad hoc rñdendū adducīt bō: uenta in· iiij· ſup mgrm di· l· tres opiniones Quidam nāq; dixerunt ꝙ aīa ſepata ſecuꝫ trahit oēs potentias & omnibus vtiꝫ tāq; ſūa liberior vel vberior nꝯ dicunt credenō eſſe ꝓbis In hac pte di· Ꝑ ſentire ſit opacō oiuncti· q̄ nꝯ recte intellexerunt cognitionē poſt ſepacēeꝫ aīe nec vnitatem ꝓpter qm̄ in vna aīa ſunt tres potentie ſeꝫ rōnalis· ſen: ſibilis & vegitatiua· & in eadeꝫ ſubſtantia ꝓpetuo radicantꝫ cum qua nātio ſepantꝫ quod ꝓbi non cognouerē · ſed ſancti Et qm̄ fides noſtra dicit aīas cruciari ignibus Et Caſſi odorus dicit· quod aliis ſenſibus efficatius valet Ideo poſuerūt aīam vſum oīm poten tiaꝝ habere ¶ Secūda opio eſt ꝙ anima ꝫ potentias ſenſitiuas· illa iūq; qua rōnal' eſt· ꝫ qm̄ oīs ſenſitiue exteriores vniuntꝫ in origine & ſenſu omuni q̄ diſtinguuntur in organis Ideo nātio cum ſepaꝫ aīa a corpore recurrunt oēs potentie ad vnum originiꝫ ad ſenſum omunē & ꝑ illum ſenſum poteſt aīa libera ꝙ poterat ꝑ oēs alios exteriores rōne allegationis cum corpore q̄ illo vtitur ad actꝰ oīm ſenſuū· & ita vtit ſenſu intieri· non ſolum intellectu · Et ille ſenſus eſt qui trahit ſecum fantaſmata· Hanc opīoꝝ con firmat Augꝰ· ō ſpū & aīa Et· xij· ſup Gen· ad lr̄am vbi dicit q̄ aīa ſecū trahit ymagi nes rerum corpalium q̄ ꝑ illas ymaginat & cognoſcit ¶ Tercia opīo eſt· quod aīa ra cōalis ſepata nihil cognoſcit niſi mediāte potēcia intellectiua· Ꝑ illā aūt cognoſcit ꝓpt̄ ſui libertatē quod cognoſcebat ꝑ alias potentias ſicut patet in angelo q̄ nihil opa tur ꝑ potentias ſenſitiuas nꝯ vegitatiuas qm̄ dependet ab organo corpali ſicut mani feſtum eſt intuēti ergo ſicut corpe corrupto nihil opaꝫ ꝑ potentias que ſpiciūt vegita bile Ita nihil opaꝫ ꝑ potentias q̄ reſpiciūt ſenſibile per intellectū aūt cognoſcit res ſb odicōibus naꝯalibus ꝑnte materia· & hoc eſt ſenſus exterioris & res ſub odictionibus materialibꝰ abſente materia & hoc eſt ꝓma ginacōis · q̄ illas etiaꝫ res cognoſcit abſtra. ctis omnibꝰ materialibus q̄ hꝯ oīa vere ſa cit· Et ideo recte dicitur aīa ſepata ſentire ymaginari & intelligere non ꝑdiuerſas po tentias ſ· ꝫ per vnam que potēs eſt omnibꝰ his modis cognoſcere ſicut potentia que ē in angelo vt patet in· ij· li· di· iij· ꝓ bleu· ix· Hec opīo vi' boneuentē magis rōi ſona Ad obiectōnes dicendum ꝙ tactus ſiue vi ſio talis eſt intellectualis prout hꝫ modum ꝛprehendendi ipoꝝ ſenſuum patet ¶ V ¶ Querit vtrum aīa xp̄i oēs animas exin ferno liberauit ¶ Rñdꝫ bonauenta di· xxj· terci ꝙ non· ꝫ tm̄ aīas electoꝝ ſuorum· q̄ ſi paſio ipius omnibꝰ poſſet valere q̄tum ad ſuffitientiam non tñ influit niſi in eius membra & quia multi erant in inferno· qui non erant eius membra· nec futuri erant· q̄ extra ſtatum merendi· Ꝺō illos nō liberauit ſed tātum electos· vnde greg· ſuper illud· Ego ſi exaltatꝰ fuero a terra omnia trahā ad meipm̄ dicit· Omia traxit qui de electis uis nullū reliq̄t· & oſee O mors ero mors tua morſus tuus ero inferne· q̄ in celis ſuis Fundituꝰ occidit mortē· mors mortis extitit· q̄ vero in inferno partem abſtulit· & partē reliquit· non occidit fundituꝰ· ſed momordit in infernū ¶ Tercio querit vtꝫ ſtatim poſt mortē ereptos de inferno introduxerit in ce lum· Dicit bonauenta ꝙ non· ſed q̄ntuꝫ ad

locum ·statim in descensu cristi ad inferos in duerunt lumen eternum. & beate facte sunt q patuit eis celum q̃ntũ ad premiũ· & nõ q̃ntũ ad locũ & hec est rõ·q: xp̃s in oĩb9 debuit p̃matũ hr̃e vel tenere q primogenitus esse in multis fratribus igit ante oms ipse ascẽdere debuit · vnde omniũ ascensio differri debuit vsq; ad ascensionẽ xp̃i ·Sua autem dilata fuit per multos dies vt per multa argumenta oñderet vere resurrexisse Actuũ p̃mo· Prebuit seipm viuum p dies xxxx·apparẽs eis Si aũt obiceret quis illud luce·xxiij· Hodie mecum eris in paradiso· Dicendũ q paradisus ibi non dicit locus padisi terestris nr̃ celi empirei·ꝫ ipa aperta visio dicit r̃c ¶ Tertio requies xp̃i ẽ in aĩa munda vt in spirituali & singulari habitaculo· De quo p̃s· Hec requies mea in secl'm secli hic habitabo q̃m elegi eã Naz videm9 locum aptũ esse pro requie si mundus est · vndiq; clausus & custodia munit9 sic ãima apta est vt xp̃s in ea rquiescat si mũda sine omni reprehensione culpabili· si clausa ab extrinseco turbabili & munita custodia notabili· In signum huius xp̃s in triduo qui escere voluit in sepulcro nouo ꝓpter primũ insigto · & clauso ꝓpter· bm custodibus munitũ ꝓpter terciũ q̃ ¶ Quilibet ergo xp̃ianus qui aĩam suam isto facto tempore a fetibus pc̃oꝝ p penitentiã mundauit· & ri xp̃m dei filium q̃ preciosissimũ depositũ sumsit debz cameram cordis dilienter custodire & fenestras corpis ·scz sensus claudere ne p illicitas illecebras carnis cor aperiat· depositũ amoneat inquietet & rapiat Quia Aug9· in sermone de virginib9 · ¶ Continẽ duo est animi appetitus a volũtate oculoꝝ auriũ olfatiendi tangẽdi gustandi Et certe merito q: sicut intempalibus rebus qui rez sibi dispositã p neglientiã perdiderit puta q scistam vel cameram vel domũ non claudit & fur intrans capit tenet depositanti de damno satis facẽ· vt habet ·ff·depositi l.i· Habet etiam ibi q̃p si aliquis alteri custã signã depositaũit q ei spes rez seu thesaurũ monstrauerit & p neglientiaz pdiderit ·tenet alteri de damno Etiã si vestimenta balneatori data ad seruandũ pierint siquidez nullam mercedẽ seruandorũ vestimentorũ accepit depositũ eũ teneri q dolũ dũtaxat prestare de hoc putat impator qõ si accipit ex cõducto· Debet igit quilibet de deposito vel locato talem diligentiã ad hibere etaz maiorem q̃ si res esset sibi ꝓpa quod si non fecerit tenet semp de damno satisfacẽ· Hec pro tanto dicta sunt ad spirituales doctrinaz vt q̃ corp9 xp̃i thesaurũ incõparabile hodie vel heri q̃ depositatũ sumpserũt a manib9 sacerdotũ diligenti custodia caueãt omnes sensus claudãt ne eũ amittant per peccatũ mortale Alias de damno dato quis se obligat ad penam eternã nulla eni subest excusatio· q: q̃nuis i spe aliena q̃ i cista occulte xp̃iono det monstrat9 tñ est clare p sacerdotem in cena dñi & in pasceue quis q̃lis vel quantus sit & q̃nta p nobis sustinuerit in cruce morienda· qz ¶ Sequit secunda pars In qua tractat de excellentia numeri figuralis· ibi die septimo Naz dies septim9 ẽ dies requiei Exo·xxij· Sex dies opabaris septimo requiesces ab ope Naz bm pictagoram & alios antiquos sapientes septenariu9 nus dr̃ esse pfect9 q ex p̃mo ipari q pari po olũmat Prim9 em̃ impar trinari9 p̃mulq; quaternarius ex quibus duobus septenus ostat qui eisdem suis ptibus multiplicat9 in duodenarium surgit· Nã si tres per·iij· seu·q̃tuor· per tres· ducimus·ad duodenarium puenimus Dicit etiam pfectus ex co· q̃m in recipiendo a binario vsq; ad denariũ oĩes alij a septennario p̃ducunt alios & producunt ab alijs multiplicando excepto solo septenario vt bis duo sunt·iiij·bis ter sũt sex·q̃ter duo sunt·viij·sic multiplicati p̃ducunt alios numeros infra denariũ·ꝫ sic nõ est de septenario q̃ infra denario a nullo p̃ducit nr̃ producit Et ideo pictagorici dicebant septenariũ mineruam & virginem·& perfectũ· Deus i' q̃ solus nullam nouit imperfectiõez vt dr̃ ex̃ de bapt̃mo·c· Maiores oĩa bene & perfecte ordinans in septinario numero multa odidit Naz totũ vite p̃ntis tps in·vij·diebus voluit·vij·planetis quibus corpa inferiora naturaliter reguntur· celum ornatur Septimo die opletis oĩbus operibus facture sue deus benedixit xp̃us ecclesiaz suam sponsam septem virtutibus scz trib9 theologicis q·iiij·cardinalib9 septez sacramentis·septem sp̃ssancti donis · septez p̃cipalioribus flori articulis scz ĩcarnacõis

baptmi·passiõis mortis ad inferos descēsꝰ
resurrectionis ascensionis ⁊ aduentus eius
ad iuditium dotauit Hic septenarius dedu
ctus est ad duodecim qñ per ·xij·apl'os est
traditus ⁊ declaratꝰ· sine quo nemo viuit
hoim·ꝫ mortuꝰ manet nisi septenario nũo
a xpo rectificet Pro quo·Ioh·in Apoc.v·
fleuisse legit ·dum vidisset librũ signatum
septem sigillis formã impmentibus in celo
⁊ in terra ⁊ apud inferos·⁊ nemo esset di:
gnus apire eum ⁊ soluere signacula eus ñ
leo de tribu iuda ·⁊ xp̃s dei filius hic enim
apperuit librum deitatis ⁊ veritatis·⁊ for
mam septem fidei articulo⁊ dono⁊ siue vir
tutũ nobis impressit docendo q̃d est in celo
q̃d fecit in terra·⁊ quid in limbo ¶ Quod
etiam figurat·iij·Rꝝ·iij·in heliseo q̃ sup
puerum mortuũ sepcies inspirasse describi
tur Et xp̃s expansis manibus in cruce sup
pp̃m extinctũ septies inspirat·⁊ qñ in cruce
moriendo os suum apperit suauissimum·⁊
sepcies loquendo sp̃m spẽali dono remuni
cat· ⁊ defectus per peccatum acceptos ex
pellit pro quo erat sapiens· ¶ Eccl·xj·dicens
Da partes septẽ ·⁊ dona p que aĩa reficiat·
Hꝫ ¶ Naꝫ spũs hũanus per peccatum in
potentijs suis receperit iacturã magnã tri
plicem defectum ō que donant septẽ dona·
¶ Intellectiua per q̃ cognoscim⁹·
¶ Volitiua p quã appetimus·
¶ Optatiua per q̃ cuncta facimus ·
¶ Defectus nanꝫ potentie intellectiue fu
erunt tres·scz vtilitas in essendo·debilitas
in cognoscendo·⁊ ambiguitas in eligendo
Nam intellectus humanus ante peccatum
erat valde clarus nobilis ⁊ subtilis·multo
plus sole·ꝫ peccato hominis rubiginatus
est ⁊ turpis effectus ⁊ vilis· De quo oque
rebat dñs Iere·ij·di·aĩe Am̃ vilis facta es
nimis Sed dñs noster hunt defectum atten
dens in passione sua remedium vilitati ad
hibuit ⁊ donũ intellectus prestitit mediãte
quo posset q̃priam vilitatem cognoscere·⁊
optunum remediũ impetrare · In signũ hꝰ
latro dono intellectus reductus in cruce ad
vilitatem q̃priaꝫ se recognoscẽs dixit ad sociũ
Nos quidẽ iuste nam digna factis recipim⁹
Conuertens aũt intellectũ ad eum qui secũ
pendebat xp̃m nouit cum innocentẽ ⁊ sal:
uatorẽ quare inuocauit eũ di·Memẽto mei
dñe dum veneris in regnum tuũ luce·xxiij·
Ihs aũt dixit ei· Amen dico tibi· q̃ hodie
mecum eris in paradiso q̃i di·q̃ dono tibi i
misso·⁊ infuso non restitisti·sed vilitatem
q̃priaꝫ cognoscendo meã gratiaꝫ inuocasti·
veniam impetrasti ⁊ paradisum meruisti·
Illud donum peciit sibi dari p̃s·di· Da m̃i
intellectũ vt discam mandata tua Hꝫ vere
illud donũ spernunt brutales viuentes ꝟm
sensualitatem in gulositate· De quibus dic̃
apl's phi·iij Ambulãt vt ĩimici crucis xp̃i
quoꝝ finis interritus quoꝝ deus venter est
qui terrena sapiunt ·vñ Ihs longmõ dixit
q̃ filij duo sunt ex hoibus huius mũdi sol
liciti · vnus est cui altitudinẽ ⁊ nobilitatẽ
ãnuit deus ⁊ ipe nihiloĩꝰ ad alterius m̃i
plimitatẽ ⁊ nobilitatẽ conat· Alĩ est victũ
hñs exiguũ ⁊ sustinet donec veritatꝫ ꝓpen
dit·⁊ bene ad modũ seruit deo ⁊ nullꝰ isto
rum erat·q̃ vterq̃ sapit que dei sunt· Sed
illi qui terrena sapiunt·⁊ non que dei sunt
multipliciter p intellectum erant· Cõtra q̃d
datur donũ intellectus vt intelligat homo
quis sit qualis vel quantus ⁊ vbi·⁊ cum
intelligat in omnibus vilitatem se sursum
in creatorem erigat in quo solo poterit hꝰe
nobilitatem Quare apl's ãmonet Que sur
sum sunt sapite·non que super terrã· Col:
iij· ¶ Secũdus defectus est debilitas in co
gnoscendo· Intellectus eñ humanus scõm
plim·iij·de aĩa Infinitum tenet gradum in
genere intelligibilium ꝓter q̃d ad cogniti
onem altissimarum causarum· Ita est elon
gatꝰ ⁊ debilitatus quod se habet ad cogni
tionẽ veritatis·sic̃ oculus noctue ad radiũ
solis·⁊ metha· De quo defectum aduertens
xp̃s in cruce rogauit patrem vt hunc defe:
ctum aspiceret ⁊ crucifixoribus indulgeret
q̃ nesciunt quid faciunt Sed otra hũc defe
ctum deus ex sua liberitate impmit anime
sigillum ⁊ donũ sapientie p quod eleuatur
intellectus hũanus in tanta altitudine·vt
non solum intellectus doctoꝝ ⁊ magnoꝝ·ꝫ
etiã iuuẽculaꝝ ⁊ pueroꝝ altissimas ineúbe
ratis ocul' pñt cognoscẽ cãs·ꝫmo talia scire
que humanitꝰ in attingibilia sunt acumie
rõnis hoc ꝓuenit singulariter ex dono sapi
entie Quare aristo·ꝓmo metha·di· Sapiẽ
tis ẽ cognoscere altissimas causas· Qui eñ
illud donũ habet tm̃ eleuat p desideriũ ad·

celestia q̄ sibi vilescunt oīa terrena Et ideo volens scire an illud donū habeat attēdat ibi duo signa · Primū si delectatur audire verbū dei bonitatis · iocunditatis & beatitudinis eterne Secundū si te oturbet audiē vana & terrena Cerñ Inueniſti plane sapientiam si prioris vite defleas peccata si hz vite desiderabilia puipēdas si eternā beatitudinem toto corde affectas · Tercio intellectus hz ambiguitatē siue prolixitatē in eligendo · Nam q̄ in oībus melius est eligendum hō ad tantā deuenit dementiā q̄ non odideret bonum a malo & magis bonum a minori & p̄ osequens errando sepe vnum pro alio eligit Conī q̄ defectum dedit deus bonū scientie · Que scientia non est astrorū nec talium · ꝛ scientia q̄ hō conditorē suū & se ipm̄ pfecte cognoscit siue que iudicat ó creaturis · & eius diuinus honor non tribuatur ꝛ deus iuste adoret Iudicat peccata esse lam̄ tanda & virtutes amplectandas · Pro isto dono rogauit ꝓpha · di · Bonitatem & disciplinā & scientiam doce me ps̄ · Illud donū xp̄s in cruce omendabat ī eius dignissima matre dicens Mulier ecce filius tuus q̄si d · Ecce tu que naturaliter & materno affectu opateris mihi eligendo tñ melius scia tibi a spiritusancto inspirata scz potius hoīs redempcōm · & p̄ris celestis ac mee volūtatis adimplcōz q̄ ꝓpaz dono tibi aliū filiū q̄ tibi seruiat loco mei tuis votis obediat ¶ Sed querit an virgo gloriosa scientia diuinitus inspirata cognoscens per mortem crucis velle redimere genus humanum in passione xp̄i habuit summum gaudium Et videt q̄ non · Quia luce primo di · Tuam ipsius animā ptransibit gladius · Quod p tractans Damascenus di Dolores q̄s vgo effugit piens hos xp̄i dolorem sustinuit ita q̄ gladiꝰ ipsius aīaz ptranſiuit Et Aug⁹ · Cum vsura accepit in passione dolores q̄s non habuit in xp̄i natiuitate Contrariū ptz opando statū eiꝰ ad omīa ad q̄ opari p̄ · ꝛ po opādo ad deū sic · q̄ mēs ordinata ad diuinā voluntatē p̄fert voluntati sue & plus incōpabiliter gaudz de dei honore q̄ de sua ꝓpa vtilitate · Sed xp̄i passio adeo erat voluta & diuine voluntati acceptissima · ergo ꝛ virgini gratissima vl̄ non erat in mente ordinata vel q̄ ignorabat passionis efficatiā vel q̄ nolebat dīni honoris emendam · q̄ nullo modo vez est ¶ Ecdo cōpando eam ad mentē filij q̄ mēs eius vna erat & sūme oformis ī volitamente filij aliter nō sūme eum diligeret ꝛ mens filij suam mortē sciebat · vñ ꝛ dixit Sitio ergo & ipa similiter oīs cm̄ voluntas rōnis vel plene consiliata est oformis dco in volito absolute · ¶ Tercio opando eam ad genus humanū · q̄ ipa se sciebat matrem esse ꝓpter genus hūanum & sūme se gaudebat esse matrem · ergo sūme diligebat salutem gn̄is hūani pro qua mīni impij obtinuerat dignitatē ¶ Quarto opando eam ad meritē sc̄iz · q̄ sc̄ti amore xp̄i passionis se libentissime tradebāt morti Ideo martires sanctissime ꝓpter cristi amorem filios proprios videntes occidi · summe gaudebant · Ergo multo magis ipsa cum esset caritatis feruencōris ¶ Quinto opando eum ad omūe bonum quia nulla est mens ordinata que non prefert omune bonū vtilitati ꝓpe maxīe quando ex hoc nullum sue saluti fit p̄iuditiū · Sed xp̄i passio omune bonū erat expediēs oībus ergo ipa illud sūme diligebat ¶ Sexto opando eaz ad desideria p̄m quibꝰ sūme opatiebatur ipa et quorū liberacōm sūme desiderabat quod sciebat non posse assequi n̄ per filij passionem · ¶ Septimo opando eam ad seipsam sūmo em̄ desiderio flagrabat deum videre & suam ꝓpam salutem obtinere quod tamē sciebat optinere non posse nisi p ꝓprij filij passionem ymo etiam ipa cū filio pata erat mori Respondet Nicolaus · de lyra · in · iij · sup mg̃m q̄ sūme gaudebat ¶ Ad cuiꝰ intelligentiā est sciendū q̄ beata virgo erat mater erat & nihilominꝰ virgo beatissima q̄ mater ferebat ad filium materno affectu & teneritudne intm̄ etiam q̄ ipius animaz passionis gladius ptransibat · Mouebatur em̄ affectu naturali quo mens fert in bonuz suum & bonum nature & naturaliter bonū Et ideo naturaliter de eius oblacōe scilicet vite xp̄i naturalii boni sūme dolebat · Erat nihilominꝰ & virgo sanctissima & prudentissima habens plenissime donum scientie · ꝛ ideo voluntate libera ꝛ electiua que vt rō mouet summe oformabat dine voluntati & salutem humani generis summo desiderio sciebat ꝛ ꝓpterea etiam filium ad passiōem

offerebat· vñ pte illa scz voluntate rōnis ī bonū finale ferebat ita ꝙ sic xp̄us ꝟm ptem supiorem erat ꝟprehensor & sūme letabat in hoc temino scz gaudio supnaťaliter tenebatur· tamen ad ptem inferiorē erat viator & summū dolorē patiebat q̄ naťa vt naťa in bouū ꝟueniēs ferebat Ita volūtas virgis caritate informťa volebat & gaudebat ō xp̄i passione & sic supnaťaliter ī illo ťmino tenebatur & naťaliter in obiectum sibi ꝟueniens ferebat scz in vitā xp̄i· q̄re ⁊ summe letabatur & dolebat mater de cristi passione ¶ Per hō ptz ad argumta ꝙ concedendū ē ꝙ sūme dolebat nec tñ erat ꝓp̄t hoc q̄ gauderet ꝟm iam dicta ¶ Secūdo dico ꝙ potentia volitiua est etiam p̄ peccatū infecta Et specialiter in tribus ¶ Primo ꝙ nō in oībus opibus suis virtutis ocupiscibl̄ regulaťab intellectu· ꝟ q̄ñq̄ quodam ī petu agit sicut equs & mulus sine freno· & direct ore sic ipsa sine intellectu Quare freq̄nť ad vilissima ⁊ scelratissima vicia festine se curuat impetu sui desiderij ⁊ modicum & nihil q̄ desiderat sibi negat· ecc̄i· xx· Oia que desideraverunt oculi mei non negaui eis nec phibui cor meū q̄ n̄ ēmi voluptate fruerer Contr̄ istū defectū· & impetum damnosum datur nobis donū cōsilij cuius est cognoscē & preuidere ea que sunt ad finem ad deno tandū ꝙ oia sunt fienda a cōsilio ne dimisso consilio quis in opacōe sua reptet inutilez pēnaz Prou· viij· Sapientia habitat in cōsilijs Et· Sene· in quadā epl'a dicit Tunc consilia salubria siue salutaria notant̄ cum alludis p̄sperit̄as tunc velut in lubrico nec retinebis nec dabis ei impetum· ꝟ respicies quo eūdum sit & quousq̄· Nec ille· De illo dono docuit nos saluator in cruce· In· iij· verbo dicens· Sicio· ⁊ voluntate cōsilio regulata qua patior fructum etiam ⁊ vtilitatem passionis omnibus prouenire affector ¶ Secundo voluntas non est regulata in irascibili virtute & ideo q̄ñq̄ hz impietatez & crudelitatem ꝟ dictamen recte rationis· Nam naťa dictat pietatem ad proximū sic mēbz ad mēbrū Voluntas vero inōrium ꝟ legem nature· & dictamen recte rationis q̄ñq̄ exercet in humanitatē & crudelitatem quod magnum nephas est· ff· de iustitia & iure vt vim dicitur Cum natura inter nos q̄dā ius cognitionis constituerit homini homini insidiari· ⁊ ō rōnem irasci nephas est· Et igit̄ ō hunc defectum prouisum est homini de dono pietatis quod nos recte ordinat ⁊ doceat qualem reuerentiam debeamus habere ad deū & pietatem ad proxim Vñ· i· Petri· i· Gratia vobis & pax impleat ad vitam· & pietatem donata nobis sunt· de isto etiam dono instruxit nos saluator ī cruce dicens Consūmatū est q̄i dī· Omnia que ex pietate ordinaui patienda pro salutione hūani generis iam cōsummaui· & in nullo me difficilē reddidi Sic etiam ex pietate alter alterius onera portare debet Iux aplm Alī altriz onera portate ñr̄ ¶ Tercio voluntas habet timore filitatem seruilem ⁊ met em̄ malū & dimittit non ꝓpter dei amorem ꝟ ꝓpter timorem pene· Timor iste non est meritorius· ꝟ seruilis· Et dicit seruilis q̄ sicut seruus timore premij amissionis & castigacōnis dñi cauet malū ne suspendaťcauet furtū ñr̄ licet talis timor sit quodam modo bonus· q̄ disponit ad filialē timorem sicut acus trahit filum· licet ipa nō cōiungat tñ inducit ad id quod coniūgere habet Sic timor seruilis non est meritorius ꝟm se nec coniūgit hominem deo ꝟ disponit & ī ducit timorem filialem que ꝟ dilectōz copulat deum & hoīem De illo timore seruili dr extra de re· iuris Qui ex timore facit p̄ceptum alias q̄m debeat facit ⁊ iam non facit Ne ideo tantus labor noster sit cassus· & inutilis ꝓuidit deus nobis de dono timoris filialis qui est timor dei ⁊ fons oīs meritu· Prou· viij· Timor dñi fons vite Sic enim dei filialis· q̄ sicut filius naturali instinctu diligit patrem ⁊ eius voluntatem humiliť facit ⁊ ex amore· Sic isto dono quilibet dei voluntatem ex amore sine ꝟdictōe adiplet ¶ Hunc timorem filialem xp̄s se oñdit habuisse· q̄ñ nimio amore patris voluntatem in cruce fecit· quare dixit deus deus meus ñr̄ q̄i dī· O deus pater cuius voluntatē filiali amore semp adimplere desideraui iam pro salute hoīs patiendo vt debuerae me non defendisti· ꝟ vt voluisti· & ergo meī manibus occidentium dereliquisti· Sic quilibet timore filiali & nō seruili oformare debz se diuine voluntati & eius mādata adimplē·

¶ Sed q̄ñť an timor seruilis sit denū

dei vel nō. Rñdet bonauentura in scripto suo sup mḡm di. xxxiij. Q2 est donum spūs sancti. q̄ sicut donū dei est credere penas futuras proeo q̄ est ibi quedam cordis illūnatio & direccō. Ita penas eternas fugere & timere est donum dei q̄eo q̄ ex tali dono est cordis emolicō & fluctus concupiscibil restrictio & hec est quedā rectificatio Q2 aūt emolicō sit ibi di. Iero2. Induxisti domine cor nostrum n̄ non timeremus te Q2 aūt ibi si cōcupiscentie restrictio inuit. ps. Cōfige timore tuo carnes meas. Quod quidem fit non timore casto solum. ꝫ etiam seruili quo timet eterna supplitia & diuina iuditia. & ꝓpter illoꝝ timorem cessat homo a peccatoꝝ ꝓpetracōe licet non cesset a voluntate sicut dicit glō. & hoc totum est a diuino munere

Si obicitur q̄ spiritꝰsanctus cōpatitur secum donis suis. ꝫ cum timore seruili se nō opatit. Dicendū q̄ est qǒdam donū a spū sancto & cū spūsancto Qǒdam qǒ est a spūsancto & qñq̄ stat cū spūsancto qñq̄ nō Est etiam aliud donū a spūsancto ꝫ non cū spūsancto. Primū est donū caritatis qǒ est a spūsancto & semp cū spūsancto q̄ p ipsum est aīa hītaculū spūsancti Scōm est donū ꝓbie quod est a spiritusancto nō tñ semper cū spūsancto. scz q̄ qñq̄ etiam est in malis Tertium est donū timoris seruilis qǒ est a spūsancto. ꝫ nō ē cū spūsancto. q̄ ꝓparat ad spūmsanctū. & de hoc dono non est verus q̄ spiritꝰsanctus se compatitur cum donis suis. Tercio dico q̄ virtus opatiua est intm̄ debilitata q̄ ex puris naturalibꝰ nullū bonum opus inceptum p̄ ad finem eterne beatitudinis producī ps. Q̄es declinauerūt simul inutiles facti sunt. non est qui faciat bonū non est vsq̄ in vnū. Ideo dñs noster ꝓuidit nobis de septimo dono scz de dono fortitudinis Quius virtus est tanta vt bonum opus inceptum deduret ad bonū finē vt quilibet habens hoc donum dicē possit illd. ps Fortitudo mea & laus mea dñs & factus est mihi in salutem. Hoc oñdit saluator in vltimo verbo quando in cruce omendauit spm suū deo p̄ri dicēs. In manꝰ tuas omendo spm meum q̄i di. Quia in fortitudine tua opus humane saluacōis incepi. & ad finem osūmaui spm q̄ semp in fortitudine tua omendo vt valeat miserabilē lim

bum destruē & captiuos electos tuos liberare & ad protecc̄oem tuam dirigere

Sed circa illud donū fortitudinis queritꝰ quō differat a vtute cardīali. & an vtutes dona & beatitudines sint idem Rñdz bonauentura. di. xxxiij. tercij. Q2 dīa inter illa assignatur penes actus ꝓos Nam horum quidā actus sunt primi. q̄dam medij. quidā vltimi siue pfecti sicut videre possumus in actu cognitionis siue cognoscendi Vbi primus actus est credere. Scōus intelligere. Tercius corde videre Scōm hanc triplicem dīam actuū sunt in nobis tres differē tie habituū gratuitorum. scz virtutū. donorum & beatitudinū Ita q̄ virtutes sunt ad actus ꝑmos vt fides ad credendū dona ad actꝰ medios. & intellectꝰ est ad intelligendū beatitudines ad actus vltimos & perfectos sicut munditia cordis ad deum videndum Et qñ in primis actibus potentie rectificātur In secundis expediuntur. In tercijs ꝑficiunt Hinc est q̄ habitus virtutum sunt ad agendum recte habitu donoꝝ virtutum ad agendum expedite habituꝰ beatitudinū ad agēdum patiendū pfecte post ꝫ aūriſti habitus fuerint in aīa oñtet in ea status q̄dem quietacōis & delectacōis. In qua duo occurrunt. scz q̄dam spūalis refecc̄o. & ipiꝰ refeccōis ꝓpcō Ideo ad p̄dictos habitus adduntur fructꝰ & spūales sensus qui nō dicūt nouos habitus. ꝫ habituū pfectū statū & vsum. Item ad hec oīa hñda p nos non sufficimꝰ. Ideo data sūt nobis āmicula septem sacramentoꝝ. In quibus ꝑm diuersitatem effectuū gradiat ad nichoacōz ꝓfectū & osūmacōez oīm habituū predictoꝝ Ex his appet non solum dīa inter virtutes & dona ꝫ etiā int̄ oīa q̄ oputant int̄ munera gr̄e scz vtutes b̄itudies fructꝰ sensꝰ spūales & sacra Nota fructus sunt. xij. scz caritas gaudiū. pax. patia. longanimitas. bōitas benignitas. mānsuetudo. fides. modestia. ōtinentia. & castitas Sensꝰ vero spūales dicunt̄ ꝓcpcōes mentales. que p speculationem est & incipit a sensu & puēit ad ymaginez ab illa ad rōnez. ab illa ad intellectū ab illo ad intelligentiam. Sequit̄ tercia ps in qua tractatur ō magnificētia exercitij integralis. ibi ab cōi ope Pro quo moraliter notādū est q̄ sicut dicit Aristo. iij. meth.

questionē non potest solucrequi nescit eius ligamentum. Quis eñ pfecte pt̄ euadere egritudinem nisi prius nouerit egritudinis laborem Et qs in amissione boni filij mris posset ponderare dolorē. nisi prius vl' pmo senserit matris ad filiū amorez. Cum igitur nulli dubiū. quin virgo clemēs mater xpi maiorem affectum ad suum vnigenitū habuerit q̄ aliqua mater mūdi habere potest ad suum natū. q̄ etiaz grauiorē amaritudinē & dolorē cordis suscepit in eius morte & corpali sepacōe. Potest ergo bene rñdere & q̄stionez oñi inquirenti solue. quia igit inquisitio veritatis facienda est n̄ qs conuēsatē et notē extra de electione. Postq̄ etiā siue vir siue mulier. amicē siue inimicē cū quibus quis vitam pegisse dicitur pt̄ in quisicōi rñdere & testificari veritati. vt dī in Aute. de heredibē & falsidia ostituti. qm̄ aliqua Queramus ergo a pia matre cui notū est cum qua conuersatus est & vitaz pegit. Quo abyit dilectus tuus o pulcra mulierum. soluit q̄i dī Abyit ab oñi opere quod patrarat. ß prius abyit.

Ad extremaz ingratitudinē iudeoy.
Ad sepulcri latibulū a visione oculoy
Ad incredulitatē p infidelitatē discipuloy
Abyit nanq̄. primo dilectus filiē marie ad extremā ingratitudinē iudeoy. Nam vt dicit .S. de apostatis hi qui grauior pena est conseruari inter homines. & hominum suffragijs qm̄ q̄cul ab hoibus solatium nō sentire Vñ leuior est pena alicuius remotū esse ab amicis & q̄pter hoc carere suffragio amicoy q̄ iuxt amicos esse & eoy suffragia nō hre. Sic q̄culdubio gue fuit xpm in tra iudeoy q̄i cum pecuali ppio. & singulariē electo oūsari bñfaciendo sanādo infimos oppressos a dyabolo liberando & non soluz cauere coy suffragijs pmo etiaz videre coy maxiaz ingratitudinē. vt eum qui venit ppē eoy salutem n̄ ex eis nasci voluit ad eorum gloriam & honorē non essent otenti morte seua extinguere pmo morte turpissima condemnare & confundere nec sufficit interficere ß i infinitis torturis clauis flagellis & spinis affice & vulnerare Scribit em̄ doctor deuotus bonauenta in quodaz opusculo a viris fidedignis opto q̄ marie filius habuit vulnera. vj. milia. vj. centa. lxvj. q̄ntum hz legio. Eccl. v. Pluuie guttas quis dinumerauit. & profundū abyssi q̄s dimēsus est Pluuie guttas quas pluit ipm celum ibs xpc stillans vberrimis stull' sanguinis quis enumerauit q̄i d. difficile fuit hoc scire hūanitus nisi fuisset reuelatum dinitus O q̄ doloroſus fuit aspectē marie in corpe filij tam vulneroso. O q̄ lamentabilis aspectus in vtroq̄. q. nunq̄ fidelior mater ad puer & econuerso O qualis sepatio vbi tanta caritas de quo non inuenit similis inter matrē & filiū. vñ ozig. Q̄ maria sic lamentat filiū suū cum tanta discretione. q̄ oēs induxit a lacrimandum qui videbant eam.

F Sed iuxta iam dicta querit verum dolor q̄ habuit maria in xpi passione excedit dolorē cuiuslibet martiris Et videt q̄ non. Primo ex supposito q̄ nullus tantum dolet de malo ppio sicut n̄ tantum diligit alterū sic seipm. ß dolor virgis erat d alio scz xpo Dolor aūt mris de seipa i maior erat dolor cuiuslibet martiris Item leuior ē dolor qñto gaudio pmixtior. ß in virgine erat gaudiū summū. ergo & dolor minor Item d est lesio interior. i. mente & carne ē maior tristicia n dolor. vbi alter tm̄. ß in virgine nulla erat lesio in carne. sed tm̄ in mente. In martiribus vero interius ergo plus dolebant Sed ō lucen. Tuam ipsius aiam ptransfibit gladius Ex quiq̄ rōnis supdis Primo q̄ dicit tuā Argumento sic quia virgo non fuit passa aliud martirium nisi in xpi passione. ergo si non plus doluit qm̄ aliquis martir non plē meruit ß n̄ martirium fuit plus meritorium & sic in gloria haberet minorez aureolā que debet martiribē q̄ alij martires. vel haberet nullā & q̄libz est inconueniens Secōo q̄ dicit ipse Arg. sic q̄ acerbior fuit gladius passionis xpi q̄ cuiuscūq̄ martiris. sed gladius ipsius scz passionis xpi eius aiam ptransiuit ergo acerbior fuit gladius passionis eius q̄ alicuiē martiris. Tercio q̄ dicit aiaz Argumto sic. q̄ maior est afflicō penetrans aiaz scindendo q̄ que carnem scz in alijs penetrauit carnez. in virgine mentē igit maior fuit afflicō virginis q̄ alicuius martiris. Ideo dicit maria q̄ mēte passa ē plꝰ q̄ martir fuit. Quarto q̄ dicit transfibit. Fortius enim ptransfit aīa in amissione q̄ sume diligit. qm̄

in amissione ꝑ odit ꝫ virgo beata summe diligebat vitam corpalem xp̃i martires v̊o suã ꝓpam odiebant · ergo plus doluit v̊go amittendo vitã xp̃i ꝑ martires amittendo vitã ꝓpam ¶ Quinto q̃ dicit gladius quia magis est penetrans gladius ꝯpassionis ꝑ gladiꝰ passionis Vñ bern̄ dicit Fugientibꝰ aplis in faciem filij se opposuerat mater · & gladio doloris aĩe eius infixo vulnerabaꝰ sp̃u · ⁊ cruciabaꝰ affectu & qõ in carne xp̃i agebant clauis & lancea hoc in eius mente ꝯpassio naꝰalis ⁊ affeccõis materne angustia · Hec ille ¶ Dicendũ i° ꝫm nico · de ip̃ra in · ij̃ · sup sn̄ias q̃ virgo sustinuit ĩ passiõe xp̃i magis marꝛium ꝑ aliq̃s martir · ¶ Vñ hec questio querit an dolor cõpassionis q̃m virgo sustinuit fuerit maior ꝑ dolor passionis qua martir passus est · ¶ Et ideo intelligendum q̃ dolor passionis oritur a lesione carnis cũ ꝓcepcõe sensus & redũdat in aĩa Dolor vero ꝯpassionis orit & incipit ĩ aĩa ⁊ redundat in sensum & carnez q̃nto igitur anima est potentior & magis dñans super carnem ⁊ caro delicatior ⁊ magis subiecta aĩe tanto fit maior redundãtia ⁊ maior dolor ẽ · q̃ incipit ab aĩa ꝑ ille q̃ incipit a carne q̃ i° ita erat in bt̃a v̊gine · iõ maior fuit dolor ꝯpassiõis in ipa ꝑ dolor passiõis q̃ est ex parte naꝰe corruptibilis cũ magis sit exterminatiꝫ corpralis vite ꝑ dolor ꝯpassionis qui p̃cipaliter est ex pte aĩe · Aliq̃n tñ homo absorbetur in illo dolore q̃nto taliter ẽ ꝓturbatus ⁊ non ꝓsistit solum in naturali voluntate ¶ Ad primũ dicendum q̃ verũ est de dolore passiõis non ꝯpassionis ¶ De alio p̃ esse maior eo q̃ ordinatus exquo est compassionis ⁊ in mente ordinata caritate nullum hz ꝛeinaculum quin toto impetu & efficatia habitꝫ ad cõpassionẽ ferat · ¶ Ad secundũ q̃ voluntas in virgine q̃ntum ad vtrãq̃ fatiem ferri in totũ actũ totaliter sinebaꝰ ¶ Ad tercium dicendum q̃ in martiribus parum erat lesionis in mente · ꝫ tota ꝓsistebat q̃i in carne Vnde ⁊ ꝓcipiebãt consolacõz aliq̃n In virgine vero erat econverso ¶ Secundo marie filius abijt ad sepulcri latibulũ a desiderio oculoꝝ maternorũ iuꝛ illud qõ matri dignissime longe fuit ꝓdictũ Eze · xxiiij̃ Ecce ego tollo a te desiderabile oculoꝝ tuoꝝ Vñ eũ q̃ heri vidit viuũ mox videt mortuum ꝓmo hodie nõ licuit · videꝰ viuũ ⁊ mortuũ & qõ maius est tangere q̃ tumulum clauserunt & clausum signauerunt ¶ Sed quo iure abstuleꝛt matri vnicũ filiũ ꝑ circiꝰ · xxxiij̃ · annis ltĩme possidẽdo prescripsit certe iure nullo Quia vt habeꝰ exꝫ de ꝓscriptionibus · c · sanctoꝝ possessiões possesso · p · xxx · annos quiete & sincere ꝓscripbunꝰ Sic mater vnicum filiuz vltra terminum assignatũ inq̃ete possiderat & sincera mente eum ꝯcipiendo · & in vtero eum diu gerendo · alendo · & rapiendo · & tñ ꝺ iuris ordinem ẽ ab ea raptus vt nõ ei liceret ⁊ dum videre · ꝫ quod lamentabile est ⁊ eũ tangere Ideo criminosam mater accepit in iuriã a ꝓdis iudeis ¶ Et ergo maria maꝰ assimilaꝰ pauꝑi cui diues abstulit vnicã ouem ꝑ nathan ꝓpha sub enigmate ꝓposuit dauid · ij̃ · Rꝝ · xij̃ · vbi diꝫ q̃ nathan missus a dño ad dauid ꝺ occisiõe vrie dixit erdo ꝺ inditiũ · duo viri erãt in ciuitate vna vnꝰ diues alter paup Diues hẽbat oues ⁊ boues pl'imas valde · paup aũt nihil habebat omnino preꝛ ouem vnã puulã quaz emerat & nutrierat de pane illius comedẽs & de calice eius bibens · & in sinu eius dormiuit q̃ filia · Cum aũt peregrinus quidaz veniꝛz ad diuitẽ · perẽs illũ sumẽ de ouibꝰ & ꝺ bobus suis vt exhibẽt conuium pegno illi qui ad se venerat · tulit ouẽ viri pauꝑis & ꝓparauit cibos illi pegrino Iratus autẽ dauid aduersus hoiem illũ dixit ad nathan viuit dñs q̃m filius mortis est ille q̃ fecit hꝰ Adapta ad mariã & vnicum filiũ eiꝰ agnũ innocentem qui nutrierat ꝑ ꝓꝛs iudaicus cui deus multa beneficia fecit · & ditauit q̃ vt peregrino dꝑaboo conuiuiũ pareꝛ ꝓter sui instinctũ agnum pauꝑis hois & matris xp̃i mactauit · Quare dignatus est populꝰ ille non solum punitione tempali ut minia calamitate & miseria hic corpaliter vl'temperaliꝛ q̃tidie moriatur sed etiam ut morte ꝑpetua dãneꝰ ¶ Tercio q̃ramꝰ o maria quo abijt dilectus tuus dicit ad incredulitatem discipuloꝝ suorum p infidelitatẽ Sola emstãte virgine ĩ fide ceteri p infidelitatẽ ceciderunt · Vñ naturaliter naꝰa feinea est fragilis ad resistendum mobilis ad pseuerãdũ pni inditij̃ ad ꝺsulendum · vñ Seneca · in ꝺ remedijs Nihil tam mobile tã vagum quã

femina3 voluntas ¶ Dicitur etiam vulgo· ꝙ femina cito ꝺsulit & raro melius eligit· ¶ ¶ Hunc aũt triplicẽ defectũ maria virgo beata ābstulit a natura feminea cum eam sup virilem pfectionẽ discipulorum xp̃i singularit sublimauerit vt ꝑz tam ī tolerātia passionis ꝺstantia fidei & dilectiõis· & etiam pspicatia iudiciꝫ & accõnis ipos discipulos a xp̃o dilecto incõpabiliter excesserit quod ꝑz ex eo ꝙ discipulis p̃ timore mortis fugientibus & in fide facillantib9 ipa inocussa cõstitit a ꝺcepcõe filij semp credidit in oĩ casu semp melius eligit· qđ patz ex hoc ꝙ salute hũani gn̄is acerbitate passiõis sui filij p̃elegit magis xp̃m filium eius penaz pati acerbissimã· qm̃ genus hũanum non rede misse ꝛc Anselm· ¶ ebet ergo merito laudari q̃ est domus firma q̃ nec fluia n̄ venti n̄ ymbres· i· varia genera passionũ xp̃i que irruunt & ipam subuertere non potuerunt a fide subuersis oĩbus alijs· qui ip̃m purum hoiem esse crediderunt cum tot & tanta alacriter pateret· Et hoc oñdebat in his trib9 noctibus in matutinis in· xij candelis accẽsis quaz vna post aliaz extinguebatur sola vltima altior alijs incensa vsq̃ ad finem fuit seruata· ¶ ¶ Sed queritur vtrum fides in virgine sola remanserit in sabbato sancto Et videt ꝙ non· q̃ ioēs etiam ecutus fuerit xp̃m vsq̃ ad crucem sicut & ipsa· ergo videt ꝙ etiã crediderit· Item sic petr9 negando fuit mortuus sic plorando resurrexit ⁊ reuixit vt dicit· Aug9 sup ioēm· ij· pte ome· v· Item alie sancte mulieres semp xp̃m fuerunt securi ergo videt ꝙ crederent vñ & vnguẽ eum volebāt iam mortuũ ¶ questio querit an omnes peccauerunt mortaliter peccato infidelitatis ipa sola excepta Et ꝙ sic sunt auctes· vñ sup illud ioē· xxij· vt cum factum fuerit credatis di· glo· Item in aplis nulla fides remansit in passiõe dñi Item dicit· aug9 sup Ioē· pte· ij· c· iij· di· ꝙ aplī non tm̃ carnem xp̃i reliquerant· ꝫ etiam mentis fidem· ¶ ¶ Dicendum ego bm Nico· ō lira· sup sn̄as li· iij· Q2 tota fides in sola virgine remansit in die sabbi sancto Et inō est ꝙ dies sabbati ẽ dedicata spealiter ad honorez virginis matris dei & nostre fidei ꝺseruatricis q̃ ī die sabati scto tota fides in eis pectore remansit· Inde est ꝙ pmiscet tractus ⁊· dolor cum alleluia ⁊ cũ gaudio· q̃ dolor est de applorũ incredulitate & nihilomin9 gaudium de resurrectione xp̃i· Inde est etiam ꝙ omittit offerenda· q̃ applī non erant conuersi vt p veram fidem dño se offerrent Et breuiter in illa missa oĩa sunt admixta sicut tunc erat de facto ¶ Ad primũ dicendum ꝙ triplex fuit gradus in negatione passiõa discipulorũ· Primus ꝙ omnes fugierunt· Secund9 ꝙ alij9 cordis vigore assumpto eum secuti sunt· Tercio ꝙ mortuo eo omnes increduli fuerunt sola matre in fide inuiolabili & constantissima pſistente· In medio gradu fuit iohannes & mulieres

¶ In die sancto pasce

Maria magdalena & maria iacobi & salome emerũt aromata vt venientes vnguerent ih̄m Mar· vltio ¶ ¶ Obi querũt que causa sit ꝙ aqua p̃ recipe ōriam qualitatem· scz caliditatem & potest calefieri & ignis calidus p ōtrium non p̃ frigefieri ¶ Ad quod tñdent ꝙ causa ẽ illa q̃ inter elementa ignis est elementũ formalius maxime actim maioris fortitudinis & vigoris· & p ꝺseqns p̃ agere in aq̃ & rõe sue actiuitatis potest agere in frigidum· & frigiditatẽ aque expellere· ꝫ econuerso aqua non p̃ agere in caliditatem ignis· q̃ ignis ita sume ⁊ formaliꝫ est calid9 ⁊ agẽs ꝙ aqua p suam frigiditatem non p̃ agere tm̃ in ignẽ quin adhuc sẽp caliditas ignis resistat ¶ Sic spiritualiꝫ ignis diuine caritatis si incipit ardere in corde hois est taz actiu9 & fortis ꝙ nunq̃ otiatur in homine sẽper agit aut ꝺsumẽdo mala aut resistẽdo n̄ aliqua aqua tribulacõis & timoris extingui p̃ ꝑmo fortis mittit timorẽ· i· Iob· iij· vñ ꝑsp in li· de ōtẽplatiua vita ⁊ alle ō pe· di· ij· caritas· ¶ aritas est vt mihi videt recta voluntas· i· ex caritate recta volũtas procedit ab oĩbus terrenis atq̃ pfectibus ꝑrsus aduersa iuncta vero deo inſepabiliꝫ & ignita igne quodã spiritussancti a quo est

& in ꝑ refert incensa inquinamenti oīs extrāei corrupcōis nescia nulli vitio mutabilitatis obnoxia sup oīa que carnaliter diliguntur excelsa affeccōnum oīm potentissima dominice ꝺtemplacōis auida in oībus semp inuicta sūma accōnum bonarū salus morum finis celestiū precepeoꝝ. mors ēmi num. vita virtutū. virtꝰ pugnantiū palma victorum. arma sanctarum mentium causa meritorum bonorum. premium pfectoꝝ sine qua nullus deo placuit. cum qua nᵉ aliquis potuit peccare nᵉ poterit fructuosa in penitentibus. gloriosa in pseuerantibus. leta in ꝓficientibus. victoriosa ī martiribꝰ operosa in oībus oīo fidelibus ex q̄ quicq̄ est boni opis viuit Hac caritate ille sancte mulieres fuerunt inflāmate & accense Ideo nullo terrore ꝺcusse angustia impedite nullo delectabili auerse quem in vita puro corde dilexerunt in morte non neglexerunt. ß cū aromatibus vngere quesierūt ut dicitur in themate. q̄ M ¶ Queritur vtꝝ xp̄s verus messias ꝓmissus in lege ꝺm scripturam debuit a morte resurgere. Et videt ꝙ non Quia messias in scriptura promittit ut caput & pnceps felicitatis eterne. vñ & pacis eius non erit finis. sed hec fuissent interpollata. si fuisset mortuꝰ qđ est inꝺuenies non potuit aūt resurgē ñ mortuꝰ quare nec eternus Item nullus resurgit nisi q̄ est debitor mortis ß xp̄s nō erat debitor mortis nc̄ q̄ debitū mortis non inest nisi ex peccato. Dicendū ꝺm. Scotus de ypra in. iij. super Inias ꝙ supposita morte xp̄i q̄ ei ex scripta in superioribus oīsum est nāio ꝺcluditur. ꝙ resurgere debuerit. ¶ Primo ex persone condicōe. q̄ promictit vt rex & sacerdos in eternum qđ non esset nisi resurrexisset. Vñ resurrexit nāio meternū victurus ¶ Scđo ex scripture assertione. Sopho. & p̄sa. & sepulcrum eius glorioſum. Et p̄s. Qm̄ non derelinques aiaz meam ¶ Tercio ex nature pfeccōe. q̄ anima. & corpus sunt ptes nate hūane Omis enim pars est impfecta respectu totius vñ nec corpi sine aīa nᵉ aīa sine corpe p̄t inesse omnis pfectio q̄ conuenit in natura repire Xpo aūt nō potest negari quod est de pfeccōe hūane nature & hoc est aiaz vnitaz esse carni Nunq̄ em̄ esset aliqs pfectus beatus & ita angelꝰ semp inferior

ab eis tñ ꝺoratus xp̄s. Q vero non fuerit vnita ad tempus breuis dispensatiōis fuit ꝓpter nostrā redempcōez ¶ Quarta ex promissi impletione. q̄ promissiones facte sunt patribus qui mortui erant. ß si xp̄s non resurrexisset neq̄ patres. equaliter em̄ inueniens & difficultas. de vtroq̄ enī eadem est rō Ipe enī est primogenitus mortuoꝝ & sic non fuissent īplete ꝓmissiōes in eis. ¶ Ad primū argumentū dicendum qđ spiritualiter intelligit pacis nō fuit finis. ꝓmo p passionez pax fuit ineternum determinata. Ad ꝺm dicendū ꝙ prima est falsa. q̄ etiā non debitor mortis per se p̄t resurgere. q̄ voluntarie & dispensatiue mortem assūpsit. q̄ M ¶ Queritꝝ scđo vtꝝ xp̄us primo apparuerit beate virgini post resurrecc̄oez. Et videt ꝙ non. Mat. vlti. Surgens iēs ꝓmo mane sabbati apparuit marie magdalene Item aplus nūans oīs xp̄i appitiones non enumerat ꝙ beate virgini apparuerat. Item ille mulieres qđ xp̄s appebat nunciabāt apl'is. ß ipa nō legit eis aliquid nunciasse ¶ Contra bern. in ꝺmone de resurrecc̄oe ꝺi. ꝙ primo apparuit ei ꝓbans quinq̄ rōnibus breuiter. Vñ dicit nulla fuit infruicōis gratia dignior nulla expectacōis desiderio feruentior nulla deprecandi instantia vehementior nulla appenti interior Apparuit aūt quibꝰ nō tm̄ tenebatur ergo & ei cui plus attinebat nulla in discurendo ꝺnienter Non cm̄ angelorum testimoniū querebat nᵉ iuit ad videndum. non aūt se posset ꝺtinere quin ad sepulcrū curreret audita eius resurrecc̄oe nisi oīa sciret nulla in toto innominatior Et ideo si dicat primo ei non apparuisse. q̄ in euangelio non dicit. eadez rōne credendū est ꝙ nunq̄ sibi apparuisset q̄ nᵉ hoc euāgeliū dicit Ex his ſmiat bern. ꝙ primo apparuit ei licet non in illo mō q̄ genere appicionis de quo locunt euangeliste. ¶ Quare aūt euangeliū non loquit est rō q̄druplex. Primo q̄ quilibet sanus mentis p̄t credere ꝙ illa primo videre debuit que pre ceteris doluit. & q̄ mater q̄ sūme diligebat et venebat Secundo q̄ hiuꝺlum est matris testimoniū de qua facile p sumeret ꝙ vellet filium celebrem reddere mūdo appebat que ad testificandū. Tercio q̄ appitiones de q̄ euanglium loquitur non fiebāt nisi incredulis nᵉ ipe glorioſe virgini

in ſpecie glorioſa apparebat · vt dicit ibidē bern · & non ad confirmacōz dubij ꝫ ad allacionem ſolacij · Quarto q ipa ordinue videbat quicqd fiebat circa filiū q̄re non optuit euangelium ō appitionibus ſibi factis facē mencōem & p hoc ptz rñſio ad obiecta ¶ O

¶ Querit tercio cur xp̄s tercia die rſurexit & non ante vel poſt Rñdet vt oim noſtrū affectū inflāmaret credulitatem firmaret & vere reſurrexiſſe oñderet vñ ſi ſtatim reſurrexiſſet non fuiſſet creditū q vere mortuꝰ fuiſſet · q igit ꝺm pḃm · i · celi · Nihil ē pfectū niſi trinitas · Et pfeccō terum conſiſtit in ternario Voluit igit tres dies ſtare ī ſepulcro & tercia die reſurgē vt pfecte mortuꝰ naſceret vnde ꝛ ū z · iij · de trini · viij · kl̄is · aprīl · xxv die menſis marcij reſurrexit · Nō em ſtatim vt mortuus eſt reſurrexit · vt vere ſtando tribꝰ diebus & tribꝰ noctibꝰ in ſepulcro moꝛtuū ſe fuiſſe odeclararet · Non em contingit infra hoc tp̄s hoīem in terra ſtare q̄ mortuꝰ vi q̄ appeant aliqua ſigna vel iuditia vite & ꝓpter hoc tercia die reſurrexit Et hoc tēpus p̄dixit Mat · xj · p figuram Jone di · Sic fuit ionas in ventre ceti tribus diebꝰ & tribus noctibus ſic erit filiꝰ hoīs in corde tre

¶ Sed diceres vel dicēt quis · cum ex ſcriptura habeat q ipa die veneris xp̄s de ſero fuerit ſepultus · & dominico ō mane reſuſcitatus cum inter vnam diem & aliā nō ſint ñ due noctes & vna dies · quō tres dies ſūt a xp̄i ſepultura vſq ad ſuā reſurrecc̄oz Rñdet q duplex dies ab aſtrologis ponit · ſcz artificialis & naturalis Dies artificialis eſt tranſitus ſolis de oriente in occidens · & hȳ xij · horas · q ſolum tñſit medietatē zodiaci in qua imediate ſunt ſex ſigna celi · & ī quolibet ſigno ſtat ſol p duas horas · Dies vo naturalis eſt tranſitus ſolis p totū zodiacū in quo ſunt · xij · ſigna & apprehendit diem & noctem & hȳ xxiij horas Modo q̄ queritur quō xp̄s ſtetit tribꝰ diebus in ſepulcro · Rñdet de diebus artificialibus & nō naturalibus · q ſtetit · xxxvj · horis que faciunt tres dies artificiales · Vel ꝺm mḡm hȳſto · hic accipiunt dies p figurā ſynodochen in qua accipit p̄s p toto · Vnde illa p̄s que remanſit ſexta feria p̄ꝫ fuit ſepultus accipitur pro vna die totū ſabbatū p alio die · & aurora diei dñice in qua reſurrexit pro tercia die · De iſtis tribus diebus xp̄s añ mortem ꝓphauit dicens · Mat · xij · Soluite templum hoc eſt in tribus diebus reedificabo illud qd̄ hodie impletū eſt · ¶ Quantum ad proſecutionē & ordinacōez literalem eſt notandū ꝺm pḃm · ij · celi q oppoſita iuxt ſe poſita magis elucelcunt · Et q in p̄cedentibꝰ tactū eſt de ignominioſa & odioſibili paſſione · hodie & his ſeqñtibꝰ diebꝰ annectandū eſt de glorioſa victoria & laudabili reſurrectione ꝺm hoc tres ſunt p̄tes eius

¶ In p̄ma notat auditas inquiſicōis amoroſa · ibi · in principio ·

¶ In ſcda ſublimitas reſurrectionis glioſa ibi · ſurrexit non eſt hic ·

¶ In tercia celeritas legacōis gaudioſa ibi ſed ite dicite ꝛc · q p

¶ Quantū ergo ad primā p̄tem eſt ſciendū q̄ maria magdalena fuit ſoror lazari Alie due marie fuerūt filie anne & ſorores marie virginis · ¶ Pro quo notandū p illas tres marias q̄ anna huīt tres viros ſucceſſiue ſcz ioachim cleopham & ſalome · Et de iſtis tribus viris genuit tres filias dicte marie · q̄ cognoīe q̄nq̄ nomiant a patre · q̄nq̄ a matre · q̄nq̄ a filijs · q̄nq̄ a viris Quia illas tres filias duxerūt tres virt ſcz ioſeph · alphei & zebedeus qui genuerunt etiā filios Nā prima maria · ſcz virgo glorioſa nupta fuit ioſeph que ſolum xp̄m habuit filium · Altra nupta fuerat alpheo q̄ genuit iacobū ſpmonē iudā & ioſeph iuſtū · dicit ī maria iacobi · & mr̄ iacobi · Maria ſalome · & maria filia ſalome p̄ris & Anna tribus ioachim cleophe ſalomeq̄ marias tres pit has Tunc ioſeph alpheus zebedeꝰ xp̄m · p̄ma ioſeph ſcz iuſtū iacobū cū ſpmōe iudā · alia q̄ ſequit iacobū parit atq̄ ioſem · Vnius hꝰ mater hec · iij · illa duox Dicitur ī maria magdalena alia ſcz ab his dictis · ꝫ ſoror lazari dicta magdalena a magdalo caſtro ſuo · & maria iacobi ſcz mater & ſalome ſcz filia emerūt aromata ſepulto dño ſcz feria ſexta ī qua licuit opari vſq̄ ad ſolis occaſum · & ꝺm lucā parauerūt vnguēta & q̄ pre anguſtia temp̄is non potuerant explere Mox tñ iacto ſabbato q̄n pandit nia redijt venerūt vngē ibm · Mos em erat iudeox vngere corpa defunctox vt non fetorent Ille aut ſācte mulieres nōdū pfecte xp̄m cognoſcentes cuius corpus corrumpi

non poterat q deitati ꝺiunctū credēte ipm
silem alijs hoibꝫ mortuis vt ipm ꝑm ꝺsue
tudinem ex deuotiõe vngerent vnguenta
pauerṫ & valde mane vna sabbatoꝝ .i. pri
ma die septiane que est dñica. Nam hic sab
batū sumitur ꝑ quolibet die septimane Et
prima die sabbati dicit dñica .ij. sabbati pro
feria scõa & sic de alijs dicit i. valõ mane
sꝫ diluculo incepert mlieꝫ parc vnguentū
Sed cum iam ad mounmtum venert ortus
fuit sol ꝛc q ℣. ¶ Moraliter Nia deuota
que his diebus ex amaritudine ꝓpassionis
cum his deuotis q amaris & tristibus mu
lieribus xpm vnguẽto tristitie & lamenta
cõis inunxit. Hodie itez cum eisdem factis
mulieribꝫ debet xpõi vnguenta pare leticie
q ꝺsolacõis Vñ apl's Ro. xij. gaudere cum
gaudentibꝫ flere cum flentibus. Videmus
enī ꝙ dies illa in qua aliqõ accidit magnū
bonū. vtputa q forte pncipes victoriā obti
nuit q hostes subiugauit cū letitia celebrat
& venerat Tales enī ferias pncipes indicẽ
pnt vt habet .C. de feriꝭ a nullo Hic etiaz
dñs precepit filijs israhel omni anno pasca
solenniter celebrare in mẽoriaz ꝙ dñs eos
de seruitute egiptiaca liberauit vt dicitur
exo. xij. ¶ Multo magis xpiani gaudere et
iubilare dñt illa die & pasca solẽniṫ celebrae
q nos saluator noster a captiuitate ꝺpabo
lica liberauit ꝺꝑabolū triumphauit q liber
tatẽ pditā hũano gñi restituit. vñ Augt.
in quodam ꝑmone de festo pasce ꝓrupit sic
Pasca xpi fratres kmi regnū est ecloz salus
mundi occasus inferni gla supnoz vita cre
dentium resurrectio mortuoz testimonium
mꝫacõis dine ꝺtritio mortis abolite pciũ
redẽptionis hũmane. Et subiungit hic est
dies dilectissimi q fec dñs vt audistis excel
orsi cunctis. & adultio vniũsis in qua dñs
resurrexit. In qua nouā prolem sibi vt ipi
videtis gñacionis spu ꝺquisiuit In qua sin
gulox mentes gaudio & exultacõe pfudit.
℟ ¶ Quia igiṫ dñs nr illa die surrexit
ꝓpter xpi ibu reuerentiā & sue resurrectiõis
mẽoriaz vocata est dies dñica que añ voca
batur dies solis vt habet .C. de feriꝭ le. ij.
Et vocabat dies solis, q sol in prima hora
ipius diei dicit dñari Si luna in principio
scõz diei q sic conseq̃nter letamini in dño q
exulte iusti & gliamini omnes recti corde

¶ Quia xps hodie primo.
¶ A morte gloriose ẽ resuscitatus
¶ Corpe copiose clarificatus.
¶ In aīa ꝺtuose letificatus.
¶ Primo em̃ xpus est a morte gloriose resu
scitatus. hyems em̃ naturaliter ꝓter solis
elongacõez ab emisperio nostro terrā morti
ficat & infructuosam facit ꝙ non pt frondẽ
manente tñ vita occulte in radice in terra.
Sed sole appinq̃nte in tempe veris terra
disponitur & radix occulta figurat ad florẽ
suscitat ad fructificandū Ita corpus cristi
extreme in hyeme .i. tpe sue passionis fuit
mortificatū & destructū. q sol deitatis fuit
elongatꝫ ꝑ virtutẽ ꝓteccõis. ꝟ nõ vniõis
Vnde mgr. iij. snīaz di. xvij. Deparauit se
deitas. q subtraxit protecc̃oem. ꝟ nõ soluit
vnione occulta tñ latebat deitas in hũani
tate in q̃ tota virtus disponẽdi & vigorãdi
corpus ꝑmansit Et sic manens vsqz ad diez
resurrectiõis q̃ die .i. die ỽnali sol deitatis
qui semp pns fuit ꝑ nouā opacõez appinq̃
uit & oẽm dissolutionẽ corrupcõez q pdicõz
factam in isto corpe reformauit iuncturas
ossiũ & neruoz ꝑ ĩmedatā crucis extensiõz
disiunctas riunxit & reposuit. & vnũquẽqz
neruum q os ad iuncturā suam adaptauit
Calorem q̃ naturalem extinctū in corpe refor
mauit sanguinez ex vulneribus fluxum. &
sparsuz in terra collegit & refudit & corpus
ad aīaz suscipiendā ꝑ oīa adaptauit Et tũc
illā aīaz ꝑ mortem ab illo corpore sepatum
in corpore dispositio reiũxit & sociauit mor
tuũ etiam hoiez in triduo viuum q pfectũ
resuscitauit Vnde felicissima mẽbra corpis
xpi poterant dicere illud. Osee. vj. Tu capta
bit nos. scz deitas post duos dies & tercia
die vtuificabit nos ℣ ℟ ¶ Potest oueni
enter illud corpus xpi figurari ꝑ virgam
aaron De qua dicit Nũi. xvij. Q dñs deus
volens eligẽ ꝑmo sũmũ sacdotẽ in ppl'o dei
ꝑcepit principibꝫ. xij. tribuũ isrl' ꝙ quilibz
ptaret uirgam vnam in qua scriptum erat
nomen ꝓpum. & aaron similiter portaret q
fuerunt. xij. virge absq; virga aaron quas
cum moyses posuisset corã dño in taberna
culo testimõij seq̃nti die inuenit germiasse
floruisse & fructum fecisse virgã aaron cun
ctis alijs aridis exñtibꝫ Quo viso ille cuiꝫ
virga floruit in sũmum sacerdotẽ est electꝫ

Spiritualiter p. xñ. vgas corpa. xñ. apl'or
n oim nationū intelligunt que in passione
xpi sine humore credulitatis. & fidei arida
inuenta sunt. Per virgā aaron corpus xpi
qđ erat magis aridū. q; absq; aia erat vere
mortuū in tabernaculo sepulcri p vnionē
dinitatis corā dño iacebat quod floruit. &
renatū fuit p nouam deitatis opacōez & re
suscitacōez p q; fronduit & floruit & fructū
vere credulitatis n firmitatis protulit q; a
deo patre in sūmum sacerdotem n pncipem
oim fidelium est electz. De hoc loqns greg.
xiij. mor dicit Ecce virga leui viruit Et qđ
viriditas virge aaron inuere hz. q; omnes
qui vsq; ad finem mundi iacemus in morte
qi virge aride relicte remanemz. ꝫ cunctis
virgis in ariditate remanentibz virga leui
ad florem redijt. qi corpus dñi veri sacerdo
tis nostri in morte ariditate positū in flore
resurrectionis erūpit quo flore recte aaron
sacerdos esse cognoscit ¶ Sed que
ritur si virga aaron non floruisset & corpz
dñi non surrexisset an corpa nostra sp arida
pmansissent n nunq; resurrexissent Dicit q;
sic q; principiū in vtroq; gne est cā oim eor
que sunt posit. ij. meth. Cum igit primus q
resurrexit ad vitā immortalem fuerit xps. i.
cor. xv. surrexit pmitie dormiēciū. Sequit
qđ sit causa fute nre resurrecōis in vitā
imortalem In signum huius qñ xpus resur
rexit ml'ta corpa sanctor resurexert cum eo
& introiuerunt in sanctam ciuitatez & apu
erūt multis & reddiderūt testimoniū resur
recōnis ihu xpi. vñ scus Aug. & q; ml'ti
alij doctores tenent q; vere resurrexerunt
corpe & aia sm q; ipis pnūciatū erat a spu
sancto Quare in morte desiderabant & po
stulabant sepeliri in sepulcris pr̄m eor in
promissionis. vt habet de abraam Gene.
xxiij. qui dixit se mori seruo pone panem
sup femur meum sup quo dicit. Dico. de spa
q; antiq; patres non solum desiderabant se
peliri in sepulcris patrū in terra promissōis
pter abraam ysaac & iacob. ꝫ ex eo quod
in eadem terra dēbat fieri redepmcō hūani
generis p xpm qui ibi natz & conūsatz mo
rtuus sepultus est & resurrexit clarificatus
verz deus et hō & ascendit in celū. Et ista
omnia fuerunt iacob & alijs pribus oracl'o
pnunciata & specialiter. iacob q; multi ex

mortuis cū xpo vero messia debent resurge
sperans vnus illor esse. Vnde aug. in ser
mone de resurrectione. Quociēscunq; resur
rectione eius festa celebramus. tociēs resur
gere credamus scōs ac ¶ Dico. ij. q; xps in
resurrectione glose fuit clarificatus. Dic nā
q; virtutem solis que in vere appinquat. &
ex nob'ilitate radicis q̄ in terra est fixa pul
critudo floris nascit. Ita ex efficatia solis
ditatis & redundantia beatitudinis q̄ erat
in anima xpi quando aia resumpsit corpz
criebatur in corpore xpi quidā pulchitudo
splendidior & clarior sole et cum flore. Ita
pulcritudo fuit corpis puritas sublimitas
etiaz inpassibilitas & agilitas ¶ Vñ
sm sanctū tho. iij. 5 gēriles Claritas n pul
critudo corpis xpi & cuiscunq; alterius cor
pis clarificati resultat ex gloria ipius aie q̄
est subtilissima absq; ulla materia corporali
Et qñto gloria aie fuerit maior tanto cla
ritas corpis erit maior. Cū igitur gl'ia aie
xpi excedat gloriā cuiuscūq; aie ita claritas
& pulcritudo cuiuscunq; alterius corporis
Quare recte assil'at flori campi. n liliocon
uallio. Cant. ij. Ego flos campi & liliūcon
uallij ¶ De isto flore pt adduci illud qđ di
in libro de enigtibus. i. de qonibus regine
& sabe ad regem salomonē Dec regina vo
lens expiri sapiam salomonis inter alia fec
illud & habuit duos flores p oia simles. &
i nullo dīntes. nisi q; vnus p artē hūanaz
facz erat ali p naturā. Quos fecit añ regez
salomonē aliqñtulū longe. & p falsum oñ
didit. Notifico dñationi tue o rex q; vnus
de floribus his est nalis & alter artificia
lis Respiciens rex versus flores. nullo mō
poterat vnū ab altero discernē dicēs famulo
occulte q; in vna manu muscas in alia por
taret apes qđ factum est. apes ad nalem
florem. musce ad artificialē florez volauert
et tunc rex regie ait Iste est flos verus in q̄
apes sunt. & alter artificialis ꝺpictus in q̄
muscē sūt. ¶ Spiritualiter regina saba de
notat eciam que hodie ꝓponit sapienti hō
duos flores. vnū naturalem. scz xpm oper
atione spiritussancti in vtero virgis de gut
tulis purissimis sanguinis eius formatum
n de donis spūssancti donatū glorificatū &
vltra terram. i. oēm pulcritudinem corporū
glorificatorum n subtilitatum elevatum n

resuscitatū qui discerni nec cognosci pt̄ nisi
apes mentis scz potentie anime intellectus
voluntas ⁊ mēoria ei debereat suggentes
eius dulcedinē pietatis ⁊ nobilitatis quo
mel iocunditatis interioris hominis ⁊ de
uocōis generat ¶ Alter aūt florem artifici
alem scz ornatum seculi ꝓponit fugiendum
& non eligēdum cui insident muscē ⁊ demo
nes vel mentes peccatorū post festum cito
recidiuacōez non curantes claritatē ꝗ ipsi
p̄ pn̄az sumpserunt n̄ claritatem corporis
xp̄i cuiꝰ pticipes facti sunt. Sic ꝺparantur
filijs isr̄l qui postꝗ eos dn̄s eduxit de terra
egipti p mare rubrum ascendente moy̆si in
verticē montis synai ad deum fecer̄t vitulū
in oreb & eum adorauer̄ūt Quare ps̄. Cito
fecerunt hoc scz ꝙ obliti sunt opm eius ⁊
non ꝺtinuerunt ꝺsilium ei⁹ ¶ Sequit̄a mu
tauerunt gl̄iaz suam in similitudinē vituli
comedentis fenum. Sic peccatores statim
p⁹ hanc diem obliuiscunt̄ oīm opum cristi
quō eōs p effusionem sāguinis rubri eduxit
de statu damnacōnis & ꝺfusiōis ꝓpetue mu
tantes gloriam dei ⁊ glorificationē eius ī
glorificationez corpis exterioris hoīs ⁊ in
delectacōez ⁊ sicut vitulus delectat̄ in feno
sic ist̄i delectant̄ in delectacōe & voluptate
carnis sic decepti a ꝺpabolo claritatē aīe &
cognitionē mutāt in bestialitatē & ignorā
tiā & ꝛpitudiez ¶ Ideo tales p̄nt
assimilari iunoni de q̄ narrat Ouidius li⁹. xi.
meth. Io. fuit filia pulcerrima cuidam flū
minis qō dicebat ymachus ꝗ ꝓpter suam
pulcritudinē iupit̄ adamauit qua refugiēte
amorem eius clara die iupit̄ mūdum nebu
lis ne deprehenderet impleuit ⁊ corrupit &
tandē eam ī vaccam mutauit Dum igit̄ yo
sic mutata iret ad fluuiū ymachi patris sui
in quo videns se cornua habere & pulcritu
dinē suaz amisisse & vocem in muguī ꝺmu
tasse horruit seipam & ideo finaliter iuit ad
fluuium nili. vbi ad iouem oculos erexit &
ꝙ in femineam puellam mutaretur preci
bus ⁊ fletibus impetrauit ¶ Spiritualit
talis est ꝺpabol⁹ qui ad hoc ꝙ ꝓpter animā
possit decipere sole ⁊ primo nebulas ignor
antie ipam includere. ne cogitet suam clart
taiem ⁊ nobilitatem sic multis vitijs corr̄ū
pit & maculat eam. & mutat eam in vaccā
& carnalez & ab omni spiritualitate alienā.
Tunc a iunone scz deo nō cognoscit. Debz
ergo anima talis deformitatem suam & sta
tum crimino sum & horridum horr̄e quādo
flumine sacre scripture. que est flamen dei
patris reflectitur ad recordationem pc̄oz
ꝙ habet cornua supbie & elacōis mugitū
turpis locutionis formam vaccinam bestia
litatis & male suersacōis & malum fluuiū
lacrimaz querere. & iunonez precibus inuo
care & sic restitucōnez prioris claritatis. &
innocentie pristine poterit ipetrare Treñ.
primo Ipa autem gemens suersa est retor
sum q̄ ¶ Tercio dico ꝙ xp̄s hodie in
anima est virtuose letificatus. Sicut enim
in diebus vernalibus apes & omnes aues
letificant̄ de noui pastus vbertate quia tūc
flores a terra erumpunt visuz delectant gu
stum faciant. odoratū letificant mel colligi
tur & nutrimentum nouum habetur. Sic
anima xp̄i quando nouo corpi sic glificato
fuit reunita in resurrectiōe assumpsit notā
dulcedinez ⁊ letitiam magnam cognoscēdo
ipsius corpis glorioſam renouationem. & es
sui cum corpore indissolubilez vnionem &
humani generis in corpe factam redēptio
nem Quamus enim aīa cristi semper gau
deret & frueret̄ deo nec eius gaudiū minu
eretur Noua tamē gaudia ex illis ꝺsidera
tionibus in ea profluxerunt sicut predict̄ū
fuit. Ioel. iij. In illa die. scz resurrectionis
stillabunt montes dulcedinem. ⁊ alte consi
deracōis ipsiꝰ aīe de claritate subtilitate aīe
corpis ꝗ consideracōes gubernāt infinitaz
dulcedinem. iubilacōem ⁊ letitiam. De em
ꝺsideracōes nobilitatis aīe xp̄i etiam omni
bus sanctis & angelis impresserunt letitiā
⁊ iocunditatem. Tunc enim sancti angeli
ex iubilo mentis ad ꝺgratulandū aīabus
sanctorum patrum poterant preconizare ⁊
dicere illud cant. Egredimi filie syon ⁊ vi
dete regem salomonem in dy̆ademate suo
quo coronauit eum mater sua in die despō
sationis ⁊ letitia cordis sui q̄ di. O sancte
aīe filie dei altissimi nūc eg̃dimi de oī ēstitia
& videte in letitia xp̄m regē in dy̆ademate
claritatis hūane & glificate carnis q̄ iduit
eum mater sua ꝺgo maria in die despōsati
nis id est vnionis & modo virtute deitatis

inſepabilit despōſata & glorificata. De illo menarabili ſanctorū gaudio in celis ·quod in reſurrectione ſuſceperunt. Dicit .i. mach. Egerunt illum diem in leticia. debet etiam quelibet anima deuota hodierna die ogratulari anime xpi & iubilare. In ſignū huiꝰ vt ad conſolationem excitet. mater eccleſia ſtatuit ad omnes horas per totam octauaz illam gaudioſam antiphonaz cantari ſolenniter. Hec dies quam fecit dñs ꝛc. Et etiam Alleluia frequenter replicat. que eſt dictio hebraica. & non ſubiacet dictionibꝰ latinis eſt vox incognita. magis affectum mentis. ꝙ conceptum exprimens. Et ꝟm hoc apud latinos dicit eē interiectio ſignificās affectū gaudij. ſicut ach. affectum perturbationis vel doloris. Sunt enim quedam voces incognite de ſe. ꝙ dum erumpunt affectū gaudij & iubilationis repreſentant. Sicut iuuenes volentes mentis gaudium exprimere. excutiunt brachia dicentes iuhapa. iuhapa. Dic etiam alleluia eſt vox celeſtis. & angelica ab angelis annuntiata. apoc. xix. que enunciatur ad gloriam dominice reſurrectionis quaſi diceret. laus ineffabilis. vel laus ſit tibi xpe. ℣ ¶ Sequit ſecunda pars in qua notatur ſublimitas reſurrectionis. ibi. ſurrexit. Nam poſtꝙ xpus ſepulcro clauſo reſurrexit. angelus domi deſcendit & lapidem reuoluit ab oſtio monumēti. vt videri poſſet ſepulcrum vacuum. & perconſequns crederent xpm reſurrexiſſe. Et introeuntes in monumentū. viderunt iuuenem ſez angelum in forma iuuenis ſedentē. Matth. dicit angelum ſedere ſuper lapidem. Marc& vero in monumento in dextris. in quo nulla eſt contrarietas. quia potuit eſſe ꝙ idem angelus primo viſus eſt ſedere ſuper lapidem. poſtmodū vo in monumento. vel ꝟm aug. de concordia euangeliſtarum forte fuerūt duo et. Mar. de altero. Iſte angelus erat coopertus ſtola candida Beucrian? Iſta veſtis non fuit corpea. ꝟ quedam ſplendētia ex virtute ſpūali angeli ad ſimilitudinez veſtis ⁊ quia mulieres inſolitū viderunt angelū ſez ſplendentē querentes xpm mortuū obſtupuerunt. Qui ut bonus angelus cō fortauit dicens Nolite timere. ¶ Moraliter eſt ſciendum ꝙ vt experimur agens maioꝛ

virtutis & poteſtatis etiam affectus maiores & mirabiliores facit. Nam nata eſt tāte efficatie. & virtutis ꝙ lignū mortuum pē viuificare. ⁊ facere germinare. & ꝙ maius eſt hominem virtute deitatis mortuum ſuſcitare ſicut legitur. Actuum .ix. de ſancto petro qui ſuſcitauit quandam mulierez nomine tabitam. legimus etiam ꝙ homo mortuus ſuſcitauit mortuum. ſicut corpus heliſei cū eſſet ſepultū ī q̄daā ſepulcra q̄dā volēs quēdā aliū mortuū ſepelire apperuit ex improuiſo ſepulcz heliſei. non putans eſſe ſepulcz pheteē. & proiecit cadauer intus. quod cum tetigiſſet corpus heliſei reuixit homo. vt habetur .iiij. Reg. xiij. ℣ ¶ Quod aūt ſuſcitauerit quis ſeipm ꝓpria virtute non legimus de aliquo niſi de xpo. qui eſt agens fortiſſimum habens virtutem ſuper omnia hic etiam habuit pīatem reſurgendi ioh. x Et de cele. miſ. in q̄dam. poteſtatez habeo ponendi animam meam. ⁊ iterum ſumendi eam. in quibus verbis notat.

¶ Exaltatio pīatis. ibi Poteſtatem habeo
¶ Transformatio venuſtatis. ibi. Potia
¶ Certificatio nouitatis. ibi. Et iterum ſu.

¶ Dico nanq; primo ꝙ in xpo fuit ſumma exaltatio. Juſtum nanq; ⁊ congruum eſt vt dignitate ⁊ honore iſte alios antecedat qui labore prolixiore ceteros antecellit. vnde. ff. de offitio magiſtri officior. .i. nemo. In gradu ceteros antecedat. quem ſtipendia meliora vel labor prolixior fecerit aūtre Et. ff. de re militari. l. ō politicū honoris augmētum non ambitioſe. ꝟ labore ad vnūquēq; cōuenit euenire Cum ergo ſaluator noſter maxima hūilitate ſe vltra omnē hominez humiliando. nec quiete ſed ḡuiſſimo laboē pugnando in cruce fortem gigantem dīa bolum ſupauit digne & iuſte ſtipendiuz excellentiſſime poteſtatis & honoris ſumpſit reſurgendo Mathei. vltimo. Data eſt mihi omnis poteſtas in celo & in terra. quia ſup machinam infernalem mūdialem & celeſtē teſidet & omnes creature eius imperio ſubiungantur qm̄ iuriſdiccōez vniuerſalem ſue exaltacōis hodie ſibi collatum non oſtendit vſq; ad iudiciū tunc indicabit viuos & mortuos & inimici eius ponentur ſcabellum pedum eius Ro. xj. In hoc xpus mortuus eſt

& tesurrexit vt mortuorum & viuorum do
minetur. Hanc etiam exaltationem ostendit
paulus expressius Ad phil. iij. Deus inqt
exaltauit illum & dedit illi nomen quod est
sup omne &c. vsq; dei patris ¶ Ibi
gnatur xps per suam potentiam & potesta
tem per herculē militem fortem de quo nar
rat Ouidius libro primo qui sua virtute &
fortitudine atheolū deum flumin triūpha
uit. Hic enim atheolus voluit sibi despon
sare filiam pulcerimam regis calidanie. sed
hercules noluit hoc cōsentire quinymo sibi
ipaz voluit in matrimoniū copulare. Qua
pter cum de verbis atheolus venerūt ad
verba diu pugnatum est inter eos. Sed
cum atheolus fortitudini herculis prevalē
nō posset. & pressus sub ipo iaceret. duertit
se ad artes. vt sub ipo mutauit se in agnuz
& sic sub herculem est collapsus qui nec dū
herculis potētiā superaret & mutauit se in
thuaruz Cuius cornua hercules fortiter te
nens ipm ad terram pressit & vnum cornu
sibi fregit. eum supauit & puellam copula
uit & eam secum ducens venit ad flumē qō
transire non potuit. venit gygas cēthaur
qui ad portandum deianirā scz puellam vl
tra aquam se obtulit & sic hercules facilius
posset transire puellam cognoscere voluit. &
hercules emissa sagitta venenata qua scilz
ioram hpentem occiderat centhaurū occidit
Qui dum moriebatur camisiam quandam
in suo sanguine iam p sagittam venenataz
intinxit & deianire quasi incitamentū amo
ris dedit & p quicunqz camisiam indueret
ipaz dantē summe diligeret asseruit & iratū
maritum reconciliare posset Que post zelo
tipa facta virum ad amorem trahere vo
lens camisiaz sibi obtulit & statim venenū
carnes eius incendit Ipe ergo cum ineuita
biliter vereret mortem accelleravit magnas
arbores fregit & struem lignorum parit &
pre dolore in ignem ponitur Ibiqz mortali
tate dsumpta a ioue pater suo in celum ve
hitur & stellificatur. Sic contingit qnqz in
fatuis mulieribus putantibus in escis qui
busdam vel herbis viris dare incitamentū
amoris hpinantes toxicum mortis. ¶ Ad
hpositum iste hercules fortissimus scz xpus
vt animam desponsaret sibi dyabolum fal
lacem habentem duo cornua scz astutiam &
fortitudiem subiugauit & triūphauit & co
pulata anima eam per flumen labilitatis.
& vanitatis huius mudi vehere non po
tuit quin p dyabolum gygantem seduceret
tur & corrumpet vitys. & camisia dotaret
penalitatis & infirmitatis Hanc camisiam
scz carnis penalitate infectam xpus amore
aīe induens vulneratus est ad cor & struē
lignorū crucis colligens in monte caluarie
ardentissimo amore inflāmatus & accensz
deo patri se obtulit qui eum stellificauit cla
ritate. & super omnia potestate & virtute
exaltauit. ¶ Sed queritur que po
testas xpi maior fuerit creacōis vel resurrēcti
onis an impy iustificationis ¶ Dico q iu
stificare impium est maioris virtutis & po
testatis. q posse creare celum. & suscitare
mortuum Quod probat per bēm Augustī.
triplici rōne. Primo sic. quia creando mōm
cristus adiutorio non indiguit cū sit verz
deus qui creando adiutorium non habuit.
nec etiam resurgendo. Juxta illud ysaie xl.
Quis adiuuit spiritum domini. aut qs cō
siliarius eiz fuit Sed in iustificando impiū
requirit liberum arbitrium impy tanqz ad
iutorium. sine cuius consensu gratia sancti
spiritus cooperans non infunditur. Vnde
Augustinus qui creauit te sine te non iusti
ficabit te sine te Et iō dicit apls. i. Coz. vj.
dei adiutores sumus scz p liberum arbitriū
Secūdo quia deus creauit omnia solo vbo
Juxta illud. ps. Dixit & facta sunt. Etiam
resuscitauit se a morte ppa virtute sed ad iu
stificandum impium necessarius fuit sang
uine suo salui erimz ab ira per ipm. Tercio
in creando vel resurgendo nulla ē resistētia
Justificando autem homines frequenter re
sistunt sicut dicitur Actuum. vij. Semper
spiritui sancto restitistis &c Patet ergo pmū
¶ Dico secūdo q in xpo fuit vetustissima
transformacō in eo moriendo animam de
posuit passibilem & claritatem assumpsit &
etiam corpus clarificauit. q ex mortali fa
ctum est imortale. passibili ipassibile. opaco
clarum tardo agilem. & grosso subtile Et hec
transformacō fuit tante virtutis & efficatie
q hanc condicōem omnia corpa beatorum
participabūt & transformabuntur in oībus

sensibus·sic ꝙ hi sensus qui in hoc mundo in mlt̄is pigtant in patria sine omni tedio erunt in omni voluptate respectu obiectoꝝ suoꝝ Auditus in sono dulcissimo Visus in gtissimo visibili Gustus in dulcissimo cibo ⁊ sic de alijs ¶ Dicunt enim docto res ꝙ status beatitudinis multum excedat statum innocentie· sed in statu innocentie tanta fuisset delectacō in visione vnī stelle quanta nunc in visione solis· Et in auditu in sonō vnī stelle venti sūt/modo de sono melodie optime/quanta igit delectatio erit bt̄itudinis in visione corpis xp̄i glorificati & quinq; cicatricum que super omnem pul critudinem sic gēme preciosissime rutilant atq; mentem delectant Vnō sicut dicunt alt qui· si vnum corpus glorificatum staret in celo & tot essent soles quot stelle sunt ī celo adhuc millesies clarius vnius corporis gl̄i ficati fulgeret & delectaret aspectus ·& sua claritatē omnes extingueret soles·sicut nūc sol omnes stellas· Mat·xiij· Fulgebūt iusti sicut sol in conspectu dei· Et multo clarius & delectabilius corpus xp̄i glorificatuz qō tantam habet claritatem & pulcritudinem q̄ntam omnes habent similiter beata v̄go in aureola & speciali decore ceteros omnes excedit Item corpꝰ clarificatū est taz agile sicut angelꝰ Vñ aug̃· de ci·dei·xx vbi vult spiritus ibi protinus erit & corpus Sed queritur an glorificati in celis vnq; exeant ad videndum penam damnatorum· Rnd̄z magister·iiij·sentēciaꝝ·di·xxxv· Qꝫ electi egrediuntur nō loco sed intellectu & mani festa visione· ad videndum cruciatus eo: rum· nec in hoc afficientur dolore ·sed satu rati letitia ·gratias agunt de sua liberati one visa inenarrabili calamitate impiorū · Dico tercio ꝙ in xp̄o fuit recta & ordi: nata certificatio nouitatis·scz sue resurrecti onis·quia xp̄s hodie resurrexit & apparuit non fantastice sicut eutichiꝰ p̄riarcha con: stantinopolitanus asseruit ꝫ vere·dixit enī idem p̄riarcha·quod xp̄us corpus fantasti tum resumpserit · Contra quam bt̄s greg·

missus·vt habet·xiij·mox·duo fecit argu menta·Primo contra primum qua dixit ꝙ xp̄s sumpsit corpus fantasticum·arguit sic impossibile est· ꝙ certitudo acquirāt ex re dubia· quia oportet premissas magis esse veras·q; conclusiones·cum veritas conclu sionis dependeat ex p̄missis· Sed tu dicis ꝙ oñdebat corpus illud ad declarandā ve ritatem fidei·ergo si corpus non fuerit ver nec palpatio fuit veri corporis· Quō ergo p̄ probari ex tali rē incerta res certissima · Secunda ratio q̄ncūq; quis probat aliquod certum ex aliquo falso·illa probatio est fal lax & sophistica· Sed xp̄us per te probat ex falso suam resurrectionē·ergo illa probatio & oñsio fuit fallax quod non est dicendum Euthicius conuictus ⁊ in morte ab errore ad fidem conuersus·dixit·sumens carnem suam vere illa resurget·⁊ sic decessit in fide Ego Ordo enim certificatiōis resurrecti onis fuit talis· ꝙ primo apparuit matri·vt sedulius & euidentissime manifestat·& ex: presse ponit· Beatus ambrosiꝰ li·ij·de vir ginitate· Cuius ratio est·quia ipa fuit que sola mater nataliter passa secum fuit·& spi ritualiter omnia que ipē passus est·ipa etiā corde & anima patiebat· Vnde bernhardꝰ Sicut maiori gaudio sequit maior tristitia & e conuerso· Sic maximum gaudium xp̄o hodie ꝙ post suam amaram passiōez primo ostenderet se sue matri & alijs electis· Hoc etiam fuit maximū gaudium virginis in p̄nti tempore Qua ꝓpter angeli ꝓpter illud gaudium āmonent mariam·& laudant no tabili cantico·non humanitus·ꝫ angelice inuentū & composito scz· Regina celi letaē alleluia ꝛc· Secundo apparuit ioseph ab aromathia in carcere·quo iudei ip̄m inclu: serant die veneris in sero·⁊ ipsum occidere ꝓponebant·ꝫ ꝓpter sabbatum obmittebant quia nocte xp̄m tradidit sepulture·vnde dū ioseph oraret media nocte seu post mediaz nectem suspensa domus a·iiij·āgelis vidit ih̄m in fulgure lucis⁊ pre timore cadens in terram ih̄s eum leuauit dicens Noli timere

ioseph vide·q; ego sum·Respiciens in eum putauit eum esse heliam· ¶ Respondit ihs non sum helyas·ꝫ ihs cuius corpꝰ sepelisti & educens eum ō carcere ostio clauso duxit eum ad locum sepulture oñdens sibi sindonem & fazile in quo caput eius inuoluerat q tunc cognouit·q; ihs erat & adductus in domū suam in aromathiam ihs disparuit· vt patet ex euangelio npcodemi· ¶ Tercio apparuit magdalene licet marcꝰ dicat xp̄m sibi primo appuisse·quod intelligendum ē de appitionibus diurnis ·quia alie due fuerunt nocturne sc; ante diluculum post quod enim magdalena cum alijs mulieribus ad monumentum venit & rediit nunciauit discipulis quia vidit dominum rediit iteruz cum iohanne q petro Et istis tunc credentibus maria non recedebat de monumēto ibi plozans·q tunc iterum apparuit sibi xp̄s in spetie ortulani ¶ Quarto apparuit mulieribus alijs·quia postq; magdalena viderat dominum·statim iuit & nunciauit mulieribus alijs que secum primo venerant ad monumentum & crederent omnes · Et dum omnes simul irent nuntiare discipulis in via appuit eis xp̄s Math·dicens · Auete · ¶ Quinto appuit petro·quia mulieres dixerunt discipulis se vidisse dominum suum Surrexit petrus solus & rediit ad monumū tum qui prius iuerat cum iohanne q tunc creditur q sibi xp̄s appūit licet lucas taceat horam asserit tñ appitionis diem ¶ Sexto apparuit iacobo mīori·qui feria sexta deuouerat se non comesturum· donec xp̄um viuum videret· Hanc appitionem non ponit euangelium·ꝫ apostolus eam recitat p̄mo Cor·xv· Et etiam ordinem · q primo dicit apparuisse se petro·postea iacobo ¶ Septīo apparuit duobꝰ discipulis euntibꝰ i emaus sicut eras in euāgelio dicet ¶ Octauo apparuit·x·discipulis absente thoma ¶ Sequit tercia pars in qua notatur celebritas gaudiosa Sed ite dicite dis· Notandum q; sicut fuit progressus in prima temptatione mortis in mulierem·& a muliere in virum Sic in prima anuntiatione vite glorioſe fuit p̄gressus ab angelo in muliere & a muliere in virum sicut collegium aplicum Et vt celebritas ostēdatur·dicitur & cito euntes ric Dicite ergo discipulis eius non amatoribꝰ mundi & petro quod dicit principaliter p̄ principalitatē inter discipulos q̄a tum euidentibus cecidit timore passionis vt prius resurgat per fidem ·& spem resurrection s· tum quia ne desperet ō reconciliatione p̄ magnitudinez apostasie·quia surexit a morte ad vitam · a limbo ad mundum·ab inferis ad superos· a sepulcro tenebroso ad lucem sempiternā · Et p̄cedet vos·sc; corporaliter in galileam scilicet localiter sicut· sc; dis predixit supra·Postquam resurrexero p̄cedam vos in galileam · ¶ Moraliter circa verba thematis queritur ·an illa legatio resurrectionis conuenienter fuerit mulieribus commissa ab angelo · Et videt q; non di·xxiij·capitulo mulier· Mulier q̄uis docta·& sancta viros docere in ouentū non presumat· ex concilio carthaginensi · quarto · Quia semel mulier docuit & mundum subuertit secundum apostolum ¶ In oppositum ite dicite discipulis eius Dico q; decuit primo quia vt mulier fuit nuntia ō licti· Genesis tercio vbi temptatio serpētis transiuit ad virum per mulierem sic autez fieret nūtia gaudij· Hanc rationem tangit Crisostimus Secundo propter honorem femineī sexus · Nam sexus virilis decoratur in cristo resurgendo·femineus ī mulieribꝰ nuntiantibus Nisi ergo mulier nuntiasset a portione debiti honoris in dominica resurrectione exclusa fuisset quod non conueniebat diuine iustitie q̄ nō accipit psonas hominum Actuum decimo · Tercio hoc voluit dominus vt quod precesserat in merito precederet in premio·& quoniam mulieres plus amauerant · quia discipulis recedentibus non recedebant·ꝫ constātiores fuerant Quia eum non negabant minus peccauerant · quia viri non mulieres eum occiderant Ideo dominꝰ ī legatione resurrectionis

eas pretulerat viris ¶ Ad autoritatem contrariam·dicit Ambrosius q̄ licet mulier non permittatur in ecclesia docere in publico non tamen prohibetur a doctrīa domestica que fit per filialem allocutionē & priuatam exhortationē; Et hoc modo cōmissa est mulieribus denuntiatio dominice resurrectionis scilicet vt apostolis eatum domesticis eam referret priuata & domestica allocutione eius ad populum diffamatione reseruata apostolis· Dixit ergo angelus· Ite dicite discipulis eius· ¶ In quibus verbis tria dantur documenta per que cristum glorioſe resurexisse hodie cum mulieribus predicamus·& vidē cum discipulis meremur· si ea monitione angelica ad impleamus· q̄ ¶ Debemus igitur primo ire viam virtutis mentis integritate ibi Ite·

¶ Dicere verbum salutis Surrexit vere dicite·

¶ Adherre cristo & discipulis veritate· Discipulis·

¶ Dico primo cīc Nam secundum Galienum & alios medicos loquentes de regimine sanitatis ·Cupiens esse sanus post cenam factā ambulare quis debet Quare philosophus·ij·phisicorum dicit·Post cenam ambulare est causa sanitatis ¶ Die etiam spiritualiter ·qui sanitatem anime habere conatur refectus cibo celesti scilicet corpori cristi q̄ cena facta ambulare debet in virtutibus que est via solatiosa ·floribus ornata & omni delectatione plena · Nec via est via recta·via d̄i in qua inuocantes eum exaudit Ieremie·xxix· Ibitis & adorabitis me & exaudiam vos ·Qui enim hodie ī medio vie virtutum ambulat habentes corpus cristi secum ·nec p̄ prospera nec aduersa declinant· Ibunt directam viam ad eternam beatitudinem · vbi omnia que desiderant habebunt ·Figurat·primo regū sexto·vbi dicit q̄ philistini tollentes duas vaccas que lactabāt vitulos iunxerunt ad plaustrum nouum supra quod arca dñi posita erat vitulosq̄ eorum domi recluserunt ·& arcam apud bethsames ducere decreuerunt Ibant g̃ indirectum vacce per viaz que ducit bethsames & itinē vno pergebant·nec ad sinistram declinabant nec propter vitulos q̄ domi remanserant ·accepto itinere deuiabant sed solum propter eos mugiebant & plaustrum arce domini recto itinere deferebant· Per bethsames que interpretat domus solis paradisum intelligo vbi sol iustitie idest cristus regnat Ysa·xj· Ciuitas solis vocatur·per vaccas deuotas psonas que iugo domini sunt suposite ⁊ ad claustrum cristiane religionis corrigūs p̄ missionum per manꝰ sacerdotum & ministrorum dei sunt ligate per vitulos eorum delectationes carnis⁊ vanitates mundi assumo que vsq̄ adhuc enūtite hodie·& post separari debent & claudi ne reassumāt sup has deuotas personas posita est arca domini id est corpus cristi arca totius deitatis quod reuerenē sicut caritate ⁊ gratia combinate ducere debent per viam virtutis vsq̄ ad terminum vite ·Ad domum solis iustitie id est celum vel paradisum nec per recidiuam ad priora mala declinare ad dexteram delectabilium nec sinistram sc̄z nec excedere n̄ deficere nimium Quia secundum philosophū extrema sunt vitiosa·sed solum in medio vbi consistit virtus· ire vt quilibet dicere posset cum·ps̄· Pes meus sterit in directo q̄ ¶ Sed heu licet hodie multi pedem affectionis fixerūt ad iter rectum·tamen cras pedem retrahunt & post vanitates mugiunt quod valde periculosum est ¶ Vnde legitur q̄ quidaz post festum pasce ⁊ sūptionez corporis cristi lasciuijs & ebrietatibus sunt relapsi· quos deus protinus puniuit Et ex ore eorum fetidissimi sanguinis fluuius emanauit·ad quorum interiora retrorsus illos suffocabat subita etiam tanta pluuia inundabat·vt ex q̄ possessiones cum oībus fructibus & segetibꝫ

penitus perirent· vnde etiam exorti sunt dracones pestiferi· qui homines ad eorum possessiones nec ingredi nec egredi sinebant vsq; ad mortem· Super quo vir deuotus exorauit· Cui angelus domini respondit dicens· Quesso te siquis proditorie filiū iperatoris i fetidissimo & obscuro carcere concluderet quid de eo fieri debēt ¶ Respondit vir dei deberet delaniari· Cui angelus· Et quid de illo qui arcam corporis cristi in luto fetidissimo cōram hominibus inuoluit· Cui vir vt hereticꝰ & sacrilegus debet cremari· Et angelus Nunquid tales sunt· & talia cōmiserunt pro quibus oras qui in die pasce sacrāmentum sūpserunt ⁊ postea se vanitatibus ⁊ ebrietatibus immiscentes dominum suum spreuerunt & reliquerūt· ¶ Dico· secundo ꝛc Dignum namq; est vt ei honorem laudis impendamus· qui gloriose triumphando hodie ab inferis ad nos reuersus· est enī regula iuris libro· sexto· & ff· e· l· secundum naturam Qui sentit onus· sentire debet ⁊ cōmodum· vnde & romani victoribus magnum· honorem psallendo ⁊ cantando fecerunt qui hostibus superatis romam redierunt Sic etiā primo regum· xviij· legitur de dauid qui postquam goliam tribus lapidibus occidit· & populum eius vicit· reuersus mulieres in eius laudem cecinerunt & dixerūt Saul percussit mille & dauid decem milia & Exodi· xv· dicitur ꝙ quando dominus liberauit israhel de manu egiptiorum· & viderunt egiptios super litus maris· tūc moyses cecinit carmen hoc ad laudem· & honorē domini dicēs Cantemus domino gloriose enim honorificatus est ꝛc Et maria soror aaron sūpsit tympanum in mānu egressaq; sūt omnes mulieres pōst eū cū tympanis & choris quibus precinebat dicēs Cantemus domino gloriose ¶ Cum ergo hodie dominus & saluator noster hostibus nostris superatis surrexit dicere ⁊ cantare debemus Surrexit cristus hodie humāno pro solamine· Crist ist erstanden· ꝛc Dō· Gloriam regni tui dicent· & potentiam tuam loquentur· Vt notam faciant filijs hominum potentiam tuam· & gloriam mganificentie regni tui· ¶ Dico tercio ꝙ debemus cristo cum discipulis firmiter ⁊ firmiter adherere Inutile namq; est aliqō magnum negotium inchoare & antequā perficiatur ab eo cessare· Nōne qui castrum vel domum cepit edificare nec vult consūmare labores· & expensas amittit Sic qui in aliquo sacro tempore deo seruiuit ieiunando· orando· elimosinas frequentando· & huiusmodi vt sibi sedem· & locum in celo construeret super hoc confessus ōmunicatus· nihil sibi prodesse poterit nisi in dei seruitio perseueraūit· vñ gregorius in moralibus· & recitatur de pe· di· iij· Incassis Incassum quippe bonū agitur si ante vite terminum desinatur· quia & frustra velocit̄ currit qui priusq; ad metas perueniat deficit nulli dubiū qñ plēs ōuote psone sint habētes ꝓpositū decetero firmiter deo seruire· ⁊ i eius seruitio vitā finire Sed dyabolus per suā astutiam tales impedit vnam p diuitias aliam per delitias vel honores ꝙ pauce ad finem debitum perueniant· ¶ Q ¶ Qd oñdit̄ i fabula Ouidij· libro meth· In athlante tenei filia pulcerima que a responso deorum habuit ꝙ se vita carita esset si alicui nuberet Que territa coniugium fugiebat & siluas frequentabat verum quia velocissima erat cursu statuit ut quicunq; ipsam in coniugem habē vellet prius cum ipsa cursu contenderet & si eaꝫ posset superare eius connubio frueretur Si vero superat̄ ab pisa exasteret capite truncaretur· Cum igitur plures sub hac eius connubia periissent & victi capita p: didissent affuit ypomet̄ thebanus iuuenis qui lege contenta cursu contendit cū virgine & eius motus spem sperat insuperabilem superare· virgo autē audatie compatiens sibi dissuadebat coniugium

ppomenes vero ad veneris fuit oraculū
& eius in hoc negotio petit opem · Venꝰ
ergo miseria inuenis· tria ei poma largit
& qualiter vteretur eisdem instruit· Am
bo igitur cursum simul arripiunt · ꝧ cito
post virgo preterit fatigatū q̄ vinci me:
tuens primum pomū proiecit in obliquū
quod admirans virgo ad pomum euerti
tur de stadio & sic spatium trāseundi sibi
dedit· Cū ergo hoc iam ter fecisset ꝛ ꝓpter
poma aurea acquirenda virgo de semita
declinasset · pondusq̄ pomorum ipsamq̄
non modicum onerasset iuuenis p̄mo ve
nit ad terminum· & sic aptatus assecutus
est connubium· Virgo illa ē anima siue de
uota persona virtutibus ornata que ve
locissima & multa promitendo · & in ꝓpo
sito faciendeo q̄ his tēporibus frequenter
auisata ne peccando dyabolo consenciat·
alias vitam amittat eternam Hanc ergo
ppomenes id est dyabolus ne iuxta ꝓpos
tum curtat· ꝛ terminum vite eterne per
tingat non cessat temptationibus proseqū
& specialiter ipso tempore vt scilicet ipāz
per malos consensus capiat & pudicitiaz
gratie sibi tollat · Ipsa tamē quando mō
dissēsum peccati fugit & taliter per bona
opera currit q̄ dyabolus ipsam nō attin
git· Tunc proculdubio tria poma aurea
id est tria mundi bona· scilicet diuitias de
litias ꝛ honores sibi solet offerre · & cum
sic circa illa aīa solz vacare nōe hz a cursu
bonorum operum cessare ꝛ a termio vite
eterne retardare· Sic ergo fit q̄ mediāte
isti triplici pomo .i. triplici mundi bono
istam vel p auaritiam quantum ad diui
tias vel luxuriam · quantum ad delitias
seu per superbiam quantū ad eminentias
consequitur & eadem per vitia conugat
ꝛ sic sua virginitas spiritualis violatur
Quare de dyabolo potest dici illud · Pro
uerbiorum primo Pedes eius ad malum
currunt & festinant vt effundant sangui
nem · Debet igitur homo a cursu iustitie
non cessare nec dyabolo consentire · ꝧ fir
miter & fideliter vsq̄ ad terminum vite
deo adherere· quia qui ponit principium
supplere debet vsq̄ ad finem perseuerare
de consecratione di· p̄ma · Nullus episco
pus Magis enim delinquit qui inceptā
ruptam causam dimittit quaz qui nunq̄
ad causam venit · In auten· de ligitiosis
coll̄· viij· Ne etiam impediatur· debet ca
ucre ab omnib⁹ & abstinere primo Cor.
nono · Sic currite vt ꝓprehendatis oēs
enim qui in agone contendit ab omnib⁹
se abstinet & illi quidem vt corruptibilez
coronā accip iant nos aūt incorruptā· nē

Sequitur sermo· q̄dragesim⁹ nonus

¶ Feria Secunda sermo. xlix.

Duo ex discipulis ihesu ibant ipsa die in castellum emaus. Luce. xxiiij. ¶ M ¶ Autor ō causis dicit q̄ virtus vnita fortior est seꝑa dispsa. Nam acies vnita ciues ocordes. ppls vnanimis cūcta noscuntur vincere picula & euadere picula ¶ Sicut legimus iudicum vltimo de filijs israhel Qui quotiēscūq; fuerīt vnanimes & ogregati nunq̄ fuerī ab inimicis supati sed dispersi perierūt. hoc etiam patet in romanis Et ideo vegetius de re militari docz bellatores stare oiūctos. & spetialiť in acie Sic spūaliter cum oēs simus ab vno patre natura docet nos habere vnionem. xxxiij q. vlti. Hec ꝑmago & vnum baptisma vna fides vnus panis corpus xp̄i. vnū pretiuz redemptionis oīm. vnū premiū docent oīa nos vnanimes esse & ocordare Nec aliquis per pcēm volens xp̄m fructuose surrexisse dz se vnitate ecclesie supare. q; vt dicit. xxiij. q. iij. Ipa ouiuiū est cristi vnitas fidelium in vinculo pacis. nec multitudiem sed vnitatem deprecantiū audit deus. xxiij. q. i. alienus Hec vnio & ocordia ꝓponit nobis in verbis thematis In quibus dicit q̄ duo ex discipulis ¶ M ¶ Queritur an xp̄s his discipulis vt peregrinus debuerit apparere cum nullam fidem sed spem solaz habuerit de eius resurrectione Et videť q̄ non. q̄a in illa forma debuit apparere q̄ magis fidez faceret de eius glorificacōe & resurrectione sed talis fuisset corpus glorificatū & clarū patet igiť ¶ In oppositum xp̄s debuit se ostendere in eadem forma q̄ erat susceptibilis ij. de anīa Omne qō recipitur recipitur ꝑm naturā recipiētis & non rei recepte. qñtum enim vas hz in mensura. tm̄ recipit ꝑm formam sigilli. Sed hi discipuli erant in fide pegrini & solam spem habebant dicentes. Nos aūt sperabamꝰ q̄ resurgeret & redēptur esset israhel. iō nō manifeste debuit se ostendere in corpe glorificato. sed ī spetie peregrini Dico q̄ exq̄ mulieres & discipuli diuersimode se ad eius resurrectiōz habebāt sic xp̄s ꝑm odictionem vniuscuiq; apparebat Quibusdam em̄ videbať vere surrexisse excluso omni velamīe dubietatis sic vgini gloriose & sanctis aplis Ideo vere & clare eis apparuit Quibusdam vero q̄ eius resurrectionem dubitabant & nō firmiter credebant. sicut magdalena q̄ ex eo q̄ nondum ad p̄rem ascendit non putabat eū patri esse equalem Ideo in spetie ortolani ei apparuit vt cognosceret velle in ea veram fidez plantare & oēm dubietatez eradicare Quibꝫdā vero dubitantibus putantes eum esse puz viatorem sub forma viatoris & pegrini fortis apparuit manifestans ꝑ suā resurrectōez se esse comprehensorem sicut his discipulis euntibus in emaus cc. Quare gregorius dicit in omelia In eadez spetie eis foris apparuit in q̄ apud eos intus fuit Ex his dať doctrina q̄ volentes xp̄m clare in esse glorificato in celis speculari. dz hic firmiter sine dubietate oīa spectantia ad fidē firmiter credere. q; qui in his dubitat infidelis est extra de hereticis. c. dubiť. nec vnq̄ xp̄m clare videbit. Ad primam rōnem per hec dicta patz quid sit dicendū ¶ Qñtum nunc ad otinuationem. sciendū q̄ historia hodierni euangelij facta est in die resurrectionis in tertia apparicōe. & q; hodie rome statio ē ad scēm petrum. ideo legiť illud euangeliū cum in eo fiat spetialis mentio de sancto petro. Et ꝑm hoc tres sunt ptes euangelij

¶ In prima notať discipulorz caritatiua associatio in principio

¶ In scōa cristi pegrina apparitio. ibi Tu solus peregrinus es.

¶ In tertia sanctorz fructuosa inuitatio ibi mane nobiscum.

¶ Quātum ad primā ptem dicūt doctores vnū illorz discipulorz fuisse cleopham. quez noīe etiam lucas exprimit Aliū vero lucaz q̄ more scriptorz nomen suū nō exp̄mit. ne videretur ex eo se iactare Castellū quo ibāt dicit emaus. alio noīe nicopolis & fuit a ierusalem sex stadiorz Stadium dicit a stando & cōtinet Cxxv. passus Et hercules gigas legitur vno anhelitu tm̄ cucurrisse & stetisse & ideo illud spatium dicit stadiū. Octo aūt stadia faciūt vnū miliare. & sic sex stadia opleta faciūt septem miliaria completa. &

octauū semiplenum ¶ Moraliter notandū sicut videmus ꝙ omnia que sunt in inūdo necessitate mutati: ideo ⁊ homo qui dicitur minor mundus otinue mutaī Nam celum & oīa astra elementa que sunt ī otinuo motu ⁊ ßm naturam si firmamentū ad vnum minutū quiesceret ⁊ non mutareī: tota vniuersalis machina destrueret: Quare pūs in de substantia orbis Si destrueī motus destrueret mundus Vnde dē con: dī: vi: Ne tales: Mouere in vno statu non est corporū natura: sed semp quiescere & decrescere: q̄ti die de corpe nostro recedūt alique particule & alique statim succedūt: ff: de iuditys: le: ponebaī & in autē: de alienacōe aut permutacōe ecclesiasticis rebꝰ Coliacōe: i: ℈: vt non ¶ Quid erit stabile inter hoīes & immobile vt nullam pateī immutationem oīa nosteī statꝰ sub ꝑpetuo motu ⁊ista Sz vtinam ille motꝰ spiritualiter vtilis esset nobis ⁊ ꝓficuus ad eternam dulcedīem: qō non retrogradendo de via virtutis ad viā iniq̄tatis declinaremus: Est em̄ vt dicit: xx q: y: c: ij: Decursus noster ꝑcius ad voluptatez ꝙ ¶ Ideo si voluerimꝰ in emaus quod interpretaī mater dulcedīs: & significat beatitudinem peruenire ꝯportet: quod ocoīditer vanitatem mōi relicta ꝑcedamꝰ viam rectā iam a nobis inceptaz in emaus quod fit quando imus

¶ Super mōi vanitatem ⁊ eā otemnimus ¶ Ꝓpam nobilitatem & sp proficimus: ¶ Diuinam bonitatem & ibi quiescamus: ¶ Dico primo ꝙ volens venire in emaus dz per ꝺsideracōem ire super mōi vanitatez & eaz otemnere: Quia qō vanum est tēsitorium instabile relinquendū est: mundus autez vanus est ⁊c Ecclesiastes: i: Vanitas vanitatū ¶ Cuius vanitas ex tribus cognoscit quod in se modicū est: qō inquietum est: & qō impedimentū felicitatis est ¶ Primum sic apparet ꝙ creatura respectu dei modicum est Nam eternitas caret principio ⁊ ⁊ termino Omne aūt tempale minutum qō est minimū incipit ⁊ desinit: Item gaudiū mundi respectu felicitatis eterne modicum est Hoc enim nullum potest saciare In illo aūt totum est quod cor potest desiderare: ℈ cur ea que in mōo sunt cum pua sint mltis apparēt tam magna ꝙ volūt potius ꝑdere infinitum bonū ꝙ minimū obuluz ¶ Dico ꝙ paruū est in eoipso quod ꝑprie est oculo apparet magnū: tempalia aūt cuīdaz sunt intima cordi: & diuina remota: ideo hec apparet parua: sed magna deuotis homībus: ¶ Secōo transitoria sunt vana ꝙ inquieta & inquietiua: quod ex hoc otingit ꝙ sunt mutabilia: quācito em̄ incipiūt esse deficere incipiūt ⁊ ad finem tendere ¶ Tertio sunt impedimētum felicitatis que in hoc ꝺsistit sz videre deum sine medio Sed ecce omnis creatura mediat cognicōem: delectationem modificat ⁊ defectū ire ad terminū cōdinat ¶ Sed diceret quis nōne creatura est similitudo ⁊ ymago deitatis & ita non impedit sed magis ꝓmouet felicitatem ¶ Dico ꝙ cōditio similitudinis & ymaginis in hoc consistit vt referatur & ordineī ad ymaginem ymaginatam: Et ideo eoipso ꝙ creaīa ab hoīe ad deum nō refertur: cadit a sua nobilitate ad vanitatem ℣ ¶ Secundo volens ⁊c: Debet ꝺsiderare suam nobilitatez & semp in via dei ꝓficere: q: ymago dei est ¶ Tria enim sunt in hoīe quibus naīa finez non dedit ad hoc vt homo sp in oīdie ad deum possit ꝓficere sz libertas spiritus feruor dilectionis ⁊ amplitudo intimitatis Per libertatem em̄ spūs sui potest homo in omne quod creatum est: q: ßm libertatez nō soli deo subest Per feruorez caritatis potest semp proficere: quod em̄ essendo operatur: operādo crescit: augeī semp ⁊ nunq̄ lāssaī sed semp potest opari & ꝓficere: hoc autem est ꝑprium caritatis Nunq̄ em̄ amor dei est otiosus: sed opatur magna si est: Item amplitudine intimitatis: potest homo in se deū capere qui est infinitus Dec ergo homo dz aduertē & semper ꝓficere intimitatis amplitudine deum intra se capere quō sue obliuiscīt nobilitatis qui irrationabiliter ad transitoria ꝺuertiī ¶ Tertio volēs ⁊c: Dz per ꝺsideracōz ire sup diuinam bonitatem & ibi quiescere: quia emaus scilicz magister dulcedinis & ciuitas iocunda ad quam pergimus: Ibi em̄ finis & terminus nostre mutabilitatis est ¶ In hac nanq̄ ciuitate tria sunt que debent hoīem facere quiescere: sz perfectio diuinitatis que ī se otinet quicqd appetibile est: & ideo mens deum vidēs nō potest se ab eo auertere ¶ Scōo infinitas &

mutabilitas ꝙ eternitas que nihil q̄ in se est extra se cadē permittat ¶ Tertio nakalitas appetitus nostre intimitatis respectu diuini esse que facit mentem deo semper adherere. Omnia em̄ b̄m pl̄m appetūt esse diuinum. Sed reuera hec magna iocunda & saciatiā homo stolidior asino non ꝺsiderat. ad ea nō festinat. sed ꝓter pauca transitoria & falsa se retardat Nam asinus stolidus cursum ad presepe accelerat ꝓter paleas. homo autez retardat currere ꝓter deceptorias mundi delitias ad eternas epulas Quare pl̄s. bene dicit. Homo cum in honore esset non intellexit ꝺpatus est iumentis insipientibus Et bene ꝙ sicut iumēta multo labore laborant & lassitudine eundo romam portando onera grauia trahendo aurigas ꝙ huiusmodi nec ali q̄d mercedis ꝛ vilissimū pabulū hñt Sic hoīes omni anno laborant ieiunando ecc̄ias frequētando vigilando. ꝙ tñ non continuant & delectacōibus se immiscent Inde nihil beatitudinis merent̄ sed perdūt labores. & sola fallati spe ꝺsolant̄. Sapīe. iij. Qui sapiam ꝙ disciplinā abiecit infelix est & vacua est spes eius ℣ ℟ ¶ Est em̄ de tali sicut de quodam studente seruitore magistri alberti magni. ꝺ quo narrat̄ ꝙ mḡro suo fuit multū dilect̄. & magna solicitudīe ab eo informatus & nutrit̄ Qui magister tandem eiusdem discipuli volens probare fidē dixit Ecce carissime multa bona feci tibi vt nosti. Si nunc esset dei voluntas vt in papam vl̄ in magnū prelatū ecclesie te tua disciplina sublimaret & scientia. quid de me faceres. Respondit discipulus. Mḡr reuerende vos nunq̄ dimitterem vobis honorem illū resignarem & semp vobis buirez. vel adminus facerē vos dñm & magistrū curie mee Bene inquit magister. & sic insimul eūtes per viam magister per artem magicā equites multos cum fistulis & tubis auriga aurea iocundātes ꝓcurauit appinq̄ntes quos dum magister quereret qua causa solennitatis & letitie vel quo ꝓgerent. Dicunt ep̄us ratisponensis defunctus est. ꝙ alter ad locū eius sublimatus ꝙ electus noīe talis. & nomīn abāt disciplīm magistri Et ait magister O dñi discipulus meus est. quez glorioſe & honorifice suscipiētes in aurigā locauerūt & cū magna solennitate versus ratisponaz reduxerūt Magister albertus pedes eum per lutum sequens eum inuocauit dicēs O dñe episcope memento mei. ipse aūt ingrat̄ oblitus benefitioꝝ sedens in spe magni honoris exorantem magistrū & inuocantem nō audiuit Et ideo ꝓter ingratitudīem dum sic in spe sederet ꝺsolacōis cessauit illusio. & iacuit in luto ꝺfusiōis. Sic reuera hodie de multis est qui deo buire fideliter ꝓmisērūt nec vnq̄ ab eo se per pc̄m velle separe sed dum vna delusione huius mōi ad auri gam honoris ꝺsolacōis & hm̄ōi locantur obliti benefitioꝝ ꝓmissoꝝ dñi inuocantem non exaudiūt. nec eum in luto ꝺest in terra humanitatis assumpte secum ꝓter nostraz salutem aduertūt. monita eius despitiunt. ꝛ magna spe emendacōis de anno in annū in delitijs vehunt̄. sed tandem dum semper sperant vitā emendare & non fatiūt cessante delusione in morte spez perdūt. & in luto perdūt ꝙ in luto pc̄oꝝ ꝺfusibiliter sedētes damnabunt̄ Prouer. Expectatio iustorum letitia. spes aūt impioꝝ peribit De spe enim incassum presumit. qui timere deū in suis opibus renuit Grego. li. vj. morali. dicit ¶ Sequitur sc̄a pars in q̄ notat̄ xp̄i pegrina apparitio. ibi tu solus es peregrin̄ Pro quo notandū b̄m nicolaum de lira ꝙ ly solus non fuit exclusio alioꝝ peregrinoꝝ cuz multi valde peregrini. & de diuersis ptib̄ venissent in hierusalem ad diez festū pasce vt habetur Iohis. xij. Sed notat exclusiōz cognicōnis ab isto sic apparente. scz notitia mortis ihesu vt sit sensus. Cum multi peregrini his diebus venerūt in hierusalez mirꝝ est ꝙ tu solus inter alios pegrinos ea q̄ sint nota oībus ℣ ℟ ¶ Moraliter est notandō sicut dicit extra de statu monachorū. c. recolentes. Dignū est vt qui similem cum alijs vitam suscipiūt similem sentiāt in legibus disciplinam Cum ergo vita nostra sit simil' pegrinacōi In qua etiam dñs noster vt pegrinus apparuit in glo. sup verbo pegrinatiōis. xxxij. q. iij. c. his Et pl̄s. aduena sum ego & peregrinus sicut omnes patres mei. ¶ Dignū est vt etiam b̄m regulaz & leges pegrinoꝝ viuam̄ Ex regl'a nanq̄ obmissis alijs quotidie tria fatiunt scz.

¶ Societatem malā q̄tum possunt euitāt

¶ Sūptus & expensas diligenter ꝺputant.

¶ Terminū ad quem vadunt cogitant.
¶ Primo nāq; peregrinꝰ inquātum potest debet vitare puersam & malam societatem cum sum̄e piculosum sit pegrino cum tali societate stare Quare catho vtilez doctrinā oībus dat viatoribus di· Cū bonis ambula Quia ꝟm hermetē plꝰum Mali soriꝫ sunt sicut arbor ignea ·cum vnus ramus alium oburit qō experitur hodie & cras in mltis qui p malos sotios trahunt a diuino huitio q deuocōe ad lasciuiā ad tabernas q hmōi quibus non est ꝺsentiendū· sed ꝑcul fugiē dum Vñ longnon plꝰus docuit filiū suum dicens fili mi assotia te illis quos diligit deꝰ q quibus gratum ostendit vultum· Et associaberis illis qui de motibus bonoꝝ fuerint caput Sed vere quasi oēs ꝑniores sunt seꝝ vitia maloꝝ q̄ꝫ virtutes & mores bonorum vnus lasciuus trufator facilꝰ mille trahet ad spectaculū· q̄ꝫ mille predicatores cōuertet prauū est em̄ natura imitatrix vitioꝝ xx·q·ij ·c·ij· Et ideo ꝺparant pagano cuidam regi. Qui cum aliqualiter instructus fuisset in fide & baptizari debuisset ·posito vno pede in fontem di·an pater suus q mr̄ sua essent in celo·aut in inferno · Et rñsum fuit q̄ non baptizati essent in inferno Itez quesiuit vbi oēs alij predecessores essent Et hoc idem fuit responsum ·tūc ipse retrahēs pedem dicens · Potius volo esse cum mltis meis predecessoribꝰ in inferno· q̄ꝫ cū paucis ignotis in celo · Qui post triduū mortuus damnatus est & sepultus in inferno cuz patribus suis Sic ꝑcerto plures sunt deteriores paganis vl̄ iudeis q timore huili coacti ex censura ecclesiastica ꝺfessi sunt & correcti one & informacōe sacerdotū· tñ vnū pedez ·r· ptem affectionis habuerūt in ecclesia scz ad tempus benefaciendi & tm̄ ꝺformitatez habuerūt xp̄ianoꝝ in moribus affectum tñ foris habebāt in fotibus Vi leuiter a ꝺmunione fideliū trahunt ·& cum multitudine prauoꝝ damnabunt ¶ Tcō pegrinꝰ dz quotidie expensas ꝺputare q dies itineracōnis · Sic quilibz nostrū dies suos & opa ꝺputare debet q̄liter vixerit & hoc in corde pensare ¶ Quare seneca li·iij·de ira·q̄tidie animus ad rōnem reddendū vocat·hic serotinus rr̄ vt ꝺsūmato die cum se ad nocturnaz quietez dedisset Interrogaret anīm qui hic malum sanasti cui vitio abstitisti· qua pte melior es factus Vnde esdre·iij·dicitur q̄ angelus dñi esdre tres ꝓposuit ꝺditiōes di· pondera in statera pondus ignis mensura venti flatū reuoca diem q̄ preterijt Per primum intelligit ·q̄ in statera cordis homo ponderare dz pondus ignis·i· amorem dei an deum plusq̄ mꝺm dilexerit ·si min̄ pō dera bene q̄ntum te dilexit dñs excelsus q ꝓpter te passibilis mortalis est factus ·cum esset immortalis q morte turpissima te redemit Per scām mensurat flatū venti·i·vitaz tuam que vento ꝺparat · Job memento q̄ ventus est vita mea · Mensura igit vitam tuam breuissimam & immensurabilem ·vt sic viuas sicut mori velis Quia ꝟm hiero· Qui non sic viuit sicut mori vult nō viuit sicut xp̄ianus ¶ Tertiū reuoca diez qui preterijt·i· singla mōta diez & noctiū reuolue in mēte·qualiter exposueris an pl̄ in hutrio dei q̄ꝫ dyaboli· Et si ꝑpexeris pl̄ expēdisse in supbia ·luxuria & voluptatibꝰ seculi·reuoca illa per dolorez cordis & amaritudine fletus Sicut rex ezechias qui dixit Recogitabo tibi oēs annos meos in amaritudine aīe mee Isaie ·xxxviij · Putat nanq̄ fatuus homo de multis grauissimis mortalibus satisfacere vna die vel vna salutacōe angelica ·cum de leuissima supbia veteres cognoscamus punitos pena grauissima neq̄q̄ ¶ Vnde legit dani·iij· Q̄ nabucho donosor rex ditissimus victor multoꝝ regū & regnoꝝ post vnū ꝟmonem supbum dicēs Nōne illa est babilon ciuitas magna quaz edificaui in potētia Statim eadez hora fuit a regno eiectus vel abiectus & tam pauper effectus·& cum feris & bestijs eius esset habitatio q fenū ꝺmederet vt bos · Et postq̄ eiectus est capilli senescentes in similitudiez aquilaꝝ creuerūt·q eius vngues q̄si auium q videbat ei q̄ bos esset in anterioribus & posterioribus leo· In rei aūt veritate illam mutacōem non esset passus·ꝫ mētis alienationem ·& ablatus est ei vsus lingue ad loquendū & herba data est eiꝰ cibus multi q̄ egrediebant q videb āt eum Solus autem daniel nō egrediebat q̄ toto tpe alienacōis pro eo orabat· Sed cum·xl · dies insaniam pateretur · per alios·xxxx·dies ad cor hoīs rediens flebat & supplicabat deo tm̄·quod

ex intimis fletibus ·oculi eiꝰ vt caro effecti
sunt ⁊ itez alios·xl·dies reuertebat insaniã
donec octo menses opleꝛent post quos reuo
catur·non tñ regnauit·ꝫ statuti sunt ꝓ eo
septem iudices ⁊ vsqꝫ in finẽ septem annoꝝ
pniam egit panem ⁊ carnes non comedit·
& non bibit vinũ· leguminibus vtebat·& herbis iuxta ꝯsilium danielis·⁊ tunc iterũ regnauit Et post scripsit epl'am omni regno suo in quo predicauit mirabilia que fecerat apud eum dñs excelsus In hac historia deꝰ voluit signare ꝓ qñtumcũqꝫ quis sit diues in virtutibus magnus·in vita potẽs·otra vitia altus in bonitate· & si haberet multa regna in celo·si peccat mortaliꝫ·statim oĩa perdit ⁊ eĵciꝫ ab hoĩbus vt non sit ꝓticeps eoꝝ bonorum·nec hic nec in celo·& fit adeo pauper vt bestia vel bos & auis fiat ·quia sicut ille per oẽs labores suos quos habent laborando·eundo romam·portando onera trahẽdo currus fame & penuria stimulacõe & penuria & pressura captiuitate ⁊ clausura nihil parent premiũ in celo Sic nec ille q̃ est in mortali laboribus suis aliq̃d mereꝫ· ꝯmmo totus mũdus videndo talem in tanta pauptate & miseria mirari posset ⁊ eiꝰ miserꝛi tam diuitem & glorioſum depaupatum ⁊ subito immutatũ de bono in malũ Quid ergo faciendũ est tali ·fatiat certe sicut nabuchodonosor & leuat oculos suos sez interiores·⁊ reuocet ad memoriam q̃d pdiderit q̃ piculose tẽpus suũ expendident ·Sic ꝺe videre poterit quale regnũ & quãtum q̃les diuitias & honores ⁊ delitias qualiũ sotietatem precipuam pdidit·⁊ tunc hec omnia reuocando gr̃am infinitam hz materiam de preteritis amarissime deplorandi ⁊ deceteto cauendi ·Si eñ ille tm̃ fleuit qui terrenum regnum pdidit & oculi eius ñ· Et tandiu ꝓ vno mortali multo dignius peccator ·& diutius dolere dz & flere ꝓ regnum celeste amisit Quare ysaias ammonet pcores d· ysaie·xxxij· Plange sup regiõe desiderabili O deus q̃d pdimꝰ per pcm̃ dicit Crisо · Si oẽs habitatores terre extollant vocem suaz & lapides & ligna & arbores & bestie & volatilia & pisces vt simul dicam totus mũs vocem suam extollat ad lamẽtandum nos ꝓ ab illis bonis excedimus nihil dignum lamentabuntur·hec reuoca ad memoriaz & caue ne itez cadas ꝙ Tertiõ peregrinus quotidie de termio cogitat vt ad terminũ perueniat·omia mala itineris tollerat nec labores recusat Sic etiaz quotidie de termino bẽitudinis recogitare debemus quãtum bonum sit·quãta delectatio· quãta iocunditas & quies·q̃ tamen sine labore ptingere non valemus Gregoriꝰ· ad magna premia perucnire non potest ·nisi per magnos labores Assimilat nanq; statꝰ arbori ameniſſime virtutis & spinis circũdate·cuius stipites rosis & suauissimis floribus sunt ornate i n cuius cacumie puella spetiosissima residet Cuiꝰ aspectu pre cũctis clarior delectabilis & am abilis·& odor vestimentoꝝ sup oĩa genera musicoꝝ cantus auium audiũtur ·Hanc arborem quidam ꝯsiderans ⁊ glorioſissimã puellam intuens in amorem eius exarsit puelle qõ nᵗ spinaꝝ punctiões·nec vrticaꝝ adustiones curauit & sic per spinas ad vrticas de vrticis ad frondes·de frondibus ad flores·de floribꝰ ad fructus ⁊ ad amantissimos vnginis amplexus peruenit·& insepabiliter copulauit· Ad ꝓpositum hec puella diuinitatem cũ omni decore suauitate ⁊ delectacõe plenam denotat· In qua ẽ tota merces nostra circa quaz est cantus angelicus dultioz omni melodia Hec eñ circũdata spinis magnis laboribꝰ & amoris virtutũ nemo diuinitatez attingit·sed dum p spinas pũgitiuas magnaꝝ virtutũ appinquamꝰ·statim assuefactione grauitas laboris mitigatur ·& lesione vrtice opatur Sed tandem per exercitium labor vtutũ in flores odoriferos·i· magnã delectacõem ⁊ ꝯsolationem permutatur & in his bẽitudo acquiriꝫ Sed tria hoĩm genera hanc bẽitudinem consideraũt & appetunt possidere affectant ·cogitantes autem sñe virtutum laboꝛ impossibilez aggressũ virtutes relinquunt & bẽitudinem non habebunt Tales sunt omnino desperati Alij incipiũt tollerare labores ad tẽpus ieiunãdo vigilando caste viuendo Sed dum harum amaritudinem & punctiõem sentiunt·⁊ delectationes carnis & vanitates mundi per contrarium aduertunt a beatitudnie dorsa vertunt·⁊ hoꝛ est magnus nũs xp̃ianoꝝrũ qui isto sacro tempore operibus deuotionis beatitudinem nitebãt rape ·sed breuissime

tempe gratis oblatam dedignanꝫ habere·
Vñ seneca epla·lj· Turpe est cedere homini luctare cum offitio quod semel recepisti· nō est vir fortis ac strennus qui laborem fugit nisi crescat illi animus ipsa rex difficultate
¶ Tertiū sunt q̄ amore xp̄i ad v̄tutes accedunt· & licet primo difficultas grauet· non tñ retrocedūt· sed feruētiores facti maiora aggrediūtur· & tandem p̄ assuefactionem nullū laborem nec difficultatem· sed omnez dulcorem acquirūt & suauitatez quibus ad illam dulcissimā visionem & iocunditatem attingūt copulacōem diuine glorie Igitur ꝟm hieroni· in quadam epla Nullus labor durus· nullū tempus longum videri debet qua gloria eternitatis acquirit ¶ Sequitur tertia pars in q̄ notaꝫ discipulo⁹ fructuosa inuitatio· ibi mane nobiscum ¶ Moraliter est notandū q̄ vt videmus dñs castri isto tempe ad cōmorandū magis inuitaꝫ a subditis· dum castrum ab hostibus piculosius impugnaꝫ· cuius ratio est· quia deficiente influentia cause pticularis ad resistendum nāia inuocaꝫ influentia cause supioris Prima em̄ causa plus influit q̄ scōaria· Autor de causis· Vbi em̄ principiū deest nihil sup edificari potest· ꝛ·q·ꝛ· Cū paulus Quia ergo isto sacro tempe ad arcam nostri cordis thezaurum dñici corpis q̄i ad castrum magnū custodiendū reposuim⁹ raptor aia⁹ hostis generis humani crudelius castro cordis vaꝝ nititur machinacōibus impugnare vt thezaurū rapiat & spoliū diuidat Nō ergo sumus suffitiētes a nobis castrū ptegere & thezaurum reconditū rebuare sine auxilio cause supioris sez dei· cui⁹ nomen quicunq̄ inuocauerit salu⁹ erit Joelis·ij·& de penidi·ij· Adhuc instant Inuocemus p̄ adiutorio deum d· Mane nobiscum dñe Vñ·S·de veteri iure enucleādo·l·ꝛ· qY ¶ Oēm spez nr̄am ad solam referre debem⁹ summe ꝓuidentiam trinitatis a qua m̄oi elementa & eo⁹ dispositio ꝓcesserūt· sine qua non est armis vel ingenio ꝺfendū ¶ Ipse nanq̄ manens nobiscum dat aīe·
¶ Contra demonia vigorem ineuertibilez
¶ Contra tñsitoria virorē immarcessibilez
¶ Contra carnalia dulcorem inexcessibilez
¶ Presentia nanq̄ dñi vigoraꝫ & firmatur tm̄ q̄ nulla violētia nr̄ decepcōe dy̆abolica potest euerti Vnaz ex influxu diuini lumis dei formis effecta· ꝛ in ip̄m choruscantem radiū transformata in immobili diuino bono etiam immobilis per adhesionem efficit
¶ Est em̄ naturale exemplū· q̄ q̄ aliquid transformaꝫ in aliud accipiat ꝓprietates & ꝺditiones illius naꝫe in quam trānsformaꝫ sicut patet in ligno quod in ignem transformatur· qꝺ grauitate & frigiditate· ac etiaz humiditate deposita accipiat leuitatē siccitatem ꝛ caliditatem ipsius ignis Sic mens devota cum in lumine theatricū transformatur p̄dit oēm fluxibilitatem inclinacōis ad malū· & potest adeo se iungere q̄ in bono diuino qꝺ per feruentem affectū firmaꝫ & figuraꝫ qꝺammodo immobilis efficitur· Juxta illud ecclesiastici·xv·Firmabit⁹ in illo & non flectetur qZ ¶ De hac immobilitate anime sive mentis scribit⁹ in p̄s· Qui ꝺfidunt in dño sicut mons sion nō ꝺmouebitur ineternū qui habitat in hierusalem· In quibus verbis solenniter rñdet ꝓpheta q̄druplici tacite questioni ¶ Primo nanq̄ posset queri qui sint illi spūs· qui ad istam immobilitatem pueniūt· Scḋo vbi talis immobilitas ꝺferaꝫ· Tertio qñ detur· Quarto quez fructum aīa ex illa immobilitate cō sequitur ¶ Ad primū respōdet cum p̄mittit Qui ꝺfidunt in dño· nam illi soli ad hanc immobilitatem ptingūt qui oēm spem suaz in solo deo ponūt oīa creata ꝛ transitoria· ꝓter ip̄m velut stercora reputantes ¶ Ad scḋaz respōdet cum subdit sicut mons sion Nā illa mobilitas nō daꝫ nisi in mōte sion ·ꝛ· altitudiem ꝺtemplacōis diuine· p̄ quam aīa rapit⁹ in abissum diuine lucis· & in ipso bono diuino immobilis reddit⁹· ꝙ vnū cum ip̄o efficitur Qui em̄ adheret deo vn⁹ spūs est cum eo Cor hanc vnitatez petebat xp̄s Joh̄·xvij·rogo inquit te pater vt sint vnū in nobis sicut ego & tu vnū sumus ¶ Ad tertiaz rñdet cum annectit Qui habitat in hierusalem· Nam tūc primo mens devota immobilitatem ꝺsequit⁹ cū incipit esse ciuis celestis hierusalem· hoc est cum oēs motus animi ī perfecta pace & quiete possidz ita q̄ nullus motus inordinatus erupat in ipsa contradictamen et iuditiū rōnis· qꝺ optīe figuratū est in salomone· qui non primo·ij vel tertio· anno regni suo incepit edificare

templū diuine maiestatī ꝫ in quarto anno
Ex quo dat intelligi ꝙ primo oportz hoiez
vincere oēm carnis peculantiā & oīm viri
um inferioꝝ repugnantiaz ·ꝛ omnem mōi
vanitatem ꝛ gliam & tunc demū poterit in
mente deuota in bonū diuinū per feruens
desiderium transformata spualiter templū
diuine pītie virtutū serie fabricari ·& hoc
signanter innuit Joh̄ ·in apoca· ij ·cū dic̄
Qui vicerit faciam illū columnam in tēplo
dei mei ·hoc est mētem eiꝰ immobiliter figā
in bono diuino & foras nō egredieť amplius
Talis mens nunq̄ retrahit a suauitate di-
uina ·vt in rebus transitoriis terrenū aliqō
concupiscat ·sed clamat iugiter cum ꝓpheta
Mihi adherere deo bonū est ponere in dño
spem meam Ad quartaz rn̄det cum inter
ponitur non ꝺmouebitur inetern̄ū In quo
innuit ꝙ isto fructu dicte īmobilis q̄ mens
ex dulcore diuine suauitatis cui in bono di
uino firmať quaz nunq̄ ab eo potest diuelli
nec per aliquā decepcōem ꝺyaboli ad aliqō
transitoriū delectabiliter inclinari Quia sic̄
dicit bern· Respectu illius dulcedis omnis
aliena iocūditas meroꝝ ·amare ē omne pul
crum ,omne dulce & omne qō transitorie de
lectat molestum Vñ talis mens bene potest
dicere cum apl'o Mihi mōs crucifixus est &
ego mundo Ꝙ A Secundo dominus
manens in aīa dat ei virorem immarcessibi
lem ·qō patet Vnaz ex suauitate diuine pītie
tāctus feruor desideriꝰ ꝛ ardor ꝓficiēdi mēti
denote innascit ꝙ spretis oībus tn̄sitoriꝭ
nullū opus virtuosum est adeo graue & as
perū qō non leue & dulce reputet ex nimio
feruore diuini amoris. Quia ꝫm augusti·
Omnia dura & aspa leuia ꝛ ꝓpe nulla facit
amor d iuin? C Cuius exemplū habetur in
multis sanctis ·qui potius mori eligerť ꝓ
xp̄m q̄ viuere in gloria sine xp̄o Ex feruore
nanq̄ caritatis ·nulla genera tormētoꝝ gra
uia putauerť ·ꝫ vt dultia acceperť Quare
beatus laurentius insultans dicebat cesari
Discе miser virtutem dn̄i mei ihesu xp̄i ·q̄
carbones tui non ardorem sed refrigerium
mihi prestant Nec mirū si talis mens in cō
tinuo virtutū virore ꝑmaneat cū sit tanq̄
arboꝝ plantata decursus aquarū & fluenta
celestiū gratiaꝝ ꝓpter quod apte ꝓpheta in
ps̄. Mentem deuotam predictū fluxum pti
cipantem ꝺpat arbori plantate secus decur
sus aquaꝝ ·que semp viret ꝛ fructificat in
opibus virtuosis ·ꝛ folium eius non deflu
et nec marcessit ·Arbor illa est voluntas &
feruens ꝓfitiendi desideriū donis celestibꝰ
irrigatū & fecundatū que semp in virore p
durat ·q̄ in gratia semper ꝓficere desiderat
Cuius etiaz foliū non defluit ·q̄ semp in de
core & virtutis virore persistit ·& oīa virz
tutū opa ꝫm formam & mensurā recte rōis
ordinat ꝛ disponit Foliū etiam illius arbo
ris non marcescit & sine tedio & desiderio
opa sua elicit ·& ideo ꝺtinuo virore ꝓfitiēdi
sꝰsistit Ꝙ Tertio dn̄s manēs in aīa
dat contra carnalia dulcorem inexcessibilez
Cum enim spūs in lumine theatrico ꝑmam
veritatem vt est viatori possibile sensit lipi
da ꝺtemplacōe ·tunc dulcore inexplitabili
perestuans ·desideriū eius dilatať ad sūmuz
boni amplexū ·spūalia brachia extendendo
& dulcedinez diuine pītie suauissime degu
stando ·Hemīa aūt brachia pīt dici vigor
intellectus ꝛ ardor affectus quibus omnia
dilectum dulciter astringit ·q̄ solum p aꝺq̄
illaz potētiaz boni diuini capax ꝛ ꝑticeps
esse potest Tunc veraciter dicere poterit cū
sponsa Canti· Tenui eū nec dimittaz donec
introducam eum in domū matris mee ꝛ in
cubiculū genetricis mee .Domū pīris spōsa
vocat vbertatez ꝛ affluētiam diuine pītie
a qua omis sotietas & gratie fecunditas in
aīaz deriuať Verum q̄ diuina essentia men
tem non quietat ꝑut aꝑphenditur sub rōne
boni generaliter· sed solū sub rōne obiecti
beatifici ·Jō ad hoc insinuandū anīa non
solum appetit introduci in domū matris ꝫ
in cubiculum genetricis quod nihil aliud ē
q̄ ipsa diuīa essentia sub rōne obiecti beati
fici ·& vt exēplar & ꝑdea rōnalis creature·
q̄ nec sic hz mentem totalem ꝓprie quietare
Ad hunc dulcorosum amplexū apostolus
aspirabat cum dicebat Sequor autez si quō
apprehendem a quo ꝛ comprehensus sum
Ꝙ C Sed circa illa v̄ba sponse Tenui
eum nic Querit· Gilbertus super cantica
dicens ·Q̄mdiu in hac vita est· mutabilis
est naturaliter· Jta ꝙ a suo cognoscere & a
suo velle potest se ꝺuertere ad qōcunq̄ sibi
conueniens & placens ·ꝛ est ita mutabilis
ꝙ hz securitatem continue ꝑmanēdi in grā

& quō potest tunc ita audacter ꝛ ita secure dicere. Tenui eū ꝛc. Respondet gilbertus dicens Verum est q̄diu aīa est in hac vita non est in tuto posita. nec potest esse secura Vnde qñ dicit. q̄ nunq̄ velit dimittē ihm tm̄ est dictum Omne studiū meum ꝛ omnez solicitudiem meā ad hoc ouertaz. q̄ ihesus ita penes me maneat. q̄ ipse a me & ego ab ipso nunq̄ recedam ꝛc ¶ Scdo querit circa illa verba pauli Sequor ꝛc Sed cum enim paulus fuit a xp̄o oprehensus totaliter ꝑm oēm modum quo cognoscibilis erat. talis aūt modus oprehensionis respectu diuine nāe create Quō ergo dicit q̄ cōprehendaz eum a quo & oprehensus sum & alibi dicit Tunc cognoscam sic & cognitus sum. Ad qō dicēdum q̄ hec similitudo attendit non q̄ntum ad efficatiam oprehensiōis. q̄ talis ipossibilis est create vt p̄z Joh. i. Deū nemo vidit vnq̄. sed solū attēdit q̄ntum ad immediacōem cognicōis. de q̄. i. Joh. iij. Scimus autez cum apparuit similes ei erimus. quia videbimus eum sicuti est. Et in p̄s. Et in lumine tuo videbimus lumen diuinum subsistens vt dicit aug̃. Nam sicut lumen diuinum seip̄m & oīa alia in seipso ꝛ p seip̄m comprehēdit Ita bene verbū et ernū. & oīa alia in ipso. ꝛ per iheſum oprehendēt ꝛc.

¶ Feria tertia.

Tetit iheſus in medio discipulorum suorū & dixit eis pax vobis Luce. vlti. ¶ Decundū nāles ad veram gnitiōem facti alicz tria requirunt̄ scz visus. tactus & auditus ¶ Primo rem videndo magnam suscipimus dr̄az vniūs ab altero. quia dicit in ō sensu ꝛ sensato visus multas rez dr̄as nobis demonstrat Naz qō auris non potest audire. nec manus tāgere oculus certificat. Ideo testimonium visus admittit. quod non fit de solo tactu vl̄ auditu Extra de testibus & attesta. Tam ſralis Sed visus etiam qñq̄ decipit. necesse est vt etiaz tactu factū notificet. sicut baculus in aqua currēte videt fractum. qui tñ per tactum p̄bat rectus. Contigit etiam qñq̄ visum pariter & tactū decipi quod solum p auditū certificat sicut Gene. xxvij. dicitur de ysaac qui per filiū suum deceptus tangēdo vidēdo. nō decipiebat audiendo dicēs Vox quidez vox iacob ꝫ manus sunt esau ¶ Ad p̄positum xp̄s volens suam resurrectionem certificaē ꝛ se surrexisse oñdere & p̄bare his tribus sensibus voluit sentiri & expiri. Vt ergo cum p̄fecte viderēt stetit ī medio discipulox & q̄ visu non decipent̄. voluit etiā tactu palpari di. palpate. Et vt etiaz voce auditū coz certificaret loquit̄ eis dicens hec sunt v̄ba Dicit ergo verbū thematis q̄. ¶ Querit an argumta facta post xp̄i resurrectiōem fuerint efficatia ad resurrectionis p̄bacōem Rñdet rich. iij. sup sñias di. xxj. q̄ sic Quia exquo omis nostra cognitio. ꝛ posterioz orit̄ a sensu. xp̄s ergo volēs p̄babiliter oñdere suam resurrectiōem sensibilit̄ visu auditu & tactu eaz manifestauit, quia prebendo se palpabilem p̄bauit se verum corpus habere. cū nihil possit palpari nisi corpus. Vnde dixit discipulis putantibus spūm videre. palpate & videte. q̄ spūs carnem & ossa non hz sicut me videtis habere Sed demonstrando cicatrices probauit se idem corpus nūo habere qō ante habuit q̄ postq̄ thomas cicatrices vidit & tetigit statim credidit eius deitatem ꝛ humanitatez dicens dñs meus & deus meus Sed omedendo probauit se viuere otra mortua que cibum nō capiūt. sed clausis ianuis intrando probauit illud corpus habere dotez subtilitatis & p consequēs esse glorificatū Dic ergo patet p illa sensibilia argumta q̄ xp̄s v̄e resurrexit ¶ Hz quō fuit corpus xp̄i palpabile. cum scōm p̄bm necesse sit omne palpabile esse coruptibile Alexander de hal. dicit q̄ corpus glorificatum de sui nāa hz posse palpari nr̄ sentit. & hoc oñdit beatus grego. xiiij. mora. sup illud Job. rursum circundabor pelle mea. otra euticium ostanti nopolitanū eēm ¶ Hz quō comedit non indigens cibo vel potu p̄p ter glorificacōnem Respondet q̄ in suscepcōe cibi q̄tuor sunt. scz masticatio. decoctio. digestio. & in comedentem pro parte ouersio Qñtum ergo ad duo prima xp̄s comedit. ꝫ non quo ad duo vltima ¶ Sed q̄d fiebat de illo cibo. Aug̃

in li·lxxxiij· q̃stiõum ·q̃ in naťam ſpũalez
uerſus eſt·ſcz in vaporem reſolutus ſicut
aqua reſoluit per ſolis radium ſcõm alexan
drum ¶ In pñti euãgelio tres notant̃ ptes
pn̈cipales ſcz
¶ In prima ſtatio reſurgẽtis certificatiua
In principio.
¶ In ſcõa increpatio docẽtis confortatiua
ibi quid turbati·
¶ In tertia informatio ſciẽtis ſanatiua ibi
Qm̃ ſicut ſcriptũ eſt· q̃ ¶ Quantum
ergo ad primã ptem ·Moraliter eſt ſciendũ
ſm̃ pm̃·ij·ethicoꝝ·Mediũ in oĩbus eſt lau
dabile Nam virtus conſiſtit in medio & extre
ma ſunt vitioſa Xp̃s ergo dei filius media
perſona inter patrem & ſpũm ſunt ſcz medi
ator d̃i & hoĩs·xj·q·iij· Quid ergo Volẽs
in oĩbus tenere mediũ·natus eſt dum medi
um ſilentiũ teneret̃ oĩa & nox in ſuo curſu
mediũ iter pageret ſcz media nocte iacuit ĩ
medio duũ animaliũ· ſedit in medio docto
rum·di·xxxvj·S· Ecce Crucifixus eſt in me
dio terre· pendet in medio latronũ· ſpũm
p̃ri tradidit ĩ meridie ·ſurrexit media nocte
apparuit in medio diſcipuloꝝ ¶ Quare hoc
vt oñderet ſe mediũ eſſe v̊tutis inter hoĩes
& p̃ter hoĩes
¶ Miniſtratoꝝ diligẽtem ·
¶ Liberatorem o patiẽtem ·
¶ Doctorem prudentem
¶ De primo luce ·xxij ·Ego in medio vr̃i
ſum ſicut qui miniſtrat·Nam cor nobiliſſi
mum membrũ directũ & oſeruatũ hũane
vite in medio hoĩs ponit̃ vt mediantibus
venis eo meliꝰ ſingulis membris efficatiaz
& vigorem tribuat ·Sol rex planetarũ in
medio ſituat̃ vt planetas illumĩet Rex vel
dux p̃li in medio terre vel exercitu locatur
vt ſubditos meliꝰ regat & ipſis iuſtitiã mi
niſtret ¶ Sic ſaluator noſter rex regum &
dñs dominãtium ĩ quo oẽs theſauri ſapie
& ſcientie ſunt abſconditi·qui celoꝝ otinet
tronos q̃ eſt candor luce eterne & vita anĩe
Voluit ſtare in medio diſcipuloꝝ vt noſce
ret̃ equalis oĩbus in miniſtracõe miniſtran
do vt medicus egrotis·vt redemptor ven:
ditis·vt dñs famulis·vt p̃ filiꝰs ·vt deus
hoĩbus·vt ſanctus peccatoribus·vt diues
paupibus·& vt nobilis vilibus. q̃ ¶
¶ Attendam⁹ ergo vilitatem nr̃am ·vt eo
magis & clarius miniſtratoris cognoſcam⁹
diligẽtiam & pietatem Recitat nanq̃ bern
de oſideracõe li·ij·vilitatem nr̃am dicens
Homo natus de muliere breui viuens tpe
repleť multis miſeriꝰs tempis corpis mẽtis
Homo de humo·ſmus de ſm̃o ·terra vi:
uens in terram rediẽs·natus ad laborem·
non ad honorem·de muliere·& cum reatu·
breui viuens tpe·& cum metu repleť multis
miſeriꝰs tpis corpis mẽtis & peccatis · mi
ſeriꝰs·ſi vigilas ſi quieſcas ·quocũq̃ te ver
tas Nam in ſordib⁹ es gn̈atus·in tenebris
formatus in laboribꝰ educatus Quid ergo
ſuꝑbis vilis cinis & puluis cuius ceptus
culpa·naſci miſeria·viuere pena·mori an
guſtia Ecce q̃nta vilitas hoĩs· q̃nta pietas
ſaluatoris & hũilitas ·qui ſtat ĩ medio nr̃i
non vt dñs ſed vt ſeruus & miniſter dicẽs·
Mathei·Non veni miniſtrari ſed miniſtrare
Nam diligẽter nobis ſeruiuit maximis la:
boribꝰ·amariſſimis doloribꝰ·xxxiij·annos
eſuriendo ſitiendo·& vltimo pro nobis mo
riendo Nec adhuc nobis deeſt in miniſtran
do cum abſq̃ nr̃is meritis· ꝫ vt prochdoloꝛ
infinitis ꝺmeritis oĩa nobis nc̃aria ammi
niſtret· Quid ergo dabimus tali diligenti
ſuitori premiꝰ Certe quilibet dicere poterit
illud Thobie·ix ·Si tradidero me tibi ſuũ
non ero ꝺdignus prouidẽtie ·pere ergo q̊d
vis q̃ ¶ Ipſe nanq̃ ꝺſiderans nr̃am
nuditatem & pro oĩbus miſeriaz bonis col
latis nihil aliud petit niſi cor ſibi dari ·po
ſtulat alloquẽs quẽlibet noſtrũ & ſpetialez
filiũ dicens illud Prouer·iij· Fili prebe m̃i
cor tuũ·Patit em̃ ſicut nobiľ auis q̃ de tota
rapina nihil aliud petit niſi cor ·Criſoſto·
Si peteret deus elemoſinam poſſet ſe paup
excuſare Si oĩones mut⁹ Si pegrinacões
claudus ·Sed hoc q̊ homo hz·hoc ſolum
querit ſcz cor·nec p̃ter ſe ſed p̃ter nos·vt
nobis ſalutez tribuat ·q̊ ſi non dederimus
nunq̃ ſalui erim⁹·Quod patet p exemplũ
cuiuſdam heremite qui ſtudioſe deũ exorãs
vt ſibi oſtenderet̃·vnde ſaluari poſſet· Ad
quem ſic deuote orãtem venit ꝺpabol⁹ ſub
forma angeli lucis di ·Exaudita eſt oratio
tua & miſſus ſum a deo te docere Si inquit
vis ſaluari neceſſario tria habere oportet·
& p ptĩis tuis deo offerre·ſcz lunam nouã
ſolis rotunditatem·& rote quartam ptem·

quibus dictis dispuit. Ille aũt heremita cũ hoc mõi res se non posse habere estimaret tristis factus desperare incepit. Quod miseri cors deus pspitiens ab alto misit ei anglm lucis di. Angelus q̃ te docuit verum dixit. Sed aduersarie hois fuit dyabolus volẽs te ad desperacõem trahere. Nam p nouam lunam intellexit hanc lram. C. ex eo q cornuta est ad modũ lune noue p rotunditatẽ solis lram O. per quartam ptem tore lram R. que est prima lra huius dictionis rota. Coniũge ergo has lras simul & ostituant hãc dictiõez cor. qõ si deo in omni puritate & amore obtulis saluaberis alias si nõ dã naberis Q. T. Deõo dei stetit in medio vt ostenderet se liberatorem patiẽtez Deu. vij. Non timebis eos scz hostes. quia dns deus tuus in medio tui est. Nam sic diligẽs paterfamilias in area stãs in medio pullos suorũ custodit pullos ne milus rapiat & deuoret. ymmo si miluũ a longe prospexerit a ppinquare q̃ velle rape nõ silet. ꝫ strepitu manuũ clamando or. or. or. & aduolantez impedit q̃ pullos custodit Dic ibs q̃ saluator noster in medio ecclie inter cõgregatos in noie eius stat eos ab aduersarios pregẽ do ne hos rapiat. q̃ pulli sũt. & nouiter p pnĩam renati Clamat etiam inspiracõe interiori exhortacõe dicẽs illud Canti. vltimo Vigilate & state in fide viriliter agite & cõfortamini in dño. q. d. O vos cristiani in fide q̃ pnĩa renati vigilate mecum otra aduersarios. fugite eos q̃ vos insidiose querũt. state firmiter in ordinacõe & pmissione & ero protector vester. Q. R. Facit enim xps liberator nr̃ sicut quidam princeps dictus cleoninus. de quo narrat sextus iulius li. iij. c. vj. Qui cum pplus cuiusdam ciuitatis clauderet obsessus misit vnũ militem fidelissimũ ad eũ ohortandũ. q̃ cũ aduersarijs ad obsidionem q̃ inimicus magnũ fecit insultum. & telas immisit cum scriptura tali Confortamini & estote fideles. ego cleoninus obsidiõez venio a vobis celeriter remouere. qõ factum est pplus ohortatus firmiter stetit otra aduersarios & precipiõe pncipis a malis oĩbus liberatus est. Princeps ille spualit est xps qui ecclie sancte ab aduersarijs scz malignis spiritibus obesse q̃ circũuallate militem suũ fidelissimũ. scz predicatorz vbi dei hodie mittit. q̃ clamando & insultando quasi inimicus cũ sit amicus fideliũ. telas ignitas igne caritatis. i. exhortacões & correctiones q̃ eloquia exhortacõis hz fortiter immittere Isaie. lviij. Clama ne cesses q̃ tuba exalta vocem tuã & annũtia populo scelera eor. & vt maneãt firmi otra aduersarios ne pacem cũ eis faciant hz denũtiate q̃ princeps noster. si pmanseritis nec ad cõ sueta mala declinaueritis liberabit vos Vñ dixit dns filijs israhel quos introducere voluit in terraz pmissionis. in q̃ habitabãt septem gentes pessime quas expellere debebãt percuties eos vsq̃ ad intericõez non inibis cum eis fedus nec miserebetis eor neq̃ sociabis cum eis coniugio. filiam tuã non dabis filio eius. nec filiam eius accipies filio tuo. q̃ seducet filium tuũ ne sequat me. q̃ te elegit dns vt sis ei pplus peculiaris de cũctis pplis q̃ sunt sup terrã eduxitq̃ vos in manu forti & redemit vos de domo seruitutis de manu pharaonis regis egipti Et scias q̃ dns deus tuus est fortis & fidelis. custodiẽs pactũ & misericordiam diligẽtibus se. & his q̃ custodiũt precepta eius Deutro. vij. Moraliter isti septem pplm signant septez vitia. que aduersant deuotis xpianis & obsident aias eor que nãcio quilibet volẽs intrare in terram beatitudinis expellere hz de mente. nec cum eis pacem facere nec affectũ tuum ipis delectatiõibus mali s coniũgere. q̃ymmo aras eor. i. malas cogitacões & ydola eor debet totaliter extirpaꝛ Gen. xxxv. Abicite deos alienos q̃ sunt in medio vestri q̃ mũdamini & mutate vestimenta vestra. i. conuersationem vram priorem malã in bonam & honestam q̃ enim veri xpiani facti estis. ido dominꝰ elegit vos q̃ diligit. q̃ defendit vos ab omnibus inimicis. Q. L. Tertio xps stetit inmedio vt oñderet se esse doctorez prudentem oĩm virtutũ Ponec nangz mediũ prudentie Mat. x. Estote prudẽtes scilicet otra hostis insidias ne decipiamini. immũditias ne infitiamini. Prudẽtia em̃ carnis mors ẽ Ro. viij. Docet & mediũ tempantie q̃ caue re extrema. q̃ sunt lasciuia carnalitatis & seuitia nimia austeritatis. i. Theb. v. Ab omni spetie mala abstinete vos Vnde grego. xxij. morali. Corda cpthare si nimis parum extendit rauce sonat. si aũt nimis extendit

subito rumpit Sic ꝺm bernardum Oportet carnem restringere non extinguere ·premẽ non opprimere ·seruiat non seuiat ancillet non ꝺnetur ·alioqñ siquis ꝺm carnem vixerit morietꝰ ¶ Tertio docet medium iustitie mat· v· Nisi abundauerit iustitia vestra plusq̃ ꝛc·nõ intrabitis ī regnũ celoꝝ Iustitia em̃ tenet mediũ inter ꝺpassionem crudelitatis & remissionẽ eq̃tatis Vnde grego· xxviij· morali· Pietas p inordinatam misericordiam errare solet ·si forte q̃ñq̃ pepercit vbi non ꝺz·& plerũq̃ in vlciscendis vitijs crudelitas agit·ꝛ iustitia reputatur ·cunq̃ a distortis moribus peccãtes dirigi debeãt ne labant violenta inflectione frangantur baculus em̃ qui violenter flectit rumpitur sed qui paulatim flectit freq̃nti flectione ad ꝺsuetudinem ducit ¶ Quarto docet mediũ fortitudinis Actuũ· xxiij· Constans esto & ·i· petri· v· Dꝑabolus circuit quem deuoret cui resistite fortes in fide querit in pusillanimitate & temeritate vt decipiat ·Tu autem tene medium si non vis ꝑdere modum·medium enim sedes est modi· modus autem virtus in quo inuenies xp̃m Bernardꝰ· li· de ꝺsideratõe ꝛc q̃ M ¶ Sequitur scꝺa pars in qua tractat de increpatõe ꝺhortatia docentis ibi Quid turbati estis Naz materia resurrectiõis q̃ supnaturaliter est facta erat difficilis ad credendũ Ideo varias habebant cogitatões & admiratões Nec rationem inuenientes ꝺturbati ad dubitationeꝫ recideꝛt Quam xp̃s volens tollere de cordibus eoꝝ ꝛ fidem inducẽ increpauit eos di· Quid estis turbati ꝛ cogitatões ꝛc q̃ M ¶ Moraliter est notandũ q̃ iam aliquotũ pcã per pniam facta non extincta·ß adhuc in corde latentia·malas cogitatões fumigare incipiũt quõ priora reiterent ·& xp̃m & gratiam collatam occidãt ꝛ extinguant ¶ Est em̃ de pcis illis sicut de candela extincta non plene per flatum oris q̃ fumum fetidũ causat ·Sic em̃ fumus fetidus duos effectus hz dispes· vnum bonũ alterꝫ malũ Bonus quia caput reumaticũ ꝛ fluidum exsiccat·ꝛ reuma curat ·Testante iohãne mesue in prima practica dicens Reumatico & tanguenti capite non odor dulcis sed fetor amarus applicet· Nam vt dicit philaretus intractatu de nata liquidoꝝ seu morborum vernans rosa olfactui apposita caput vehementer inficit & corrumpit ¶ Fetor ergo vt odor sulphuris vel extincte candele reumã curat· Malus effectꝰ q̃ partum pregnantis mulieris hz occidere ꝺm ph̃um· Sic suo modo pcm̃ latens in corde non pfecte per pniam extinctũ· licet solo flatu oris ꝺfessũ concupiscentia ardens sumũ cogitacõis p ducit· que cogitatio peccati si languẽti vel ꝺlenti aduenerit·curat eius fluentem delectacõz·& intm̃ caritatẽ excitat q̃ decetero fluere in peccata cauet Vñ greg̃· & allegat de peni· ꝺi· iij· c· Judas· Nullum inuenitur delictoꝝ tale remediũ· sicut eorum cõtinua memoria·Si aũt venerit pregnãti instabili ·ꝛ· suscipiẽti bonũ q̃positum vitã emẽdandi q̃ tñ instabilis ẽ· & adhuc de pcis delectat patrũ boni q̃positi destruit ꝛ abortire facit De quo dicit Iere· ij· Vsq̃quo morabuntur in te cogitacões noxie· q̃ O ¶ Circa hec ꝺpabolus iam multũ occupat querẽs quõ·

¶ Suggestiones prauas ingerat

¶ Cogitationes sanas eitiat·

¶ Occupationes bonas occidat·

¶ Primo facit ꝺpabolus de hoie sic̃ coruus in arbore ·Nam coruus volens nidificare in vere Primo affert paleas· scõ colligat de luto·deinde ouat·& cubando pullos procreat ¶ Sic modo ꝺpabolus occupat circa hoiem Primo immittit prauas cogitacões q̃ suggestiõem preteritoꝝ peccatoꝝ· & facit hoiem cogitare·qñtam delectacõem qñtum gaudiũ·quale ꝺmodũ·qualem sotietatẽ habuerit ·que omia amittit si ea non iterauit Sic motis illis cogitacõnibus q̃ paleis appositis lutum delectacõis apponit ꝛ peccata colligat & ꝺmiscet ·ne vnũ sine altero maneat ß oia delectent ¶ Deinde dum anim hois iterũ ad sensum ducit·iteꝝ peccata priora confessa & contrita resumere tũc q̃ponit cras vel tali tempe dum fortuna occurrerit vis meꝛam accedere ·talem sotiũ inuocare tabernam freq̃ntare & huiꝛmõi· ¶ Deinde ꝺpabolus ꝺsensum istũ ꝛ malum q̃positum tandiu cubat vsq̃ pullũ opis noui pcti procreat Tũc mala istiꝰ hois ẽrt peiora ꝓpriꝰ Luce· xj· q̃ diuꝛnitas tempis nõ diminuit sed auget pcm̃ cũ tanto grauiora sint q̃nto infelicem aiam diutiꝰ detinent allegatam· Ex ꝺ sue· c· cum tãto ¶ Qui em̃ ꝺpabolũ

cupit fugare · ne possit pullos mali operis ꝓcreare · dz primo destruere nidū & expellē malas cogitacões · nec eis ꝺsentire ℙsalmꝰ Cxxxvj· Beatus q̄ allidet puulos suos ad petram · i · felix q̄ conceptus malos antequā ad ꝺsensum & actū perueniant excutit & dimittit ꝓter xp̄m Et iero· in quadam epl'a Dum puus est hostis occide illū vt malitia elidat in semine Sed vere quidam vt vultures circa cadauera · Ita ipsi circa peccata p cogitacōem volitāt · ala nanq̄ delectacōis cupiūt descendere · ℔ ala timoris pene retrahuntur sed modicū & tandem ad priora cadauera pcōq̄ descendūt ꝛlicto omni timore ¶ Hi oparant enidam q̄ votū fecit visitare sanctū iacobum · & cum itineris iaz mediū prexisset · eius cogitans grauitatē & longitudinem · & ex opposito mulieris delectacōz & pulcritudiez Qui extendēs manū volēs vtriusq̄ expiri fortitudiem · vnam versus sc̄m iacobum · alteram versus mulierem · clamans · zuch iacob · zuch · Sed q̄a motus maiores expellūt minores maior motus delectacōis ad mulierem cū retraxit · & iter inceptum dimisit Sic heu multi hodie dicere possunt Sicut ferrū magnes attrahit sicut attrahit me agnes · Delectatio nanq̄ pcōrmltos trahit ad iferni nouissima ꝛc̄ Q ℙ ¶ Hcōo dꝑabolus q̄rit cogitatiões sanas boni ꝓpositi anihilare & eicere · quia sicut arbores & plāte si ledant in floribus fructꝰ perdunt · cum ex floribus solum fructus producat Sic in humanis actibus quo iuditiū expimur q̄ fructus bone opationis hūane nascunt ex bonis ceptibus · Demīat enim in nobis deus per sacram doctrinaz bonas inspiracões que sunt vt semina in nobis flores ꝓducunt odoriferos qñ concipimus in voluntate benefacere q̄ semina si leduntur amplius fructum non fatiunt · sicut si puer occidit · perfectus vir non erit Ideo dꝑabolus sciens leuius & facilius aīam in floribꝰ posse occidere & primordijs bonis · qñ conceptus nondum sunt roborati ope vel ꝺsuetudine · totū suum conatū ponit ad hoc vt eum occidat ¶ Figurat exodi · i · vbi dicit ꝙ pharao rex egipti videns multiplicari ysrahel ne crescerent · & ꝑpl's eius multiplicare ꝛdordinauit eoz puulos oēs summergi · Sic dꝑabolus ceptus bonos ꝑme opationis aie ne crescant in facto cenaī extinguere & suffocare in flumine labentiū delectationū ne crescant Vnde petrus rauanenꝭ · supermat · Q ꝑabolus inquit semp primordia bona pulsat & in ipso ortu festinat extinguere sciens ꝙ ea fundata subuertere non posse · ¶ Hoc idem oñdit ioh̄ · apoc̄ · xij · Vbi dicit ꝙ signum magnū apparuit in celo · mulier amicta sole & luna sub pedibus eius · & in capite eius coronā stellaz duodecim & erat illa mulier pregnās masculo & clamauit & crutiabaī pturiens · & visus est in celo q̄daz draco rufus est qui insidiabaī mulieri ut deuoret filium suū vel eius · Sed filius eius raptus est ad deū · & mulier fugit in solitudinem · & draco ꝓiectus est in terraz ¶ Hec mulier signat pfectam & sc̄am · que quasi mulier mollis aer . Aer dico ꝓter conscīētie puritatem · & mollis p pietatem · & benignitatem Illa sole · i · clara & sagaci discretione vel ꝺuersacōnis honeste amictū vt luna · i · mutabilis ꝓsperitas eī vilipendz · & calcaī · & in capite eius est corona stellaz · xij · i · xij · gaudia spūalium quibus ipsa dotatur & coronatur · que gaudia sunt illa que ponit Bern · in quodam ſmone exponēs coronaz illius mulieris di · Q corona duodecim stellarū in patria erit memoria sine obliuione rō sine deuiacōe · voluntas sine pturbacōe ipassibilitas sine corrupcōe · cordis caritas sine obliuione · carnis agilitas sine retardacōe · subtilitas sine obuiatione ¶ Itez viij · erit diligere ꝓximū sicut seipm · nono videt ꝓximum in omni virtute diligētem · i · xp̄m pfecte diligere plꝰ q̄ seipm · xj · diligē seipm Ista vlterius est pregnās qui filiū masculū · i · xp̄m hz in se per dilectiōem & deuotionez hz etiam in se in vtero scz ꝺscientie bonum & firmum ꝓpositū ꝙ summe cupiūt parere p bonoz executionem & opleñtum Sed qñ draco rufus & infamis dꝑabolꝰ videt talez psonam ꝓposito bono sic pregnatam p suggestiones nititur deuotare boni ꝓpositi sui partum · ne exeat aliq̄ bonuz opus Mulier · i · persona illa debet ꝺmittere partum eius deo ad cuī honorem oīa facere dz · & fugere in desertū · i · ab omni mala sotietate & ad loca honesta & sancte ꝺuersacōis & dꝑabolꝰ supatus non poterit nocere ℙsalmꝰ · Ecce elongaui fugiens & mansi in solitudine ꝛc̄

qR ¶ Tertio dyabolꝰ conat occupacões bonoꝝ operum extinguere. Nam tyrannus obtinens ciuitatem vt eo liberius domiari possit. conat omnes nobiles & potētes occidere p quos timet imminere rebelliōem sic habetur. iiij. Re. xxv. Et iere. xxxviij. Q nabuchodonosor. rex capta hierusalem & succensa. captoq; sedechia rege statim fecit interfici principes iuda q filios regis ante oculos patris interfecit Quo facto fecit oculos eterni patris erui. & sic ligatus ductus est in babilonem. q positus in carcere vsq; ad diem mortis sue. ¶ Sic dyabolus q̄ est tyrannus maximus xp̄ianoꝝ si p decepcōez potest capere sedechiā qui interp̄tatur iustꝰ dñi. i. iustum mediante aliquo pcto. statim succendit hierusalem. scz visionez pacis. qñ de quiete q tranq̄litate conscientie iustum p̄cipitat in malam ocupiscētiam. & occidit principes qui ad regem venirēt hierusalem. i. deū cito eum liberarēt. Ideo dyabolus qñtocitiꝰ potest eos occidere occidit ¶ Perdit etiam filios regis q̄a oēs fructus anime & oīa bona opa. que in statu pñe viuebāt extinguit. Excecat rex q; dyabolus sibi obtempat rationem ducit ip̄m in babilonem. i. confusionem & miseriam. q ponit in domo carceris vinculis peccatoꝝ ligatus vsq; in diez mortis. q; qñtum in se est nunq̄ de manibus dyaboli ꝓpria virtute potest amplius fugere. Treno. i. Misit hostis manꝰ ad oīa desiderabilia eiꝰ. Facit em̄ dyabolus capto cathenā pluribus annulis. scz male voluntatis. mali opis. male consuetudinis. & sic miser pcōr captiuatus gemit Augꝰ. in libro confessi. Spirabam inq̄t ligatus non alieno ferro. ꝫ mea ferrea volūtate. velle em̄ meū tenebat inimicus & de illo mihi cathenam fecerat & cōstruxerat me ex volūtate facta est libido. q ex libidine facta est consuetudo & ex consuetudine facta est nēcitas. ꝫ sola gr̄a liberat hoīem qS ¶ Sed queritur circa predicta an cogitatio mala nr̄e captiuitatis p̄ncipium sp sit mortale pc̄m. Et videt q; sic. Isaie. Cogitacões eoꝝ. i. cogitacōnes inutiles Et statim sequit vastitas q contritio in viis eoꝝ. sed q; vastitatem & contritionez inducit est mortale ergo n̄c ¶ Contra augꝰ Non est in p̄tate nostra quibus visis tāq; mut ¶ Dico q; cogitatio vl̄ mala immissio vulgariter p̄nsal potest se cordi hūano immittere. i. insenken triplíciter ¶ Primo mō festināter q cursorie q raptim transit tanq̄ primus motus. qui p̄mi motus nō subsunt libero arbitrio. sicut otingit qñq; qñ homo se dat deuotioni. orationi vel otemplacōi. tunc dyabolus em̄ ei imittit turpes cogitacōnes de sacram̄to virgine gloriosa vel articulis fidei. vel de in castis actibꝰ & hmōi de quibus hō non qñto magis atiem mētis nititur auertere. tanto fortiꝰ circa talia occupatur. has cogitacões si homo inqñtum potest reluctet licet sint pessime. tñ non sunt ad mortem anīe. nec nocent venialiter. nec mortaliter p̄mmo sunt meritorie. & quanto hoīs est maior pugna. tanto est premiū gloriosior corona quā dyabolus inuitus q ignorans homini fabricat ¶ Secōo cogitatio imittit cordi. & tūc homo cū aliquali mora cum aīo eiꝰ ibi aliqñtulum quiescit q̄rendo in ea alicuius voluptatis delectacōem. sed consensus resistit & stat cū deliberatiōne & delectacōe. & hoc est valde piculosum. quia talis delectatio faciliter ducit ad consensuz & tunc est veniale. ¶ Tertio modo accidit homini cogitatio quā per liberam volūtatem & deliberatam assumit sciens esse malā in qua delectabiliter q̄escit nec reiicit Quia delectacōe ligatus congaudet. hec mortal'. Quia ꝫm magistrum. ij. sniaꝝ di. xxv. Qñ tacō dsentit addens plenā voluntatem perfitiendi mortale est. si diu in delectacōne cogitacōis teneat Si vero nondiu. ꝫ statim reiicitur veniale est. hec ille Per hoc ptz q̄d sit dicendū ad argum̄tum ioppositū qT. ¶ Sequit tertia pars in q̄ tractatur etcetera O portebat xp̄m pati. Moraliter circa illaz ptem loquendo est notandū ꝫm ph̄um. iij. ethicoꝝ. Honor est premium virtutis. qui em̄ se nō exerceat virtutibus nō est honore dignus Sic per oppositū meretur honorari q̄s ratione virtutū. Nam vt videmus licet quis clarus q nobilis sit genere diues q potens. signa tñ militie que sunt honoris deferre non potest. nisi aliquē insignez actum fortitudinis exerceat pro republica vitam exponendo. vel piculis sacrū sepulcrū visitando. cuius ex rōne tūc militie ascribitur alias nō. q; vt habet. S. de re milita. li. j. extra publicam. honoris augmentum non

ambicõe sed labore ad vnũquenq; cõuenit euenire · Sic xp̃s rex regum licet ab eterno dignus fuerit omni honore & gloria Iuxta illud · i · Thi · ij · Regi seculari immortali soli deo honor & gloria · Punctñ honorem & gloriam in assumpta carne voluit habere · nisi preliando p̃ re publica vincendo ꝺpentem antiquũ legitime militaret · & sic non ambitione ꝫ humilitate & passionis labore premiũ honoris & claritatis acciper Vnde magister allegando bm̃ Aug^m · iij · sniaꝝ di. xviij · c · Dicit vt xp̃s resurrectione clarificaretur prius humiliatus est passione hũi tas claritatis ẽ meritũ · claritas huilitatis est premiũ ¶ Merito g^r dicebat Oportebat xp̃m sit pati · & ita intrare in gloriam suam Et hoc spealiter ꝓpter tria scz ·

¶ Necessitatis inditum ·
¶ Autoritatis exemplum ·
¶ Vtilitatis comodum ·

¶ Primo nanq; tria debent homiem ad voluntariam & patientez sufferẽtiam tribulationũ & passionũ inducere ¶ Primo ꝓpter inditam nãcitatem · Passio em̃ tribulacõm est indita nobis a deo & nata · q; sicut dicit p̃lido · libro solit loquiox Impossibile est ꝙ homo sit & tribulacões non patiat Et ideo benedicit Oportebat q; viz · Illud oportet fieri qõ a deo & nata est inditum nãcio · Naz sicut sunt aliq; passiones · que a superioribus influentijs infligũtur sicut passio lunatica & consimiles quas ꝺs necessario oportz pati cum medicina in talibus modicũ suffragat ¶ Sic ꝑcerto q; tribulacões & passiones a causa suptori scz deo insunt ꝓpter pcm̃ Ideo oportet vt eas patiam̃ Mat · xvj · Oportet filium hois mlta pati qV ¶ Vñ seneca libro de ꝓuidentia ex dispositiõe dei agitur vt nulla die sine dolore trãseat ¶ Exemplũ habetur de quodaz rege cui cum q̃daz phs hec diceret otratium expiri volẽs · fecit oia geneta solatiox apponi Vna die precipies sub pena capitis ꝙ illa die nihil triste diceretur · aut coram eo fieret · Subito dum sic esset in palatio in summa gloria · & letitia desup hyrundo i oculũ regis stercus calidũ iecit · & cum visu priuauit · deꝰ em̃ noluit vt lex sua frangeret Bene igit dicit Oportebat pati ¶ Vic occurrit notabile documtuz exquo aliter esse non potest ꝙ ñ patiamur qꝫ potius cum lucro & merito sufferamus occurrẽtia mala patienter ¶ Sed queri · an patienter sufferendo mala quilibet mereat Et videt ꝙ sic · q; patiẽtia est virtus & donũ dei Sed virtute & dono dei q̃s meret igit · Contra nullus malus meret · ꝫ patiẽtia est in malis · sic patet in auaris q̃ multa mala patiẽtes tolerãt vt pecunias ogregẽt · bm illud Ecclesiastes · v · Cũctis diebꝫ vite sue comedit in tenebris & in curis mltis & in erumna atq; tristitia Etiam supbi q̃ñq; tolerãt patiẽter in capite pedibꝫ · & luxuriosi frigore & nuditate · ꝫ pacientia eorũ nihil meret ymmo demeretur ¶ Dico bm scum Tho · scda secunde · q · Cxxxvj · Q; patientia est virtus moralis · q; ordinat ad bonum & oseruat bonum rõnis contra impetus passionum Inter alias nanq; passiones tristitia efficax est ad impediendũ bonum rõnis bm illud Cor · vij · Seculi tristitia mortem opat Ne igitur ratio tristitie succumbat patientia rõnem obuat & tristitiaz mitigat ¶ Ad argumẽtum ergo dicendũ · ꝙ patientia est virtus & donũ dei inq̃ntum non repugnat bono rõnis · ꝫ oseruat · Sic etiam ea quis potest mereri · In malꝫ autẽ ẽ contra bonũ rõnis igit nec virtus dicit cox paciam nec merent ea Vñ · augl · dicit in libro de pacia Pacientes ꝓpie dicũt qui mala malunt non omittẽdo ferre q̃ non ferendo omittere In illis aũt que mala sustinẽt · nec fatiũt mala nec miranda nec laudanda ẽ patientia que nulla est sed duranda duritia neganda patientia qX ¶ Secundo dico ꝙ oportet pati ꝓpter exemplũ autoris scz xp̃i Ideo subditur xp̃m Si enim luna sol & corpora celestia defectum luminis & obscuritatem patiuntur Et ideo si xp̃s qui est super oia & alij sancti p tribulacões ingressi sunt q̃ quotidie patiamur · nec peccare desistere firmiter ꝓponimus · si demeritis exigẽtibus sustineam̃ tribulacões Non em̃ conqueri debemus de aduersitatibus & malis cum regem nostrũ & caput tanta ognoscam̃ ꝙ nobis sustinuisse Delicatus nanq; miles · qui de ictibus · & laboribus doleret si regez suũ secum pugnare & laborare videret · Ideo dicit bern · Q; non decz membrũ delicatũ eẽ sub capite spinato · Et ergo petrus docet · j · Petri · iij · Cristo igitur in carne passo · & vos eadem

cogitacõe armamini Et.j.Petri.ij.Christus p nobis passus est vobis relinquens exem plum, vt sequamini vestigia eius Narrat in gestis romanoꝝ. p quidam rex noīe me dors erat vnicū filium heredem hñs. filiꝰ deliquit in prem ꝓter hoc eum pater fuga uit hoc facto filius fugit ad regem persarū imicū ⁊ emulū patris sui ⁊ iurauit ei in p cum eo teneret fedꝰ vsq; ad mortē omni tpe patus etiaꝫ si nōce eēt ō prez suū ꝓpum Tā dez ortum est bellū inter dictos reges preliū aggrediūtur ex assensu mutuo duo reges so li simul pugnauerūt Accidit vt rex medoꝝ grauiter vulneraret vsq; ad sanguinis effu sionem. quod videns filius eius ꝺsiderans q; sanguis ꝓrius effunderet statim cucur rit ad prem. pugnauit p eo ꝺtra dñm suū ⁊ acceptis magnis plagis vicit eum Quo facto pater eum ad gram suscipiens. resti tuit sibi totā hereditatem. carissimi isti duo reges signant deū & dyabolū De deo scrip tum est Iere.iij. Dns ipse deus viuens & rex sempiternus De dyabolo Job.xlv. Ipe est rex sup oēs reges superbie Sed primus rex sez deus hz vnum filiū sez xp̄ianum qui totiēs recedit ab eo. & obligat se dyabolo quotiēs ꝺmittit aliqd peccatum mortale. hic filius qui dz portare arma patris. scilicz patrē etiam in aduersis. fugit ad dyabolū & sumit arma impatientie ⁊ impietatis. Sed certe si ille filius miserius sui voluerit reco dare istius belli quid deꝰ in carne passibili fecit p eo contra dyabolū vsq; ad sanguis effusionē ꝓcerto corpus suū non subtrahit nō patiēter cum patre pati fugit. ꝑmmo na turali opassione mouente ad campū certa minis ꝓsilit patiēter vulnera & aduersa su scipit & cum patre dyabolū vincit. Sic po tuit xp̄m placare & hereditatem impetrare celestez Tertio dico ꝙ oportet pati ꝓpter ꝑmij vtilitatē ⁊ iō dicit ita oportz intrare in gloriam suam Nam ꝓpter spem premij opa tij pondus tolerant leuius. Sic introitus regni celestis tm ꝓmissus est his qui ꝓpter deū persecutōem patiunt Mathei. v. Beati qui psecucōnem patiuntur ꝓpter iustitiam qm ipsoꝝ est regnum celorū. Debemus em libēter modica pati. vt magna bona acqui ramus Quia ad Ro. viij. non sunt ꝺdigne passiones huiꝰ tempis ad futuram gloriaꝫ quē reuelabit in nobis. hoc bene ꝺsiderauit strenuus miles Grego. qui tātas sustinuit passiones ꝓpter xp̄m. Nam in eculeo leuat⁹ corpus eius membratim laniatus est Insup ad latera facibus patentibus viscer riuis sale plagas eius fricari iubet venenum bibit sine lesione positus est. etiā in totā gladijs bisacutis vndiq; circumseptam. ꝟ statim tota frangit Item positus est in sartaginez plumbo liquefacto plenam. in q̄ virtute dī quasi in balneo cepit refoueri. vltimo sen tentiatus p totam ciuitatem trahitur ⁊ de collatur. Ecce q̄tas passiones sustinuit hic p xp̄i noīe vt meret ut pticeps fieri hereditatis ꝛterne De quo exclamat Ambrosius. in prefacōe dicēs Georius fidelissimus miles xp̄i. dum xp̄ianitatis p fessio silentio tegere tur. solus inter xp̄iculos dei filiū est ꝺfessus Cui & tante fidei ꝺstantiaꝫ diuina bonitas ꝺcessit. vt & tyrannice pātis precepta con temnēt. & innumerabiliū non formi daret tormenta penarum

Feria quarta.

MAnifestauit se iterum iīus di scip'lis suis Jo han. xxj ℣. Scdm plm q̄nto. thopic. Omne inꝺsue tum est obscuꝝ Naz quod raro fit difficulē cre ditur nisi manifesta ⁊ clara probatiōe ostēn datur Seneca in puer. Naz statim affirmes q; nō omne visibile verꝰ est Et.iij. metha. Nō omne qd a ꝓpter ē vm Quis em crederet solem septies maiorez terre. nisi clara ꝓba tione & certa probaret In oībus em factis probatio clara dz esse certa & nō dubia Ex de ꝓbacōibꝰ .c. In pntia cristi Igitur re surrectio q̄a supnaturalis & inconsueta ob scura & difficilis fuit ad credendū discip'lis Ideo xp̄s eam multis argumtis ⁊ certis pro bacōibus veram oīdit. nō solum ad oculū ꝟ etiam ad intellectū reiteratis apparicōibꝰ Quare dicit Manifestauit se ꝛc Queriē cum xp̄s post resurrectionem ꝺtinue nō ap paruit vbi ante vel post sui manifestacōem fuerit discip'lis pns. ꝟ non ad quo corpaleꝫ

manifestacõem Cuiꝰ rõ fuit triplex· Prima vt discipulos non impediret de interiori in quisitione veritatis· tam resurrectiõis quã etiam forte alioꝝ occultoꝝ que xp̃s opabat Nam ī pñtia veri amici pre gaudio & delectatione solet mens amãtis multũ eleuari· qõ nec loqui nec quicq̃ cogitari possit· que post recessum sentit· inquirit· cogitat & loq̃tur vt ergo discipuli certius quererent & cogitarent & auidius loquerent non manifestauit se otinue Secundo vt oñderet se vere corpus glorificatũ habere· q corpus glorioſum subest sue voluntati· ꝛ ergo potest se facere visibilẽ vel non palpabilẽ vel non si vult· Tertio ꝙa adhuc equaliter erant mõi & non in pace ofirmati· Ideo sua pax cum eis esse cõtinue non debuit· vt in hoc informaret ꝙ qui veram mẽtis tranquilitatem non habent· nec se totaliter a mundanis separãt q deum secum nõ hñt ꝛc ¶ Qñtum nunc ad expoſicõem euãgelij est sciendũ· ꝙ xp̃s ad hoc vt clarius suam resurrectionem manifestaret· non semel sed pluries se discipulis manifestauit Et illa apparitio de qua hodie fit mentio fuit ſm euãgelistam tertia qua xp̃s apparuit ¶ Et ſm hoc in presenti euangelio pñcipaliter sunt tres ptes·

¶ In prima notat discipuloꝝ cõdictio actu alis· ibi Vado piscari·

¶ In scõa saluationis assistentia psonalis ibi Mane aũt

¶ In tertia eoꝝ scia rõnalis ibi Et nemo·

¶ Qñtum ergo ad primaꝫ ptem est notandum Q illa verba scz vado piscari dixit Sĳmon petrus ad thomam q̃ dicitur didimus & ad nathanael qui erat a chana galilee ꝛ ad filios zebedei scz iacobũ & iohannem & ad quosdam alios duos· Ex quibus notat bene eos fuisse piscatores post ouersionem

¶ Sed querit cur petrus q̃ piscator ante ouersionẽ fuit· & sequendo xp̃m piscationem dimisit dicꝰ xp̃o Ecce nos reliquimꝰ oĩa Ad piscacõem redĳt cum veritas dicat Nemo mittens manũ ad aratrũ & aspitiẽs retro ꝛc Cur repetĳt qõ reliquit dicꝰ Vado piscari Respondet grego, in omeli· Si ỽtus discretionis inspicit· citius videt q nimirũ negotium qõ ante ouersionem sine peccato extitit· hoc etiam post ouersionem repetere culpa non fuit Nam petrũ piscatorem Ma

theũ vero theolenariũ scimus & post ouersionem suam petrus redĳt ad piscacõeꝫ suã matheus vero ad theolonei negotium non resedit· q aliud est victum p̃ piscacõz querẽ aliud est theolonei lucrũ pecunias augere Sunt em̃ pleraq; negotia q̃ sine pcĩs exhiberi aut vix aut nullatenꝰ possunt· que ergo ad pcĩm implicant· ad hec necesse est vt animus non recurrat ꝛc ¶ Moraliter est notandũ ſm leges Insti· de rer̃ diuisiõe q̃ feraꝝ bestiarum ꝛ oĩm animaliũ· siue in mari· aere siue in terra existant· q̃ non sunt in bono alterius dñium acquirit̃ p occupationem siue q̃s ea rapiat in suo vel alieno· dñs autẽ fundi potest p̃hibere ingredientes venandi vel aut pandi gr̃a· & qui p̃hibitꝰ intrauerit tenet̃ iniuriaꝝ· dum aũt sunt in bono alicuiꝰ & custodiaꝫ eius effugerint· & in libertatem ꝛ laxitatẽ naturalem veneñt nec sunt in aĩo redeundi rursus occupãtis fiunt ¶ Vñ quis hꝫ pisces in piscina ꝛ custodia sua sub pena furti nemo capere debeat

¶ Si aũt piscinaꝫ otingit destrui & rupta custodia pisces ad aliud flumen in libertatem naꝰalem venerint· capiẽtis erũt ¶ Ad ꝓpositum hõ cuiꝰcunq; status condictionis vel sc̃itatis existat q̃diu est mũdus a pcĩis & sub dominio dñi· cuius est terra & plenitudo eius· nullus em̃ rape potest, nec aliq̃ ei violentiam inferre Si aũt peccando mortaliter omunionem sancte ecc̃ie eum exire cõtigerit· quicũq; eum rapuerit capiẽtis erit

¶ Notem ī sic in libertate vagantẽ extra ecc̃iam tres piscatores capere nituntur scilicet

¶ Deus qui est ꝓprius ꝛ supremus·

¶ Homo predicator ꝛ medius·

¶ Dy̆abolus raptor & pessimus·

¶ Primus piscator est ipse deꝰ qui est dñs ꝓprius· Nam a pñcipio deus pater p̃ suam sapiam prenoscens nullũ esse dñm nisi hr̃et seruũ Quia ſm pl̃m in predicamẽtis· c· de relacõe dñs dicit̃ respectu alicuius sui dñs Vt igitur deus suam oñderet dñationem & pr̃atez· suum & singularem familiã creare dispoſuit· ꝛ creaturam spũalem & corpalez de nihilo ꝓducere dicꝰ ad filium ꝛ scũmspũm vado piscari· i· creare Et cum vna volũtas sit trium psonarũ & opa eoꝝ indiuisa adeꝫ ſm Ambroꝝ· dixerũt venimus & nos tecũ Vadunt ergo potentialiter piscari ī creacõe

rex & per rete potentie trahūt multitudiē magnā scz nouem choros angelox & hoim ab illa captura rupto rethe diuine volūtatis euaserūt lucifer & sotij eius · & tandem etiam peccando hō · quibusdam tn angelis remanentibus ¶ Vanc pditionum damnū considerans deus pater rupturam resartire cupiens voluit mittere filiū suum in capturam alterā vt hamo deitatis piscature · que humanitate als mit einem kerder tegit deitatem cum quo · xxxiij · annis huiꝰ mōi iuit piscari · & cepit lucifex grande cetū qui patri euaserat peccando otra diuinam voluntatem In prima piscacōe quē fortiter ad inferna religanit · ne piscículos alios p uuos scz hoīes deglutiret Magnum nanq; damnū hoībus fecit · & ideo timentes eum desiderabāt p a dño capetur ¶ Quare iob osolatus · Runqd capias leuiathan hamo & fune ligabis linguā eius Iob · xxxx · Iste hamus diuitatis bn latebat sub esca hūanitatis demonibus · qn mediātibus iudeis de xpo querebant Si tu es xps dic nobis palā Cetus ergo ille grandis · scz lucifer videns escam sue carnis non aduertit hamū diuinitatis vorauit hanc escaz di · p impios iudeos illud Sapie Deglutiamus eū sicut infernꝰ viuentem Cepit etiam dei filius illo hamo abscondito multos hoīes quasi piscículos puos quos de lacu inferni extraxit & secum ad celum adducēs patri obtulit Quā vtilitatem noscens pater & q; filius occulta piscatione tm bonum fecit Ordinauerī tertiū modū piscandi · scz vt non solum hamꝰ deitatis tegeret sed etiam hūanitas sub spēbꝰ sacramtalibus scz panis & vini · qui modꝰ est optimus & finalis · q; in primo meruerī credentes sola conuersione · ß in tertio meremur fide & caritate Et qnto plus meremī suscepcōe eukaristie · tanto magis demerem irreuerenter nos exhibendo · & a omunione auertendo per pcm · Quare apls ad Cor · Qui manducat hunc panem indigne reus erit corpis & sanguinis dni ¶ Secundus piscator est homo scz predicator verbi dei . Quibus dns dixit fatiam vos fieri piscatores hoīm · Nauis huiꝰ piscatoris est ecia · rethe verbum dei · qō fortit debēt ad capturam laxare iubente xpo Luce · qnto · Laxate rethia vra in capturam · Sic apli laxatis rethibus predicationis oclusērunt piscium multitudiem copiosam Nos autem laxatis rethibus p totā noctem pntis · tpis laxantes nihil cepimus vel pax Sed vnde hoc q; modo est de ecia sicut de arbore · que dum iuuenis est hz radices viuaces attrahentes de terra suffitiētem humorem · habet ramos & fructus de ea egrediētes i magna multitudine · sed cum senuerit & radix indurata fuerit · nc attrahit humores & pauciſſimi remanēt in ea rami vel fructus · Sic in pncipio scē ecie qa tunc hoīes qi iuuenes feruentes fuerunt habentes radices · scilicz corda in caritate inflāmata & minimo verbo deuocōis extraxerī sanctitatis Ideo tūc tpis fuerunt plures tales sancti afferentes multū fructum bonox operū Modo autem ecia est antiquata & corda hoīm iniquitate auaritie · luxurie · supbie · rapine indurata . Ideo non attrahūt de verbo hūorem deuocōis ß potiꝰ derisionis De qꝰ dicit Deutro · xxviij · Semētem multū iacies in terraz & modicū congregabis · q; locuste · i · peccata oīa deuorabunt · Et seqtur remanebitis pauci in nūo qui prius fueratis sicut astra celi pre multitudine · qm non exaudisti vocem dni dei tui ¶ Vam sicut tria sunt que artificialem piscacōem impediūt sic tria spiritualem scz · flatus ventox · claritas fluminum · & indispositio instrumtox ¶ Nam qn ventus est · piscatores nihil capiunt · quia pisces vadūt ad fundū · Sic flatus inspiracōnum malox demonū & hoīm inspirātes & consulentes iniqtates & leuitates plures retrahit & ponit ad pfundum inferni quasi lapis Iste vētus valde validus & fortis eē expit in paucitate ppli · qui non solū capita mulierx detexit · mmo quosdaz totaliter aūtit ab ecia Vnde ps · flauit spūs eius & fluent aque · i · spūs malignꝰ inspirauit & carnales vertibiles in malitiā fluere fecit ¶ Secūdo claritas aq ipedit q; pisces vidēt · hamū stupēt & fugiūt · sic claritas & apparētia estatis & flox & ortox & male sotietatis mltos impedit hoīes · & abhorrēt decetero audire verbum dei mmo fugiūt a vita sancta Tceñ · ij · lapsa est in lacū scz voluptatis vita mea ¶ Tertio indispositio instrumtox · quando rethia sunt nimis stricta vl ampla piscator modicū facit · Sic rethe verbi dei magnis

potentibus ⁊ diuitibus videt nimis strictū
q̄ veritatem de restitucōe vsure · damnabili
tāt̄ luxurie & adulteriȳ · piculositatez supbie
& hui⁹mōi audire abhorrent ⁊ contemnūt
Ideo ab exia vorsa vertunt · & sicut vulpis
cauda mingūt & predicatores aspgunt Pre
dicator ergo his ipeditus q̄i iuanū laborās
rethe retrahit & cessat a piscatione q̄ 8
Tertio piscatoi infimus scilicz dyabolus
plus poribus pficit · & q̄i iure omnes qui a
custodijs alioȳ euasert capit · Iste nāq; mul
tos hȝ modos capiendi · quosdam capit ha
mo gule Habac · i · Totum in hamo suo leua
bit quosdam rethe p̄uer · vij · Irretiunt eum
multis ymonibus · quosdaz manu auaritie
ps̄ · Dextera eius repleta est muneribus dex
tera iniq̄tatis Hi⁹ em manꝰ dyaboli q̄nq;
digitos hȝ Symoniam in clericis · rapinaz
in nobilibus · vsuram in burgensibꝰ · furtū
in latronibus · & circūuentionem in merca
toribꝰ q̄ 7 Sequit scda ps in q̄ notat
psonalis assistētia saluatoris ibi Mane aūt
facto stetit iheſus in littore ⁊c Moraliter
notandum q̄ vt videmꝰ in piculo maris
naufragio · nihil desiderabilius est q̄m firmo
sustentaculo adherere · Nam vt expitur q̄
apprehendūt retinent · nec dimittūt pre an
gustia etiaz in tali piculo nihil tam amatū
nec pretiosum q̄ non potiꝰ eiciat q̄ q̄ vita
perdat Et ideo legitur · xȳ · q · iij · Socrates
de socrate phō thebano · qui dum in mari
ad athenas gr̄a studij pgeret periclitatus
a se proiecit magnū pondus auri dicens ·
Potius volo summergere te · q̄ tu summer
gas me Sic quādiu in hoc mōdo viuimus ī
otinuo naufragio piclitamur · & dyabolus
multos mergit in p̄fundū inferni · & nisi fir
mo sustentaculo scz xp̄o adhereamus & nos
a vitijs & delectacōibus mōi exoneraūimꝰ
pibimus dicente ps̄ · Ecce qui elongant se
a te peribunt · pdidisti oēs qui fornicantur
abste Mihi aūt adherere ⁊o bonū est ponē
in dño spem meaz · Ipse nanq; firmū funda
mentū & stabile est oībus accidētibus. Vñ
aug⁹ · in li · de correctione & gr̄a & allegat
de pen̄ · di · ij · c · firmum Firmū fundam̄tum
dei stat immobile hñs signaculū Hoc glo ·
impressum in signū amicis ⁊ inimicis · ami
tis vt accedant · inimicis vt territi fugiant
Ipse enim amicos suos amat ⁊ defendit · ⁊

Cor · iij · & · i · q · i · Cum paulus Fundam̄tum
aliud nemo potest ponē preter illud · quod
positū ē q̄ō est xp̄s ihs q̄ 8 Adherea
mus ergo illo firmo fundamēto vt liberari
possimus a naufragio ⁊ crudeli pirato dya
bolo · q̄a iheſus stat añ nos in littore ad de
signandū q̄ ymobiliter vult nobis adeē Si
Cordialiter eum diligamus ·
Stabiliter in eum ꝺfidamus ·
Firmiter in eum credamus ·
Quid em̄ magis immobilitat dilectione
& caritate · venit ergo vt copulat insepabi
liter amantez ad amatū Quare aristoteles
viij · ethico · Dilectio siue amicitia bonoȳ
pmanens est & stabilis · Ideo apl's Ro · xv
iij · Quis nos sepabit a caritate xp̄i Cū
igitur xp̄s stet ad nos immobiliter diligenō
debemus ergo nos q̄ sumꝰ instabiles vin
culo amoris ad xp̄m ligare ⁊ strigere Quia
sicut videmus de vite que cōne debilitatis
per se stare non potest · si ligeꝰ ad rem stabi
lem ⁊ firmam puta palum vel arborem sta
bilitatur & firmat Sic homo debilis stabil'
efficit crescens in fuitio dei · q̄n cum deo p
amoris vinculū copulat Ad hanc stabilita
tem & copulacōz amoris hortat apostolus
Cor · xv · Fratres mei dilectissimi stabiles
estote Sed heu multi soluūt hoc vinculum
amoris q̄ illo sacro tpe xp̄o colligati fuerūt
& adherēt fallaci dyabolo p continuum &
indefessum pcoȳ seruitiū q̄ 9 Vi ad
uertere debent cui se iunxerūt Nam tyran
nus seuerꝰ est & sotios suos fuitores male
remunerat Nam tēpaliter vnū strangulat
alterȳ summergit · & tertium precipitat q̄ q̄
oēs mala tpaliter moriunꝰ & eternaliter dam
nantur Facit em̄ sotijs suis sicut leo lupo
de quo fabulat · q̄ lupus & vulpis se leoni
associauerūt ī venacōe & cū cepissent thauȳ
vaccam ⁊ ouem, dixit lupo q̄ predam diui
deret Et lupus respondit Dñe vos debetis
habere thaurū · & ego vaccam & vulpis so
tius noster ouem Indignatus leo percussit
lupum pede eleuato · ⁊ pellem de capite eiꝰ
detraxit · Et tunc dixit vulpi q̄ predaz diui
deret · Cui vulpis dñe iustum est vt vos q̄
rex noster estis habeatis thaurū · ⁊ domina
mea regina habeat vaccam · & filij vr̄i leun
culi habeant ouē · Tūc leo optime diuisisti
⁊ quis te docuit · Et vulpis intuens lupum

ait dñe ille cui pileū rubeū feciſti me docuit
¶ Moraliter leo dyabolū ſignat q̄ rugiēs
circuit querens quē deuoret. ¶ Cui aſſotiant
& adherent peccatores. vnus rōne voraci
tatis alter auaritie & doloſitatis & huius-
modi. qui de maximis eius laboribus diui
dit predam ante iuditium animam. & poſt
vtrunq; ſcz aīam ꝛ corpus. eis nihil aliud
dando p ſeruitio niſi penam hic tempalem
& poſt eternam De quo Ieremi. xvj. Ecce
vnuſq̄ſq; ambulat poſt prauitatem cordis
ſui mali & me non exaudiat Ideo etiā vos
de terra hac. ſcz mala morte moriendo vt in
terram quā ignoratis. ſcz infernum. & ibi
huc tis dijs. ꝛ. demonijs alienis die ac nocte
ꝛ non dabunt vobis requiem. Ideo inſtar
vulpis docere nos debent exempla & mala
que dyabolus oībus ſibi ſeruientibus fecit
nē xp̄m dimittendo ei adhereamus ¶ I
¶ Deō criſto recte adheremus. ſi in eum
ſtabiliter ofidam⁹ Ps. Cxxxij. Qui ofidūt
in dño ſicut mons ſion non omouebit ſ.
Nauigātes nāq; in mari indigent ofidētia
ꝛ aīoſitate ad anchoraz q̄ hz in pic'is nauē
firmiter oſeruare. Sic nos in piculis huiſ
mōi conſtituti totam nr̄am confidētiam in
anchoram xp̄m debemus ponere ꝓter cari
tatem adopcōis. veritatem promiſſionis &
p̄ratem reddicōis Nam xp̄s nos adoptauit
& patrem nr̄m ſe oſtituit. Vñ quidā doctor
ſup oronem dñicam Mihi inq̄t diratur oro
tuius principium dulce nomen paterno ſe
q̄ntum peritionū obtinenday preſtat pater
fiduciam Et grego. Mat. vj. ſup illo vbo
pater inquit In hoc datur fiducia quid ne
gabit filijs. ꝛ quicq̄d iam dedit pater eſt.
Exemplū de filio ꝓdigo Luce. xv. vbi filiꝰ
criminoſus ad p̄rem rediens cū amplexibꝰ
& oſculis. ouiuijs ꝛ melodijs a patre reci;
pitur Ro. v. Gloriaī in ſpe glorie filioruz
dei. dz etiam mouere ad ofidentiam vitas
promiſſionis Ipſe em̄ dominus nr̄ verax ē
& nō mentitur. qō p ſacram nobis ſcriptu
rā p̄miſit ſoluet Ps̄. Memor eſto verbi tui
ſeruo tuo in quo mihi ſpem dediſti Tertio
dz mouere p̄as redditionis. non em̄ impo
tens eſt ad oplendū p̄miſſa. & ideo nullus
qui ſperat in eo cōfundi poteſt ps̄. In te
dñe ſperaui non ofundar ineternū ¶ Ter
tio debemus xp̄o adherere in eum firmiter
credendo. ij. paralip. xx Credite in domino
ꝛ ſecuri eritis. credite ꝓphetis eiꝰ & cūcta
venient ꝓſpera Naz ſicut arbor que ꝓfun
dam & ſanam hz radicez ſtabilior & fructu
oſior eſt contra impetum ventoz. Sic oīa
opera noſtra in fide radicata firma ſunt &
fructuoſa Vñ aug⁹. & habet. ꝛ. q. i. Cū pau
lus ¶ R ¶ Fides que p dilectionez opaī
eſt fundam̄tum oīm virtutum & radix totiꝰ
ſpūalis edifitij Et notanter dicit que p dile
ctionem opaī. alias ſi fides non eſt formata
caritate. ſ̄ informis nihil ꝓficit. quia etiā
demōes & exñtes immortali pcō hanc fidē
habent. ſed non eſt fructuoſa. quia nec eſt
virtus nec fundamentum virtutum. nec
habentes eam per eam ſaluantur. nec divi
natores nec carminatrices ꝛ huiꝰmodi mali
hereticī fidē q̄ coniurant demones herbas
benedicunt fide eorum ſaluant. ꝓmmo gra
uius paganis peccando hꝰmōi exercendo
damnabūtur. Nec fatue vetule q̄ inſtigāte
dyabolo eſtimant ſe nocturnis tpibus ſuper
beſtias equitare. ꝛ creaturas poſſe in melius
vel in deterius omutare. vel in aliaz ſpēm
vel ſimilem transformare fide eaz ſaluātur
Quia vt habet. xxvj. q. v. c. Epi. Quicunq;
talia ptinaciter credit vl' aſſerit ꝓculdubio
infidelis eſt & pagano deterior Et bm cano
nes ſunt excōmunicādi. ꝛ bm leges cremari
debēt ꝛ bona eoz publicari. ſ. de malefitijs
l. nullus. l. nemo ꝛ. l. culpa ¶ Sed queris
quō tales poſſunt hoīes egrotos curare &
ſanare. & ſanis facere egritudines. Rñdet
auguſt. de doctrina xp̄iana li. ij. Q̄ hoc fit
pmiſſu dei. vt illi qui hoc audiūt & vident
ꝓbentur in quali fide ſint erga deum Nam
qñ homo a principio in iſtis obſuatiōibus
aliq̄d veri exptus eſt. caſu accidit. ſ̄ p̄mo
incipit huiſmōi obſeruatijs aīm implicaī
& firmiter credere eueniūt multa p decep
tiones demonū. & in his obſeruationibus
implicatꝰ curioſior fiat. ꝛ ſe magis inſerat
multiplicibus laq̄is pnitioſi erroris ¶ I
¶ Sicut legit de q̄dam vetula diuinatrice
ad quam mulier quedam hñs virū iracun
dum & furioſum acceſſit q̄rendo remedium
ne plagis ab eo depoſt poſſet cedi Et diuina
trix optimū tibi dabo remediū Tu em̄ hēs
in domo tua canapū ſpiſſum. Vade inquit
tribꝰ otinuis noctibꝰ in crepuſculo ſeotino

ad canapum tuū. ⁊ de meliori lardo accipe tecū. in prima nocte librā vel qntum potes ad canapum dicens hec verba. Alrun ich rúff dich an. dz du meinen herren man bin gest dar zu. dz er mir kein laide mer thu.

Tertia ergo nocte dū mulier hec replicaret. vetula q̄ omni nocte lardū acceperit. in canapo rauca voce respondit dicens Frawwiltu ein guten man han. so soltu schnell heim gan. schweig leid vñ meid also vertreibstu dem man den kpb. Q̄ postea vicū mansuetū repit credens hoc ex diuinatione habere. qō decepcōe inuentū fuit. Hic etiā multis adhuc ingit Sequit tertia pars in qua notat discipulox scientia rōnalis ibi Scientes quia dñs est Vnde petrus vidēs ⁊ cognoscens q̄ dñs est. tunica succinxit se mittēs se in mare ꝛc Moraliter ꝟm senecā de moribus Spes premij solatium prestat laboris. Quilibet em̄ eo feruētior est ad laborandū quanto liberaliorem dñm habeat ⁊ copiosius expectat premiū. labor em̄ non dz esse sine fructu. q̄ cum quis laborem suū sine fructu esse desiderat in loco alio ad laborem cum fructu migrat Cum igitur ihesus sit dñs liberalissimus qui ꝟm Ambro. non reuocat beneficia sua. ꝓmmo cumulo liberalitatis amplificat Debemus expoliare cū petro veterem hoīem cum actibus suis. ⁊ mittere in amaritudinēz laboris virtutum ⁊ deo fideliter seruire Iuxta illu d Deutro. vj. dñm deuz tuū adorabis ⁊ illi soli ruies q̄ M In quibus verbis tria notātur ꝓpter que dño deo nostro libenter ruire debemus quia alio dño. est.

Conditionis liberalioris dñs est.
Dilectionis vberioris tuus est.
Prelacōis maioris solus deus est.

Est em̄ illo dño voluntarie ruiendum. q̄ liberalioris conditionis est q̄ dñs Ad dñm enim requirūtur tria. scz vt sit liber. nō seruus conditiōe. in pecunijs ⁊ possessiōe potēs virtute ⁊ opatione Sed ecce null9 inuenit in hoc mundo adeo liber. vt a pcto sibi cauere valeat. ideo adeo fortis ⁊ potens vt mortem euadat Solus autez ihesus potest liberare hoīem. solus ihs desiderio sufficere ⁊ ipm implere. solus ihs potest a morte eripere. ergo solus ipse est dñs Quare canitur in ymno angelico Tu solus dñs. tu solus altissimus ihesu criste Vnde narratur q̄ nuntij cuidam regis ad pbm quendam in heremo degētez dixerūt Dñs noster rex venturus est Et ipe. quis est ille dñs Et nuncij dixerūt ipsum esse nobilem liberū diuitem ⁊ potētem Et pbs. est ne liber a peccato Est ne adeo dives vt sibi suffitiat ne plus appetat Est ne fortis vt nec mortem timeat nec inueniat. dixerūt nō pbs ait ergo dñs non est Et subiunxit. si dominus est cuius dñs est Nuntij dixerūt noster dñs est ⁊ nos serui eius. ꝓmmo potius ipse seruꝰ vester est vos seruitis sibi corpe. ipse aūt vobis seruit ostinua mentis occupacōe Petrus. Quis ergo ꝟm te est verus dñs Respondit pbus Qui sui potens est. Medio tpe venit dñs rex alloquens pbm rogat vt secū vadat velit eū ditare mītis diuitijs. pbs respondit. ditior sum te. q̄ plus possum ostemnē q̄ tu possessa possidere. Rex quomō dives es cū nihil ominino habeas Philo. plus habeo q̄ tu. sufficiētiaz habeo Mihi sufficit nr plus appeto tibi aūt quod habes non sufficit. quia plꝰ appetis Scō sibi seruiendū est q̄ tuus ē nihil em̄ ita tuus est sicut ihesus. quia sine voluntate tua non potes eum amittere locꝰ enim eum non elongat. q̄ vbiq̄ est nec tps aufert quia semp est. nec inimicus impedit quia intimus est Vnde ambro. super lucaz libro. v. Nemo tibi xp̄m potest auferre nisi tu illi auferas q̄ N Sed queris quid dño meo ihesu xp̄o fatiam. vel in quo ei seruiam vt mecū semper maneat Ad quod respondendū adduco narracōem in q̄ habet modus seruiendi dño ihesu Statuit quidaz ip̄ator p̄ lege q̄ quicūq; vellet ei ministrare Primo tres ictus in porta pallatij faceret. per qō cognosceret q̄ seruire desideraret Et erat quidam pauper rome noīe. Guido qui volens dsulere pauptati accessit palatium ⁊ ꝟm legem tres ictos dedit. ⁊ p ianitorem introductus ad impatorem. Pñe mi rex seruire desidero de sex seruitijs expertus sum. Primum. scio corpus magni principis die ⁊ nocte custodire. lectum eius p̄parare cibaria p̄parare pedes eius lauare Scom seruitium scio vigilare qñ alij dormiunt. ⁊ dormire qñ alij vigilant Tertiū. scio bonum potum gustare. ⁊ bene inter quelibet iudicare Quartū. scio inuitare hoīes ad

omnium ad honorem inuitātis ¶ Quintum
ꝓcio ignem facere sine fumo ¶ Sexto scio
docere hoīes viam versus terram sanctam
ꝙ sane ibunt & redibūt Ait imperator illa
sunt pulcra seruitia mecum maneas & pri
mum de corpe meo probabis Guido o omni
nocte lectum honeste parauit lintheamina
lauit ⁊ sepius mutauit Singulis noctibꝫ
ante ianuā camere armatus iacuit cū cani
culo suo vt si ipse a casu dormiret & aliꝗs
veniret canis latraret ⁊ eū excitaret Semel
omni ebdomada pedes dñi lauit & in oībꝫ
tam prudenter fecit ꝙ in nullo reprehendi
poterat Finito anno eum dñs senastalcum
suū fecit vt scōm impleret seruitiū scilicet
vigilaret ⁊c Guido ergo per totaꝫ estatem
vigilauit laborando & oīa necessaria pro
ꝑeme ꝓuidit Cum ergo adesset ꝑems ⁊ alij
inceperūt vigilare ipse quieuit Sic de scōo
huitio satis fecit Impator gauisus de duo
bus vocauit pincernā dicēs pone in calicez
meū acetum vinū optimū & mustū & des
guido ad bibēdum Cum aūt gustasset ait
fuit bonum est bonū ⁊ erit bonū .i. mustum
erit bonū vinū ⁊ bonum acetū fuit bonū
vinū Impator videns eius prudentiam
voluit facere omniū & fecit amicos suos
inuitare vt ꝓbaret quartū seruitium Ipse
aūt non amicos ꝫ oēs inimicos inuitauit
& rex omotus ait Cur inimicos inuitaui
vt vultu hylari eos fatias amicos Quod
factum est Impator iterum gauisus petijt
q̄tum seruitiū impleri vt hospitibus suis
fieret ignis sine fumo Et guido ligna per
estatem collecta ⁊ ardore solis exiccata in
cendit & oēs sine fumo calefecit Et impator
adhuc restat vltimū quod si ꝓbaueris ad
honorem & diuitias te ꝓmouebo Et ipse se
q̄ntibus oībus pgere volentibus ad terraz
cām transiuit ad litus maris ostendens
rupem magnā in mari dicens In illa rupe
est quedam auis otinue in nido suo cubās
oua in quo multū delectat cuiꝰ nata talis
est ꝙ quādiu in pace residet in nido tran
quillū est mare Si aūt otingat eam nidū
exire mare perturbat quod ꝓtransire salu⁹
nemo potest nec vngꝫ auis illa nidū dimit
tit nisi ꝓpter vnam causam Est enim etiam
alia auis inimica huius que sp laborat vt
nidū eius fedat auis aūt in nido cū sensit
oua sua fedata aut nidū deturbatū statim
extra nidum pre dolore volat & tūc venti
excitant vel concitantur & mare turbatur
At ille dñe quale remedium dabis vt auis
inimica nō ꝓpinquet Et ipse nullū aliud
ꝙ illud cum sanguine agni nidū exterius ⁊
interius spergite q̄mdiu vna gutta manet
inimica non ꝓpinquet Hoc audiēs impa
tor de sua prudentia eū militē fecit ¶ O
Carissimi impator est dñs noster ihesus
xp̄s qui legem dedit ⁊ docuit volenti intre
regnum celoꝝ in porta eccie militātis tres
ictꝰ daret orādo ieiunādo elemosinā dādo
Nunc adest paup guido homo nudus &
pauper ingressus in mōm de vtero pauper
etiam virtutibus hic cupiens regnū intre
per sacrum tps tres ictus fecit orauit ⁊c
Et ostendo ad sex seruitia siue mīsteria se
obtulit ¶ Primum velle custodire corpus
principis .i. xp̄i Et quomō certe sicut guido
dz esse armatus semp virtutibus ne aliqua
temptatio intret cameram cordis sui & of
fendat xp̄m & caniculum latrātem habeat
& actendat scz consciam que otinue contra
vitia murmurat Debet etiam lectū cordis
bene pare per opa misericordie, lintheamia
mutare .i. vitia in virtutes & sordes pcōꝝ
lauare & camerā cordis mōam custodire
ne corpus dñi nostri ihesu xp̄i offendatur
cui te obligasti bis in ebdomoda pedes dñi
lauare per ofessionem & contritionem, vel
bonam affectiōem Ecce primum seruitium
¶ Scōm quod ꝓmisimus est vigilare scz
in bonis opibꝫ q̄ñ alij dormiūt in peccatis
modo peccatores incipiūt itez dormire tu
aūt vigila in oībus labora in virtutibus
¶ Tertium seruitiū est bonū potū gustare
Potus ille est adūsitas q̄ patienter sustineri
debet ꝓpter xp̄m qui potus fuit bonꝫ corpe
& aīe in celis ¶ Quartū est inuitare ad con
uiniū Debet eū seruus xp̄i inimicos crucis
xp̄i scz peccatores p bona exempla & opera
peccatorem instruere & deo reconciliare
¶ Quintum ignem facere ⁊c .i. caritatem
habere sine fumo iracūdie & ex caritate bñ
facere pauperibus ¶ Sextum debes docere
hoīes viam versus terram sc̄am .i. ad celū
& notificare auem inimicā .i. dꝑabolū Auis
em̄ bona ē ihesus xp̄s qui tandiu nobiscū
manet quādiu dꝑabolus non fedat corda

nra & affectiões ipe em cubat super bonas affectiones nostras·vsq opa producantur ergo vt contra dyabolū in trāquilitate maneamus per recentem memoriam ·spergere debem⁹ corda nra sanguī e iheſu xp̄i agni immaculati p̄ nob effuſo·& ſic ſecure ibim⁹ ad terram ſcām·i· vitam eternam·¶ Nec em ſecuitia fidelis ſeruus fatiat·q dñm hieſum non amittat· ¶ Tertio dño noſtro eſt bene ſeruiendū·q eſt prelacōis maioris q ſolus deus eſt ·Eſt em ſolus deus bonitas ·a qua fluxerunt omnia·eternitas in ſe continens omnia ſuſſitientia implens omnia loca tempora·& corda Vnde in pſal ·Dixi domino deus meus es tu·qm bonoꝝ meoꝝ nō eges vbi alia littera hz·qm mihi non eſt bn̄ ſine te. Eſſe em ſine te·eſt ſine deo eſſe In maris piculo ſine gubernatore· In carcere ſine cōſolatore· In exilio ſine amico· Inter hoſtes ſine adiutorio· In bello ſine duce· In tenebris ſine luce · Vnde ſine deo viuere eſt viuendo mori & decedere· Fac ergo o domine ihū me ſemp viuere in te·& ſine te noli me derelinquere · vt cū dies aduenerit meicla moris·mea merces ſis huiꝰ laboris·ac vgo beatiſſima aſſit ſemp precata · vt franciſco tū ſeraphico ſempiterno fruar p̄mio·Amen

¶ Finit feliciter

¶ Regiſtrū de euangelioꝝ ac epl'aꝝ thematibus etq introductiōibus·tam dñicalium q̄ q feſtoꝝ per anni circulum ·Et primo de dñicis·ſcdo de feſtis Incipit feliciter.

¶ De dñica prima Adnentus dñi·

Abitiamus opa tenebrarum·& induam̄ arma lucis. Ro·xiij· ¶ Albumaſar in libro ſuo de motibus planetaꝝ dicit ·Q̄ſi corpus opacuz ſcilicet luna inter nos q ſolem recto dyametro tanq̄ qdā zob ſtaculū ponat defectū cauſabit nob radioꝝ ſolis ī capite vel cauda draconis·& fit eclipſis·recedente vero luna ſol ad illa inferiora radios ſuos mittit Et agaſel hoc idem attestatur in ſua pbia parte tertia de elementis dicit·q̄ cum luna a ſole remouetur·totalis eclipſis remouet·q lumen ſolis ſubito deſcēdit ſine dña·Sic pc̄m in aīa quoddam obſtaculum ponit inter nos & deū·q̄ dei eam lumine ſue gr̄e illuſtrare nequeat ſicam lux pura·i·gratia ab illuminandis ſcz puris excipitur·vt dicit·i·q·i·Si fuerit Quare p̄ſal·viij·peccatori dicit Si abſtuleris de medio tui cathenam·i·de corde pc̄m·quod pc̄um ligat aīam quaſi cathena· & tenet dyabolo ¶ Sequitur oriet lux tua·i·gratia ·& dñs ſplendoribus·i·gratijs donoꝝ īplebit aīam tuam ·Aduentū ergo filij dei q eius gratie habitiamus· Iuxta exhortacōem apli operemur tenebraꝝ In q̄bus verbis hortam̄ ſpialit ad duo nāria·ad aduentū filij dei·& dignā ei⁹ ſuſceptionem ſcz vt

¶ Vitioꝝ ſordes expurgemus·cum dicitur Abitiamus·

¶ Virtutū veſtes p̄aremꝰ·cum ſubdit ·Et induamur arma lucis·

¶ Primo debemus lauare pc̄oꝝ ſordes per aquam otritionis q ſcobam ofeſſionis De quibus·xxviij·DIST. ¶ Scdo debem⁹ induere virtutū veſtes·Nam ſicut diligēs mulier Nota·i·S· Et notanter apls noīat v irtutes arma q̄ ſic̄ arma defendūt corpus a malis iaculis ne vulneretur·ſic virtutes

cardinales defendũt hoiem · ne ſuccumbat · & ſunt q̃tuor otra q̃tuor malas perſuaſiões
Nota · xxxij · L.

¶ De eodem

ERunt ſigna ī ſole & luna ⁊ ſtellis luc · xxj ¶ Habemus ex iure q̄ iudex ordinarius non dz ſnīaz dicta re diffinitiuā niſi prius ſeu p̄mo reus fuerit legittie ammonit⁹ ⁊ citatus · Est em̄ citatio fundam̄tum ordinis iuditiarij Extra de ostitu · eccie ſancte in glo · Nam vt habetur ff · de re iudicata l · de vnoquoq; ꝑtēntia otra absentez lata nulla est · ipso iure secus si p̄ otumatiā sit absens ¶ Dic ſpūaliter iudex viuoz & mortuoz xp̄s veniens ad iudicium non dictabit ſententiam diffinitiuam vite vel mortis eterne · niſi p̄mo ordinarie p̄ ſigna patentia & manifeſta · ad tribunal eius maieſtatis oēs citauerit · que añ iuditium erunt in ſole & luna & ſtellis · vt teſtat luce ī verbis thematis ¶ In quib⁹ verbis p̄mittit · nobis aduentus xp̄i formidabilis ad iuditiū · vt q̄ exhortacõe ap̄li in epiſtola hodierna · amor dei ad debitam p̄paracõem non excitat · saltē timor & tremor ſignorū ocutiat que ad duo ſpetialiter · ſcz ·

¶ Vt iuſti iudicis caritatem penſem⁹ · cum dicitur Erunt ſigna ·

¶ Eius immutabilem eq̄tatem formidem⁹ · cum dicit in ſole & luna ꝛc ·

¶ Debemus nāq; p̄mo penſare xp̄i iudicis magnam caritatem qui ad nr̄am ammoniti onem multa ſigna fecit · facit & faciet De q̄ xxxvij · K ¶ Debemus · ij · eius equitatez formidare Nam nulli parcit · diuitē & paupez in equitate iudicabit · ſolem ⁊ lunam & ſtellas · i · papam, impatorem · ſpūales & ſeculares · non ſolum opa etiaz cogitata & locuta otra deum iudicabit de quibus nota · xj · I ·

¶ De dominica ſcõa

OEus autez ſpei repleat vos omni gaudio Ro · xv ¶ Naturaliť vnū membrū oparitur alteri membro leſo · Sic homo tribulacõe leſus dz ab altero cõſolari Vñ · vij · q · i · cū pcuſſio Afflictio non est danda afflicto · ȝ conſolatio Et · ff · de offitio preſidis · l, diuis Afflictio non est danda afflicto · ȝ potius eiꝰ miſerie miſandum ¶ Exemplū huius habemus Iob · c · ij Qui dū affligeret in poſſeſſione & corpore ꝑ a planta pedis vsq; ad verticem ſanitas in eo nō eſſet · venerūt tres amici eius vt eū ꝺſolarent · Quare augē · ſup hunc paſſum loquit di · Si pauptas angit · ſi luctus meſtificat · ſi dolor cor pis inquietat · ſi vlla calamitas nos pturbat · aſſūt boni amici qui non ſolum gaudere cū gaudentibus · ȝ etiā Flere cum flentibus didicere · ⁊ tunc aſpera leuiant · ⁊ aduerſa ſupātur · & grauia inſup releuant · Quod aduertens doctor eccie ad ꝺſolacõez fidelium in agro dñico afflictiõe laborantium · vt ſingularis amicus volēs nos cõſolari · dicit deus aūt ſpei ¶ In q̄bꝰ verbis p̄mittit duo in aduentu regis · ſcz · i · ¶ Debilibus ſuſtentacõem · cum dicit deus autem ſpei ·

¶ Secundo triſtibus ꝺſolationem addens repleat vos ꝛc

¶ Primo em̄ nos debiles totam ꝺfidētiam & ſpem debemus ponere in deum · q̄ potēs est p̄mptus ⁊ clemens · De quibus nota vj A · ¶ Scõo triſtibus est magna conſolatio noſcere ſuos labores non pire ſine fructu noſcit · Sic & nos ſcire debemus noſtros labores acquiſituros magnū gaudiū fructum cum oīb⁹ ſanctis ⁊ electis dei Vnde Io · i · Quod audiuimus Nota xxvj · A ·

¶ De eodem ·

OCci vident & claudi ambulant · Mat · xj · ¶ Areſto · dicit · i · metha · diē & nocte a ſole cauſari Dieſcz per eius p̄ſtiam ſup emiſpium nr̄m · noctez denigꝰ per remocõem ſolis Ideo vj · thopi · c · v · dicit · Q̄ dies est latio ſolis ſup terrā ¶ Sic ſpūaliter ante aduentū ſolis iuſtitie homies in tenebris ignorantie ambulant Sed oriente luce mentes illuminabat · & affectus rectificabat Quare apoſtol⁹ ad eph̄ · quinto · dicitur · ⁊ de peni · diſtinctiõe iij · S · hanc ſortietatem · fuiſtis aliqñ tenebre nunc aūt lux in dño · dicitur igit̄ bene q̄ illa luce ceci vident ¶ In q̄bus v̄bis duo notant ſcz ¶ Ignorātis illuſtratio · cū dicit ceci vident ¶ Errantis informatio · cum additur Claudi ambulant ·

¶ Primo nanq; volens deꝰ cecū illumīare ⁊ ad cognicõez veritatis ordinare exagitat gratia preueniendo expurgat & informat ·

¶ De quo nota · xxvj · S · Secundo claudū errātem in tribꝰ informat · otra tres errores de quo Nota quadrageſimo p̄mo · G ·

¶ Sequitur dñica tertia.

Gaudete in dño semp Philo. vlti. Auicenna libro de alchamia dicit Q2 si ferrū misceat auro nūq3 ab eo sepatur. neq3 decoctione nec aliq̄ re. Sic spūaliter hoīes q̄ de sua nata ferrei frigidi & tardi sunt ad superiora ad diligendum deuz. & appetendū celestia. si semel igne caritatis perfecti deo oiūcti fuerit. nunq3 nulla vnq3 aduersitatis vl' mūdane ꝺsolacōis decoctiōe possunt sep ari ¶ Figurant ezech. i. In aīalibus pennatis q̄ cum incederent vltra non reuertebant. Sic qui a terrenis actibus ad spūalia transeunt. & deo per dilectionem ꝺiungunt ad ea que reliquerant nullatenus reflectunt Quare apl's ad phi. iij. Que retro sunt oblitus ad ea que sunt anteriora, extendens meipm ad destinatū persequor prauiū supne vocacōis dei i ihu xp̄o. de quo dr de peni. di. ij. pennata Que retro sunt oblitus fuerat. q̄ tempalia despiciens que sola sunt eterna teq̄rebat. Hic q̄ iunctus deo inſepabili amore gaudebat cupiens & nos ad hanc puenire gloriam. hortatur terrena gaudia despicere. & in solo ꝺo gaudere ¶ In quibus verbis duo spetialit notantur. scilicet.

¶ Mentis interna letitia. cum dicitur gaudete etcetera.

¶ Letitie debita materia Addens in dño. ¶ Debemus p̄mo gaudere delectabili obiecto bēitudis ad quod nos deus ordinauit. fruendum eternaliter. De quo nota. x. p. ¶ Scꝺo debem2 gaudere in dño. & hoc p̄t tria. xlviij. M. ¶ De eodem

Dirigite viam dñi Joh. i. ¶ Mgr iij. sniaz. xxxviij. dicit. Q2 error maxima cura cauendus est in acq̄sitione veritatis. Quia vt habet extra de hereticis. Qui alios ab errore non reuocat seipm errare demonstrat Et di. lxxxiij. Consentire videt erranti. qui ad resecanda que corrigi debent non occurrit ¶ Doctor igit mellifluus volēs se oñdere in nullo errare. nec erroribus falsitatis ꝺsentire viam scītitatis docuit dicens. Dirigite viam domini ¶ In q̄bus verbis duo spēaliter notant scz ¶ Penitentie exhortatio. ibi dirigite. ¶ Xp̄i vite imitatio. ibi viam dñi ¶ Debemus primo corda nostra ad deum dirigere & ad eū recurrere. xvij. b ¶ Scꝺo debemus xp̄m imitari. & q̄ntum possibile ē viam eius ambulare. xxx. Y. 3

¶ De dominica quarta.

Nihil m̄ ꝺscius sum. ꝺ in hoc non iustificat2 suz. i. Cor. iiij ¶ Autor de disciplina scolariū dic̄ Oportet q̄ mgr prit addiscat q̄ doceat Et. ff. in p hemio Oportet prit aīas & postea linguas fieri erudi tas ¶ Volēs igit aliū de scītate vl' puritate docē. prit dz eam addiscere q̄. eaz habere exemplariter Quia vt dicit. ij q. vij pastoris. Vita doctoris vel pastoris debet esse exemplaris. malo enim exemplo mlt̄os trahunt ad inferos di. xl. c. si papa. Idcirco apostolus volens docere munditiam seruare immunitatem q̄ exemplaritatem suaz pie monstraut dicens. Nihil mihi ꝺscius. ꝛc. ¶ In quibus verbis duo notantur scz. ¶ Forma viuendi saluatiua ibi Nihil mihi conscius etcetera.

¶ Via merendi dispositiua. ibi Sed in hoc non etcetera.

¶ Dico q̄ primo debemus viuere in puritate conscientie. Et ideo debemus eam frequenter examinare. viij. L. xviij. O ¶ Secundo debemus gratiam petere p̄ iustificatiōe. quia sine gratia iustificari nō possum2 Nam ꝺm Rich. iij. super magistrum Nota xxvj. post. F. ¶ Sed queritur vtrū infusio gratie sit prior ordine nature remissiōe culpe vicesimosexto. Hp. ¶ De eodem.

Videbit omis caro salutare dei nr̄i luce. iij. Sicut sol indifferens est omne susceptibile illuminare q̄ viuificare Sic sol iustitie dei filius vult radio sue misericordie & gratie omnes susceptibiles viuificare & saluare Vñ de peni. di. i. deus. Dicitur deus distinctiōem non facit. qui misericordiam suam omnibus promisit glosa Deus distinctionem vel exceptōnem personaz non facit. qui misericordiam & remissionem peccatoz a se ꝺferendam oībus vere penitentibus p̄misit Nullum em̄ vere penitentez a se excludit. vt habetur. xxix. q. ij. S. i. Dic̄ ergo bñ euāgelista. videbit oīs caro ꝛc ¶ In quibus verbis duo notant scz ¶ Profectus vniuersalis promissionis. ibi videbit omnis caro.

¶ Effectus totalis remissionis. ibi salutare

dei nostri ꝛc.

¶ Nam cum peccante primo homīe omnis homo posterior culpam ꝺtraxit & mortuꝰ est Sic ꝑformiter per xp̄m dei filium soluꝫ innocentem oīs caro redempta est ·q; solus potens fuit ad liberandū ꝓmptus ad iuuādum ·& clemēs ad indulgendū ·vj· post A

¶ Ꝺcō notatur effectus totalis remissionis & saluacōis nostre homīem saluauit a culpa per remissionem ·a pungna p defensionez ·a p̄ris ira per sui tradicōz ·xxxix· V·

¶ In die natiuitatis xp̄i·

Habitantibus in regione vmbre mortis ·lux orta est eis ysaie· viiij

¶ Queritur q̄re in hac nocte natiuitatis missa celebrat cū alijs festiuitatibꝰ tm̄ in die celebrare liceat ¶ Rn̄det celeferus a petro papa quartus· vt habet ꝺe ꝺse·di· ·i·c· no cte scā · Q2 nocte sancta natiuitatis dn̄i saluatoris missas celebrant presbiteri· & himnū angelicum· scz Gloria in excelsis in eis solenniter decantent ·Qm̄ a eadem nocte ab angelo pastoribus est nuntiatus . Et subito facta est cū angelo multitudo militie celestis laudantium & dicentiū Gloria in excelsis deo Sup quo dicit glosa·Q2 hec verba tm̄ dicta sunt ab angelo·ꝫ alia scilicz Et in terra pax hoībus addidit hylarius·

¶ Queriť scꝺo quare tres misse celebrātur Respondet bern·in glosa extra de celebra· misse·c·consuluisti Q2 celebranť ꝓpter misterium· qm̄ per illas tres missas representať triplex status·scz status ante legez·sub lege a status gratie·Nam illa que cantať in nocte· representat statū illoꝝ qui fuerť ante legem qm̄ oēs erant in tenebris ·Et ideo in aliquibus eccīys dicit in prima missa·ꝑp̄s q ambulat in tenebris ¶ Ꝺcꝺa dicit in aurora·sic tempus sub lege quo iam incipiebat ex parte scire xp̄m·sed nō plene ꝓpter dicta legis ꝓphetaꝝ . Et ideo cantať inter diem & nocteꝫ·& introitꝰ dicit·lux fulgebit ¶ Tertia dicit in die per quaz designať xp̄s gratie scz presens·in quo orta est lux xp̄s dn̄s nr̄· Et ideo in offitio misse dicit Puer natus est nobis De illa sacratissima nocte ꝓphetauit ysai·di ·per verba thematis ¶ In quibus verbis duo notantur· scz·

¶ Inconsolabilis indigētia ex pte rei·cum dicitur habitantibus in regione

¶ Inenarrabilis clementie ex parte dei cū additur·lux orta est eis·

¶ Naz ex parte hoīs fuit magna indigētia & meror inconsolabilis·quez solus deus poterat in gaudiū permutare per egressus eiꝰ in mōm De quo abacuc·iij· Egressus es in salutez populi tui ¶ Est em̄ triplex egressus filij dei· vij· O· ¶ Ꝺcꝺo modo ex parte dei notatur inenarrabilis eius clemētia. ꝙ habitantibus in tenebris p modū lucis voluit oriri di· Joh· viij· Ego sum lux mūdi Hoc etenim ꝺuenienter dicebat ꝓpter mirabilez ꝓductionem·inseparabilem vnionem·& delectabilem opationem· Nota·xxx· P·

¶ Dn̄ica infra octauam natiuitatis·

Misit deus filium suum factum ex muliere ·factum sub lege ·vt eos qui sub lege erāt redimeret Gal· iiij ¶ Habeť extra de offitio legati·c·excommunicatis ī glo· ꝙ legatus a latere missus scz cardinalis ·q̄ est pars corpis pape·ex eo ꝙ ad latus eius semp assistit ꝺsiliāꝺo ·Hic in legatione sua eundo & redeundo potest oēs excōmunicatos ꝓ violēta mannum in iectione in ecclasticas psonas absoluere & benefitia ꝺferre·Sic spūaliter dei filius qui est consubalis dei patris sedēs a dextris eiꝰ quasi legatus ab eo qui est in hunc mꝺum missus ad absoluendū peccatorem excōmunicatum ꝓ violēria deo facta· ꝺtulit hominibus non solum redempcōis remediū etiā informacōis benefitiū·a gratie sue phenne subsidium Quare apls dixit Misit deus ꝛc·

¶ In quibus verbis duo tangūtur·scz

¶ Plasmatoris legalitas cū dicit Misit deꝰ

¶ Peccatoris necessitas addens· vt eos qui sub lege ꝛc·

¶ Dico primo ꝙ magna fuit dei legalitas dei patris·mittens filiū suum in mundum· & maxima filij pietas volentis nobiscū habitare nos gubernare a ꝺseruare De q̄bus nota·xxx·O· ¶ Dico scꝺo ꝙ magna fuit necessitas peccatoris qui sub lege erat·& in lege peccauerat·lege etiam redimereť Nam vt deus hoīem errantem ad viam rectitudinis dirigeret & eum redimeret ·ꝺdit ei ꝺm tres status ·tres leges in statu innocentie legem rationis·De quibus nota·xxvij·F·

¶ De eadem dominica·

non discedebat de templo ieiunijs
et orationibus obseruacõibus ser
uiens die ac nocte Luce .ij. Dum
puerulus tenellus est .plus alio tpe indiget
solicita cura .q; si per neglientiam pentum
periclitaf .debent pentes grauiter puniri .
Nam vt dicit extra de his q filios occidunt
.c. de infantibus in glo. et textu . Infans si
oppressus vel suffocatus fuerit sponte a pa
rentibus .dz eis grauissima pnia imponi &
maior q; p alio homicidio ꝺm Can. vij. vl'
viij. annoz ꝺm leges in foro otentioso vt
C. e. l. vna .debz in sui eculeo .i. sacco de co
rio . qui culeus dicit cum cane et gallo galli
natio .v. castrato . vipa et sijmea . et inter fera
les angustias .v. in siluam inter feras debet
poni . vt serpentiũ otubernijs misceat . vel
religionis qualitas tulerit . vel in vitiũ ma
re . vel in amnez ꝓcipiatur Et si neutrũ ꝓxi
mum est . subitiaf bestijs . vt oim elementoz
vsu carere incipiat . & vt ei celũ supstiti ira
mortuo auferaf Et dicũt docto . Q canis fu
gat sijmeam . spmea gallũ . & gallus vipam
& vipa inuenit refugiũ . et intrat in corpus
illiz ¶ Si vero non sponte oppressus fuerit
infans ꝺm canones . culpa graui precedẽte
puta . q; in medio posuerit infantem . tũc ꝺm
canones pnia est imponenda . vij . vel v . an
noz ¶ Si vero leuis culpa precessit . quia
forte in eodez lecto . tñ longe posuerit . possit
imponi pnia trium annoz ¶ Si aũt nulla
culpa precesserit vl' negligẽtia . & forte ꝓpa
morte defunctus . licet de iure non sint pu
niendi . q; tñ sunt securi ad cautelam ꝓpter
ambiguũ duplicitatis . dz eis imponi pnia
ꝺm discrecõem pietatis ad arbitriũ imponẽ
tis . Quia vt dicit extra de obseruacõe ieiu
nioz . c. consiliũ . & v . di . ad eius vero . bo
naz mentiũ est ibi culpaz timere vbi culpa
non est . Hec ad maiorem cautelaz dicta ad
ꝓpositum applicãdo . Quia em puulus ibo
virginis filius natalis ĩ cordibus deuotoz
per illud festum spũaliter oceptus & natus
est . solicitam vult habere curam . & virtutũ
exercitiũ . q; si negligẽtes & accidiosi ad de
lectationes carnis nos posuerimus in his
sine timore obdormiẽtes natus in lecto cor
dis pcis nostris opprimimus & suffocamz
ad eternas penas grauissimas nos obligamz
Quare quilibet solicitam curam ad hiesum
paruulum habeat . nec de cẽtia ieiunijs &
oracõibz nõ discedat . ꝺ ei solicite ꝺuiat die
ac nocte ¶ Cũ hec vidua nõ discedebat de tẽ
plo nõ ¶ In quibus verbis duo notanf scz .
¶ Loci aptitudo . cũ dicit Non discedebat
¶ Seruitij ꝓmptitudo . addẽs . ieiunijs nõ
¶ Debet nanq; ꝓmo quelibet vidua instar
huius vidue vt hiesu digne seruiat . hoc ha
bere ꝓxix . L. ¶ Scõo debet quilibz deo serui
re . xxv . M . N . ꝓpter hoc . xxviij . M . nõ

¶ De circumcisione dñi .

Postq; consũmati sunt dies octo vt
circũcideref puer . vocatũ est nom
eius hiesus . luce . ij ¶ Aresto . i . de
alia dicit Q accidẽtia maxima partem ofert
ad cognoscendũ substantiam . Per accidẽtia
em res cognoscimus . ideo vt eaz meliorez
cognicõem habeamus . iuxta eaz ꝓpetates
noia imponimus . Noia enim sunt seqñtia
rebus . Insti . de donacõnibus . ꝑ . Est & ad .
Quare donatus diffiniendo nomen dicit .
Nomen est parsorationis nõ ¶ In cuiz sig
num dñs deus vt dicit Gene . ij . Postquã
creauit & formauit omia . duxit in spiritu
cuncta animantia ad adam vt videret qd
vocaret ea . Qui tunc ꝺm oditionem & ꝓ
tatem vnicuiq; nomen imposuit . vt & rerũ
dña haberef Sicut in baptismo cuilibet no
men imponitur ꝓprium . vt eiz cognitio int
alios habeaf ¶ Sic etiam in veteri lege iu
dei octaua die circũcidendo infantez aliquo
noie noiabant vt nosceref . Sic piformiter
postq; consũmati sunt ¶ In quibus verbis
duo notantur scz

¶ Congruẽtia circũcisionis . cũ dicit . postq;
¶ Reuerentia noiationis Addens . vocatũ
est nomen eius hiesus

¶ De primo videmz q; qñ homo vult emẽ
castrum . agrum vel aliqõ tale . de eodẽ dat
arram . de quo dz esse pretium in firmitatez
emptionis vel vendicõis Vñ dicitur Insti .
de emptione vel vendicõe Emptio . ꝑ . nam
Quod arre noie datur argumtum est emp
tionis vel vendicõis . Hiesus ergo volens
emere hoiem captũ a huitute dyaboli . sang
uinem suũ pretiosum in principio de eodẽ
arram dedit . Iuxta illud apli Empti enim
estis pretio magno . scz xpi sanguine ptioso
¶ Sed queritur an in sanguie simz redẽpti
a reatu pcoz nroz Nota xxiij C . ¶ Scõo

tatione purgacõis. Sicut enim ꝓphi dicunt Omnis humor purgatur ꝑ sanguiẽm & ꝑ sanguinis minucõem Et ideo ad purgandũ peccata. que ex humore corrupto ꝺtraxim⁹ voluit hiesus circũcidi & sanguiẽm fundere ¶ Sed queritꝫ quomõ omnes hoĩes possunt purgari per ipsius sanguinis effusionez Re spondeꝫ ꝙ sicut totũ corpus purgatur per vnam venam brachij cum apitur eo ꝙ oĩa membra sint colligata adinuicez ꝑ neruos ⁊ per cordas. Sic per effusionez sanguinis nostri redemptoris & saluatoris q̃ est caput oĩm. fideles oẽs qui sunt ei ꝺiuncti ꝑ fidem & dilectionẽ recipiũt purgacõem ¶ Tertio ratione legis implecõis. Videmus enim ꝙ oẽs qui subsunt impio legibus artanꝫ impi alibus Sicut cum totum genus humanum subsit deo artabit lege ipsius Sed quia nos insufficientes eramus. pius pater vt nobis subueniret. misit filium suũ vt hoc onus re cipet. & ꝑ no bis legez impleret Iuxta illud Mat. Non veni soluere legem. sed adimplẽ Sed quomõ potuit ipse vnus ꝑ nobis om nibus adimplere. Respondeꝫ ꝙ sicut adam peccante oẽs peccauimus ꝙ in eo radicaliꝫ errauimus. sic saluatoris nr̃i satisfactione. cui ꝑ caritatem ꝺiuncti sumus legem etiaz adimplemus Ita ꝙ vlterius sup nos virtu tem coactiuam non habeat. ¶ Quarto in signũ vere incarnatõis Nam multoꝝ here tico ꝝ opinio erat. ꝙ hiesus non habuisset veram carnem ꝫ fantasticam. vt manichei dicebant ¶ Aliqui aũt ꝙ esset substantiale deitati sicut appolinaris. Aliqui ꝙ detu lisset de celo sicut valentiani. q̃ omnes falsi ficantur ꝑ eius circũcisionem. ꝙ si habuisz corpus tale fantasticum. non in carne circũ cisus fuisset nec sanguinem effudisset cum spũs carnem & ossa nõ habeat. Nec fuit cõ substantiale deitati. quia hoc esset impassi bile. sed illud grauiter patiebaꝫ. nec celeste fuit ꝙ non sumpsisset pegrinas impressiões sicut illud in circũcisione ¶ Sed queritur quare octauo die ⁊ non altero voluit circũ cidi. Respondeꝫ ꝓpter tria ¶ Primo modo vt dicit rabbi moyses magnꝰ phs indeoꝝ ꝙ ante diem octauũ puer talem teneritudi nem hz sicut in ventre matris Ideo ꝓpter p iculum non ante octauũ diez non circũcidit In octaua aũt die ꝺsolidata sunt membra pueri. ⁊ ideo tũc potest circũcidi ¶ Secũdo ꝙ homo ꝺponit ex quatuor elemẽtis & qua tuor humoribus ex quoꝝ inclinacõe homo multiplex pcm̃ incurrit. Nam sanguis in clinat ad luxuriam. colera ad iracundiam. flegma ad pigritiaz. melancolia ad tristitiã cum ergo circumcisio data fuerit ĩ remediũ peccati. Et ex illis. viij. homo incurrerat pcm̃. ꝺuenies fuit vt in illaz dierum nũo circumcideret ad demonstrandũ se velle ex pellere effectꝰ ab illis viij. causatos ¶ Ter tio ad significandũ ꝙ octaua etate resurgẽ tium. debet ab electis oĩbus supfluitas rese ca ri ¶ Scõo notat reuerẽtia noiationis. ꝙ vocatum est nomen eius hiesus. & bñ ibus em̃ saluator dicit. ⁊ ille puer hodie circumci sus potẽs erat ad saluandũ. xviij. Ar. pcm̃ placandũ ¶ In festo epiphie dñi 5mo.

Apertis thezauris suis obtulerunt ei munera. aurum thus & mirraz Mat. ij. ¶ Ordo rõnis exigit. vt 5m gradũ dignitatis excellentie & valoris alicui cultus exhibeat honoris & reuerẽtie Extra de maioritate & obediẽtia. c. Statui mus Cum ergo magnus cultus honoris ĩ munerũ oblatiõe ꝓpendatur. magnis & dig nis personis. non vilia. sed nobilia & mag na donaria sunt offerenda Nam vt dicitur extra de ſymoniacis. c. Et si q̃stiones In ac cipiendis vel dandis muneribns persone dantis vel accipiẽtis. qualitas attendenda est videlicet vt a quo. & cui. an pauperi vl̃ diuiti. vel econũso a diuite vel locupletãte datum fuerit Nota. xij. C. Cum ergo quali tatem attendimus pueri. hiesus fuit altus in excellẽtia & dignitate. ꝙ rex regũ & dñs dñantium Apoc. xix. Clarus in sapia quia in ipso omes erant thezauri sapie & scientie absconditi Colo. ij. Potens in celo & in tra Mat. xxviij. Data est mihi omnis potestas in celo & in terra Etiã ꝺsiderata qualitate dantiũ ⁊ offerentium reges fuerũt Ps. Re ges tharsis & insule munera offerent reges arabũ ⁊ saba dona adducent Ps. lxxj. Et sapientes Ideo dicit magi venerũt hieruso limam Congruit em̃ taz ex parte accipiẽtis ꝙ̃ donantium magna reuerentia & digna munerũ oblatio. Et ideo apertis thezauris suis ¶ In quibus verbis duo notantur. scz ¶ Ordinata regalis oblatio cũ dicit aptis

thezauris suis·

¶ Mistica & doctrinalis significacō·addēs aurum thus & mirram

¶ Dico primo illam oblacōem conuenienter factaz diuina ordinacōe·q illa tria optima quodlibet in genere suo reges offerebant· Primo aurum qō est potioris valoris inter metalla· Scōo thus quod est potioris odoris inter aromata· Tertio mirram que est potioris vigoris inter vnguēta Et illa tria munera obtulerunt ad releuandum triplicem iacturam· & adexplanadum triplicem figuram ¶ Primo obtulerūt illa ad releuandam triplicem iacturam occurrētem in illa sacra natiuitate scz matris pientis nāitatez p cuiꝰ releuacōe obtulerūt auz· Erat enim dña nostra valde pauper & indigens· cum tñ esset mater dei & regina celi & mundi· Vnde nota de supbia & ornatu mliez ¶ Secundo fetoris occurrētis magnitudiem· pro cuius releuacōe obtulerūt thus boni & suauissimi odoris· Erat em̄ locus fetidus quia natus erat in stablo & in presepio iuxta bouem & asinum collocatus ¶ Tertio vagientis teneritudinem· p cuius releuacōe obtulerūt mirram ad vnguēdum membra illiꝰ debilia & tenera & delicata pueri hesu· qui nostras penalitates & infirmitates assūpsit ¶ Scōo reges obtulerūt ei tria illa munera ad explanandam triplicem figuraz· In his em̄ tribus muneribꝰ p testati sunt in puero hesu tria fidei nostre consona· scz in auro excelsam eiꝰ autoritatem & maiestatē regiā fuit em̄ de gñe regio dauitico· & promissus erat in lege sūp israhel regnaturus In thure vero deitatem· Thus em̄ in dei sacrificio iubebat offerri Et ille puer verus deꝰ erat & deus erat verbum· & verbū caro factum est Joh̄ 1· In mirra nostram humanitatem passibilem & mortalem assumptaz p nobis Naz cum mirra corpa odiunt mortuorum Patet igitur illa ordinate & regulariter esse oblata ¶ Secundo notat mistica significatio & doctrinalis· scz vt apiamus corda nra & regi cristo munera offeramus· Primo de corde dilectiōem & adhesionez in auro· Secundo de ore laudacōez & oronem in thure Tertio de corpe afflictionem & maceracōez in mirra ¶ Primo instar regū de scrinio cordis offeramus deo cordialem dilectionem & caritatem· Nam p aurum bñ caritas designat· q sicut aurū est valere maximū· vigore stupidum & tenore solidum· Sic inter omnes virutes caritas pncipatum tenet Et qui habet plus· plus valet· & q̄ nihil· nihil valet ymo nihil est, nec opa sua valēt teste apl'o· 1· Cor· iij· Si linguis hominū loquar & angelorꝝ quasi· d· si linguis hoim sapientum & angelorꝝ loquar· caritatem aūt non habeam· factus sum velut es sonans· quod inutiliter sibi credit & alijs· significat aūt cimbalū tinnies quod sibi non prodest nec alios delectat ¶ Secōo aurum est restaurativū depditi & est observatiuū iam habiti & confortatiū emortui cordis & debilis qō circa ponitur in electuarijs infirmorū & caritas adueniens restaurat omnia precedentia merita, que erant deperdita· & seruat iaz habitam· & confortat corda nostra debilia ad opandum instā ter opa virtuosa ad resistē dum potenter & viriliter temptacōibus malis ad sperandū confidenter bona pmissa· Quare iob· xxix· dic Quia dives sum & locupletatus· & nullius egeo & nescis· qa tu miser es & miserabilis· pauper cecus & nudus Et subditur suadeo tibi emere a me aurum ignitum vt locuples fias· & habeas quod offeras deo tuo ¶ In quo innuit q q caritatem non hz est infirmꝰ cecus & nudꝰ. Istud aurū caritatis emit sanctus paulus dum oīa terrena arbitrabat vt stercora vt xp̄m lucrifaceret Sicut em̄ calor solis facit hoiem se expoliare· & feruor caritatis facit oīa relinquere ¶ Tertio aurū ratione tenoris solidi multū durat· Et caritas perfecta semel habita nunq̄ excidit· Vnde em̄ incipit & in patriam vadens nunq̄ desinit Est em̄ quasi vas auri solidū Ecce· v ¶ Sed q̄ritur si caritas in via quo ad habētez possit amitti Tuca quod respondendū recitat magister ij· sñia· di· xxxj· Opinio quorūdam dicentium caritatem semel habitam non posse excidere· & hoc pbat per dictum apli dicentis Caritas nunq̄ excidet· dicendū bm bonauēturam vbi sup̄ Qz hec positio nō est opinio nec rōnalis sñia· ymo error & insania ponꝰ est dicenda· quia sacre scripture rōni & experimento fidei nostre repugnat· Nam scribit Cor· 1· Qui stat videat ne cadat Et apoca· ij· Habeo aduersum te pauca· q caritatem

ptimã dcẽliquisti · ergo caritas semel hĩta perdi potest & deleri Probat etiam ratione quia etiam a recta rõne dissonat siquis bñ actendat · p eo q recta rõ dictat q caritas vie non tollit a libero arbitrio vertilitatez ad malum · sicut nec cupiditas tollit abilitatez ad bonum Simul ergo stat vertibilitas & caritas · sed vbi est vertibilitas ibi potest esse culpa · i bi tam caritas q̃ gratia potest esse Restat igit̃ q ꝑ ẽm dictamen recte rõnis caritas perdi potest in via · Patet etiam ex exemplis veteris & noue legis · Constat q saul caritatem habuit · cum de eo scribit̃ q non erat vir in israhel melior eo Similiter & dauid caritatem habuit cum de eo · dñs dixit · Inueni eum ꝑm cor meũ · Et ostans est q vterq; mortaliter peccauit Saul in p sequendo dauid · Dauid vo in omittendo adulteriũ & homicidiũ · ergo hoc idez oñditur p exempla noui testam̃ti q discipuli dñi caritatez habuer̃t & apli Sed multi de discipulis abierunt retrorsum ꝑm qõ dicit̃ Ioh̃ · Et multi apli dubitauer̃t de fide Mat · vlti · & Marci · ỹ · Luce · vlti · ꝛ ergo caritatez habitam perdider̃t igit̃ ꝛc Dicit̃ ergo ad argumentũ q apls ostendit dignitatem caritatis dei · qõ non excidet · ꝗa hic & in futuro erit necessaria ad bĩtudinem quo ad habitum ꝛ quo ad actum Nam fides spes & scia euacuabũtur · & tanq̃ impfecta non requirunt̃ ad statum beatificũ siue beatitudinem in qua suprema naẗ rõnalis ꝺsistit pfectio Sed caritas non euacuabit̃ · nec quo ad habitum · nec quo ad actum cum in eo p̃cipaliter beatitudo existat ¶ Dixi scõo q instar regũ debem⁹ deo offerre thus vocalis laudacõnis & oronis · q scriptũ est Ps̃ · xxxxix · Sacrificiũ laudis honorificabis me · Et dirigatur oro mea sicut incensum in ꝺspectu tuo · qõ de quolibet nr̃m dici possit illud Ecc̃ astes · v · Quasi thus ardens in igne positũ hoc primo inflammat̃ · scõo eleuatur · tertio dilatat̃ · vltimo serenat̃ · Inflammat nanq; primo deuota psona & oratiua interius dũ accensis precordijs orat p peccatoribus · & pcõr remissione Postmodũ eleuat̃ superiꝰ dum orat pro supnor adepcõe Deinde dilatat̃ · vlterius dũ orat pro ꝓximor saluacõe Postremo serenatur & ꝺsumitur ac deficit in gratiar actione · pro donor & benefitior collacõe seip̃m puipendẽs · duz nihil dignũ apud se repit · qõ dño retribuat q̃admodũ ꝓpheta ait Quid retribuam dño pro oĩbꝰ que retribuit mihi · vt sit de nũo illorum de quibus dicit̃ Omnes de saba veniũt aurũ & thus deferẽtes · & laudem dño annũtiantes · ps̃a · ¶ Dixi tertio q instar ꝛc · mirram camalis afflictiõis ꝛ maceracõis mirrã pnit & mortificacõis · q q̃admodũ mirra materialis hz saporem acidũ & pungitm̃ · virorez placidũ & electum · vigorem intimũ & conseruatm̃ · odorem optimũ & diffusiuũ · Sic pnia habet saporem pungitm̃ ꝛ acidum Est amara valde in pñti omnis disciplina · quia non est gaudij · sed meroris Ad hebre · xij · Ibo ad montem mirre · oia peccata delet & reddit psonam pulcram & placidaz Fasciculs mirre dilectus meus mihi inter verba mea ꝺmorabit̃ Canti · i · Habet etiam vigorem seruatm̃ ꝛ intimũ Preseruat em̃ a putrefactione peccatorꝝ · ꝓpter qõ dicit sponsa Messui mitram meam cũ aromatibus Canti · v · Et habet nihilomin⁹ odorem diffusiuũ ꝛ optimum Multum enim redolet deo angelis & hoĩbus persona penitens ꝛ mortificata · vt iam dicere possit · Quasi mirra electa dedi suauitatem odoris Eccles̃i · xxx

¶ Oñica infra octauam epiphanie ·

Nolite conformari huic seculo Ro · xij · ¶ Scõm pñm ꝺtraria non possunt simul stare · ꝫ mutuo se expellunt ꝛ destruũt sicut nigrũ album & frigidum calidũ Sic etiam rõne ꝺtrarietatis vt habet̃ · xij · q · i · ecclesias · Mus in pera ignis in sinu · serpens in gremio · male suos remunerant hospites · Quare dicit̃ in ꝓuer · Qui serpentem in sinu suo nutrit patietur ab eo Hac rõne etiam xp̃ianis ꝓhibet̃ sub pena excõmunicacõis cum iudeis ꝛ alijs infidelibꝰ habitare · neq; sub alendor puerorꝝ suorꝝ obtentu · neq; pro seruitio · nec aliqua alia causa Extra de iudeis · c · iudei · Quia sepe malor ꝺsortia etiaz bonos corrumpũt xxviij · q · i · Sepe · Quia aũt mũdus malis plenus est · ne hoĩes iusti ab iniustis mũdanis corrũpantur · precipit apls omnibus dicens Nolite ꝛc ¶ In quibus verbis duo notantur scilicet ·

¶ Prohibitio retractiua · cum dicitur · Nolite conformari ·

¶ Explicatio infectiua · addens huic seculo ¶ Primo em̃ prohibitione mali hortamur sotieratem ꝛ ouersacõem infectiuaz fugere vj · N · ꝛ · xxxxvj · post · S ¶ Scõo ne infitiatur in seculo mõm relinquere ꝓpter hoc ꝛ. F G.

¶ De eadem

Ihesus profitiebat sapia ꝛ etate & gratia apud deũ & hoies Luc. xx ¶ Scõm nalales irrigatio aque pluuialis magis ouenit fructificacõi arborum & herbaz q̃ aqua fontis Cuius rõ est q aqua pluuialis immediatiꝰ ꝓcedit a celo quod est causa prima ois vbertatis in inferioribus ¶ Scõo quia ipsa est subtilior & p consequẽs facilius a venis arboris imbibit Sic spũaliter gra · que est pncipium omnis pfectus spũalis subito ꝓueniẽs a longinq̃ per solam mentis ad deũ ouersionẽ · subtiliter totam aiam irrigat · implet ꝛ fecundat Vnde dñs p ꝓphaz malch · iij · Et de peni · di · i · S · Porro · S · conuertimini · in glo · Conuertimini ad me in toto corde vro · & ego ouertar ad vos · scz gram primaz infundendo · Tali pluuia gratie · hiesus ab instanti concepcõnis fuit totaliter irrogatus · ergo profitiebat sapia ¶ In quibus verbis duo notantur · scilicet

¶ Singularis augmtatio · cum dicit ibus profitiebat ·

¶ Virtualis fecundatio · ad dens · Sapia etate & gratia

¶ De primo est notandũ · q sicut radix in terra occulta irrigata pluuia crescit · ꝛ tandem terram aperit · ꝛ germen producit · Sic hiesus puerulus in vtero virginis latebat nouem mensibus absconditus ¶ Nota · xlij L ¶ Scõo notat virtualis fecundatio Naz gratia preueniẽs est pncipium ois fecundationis hois · Dum em̃ peccator aridꝰ longe est a deo · nc vllum fructũ meritoriũ facere potest · deus eum gratia preueniente respicit Nota · xvij · M ·

¶ Dñica post octauam epiphanie

Odientes malũ adherentes bono · Ro · xxij · ¶ Aresto · vij · politico · dicit · q qñto aliq̃d est peius · tãto maiori indiget cautela · Quãto enim quis magis timet hostis gladium · tanto magis armat se in aduersis Sic cum malum culpe sit peius omni gladio ancipiti · cũ habeat aiam occidere Iuxta illud Ezech · xviij · ꝛ · i · q · iiij · Non itaq̃ Aia que peccauerit morietꝰ ¶ Debemus igitur pmm cauere · & virtutibus adherere Ad qõ hortat apls in verbis thematis ¶ In q̃bus verbis duo notant scz ¶ Mali detestatio · cum dicit odientes malũ ¶ Boni affectatio · addens adherẽtes bono ¶ Debemus nanq̃ primo detestari malum peccati ꝓpter hoc · q bonis gratuitis · Nota xxxiij · A ¶ Scõo debemus adherere bono virtutis · cum nihil virtute sit melius · xxxix · post · M ·

¶ De eadem ·

Nuptie facte sunt in Iohannis ij · ¶ Scõm pbum · ij · phisi · Ad oẽm factionem nalem q̃tuor debent cause occurrere · scz effitientem · materialem formalem & finalem sicut patet in factione domus vbi domificator est causa effitiens · ligna ꝛ lapides & huiusmõi causa materiaꝰ dispositio longitudinis latitudis & magnitudinis causa formatis · & habitatio siue defensio conseruatio causa finalis · Sic cum informatione & ciunctiõe viri & mulieris omnia illa ocurrũt · Primo causa effitiens scilicet deus a quo primo incipit · vt dicitur extra de frigidis ꝛ malefitiatis · capitulo · ire · Deus est autor ꝛ institutor matrimonij Dixit enim deus crescite & multiplicamini Gene · i · hoc aũt dcꝰ bina vice dixit Primo in paradiso ante peccatum instituẽs matrimoniũ ad offitium · vt esset thorꝰ immaculatus & nuptie honorabiles · In quibꝰ sine ardore concipent · & sine dolore parerent · ¶ Scõo post diluuiũ extra padisum · filijs noe de arca egredientibus · vt dicit Gen · ix · Iterꝝ dixit crescite & multiplicamini · ꝟ hoc ꝟm indulgentiam ad illicitum motum deuitandum & non ꝟm impium Causa materialis est vir ꝛ mulier · De qua ꝓphauit adam dicens · hoc nunc os ex ossibꝰ meis · & erũt duo in carne vna · In quibus verbis scõm magistrũ sniaꝝ di · xxvj · ꝓphauit matrimonium Causa formalis est sponsi & sponse fidelitas Ideo magister dicit in · iiij · di · xxvij · Matrimoniũ ctinet indiuiduaz vite csuetudinem Concordat illud de presumpcõibꝰ · c · illud · vbi dicitur Matrimoniũ est maris ꝛ femine legittima cõiunctio indiuiduam vite csuetudinem retinens · Causa finalis proles · & vitatio fornicacõis · Et quia ille

cause concurrũt in institucõne matrimonij Ideo bene dicit q nuptie facte sunt. ¶ In quibus verbis duo notant. primo quõ sez ¶ Tempaliter oiugati debeant viuere ibi Nuptie facte.

¶ Spũaliter copulati xpo possint psistere. addens Sunt ꝛc

¶ Dico primo q tempaliter oiugati debẽt sacramẽta sui ordinis inuiolabiliter huare ꝓpter tria sez. xxiij. ℣ ¶ Scõo xpo spũaliter copulati debent se precipue a pcto cauere. quia peccando sponsa xpi aia fidem pmit. Nota. xxiiij. M. ¶ Dñica secunda

Nolite esse prudentes aput vosmet ipsos. Ro. xij. habet. C. Ne quis in sua causa iudicet. q nullus pt esse iudex in ꝓpria causa Cuiꝰ rõ potest esse q amore & familiaritate quã qs hz ad se naturaliter posset trahi ad falsum inditium. Amicitia em & familiaritas reddũt iudicez suspectuz Extra de offitio delegati iudicis in summitate in glosa Nam familiaritatis affectio & amor carnalis ꝟitatem impedire solent. plerũq; sensus hebetant humanos. & peruertunt opiniones. iij. q. v. Accusatores ¶ Sic ad ꝓpositum nulla ꝓpria estimatione debet se iudicare. & presumptuose extollere. ne ꝓpria affectione decipiat. & hoc hortat apostol. ¶ In quibus verbis duo notantur. scilicet.

¶ Ne nos supbie iactemus. ibi Nolite esse. ¶ Ne ꝓximos temerarie iudicemus addẽs Apud vos.

¶ De primo hoies iactant se supbe de tribus. xij. D. E. F. vel de virtutibus. xxxvij q. ¶ Scõo non debemus temere iudicare. xviij. post. ℣. vel. xxvij. ℣.

¶ De eadem dominica

Filij regni eijcient i tenebras exteriores. ibi erit fletꝰ & stridor dentium Mat. xiij. ¶ Boetiꝰ. iij. de oſolacõe nullũ malum impunitũ. nc bonũ irremunerata tum ¶ Cum ergo vnicuiq; iuxta merita vel demerita ius suum tribuat. siue pena sit affitiẽdus. siue ꝑmio remunerãdus di. iij. c. vltimo Dic boni & iusti ascendunt ad eterna tabernacula gaudij & oſolacõnis sic filij huius mõi peccatores ꝓpter eorum demerita eijtientur in tenebras exteriores. ¶ In quibus verbis duo notant. scilicet.

¶ Fatuitas mõanoꝝ. cum dicit. filij regni ¶ Penalitas damnatorum. addens. in tenebras exteriores.

¶ Dico primo q fatuitas magna est mõanoꝝ. q mõum vanum ꝓponunt celo Nam vanitas mundi patet in tribus Nota. xlvj p. Debent spernere mõm ꝓpter hec. x. F. ¶ Scõo patet penalitas damnatoꝝ quam oſideare debemus & cauere. v. M. N.

¶ Dominica tertia.

Non adulterabis Ro. xiij ¶ Larue in segetibus & agris erecte terrẽt volucres. ne semina auferãt & destruant & patibula fures terrore ocutiant Sic pena damnatoꝝ erecta in nra ognicõe cohibere dz a delectacõibus carnis. ne semina virtutũ nobis inspirata destruamus. q quos amor diuin a malo nõ reuocat saltez pena tpalis cohibeat a peccato. Ex de vita & ho. cle. Vt clericoꝝ. Dz nanq; transgressionis vltio hoĩbus peccatoribus esse interdictio delinquendi cum pena vnius metus sit alterius. extra de iudeis ad liberandum in glo. Sic oſideracõe pene quã minatur deus adulteris. qua etiaz eos grauissime puniuit. deberit oiugati terreri ne adulterent ad qõ hortatur apl'us ¶ In quibus verbis duo notantur. scilicet.

¶ Omnis mali abnegatio. cum dicit. Nõ ¶ Adulterij specificacõ. addẽs. adulterabis ¶ Dico primo q omne malum est cauendõ q non manet impunitũ. xiij. ℣. ℣. ¶ Secundo adulteriũ est spẽaliter horrendũ ꝓpt hec. xxij. V. ¶ Dñica quarta.

Omine salua nos ꝑnus Mat. viij. ¶ Plato in thimeo suo. in oĩbꝰ siue maximis siue minimis. dz diuinũ auxiliũ implorari Nam quõdam rome talis fuit lex. q qui metus causa ad simulacrũ seu ꝑmaginez impatoris ofugẽt habuit emunitatẽ. q nulla violẽtia debuit iudicari. sicut modo est de emunitate ecclesiarum Vnde. ℣. ō his q ad statuas ofugiũt Qui ad statuam vitandi causa metꝰ confugiũt. si certas habuerĩt causas q̃bus ofugẽ ad impatoria simulacra debuerĩt iure ac legibus vendicent. i. defendant Dic q timore filiali in aliqua necessitate vel aduersitate. ad deum ofugiunt. filiũ dei qui est ꝑmago patris eum inuocantes defendit & suscipit

ad misericordiam Quare Crisb. de repacõne lapsi Et allegat de pe. di. iij. talis dic Talis est erga hoies pietas dei. q nunq spernit pniam si ei sinceriter offeratur Cum igitur sum⁹ in picul' cõstituti ne peccata nrã nos gravitate sub mergãt ad profunda in ferni confugere dẽm⁹ contricioẽ cordis ad dei filium & eum p liberacõe invocare & dicere dñe salua In q̃bus v̈bis duo notant scz. Affluentia bonitatis. cũ dicit. dñe salua Refluentia tempestatis. addens. primus Dico primo q deus hz affluentiaz bonitatis. ideo debemus eũ invocare Nota. vj. A. vel xxij. B. Scõo mundus hz refluẽtiaz tempestatis. & ideo primus tribus periculis. iij. V. X. Y. Dñica quinta.

Pax xpi exulter in cordibus vestris Colo. iij. Autor de causis dicit q virt⁹ vnita fortior est ea disp la. Sic ppl's pace vnitus est fortissimus & fortunat⁹ & filij dei vocat⁹ Iuxt illud Mat. v. & xxiij. q. i. Noli. Beati pacifici qm filij dei vocabunt Si aũt pax humana tam dulcis est p tempali salute angelor vbi supr Quã pacem apls nos adoptat dicens. pax christi.

In quibus verbis duo notant. scz

Pax xpi amanda. ibi. pax xpi

Pacis federa ꝺseruanda. addens. in cordibus vestris

Nam xps contra tres ꝺmocões triplicez pacez dedit Nota. xxix. b. Scõo triplicis pacis federa debem⁹ servare. Nota. xviij. I

De eadem dominica.

Seminavit semen bonum in agro suo Mat. xiij. Doctor devotus Bonavẽtura. ij. sup sñias di. i. probat oĩa a deo esse bñ pdita. & hoc sic. Quãto pducens est & perfectius. tanto plus & perfectius influit in suum effectũ Sed deus est pfectissimus pducens siue agens. ergo perfectissime produxit oĩa & semen bonũ & perfectum seminavit in agro suo Quare apls .i. Cor. iij. Et habet de decimis. c. Cum nõ sit neq qui plantat. neq q rigat est aliquid sed qui incremẽtum dat deus Seminavit g̃ bonum semen In quibus verbis duo notantur scilicet.

Habilitas agentis. cum dicitur. semĩavit bonum semen.

Mutabilitas suscipiẽtis. addẽs. in agro suo etcetera.

Deus em̃ est agens abilis ad spirandũ semen bone inspiracõis. xvj. A. decimo. L.

Do cõo cor hom̃is quod est ager suscipit q̃q a dy̆abolo zizaniã male cogitationis. rõne sue mutabilitatis. xlvij. O. vl' zizaniã heretice pravitatis vicesimosexto. X.

Dominica quadragesime.

Castigo corpus meũ & in servitutẽ redigo. i. Cor. ix Regla iuris ĩ libro. vj. Q̃ qui semel est malus. presumit semp malus Et ideo qui semel in aliquo ꝺliquit videt p̃nior semp in eodem ad delinquendũ. Cum ergo latro pessimus domesticus noster ĩimic⁹. scz corpus contra dei pceptũ in paradiso semel deliq̃rit. et aiaz occiderit gulositate p̃sumit semp inclinatũ et preceps esse. et ergo cavendũ est ne iterũ aiaz occidat. Ad cui⁹ rei memoriã scĩi pres septẽ dies usq ad pascha numerant in quib⁹ lugere debem⁹ et cantica letitie deponere & ade patris nostri et eve matris ãniũsarium fletu & ieiunio celebrare nec sic ipsi gulositate paradiso fuerunt expulsi terreno. Ita nos abstinentia et castigatione revocemur ad paradisũ celestem. Vñ. Gratian⁹. di. xxxv sexto die. Gula a paradiso regnantem expulit sz abstinentia ad paradisũ revocat errantem In signum hui⁹ p istam septimanã legitur historia libri Geñ. de creatione mũdi et prevariacioẽ ꝑmi pentis vt eo cautiores sim⁹ ad peccãdum et ꝑmtiores ad carnis castigationem. Dicat igit quilibz. Castigo. &c. In q̃bus v̈bis duo notant scz

Quomõ est corpus castigandũ macerationẽ. cũ dicit. Castigo corpus

Desideriũ aĩe elevandũ devotionẽ. addẽs & inservitutem redigo

Debemus ergo corpus castigare ꝑter tria. i. E. vel F. Fletu. xxviij. I. Secundo debemus mentem ad deum elevare ꝯ pacõe ñ. Y. vel. xxxix. A. De eadem.

Voca operarios. & redde illis mercedem Mat. xx. Est regula iuris q̃ qui sentit onus. sentire debet & ꝺmodum. Et qui ad onus eligitur nõ debet repelli a mercede extra de prebẽdis Dignũ igitur & iustum est vt qui ĩ presenti vita in agro dñico laborant virtutibus in celis ꝑ mercede eternalit refitiant divinis dapib⁹

pro quibus mittens deus pr̃ dicit filio voca operarios ¶ In q̃bus verbis duo notanť scz ¶ Dei magna curialitas iubens operarios vocare ibi. voca operarios.

¶ Filij dei equitas volens premiare. addẽs Et redde illis mercedem.

¶ Dicit ergo primo. voca operarios quasi diceret. Non expecta vt te roget & infestet operarios non otiosos. platearios. tabernarios Tales em̃ non vocant ad premiũ beatitudinis seu damnacõis Vocantur aũt otiosi qui bene laborãt regendo. milites defendẽdo. pplares ꝺo seruiẽdo. xlij. R. Vel deus vocat q̃ opantur terrena abdicando. xp̃o seruiendo. & ostanter deo adherendo. xxj. b ¶ Scꝺo merces opantiũ stat in visione beatitudinis decimo. p.

¶ Dominica in sexagesima.

¶ Virtus in infirmitate perficitur. 2. Coz. xij. ¶ Querit magister. iiij ssiaz di. iij. ca. xxij. Quare post baptismũ remaneat penalitas hois vtputa fames. esuries. sitis. & huiſmõi cum tamen culpa originalis deleat Respondet di. Ideo vt sit fideli certandi materia. & vincendi occasio qui non vinceret si non pugnaret. Et augustꝰ in libro de baptismo puulos vt allegatur de ose. di. iij. c. p baptismũ. Dicit per baptismũ xp̃t illud agit vt caro peccati euacuetur. non sic aũt euacuat. vt in carne ocupiscẽtia innata scz aĩe non sit. ꝛ ne obsit glo. pmo etiam vt ꝓsit. de peni. di. iij. Ille rex Vbi maior pugna. ibi maior corona Bñ igitur dicit q̃ virtus in infirmitate ꝓficit.

¶ In q̃bus verbis duo notanť scz

¶ Possessio virtutis quã debemus feruẽter amare. cum dicit virtus.

¶ Afflictio carnis quã debemus patienter portare. addens. in infirmitate ꝓficitur.

¶ Debemus em̃ primo virtutes amare. & vitia spernere Nota. xxxix. M ¶ Secundo debemus aduersa patienter portare. ꝓpter hec. xxix. Z. ¶ De eadem dñica.

Semen cecidit in terram bonam. Luc. viij. ¶ Qui bñ Q̃ sacerdos qui non bene custodit sacrificium & mus vel aliqꝺ aliud aĩal illud ꝺmederit debet. xxxx. dies penitere. Sed ne illud malum ẽstingat. ordinauit ecclesia. vt habetur extra de celebra. misse. c. sane Et de custodia eucaristie. ca. Q̃ eucaristia a sacerdotibꝰ in loco singlari mꝺo & signato fidelibꝰ clauibꝰ honorifice & deuote seruet Sic cũ verbũ dei non sit minus ꝓmo plus videt esse ex eo. q̃ predicatio ꝓles ꝺuertit & plus facit ꝺpũgi hoiem. Ita q̃ oĩa peccata per eam tollunť. sed p corpus cristi tm̃ venialia tollunť De ose. di. ij. Iteratur Debet cũ summa diligẽtia audiri & in corde seruari ne cadat a cor de Iuxta illud Mat. xj. Beati qui audiunt verbum dei & custodiũt illud Vnde augꝰ. & recitat. v. q. i. ca. interrogo diẽ Interrogo vos fratres ꝛc. Nñ. xxxv. F ¶ Doc quilibet attendere ꝺz annuẽte xp̃o in euãgelio Qui h̃z aures audiendi audiat. & semen v̄bi dei sic suscipiat q̃ vt bona terra fructũ fatiat. vt de eo verificari possint verba thematis.

¶ In quibus duo notantur. scz.

¶ Malor periculosa negligentia. cũ dicit semen cecidit.

¶ Iustor fructuosa diligentia. cum dicit. in terram bonam.

¶ Dico primo q̃ negligentia verbi dei est multũ periculosa. ideo ꝺz masticari & in cor mitti Crib. Qui nõ masticat ꝛc Nota. xxv. F. ¶ Scꝺo diligentia iustor est bona audiendo verbũ dei Debet em̃ talis esse. xxxv. F.

¶ Dñica in quinquagesima.

Nunc aũt manent fides. spes. & caritas tria hec. maior aũt horum caritas est. 2. Coz. xij ¶ Sol inter planetas est maior Et ideo ꝑm pl̃m. ij. metha. plꝰ calefacit & fecundat q̃ alij. & ꝓpter sui elongacõem & a ꝓximacõnem est causa generacõnis eor. que fiunt naturaliter & corrumpunť in rebus inferioribus. Ideo pl̃i dicunt q̃ regio subiecta artico est inhabitabilis & sub antartico ꝓpter nimium frigus q̃ sol semp est remotus ab illis regionibus & per ꝺsequens ibi non est habitatio. cum nihil ibi possit gñari. nec ꝺseruari. ¶ Sic spũaliter inter oĩa dona dei que hoĩz fecundant in virtutibus excellentius est caritas sine qua hõ viuere spũaliter non potest. ideo dicitur radix oĩm bonor̃ de peni. di. ij. c. q caritas Hec em̃ nunq̃ excidit in futuro. ibi enim fides ꝺuertet in sciam. spes in rem. caritas aũt augebitur. Ideo bene dicitur his maior ¶ In quibus verbis duo notanť scz

¶ Virtutis ingressus. cum dicitur. Nunc

autem manet.

¶ Salutis progressus .cum addit. Maior autem horum.

¶ De primo notandū q̄ volens saluari dz habere p̄ statu presenti ingressum p̄ fidem que est ianua & fundamentum oīs boni .Nō ij. L ¶ Scōo volens habere p̄gressum & cōplemētum salutis .dz habere caritatem .hec enim facit hoīem cūcta transitoria ꝺtemnere .integraliter deo ꝺiungere .& cordialiter supna appetere Nota .xxxv. A.

¶ De eadem dñica quinquagesime.

¶ Domine vt videam .Luce .xviij. ¶ Inter oīa nociua pulueres terre solent oculū ledere .& homines excecare p̄pter qō nat̄a p̄uidit palpebram q̄ ꝺm cōmentatorem in de sensu & sensato .est posita in oculis hoīm ad ꝺseruacōes a reb⁹ extrinsecis .sicut vagina gladij .Vnde dicit Plinius li .iiij. q̄ qñ aquila venat̄ ceruum pulueremꝫ multū colligendo .& sedēs super cornua cerui eum quez collegit per alas ad oculum excutit .don⁹ ip̄m in rupem p̄cipitat Sic oculum cognicōis nihil plus solet ledē q̄ pulueres terre nō affectionis .Volēs igit̄ dy̆abolus capere hoīem .primo oculū cognitionis terrenis affectibus obnubilat .vt lumen veritatis non ꝺsideret .& sic in rupez p̄cti cadat Sapie .ij. Excecauit eos malitia sua .& talis merito dicit̄ cecus .q̄ vt dicitur xlix .di .S. hinc etenim .Cecus quippe est qui supne lucem ꝺtemplacōis ignorat .qui presentis vite tenebras p̄ssus .dum vent̄am lucem nequaq̄m diligendo conspicit .& quo gressus opis dirigat nescit .hic igitur nisi p ip̄m illuminet̄ nunq̄ lumen celi & b̄itudīs videbit Quem igitur xp̄s interrogat quid velit vt sibi fatiat merito rñdet Domie vt videam ¶ In quibus v̄bis duo notant̄ scz.

¶ Necessitas vocacōis .cum dicitur dñe

¶ Ignobilitas excecationis .cum additur .vt videam.

¶ Nam peccator cognicōe cecus necessario deum inuocat p̄ illuminacōe .q̄ dñs ingrediendo aīam p̄ gratiam p̄fitientem eam informat & illustrat Nota .xxvj. G ¶ Scōo notat̄ ignobilitas excecacōnis Perdidit em̄ homo p̄ pcm̄ triplicem visionez cognicōis Nota .xxviij. E.

¶ Dñica prima post festum pasce.

Hec est victoria que vincit mundū fides nostra .v. Ioh̄ .v. ¶ Miles de armatura q̄ cūcta tela triumphat merito gloriatur & letatur sicut ī Cronicis Francoy legitur de carolo magno impatore qui gladio sibi a deo per angelum missum .oīa vicit & supauit .Sic miles crist̄i merito gloriari debet de fide .que est armatura potens omīa tela nequissimi dy̆aboli ignea extinguere Ephe .vj .Nam cum omne qō nō est ex fide sit pcm̄ extra de rescrip .qm̄ omne Et .xxviij. q .i .S .i .Aduersarius humani gn̄is princeps mōi huius infinitis telis & iaculis ꝺsueuit nos impugnare gula .luxuria et sic de alīs .quē nec vincere n⁹ supare possumꝰ .nisi fide resistam⁹ Quia si sagitta gule quis petitur .fides vincit sobrietate. Si iaculo luxurie vicit fides humilitate Si auaritia fides vincit largitate .Ideo dicit apl̄s Hebre .xj .Sancti per fidem vicerunt regna & opati sunt iustitiā Quare iustinianus x̄pianissimus v̄tutem cognoscens fidei dicit .S .de sum .tri .in principio Cūctos pōpulos quos clemtie nre regit imp⁹ū in tali volumus religiōe .scz fidei versari qm̄ hec est vita & victoria que vincit mōm ¶ In quibus verbis euāgelista x̄pi militib⁹ .duo spēaliter oñdit .scz.

¶ Triumphū virtioz nobilissimū cum dicit hec est vita que vincit mōm.

¶ Genus armoz secretissimum .cum addit fides nostra.

¶ Primo em̄ triūpham⁹ q̄tuor virtutibus cardinalibus .xxxiij .K .L ¶ Dcōo debem⁹ induere armat̄am fidei x̄pi hec .ij .L .iij .E

¶ De eadem dominica.

Infer digitū tuuz huc & vide manus & affer manū tuam .& mitte in latus meū .& noli eē incredul⁹ Ioh̄ .xx. Volens puulum informare digito suo lr̄as libri ad oculum sibi demōstrat .vt certius cognoscat Quia .ij .de aīa .Tactus in hoīe est pfectissimus sensus .qō patet q̄a ꝺm hūc sensum ognoscūtur ingenioſi Molles carne em̄ ꝺm ph̄m sūt apti mēte .& duri carne inepti .qō enim visu ignorat̄ p tactū certificatur .Volens igit̄ dñs noster discipl⁹o incredulo re surrectiōem suam quasi inscio puerulo mōstrare digitis suis lr̄as vulnez libri dei viui applicuit .& non solū tactu .sed

etiaz visu & auditu quo testimoniū in iure admittit. Extra de testamen. ¶Cum causaz Et iij. q. ix. testes in glo. ꝓbauit di. ei Infer digitum ¶In quibus v̄bis duo notant. scz. ¶Liber vite intus & foris inscript⁹ literis amoris. cū dicit Infer digitū

¶Dica iustitie signata per totum materia timoris addens. & noli esse incredulus.

¶Primo hunc librū debemus inspicere. & conatum nr̄m infingere. & studemus in eo lr̄as opassiōis. amoris ⁊ timoris. ⁊ hoc qñ deuote attendimus quō fuit in presepio mirabiliter vagiens. xxxviij. R ¶Secūdo hi digiti continēt materiā timoris rōne nostre magnitudis. vj. T. ¶Oñica scōa.

QRistus passus est pro nobis relinquēs exemplū vt sequamini vestigia eius. i. Petri. ij. ¶Viatores vbicūq; per viam ignotam vadūt ductorez scientem dirigere summe desiderāt. In principio eñ vie puus error maximus fieret in fine. i. celi. Spūales igit̄ prelatum habent ductorem qui debet esse pudicus. vt moribꝰ & verbis pudorem indesinenter exhibeat. di. xlij. c. pudicus. Seculares vero regē qui debet etiā esse ꝺpositus more & vita Qui ta vt dicitur. xj. q. iij. precipue disponit orbis regis ad exemplum. xp̄iani v̄o generaliter oēs vnum habent ductorez vite eterne qui est xp̄s. quez sequi debemus vt hortamur in v̄bis thematis ¶In q̄bus duo notant. scz. ¶Precessoris necessaria ꝓmolatio. cū dicit xp̄s passus est ꝓ nobis.

¶Successionis volūtaria imitatio. cum additur. vt seq̄mini vestigia eius.

¶Dico ꝓmo ꝙ xp̄s nāio īmolat⁹ est vt scz crimia nostra expurgaret. ligamia dissoluret & herediratem eternā nobis impetraret xxiij. Z. ¶Debemus ergo scōo voluntarie sequi in his. xxviij. X. xij. V. xxiiij. Y. xxij ꝓ. Q. R. ¶De eadem dñica.

EGo sum pastor bonꝰ & cognosco oues meas. & cognoscūt me mee. Joh. xvj. ¶Lex dicat. ff. locati ⁊ conducti qui mercedem. Q2 qui mercedez accipit ꝓ custodia alicuiꝰ rei. is rei huius piculum & custodiā prestat. i. teneꝫ diligentem custodiam adhibere. qō si non fecerit ⁊ rem ex negligentia perdiderit. teneꝫ satisfacere Quare dicit extra de re. iuris. qm̄uis

Q2 si lupus ouē recipiat ignorātia pastoris eum non excusat. Sic pastor ecc̄ie prelatus qui mercedem suscepit tpalem bonoꝝ ecc̄ie ꝙ etiam ꝺductus est pro mercede vite eterne curam solicitam sup gregem xp̄i fidelium habere debet. ne lupus rapax. i. ꝺpabolus gregem sepet & oues deuoret. alias dabit aīam suam pro subditis Vnde Jeroni. ad nepotianū ⁊ allegat. lxxxv. di. c. esto Pascite eum qui vobis gregem dñi nō vt dominantes in clero. sed forma facti gregis ex animo. vt cū apparuerit p̄ncipes pastoꝝ ꝓcipiatis immarcessibilem glorie coronam Qui enim hoc facit merito dicit Ego sum pastor bonus ¶In quibus verbis duo notantur. scilicet

¶Vita pastoris diligens in regendo cum dicit Ego sum pastor bonus.

¶Vita inferioris obediens in sequendo. cum addit. & cognoscūt me mee

¶Primo eñ vita pastoris in regendo dz esse talis. xxxiij. T. ¶Scōo vita inferioris dz esse talis in obediendo. xxv. C. xx. H. xj. T. ¶Oñica tertia

OBsecro vos tanq̄ aduenas & pegrinos abstinere vos a carnalibꝰ desideriis que militant aduersus aīam. i. Petri. ij. ¶Qui alium bñ diligit vie si nouit predicit dispendia ⁊ discrimia Cum ergo in hac vita & miserabili pegrinacōne nil' peius ⁊ damnabilius homini & impeditm̄ p̄emij br̄itudinis. q̄ carnalis delectatio. que oēm carnis culpaz ad olera nutrit de peni. di. i. potest fieri Petrus sinceriter diligens nos predicit eius malū. & hortatur abstinere in verbis thematis. ¶In quibus duo admonet scz.

¶Ad habendam mortis memoriam. cum dicit. obsecro vos tanq̄ aduenas.

¶Ad domandū carnis lasciuiaz. cū addit abstinere vos a carnalibus desideriis.

¶Primo eñ sicut pegrinus semp cogitat de termino. sic nos de morte cogitare debemus. xviij. E. xxx. D. ¶Scōo lasciuia carnis est domanda ꝓ tria Nota. xxij. R. vel per abstinentiā. xxxij. L. ¶De eadem.

MOdicum & nō videbitis me Joh. xvj. ¶Post serenitatem expectat tempestas & econuerso. Sic post ꝓsperitatem huius vite sequit tempestas

valida mortis eterne sicut patet luce. xvj.
In diuite epulone qui hic induebat purpura & bysso & quotidie epulebat splendide & sequitur q mortuꝰ est. & sepultus in inferno Dic igitur diues dicit. habeo hic oia solatia & mõi gaudia Respõdet sibi cristus Modicũ scz durabit. & nõ videbitis me scz eternaliter. Vnde claudianꝰ de peni. di. iij
Quid ergo in glo. Maligni tollunt in altũ & statum prosperitatis. vt lapsu grauiori ruant. nec timeant qui hic tribulantur. qm etiam xps dicit. modicum scz durabit & videbitis me pro remuneracõne eternaliter.
¶ Debemus igit hic libenter aduersa sustinere. ne penam eternam videamus. quia modicũ durabit ꝛc ¶ In quibus v̊bis duo notantur. scilicet.
¶ Instabilitas ꝓsperitatis. cũ dic modicũ
¶ Durabilitas penalitatis. cum additur & non videbitis me.
¶ Primo enim status malox est execrabil ꝓpter instabilitatem. infidelitatem & anxitatem. x. F. G. xlvj. D. q facit picꝰose mori xij. T ¶ Scõo est rep̃babilis ꝓpter acerbitatem penax. ij. G. v. p. & durabilitatem. xv. A. ¶ Dominica quarta.
Habĩentes oẽm munditiam & habundãtiam malitie in mansuetudinem suscipite insitum verbum quod potest saluare aĩas vestras Iacobi. i.
¶ Homo solicitus est purgẽ vestes manꝰ & faciem ne macula standalizetur. Sic solicite debet purgare cor a malis affectionibꝰ corpus. a malis operibus. vt deo placeat qui ei habet suam graciam infundere. q alias non infunditur. xv. questi. i. Nec in his Cum interficitur impius xps infundit & vbi abominatio abolet. i. tollitur de ira scilicet corde terreno sanctificatio consecrat
¶ Figurat nũi. iij. qñ deus dixit filijs israhel in ea die q̃ interfecero oẽm p̃mogenitũ egipti. i. vitia sanctificabo mihi oẽm primogenitum israhel scz virtutes ꝛc Vnde. xxxij q. i. cũ renũciat imp̃bitati statim assistitur virtus Egressus enim malicie virtutis operatur ingressũ hic abĩendo immunditiam peccati sustipimus verbum quod est cristus
¶ In q̃bus verbis duo notantur scz.
¶ Quomõ necessario purgam̃ a peccatis. cum dicitur. abĩtientes ꝛc
¶ Gratia suscipit a purgatis cum additur suscipite insitum verbum
¶ Primo debemus nos a pctis mundare. xvj. L. & iij. A. ¶ Scõo debemꝰ gratiam postulare. xij. D ¶ De eadez dñica.
Vado ad eum q̃ misit me Joh. xvj
¶ Legatus visitata prouintia reconciliata patria pacto negocõ redire ad curiam disucuit Nam vt dicitur de conse. di. i. Nullus eps Qui poit principiũ supplere debet vsq ad finez Magis enim deliquit qui interruptam causam dimittit qm̃ qui nunq̃ ad causam puenit In autẽ. de litigiosis. F. omne coll. viij. Sic dei filius a deo patre missus inceptum negotiuz nostre redempcõis sine interuptione fideliter conpleuit Peracto aũt negotio recõciliationis volens ad curiã celestis patrie redire Dixit suis discipulis. vado ad eum ¶ In quibus verbis duo notant. scz
¶ Quomõ terminus a quo est relinquẽdus cum dicitur. vado.
¶ Terminus ad quẽ est appetendus. addcs ad deum qui misit me.
¶ Dico primo q mundus qui est terminꝰ a quo relinquendus ꝓpter hec. x. F. ¶ Scõo terminus ad quem scz beatitudo est appetẽda. xij. L. ¶ Dñica quinta.
Vius vana est religio. Jacobi. i.
¶ Sicut videmus q homo depictus non est homo. ß quoddaz representatiũ hominis q̃ ꝺm regulam capitalem & maximam Aristotilis cui nõ conuenit diffinitio nec diffinitum. sed homo depictus non est animal rõnale. ergo nec homo. sicut nec homo dicit religiosus ꝓpter habitum. ß ꝓpter regularem obseruantiã Habitus em̃ non facit monachũ. sed ꝓfessio extra de rectatiõibꝰ. c. porrectũ Et. S. de sacrosanctis ecclesijs. l. qui sub pretextu. nec ꝓfessio oris facit xp̃ianum. sed opis executio. Fides em̃ sine operibus mortua est vt dicit Jaco. Nec cohabitatio ꝺiugem nisi seruent fidem. nec ꝺtinentia viduam sine ꝓposito decetero in futurum abstinendi. nec corpalis integritas virginez nisi assistat mẽtis integritas Tolerabilius nanq̃ mente virginem quaz carnem habere xxxij. q. v. Tolerabiliꝰ. homo em̃ cuiꝰcunq̃ status vita regula sit si sacramenta sui status non seruat huius vana est

religio ¶ In quibus verbis duo notant scz
¶ Laboris fictio damnabilis. cum dicitur huius vana est.
¶ Honoris perditio ineuitabilis. addens religio ꝛc̄.
¶ Debemus em̄ in laboribus nostris cauē fictiōem. ꝫ sic ordinari ꝙ sint supius eleuata. Nota. ij. Z. vij. G. H. ¶ Sed queritur an opus sinistra intentione factum valeat. i. B. ¶ Scdō debemus sacra religionis seruare. clerice hc. v. C. Religiosus. hec. xxiiij X. Laycus. hec. xxv. K. Coniugatus. xxiij Z. Vidua hec. xxix. L. & sic de alijs.

¶ De eadem dominica.

Rapite ꝛ accipietis. Ioh. xvi ¶ Nebula ascendente futura expectat pluuia. sic deuota ascendente ad deum oīones ex cordis ꝓfunditate. mox ad nos descendit pluuia diuine gratie & mie. ¶ Figurat. iij. Rz. xviij. In helya qui qn̄ dns ꝓpter achab regez filioz isrl'. eo ꝙ ydolum adorauit baal clausit celum. ꝙ tribus annis ꝛ sex mensibus nō plueret sup̄ tram Ascendit helyas in montē carmeli & ꝓnus in terra dnm adorabat & dns dedit pluuiā super tram. Sic qn̄ ꝓpter peccata hoim deꝰ immittit sterilitatem & hmodi plagas dnt iusti ascendere p deuocōem ad deum. Et ex ꝓfundo cordis clamat. & deus placat. statim mittit pluuiam gr̄e & misericordie. Dignus em̄ est misericordia. qui spūali labore scz p̄cibus querit gr̄am. de peni. di. i. quem penitet. Portat igit ordinatiōe ecc̄ie illo tpe euangelista nos orare ꝛ petere dicēs. petite

¶ In q̄bus verbis duo notant. scz
¶ Dūane nat̄e indigentia. Iō petē dēmus
¶ Dine nature clementia. q̄ accipiemus.
¶ Dico ꝑmo q̄ indigemus ex nat̄a. ideo debemus tria petē xiij. D. ¶ Secundo. q̄ deꝰ est clemens. Ideo accipiemus clementiam. xvij. M. vij. H. vi. A. x. O.

¶ In die sancto Ascensionis

Assumptus est in celū Mat. vlt. c. ¶ Videmus ꝙ rex vel dux hīta victoria de prelio aduersario rū inimicoz redeundo ad palatiuz. curia tota resonat. familia iubilat. organa ꝛcrepant & laude ꝛ gloria sublimat. Dignū nang ē & rōni ꝛsonum ꝙ qui onere subicit ꝙ etiaz oneris honore coronetur Qui em̄ ad onus eligit. non debet repelli a mercede. ex de p̄ben. q̄ ad on? & .S. de offi. magis. offi. l. nemo. ¶ Decem gradus ceteros antecellat ꝓ stipendia meliora. & labor plixior fecerit. anteire. Vñ in gestis romanoz legit victores honorifice per eos introductos & gl'iose sublimatos esse ¶ Sic spūaliter saluator nr̄ de terra pegrinationis triūphando p multos labores & plixos. tandem se huiliando ad crucis mortez hoste deuicto ad celi palatium redies. digne tota celestis curia in voce tube & iubilo ei obuiam venit. Iux illō ps̄. xlvi. Ascendit deus in iubilacōe ꝛ dns in voce tube. Vnde aug?. Ascendente xp̄o pauet omne celum. mirant astra. plaudunt agmina. tube sonant ꝛ letis ꝛmiscent blā da modulamina cheri. ¶ Queritur an regni celoz porta per pc̄m hominis clausa. ꝙ xp̄i ascensionē nobis fuerit apta. Et videtur q̄ non. glo. super Gene. v. dicit Q̄ enoch tpe legis nature assumptus est in celū. ergo ꝓ illo tpe celum fuit aptum. Et. iiij. Rz. ij. hētur. Q̄ helyas tempe legis scripte fuerit in curru igneo sursum in celum vectus.

¶ Ad illam questiōem rn̄dendum Notandō Q̄ illa questio vnū ꝓsupponit. ꝙ peccatum hois clauserit portam regni celestis. Et hꝰ ꝓbatur Gen̄. iij. Vbi dicit ꝙ ꝓpter peccatū dns collocauit añ paradisum voluptatis cherubin & flāmeum gladium & versatilez vt angelus arceret dyabolum. & ignis hoiem quod exponit sic. Deus misterio angelorum posuit ante paradisum ignez. qui noīe gladij non caret. ꝫ versatilis dicit. i. vtrobiq; sectantis. qui iter clauderet ingressum. Ergo mgr̄ sn̄iaz di. xxix. c. iij. dicit. Q̄ p misteria angelorum ignea custodia ibi constituta sunt ad denotandō spūaliter Q̄ nullus oīo potest intrare in vitam etnam dūtaxat ꝓpter pc̄m ꝓpetratum. ¶ Sed ad quesitū rn̄dendō dico. Dato ꝙ xp̄us passus mortuus & sepultus fuisset & sanctoz patz animas ꝛ limbo extraxisset. adhuc celi porta si non ascendisset & viam nobis fecisset cū sanctis animabz patz non fuisset apta. quam ipe solus p suā ascensiōem nobis aperuit ¶ Hoc etiā ꝓbat exemplo. Naz solus clauicularis. scz clauis claudendi ꝛ apiendi sola claudit & aperit Sed xp̄s solus est & fuit clauicularius. qui habuit p̄tatem. apocal'. iij. Habet clauem.

dauid· claudit ⁊ nemo apit· aperit & nemo claudit· ¶ Ideo xp̃us ascendendo in celū nob ianuam apuit· ¶ Ad argum̃· dicit ꝙ enoch & helyas non in celū nec in paradisū ethereū sunt translati· ꝛ virtute diuina ad paradisum terrestrem· qō celum qnq; appellatur ꝓpter altitudinē magnitudinē ⁊ alias ꝺditiones· ¶ Sed queritur· an xp̃us subito ascendit· vel successiue· Rñdet franciscus de marōis ꝙ successiue & hoc ꝓbat sic· motus subitaneus non potest ꝑcipi· sed apli viderūt xp̃i ascensionem vt ds̃ actu· ⁊· Videntibus illis eleuatus est· & nubes suscepit eū ab oculis eoꝝ ¶ Dicunt tn̄ alij ꝙ ascēdendo montem ꝙ motus eius eq̄liter fuit successiuꝰ· sed postq; susceptus est a nube in momēto & subito ꝑ omnes· vij· orbes fuit assumptus virtute diuina· cuiꝰ ratio est· quia quanto maior ⁊ fortior est potentia agentis· tantominꝰ req̄rit de tpe in quo agit· Piquis em̄ aliq̄d facit vel facere pt̄ in vna die· qui hz potentiā duplicatam hoc idem potest facere in media die· Cū igitur deus hēat potentiā infinitā & de vtuce ꝓpa ascenderit· sicut ptz Isape· Tradiēs in multitudie vtutis sue· videt ꝙ non successiue· sed subito ascenderit· vij· orbes supra celos· scz lune martis mercurij ⁊c Vnde refert rabi moyses ꝙ quodlibet celū habet in latitudine tm̄ spatium quātum cō tinue ptransiret homo de via plana in qn̄ gentis annis· & distantia inter celum & terraz est similiter vt dicit quingētoꝝ annoꝝ ⁊ ideo cum sint· xij· celi erunt ꝺm ipsum a centro terre vsq; ad ꝺcauum celi saturni qō est celum septimum vna septez milia annoꝝ ⁊ septingentoꝝ annoꝝ· i· tm̄ spatiū quātuz de via plana aliquis iret in septem milibus septingēris annis si tm̄ viueret Ita tamen ꝙ q̄libet annꝰ sit Cl̄xv· diez ⁊ iter cuiꝰlibet diei quatuor miliariū ⁊ quodlibet miliare· xlij· milium passuum siue cubitoꝝ Hec rabi moyses Vtrum aūt hoc verum sit scit deus q̄ omia hec hz in pōdere & mensura ¶ Sup hoc est opinio cuiꝺaz astrologi ꝙ ꝺpletis istis annis a creacōe mundi scz septem milibus septigentis annis tūc mōus deficiet· q; sicut xp̃s ꝺpleuit cursum suum dum fuit in celo per tantū spatium transeundo sic completis predictis annis deficiet mundus Et ita a creatione mundi vsq; ad diem ascensionis fuerunt anni q̄nq; milia ducenti trigita duo Nam xp̃s ascendit tpe quo etat· xxxij· annoꝝ ꝺm augm̄ de mirabilibus sacre scripture ⁊ nunc aūt ꝺm orosium a creacōe mōi vsq; ad vrbem ꝺditam fuerunt anni q̄uor milia quadringēti· lxxxiij· Ab vrbe ꝺdita vsq; ad natiuitatem cristi anni septingenti quindecim· qñ regnauit in iudea rex achab ⁊ cristus vixit· xxxij· annos sic ꝺputando ad annum in quo scripsi hunc librum a creatione mundi anno M cccc· xliij· sunt anni sexmilia sexcenti & xxxj· ⁊c·

¶ In q̄bus ꝺbis duo magna p̃conizanť scz ¶ Potentia deitatis· q̄ assumptus est· ¶ Congruētia moralitatis· addēs ad celū· ¶ Dico primo ꝙ magna preconizať potentia dei qō vltra oēm virtutez naťalem xp̃m sic exaltauit subito ꝑ· xij· mansiōes celi· xxix G ¶ Cōgruit xp̃m sic in celū ascendere postq; labores vt instrueret· moraliť volēres post mortem celos ascendere ꝙ hic primo ascendant ab inferioribus per affectū in deum· xxxvj· X· Y· ¶ Dñica infra ascensiōis·

Estote prudētes & vigilate in orationibus· ⁊· Petri· iij· ¶ Procurator diligēs qō vult citiꝰ impetrat q̄; desidiosus ⁊ piger· q̄ vt dicitur extra de ꝺsue· ex parte in glo· Vigilantibus & non dormientibus subuenit iura Cum igitur ignorantia simul & negligentia multis prestent ruinam· hortatur apl's nos esse prudētes & vigilare ⁊c ¶ In quibus verbis duo facit scz·

¶ Reddit nos ꝓuidos in agendis· cū dicit estote prudentes

¶ Facit nos solicitus in cauendis· addens Et vigilate in oōnibus·

¶ Primo debemus esse prouidi in agēdis Mat· x· Estote prudentes sicut serpentes· Nam prudentia cauet falsas persuasiones· xxxij· P· facit caute ambulaťe· xxxj· C ¶ Secundo debemus esse soliciti in cauēdis· xxxj· C· Et sit vigilando· ij· O·

¶ De eadem dominica·

Mittam vobis a patre spiritum veritatis· Joh̃· xv· ¶ Quibus bona vindemia ꝓmittiť maiori cum diligentia munda pant vasa ad vinū vasandum Sic cū spūssanctus fidelibus ꝓmittať qui dulciter solet inebriari deuotos gratia

debēt diligentiꝰ corda & habitacla ſpūſſcti mundare ad eius ſuſcepcōem. vnde de peni. di. porro. ℣. huic etiam p eundē. ℣i cor nr̄m vadiga malo conuertit mox ſue dueſacō nis fructum meret. ſcz ſpūſſancti. quem dñs p̄mittit dicēs ¶ In q̄bꝰ v̄bis duo notāt ſcz ¶ Habilitas dueniens ad ſpūſſancti ſuſcep̄tiōez. cū dicit. Mittam vobis a patre. ¶ Vtilitas p̄ueniens p eius inhitationem Addens. ſp̄m veritatis.

¶ Primo dēmus nos diſponere ad recipien dum ſp̄mſanctum. & cor purgare a ſordibꝰ iij. A ¶ Secōo dēmus eius vtilitatē con ſiderare. dum eñ ſumus purgati recipimꝰ gratiam ſpūſſancti. xvij. T.

¶ In die penthecoſtes

Paraclitus ſpūſſancti. quē mittet pater in noīe meo. ille vos doce: bit oīa. Joh. xiiij. ¶ Quenē vtꝫ ſpūſſancti ſolum a patre mittat tempaliter. Et videt q̄ ſic ex verbis thematis. Inoppo ſitum. & p veritatē eſt mgr̄ p̄mo ſniarum. di. xv. qui ſic inquit. ¶ Cum ſpūſſancti dei hoībus a patre & filio. qō eſt ipm tempaliter. procedere ab vtroq̄ vel mitti. Etiam quia ſpūſſancti eſt vnus deus cū patre & filio dat ſe. & datur. ſiue mittit ſe & mittit. Dat q̄dem ſeip̄m inq̄ntum deus. & dat inq̄ntum donum. Et ratio mgr̄i poteſt ſic formari. Omnis opatio dei adex̄ omunis eſt tribus ꝫ donatio ſiue datio ſpūſſancti eſt q̄daꝫ opa tio adex̄. ergo eſt omunis tribus. maior ptz p b̄m aug̃. q̄ opera trinitatis adex̄ ſunt in diuiſa. ¶ Ad argu. vbi thematis. Dico q̄ miſſio p̄ris non excludit miſſiōem filij. licet filius dicat. quem p̄r̄ mittet in nomine meo ꝫ ſig̃ficat ſolum p̄ncipalitatē autoritatis & originis ¶ In q̄bꝰ verbis duo notari p̄nt ſcz ¶ Patris eterni ſincera dilectio. cū dicit paraclitus quem pater mittet.

¶ Spūſſancti fructifera receptio. cū addit. Ille vos docebit omnia.

¶ Dico primo q̄ deus p̄r̄ tā feruentē hoīem diligit q̄ ſp̄mſanctum mittit ei qui totaliter cuncta tñſitoria cōtemnit. Nota. xxxv. A

¶ Dico ſecundo. Q̄ receptio ſpūſſancti eſt fructifera p̄pter tria. ix. I. K.

¶ De ſancta trinitate.

Oredite in dño & ſecuri eritis. ij. pal. x. ¶ Nō introductiōez bmonis & p̄ſecucōz de ſecta trinitate. viij. A.

¶ Dominica Prima.

Diligamꝰ dñm deum quoniaz ipe prior dilexit nos. 1. Joh. iij

¶ Cicero pbus dicit. Q̄ vecun: dum eſt bonis non reddere vices ſuis bene factoribus. Vnde quāto alicui plura bona omunicant. q̄ntomagis diligere dz. ar. ij. q v. quanto. Et de peni. di. iij. ℣. q̄ autē ca. ſepties. Et plus obſequi tenet & plus puīri debet. cū non fuerit obſecutus. ar. C. de rēduc to. & p̄curat. l. oducto. in h. l. xi. ¶ Cū i* dilectiōez qua deus dilexit nos mlta recepe rit. puta bōa creacōis. reꝯacōis redcliacōis merito vices reddere dēmus & deū diligere qm̄ prior dilexit nos ¶ In quibus verbis. duo notantur. ſcilicet.

¶ Exercitium gratioſum. quod exprimit in caritate. cum dr. Diligamus deum.

¶ Beneficium copioſum. quod colligitur ex amoris p̄ioritate addens. Quoniā prior. nīc

¶ Primo debemus hr̄e exercitiū gratioſum n deū diligere. xxxvi. O. p. ¶ Secundo conſiderare dēmus eius bñficium fructuoſuz q̄ prior nos dilexit. xlj. I

¶ De eadem dominica.

Eſtote miſericordes ſicut p̄r̄ veſter: miſeꝛ eſt. Luce. vi ¶ Ome agēs quod in actione ſua p̄r̄ deficere in diget regula dirigente. q̄ ergo nos in miſe: rendo poſſumus deficere n opatiendo. q̄ ni mia mia ducitur ad fatuitatē. & nimis pua ad rigiditatem. ſed mediocris & diſcreta in vitatem & ſcitatem. Dēmus igitur inſpicē regulam dirigentem q̄ eſt deus qui libenter ignoſcit & p̄mpte indulget. Vnde amb. in li. de padiſo. vt allega. de peni. di. i. libenter. Log̃s in pſona dei dicit. Libenter ignoſco p̄mpte indulgeo miam volo q̄ ſacrificium q̄ pſacrificiuz iuſtꝰ omendat. p miſericordiā i. per opa miſericordie peccator redimitur. Eſtote cī ¶ In q̄bus v̄bis lucas duo oñdit ¶ Preceptum inſtructiō quid ſit exeq̄dum. cum dicit. Eſtote miſericordes.

¶ Exemplum directiuū qō eſt intuendum. addens. Sicut pater veſter.

¶ Primo enim dēmus eſſe mīcordes. & vnꝰ alteri compati p̄pter tria. xiij. O. xxij. K.

¶ Secundo dēmus inspicere mīam dei · qui ex misericordia clemēter indulget Nota · vj D ¶ Sed quēritur an omībus petentibus misereat · xxxiij · P. ¶ De corpe cristi.

¶ Accipite & manducate hoc est corpus meum Mat. xxvj · Introductionem & persecucōem totius sermonis de corpe cristi habeť · xliij · S. T. V X. Y. ¶ Ōnica secunda penthe.

¶ Qui odit fratrem suum homicida ē · 1 · Joh · iij · ¶ Pcōm leges · ff · ad legē corneliam de sicarijs Non solum homicida reputať qui interficit gladio ꝛ eciā qui pat pocōz veneni · Vt etiā habeť extra de homici · Si aliquis Q homicida ē qui dat mulieri sterilitatem vel quod abortiuum pariat causa libidinis vel odij Dicitio · an · Causa libidinis puta · q est mulier ꝓ non decet esse grauidam · & vt libidini libertius vacet · Causa odij ḟa forte non vult illum vel illam habere filios vt sit ingrata viuēti · vel vt illa succedat ab intestata Dz quid de illo qui dedit mulieri mala medicamenta amoris causa · non vt interficeret & mortua est ¶ Dico ꝙ punit similit ac si occidisset q dabat operam rei illcite · ff · de peis t · si aliquis · Sic ad ꝓpositum cum odium sit venefica pocio vnde oīa mala ꝓueniāt & frequenter mors spiritual & corpal · Qui hanc pocōez alicui pat & fratre suum odit homicidia est vt hic dicitur · ¶ In quibus verbis duo apostolus oñdit scz

¶ Inuidiam abhorrendam ad modū venēni cum dicitur · Qui odit ·

¶ Homicidiū execrandū ad īstar gladij · addens homicida est ·

¶ Primo debem? īuidiā cauere ꝓt hec xix

¶ Secundo homicidium ab horrere hec xx xviij · F · Nota · ¶ De eadem

¶ Omo quidam fecit cenam magnā & vocauit multos · luce · decio quarto ¶ Magni regis & potētis est facē liberabile cōuiuium principibus & suis suis sicut legimus · Hester · primo de rege medorum assuero q regnans ab india usq ad ethiopiam super centū viginti septē prouicias tercio anno impij sui iussit pari i vestibulo orti sui qō regio cultui & manu constitum erat magnū cōuiuium pncipibz & suis bibētes aureis poculis & alijs vasis preciosis · Sic dicitur filius rex celi & terre iij · anno · a · tempore gracie a deo ordinato p aut in vtero virginis · ptim supnaturaliter ptim naturaliter conuiuium magnum omnibus seruis suis quod durabat usq ad cenam domini · In quo poculis aureis · a · fer uentis caritatis sanguine suo precioso sunt potati quo poculo nichil pciosius · de · con · disti · xx · nichil · Nichil in sacrificijs maius eē potest Nam corpus & sanguis cristi nec vlla oblatio hac potior est · sed hec omnes precellit · q̄ pura conscientia dño offerenda est & pura mente sumenda · atq ab omnibus veneranda · Dicitur igit merito ꝙ homo q̄ dam · scz xps fecit · ic

¶ In ḟbz vēbis duo specialit notātur scz

¶ Conuiuij solennitas ex nobilitate preparantis · q homo quidam ·

¶ Conuiuij liberalitas ex curialitate inuitantis quia vocauit multos ·

¶ Dico nanq primo ꝙ solennitas huius conuiuij notatur ex eo ꝙ quidaz homo illud parauit · non omunis homo · sed singularis deus homo Iste homo carnem in ara crucis assatam igne caritatis dedit iter agentibus xliij · E. ¶ Pcō notať liberalitas ipsius inuitantis · q vocauit multos non oēs · quia vos mundi estis · sed non oēs · sed solum taliter dispositos · xviij · O

¶ Dominica tertia ·

¶ Humiliamini sub potēti manu dei vt vos exalter · 1 · Petri · vlt · ¶ Saltātes osueuerť se curuare vt altiꝰ saltent Sic qui sursum ad dignitates spūales & tempales exaltari petunt · primo se p humilitatem incuruēt Vnde virgo gloriosa in cantico suo de hoc gloriať ex humilitate dignificatiua dicens Respexit humilitatem ancille sue · ecce em ex hoc beatam me dicent oēs generacōes Quare etiā dicitur di · xl · c · multi sacerdotes Quicūq desiderauerit primatum in terra inueniet confusionem in celo nec festinet quis quō appareat alijs maior · ꝛ primo quomō oībus inferior videať Si igitur cupitis exaltari sursum ad celum hic humiliamini ¶ In quibus verbis apostoꝰ duo ostendit · scz ·

¶ Profunditatis ꝓfundam inclinationem cum dicit · humiliamini sub potenti ·

¶ Humilitatis iocundam eleuacōz · addēs

vt nos exaltet

¶ Primo debemus nos tripliciť humiliare xy·ĥ· ¶ Dcõo humilitas hz ꝑ hoīs exaltatione tria parare·ij·D

¶ De eadem dominica·

Hic pcōres recipit·luce·xv· ¶ Vbi dicť debite infirmū curare incipit quando morbum peccantez ꝑmo expellit Nihil em̄ valeret medicīa cū gladiť persisteret in plaga ¶ Cum igiť vt dicť extra de peni·ɼ remissi· ¶ Cum infirmitas ¶ Cum corpalis infirmitas qñq; pueniat ex aīe infirmitate sicut ex pcto ·Sic discipuli xp̄m interrogabant de ceco nato Rabbi quis peccauit· hic aut pentes eius vt cecus nascereť putātes oēm infirmitatem corpalez ex peccato ꝑ uenire Qui em̄ infirmum recte vult medicare ɼ curare·debet incipe a cura aīe a quo ꝑpendiculariter pendet cura vitij corporis· & hoc statuit ecīa vt dicitur vbi supra·Qz medici corpum ad īfirmos vocati ante oīa debent illos ad ofessionem inducere·nec dz ꝑ salute corpis aliquod pnitiosuz aīe osulť Sic saluator noster medicus aīaz ɼ corpum cepit primo pcīa ab infirmis peccatoribus expellere· & curatis pcīis corpť sanare·igiť recepit peccatores vt eoz aīas curaret·sicut hic dicitur ¶ In quibus verbis duo notantur·scilicet·

¶ Saluatoris grata miseratio·ꝙ hic scilicz filius dei·

¶ Peccatoris magna osolatio·ꝙ eū recepit

¶ Primo dico ꝙ misericordia dei est magna quia occurrit amplexať ɼ dotat pcōrem venientem·xvij·M· ¶ Scõo peccator debz gaudere ꝙ deus est ita misericors ·& debet ad eum recurrere·xvij·b·

¶ Dominica quarta·

Existimo ꝙ nō sūt odigne passiōs huius tpis ad futuram gloriaz q̄ reuelabiť in vobis Ro·viij ¶ Cō sueuit homo ꝑ parte sua accipere quod plť ponderat in statera ·Sic in statera eq̄tatis dei sunt posita duo·scz aduersitas & ꝓsperitas huius mōi Si ergo volumus eligere qō plus ponderat·debemus aduersitatez eligē & postea habebimus aliam ꝓsperitatem & eternam qō plus ponderat Si aūt hic eligetimus ꝓsperitatem ·q̄ modica est & nullius ponderis ꝓdemus prosperitatem eternam

Quare dicit Job· criſ·& allegať de peni· di·iij·quid ergo ·Nemo vidēs malignos ꝑ speritate gaudere turbeť· Quia ſm claudianum in glo·sup illo verbo maligni tollunť in altum vt lapsu grauiori ruant ·Dēmus ergo aduersitates & passiones huius tēpis eligere· vt habeamus eternam gloriaz & ꝑ speritatem·ꝙa non sunt odigne passiones· ¶ In quibus verbis apls in statera duo ꝑ ponit·scilicet

¶ Presentem tribulacōem sustinendo dicēs Existimo·

¶ Eternam remuneracōez eligenda addēs ad futuram gloriam

¶ Primo debemus pñtem tribulacōez sustinere ꝑter tria ·xxix·Z· ¶ Scõo debemus appetere beatitudinem·xij·L·

¶ De eadem dominica·

Relictis oībus secuti sunt eū ·luce xv ¶ Ber·in Floribť suis dicit ꝙ sicut vmbra abscondit homiez a lumine solis materialis Ita mūdana & terrena absconduť homini gr̄am & dilectiōez Et ideo q̄ vult deū diligere necesse est vt diuitias & terrena odiat Qui voluerit amaťdiuitias ɼ terrena necesse est vt deum odiat hec ille cui sñe alludit necator vitioꝝ Seneca epla· liij· ꝓrumpens in hec verba ad lucillum ·Nemo alius dignus est deo nisi qui opes otemnit ·Quius rō assignať di· xlvij· ·c·oēs· Quia dilectores diuitiaꝝ fortes sūt in terrenis ɼ debiles in celestibť·Hoc discipuli attendentes vt deum summe diligereť his terrenis relictis secuti unt eum ¶ In q̄ bus verbis duo notanť necessaria volenti saluari·vt scz·

¶ Relinquat supflua transitoria ·ibi relictis omnibus

¶ Imitetur omnimoda penuria· addens· secuti sunt eum·

¶ Primo debemus diuitias supfluas abiceꝑter hec·i·L·tempalia·vij·Ř·xiiij·P·xxij λ· ¶ Scõo debemus sequi xp̄m in penuria & pauptate·xiij·P

¶ Dominica quinta·

In hoc vocati estis vt benedictiōz hereditate possideatis·i·Petri·iij·

¶ Loquitur clauiger celi ad moō pñsfamilias discernens liberos a suis ·naturales a spurijs· Illi em̄ vocanť ad offiiū

ōtumelie Isti ad hereditatem glorie. Nam
ut habet extra de hereticis capitulo siquis
Episcopus non debet instituē hereticum
heredem siue paganū siue excōmunicatū ñ
pēnituerit Sic cristus pontifex futurorum
bonorū non vult aliq̄ excōmunicatum pec
catorem habere heredem regni celestis nisi
cōuersus fuerit ⁊ penitentiam egerit de pec
catis. Debetis igit peccatores deo recōcili
ari p penitenciam ut hereditatem regni eiꝰ
cape possitis ad qō vocati estis ¶ In q̄bus
verbis duo ostendit
¶ Gratiosam diuinam vocacionē. cū dicit
In hoc vocati estis
¶ Amorosaz dei dilectionē. addēs. vt bene
dictionem ñc.
¶ Primo enim deus nos vocat ad peniten
tiam. xxij. q. per tres nunctios. sedecimo. A
¶ Secundo deus penitentibus donat bñ=
dictionem. decimoseptimo. ante. P. et post
¶ Sed queritur an deus etiam penitenti re
stituat virtutes āmissas p peccatū. xvj. Q.
¶ De eadem dominica.

Nisi habundauerit iusticia vestra
plusquam scribarum ⁊ pharisęorū nō
intrabitis regnum celorum Mat.
quinto ¶. ff. depignoratica actiōe. Queritur
ūn q̄ reprobos soluit creditori nūmos ha=
beat pignoraticam actionem quasi soluta
pecunia dicit imperator cōstat. neq̄ pigno
ratica actione agere neq̄ liberari eum posse
quia reꝑba pecunia non liberat soluentem
habet. ff. vbi supra. l. elegant. S. qui reꝑ
bos Sic ad ꝓpositum cū iustitia sit moneta
dei que habet talem supscripcōem. vt dicit
ff. de iustitia ⁊ iure. S. i. honeste viuere. al
terum non ledere. ⁊ cuiq̄ ius suū tribuere.
honeste viuere qñtum ad se. alteꝝ non ledē
qñtum ad proximū ⁊ cuiq̄ ius suū tribuere
scz deo. sibiip si ⁊ proximo. Quocunq̄ igitur
illoꝝ defuerit. supscriptio non est vera. sed
ficta ⁊ moneta ōi falla Non em̄ sufficit ꝓxi
mum non ledere. nisi quis etiam quātum ad
se honeste viuat. ⁊ deo ius suum tribuat q̄
odit oēm fictionez Sapie. i. Diligite iustitiā
qui iudicatis terram. sentite de dño in boni
tate ⁊ in simplicitate cordis querite illum.
Et reꝑtur sanctus em̄ spūs discipline effugi
at fictum. ⁊ aufert se a cogitacōibus q̄ sunt
sine intellectu Quia aūt ꝑbi in omnibꝰ his
errauerūt quātum ad se. sine honestate viue
bant. qñtuz aūt ad ꝓximos ficte deuotos
se oñderunt. nec quod deo debebant in sim
plicitate cordis fatiebant. Ideo redarguit
eos saluator in verbis thematis. dicēs nisi
ñc ¶ In quibus verbis duo notanꝺ sc̄z.
¶ Equitas p quaz iustitia ꝺuatur. cum dic
Nisi habundauerit iustitia.
¶ Falsitas p quaz iustitia deprauat. addēs
plusquā scribaz.
¶ Primo nang̃ eq̄tas iustitie per hec seruat
xiij. Y. 3. ¶ Scōo iustitia per hec deprauā
tur. xxxvj. Y. xxvj. Y. ¶ Oñica sexta.

Estruat corpus xp̄i. vt vltra non
seruiamus pcō. Ro. vj. ¶ Deom
leges. S. de emendacōe seruorū. l.
si vgis ꝓpter delictum causa emendationis
potest dñs seruū suum virgis vel frenis ca
stigare ⁊ vinculare debet tñ impietate q̄ in
atrocitate. ⁊ grauitate. ff. de pannicidis le.
diuus Di aūt immoderata fustigacōe vel
v ulneracōe eum occideret esset reus homi=
cidij Sic homo dz corpus suū ꝓpter inobedi
entiam ⁊ neglientiam abstinētia castigare
⁊ macerare rōnabiliter. non tñ seip̄m inter
fitiat. q̄ sic esset reus homicidij. tali castiga
cōne restringit corpus a lasciuijs ⁊ a carna
libus desideryis Sapientis enim disciplina
seruo. v. corpi inobedienti ⁊ lasciuo Ad hoc
hortat apl's ¶ In quibus verbis duo osten
dit, scilicet.
¶ Vestem carnis mortificandam. cum dicit
destruatur.
¶ Vitam sanctam acceptandam. addens.
vt vltra ñc.
¶ Debemus igitur p̄mo corpus mortificaē
xxxvij. F. D. ¶ Scōo sc̄am vitam accepta
re. v. Q. ¶ De eadem dñica.

Misereor sup turbam Matꝫ. viij.
¶ Res naturalis ab extrinseca non
impedita statim ꝓrumpit in opa=
tionem sibi ꝓpriaz ⁊ naturalem. sicut leue sta
tim ascendit sursum. graue descēdit deorsuz
calidum calefacit. frigidū frigefacit ⁊ sic de
alijs ¶ Cum igit ꝓrium hois sit opari ⁊ mi
sereri passionatis. ex eo qō est animal man
suetissimū. viij. ethicorum est omni homini
naturaliter amicū. Ideo homo dz compati
⁊ misereri alteri homini. q̄ qui clementiam
non hz. nꝯ indutus est viscera misericordie

q̄uis ſpūalis ſit. i. faciat alia opera ſpūalia legem tamen non impleuit criſti di. lxxxvj. Qui clemētiām Volens igitur legem criſti implere compatiat miſeris hoīb⁹. ſicut xp̄s dicit Miſereor ſup turbam ¶ In q̄bus verbis duo notant. ſcz.

¶ Effectus viſcerosi ꝫ patientis. cum dicit miſereor

¶ Defectꝰ ignominiosi ꝫ indigentis. addēs ſuper turbam.

¶ Dico primo q̄ deus oñdit effectū viſcerosum ſue patiētie. In hoc q̄ tandiu expectat peccatorem. xvi. b. xviij. C. vij. V

¶ Scōo homo indigens dz ſuam infirmitatem & ignominiaz xp̄o oſtendere. xxij. I. K

¶ Dominica ſeptima.

Finis illoꝝ mors ē Ro. vj ¶ Animalia bruta inſtinctu nāe abhorrent loca picu loſa. vbi mors imminet Nam equus fortis paludem inuitus intrat. vbi p odorem ſentit prioris caſum. Nec mus hac cauſa muſcipulam appinquat ſi cruoris p odorem prioris ſentit punctam Mlto magis homo rōnalis abhorrere debet lutum peccati. in quo oēs priores capti lapſi male finierī vitam Sentētia em̄ lata cōtra vnum preiudicat alteri ꝓpter connexionē cauſarum Sic ſnīa lata otra peccatores Ezech. xviij. ſcz Anima que peccauerit morietur. debet ſequentes terrere ꝓpter connexionem pc̄oꝝ. q̄ ſicut priores peccando mortem meruerūt eternam Sic & poſterioꝝ eadem ſnīa finis mors eſt. vt hic dicitur ¶ In quibus verbis duo notantur. ſcz.

¶ Peccatoꝝ fatua occupatio. cum dicitur finis illorum.

¶ Criminū ſana deteſtacō. addēs mors eſt

¶ Primo fatua occupatio gloriantium de trāſitorijs quoꝝ finis mors eſt Et ſunt tria genera. xij. D. ¶ Scōo peccatum merito eſt deteſtandum ꝓpter hec xxxiij. A. xxij. Z. xxx I. x. O. ¶ De eadem dñica.

A fructibus eorum cognoſcetis eos Mat. vij. ¶ Pirus aut pomus foliꝫ & a fructibus cognoſcit. Sic homo verbis q̄ opibus cognoſcit. an ſit bonus xp̄ianus vel hereticus. iiij. ethicorum. Qualis vnuſquiſq̄ eſt. talia dic. talia opatur & talit viuit Sic em̄ vnꝰ bonus xp̄ianꝰ ꝯſideraī ꝓ ſinceritatez ꝫmonis. ſic hereticꝰ per falſitatem oīs & doctrine ſacre detractionis Quare iero. hortatur vt recitatur. xj. q. iij. nolite. dicens Deprecor vos q̄ fideles eſtis. vt ita vitam vr̄am & conuerſationem ſeruetis. ne in aliquo vel ipſi ſcandalū compatiamini. vel alijs ſcandalum faciatis Et ſequitur. Qui indigne audiunt verbū dei q̄ cum audierint neq̄ vt infideles diſcedūt. neq̄ ꝑmanent vt fideles. ſed vt miniſterioꝝ percepta licentia & fidei nr̄e ſecretioribus p ſcrutatis ꝺuerſi poſtmodū impugnāt nos. & ꝺtradictiōibus ſuis corda nr̄a dirumpūt oculcantes verbi dñici margaritas & ornamenta fidei maculantes. Huiuſmodi enim fructus facientes q̄ repugnātes veritatem ſunt heretici quos a fructibus eoꝝ ꝯgnoſcetis ¶ In quibus v̄bis duo euāgeliſta oſtendit. ſcilicet.

¶ Prauitatem puerſoꝝ exprobrandaz. cum dicit. a fructibus eoꝝ.

¶ Penalitatem peccatoꝝ cogitādaz. addēs cognoſcetis eos.

¶ Debemus ergo peruerſam prauitatem hereticoꝝ exp̄braē q̄ ex tribꝰ malis gn̄atur xxvj. E. xviij. K. ¶ Scōo debemus hereticoꝝ penalitatem ꝯſiderare que erit eterna. v. P. ¶ Dñica octaua.

Sm carnem vixeritis moriemini Ro. viij. ſm leges. ff. de offitio p̄ſidis illicitas. ff. ſicuti ¶ Euentus mortalitatis medico imputari nō debet qui diligens fuit Debet enim medicus eſſe benepitus & ſm artis tradicōem habere diligentiam vt caueat a repugnātibus infirmitati Alias ſi hoc non facit & non eſt vigil circa infirmum. ſi ſequitur mors dicit cauſa mortis q̄ homicida. Extra de homici. tua nos. Medicus ergo aīaꝝ apl's ꝯſiderans infirmitatem hoīs quo ꝓnior eſt ad ſequendū delectationes carnis q̄ virtutes. que tñ anime maxime ꝺtrariātur & eam occidunt. ſe excuſando a vitio neglientie vt pitus medicus. diligenter ammonet abſtinere a carnalibus deſideriꝫ. que militant aduerſus aīam di. Si ſm carnem vixeritis ¶ In quibꝰ verbis apl's oſtendit ſp̄aliter duo. ſcz.

¶ Sitim febrilem carnis omnino repmendō cum dicit. Si ſm carnem.

¶ Penam iehennalem mortis omnino fugiendam. addens. moriemini.

¶ Prio em̃ debem⁹ desideria carnis repmere ⁊ frenare· q̃ impedit penitẽtes· iij· ℣ ¶ Im pedit aĩam ab ingressu ad celũ· vij· ℣· Inc̃ ficit aĩam & mergit in infernũ· xxix· ¶ Se cundo debemus mortem iehennalez timere Est em̃ triplex mors Noca· xxx· ℣

¶ De eadem dominica·

QVid fatiam· q̃ dn̄s me⁹ aufert a me villicacõz luc̃· xvj· Cõmuniter dicit̃ q̃ plus valet ars ingenij & prudentia animi· q̃ potentia ⁊ fortitudo· Quia ꝺm boetiũ· ij· de ꝺsola· Prudẽtia rez exitus metit̃· Et ideo vt dicit̃ de peni· di· ij· ·c· sapiens · Sapiens nunq̃ inanis est · sed semp in se hn̄s amicum prudentie potest di cere iustitiam induebam vestiebam inditiũ Prudentia em̃ ꝺm senecam est caput regimi nis· salꝰ aĩe· ꝺseruatrix virtutũ· speculatrix vitioz · origo virtutũ ⁊ radix oĩm bonorũ Sic non facit fortitudo nec potẽtia· q̃ fortis & potens multũ de se confidens· finem non ꝺspicit · nec attendit iustitiam · sed impetu animi sui ad bonũ siue ad malum ꝓrumpit· Deuotus igit̃ x̄pianus dei villic⁹ sup aĩam que est villa trinitatis ꝺstitutus prudenter respicere debet· nec rõne iuuentutis ꝺfidere fortitudini· nec potentie · qualiter de villa sibi cõmissa in extremo iuditio coram dn̄o rn̄deat & racõem reddat Dicat ergo semper intra se verba thematis ¶ In quib⁹ verbis duo notantur· scz·

¶ Quomõ est optandũ ꝓbitatis exercitiuz cum dicitur· quid fatiam·

¶ Formidandũ equitatis inditiũ· addens quia dn̄s meus · ⁊c·

¶ Primo exercitiũ ꝓbitatis est ꝺscientiam quotidie examĩare· vij· L· xviij· Q· Est tri plicit̃ defectuosa· v· R· ¶ An fatiẽs contra conscĩaz peccet mortaliter sp· vj· ℣ ¶ Scõ debemus eq̃tatem iuditij formidare· q̃ rõez dabimus de his· xj· J· De omni actu delibe ratiuo· vij· P· clerici de illa vita· v C· ꝺiu gati de his· xxiij· Y ¶ Dn̄ica xj·

QVi se existimat stare· videat ne ca dat· ⁊ Coz· x· ¶ Mundus ideo a motu dictus est · q̃a oĩa que in eo sunt transmutacõem h̃nt ⁊ mutabilitatem· Vnde in autn̄· de alienacõe aut ꝓmutatiõe ecclesiasticis rebus· collati· ꝓma· S· vt non Quid erit stabile inter hoies & immobile· vt nullam patiat̃ mutacõez· cum oĩs noster status sub ꝑpetuo motu ꝺsistat Cum igitur nihil immutabile sit nisi deus· q̃ est primus motor immutabilis· xviij· phisi· Qui scõm boetiũ· ij· de consola· stabilis manens · dat cuncta moueri Nullus q̃ntumcũq̃ sanctus fortis· prudens · castus · de sua firmitate & stabilitate confidere ꝺz· sicut freq̃nter cecidit & multi priores sancti & fortes ceciderunt· Ita & nunc itez cadere p̄· de vita em̃ tran sacta presumit̃ de subseq̃nti conuersacõne ex̄ de presumpcõe· c· mãdata Nam si scti & viri fortissimi ceciderẽt· quis vnq̃ poterit esse se curus· Vnde vsus Adaz sampsonem dauid regem salomonem· Femia decepit quis mõ tutus erit · Qui ergo se existimat · ⁊c· ¶ In quibus verbis duo notantur· scz·

¶ Aliquoz vana presumptio· cum dicitur· qui se existimat stare

¶ Dorum· cauta preuisio · addens · videat ne cadat·

¶ Primo nanq̃ videt magna esse presũptio quorũdam spũaliũ· quos dn̄abolus ad spi ritualem superbiaz deiecit & priuat bonis Nõ ij· Y· Vel illoz qui se iustos putãtes alios temerarie iudicãt· xviij· Z· ¶ Scõo homo ꝺz esse in via cautus q̃ caute ambulet· xxxj E· ¶ De eadem dn̄ica de euãgelio

OMus mea domus oronis voca bitur· luce· xix· ¶ Scõm leges· S· de palatinis vel palatijs sacrarũ largitionũ l· a· Domus impatoris nõ potest cõuerti ad alios vsus· spẽaliter inhonestos Sic n̄ domus summi impatoris scz ecclesia non ꝺz ad alios vsus conuerti· q̃ ad hone stos vt est orare vel predicare & psallẽ· Vñ de religio· domi· c· ad hoc dicitur · Q̃ locus religiosus non ꝺz mundanis vsibus manci pari Q̃ enim semel deo dedicatũ est ad hu manos vsus amplius redire non ꝺz· xij· q· ij Nulli licet· In signũ huiꝰ x̄ps intrans tem plum· eos qui hoc ad mũdanos vsus depu tauerunt· scz vendicõem ⁊ huiꝰmõi expulit dicens· Domus mea ¶ In quibus verbis duo notantur· scz

¶ Quomõ cristus in ecc̄ia vult habere do miniũ amoris· cum dicit· domus mea

¶ Recipe fructum honoris· addens· domꝰ orationis vocabitur·

¶ Primo enim vt cristus in ecclesia pacifice

dñetur ſanctificaꝛ·ix· q·Vel vt domū anīe ingrediaꝛ facit tria·xxvj·C· ¶Scdo xp̄us vult in eccleſia habere ſeruitiū honoris & hoc in tribus·x·A·debet deuote frequētari viij·V·Eſt apta predicacōi·xxvj·L·oroni viij·D·

¶Dñica decima

Oluiſiones gr̄aꝝ ſunt·idem autem ſp̄ūs·i·Cor·xij· ¶Ariſto·in libro de vegetabilibus dicit· Q2 terra ē principiū materiale plante a q̄ ſumit principium ſui nutrimti·principium vo effitiēs in generacōe fructuū eſt calor ſolis Quare ph̄i·dicunt q̄ terra eſt mater herbaꝝ & plātarum ⁊ ſol pater ¶Sed queriꝛ cū idem ſol & eadez terra ſit in aliquo territorio vel orto·quō diuerſi flores diuerſorū colorum & diuerſaꝝ virtutū generenꝛ Dicitur q̄licet ſit idem effitiens ⁊ eadez terra·quia tamen illa terra non eſt ſimplex·ſed opoſita ex quatuor elemtis vñ habet diuerſas qualitates; Hinc eſt q̄ q̄libet portio terre ꝑm naturam & qualitatem predñantem·florem & fructū ꝓducit ꝓprie virtutis & coloris Sic ſp̄ualiter in ꝓductione florum virtutum aīa ſe hz quaſi materiale principiū· ſiue mater ſp̄ūs ſez effitiens·qui ꝑm diuerſitatem aīaꝝ diſpoſitionum coopaꝛ per calorem gratie ,& ꝑm merita vniuſcuiꝰq̄ diuerſitatem floꝝ virtutum plus vel minus Quare de peni·di·iiij In domo in gloſa· Quiſquis erit ꝓticeps eius ſez diuiſiones gr̄aꝝ ſpiritus ſunt ¶In quibus verbis duo notanꝛ·ſez·

¶Diuerſitas gratie qua aīa adornatur·cū dicit diuiſiones·

¶Equalitas beniuolētie qua gratia p̄ſentatur·addens·idem aūt ſp̄ūs·

¶Dico ꝓmo q̄ donū gratie eſt ſeptuplex· quo aīa decoraꝛ contra vij·iacturas·xliij· Z· ¶Scdo beniuolētia ſp̄ūſancti eſt eq̄lis Naz qñtum eſt ad ſp̄ūmſanctū ſingulariter oēm animam diligit·ix·K·

¶De eadem dominica

Ous ꝓpitius eſto mihi peccatori· Luce· xvij· ¶Plinius in libro de mirabilibꝰ mūdi dicit· Q2 in india eſt quedam petra magna q̄ nulla potentia vel fortitudine poteſt moueri·ꝯ ſi paruo digito tangatur·ſtatim moueꝛ·Petra eſt xp̄s qui nulla ſupbia aut potentia ad pietatem moueri poteſt·qui ſi modica hūilitatis affectione tangaꝛ·ſtatim ad gr̄am & pietatem omoueꝛ Jaco·deus ſupbis reſiſtit·hūilibꝰ aūt dat gratiaz Quare de peni·di·i·Importuna dicitur Deus ipſe eſt q̄ nullius intra ſe ſupari poteſt viribus· publicani vo p̄cibꝰ ſez ·deus ꝓpitius ¶In quibus verbis duo notantur·ſcilicet·

¶Inuocatio diuine pietatis·cum dicit deꝰ ꝓpitius eſto mihi

¶Allegatio vitij prauitatis·addēs·p̄ctori

¶Dico primo q̄ volens diuinā miſericordiam impetrare·dz deum inuocare & ad eū recurrere·xvij·C·xxij·L· ¶Scdo debet ſe peccatorem cognoſcere·xxxvij·O·iij·D

¶De dominica vndecima·

Gratia dei ſum id qđ ſum·⁊ gratia eius in me vacua nō fuit·i·Cor· xv ¶Autor in libro de cauſis diē q̄ cauſa prima influit bonitatem ſuam omnibus vna influxiōe·ꝯ res nō recipiūt illā bonitatem oēs equaliter·Sed ꝑm capacitatem ſue nature ſicut videmus q̄ ſol p eundē radium ſimul & ſemel diuerſos opatur effectus·iuxta diſpoſitionem materie Nam cerā ⁊ pinguedinem liqueſcit·lutum humidum exiccat & indurat Sic gratia diuerſos opaꝛ effectus·iuxta oditiōez recipiētis Quoſdaz enim deus reſpicit ex gratia ·ſed malitia totaliter intenti gr̄am nō recipiūt·ꝯ excludūt ⁊ obſtinanꝛ carentia gratie·ſicut cor pharaonis & iude Quidam vero pulſanti gratie cordis ianuam apiunt·& gr̄am ſuſcipiunt hos reſpicit deꝰ ſicut petrum Gratia enim primo intellectum illuminat·⁊ ad cognicōz affectum inflāmat ad amorem·q̄z dilectiōem ſequitur otritio·vt dicit de peni·di·i·capi· magna in glo·Quicqđ igitur talis opatur meritorie fit·q̄ ex gratia que omīa precedit gratie enim oīa attribuenda ſunt de peni· di·i·porro in gloſa· Dicit igitur merito talꝰ in gratia exiſtens cum aplo Gratia dei ſum ¶In quibus verbis apl's duo facit·

¶Ponit oīs pfectionis fundamētum·cum dicit·gratia dei ſum

¶Oſtendit fundamti edifitium·addens·id quod ſum·

¶Dico primo q̄ gratia dei eſt fundamtum oīs perfectionis·xvij·M· ¶Sed queritur an requiraꝛ in iuſtificacōe·xxvj·F· ¶Scdo totum edifitium vtutum conſiſtit in gratia

Nam xps ingrediendo aiam tria facit· vt eam pfitiat·xxvj·C ¶De eadem do·

BEne oia fecit Mar· vij· ¶Ordo iuris expostulat· vt qui alteri dat vitam· q etiaz sibi de necessarijs ad vitam ꝓuideat· & quibus indiget Nam idem iuris est ꝺnexoz·i·q·iij· Si quis obiecerit sicut cui do ortū meū necessario do sibi semitam & ingressum·ff·de seruitoribus rusticoz prediox·l·fi·qui habet actum·habet ꝺmoditatem itineris· ¶Cum igit deus scōm magistrū·ij·sniaz di·i·hoiem ad istum finez creauerit vt summū bonum intelligeret·intelligendo amaret·amando possideret·possidendo eternaliter frueret· Ideo necessario illis quibus indiget ad istum finem ꝓmisit que sunt tria bona· scz supiora·equalia & inferiora Supiora quibus indigemus sūt pater filius & spūssanctus·qui nos beatos faciunt· ꝺm magistrū·i·sniaz di·i· Equalia sunt angeli quibus indigem9 vt nos adiuuent āmonēdo·custodiendo Inferiora sunt mōus & creature quibus indigemus vt ea bene vtamur·vt p illa emundem & adiuuemur ad illos puenire q nos beatos faciunt eisq; inherere possimus Iōo merito dicitur q oia bene fecit· ¶In quibus verbis duo notantur·scilicet·

¶Creatoris sapia in rez ordinatione·cum dicitur·bene omnia·

¶Conditoris potentia in eaz gubernacōe addens·fecit·

¶Dico ꝑmo q creator mōi omnia bene ordinauit·sed arguit de tribus·xxxj· ¶Secundo deꝰ omnia bene gubernat xxxj· ¶Sed quare non gubernat hoiez sine peccato·x· ¶Tcio quare hoiem non per se custodiat absq; angelo·quarto·V·

¶Dominica duodecima·

SVfficientia nra ex deo est·ij· ¶Coz iij ¶Autor de causis·Quicquid est causa cause· est causa causati· Sol est causa fertilitatis & vbertatis terre & terra fructus·ergo & sol·extra de regl'is iuris li·vj·q; quis facit p alium·est ꝓinde ac si faciat quis p seipm· ¶Cum ergo deꝰ creauerit hoiem libez·q̄ libertate non pt bonū facere·nisi adueniente gra·Magister·ij·sententiaz di·xxiij· Libez arbitriū potest p se eligere malū·sed bonum non nisi gratia adiuuante· Et ideo cum nihil boni meritoꝝ opemur·sine gratia que a solo deo dat merito dicimus Q2 suffitientia nostra ex deo ē

¶In q̄bus verbis duo notant·scz,

¶Defectus humane infirmitatis·cū dicit suffitientia nostra

¶Profectus diuine bonitatis·addens·ex deo est,·ic·

¶Dico ꝑmo q magnū defectum habem9 infirmitatis ex originali·xxviij·b· ¶Dico scōo q noster ꝓfect9 est a solo deo & gratia sine q̄ nullus resurgere potest·x·L·xxij·M

¶De eadem dominica·

BEati oculi qui vidēt que vos videtis·Luce·x· ¶Dicit cmentator ij·d aīa·ad visum tria requirunt scz virtus visiua· obiectum & medium· Et ꝺm autorem ꝓspectiuaz li·ij·requiritur debita dispositio organi·scilicet oculi debita distantia & ꝓporciōabilis obiecti·visibilis raritas & illuminatio medij Sic ad visiōez spūalem qua deū videmus req̄ritur cōscia pura que est oculus spūalis illa dz cē absq; omni remorso·q; alias nullus deum videre potest·nisi cuncta terrena vitia & mortalia deponat de peni·dia· Sunt q̄ arbitrāt in glo· Obiectum visibile est deus qui est ꝓportionabilis ꝺm vniuscuiq; dispositiōez Medium illumiabile intellectus possibilis qui hz triplici lumine illuminare·scz naīali·spūali & supernaīali·lumen naturale est intellect9 agens qui solum hz illuminare fantasmata & spēs a sensibilib9 abstractas·& intellectui possibili impressas· Illa visione naturali nihil videmus nisi naīalia sensitiua·vel argumentatiue ex sensibilibus deū sub ratione primi p̄incipij·vel primi motoris· Sic etiā plꝰ vidit deum·q; tali modo deū cognouit·vt habet viij·phisi·xij·metha· De illa visione loq̄tur aristo·ij·metha·dicens· Sic se habz oculus nocticoracis ad radiū solis·sic se hz intellectus noster ad manifestissima nature scz deum & alia spūalia· ¶Lumen spūale ē fides qua clarius intellectus possibilis illustratur illo lumine·nōne videmus naturalia scz credita quia fides est de rebus non visis·iij·sniaz di·xxiij· Et extra de sum·trini· & fi· ca·c· firmiter Sic videm9 deū trinū & vnu incarnatū·mortuū & in celis regnātez De qua visione dicit apostolus· Videmus

enim eum nunc per ſpeculum in enigmate.
¶ Tertiū eſt lumen glorie quo ſup omnia naturalia & ēdita intellectus illuſtratur ⁊ eleuatur ad illa que oculus non vidit. nec auris audiuit. nec in cor hoīs aſcendit. De illo lumine dicit ꝑ. In lumine tuo videbimus lumen. ¶. xp̄m. Et. i. petri. ij. De tenebris vocauit nos in admirabile lumen ſuum Xp̄s ergo loquens de illa delectabili viſione beatitudinis. quā diſcipuli eius habuerunt fide & ſpe. & poſtea lumine glorie in re habituri erāt dixit. Beati oculi ¶ In quibus verbis duo notanť. ſcz
¶ Stipendium cauſaz. cum dič. bti oculi.
¶ Exercitium clarum. addens. qui vident
¶ Primo em̄ ꝓponitur meritū quod nos ꝓmouet ad bītudinem. qō eſt opatione vtutum Nam quorundaz ph̄oz opinio fuit qō homiem felicem faceret Nota. ¶. L. xxxviij. L. M. ¶ Scō ſubdit premiū quod conſiſtit in viſione dei clara. x. ꝑ.

¶ Dominica tredecima.

Lex ꝓpter tranſgreſſores poſita eſt Gala. iij. ¶ Varietas morborū petit diuerſitatem remediorū. Cū aūt voluntates hoīm varie ſint. nec velle vniantur vno. Ideo nouis morbis noua ouenit antidota preparari In aūtn̄. q̄bus modis naťales filij efficienť legittimi. S. Si quis vero. colla. vj. Vnde ouidiꝰ de peccoribus. Mores tot ſunt quot morbe figure Ideoq; lex ꝓditur vt humana coherceatur audatia. & tuta ſit inter impꝓbos innocētia di. iij. c. facte ſunt Naz ꝑ leges nemo bene facere cogitur. ꝛ male agere phibetur xxiij. q. v. ad fidez. Merito ergo dicit lex ꝓpter tranſgreſſores ⁊c ¶ In quibus verbis duo notantur ſcz.
¶ Vt leges ſeruemus. cū dicitur. Lex. ⁊c.
¶ Mala vitem̄. addens. ꝓpter tr̄ſgreſſores
¶ Debemus leges ſeruare. q; ſicut cecus ꝑ baculū dirigitur Nota. xxvij. E. F. G.
¶ Scō debemus mala vitare. ſcz adulterium. xxij. V. homicidiū. xxxvij. C. Rapinā xx. A. ¶ De eadem dominica

Ieſu preceptor miſerere nr̄i. Luce. xvij. ¶ Vox inuocātis acutiꝰ recipitur vt citius exaudiať. Dic frequētius diuinam miſericordiam imploramus ⁊ inuocamꝰ vt deus celeriꝰ miſereať.

quotiens igitur peccamus ⁊ in piculo eret ne mortis ꝯſtituti. totiens in dolore cordis deum inuocare debemus. & eius miſericordiam implorare de peni. di. i. Multiplex miſericordia dicit̄ his qui tempe neceſſitatis ⁊ piculi vrgentis inſtantia preſidiū pn̄ie. & reconciliacōis implorāt. nec ſatiſfactio interdicenda eſt. nec recōciliatio deneganda. q̄a miſericordie dei nec menſuras poſſumus ponere. nec tpa diffinire apud quez nullas patitur venie moras ꝯſtio. Clamemꝰ igit̄ cēs in mortis piculo conſtituti. Ieſu p̄ceptor ¶ In quibus v̄bis duo notanť. ſcz.
¶ Peccatoris incitatio adinuocandum. cū dicitur. hieſu preceptor
¶ Saluatoris ꝯmendatio ad miſerandum addens miſerere noſtri
¶ Debet primo peccator deū ſemp inuocare ꝓ ſalute. vi. A. ¶ Scōo debet ꝯmendať deum. q; nulli deneget ſuam miſericordiam ꝛ. D ¶ Sed queriť an oībus miſereať. xxxiij. ꝑ. ¶ Dn̄ica decimaquarta.

Spiritu ambulate & deſideria carnis nō pficietis Gal. v ¶ Si ecnt due ſemite. vna leta ſecura & tendens ad locum ꝯſolacōnis. Altera tediоſa lutoſa ⁊ litigioſa tendens ad locum turbationis & incarceracōis nullus ſane mentis ꝓ pomo vel piro daret ſe piculoſe ſemite. ꝛ potius iret aliam Sic in hac vita due ſemite Vna ſpiritu tendēs ad bītudinem ſolatioſa ⁊ ſecura eſt. ſcz ſemita virtutum. que ſp in infinitum creſcit in ſolatijs n̄ obicem hz De qua dicitur de peni. di. i. non poteſt in gloſa. Iuſtoꝝ ſemita quaſi lux ſplendēs creſcit in ꝓpetuum diem. ¶ Alia em̄ ſemitā eſt carnis multū tediоſa lutoſa ⁊ piculis plena tendens ad mortem. ſcz ſemita iniquitatum que hz obicem ſcz ſupiorem ptem rationis. que ſemp reſiſtit & murm̄at contra peccantem. Etiam habet obicem offenſam creatoris que duo impediūt ne tranſeat in infinitum. Poteſt em̄ quis tranſire in infinitū in malo cum hic quis poſſit eſſe ſumme malꝰ de peni. di. ij. S. econtrario Sed non ſumme bonus cū caritas creſcat in infinitū ¶ Debemus enim eligere ſemitam ſpūs. & non ſemitam carnis Ad qō hortať aplus ¶ In quibus verbis duo ꝓponunť nobis. ſcz.
¶ Quomodo ſemita aīe eſt ambulanda. cū

dicitur·spiritu ambulate·

¶ Desideria corpis cassanda ·addens · Et desideria carnis·

¶Primo nanq; debemus ambulare semitā virtutū·xlvj·G·Vel semita aīe est· Vt vadam⁹ p sideracōez sup hec·xlvj·P· ¶Secundō dēmus carnis desideria cassaē quod sit qñ corpus occidam⁹ Nota·xxxvij·S·T

¶De eadem dominica·

NOn potestis ꝺo buire ⁊ mām̄one Mat·vj· ¶Pcōm leges ·S·Qui militari pñt vel nō·l.iiij ·Nemo potest duas militias habere Qui em̄ vult esse miles xp̄i·non potest esse miles mundi· vel dyaboli cum ille militie repugnāt·Vñ xxiij·q·vlti·dicitur Qui sunt milites cristi non debent studere seculari militie·ß oīonibus vacare·Vñ accidit casus Cum quōdaꝫ nicolaus papa p̄cepisset quibusdaꝫ ep̄is vt romā venirent Carolus impator rescripsit ei p ire non poterant· ꝗa ꝺta maritimos piratas die noctuq; cum alijs fidelibus militarēt·qꝺ papa dicit esse reprehensibile ·cū hoc tm̄ militibus secularib⁹ ꝺueniat ·⁊ ad hoc p̄bandū adducit auctoritatem apli·ij· Thi·ij·di· Nemo militans deo implicat se negotijs secularibus ·Sic cum dñs mundi sit dyabolus·ꝗ militiaꝫ omnimodā habeat ꝺtrariam xp̄i militie ·qui dyabolo vult seruire ⁊ militare·non potest cristo seruire ⁊ econuerso Et hoc oñdunt verba thematis scz non potestis· ¶In quibus verbis duo notantur·scilicet

¶Dei seruitutis acceptatio ·cum dicitur· non potestis·

¶Dyaboli seruitutis refutatio ·addens· ⁊ mammone·

¶Primo debem⁹ deo ꝺuire q̄ tria xlviij· M·xxv·O·N· ¶Secꝺo debem⁹ cauere seruitium dyaboli·q; vt seruitores suos eterna liter damnet·hec facit eis·xlvij·O·

¶Dominica decimaquinta·

ALter alterius onera prate ⁊ sic adimplebitis legem cristi Gala· v· ¶Boues ꝺiungūtur vt bigam· vel aratrum fatiliꝰ trahant Sic vt habet extra de presumpcōe.c. vltimo Mandata celestia efficatiꝰ gerim⁹·si nostra cum fribus onera portamus vel parciam̄· Vnde igitur legem ⁊ mandata xp̄i fatiliꝰ impleam⁹·hoꝛ tamur̄ p ap̄l'm Alter alterius ¶In quibus verbis ap̄s duo docet·scz

¶Portare legem doloris·cum dicit ·alter alterius·cc

¶Seruare legem amoris ·addens · Et sic adimplebitis·

¶Prio alter alteriꝰ ꝺz portaē alteriꝰ onera qꝺ fit p mutuā ꝺpassionem·xxij·R·xiij·O·

¶Secꝺo lex amoris ⁊ ꝺcordie est habenda vt legem xp̄i adimpleam⁹·ij·T Etiaz cum inimicis·ij·T· ¶De eadem dñica

ADolescens tibi dico· surge Luce· septimo ¶Virga tenera faciliter flectit·⁊ ad quamcūq; ptem inclinatur·sed cū indurat veterata flecti non pt̄ quin fracturam patiat Sic cum omis etas ab adolescētia ī malū ꝓna sit·xij ·q ·i·ca ·i· Adolescens q̄ a iuuentute a malo retrahit· ⁊ ad bonū inclinat· faciliter sine lesione ⁊ fractura laboris ad assuefactiōem virtutū abilitat·Sed postq; in leuitatib⁹ ⁊ malitijs inueteratus indurat ad aliud non ducitur nisi frangatur Est em̄ ꝺsuetudo altera natura·ij ·phi·ergo ita consueuim⁹ ·ita dignamur facere·dicere ⁊ opari ij·methaphi· Quare ꝺmentator·ij·phi ·adducit qꝺaꝫ exemplum·q; quidam hoīes ita erāt assueti comedere venenū qꝺ erat eis cibus · Et de quadam puella copulanda alexandro dicit q; veneno erat nutrita vt postq; ei ꝺiūgeretur venenositate eam interimeret ⁊ venenum ei nihil nocuit·q; cōsueta ab infantia Sic difficile est ꝺsueta relinquere Vñ vsus Qui non assuescit virtutes dum iuuenescit Postq; senescit a vitijs cedere nescit Vt igit adolescens iuuenis surgat a vitijs ⁊ virtutibus deo seruiat ·hortatur p euangelistaꝫ in themate ¶In q̄b⁹ vbis duo notant scz·

¶Quomō status iuuenilis est probus ad corpis corrupcōem·cū dicitur· adolescens· ¶Amor pentalis ꝺz esse ad filioꝫ correctionem·addens· tibi dico surge·

¶Primo dico q; status adolescentiū ꝓnus est ad malum ·quod oñditur ī filio prodigo in tribus in quibus malefecit·xvj· ¶Secundo amor pentum est necessariꝰ ad filioꝫ informacōem quo ad tria·xxix·D ·Quo ad honorandū eos in duobus·xxiij·B·quo ad nutritionem·xvj·O·

¶Dominica sedecima·

Flecto genua mea ad patrem dñi nostri hiesu xpi. vt det vobis ſm diuitias glorie ſue virtutez Eph. iij. ¶ Conſequitur verſus illam ptem ſe inclinat. qua ſolis influentiam magis ſuſcipit. Sic cor hoīs p affectū ad deum patrem inclinare ſe dz in oīone quo maiorez impetramus pietatem Vñ ciprianꝰ de oſe. di. v. ca. qñ autem. ¶ Quando ſtamus ad orationem fratres cariſſimi inuigilare & incumbere ad preces toto corde dēm? cogitatio carnalis & ſecularis abſcedat. nec quicq̄ tūc animꝰ q̄ illud ſolum cogitat qđ precatur. Ideo ſacerdos aīi oīonez in prefacōe pat hominū mētes dicendo ſurſum corda. vt dum rñdet plebs. habemus ad dñm admoneat nihil aliud q̄ dñm ſe cogitare debere. ¶ Claudatur igitur ostia aduerſarii pectus & ſoli deo pateat. nec ad ſe hoſtem dei tempe orationis venire patiat. hec ille. Sic etiam apls pro pplo orauit. dans exemplū qualiter & nos pinuicem orare dēmus. dicens. flecto .ꝛc.

¶ In quibus verbis duo notant. ſcz.

¶ Operis regulatio. vt fine nō priuet. cuz dicit. flecto genua mea.

¶ Muneris impetratio. ſi digne poſtulet. addens. vt det vobis ꝛc.

¶ Primo opus recte regulat. ſi intentiōem ad deum dirigamus. vij. G. ij. Y. ¶ Secōo mune re non fruſtram. Si hec poſtulemus ¶ Sed quare non ſp exaudimur. vij. Y

¶ De eadem dominica.

Licet ſabbato curare Luce. xiiij. ¶ Phs de ſomno & vigilia Somnus requies eſt data aīalibus p̄t eoꝝ ſalutem Sic q̄ multis vanis occupationibus & peccatis p ebdomadaz inuoluim̄ ad ſalutem datum eſt ſabbatum. i. dñica vt ab illicitis opibus quieſcam? Quare etiaz precipit vt habet extra de feriis .c. oīa. Q̄ omnes dies dñicas a veſpa in veſpam cum omni veneracōe obſeruemus. & ab omni illicito ope abſtineam?. & nihil aliud ī eo agē dum ē niſi deo vacandū. & cū p̄mnis & pſalmis & canticis ſpūalibus deo ſeruiendū de conſe. di. iij. Ieiunia De his enim opibus poſſumus deum in dñica placare. ideo vulgariter ſuntag dicit quaſi ſúntag. Sic igit licet aīaz ſabbato curare ¶ In quibus verbis duo notantur. ſcz.

¶ Iuſta occupatio bonoꝝ. cū dicit. licet ¶ Recta vitatio maloꝝ. addens curare ¶ Dēmus igitur primo diebus dñicis his opibus occupari. viij. T. ¶ Secōo debem? hec vitare. xxv. V.

¶ Dominica decimaſeptima

Obſecro vos ego vinct? in dño vt digne ambuletis vocacōe qua vocati eſtis. Epheſ. iij. ¶ Vitis ſil ueſtris fit domeſtica p culturam & ecōuerſo Sic homo q̄ p negligētiā culture vitiatur in labruſtam & pctorem indiget diligenti cultura. vt reducat in ſtatū rectum & iuſtū Anteq̄ inducet in culpa. qđ fieri debet per predicatorem vel prelatū de oſe. di. v. ca. Nunq̄ Inſerantur infructuoſe arbores vel gēmis vel ſurculis. vt puo poſt tpe laboris tui dultia poma decerpas. Doctor ī ecclesie hoc attendens vt labruſtas i vites domeſticas & arbores virtutū plantet inſerit ſurculos virtutū. vt inde dultia poma virtutum colligat de pomerio cordis dicens. Obſecro ¶ In quibus verbis duo notant. ſeu informatnos. ſcilicet.

¶ Viam veritatis ambulare. cum dicit obſecro vos.

¶ Pericula mundi vitare. addēs. vt digne ambuletis .ꝛc.

¶ Primo debemus viam vitatis ambulare & virtutis. xlvj. G. xlj. K. ¶ Secōo dēmus picula mundi cauere. xxxj. C

¶ De eadem dominica.

Qid vobis videt de xp̄o Mat. xxij ¶ Videns per vitrū coloratū celū clarum eiuſdem coloris diiudicat Et habens palatū. vel linguam infectam humore febrili cibū dulcē iudicat eſſe amaꝝ Sic infectus malitia alios non bene poteſt iudicare Debet ergo iudicans alios immunis eſſe a peccato Nota. xxxj. M. Cum igit iudices & conſules regentes alios omni iniquitati ſunt infecti. ſunt adulteri vſurarij fornicatores. crapuloſi. luſores. ambitioſi. tranſgreſſores. huiſmōi non poſſunt nec audent corrigere. nec iuſtificare. q̄a talia mala non eſtimant. cum nec deū timeant. nec precepta papalia nc̄ impialia teneāt. his nihil videtur de xp̄o cum interrogati fuerint. ſcz quid vobis videtur de xp̄o. ¶ In quibus verbis duo notant. ſcilicet.

¶ Peccatoris iniquitas detestabilis· cum dicitur quid vobis videtur·

¶ Saluatoris pietas mirabilis· addens· de cristo ꝛc̃·

¶ Dico primo pc̃oꝝ quoꝝũdam magna est iniquitas· qđ de oĩbus benefitȳs a xp̃o receptis sunt ingrati·p̃mo de cristo eis nihil videtur & sunt tria gn̄a·vj· ¶ Secundo notatur mirabilis pietas saluatoris quod sic dissimulat cum pc̃oribus·xvj·B·vij·V·

¶ Dominica decimaoctaua

Gratias ago deo meo semp·r·Coꝝ·r· ¶ Phs dicit·iij·ethico· Q plura beneficia recepimus a deo· sed ex toto sibi nec partibus satisꝙ facere possumus· sed qn̄tum possibile est eius beneficia recognoscamus si vlterius aliquid expectare velimꝰ quia qui ꝙ hꝰ mõi benefitȳs deo gratias non agit penuriam & male dictiõez mereť· Qui vero gratias ei agit· misericordiam & benedictiõem ꝺsequitur· vt habeť· xvj·q·r· Conuertimini in fi· Ideo ꝙ benefitȳs impensis ei gratias referamꝰ di· Gr̃as ago deo meo· ¶ In quibus verbis aplus nos de duobus informat·scz

¶ Deo gratias agere· cum dicit·gr̃as ago

¶ Beneficia dei recolere· addẽs ·deo meo·

¶ Dico primo ꝙ dẽmus deo gratias agere de multis benefitȳs collatis·vj· T·V· Et in iuuentute·xxv· P· ¶ Scd̃o debemus eiꝰ beneficia sp recolere· ad hoc fiendum mittit nobis tres nuntios·xvj·A·

¶ De eadem dominica·

Surge & ambula Mat·ix· ¶ Auiť dicit·iij·cañ·fen·ij·ꝙ palsis causatur ex tribus·scz frigiditate constringente·humore opilante·aut vulnere ledente· Ex his nanꝙ transitus sanguinis & virtutis naturalis·impediť ne transeat ad instrum̃ta sensuum· Vñ tunc priuať sensus ꝛ motus nať alis Sic cupiditas que ẽ radix oĩm malarum affectionũ· affectum pietatis stringit·rationem opilat· & aĩaz intantum vulnerat·ꝙ p instrum̃ta corpis non valeat exercere opa pietatis·nec deo per deuotiõez adherere Vnde grego·xxvij·di·c·bonorum dicit Bonoꝝ autori inherere non valemus nisi cupiditatem a nobis que oĩm malorum radix est abscindamꝰ· debemus igiť surgere a cupiditate & ambulare p affectũ pietatis

ẽm qđ quilibet hortatur ĩ verbis thematis

¶ In quibus duo notanť·scz

¶ Despectus cupiditatis·cũ dicit·surge·

¶ Affectus pietatis·addens·ꝛ ambula·

¶ Debemus primo cupiditatem despicere· xiij·B· ¶ Scd̃o debemus opa pietatis exercere·iij·F·xxiij·A·

¶ Dominica decimanona·

Oponentes mendatiũ loquimini veritatez vnusquisꝙ cum ꝙximo suo Ephe·iij· ¶ Solinus dicit· ꝙ seps quidam serpens est·cuiꝰ lingua ita venenosa ꝙ si tangat hoĩem totus homo liquescit carne & ossibꝰ ex fortitudine veneni Sic ligua mendax hoĩem inficit & resoluit· ꝙ veritatem vite & fame adnihilat & diminuit Ideo p̃hdo·vt allegať·xxij·q·ij·omne dicit ·Omne genus mẽdatȳ summope fuge nec casu nc̃ studio loq̃ris falsum·nc̃ vt p̃fis mentiri studeas ·quod etiam hortať aplus ¶ In quibus verbis aplus duo oñdit ·scz ·

¶ Mendatiũ fugere·cum dicit·deponentes

¶ Veritatem amplectere·addens·loq̃mini veritatem·

¶ Dico primo ꝙ mendatiũ est cauendum· xxxiij·D ¶ Scd̃o verum est dicendum·xxj· K·xxviij·Q· Veritas ꝺpatur aque benedicte·xix·B· facit credulitatez·xxvij·C·xxxiij O·

¶ De eadem dominica·

Multi sunt vocati·pauci vo electi· Mat·xxij· ¶ Scd̃m cañ·tria requiruntur ad hoc vt aliquis sit p̃doneus ad ecclesiasticam dignitatem·scz etas· moꝝ grauitas·ꝛ scia Extra ð elec·& electis Cum in cunctis Etas vt sit expertus Nam puer inexpertus non bene regit Ecclesiastes x· Ve tibi terra cuius rex puer est· Morum grauitas·ꝙ compositio moꝝ ꝛ corpis inducit qualitatem mentis·xlj·di· in fi· Sciẽtia ꝙ vilissimus ꝺputandus est q̃ precellit dignitate·nisi etiã precellat animositate & scia ·ꝛ·q·ꝛ·vilissimus Sic nullus est p̃doneus ad sublimitatem ꝛ dignitatem eterne bĩtudis nisi hec tria habeat spũaliter Oportet p̀mo habere etatem & diuturnitatem in v̀tutibꝰ honestatem & veritatem·in moribus scĩam ꝛ intelligẽtiam seu intelligibilitatem in celestibus Et quia multi ad hoc vocantur· & pauci habenť Ideo dicit mlti sunt·cť ¶ In quibus verbis duo notanť scz·

¶ Vocantis benignitas · cum dicit · Multi sunt vocati

¶ Tardantis malignitas · addens · pauci vero electi

¶ Primo magna est dei benignitas q̄ multos ad gloriam vocauit · nec cessat vocare per tres nuntios · xvj · A · Vocat deꝰ ⁊ dyabolus ad sequelam · xxviij · T · Vocat deus ⁊ dyabolꝰ · xlj · L · ¶ Scdo notatur prauitas tardantis peccatoris qui p̄em vocantem refutat opprobriose · xvj · T ·

¶ Dominica vicesima ·

Nolite inebriari vino ī quo ē luxuria Ephe · v · ¶ Medici prohibent summe febricitātibus vinuz · cuiꝰ ratio est q̄ accendit summe materiaz febris Sic medicus aīaz aplus prohibet vinum · quia incitat luxuriam ⁊ omne malū Vnde iero · in epistō suis · ⁊ · xxxv · di · luxuriosa · Dicit luxuriosa res est vinū · ⁊ otumeliosa ebrietas · ratio est quia hodie seruitus non esset · si ebrietas nō fuisset Vnde dicitur · c · vj · di · vbi supra ¶ in p̄cipio gn̄is hūani ignorabatur ebrietas Sed q̄n primꝰ homo noe vineam plantauit labrustas transplantando dedit naīam · sed ignorante potentia eius · ita q̄ vinū nec sui pepcit autori · Fuit etiam ebrietas origo incestus pessime sicut legimus · q̄ patrem loth inebriauerūt filie sue in monte · ad quez timentes incendium sodomitaz ꝺfugerant ⁊ habitabant in spelunca ⁊ dormiebant cum patre Item · capi · vinolentū vbi supra dicit Sposa xp̄i vinū fugiat vt venenū · q̄ ebrietas incendium est Ideo aplus etiā p̄hibet dicens Nolite ¶ In quibus verbis spēaliter duo notant ·

¶ Prohibet vitium gule · cum dicit · nolite inebriari vino

¶ Predicit febrem luxurie · addens · in quo est luxuria ·

¶ Primo dēmus cauere ebrietatē q̄pter hec xxiij · D · ¶ Querit an ebrietas semp sit peccatum mortale · xxij · L · ¶ Scdo debemus fugere luxuriam · q̄ dissipat substantiaz corporis ⁊ aīe · xvj · L · quia est filia dyaboli · Ibidem luxuriam oēs precligūt · xxv · G

¶ De eadem dominica ·

Omine descende priusq̄ moriatur filius meus Joh · iij · ¶ Medicus tempe necessitatis q̄n de morte infirmi timetur · solet plus honōrari ⁊ instantius vocari ad infirmū Eccles · xxxviij · Honora medicū p̄pter necessitatem Sic quādo homo p̄pendit ex aliqua temptacōe p̄cum inualescere anteq̄ per ꝺsensum spūs rationalis moriaī · vel etiaz ne homo corpaliter citius moriatur p̄pter p̄cm quis citius moritur · xxij · q · iij · c · Ea vindicta debz deum inuocare vt descendat per suaz gr̄am priusq̄ spiritus moriatur ¶ In quibus verbis duo proponuntur · scilicet

¶ Mirabilis opatio caritatis · cum dicitur domine descende ·

¶ Laudabilis obuiacō calamitatis · addēs priusq̄ moriatur

¶ Dico primo q̄ caritas dei fecit eū descendere vt nos gubernaret · nobiscum hītaret ⁊ ꝺseruaret · xxx · post L · ¶ Scdo deꝰ nostre calamitati ⁊ miserie obuiat · ⁊ sua gratia preuenit · xvij · L · M ·

¶ Dominica vicesimaprima

Induite vos armaīa dei vt possitis resistere in die malo Ephe · vj ¶ Cassi · li · i · epistola · ix · dicit Ars bellandi si non preludiī · cum fuerit necessitatis non habeī Distat ergo miles in vico q̄ perficere possit in bello aīos subito ad arma non exigūt · nisi qui seipos p̄donecos p̄missa exercitacōe disponunt · gestiunt catuli certamīa que implent etate robusta · catuli etiam nouelli venacōibus ludunt Sic nisi hoīes prius fuerint leuiter imbuti · ad hec q̄ intendūt p̄doneū neq̄unt repiri p̄mordia cuncta pauida sunt · aliter non tolliī · nisi cū rebus necessarijs nouitas abigaī Ex quibꝰ verbis colligitur · q̄ inter alia q̄ necessaria sunt bellatori est expigentia armoz ⁊ assue factio a iuuentute sicut probat p exemplum vitulo ⁊ catulo ¶ In cuius figura legiī · i · Rꝰ · xvij · de dauid Qui non habuit vsū armoz · quez saul repulit · q̄ armatus armis illius incedere non potuit · Sic etiam spūaliter nisi armis virtutū · vt sunt orationes · dolor · fletꝰ ⁊ lacrime · xxij · q · viij · Non pila ℵ iuuentute exerceam̄ in senectute hꝰmodi virtutes exercere non valemus · Hortatur ergo apostolus ad virtutum exercitatiōem dicens · Induite ¶ In quibus verbis hortatur spēaliter duo · scz

¶ Virtutis exercitacōem · cū dicit · induite ·

¶ Salutis ꝓgressionem addēs vt possitis
¶ Primo eñ debemus virtutibus armare
ctra dyabolum ⁊ sunt quatuor contra oēs
inuasiones. xxxij. L ¶ Scōo debemus per
pacientiam bellare. xxxij. B. vel ardua pro
gredi ꝓpter cristum. xij. T.

¶ De eadem dominica

LAtꝫ dñs tradidit eum tortoribꝫ
Mat. xviij. ¶ Queritur an spūs
maligni vitioꝝ incētores deducat
aīas morientiū ad purgatorium ⁊ sint eoꝝ
tortores Et videtur ꝙ sic per magistrum.
iiij. snīaꝝ di. xl vij. c. vlti. dicētez. demones
habebunt tortores in pena quos habent in
centores in culpa. Inoppositum demones
non querūt vtilitatem aīaꝝ. sed purgatori
um est ad vtilitatem aīaꝝ. ergo nō purgāt
eas cum sciant indubitanter hoc esse ad eaꝝ
salutem. Respondet richē. iij. sup snīas di. ij
ar. ij. q. iij. Q pena purgatorij non fit mini
sterio demonū. ꝫ solum diuina iustia. Cuiꝰ
rationem assignat. q nō decet istum qui de
aliquo triumphauit iuste postea puniri per
ipm. Sed aīe que sunt ī purgatorio iustitie
adherendo vicerunt dyabolū. ergo non eēt
ꝺueniens ꝙ punirent ministerio eorū. Ad
magistrum ꝺo respondet. ꝙ illud verbum
magis intelligendū est de damnatis. ⁊ pro
tpe ante iuditium hi traduntur tortoribus
infernalibus. Debet igitur ꝙlibet cauere a
peccatis. ne dñs irascatur sup eum ⁊ tradat
tortoribus ¶ In quibus verbis docet euā
gelista duo. scilicet.

¶ Cauere diuinam vindictam. cum dicit.
Iratus dominus

¶ Recolere vindicte penam. addens. tradi
dit eum. ic.

¶ Primo debemus dei vindictam fugere.
⁊ ad eius misericordiam ꝺ fugere. xvij. B.
¶ Scōo debemus penam vindicte recolere
v. P. xv. L. ¶ Oñica. xxij.

QOnfidimꝰ in dño hiesu xp̄o Phi.
v. ¶ Viatori summe cauendum ē
ne cadat in ꝓfundum precipitium
Dic homo fidelis ne cadat in desperacōem
de peni. di. v. serpens in glosa. Non debemꝰ
desperare. ꝑmo debemꝰ moli inter duas mo
las. spei ⁊ timoris Vnde dicit non pignora
supiorez molam. nec inferiorē Ille supiorez
pignorat qui non timet. ille inferiorem qui
ūra timet ꝙ in desperacōem cadat. quod est
piculosissimū peccatum in spūmsanctum.
qō nec hic. nec ineternū remittitur. Quare
leo papa de peni. di. iij. c. Scelerator oībus
iuda ⁊ infelitior extitisti. quez nō penitētia
reuocauit ad deū sed desperatio traxit ad la
queuz hoc malum euadimus qñ ꝺfidimus
in dño hiesu xp̄o ¶ In quibus verbis osten
dit ꝙ ꝺfidere debemus in dño.

¶ Quia ad saluandū hz plenitudiem pote
statis. cum dicit. confidimus

¶ Promptitudiem pietatis. cum additur.
in domino hiesu.

¶ Primo habet plenitudinem ptatis ad sal
uandum nos in tribus. xxxix. V. ¶ Scōo
habet promptitudinem pietatis ꝓpter tria
vj. L. ¶ De eadem dominica.

REddite que sunt cesaris cesari. ⁊
q̄ sunt dei deo Mat. xxij ¶ Scōm
ꝙ habetur extra de ꝺmodato. c.
cum gratia ¶ Res quam aliqꝫ ꝺmodatam
accepit ō leuissima culpa tenet de dolo ⁊ la
ta culpa. quia talem diligentiam qualez in
suis rebus adhibē debet. ff. e. in rebꝰ ꝑmo
non sufficit talem adhibere qualem in suis
rebus si alius diligentiꝰ custodire poterit.
Et ideo ꝺmodatū dicit alicuiꝰ rei ad aliquē
spetialem vsum gratuita facta concessio. Et
notanter dicitur ad aliquem spēalem vsum
quia ad certum vsum ꝺmodatur Et ideo si
tibi ꝺmodaui equum vt ad villam duceres
⁊ tu duxisti ad bellū mihi teneberis. ff. e.
si vt certo. S. si interdū. Sic spūaliter quia
deus homini spūm ⁊ carnem ad tps vite cō
modauit ad certum vsum. hoc fecit. scz aīaz
ad vsum ꝺutis ⁊ sctitatis. carnē ad vsum
seruitutis ⁊ hūilitatis. vt spiritui q̄ cesari
obediat ⁊ seruiat. Ne igitur deo teneam̄ de
damno tōnem reddere de alio vsu immun
ditie vel inobedictie. debemus omni diligē
tia cauere ⁊ reddē. ¶ In quibus verbis de
duobus instruimur. scz qua iter habeatur.
¶ Oño tempali honor ⁊ obedientia. cum
dicit. reddite que sunt cesaris

¶ Oño eternali. amor ⁊ reuerentia. addēs
⁊ que sunt dei deo.

¶ Primo debemus spūali dño scz sacerdoti
honorez impendere. xxj. C. xxiij. Z. ¶ Scōo
debemus deo cor nostrū reddere. xl vij. P.
vel ex corde diligere. xxxvj. P. Vel animaz

locatam reddere mundaz·xvj·¶·Vel de his deo debemus·

¶Dominica vicesimatertia

FRatres carissimi & desideratissimi gaudium meum & corona mea· sic state in dño Philo·iij· ¶Quãto em casus noscitur periculosior·tãto a doctore pclamatur ad cauendũ·ꝫ quia cum hoc in mundo nihil sit damnabilius & periculosius peccato mortali·q; qui cadit in ipm moritur spualiter·& q̃ ad se ab oib us bonis suspen ditur·i·q·i· sacerdotes·traditur etiam dyabolo·v·q·iij·Audi ¶Ideo apl's volens nos ducere viam bitudinis secure·ne p fragili tatem carnis in foueam peccati cadamus· hortaur nos firmiter in virtutibus stare di·fres·ꝛc ¶In q̃bus vbis hortat nos ad ¶Digne merendum premiũ·cũ dicit· fres ¶Debite attingendũ criminum·addens· in domino

¶Debemus primo firmiter stare in buitio dei·xlviij·G· ¶Scdo non debem⁹ deuiare a termino·sed dño seruire·xlviij·M·

¶De eadem dominica·

OMine filia mea modo defuncta é sed veni & impone manũ sup eaz & viuet Mat·ix· ¶Videmus q̃ homo viuens naturaliter moritur·qñ anima a corpe sepatur·quia phs de pomo & morte dicit·Mors nihil aliud est·quã recessus aie a corpe Sed impossibile est q̃ homo mortu us naturaliter reducatur ad vitam·cum bm phm in predicamtis in·c·de priuatione· a priuacõe inhabitũ mutatio est impossibilis Si ergo debeat fieri mutatio talis de morte ad vitam·oportet q̃ fiat supnaturaliter per potentiam diuinam Sic spualiter homo per se potest mori peccato· ꝫ resurgere neq̃t ad vitam spualem·nisi per pñtiam & potẽtiam dei de peni·di·a·ca·potro·¶·si anteq̃ Sicut corpus viuere non potest absente aia·Ita nõ nisi deo presente aia viuere potest ¶Cum igitur deus per infinitam suam potentiam solus possit tam naturaliter q̃ spualiter hoiez reducere ad vitam·sicut hic p vita corpali filie sue saluatorem exorauit·Sic nos pro spuali vita aie filie xpi exorare debemus di· dñe·ꝛc ¶In quibus verbis instruimur de duobus·scilicet·quõ morimur·

¶Per absentiaz dei penaliter·cum dicitur dñe filia mea·

¶Per presentium ipsius spualiter·addens veni·ñc·

¶Dico primo q̃ aia nostra penalit morit ex tribus·xxx·P· ¶Scdo anima moritur spualiter sic·xxxvij·S·T

¶Dominica vicesimaquarta·

ERipuit nos de pte tenebrarum & transtulit in regnũ filij dilectio nis sue Col'·i· ¶Arbor plantata in turpi & sterili terra si ad terram fertilem transplantat'·si ibi debet fructificare necesse est vt terra sterilis ab eius radicibus totali ter deponat'·Sic qui cum peccatoribus in mundo sunt multũ conuersati·per pniam transtati·ad aliam vitam cum prioribus· vlterius non debẽt conuersari Cui⁹ ratio ha betur·xxviij·q·i·sepe·quia sepe malox osor tia bonos corrumpũt·qñto ergo magis eos qui ad vitia pni sunt·In signum huius p hibet ecia hebreis ad fidem translatis cum his qui in veteri ritu sunt conuersari·ne forte eox participacõe subuertant' vbi supra De bemus ergo vltra pcta & malam societatez cauere·q; de⁹ eripuit nos ¶In quibus ver bis notant' spealitur duo scz

¶Conuersatio damnosa a qua nos xpus li berauit·cũ dicitur·eripuit nos·

¶Translatio glorioſa quã nobis ordiauit addens·& transtulit

¶Prio xps nos a morte liberauit vj·A·B

¶Scdo deus transfert iustũ·vj·M·

¶De eadem dominica

VIdebunt filium hois in nubibus celi cum virtute magna Mathei· xxiiij ¶Racõ natal' dictat & diui na iustitia hoc exigit·malũ puniẽdum fore & bonum remunerandum·q; si non politia vniuersi piret·ergo bm Senecã in libro de remedijs diffortunioz·puniri malos iustũ est·Et boetius·iij·de osola·Nullũ malum impunitũ·nec bonum irremuneratũ Cum igitur hanc vtutem que est iustitia reddẽs vnicuiq; quod suũ est·siue sit pena afficien dus·siue premio remunerand⁹·nullus hõ habere possit perfecte ex eo q̃ homo n' pcti qualitatem·nec peccantis affectum·neq; p positũ mentez q̃ alteri⁹ videre vt cognoscẽ possit·Ideo vt mala puniant'·& bona remu nerentur·necesse est & rationi osonũ habere

iudicem ūniuersalem·scz deū ·quem scōum Aug^m·xxiiij·q· iij·Deus non fallit n^c pcti qualitas·nec peccantis affect?·Quid autes talia foris audiunt·qualia ex intimis profe runtur·xxij· q·v ·hūane vt damnet malos & saluet bonos Justis apparebit vt pius & miscricors pater remunerator oim boncrū Reprobis autem ſm magistrū·iij· sniay di·xl viij·vt filius hois non in forma dei in q̄ haberet summam delectacōem quā non me ruerunt·ſ vt filius hois apparebit ad eorū confusionem & terrorem ·qō dicunt verba thematis ¶In quibus verbis duo notanť scilicet·

¶Temps incertitudo ·cum dicitur Tunc videbunt filium hoīs·

¶Judicis celsitudo·addēs· in nubib? celi

¶Dico primo q̄ de illo tempe q̄n ille iudex venerit non est certitudo ·iij· Y· ¶Dcōo notatur celsitudo iudicis·& hoc onotando & seperando·iij·ante·Z·& v·A·B·C·Et tantum de tempe·ſc̄·

¶Finit Feliciter·

¶ Expedito primo aggrediar nūc ad scām videlicet ad scōz ⁊ festiuitatum ꝑncipaliū themata siue introductiones iuxta materiarum exigentiam applicabiles. ⁊ hoc in speciali. Et vltimo aliqua subiungaz themata de omnibus scōz. & hoc in gñali. Et ꝑmo de natiuitate dñi nostri hiesu xꝑi.

¶ Lux orta est ysaie. i. habetur in directorio de tempe post aduentum dñi

¶ De eodem.

¶ Egrediebatur foras & loquebaṫ. Nota. vij. O. P.

¶ De sancto stephano

¶ Stephanus plenus gratia. & fortitudie faciebat signa magna in populo Actu. vj. ¶ Nam ꝺm naṫales fortitudo est virtus q̄ habet hoīem firmare Nota. xij. R. Stephanus nanq; virtute fortitudinis fecit magna ⁊ aggressus est. ardua audacter sustinuit. adūsa patienter ꝑfecit. aspa constanter. de quibus nō xij. T.

¶ De scō iohanne euāgelista.

¶ Calicez meū biberis ¶ Expone calicem ꝑ aduersitate Nota. xxiij. Z.

¶ In die circūcisionis dñi.

¶ Postq̄ ꝺsūmati sunt dies octo vt circumcideret puer ¶ Nota in directorio de tempe.

¶ In epiphania domini.

¶ Aptis thezauris suis obtulerunt ei munera. ¶ Nota in directorio de tpe

¶ In purificacōe virginis.

¶ Suscepimus deus mīam tuam in medio templi tui. Ps. . ¶ Sicut etiā ꝺfugiētes defendit vt notatur. xxxviij. Z. Sic maria templū seu tabernaculū cristi confugientes defendit ¶ Introduc ꝑ questionem. ij. L. Vt ergo maria esset mōm templum ꝑ filio dei. tota trinitas eam inscripsit Nō xxiij. E

¶ In annuntiacōe virginis

¶ Ecce ꝺcipies & paries filium. ⁊ vocabis nomen eius ihm. Introduc. & ꝓsecutionem quere. xxxj. E. F.

¶ De sancto geozio.

¶ Certa sicut bonus miles. ¶ Introductiōem & ꝓsecucōez Nō. xxx. A. B. C

¶ In translacōe alicuiꝰ sancti.

¶ Enoch placuit deo & translatus est. Nō totum. vj. M. O.

¶ De scō anthonio ordinis minoz.

¶ Vedi te in lucem gētium ꝺm ꝓphm. Nota. xx. S ¶ Veduc sic Anthonius q̄ alte tonans inrerpretaṫ. q̄ gratiam ꝺmonis nō sub modio occultauit. sed mundū illuminauit Datus est a deo in lucem gentiū ¶ Anthonius nanq; luci ꝺpatur ꝓpter tria ¶ Primo lux tenebras expellit. sic sermo eius predicacōis dyabolū ⁊ vitium Nota. xviij. A ¶ Scōo lux illuminat. sic ipse ꝺuersatione honesta. iuxta doctrinam apli. Nota. xxv. N ¶ Tertio lux letificat tribulatos. sic ipse miraculis quibus quotidie coruscat. Nota in eius legenda.

¶ De scō iohanne baptista.

¶ Viā dñi ꝑparauit i heremo ¶ Raz ab errantibus in mōo vir bonus ⁊ prudēs est eligendus Nota. xxx. Y ¶ Applicaṫ. deꝰ igitur vt nos ab his mortiferis retraheret hoīem virū iustū autorem immundū misit qui nobis viam dñi prepararet & paratam oñderet. quare dicit ⁊c. Nam iohannes in vita sua nobis oñdit quomō in heremo hꝰ seculi est ambulandum post deum. post nos ipsos ⁊ ante ꝓximos De quibus nota. xxx. Z ¶ Viam primam oñdit nobis sua puritate. Nam heremum quesiuit ab infantia ne saltem a venialibus maculareṫ ¶ Nota in eius legenda ¶ Scōam viam etiam ambulando oñdit Ideo iudei putabant ipsum esse messiam ꝑmissum. mittens ad eum sacerdotes ⁊ leuitas ad interrogandū. Nota in euāgelio ¶ Tertiam viam etiaz ostendit increpando herodem de incestu. informādo milites quō nemini caluminaz facerent. & iustum stipendiū accipent. de quibus nota in legenda.

¶ In festo petri & pauli.

¶ Ecce nos reliq̄mus omia ⁊ secuti sumus te Mat. . ¶ Nota totū ꝓcessum. x. F. G

¶ De maria magdalena.

¶ Maria ꝺuersa est. Johan. xx. Nota. xxxv X. Y. ¶ De eodem.

¶ Maria optimam ꝑtem elegit. luce. Nota. xxxvj. O. P.

¶ De sancto laurentio

¶ Igne me examinasti & non est inuēta in me iniquitas. Ps. . Nota. iij. D. C. vel xxvij. Z. vel. xxx. B

¶ De sancta clara.

¶ Clara est. ysaie. xviij ¶ Pro introductiō

nota q̄ tria mulierem clarificant · quibus beata clara fuit clara · xxxviij· S· Nam triplicem habuit claritatem · scz gn̄is quia in vtroq; genere pente militaris fuit Nota eiꝰ legendam in principio virtutis· Nota eius vitam Etiam desponsacōis · q̄ non terreno sed regi altissimo copulata est · In cꝰ signū mater regis cum cetu virginū ad eiꝰ obitū venientes aīam eius sanctissimaz xp̄o regi obtulerunt · ꝛc̄ ·

¶ De assumptione beate v̄ginis·

¶ Astitit regina a dextris tuis ī vestitu deaurato ꝛc̄ Ps̄· · Nota totū· xxxviij· K

¶ De scō ludouico ordinis minoꝝ·

¶ Exirahel mutauit h̄itum suum · & ingressus est bellum· · ¶ Princeps huius terre vsq; sustineamus ¶ Nota· xxij T· Ludouicus igit̄ fidelissimꝰ vasallꝰ sūmi regis · volens cum dn̄o vniuersoꝝ in hoc seculo otra aduersarios humani gn̄is bellaē mutauit habitum suum · sumens pro galea cappam · p lorica habitū siue cuttam · p balista brachia extensa in modū crucis · cordā pro galea · crucem p hasta · & sic pugnando otra aduersariū ingressus est bellum Vicit nanq; dy̆aboli supbiam p humilitatem De quo nota · ij· K· Et in legenda eiꝰ de hūilitate mundi gloriam p pauptatem · xiij· D ¶ Nota quomō paupibꝰ supflua distribuit & quomō gloriam mōi spreuit in legenda · Carnis neq̄tiam p castitatem & abstinētiaz & corpis macerācōem· Nota· i· E· F· & in legenda quomō corpus flagellauit ꝛc̄·

¶ In natiuitate virginis glorioſe

¶ Egredieť virga de radice ỹesse· ỹsaie· Nota· ix· E· Sicut igitur virga sup macl̄a virtute solis p̄greditur · sic virgo gloriosa absq; macula pcti virtute spūssancti sanctificata de stirpe regia est nata · ideo dicitur ꝛc̄

¶ Queritur vtrū maria habuit potētiam peccandi post natiuitatem · xxxviij· V· Maria op̄atur virge p̄ter tria · q̄ terra flexibilis clemētia & pietate · expulsiua bestiarum demoniorū · potestate directiua prudentia & sapia · de quibus nota · xxiij· E·

¶ De inuencōe sancte crucis·

¶ Benedictū lignum per quod fit iustitia · Sapie · xiij· Totum quere · xlij· A· B·

¶ De exaltatione sancte crucis·

¶ Hoc signū erit in celo cum dn̄s ad iudicandum venerit· · ¶ Dux volens ire ad bellum · erigit signū distinctiuum · scz vexillum qō habet subditos suos confortaē sed inimicos terrere & fugare · Sic filiꝰ dei in iuditio eriget signū crucis · seu vexillum otra oēs aduersarios ¶ Sunt nanq; ducis nostra tria signa ofortatiua erecta n exaltata ante nos · que si diligenter pspexerimus adūsarios supamꝰ · de q̄bus nota · xxxvij· K

¶ De angelis

¶ Angelis suis mandauit de te · vt custodiant te in oībꝰ vi̇s tuis Ps̄· · Nota totū n̄ij· P· Q· K·

¶ De sancto francisco patri nr̄o

¶ Vidi alterū angelum ascendētez ab ortu solis habentem signum dei viui Apoc· vij·

¶ Pro introductiōe nota · xxix· Et sic cū instar angeli vir angelicus franciscus deo in nitida puritate ministrauerit · & in eius otemplacōe fuerit merito alter angelus est nominatus · & hoc p̄ter tria · p̄ter puritatem Nam angelus habet magnā puritatez & claritatem · de qua nota · iij· Q· Sic franciscus mētis & corpis castitatem · Ipse nāq; mandauit in regula fratribꝰ se cauere a cōsortio suspectaq; mulierum · Cum semel per dy̆abolū temptatus fuisset · p̄iecit se in fouea glatiez & niuiū · vt habeť in legenda·

¶ Scōo angeli sunt obedientes · sic ipse minimo fratri · Nota de eiꝰ obediēcia Sciebat enim obedientiam maxime esse meritoriam nota · xx· O · ¶ Tertio angelus est humilis Nam angeli supbi eiecti sunt · tm̄ humiles pmanserūt · Sic franciscus vas sc̄itatis p̄t humilitatem se viliorem & peiorem reputabat pessimo latrone · nota · iij· D· xij · L· ꝛc̄·

¶ De omnibus sanctis·

¶ Beati sunt serui tui qui assistunt coram te omni tempe· ij· palip· ix· nota totū· x· P· Q·

¶ De eodem·

¶ Gaudere cumgaudentibus ꝛc̄· nota · xxv· T· V· X· Y· Z · xxv · A·

¶ De animabus·

¶ Miseremini mei miꝑemini mei saltē vos amici mei Job· · ¶ Scōm pb̄m tefamulari oportet · nota · ij· A· · ¶ Miserendo debemus aīabus subuenire p̄ter tria · nota ij· B· ꝛc̄

¶ De sancto martino

¶ Oculis ac manibus sp in celū intentꝰ · ꝛc̄

¶ Intiōductiōez · nota · ij · X. Hoc attendēs martinus non solū exterminata opa refere bat in deum vez etiam inceſſanter mentem Ideo dicit ꝛc . Nam instar huiꝰ ſancti opa noſtra debent eſſe taliter regulata · ij

¶ De ꝺceptione beate ⅴ̄ginis ·

¶ Tota pulcra es amica mea & macula nō eſt in te Canti · iiij · nota totum · ix · D · E · F · G · H · ¶ Sed queritur an virgo ꝺtraxerit pcm originale · dic quid eſt pcm originale ꝛ qualiter ꝺtrahit · xxviij · C · D · E · Et re ſpondendo ꝙ nō ꝙ p̄ebuata ab omni pcto alias nō fuiſſet tota pulcra ſine macula vt dicunt verba thematis · Et tm̄ de ſanctis in ſpetiali · ꝛc .

¶ Vltimo Incipit ꝺmune ſcōz · Et primo de ap̄lis Sermo ·

¶ Benedictio dñi ſup caput iuſti Eccle · lxv Nam iuſtus ꝺz virtutes a vitijs ſegregare ꝛ hec tria facere · nota · xxxix · O · Exemplū xxx · L ·

¶ Alius ſermo de vno ap̄lo

¶ Veſtigia eius ſecutus eſt pes meꝰ ·

¶ Nota introductiōem · ij · O · xlviij · M · Naz hic apoſtolus ſecutus eſt xp̄m in tribꝰ in quibus etiam xp̄m ſequi dēmus xxiij · X

¶ De duobꝰ vel pluribus ap̄lis ·

¶ Hoc eſt preceptum meum vt diligatis in nicem ſicut dilexi vos · Iohan · xv · ¶ Intro duc vt habetur ij · T · Totum · xij · O · Xp̄s nos multipliciter dilexit · xlj · I ·

¶ De eodem ·

¶ Spūs domini o rnauit celos · ſez ap̄los ·

¶ Introduc vt habeꝰ · ix · I · Nam ſpūſanctus ornauit apoſtolos in tribus · ix K · Vel in ſeptem donis contra · vij · vitia · xxxiij · Z ·

¶ Alius ſermo de eodem

¶ Ecce nos reliq̄mus oīa · ¶ Pru dēs debet vtilia colligere · & nociua ſpernē que retrahunt · Nota · xxxix · O · vel · xxij · A Vel temporalia debemus ſpnere que etiam retrahūt a felicitate · nota · i · L · M · vel · xxij Q · ¶ Sed cur deus dat reꝓbis tempalia ꝛ iuſtis non · nota · xxxi · Q · ¶ Queritur an poſſeſſio tempalium ſit a natura · xij · T ·

¶ Sermo de vno martire ·

¶ Ad aliq̄z ſanctorum ꝺuertere ·

¶ Introductionem habes · xij · O

¶ Debemus nos ꝺuertere ad iſtum ſcm̄ · & eum venerari in tribus · viij · V

¶ De eodem ·

¶ Iuſtus cor ſuum tradidit ad vigilandū diluculo ad dñm qui fecit illum ·

¶ Introductionem quere · xxxv · X · Nam cor ipſius quadruplicez habuit vigiliaz vt dño placeret · ſic ꝛ nos · ij · O ·

¶ Alius ſermo de eodem

¶ Conuerſus eſt · ¶ Nota pro introductione · xxxv · X · Nam hic ſanctus conuerſus eſt ad dñm · xxxvj · A · Certa ſicut bonus miles · nota · xlj · T · V ·

¶ De eodem ·

¶ Dilexit deum qui fecit illum Sapie · Nam vt videmus Nota · xxxiij N Naz vt hic deum diligeret in tribus oñdit de quibus Nota · xxxv · A · vel · xxxvj · P ·

¶ De eodem ·

¶ Iuſtum deduxit dñs per vias rectas ·

¶ Dñs em̄ doctor ipſius fuit · vt nos etiam eius veſtigia ſequamur · Nota · xxx · Y · Z · ¶ Vocuit em̄ nos deus ire per illam viam ꝛc · xlj · K · quere ibidem · ꝛc ·

¶ De pluribus martiribus ·

¶ Viriliter agite & ꝺfortetur coꝛ veſtrum · ps̄ · ¶ Introductiōem quere · xij · S Naz hi viriliter ſunt aggreſſi · Nota · xij · S · T ·

¶ De eodem ·

¶ Gaudere cum gaudentibus · ꝛc

¶ Introductiōem habes · xxv · T · Gaudere debemus cum ſanctis · ꝙ poſt ſe reliquerūt tria · xxv · V

¶ De eodem ·

¶ Beati mortui qui in domino moriuntur apoca · xiij · Nota totū · xxxvij · S · T ·

¶ De ꝺfeſſoribus pontificibus ·

¶ Ecce ſacerdos magnus q̄ in diebus ſuis placuit deo · Nota · xx · E · I ·

¶ De eodem ·

¶ Non eſt inuentus ſimilis illi ·

¶ Non em̄ ſanctus eſt · quin habeat ſpūale donum · nota · ix · I · K ·

¶ De ꝺfeſſoribus non pontificibus ·

¶ Beatus vir qui ſuffert temptacōem ·

¶ Quere totū · iij · C · O ·

¶ De eodem ·

¶ Vigilate ꝛ orate ne intretis ī temptacōz ·

¶ Nam hñs cauſam arduam coram iudice pendentem vigilat Nota · tertio · O · Debemus nanq̄ temptacōem cauere Nota

xxxxj·K· De eodem

Euge serue bone & fidelis·

Introductionem habes·xxxviij·N·Cũ confessor ille nouerit deum vt liberalissimum dñm ·studuit ei fideliter seruire ꝓpter tria · xxxxviij·N

Sermo de doctoribus siue euãgelistis

Scimus q̃ verax es Mat· Differentia est inter scientem q̃ ignax Nota·xlj ·F·

Cum igitur ecĉia nebule ignorãtie obscurata fuerit ꝓpter nimiam distãtiam solis iustitie & opum suox diuinitatez·euãgelistas & doctores misit qui lumine doctrine & veritatis ecĉiam illuminarent q̃ nebulaz ignorãtie fugarent·quox vnus fuit hic ·quare dicit ĉc· Hic em̃ doctor breuissima lectione duo docuit·Nota·iiij·K·

De eisdem sermo·

Viam dei in veritate doces Mat·

Introductionem & ꝓsecucõnem·Nota· xxviij·P·

Alius sermo

Qui vos odit me odit· Introductiõem & ꝓsecucõem applica·xxvj·Q·

Alius sermo de eodem·

Qui fecerit & docuerit hic magnus vocabit· Nota introductiõez·xxiiij Q·Docuit nanq̃ in lectionibus suis legem rõnis·timoris·& amoris·xxviij·F

Sermo de virginibus

Inuẽni quem dilĩgit aĩa mea Canti·iij· Videmus nihil quiescere Nota·xxxv·X Volens igitur ad instar huiꝰ virginis deũ inuenire ·dz cor ab exterioribus tota liter abstrahere Nota·xxxvj·A·

Alius sermo

Omnium dñs dilexit eam ·Sapie· viij· Sicut ignis sp agit nunqm̃ quiescit ·sic amor nunq̃ est otiosus·Amor em̃ causatur ex triplici bono Nota·xliij· B·Cum igitur virginitas sit maximũ honestum·q̃ scõum apl'um· virgo cogitat quẽ dñi sunt ·Ideo dñs oim hanc virginem dilexit· Sed nõ ꝓ ꝓpter tria eam dilexit· Propter ꝓceptorũ suox obseruantiaz·Consiliox suox implecõz Et oĩs perturbacõis voluntariã acceptacõz xxxvj·P·

De eodem·

O q̃ pulcra es casta gnatio·Sapie·iiij· Raz inter oĩa donata nate generatio est ꝓcipua·Nota·xv·N·O·Nam generatio vrginalis pulcra & laudabilis est exꝰ Nota·xxv·B·

De eodem·

Aperi mihi sponsa mea Cantico·

Introductionez habes·viij·Z·ꝓsecucoz viij·K·ĉc·

De eodem·

Despondi enim vos vni viro virginem castam exhibere xpõ Quilibet potiꝰ vult habere vginem pulcraz & nobilem in sponsam·q̃ his otrariam sicut q̃ xpus Sponsa igitur xpi virgo dz se xpõ exhibere in tribꝰ ne fidem pmat·quã sponso suo promisit applica·xxiiij·N·

Sermo de viduis·

Nec vidua erat·

Nota introductiõnem & ꝓsecucoz·xxix· I·K·L·

In dedicacõe ecclesie

Hic habitabo qm̃ elegi eam ps·

Introductiõem & prosecutionem ·nota · xxvj ·B·C

De eodem sermo·

Sanctificauit tabernaculũ suum altissimus·ps· Introductionẽ & ꝓsecucõez nota·ix·P·Q·

De eodem·

Domus mea domus oronis vocabitur· Luce·xix· Introductionem quere dñica nona penthe·vel·viij·D·ꝓsecutioz·ix·Q·

De eodem·

Petite & accipietis· Nota totũ·xix·B·D·Et im̃ de scĩis in omni ĉc

Explicit quadragesimale triptitũ Religiosi viri magistri Iobis gritsch ỏ Basilea ꝓfessoris sacre theologie eximij Impressum & otinuatũ cum dei adiutorio ꝑ Johannez zeiner de Rutlingen Anno ĉc·lxxv·die vo vicesimo octobris·

Gritsch, Johannes

Incun.
1475
.G7
Rosenwald
Coll.

MLS 2854/8

GretagMacbeth™ ColorChecker Color Rendition Chart
inches
centimeters
D50 Illuminant, 2 degree observer
Density
Golden Thread
Colors by Munsell Color Services Lab
Dan Williams